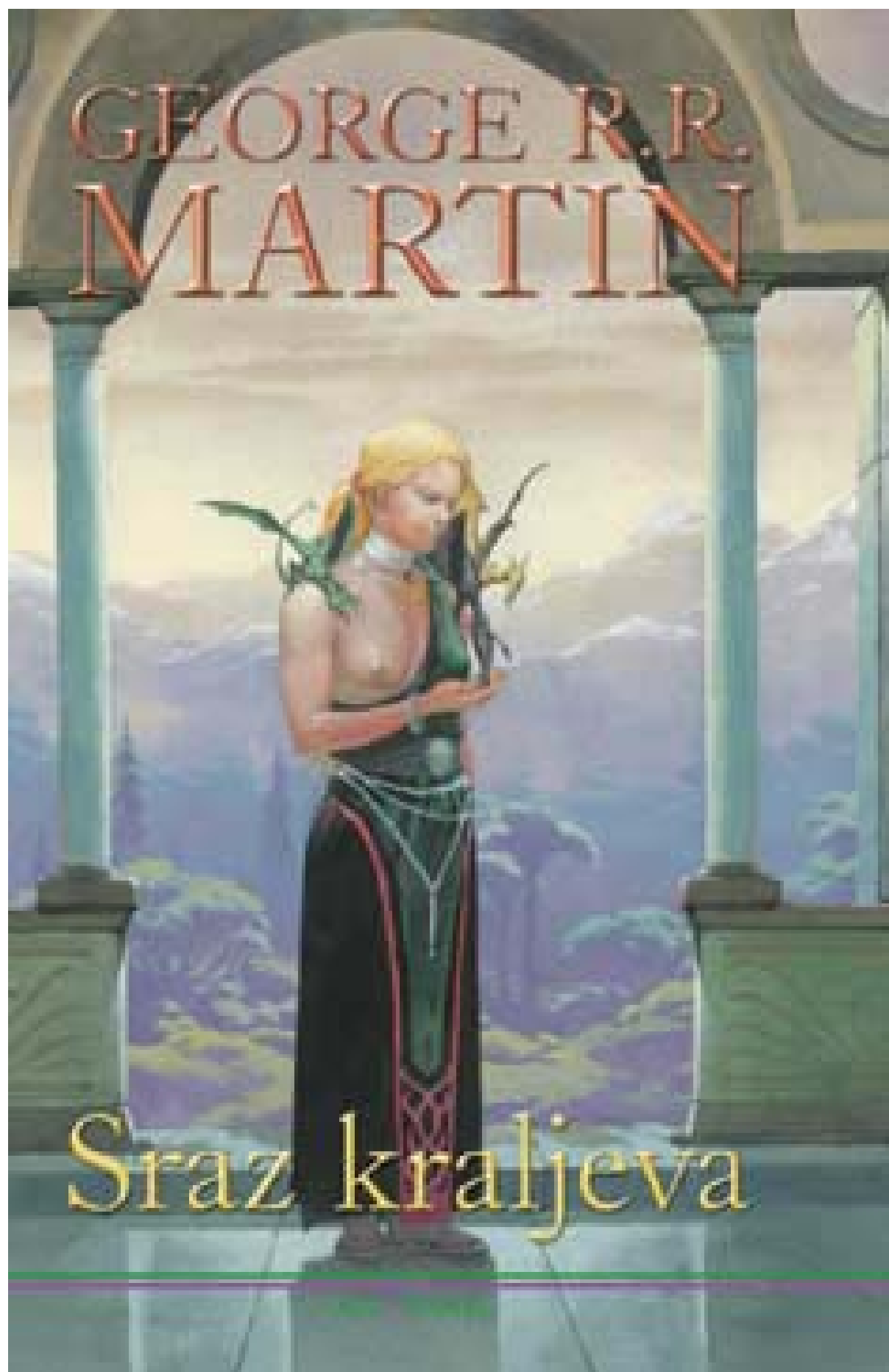

GEORGE R.R.
MARTIN

Sraz kraljeva

GEORGE R. R. MARTIN

Sraz kraljeva

Knjiga druga

prolog

Rep kometa protezao se zorom, crvena brazgotina koja je krvarila nad liticama Zmajeva kamena poput rane na ružičastom i grimiznom nebu.

Meštar je stajao na vjetru izloženom balkonu pred svojim odajama. Ovdje su dolazili gavrani, nakon duga leta. Njihov izmet išarao je mrlji-cama kamena čudovišta na zabatu koja su se uzdizala dvanaest stopa visoko s obje njegove strane; paklenog psa i krilatog zmaja, dvojicu od tisuću koja su vrebala nad zidinama drevne tvrđave. Kad je prvi put došao na Zmajev kamen, vojska kamenih grotesknih statua budila je u njemu nelagodu, ali kako su godine prolazile navikao se na njih. Sada ih je držao starim prijateljima. Njih trojica zajedno su promatrala nebo s lošim predosjećajem.

Meštar nije vjerovao u znamenja. Pa ipak... star koliko je bio, Cressen nikad nije vidio komet ni upola tako blještav, ni te boje, te strahot-ne boje, boje krvi, plamena i sunčeva zalaska. Pitao se jesu li njegova čudovišta ikad vidjela nešto slično. Bila su ovdje mnogo dulje od njega, i još će biti tu dugo nakon što njega ne bude. Kad bi kameni jezici mogli govoriti...

Kakva glupost. Naslonio se na krunište, dok se more razbijalo pod njim, a crni kamen bio je grub pod njegovim prstima. *Kamena čudovišta koja govore i proročanstva na nebu. Ja sam star, gotov čovjek, koji je opet postao budalast poput djeteta.* Zar ga je životna teško stečena mudrost napustila zajedno s njegovim zdravljem i snagom? Bio je meštar, obučen i okovan u velikoj Citadeli Starigrada. Na što je spao, kad mu je praznovjerje ispunilo glavu kao neukom poljodjelcu?

Pa ipak... pa ipak... komet je sada plamtio čak i danju, dok se blijeda siva para uzdizala iz vrelih grotala na Zmajevoj gori iza zamka, a jučer ujutro bijeli je gavran donio glase iz same Citadele, glase dugo očekivane ali ne i manje strašne, glase o koncu ljeta. Znamenja, sve do jednog. Previše da bi ih se zanijekalo. *Sto sve to znači?* htio je viknuti.

"Meštre Cressen, imamo posjetitelje." Pylos je govorio tiho, kao da se užasavao omesti Cressenova uzvišena razmatranja. Da je znao kakve su budalaštine punile meštrovu glavu, bio bi zaurao. "Princeza bi htjela vidjeti bijelog gavrana." Uvijek besprijekoran, Pylos ju je sada nazivao *princezom*, kao što je njezin plemeniti otac bio kralj. Kralj zadimljene hridi na velikom slanom moru, ali ipak. "Htjela bi vidjeti bijelog gavrana. S njom je i njezina luda."

Starac okrene leđa zori, zadržavši ruku na svom krilatom zmaju kako bi zadržao ravnotežu.

"Pomozite mi do mog stolca i uvedite ih."

Uzevši ga za ruku, Pylos ga povede unutra. U svojoj mladosti Cressen je hodao žustro, ali sada nije bio daleko od svog osamdesetog imendana, i njegove su noge bile krhke i nestabilne. Dvije godine ranije pao je i slomio kuk, ali taj nikad nije zacijelio kako valja. Prošle godine kad se razbolio, Citadela je poslala Pvloša iz Starigrada, gotovo nekoliko dana prije nego što je knez Stannis zatvorio otok... da mu pomogne u njegovim poslovima, bilo je rečeno, ali Cressen je znao istinu. Pylos ga je došao zamijeniti kad umre. Nije mario. Netko mora zauzeti njegovo mjesto, i to prije nego što bi mu bilo drago...

Pustio je da ga mladi čovjek smjesti iza njegovih knjiga i spisa. "Dovedite je. Ružno je puštati mladu gospu da čeka." Mahnuo je rukom, slabašna gesta požurivanja čovjeka koji se sam više nije bio sposoban požuriti. Koža mu je bila naborana i pjegava, tako papirnato tanka da je mogao vidjeti mrežu vena i oblik kostiju pod njom. A kako su drhtale, te njegove ruke koje su nekoć bile tako sigurne i spretne...

Kad se Pylos vratio, djevojčica je došla s njim, stidljiva kao uvijek. Iza nje, vukući noge i skakućući onim njegovim čudnim postranim hodom, stizala je njezina luda. Na njegovoj glavi bila je tobožnja kaciga načinjena od starog limenog vjedra, s parom jelenjih rogova privezanih za krunu na kojima bijahu obješena kravlja zvona. Sa svakim nespretnim korakom zvona su zvonila, svako drugačijim glasom, *klong-a-dong bong-dong cin-ci-lin klong klong klong*.

"Tko nas dolazi vidjeti ovako rano, Pvloše?" reče Cressen.

"To smo ja i Zakrpa, meštre." Bezazlene modre oči žmirnuše u njega. Njezino lice nije bilo lijepo, avaj. Dijete je imalo stršeću četvrtastu vilicu svog plemenitog oca i majčine nesretne uši, zajedno s vlastitom nagrdom, posljedicom napada sivih kožica koji ju je gotovo usmrtio u kolijevci. Preko polovice jednog obraza i duboko niz vrat, njezino je lice bilo ukočeno i mrtvo, koža ispucana i ljuskava, prošarana crnim i sivim te tvrda na dodir. "Pylos je rekao da možemo vidjeti bijelog gavrana."

"Naravno da možete", Cressen odgovori. Kao da bi joj ikad isto uskratio. Uskraćivali su joj svojedobno i previše toga. Ime joj je bilo Shi-reen. Bit će joj deset godina na njezin idući imendan, i bila je najtužnije dijete koje je meštar Cressen ikad poznavao. *Njezina tuga moja je sramota*, mislio je *starac*, *još jedan znak mog neuspjeha*. "Meštre Pvloše, budite tako ljubazni i donesite pticu iz gnijezda za kneginjicu Shireen."

"Bit će mi zadovoljstvo." Pylos je bio uljudan mladić, ne stariji od dvadeset pet, no ozbiljan poput čovjeka od šezdeset. Da je samo imao više humora, više *života* u sebi; to je bilo ono čega je ovdje manjkalo. Turobnim mjestima potrebno je svjetlo, ne ozbiljnost, a Zmajev kamen bio je turoban izvan svake dvojbe, usamljena citadela na mokroj pustari okružena olujom i solju, sa zadimljenom sjenom iznad svojih leda. Meštar je morao ići kamo ga pošalju, te je Cressen došao ovamo sa svojim knezom prije kakvih dvanaest godina, i služio je, i to dobro. No nikad nije volio Zmajev kamen, niti se ikad ovdje osjećao kao kod kuće. Odnedav-no, kad bi se probudio iz nemirnih snova u kojima je crvena žena igrala uznemirujuću ulogu, često nije znao gdje se nalazi.

Luda okrene svoju zakrpanu i šarenu glavu kako bi pratila Pylosa koji se uspinjao strmim željeznim stubama prema vranjem gnijezdu. Njegova zvona zazvone s pokretom. "Pod morem, ptice imaju krljušt umjesto perja", reče, *cin-ci-lincajući*. "Ja znam, ja znam, o, o, o."

Čak i za jednu ludu, Zakrpa je bio žalostan stvor. Možda je nekoć mogao izazvati salve smijeha kakvom pošalicom, ali more mu je oduzelo tu moć, zajedno s polovicom njegova razuma i svim njegovim sjećanjem. Bio je mekan i pretio, podlošan trzanju i drhtanju, često nesuvi-sao. Djevojčica je bila jedina koja mu se sada smijala, jedina koja je marila je li živ ili mrtav.

Ružna mala djevojčica i sirota luda, zajedno s mešтром čine troje... eto priče koja će ljude nagnati u plač. "Sjednite sa mnom, dijete." Cres-sen joj da znak da pride bliže. "Rano je za posjete, jedva je prošla zora. Trebali biste biti dobro umotani u svojoj postelji."

"Imala sam ružne snove", reče mu Shireen. "O zmajevima. Dolazili su me pojesti."

Dijete je patilo od noćnih mora dokle god je meštru Cressenu dopi-ralo pamćenje. "Razgovarali smo o ovom ranije", blago će on. "Zmajevi ne mogu oživjeti. Oni su isklesani iz kamena, dijete. U drevnim danima naš je otok bio najizbočenija zapadna točka velebnog Slobodnog posjeda Valvrije. Valvrijanci su podigli ovu citadelu, a posjedovali su načine oblikovanja kamena koji su nam otad izgubljeni. Zamak mora imati kule gdje god se dva zida susretnu pod nekim kutom, radi obrane. Valvrijanci su oblikovali ove kule u liku zmajeva kako bi se njihove tvrđave doimale strasnijima, upravo kao što su okrunili svoje zidine tisućama kamenih čudovišta umjesto jednostavnim bastionima." Uzeo je njezinu malu ružičastu ruku u svoju krhku pjegavu i nježno je stisnuo. "Dakle vidite, nemate se čega bojati."

Nije uspio uvjeriti Shireen. "Što je s onom stvari na nebu? Dalla i Matrice su razgovarale kraj zdenca, a Dalla je rekla da je čula crvenu ženu kako govori majci da je to bio dah zmajeva. Ako zmajevi dišu, ne znači li da oživljavaju?"

Crvena žena, ogorčeno pomisli meštar Cressen. *Dovoljno je daje napunila majčinu glavu svojom ludošću, mora li zatrovati i kćerine snove?* Ozbiljno će razgovarati s Dallom, upozoriti je da ne širi takve priče. "Stvar na nebu je komet, mило dijete. Zvijezda s repom, izgubljena u nebesima. Ubrzo će nestati, i više je nikad nećemo vidjeti za naših života. Samo gledajte pa ćete vidjeti." Shireen hrabro kimne glavom. "Majka veli kako bijeli gavran znači da više nije ljeto."

"Tako je, moja gospo. Bijeli gavrani lete samo iz Citadele." Cresse-novi prsti pođoše k lancu oko njegova vrata, svaka karika iskovana od drugačije kovine, svaka simbol njegova svladavanja nove grane učenja; meštrov ovratnik, znak njegova reda. U ponosu svoje mladosti nosio ga je s lakoćom, ali sada mu se često doimao teškim, kovina hladna na njegovoj koži. "Krupniji su od drugih gavranova, i pametniji, uzgojeni samo da nose najvažnije poruke. Ovaj nam je došao reći da se Tajno vijeće sastalo, razmotrilo izvješća i mjerenja svih meštara u cijelom kraljevstvu, i objavilo ovo veliko ljeto konačno svršenim. Deset godina, dva mjeseca i šesnaest dana je trajalo, najduže ljeto u živućem sjećanju."

"Hoće li sada postati hladno?" Shireen je bila ljetno dijete, i nikad nije upoznala pravu hladnoću.

"S vremenom", odvrati Cressen. "Ako bogovi budu dobri, podarit će nam toplu jesen i obilnu žetvu, da se možemo pripremiti za nadolazeću zimu." Puk je govorio kako je dugo ljeto značilo još dužu zimu, ali meštar nije vidio razloga da plaši dijete takvim pričama.

Zakrpa se oglasi svojim zvonima. "Pod morem je uvijek ljeto", pjev-no će on. "Morske žene nose vlasulje u svojoj kosi i pletu halje od srebrne morske trave. Ja znam, ja znam, o, o, o."

Shireen stane hihotati. "Voljela bih haljinu od srebrne morske trave."

"Pod morem, sniježi prema gore," reče luda, "a kiša je suha poput kosti. Ja znam, ja znam, o, o, o."

"Hoće li zaista sniježiti?" upita dijete.

"Hoće", reče Cressen. *Ali ne još godinama, molim se, a ni tada ne zadugo.* "Ah, evo Pylosa s pticom."

Shireen ispusti uzvik oduševljenja. Čak je i Cressen morao priznati kako je ptica predstavljala impresivan prizor, bijela poput snijega i veća od bilo kojeg jastreba, s blistavim crnim očima koje su značile da nije bila običan albino, već čistokrvni bijeli gavran Citadele. "Ovamo", zovne. Gavran raširi svoja krila, poskoči u zrak, i bučno doleprša preko sobe kako bi sletio na stol pred njim.

"Pobrinut ću se za vaš doručak", objavi Pylos. Cressen kimne. "Ovo je kneginja Shireen", reče gavranu. Ptica kimne svojom bijelom glavom gore-dolje, kao da se klanja. "*Kneginja*", zakriješti. "*Kneginja*."

Djetetova se usta razjape. "On govori!"

"Nekoliko riječi. Kao što sam rekao, pametne su ove ptice."

"Pametna ptica, pametan čovjek, pametna pametna luda", reče Zakrpa, brenčajući. "O, pametna pametna pametna luda." Počne pjevati. "*Sjene su došle plesati, gospodaru moj, gospodaru moj, gospodaru moj*", pjevao je, skakućući s jedne noge na drugu i natrag. "*Sjene su došle ostati, gospodaru moj, gospodaru moj, gospodaru moj.*" Trzao je glavom na svaku riječ, a zvona na njegovim parošcima podizala su larmu.

Bijeli gavran zakriješti i odleprša kako bi se smjestio na željeznu ogradu stubišta vranjeg gnijezda. Shireen se naoko smanjila. "Stalno to pjeva. Rekla sam mu da prestane, ali on ne želi. Plaši me. Natjerajte ga da prestane."

A kako da to učinim? upita se starac. *Nekoć sam ga mogao ušutkati zauvijek, ali sada...*

Zakrpa im je došao kao dječak. Knez Steffon koga se sjećala s dragim uspomenama pronašao ga je u Volantisu, preko Uskog mora. Kralj - stari kralj, Aerys II Targaryen, koji nije bio toliko lud tih dana - poslao je Njegovo Kneževstvo da potraži nevjestu za princa Rhaegara, koji nije imao sestara s kojima bi se vjenčao. "Pronašli smo izvanrednu ludu", pisao je Cressenu, četrnaest dana prije nego što se morao vratiti domu sa svoje uzaludne misije. "Tek dječak, no gibak poput

majmuna i dosjetljiv poput tuceta dvorana. Žonglira, kazuje zagonetke i izvodi čarolije, a umije ljupko pjevati na četiri jezika. Kupili smo mu slobodu i nadamo se da ćemo ga sa sobom dovesti kući. Robert će se oduševiti njime, a možda će s vremenom čak i Stannisa naučiti da se smije."

Cressena je ražalostilo sjećanje na to pismo. Nitko nikad nije naučio Stannisa da se smije, najmanje od svih dječak Zakrpa. Oluja je došla iznenada, zavijajući, a Zaljev brodolomaca dokazao je istinitost svog imena. Kneževa galija s dva jarbola *Ponosni vjetar* slomila se nadomak njegova zamka. S ograda zamka njegova dva starija sina promatrala su kako se brod njihova oca slama na stijenama i kako ga gutaju vode. Stotinu veslača i mornara potonulo je s knezom Steffonom Baratheonom i njegovom ženom kneginjom, a danima nakon toga svaka je plima ostavljala svježu hrpu nadutih leševa na žalu pod Krajolujom.

Dječak je isplivao trećeg dana. Meštar Cressen spustio se na žal s ostalima, kako bi pomogao prepoznati mrtve. Kad su pronašli ludu, bio je nag, kože bijele, naborane i posute mokrim pijeskom. Cressen ga je smatrao još jednim truplom, ali kad mu je Jommy zgrabio članke da ga odvuče do ukopnih kola, dječak je iskašljao vodu i uspravio se. Do dana svoje smrti, Jommy se kleo da je Zakrpino meso bilo vlažno i studeno.

Nitko nikad nije objasnio ona dva dana tijekom kojih je luda bio izgubljen u moru. Ribari su voljeli reći kako ga je sirena naučila disati vodu u zamjenu za njegovo sjeme. Sam *Zakrpa* nije kazivao ništa. Dovitljivi, pametni momčić o kojem je knez Steffon pisao, nikad nije stigao u Krajoluju; dječak koga su našli bio je netko drugi, slomljena tijela i uma, jedva kadar govoriti, a kamoli zbijati šale. No njegovo lice lude nije ostavljalo dvojbe o tome tko je bio. Bio je običaj u Slobodnim gradovima Vo-lantisa tetovirati lica robova i slugu; od vrata do tjemena dječakova koža bila je išarana šarenim uzorcima crvenih i zelenih četverokuta.

"Jadnik je lud, u boli, i ni od kakve koristi ikome, a najmanje sebi", objavio je stari Ser Harbert, kaštelan Krajoluje tih godina. "Najljubaz-nija stvar koju mu možete učiniti jest napuniti mu kalež makovim mlijekom. Bezbolan san, i eto mu kraja. Blagoslovio bi vas da ima razuma za to." Ali Cressen je odbio, i na kraju pobijedio. Je li Zakrpa polučio kakvu radost iz te pobjede nije znao reći, čak ni danas, toliko godina poslije.

"*Sjene su došle plesati, gospodaru moj, gospodaru moj, gospodaru moj*", luda je nastavila pjevati, njišući svojom glavom i čineći da mu zvona zveče i klopoću. *Ding dong, cin-ci-lin, ding dong.*

"*Gospodaru*", bijeli gavran zakriješti. "*Gospodaru, gospodaru, gospodaru.*"

"Luda pjeva što gaje volja", meštar će svojoj uzrujanoj princezi. "Ne smijete uzimati njegove riječi k srcu. Sutradan, možda će se sjetiti druge pjesme, a ova se više neće čuti." *Umije ljupko pjevati na četiri jezika*, napisao je knez Steffon...

Pylos ušeta kroz vrata. "Meštre, oprostite."

"Zaboravili ste kašu", reče Cressen, zabavljen. To nije bilo nimalo nalik na Pylosa.

"Meštre, Ser Davos se sinoć vratio. Govorili su o tome u kuhinji. Pomislio sam da biste htjeli odmah znati."

"Davos... sinoć, velite? Gdje je?"

"S kraljem. Bili su zajedno većinu noći."

Postojalo je vrijeme kad bi ga knez Stannis probudio, bez obzira na sat, kako bi bio uz njega da mu pruži svoj savjet. "Trebali su mi reći", potuži se Cressen. "Trebali su me probuditi."

Oslobodio je svoje prste od Shireeninih. "Ispričavam se, moja gospo, ali moram govoriti s vašim ocem knezom. Pvlöse, dajte mi ruku. Previše je stuba u ovom zamku, a čini mi se kako ih dodaju nekoliko svake noći, samo da me rasrde."

Shireen i Zakrpa slijedili su ih van, ali dijete je tbrzo postalo nemirno zbog starčeva puzava koraka te pohitalo naprijed, dok je luda bauljala za njom divlje zvečeći svojim kravljim zvoncima.

Zamci nisu prijateljska mjesta za slabe, podsjeti se Cressen dok se spuštao stubištem s ogradom od šiljaka Kule morskog zmaja. Knez Stan-nis će se nalaziti u Odaji obojenog stola, navrh Kamenog bubnja, središnje utvrde Zmajeva kamena, tako nazvane po načinu na koji su njezini drevni zidovi tutnjili i grmjeli za vrijeme oluje. Da bi onamo dospjeli, moraju prijeći lođu, proći

kroz srednje i unutrašnje zidine s njihovim stražarskim kamenim čudovištima i crnim željeznim dverima, te se uspeti uz više stuba nego što je Cressen htio pomisliti. Mladi ljudi uspinjali su se dvjema stubama odjednom; za starce slabih kukova, svaka je bila mučilište. Ali knez Stannis nije pomišljao doći k njemu, te se meštar pomirio s ovom kušnjom. Imao je Pvloša da mu pomogne, u najmanju ruku, a na tome je bio zahvalan.

Vukući se duž lode, prošli su pokraj reda visokih prozora s lukovima s prevladavajućim pogledom na vanjsko dvorište, vanjske zidine i ribarsko selo za njima. U dvorištu, strijelci su gađali mete za vježbu uz povik: "Umetni, nategni, odapni." Njihove strijele stvarale su zvuk poput jata ptica koje uzlijeće. Stražari su šetali po zidinama, zirkajući između kamenih čudovišta na vojsku utaborenu vani. Jutarnji zrak bio je mag-ličast od dima logorskih vatri, dok je tri tisuće muškaraca sjedalo kako bi prekinulo post pod stjegovima svojih gospodara. Nijednoj brodici koja je dospjela u vidokrug Zmajeva kamena proteklih pola godine više nije bilo dopušteno otići. *Bijes* kneza Stannisa, ratna galija s trostrukom palubom od tri stotine vesala doimala se gotovo malom pokraj galija od trbušastih karaka i zubaca koje su je okruživale.

Stražari pred Kamenim bubnjem znali su meštra po viđenju, i propustili su ih. "Čekajte ovdje", Cressen reče Pvlošu. "Bolje da ga vidim sam."

"Dug je uspon, meštre."

Cressen se osmjehne. "Mislite da sam zaboravio? Uspinjao sam se ovim stubama tako često da svaku znam po imenu."

Na pola puta do vrha, požalio je svoju odluku. Zastao je da uhvati dah i olakša bol u svom kuku kad je začuo struganje čizama po kamenu i našao se licem u lice sa Ser Davosom Seaworthom, koji je silazio.

Davos bijaše sitan čovjek, njegov niski rod jasno je bio ispisan na običnu licu. Iznošen zeleni plašt, umrljan solju i morskom prašinom, te izbljedio od sunca, pokrivao je njegova mršava ramena, preko smeđeg prsluka i hlača koje su se slagale sa smeđim očima i kosom. Oko njegova vrata visjela je na remenu vrećica od iznošene kože. Njegova mala brada bila je dobrano posuta sjedinama, a nosio je kožnu rukavicu na osakaćenoj lijevoj ruci. Kad je ugledao Cressena, zaustavio se.

"Ser Davose," reče meštar, "kad ste se vratili?"

"U crnini jutra. Moje najomiljenije doba." Govorilo se da nitko nikad nije upravljao brodom noću ni upola tako dobro kao Davos Krat-koruki. Prije nego što gaje knez Stannis učinio vitezom, bio je najozlog-lašeniji i najprepredeniji krijumčar u svih Sedam kraljevina.

"I?"

Čovjek zatrese glavom. "Točno kao što ste ga upozorili. Neće ustati, meštre. Ne za njega. Ne vole ga."

Ne, pomisli Cressen. *Niti će ikad. On je jak, sposoban, pravedan... nažalost baš preko granice mudrosti... noto nije dovoljno. Nikad nije bilo dovoljno.* "Jesi li govorio sa svima?"

"Svima? Ne. Samo s onima koji su me htjeli primiti. Ni mene ne vole ovi visokorođeni. Za njih ću uvijek biti vitez od luka." Njegova se lijeva ruka zaklopi, zdepasti prsti stisnu se u šaku; Stannis im je odsjekao krajeve na posljednjem zglobu, svima osim palcu. "Prelomio sam kruh s Gulianom Svvanom i starim Penroseom, a Tarthovi su stali na ponoćni sastanak u lugu. Ostali - pa, Beric Dondarrion je nestao, neki vele da je mrtav, a knez Caron je s Renlvjem. On je sada Bryce Narančasti, od Dugine straže."

"Dugina straža?"

"Renly je načinio vlastitu kraljevsku stražu", objasni bivši krijumčar, "ali ova sedmorica ne nose bijelo. Svaki ima vlastitu boju. Loras Tvrell njihov je vrhovni zapovjednik."

Bila je to upravo onakva zamisao kakva bi se svidjela Renlvju Ba-ratheonu; veličanstven nov red viteštva, obznanjen krasnim novim odorama. Čak i kao dječak, Renly je volio jarke boje i bogate tkanine, a volio je i svoje igre. "Pogledajte me!" vikao bi dok je trčao dvoranama Krajoluje smijući se. "Pogledajte me, ja sam zmaj", ili "Pogledajte me, ja sam čarobnjak", ili "Pogledajte me, pogledajte me, ja sam bog kiše."

Smjeli mali dječak divlje crne kose i nasmijanih očiju sada je bio odrastao čovjek, od dvadeset i jedne godine, i još se igrao svojih igara. *Pogledajte me, ja sam kralj*, tužno pomisli Cressen. *O, Renly, Renly, mило slatko dijete, znaš li što činiš? I bi li mario da znaš? Haje li itko za njega osim mene?* "Koje su razloge knezovi dali za njihovo neprihvatanje?" on upita Ser Davosa.

"Pa, što se toga tiče, neki su mi ponudili blage riječi, neki surove, neki su se ispričavali, neki obećavali, neki samo lagali." On slegne ramenima. "Na koncu, riječi su samo vjetar."

"Nisi mu mogao donijeti nimalo nade?"

"Samo one lažne, a to nisam htio učiniti", reče Davos. "Od mene je dobio istinu."

Meštar Cressen se sjeti dana kada su Davosa učinili vitezom, nakon opsade Krajoluje. Knez Stannis i mali garnizon branili su zamak gotovo godinu dana, pred velikom vojskom knezova od Tvrella i Redwynea. Čak im je i more bilo zatvoreno, nad njim su stražarile danju i noću Redwynove galije na kojima su se vijorili tamnocrveni stjegovci Sjenice. Unutar Krajoluje, konji su odavno bili pojedeni, psi i mačke nestali, a garnizon je spao na korijenje i štakore. Tada se spustila noć kad je mjesec bio mlad, a tmasti oblaci sakrili zvijezde. Obavijen tamom, krijumčar Davos odvažio se probiti kroz Redwynov kordon i hrđi Zaljeva bro-dolomaca. Njegov mali brod imao je crn trup, crna jedra, crna vesla, i tovarni prostor nakrcan lukom i slanom ribom. Prilično malen, no održao je garnizon na životu dovoljno dugo da Eddard Stark stigne u Krajoluju i prekine opsadu.

Knez Stannis nagradio je Davosa odabranim posjedima na Rtu gnjeva, malom utvrdom i viteškom čašću... ali je također odredio kako mora izgubiti po jedan članak na svakom prstu svoje lijeve ruke, kako bi platio za sve godine krijumčarenja. Davos se pokorio, pod uvjetom da Stannis sam barata nožem; odbijao je primiti kaznu od manje vrijednih ruku. Knez je upotrijebio mesarsku sjekiricu, kako bi sjekao čišće i točnije. Kasnije, Davos je odabrao ime Seavvorth za svoju novostvorenu kuću, i uzeo za stijeg crnu lađu na blijedosivom polju s lukovicom na njezinim jedrima. Bivši krijumčar volio je govoriti kako mu je knez Stannis učinio uslugu, darovavši mu četiri nokta manje koja je trebalo čistiti i pod-rezivati.

Ne, pomisli Cressen, takav čovjek ne bi davao lažnu nadu, niti ublažavao tešku istinu. "Ser Davose, istina može biti gorak napitak, čak i za čovjeka kakav je knez Stannis. On misli jedino o povratku u Kraljev grudobran u punoj moći, da svrgne svoje neprijatelje i povрати ono što mu po pravu pripada. No sada..."

"Povede li svoju malobrojnu vojsku u Kraljev grudobran, bit će to jedino da umre. On nema brojčanu premoć. To sam mu i rekao, ali znate njegov ponos." Davos podigne svoju ruku u rukavici. "Prije će meni narasti novi prsti nego što će se taj čovjek pokoriti razumu."

Starac uzdahne. "Učinili ste sve što ste mogli. Sada ja moram pridodati svoj glas vašemu." Umorno, on nastavi svoj uspon.

Utočište kneza Stannisa Baratheona bila je velika okrugla odaja sa zidovima od golog crnog kamena i s četiri visoka uska prozora koja su gledala na četiri točke kompasa. U sredini komore bijaše velik stol po kojem je dobila ime, masivna ploča izrezbarenog drveta izrađena po zapovijedi Aegona Targaryena u danima prije osvajanja. Obojeni stol bio je više od pedeset stopa dug, možda upola toliko širok na svojoj najširoj točki, ali manje od četiri stope u promjeru na najužoj. Aegonovi stolari načinili su ga u obliku Zapadne zemlje, ispilivši svaki zaljev i poluotok sve dok stol nigdje nije ostao ravan. Na njegovoj površini, potamnjelom od gotovo tri stotine godina pokosti, bilo je naslikano Sedam kraljevina kakve bijahu u Aegonovo vrijeme; rijeke i gorja, zamci i gradovi, jezera i šume.

U odaji bijaše samo jedan stolac, pažljivo smješten točno na onom mjestu koje je Zmajev kamen zauzimao nedaleko od obale Zapadne zemlje, te izdignut kako bi pružio dobar pogled na površinu stola. Posjednut na stolcu bijaše čovjek u čvrsto stegnutoj kožnoj haljetki i hlačama od grubo tkane smeđe vune. Kad je meštar Cressen ušao, podigao je pogled. "Znao sam da ćete vi doći, starce, bilo da sam vas pozvao ili ne." Nije bilo ni traga topline u njegovu glasu; rijetko ga je bilo.

Stannis Baratheon, knez Zmajeva kamena i milošću bogova zakoniti nasljednik Željeznog prijestolja Sedam kraljevina Zapadne zemlje, bio je širokih ramena i žilavih udova, zategnuta lica i mišića koji su podsjećali na životinjsku kožu sušenu na suncu sve dok ne bi postala tvrda poput čelika. *Strog* bijaše riječ koju su ljudi koristili kad su govorili o Stannisu, a strog je i bio. Iako još nije napunio trideset i petu, samo je rub crne tanke kose preostao na njegovoj glavi, kružeći mu oko ušiju poput sjene krune. Njegov brat, pokojni kralj Robert, pustio je bradu u svojim posljednjim godinama. Meštar Cressen nikad je nije vidio, ali kazivali su da je bila divlja, gusta i neobuzdana. Kao odgovor, Stannis je zadržao vlastite zaliske podrezane gusto i kratko. Ležali su poput mod-ro-crne sjene preko njegove četvrtaste vilice i koštunjavih udubina njegovih obraza. Njegove oči bijahu otvorene rane pod teškim obrvama, modre boje, tamne poput mora noću. Usta bi mu bacila u očaj čak i najsmješniju ludu; bila su to usta stvorena za mrgođenje, prijatne i oštre zapovijedi, sva u tankim blijedim usnicama i tegnutim mišićima, usta koja su se zaboravila smiješiti, a nikad se nisu znala smijati. Katkad kad bi svijet postao vrlo nepomičan i tih noću, meštar Cressen je zamišljao kako može čuti kneza Stannisa gdje škripi zubima na drugom kraju zamka.

„Nekoć biste me bili probudili“, reče starac.

„Nekoć ste bili mladi. Sad ste stari i bolesni, i potreban vam je san“ Stannis nikad nije naučio ublažavati svoje riječi, kako bi se pretvarao ili laskao; govorio je što je mislio, a oni kojima se to nije sviđalo mogli su otići dovraga. „Znao sam da ćete dovoljno brzo doznati što je Davos imao reći. Uvijek doznate, zar ne?“

„Ne bih vam bio od pomoći da nije tako“, Reče Cerssen. „Sreo sam Davosa na stubištu.“

„I rekao vam je sve, predmnijevam? Trebao sam tom čovjeku skratiti jezik, a ne samo prste.“

„Onda bi bio slab izaslanik“

„I ovako je bio slab izaslanik. Olujni knezovi se neće dići za mene. Izgleda da me ne vole, a pravednost moje borbe im ništa ne znači. Kukavice među njima sjediće iza svojih zidova, gjedajući na koju stranu vjetaš puše i tko će pobijediti. Odvažni među njima već su se oprijedjelili za Renlyja. Za Renlyja!“ On spljunu ime poput otrova.

„Tvoj brat je bio gospodar Krajoluja zadnjih trinaest godina. Ti lordovi su njegovi zakleti vazali...“

„Njegovi“, prekide ga Stanis, „a po pravdi su trebali biti moji. Nikada nisam tražio Zmajkamen. Nikada ga nisam želio. Prihvatio sam ga zato što su tu bili Robertovi neprijatelji, i on mi je naredio da ih istrijem. Sagradio sam mu flotu i obavio njegov posao, pokoran kao što mlađi brat i treba biti prema starijem, kao što Renly treba biti prema meni. A kako mi je Robert zahvalio? Imenovao me je za gospodara Zmajkamena, a Krajoluj i sve njegove prihode dao Renlyju. Krajoluj je pripadao kući Barateona tri stotine godina; po pravdi je trebalo da pripadne meni kad je Robert osvoio Željezno predstolje.“

Bila je to stara rana, duboka i bolna, sada još i više nego prije. Odatle je poticala sva slabost njegovog gospodara; Zmajkamen je, koliko god da je star i jak bio, na vjernost bila zakleta tek šačica nepoznatih knezova, čija su kamenita ostrvca bila preslabo naseljena da bi se podiglo onoliko vojske koliko je Stannisu trebalo. Čak i sa najamnicima koje je doveo preko Uskog mora iz slobodnih gradova Mira i Lisa, vojska ulogorena pred zidinama bila je prmalena da skrši moć kuće Lannistera.

„Robert ti je nanio nepravdu“, odgovori meštar Cerssen oprezno, „ali je za to imao jake razloge. Zmajkamen je dugo bio sjedište kuće Targaryen. Trebao mu je netko jak da tu vlada, a Renly je tek bio dijete.“

„On je još i sad dijete“, odgovori Stannis, a bijes glasno odjeknu praznom dvoranom, „lakomo dijete koje bi mi ukralo krunu sa glave. Što je Renly ikada uradio da bi zaslužio

predstolje? Sjedi na vijeću i šali se sa Maloprstim, a na turnirima navlači blistav oklop i dozvoljava da ga bolji od njega zbacuju s konja. I to je sve što se ima reći o mom bratu Renlyju, čovjeku koji misli da treba biti kralj. Zašto li su me bogovi prokleli braćom, pitam ja tebe?“

„Ja ne mogu odgovarati za bogove.“

„Ti rijetko uopće odgovaraš u zadnje vrijeme, tako mi izgleda. Tko je Renlyjev meštarr? Možda bi bilo bolje da njega pozovem, njegovi savjeti bi mi se možda više svidjeli. Što misliš, što je taj meštarr rekao kada je moj brat odlučio da mi ukrade krunu? Kakav je savjet taj tvoj kolega ponudio mojoj izdajničkoj krvi?“

„Iznenadilo bi me da je knez Renly uopće potražio savjet, veličanstvo.“ Najmlađi od tri sina lorda Stefona izrastao je u odvažnog čovjeka ali nepromišljenog, koji je sve činio nagoni, a ne razumno. Po tome, pa i po mnogo čemu drugom, Renly je bio isti Robert, i nimalo nalik na Stanisa.

„Veličanstvo“, ponovi Stannis jetko. „Izruguješ mi se kraljevskim zvanjem, a čega sam ja to kralj? Zmajkama i pokoja stijena u Uskom moru, to je moje kraljevstvo.“ On se spusti niz stepenice svoje stolice i zastade pred stolom, tako da mu sjena pade na ušće Crnobujice i naslikanu šumu, tamo gdje se sad nalazila Kraljeva luka. Tu stajaše, mračan i zamišljen, nad kraljevstvom koje je želio osvojiti, naizgled bliskim, a ipak tako dalekim. „Večeras ću jesti sa svojim knezovima, kakvi god da su. Sa Seltigarom, Velarionom, Bar Aemonom, čitavom jadnom braćom. Slabašan ulov, moram priznati, ali to je sve što su mi braća ostavila. Onaj liški gusar Salador San će biti tu sa najnovijim računima za ono što mu dugujem, a Morosh Miranin će me upozoravati na plime i jesenje bure, dok će knez Sanglas bogobojažljivo mrmljati o volji sedmoru. Seltigar će htjeti znati koji će nam se knezovi Oluje pridružiti. Velaeyon će zaprijetiti da će odvesti svoju podignutu vojsku kući ako ne udarimo smjesta. Što im imam reći? Što mi je sada činiti?“

"Vaši pravi neprijatelji su Lannisterovi, moj gospodaru", odgovori meštarr Cressen. "Ako se vi i vaš brat udružite protiv njih—"

"Neću se pogađati s Renlyjem", odvrati Stannis, tonom koji nije podnosio raspravu. "Ne dok se naziva kraljem."

"Ne Renly, dakle", popusti meštarr. Njegov je gospodar bio tvrdoglav i ponosan; kada bi nešto naumio, nije ga se moglo razuvjeriti. "Drugi bi također mogli služiti vašoj potrebi. Sin Eddarda Starka proglašen je za Kralja na Sjeveru, sa svom silom Oštrozimlja i Rijekotoka za sobom."

"Zeleni dječak", reče Stannis, "i još jedan lažni kralj. Moram li prihvatiti slomljeno kraljevstvo?"

"Sigurno je pola kraljevstva bolje od nikakva," reče Cressen, "a ako pomognete dječaku osvetiti umorstvo njegova oca—"

"Zašto bih ja osvetio Eddarda Starka? Čovjek mi ništa nije značio. O, Robert ga je ljubio, to sigurno. Ljubio ga poput brata, koliko sam puta to čuo? *Ja* sam mu bio brat, a ne Ned Stark, ali to nikad ne biste prepoznali po načinu na koji se ophodio sa mnom. Držao sam Krajolu-ju za njega, gledao kako dobri ljudi gladuju dok se Mace Tvrell i Paxter Redwyne časte nadomak mojih zidina. Je li mi Robert zahvalio? Ne. Zahvalio je *Starku*, jer je razbio opsadu kada smo spali na štakore i rotkvice. Izgradio sam flotu na Robertovu zapovijed, uzeo Zmajev kamen u njegovo ime. Je li me primio za ruku i rekao: *Dobro obavljeno, brate, što bih učinio bez tebe?* Ne, okrivio me što sam dopustio Willemu Dar-ryju da otme Visersa i djetešce, kao da sam to mogao spriječiti. Sjedio sam u njegovu Vijeću petnaest godina, pomažući Jonu Arrynu da vlada kraljevstvom dok se Robert opijao i kurvao, ali kad je Jon umro, je li moj brat mene imenovao svojim Namjesnikom? Ne, odjurio je galopom svom dragom prijatelju Nedu Starku, i ponudio mu tu čast. Malo im je dobra to donijelo obojici."

"Bilo kako mu drago, moj gospodaru," blago će meštarr Cressen, "velike su vam nepravde bile učinjene, ali prošlost je prah. Budućnost još može biti osvojena udružite li se sa Starkovima. Postoje i drugi koje možete ispipati. Što je s kneginjom Arryn? Ako joj je kraljica umorila muža,

sigurno će zahtijevati pravdu za njega. Ona ima mladog sina, nasljednika Jona Arrvna. Ako biste zaručili Shireen za njega—"

"Dječak je slab i boležljiv", prigovori knez Stannis. "Čak je i njegov otac uvidio kako stvari stoje, kad me zamolio da ga odgajam na Zmaje-vu kamenu. Paževa služba možda mu je mogla učiniti dobro, ali ona prokleta Lannisterica dala je kneza Arrvna otrovati prije nego što se to moglo izvršiti, a sada ga Lysa skriva u Orlovu gnijezdu. Nikad se neće odvojiti od dječaka, to vam obećavam."

"Tada morate poslati Shireen u Orlovo gnijezdo", nukao gaje meštar. "Zmajev kamen sumoran je dom za dijete. Neka njezina luda pođe s njom, pa će imati poznato lice uza se."

"Poznato i užasno." Stannis nabere čelo u mislima. "Ipak... mislim da bi vrijedilo pokušati..."

"Mora li zakoniti gospodar Sedam kraljevina prositi pomoć od udovica i uzurpatora?" oštro upita ženski glas.

Meštar Cressen se okrene i pogne glavu. "Moja gospo", reče, ozlojeđen što je nije čuo kad je ušla. Knez Stannis se namrgodi. "Ja ne prosim. Ni od koga. Zapamti to, ženo."

"Drago mi je to čuti, moj gospodaru." Kneginja Selvse bila je visoka poput svog muža, mršava tijela i mršava lica, s istaknutim ušima, ostrim nosom i jedva primjetnim tragom brkova na gornjoj usnici. Čupala ih je dnevno i proklinjala redovito, no oni su se uvijek vraćali. Njezine su oči bile svijetle, usta stroga, glas bič. Pucketala je njime i sada. "Kneginja Arryn duguje vam svoju vjernost, kao i Starkovi, vaš brat Renly, i svi ostali. Vi ste njihov jedini istinski kralj. Ne bi dolikovalo preklinjali ih i pogađati se s njima za nešto što vam milošću božjom po pravu pripada." *Božjom*, rekla je, ne *bogova*. Crvena žena ju je osvojila, srcem i dušom, odvrativši je od bogova Sedam kraljevina, i starih i novih, ka štovanju onog kojeg su nazivali Gospodarom svjetla.

"Tvoj bog može zadržati Njegovu Milost", reče knez Stannis, koji nije dijelio žarku novu vjeru svoje žene. "Mačeve trebam, ne blagoslove. Imaš li kakvu vojsku negdje skrivenu za koju mi nisi rekla?" Nije bilo nježnosti u njegovu tonu. Stannis je uvijek osjećao nelagodu u prisutnosti žena, čak i vlastite supruge. Kad je otišao u Kraljev grudobran sjediti u Robertovu Vijeću, ostavio je Selvse na Zmajevu kamenu s njihovom kćerkom. Njegova su pisma bila rijetka, posjeti još rjeđi; vršio je svoju dužnost u bračnoj postelji jednom ili dvaput na godinu, ali nije uživao u njoj, a sinovi kojima se nekoć nadao nikad nisu došli.

"Moja braća, stričevi i rođaci imaju vojske", reče mu ona. "Kuća Flo-rent okupit će se pod vašim stijegom."

"Kuća Florent može popuniti bojišnicu u najboljem slučaju s kakve dvije tisuće mačeva."

Govorilo se da je Stannis poznavao snagu svake kuće u Sedam kraljevina. "A imaš znatno više vjere u svoju braću i stričeve od mene, moja gospo. Florentske zemlje leže preblizu Visovrtu da bi se tvoj plemeniti stric izložio opasnosti srdžbe Macea Tvrella."

"Postoji drugi način." Kneginja Selvse se primakne bliže. "Pogledajte kroz prozore, moj gospodaru. Ondje je znamen koji ste čekali, uže-žen na nebu. Crven je, crven od plamena, crven zbog ognjenog srca pravog Boga. To je *njegov* stijeg - i vaš! Gle kako se razvija nebesima poput zmajeva vrućeg daha, a vi ste gospodar Zmajeva kamena. To znači da je vaše vrijeme došlo, Vaša Milosti. Ništa nije sigurnije. Predodređeno vam je otploviti s ove samotne hridi kao što je Aegon Osvajač jednoć otplovio, da pometete sve pred sobom kao on. Samo recite riječ, i prigrbite moć Gospodara svjetla."

"Koliko će mi mačeva Gospodar svjetla metnuti u ruku?" ponovno zatraži Stannis.

"Koliko god ih trebate", obeća njegova žena. "Mačeve Krajoluje i Visovrta za početak, i sve njihove kneževske vazale."

"Davos bi ti rekao drugačije", reče Stannis. "Ti mačevi zakleti su Renlvju. Oni ljube mog dražesnog mladog brata, kao što su nekoć ljubili Roberta... kao što nikad nisu ljubili mene."

"Da," odvrati ona, "ali ako Renly umre..."

Stannis je gledao svoju gospu suženim očima, sve dok Cressen više nije mogao zadržati jezik za zubima. "Na to se ne smije ni pomisliti. Vaša Milosti, kakve god da je budalaštine Renly počinio—"

"Budalaštine? Ja ih nazivam izdajama." Stannis se okrene svojoj ženi. "Moj brat je mlad i snažan, i ima brojnu vojsku oko sebe, i one svoje Dugine vitezove."

"Melisandre je pogledala u plamen, i vidjela ga mrtva."

Cressena obuzme strava. "Bratoubojstvo... moj gospodaru, to je *zlo*, nezamislivo... molim vas, poslušajte me."

Kneginja Selvse dobaci mu promišljen pogled. "A što ćete mu vi reći, meštre? Kako može osvojiti pola kraljevstva ode li Starkovima na koljenima i proda li našu kćer Lysi Arryn?"

"Čuo sam vaš savjet, Cressenu", reče knez Stannis. "Sad želim čuti njezin. Slobodni ste."

Meštar Cressen savije ukočeno koljeno. Mogao je osjetiti oči knegi-nje Selvse na svojim leđima dok je polako vukao noge odajom. U času kada je dosegao dno stubišta, jedva je mogao stajati uspravno. "Pomo-zite mi", reče Pvlošu.

Kada se ponovno našao u sigurnosti svojih odaja, Cressen otpusti mlađeg čovjeka i još jednom odšepa na svoj balkon, kako bi stao između svojih kamenih čudovišta i zurio prema moru. Jedan od ratnih brodova Salladhora Saana krstarilo je mimo zamka, njegov šaroliko ispru-gani pramac sjekao je sivozelene vode dok su mu se vesla dizala i padala. Promatrao ga je sve dok nije nestao iza rta. *Kad bi moji strahovi mogli tako lako nestati. Zar je živio tako dugo zbog ovoga?*

Kad bi meštar stavio svoj ovratnik, odbacio bi nadu u potomstvo, no Cressen se unatoč tome često osjećao poput oca. Robert, Stannis, Renly... tri sina je podigao nakon stoje gnjevno more prisvojilo kneza Steffona. Zar je bio tako zao da je zaslužio da mora gledati kako jedan ubija drugoga? Nije mogao to dopustiti, nije *htio* to dopustiti.

Ona žena bila je srce svega. Ne kneginja Selvse, ona *druga*. Crvena žena, sluge su je tako nazvale, bojeći se izustiti joj ime. "Ja ću joj izustiti ime", Cressen reče svom paklenom psu od kamena.

"Melisandre. *Ona*." Melisandre od Asshaija, čarobnica, utjerivačica duhova i svećenica R'hllora, Gospodara svjetla, Srca vatre, Boga plamena i sjene. Melisandre, čijoj se mahnitosti ne smije dopustiti širenje dalje od Zmajeva kamena.

Njegove odaje činile su se mračnima i turobnima nakon svjetlosti jutra. Nespretnim rukama starac upali svijeću i odnese je u radnu sobu podno stubišta vranjeg gnijezda, gdje su njegove pomasti, napici i lijekovi stajali uredno na svojim policama. Na najnižoj polici iza reda ljekovitih masti u zdepastim glinenim ćupovima pronašao je bočicu od indigo stakla, ne veću od njegova malog prsta. Šuškala je kad ju je pretresao. Cressen otpuhne sloj prašine i odnese je natrag k svom stolu. Srušivši se u stolicu, izvuče čep i prospe sadržaj bočice. Tucet kristala, ne većih od sjemena, zaštropeće po pergamentu koji je čitao. Blistali su poput dragulja na svjetlu svijeće, tako purpurni da je meštar zatekao sama sebe kako misli da zaista nikad prije nije vidio tu boju.

Lanac oko njegova vrata činio se vrlo teškim. Lako je dotaknuo jedan od kristala vrškom svog malog prsta. *Tako malena stvar da bi sadržavala moć života i smrti*. Bila je načinjena od izvjesne biljke koja je rasla jedino na otocima Nefritskog mora, na drugom kraju svijeta. Lišće je moralo biti staro i uronjeno u otopinu od limeta, šećerne vodice i određenih rijetkih začina s Ljetnog otočja. Kasnije ih se moglo odbaciti, ali se napitak morao zgusnuti pepelom i pustiti da se kristalizira. Postupak je bio spor i tegoban, potrebna sredstva skupa i teško nabavljiva. Ipak, al-kemičari Lysa poznavali su njegov tijek, i Bezlični iz Braavosa... te također meštri njegova reda, iako to nije bilo nešto o čemu se razgovaralo izvan zidina Citadele. Cijeli je svijet znao kako meštar kuje svoju srebrnu kariku kad nauči umijeće liječenja - no svijet je radije zaboravljao kako ljudi koji znaju liječiti, znaju i ubijati.

Cressen se više nije sjećao imena koje su Asshaici nadjenuti listu, niti Ivsenski trovači kristalu.- U Citadeli, jednostavno su ga nazivali da-viteljem. Otopljen u vinu, nagnao bi mišiće ljudskog grla da se stisnu čvršće od ikoje šake, začepivši čovjeku dušnik. Kazivali su da bi žrtvino lice postalo grimizno poput malog kristalnog sjemena iz kojeg je uzgojena smrt, ali isto se odnosilo i na čovjeka ugušena zalogajem hrane.

A upravo ove noći knez Stannis će ugostiti svoje vazale, svoju ženu kneginju... i crvenu ženu, Melisandre od Asshaija.

Moram otpočiniti, reče meštar Cressen samom sebi. *Moram imati svu snagu kad padne mrak.*

Moje ruke ne smiju se tresti, niti moja hrabrost srna-laksati. Strašno je to što činim, no mora biti

učinjeno. Ako ima bogova, sigurno će mi oprostiti. Spavao je tako slabo u posljednje vrijeme. Drije-mež bi ga osvježio za predstojeću kušnju. Iznuren, oteturao je do svoje postelje. Ipak, kad je sklopio oči, još je mogao vidjeti svjetlo kometa, crveno, plameno i neobično živo sred tame njegovih snova. *Možda je to moj komet*, pomisli pospano na koncu, netom što ga je zahvatio san. *Znamen krvi, koji proriče umorstvo... da...*

Kad se probudio, bio je mrkli mrak, njegova ložnica bila je crna, a svaki ga je zglob u tijelu bolio. Cressen se podigne, dok mu je u glavi bubnjalo. Grabeći svoj štap, nesigurno ustane na noge. *Tako kasno*, pomisli. *Nisu me pozvali.* Uvijek su ga zvali na gozbe, posjeli pokraj soli, blizu kneza Stannisa. Lice njegova gospodara dopluta preda nj, ne čovjeka koji je bio, već dječaka koji bijaše, stojeći hladan u sjeni dok je sunce sjalo na njegova starijeg brata. Što god da je činio, Robert bi to obavio prije, ili bolje. Siroti dječak... mora požuriti, za *njegovo* dobro.

Meštar pronade svoje kristale gdje ih je ostavio, i zagrabi ih s pergamenta. Cressen nije posjedovao šuplje prstenove, onakve za koje se tvrdilo da ih najradije rabe trovači iz Lysa, već je mnoštvo džepova, velikih i malih, bilo zašiveno unutar širokih rukava njegove halje. Skrio je daviteljsko sjeme ujedan od njih, otvorio svoja vrata, i zazvao: "Pvlose? Gdje si?" Kad nije začuo odgovor, zazove ponovno, glasnije: "Pvlose, trebam pomoć." Opet nije bilo odgovora. To je bilo čudno; mladi meštar imao je svoju ćeliju samo pola zavoja niz stube, dobrano unutar domašaja zvuka.

Na kraju, Cressen je morao dozvati slugu. "Požurite se", reče im. "Spavao sam predugo. Sada se već goste... piju... trebali ste me probuditi." Sto se zbilo s mešтром Pvosom? Uistinu, nije shvaćao.

Ponovno je morao prijeći dugu lođu. Noćni vjetar šaputao je kroz velike prozore, oštar od mirisa mora. Baklje su treperile duž zidova Zmajeva kamena, a u taboru dolje, mogao je vidjeti kako gori na stotine ognjišnih vatri, kao da je polje zvijezda palo na zemlju. Iznad, komet je plantio crven i zlokoban. *Odveć sam star i mudar da bih se bojao takvih stvari*, reče meštar samome sebi.

Vrata velike dvorane bijahu postavljena u usta Kamenog zmaja. Naredio je slugama da ga ostave pred njima. Bit će bolje ude li sam; ne smije se pokazati slabim. Oslanjajući se svom težinom na svoj štap, Cressen se uspne uz posljednjih nekoliko stuba i odšepesa ispod zubi dov-ratka. Par stražara rastvori teška crvena vrata pred njim, pustivši na slobodu iznenadan nalet buke i svjetla. Cressen zakorači u zmajevo ždrijelo.

Ponad zveketa noževa i tanjura te tihog žagorenja razgovora za trpezom, začuo je kako Zakrpa pjeva: *"...plesati, gospodaru moj, gospodaru moj"*, uz pratnju zvonjave kravlji zvana. Ista grozna pjesma koju je pjevao tog jutra. *"Sjene su došle ostati, gospodaru moj, gospodaru moj, gospodaru moj."* Niži stolovi bijahu nakrcani vitezovima, strijelcima i ka-petanima-plaćenicima, koji su trgali hljepčiče crnog kruha kako bi ih moćili u brudet. Ovdje nije bilo glasna smijeha, ni razuzdanih povika kakvi su remetili dostojanstvo gozbi drugih ljudi; knez Stannis to nije dopuštao.

Cressen se uputi prema uzdignutom podiju gdje su knezovi sjedili s kraljem. Morao je široko zaobići Zakrpu. Plešući, uz cinkanje svojih zvana, luda nije ni čuo ni vidio njegov dolazak. Dok je skakutao s noge na nogu, Zakrpa naglo zatetura u Cressena, oborivši pod njim njegov štap. Srušili su se zajedno u rogoz u zapetljaju ruku i nogu, dok se iznenadna provala smijeha podigla oko njih. Nesumnjivo to bijaše šaljiv prizor.

Zakrpa se gotovo izvalio navrh njega, šareno ludino lice pritisnuto blizu njegova. Izgubio je svoju limenu kacigu s parošcima i zvonima. "Pod morem, padneš *uvis*", objavi on. "Ja znam, ja znam, o, o, o." Hihoćući, luda se otkotrlja s njega, skoči na noge, i izvede mali ples.

Kušajući izvući najbolje što je mogao iz neprilike u kojoj se našao, meštar se slabašno osmijehne i s mukom pokuša ustati, ali kuk ga toliko zaboli da se na mah gotovo poboja kako ga je ponovno slomio. Osjeti kako ga jake ruke grabe ispod mišica i podižu natrag na noge. "Hvala vam, ser", promrmlja, okrećući se kako bi vidio koji mu je vitez pritekao upomoć...

"Meštre", reče gospa Melisandre, njezin duboki glas bijaše začinjen glazbom Nefritskog mora.

"Trebali biste bolje pripaziti." Kao i uvijek, nosila je crveno od glave do pete, dugu široku haljinu od lepršave svile sjajnu poput vatre, s visećim rukavima i dubokim prorezima na prsluku koji su pokazivali tračke tamnije krvavocrvene tkanine pod njom. Oko njezina vrata bila je tijesna ogrlica

od crvena zlata zategnutija od ikojeg meštrovskog ovratnika, urešena jednim jedinim velikim rubinom. Njezina kosa nije bila boje naranče ili jagode običnih crvenokosih žena, već tamnog uglačanog bakra koji je blistao na svjetlu baklji. Čak su joj i oči bile crvene... ali koža joj je bila glatka i bijela, neokaljana, blijeda poput vrhnja. Vitka je bila, otmjena, viša od većine vitezova, punih grudi, uzana struka i srolika lica. Muške oči koje bi je jednom pronašle, nisu brzo odvrćale pogled, čak ni oči jednog mestra. Mnogi su je nazivali lijepom. Nije bila lijepa. Bila je crvena, strašna i crvena.

"Ja... hvala vam, moja gospo." Cressenov strah mu stane šaptati. *Ona zna što komet navješćuje. Mudrija je od tebe, starce.*

"Čovjek vaših godina mora paziti gdje staje", uljudno će Melisandre. "Noć je tamna i puna užasa." Znao je tu izreku, nekakvu molitvu njezine vjere. Nije važno, imam vlastitu vjeru. "Samo se djeca boje mraka", reče joj. Pa ipak dok je izgovarao riječi, čuo je kako Zakrpa ponovno započinje svoju pjesmu. *"Sjene su došle plesati, gospodaru moj, gospodaru moj, gospodaru moj."*

"Eto prave zagonetke", reče Melisandre. "Mudra budala i budalasti mudrac." Sagnuvši se, ona podigne Zakrpinu kacigu s mjesta gdje je pala i natakne je na Cressenovu glavu. Kravlja zvona zazvone tiho dok mu je limeno vjedro klizilo preko ušiju. "Kruna u skladu s vašim lancem, gospodar meštre", objavi ona. Svud oko njih, ljudi se nasmijaše.

Cressen je stisnuo usnice i borio se da umiri svoj bijes. Držala ga je slabim i bespomoćnim, ali uvjerit će se u suprotno prije nego što noć završi. Možda je bio star, no još uvijek je bio meštar Citadele. "Ne treba mi kruna već istina", reče joj on, skidajući ludinu kacigu s glave.

"Postoje istine na ovom svijetu koje se ne uče u Starigradu." Meli-sandre se okrene od njega u vrtlogu crvene svile i uputi se natrag k visokom stolu, gdje su kralj Stannis i njegova kraljica bili posjednuti. Cressen vrati rogato limeno vjedro Zakrpi, i krene za njom.

Meštar Pylos sjedio je na njegovu mjestu.

Starac je mogao jedino stati i buljiti. "Meštre Pylose", reče konačno. "Vi... niste me probudili."

"Njegova Milost mi je naredila da vas pustim otpočinuti." Pylos je barem imao obraza porumenjeti. "Rekao mi je da ovdje niste potrebni."

Cressen pogleda prema vitezovima, kapetanima i knezovima koji su nijemo sjedili. Knez Celtigar, ostario i mrzovoljan, nosio je ogrtač s uzorcima crvenih rakova urešenih granatima. Naočiti knez Velarvon odabrao je morskozelenu svilu, a bijelo-zlatni morski konjic na njegovu vratu pristajao mu je uz dugu svijetlu kosu. Knez Bar Emmon, punašan četrnaestogodišnji dječak, bio je omotan purpurnim baršunom obrubljenim bijelom tuljanovom kožom, Ser Axell Florent ostao je neugledan čak i u crvenom lisičjem krznu, pobožni knez Sunglass nosio je mjesečevo kamenje na vratu, zapešću i prstu, a Ivsenski kapetan Salladhor Saan bio je sunčev plamen grimizna satena, zlata i dragulja. Jedino se Ser Davos odjenuo jednostavno, u smeđi prsluk i zeleni vuneni plašt, i jedino je Ser Davos susreo njegov pogled, sa samilošću u očima.

"Odveć ste bolesni i smušeni da biste mi bili od koristi, starce." Zvučalo je tako nalik na glas kneza Stannisa, ali nije bilo moguće, nije bilo moguće. "Pylos će me odsada savjetovati. Već radi s gavranima, budući da se vi više ne možete penjati u vransko gnijezdo. Ne želim da se ubijete u mojoj službi."

Meštar Cressen trepne. *Stannise, moj gospodaru, moj siroti mrki dječake, sine kojeg nikad nisam imao, ne smiješ to činiti, zar ne znaš kako sam se brinuo za tebe, živio za tebe, ljubio te unatoč svemu? Da, ljubio te, više od Roberta čak, ili Renlyja, bio si onaj nevoljeni, onaj koji me najviše trebao.* No sve što je rekao bilo je: "Kako zapovijedate, moj gospodaru, ali... ali gladan sam. Ne bih li mogao dobiti mjesto za vašim stolom?" *Uz tebe, pripadam uz tebe...*

Ser Davos ustane s klupe. "Bio bih počašćen kada bi meštar sjeo uza me, Vaša Milosti."

"Kako želite." Knez Stannis se okrene kako bi nešto rekao Melisan-dri, koja se posjela uz njegovu desnu ruku, na mjesto visoke časti. Kne-ginja Selvse bila mu je slijeva, sijevajući osmijehom blistavim i lomnim poput njezinih dragulja.

Predaleko, Cressen pomisli smučeno, gledajući gdje je Ser Davos sjedio. Polovica kneževskih vazala bila je između krijumčara i visokog stola. *Moram joj biti bliže kanim li ubaciti davitelja u njezin kalež, ali kako?*

Zakrpa je skakutao uokolo dok se meštar polako uputio oko stola k Davosu Seavvorthu. "Ovdje jedemo ribu", luda veselo razglasi, mašući bakalarom poput žezla. "Pod morem, ribe jedu nas. Ja znam, ja znam, o, o, o."

Ser Davos se pomakne da načini mjesta na klupi. "Svi bismo večeras trebali nositi šarena ruha," reče sumorno dok je Cressen sjedao, "jer ovo je luđački posao kojeg smo se primili. Crvena žena vidjela je pobjedu u svojim plamenovima, pa Stannis kani ostati pri svom zahtjevu, bez obzira na brojčanu premoć. Prije nego što ona završi, bojim se da ćemo svi vjerojatno vidjeti ono što je i Zakrpa vidio - morsko dno."

Cressen uvuče ruke u svoje rukave kao da ih želi ugrijati. Njegovi prsti pronađu tvrdo grumenje koje su kristali stvarali na vuni. "Kneže Stannis."

Stannis se okrene od crvene žene, ali kneginja Selvse je bila ta koja je odgovorila. "*Kralj* Stannis. Zaboravljate se, meštre."

"Star je, um mu luta", reče joj kralj osorno. "Što je, Cressenu? Recite što vam je na umu."

"Kako namjeravate otploviti, od životne je važnosti da se udružite s knezom Starkom i kneginjom Arryn..."

"Neću se udružiti ni s kim", reče Stannis Baratheon.

"Kao što se ni svjetlo ne udružuje s tamom." Kneginja Selvse uzme njegovu ruku.

Stannis kimne. "Starkovi teže oteti pola mog kraljevstva, isto kao što su mi Lannister oteli prijestolje, a vlastiti mili brat mačeve, službu i utvrde koje mi po pravu pripadaju. Svi su oni uzurpatori, i svi su moji neprijatelji."

Izgubio sam ga, pomisli Cressen, zdvajajući. Kad bi barem mogao nekako neprimjetno prići Melisandri... trebao je samo trenutačan pristup njezinu kaležu. "Vi ste zakoniti nasljednik svog brata Roberta, jedini Gospodar Sedam kraljevina i Kralj Andala, Rhovnara i prvih ljudi," reče očajnički, "ali unatoč tome, ne možete se nadati pobjedi bez saveznika."

"On ima saveznika", reče kneginja Selvse. "R'hllora, Gospodara svjetla, Srce vatre, Boga plamena i sjene."

"Bogovi su u najboljem slučaju nesigurni saveznici," uporan je bio starac, "a *taj* ovdje nema moć."

"Mislite?" Rubin na Melisandrinu vratu uhvati svjetlost dok je okretala glavu, i na trenutak se učini kao da sjaji blistavo poput kometa. "Ako kanite govoriti takve budalaštine, meštre, trebali biste ponovno ponijeti vašu krunu."

"Da", složi se kneginja Selvse. "Zakrpinu kacigu. Dobro vam pristaje, starce. Metnite je opet, zapovijedam vam."

"Pod morem, nitko ne nosi kape", reče Zakrpa. "Ja znam, ja znam, o, o, o."

Oči kneza Stannisa bijahu zasjenjene pod njegovim gustim obrvama, njegova usta stisnuta dok mu je vilica tiho radila. Uvijek je škripao zubima kad bi bio gnjevan. "Ludo," *zareži* na koncu, "moja plemenita žena zapovijeda. Daj Cressenu svoju kacigu."

Ne, pomisli stari meštar, *to nisi ti, ni tvoj način, ti si uvijek bio pravedan, uvijek strog, nikad okrutan, nikad nisi shvaćao porugu, ništa više nego što si shvaćao smijeh.*

Zakrpa dopleše bliže, uz zvonjavu svojih kravljih zvona. Meštar je nijemo sjedio dok mu je luda namještala rogato vjedro na čelo. Cressen pogne glavu pod teretom. Njegova zvona zacinkaju.

"Možda bi odsada morao pjevati svoje savjete", reče kneginja Selvse.

"Ideš predaleko, ženo", reče knez Stannis. "On je star čovjek, i služio me dobro."

/ služit ću vas do potonjeg, moj mili gospodar, moj siroti usamljeni sine, pomisli Cressen, jer iznenada je ugledao način. Ser Davosov kalež bio je pred njim, još uvijek polupun trpkog crvenog vina. Pronašao je tvrd listić kristala u svom rukavu, primio ga čvrsto između palca i kažiprsta dok je sezao za kaležom. *Glatki pokreti, spretni, ne smijem sada še-prtljati*, molio se, a bogovi bijahu dobrotivi. U tren oka, njegovi su prsti bili prazni. Njegove ruke godinama nisu bile tako mirne, ni upola tako tečne. Davos je vidio, ali nitko drugi, bio je siguran. S kaležom u ruci, on ustane na noge. "Možda sam bio budala. Gospo Melisandre, biste li podijelili kalež vina sa mnom? Kalež u čast vašeg boga, vašeg Gospodara svjetla? Kalež da nazdravimo njegovoj moći?"

Crvena ga je žena proučavala. "Ako želite."

Mogao je osjetiti kako ga svi promatraju. Davos ga ščepa dok je napuštao klupu, uhvativši mu rukav prstima koje je knez Stannis skratio. "Što to činite?" šapne.

"Ono što se mora učiniti", odvrati meštar Cressen, "za dobrobit kraljevstva, i duše mog gospodara." Otrese Davosovu ruku, prolivši kap vina po rogozu.

Susrela ga je ispred visokog stola gdje su oči svih ljudi bile uprte u njih. Ali Cressen je vidio samo nju. Crvena svila, crvene oči, crveni rubin na njezinu vratu, crvene usne svijene u blag osmijeh dok je stavljala ruku preko njegove, oko kaleža. Njezina koža bila je vruća, grozničava. "Nije prekasno da izlijete vino, meštare."

"Ne", on prošapće muklo. "Ne."

"Kako želite." Melisandre od Asshaija uzme kalež iz njegovih ruku, napije se dugo i duboko.

Preostalo je samo pola gutljaja vina kad ga je ponudila njemu. "A sad vi."

Njegove ruke su se tresle, ali se prisilio da bude jak. Meštar Citade-le ne smije se bojati. Vino bijaše trpko na njegovu jeziku. Pustio je prazan kalež da mu ispadne iz prstiju i razbije se na podu.

"On ima ovdje moć, moj gospodaru", reče žena. "A vatra pročišćava." Na njezinu vratu, rubin zasvjetluca crveno.

Cressen pokuša odgovoriti, ali riječi mu zastanu u grlu. Njegov kašalj postane strahotno tanko piskanje dok je pokušavao usrkati zrak. Željezni prsti stegnu mu se oko vrata. Dok se spuštao na koljena, još je tresao glavom, niječući je, niječući njezinu moć, niječući njezinu čaroliju, niječući njezina boga. A kravlja zvona zvečaje na njegovim rogovima, pjevajući *ludo, ludo, ludo* dok je crvena žena odozgo samilosno gledala na nj, a plamenovi svijeća plesali u njezinim crvenim crvenim očima.

arya

Uoštrozimlju zvali su je "Arya Konjolika", a ona je mislila kako od toga ništa ne može biti gore, međutim to je bilo prije nego što ju je siročić Lommy Zelenoruki prozvao "Grudoglavcem". Njezina se glava *činila* grudavom kad bi je dotakla. Kad ju je Yoren odvuкао u onu uličicu, mislila je daje kani ubiti, ali ju je mrzovoljni starac samo čvrsto držao, pileći kroz njezina klupka i čvorove svojim bodežom. Sjećala se kako je povjetarac nosio rukoveti prljave smeđe kose nisko nad popločenim tлом, prema septi gdje je njezin otac umro. "Vodim muškarce i dječake iz grada", rekao je Yoren dok joj je oštar čelik strugao po glavi. "Sad budi miran, *dječače*." Kad je završio, njezino tjeme nije bilo ništa drugo nego čuperci i čekinjе.

Poslije joj je rekao da će se odavde do Oštrozimlja zvati siročić Arry. "Dveri ne bi trebale predstavljati teškoću, ali cesta je druga stvar. Moraš prevaliti dug put u lošem društvu. Nabavio sam ih trideset ovaj put, muškaraca i dječaka, sve na cesti prema Zidu, i nemoj misliti da su poput onog tvog nezakonitog brata." Pretresao ju je. "Knez Eddard dao mi je izbor iz tamnica, a ondje nisam pronašao nijednog malog vlaste-linčića. Ova bratija, polovica njih bi te predali kraljici prije nego što bi stigla pljunuti, za pomilovanje i možda par srebrnjaka. Druga polovica učinila bi isto, samo što bi te najprije silovali. Stoga izbjegavaj društvo i pišaj u šumi, sama. To će biti najteži dio, pišanje, stoga ne pij više nego što moraš."

Napustiti Kraljev grudobran bilo je lako, upravo kao što je rekao. Lannisterski stražari na dverima zaustavljali su svakog, ali Yoren je jednog zazvao po imenu te su njihovim kolima mahnuli da prođu. Nitko Aryji nije poklonio ni letimičan pogled. Tražili su djevojčicu plemenita roda, kćer Kraljeva Namjesnika, ne koštunjava dječaka odrezane kose. Arya se nije ni osvrnula za sobom. Željela je da se Bujica podigne i ot-plavi cijeli grad, Buvljak, Crvenu utvrdu, Veliku septu i sve, i *svakog* također, posebno princa Joffreyja i njegovu majku. Ali znala je da neće, a uostalom Šansa je još uvijek bila u gradu te bi i nju također otplavilo. Kad se toga sjetila, Arya je odlučila umjesto toga željeti Oštrozimlje.

Yoren je, međutim, bio u krivu što se pišanja tiče. To uopće nije bio najteži dio; najteži dio bili su Lommy Zelenoruki i Vruća Pita. Siročići. Yoren je neke pokupio s ulica s obećanjima hrane za njihove trbuhe i obuće za noge. Ostale je pronašao u lancima. "Straži trebaju dobri ljudi", rekao im je kad su krenuli na put, "ali vi ćete morati biti dovoljni."

Yoren je također iz tamnica uzeo odrasle ljude, lopove, krivolovce, silovatelje i njima slične. Najgora su bila trojica, Koji je pronašao u crnim ćelijama, koji su morali plašiti čak i njega, jer ih je držao sputanih ruku i nogu u stražnjem dijelu kola, te se zakleo da će ostati u lancima na cijelom putu do Zida. Jedan nije imao nos, samo rupu u licu gdje mu je bio odsječen, a golemi debeli ćelavac šiljastih zubi i gnojnih ožiljaka na obrazima imao je oči nimalo nalik na ljudske. Izveli su pet kola iz Kraljeva grudobrana, ispunjena namirnicama za Zid; kožom i smotkama platna, šipkama sirova željeza, kavezom gavranova, knjigama, papirom i crnilom, balom kiselog lista, ćupovima ulja, te škrinjama lijekova i začina. Zaprege teretnih konja vukle su kola, a Yoren je kupio dva jahaća konja i pola tuceta magaraca za dječake. Arya bi više voljela pravog konja, ali magarac je bio bolji od vožnje u kolima.

Muškarci se nisu osvrtni na nju, ali nije bila tolike sreće s dječacima. Bila je dvije godine mlađa od najmlađeg siročića, da ne spominjemo koliko manja i mršavija, a Lommy i Vruća Pita smatrali su kako njezina šutnja znači daje preplašena, ili glupa, ili gluha. "Pogledaj onaj mač što ga Grudoglavac ima", rekao je Lommy jednog jutra, dok su klipsali svojim putem pokraj voćnjaka i žitnih polja. Bio je bojiteljev šegrt prije nego što su ga ulovili u krađi, a ruke mu bijahu išarane zeleno do lak-tova. Kad se smijao revao je poput magaraca na kojima su jahali. "Gdje je ulični štakor poput Grudoglavca nabavio sebi mač?"

Arya je mrko žvakala usnicu. Mogla je vidjeti leda Yorenova izblijedjelog crnog plašta na čelu kola, ali bila je odlučna da ga ne zove upomoć.

"Možda je on mali štitonoša", ubaci Vruća Pita. Njegova je majka bila pekarica prije nego što je umrla, a on je cijele dane gurao njezina kolica ulicama, vičući *Vruće pite! Vruće pite!* "Nekakav knežev gospodski mali štitonoša, to je on."

"Nije ti on štitonoša, pogledaj ga. Kladim se da to nije ni pravi mač. Kladim se da je to samo igračka načinjena od lima."

Arya ih je mrzila jer su se rugali Igli. "Ovo je u zamku prekovan čelik, glupane", prasnula je, okrenuvši se u sedlu kako bi ih prostrijelila pogledom, "a ti bolje začepi svoja usta."

Siročići huknuše. "Gdje si dobio takvu oštricu, Grudolišče?" Vruća Pita je htio znati.

"*Grudoglavče*", ispravi Lommy. "Vjerojatno ju je ukrao."

"*Nisam!*" vikne ona. Jon Snow joj je dao Iglu. Možda im je morala dopustiti daje zovu Grudoglavac, ali neće im dopustiti da nazivaju Jona lopovom.

"Ako ju je ukrao, mi mu je možemo oduzeti", reče Vruća Pita. "Ionako nije njegova. Dobro bi mi došao takav mač."

Lommy gaje huškao. "Hajde, uzmi mu ga, izazivam te."

Vruća Pita podbode svog magarca, dojahavši bliže. "Hej, Grudolišče, daj mi taj mač." Njegova je kosa bila boje slame, njegovo debelo lice posve opaljeno od sunca i oguljeno. "Ne znaš se koristiti njime."

Znam, mogla je reći Arya. *Ubila sam dječaka, debelog dječaka poput tebe, ubola sam ga u trbuh i umro je, a ubit ću i tebe ako me ne ostaviš na miru.* Samo što se nije usuđivala. Yoren nije znao za stajskog momčića, ali ona se bojala što bi mogao učiniti ako dozna. Arya je bila prilično sigurna da su i neki od ostalih muškaraca bili ubojice, trojica u okovima zasigurno, ali kraljica nije tragala za njima, stoga to nije bilo isto.

"Pogledaj ga", zareve Lommy Zelenoruki. "Kladim se da će sada zaplakati. Hoćeš plakati, Grudoglavče?" Plakala je u snu noć prije, sanjajući oca. Kad je došlo jutro, probudila se crvenooka i suha, i nije mogla prolići još jednu suzu ni da joj je život ovisio o tom.

"Popiškit će hlače", predloži Vruća Pita.

"Ostavite ga na miru", reče dječak kuštrave crne kose koji je jahao za njima. Lommy je njega nazvao Bik, zbog njegove rogate kacige koju je laštio cijelo vrijeme, ali je nikad nije nosio. Lommy se nije usuđivao rugati Biku. Bio je stariji, i krupan za svoju dob, širokih prsa i snažnih ruku.

"Radije daj Vrućoj Piti mač, Ary", reče Lommy. "Vruća Pita ga strašno želi. Nasmrt je istukao jednog dječaka. Učinit će i tebi isto, kladim se."

"Srušio sam ga i šutnuo u jaja, i udarao ga sve dok nije bio mrtav", hvalisao se Vruća Pita.

"Razbio sam ga na komadiće. Jaja su mu se raspukla i raskrvarila, a pišulinac mu pocrnio. Bolje ti je da mi daš mač."

Arya izvuče svoj mač za vježbu iz pojasa. "Možeš dobiti ovaj", reče Vrućoj Piti, ne želeći tuču.

"To je samo nekakav štap." Dojahao je bliže i pokušao posegnuti za balčakom Igle.

Arya zvizne štapom i drveni mač opali po magarčevoj stražnjici. Životinja *zareve* i ritne se, bacivši Vruću Pitu na zemlju. Ona skoči sa svog magarca i ubode ga u trbuh dok je pokušavao ustati te je ponovno uz uzdah sjeo. Tad ga je odalamila preko lica, a njegov je nos ispustio *hrsk* poput grane koja se slama. Krv prokapa iz njegovih nosnica. Kad je Vruća Pita počeo kukati, Arya se zavrti prema Lommju Zelenorukom, koji je sjedio na svom magarcu razjapljenih usta. "I

ti hoćeš malo mača?" viknula je, ali nije htio. Podigao je obojene zelene ruke ispred svog lica i procvilio joj da se makne.

Bik vikne: "Iza tebe", a Arya se okrene. Vruća Pita bio je na koljenima, šake zatvorene oko velikog nazubljenog kamena. Dopustila mu je da ga baci, pognuvši glavu dok je fijuknu mimo nje. Tada je poletjela na njega. Podigao je ruku, a ona ga udari po njoj, pa po obrazu, a zatim po koljenu. Pokušao ju je ščepati, a ona zapleše u stranu i odbije drvenu oštricu ploštice o stražnju stranu njegove glave. Pao je i podigao se te pos-rnuo za njom, crvena lica posve umrljana blatom i krvlju. Arya klizne u stav vodene plesačice i stane čekati. Kad je došao dovoljno blizu, Arya nasrne točno između njegovih nogu tako žestoko da bi, da je njezin drveni mač imao šiljak, isti izašao posred njegove stražnjice.

U času kad ju je Yoren odvuкао s njega, Vruća Pita bio je izvaljen na tlu, hlača smeđih i smrdljivih, plačući dok ga je Arya udarala iznova, iznova i iznova. "*Dosta*," rikne crni brat, čupajući drveni mač iz njezinih ruku, "zar hoćeš ubiti budalu?" Kad su Lommy i neki drugi stali cvljjeti, starac se obruši i na njih. "Začepite gubice, ili ću vam ih ja začepiti. Ako se ovo ponovi, sve ću vas svezati za kola i vući do *Zida*." Pljune. "A to vrijedi dvostruko za tebe, Arry. Pođi sa mnom, dečko. *Odmah*."

Svi su je gledali, čak i ona trojica u lancima i lisičinama u dnu kola. Onaj debeli je škljocao šiljastim zubima i *siktao*, ali Arya se nije obazirala na nj.

Starac je odvuče podalje od ceste u gust šumarak, psujući i gundajući cijelo vrijeme. "Da sam imao barem naprstak razuma ostavio bih te u Kraljevu grudobranu! Čuješ li me, *dječaće*?" Uvijek je režao tu riječ, mećući u nju ugriz kako bi ga ona sigurno čula. "Odriješi hlače i povuci ih dolje. Hajde, nema te tko vidjeti. Učini to." Mrko, Arya učini kako joj je rekao. "Ovamo, uz hrast. Da, tako." Ovila je ruke oko debla i pritisnula lice uz grubo drvo. "Sad vrišti. Vrišti glasno."

Neću, tvrdoglavo pomisli Arya, ali kad ju je Yoren dohvatio drvom po stražnjoj strani nagih bedara, krik je svejedno provalio iz nje. "Misliš daje to boljelo?" reče on. "Okušaj ovoga." Štap stiže zviždeći. Arya ponovno krikne, stežući drvo kako ne bi pala. "Još jedan." Držala se čvrsto, grizući usnicu, trgnuvši se kad je čula dolaziti. Udarac je nagna da poskoči i zaurla. *Neću plakati*, pomisli, *neću to učiniti. Ja sam Stark od Oštrozimlja, naš znamen je strahovuk, strahovuci ne plaču*. Mogla je osjetiti kako joj tanak mlaz krvi curi niz lijevu nogu. Njezina bedra i stražnjica bili su užareni od boli. "Može biti da sam ti sad privukao pažnju", reče Yoren. "Idući put kad zamahneš tim štapom na jednog od svoje braće, dobit ćeš dvostruko od onog što budeš dala, čuješ me? Sad se pokrij."

Oni nisu moja braća, pomisli Arya dok se saginjala da podigne hlače, ali nije bila luda da to kaže. Ruke su joj petljale oko pojasa i vezica.

Yoren ju je promatrao. "Boli te?"

Mirna poput vode stajačice, reče samoj sebi, onako kako ju je Syrio Forel naučio. "Malo."

On pljune. "Malog pitara boli još više. Nije ti on ubio oca, djevojčice, niti onaj lopov Lommy.

Udaranje po njima neće ti ga vratiti."

"Znam", mrko promrmlja Arya.

"Evo nešto što ne znaš. Nije trebalo biti onako kako je bilo. Bio sam pripravan otići, kola kupljena i natovarena, kadli mi dođe čovjek s dječakom, vrećom novca, i porukom, nije važno od koga. Knez Eddard mora odjenuti crno, veli on meni. Pričekaj, otići će s tobom. Što misliš, zašto sam bio ondje? Nešto je pošlo naopako."

"Joffrey", dahne Arya. "Netko bi trebao ubiti *njega*!"

"Netko i hoće, ali to neću bit' ja, a nećeš ni ti." Yoren joj dobaci natrag njezin drveni mač. "Imam kiselog lista u kolima", reče dok su se vraćali na cestu. "Žvakat ćeš malo, pomoći će ti da te manje pecka."

Pomoglo je, iako je okus bio gadan i od njega joj je pljuvačka nalikovala na krv. Unatoč tome, hodala je ostatak dana, i dan poslije, i dan nakon *toga*, odveć upaljena da bi sjedila na magarcu. Vruća Pita prošao je gore; Yoren je morao premjestiti nekoliko bačvi kako bi ovaj mogao leći u stražnji dio kola na vrećom ječma, a cmizdrio je svaki put kad bi kotači udarili o kamen. Lommy

Zelenoruki nije uopće bio ozlijeđen, no držao se što je dalje mogao od Aryje. "Svaki put kad ga pogledaš, on se trgne", rekao joj je Bik, dok je hodala pokraj njegova magarca.

Nije mu odgovorila. Činilo se sigurnijim ne razgovarati ni s kim.

Te noći ležala je na svom tankom gunju na tvrdom tlu, zureći u veliki crveni komet. Komet bijaše istodobno veličanstven i strašan. "Crveni mač", nazivao gaje Bik; tvrdio je kako nalikuje na mač, oštrice još cr-veno-vrele iz vignja. Kad bi Arya zaškiljila na pravi način, i ona je mogla vidjeti mač, samo to nije bio novi mač, bio je to Led, veliki mač njezina oca, sav od namreškano valvrijskog čelika, a ono crveno bila je krv kneza Eddarda na oštrici nakon što mu je Ser Ilyn, Kraljeva pravda odsjekao glavu. Yoren ju je nagnao da odvрати pogled kad se to dogodilo, no činilo joj se da je komet izgledao kao i Led, poslije.

Kad je konačno usnula, sanjala je dom. Kraljevska cesta vijugala je mimo Oštrozimlja na svom putu prema Zidu, a Yoren ju je obećao ostaviti ondje, a da nitko ne dozna tko je ona bila. Čeznula je da ponovno vidi svoju majku, Robba, Brana i Rickona... ali Jon Snow je bio onaj na kojeg je najviše mislila. Željela je da nekako može stići na *Zid prije* Oštrozimlja, pa da joj Jon može mrsiti kosu i zvati je "sestrice". Ona bi mu rekla: "Nedostajao si mi", a on bi to također rekao u isti čas, onako kako su oduvijek sve govorili zajedno. Voljela bi to. Voljela bi to više od svega.

Sansa

Na imendan kralja Joffreyja jutro je osvanulo jasno i vjetrovito, s dugačkim repom velikog kometa vidljivim kroz visoke brze oblake. Šansa ga je promatrala s prozora svoje kule kad je Ser Arys Oakeheart stigao da je otprati na zemljište na kojem se odigravao turnir. "Što mislite čega je znamen?" upita ga ona.

"Slave vašeg vjerenika", smjesta odgovori Ser Arys. "Pogledajte kako plamti preko neba danas na imendan Njegove Milosti, kao da su sami bogovi izvjesili stijeg u njegovu čast? Puk ga je prozvao Kometom kralja Joffreyja."

Nedvojbeno je to bilo ono što su rekli Joffreyju; Šansa nije bila tako sigurna. "Čula sam da ga sluge zovu Zmajev rep."

"Kralj Joffrey sjedi gdje je Aegon Zmaj nekoć sjedio, u zamku koji je podigao njegov sin", reče Ser Arys. "On je zmajev nasljednik - a gri-miz je boja kuće Lannister, još jedan znak. Ovaj komet je poslan kako bi najavio Joffreyjev uspon na prijestolje, ne sumnjam u to. To znači da će slaviti pobjedu nad svim svojim neprijateljima."

Je li to istina? pitala se. *Hoće li bogovi biti tako okrutni?* Njezina majka bila je sada jedan od Joffreyjevih neprijatelja, njezin brat Robb drugi. Njezin otac umro je na kraljevu zapovijed. Moraju li Robb i njezina plemenita mati umrijeti sljedeći? Komet je bio crven, ali Joffrey je bio Baratheon jednako kao i Lannister, a njihov grb bio je crni jelen na zlatnu polju. Nisu li bogovi trebali poslati Joffreyju zlatni komet?

Šansa zatvori prozorske kapke i naglo se okrene od prozora. "Izgledate vrlo lijepo danas, moja gospo", reče Ser Arys.

"Hvala vam, ser." Znajući da će Joffrey tražiti od nje da prisustvuje turniru u njegovu čast, Šansa je poklonila posebnu pažnju svom licu i odjeći. Nosila je haljinu od svijetle purpurne svile i mrežicu za kosu od mjesečeva kamena koja je bila Joffreyjev dar. Haljina je imala duge rukave da sakriju modrice na njezinim rukama. One su također bile Joffreyjevi darovi. Kad su mu rekli da su Robba proglasili za Kralja na Sjeveru, njegov bijes bio je strahotan, a poslao je Ser Borosa da je istuče.

"Hoćemo li poći?" Ser Arys ponudi svoju ruku, a ona mu dopusti da je izvede iz odaje. Ako je već morala imati jednog od kraljevskih stražara za petama, Šansi se najviše svidalo da to bude on. Ser Boros je bio lako raspaljiv, Ser Meryn hladan, a Ser Mandonove čudne mrtve oči budile su u njoj nelagodu, dok se Ser Preston prema njoj odnosio kao prema slaboumnom derištu. Arys Oakeheart bio je uljudan, i razgovarao je s njom srdačno. Jednom je čak prigovorio kad mu je Joffrey zapovjedio da je udari. *Udarilo* ju je na koncu, ali ne tako jako kao što bi Ser Meryn ili Ser Boros mogli, i barem se prepirao. Ostali su slušali bez pitanja... osim Psa, ali Joff nikad nije tražio od Psa da je kazni. Koristio je ostalu petoricu za to.

Ser Arys je imao svijetlosmeđu kosu i lice koje nije bilo oku neugodno. Danas je bio prilično pristala pojava, sa svojim bijelim svilenim plaš-tem, prikopčanim na ramenu zlatnim listom, i razgranatim hrastom izrađenim na prsima njegove tunike blistavom zlatnom niti. "Sto mislite tko će osvojiti današnje počasti?" upita Šansa dok su silazili stubama ruku pod ruku.

"Ja", odvrati Ser Arys, smiješeći se. "No bojim se kako pobjeda neće biti slasna. Ovo će biti malo polje, i siromašno. Ne više od četrdeset natjecatelja stupit će na borilište, uključujući štitonoše i slobodne jahače. Malo je časti u zbacivanju zelenih dječaka s konja."

Posljednji turnir bio je drugačiji, prisjeti se Šansa. Kralj Robert upriličio ga je u čast njezina oca. Visoki plemići i slavljani junaci došli su iz svih krajeva kraljevstva da se natječu, a cijeli ih je grad došao gledati. Sjećala se njegova sjaja: polja paviljona duž rijeke s viteškim štitom obješanim ispred svakog ulaza, dugih nizova svilenkastih plamenaca koji su se vijorili na vjetru, bljeska sunčevog svjetla na sjajnom čeliku i pozlaćenim ostrugama. Dani su odzvanjali od zvukova trublji i grmljavine kopita, a noći su bile pune gozbi i pjesme. To su bili najčarobniji dani njezina života, ali sada su se činili uspomenom iz drugog vremena. Robert Baratheon bio je mrtav, njezin otac također, obezglavljen kao izdajnik na stubama Velike septe Baelora. Sada su postojala tri kralja u zemlji, a rat je bjesnio za Trozupcem dok se grad punio očajnicima. Nije bilo ni čudo što su Joffov turnir morali održati za debelim kamenim zidinama Crvene utvrde.

"Hoće li kraljica prisustvovati, što mislite?" Šansa se uvijek osjećala sigurnijom kad je Cersei bila prisutna da obuzda svog sina.

"Bojim se da neće, moja gospo. Vijeće se sastalo nekim hitnim poslom." Ser Arys snizi glas.

"Knez Tywin se utaborio kod Harrenhala umjesto da je doveo svoju vojsku u grad kako je kraljica zapovjedila. Njezina Milost se razbjesnjela." Ušutio je dok je kolona lannisterskih stražara odmarširala mimo, u grimiznim plaštevima i kacigama s lavljom krestom. Ser Arys je volio ogovaranja, ali samo onda kad je bio siguran da nitko ne prisluškuje.

Tesari su podigli galeriju i borilište u vanjskom dvorištu. Bila je to zaista siromašna građevina, a malobrojna gomila koja se okupila da promatra, ispunila je tek polovicu sjedala. Većina gledatelja bijahu stražari u zlatnim plaštevima Gradske straže ili grimizu kuće Lannister; od knezova i kneginja bila je prisutna beznačajna nekolicina, šačica koja je preostala na dvoru. Sivoliki knez Gyles Rosby kašljao je u četverokut ružičaste svile. Kneginja Tanda bila je opkoljena svojim kćerima, blagom, dosadnom Lollys i jezičavom Fah/se. Kože boje ebanovine Jalabhar Xho bio je izgnanik koji nije imao drugog utočišta, kneginja Ermesande, djetesce posjednuto na krilo svoje dojilje. Govorilo se da će je uskoro udati za jednog od kraljičinih rođaka, kako bi Lannisterovi mogli prisvojiti njezine posjede.

Kralj je sjedio u sjeni pod grimiznim baldahinom, jedne noge nehajno prebačene preko drvenog naslona za ruku njegova stolca. Princeza Myrcella i princ Tommen sjedili su iza njega. U dnu kraljevske lože, Sandor Clegane stajao je na straži, ruku koje su počivale na pojasu njegova mača. Bijeli plašt Kraljevske straže bio je obavijen oko njegovih širokih ramena i pričvršćen kopčom od dragulja, snježnobijeli plašt koji je izgledao nekako neprirodno naspram njegove smeđe tunike od grubog platna i čavlicima posutog kožnog haljetka. "Kneginja Šansa", odsječno najavi Pas kad ju je ugledao. Njegov glas bio je grub poput zvuka pile po drvu. Zbog ožiljaka od opekлина na njegovu licu i vratu jedna se strana njegovih usta trzala dok je govorio.

Princeza Myrcella kimne stidljiv pozdrav na zvuk Sansina imena, ali punašni mali princ Tommen gorljivo skoči uvis. "Šansa, jesi li čula? Danas ću jahati na turniru. Majka je rekla da mogu."

Tommenu je bilo osam. Podsjećao ju je na njezina malog brata, Brana. Bili su istih godina. Bran je bio u Oštrozimlju, bogalj, ali na sigurnom.

Šansa bi dala sve da bude s njim. "Bojim se za život vašeg protivnika", ozbiljno reče Tommenu.

"Njegov protivnik bit će napunjen slamom", reče Joff dok je usta-jao. Kralj bijaše odjeven u pozlaćeni prsni oklop s ričućim lavom izrezbarenim na njegovim grudima, kao da je očekivao da će ih rat progutati svakog trena. Danas je punio trinaestu, i bio je visok za svoju dob, zelenih očiju i zlatne kose Lannisterovih.

"Vaša Milosti", reče ona, sagnuvši se u naklon.

Ser Arys se pokloni. "Molim ispričajte me, Vaša Milosti. Moram se opremiti za borilište."

Joffrey kratko mahne rukom i otpusti ga, dok je proučavao Šansu od glave do pete. "Drago mi je što nosiš moje dragulje."

Dakle kralj se danas odlučio igrati viteštva. Šansi lakne. "Hvala vam na njima... i na vašim ljubaznim riječima. Želim vam sretan imendan, Vaša Milosti."

"Sjedni", zapovjedi Joff, pokazujući prema praznom stolcu pokraj njegova. "Jesi li čula? Prosjački kralj je mrtav."

"Tko?" Na trenutak Šansa se poboja da je mislio na Robba.

"Viservs. Posljednji sin Ludog Kralja Aerwsa. Potucan se Slobodnim gradovima još prije nego što sam rođen, nazivajući se kraljem. Pa, majka veli da su ga Dothraki konačno okrunili. Rastaljenim zlatom." Nasmije se. "To je smiješno, zar ne? Zmaj je bio njihov znamen. To je gotovo jednako dobro kao da je kakav strahovuk ubio tvog izdajničkog brata. Možda ću ga baciti strahovukovima kad ga uhvatim. Jesam li ti rekao, kanim ga izazvati na dvoboj?"

"Rado bih to vidjela, Vaša Milosti." *Više nego što mislite.* Šansa je *zadržala* svoj ton hladnim i uljudnim, no unatoč tome Joffreyjeve se oči suze dok je pokušavao odgonetnuti je li mu se rugala. "Hoćete li danas stupiti u borilište?" upita ona brzo.

Kralj se namršti. "Moja plemenita mati veli kako to ne bi bilo prikladno, budući da je turnir u moju čast. Inače bih bio pobjednik. Nije li tako, Psu?"

Psetova se usta tržnu. "Protiv ovog društva? Zašto ne?"

On je bio pobjednik na turniru njezina oca, sjeti se Šansa. "Hoćete li se boriti danas, moj gospodar?" upita ga ona.

Cleganeov glas bio je mukao od prezira. "Nije vrijedilo truda da navučem oklop. Ovo je turnir komaraca."

Kralj se nasmije. "Moj Pas ima oštar lavež. Možda bih mu trebao narediti da se bori s današnjim pobjednikom. Do smrti." Joffrey je volio tjerati ljude da se bore do smrti.

"Bili biste za jednog viteza siromašniji." Pas nikad nije položio viteški zavjet. Njegov brat bio je vitez, a on je mrzio svog brata.

Oglasi se treštanje trubljii. Kralj se ponovno smjesti na svoj stolac i uzme Sansinu ruku. Nekoć bi joj to ubrzalo udaranje srca, ali to je bilo prije nego što je odgovorio njezinoj molbi za milost poklonivši joj glavu njezina oca. Njegov dodir sada ju je ispunjavao odbojnošću, ali bila je dovoljno pametna da to ne pokaže. Prisilila se da sjedi vrlo mirno.

"Ser Meryn Trant od Kraljevske garde", zazove glasonoša.

Ser Meryn uđe sa zapadne strane u dvorište, odjeven u blistav bijeli oklop urezan zlatom i sjedeći na mliječnobijelom trkaćem konju lepršave bijele grive. Njegov plašt vijorio se za njim poput snježne poljane. Nosio je koplje od dvanaest stopa.

"Ser Hobber od kuće Redwyne, od Sjenice", zapjeva glasonoša. Ser Hobber dokasa s istoka, jašući na crnom pastuhu pokrivenom tamnocrvenim i modrim pokrivačem. Njegovo koplje bilo je isprugano istim bojama, a štit je nosio grb s grozdom grožđa njegove kuće. Blizanci Redwyne bili su kraljičini gosti protiv svoje volje, upravo kao i Šansa. Pitala se čija je zamisao bila da jašu na Joffreyjevu turniru. Ne njihova, mislila je.

Na znak meštra ceremonije, borci upere koplja i podbodu svoje konje. Začuse se povici stražara koji su promatrali, te knezova i knegi-nja u galeriji. Vitezovi se susretoše u sredini dvorišta uz velik prasak dr-veta i čelika. Bijelo koplje i ono isprugano rasprsnuše se u iverje istog trenu.

Hobber Redwyne pokoleba se od udarca, ali nekako uspije ostati u sedlu. Okrećući konje na drugom kraju borilišta, vitezovi odbace svoja slomljena koplja i prihvate zamjene od svojih štitonoša. Ser Horas Redwyne, Ser Hobberov blizanac, dovikne ohrabrenje svom bratu.

Ali na njihovu sljedećem prolazu Ser Meryn zamahne vrškom koplja te udari Ser Hobbera u grudi, oborivši ga sa sedla uz glasan pad na zemlju. Ser Horas opsuje i potrči da pomogne svom izubijanom bratu na poljani.

"Loše odjahano", objavi kralj Joffrey.

"*Ser Balon Swann od Kamene kacige u Crvenoj stražamici*", stigne glasnikov povik. Raskriljena bijela krila resila su Ser Balonovu velebnu kacigu, a crni i bijeli labudovi borili su se na njegovu štitu. "*Morros od kuće Slynt, nasljednik Ser Janosa od Hanenhala.*"

"Gle onog ukočenog klipana", hukne Joff, dovoljno glasno da ga čuje pola dvorišta. Morros, običan štitonoša, usto novopečeni štitonoša, imao je teškoća u baratanju kopljem i štitom. Koplje je bilo viteško oružje, znala je Šansa, a Slvntovi niskog roda. Knez Janos nije bio ništa više od zapovjednika Gradske straže prije nego što ga je Joffrey podigao do gospodara Harrenhala i člana Vijeća.

Nadam se da će pasti i osramotiti se, pomisli ona gorko. *Nadam se da će ga Ser Balon ubiti*. Kad je Joffrey objavio smrt njezina oca, upravo je Janos Slynt bio onaj koji je ščepao odrubljenu glavu kneza Eddarda za kosu i podigao je visoko da je kralj i gomila mogu vidjeti, dok je Šansa plakala i vrištala.

Morros je nosio kockast crno-zlatni plašt preko crna oklopa urešena zlatnim spiralnim rezbarijama. Na njegovu je štitu bilo krvavo koplje koje je njegov otac izabrao za znamen njihove novopečene kuće. Ali činilo se kako ne zna što bi sa štitom dok je tjerao konja naprijed, pa Ser Balonov vršak udari u oslikani četverokut. Morros ispusti svoje koplje, stane se boriti za ravnotežu, i izgubi. Jedna noga zaglavi mu se u stremenu dok je padao, te je trkaći konj u bijegu vukao mladića do kraja borilišta, a njegova je glava skakutala po tlu. Joff posprdno zazviždi. Šansa bijaše prestravljena, pitajući se jesu li bogovi čuli njezinu osvetničku molitvu. Ali kad su otpetljali Morrosa Slvnta od njegova konja, pronašli su ga krvava, ali živa. "Tommene, izabrali smo ti krivog protivnika", reče kralj svom bratu. "Slamnati vitez bori se bolje od ovoga." Idući je na redu bio Ser Horas Redwyne. Prošao je bolje od svog blizanca, porazivši postarijeg viteza čiji je konj bio okićen srebrnim grifo-nima na prugastom modro-bijelom polju. Premda je izgledao veličanstveno, starac je bio slab protivnik. Joffrey nakrivi usnu. "Ovo je jedna predstava."

"Upozorio sam vas", reče Pas. "Komarči."

Kralj se počinjao dosađivati. To je Šansu uznemirivalo. Spustila je oči i odlučila šutjeti, bez obzira na sve. Kad se raspoloženje Joffreyja Baratheona mračilo, svaka slučajna riječ mogla je potaknuti jedan od njegovih ispada bijesa.

"Lothor Brune, slobodni jahač u službi kneza Baelisha" povikne glasnik. *"Ser Dontos Crveni, od kuće Hollard."*

Slobodni jahač, nizak čovjek u ulupljenom oklopu bez uresa, valjano se pojavi na zapadnom kraju dvorišta, ali od njegova protivnika nije bilo ni traga. Konačno kestenjasti pastuh dokasa pred gledatelje u vrtlogu grimizne i skrletne svile, ali Ser Dontos nije bio na njemu. Vitez se pojavi trenutak kasnije, psujući i teturajući, odjeven u prsni oklop, kacigu s perjanicom i ništa drugo. Njegove su noge bile bijele i mršave, a njegova se muškost bestidno zibala amo-tamo dok je trčao za svojim konjem. Promatrači ruknuše i stadoše dovikivati uvrede. Uhvativši konja za uzde, Ser Dontos pokuša uzjahati, ali je životinja odbijala stajati mirno dok je vitez bio toliko pijan da mu je bosa noga neprestano promašivala stremen.

Dotad je gomila već urlala od smijeha... svi osim kralja. Joffrey je imao izraz u svojim očima kojeg se Šansa dobro sjećala, isti izraz koji je imao u Velikoj septi Baelora onog dana kada je osudio na smrt kneza Eddarda Starka. Konačno Ser Dontos Crveni odustane od posla, sjedne u prašinu, i odstrani svoju kacigu s perjanicom. "Izgubio sam", vikne. "Donesite mi vina."

Kralj ustane. "Bačvu iz podruma! Hoću da ga utope u njoj." Šansa začu sebe kako hvata dah. *"Ne, ne smijete."* Joffrey okrene glavu. "Sto si rekla?"

Šansa nije mogla vjerovati da je progovorila. Je li poludjela? Reći mu *ne* pred polovicom dvora? Nije kanila ništa reći, samo... Ser Dontos je bio pijan, budalast i beskoristan, ali nije mislio ništa zlo.

"Jesi li rekla da *ne mogu*? Jesi li?"

"Molim vas," reče Šansa, "samo sam mislila... bila bi zla sreća, Vaša Milosti... da, da ubijete čovjeka na svoj imendan."

"Lažeš", reče Joffrey. "Trebao bih te utopiti zajedno s njim, ako toliko mariš za nj."

"Ne marim za nj, Vaša Milosti." Riječi su očajnički srljale van. "Utopite ga ili mu odrubite glavu, samo... ubijte ga sutradan, ako želite, ali molim vas... ne danas, ne na svoj imendan. Ne bih mogla podnijeti da vam to donese nesreću... strašnu nesreću, čak i za kralja, svi pjevači tako vele..."

Joffrey se namršti. Znao je da je lagala, mogla je to vidjeti. Skupo će platiti zbog ovoga.

"Djevojčica govori istinu", muklo će Pas. "Što čovjek zasije na svoj imendan, žanje cijelu godinu." Glas mu bijaše bezličan, kao da nije mario ni trunčice vjeruje li mu kralj ili ne. Je li to moglo biti *istina*? Šansa nije znala. Bilo je to tek nešto što je rekla, u očajničkoj želji da izbjegne kaznu.

Nezadovoljan, Joffrey se promeškolji na svom stolcu i zapucketa prstima prema Ser Dontosu.

"Odvedite ga odatle. Dat ću ga ubiti sutradan, ludu."

"I jest", reče Šansa. "Luda. Tako ste pametni, kad to vidite. Bolje mu pristaje da bude lakrdijaš nego vitez, zar ne? Trebali biste ga odjenuti u šareno ruho i natjerati da vas zabavlja. Ne zaslužuje milost brze smrti."

Kralj ju je neko vrijeme proučavao. "Možda ipak nisi tako glupa kao što majka veli." On povisi svoj glas. "Jesi li čuo moju gospu, Dontose? Od danas pa nadalje, moja si nova luda. Možeš spavati s Malim Lunom i odjenuti lakrdijaško ruho."

Ser Dontos, otriježnjen bliskim dodirrom smrti, uspuže na koljena. "Hvala vam, Vaša Milosti. I vama, moja gospo. Hvala."

Dok gaje nekoliko lannisterskih stražara odvodilo, meštar ceremonije pride loži. "Vaša Milosti," reče, "hoću li Bruneu pozvati novog izazivača, ili nastaviti s idućom borbom?"

"Ni jedno ni drugo. Ovo su komarči, ne vitezovi. Sve bih ih dao ubiti, samo što mi je danas imendan. Turnir je gotov. Sve mi ih maknite s očiju."

Meštar ceremonije se nakloni, ali princ Tommen nije bio tako poslušan. "Ja bih trebao jahati protiv slamnatog čovjeka."

"Ne danas."

"Ali želim jahati!"

"Baš me briga što ti želiš."

"Majka je *rekla* da mogu jahati."

"Tako je", složi se princeza Myrcella.

"Majka je *rekla*", naruga se kralj. "Ne budite djetinjasti."

"Djeca smo", svisoka objavi Myrcella. "Od nas se *očekuje* da budemo djetinjasti."

Pas se nasmije. "Tu vas je uhvatila."

Joffrey bijaše pobijeden. "Vrlo dobro. Čak se ni moj brat ne može tući lošije od ovih ostalih.

Meštre, iznesite metu, Tommen hoće biti komarac."

Tommen ispusti povik veselja i otrči da se opremi, žestoko grabeći svojim buc mastim nogama.

"Sretno", vikne Šansa za njim.

Postavili su metu na udaljeni kraj borilišta dok su sedlali prinčeva • ponija. Tommenov protivnik bio je kožnati ratnik dječje veličine ispunjen slamom i posjednut na klin, sa štitom u jednoj ruci i obloženim buzdovanom u drugoj. Netko je pričvrstio par rogova na vitezovu glavu. Joffreyev otac, kralj Robert, imao je rogove na svojoj kacigi, sjeti se i Šansa... ali imao ih je i njegov stric, knez Renly, Robertov brat, koji je postao izdajnik i okrunio se za kralja.

Nekoliko štitonoša zakopča princa u njegov kičeni srebrno-grimizni oklop. Visoka perjanica od crvenog perja nicala mu je iz kreste njegove kacige, a lav Lannistera i okrunjeni jelen Baratheona skakutali su zajedno na njegovu štitu. Štitonoše mu pomognu popeti se u sedlo, a Ser Aron Santagar, glavni oružnik Crvene utvrde, korakne naprijed i doda Tommenu otupljeni srebrni mač s oštricom u obliku lista, načinjen da odgovara ruci osmogodišnjaka.

Tommen visoko podigne oštricu. "Bacačeva hrid!" vikne visokim dječjačkim glasom dok je udarao petama svog ponija i kretao preko tvrde utabane zemlje prema meti. Kneginja Tanda i knez Gyles započеше isprekidano klicati, a Šansa prida svoj glas njihovima. Kralj je šutio oba-vijen mračnim mislima.

Tommen potjera svog ponija u žustar kas, zavitla živahno mačem, i zada vitezovu štitu solidan udarac dok je prolazio pokraj njega. Meta se zavrti, a obloženi buzdovan poleti ukrug te dohvati princa silnim tres-kom po zatiljku. Tommen se prospe iz sedla, a njegov novi oklop zaklo-poče poput vreće starih lonaca kad je udario o tlo. Mač mu odleti iz ruke, njegov poni u lakom galopu uteče preko dvorišta, a velika se bura smijeha podigne uvis. Kralj Joffrey smijao se najduže i najglasnije od svih.

"O", krikne princeza Myrcella. Progurala se iz lože i potrčala prema svom malom bratu. Šansa se zateče obuzeta čudnom vrtoglavom hrabrošću. "Trebali biste poći s njom", reče kralju. "Vaš brat je možda ozlijeđen."

Joffrey slegne ramenima. "Pa što i da je?"

"Trebali biste mu pomoći da ustane i reći mu kako je dobro jahao." Šansi se činilo da se ne može zaustaviti.

"Srušili su ga s konja i pao je u blato", istakne kralj. "To nije dobro jahanje."

"Gledajte", prekine ih Pas. "Dječak ima hrabrosti. Pokušat će iznova."

Pomagali su princu Tommenu da se usigne na svog ponija. *Da je barem Tommen stariji umjesto Joffreya*, pomisli Šansa. *Ne bi mi smetalo udati se za Tommena.*

Zvuči iz stražarnice uhvatiše ih na prepad. Lanci su zveketali dok su se željezne rešetke podizale, a velike se dveri otvarale uz škripu željeznih šarki. "Tko im je rekao da otvore dveri?" zahtijevao je odgovor Joffrey.

Zbog neprilika u gradu, dveri Crvene utvrde bile su danima zatvorene.

Kolona jahača pomaljalo se ispod željeznih rešetki uz zveckanje čelika i topot kopita. Clegane korakne bliže kralju, jedne ruke na balčaku svoga mača. Posjetitelji bijahu prebijeni, oronuli i prašnjavi, no stijeg koji su nosili bio je lav Lannistera, zlatan na grimiznom polju. Nekolicina ih je nosila crvene plašteve i oklope lannisterskih vojnika, ali većinu su činili slobodni jahači i najmljeniji mačevaoci, odjeveni u ostatke odora i načičkani ostrim čelikom... a bilo je i drugih, čudovišnih divljaka iz jedne od onih strašnih priča Stare Nane, onih koje je Bran znao voljeti. Bili su odjeveni u otrcane kožuhe i uškrobljenu kožu, dugih vlasi i divljih brada. Neki su imali krvlju umrljane zavoje preko čela ili omotane oko ruku, a drugima su nedostajale oči, uši, i prsti.

U sredini, jašući na velikom crvenom konju u neobično visoku sedlu koje ga je zibalo naprijed-natrag, nalazio se kraljičin patuljasti brat Tyrion Lannister, onaj kojeg su zvali Vražićak. Pustio je svoju bradu da naraste i pokrije njegovo uljubljeno lice, sve dok nije postala stršeća šikara žute i crne dlake, gruba poput žice. Niz njegova leđa padao je plašt od sjenovita risa, crno krzno isprugano bijelim. Držao je uzde u svojoj lijevoj ruci, a desnu ruku imao je u bijelom svilenom povezu, ali inače je izgledao jednako groteskno kakvim ga se Šansa sjećala kad je posjetio Oštrozimlje. Sa svojim izbočenim čelom i nejednakim očima još uvijek je bio najružniji čovjek kojeg je ikad imala prilike vidjeti.

Međutim, Tommen podbode svog ponija i odgalopira strmoglavce preko dvorišta, kličući od veselja. Jedan od divljaka, golem gegav čovjek tako dlakav da mu se lice gotovo gubilo pod zaliscima, pograbi dječaka s njegova sedla zajedno s oklopom i postavi ga na zemlju pokraj njegova ujaka. Tommenov zadihani smijeh odjekne zidinama dok ga je Tyrion tapšao po leđnom oklopu, a Šansa bila zapanjena vidjevši da su njih dvojica iste visine. Myrcella stiže trčeći za svojim bratom, a patuljak je primi oko struka i zavrti u krugu, čičeći.

Kad ju je spustio natrag na tlo, mali je čovjek lagano poljubi u čelo i pode gegajući se preko dvorišta prema Joffreyju. Dvojica njegovih ljudi slijedila su odmah iza njega; crnokosi crnooki plaćenik koji se kretao poput mačke koja se prikrada, te suhonjavi mladić s praznom dupljom ondje gdje mu je trebalo biti oko. Tommen i Myrcella pođoše za njima.

Patuljak se spusti na koljeno pred kraljem. "Vaša Milosti." "Vi", reče Joffrey.

"Ja," složi se Vražićak, "iako bi ljubazniji pozdrav bio primjereniji, za jednog ujaka, i starijeg."

"Rekli su da ste mrtvi", reče Pas.

Mali čovjek dobaci velikome pogled. Jedno njegovo oko bilo je zeleno, drugo crno, a oba su bila hladna. "Obraćao sam se kralju, ne njegovoj psini."

"Meni je drago što niste mrtvi", reče princeza Myrcella.

"Dijelimo isto mišljenje, milo dijete." Tyrion se okrene Šansi. "Moja gospo, žao mi je zbog vaših gubitaka. Uistinu, bogovi su okrutni."

Šansa se nije mogla dosjetiti ni jedne riječi koju bi mu rekla. Kako mu je moglo biti žao zbog njezinih gubitaka? Je li joj se rugao? Nisu bogovi bili okrutni, već Joffrey.

"Žao mi je i zbog vašeg gubitka, Joffrey", reče patuljak. "Kojeg gubitka?"

"Vašeg kraljevskog oca? Krupnog divljeg čovjeka crne brade. Sjetit ćete ga se ako se potrudite. Bio je kralj prije vas."

"O, *on*. Da, bilo je vrlo tužno, vepar ga je ubio."

"Je li to što 'oni' vele, Vaša Milosti?"

Joffrey se namršti. Šansa osjeti kako bi trebala nešto reći. Sto joj je ono septa Mordane uvijek govorila? *Gospin oklop je uljudnost*, to je bilo. Navukla je svoj oklop i rekla: "Zao mi je što vas je moja majka zarobila, moj kneže."

"Velikom broju ljudi je žao zbog toga", odvrati Tyrion, "i prije nego što završim s poslom, nekima će biti žao još više... no hvala vam na sućuti. Joffrey, gdje bih mogao pronaći vašu majku?"

"Ona je s mojim Vijećem", odvrati kralj. "Vaš brat Jaime nastavlja gubiti bitke." Dobaci Šansi gnjevan pogled, kao da je to bilo *njezinom* krivnjom. "Zarobili su ga Starkovi, a mi smo izgubili Rijekotok i sada se njezin glupi brat proglasio kraljem."

Patuljak se zločesto nasmiješi. "Svakakve se vrste ljudi proglašavaju kraljevima u današnje vrijeme."

Joffrey nije znao kako to primiti, iako je izgledao sumnjičavo i mrzovoljno. "Da. Pa. Drago mi je što niste mrtvi, ujače. Jeste li mi donijeli dar za imendan?"

"Jesam. Svoju pamet."

"Radije bih glavu Robba Starka", reče Joff, s podmuklim pogledom prema Šansi. "Tommene, Myrcella, idemo."

Sandor Clegane zaostane na trenutak. "Na vašem mjestu pripazio bih na svoj jezik, čovječuljče", upozori, prije nego što je dugom koracima otišao za svojim gospodarom.

Šansa je ostala s patuljkom i njegovim čudovištima. Pokušala se sjetiti što bi još mogla reći.

"Ozlijedili ste ruku", izusti na koncu.

"Jedan od vaših sjevernjaka udario me topuzom tijekom bitke na Zelenim rašljama. Izbjegao sam ga pavši s konja." Njegov osmijeh pretvorio se u nešto blaže dok je proučavao njezino lice. "Zar vas žalost za vašim ocem čini tako tužnom?"

"Moj je otac bio izdajnik", smjesta će Šansa. "A moj brat i kneginja mati također su izdajnici." Taj je odgovor naučila brzo. "Odana sam svom ljubljenom Joffreyju."

"Nedvojbeno. Odana poput srne okružene vucima."

"Lavovima", šapne ona, ne razmišljajući. Osvrnula se oko sebe nervozno, ali nikoga nije bilo dovoljno blizu da čuje.

Lannister se sagne i uhvati je za ruku, te je stisne. "Ja sam samo mali lav, dijete, i kunem se, neću vas ujesti." Naklonivši se, reče: "Ali sada me morate ispričati. Imam hitnog posla s kraljicom i Vijećem."

Šansa ga je promatrala kako odlazi, tijela koje se svakim korakom teško njihalo s jedne na drugu stranu, poput nečeg grotesknog. *Govori blaže od Joffreyja*, pomisli ona, *ali i kraljica mi je govorila blago. On je ipak Lannister, njezin brat i Joffov ujak, i nije prijatelj*. Nekoć je ljubila princa Joffreyja svim srcem, divila mu se i vjerovala njegovoj majci, kraljici. Platili su joj tu ljubav i povjerenje glavom njezina oca. Šansa više nikad neće počinuti tu pogrešku.

tyrion

U ledeno bijeloj odori Kraljevske garde, Ser Mandon Moore izgledao je poput lesa u mrtvačkom pokrovu. "Njezina Milost ostavila je zapovijedi: Vijeću se u zasjedanju ne smije smetati."

"Bio bih tek malom smetnjom, ser." Tyrion izvuče pergament iz svog rukava. "Nosim pismo od svog oca, kneza Tywina Lannistera, Kraljeva Namjesnika. Ovdje je njegov pečat."

"Njezina Milost ne želi da je se ometa", Ser Mandon ponovi polako, kao da je Tyrion tupoglavac koji ga nije čuo prvi put.

Jaime mu je jednom rekao kako je Moore bio najopasniji od Kraljevskih stražara - izuzev njega, naravno - jer mu lice nije odavalo nagovještaj onog što bi mogao sljedeće učiniti. Tyrionu bi dobro došao taj nagovještaj. Bronn i Timett vjerojatno bi ubili viteza ako bi spali na mačeve, no teško bi mu posao izašao na dobro kad bi ga započeo ubijanjem jednog od Joffreyjevih čuvara. Međutim dopusti li čovjeku da ga otjera, gdje mu je bila ovlast? Prisili se na osmijeh. "Ser Mandone, još niste upoznali moju pratnju. Ovo je Timett, sin Timettov, crvena ruka Izgorjelih. A ovo je Bronn. Možda se sjećate Ser Vardisa Egena, koji je bio zapovjednik kućne straže kneza Arryna?"

"Znam tog čovjeka." Ser Mandonove oči bile su svijetlosive, neobično prazne i beživotne.

"Znali ste", ispravi Bronn, s tanahnim osmijehom.

Ser Mandon se ne udostoji pokazati da je čuo. "Bilo kako mu drago," Tyrion će nehajno, "ja zaista moram vidjeti svoju sestru i predati pismo, ser. Biste li bili tako ljubazni da nam otvorite vrata?"

Bijeli vitez nije odgovarao. Tyrion se već gotovo odlučio pokušati nasilu probiti kadli se Ser Mandon naglo odmakne u stranu. "Vi možete ući. Oni ne mogu."

Mala pobjeda, pomisli, ali slatka. Prošao je prvi ispit. Tyrion Lannis-ter se progura kroz vrata, osjećajući se gotovo visokim. Pet članova kraljeva Malog vijeća naglo prekine svoju raspravu.

"Ti", reče njegova sestra Cersei, tonom koji je jednakim dijelom odražavao nevjericu i gnušanje.

"Vidim od koga se Joffrey naučio uljudnom ponašanju." Tyrion zastane kako bi se divio paru valvrijskih sfingi koje su stražarile pred vratima, hineći stav ležerne samosvijesti. Cersei je mogla nanjušiti slabost kao što bi pas nanjušio strah.

"Što radiš ovdje?" Lijepe oči njegove sestre proučavale su ga bez i najmanjeg nagovještaja ljubaznosti.

"Donosim pismo od našeg kneza oca." Dovukao je do stola i položio čvrsto savijen pergament između njih.

Eunuh Varys uzme pismo i okrene ga u svojim tankočutnim napra-šenim rukama. "Kako ljubazno od kneza Tywina. A njegov pečatni vosak ima tako ljupku zlatnu nijansu." Varys podvrgne pečat temeljitom pregledu. "Sve ukazuje na to da je izvoran."

"Naravno daje izvoran." Cersei mu ga istrgne iz ruku. Razbije vosak i odmota pergament.

Tyrion ju je promatrao dok je čitala. Njegova sestra zauzela je za sebe kraljev stolac - zaključio je kako se Joffrey nije često trudio prisustvovati sastancima Vijeća, ne više od Roberta - stoga se Tyrion popne na Namjesnikov stolac. Taj se činio najprimjerenijim.

"Ovo je smiješno", kraljica konačno prozbori. "Moj plemeniti otac šalje mog brata da sjedi na njegovu mjestu u ovom Vijeću. Moli nas da prihvatimo Tyriona kao Kraljeva Namjesnika, sve do časa dok nam se sam ne uzmogne pridružiti."

Veliki meštar Pycelle pogladi svoju dugu bijelu bradu i zamišljeno kimne. "Čini se da je na redu dobrodošlica."

"Dabome." Debelog podvoljka, ćelavi Janos Slynt prilično je nalikovao na žabu, samodopadnu žabu koja se previše pravi važna. "Jako ste nam potrebni, kneže. Ustanci posvuda, ovaj sablasni znak na nebu, nemiri na gradskim ulicama..."

"A čija je to krivnja, kneže Janose?" plane Cersei. "Vašim zlatnim plaštevima povjerenje zadatak očuvanja mira. Sto se tebe tiče, Tyrione, od veće bi nam koristi bio na bojnopolju."

On se nasmije. "Ne, završio sam s bojnopoljima, hvala lijepa. Na stolcu sjedim bolje nego na konju, i radije bih držao kupu vina nego ratnu sjekiru. Sva ona grmljavina bubnjeva, bljesak sunčeve svjetlosti na oklopima, frktanje i propinjanje veličanstvenih ratnih konja? Pa, bubnjevi su mi donijeli glavobolje, sunčeva svjetlost koja se bljeskala na mom oklopu, skuhalo me poput guske na žetveni dan, a oni veličanstveni ratni konji *seru posvuda*. Nije da se tužim. U usporedbi s gostoprimstvom koje sam uživao u Arrvnskoj dolini, bubnjevi, konjska govna i ujedi muha moje su najomiljenije stvari."

Maloprsti se nasmije. "Dobro rečeno, Lannisteru. Čovjek ste po mom ukusu."

Tyrion mu se osmijehne, prisjetivši se izvjesnog bodeža s drškom od zmajevе kosti i oštricom od valyrijskog čelika. *Moramo porazgovarati o tome, i to uskoro*. Pitao se hoće li knez Petyr tu temu također držati zabavnom. "Molim", reče im, "dopustite mi da budem od koristi, na kakav god *mali* način mogu."

Cersei ponovno pročita pismo. "Koliko si ljudi doveo sa sobom?"

"Par stotina. Svojih ljudi, većinom. Otac se gnušao rastati od ijed-nog svog. On je, naposljetku, *ipak* u ratu."

"Od kakve će nam koristi biti tvojih par stotina ljudi ako Renly j krene na grad, ili ako Stannis isplovi iz Zmajeva kamena. Tražila sam vojsku, a otac mi šalje patuljka. *Kralj* imenuje Namjesnika, uz privolu Vijeća. Joffrey je imenovao našeg kneza oca."

"A naš knez otac imenovao je mene."

"On to ne može učiniti. Ne bez Joffreyjeve privole."

"Knez Tywin je u Harrenhalu sa svojom vojskom, ako želiš o tome razgovarati s njim", uljudno će Tyrion. "Moja gospodo, biste li mi kojim slučajem dopustili riječ nasamo s mojom sestrom?"

Varys spuzne na noge, smiješeći se na onaj svoj usrdni način. "Kako ste morali čeznuti za zvukom glasa svoje mile sestre. Moja gospodo, molim vas, ostavimo ih nekoliko trenutaka zajedno. Brige našeg napaćenog kraljevstva će pričekati."

Janos Slynt ustane oklijevajući, a veliki meštar Pycelle pak zamišljeno, no ipak su ustali.

Maloprsti bijaše posljednji. "Da kažem upravitelju da priredi odaje u Maegorovoj utvrdi?"

"Hvala vam, kneže Petyr, ali uzet ću bivši stan kneza Starka u Nam-jesnikovoj kuli."

Maloprsti se nasmije. "Hrabriji ste čovjek od mene, Lannisteru. Vi *znate* za sudbine naših dvaju posljednjih Namjesnika?"

"Dvaju? Ako me kanite preplašiti, zašto ne kažete četiriju?"

"Četiriju?" Maloprsti podigne obrvu. "Zar su se Namjesnici prije kneza Arrvna susreli s kakvom strašnom smrću u Kuli? Bojim se kako sam bio premlad da bih na njih obraćao preveliku pozornost."

"Posljednji Namjesnik Aerysa Targaryena ubijen je tijekom razaranja Kraljeva grudobrana, iako dvojim da se imao vremena smjestiti u Kulu. Bio je Namjesnik samo četrnaest dana. Onaj prije njega spaljen je na smrt. A prije njih postojala su druga dvojica koja su umrla bez posjeda i novca u progonstvu, i smatrali su se sretnima. Vjerujem kako je moj plemeniti otac bio posljednji Namjesnik koji je ostavio Kraljev grudobran zajedno sa svojim imenom, imetkom, i još netaknutim dijelovima tijela."

"Očaravajuće", reče Maloprsti. "I razlog više da bih radije spavao u tamnici."

Možda će vam se ispuniti ta želja, pomisli Tyrion, ali reče: "Hrabrost i ludost su rođaci, ili sam barem tako čuo. Kakvo god prokletstvo ležalo nad Namjesnikovom kulom, molim se da budem dovoljno malen da izbjegnem njegovu pažnju."

Janos Slynt se nasmiје, Maloprsti osmјehne, a veliki meštar Pycelle pođe za obojicom van, ozbiljno se klanjajući.

"Nadam se da te otac nije poslao na ovaj dugi put kako bi nas zasipao podukama iz povijesti", reče njegova sestra kad su ostali sami.

"Kako sam čeznuo za zvukom tvog slatkog glasa", Tyrion uzdahne.

"Kako sam čeznula da onom eunuhu iščupam jezik vrućim kliještima", odvrati Cersei. "Je li otac izgubio razum? Ili si krivotvorio ovo pismo?" Pročitala ga je još jednom, s rastućom ljutnjom.

"Zašto bi mi nametnuo *tebe*? Htjela sam da dođe sam." Zgužvala je pismo kneza

Tywina u svojim prstima. "Joffreyjeva sam regentica, i poslala sam mu kraljevsku *zapovijed*!"

"A on te zanemario", istakne Tyrion. "Ima prilično veliku vojsku, može to učiniti. Nije ni prvi. Zar ne?"

Cerseina se usta stisnu. Mogao je vidjeti kako se rumeni. "Proglasim li ovo pismo krivotvorinom i kažem li im da te bace u tamnicu, nitko to neće zanemariti, obećavam ti."

Sada je hodao po tankom ledu, znao je Tyrion. Jedan pogrešan korak i propast će kroza nj.

"Nitko," složi se on srdačno, "a najmanje naš otac. Onaj s vojskom. Ali zašto bi me htjela baciti u tamnicu, draga sestro, kad sam prešao cijeli ovaj dugi put da ti pomognem?"

"Ne treba mi tvoja pomoć. Očeva prisutnost bila je ono što sam tražila."

"Da," reče on tiho, "ali Jaime je taj koga želiš."

Njegova se sestra smatrala prepredenom, ali on je odrastao s njom. Mogao je čitati njezino lice poput jedne od svojih najomiljenijih knjiga, a ono što je sada čitao bili su bijes, i strah, i očaj.

"Jaime—"

"—je moj brat jednako kao i tvoj", prekine je Tyrion. "Daj mi podršku i obećavam ti, oslobodit ćemo Jaimea i vratiti nam ga neozlijeđena."

"Kako?" htjela je znati Cersei. "Mali Stark i njegova mati neće olako zaboraviti da smo knezu Eddardu odrubili glavu."

"Istina," složi se Tyrion, "no ti još uvijek držiš njegove kćeri, zar ne? Vidio sam stariju vani u dvorištu s Joffreyjem."

"Šansu", reče kraljica. "Objavila sam kako imam i mlađe derište, ali to je laž. Poslala sam Mervna Tranta da je zarobi kad je Robert umro, ali se njezin prokleti učitelj plesa umiješao i djevojčica je pobjegla. Nitko je otad nije vidio. Vjerojatno je mrtva. Mnogo je ljudi umrlo tog dana."

Tyrion se nadao objema Starkovim djevojčicama, ali predmnijevao je da će i jedna dostajati.

"Pričaj mi o našim prijateljima u Vijeću."

Njegova sestra zine prema vratima. "Što s njima?"

"Otac im čini se nije sklon. Kad sam ga ostavio, pitao se kako će njihove glave izgledati na zidu pokraj one kneza Starka." Nagne se naprijed preko stola. "Jesi li sigurna u njihovu odanost? Vjeruješ li im?"

"Ne vjerujem nikome", prasne Cersei. "Trebam ih. Zar otac vjeruje da će nas izigrati?"

"Sumnja, radije." "Zašto? Što on zna?"

Tyrion slegne ramenima. "Zna da je kratka vladavina tvog sina bila duga povorka gluposti i nesreća. To navodi na pomisao kako netko Joffreyju daje vrlo zle savjete."

Cersei mu dobaci pronicav pogled. "Joffu ne nedostaje dobrih savjeta. Uvijek je bio jake volje."

Sada kad je kralj, vjeruje kako može činiti što mu se sviđa, ne kako mu nalažu."

"Krune čine čudne stvari glavama pod njima", složi se Tyrion. "Ovaj posao s Eddardom Starkom... Joffreyjevo je djelo?"

Kraljica načini grimasu. "Bio je upućen da pomiluje Starka, da mu dopusti odjenuti crno. Čovjek bi nam se zauvijek maknuo s puta, i mogli smo se izmiriti s onim njegovim sinom, ali Joff je uzeo na sebe da svjetini pruži bolju predstavu. Što sam mogla učiniti? Zatražio je glavu kneza Eddarda pred polovicom grada. A Janos Slynt i Ser Ilyn veselo su krenuli naprijed i skratili čovjeka za

glavu bez i jedne moje riječi!" Njezina se ruka stisne u šaku. "Vrhovni septon tvrdi kako smo obeščastili Baelorovu septu krvlju, nakon što smo mu lagali o našoj nakani."

"Čini se da ima pravo", reče Tyrion. "Dakle ovaj knez Slynt, on je bio dio toga, zar ne? Reci mi, čija je bila divna zamisao da mu se dodijeli Harrenhal i proglasi ga se članom Vijeća?"

"Maloprsti je utanačio pojedinosti. Trebali su nam Slyntovi zlatni plaš-tevi. Eddard Stark se urotio s Renlyjem i pisao knezu Stannisu, nudeći mu prijestolje. Mogli smo izgubiti sve. Pa ipak, za dlaku smo izbjegli nesreću. Da Šansa nije došla k meni i rekla mi za planove svog oca..."

Tyrion se iznenadi. "Zaista? Njegova vlastita kći?" Šansa mu se oduvijek činila tako milim djetetom, blagim i uljudnim.

"Djevojčica je bila luda od ljubavi. Učinila bi sve za Joffreyja, do trenutka kad je odsjekao glavu njezinom ocu i nazvao to milošću. Time je na to stavio točku."

"Njegova Milost ima jedinstven način osvajanja srca svojih podanika", reče Tyrion s iskrivljenim osmijehom. "Je li Joffreyjeva želja također bila otpustiti Ser Barristana Selmyja iz Kraljevske garde?"

Cersei uzdahne. "Joff je htio nekog okriviti za Robertovu smrt. Varys je predložio Ser Barristana. Zašto ne? To je davalo Jaimeu zapovjedništvo nad Kraljevskom gardom i stolac u Malom vijeću, te dopuštalo Joffu da baci kost svome psu. On vrlo voli Sandora Cleganea.

Bili smo pripralni ponuditi Selmyju kakav posjed i kulu, više nego što je beskorisna stara budala zaslužila."

"Čujem daje beskorisna stara budala ubila dva Slyntova zlatna plašta kad su ga pokušali uhvatiti kod Blatnih dveri."

Njegova se sestra doimala vrlo nesretnom. "Janos je trebao poslati više ljudi. Nije sposoban koliko je poželjno."

"Ser Barristan je bio vrhovni zapovjednik Kraljevske straže Rober-ta Baratheona", podsjeti je Tyrion zajedljivo. "On i Jaime su jedini preživjeli od sedmorice Aerysa Targaryena. Puk o njemu govori na jednak način kao što govori o Serwynu od Zrcalnog štita i princu Aemonu, Zmajevu vitezu. Što misliš da će pomisliti kad ugledaju Barristana Smje-log kako jaše uz Robba Starka ili Stannisa Baratheona?"

Cersei odvrati pogled. "Nisam se toga sjetila."

"Otac jest", reče Tyrion. "Zbog toga me poslao. Da stanem na kraj ovim budalaštinama i obuzdam tvog sina."

"Joff prema tebi neće biti ništa poslušniji nego prema meni."

"Možda hoće."

"Zašto bi?"

"Zna da ga ti nikad ne bi ozlijedila."

Cersei se oči suze. "Ako vjeruješ da bih ti ikad dopustila da ozlijediš mog sina, mora da imaš vrućicu."

Tyrion uzdahne. Nije shvatila poantu, kao što je često bio slučaj. "Joffrey je siguran sa mnom kao što je i s tobom", uvjeravao ju je, "ali dokle god se dječak bude *osjećao* ugroženim, bit će skloniji slušati." Uzme je za ruku. "Ipak sam tvoj brat, znaš. Trebaš me, željela to priznati ili ne. Tvoj me sin treba, ako se nada zadržati onaj ružni željezni stolac."

Njegova se sestra doimala zaprepštenom što se usudio dotaknuti je. "Uvijek si bio lukav."

"Na svoj mali način." Naceri se.

"Možda bi vrijedilo pokušati... ali nemoj pogriješiti, Tyrione. Ako te prihvatim, bit ćeš Kraljev Namjesnik imenom, ali *moj* Namjesnik uistinu. Dijelit ćeš sve svoje planove i nakane sa mnom prije nego što ih provedeš, a *ništa* nećeš činiti bez moje privole. Jesi li razumio?"

"O, da."

"Slažeš se?"

"Naravno", lagao je. "Tvoj sam, sestro." *Dokle god budem trebao.* "Dakle, sada kad su nam nakane iste, između nas više ne bi trebalo biti tajni. Veliš da je Joffrey dao ubiti kneza Eddarda, Varys otpustio Ser Barristana, a Maloprsti nam podario kneza Slynta. Tko je ubio Jona Ar-ryna?" Cersei trgne glavom unatrag. "Kako bih to znala?"

"Ožalošćena udovica u Orlovu gnijezdu misli da sam to bio ja. Kako je došla na tu zamisao, pitam se?"

"Sigurna sam da ne znam. Ona budala Eddard Stark optužio me za istu stvar. Natuknuo je kako je knez Arryn sumnjao ili... pa, vjerovao..."

"Da si jebala našeg slatkog Jaimea?" Ona ga pljusne.

"Misliš li da sam slijep poput oca?" Tyrion je trljao svoj obraz. "S kime liježeš nije moja briga... iako se ne čini posve pravednim što si mogla raširiti noge jednom bratu, a ne i drugom."

Ona ga pljusne.

"Budi nježna, Cersei, samo sam se šalio s tobom. Istinu govoreći, radije bih uzeo dobru kurvu. Nikad nisam shvaćao što Jaime vidi u tebi, osim svog vlastitog odraza."

Ona ga pljusne.

Njegovi su se obrazi crvenjeli i gorjeli, no on se osmjehne. "Ako nastaviš to činiti, mogao bih se naljutiti."

To joj zaustavi ruku. "Zašto bih marila da se i naljutiš?"

"Stekao sam nekoliko novih prijatelja", prizna Tyrion. "Nimalo ti se ne bi svidjeli. Kako si ubila Roberta?"

"Učinio je to sam. Mi smo tek pripomogli. Kad je Lancel opazio da Robert kani slijediti vepra, dao mu je jakog vina. Njegovo omiljeno trpkro crveno vino, ali pojačano, tri puta jače nego što je navikao. Velika se smrdljiva budala oduševila. Mogao ga je prestati trusiti kad god je htio, ali ne, iskapio je jednu mješinu i rekao Lancelu da donese drugu. Vepar je obavio ostalo. Trebao si biti na gozbi, Tyrione. Nikad nije bilo slasnijeg vepra. Spremili su ga s gljivama i jabukama, imao je okus pobjede."

"Zaista, sestro, rođena si da budeš udovica." Tyrionu se prilično svidao Robert Baratheon, veliki hvalisavi klipak kakav je bio... nedvojbeno dijelom zbog toga što ga je njegova sestra toliko prezirala. "Sada, ako si završila s pljuskanjem, idem." Podigao je noge i nezgrapno se spustio sa stolca.

Cersei se namršti. "Nisam ti dala dopuštenje da odeš. Želim znati kako kaniš osloboditi Jaimea."

"Reći ću ti kad saznam. Spletke su poput voća, zahtijevaju izvjesno dozrijevanje. U ovom trenutku, imam na umu projahati ulicama i proučiti ovaj grad." Tyrion položi ruku na glavu sfinge pokraj vrata. "Jedna molba na odlasku. Ljubazno se pobrini da nikakvo zlo ne zadesi Šansu Stark. Ne bi valjalo izgubiti *obje* kćeri."

Pred vijećničkom odajom Tyrion kimne Ser Mandonu i uputi se dugim nadsvođenim hodnikom. Bronn uhvati korak s njim. Od Timet-ta, sina Timettova, nije bilo ni traga. "Gdje je naš crveni pomoćnik?" upita Tyrion.

"Osjetio je poriv da istražuje. Njegova sorta nije stvorena za čekanje po hodnicima."

"Nadam se da neće ubiti nekog važnog." Pripadnici klanova koje je Tyrion doveo iz njihovih utvrđenja u Mjesečevu gorju bili su vjerni na svoj divljački način, ali su također bili ponosni i svadljivi, skloni na prave ili zamišljene uvrede odgovarati čelikom. "Pokušaj ga pronaći. A dok se time baviš, pobrini se da ostali budu smješteni i nahranjeni. Hoću ih u barakama ispod Namjesnikove kule, ali ne daj da upravitelj stavi Kamene krave u blizinu Mjesečeve braće, i reci mu kako Izgorjeli moraju imati vlastitu dvoranu."

"Gdje ćete vi biti?"

"Jašem natrag u Slomljeni nakovanj."

Bronn se drsko naceri. "Trebate pratnju? Govorka se da su ulice opasne."

"Navratit ću do zapovjednika sestrine obiteljske straže, i podsjetiti ga kako nisam ništa manje Lannister od nje. Treba se prisjetiti kako je prisegnuo Bacačevoj hridi, ne Cersei ili Joffreyju."

Sat kasnije, Tyrion je izjahao iz Crvene utvrde u pratnji tuceta lan-nisterskih stražara u grimiznim plaštevima i polukacigama s lavljom krestom. Dok su prolazili podno željeznih rešetki, primijetio je glave na-taknute na zidine. Crne od truleži i starog katrana, odavno su postale neprepoznatljive.

"Kapetane Vylarr," zovne on, "želim da ih se sutradan skine. Dajte ih nijemim sestrama na čišćenje." Bit će pakao združiti ih s tijelima, predmnijevao je, no to se moralo učiniti. Čak i usred rata, izvjesne su se norme morale poštovati.

Vylarr postade neodlučan. "Njegova Milost nam je rekla kako želi da glave izdajnika ostanu na zidinama dok ne napuni ona tri preostala šiljka na kraju."

"Dopustite mi da pogodim. Jedan je za Robba Starka, druga dva za knezove Stannisa i Renlvja. Je li to točno?"

"Jest, moj kneže."

"Moj je nećak danas napunio trinaest godina, Vylarre. Pokušajte se sjetiti toga. Želim da se one glave skinu sutradan, ili će jedan od onih šiljaka imati drugačijeg stanara. Jeste li me razumjeli, kapetane?"

"Osobno ću se pobrinuti da ih skinu, moj kneže."

"Dobro." Tyrion podbode konja petama i otkasa dalje, ostavljajući Crvene plašteve da ga slijede što su bolje mogli.

Rekao je Cersei kako kani proučiti grad. To nije bila posvemašnja laž. Tyrion Lannister nije bio jako zadovoljan onim što je vidio. Ulice Kraljeva grudobrana uvijek su bile krcate, bučne i razuzdane, ali sada su vonjale na opasnost na način koji nije pamtio iz prošlih posjeta. Nago truplo ležalo je izvaljeno u jarku u blizini Ulice tkalaca, rastrgano čoporom divljih pasa, no činilo se kako za to nitko ne mari.

Stražari su bili vrlo upadljivi, krećući se u parovima kroz uličice u svojim zlatnim plaštevima i košuljama od crnih prstenova, s željeznim toljagama koje nikad nisu bile daleko od njihovih šaka. Tržnice bijahu prepune ljudi u dronjcima koji su prodavali svoj imetak za bilo koju cijenu koju su mogli postići... ali je bilo uočljivo da nema seljaka koji bi prodavali hranu. Ono malo plodina što je vidio, bilo je tripot skuplje nego lani. Jedan piljar prodavao je štakore pečene na ražnju. "*Svježi štakori*", vikao je glasno, "*svježi štakori*." Nedvojbeno su svježi štakori bili cjenjeniji od starih trulih štakora. Zastrašujuće je bilo to što su štakori izgledali ukusnije od većine onog što su prodavali mesari. U Brašnoj ulici Tyrion je vidio stražare na vratima svake trgovine. Kad vremena postanu mršava, čak i pekari pronalaze najamne mačevaoce jeftinije od kruha, pomisli on.

"Hrana ne pristiže, zar ne?" reče Wlarru.

"Prilično malo", prizna kapetan. "S ratom u Riječnoj krajini i knezom Renlvjem koji diže pobunu u Visovrtu, ceste su zatvorene prema jugu i zapadu."

"A što je moja dobra sestra učinila u vezi s tim?"

"Poduzela je korake da vrati kraljev mir", uvjeravao ga je Vylarr. "Knez Slynt utrostručio je broj Gradske straže, a kraljica je uposlila tisuću obrtnika na našoj obrani. Klesari jačaju zidine, tesari grade na stotine štipavaca i katapulta, proizvođači lukova i strijela izrađuju strijele, kovači kuju oštrice, a ceh alkemičara obećao je tisuću ćupova divlje vatre."

Tyrion se nelagodno promeškoltu u sedlu. Bio je zadovoljan što Cersei nije bila besposlena, ali divlja je vatra bila varljiva stvar, a deset tisuća ćupova dostajalo je da pretvori cijeli Kraljev grudobran u pepeo. "Gdje je moja sestra pronašla novac da plati sve to?" Nije bila tajna da je kralj Robert ostavio krunu u golemim dugovima, a alkemičare su rijetko znali zamijeniti za dobročinitelje.

"Knez Maloprsti uvijek pronađe načina, moj gospodaru. Nametnuo je daću onima koji žele ući u grad."

"Da, to bi upalilo", reče Tyrion razmišljajući. *Pametno. Pametno i okrutno.* Deseci tisuća utekli su iz boja zbog tobožnje sigurnosti Kraljeva grudobrana. Vidio ih je na kraljevskoj cesti, trupe majki i djece i zabrinutih očeva koji su piljili u njegove konje i kola požudnim očima. Kad jednom stignu u grad, nedvojbeno će platiti više nego što imaju kako bi postavili one visoke utješne zidine između sebe i rata... iako bi se mogli pokolebati kad bi doznali za divlju vatru.

Svratiste pod znakom slomljenog nakovnja stajalo je nadomak onih zidina, u blizini Dveri bogova gdje su ušli tog jutra. Dok su jahali u njegovo dvorište, dječak istrči kako bi pomogao Tyrionu sići s konja. "Odvedite ljude natrag u zamak", reče Wlarru. "Ovdje ću provesti noć."

Kapetan je izgledao sumnjičavo. "Hoćete li biti na sigurnom, moj kneže?"

"Pa, što se toga tiče, kapetane, kad sam ostavio svratiste ovog jutra, bilo je puno Crnih ušiju.

Nitko nije posve siguran dok je Chella, kći Chevkova u blizini." Tyrion se odgega k vratima, ostavljajući Vylarra da razbija glavu oko značenja njegovih riječi.

Provala veselja pozdravi ga dok se probijao u zajedničku odaju svra-tišta. Prepoznao je Chellin grleni hihot i svjetliju glazbu Shaeina smijeha. Djevojka je sjedila kraj ognjišta, pijuckajući vino za okruglim drvenim stolom s trojicom Crnih ušiju koje je ostavio da je čuvaju te punašnim čovjekom koji mu je bio okrenut leđima. Krčmar, pretpostavljao je... sve dok Shae nije zazvala Tyrionovo ime, a nametljivac se okrenuo. "Moj dobri kneže, *tako* mi je drago što vas vidim", on će pretjerano ushićeno, s mekim osmijehom eunuha na svom naprašenom licu.

Tyrion zabaulja. "Knez Varys. Nisam mislio da ću vas zateći ovdje." *Drugi ga odnijeli, kako ih je pronašao tako brzo?*

"Oprostite mi ako se namećem", reče Varys. "Obuzeo me iznenadan poriv da upoznam vašu mladu gospu."

"Mladu gospu", ponovi Shae, uživajući u riječima. "Napola ste u pravu, moj gosp'aru. Mlada jesam."

Osamnaest godina, pomisli Tyrion. *Osamnaest godina, i kurva, ali dovitljiva, okretna poput mačke među plahtama, krupnih tamnih očiju, glatke crne kose i slatkih, mekih, gladnih malih usta... i moja! Proklet bio, eu-nuše.* "Bojim se da sam nametljivac ja, kneže Varvse", reče s usiljenom uljudnošću. "Kad sam ušao, bili ste usred nekakva veselja."

"Moj gosp'ar Varys polaskao je Chelli na njezinim ušima i rekao da je sigurno ubila mnogo ljudi kad ima tako krasnu ogrlicu", objasni Shae. Povrijedilo ga je što je čuo kako naziva Varvsa *moj gosp'ar*, upravo tim tonom; tako ga je zvala u njihovoj igri na jastucima. "A Chella mu je rekla kako samo kukavice ubijaju poražene."

"Hrabrije je ostaviti čovjeka na životu, s prilikom da ispere svoju sramotu izborivši natrag svoje uho", objasni Chella, sitna tamnokosa žena na čijem je jezovitom vratnom ukrasu visjelo ni manje ni više nego četrdeset šest osušenih smežuranih ušesa. Tyrion ih je jednom prebrojio. "Samo tako možete dokazati da se ne bojite svojih neprijatelja."

Shae hukne. "A na to moj gosp'ar veli da kad bi bio Crno uho, nikad ne bi spavao, zbog snova o jednouchim ljudima."

"Problem s kojim se nikad neću morati suočiti", reče Tyrion. "Užasavam se svojih neprijatelja, pa ih sve ubijam."

Varys zahihoće. "Hoćete li uzeti malo vina s nama, moj kneže?"

"Uzet ću malo vina." Tyrion sjedne pokraj Shae. Shvaćao je što se ovdje događalo, ako Chella i djevojka možda i nisu. Varys je prenosio poruku. Kad je rekao: *Obuzeo me iznenadan poriv da upoznam vašu mladu gospu*, ono što je mislio bilo je: *Pokušali ste je sakriti, ali znao sam gdje je, i tko je, l evo me tu.* Pitao se tko ga je izdao. Krčmar, dječak u staji, stražar na Dverima... ili jedan od njegovih ljudi?

"Uvijek se volim vratiti u grad kroz Dveri bogova", reče Varys Shae dok je punio vinske kaleže.

"Rezbarije na stražarnici su izvanredne, nag-naju me na plač kad god ih vidim. Oči... tako izražajne, ne mislite li? Čini se da vas gotovo slijede dok jašete podno rešetki."

"Nisam ih primijetila, moj gosp'aru", odvrati Shae. "Pogledat ću ih opet sutradan, ako vam je po volji."

Ne trudi se, mila, pomisli Tyrion, okrećući vino u kaležu. *Ne mari on ni trunka za rezbarije. Oči kojima se hvali su njegove. Ono što želi reći jest daje on promatrao, da je znao da smo tu čim smo prošli kroz Dveri.*

"Budi oprezna, dijete", upozori je Varys. "Kraljev grudobran nije posve siguran ovih dana. Dobro poznajem ove ulice, no danas sam se gotovo bojao doći, sam i nenaoružan. Bezakoniti ljudi nalaze se posvuda u ovim mračnim vremenima, o da. Ljudi hladnog čelika i još hladnijeg srca." *Gdje ja mogu doći sam i nenaoružan, drugi moraju doći s mačevima u šakama*, govorio je.

Shae se samo nasmije. "Ako mi pokušaju dodijavati, imat će jedno uho manje kad ih Chella otjera."

Varys hukne kao da je to bilo nešto najsmješnije što je ikad čuo, ali nije bilo smijeha u njegovim očima kad ih je svrnuo na Tyriona. "Vaša mlada gospa čini se vrlo srdačnom. Dobro bih pripazio na nju da sam na vašem mjestu."

"To i kanim. Svakom čovjeku koji joj pokuša nauditi - pa, premalen sam da bih bio Crno uho, i ne tvrdim da sam hrabar." *Vidiš? Govorim istim jezikom kao ti, eunuše. Ozlijedi je, i imat ću tvoju glavu.*

"Ostavljam vas." Varys ustane. "*Znam koliko morate biti umorni. Samo sam vas htio pozdraviti, moj kneže, i reći vam kako sam zadovoljan vašim dolaskom. Vrlo ste nam potrebni u vijeću. Jeste li vidjeli komet?*"

"Nizak sam, ne slijep", reče Tyrion. Vani na kraljevskoj cesti, činilo se da komet prekriva pola neba, zasjenivši polumjesec.

"Na ulicama ga zovu Crveni glasnik", reče Varys. "Vele kako dolazi kao glasnik prije kralja, da nas upozori na oganj i krv koji će uslijediti." Eunuh protrlja svoje naprašene ruke. "Mogu li vas ostaviti s jednom zagonetkom, kneže Tyrione?" Nije čekao odgovor. "U odaji sjede tri velika čovjeka: kralj, svećenik, i bogataš sa svojim zlatom. Između njih stoji plaćenik, mali čovjek niska roda i nevelika uma. Svaki od velikana nalaže mu da ubije drugu dvojicu. 'Učini to', veli kralj, 'jer ja sam tvoj zakoniti vladar.' 'Učini to', veli svećenik, 'jer ti zapovijedam u ime bogova.' 'Učini to', veli bogataš, i sve ovo zlato bit će tvoje.' Dakle recite mi - tko živi, a tko umire?" Naklonivši se duboko, eunuh požuri iz zajedničke odaje u mekim papučama.

Kad je otišao, Chella frkne, a Shae naškubi svoje ljupko lice. "Bogataš živi. Zar ne?"

Tyrion je pijuckao vino, zamišljen. "Možda. Ili ne. To bi ovisilo o plaćeniku, čini se." Spusti kalež. "Hajde, podimo gore."

Morala ga je pričekati na vrhu stubišta, jer su njezine noge bile vitke i gipke, dok su njegove bile kratke, zakrčljale i pune bolova. Ali smiješila se kad ju je sustigao. "Jesam li vam nedostajala?" zadirkivala ga je dok ga je uzimala za ruku.

"Očajnički", prizna Tyrion. Shae je bila mrvu viša od pet stopa, no on je prema njoj ipak morao podizati pogled... ali u njezinu slučaju otkrio je kako nije mario. Bilo ju je lijepo gledati.

"Nedostajali ste mi cijelo vrijeme u vašoj Crvenoj utvrdi", reče ona dok ga je vodila u svoju odaju.

"Posve sam u svojoj studenoj postelji u Namjesnikovoj vam kuli."

"Istina je." Tyrion bi je rado bio zadržao uza se, ali njegov otac knez mu je to zabranio. *Nećeš odvesti kurvu na dvor*, zapovjedio je knez Tywin. Time što ju je doveo u grad, prkosio mu je najviše što se usuđivao. Sva njegova ovlast potjecala je od oca, djevojka je to shvaćala. "Nećeš biti daleko", obećao je. "Imat ćeš kuću, sa stražom i slugama, a ja ću te posjećivati što češće mogu."

Shae nogom zalupi vrata. Kroz zamagljena okna uskog prozora, mogao je nazreti Veliku septu Baelora kako okrunjuje Visenyain brijeg, ali Tyrionovu je pažnju privlačio drugi prizor. Saginjući se, Shae uhvati svoju haljinu za porub, povuče je preko glave i odbaci u stranu. Nije vjerovala u rublje. "Nikad nećete uspjeti otpočiniti", reče dok je stajala pred njim, ružičasta, naga i ljupka, jedne ruke poduprte o bok. "Mislit ćete na mene kad god pođete u postelju. Tada ćete se ukrutiti i nećete imati koga da vam pomogne i nećete moći usnuti ako ne namjestite vlastitog..."

Osmjehnula se onim zločestim smiješkom koji se Tyrionu toliko sviđao "... zato je zovu Namjesnikova kula, moj gosp'aru?"

"Šuti i poljubi me", zapovjedi on.

Mogao je okusiti vino na njezinim usnama, i osjetiti njezine male čvrste dojke pritisnute uz njega dok su joj se prsti pomicali oko uzica na njegovim hlačama. "Moj lave", šapne dok je prekidao poljubac da se razod-jene. "Moj slatki kneže, moj orijašu od Lannistera." Tyrion je gurne prema postelji. Kad je ušao u nju, kriknula je dovoljno glasno da probudi Baelora Blaženog u njegovu grobu, a njezini su nokti ostavili žljebove na njegovim leđima. Nikad nije osjetio bol koja mu se toliko sviđala.

Budalo, pomislio je u sebi kasnije, dok su ležali na sredini uleknuta madraca među zgužvanim plahtama. *Zar nikad nećeš naučiti, patuljče? Ona je kurva, proklet bio, tvoj novac ona ljubi, ne tvoj ud. S jecaš se, Tyshe?* No kad su njegovi prsti lako prešli preko jedne bradavice, ona se ukrutila na dodir, a on je mogao vidjeti ožiljak na njezinim grudima gdje ju je ugrizao u svojoj strasti. "Dakle što ćete činiti, moj gosp'aru, sada kad ste Kraljev Namjesnik?" upita ga Shae dok je obuhvaćao rukom to toplo slatko meso.

"Nešto što Cersei nikad neće očekivati", Tyrion promrmlja tiho u njezin vitki vrat. "Dijelit ću...pravdu."

bran

Branu se više sviđao tvrd kamen prozorske daske od udobnosti njegove perine i gunjeva. U postelji, zidovi su se stiskali bliže, a svod teško visio nad njim; u postelji, odaja je bila njegova ćelija, a Oštrozim-Ije njegova tamnica. No s one strane njegova prozora, široki je svijet još mamio.

Nije mogao hodati, penjati se, ni loviti, niti se boriti drvenim mačem kao nekad, ali još je mogao gledati. Volio je promatrati kako se prozori počinju rumenjeti po cijelom Oštrozimlju dok su se svijeće i ognjišne vatre palile za oknima dijamantnog oblika na kulama i dvoranama, i volio je slušati strahovukove kako pjevaju zvijezdama.

Odnedavno, često je sanjao strahovukove. *Oni mi govore, kao brat bratu*, rekao bi samom sebi kad bi strahovukovi tulili. Mogao ih je gotovo razumjeti... ne posve, ne uistinu, *ali gotovo...* kao da su pjevali na jeziku koji je nekoć znao, ali nekako zaboravio. Walderovi su ih se možda bojali, ali Starkovi su imali vučje krvi. Stara Nana mu je tako rekla. "Iako je u nekih jača nego u drugih", upozorila je.

Jetnikovi urlici bili su dugi i žalobni, puni tuge i čežnje. Kudrovlje-vi su bili okrutniji. Njihovi su glasovi odjekivali dvorištima i dvoranama sve dok zamak ne bi zvonio i činilo se kao da kakav golem čopor stra-hovukova opsjeda Oštrozimlje, umjesto samo dva... dva gdje ih je nekoć bilo šest. *Nedostaju li i njima njihova braća i sestre?* pitao se Bran. *Doživaju li Sivog Vjetra i Duha, Nymeriju i Daminu Sjenu? Žele li da se vrate svome domu i opet budu jedan čopor?*

"Tko može znati um strahovuka?" rekao je Ser Rodrik Cassel kad gaje Bran upitao zašto zavijaju. Branova mati kneginja imenovala gaje kaštelanom Oštrozimlja u njezinu izbivanju, a njegove su mu dužnosti ostavljale malo vremena za dokona pitanja.

"Slobodu oni zovu", izjavio je Farlen, koji je bio psetar i nije ljubio strahovukove ništa više od svojih pasa. "Ne vole biti zazidani, a tko ih može kriviti? Divlja bića spadaju u divljinu, ne u zamak."

"Žele loviti", složio se kuhar Gage, dok je ubacivao kockice loja u veliki kotao gulaša. "Strahovuk njuši bolje od ikojeg čovjeka. Vrlo vjerojatno, uhvatili su miris plijena."

Meštar Luwin nije mislio daje tako. "Vuci često zavijaju na mjesec. Ovi zavijaju na komet. Vidite kako je svijetao, Brane? Možda misle da *je* mjesec."

Kad je Bran to ponovio Oshi, ona se glasno nasmijala. "Vaši su stra-hovukovi pametniji od meštra", rekla je divljakinja. "Znaju istine koje je sivi čovjek zaboravio." Način na koji je to rekla nagnao ga je da zadrhti, a kad je upitao što je komet značio, odgovorila je: "Krv i oganj, dječaače, i ništa ljupko."

"Razgovaram sa strahovukovima." Bran mu odmakne ruku. "Hoću li Sijenovlasu naložiti da vas odnese u postelju?"

"Mogu u postelju sam." Mikken je zabio red željeznih sipki u zid, te se Bran mogao sam povlačiti po sobi svojim rukama. Bilo je sporo i teško i od toga su ga boljela ramena, ali je mrzio da ga nose. "Uostalom, ne moram spavati ako ne želim."

"Svi ljudi moraju spavati, Brane. Čak i prinčevi."

"Kad spavam, pretvorim se u strahovuka." Bran odvrati lice i pogleda natrag u noć. "Sanjaju li strahovukovi?"

"Sva stvorenja sanjaju, mislim, no ne poput ljudi."

"Sanjaju li mrtvi?" upita Bran, misleći na svog oca. U mračnoj kripti podno Oštrozimlja, klesar je dlijetom dubio očev lik u granitu.

"Neki vele da, neki ne", odvrati meštar. "Sami mrtvi o tom pitanju šute."

"Sanja li drveće?" "Drveće? Ne..."

"Sanja", reče Bran s iznenadnom sigurnošću. "Sanja snove drveća. Ja ponekad sanjam drvo. Usud-drvo, poput onog u božanskoj šumi. Doziva me. Vučji snovi su bolji. Njušim stvari, a ponekad mogu okusiti krv."

Meštar Luwin povuče svoj lanac s mjesta gdje mu je žuljao vrat. "Kad biste barem provodili više vremena s ostalom djecom—"

"Mrzim ostalu djecu", reče Bran, misleći na Waldere. "Zapovjedio sam vam da ih odvedete."

Luwin postade strog. "Frevevi su štićenici vaše kneginje majke, poslani ovamo da ih se odgaja na njezinu izričitu zapovijed. Nije na vama da ih otpustite, niti je to ljubazno. Kad bismo ih otjerali, kamo bi pošli?"

"Doma. Njihova je krivnja što mi ne dopuštate držati Ljetnika."

"Mali Frey nije tražio da ga se napadne," reče meštar, "ništa više od mene."

"To je bio Kudrov." Rickonov veliki crni strahovuk bio je tako divlji da je ponekad plašio čak i Brana. "Ljetnik nikad nikog nije ujeo."

"Ljetnik je rastrgao čovjeku vrat u ovoj odaji, ili ste zaboravili? Istina je, oni ljupki štenci koje ste vi i vaša braća pronašli u snijegu izrasli su u opasne zvijeri. Mali Frevevi mudri su što ih se čuvaju."

"Trebali bismo Waldere staviti u božansku šumu. Mogli bi se igrati gospodara prijelaza koliko god žele, a Ljetnik bi ponovno mogao spavati sa mnom. Ako sam princ, zašto me ne slušate? Želim jahati Plesačicu, ali Pivobuh me ne pušta kroz dveri."

"Ima i pravo. Vučja šuma puna je opasnosti. Vaše vas je posljednje jahanje trebalo tome naučiti. Zar biste željeli da vas nekakav odmetnik zarobi i proda Lannisterovima?"

"Ljetnik bi me spasio", tvrdoglavo ustraje Bran. "Prinčevima bi trebalo biti dopušteno ploviti morima, loviti veprove u vučjoj šumi i boriti se kopljima."

"Brane, dijete, zašto se toliko mučite? Jednog ćete dana možda činiti sve to, ali sada ste samo osmogodišnji dječak."

"Radije bih bio strahovuk. Tada bih mogao živjeti u šumi i spavati kad hoću, i mogao bih pronaći Aryju i Šansu. Nanjušio bih ih i otišao spasiti, a kad bi Robb pošao u bitku borio bih se uz njega poput Sivog Vjetra. Rastrgao bih zubima vrat Kraljosjeka, *hrsk*, a tada bi rat završio i svi bi se vratili u Oštrozimlje. Kad bih bio strahovuk..." Zatuli. "Auu-auu-auuuuuuuuuu."

Luwin povisi glas. "Pravi princ bi pružio dobrodošlicu—" "AAUUUUUUU", zatuli Bran, glasnije. "AUUU-AUUU-AUUU."

Meštar se preda. "Kako želite, dijete." S pogledom u kojem je dijelom bilo tuge, a dijelom gnušanja, ostavi ložnicu.

Zavijanje je izgubilo svoju slast kad je Bran ostao sam. Nakon nekog vremena je prestao. *Pružio sam im dobrodošlicu*, reče samom sebi, srdito. *Bio sam gospodar u Oštrozimlju, pravi gospodar, ne može reći da nisam.* Kad su Walderi stigli s Blizanaca, Rickon je bio taj koji je želio da odu. Djetešce od četiri godine, vrištao je kako hoće majku, oca i Robba, ne ove neznance. Na Brana je palo da ga utješi i zaželi Frevevi-ma dobrodošlicu. Ponudio im je mesa i medovine i stolac pokraj vatre, a čak je i meštar Luwin kasnije rekao da je učinio dobro.

Samo to je bilo prije igre.

Igra se igrala s balvanom, štapom, vodom, i velikom količinom vikanja. Voda je bila najvažnija, Walder i Walder uvjeravali su Brana. Mogao si rabiti daske ili čak nizove kamenja umjesto balvana, a grana ti je mogla biti štap. Nisi *morao* vikati. Ali bez vode, nije bilo igre. Kako meštar Luvvin i Ser Rodrik nisu kanili dopustiti djeci da lutaju vučjom šumom u potrazi za potokom, ona su se zadovoljila jednim od tamnih jezeraca u božanskoj šumi. Walder i Walder nikad prije nisu vidjeli vruću vodu kako ključa iz tla, ali su se obojica složila kako će to igru učiniti još boljom. Obojica su se zvali Walder Frey. Veliki Walder je rekao kako ima hrpa Waldera u Blizancima, svi nazvani po dječakovu djedu, knezu Wal-deru Freyu. "Mi imamo *vlastita* imena u Oštrozimlju", Rickon im je na-busito rekao kad je to čuo.

Igra se igrala ovako: položili bi balvan preko vode, a jedan bi igrač stajao na njezinoj sredini sa štapom. On je bio gospodar prijelaza, pa kad bi drugi igrač prišao, morao je reći: "Ja sam gospodar prijelaza, tko ide?" A drugi igrač morao je izmisliti govor o tome tko je bio i zbog čega bi mu se trebao dopustiti prelazak. Gospodar ih je mogao nagnati da polože prisegu i odgovore na pitanja. Nisu morali govoriti istinu, ali prisege su ih vezivale osim ako ne bi rekli "Može bit", stoga je lukavština bila u tome da se izusti "Može bit" tako da gospodar prijelaza to ne primijeti. Tada bi mogli pokušati i oboriti gospodara u vodu, a *vi* biste postali gospodarom prijelaza, ali samo ako biste rekli "Može bit". Inače biste ispali iz igre. Gospodar je mogao oboriti bilo koga u vodu kad god mu se svidjelo, a bio je jedini koji se koristio štapom.

U praksi, igra se naoko svodila umnogome na guranje, udaranje i padanje u vodu, zajedno s mnoštvom glasnog gloženja o tome je li tko ili nije rekao "Može bit." Mali Walder bio je gospodar prijelaza češće nego drugi.

Bio je Mali Walder iako je bio visok i zdepast, crvena lica i velika okrugla trbuha. Veliki Walder bio je šiljata lica, mršav i pola stope niži. "On je pedeset dva dana stariji od mene," objasnio je Mali Walder, "stoga je on isprva bio veći, ali ja sam brže rastao."

"Mi smo bratići, ne braća", priklopi Veliki Walder, onaj manji. "Ja sam Walder, sin Jammosov. Moj otac je bio sin kneza Waldera i njegove četvrte žene. On je Walder, sin Merrettov. Njegova baka bila je treća žena kneza Waldera, Crakehallica. On je ispred mene po liniji naslijeđa iako sam ja stariji."

"Samo pedeset dva dana", prigovori Mali Walder. "A nijedan od nas nikad neće držati Blizance, budalo."

"Ja hoću", objavi Veliki Walder. "Nismo ni jedini Walderi. Ser Stev-ron ima unuka, Crnog Waldera, on je četvrti u liniji naslijeđa, a postoji Crveni Walder, Ser Emmonov sin, i kopile Walder, koji uopće nije u liniji. On se zove Walder Rivers, ne Walder Frey. Usto ima djevojčica nazvanih Walda."

"I Tyr. Uvijek zaboraviš Tyr."

"On je *Waltyr*, ne Walder," nehajno će Veliki Walder. "A on je iza nas, pa nije važan. Uostalom, nikad mi se nije svidao."

Ser Rodrik je odredio da će dijeliti staru ložnicu Jona Snowa, budući da je Jon bio u Noćnoj straži i neće se vratiti. Bran je to mrzio; činilo mu se kao da su Freyevi pokušavali oteti Jonovo mjesto. Čeznutljivo je promatrao dok su se Walderi natjecali s Repom, ku-harevim sinom, i Josethovim djevojčicama Bandy i Shvrom. Walderi su odredili da Bran bude sudac te odlučuje jesu li ili nisu ljudi govorili "Može bit", ali čim su se počeli igrati posve su zaboravili na nj.

Povici i pljuskovi ubrzo su privukli ostale: Pallu, psetarevu kćer, Cavnova, sina Calona, Toma Dva čiji je otac Debeli Tom umro s Bra-novim ocem u Kraljevu grudobranu. Nedugo zatim, svi su oni bili mokri i blatnjava. Palla je bila smeđa od glave do pete, s mahovinom u kosi, za-dahtana od smijeha. Bran nije čuo toliko smijanja od noći kad je došao krvavi gavran. *Da imam noge, sve bih ih oborio u vodu*, mislio je ogorčeno. *Nitko nikad ne bi bio gospodar prijelaza osim mene.*

Konačno je Rickon stigao trkom u božansku šumu, s Kudrovom za petama.

Promatrao je Repu i Malog Waldera kako se bore za štap sve dok Repa nije izgubio tlo pod nogama i upao uz golemi pljusak, mašući rukama. Rickon je viknuo: "Ja! Sad ja! Hoću se igrati!"

Mali Walder pozvao ga je rukom, a Kudrov ga je slijedio. "Ne, Kudrove", naredio je njegov brat. "Strahovukovi se ne mogu igrati. Ostani s Branom." I ostao je...

... sve dok Mali Walder nije odalamio Rickona štapom, točno preko trbuha. Prije nego što je Bran trepnuo, crni strahovuk letio je preko daske. Bilo je krvi u vodi, Walderi su vrištali kao da se dogodilo krvavo umorstvo, Rickon je sjedio u blatu smijući se, a Hodor je doletio sav nezgrapan vičući: "Hodor! Hodor! Hodor!"

Nakon toga, začudo, Rickon je odlučio da mu se *svidaju* Walderi. Nikad se više nisu igrali gospodara prijelaza, ali igrali su se drugih igara - nemani i djevica, miševa i mačke, dođi-u-moj-dvorac, svih vrsta. S Ric-konom na njihovoj strani, Walderi su harali kuhinjama u potrazi za pitama i medenim saćem, jurili po zidinama, bacali kosti štencima u šte-nari i vježbali s drvenim mačevima pod Ser Rodrikovim ostrim okom. Rickon im je čak pokazao duboke grobnice pod zemljom gdje su kamenoresci klesali očev grob. "Nisi imao pravo!" vrisnuo je Bran na svog brata kad je čuo. "To je naše mjesto, *starkovsko* mjesto!" Ali Rickona nije bilo briga.

Vrata njegove ložnice se otvore. Meštar Luwin nosio je zeleni krčag, a ovog puta Osha i Sijenovlas dođoše s njim. "Načinio sam vam napitak za spavanje, Bran."

Osha ga pograbi u svoje koštunjave ruke. Bila je vrlo visoka za ženu, i žilavo jaka. Odnijela ga je bez truda do postelje.

"Ovo će vam dati san bez snova", reče meštar Luwin dok je vadio čep iz krčaga. "Slatki san bez snova."

"Hoće li?" reče Bran, želeći vjerovati. "Da. Popijte."

Bran popije. Napitak je bio gust i kredast, ali u njemu je bilo meda, te je lako klizio niz grlo.

"Kad dođe jutro, osjećat ćete se bolje." Luwin uputi Branu smiješak i potapše ga po ramenu dok se opraštao.

Osha zaostane. "Opet vučji snovi?" Bran kimne.

"Ne smiješ se tako žestoko opirati, dječaće. Vidim da razgovaraš s drvetom srca. Možda bogovi pokušavaju odgovoriti."

"Bogovi?" promrmljao je, već pospan. Oshino lice postade mutno i sivo. *Sladak san bez snova*, pomisli Bran.

No kad ga je obavila tama, obreo se u božanskoj šumi, koja se tiho pomicala pod zelenosivim stražaricama i čvornatim hrastovima starim poput vremena. Ja hodam, pomisli, radujući se. Dio njega znao je daje ovo bio samo san, ali čak i san o hodaњу bio je bolji od istine njegove ložnice, zidova, svoda i vrata.

Bilo je mračno među drvećem, ali komet mu je osvijetljavao put, a noge bile sigurne. Kretao se na četiri *zdrave* noge, snažne i brze, i mogao je osjetiti tlo pod njima, meko pucketanje palog lišća, gusto korijenje i tvrdo kamenje, duboke slojeve humusa. Bio je to dobar osjećaj.

Mirisi mu ispune glavu, živi i omamljujući; zeleni blatni vonj vrućih jezeraca, miomiris bogate gnjile zemlje pod njegovim šapama, vjeverice na hrastovima. Miris vjeverice nagna ga da se prisjeti okusa vrele krvi i načina na koji su kosti krčkale pod njegovim zubima. Slina mu ispuni gubicu. Jeo je prije ne više od pola dana, ali nije bilo radosti u mrtvome mesu, čak ni srnećem. Mogao je čuti kako vjeverice čavrljaju i šušćaju nad njim, sigurne među lišćem, ali imale su dovoljno pameti da ne siđu dolje gdje su njegov brat i on vrebali.

Mogao je nanjušiti i svog brata, njegov poznati vonj, jak i zemljan, vonj crn poput njegova krzna. Njegov brat je grabio ukrug po zidinama, pun bijesa. Ukrug i ukrug je išao, noć za danom i dan za noći, neumoran, tražeći... plijen, izlaz, majku, braću iz legla, čopor... tražeći, tražeći i nikad ne nalazeći.

Iza drveća uzdizale su se zidine, hrpe mrtvog ljudskog kamena koje su se nadvijale nad ovom česticom žive šume. Uzdizale su se mrljama posute i sive, išarane mahovinom, no debele, jake i više nego što je ijedan strahovuk mogao skočiti. Hladno željezo i iverasto drvo zatvaralo je jedine rupe u naslaganom kamenju koje ih je okruživalo. Njegov brat bi zastao pred svakom rupom i ogolio očnjake od gnjeva, ali prolazi su ostajali zatvoreni.

Učinio je isto prve noći, i naučio kako nije valjalo. Rezanje ovdje nije otvaralo putove. Kruženje po zidinama nije ih uklanjalo. Podizanje noge i obilježavanje drveća nije ljude držalo podalje.

Svijet se stezao oko njih, no s one strane zazidane šume još su stajale velike sive pećine ljudskog kamena. *Oštrozimlje*, sjeti se, a zvuk mu dođe nenadano. Iza njegovih do neba visokih ljudskih litica pravi svijet je dozivao, a on je znao da mora odgovoriti ili umrijeti.

arya

Putovali su od zore do sumraka, pokraj šuma, voćnjaka i uredno obrađenih polja, kroz mala sela, napućene trgovačke gradove, i čvrste utvrde. Kad bi pao mrak, podigli bi logor i jeli uz svjetlo Crvenog mača. Muškarci su se izmjenjivali na straži. Arya bi između stabala nazrela treperenje svjetlosti ognjišta iz logora drugih putnika. Činilo se daje svake noći sve više logora, a danju na Kraljevskoj cesti sve više prometa.

Pristizali su jutrom, podnevom i noću, starci i mala djeca, veliki ljudi i oni mali, bosonoge djevojčice i žene s djetetima na grudima. Neki su vozili seljačka kola ili se drmusali na stražnjem dijelu taljiga koje su vukli volovi. Više ih je jahalo; brdske konje, ponije, mazge, magarce, sve što je moglo hodati, trčati ili se kotrljati. Jedna je žena vodila kravu muzaru s djevojčicom na njezinim leđima. Arya je vidjela kovača kako gura kolica u kojima bijaše njegov alat, čekići, kliješta pa čak i nakovanj, i nedugo zatim drugog čovjeka s drugim kolicima, samo što su u ovima bila dva djeteta pod gunjem. Većina ih je dolazila pješice, sa svojim imetkom na ramenima i iznureni, s opreznim *izrazom* na licima. Hodali su na jug, prema gradu, prema Kraljevu grudobranu, a samo je jedan među stotinom uputio barem jednu riječ Yorenu i njegovim štićenima, koji su putovali na sjever. Pitala se zašto nitko drugi nije išao njihovim putem. Mnogi su putnici bili naoružani; Arya je vidjela bodeže i noževe, kose i sjekire, a ovdje-ondje i poneki mač. Neki su načinili toljage od grana drveća, ili izrezbarili kvrgave štapove. Opipavali su svoje oružje i dobacivali čeznutljive poglede prema kolima dok su se ova kotrljala pokraj njih, no na koncu su puštali kolonu da prođe. Tridesetorica su bila previše, bez obzira na ono što su imali u kolima.

Gledaj svojim očima, rekao je Syrio, *slušaj svojim ušima*.

Jednog dana luđakinja je stala vrištati na njih sa strane ceste. "Budale! Ubit će vas, budale!" Bila je mršava poput strašila, upalih očiju i raskrvavljenih nogu.

Idućeg jutra, uglađeni trgovac na sivoj kobili zaustavio je konja pokraj Yorena i ponudio da otkupi njegova kola i sve na njima za četvrtinu njihove vrijednosti. "Rat je, uzet će što ih je volja, bolje ćete proći ako ih prodate meni, prijatelju." Yoren mu je okrenuo leđa, izvivši svoja iskrivljena ramena, i pljunuo.

Taj dan Arya je opazila prvi grob; mali humak pokraj ceste, iskopan za dijete. Kristal bijaše umetnut u meku zemlju, a Lommy ga je htio uzeti, dok mu Bik nije rekao da mu je bolje ostaviti mrtve na miru. Nekoliko milja dalje, Praed je pokazao još grobova, čitav red svježe iskopanih. Nakon toga, dan bi jedva prošao bez jednoga.

Jednom se Arya probudila u mraku, preplašena bez razloga koji je mogla odrediti. Iznad, Crveni mač dijelio je nebo s pola tisuće zvijezda. Noć joj se činila neobično tihom, iako je mogla čuti Vorenovo mrmlja-vo hrkanje, pucketanje vatre, čak i prigušeno komešanje magaraca. No nekako

se činilo kao daje svijet zadržavao dah, a tišina je nagna da zadrhti. Ponovno je usnula stežući Iglu.

S jutrom, kad se Praed nije probudio, Arya pojmi kako joj je nedostajao njegov kašalj. Iskopali su grob, pokopavši najamnog mačevaoca na mjestu gdje je spavao. Yoren ga je lišio njegovih dragocjenosti prije nego što su ga zasuli zemljom. Jedan čovjek prisvojio je njegove čizme, drugi njegov bodež. Njegova žičana košulja i kaciga bile su razdijeljene. Njegov dvoručni mač Yoren je predao Biku. "S takvim rukama, možda bi mog'o naučiti kako se s ovim barata", rekao mu je. Dječak zvan Tarber bacio je šaku žireva na Praedovo tijelo, kako bi hrast mogao narasti da mu obilježi mjesto.

Te večeri zaustavili su se u selu kod bršljanom obraslog svratišta. Yoren prebroji novčiće u svojoj kesi i ustanovi da ju ima dovoljno za topli obrok. "Spavat ćemo vani, kao i uvijek, ali ovdje imaju kupelj, ako ikoji od vas osjeća potrebu za vrućom vodom i komadom sapuna..."

Arya se nije usuđivala, iako je sada zaudarala gotovo jednako strašno kao Yoren, sva ukiseljena i smrdljiva. Neka od bića koja su živjela u njezinoj odjeći, prešla su s njom cijeli put od Buvljaka. Nije se činilo poštenim utopiti ih. Tarber, Vruća Pita i Bik pridružili su se redu ljudi koji su se uputili prema badnjevima. Drugi su se smjestili pred zgradom kupelji. Ostatak se natisnuo u zajedničku odaju. Yoren je čak poslao Lom-myja van s kositrenim vrčevima za trojicu u lancima, koji su ostali svezani na stražnjem dijelu njihovih kola.

Oprani i neoprani podjednako su objedovali vruće svinjske pite i pečene jabuke. Krčmar ih je počastio rundom piva. "Im'o sam brata stoje odjenuto crno, prije puno godina. Sluga je bio, pametan, ali jednog dana vidjeli su ga kako je zdipio papar s gosp'areva stola. Volio je njegov okus, to je sve. Samo prstohvat papra, ali Ser Malcolm je bio strog čovjek. Ima li papra na Zidu?" Kad je Yoren zatresao glavom, čovjek uzdahne. "Šteta. Lync je volio papar."

Arya je oprezno pijuckala iz svog vrča, između žlica još tople pite iz pećnice. Njezin im je otac katkada dopuštao kalež piva, sjećala se. Šansa bi obično načinila grimasu na njegov okus i tvrdila kako je vino puno profinjenije, ali Aryji se prilično sviđalo. Rastuživalo ju je misliti na Šansu i oca.

Svratiste bijaše puno ljudi na putu za jug, a zajednička odaja buknuła je prezirom kad je Yoren rekao da putuju u suprotnom smjeru. "Vratit ćete se dovoljno brzo", izjavi krčmar. "Nema puta na Sjever. Polovica polja je spaljena, a ono naroda što je ostalo, zazidano je unutar svojih utvrda. Jedna družina odjaše u zoru, a druga se pojavi do sumraka."

"To se nas ne tiče", tvrdoglavo ustraje Yoren. "Tullyjevi ili Lannis-terovi, nije važno. Straža se u to ne miješa."

Knez Tulfyje moj djed, pomisli Arya. *Njoj je bilo važno*, ali je grizla usnicu i šutjela, slušajući.

"Ne radi se samo o Lannisterovi i Tullyjevima", reče krčmar. "Divljaci su se spustili s Mjesečeva gorja, pokušajte *njima* reći da se u to ne miješate. A i Starkovi su u ovome također, mladi se knez spustio sa sjevera, sin mrtvog Namjesnika..."

Arya se uspravi, naprežući se da čuje. Je li mislio na *Robba*?

"Čuo sam da dječak jaše u bitku na vuku", reče žutokosi čovjek s vrčem u ruci.

"Bapske priče." Yoren pljune.

"Čovjek od koga sam to čuo, sam ga je vidio. Vuk krupan poput konja, zakleo se."

"To što se zakleo, ne znači daje istina, Hode", reče krčmar. "Ti se stalno zaklinješ da ćeš platiti što mi duguješ, a ja još nisam vidio ni bakrenja-ka." Zajednička odaja bukne smijehom, a čovjek žutih vlasi pocrveni.

"Bila je loša godina za vukove", nepozvan se javi crnomanjast muškarac u putovanjem umrljanom zelenom platu. "Oko Božjeg oka, čopori su postali smioniji nego što se itko sjeća. Ovce, krave, psi, nije važno, ubijaju što ih je volja, i nemaju straha od ljudi. Stavljate život na kocku idući noću onim šumama."

"Ah, to je samo još jedna priča, ništa istinitija od one druge."

"Čula sam istu stvar od svoje rođakinje, a ona nije od onih koji govore laži", reče neka starica.

"Veli kako se radi o velikom čoporu, njih na stotine, ljudoždera. Predvodi ih vučica, kučka iz sedmog pakla."

Vučica. Arya se zagrcne pivom, pitajući se. Je li Božje oko bilo blizu Trozupca? Željela je da ima zemljovid. Upravo je u blizini Trozupca bila ostavila Nvmeriju. Nije to željela, ali Jory je rekao kako nemaju izbora, jer će strahovučicu, vratiti li se s njima, ubiti zbog toga što je ugrizla Joffreyja, iako je on to zaslužio. Morali su vikati, urlati i nabacivati se kamenjem, ali tek kad je nekoliko Arvjinih kamenova pogodilo cilj, strahovučica ih je konačno prestala slijediti. *Vjerojatno me sada ne bi ni prepoznala,* pomisli Arya. *A ako i bi, mrzila bi me.*

Čovjek u zelenom plastu reče: "Čuo sam kako je ova paklena kučka jednog dana ušetala u jedno selo... Bio je tržni dan, ljudi posvuda, a ona ušetala drsko koliko vas volja i istrgnula djetesce iz majčina naručja. Kad je pripovijest dospjela do kneza Mootona, on i njegovi sinovi zakleli su se da će joj stati na kraj. Slijedili su je u njezin brlog s čoporom vučjaka, i jedva izvukli živu kožu. Nijedan od onih pasa nije se vratio, nijedan."

"To je samo priča", bljuzne Arya prije nego što se mogla zaustaviti. "Strahovukovi ne jedu dječicu."

"A što ti o tome znaš, momčiću?" upita čovjek u zelenom plastu.

Prije nego što se mogla dosjetiti odgovoru, Yoren je ščepa za mišicu. "Dječaku je pozlilo od piva, to je sve."

"Nije. Oni *ne* jedu dječicu..."

"Van, *dječače...* i pobrini se da ostaneš tamo dok ne naučiš držati gubicu začepljenu dok odrasli razgovaraju." Odlučno ju je odgurnuo, prema pokrajnjim vratima koja su vodila natrag k stajama.

"Sad idi. Proveri je li nam stajski momak napojio konje."

Arya ode van, ukočena od srdžbe. "*Ne* jedu", promrmljala je, šutnuvši kamen dok je gazila naprijed. On se otkotrlja i zaustavi ispod kola.

"Dečko", zovne prijateljski glas. "Lijepi dečko."

Jedan od ljudi u lancima joj se obraćao. Oprezno, Arya pride kolima, jedne ruke na balčaku Igle. Zatvorenik podigne prazan vrč, a lanci mu zazveckaju. "Čovjeku bi dobro došao još koji gutljaj piva. Čovjek ožeda, noseći ove teške narukvice." Bio je najmlađi od trojice, vitak, lijepih crta lica, uvijek nasmiješen. Njegova je kosa bila crvena na jednoj strani, a bijela na drugoj, sva slijepljena i prljava od kaveza i puta. "Čovjeku bi dobro došla i kupka", reče kad opazi na koji ga je način Arya gledala. "Dječak bi mogao steći prijatelja."

"Imam prijatelja", reče Arya.

"Nijednog ne vidim", reče onaj bez nosa. Bio je zdepast i tust, golemih šaka. Crne dlake prekrivale su mu ruke, noge i grudi, čak i leđa. Podsjećao je Aryju na crtež koji je jednom vidjela u nekoj knjizi, crtež čovjekolikog majmuna s Ljetnog otočja. Zbog rupe na licu bilo gaje teško dugo gledati.

Onaj ćelavi otvori usta i zasikće poput kakva golema bijelog guštera. Kad je Arya ustuknula, preplašena, on širom rastvori usta i palucne jezikom na nju, samo što mu je od jezika ostao samo korijen. "Prestani", izlance ona.

"Čovjek ne bira svoje drugove u crnim ćelijama", reče onaj naočiti crveno-bijele kose. Nešto u načinu na koji je govorio, podsjeti je na Syri-ja; bio je isti, ali i drugačiji. "Ova dvojica, oni nemaju uljudnosti. Čovjek mora tražiti oprost. Tebe zovu Arry, zar ne?"

"Grudoglavac", reče onaj beznosi. "Grudoglavac Grudolišac Štapav-ko. Pripazi se, Lorathe, odalomit će te svojim štapom."

"Čovjek se mora stidjeti onih koji mu prave društvo, Arry", reče onaj naočiti. "Ovaj čovjek ima čast biti Jaqen H'ghar, nekoć od Slobodnog grada Loratha. Kad bi barem bio doma. Neodgojeni suputnici u zarobljeništvu ovog čovjeka zovu se Rorge..." Mahne svojim vrčem prema beznosom čovjeku. "... i Gorki." Gorki ponovno *zasikće* na nju, pokazujući puna usta žućkastih zubi izbrušenih u šiljke. "Čovjek mora imati neko ime, nije li tako? Gorki ne može govoriti i Gorki ne može pisati, no njegovi su zubi vrlo oštri, pa ga čovjek zove Gorki, a on se smije. Očaran si?"

Arya se odmakne od kola. "Ne." *Ne mogu me ozlijediti,* reče samoj sebi, *svi su u lancima.*

On okrene svoj vrč naopako. "Čovjek mora plakati."

Rorge, onaj beznosi, s kletvom zavitla na nju svojim praznim vrčem. Njegovi okovi činili su ga nespretnim, no unatoč tome razbio bi joj teški kositreni vrč o glavu da Arya nije odskočila u stranu. "Donesi nam piva, prištiću. *Odmah!*"

"Ti začepi usta!" Arya se pokušava sjetiti što bi Syrio učinio. Isuče svoj drveni mač za vježbu.

"Dođi bliže," reče Rorge, "pa ću ti zabiti taj štap u šupak i jebati te dok ne prokrvariš."

Strah siječe dublje od mača. Arya se prisili da pristupi kolima. Svaki korak bio je teži od prethodnog. *Divlja poput vučice, mirna poput vode stajačice.* Riječi su joj zvonile u glavi. Syrio se ne bi bojao. Bila je gotovo toliko blizu da je mogla dotaknuti kotač kad Gorki zabaulja na noge i posegne za njom, zveckajući i škripeći lancima. Okovi mu zaustave ruke, pola stope od njezina lica. On zasikće.

Ona ga udari. Žestoko, ravno između sitnih očiju.

Kriknuvši, Gorki zaglavinja unatrag, a potom prebaci svu svoju težinu na lance. Karike stanu kliziti, okretati se i napinjati, a Arya začu škripu starog suhog drva dok su veliki željezni prstenovi natezali podne daske kola. Goleme blijede šake pokušavale su je ščepati dok su žile bubrile duž Gorkijevih ruku, ali spone su držale, i na koncu se čovjek srušio natrag. Krv je tekla iz otvorenih rana na njegovim obrazima.

"Dječak ima više hrabrosti nego razuma", primijeti onaj koji se nazvao Jaquenom H'gharom.

Arya se stane odmicati od kola. Kad je osjetila ruku na svom ramenu, zavrti se, ponovno podižući svoj mač, ali bio je to samo Bik. "Što radiš?"

Podigao je ruke u obrani. "Yoren je rekao da nitko od nas ne smije blizu onoj dvojici."

"Ne bojim ih se", reče Arya.

1

"Onda si glup. *Ja* ih se bojim." Bikova ruka padne na balčak njegova mača, a Rorge se stane smijati. "Maknimo se od njih."

Arya zastruže nogom po tlu, ali dopusti da je Bik povede uokolo do pročelja svratišta. Rorgeov smijeh i Gorkijevo siktanje su ih pratili. "Hoćeš se tući?" upita Bika. Željela je nešto udariti.

On zatrepče na nju, preneražen. Pramenovi guste crne kose, još vlažne od kupelji, padali su preko njegovih tamnomodrih očiju. "Ozlijedio bih te."

"Ne bi."

"Ti ne znaš koliko sam ja jak."

"Ti ne znaš koliko sam ja brz."

"Sam si tražio, Arry." On potegne Praedov mač. "Ovo je jeftin čelik, ali mačje pravi."

Arya isuče Iglu. "Ovo je dobar čelik, pa je prema tome moj mač pra-viji od tvoga."

Bik zatrese glavom. "Obećavaš da nećeš plakati ako te posiječem?"

"Obećat ću ako i ti obećaš." Okrenula se bočno, u stav vodene plesačice, ali Bik se nije pomaknuo. Gledao je u nešto iza nje. "Što je?"

"*Zlatni plaštevi.*" Njegovo lice postaje krajnje bezizražajno.

Ne može biti, pomisli Arya, ali kad se osvrnula za sobom, jahali su uz Kraljevsku cestu, šestorica u crnim žicanim košuljama i zlatnim plaš-tevima Gradske straže. Jedan je bio časnik; nosio je crni, pocakljeni prsni oklop urešen s četiri zlatna diska. Zaustavili su konje pred svratiš-tem.

Gledaj svojim očima, činilo se da šapće Svriov glas. Njezine su oči vidjele bijeli konjski znoj pod njihovim sedlima; konje su jahali dugo i žestoko. Mirno poput vode stajačice, ona uzme Bika za ruku i odvuče ga natrag iza visoke cvjetne živice.

"Što je?" upita on. "Što radiš? Pusti me."

"*Nećujnopoput sjene*", šapne ona povukavši ga dolje.

Neki od Vorenovih štićenika sjedili su ispred kupelji, čekajući svoj red za badanj. "Vi ljudi", vikne jedan od zlatnih plašteva. "Vi ste oni što su otišli odjenuti crno?"

"Možda jesmo", stigne oprezan odgovor.

"Radije bismo se pridružili vama momcima", reče stari Revsen. "Čujemo da je na Zidu *studeno.*" Časnik u zlatnom platu sjaše. "Imam nalog uhititi izvjesnog dječaka—"

Yoren izađe iz svratišta, pipkajući svoju zamršenu crnu bradu. "Tko hoće tog dečka?"

Drugi su zlatni plaštevi sjahali kako bi stali pokraj svojih konja. "Zašto se skrivamo?" šapne Bik.

"Mene traže", šapne Arya u odgovor. Njegovo je uho mirisalo na sapun. "Budi tiho."

"Kraljica ga hoće, starce, iako se vas to ne tiče", reče časnik, izvlačeći vrpcu iz svog pojasa. "Evo, nalog i pečat Njezine Milosti."

Iza živice, Bik sumnjičavo zatrese glavom. "Zašto bi kraljica tražila *tebe*, Arry?"

Ona ga bubne šakom u rame. "Budi *tiho*!"

Yoren dotakne prstima vrpcu naloga s njezinom kapljicom zlatnog voska. "Ljupko." Pljune.

"Stvar je u tome što je dječak sad u Noćnoj straži. Ono što je učinio u gradu, ne vrijedi ni pišljiva boba."

"Kraljicu ne zanima tvoje mišljenje, starce, a ni mene", reče časnik. "Želim dječaka."

Arya pomisli na bijeg, ali znala je kako ne bi dospjela daleko na svom magarcu jer su zlatni plaštevci imali konje. A bila je tako umorna od bježanja. Pobjegla je kad je Ser Meryn došao po nju, i opet kad su joj ubili oca. Da je bila prava vodena plesačica, otišla bi onamo sa svojom Iglom i sve ih ubila, pa nikad više ni pred kim ne bi bježala.

"Nikoga nećete dobiti", tvrdoglavo reče Yoren. "Postoje zakoni o takvim stvarima."

Zlatni plašt isuče kratki mač. "Ovo je vaš zakon."

Yoren pogleda oštricu. "To nije zakon, to je samo mač. Slučajno i ja imam jednog takvog."

Časnik se osmjehne. "Stara ludo. Imam petoricu ljudi za sobom." Yoren pljune. "Slučajno ih ja imam trideset."

Zlatni plaštevci se nasmiju. "Ovu bratiju?" reče krupan klipani slomljena nosa. "Tko će prvi?" vikne, pokazujući svoj čelik.

Tarber iščupa vile iz bale sijena. "Ja ću."

"Ne, ja ću", zovne Cutjack, punašni klesar, izvlačeći svoj čekić iz kožne pregače koju je uvijek nosio.

"Ja." Kurz se podigne s tla sa svojim nožem za deranje u ruci.

"Ja i on", Kross nategne svoj luk.

"Svi mi", reče Revsen, dograbivši visoki štap od tvrdog drva koji je nosio.

Dobber iskorači gol iz kupelji s odjećom u svežnju, vidje što se događa i ispusti sve osim svog bodeža. "Je li tuča?" upita.

"Pretpostavljam", reče Vruća Pita, puzeći na sve četiri u potrazi za velikim kamenom koji bi mogao baciti. Arya nije mogla vjerovati što vidi. Ona je *mrzila* Vruću Pitu! Zašto bi on stavio svoj život na kocku za nju?

Onaj slomljena nosa još je ovo držao smiješnim. "Vi djevojčice, odložite to kamenje i štapove prije nego što dobijete po turu. Nitko od vas ne zna koji kraj mača valja držati."

"Ja *znam*!" Arya neće dopustiti da umru za nju kao Syrio. Neće! Proguravši se kroz živicu s Iglom u ruci, klizne u stav vodene plesačice.

Slomljeni Nos prasne u smijeh. Časnik je odmjeri od glave do pete. "Odloži oštricu, mala djevojčice, nitko te ne želi ozlijediti."

"*Nisam* djevojčica!" vikne, bijesna. Što im je bilo? Jahali su cijelim onim putem zbog nje i sad je bila tu, a oni su joj se samo smiješili. "Ja sam onaj kojeg želite."

"On je onaj kojeg želimo." Časnik uperi svoj kratki mač u Bika, koji je stupio naprijed kako bi stao pokraj nje, s Praedovim jeftinim čelikom u ruci.

Ali pogriješio je što je odvratio pogled s Yorena, makar na časak. Brzo poput munje, mač crnog brata bio je pritisnut uz jabučicu časnikova grla. "Nijednoga nećete dobiti, ako ne želite da provjerim je li vam jabuka sazrela. Imadem još deset, petnaest braće u onom svratištu, ako vas još treba uvjeravati. Da sam na vašem mjestu, pustio bih taj sjekač crijeva, prebacio svoj tur preko onog debelog konjića i odgalopirao natrag u grad." Pljune, i bočne jače vrškom svog mača.

"Odmah."

Časnikovi se prsti izviju. Njegov mač padne u prašinu.

"Zadržat ćemo to", reče Yoren. "Dobar čelik je uvijek potreban na Zidu."

"Kako velite. Za sada. Ljudi." Zlatni plaštevci vrata mačeve u korice i uzjašu. "Bolje vam je da se domognete tog Zida što prije, starce. Idući put kad vas ulovim, vjerujem da ću imati vašu glavu zajedno s kopile-tovom."

"I bolji su od vas pokušali." Yoren pljesne sapi časnikova konja plosnatom stranom svog mača i potjera ga naglavačke niz kraljevsku cestu. Njegovi su ga ljudi slijedili.

Kad su nestali iz vida, Vruća Pita stane hukati, ali Yoren je izgledao gnjevnije no ikad. "Ludo! Zar misliš da je svršio s nama? Idući se put neće šepiriti i predati mi nekakvu prokletu vrpцу. Izvuci ostale iz kupelji, trebamo krenuti. Budemo li jahali cijelu noć, možda neko vrijeme ostanemo ispred njih." Podigao je kratki mač koji je časnik ispustio. "Tko hoće ovo?"

"Ja!" vikne Vruća Pita.

"Nemoj ga rabiti na Aryju." Doda dječaku mač, balčak prvo, i pode k Aryji, ali Bik bijaše onaj kojem se obratio. "Kraljica te ljuto želi, dečko."

Arya je bila izgubljena. "Zašto bi htjela *njega*?"

Bik se namršti na nju. "Zašto bi htjela *tebe*? Ti nisi ništa drugo nego mali ulični štakor!"

"Pa, ti nisi ništa drugo nego kopile!" Ili se možda *samo pretvarao* da je kopile, "Kako se zapravo zoveš?"

"Gendry", reče, kao da nije bio posve siguran.

"Ne shvaćam zašto bi itko htio i jednog od vas", reče Yoren, "ali ne mogu vas dobiti unatoč svemu. Jahat ćete na ona dva trkaća konja. Čim opazite zlatni plašt, a vi udarite prema Zidu kao da vam je zmaj za repom. Mi ostali ne značimo im ni koliko ispljuvak."

"Osim vas", istakne Arya. "Onaj je čovjek rekao da će i vama uzeti glavu."

"Pa, što se toga tiče," reče Yoren, "uzmogne li mi je smaknuti s ramena, nek' je samo izvoli uzeti."

Oame?" Jon zovne tiho.

Zrak je mirisao na papir, prašinu i godine. Pred njim, visoke drvene police dizale su se u mrak, natrpane u kožu uvezanu knjigama i sanducima drevnih svitaka. Slabašan žućkast sjaj prodirao je kroz skladišta iz nekakve skrivene svjetiljke. Jon ugasi tanku voštanicu koju je nosio, ne htijući se izložiti opasnosti golog plamena među tolikim suhim papirom. Umjesto toga uzme slijediti svjetlo, uputivši se uskim prolazima pod bačvastim svodovima. Sav u crnom, bio je sjena među sjenama, tamne kose, duguljasta lica, sivih očiju. Crne rukavice od krtova krzna prekrivale su mu ruke; desnu jer je bila opečena, lijevu jer se čovjek napola osjećao poput budale noseći samo jednu rukavicu.

Samvvel Tarly sjedio je zgrbljen nad stolom u niši uklesanoj u kamen zida. Sjaj je dopirao iz svjetiljke obješene iznad njegove glave. Podigao je pogled na zvuk Jonovih koraka.

"Jesi li ovdje bio cijelu noć?"

"Jesam li?" Sam se doimao unezvjeranim.

"Nisi s nama prekinuo post, a tvoja je postelja netaknuta." Rast je rekao daje Sam možda pobjegao, ali Jon u to nije mogao vjerovati. Bje-gunstvo je zahtijevalo posebnu vrstu hrabrosti, a Sam je te vrline ionako imao premalo.

"Je li jutro? Ovdje dolje nemam odakle saznati."

"Same, ti si draga budala", reče Jon. "Nedostajat će ti postelja kad budemo spavali na hladnom tvrdom tlu, obećavam ti."

Sam zijevne. "Meštar Aemon poslao me da pronađem zemljovide za vrhovnog zapovjednika.

Nikad nisam pomislio... Jone, *knjige*, jesi li ikad vidio nešto slično? Ima ih na *tisuće*!"

On se zagleda oko sebe. "Knjižnica u Oštrozimlju ima više od stotinu. Jesi li pronašao zemljovide?"

"O da", Sameva ruka preleti iznad stola, prstiju bucmastih poput kobasica, pokazujući hrpu knjiga i svitaka pred sobom. "Tucet, u najmanju ruku." Razmotao je četverokutni pergament. "Boja je izbljedjela, ali možeš vidjeti gdje je kartograf označio položaje divljačkih sela, a ima još jedna knjiga... gdje li je sada? Čitao sam je trenutak prije." Odgurnuo je neke svitke u stranu kako bi otkrio prašnjavi svezak uvezan u sag-njilu kožu. "*Ovo*", reče pun poštovanja, "je prikaz putovanja od Sjeno-vite kule sve do Lornskog rta na Smrznutoj obali, napisao ga je izvidnik po imenu Redwyn. Nije datiran, ali on spominje Dorrena Starka kao Kralja na Sjeveru, stoga mora biti iz vremena prije osvajanja. Jone, borili su se s *orijašima*! Redwyn je čak trgovao sa Šumskom djecom, sve je tu." S najvećom pažnjom, okretao je stranice prstom. "Crtao je također zemljovide, vidi..."

"Možda bi ti mogao napisati prikaz našeg izviđanja, Same."

Kanio je zvučati ohrabrujuće, ali pogriješio je stoje to rekao. Posljednje što je Sam trebao, bilo je podsjetiti ga na ono što ih je sutradan čekalo. Besciljno je premještao svitke. "Ima još zemljovida. Kad bih imao vremena istražiti... sve je zbrka. *Ja* bih, međutim, sve to mogao dovesti u red, znam da bih, ali trebalo bi mi vremena... pa, *godina*, zapravo."

"Mormont je htio te zemljovide nešto malo hitnije." Jon izvuče svitak iz sanduka, i otpuhne najveći dio prašine. Vrh mu se smrvi među prstima dok ga je odmatao. "Pogledaj, ovaj se raspada", reče, mršteći se nad izbljedjelim rukopisom.

"Budi nježan." Sam zaobiđe stol i uzme svitak iz njegove ruke, držeći ga kao da je ranjena životinja. "Važne su knjige običavali prepisivati kad bi im ustrebale. Neke od najstarijih već su, vjerojatno, prepisane pola stotine puta."

"Pa, ne trudi se prepisivati ovu. Dvadeset tri bačve usoljenog baka-lara, osamnaest ćupova ribljeg ulja, sanduk soli..."

"Inventar," reče Sam, "ili možda račun prodaje."

"Koga briga koliko se usoljenog bakalara jelo prije šest stotina godina?" upita se Jon.

"Mene." Sam pažljivo vrati svitak u sanduk iz kojeg ga je Jon izvukao. "Možeš naučiti jako mnogo iz glavnih knjiga poput te, zaista možeš. Ona ti može reći koliko je tada ljudi bilo u Noćnoj straži, kako su živjeli, što su jeli..."

"Jeli su hranu," reče Jon, "a živjeli su kao što mi živimo." "Iznenadio bi se. Ovaj podrum je blago, Jone."

"Ako ti tako veliš." Jon je bio sumnjičav. Blago je značilo zlato, srebro, i dragulje, ne prašinu, pauke i sagnjilu kožu.

"I velim", izlaze debeli dječak. Bio je stariji od Jona, odrastao čovjek po zakonu, ali bilo je teško u njemu gledati išta drugo osim dječaka. "Pronašao sam crteže lica na drveću, i knjigu o jeziku Šumske djece... djela koje čak ni Citadela nema, svitke iz stare Valvrije, računanje godišnjih doba koje su napisali meštari mrtvi tisućama godina..."

"Knjige će još biti tu kad se vratimo." "Ako se vratimo..."

"Stari Medvjed vodi dvije stotine iskusnih ljudi, od kojih su tri četvrtine izvidnici. Qhorin Poluruki dovest će još stotinu braće iz Sjenovi-te kule. Bit ćeš siguran kao da si u zamku svog kneza oca na Rogatom brijegu."

Samvwell Tarly uspije izviti usta u malen žalostan osmijeh. "Ni u očevu zamku nikad nisam bio jako siguran."

Bogovi zbijaju okrutne šale, Jon pomisli. Pyp i *Žabac*, obojica zapjenjena od želje da budu dio velikog pohoda, morali su ostati u Crnom zamku. Samwell Tarly, samoproглашeni kukavica, strašno debeo, plašljiv, i gotovo jednako loš jahač kao što je bio na maču, bio je onaj koji se morao suočiti s Ukletom šumom. Stari je Medvjed nosio dva kaveza gavrana, kako bi putem mogli slati poruke. Meštari Aemon bio je slijep i odveć krhak da bi jahao s njima, pa je njegov upravitelj morao ići umjesto njega. "Trebamo te zbog gavrana, Same. A netko mi mora pomoći da držim Grenna na uzdi."

Samova brada zadršće. "Ti bi se mogao brinuti za gavrane, ili Grenn, ili *bilo tko*", reče s tankim rubom očaja u glasu. "Mogao sam vam pokazati kako. I ti poznaješ slova, mogao bi zapisivati poruke kneza Mor-monta jednako dobro kao ja."

"Ja sam upravitelj Starog Medvjeda. Morat ću mu biti štitonoša, timariti mu konja, postavljati šator. Neću imati vremena još i paziti na ptice. Same, izgovorio si riječi. Sada si brat Noćne straže."

"Brat Noćne straže ne bi se smio tako bojati."

"Svi se bojimo. Bili bismo budale da nije tako." Previše je izvidnika bilo izgubljeno u protekle dvije godine, čak i Benjen Stark, Jonov stric. Pronašli su dvojicu stričevih ljudi u šumi, ubijene, ali trupla su ustala u noćnoj studeni. Jonovi opečeni prsti trzali su se dok se prisjećao. Još je gledao utvaru u svojim snovima, mrtvog Qthora s plamtećim modrim očima i hladnim crnim rukama, ali to je bilo posljednje na što je Sama trebalo podsjećati. "Nema sramote u strahu, rekao mi je otac, važno je kako se s njime suočavamo. Hajde, pomoći ću ti složiti zemljovide."

Sam nesretno kimne. Police bijahu tako blizu jedna drugoj da su morali hodati jedan iza drugoga dok su odlazili. Podrum se otvarao u jedan od tunela koje su braća nazivali crvičnjacima, zavojitim podzemnim prolazima koji su povezivali utvrde i kule Crnog zamka pod zemljom. Ljeti su crvičnjaci rijetko bili korišteni, osim od strane štakora i ostalih štetočina, ali zima je bila druga

priča. Kad bi se snijeg nagomilao četrdeset i pedeset stopa visoko, a ledeni vjetar stigao fijučući sa sjevera, tuneli su bili sve što je Crni zamak držalo zajedno.

Uskoro, pomisli Jon dok su se penjali. Vidio je glasonošu koji je došao meštru Aemonu s viješću o svršetku ljeta, velikog gavrana iz Cita-dele, bijelog i nijemog poput Duha. Vidio je jednom zimu, kad je bio vrlo mlad, ali svi su se slagali kako je ona bila kratka i blaga. Ova će biti drugačija. Mogao je to oćutjeti u svojim kostima.

Strme kamene stube navele su Sama da puše poput kovačeva mijeha u času kad su dospjeli na površinu. Izronili su na oštar vjetar od kojeg se Jonov plašt zavijorio i zapucketao. Duh se ispružio spavajući pod zidom žitnice od pletera i blata, ali se probudio kad se Jon pojavio, ukočeno uspravivši gusti bijeli rep dok je kaskao prema njima.

Sam zaškilji prema Zidu. Nadvijao se nad njima, ledena litica sedam stotina stopa visoka. Katkad se Jonu gotovo činio živim stvorom, s vlastitom ćudi. Boja leda imala se naviku mijenjati sa svakim pomakom svjetla. Čas je bila tamnomodra boja smrznutih rijeka, čas prljavobijela starog snijega, a kad bi oblak prošao ispred sunca, potamnijela bi u svi-jetlosivu izdubenog kamena. Zid se prostirao na istok i zapad dokle god je pogled sezaao, tako golem da je činio drvene utvrde i kamene kule zamka beznačajno malima. Bio je to kraj svijeta.

A mi idemo s one strane njega.

Jutarnje nebo bilo je proparano tankim sivim oblacima, ali je blijeda crvena linija bila iza njih. Crna su braća lualici dali nadimak Mor-montova Baklja, govoreći (samo napola u šali) kako su je bogovi sigurno poslali da posvijetli starcu put kroz ukletu šumu.

"Komet je tako svijetao da ga sada možeš vidjeti i danju", reče Sam, zastirući oči naramkom knjiga.

"Pusti sad komete, zemljovidu su ono što Stari Medvjed hoće."

Duh je grabio pred njima. Zamak se jutros činio napuštenim, s toliko izvidnika u javnoj kući Krtograda, koji su tragali za zakopanim blagom i opijali se do besvijesti. Grenn je otišao s njima. Pyp, Halder i Žabac obećali su da će mu kupiti prvu ženu kako bi proslavio svoje prvo izviđanje. Htjeli su da i Jon i Sam podu s njima, ali Sam se gotovo jednako bojao kurvi kao što se bojao Uklete šume, a Jon nije htio imati udjela u tome. "Čini kako hoćeš", rekao je Žapcu. "Ja sam položio prisegu."

Dok su mimoilazili septu, čuo je glasove uzdignute pjesmom. *Neki ljudi žele kurve uoči bitke, a neki bogove.* Jon se pitao koji su se od njih poslije bolje osjećali. Septa ga nije privlačila ništa više od javne kuće; njegovi bogovi imali su svoje hramove u divljini, gdje je usud-drveće širilo svoje poput kosti bijele grane. *Sedmorica nemaju moć s one strane Zida*, pomisli on, *ali moji će bogovi ondje čekati.*

Pred oružarnicom, Ser Endrevv Tarth radio je s nekolicinom svježih novaka. Stigli su prošle noći s Conwyjem, jednom od lutajućih vrana koje su krstarile po Sedam kraljevina skupljajući ljude za Zid. Ovaj novi urod sastojao se od jednog sjedobradog oslonjenog o štap, dvojice plavokosih dječaka koji su izgledali poput braće, uobraženog mladića u umrljanom satenu, dronjavca s ćopavom nogom, i nekakva nacerena luđaka koji se vjerojatno držao ratnikom. Ser Endrevv mu je pokazivao zabludu te pretpostavke. Bio je blaži oružnik od Ser Allisera Thornea, ali njegove su pouke još stvarale modrice. Sam se trzao na svaki udarac, ali Jon Snow je pomno promatrao mačevanje.

"Što ti se čini od njih, Snow?" Donal Noye je stajao na vratima oru-žarnice, golih prsta pod kožnom pregačom, batrljak njegove lijeve ruke ovaj je put bio nepokriven. S njegovim velikim trbuhom i bačvastim prsima, sploštenim nosom i čekinjastom crnom vilicom, Nove nije bio lijepa slika, ali, unatoč tome bio je dobrodošao. Oružar se pokazao dobrim prijateljem.

"Mirišu na ljeto", reče Jon dok je Ser Endrevv poput bika nasrtao na svog protivnika i oborio ga udarcem. "Gdje ih je Conwy pronašao?"

"U kneževskoj tamnici blizu Galebgrada", odvrati kovač. "Razbojnik, brijač, prosjak, dva siročića i muška kurva. S takvima branimo kraljevine, ljudi."

"Dostajat će." Jon uputi Samu skrovit osmijeh. "I mi smo." Nove ga privuče bliže. "Čuo si ove vijesti o svom bratu?"

"Sinoć." Conwy i njegovi štićenici donijeli su sa sobom glase na sjever, a razgovor u zajedničkoj odaji vodio se o malo čemu drugom. Jon još nije bio siguran kako se osjećao zbog toga. Robb kralj? Brat s kojim se igrao, tukao, dijelio prvi kalež vina? Ali ne majčino mlijeko, ne. *Stoga će sada Robb pijuckati ljetno vino iz draguljima optočenih pehara, dok ja budem klečao pokraj kakva potoka srčuci otopljen snijeg iz skupljenih dlanova.* "Robb će biti dobar kralj", reče odano. "Hoće li?" Kovač ga otvoreno promotri. "Nadam se da će tako biti, dečko, al' nekoć sam isto mogao reći za Roberta."

"Vele da ste iskovali njegov ratni malj", sjeti se Jon.

"Da. Bio sam njegov čovjek, Baratheonac, kovač i oružar u Krajo-luji sve dok nisam izgubio ruku. Dovoljno sam star da se sjećam kneza Steffona prije nego što ga je more uzelo, a znao sam ona njegova tri sina otkako su dobila imena. Ovo ti velim - Robert više nikad nije bio isti nakon što je nataknuo krunu. Neki su ljudi kao mačevi, stvoreni za borbu. Objesi ih i zahrdat će."

"A njegova braća?" upita Jon.

Oružar razmisli o tom na trenutak. "Robert je bio pravi čelik. Stan-nis pravo željezo, crno, čvrsto i snažno, da, ali krhko, k'o što željezo zna bit'. Prije će se slomiti nego saviti. A Renly, taj, on je bakar, blistav i sjajan, lijepo ga je vidjeti, al' na kraju dana ne vrijedi mnogo."

A koja je kovina Robb? Jon nije pitao. Noye je bio Baratheonac; vjerojatno je držao Joffreyja zakonitim kraljem, a Robba izdajnikom. Među bratstvom Noćne straže, postojao je prešutan sporazum da se nikad ne zadire preduboko u takve stvari. Ljudi su dolazili na Zid iz svih Sedam kraljevina, ali stare ljubavi i vjernosti nisu se olako zaboravljale, bez obzira na to koliko je zakletvi čovjek položio... kao što je Jon sam imao dobrog razloga znati. Čak i Sam - kuća njegova oca bila je prisegnuta Visovrtu, čiji je knez Tvrell podupirao kralja Renlyja. Bolje je bilo o tom ne razgovarati. Noćna straža nije pristajala ni uz koju stranu. "Knez Mormont nas očekuje", reče Jon. "Neću vas zadržavati od Starog Medvjeda." Nove ga pljesne po ramenu i osmehne se. "Nek' bogovi sutradan budu s vama, Snow. Dovedite nam natrag onog tvog strica, čuješ?"

"Hoćemo", obeća mu Jon.

Vrhovni zapovjednik Mormont nastanio se u Kraljevoj kuli nakon što je vatra poharala njegovu. Jon ostavi Duha sa stražarima ispred vrata. "Još stuba", nesretno će Sam kad su krenuli uzgor.

"Mrzim stube."

"Pa, to je nešto s čime se nećemo susresti u šumi."

Kad su stupili u dnevnu odaju, gavran ih odmah opazi. "*Snow!*" zakriješti ptica. Mormont prekine svoj razgovor. "Dugo ti je trebalo s tim zemljovidima." Odgurne ostatke doručka s puta kako bi načinio mjesta na stolu. "Stavi ih tu, pogledat ću ih kasnije."

Thoren Smalhwood, žilavi izvidnik uvučene donje vilice i tankih usta skrivenih pod rijetkom čekinjastom bradom, dobaci Jonu i Samu hladan pogled. Bio je jedan od štitonoša Allisera Thornea, i nije imao ljubavi ni za jednoga od njih. "Vrhovnom zapovjedniku mjesto je u Crnom zamku, da vlada i zapovijeda", reče on knezu Mormontu, ne obazirući se na pridošlice. "Tako se meni čini."

Gavran zaleprša velikim crnim krilima. "*Meni, meni, meni.*"

"Ako ikad budete vrhovni zapovjednik, možete činiti što vas volja", reče Mormont izvidniku, "ali *meni* se čini da još nisam umro, niti da su braća vas postavila na moje mjesto."

"Ja sam sada prvi izvidnik, budući da je Ben Stark izgubljen, a Ser Jaremy umoren", tvrdoglavo će Smalhwood. "Zapovjedništvo bi trebalo pripasti meni."

Mormont nije htio ni čuti. "Poslao sam van Bena Starka, i Ser Waymara prije njega. Ne kanim vas poslati za njima i sjediti pitajući se koliko dugo moram čekati prije nego što i vas počnem smatrati izgubljenim." On uperi prstom. "A Stark ostaje prvi izvidnik dok ne budemo znali zasigurno da je mrtav. Dođe li taj dan, ja ću biti taj koji će imenovati njegova nasljednika, ne vi. A sad prestanite trošiti moje vrijeme. Ja-šemo s prvim svjetlom, ili ste zaboravili?"

Smallwood se digne na noge. "Kako moj gospodar zapovijeda." Na izlasku, namršti se Jonu, kao da je to nekako bila njegova krivnja.

"Prvi izvidnik!" Oči Starog Medvjeda sleće na Sama. "Prije bih *tebe* imenovao prvim izvidnikom. On ima drskosti reći mi u lice da sam pre-star da jašem s njim. Izgledam li star tebi, dečko?" Kosa

koja se povukla s Mormontova pjegavog tjemena okupila se pod njegovim podbrat-kom u čupavu sijedu bradu koja je pokrivala veći dio njegovih grudi. Pljesnuo ih je žestoko. "Izgledam li *krhko*?"

Sam otvori usta, ispusti mali cijuk. Stari Medvjed ga je užasavao. "Ne, moj gospodaru", ponudi se Jon brzo. "Izgledate snažno kao... kao..."

"Ne obmanjuj me, Snow, znaš da to ne dopuštam. Daj da pogledam ove zemljovide." Mormont žustro prekopa po njima, ne poklanjajući ni jednom više od letimičnog pogleda i frktaja. "Je li to sve što si mogao pronaći?"

"Ja... m-m-moj gospodaru," propenta Sam, "ima... ima ih još, a-a-ali... ne-nered..."

"Ovi su stari", potuži se Mormont, a njegov gavran ponovi za njim poput jeke oštrim krikom: "*Stari, stari.*"

"Sela mogu nastati i nestati, ali brda i rijeke bit će na istim mjestima", istakne Jon.

"Istina. Jesi li već izabrao gavrane, Tarly?"

"M-m-meštar Aemon ih k-kani i-izabrati kad dođe večer, nakon h--h-hranjenja."

"Hoću njegove najbolje. Pametne ptice, i snažne."

"*Snažne*", reče njegova ptica, čisteći perje kljunom. "*Snažne, snažne.*"

"Dogodi li se da nas tamo sve zakolju, želim da moj nasljednik sazna gdje i kako smo umrli."

Od razgovora o pokolju Samvella Tarly je zanijemio. Mormont se nagne naprijed. "Tarly, kad sam bio momče upola tvojih godina, moja mati kneginja mi je rekla da ako budem stajao tako razjapljenih usta, lasica će mi ih vrlo vjerojatno zamijeniti za svoj brlog i jurnuti mi u grlo. Ako želiš nešto reći, reci. U protivnom, čuvaj se lasica." Otresito ga otjera rukom. "Gubi se, prezauzet sam za gluposti. Meštar nedvojbeno ima kakvog posla koji možeš obaviti."

Sam proguta knedlu, korakne natrag i odjuri tako brzo da je gotovo zapeo preko rogoza.

"Je li taj dečko zaista tolika budala kakvom se čini?" upita vrhovni zapovjednik kad je otišao.

"*Budala*", potuži se gavran. Mormont nije čekao da Jon odgovori. "Njegov otac knez drži visoko mjesto na vijećanjima kralja Renh/ja, a ja sam ga gotovo odlučio otprovati... ne, bolje ne. Renly se vjerojatno neće obazirati na drhtavog debelog dječaka. Poslat ću Ser Arnella. On je znatno pouzdaniji, a majka mu je bila jedna od Fossowaya od zelenih jabuka."

"Ako vam je po volji, moj gospodaru, što biste htjeli od kralja Ren-

"Isto što bih htio od svih njih, momče. Ljude, konje, mačeve, oklope, žito, sir, vino, vunu, čavle... Noćna straža nije ponosna, uzimamo što nam se nudi." Njegovi prsti zabubnjaju po grubo tesanim daskama stola. "Ako su vjetrovi bili povoljni, Ser Alliser bi trebao dospjeti u Kraljev grudobran do promjene mjeseca, ali hoće li mu onaj dječak Joffrey pokloniti imalo pažnje, ne znam. Kuća Lannister nikad nije bila prijatelj Straži."

"Thorne ima ruku utvare koju će im pokazati." Bijaše to sablasna blijeda stvar s crnim prstima, što se grčila i trzala u svom ćupu kao da je još živa.

"Kad bismo imali drugu ruku da je pošaljemo Renlvju." "Dywen veli da se svašta nade s one strane Zida."

"Da, Dywen veli. A kad je posljednji put otišao izviđati, rekao je kako je vidio medvjeda petnaest stopa visokog." Mormont frkne. "Za moju se sestru govori kako je uzela medvjeda za ljubavnika. Prije bih u *to* povjerovao nego u jednog petnaest stopa visokog. Iako u svijetu gdje mrtvi ustaju... ah, svejedno, čovjek mora vjerovati svojim očima. Vidio sam mrtve kako hodaju. Nisam vidio nijednog orijaškog medvjeda." Uputi Jonu dug, pronicav pogled. "Ali govorili smo o rukama. Kako tvoja?"

"Bolje." Jon zguli svoju rukavicu od krtove kože i pokaže mu. Ožiljci su prekrivali njegovu ruku na pola puta do lakta, a išarano ružičasto meso još se činilo zategnutim i osjetljivim, ali je zarastalo. "Svrbi, međutim. Meštar Aemon veli kako je to dobro. Dao mi je pomast da ponesem sa sobom kad odjašemo."

"Možeš baratati Dugom Pandžom unatoč boli?"

"Dovoljno dobro." Jon savije prste, otvarajući i zatvarajući šaku onako kako mu je meštar pokazao. "Moram vježbati prste svaki dan da ih održim gipkima, kao što je meštar Aemon rekao."

"Možda je slijep, ali Aemon zna o čemu govori. Molim bogove da nam ga dopuste zadržati još dvadeset godina. Znadeš li daje mogao biti kralj?"

Jon je bio zatečen. "Rekao mi je daje njegov otac bio kralj, ali ne... držao sam ga možda za mlađeg sina."

"I bio je. Otac njegova oca bio je Daeron Targaryen, Drugi svog imena, koji je pripojio Dome Kraljevstvu. Dio sporazuma bio je da oženi dornsku princezu. Ona mu je dala četiri sina.

Aemonov otac Maekar bio je najmlađi od njih, a Aemon je bio *njegov* treći sin. Pazi, to se sve dogodilo davno prije nego što sam rođen, koliko god me Smalhwood želi učiniti starim."

"Meštar Aemon dobio je ime po Zmajevu vitezu."

"Tako je. Neki vele da je princ Aemon bio kralju Daeronu pravi otac, a ne Aegon Nevrijedni. Bilo kako mu drago, našem Aemonu nedostajala je ratoborna priroda Zmajeva viteza. On voli reći da je imao spor mač, ali brz um. Nije ni čudo što gaje njegov djed otpravio u Cita-delu. Bilo mu je devet ili deset godina, vjerujem... a bio je također deveti ili deseti u liniji nasljedstva."

Meštar Aemon izbrojio je više od stotinu imendana, znao je Jon. Krhkog, pogurenog, naboranog i slijepog, bilo ga je teško zamisliti kao malog dječaka ne starijeg od Aryje.

Mormoni nastavi. "Aemon je bio s svojim knjigama kad je najstariji njegov stric, očigledno nasljednik, ubijen u turnirskoj nezgodi. Ostavio je dva sina, ali oni su ga slijedili u grob nedugo zatim, tijekom velike proljetne bolesti. I kralj joj je također podlegao, te je kruna prešla Daeronovu drugom sinu, Aervsu."

"Ludom kralju?" Jon bijaše zbunjen. Aerys je bio kralj prije Rober-ta, to nije bilo tako davno.

"Ne, to je bio Aerys Prvi. Onaj kojeg je Robert svrgnuo bio je drugi tog imena."

"Koliko je davno to bilo?"

"Osamdeset godina ili tu blizu", reče Stari Medvjed. "I *ne, još uvijek* se nisam rodio, iako je Aemon dotad već iskovao pola tuceta karika svog meštarskog lanca. Aerys je oženio vlastitu sestru, kao što su Targaryenovi običavali činiti, te vladao deset ili dvanaest godina. Aemon je položio svoje zakletve i ostavio Citadelu kako bi služio na nekom plemićkom dvoru... sve dok njegov kraljevski ujak nije umro bez potomstva. Željezno prijestolje prešlo je na posljednjeg od četiri sina kralja Daerona. To je bio Maekar, Aemonov otac. Novi je kralj pozvao sve svoje sinove na dvor i htio učiniti Aemona članom svoga vijeća, ali on je odbio, rekavši kako bi time prigrabio mjesto koje po pravu pripada velikom meštru. Umjesto toga služio je u utvrdi svog najstarijeg brata, još jednog Daerona. Pa, i taj je također umro, ostavivši tek slaboumnu kćer kao nasljednicu. Vjerujem da je to bilo od nekakvih kozica koje je uhvatio od neke kurve. Idući brat bio je Aerion."

"Aerion Čudovišni?" Jon je znao to ime. *Princ Koji Se Smatrao Zmajem* bila je jedna od jezovitijih pripovijesti Stare Nane. Njegov mali brat Bran ju je obožavao.

"Upravo taj, iako je sebe prozvaio Aerion Svjetloplam. Jedne noći, u svom pijanstvu, ispio je vrč divlje vatre, nakon što je rekao svojim prijateljima kako će ga ona pretvoriti u zmaja, ali bogovi su bili milostivi i pretvorili ga u les. Niti godinu poslije, kralj Maekar je umro u bitki protiv nekog odmetničkog kneza."

Jonu povijest kraljevstva nije bila potpuna nepoznanica; njegov meštar se pobrinuo za to. "To je bila godina Velikog vijeća", reče. "Knezovi su previdjeli malog sina princa Aemona i kćer princa Daerona te dali krunu Aegonu."

"I da i ne. Najprije su je ponudili, tiho, Aemonu. A on ju je tiho odbio. Bogovi su mu namijenili da služi, ne da vlada, rekao im je. Položio je zakletvu i nije ju htio prekršiti, a Daeronova kći bila je budalasta, usto što je bila žensko, stoga nisu imali drugog izbora nego se obratiti Aemonovu mlađem bratu - Aegonu, Prvom svog imena. Aegon Nevjerojatni, nazvali su ga, rođen kao četvrti sin četvrtog sina. Aemon je znao, i s pravom, da će ga, ostane li na dvoru, oni kojima se ne bude sviđala vladavina njegova brata, htjeti iskoristiti, te je stoga došao na Zid. A ovdje je i ostao, dok su njegov brat, bratov sin i *njegov* sin vladali i umrli jedan za drugim, sve dok Jaime Lannister nije stavio točku na lozu zmajskih kraljeva."

"*Kralj*", zakriješti gavran. Ptica zaleprša preko dnevne odaje kako bi sletjela Mormontu na rame.

"*Kralj*", reče ponovno, šepireći se naprijed--natrag.

"Sviđa mu se ta riječ", reče Jon, smiješeći se.

"Lako ju je reći. Lako ju je voljeti."

"*Kralj*", ponovno će ptica.

"Mislim kako je naumio da vi dobijete krunu, moj gospodaru."

"Kraljevstvo već ima tri kralja, a to su dva previše za moj ukus." Mormont pogladi gavrana prstom ispod kljuna, ali cijelo to vrijeme njegove oči nisu ostavljale Jona Snowa.

Zbog toga se osjećao čudno. "Moj gospodaru, zašto ste mi rekli to, o meštru Aemonu?"

"Moram li imati razlog?" Mormont se promeškolji na svom stolcu, mršteći se. "Tvoj brat Robb okrunjen je za Kralja na Sjeveru. Ti i Aemon imate to zajedničko. Kralja za brata."

"I ovo isto", reče Jon. "Zakletvu."

Stari Medvjed ispusti glasan brektaj, a gavran uzleti, lepršajući u krugu po odaji. "Daj mi čovjeka za svaku zakletvu koju sam vidio prekršenu i Zidu nikad ne bi uzmanjkalo branitelja."

"Oduvijek sam znao da će Robb biti knez Oštrozimlja."

Mormont ispusti zvižduk, a ptica doleti natrag k njemu i smjesti mu se na ruku. "Knez je jedno, a kralj drugo." Ponudi gavranu šaku kukuruza iz svog džepa. "Odjenut će tvog brata Robba u svilu, saten i baršun, u stotine različitih boja, dok ćeš ti živjeti i umrijeti u crnoj žicanoj košulji. On će oženiti kakvu lijepu princezu, a ona će mu rađati sinove. Ti nećeš imati ženu, niti ćeš ikad držati dijete vlastite krvi u svom naručju. Robb će vladati, ti ćeš služiti. Ljudi će te nazivati vranom. Njega će zvati Vaša Milosti. Pjevači će slaviti svaku sitnicu koju učini, dok će tvoja najveća djela proći neopjevana. Reci mi da te ništa od ovog ne zabrinjava, Jone... i nazvat ću te lašcem, i znati da govorim istinu."

Jon se uspravi, napet poput tetive luka. "A kad bi me to *zaista* zabrinjavalo, što bih mogao učiniti, kad sam nezakoniti sin?"

"Što ćeš učiniti?" upita Mormont. "Nezakoniti sine?" "Ostati zabrinut", reče Jon, "i poštovati svoju zakletvu."

Catelyn

Kruna njezina sina bijaše svježa s vignja, a Catelyn Stark se činilo da njezina težina teško pritišće Robbovu glavu.

Drevna kruna Kraljeva Zime bila je izgubljena prije tri stoljeća, predana Aegonu Osvajaču kada je Thorren Stark kleknuo u pokornosti. Što je Aegon učinio s njome, nitko nije znao reći, ali kovač kneza Hos-tera dobro je obavio posao, te je Robbova kruna izgledala onako kako je izgledala u pričama o starkovskim kraljevima iz davnine; otvoren kolut od prekovane bronce u koji bijahu urezane rune Prvih ljudi, okrunjen s devet crnih željeznih šiljaka izrađenih u obliku dugih mačeva. Od zlata, srebra i dragog kamenja nije imala ništa; bronca i željezo bile su kovine zime, tamne i snažne za obranu od hladnoće.

Dok su u Velikoj dvorani Rijekotoka čekali da zatvorenika dovedu pred njih, vidjela je kako je Robb odgurnuo krunu natrag, tako daje počivala na gustoj kestenjastoj grivi njegove kose; nekoliko trenutaka kasnije, ponovno ju je pomaknuo naprijed; kasnije ju je okrenuo za četvrtinu, kao da ju je to moglo nagnati da lakše sjedi na njegovu čelu. *Nije laka stvar nositi krunu*, pomisli Cateh/n, promatrajući, *posebno ne dječaku od petnaest godina*.

Kad su stražari doveli zatvorenika, Robb zatraži svoj mač. Olvvar Frey ponudi ga s balčakom prema naprijed, a njezin sin izvuče oštricu i položi je golu na svoja koljena, kao prijetnju vidljivu svakome. "Vaša Milosti, evo čovjeka kojeg ste tražili", najavi Ser Robin Ryger, zapovjednik tullyjevske kućne straže.

"Klekni pred kralja, Lannisteru!" vikne Theon Greyjoy. Ser Robin primora zatvorenika na koljena.

Nije nalikovao na lava, pomisli Catelyn. Ovaj Ser Cleos Frey bio je sin kneginje Genne koja je bila sestra kneza Tywina Lannistera, ali nije imao ništa od slavne lannisterske ljepote: svijetlu kosu i zelene oči. Umjesto toga naslijedio je vlaknaste smeđe uvojke, slabu donju vilicu i mršavo lice svog oca, Ser Emmona Freya, drugog sina starog kneza Wal-dera. Njegove su oči bile svijetle i vodenaste te se činilo kako ne može prestati žmirkati, ali možda je to bilo samo zbog svjetla. Čelije pod Ri-jekotokom bile su mračne i vlažne... a ovih dana i natrpane.

"Ustanite, Ser Cleos." Glas njezina sina nije bio tako leden kao što bi bio onaj njegova oca, ali nije ni zvučao poput glasa petnaestogodišnjeg dječaka. Rat gaje učinio muškarcem prije vremena.

Jutarnje svjetlo blago je treperilo na bridu čelika na njegovim koljenima.

No nije mač bio taj koji je činio Ser Closa Freya uznemirenim; bila je to zvijer. Sivi Vjetar, njezin ju je sin nazvao. Strahovuk velik poput bilo kojeg psa za lov na losove, mršav i taman poput dima, s očima nalik na rastaljeno zlato. Kad je zvijer dotapkala naprijed i onjušila zarobljenog viteza, svaki je čovjek u toj dvorani mogao oćutjeti miris straha. Ser Cleos je bio zarobljen za vrijeme bitke u Saputavoj šumi, gdje je Sivi Vjetar rastrgao grla pola tuceta ljudi.

Vitez se podigne na noge, odmičući se takvom hitrinom da su se neki od promatrača glasno nasmijali. "Hvala vam, moj gospodaru."

"Vaša Milosti", zalaje knez Umber, Veliki Jon, uvijek najglasniji od Robbovih sjevernjačkih vazala... te najodaniji i najhrabriji također, ili je barem tako tvrdio. Bio je prvi koji je proglasio

njezina sina Kraljem na Sjeveru, te nije podnosio nikakvo omalovažavanje časti njegova novopečenog vladara.

"Vaša Milosti", Ser Cleos se užurbano ispravi. "Oprostite."

Nije smion čovjek, pomisli Catelyn. Više Frey nego Lannister, zapravo. Njegov rođak Kraljosjek bio bi posve drugačija stvar. Nikad ne bi pro-tisnuli tu riječ poštovanja kroz savršene zube Ser Jaimea Lannistera.

"Izveo sam vas iz vaše ćelije da odnesete moju poruku svojoj rođakinji Cersei Lannister u Kraljev grudobran. Putovat ćete pod stijegom mira, s tridesetoricom mojih najboljih ljudi u vašoj pratnji." Ser Cleosu je očito laknulo. "U tom slučaju bit će mi vrlo drago prenijeti poruku Njegove Milosti kraljici."

"Shvatite," reče Robb, "ne darujem vam slobodu. Vaš pradjed knez Walder obećao mi je podršku, svoju i kuće Frey. Mnogi vaši rođaci i stričevi jahali su s nama u Saputavoj šumi, ali vi ste izabrali boriti se pod lavljim stijegom. To vas čini Lannisterom, a ne Frevom. Želim vaše obećanje, na vašu čast kao viteza, da ćete se, nakon što predate moju poruku, vratiti s kraljičinim odgovorom, i nastaviti svoje zatočeništvo."

Ser Cleos smjesta odgovori. "Prisežem."

"Svaki vas je čovjek u ovoj dvorani čuo", upozori Catelynin brat, Ser Edmure Tully, koji je govorio za Rijekotok i knezove Trozupca umjesto njihova umirućeg oca. "Ako se ne vratite, cijelo će kraljevstvo znati da ste krivo prisegli."

"Učinit ću kako sam obećao", ukočeno odvratila Ser Cleos. "Koja je to poruka?"

"Ponuda mira." Robb ustane, s mačem u ruci. Sivi Vjetar stane mu uz bok. Velika dvorana utihne.

"Recite kraljici regentici da ću, bude li udovoljila mojim uvjetima, vratiti mač u korice i učiniti kraj ratu među nama."

U dnu dvorane, Catelyn opazi na časak visok, pogrbljen lik kneza Rickarda Karstarka kako se probija između reda stražara i izlazi kroz vrata. Nitko se drugi ne pomakne. Robb se ne obazre na pometnju. "Olvvare, papir", zapovjedi. Štitonoša uzme njegov mač i preda smotani pergament. Robb ga razmota. "Prvo, kraljica mora osloboditi moje sestre i omogućiti im prijevoz morem od Kraljeva grudobrana do Bijele luke. Treba uzeti u obzir da se Sansine zaruke za Joffreyja Baratheona razvrgavaju. Kad primim vijest od svog kaštelana da su se moje sestre vratile neozlijeđene u Oštrozimlje, pustit ću na slobodu kraljičine rođake, štitonošu Willema Lannistera i vašeg brata Tiona Freya, te im dati sigurnu pratnju do Bacačeve hridi ili kamo god oni požele da ih se isporuči."

Catelyn Stark poželjela da može čitati misli koje su se skrivale iza svakog lica, svakog nabranog čela i stisnutih usana.

"Drugo, kosti mog oca kneza moraju nam se vratiti, kako bi on mogao počivati pokraj svog brata i sestre u kripti podno Oštrozimlja, kao što bi on želio. Posmrtni ostaci ljudi iz njegove obiteljske straže koji su umrli u njegovoj službi u Kraljevu grudobranu, moraju nam se također vratiti."

Živi ljudi otišli su na jug, a hladne će se kosti vratiti. *Nedje govorio istinu*, pomisli ona. *Njegovo je mjesto bilo u Oštrozimlju, tako je rekao, ali jesam li ga poslušala? Ne. Idi, rekla sam, moraš biti Robertovim Namjesnikom, za dobrobit naše kuće, zbog naše djece... moja krivnja, moja, i ničija druga...*

"Treće, Led, velebni mač mog oca, mora se dostaviti u moju ruku, ovdje u Rijekotok."

Promatrala je svog brata, Ser Edmurea Tullvja, dok je stajao s palcima zadjenutim o pojas svoga mača, lica nepomična poput kamena.

"Četvrto, kraljica će zapovjediti svom ocu, knezu Tywinu, da oslobodi one vitezove i moje kneževske vazale koje je zarobio u bici na Zelenim rašljama Trozupca. Kad to učini, ja ću osloboditi svoje zarobljenike uhvaćene u Šaputavoj šumi i Bici tabora, osim Jaimea Lannistera, koji će ostati talac i kao takav jamčiti za dobro ponašanje svog oca."

Proučavala je prepredeni osmijeh Theona Greyjoyja, pitajući se što znači. Taj mladić običavao je izgledati kao da zna kakvu skrivenu šalu u kojoj je on bio jedini sudionik; Catelyn se to nikad nije sviđalo.

"Posljednje, kralj Joffrey i kraljica regentica moraju se odreći svih zahtjeva na vlast nad Sjeverom. Odsada nismo dio njihova kraljevstva, već slobodna i neovisna kraljevina, kao u davnini. Naše područje uključivat će sve starkovske posjede sjeverno od Prevlake, te k tome zemlje koje natapaju rijeka Trozubac i njezini podčinjeni pritoci, omeđene Zlatnim zubom na zapadu i Mjesečevim gorjem na istoku."

"KRALJNA SJEVERU!" zatutnji Veliki Jon Umber, udarajući šakom veličine bedra po zraku dok je vikao. *"Stark! Stark! Kralj na Sjeveru!"*

Robb ponovno smota pergament. "Meštar Vyman je narisao zemljovid, koji pokazuje granice koje prisvajamo. Dobit ćete prijepis za kraljicu. Knez Tywin se mora povući izvan ovih granica i prekinuti svoje napade, paleže i otimačine. Kraljica regentica i njezin sin neće stavljati zahtjeve na daće, prihode, ni službu mog naroda, i oslobodit će moje knezove i vitezove svih prisega na vjernost, zavjeta, obećanja, dugova, i zadužnica prema Željeznom prijestolju i kućama Baratheon i Lannister. K tome, Lannisterovi će predati deset talaca plemenita roda, o kojima ćemo se zajedno dogovoriti, kao zalog mira. Prema njima ću se odnositi kao prema časnim gostima, u skladu s njihovim položajem. Dokle god se uvjeti ovog sporazuma budu vjerno zadovoljavali, oslobađat ću po dva taoca svake godine, i vraćati ih na sigurno njihovim obiteljima." Robb baci smotani pergament pred vitezove noge. "Ovo su uvjeti. Ako ih ona ispuni, dat ću joj mir. Ako ne—" Zvizne, a Sivi se Vjetar primakne naprijed režeći "—dat ću joj još jednu Šaputavu šumu."

"Stark!" Veliki Jon ponovno rikne, a sada drugi glasovi prihvate usklik. *"Stark, Stark, Kralj na Sjeveru!"* Strahovuk zabaci glavu i zatuli.

Ser Cleos poprimi boju usirenog mlijeka. "Kraljica će čuti vašu poruku, moj — Vaša Milosti."

"Dobro", reče Robb. "Ser Robine, pobrinite se da dobije dobar obrok i čisto ruho. Neka jaše s prvim svjetlom."

"Na zapovijed, Vaša Milosti", odvrati Ser Robin Ryger.

"Onda smo završili." Okupljeni vitezovi i kneževski vazali saviju koljena dok se Robb okretao da ode, sa Sivim Vjetrom za petama. Olyvar Frey odrzao naprijed da otvori vrata. Catelyn ih je slijedila van sa svojim bratom pokraj sebe.

"Bio si dobar," reče svom sinu u kolonadi koja je vodila iz stražnjeg dijela dvorane, "iako je onaj posao s strahovukom bila lakrdija koja više dolikuje dječaku nego kralju."

Robb počeo Sivog Vjetra iza uha. "Jeste li mu vidjeli izraz na licu, majko?" upita, smiješeći se.

"Ono što sam vidjela bio je knez Karstark kako izlazi van."

"I ja." Robb podigne svoju krunu objema rukama i predaje Olyva-ru. "Ondesite ovo natrag u moju ložnicu."

"Odmah, Vaša Milosti." Štitonoša se hitro udalji.

"Kladim se da je bilo i drugih koji su se osjećali poput kneza Kar-starka", izjavi njezin brat Edmure. "Kako možemo govoriti o miru dok se Lannisterovi poput kuge šire posjedima mog oca, otimajući njegovu ljetinu i koljući njegov narod? Ponovno velim, trebali bismo marširati na Harrenhal."

"Nedostaje nam snage", reče Robb, iako nesretno.

Edmure ustraje. "Rastu li nam snage dok sjedimo ovdje? Naša vojska se smanjuje iz dana u dan."

"A čija je to krivnja?" Catelyn prasne na svog brata. Na Edmurevo navaljivanje Robb je dao riječnim knezovima dopuštenje da odu nakon njegove krunidbe, svaki kako bi obranio svoje posjede. Ser Marq Piper i knez Karyl Vance bili su prvi koji su otišli. Knez Jonos Bracken ih je slijedio, zaklinjući se da će povratiti izgorjelu ljušturu svoga zamka i pokopati mrtve, a sada je knez Jason Mallister najavio svoju nakanu da se vrati na svoj posjed u Morskoj stražarnici, još milostivo netaknut ratovanjem.

"Ne možete tražiti od mojih riječnih knezova da ostaju besposleni dok njihova polja pustoše, a njihove ljude ubijaju mačem," reče Ser Ed-mure, "ali knez Karstark je sjevernjak. Bilo bi loše kad bi nas on napustio."

"Govorit ću s njim", reče Robb. "Izgubio je dva sina u Saputavoj šumi. Tko ga može kriviti ako se ne želi izmiriti s njihovim ubojicama... s ubojicama mog oca..."

"Još krvoprolića neće nam vratiti tvog oca, ni sinove kneza Rickar-da", reče Catelyn. "Ponudu je trebalo predložiti - iako bi mudriji čovjek ponudio slađe uvjete."

"Da su bili imalo slađi, povratio bih." Brada njezina sina izrasla je crvenija od njegove kestenjaste kose. Robb je izgleda držao kako ga čini strasnijim, kraljevskim... starijim. Ali bradat ili ne, još uvijek je bio petnaestogodišnji mladać, i ništa manje željan osвете od Rickarda Kar-starka. Nije bila laka stvar uvjeriti ga da predloži makar i ovu ponudu, bijednu kakva je bila.

"Cersei Lannister nikad neće pristati zamijeniti tvoje sestre za nekoliko rođaka. Svog brata ona želi, kao što vrlo dobro znaš." Rekla mu je to i prije, ali Catelyn je otkrivala kako kraljevi ne slušaju ni upola tako pomno kao sinovi.

"Ne mogu otpustiti Kraljosjeka, čak i kad bih htio. Moji knezovi na to nikad ne bi pristali."

"Tvoji knezovi učinili su te svojim kraljem." "I mogu me *svrgnuti* jednako lako."

"Ako je tvoja kruna cijena koju moramo platiti da nam se Arya i Šansa žive vrate, trebali bismo je rado platiti. Polovica tvojih knezova željela bi umoriti Lannistera u njegovoj čeliji. Umre li dok je tvoj zatvorenik, ljudi će reći—"

"—da je to itekako zaslužio", završi Robb.

"A tvoje sestre?" oštro upita Catelyn. "Hoće li i one zaslužiti smrt? Obećavam ti, dogodi li se kakvo zlo njezinu bratu, Cersei će nam vratiti krv krvlju—"

"Lannister neće umrijeti", reče Robb. "Nitko ne može niti govoriti s njim bez mog ovlaštenja. Ima hranu, vodu, čistu slamu, više lagodnosti nego što zaslužio je. Ali neću ga osloboditi, čak ni za Aryju i Šansu."

Njezin sin ju je gledao *s visine*, shvati Catelyn. Je li ga rat nagnao da odraste tako brzo, pitala se, ili kruna koju su mu stavili na glavu? "Bojiš li se da ćeš ponovno imati Jaimea Lannistera na bojištu, je li to pravi razlog?"

Sivi Vjetar zareži, kao da je oćutio Robbov gnjev, a Edmure Tully položi bratsku ruku na Catelynino rame. "Cat, nemoj. Dječak ima pravo u ovom."

"Ne zovite me *dječakom*", reče Robb, okomivši se na svog ujaka, a njegov se gnjev odjednom izlije na sirotog Edmurea, koji ga je samo kanio podržati. "Gotovo sam odrastao čovjek, i kralj - vaš kralj, Ser. I ne bojim se Jaimea Lannistera. Porazio sam ga jednom, porazit ću ga opet budem li morao, samo..." Odmakne busen kose iz očiju i zatrese glavom. "Možda bih mogao zamijeniti Kraljosjeka za oca, ali..."

"...ali ne za djevojčice?" Njezin glas bijaše ledeno tih. "Djevojčice nisu dovoljno važne, zar ne?" Robb ne odgovori, ali bilo je boli u njegovim očima, modrim očima, tullyjevskim očima, očima koje mu je ona dala. Ranila ga je, ali bio je odveć sin svog oca da to prizna.

Ovo je bilo nevrijedno od mene, reče sama sebi. *Bogovi smilujte se, što je od mene postalo? On radi najbolje što može, trudi se tako mnogo, znam to, vidim to, pa ipak... Izgubila sam svog Neda, stijenju na kojoj je izgrađen moj život, ne bih mogla podnijeti da izgubim i djevojčice...*

"Učinit ću sve što mogu za svoje sestre", reče Robb. "Ako kraljica ima imalo razuma, prihvatit će moje uvjete. Ako ne, natjerat ću je da požali dan kad me odbila."

Očito, bilo mu je dosta tog predmeta razgovora. "Majko, jeste li sigurni kako nećete pristati otići u Blizance? Bili biste dalje od borbi, a mogli biste se upoznati s kćerima kneza Freya da mi pomognete izabrati nevjestu kad rat završi."

Želi da odem, umorno pomisli Catelyn. *Za kraljeve se ne očekuje da imaju majku, čini se, a ja mu govorim stvari koje ne želi čuti.* "Dovoljno si star da odlučiš koja ti je od djevojčica kneza Waldera najmilija bez majčine pomoći, Robbe."

"Onda idite s Theonom. On odlazi sutradan. Pomoći će Malliste-rovi otpratiti skupinu zarobljenika u Morsku stražarnicu, a onda uzeti brod za Željezno otočje. I vi biste mogli pronaći

brod, i vratiti se u Oš-trozimlje s novim mjesecom, ako vjetrovi budu dobri. Bran i Rickon vas trebaju."

A ti ne, zar to kaniš reći? "Mome knezu ocu preostalo je vrlo malo vremena. Dokle god tvoj djed živi, moje mjesto je u Rijekotoku uz njega."

"Mogao bih vam narediti da odete. Kao kralj. Mogao bih."

Catelyn se ne obazre na to. "Ponovno velim, radije bih da pošalješ nekog drugog u Pyke, i zadržiš Theona u svojoj blizini."

"Tko bi bolje mogao pregovarati s Balonom Greyjoyem od njegova sina?"

"Jason Mallister", predloži Catelyn. "Tytos Blackwood. Stevron Frey. Bilo tko... ali ne Theon."

Njezin sin čučne pokraj Sivog Vjetra, mrseći vučje krzno i pritom izbjegavajući njezin pogled.

"Theon se hrabro borio za nas. Rekao sam vam kako je spasio Brana od divljaka u vučjoj šumi."

Ako se Lanniste-rovi ne budu htjeli izmiriti, trebat će mi lađe kneza Greyjoya."

"Prije ćeš ih dobiti budeš li zadržao njegova sina kao taoca." "Bio je talac polovicu svog života."

"S dobrim razlogom", reče Catelyn. "Balon Greyjoy nije čovjek kojemu se može vjerovati. Sam je nosio krunu, sjeti se, iako samo neko vrijeme. Mogao bi težiti da je ponovno nosi."

Robb ustane. "Neću mu to zamjeriti. Ako sam ja Kralj na Sjeveru, neka on bude Kralj Željeznog otočja, ako mu je to želja. Rado ću mu dati krunu, dokle god mi pomaže rušiti Lannisterove."

"Robbe—"

"Šaljem Theona. Dobar vam dan, majko. Sivi Vjetre, dodi." Robb se žustro udalji, dok je strahovuk tapkao uz njega.

Catelyn ga je samo mogla gledati kako odlazi. Njezina sina i sada njezina kralja. Kako je to bio čudan osjećaj. *Zapovijedaj*, rekla mu je tamo u jarku Cailin. A to je i činio. "Idem posjetiti oca", naglo najavi. "Pođi sa mnom, Edmure."

"Moram govoriti s onim novim strijelcima koje Ser Desmond uvježbava. Posjetit ću ga kasnije."

Ako još bude živ, pomisli Catelyn, ali ne reče ništa. Njezin brat bi prije pošao u bitku nego u onu bolesničku odaju.

Najkraći put do središnje utvrde, gdje je njezin otac ležao na samrti, bio je kroz božansku šumu, s njezinim travama, divljim cvijećem i gustim nasadima brijestova i mamutovca. Bogatstvo šuštavog lišća još je prijanjalo za grane drveća, posve nesvjesno vijesti koje je bijeli gavran donio u Rijekotok prije četrnaest dana. Jesenje došla, objavila je Kon-klava, ali bogovi to još nisu držali prikladnim reći vjetrovima i šumi. Na tome je Catelyn bila vrlo zahvalna. Jesen je oduvijek bila vrijeme straha, s aveti zime što se pomaljalo. Čak ni najmudriji čovjek nikad nije znao hoće li mu iduća žetva biti posljednja.

Hoster Tully, knez Rijekotoka, ležao je u postelji u svojoj dnevnoj odaji, s davnim pogledom na istok gdje su se rijeke Pjenkamen i Crvene rašlje susretale pod zidinama njegova zamka. Spavao je kad je Catelyn ušla, kose i brade bijele poput svoje blazine, nekoć krupne građe koju je u sitnu i krhku preobratala smrt što je rasla u njemu.

Pokraj postelje, još odjeven u oklop od veriga i putovanjem umrljan plašt, sjedio je brat njezina oca, Crna Riba. Njegove su čizme bile prašnjave i poprskane osušenim blatom. "Zna li Robb da ste se vratili, stri-če?" Ser Brynden Tully predstavljao je Robbove oči i uši, bio je zapovjednik njegovih uhoda i izvidničkih konjanika.

"Ne. Došao sam ovamo ravno iz staja, kad su mi rekli da kralj predsjedava dvorom. Mislim da će Njegova Milost najprije htjeti čuti novosti u četiri oka." Crna Riba bio je visok, suhonjav čovjek, sijede kose i preciznih pokreta, njegovo glatko izbrijano lice bilo je izbrazdano i vjetrom oprljeno.

"Kako mu je?" upita, a ona je znala da nije mislio na Robba.

"Uvijek isto. Meštar mu daje uspavljujuće vino i makovo mlijeko za bol, te spava većinu vremena, a jede premalo. Čini se slabijim svakim novim danom."

"Govori li?"

"Da... ali ima sve manje i manje smisla u onome što kazuje. Spominje svoja kajanja, nedovršene zadaće, ljude davno umrle i vremena davno minula. Ponekad ne zna koje je doba dana, ni tko sam ja. Jednom me nazvao majčinim imenom."

"Još mu nedostaje", otpovrne Ser Brvnden. "Imaš njezino lice. Vidim ga u tvojim jagodičnim kostima, i tvojoj vilici..."

"Sjećate je se bolje nego ja. Prošlo je mnogo vremena." Sjela je na postelju i odmaknula pramen ravne bijele kose koji je pao preko očeva lica.

"Svaki put kad izjašem, pitam se hoću li ga zateći živa ili mrtva na povratku." Unatoč njihovim prepirkama, postojala je duboka veza između njezina oca i njegova brata kojeg se jednoć odrekao. "Barem ste se izmirili s njim."

Sjedili su neko vrijeme u tišini, sve dok Catelyn nije podigla glavu. "Govorili ste o novostima koje Robb mora čuti?" Knez Hoster zastenje i prevrne se na bok, gotovo kao da je čuo.

Brvnden ustane. "Dođi van. Bolje da ga ne probudimo."

Slijedila gaje van na kameni balkon koji je s tri strane stršio iz dnevne odaje poput pramca broda. Njezin stric zirne uvis, mršteći se. "Sada ga možeš vidjeti i danju. Moji ljudi ga nazivaju Crvenim glasnikom... ali koju poruku nosi?"

Catelyn podigne pogled, onamo gdje je blijedi crveni potez kometa ocrtavao putanju po tamnomodrom nebu poput duguljaste ogrebotine na božjem licu. "Veliki Jon je rekao Robbu da su drevni bogovi razvili crveni stijeg osвете za Neda. Edmure misli kako je to znamen pobjede za Rijekotok - on vidi ribu dugačka rejpa, u tullvjevskim bojama, crvena naspram modre." Ona uzdahne. "Željela bih dijeliti njihovu vjeru. Grimiz je boja Lannisterovih."

"Ona stvar nije grimizna", reče Ser Brvnden. "Niti tullvjevski crvena, već blatno crvena boja rijeke. Ono gore je krv, dijete, krv razmaza-na po nebu."

"Naša krv ili njihova?"

"Je li ikad bilo rata u kojem je samo jedna strana krvarila?" Njezin ujak zatrese glavom. "Riječna krajina natopljena je krvlju i plamenom svuda oko Božjeg oka. Borbe su se proširile na jug do Crnovode i na sjever preko Trozupca, gotovo do Blizanaca. Marq Piper i Karyl Vance iz-vojevali su neke male pobjede, a onaj južnjački plemićić Beric Dondar-rion izujedao je napadače, okomivši se na pljačkaške skupine kneza Tywina i iščeznuvši natrag u šumu. Vele da se Ser Burton Crakehall hvalisao kako je ubio Dondarriona, sve dok nije uveo svoju četu u jednu od zamki kneza Berica i prouzrokovao pogibiju do posljednjeg čovjeka."

"Neki od Nedovih stražara iz Kraljeva grudobrana su s knezom Be-ricom", prisjeti se Catelyn.

"Neka ih bogovi čuvaju."

"Dondarrion i onaj crveni svećenik koji jaše s njim, dovoljno su pametni da se sami čuvaju, ako su priče istinite", reče njezin stric, "ali vazali tvog oca žalosnija su priča. Robb ih nikad nije trebao pustiti da odu. Raštrkali su se poput prepelica, svaki čovjek pokušava zaštititi svoje, a to je glupost, Cat, glupost. Jonos Bracken ranjen je u borbi usred ruševina svoga zamka, a njegov nećak Hendry je ubijen. Tytos Blackwood pomeo je Lannisterove sa svoje zemlje, ali su oni uzeli svaku kravu, svinju i zrno žita te mu nisu ostavili ništa što bi branio osim Gavrandrve-tova Dvora i spaljene pustinje. Darrjevi su ponovno zauzeli utvrdu svoga kneza, ali su je držali manje od četrnaest dana prije nego što se Gregor Clegane obrušio na njih i cijeli garnizon okrenuo pod mač, uključivši njihova kneza."

Catelyn bijaše užasnuta. "Darry je bio tek dijete."

"Da, i posljednji od njegova roda. Dječak bi pribavio lijepu otkupninu, ali što zlato znači zapjenjenom psu poput Gregora Cleganea? Kunem se, glava te zvijeri bila bi plemenit dar svim narodima kraljevstva."

Catelyn je znala za Ser Gregorov zli ugled, pa ipak... "Ne govorite mi o glavama, striče. Cersei je posadila Nedovu na šiljak iznad zidina Crvene utvrde, i ostavila je vranama i muhama." Čak i sada, bilo joj je teško vjerovati da ga zaista nema. Ponekad bi se noću budila u tami, napola usnula, i na trenutak očekivala da će ga zateći pred sobom. "Clegane nije ništa više od oruđa u rukama kneza Tywina." Jer Tywin Lan-nister - knez Bacačeve hridi, guverner *Zapada*, otac kraljice Cersei, Ser Jaimea, Kraljosjeka i Tyriona Vražićka, te djed Joffreyja Baratheona, novookrunjena kralja dječaka - bio je prava opasnost, vjerovala je Ca-telyn.

"Istina je", prizna Ser Brvnden. "A Tywin Lannister nije ničija budala. Sjedi na sigurnom iza zidina Harrenhala, hraneći svoju vojsku našom žetvom i paleći što ne uzme. Gregor nije jedini pas

kojeg je pustio s lanca. Ser Amory Lorch također je na bojištu, a i neki plaćenik iz Qo-hora koji bi osakatio čovjeka prije nego što ga ubije. Vidio sam što ostavljaju za sobom. Cijela sela spaljena bakljama, žene silovane i unaka-žene, zaklana djeca ostavljena nepokopana da privuku vukove i divlje pse... od toga bi se smučilo čak i mrtvima."

"Kad Edmure čuje za ovo, pobjesnet će."

"A to će biti upravo ono što knez Tywin želi. Čak i strahovlada ima svoju svrhu, Cat. Lannister nas želi izazvati na boj."

"Robb će mu vjerojatno ispuniti tu želju", reče Catelyn srdito. "Nemiran je poput mačke koja ovdje sjedi, a Edmure, Veliki Jon i ostali nagnat će ga na to." Njezin sin izvojevao je dvije velike pobjede, smla-vivši Jaimea Lannistera u Šaputavoj šumi i nagnavši u bijeg njegovu vojsku bez vodstva pred zidinama Rijekotoka u bici Tabora, a kako su neki od njegovih vazala zborili o njemu, Aegon Osvajač mogao je biti ponovno rođen.

Brvnden, Crna Riba, izvije čupavu sivu obrvu. "To su oni veće lude. Moje prvo ratno pravilo, Cat - *nikad* ne ispuni neprijatelju njegovu želju. Knez Tywin bi se volio boriti na polju svoga izbora. Želi da marširamo na Harrenhal."

"Harrenhal." Svako dijete s Trozupca znalo je priče koje su se kazivale o Harrenhalu, golemoj tvrđavi koju je kralj Harren Crni podigao pokraj vode Božjeg oka prije tri stotine godina, kad je Sedam kraljevina *bilo* sedam kraljevina, a riječnim krajevima vladali željezni ljudi s otočja. Zbog svog ponosa Harren je poželio najvišu dvoranu i najviše kule u cijeloj Zapadnoj zemlji. Četrdeset godina je trajalo da se uzdigne poput velebnе sjene na obali jezera dok su Harrenove vojske pljačkale njegove susjede za kamen, građevno drvo, zlato i radnike. Na tisuće zarobljenika umrlo je u njegovim kamenolomima, lancima privezani za njegove maljeve, ili radeći na njegovih pet gorostasnih kula. Ljudi su se smrzavali zimi, a skapavali od vrućine ljeti. Usud-šume koje su ondje stajale tri tisuće godina, bile su posječene za grede i rožnike. Harren je osiromašio i riječne krajeve i Željezno otočje kako bi uresio svoj san. A kad je konačno Harrenhal stajao dovršen, upravo onog dana kad se kralj Harren u njemu nastanio, Aegon je Osvajač pristao uz obalu Kraljeva grudobrana.

Catelyn se mogla sjetiti kako je slušala Staru Nanu gdje pripovijeda priču njezinoj djeci, kod kuće u Oštrozimlju. "I kralj Harren je doznao kako su debeli zidovi i visoke kule od male koristi protiv zmajeva", priča je uvijek tako završavala. "Jer zmajevi *lete*." Harren i sav njegov rod izginuli su u požarima koji su progutali njegovu čudovišnu tvrđavu, a svaka kuća koja je otad posjedovala Harrenhal, doživjela je nesreću. Premda snažno, bilo je to mračno mjesto, i proketo.

"Ne želim da Robb vodi bitku u sjeni te utvrde", prizna Catelyn. "No moramo učiniti *nešto*, striče."

"I to što prije", složi se njezin stric. "Nisam ti rekao ono najgore, dijete. Ljudi koje sam poslao na zapad, vratili su se s viješću da se nova vojska okuplja kod Bacačeve hridi."

Još jedna lannisterska vojska. Od te joj pomisli pozli. "Robba se mora smjesta obavijestiti. Tko će zapovijedati?"

"Ser Stafford Lannister, govori se." On se okrene kako bi se zagledao preko rijeka, dok se njegov crveno-modri plašt mreškao na povjetarcu.

"Još jedan nećak?" Lannisterovi od Bacačeve hridi bili su proketo brojna i plodna kuća.

"Bratić", ispravi Ser Brvnden. "Brat pokojne žene kneza Tywina, stoga u dvostrukom rodu. Starac i pomalo tupoglav, ali ima sina, Ser Davena, koji je strasniji."

"Onda se nadajmo da će otac, a ne sin predvoditi vojsku na bojištu."

"Imamo ipak nešto vremena prije nego što se suočimo s njima. U ovoj skupini nalazit će se plaćenici, slobodni jahači i zeleni dječaci iz javnih kuća Lannisluka. Ser Stafford se mora pobrinuti da budu naoružani i uvježbani prije nego što se usudi krenuti u bitku... a u to nemoj dvojiti, knez Tywin nije Kraljosjek. On neće bezglavo nasrtati. Čekat će strpljivo da Ser Stafford napadne prije nego što se pomakne iz zidina Harrenhala."

"Osim ako..." reče Catelyn. "Da?" ponuka je Ser Brvnden.

"Osim ako ne bude morao napustiti Harrenhal", reče ona, "da se suoči s kakvom drugom prijetnjom."

Njezin stric je pogleda zamišljeno. "Knez Renly."

"Kralj Renly." Ako bude tražio pomoć od čovjeka, morat će mu udijeliti naslov koji je svojatao.

"Možda." Crna Riba izvije usta u opasan osmijeh. "No htjet će nešto zauzvrat."

"Htjet će ono što kraljevi uvijek žele", reče ona. "Poštovanje."

tyrion

Janos Slynt bio je mesarev sin, i smijao se poput čovjeka koji je sjekao meso. "Još vina?" upita ga Tyrion.

"Ne bih se protivio", reče knez Janos, ispruživši svoj kalež. Bio je građen poput bačvice, i imao sličan obujam. "Ne bih se nimalo protivio. To je dobro crveno. Iz Sjenice?"

"Dornsko." Tyrion mahne rukom, a njegov sluga naliže. Osim slu-žinčadi, on i knez Janos bili su sami u Maloj dvorani, sa svijećama osvijetljenim stolom, okruženi tamom. "Pravo otkriće. Dornska vina nisu često tako izdašna."

"Izdašna", reče krupni žaboliki čovjek, uzevši zdrav gutljaj. Nije bio čovjek koji je pijuckao, Janos Slynt. Tyrion je to odmah primijetio. "Da, izdašno, upravo sam tu riječ tražio, upravo *tu* riječ. Daroviti ste na riječima, kneže Tyrion, ako mogu tako reći. A umijete kazivati šaljive priče. Šaljive, da."

"Drago mi je što tako mislite... ali ja nisam knez, kao što ste vi. Jednostavno *Tyrion* meni će dostajati, kneže Janose."

"Kako želite." On uzme još jedan gutljaj kapnuvši vino po prednjici svoga crnog satenskog prsluka. Nosio je kratak plašt od zlatne tkanine pričvršćen sićušnim kopljem, vrška ocakljena tamnocrveno. I bio je dobrano i temeljito pijan.

Tyrion pokrije usta i uljudno podrigne. Za razliku od kneza Janosa on je štedio na vinu, ali je bio vrlo sit. Prvo što je učinio nakon što se uselio u Namjesnikovu kulu, bilo je raspitati se za najbolju kuharicu u gradu i uzeti je u svoju službu. Ove večeri objedovali su juhu od goveđeg repa, ljetno svježe povrće pomiješano s orasima, groždem, crvenim komoračem i zdrobljenim sirom, vruću pitu od račića, začinjenu kašu i prepelice utopljene u maslacu. Svako jelo došlo je s pripadajućim vinom. Knez Janos je priznao kako nikad nije jeo ni upola tako dobro. "Nesumnjivo će se to promijeniti kad zauzmete svoje sjedište u Harrenhalu", reče Tyrion.

"Zasigurno. Možda bih trebao zamoliti tu vašu kuharicu da stupi u moju službu, što velite?"

"I ratovi su se vojevali za manje", reče on, i obojica se dobro i dugo nasmiju. "Smion ste čovjek kad uzimate Harrenhal za svoje sijelo. Tako sablastan, i *golem*... skup za održavanje. A neki vele i da je uklet."

"Trebam li se bojati hrpe kamena?" On hukne na samu pomisao. "Smion čovjek, rekli ste. Morate biti smioni, da se uzdignete. Kao ja. U Harrenhal, da! Pa zašto ne? Vi znate. I vi ste smion čovjek, osjećam to. Malen, izobličen, ali *smion*."

"Odveć ste ljubazni. Još vina?"

"Ne. Ne, zaista, ja... o, dovraga i bogovi, *da*. Zašto ne? Smion čovjek pije dok se ne zasiti!"

"Istina." Tyrion napuni kalež kneza Slynta do ruba. "Bacio sam pogled na imena koja ste naveli da preuzmu vaše mjesto zapovjednika gradske straže."

"Dobri ljudi. Izvršni ljudi. Bilo koji od njih šestorice će dostajati, ali ja bih izabrao Allara Deema. Moju desnu ruku. Vrlo dobar čovjek. Vjeran. Uzmite ga i nećete požaliti. Ako bude po volji kralju."

"Naravno." Tyrion uzme mali gutljaj svog vina. "Razmišljao sam o Ser Jacelvu Bywateru. Bio je zapovjednik na Blatnim dverima tri godine, i služio je časno tijekom pobune Balona Greyjoya. Kralj Robert učinio ga je vitezom kod Pykea. Pa ipak njegovo se ime ne pojavljuje na vašem popisu."

Ser Janos Slynt uzme pohlepan gutljaj vina i promućka ga na trenutak u ustima prije gutanja. "Bywater. Pa. Hrabar čovjek, nema dvojbe, no... *ukočen* je, taj tip. Čudno pseto. Ljudi ga ne vole. Usto je i bogalj, izgubio je ruku kod Pykea, tako je i postao vitezom. Jadna zamjena, ako pitate mene, ruka za naslov." On se nasmije. "Ser Jacelvn odviše misli na sebe i svoju čast, kako ja to vidim. Bolje će vam biti da ga ostavite tamo gdje jest, moj kne— Tyrione. Allar Deem je čovjek za vas."

"Deem nije baš omiljen na ulicama, rečeno mi je."

"Boje ga se. To bolje."

"Sto sam ono čuo o njemu? O nekakvoj nezgodi u javnoj kući?"

"To. Nije bila njegova krivnja, moj kne— Tyrione. Ne. Nikad nije kanio ubiti tu ženu, to je bilo njezino djelo. Upozorio ju je da stane po strani i pusti ga da obavlja svoju dužnost."

"Ipak... majke i djeca, mogao je očekivati da će pokušati spasiti djetešce." Tyrion se osmjehne.

"Uzmite malo ovog sira, izvršno ide uz vino. Recite mi, zašto ste izabrali Deema za taj nesretni zadatak?"

"Dobar zapovjednik poznaje svoje ljude, Tyrione. Neki su dobri za jedan posao, neki za drugi. Ubiti djetešce, i to ono još na sisi, iziskuje određenu sortu. To ne može izvršiti svaki čovjek. Makar se radilo samo o nekoj kurvi i njezinu derištu."

"Predmnijevam da je tako", reče Tyrion, čuvši *samo o nekoj kurvi* i misleći na Shae, i Tyshu davno prije, te na sve druge žene koje su tijekom godina uzimale njegov novac i njegovo sjeme. Slynt nastavi dalje, nesvjestan toga. "Surov čovjek za surov posao, takav je Deem. Čini kako mu se kaže, i nikad ni riječi poslije." Odreže krišku sira. "Ovo je *zaista* ukusno. Oštro. Dajte mi dobar oštar nož i dobar oštar sir i sretan sam čovjek."

Tyrion slegne ramenima. "Uživajte dok možete. S riječnom krajinom u plamenu i Renlvjem okrunjenim za kralja u Visovrtu, do dobrog sira uskoro će biti teško doći. Dakle tko vas je poslao na kurvino kopile?"

Knez Janos uputi Tyrionu oprezan pogled, onda se nasmije i zaprijeti mu klinom sira. "Lukavi ste vi, Tyrione. Mislili ste da me možete prevariti, zar ne? Potrebno je više od vina i sira da se Janosa Slynta nagna da kaže više nego što treba. Ponosim se time. Nikad pitanja, nikad riječi poslije, ne sa mnom."

"Kao ni s Deemom."

"Upravo tako. Učinite ga svojim vrhovnim zapovjednikom kad odem u Harrenhal, i nećete požaliti."

Tyrion odlomi zalogajčić sira. Bio je *zaista* oštar i išaran žilicama vina. Vrlo biran. "Koga god kralj imenuje, neće mu biti lako zakoračiti u *vaš* oklop, mogu tako reći. Knez Mormont suočen je s istini problemom."

Knez Janos doimao se zbunjenim. "Mislio sam da je ona bila knegi-nja. Mormont. Ona što liježe s medvjedima, to je ta?"

"Govorio sam o njezinu bratu. Jeoru Mormontu, vrhovnom zapovjedniku Noćne straže. Kad sam ga posjetio na zidu, spomenuo je kako je zabrinut hoće li pronaći dobrog čovjeka da preuzme njegovo mjesto. Straža ovih dana dobiva tako malo dobrih ljudi." Tyrion se naceri. "Vjerujem da bi lakše spavao kad bi imao čovjeka kao što ste vi. Ili kao što je junački Allar Deem."

Knez Janos rikne. "Mali su izgledi za to!"

"Netko bi to i pomislio," reče Tyrion, "ali život zna krenuti čudnim smjerovima. Sjetite se Eddarda Starka, moj kneže. Ne vjerujem da je ikad slutio kako će mu život završiti na stubama Baelorove septe."

"Bilo je prokleta malo onih koji jesu", prizna knez Janos, smijulje-ći se. I Tyrion se zasmijulji. "Šteta što nisam bio tu da to vidim. Vele da je čak i Varys bio iznenađen." Knez Janos se nasmije tako žestoko da mu se trbuh tresao. "Pauk", reče. "Zna sve, kažu. Međutim, nije znao za *to*."

"Kako je mogao?" Tyrion umetne prvi tračak hladnoće u svoj glas. "Pomogao je uvjeriti moju sestru kako Starka treba pomilovati, pod uvjetom da odjene crno."

"Ha?" Janos Slynt odsutno zatrepće prema Tyrionu.

"Moja sestra Cersei", opetuje Tyrion, nijansu glasnije, u slučaju da je glupan sumnjao na koga je mislio. "Kraljica regentica."

"Da." Slynt uzme gutljaj. "Što se toga tiče, pa... kralj je zapovjedio, moj gosp'aru. Sam kralj."

"Kralju je trinaest godina", podsjeti ga Tyrion.

"Ipak. *On jest* kralj." Slyntovi podvoljci zadrhtali bi kad bi se namrštio. "Gospodar Sedam kraljevina."

"Pa, barem jedne ili dviju od njih", reče Tyrion, s kiselim smiješkom. "Mogu li pogledati vaše koplje?"

"Moje koplje?" Knez Janos zatrepće od smetenosti. Tyrion pokaže prstom. "Kopču koja vam pridržava plašt."

Krzmajući se, knez Janos izvuče ures i pruži ga Tyrionu.

"Imamo zlatara u luci Lannis koji umiju obaviti bolji posao", izjavi. "Crvena krv od cakline za nijansu je pretamna, ako mi ne zamjerate što to kažem. Recite mi, moj kneže, jeste li žarili koplje u čovjekova leđa sami, ili ste samo izdali zapovijed?"

"Izdao sam zapovijed, i izdao bih je opet. Knez Stark je bio izdajica." Čela na sredini Slyntove glave bila je crvena poput cikla, a plašt od zlatne tkanine skliznuo mu je s ramena na pod. "Čovjek me pokušao kupiti."

"I ne sanjajući da ste već bili prodani."

Slynt tresne o stol svojim vinskim kaležom. "Jeste li pijani? Ako mislite da ću sjediti ovdje i dopuštati da se moja čast preispituje..."

"Koja to čast? Priznajem, bolje ste se nagodili od Ser Jacelvna. Kne-ževski naslov i zamak za koplje zabodeno u leđa, a koplje niste ni morali zabiti." Bacio je zlatni ukras natrag Janosu Slyntu. Odbio se o njegova prsa i zazveketao po podu dok je čovjek ustajao.

"Ne dopada mi se ton vašeg glasa, moj kne— Vražićku. Ja sam gospodar Harrenhala i član kraljevskog vijeća, tko ste vi da me ovako kудite?"

Tyrion naheri glavu na stranu. "Mislim da vrlo dobro znate tko sam. Koliko sinova imate?"

"Sto su vama moji sinovi, patuljče?"

"*Patuljče?*" Njegov gnjev žestoko provali. "Trebali ste se zaustaviti kod Vražićka. Ja sam Tyrion od kuće Lannister, i jednog dana, budete li imali makar toliko razuma koliko su bogovi dali pužu golaću, past ćete na koljena od zahvalnosti što ste imali posla sa mnom, a ne s mojim plemenitim ocem. A sada, *koliko sinova imate?*"

Tyrion je mogao vidjeti iznenađen strah u očima Janosa Slynta. "T-tri, moj gosp'aru. I kćer. Molim vas, moj gosp'aru—"

"Ne morate moliti." Sklizne sa svog stolca. "Imate moju riječ, nikakvo im se zlo neće dogoditi. Mlađi dječaci bit će odgajani kao štitonoše. Budu li služili dobro i odano, s vremenom će možda postati vitezovima. Vaš najstariji sin naslijedit će naslov kneza Slynta, i ovaj vaš odvratni grb." On šutne malo zlatno koplje i pošalje ga leteći preko poda. "Pronaći ćemo posjede za njega, a može si i sam izgraditi sijelo. Neće to biti Harrenhal, ali bit će dovoljno. Bit će mu dužnost pronaći ženika za djevojčicu."

Lice Janosa Slynta prešlo je iz crvenog u bijelo. "Št-što... što kanite...?" Njegovi podvoljci drhtali su poput brežuljaka sala.

"Sto kanim učiniti s *vama?*" Tyrion pusti budalu da se trese trenutak prije nego što odgovori.

"Karaka *Ljetni san* isplovlja s jutarnjom plimom. Njezin kapetan mi kaže da će svratiti u Galebgrad, Tri sestre, na otok Skagos i u Istočnu stražarnicu pokraj mora. Kad vidite vrhovnog

zapovjednika Mormonta, prenesite mu moje tople pozdrave, i recite mu kako nisam zaboravio na nedaće Noćne straže. Želim vam dug život i dobru službu, moj kneže."

Čim je Janos Slynt pojmio kako ga neće pogubiti po prijekom postupku, boja mu se vrati u lice. Izbaci svoju čeljust. "Vidjet ćemo za ovo, Vražićku. *Patuljče*. Možda ćete vi biti na istom brodu, što mislite o tom? Možda ćete vi biti na Zidu." Ispusti lavež uzrujanog smijeha. "Vi i vaše prijete, pa, vidjet ćemo. Ja sam kraljev prijatelj, znate. Čut ćemo što Joffrey ima reći na ovo. I Maloprsti i kraljica, o, da. Janos Slynt ima vrlo mnogo prijatelja. Vidjet ćemo tko će otploviti, obećavam vam. Itekako ćemo vidjeti."

Slynt se zavrti na peti poput stražara kojim je nekoć bio, i dugim koracima prevali dužinu Male dvorane, dok su mu čizme odzvanjale po kamenu. Zaklopoće stubama, otvori vrata... i nađe se licem u lice s visokim muškarcem ispijenih obraza u crnom prsnom oklopu i zlatnom platu. Privezana za batrljak njegova desnog zglavka bila je željezna ruka. "Janose", reče, a njegove su se duboko upale oči ljeskale pod istaknutim čeonim grebenom i busenom prosijede kose.

Šest Zlatnih plašteva ušlo je nečujno u Malu dvoranu iza njega, dok se Janos Slynt povlačio natrag.

"Kneže Slynt," zovne Tyrion, "vjerujem da poznajete Ser Jacelyna Bywatera, našeg novog zapovjednika Gradske straže."

"Nosiljka vas čeka, moj kneže", Ser Jacelyn reče Slyntu. "Gatovi su mračni i daleki, a ulice noću nisu sigurne. Ljudi."

Dok su zlatni plaševi izvodili van svoga bivšeg zapovjednika, Tyrion pozove Ser Jacelyna na stranu i preda mu svitak pergamenta. "Dugo je putovanje, a knezu Slyntu nedostajat će društva. Pobrinite se da mu se ova šestorica pridruže na *Ljetnom snu*."

Bywater prijede pogledom po imenima i osmjehne se. "Kako želite."

"Ali ima jedan", Tyrion će tiho. "Ovaj Deem. Recite kapetanu da mu se neće zamjeriti ako ovaj kojim slučajem završi preko ruba palube prije nego što stignu u Istočnu stražarnicu."

"Rečeno mi je da su te sjeverne vode vrlo olujne, moj kneže." Ser Jacelyn se nakloni i udalji, dok mu se plašt mreškao za njim. Putem je ugazio na Slyntov plašt od zlatne tkanine.

Tyrion je sjedio sam, pijuckajući što je ostalo od ukusnog slatkog dornskog vina. Sluge su dolazile i odlazile, raspremajući posuđe sa stola. Rekao im je da ostave vino. Kad su bili gotovi, Varys uđe klizeći u dvoranu, noseći lepršave halje boje lavande koje su se slagale s njegovim mirisom. "O, medeno učinjeno, moj dobri kneže."

"Zašto onda imam gorak okus u ustima?" Pritisnuo je prstima sljepoočnice. "Rekao sam im da bace Allara Deema u more. U velikoj sam napasti da učinim isto s vama."

"Možda bi vas ishod razočarao", otpovrne Varys. "Oluje dođu i prođu, valovi se razbijaju nad glavom, velike ribe jedu male ribe, a ja nastavljam plivati. Mogu li vas ugnjaviti za gutljaj vina u kojem je knez Slynt toliko uživao?"

Tyrion mahne prema vrču, mršteći se.

Varys napuni kalež. "Ah. Slatko poput ljeta." Popije još jedan gutljaj. "Čujem kako mi grožđe pjeva na jeziku."

"Već sam se pitao kakva je to buka. Recite grožđu da ušuti, glava mi se sprema rasprsnuti. Bila je to moja sestra. To je bilo ono što je o-tako--vjerni knez Janos odbijao izustiti. Cersei je poslala zlatne plaševe u onu javnu kuću."

Varys nervozno zahihoće. Dakle on je čitavo vrijeme znao. "Izostavili ste taj dio", reče Tyrion, optužujući.

"Vaša vlastita draga sestra", reče Varys, toliko tugom pogođen da se doimao na rubu suza.

"Teško je to reći čovjeku, moj kneže. Bojao sam se kako biste to mogli primiti. Možete li mi oprostiti?"

"Ne", prasne Tyrion. "Prokleti bili. Prokleta bila *ona*." Nije mogao taknuti Cersei, znao je. Ne još, čak i da je htio, a bio je daleko od uvjerenja da jest. No izjedalo ga je, sjediti ovdje i stvarati glumačku predstavu od pravde kažnjavanjem bijednika poput Janosa Slynta i Allara Deema, dok je njegova sestra nastavljala dalje u svome divljačkom pohodu. "Ubuduće, kazivat ćete mi sve što znate, kneže Varys. *Sve* što znate."

Eunuhov osmijeh bio je prepreden. "To bi moglo oduzeti podosta vremena, moj dobri kneže. Znam prilično mnogo."

"Ne dovoljno da spasite ovo dijete, čini se."

"Avaj, ne. Postojalo je još jedno kopile, dječak, stariji. Poduzeo sam korake da ga se premjesti izvan opasnosti... ali priznajem, nisam ni sanjao da će djetesce biti izloženo pogibelji. Djevojčica niskog roda, jedva starija od godine dana, s kurvom umjesto majke. Kakvu je prijetnju ona mogla predstavljati?"

"Bila je Robertova", gorko će Tyrion. "To je bilo dovoljno za Cer-sei, čini se."

"Da. Bilo je strahovito žalosno. Moram kriviti sebe za siroto slatko djetesce i njezinu majku, koja je bila tako mlada i ljubila kralja."

"Je li?" Tyrion nikad nije vidio lice mrtve djevojke, ali u njegovoj mašti ona je bila Shae i Tysha zajedno. "Može li kurva ikad iskreno ljubiti nekoga, pitam se? Ne, ne odgovarajte. Neke stvari radije ne bih znao." Smjestio je Shae u prostranu vilu od kamena i drveta, s vlastitim zdencem, stajama i vrtom; dao joj je slugu da se brinu za njezine prohtjeve, bijelu pticu s Ljetnog otočja da joj pravi društvo, svilu, srebro i dragulje daje urese, stražu daje štiti. Unatoč tome činila se nemirnom. Željela je biti s njim više, rekla mu je; željela mu je služiti i pomagati. "Pomažeš mi najviše ovdje, između plahti", rekao joj je jedne noći nakon njihova milovanja, dok je ležao pokraj nje, glave naslonjene na njezine grudi, prepona u kojima je čutio slatku bol. Nije odvrtila, osim svojim očima. Mogao je ondje vidjeti kako to nije bilo ono što je željela čuti.

Uzdišući, Tyrion krene da će ponovno posegnuti za vinom, tad se sjeti kneza Janosa i odgurne vrč od sebe. "Zaista se čini kako je moja sestra govorila istinu o Starkovoj smrti. Imamo mome nećaku zahvaliti za tu ludost."

"Kralj je izdao zapovijed. Janos Slynt i Ser Ilyn Payne su je izvršili, brzo, bez krzmanja..."

"... gotovo kao da su je očekivali. Da, već smo prešli preko tog područja, bez koristi. Ludost."

"S Gradskom stražom u ruci, moj kneže, na dobrom ste mjestu da se pobrinete kako Njegova Milost ne bi počinila daljnje... ludosti? Dakako, tu je još kraljičina obiteljska straža koju valja uzeti u obzir..."

"Crveni plaštevi?" Tyrion slegne ramenima. "Vlarr je odan Baca-čevoj hridi. On zna da sam ovdje s očevom ovlasti. Cersei bi bilo teško upotrijebiti svoje ljude protiv mene... osim toga, samo ih je stotinu. Imam upola više vlastitih ljudi. / šest tisuća zlatnih plašteva, ako je Bywater čovjek kakav tvrdite da jest."

"Otkrit ćete da je Ser Jacelvn hrabar, častan, poslušan... i vrlo zahvalan."

"Kome, pitam se?" Tyrion nije vjerovao Varvsu, premda mu se nije mogla zaniijekati vrijednost. Znao je stvari, izvan svake dvojbe. "Zašto ste tako uslužni, moj kneže Varys?" upita, proučavajući eunuhove meke ruke, čelavo naprašeno lice, ljigavi mali osmijeh.

"Vi ste Namjesnik. Služim kraljevstvu, kralju i vama." "Kao što ste služili Jonu Arrynu i Eddardu Starku?"

"Služio sam knezu Arrynu i knezu Starku najbolje što sam mogao. Bio sam ožalošćen i užasnut njihovom iznimno preranom smrću."

"Pomislite kako *seja* osjećam. Vjerojatno ću biti sljedeći."

"O, mislim da nećete", reče Varys, okrećući vino u svom kaležu. "Moć je čudna stvar, moj kneže. Možda ste razmišljali o zagonetki koju sam vam postavio onog dana u svratištu?"

"Pala mi je na um jednom ili dvaput", prizna Tyrion. "Kralj, svećenik, bogataš - tko živi i tko umire? Koga će plaćenik poslušati? To je zagonetka bez odgovora, ili radije, s previše odgovora. Sve ovisi o čovjeku s mačem."

"A ipak, on je nitko i ništa", reče Varys. "Nema ni krunu ni zlato ni naklonost bogova, samo komad zašiljena čelika."

"Taj komad čelika ima moć života i smrti."

"Upravo tako... no ako su mačevaoci oni koji nad nama uistinu vladaju, zašto se pretvaramo da naši kraljevi imaju moć? Zašto bi se snažan čovjek s mačem *ikad* pokoravao kralju djetetu poput Joffreyja, ili vinom natopljenom budali poput njegova oca?"

"Zato što ti kraljevi, djeca i pijane budale, mogu pozvati druge snažne ljude, s drugim mačevima."

"Tada ti drugi mačevaoci imaju pravu moć. Ili nemaju? Odakle su došli njihovi mačevi? Zašto se *oni* pokoravaju?" Varys se osmijehne. "Neki vele da je znanje moć. Neki nam kazuju kako sva moć dolazi od bogova. Drugi govore da potječe od zakona. No onog dana na stubama Baelorove septe, naš božanski Vrhovni Septon, zakonita Kraljica regen-tica i vaš uvijek-tako-upućeni sluga bili su nemoćni poput ma kojeg postolara ili bačvara u svjetini. Tko je uistinu ubio Eddarda Starka, što mislite? Joffrey, koji je izdao zapovijed? Ser Ilyn Payne, koji je zamahnuo mačem? Ili... netko drugi?"

Tyrion naheri glavu u stranu. "Jeste li kanili odgovoriti na vašu prokletu zagonetku, ili samo učiniti da me glava još više zaboli?"

Varys se osmijehne. "Evo, onda. Moć počiva ondje gdje ljudi *vjeruju* da počiva. Ni manje ni više."

"Dakle moć je glumačka varka?"

"Sjena na zidu," promrmlja Varys, "no sjene mogu ubiti. A počesto vrlo malen čovjek može bacati vrlo veliku sjenu."

Tyrion se osmijehne. "Kneže Varvse, postajete mi neobično dragi. Još bih vas mogao ubiti, ali mislim da bi mi bilo žao zbog toga."

"Primit ću to kao veliku pohvalu."

"Što ste vi, Varvse?" Tyrion otkrije kako je zaista želio znati. "Pauk, vele."

"Uhode i doušnici rijetko su voljeni, moj kneže. Ja sam tek vjerni sluga kraljevstva."

"I eunuh. Ne zaboravimo na to." "Rijetko kad zaboravljam."

"Ljudi su i mene zvali polučovjekom, no držim kako su bogovi prema meni bili milostiviji. Malen sam, noge su mi krive, a žene me baš ne motre s velikom žudnjom... no ipak sam još muškarac. Shae nije prva koja mi je resila postelju, a jednog ću se dana možda oženiti i postati otac sinu. Ako bogovi budu dobri, nalikovat će na svog ujaka i razmišljati poput svog oca. Vi nemate takvu nadu da vas krijepi. Patuljci su šala bogova... ali ljudi stvaraju eunuhe. Tko vas je porezao, Varvse? Kada i zašto? *Tko ste vi, uistinu?*"

Eunuhov osmijeh nijednom nije zadrhtao, ali se u njegovim očima ljeskalo nešto što nije bilo smijeh. "Ljubazno od vas što pitate, moj kneže, ali moja je priča duga i žalosna, a mi moramo još razgovarati o izdaji." Izvuče pergament iz rukava svoje halje. "Meštar kraljevske galije *Bijelo srce* namjerava potajno dignuti sidro za tri dana kako bi ponudio svoj mač i brod knezu Stannisu."

Tyrion uzdahne. "Predmnijevam kako moramo očitati kakvu krvavu bukvicu tom čovjeku."

"Ser Jacelvn bi mogao urediti da iščezne, ali suđenje pred kraljem pomoglo bi osigurati trajnu vjernost drugih kapetana."

Te također zadržati mog kraljevskog nećaka zaposlenim. "Kako velite. Pribilježite ga za dozu Joffreyjeve pravde."

Varys nariše znak na pergamentu. "Ser Horas i Ser Hobber Re-dwyne podmitili su stražara da ih pusti kroz pokrajnje dveri, noć nakon sljedeće. Utanačeno je da otplove na pentoshijskoj galiji *Mjesečev trkač*, prurušeni u veslače."

"Možemo li ih *zadržati* na tim veslima nekoliko godina, vidjeti kako im se sviđa?" On se nasmiješi. "Ne, moju bi sestru pogodilo kad bi izgubila tako cijenjene goste. Obavijestite Ser Jacelyna. Uhvatite čovjeka kojeg su podmitili i objasnite kakva je čast služiti kao brat Noćne straže. I postavite ljude oko *Mjesečeva trkača*, u slučaju da Redwynovi pronađu drugog stražara bez novca."

"Kako izvolijevate." Drugi znak na pergamentu. "Vaš čovjek Timett ubio je ove večeri vinareva sina, u kockarskoj jazbini u Srebrnoj ulici. Optužio ga je za varanje na pločicama."

"Je li to istina?"

"O, izvan svake dvojbe."

"Onda poštteni ljudi ovog grada duguju Timettu zahvalnost. Pobrinut ću se da primi kraljevu hvalu."

Eunuh ispusti nervozan hihot i nariše još jedan znak. "Također imamo iznenadnu pošast svetih ljudi. Komet je, kako se čini, izvukao na vidjelo sve vrste čudnih svećenika,

propovjednika i proroka. Mole se po točionicama vina i krčmama te pretskazuju propast i uništenje svakom tko zastane da ih počuje."

Tyrion slegne ramenima. "Bližimo se tristotoj godini od Aegonova Iskrčavanja, pretpostavljam kako se to moglo samo očekivati. Neka ble-beću."

"Šire strah, moj kneže." "Mislio sam daje to vaš posao."

Varys prekrije usta svojom rukom. "Vrlo je okrutno to što kažete. Jedna stvar na kraju.

Kneginja Tanda sinoć je priredila malu večeru. Imam ovdje jelovnik i popis gostiju da ih proučite. Dok se nalijevalo vino, knez Gyles je ustao da digne kalež za kralja, a Ser Balona Swan-na čulo se kako primjećuje: '*Za to će nam trebati tri kaleža.*' Mnogi su se nasmijali..."

Tyrion podigne ruku. "Dosta. Ser Balon se našalio. Ne zanimaju me izdajnički razgovori za jelom, kneže Varyse."

"Mudri ste koliko ste blagi, moj kneže." Pergament nestane u eu-nuhovu rukavu. "Obojica imamo mnogo posla. Ostavit ću vas."

Kad je eunuh otišao, Tyrion je dugo vremena sjedio zureći u svijeću i pitajući se kako će njegova sestra primiti vijest o otpuštanju Janosa Slvnta. Ne radosno, ako je on bio ikakav sudac, ali izuzev slanja gnjevnog prigovora knezu Tywinu u Harrenhal, nije vidio što se još Cersei mogla nadati da će učiniti u vezi s tim. Tyrion je sada držao Gradsku stražu, plus stotinu i pol divljih pripadnika klanova te rastuću silu najamnih mačevalaca koje je novačio Bronn. Činilo se daje bio dobro zaštićen.

Nedvojbeno je i Eddard Stark mislio isto.

Crvena je utvrda bila mračna i tiha kad je Tyrion ostavio Malu dvoranu. Bronn ga je čekao u svojoj dnevnoj odaji. "Slynt?" upita on.

"Knez Janos će otploviti za Zid s jutarnjom plimom. Varys me htio uvjeriti kako sam jednog od Joffreyjevih ljudi zamijenio jednim od svojih. Vjerojatnije je da sam zamijenio Maloprstovog čovjeka za jednog koji pripada Varvsu, ali neka bude."

"Bolje da znate, Timett je ubio čovjeka—" "Varys mi je rekao."

Plaćenik se nije doimao iznenađenim. "Budala je držala kako će jed-nookog čovjeka lakše nasamariti. Timmet mu je bodežom pribio zgla-vak za stol i rastrgao vrat golom rukom. Ima tu vještinu kad ukoči prste—"

"Poštedi me jezivih detalja, večera mi loše sjedi u trbuhu", reče Tyrion. "Kako ide tvoje novačenje?"

"Prilično dobro. Trojica novih ljudi večeras." "Kako znaš koje valja unajmiti?"

"Proučim ih. Ispitam ih, kako bih doznao gdje su se borili i koliko dobro lažu." Bronn se nasmiješi. "A onda im pružim priliku da me ubiju, dok ja činim isto za njih."

"Jesi li ubio kojeg?"

"Ne one koje bih iskoristio."

"A ako koji od njih ubije tebe?"

"Onda će on biti taj kojeg ćete sigurno htjeti unajmiti."

Tyrion je bio malko pijan, i vrlo iznuren. "Reci mi, Bronne. Kad bih ti rekao da ubiješ djetešce... malu djevojčicu, recimo, još na majčinoj sisi... bi li to učinio? Bez pitanja?"

"Bez pitanja? Ne." Najamni mačevalac protrlja palac i kažiprst zajedno. "Pitao bih za koliko."

A zašto bi mi uopće trebao vaš Allar Deem, kneže Slynt? pomisli Tyrion. *Imam stotinu svojih.* Htio se smijati; htio je plakati; najviše od svega htio je Shae.

arya

Cesta bijaše jedva nešto više od dviju kolotečina kroz korov.

Dobra stvar je bila što s tako malo prometa neće biti nikog tko bi pokazao prstom i rekao kojim su putem otišli. Ljudska bujica koja je tekla niz Kraljevsku cestu, ovdje je tek rominjala.

Loša stvar je bila što je cesta zavijala naprijed i natrag poput zmije, ispreplećući se s još manjim puteljcima te ponekad naizgled posve nes-tajući, kako bi se ponovno pojavila pola milje dalje kada bi već gotovo izgubili svaku nadu. Arya je to mrzila. Kraj je bio prilično pitom, valoviti brežuljci i terasasta polja bijahu protkana livadama, šumarcima i malim dolinama gdje su se vrbe zbijale jedna uz drugu da uspore plitke potoke. Unatoč tome, put bijaše toliko uzak i krivudav da se njihova brzina kretanja svela na gmizanje.

Kola su bila ta koja su ih usporavala, drndajući putem, uz škripu osovina pod pritiskom njihova teška tereta. Više puta na dan morali su se zaustaviti kako bi oslobodili kotač zaglavljen u kolotečini, ili podvostručiti zaprege kako bi se uspeli blatnim obronkom. Jednom, usred gustog nasada hrastova, našli su se licem u lice s trojicom ljudi koji su vukli tovar drva za potpalu na taljigama s volovskom zapregom, bez načina da ijedan zaobiđe onog drugog. Nije se ništa dalo učiniti nego pričekati dok šumari ne ispregnu svoga vola, povedu ga kroz drveće, okrenu kolica, ponovno upregnu vola, i krenu natrag putem kojim su došli. Vol je bio čak *sporiji* od kola, te su tog dana jedva i pomakli.

Arya si nije mogla pomoći, a da se ne ogledava preko ramena, pitajući se kada će ih zlatni plaševi uhvatiti. Noću, budila se na svaki šum kako bi ščepala balčak Igle. Sada nikad nisu podizali logor bez postavljanja straže, ali Arya im nije vjerovala, pogotovo siročićima. Možda su bili dovoljno vješti u uličicama Kraljeva grudobrana, ali ovdje su bili izgubljeni. Kad je bila nečujna poput sjene, mogla se prošuljati pokraj svih njih, kliznuvši van pod svjetlošću zvijezda kako bi se pomokрила u šumi gdje je nitko ne bi mogao vidjeti. Jednom, kad je Lommy Zelenoruki bio na straži, uzverala se na hrast i kretala od drveta do drveta sve dok mu nije bila točno iznad glave, a on nijednom nije ništa vidio. Bila bi skočila ravno na njega, ali znala je da bi njegov krik probudio cijeli logor, a Yoren bi je ponovno mogao kazniti šibom.

Lommy i ostali siročići sada su se vladali prema Biku kao prema nekom posebnom jer je kraljica htjela njegovu glavu, iako on to nije trpio. "Nikad ništa nisam učinio nijednoj kraljici", rekao je gnjevno. "Radio sam svoj posao, to je sve. Mijeh i kliješta, donesi i odnesi. Trebao sam biti oružar, a jednog je dana majstor Mott kazao da se moram pridružiti Noćnoj straži. To je sve što znam." Tada bi otišao laštiti svoju kacigu. Bila je to prelijepa kaciga, obla i zakrivljena, s uskim otvorom na viziru i dva velika metalna bikovska roga. Arya bi ga promatrala kako glača metal voštanim platnom, koji je blistao tako jasno da si mogao vidjeti plamenove ognjišne vatre kako se odražavaju na čeliku. Pa ipak nikad je zapravo nije stavio na glavu.

"Kladim se da je on kopile onog izdajnika", rekao je Lommy jedne noći, prigušenim glasom da ga Gendry ne može čuti. "Vučjeg kneza, onog kojeg su isjeckali na Baelorovim stubama."

"Nije", izjavila je Arya. *Moj je otac imao samo jedno kopile, a to je Jon.* Dugim je koracima odšetala među drveće, želeći samo da može osedlati svog konja i odjahati kući. Bio je to dobar konj, riđa kobila s bijelim plamenom na čelu. A Arya je oduvijek bila dobra jahačica. Mogla je odgalopirati i nikad više ne vidjeti nijednog od njih, osim ako to ne bi htjela. Samo što tada ne bi imala nikog tko bi izviđao ispred nje, ili pazio iza, ili držao stražu dok bi drijemala, a kad bi je zlatni plaševi uhvatili, bila bi posve sama. Bilo je sigurnije ostati s Yorenom i ostalima. "Nismo daleko od Božjeg oka", crni brat reče jednog jutra. "Kraljevska cesta neće bit' sigurna sve dok ne prijeđemo Trozubac. Stoga ćemo zaobići jezero duž zapadne obale, ondje nas vjerojatno neće tražit'." Na sljedećoj točki gdje su se dvije kolotečine međusobno presijecale, okrenuo je kola na zapad.

Ovdje su obradiva polja ustupala mjesto šumi, sela i utvrde bili manji i međusobno udaljeniji, brda viša, a doline dublje. Do hrane se sve teže dolazilo. U gradu, Yoren je nakrcao kola slanom ribom, tvrdim kruhom, lojem, repama, vrećama graha i ječma te kolutima žutog sira, ali svaki je zalogaj toga bio pojedena. Prisiljen živjeti od zemlje, Yoren se obratio Kossu i Kurzu, koji su bili uhvaćeni kao lovokradice. Slao ih je ispred kolone, u šumu, a kad bi došao sumrak vraćali su se sa srnom obješenom između sebe na štapu ili parom prepelica koje bi im se njihale s po-jasova. Mlađi su se dječaci prihvatili branja kupina duž ceste, ili preska-kivanja ograda kako bi napunili vreće jabukama ako bi nabasali na kakav voćnjak.

Arya je bila vješt penjač i brz berač, i voljela je odlaziti sama u lov. Jednog je dana naletjela na zeca, potpuno slučajno. Bio je smeđ i debeo, dugih ušiju i drhtava nosa. Zečevi su trčali brže od mačaka, ali nisu se mogli penjati po drveću ni upola tako dobro. Odalamila ga je svojim štapom i šćepala za uši, a Yoren ga je skuhao s nešto gljiva i divljeg luka. Arya je dobila cijelu nogu, budući da je zec bio njezin. Podijelila ju je s Gendrvjem. Ostali su svaki dobili po žlicu, čak i ona trojica u lancima. Jaqen H'ghar uljudno joj je zahvalio na gozbi, a Gorki je lizao mast sa svojih prljavih prstiju blaženog *izraza*, no Rorge, onaj beznosi, samo se nasmijao i rekao: "Evo nam pravog lovca. Grudoglavac Grudolišac Ze-coubojica."

Pred utvrdom zvanom Bijeli vrijes, nekoliko ih je poljodjelaca opkolilo u kukuružištu, zahtijevajući novac za klasove koje su uzeli. Yoren je odmjerio njihove kose i dobacio im nekoliko bakrenjaka. "Nekad su čovjeka u crnom častili od Dornea do Oštrozimlja, a čak su i visoki plemići nazivali čašću ukonačit ga pod svojim krovom", reče ogorčeno. "Sad kukavice poput vas žele velik novac za zalogaj crvljive jabuke." Pljune.

"To je slatki kukuruz, bolje nego što smrdljiva stara crna ptica poput tebe zaslužuje", grubo odvratila je jedna. "Smjesta se gubi s našega polja, i povedi ove zmijske i ubojice sa sobom, inače ćemo vas razapeti u kukuruzu da otjerate druge vrane."

Ispekli su slatki kukuruz u komušini te noći, okrećući klasove na dugim rašljastim štapovima, i jeli ih vruće ravno s klipa. Arya je držala kako imaju divan okus, no Yoren je bio odveć ljutit da bi jeo. Činilo se da nad njim visi oblak, poderan i tmast poput njegova plašta. Koraćao je logorom neumorno, mrmljajući sebi u bradu.

Idućeg dana Koss se vratio trkom da upozori Vorena na logor pred njima. "Dvadeset ili trideset ljudi, u oklopu i polukacigama", reče. "Neki su dobro sasječeni, a jedan umire, po tome kako zvuči. Uza svu tu larmu koju je stvarao, prišao sam im vrlo blizu. Imaju koplja i štitove, ali samo jednog konja, a taj je hrom. Mislim da su ondje već neko vrijeme, po tome kako mjesto zaudara."

"Vidje li stijen?"

"Pjegava divlja mačka, žuta- i crna, na blatno smeđem polju."

Yoren presavije kiseli list i stavi ga u usta te počne žvakati. "Ne bih znao reći", prizna. "Mogla bi bit jedna strana, mogla bi bit druga. Ako su tako teško ranjeni, vjerojatno će nam uzet konje bez obzira tko su. Može bit da će uzet i više od toga. Mislim da ćemo ih zaobići u širokom krugu." To ih je skrenulo miljama s njihova puta, i stajalo najmanje dva dana, ali starac je rekao kako je ta cijena bila niska. "Imat ćete dovoljno vremena na Zidu. Ostatak vaših života, najvjerojatnije. Čini mi se da nema žurbe da stignemo onamo."

Arya je vidjela sve više i više ljudi kako čuvaju polja kad su ponovno okrenuli na sjever. Cesto su stajali nijemo pokraj ceste, dobacujući hladne poglede svakome tko bi prolazio. Drugdje su

patrolirali na konjima, jašući duž svojih ograda sa sjekirama privezanim o sedla. Na jednom mjestu opazila je čovjeka koji je sjedio na usahlom drvetu, s lukom u ruci i tobolcem obješenim na granu pokraj sebe. Netom što ih je spazio, namjestio je strelicu na tetivu luka, i nije odvrćao pogled sve dok se posljednja kola nisu izgubila iz vida. Cijelo to vrijeme, Yoren je psovao. "Onaj tamo na svom drvetu, vidjet ćemo kako će mu se svidjet tamo gore kad Drugi dođu po njega. Tad će krikom dozivat Stražu, itekako hoće."

Dan kasnije Dobber opazi crveni sjaj na večernjem nebu. "H' je ova cesta ponovno skrenula, u" sunce zalazi na sjeveru."

Yoren se popne na uzvišicu da bolje vidi. "Vatra", objavi. Poliže palac i podigne ga uvis. "Vjetar bi je trebao otpuhat od nas. Ipak, vrijedilo bi pripaziti."

A pripazili jesu. Kako se svijet mračio, vatra je naizgled postajala sve svjetlija i svjetlija, sve dok se nije činilo kao da je cijeli sjever u plamenu. Od vremena do vremena, mogli su čak nanjušiti dim, iako je vjetar ostajao stalan, a plamenovi nikad nisu došli bliže. Do zore vatra je dogorjela, ali nitko od njih nije spavao dobro te noći.

Bilo je podne kad su stigli do mjesta gdje se nalazilo selo. Polja bijahu pougljenjena pustara miljama unaokolo, kuće pocrnjele ljsuke. Trupla spaljenih i zaklanih životinja posipala su tlo, pod živim gunjevi-ma lešinarskih vrana koje su uzlijetale, bijesno grakćući, kad bi ih se uznemirilo. Dim je još dopirao iz unutrašnjosti utvrde. Njezina drvena pa-lisada izgledala je čvrsto iz daljine, ali nije se pokazala dovoljno snažnom.

Jašući na čelu kola na svom konju, Arya ugleda spaljena tijela na-bodena na zašiljene kolce na zidinama, njihove ruke uzdignute visoko pred njihova lica kao da su se htjeli obraniti od plamenova koji su ih proždrlili. Yoren povikom zaustavi kolonu dok su još bili na dobroj udaljenosti, te reče Aryji i ostalim dječacima da čuvaju kola dok su on, Murch i Cutjack ušli pješice. Jato gavranova izleti iz zidina dok su se penjali kroz razorene dveri, a gavrani u krletkama na njihovim kolima do-zovu ih *graktanjem* i bučnim kricima.

"Da odemo za njima?" Arya upita Gendrvja nakon što su Yoren i ostali izbivali dugo vremena.

"Yoren je rekao da čekamo." Gendrvjev glas zvučao je šuplje. Kad se Arya okrenula da ga pogleda, vidjela je da je nosio svoju kacigu, svu od blistava čelika i velikih zakrivljenih rogova. Kad su se konačno vratili, Yoren je držao malu djevojčicu u svome naručju, a Murch i Cutjack nosili su ženu na nosiljci načinjenoj od starog poderanog popluna. Djevojčica nije bila starija od dvije godine i plakala je cijelo vrijeme, cmizdravim zvukom, kao da joj je nešto zastalo u grlu. Ili nije još mogla govoriti ili je zaboravila kako. Ženina desna ruka završavala je krvavim batrljkom kod njezina lakta, a činilo se da njezine oči ništa ne vide, čak ni kada bi gledala ravno u to.

Govorila je, ali je kazivala samo jednu stvar. "Molim vas", vikala je, iznova i iznova. "Molim vas. Molim vas." Rorge je to držao smiješnim. Smijao se kroz rupu na svom licu gdje mu je nekoć bio nos, a Gorki se također počeo smijati, sve dok ih Murch nije prokleo i rekao im da umuknu.

Yoren im naloži da uredi ženi mjesto na dnu jednih kola. "I požurite s tim", reče. "Kad padne mrak, ovdje će bit vukova, i gorih."

"Bojim se", promrmlja Vruća Pita, kad je vidio jednoruku ženu kako se bacaka na kolima.

"I ja", prizna Arya.

On joj stisne rame. "Zapravo nikad nisam izudarao dječaka na smrt, Ary. Samo sam prodavao mamine pite, to je sve."

Arya je pred kolima jahala što se dalje usuđivala, tako da ne može čuti plač male djevojčice, ni slušati ženu kako šapće: "Molim vas." Sjetila se priče koju je Stara Nana jednom kazivala, o čovjeku kojeg su u mračnom zamku zatočili zli orijaši. Bio je vrlo hrabar i pametan te je prevario orijaše i utekao... ali netom što se našao izvan zamka uhvatili su ga Drugi, i popili njegovu vruću crvenu krv. Sada je znala kako se morao osjećati.

Jednoruka žena je umrla u predvečerje. Gendry i Cutjack iskopali su joj grob na obronku pod žalosnom vrbom. Kad je vjetar zapuhao, Arya pomisli kako može čuti dugačke viseće grane gdje šapuću: "Molim vas. Molim vas. Molim vas." Male se dlačice na njezinoj šiji nako-striješe, a ona gotovo utekne s groba.

"Nikakve vatre večeras", reče im Yoren. Večera bijaše rukovet divljih rotkvi koje je pronašao Koss, šalica suhog graha, voda iz obližnjeg potoka. Voda je imala čudan okus, a Lommy im je rekao da je to okus leševa, koji su trunuli negdje uzvodno. Vruća Pita bi ga bio udario da ih stari Revser nije razdvojio.

Arya je popila previše vode, samo da nečim napuni želudac. Nije mislila da će moći spavati, no nekako je usnula. Kad se probudila, bio je mrkli mrak, a njezin mjehur bijaše pun do rasprsnuća. Spavači su se stisnuli svud oko nje, umotani u gunjeve i kabanice. Arya pronađe Iglu, ustane, osluhne. Čula je tihe korake stražara, ljude kako se okreću u nemirnu snu, Rorgeovo šuštavo hrkanje i čudan siktav zvuk koji je Gorki stvarao dok je spavao. S drugih kola dopiralo je jednolično odmjereni struganje čelika po kamenu gdje je sjedio Yoren, žvačući kiseli list i oštreći ivicu svog noža.

Vruća Pita bio je jedan od dječaka na straži. "Kamo ćeš?" upita kad opazi Aryju koja se uputila prema drveću.

Arya neodređeno mahne prema šumi.

"Nećeš", reče Vruća Pita. Ponovno je postao smioniji sada kad je imao mač o pojasu, iako je to bio samo kratak mač, a on njime baratao kao mesarskom sjekiricom. "Starije rekao da svi noćas ostanu u blizini."

"Moram piškiti", objasni Arya.

"Pa, idi pod ono tamo drvo." On pokaže prstom. "Ne znaš čega sve ima tamo, Ary. Maloprije sam čuo strahovukove."

Yorenu se ne bi svidjelo kad bi se potukla s njim. Pokušala se doimati preplašeno.

"Strahovukove? Zaista?"

"Čuo sam", uvjeravao ju je on.

"Mislim da na kraju krajeva ipak ne moram ići." Vratila se natrag svome gunju i pravila se da spava sve dok nije čula korake Vruće Pite kako se udaljavaju. Tada se otkotrlja i klizne u šumu na drugoj strani logora, nečujna poput sjene. Bilo je stražara i na ovom putu, ali Arya ih bez poteškoća izbjegne. Za svaki slučaj, otišla je dvaput dalje nego obično. Kad je bila sigurna da nikog nema u blizini, svukla je hlače i čučnu-la da obavi posao.

Upravo je mokrila, odjeće zapetljane oko gležnjeva, kad je začula šuškanje pod drvećem. *Vruća Pita*, pomisli panično, *sljedio me*. Tada ugleda oči kako sjaje iz šume, blistave od odražene mjesečine. Njezina se utroba čvrsto stegne dok je grabila Iglu, ne hajući je li se pomokrila, brojeći oči; dva, četiri, osam, dvanaest, cijeli čopor...

Jedan od njih dotapka bliže iz drveća. Piljio je u nju i ogolio zube, a ona je jedino mogla misliti kako je bila glupa i kako će Vruća Pita likovati kad pronađu njezino napola izjedeno tijelo idućeg jutra. Ali vuk se okrene i odjuri natrag u tamu, i u tili čas očiju nestade. Drhteći, ona se očisti i zaveže te stane sljediti daleki zvuk struganja uputivši se prema logoru i Yorenu. Arya se popne u kola pokraj njega, potresena. "Vukovi", šapne muklo. "U šumi."

"Da. Naravno da će ih bit." Nije ju niti pogledao.

"Prepali su me."

"Jesu li?" On pljune. "Čini mi se da tvoj rod voli vukove."

"Nvmeria je bila strahovuk." Arya se obgrli. "To je drugačije. Uostalom, otišla je. Jory i ja smo je gađali kamenjem sve dok nije pobjegla, inače biste kraljica dala ubiti." Žalostilo ju je govoriti o tome. "Daje bila u gradu, kladim se da im ne bi dopustila da ocu odsijeku glavu."

"Siroti dječaci nemaju očeve", reče Yoren, "ili si to zaboravio?" Kiseli list obojio je njegovu pljuvačku u crveno, te se činilo da mu usta krvare. "Jedini vuci kojih se moramo bojat, su oni koji imaju ljudsku kožu, poput onih koji su uništili ono selo."

"Htjela bih da sam kod kuće", ona će nesretno. Trsila se tako jako da bude hrabra, da bude divlja poput vučice i slično, ali ponekad se osjećala kao da je ipak bila samo djevojčica.

Crni brat oguli svjež kiseli list s bale u kolima i ugura ga u usta. "Može bit da sam te trebao ostavit gdje sam te našao, dječake. Sve vas. Sigurnije je u gradu, čini mi se."

"Nije me briga. Hoću ići kući."

"Vodim ljude na Zid gotovo trideset godina." Pjena je blistala na Vorenovim usnama poput mjehurića krvi. "Za cijelo to vrijeme, izgubio sam samo trojicu. Starac je umro od groznice, gradskog dječaka ujela je zmija dok je srao, a jedna me budala pokušala ubiti u snu i dobila crveni osmijeh za svoj trud." Provukao je nož ispod svoga grla, da joj pokaže. "Trojica u trideset godina." Ispljune stari kiseli list. "Brod bi, međutim, bio možda pametniji izbor. Nema izgleda da pronađeš još ljudi na putu, no mudar bi čovjek putovao brodom, a ja... trideset godina putujem Kraljevskom cestom." Vрати bodež u korice. "Idi spavat, dečko. Čuješ me?"

Pokušala je. No dok je ležala pod svojim tankim gunjem, mogla je čuti vukove kako zavijaju... i još jedan zvuk, tiši, ne glasniji od šapata na vjetru, koji je mogao biti zvuk vrištanja.

davos

Jutarnji zrak bio je tmast od dima gorućih bogova.

Sada su svi bili u plamenu: Djevica i Majka, Ratnik i Kovač, Starica sa svojim bisernim očima i Otac sa svojom pozlaćenom bradom; čak i Neznanač, izrezbaren da nalikuje više na životinju nego na čovjeka. Staro suho drvo i nebrojeni slojevi boje i pokosti buktjeli su divljom gladnom svjetlošću. Vrelina se dizala trepereći kroz studeni zrak; a iza nje čudovišta i kameni zmajevi na zidinama zamka činili su se mutnima, kao da ih je Davos gledao kroz koprenu suza. *Ili kao da su zvijeri drhtale, komešale se...*

"Zlo i naopako", objavi Allard, iako je imao dovoljno razuma da zadrži glas tihim. Dale suglasno promrmlja.

"Tišina", reče Davos. "Sjetite se tko ste." Njegovi su sinovi bili dobri ljudi, ali mladi, a Allard je pogotovo bio nagao. *Da sam ostao krijumčar, Allard bi završio na Zidu. Stannis ga je poštedio tog kraja, još nešto što mu dugujem...*

Stotine su došle pred dveri zamka kako bi posvjedočile paljenju sedmorice. Miris u zraku bio je gadan. Čak i za vojnike, bilo je teško ne osjećati nelagodu pred takvom uvredom bogova koje je većina štovala cijelog svog života.

Crvena je žena hodala oko vatre tri puta, moleći se jednom na as-shaijskom jeziku, jednom na plemenitom vah/rijskom, i jednom na zajedničkom jeziku. Davos je razumio samo potonji.

"R'hllore, dođi u našu tamu", zazivala je. "Gospodaru svjetla, nudimo ti ove lažne bogove, ovu sedmoricu koji su jedan, a taj je neprijatelj. Uzmi ih i prospi na nas svoje svjetlo, jer noć je mračna i puna užasa." Kraljica Selvse ponavljala je riječi poput jeke. Pokraj nje, Stannis je promatrao ravnodušno, vilice tvrde poput kamena pod modro crnom sjenom njegove kratko potkresane brade. Odjenuo se bogatije nego što mu je bio običaj, kao za septu.

Septa Zmajeva kamena nalazila se ondje gdje je Aegon Osvajač kleknuo da se pomoli noć prije nego što je otplovio. To hram nije spasilo od kraljičinih ljudi. Prevrnuli su oltare, srušili kipove, i razbili obojeno staklo ratnim maljevima. Septon Barre mogao ih je samo proklinjati, ali je Ser Hubard Rambton poveo svoja tri sina u septu da obrane svoje bogove. Rambtonovi su ubili četiri kraljičina čovjeka prije nego što su ih ostali nadvladali. Kasnije je Guncer Sunglass, najblaži i najpobožniji od knezova, rekao Stannisu kako ne može više podržati njegov zahtjev. Sada je dijelio zagušljivu ćeliju sa septonom i Ser Habardova dva preživjela sina. Ostalim knezovima nije trebalo dugo da nauče lekciju.

Bogovi nikad nisu značili mnogo Davosu, krijumčaru, iako je poput mnogih ljudi znao prinositi žrtve Ratniku prije bitke, Kovaču kad bi po-rinuo brod, i Majci kad god bi njegova žena zatrudnjela. Osjećao se loše dok ih je promatrao kako gore, i to ne samo zbog dima.

Meštar Cressen bi ovome stao na kraj. Starac je izazvao Gospodara svjetla i bio kažnjen zbog svoje bezbožnosti, ili su barem tako klepetu-še govorile jedna drugoj. Davos je znao istinu. Vidio je kako je meštar nešto ubacio u vinski kalež. Otrov. Sto bi drugo moglo biti? Popio je ka-lež smrti da oslobodi Stannisa od Melisandre, ali nju je nekako njezin bog zaštitio. Rado bi zbog toga

bio ubio crvenu ženu, no kakva je izgle^ da imao kad je jedan meštar Citadele zatajio? Bio je samo krijumčar uzdignut na visok položaj, Davos od Buvljaka, Vitez od Luka.

Gorući bogovi bacali su ljupko svjetlo, umotani u svoje halje od gipkog plamena, crvenog, narančastog i žutog. Septon Barre je jednom rekao Davosu kako su bili izrezbareni iz jarbola brodova koji su prenijeli prve Targaryenove iz Valvrije. Tijekom stoljeća bili su bojani i ponovno bojani, pozlaćeni, posrebreni i optočeni draguljima. "Njihova ljepota činit će ih R'holloru milijima", rekla je Melisandre, kad je naložila Stannisu da ih sruši i odvuče kroz dveri zamka. Djevica je ležala preko Ratnika, ruku raširenih kao da ga grli. Činilo se da je Majka gotovo drhtala dok je plamen lizao njezino lice. Dugi mač bio joj je zariven u srce, a njegov kožni držak bio je živ od plamena. Otac bijaše na dnu, prvi koji je pao. Davos je promatrao kako se ruka Neznanca kvrči i savija dok su prsti crnjeli i otpadali jedan za drugim, svedeni na hrpicu užarena ugljena. U blizini, knez Celtigar je na mahove kašljao i prekrivao svoje smežurano lice četverokutom platna izvezena crvenim rakovima. Mvrijci su izmjenjivali doskočice dok su uživali u toplini vatre, ali je mladi knez Bar Emmon poprimio mrljavo sivu boju, dok je knez Velarvon radije promatrao kralja nego lomaču.

Davos bi dao mnogo da zna što je mislio, ali takvi poput Velarvona njemu se nikad ne bi povjerili. Knez Morskih struja bio je od krvi drevne Valvrije, a njegova je kuća tripot opskrbila nevjestu za Targaryenske prinčeve; Davos Seaworth zaudarao je na ribu i luk. Isto je bilo i s drugim plemićima. Nije mogao vjerovati ni jednom od njih, niti bi ga oni ikad uključili u svoja skrovita vijećanja. Prezirali su također i njegove sinove. *No, moji unuci borit će se s njihovima na turnirima, i jednog dana njihova će se krv možda vjenčati s mojom. S vremenom će se moj mali crni brod vijoriti visoko poput Velarjonova morskog konjica ili Celtigarovih crvenih rakova.* To jest, ako Stannis zadobije svoje prijestolje. Ako izgubi...

Sve što jesam, dugujem njemu. Stannis gaje učinio vitezom. Dao mu je časno mjesto za svojim stolom, ratnu galiju da njome plovi umjesto krijumčarskog skifa. Dale i Allard također su zapovijedali galijama, Maric je bio kormilar na *Srdžbi*, Matthos je služio svoga oca na *Crnoj Bethi*, a kralj je uzeo Devana za kraljevskog štitonošu. Jednog dana učinit će ga vitezom, a i dvojicu momčića također. Marya je bila gospodarica male utvrde na Rtu gnjeva, sa slugama koji su je nazivali "moja gospojo", a Davos je mogao loviti crvene srne u vlastitim lugovima. Sve je to dobio od Stannisa Baratheona, a cijena je bila nekoliko prsnih zglobova. *Bilo je pravedno što mi je učinio. Rugao sam se s kraljevim zakonima cijeli svoj život. Zaradio je moju vjernost.* Davos dotakne vrećicu koja je visjela s kožnog remena oko njegova vrata. Njegovi su mu prsti nosili sreću, a sada mu je sreća bila potrebna. *Kao i svima nama. Knezu Stannisu najviše.* Blijedi plamenovi lizali su sivo nebo. Dizao se taman dim, izvijajući se i vijugajući. Kad bi ga vjetar gurnuo prema njima, ljudi su žmirkali, suzili i trljali oči. Allard okrene glavu, kašljući i psujući. *Okus budućih događaja*, pomisli Davos. Mnogi i mnogo toga će izgorjeti prije nego što ovaj rat završi.

Melisandre bijaše odjevena u grimizni saten i krvavi baršun, očiju crvenih poput velikog rubina koji se ljeskao na njezinu vratu kao da je i on u plamenu. "U drevnim knjigama Asshaia zapisano je da će doći dan nakon dugog ljeta kada će zvijezde krvariti, a studeni dah tame pasti svom težinom na svijet. U tom stravičnom času ratnik će izvući iz ognja plamteći mač. A taj će mač biti Donositelj svjetla, crveni mač Junaka, a onaj koji ga bude držao, bit će Azor Ahai ponovno došao, a tama će pobjeći pred njim." Podigla je glas koji se prolamao nad okupljenim mnoštvom. *"Azore Ahai, R'hllorov miljenice! Ratnice svjetla, Sine vatre! Istupi, tvoj mač te čeka! Istupi i uzmi ga u ruku!"*

Stannis Baratheon zakorači naprijed poput vojnika koji stupa u bitku. Njegovi mu štitonoše pristupe da ga podvore. Davos je promatrao svog sina Devana kako navlači dugu podstavljenu rukavicu preko kraljeve desne ruke. Dječak je nosio blijedožuti prsluk s ognjenim srcem prišivenim na grudima. Bryen Farring bio je slično odjeven dok je vezivao kruti kožni plašt oko vrata Njegove Milosti. Iza sebe, Davos je čuo tih zveket i klopot zvona. "Pod morem, dim se diže u mjehurićima, a plamenovi gore zeleni, modri i crni", pjevao je odnekud Zakrpa, "Ja znam, ja znam, o, o, o."

Kralj uroni u vatru stisnutih zubi, držeći kožni plašt pred sobom da se obrani od plamena. Pođe ravno k Majci, ščepa mač rukom u rukavici i iščupa ga iz gorućeg drva snažnim trzajem. Tada se stane povlačiti, dižući visoko mač, a poput nefrita zeleni plamčići vrtjeli su se oko poput jagode crvenog čelika. Stražari pohitaju da otresu pepeo koji je prijanjao uz kraljevu odjeću.

"Mač vatre!" vikne kraljica Selvse. Ser Axell Florent i ostali kraljičini ljudi prihvatiše povik.

"Mač vatre! Gori! Gori! Mač vatre!"

Melisandre podigne ruke iznad glave. "*Pogledajte! Znak bijaše obećan, a sada je znak viđen! Pogledajte Donositelja svjetla! Azor Ahai ponovno je došao! Svi pozdravite Ratnika svjetla! Svi pozdravite Sina vatre!*"

Isprekidani val povika dade odgovor, upravo kad je Stannisova rukavica počela tinjati. Psujući, kralj zarije vršak mača u vlažnu zemlju i stane gasiti plamenove lupajući o svoju nogu.

"Gospodaru, bacite svoje svjetlo na nas!" zovne Melisandre.

"Jer noć je mračna i puna užasa", Selyse i njezini ljudi odvrte. *Trebam li i ja izustiti riječi?* pitao se Davos. *Dugujem li Stannisu toliko? Je li ovaj vatreni bog zaista njegov?* Njegovi se potkresani prsti zgrče.

Stannis istrgne rukavicu i pusti je da padne na tlo. Bogovi na lomači sada su bili jedva prepoznatljivi. Glava je otpala s Kovača uz oblak pepela i žeravice. Melisandre zapjeva na jeziku Asshaija, a njezin se glas dizao i padao poput plime i oseke. Stannis odveže svoj osmuđeni kožni plašt i stane slušati u tišini. Zabijen u tlo, Donositelj svjetla još se žario crvenkasto vruć, ali plamčići što su prijanjali uz mač, smanjivali su se i zamirali.

Kad je pjesma završila, samo je pougljenjeno drvo preostalo od bogova, a kraljevo strpljenje primaklo se svome kraju. Uzeo je kraljicu za lakat i otpratio je u Zmajev kamen, ostavivši Donositelja svjetla ondje gdje je stajao. Crvena žena zaostane na trenutak promatrajući kako je Devan kleknuo s Bvrenom Farringom i zamotao izgorjeli i pocrnjeli mač u kraljev kožni plašt. *Crveni mač Junaka izgleda poput prave svinjarije*, pomisli Davos.

Nekolicina knezova zadrži se da porazgovara tihim glasom u zavjetrini vatre. Utihnuše kad opaziše da ih Davos motri. *Ako Stannis padne, srušit će me istog trena*. Nije bio ubrojen čak ni među kraljičine ljude, tu skupinu častohlepnih vitezova i nižih plemića koji su se predali ovom Gospodaru svjetla te tako zadobili naklonost i pokroviteljstvo kneginje - *ne, kraljice, sjećaš se?* – Sjećam se.

Vatra je već gasnula kad su Melisandre i štitonoše otišli s dragocjenim mačem. Davos i njegovi sinovi pridruže se gomili koja se uputila k obali i brodovima koji su čekali. "Devan se dobro držao", reče dok su išli.

"Donio je rukavicu, a da je nije ispustio, da", reče Dale. Allard kimne. "Onaj znak na Devanovu prsluku, ognjeno srce, što je to? Ba-ratheonov grb je okrunjeni jelen."

"Knez može izabrati više od jednog znaka", reče Davos. Dale se osmjehne. "Crni brod i luk, oče?"

Allard šutne kamen. "Drugi odnijeli naš luk... i ono ognjeno srce. Bilo je zlo spaliti Sedmoricu."

"Kada si ti postao tako pobožan?" reče Davos. "Što krijumčarev sin zna o djelima bogova?"

"Ja sam vitezov sin, oče. Ako se vi ne sjećate, zašto bi se oni?"

"Vitezov sin, ali ne i vitez", reče Davos. "Niti ćeš ikad biti, budeš li se petljao u stvari koje te se ne tiču. Stannis je naš zakoniti kralj, nije na nama da ga preispitujemo. Mi plovimo na brodovima i izvršavamo njegove zapovijedi. To je sve."

"Kad smo kod toga, oče," reče Dale, "ne sviđaju mi se bačve za vodu koje su mi dali za *Utvare*. Zelena borovina. Voda će se pokvariti na putovanju koliko god kratko trajalo."

"Dobio sam iste za *Gospu Maryju*", reče Allard. "Kraljičini ljudi položili su zahtjev na sve suho drvo."

"Govorit ću s kraljem o tome", obeća Davos. Bolje da to čuje od njega nego od Allarda. Njegovi su sinovi bili dobri ratnici i još bolji moreplovci, ali nisu umjeli razgovarati s plemićima. *Niskog*

su roda, kao što sam i ja bio, ali ne vole se prisjećati toga. Kad gledaju naš stijeg, vide jedino visoku crnu lađu kako leti na vjetru. Zatvaraju oči pred lukom.

Luka bijaše krcata ljudima kao što ju je Davos malokad vidio. Svaki gat vrvio je mornarima koji su tovarili zalihe, a svaka krčma bila je puna vojnika koji su kockali, pili ili tražili kurve... uzaludna potraga, budući da im Stannis nije dopuštao boravak na svom otoku. Brodovi su obrubljivali žal; ratne galije i ribarske brodice, krupne karake i koke debelih kobilica. Najbolja sidrišta zauzele su najveće lađe: Stannisov admiralski brod *Bijes* koji se zibao između *Kneza Steffona* i *Morskog jelena*, *Ponos Strujotruga* srebrnog trupa kneza Velarvona i njegove tri sestre, kičena *Crvena pandža* kneza Celtigara, nezgrapna *Sabljarka* sa svojim dugim željeznim pramcem. Prema pučini na sidru je jahao velebni *Valvrian* Sal-ladhora Saana među prugastim trupovima dva tuceta manjih Ivsenskih galija.

Trošna mala krčma ležala je na kraju kamenog mola gdje su *Crna Betha*, *Utvara* i *Gospa Marya* dijelile sidrišni prostor s pola tuceta drugih galija od stotinu vesala ili nešto manje. Davos je žedao. Oprosti se od svojih sinova i usmjeri korake prema krčmi. Ispred nje čučalo je do struka visoko kameno čudovište, tako nagrizeno kišom i solju da mu je obličje bilo gotovo izbrisano. On i Davos bili su, međutim, stari prijatelji. Potapšao je kamenu glavu dok je ulazio. "Za sreću", promrmlja.

Na drugoj strani bučne zajedničke odaje, Salladhor Saan sjedio je jedući grožđe iz drvene zdjele. Kad opazi Davosa, mahne mu da dođe bliže. "Ser viteže, sjedite do mene. Pojedite grozd. Pojedite dva. Čudesno su slatki." Lvsenac bijaše uglađen, nasmiješen čovjek čija je kičenost bila poslovična s obje strane Uskog mora. Danas je nosio blještavu srebrnu tkaninu, s visećim rukavima tako dugim da su im se krajevi skupljali po podu. Njegova puceta bijahu izrezbareni majmuni od nefrita, a navrh njegovih čupavih bijelih kovrča sjedila je dražesna zelena kapica urešena lepezom od paunova perja.

Davos se probije između stolova k stolcu. U danima prije njegova viteštva, često je kupovao tovar od Salladhora Saana. Lvsenac je i sam bio krijumčar, kao i trgovac, bankar, ozloglašeni gusar, i samoproglase-ni princ Uskog mora. *Kad se gusar dovoljno obogati, učine ga princem.*

• Davos je bio taj koji je prešao put do Lysa kako bi starog lupeža pridobio na stranu kneza Stannisa.

"Niste gledali kako bogovi gore, moj gospodaru?" upita on.

"Crveni svećenici imaju veliki hram na Lysu. Neprestano pale sad ovo sad ono, dozivajući svog R'hllora. Dosađuju mi s tim svojim vatrama. Uskoro će dosaditi i kralju Stannisu. Tomu se može nadati." Činio se krajnje nehajnim da bi ga netko mogao čuti, jedući svoje grožđe i pijuckajući sjemenke na usnicu, kvrcajući ih prstom. "Moja *Ptica tisuću boja* stigla je jučer, dobri ser. Ona nije ratni brod, ne, već trgovački, i posjetila je Kraljev grudobran. Jeste li sigurni da nećete uzeti grozd? Priča se da djeca u gradu gladuju." On mahne grozdom ispred Davosa i osmjehne se.

"Pivo trebam, i novosti."

"Ljudi Zapadne zemlje uvijek srljaju", potuži se Salladhor Saan. "Što je dobro u tome, pitam ja vas? Onaj koji srlja kroz život, srlja u grob." Podrigne se. "Gospodar Bacačeve hridi poslao je svog patuljka u Kraljev grudobran. Možda se nada da će njegovo ružno lice preplašiti napadače, ha? Ili da ćemo umrijeti od smijeha kad Vražićak doskakuće na bedeme, tko može reći? Patuljak je otjerao neotesanca koji je vladao zlatnim plaštevima i na njegovo mjesto postavio viteza sa željeznom rukom." On otrgne grozd, i stane ga stiskati između palca i kažiprsta sve dok se opna nije rasprsnula. Sok mu poteče između prstiju.

Sluškinja se progura do njih, udarajući po rukama koje su je grabile dok je prolazila. Davos naruči vrč piva, okrene se Saanu i reče: "Koliko se dobro grad brani?"

Saan slegne ramenima. "Zidovi su visoki i jaki, ali tko će ih obraniti? Oni grade štipavce i bacače plamena, o da, ali ljudi u zlatnim plaštevima je premalo i previše su zeleni, a nema drugih. Brz udar, kao što se sokol obrušava na zeca, i veliki grad će biti naš. Podarite nam vjetar da napuni naša jedra, i vaš kralj bi mogao sjediti na svom Željeznom prijestolju do večeri sutradan. Mogli bismo odjenuti patuljka u šareno ruho i bockati njegovu malu zadnjicu vršcima naših kopalja da ga nagnamo da pleše za nas, a možda bi mi vaš dobrotivni kralj mogao načiniti poklon od lijepe

kraljice Cersei da mi ugrije postelju za noć. Predugo sam izbivao od svojih žena, i to sve u njegovoj službi."

"Gusaru", reče Davos, "vi nemate žene, samo konkubine, a dobro su vam platili za svaki dan i svaki brod."

"Samo u obećanjima", tugaljivo će Salladhor Saan. "Dobri ser, za zlatom ja čeznem, a ne za riječima na papiru." Ubaci grozd u svoja usta.

"Imat ćete svoje zlato kad zauzmemo riznicu u Kraljevu grudobranu. Nijedan čovjek u Sedam kraljevina nije časniji od Stannisa Baratheo-na. On će održati svoju riječ." Čak dok je Davos govorio, mislio je, *Ovaj je svijet beznadno izopačen, kad krijumčari niska roda moraju jamčiti za čast kraljeva.*

"Tako je govorio i govorio. A tako i ja kažem, pustite nas da ovo učinimo. Čak ni ovo grožđe ne bi moglo biti zrelije od onog grada, moj stari prijatelju."

Sluškinja se vrati s njegovim pivom. Davos joj dade bakrenjak. "Možda bismo mogli zauzeti Kraljev grudobran, kao što vi kažete", reče dok je podizao vrč, "ali koliko dugo bismo ga držali? Za Tywina Lannistera se znade da je u Harrenhalu s velikom vojskom, a kralj Renly..."

"Ah, da, mladi brat", reče Salladhor Saan. "Taj dio nije tako dobar, prijatelju moj. Kralj Renly se požurio. Ne, ovdje je on *knez* Renly. Moje isprike. Toliko kraljeva, moj jezik se umara od te riječi. Brat Renly ostavio je Visovrt i sa svojom lijepom mladom kraljicom, svojim cvjetnim knezovima, blistavim vitezovima, te golemom vojskom pješaka maršira vašom cestom ruža prema onom istom velikom gradu o kojem smo razgovarali."

"On vodi svoju *nevjestu*?"

Ovaj drugi slegne ramenima. "Nije mi rekao zašto. Možda se ne želi rastaviti od tople jazbine među njezinim bedrima, čak ni za jednu noć. Ili je možda siguran u svoju pobjedu."

"Kralj se mora obavijestiti."

"Pobrinuo sam se za to, dobri ser. Iako se Njegova Milost toliko mršti kad me vidi da se tresem kad dolazim pred njega. Mislite li da bi me više volio kad bih nosio košulju od kostrijeti i kad se nikad ne bih smiješio? Pa, neću to učiniti. Pošten sam čovjek, mora me trpjeti u svili i zlatnom brokatu. Inače ću odvesti svoje brodice gdje ću biti cjenjeniji. Onaj mač nije bio Donositelj svjetla, moj prijatelju."

Iznenadna promjena teme ispuni Davosa nelagodnom. "Mač?"

"Mač iščupan iz vatre, da. Ljudi mi povjeravaju stvari. To vam je zbog mog ugodnog osmijeha. Kako će izgorjeli mač poslužiti Stannisu?"

"*Gorući* mač", ispravi ga Davos.

"Izgorjeli", reče Salladhor Saan, "i budite sretni zbog toga, moj prijatelju. Znae li priču o kaljenju Donositelja svjetla? Ispriopovjedit ću vam je. Bilo je vrijeme kad je tama svom težinom ležala na svijetu. Da joj se suprotstavi, Junak je morao imati junačku oštricu, o, kao što nijedna nije bila. I tako se trideset dana i trideset noći Azor Ahai mučio u hramu, kujući oštricu u svetim ognjevima. Vrućina, čekić i utor, vrućina, čekić i utor, o da, sve dok mač nije bio zgotovljen. No kad ga je uronio u vodu da ga stvrdne, čelik je prepukao.

Budući da je bio junak, nije mu dolikovalo slegnuti ramenima i poći u potragu za izvrsnim groždem poput ovog, te je počeo ispočetka. Drugi put mu je trebalo pedeset dana i pedeset noći, a mač se činio čak savršenijim od prvog. Azor Ahai zarobio je lava, kako bi prekalio oštricu zarivši je kroz crveno srce zvijeri, ali još jednom se čelik smrskao i prelomio. Velik je bio njegov jad i velika je tada bila njegova tuga, jer je znao što mora učiniti."

"Stotinu dana i stotinu noći radio je na trećoj oštrici, a dok se žarila bijelo-vruća u svetim vatrama, on pozove svoju ženu. '*Niša, Niša,*' reče joj, jer to je bilo njezino ime, '*razgoliti svoja prsa, i znaj da te volim najviše od svega na ovom svijetu.*' Učinila je to, zašto, ne znam reći, a Azor Ahai zario je zadimljeni mač kroz njezino živo srce. Vele da je njezin krik bola i ekstaze ostavio pukotinu na licu mjeseca, ali su njezine krv i duša, njezine snaga i hrabrost ušle u čelik. Takva je priča o kovanju Donositelja vatre, crvenog mača Junaka.

Sada shvaćate što želim reći? Budite sretni što je Njegova Visost iz vatre izvukla samo izgorjeli mač. Odveć svjetla može nautiti očima, moj prijatelju, a vatra *peče*." Salladhor Saan dokrajči posljednji grozd i cmokne usnicama. "Kad mislite da će nam kralj narediti da plovimo, dobri ser?" "Uskoro, mislim", reče Davos, "ako bude po volji njegova boga."

"Njegova boga, Ser prijatelju? Ne vašeg? Gdje je bog Ser Davosa Seawortha, Viteza od Luka?" Davos je pijuckao svoje pivo da si priušti trenutak. *Krčma je prepuna, a ti nisi Salladhor Saan*, podsjeti se. *Budi oprezan kako ćeš odgovoriti*. "Kralj Stannis je moj bog. On me stvorio i blagoslovio svojim povjerenjem."

"Zapamtit ću to." Salladhar Saan digne se na noge. "Moje isprike. Ovo grožđe otvorilo mi je apetit, a večera čeka na mom *Valyrianu*. Ko-sana janjetina s paprom i pečeni galeb punjen gljivama, komoračem i lukom. Uskoro ćemo jesti zajedno u Kraljevu grudobranu, zar ne? U Crvenoj utvrdi ćemo se gostiti, dok nam patuljak bude pjevao kakav veseli napjev. Kad budete govorili s kraljem Stannisom, spomenite, ako možete, da će mi dugovati novih trideset tisuća zmajeva kad mjesec pocrni. Trebao je meni darovati one bogove. Bili su odveć lijepi da bi se spalili, a mogli su polučiti plemenitu cijenu u Pentosu ili Myru. Pa, ako mi dodijeli kraljicu Cersei za noć, oprostit ću mu." Lvsenac potapše Da-vosa po plećima, i šepireći se napusti krčmu kao da ju je posjedovao.

Ser Davos Seavvorth *zadrži* se nad svojim vrčem dugo vremena, razmišljajući. Prije godinu i pol bio je sa Stannisom u Kraljevu grudobranu kad je kralj Robert upriličio turnir za imendan princa Joffreyja. Sjećao se crvenog svećenika Thorosa od Myra, i plamtećeg mača kojim je vitlao u kreševu. Čovjek je pružao slikovit prizor; njegove crvene halje lepršale su dok su mu se oko oštrice izvijali svijetlozeleni plamenovi, ali svatko je znao da u tome nije bilo čarolije, te je na koncu njegov oganj zgasnuo, a Brončani mu Yohn Royce razbio lubanju običnim buzdovanom. *Pravi mač od vatre, međutim, to bi bilo čudesno vidjeti. No uz toliku cijenu...* Kad je pomislio na Nisu Nisu, predočio je svoju vlastitu Ma-ryju, dobroćudnu punašnu ženu obješenih grudi i umilna osmijeha, najbolju ženu na svijetu. Pokuša zamisliti sebe kako zabija mač u nju, pa zadržati. *Nisam načinjen od grade junaka*, zaključi. Ako je to bila cijena za čarobni mač, bilo je to više nego što je želio platiti.

Davos dokrajči svoje pivo, odgurne vrč, i ostavi krčmu. Na izlasku potapše čudovište po glavi i promrmlja: "Za sreću." Svima će im trebati.

Bilo je dobrano poslije mraka kad se Devan spustio do *Crne Bethe*, vodeći snježno bijelog jahaćeg konja. "Moj plemeniti oče," najavi, "Njegova Milost naređuje vam da ga posjetite u Odaji obojenog stola. Zajašite konja i dođite smjesta."

Bilo je dobro vidjeti Devana tako blistava u njegovoj odori štitono-še, ali poziv probudi u Davosu nelagodu. *Hoće U nam naložiti da plovimo?* upita se. Salladhor Saan nije bio jedini kapetan kojf je smatrao kako je Kraljev grudobran zreo za napad, ali krijumčar se mora naučiti strpljenju.

Nemamo nade u pobjedu. Rekao sam toliko meštru Cressenu, onog dana kad sam se vratio u Zmajev kamen, i ništa se nije promijenilo. Nas je premalo, a neprijatelja previše. Uronimo li vesla, umrijet ćemo. Unatoč tome, popeo se na konja.

Kad je Davos stigao do Kamenog bubnja, tucet plemenitih vitezova i velikih vazala upravo je odlazio. Knezovi Celtigar i Velarvon kratko mu kimnu glavom i nastave dalje dok se ostali nisu ni obazreli na nj, ali Ser Axell Florent se zaustavi da izmijene riječ.

Stric kraljice Selvse bio je burence od čovjeka debelih ruku i krivih nogu. Imao je istaknute uši Florentovih, čak krupnije od ušiju njegove nećakinje. Gruba dlaka koja je nicala iz njegovih ušiju, nije mu priječila da čuje većinu toga što se odvijalo u zamku. Deset je godina Ser Axell služio kao kaštelan Zmajeva kamena dok je Stannis sjedio u Roberto-vu vijeću u Kraljevu grudobranu, ali odnedavno je izbio na površinu kao najistaknutiji od kraljićinih ljudi. "Ser Davos, dobro vas je vidjeti, kao uvijek", reče.

"I vas, moj gospodaru."

"Opazio sam vas i jutros, također. Lažni bogovi gorjeli su ugodnom svjetlošću, zar ne?"

"Gorjeli su jasno." Davos nije vjerovao ovom čovjeku, unatoč svoj njegovoj uljudnosti. Kuća Florent izjasnila se za Renlvja.

"Gospa Melisandre nam kazuje kako ponekad R'hllor dopušta svojim vjernim slugama nazreti budućnost u plamenu. Činilo mi se dok sam promatrao vatru ovog jutra, da sam gledao tucet lijepih plesačica, djevice umotanih u žutu svilu kako se okreću i vrte pred velikim kraljem. Držim da je to bila prava vizija, ser. Letimičan uvid u slavu koja čeka Njegovu Milost nakon što zauzmemo Kraljev grudobran i prijestolje koje mu po pravu pripada."

Stannis nema ljubavi prema takvom plesu, pomisli Davos, ali ne usudi se uvrijediti kraljičina strica. "Ja sam vidio samo vatru," reče, "ali od dima su mi suzile oči. Morate me ispričati, ser, kralj čeka." Progura se pitajući se zašto se Ser Axell trsio oko njega. *On je kraljičin čovjek, a ja sam kraljev.*

Stannis je sjedio za svojim obojenim stolom s mešтром Pvlošom uz rame, a ispred njih se nalazila neuredna hrpa papira. "Ser", reče kralj kad Davos ude, "dođite pogledati ovo pismo."

Poslušnd, on izabere nasumični papir. "Izgleda dovoljno lijepo, Vaša Milosti, ali bojim se da ne mogu pročitati riječi." Davos je mogao odgonetati zemljovide i karte jednako dobro kao svaki drugi čovjek, ali pisma i drugi rukopisi bili su izvan njegovih moći. *Ali moj Devanje naučio slova, a mladi Steffon i Stannis također.*

"Zaboravio sam." Bore razdraženosti pokazu se između kraljevih obrva. "Pvloše, pročitajte mu."

"Vaša Milosti." Meštar uzme jedan od pergamenata i pročisti grlo. *"Svi me ljudi znaju kao zakonita sina Steffona Baratheona, kneza Krajoluje, po njegovoj kneginji ženi Cassani od kuće Estermont. Izjavljujem na čast svoje kuće da moj ljubljani brat Robert, naš pokojni kralj, nije ostavio nijednog zakonitog potomka svoga tijela, budući da su dječak Joffrey, dječak Tommen i djevojčica Myrcella sramote rođene u incestu između Cersei Lannister i njezina brata Jaimea, Kraljsjeka. Po pravu rođenja i krvi, ovog dana polažem zahtjev na Željezno prijestolje Sedam kraljevina Zapadne zemlje. Neka svi čestiti ljudi iskažu svoju vjernost. Učinjeno pod svjetlom Gospodara, pod znakom i pečatom Stannisa od kuće Baratheon, Prvog svoga imena, kralja Andala, Rhoynara i Prvih ljudi i Gospodara Sedam kraljevina."*

Pergament tiho zašušti dok ga je Pylos odlagao.

"Ubuduće ćete pisati Ser Jaime, Kraljsjek", reče Stannis mršteći se. "Sto god taj čovjek bio, ipak ostaje vitezom. Također ne znam bismo li trebali nazivati Roberta mojim ljubljenim bratom. Nije me ljubio više nego što je morao, a ni ja njega."

"Neškodljiva uljudnost, Vaša Milosti", reče Pylos.

"Laž. Izbacite je." Stannis se okrene Davosu. "Meštar mi veli kako imamo stotinu sedamnaest gavranova pri ruci. Kanim ih upotrijebiti sve. Stotinu sedamnaest gavranova prenijet će stotinu sedamnaest prijepisa mog pisma u svaki kutak kraljevstva, od Sjenice do Zida. Možda će ih stotinu prodrijeti kroz oluje, sokole i strijele. Bude li tako, stotinu meštara pročitat će moje riječi istom broju plemića u isto toliko dnevnih odaja i ložnica... a tada će pisma vjerojatno predati vatri, a usne prisegnute na muk. Ovi veliki plemići ljube Joffreyja, ili Renlvja, ili Robba Starka. Ja sam njihov zakonit kralj, ali oni će me zanijekati ako mogu. Stoga ste mi potrebni vi."

"Vaš sam da mi zapovjedite, moj kralju. Kao uvijek."

Stannis kimne. "Želim da otplovite *Crnom Bethom* na sjever, u Ga-lebgrad, Prste, Tri sestre, čak i u Bijelu luku. Vaš sin Dale poći će na jug *Utvarom*, pokraj Rta gnjeva i slomljene ruke, cijelim putem duž obale Dornea sve do same Sjenice. Svaki od vas nosit će škrinju pisama, i predat ćete po jedno u svakoj luci, tvrđavi i ribarskom selu. Pribijte ih na vrata septi i krčmi da ih svaki čovjek koji može pročita."

Davos reče: "To će biti prilično mali broj."

"Ser Davos govori istinu, Vaša Milosti", reče meštar Pylos. "Bilo bi bolje čitati pisma naglas."

"Bolje, ali opasnije", reče Stannis. "Ove riječi neće se dobrostivo primiti."

"Dajte mi vitezove da obave čitanje", reče Davos. "To će im dati veću važnost nego išta što bih ja mogao reći."

Stannis se doimao prilično zadovoljnim tim prijedlogom. "Mogu vam dati takve ljude, da. Imam stotinu vitezova koji bi radije čitali nego se borili. Budite otvoreni gdje možete i potajni gdje morate. Upotrijebite svaku krijumčarsku smicalicu koju znate, crna jedra, skrivene drage, što god bude potrebno. Uzmanjka li vam pisama, uhvatite nekoliko sep-tona i naredite im da ih prepisu

još. Želim da iskoristite i svog drugog sina. On će odvesti *Gospu Maryju* preko Uskog mora, u Braavos i druge Slobodne gradove, da isporuči ostala pisma ljudima koji ondje vladaju. Svijet će doznati za moj zahtjev, i za Cerseinu sramotu."

Možete im reći, pomisli Davos, *no hoće li povjerovati?* Zirne zamišljeno u meštra Pvloša. Kralj uhvati pogled. "Meštre, možda biste se trebali uhvatiti pera. Trebat će nam vrlo mnogo pisama, i to što prije."

"Kako želite." Pylos se nakloni, i udalji.

Kralj je čekao dok Pylos nije otišao, a tek onda reče: "Što je to što niste htjeli reći u prisutnosti mog meštra, Davose?"

"Moj gospodaru, Pylos je dobar čovjek, ali ne mogu gledati lanac oko njegova vrata, a da ne žalim za mešтром Cressenom."

"Je li njegova krivnja što je starac umro?" Stannis zirne u vatru. "Nikad nisam htio Cressena na gozbi. Razgnjevio me, da, dao mi je loš savjet, ali nisam htio njegovu smrt. Nadao sam se da će mu biti podareno nekoliko godina mira i odmora. Zaradio je toliko, u najmanju ruku, ali..."

Zaškripi zubima. "... ali umro je. A Pylos me valjano služi."

"Pylos je najmanja briga. Pismo... Kako su ga vaši knezovi primili, pitam se?"

Stannis frkne. "Celtigar gaje proglasio divnim. Da sam mu pokazao sadržaj mog nužnika, i to bi nazvao divnim. Ostali su kimali glavama go-re-dolje poput jata gusaka, svi osim Velaryona, koji je rekao kako će čelik odlučiti o toj stvari, ne riječi na pergamentu. Kao da to nisam i sam sumnjao. Drugi odnijeli moje knezove, želim čuti vaše mišljenje."

"Vaše su riječi izravne i snažne." "I istinite."

"I istinite. No vi nemate dokaza o tom incestu. Ništa više nego što ste imali prije godinu dana."

"Postoji dokaz neke vrste u Krajoluji. Robertovo kopile. Ono koje je napravio u noći mog vjenčanja, u istoj postelji koju su priredili za mene i moju nevjestu. Delena je bila Florentica, i djevica kad ju je uzeo, te je Robert priznao djetesce. Edric Storm, zovu ga. Vele da je slika i prilika mog brata. Kad bi ga ljudi vidjeli, a onda ponovno promotrili Jof-frevja i Tommena, ne bi si mogli pomoći, a da se ne zapitaju."

"No kako će ga ljudi vidjeti, ako je u Krajoluji?"

Stannis je bubnjao prstima po obojenu stolu. "To je teškoća. Jedna od mnogih." Podigne oči.

"Želite još nešto kazati o pismu. Pa, uhvatite se posla. Nisam vas učinio vitezom kako biste naučili izgovarati prazne uljudnosti. Za to imam svoje knezove. Recite što želite reći, Davose." Davos pogne glavu. "Bila je rečenica na kraju. Kako je glasila? *Učinjeno pod svjetlom Gospodara...*"

"Da." Kraljeva se vilica stegne.

"Vašem se narodu neće svidjeti te riječi."

"Kao ni vama?" oštro će Stannis.

"Kad biste umjesto toga rekli: *Učinjeno naočigled bogova i ljudi, ili milošću bogova starih i novih...*"

"Jesi li mi to postao pobožan, krijumčaru?"

"To je trebalo biti moje pitanje za vas, moj gospodaru."

"Zar zaista? Zvuči kao da ne voliš mog novog boga ništa više nego što voliš mog novog meštra."

"Ne znam ovog Gospodara svjetla," prizna Davos, "ali znam bogove koje smo spalili jutros."

Kovač je štitio moje brodove, dok mi je Majka dala sedam snažnih sinova."

"Tvoja žena ti je dala sedam snažnih sinova. Moliš li se njoj? Ono što smo spalili jutros, bilo je samo drvo."

"Možda je tako", reče Davos, "ali dok sam bio dječak u Buvljaku prošeci za bakrenjak, ponekad bi me septoni nahranili."

"Ja te sada hranim."

"Dali ste mi časno mjesto za svojim stolom. A zauzvrat ja vam dajem istinu. Vaš vas narod neće voljeti oduzmete li im bogove koje su oduvijek štovali, i nametnete li im onog čije samo ime zvuči čudno na njihovim jezicima."

Stannis naglo ustane. "*R'hllor*. Zastoje to tako teško? Neće me voljeti, kažeš? A kada su me uopće voljeli? Kako mogu izgubiti nešto što nikad nisam posjedovao?" Primakne se južnom prozoru kako bi se zapiljio u more obasjano mjesečinom. "Prestao sam vjerovati u bogove onog dana kad sam vidio kako se *Ponosni vjetar* razbija na suprotnoj strani zaljeva. Nijedan bog toliko čudovišan da utopi moju majku i oca, neće imati *moje* štovanje. U to sam se zakleo. U Kraljevu grudobranu, vrhovni septon blebetao je o tome kako sva pravednost i dobrotu potječe od Sedmorice, ali sve što sam vidio od svega toga, bilo je stvoreno ljudskom rukom."

"Ako ne vjerujete u bogove—"

"—zašto se trudim oko ovog novog?" upadne Stannis. "I sam sam se to zapitao. O bogovima znam malo, a marim za njih još manje, ali crvena svećenica ima moć."

Da, ali koju vrstu moći? "Cressen je imao mudrost."

"Vjerovao sam njegovoj mudrosti i tvom lukavstvu, i kako su mi pomogli, krijumčaru? Knezovi oluje su te najurili. Otišao sam k njima poput prosjaka, a oni su me ismijali. Pa, više neće biti prosjačenja, a ni smijanja. Željezno prijestolje moje je po pravu, ali kako ću ga uzeti? U kraljevstvu su četiri kralja, a trojica od njih imaju više ljudstva i zlata od mene. Ja imam brodove... i imam *nju*. Crvenu ženu. Polovica mojih vitezova boji joj se čak izustiti ime, jesi li znao? Ako i ne može učiniti ništa više, čarobnicu, koja može pobuditi takav strah u odraslim ljudima ne može se prezreti. Preplašen čovjek je poražen čovjek. A možda onamo-*že* učiniti još više. Kanim to doznati.

Kad sam bio momak pronašao sam ranjenog jastreba kokošara i njegovao ga dok nije ozdravio. Nazvao sam ga Ponosno Krilo. Stajao mi je na ramenu i lepršao za mnom iz odaje u odaju te uzimao hranu iz moje ruke, ali nije se htio vinuti u visine. Opetovano sam ga vodio u lov, ali nikad ne bi uzletio više od krošnji drveća. Robert ga je zvao Slabo Krilo. Posjedovao je sokola zvanog Grom koji nikad nije promašio napad. Jednog mi je dana naš prastric Ser Harbert rekao da pokušam s drugom pticom. Pravio sam budalu od sebe s Ponosnim Krilom, rekao je, i imao je pravo." Stannis Baratheon okrene se od prozora, i od duhova koji su lebdjeli nad južnim morem. "Sedmorica mi nikad nisu donijela ni vrapca. Vrijeme je da pokušam s drugim jastrebom, Davose. *Crvenim* jastrebom."

theon

Nije bilo sigurnog sidrišta u Pykeu, ali Theon Greyjoy je htio vidjeti zamak svog oca s mora, vidjeti ga onako kako gaje vidio posljednji put, prije deset godina, kad ga je ratna galija Roberta Baratheona odnijela kao štićenika Eddarda Starka. Tog je dana stajao uz ogradu, osluškujući zamahe vesala i udaranje kapetanova bubnja dok je promatrao kako Pyke iščezava u daljini. Sada je želio vidjeti kako se povećava, kako se uzdiže iz mora pred njim.

Pokoravajući se njegovim željama, *Myraham* se probije pokraj rta dok su mu jedra pucketala, a njegov kapetan proklinjao vjetar, svoju posadu i besmislice nedozrelih plemića visoka roda. Theon navuče kukuljicu svog plašta da se obrani od morskog praha i pogledom potraži svoj dom. Obala bijaše sva od oštih stijena i prijetućih grebena, a zamak se doimao u skladu s ostalim; njegove kule, zidovi i mostovi bili su isklesani od istog sivo crnog kamena, vlažni od istih slanih valova, okićeni gir-landama istih razastrtih krpica tamnozelenog lišaja, posuti mrljicama izmeta istih morskih ptica. Rt kopna na kojem su Greyjoyevi podigli svoju utvrdu nekoć je zadirao poput mača u utrobu oceana, ali valovi su udarali o njega danju i noću sve dok kopno nije prepuklo i skršilo se, prije tisuću godina. Sve stoje preostalo bila su tri gola i jalova otoka te mnoštvo stršućih stjenovitih hridina koje su se uzdizale iz vode poput stupova kakva hrama posvećena morskom bogu, dok su se gnjevni valovi pjenili i razbijali između njih.

Turoban, mračan, odbojan, stajao je Pyke navrh onih otoka i stupova, gotovo kao dio njih.

Njegovi obrambeni zidovi zagrađivali su rt oko podnožja velikog kamenog mosta koji je preskakivao s vrha litice na najveći otočić, nad kojim se izdizao masivan obujam Velike tvrde.

Dalje prema pučini bijahu Kuhinjska tvrđa i Krvava tvrđa, svaka na vlastitom otoku. Kule i izvanjska zdanja privijali su se uz hridine za njima, povezani međusobno prekrivenim lukovima kad su stupovi stajali blizu, ili dugim visećim mostovima od drva i konopca.

Morska kula *uzdizala* se s krajnjeg otoka na točki slomljena mača, bila je najstariji dio zamka, okrugla i visoka, a okomit stup na kojem je stajala, bio je napola izjeden beskonačnim udaranjem valova. Podnožje kule bilo je bijelo od stoljeća slane pjene, gornji katovi zeleni od lišaja koji je puzao po kuli poput debele ponjave, zubata kruna crna od čađe noćnih stražarskih vatri.

Nad Morskom kulom vijorio se stijeg njegova oca. *Myraham* je bio predaleko da bi Theon vidio više od samog platna, ali poznavao je sliku koju je nosilo: zlatnu orijašku lignju kuće Greyjoy, čiji su se krakovi izvijali i protezali na crnom polju. Stijeg je lepršao sa željeznog stupa, tre-pereći i izvijajući se pod udarima vjetra, kao ptica koja se bori da uzleti. A ovdje barem strahovuk Starkovih nije lebdio iznad, bacajući sjenu na Greyjoyevu lignju.

Theon nikad nije vidio uzbudljiviji prizor. Na nebu za zamkom, tanak crveni rep kometa bio je vidljiv kroz tanke, brze oblake. Cijelim putem od Rijekotoka do Morske stražarnice, Mallisterovi su se gložili o njegovu značenju. *To je moj komet*, reče Theon samom sebi, spuznuv-ši rukom pod svoj krznom obrubljeni plašt kako bi dodirnuo vrećicu od nauljena platna udobno smještenu u njegovu džepu. Unutra je bilo pismo koje mu je dao Robb Stark, papir vrijedan poput krune.

"Izgleda li zamak onako kako ga se sjećate, moj gospodaru?" upita kapetanova kći dok se privijala uz njegovu ruku.

"Izgleda manji," prizna Theon, "iako je to možda samo zbog daljine." *Myraham* je bio trbušast južnjački trgovački brod na putu iz Stari-grada, noseći vino, tkaninu i sjeme koje će zamijeniti za željeznu ruda-ču. Njegov kapetan također je bio trbušast južnjački trgovac, a od Kamenitog mora koje se pjenilo u podnožju zamka, njegove su punašne usnice drhtale, te se držao dobro po strani, dalje nego što je Theon želio. Jedan kapetan željezna roda u dugom brodu odveo bi ga pokraj litica i ispod visokog mosta koji je premošćivao ždrijelo između stražarnice i Velike tvrđe, ali ovaj punašni Starograđanin nije imao ni plovilo ni posadu ni hrabrost da pokuša takvo što. Stoga su odjedrili mimo na sigurnoj udaljenosti, a Theon se morao zadovoljiti gledanjem Pykea iz daljine. Čak i tako, *Myraham* se morao žestoko boriti da izbjegne stijene.

"Mora da je ondje vjetrovito", primijeti kapetanova kći.

On se nasmije. "Vjetrovito, studeno i vlažno. Žalosno surovo mjesto, uistinu... ali moj plemeniti otac mi je jednom rekao kako surova mjesta rađaju surove ljude, a surovi ljudi vladaju svijetom." Kapetanovo lice bilo je zeleno poput mora kad je, klanjajući se, prišao Theonu i upitao: "Možemo li sada krenuti prema luci, moj gospodaru?"

"Možete", reče Theon, dok mu je neznatan smiješak poigravao oko usana. Obećanje zлата preobratilo je Starograđanina u besramnog ulizicu. Put bi bio prilično drugačiji da je duga lađa s otoka čekala kod Morske stražarnice kao što se nadao. Kapetani željezna roda bili su ponosni i svojeglavi, te nisu osjećali strahopoštovanje prema čovjekovu porijeklu. Otoci su bili premaleni za strahopoštovanje, a duge lađe bile su još manje. Ako je svaki kapetan bio kralj na svom brodu, kako se često govorilo, nije bilo čudno što su prozvali ove otoke zemljom deset tisuća kraljeva. A kad biste vidjeli vlastite kraljeve kako seru preko ograde i pozelene u oluji, bilo bi vam teško savijati koljeno i pretvarati se da su oni bogovi. "Potopljeni bog stvara ljude", stari je kralj Urron Crve-noruki jednom rekao, prije mnogo tisuća godina, "ali ljudi stvaraju krune."

Duga lađa bi također prešla put za upola manje vremena. *Myraham* bijaše kaca koja se valjala, istinu govoreći, a njemu se nije mililo biti na njoj u oluji. Ipak, Theon nije mogao biti odveć nesretan. Bio je tu, ne-potopljen, a putovanje je ponudilo izvjesne druge razbibrige. Stavio je ruku oko kapetanove kćeri. "Pozovite me kad stignemo pred Kneževu luku", reče njezinu ocu. "Bit ćemo dolje, u mojoj kabini." Odveo je djevojku prema krmu, dok ih je njezin otac promatrao kako odlaze u zlovoljnoj tišini.

Kabina je zapravo bila kapetanova, ali su je predali Theonu na upotrebu kad su isplovili iz Morske stražarnice. Kapetanovu kći mu nitko nije predao na upotrebu, ali je ona svejedno prilično rado došla u njegovu postelju. Kalež vina, nekoliko šapata, i bila je tu. Djevojka bijaše tračak punašna za njegov ukus, kože mrljave poput zobene kaše, ali njezine su grudi lijepo ispunjavale njegove šake, a bila je djeвица prvi put kad ju je uzeo. To je bilo iznenađujuće za njezinu dob, ali Theon je to nalazio zabavnim. Nije mislio da kapetan odobrava njihovu ljubav, pa je također bilo zabavno promatrati čovjeka kako se bori da proguta svoj bijes dok obavlja svoje dužnosti prema visokom plemiću. Bogata kesa zлата koja mu je obećana, nikad nije bila daleko od njegovih misli.

Dok je Theon otresao s ramena svoj mokri plašt, djevojka reče: "Sigurno ste tako sretni što ponovno vidite svoj dom, moj gospodaru. Koliko ste godina izbivali?"

"Deset, ili gotovo toliko da nije važno", reče joj on. "Bijah desetogodišnji dječak kad su me odveli u Oštrozimlje kao štíćenika Eddarda Starka." Štíćenika po imenu, taoca u stvarnosti. Polovicu života talac... ali ne dulje. Njegov je život opet pripadao njemu, a Starkovih nije bilo nigdje u blizini. Privukao je kapetanovu kćer bliže i poljubio je u uho. "Svući svoj plašt."

Ona obori oči, odjednom stidljiva, ali učini kako je tražio. Kad je teško ruho, natopljeno morskom prašinom, spalo s njezinih ramena na palubu, ona mu uputi mali naklon, i nervozno se osmjehne. Izgledala je prilično glupo kad se smiješila, istinu govoreći, ali on nikad nije tražio od žene da bude pametna. "Dodi ovamo", reče joj.

Ona dođe. "Nikad nisam vidjela Željezno otočje."

"Smatraj se sretnicom." Theon je pogladi po kosi. Bila je ravna i tamna, iako ju je vjetar zamrsio.

"Otoci su odbojno i krševito mjesto, oskudnih udobnosti i sumorne budućnosti. Smrt ovdje nikad

nije daleko, a život je jadan i siromašan. Muškarci provode noći ispijajući pivo i prepirući se čiji je usud gori: ribara koji se bore s morem ili ratara koji pokušavaju iščeprkati ljetinu iz ubogog tankog tla. Ako ćemo kazati istinu, rudarima je gore i od jednih i od drugih, dok slamaju leđa u mraku, a zašto? Željezo, olovo, kositar - to je naše blago. Nije ni čudo što su se željezni ljudi u davnini posvetili pljačkaškim pohodima."

Činilo se da glupa djevojka ne sluša. "Mogla bih se iskrcati s vama", reče ona. "Rado bih, ako je vama po volji..."

"Mogla bi se iskrcati," složi se Theon, stižući joj dojku, "ali ne sa mnom, bojim se."

"Radila bih u vašem zamku, moj gospodar. Umijem čistiti ribu, peći kruh i bućkati maslac. Otac veli da je moj papreni račji gulaš najbolji koji je ikad kušao. Mogli biste mi pronaći mjesto u vašim kuhinjama, a ja bih vam mogla spravljati papreni račji gulaš."

"I grijati mi postelju noću?" Posegnuo je za vrpčama njezina prsluka i počeo ih odvezivati, prstiju okretnih i iskusnih. "Nekoć bih te odnio kući kao nagradu, *zadržao* te kao ženu, željela ti to ili ne. Željezni ljudi iz davnina činili su takve stvari. Muškarac bi imao svoju ženu od kamena, svoju pravu nevjestu, željezna roda poput njega, ali imao je i svoje žene od soli, žene zarobljene u pohodima."

Djevojčine se oči rašire, ali ne zbog toga što joj je ogolio grudi. "Htjela bih da sam vaša žena od soli, moj gospodar."

"Bojim se da su ti dani gotovi." Theonov prst zaokruži jednu tešku sisu, spiralno zavijajući prema debeloj smeđoj bradavici. "Više ne možemo jahati na vjetru s ognjem i mačem, uzimajući što hoćemo. Sada čeprkamo po tlu i bacamo povraze u more poput ostalih ljudi, i smatramo se sretnima ako imamo dovoljno slanog bakalara i zobene kaše da nas provuku kroz zimu." Uzme njezinu bradavicu u svoja usta, i stane je grickati sve dok nije ostala bez daha.

"Možete ga ponovno staviti u me, ako vam je po volji", šapne mu ona u uho dok je sisao.

Kad je podigao glavu s njezine dojke, koža bijaše tamnocrvena na mjestu gdje su je njegova usta obilježila. "Po volji bi mi bilo da te naučim nečem novom. Odriješi me i zadovolji svojim ustima." "Svojim ustima?"

Njegov palac lako okrzne njezine pune usne. "Za to su ove usne stvorene, mila. Da si moja žena od soli, učinila bi kako zapovijedam."

Isprva je bila plašljiva, ali je učila brzo za tako glupu djevojku, što mu se mililo. Njezina su usta bila vlažna i slatka poput njezine vagine, a ovako nije morao slušati njezino budalasto blebetanje. *Nekoć bih je zaista zadržao kao ženu od soli*, pomisli u sebi dok je klizio prstima kroz njezinu zamršenu kosu. *Nekoć. Kad smo još štovali stari način, živjeli od sjekire umjesto od motike, uzimajući što smo htjeli, bilo bogatstvo, žene ili slavu.* Tih dana, željezni rod nije radio u rudnicima; to je bio posao za zarobljenike dovedene iz ratova, a isto se odnosilo na jednu zadaću obrađivanja polja i čuvanja koza i ovaca. Rat je bio pravo zanimanje željeznih. Potopljeni bog stvorio ih je da grabe i siluju, da klešu kraljevine i ispisuju njihova imena vatrom, krvlju i pjesmom.

Aegon Zmaj uništio je stari način kad je spalio Crnog Harrena, vratio Harrenovo kraljevstvo slabim Riječanima, te sveo Željezno otočje na beznačajnu baruštinu znatno većeg kraljevstva. No drevne krvave priče još su se pripovijedale oko vatri od naplavljenih drva i zadimljenih ognjišta po cijelom otočju, čak i za visokim kamenim dvoranama Pykea. Theonov otac ubrajao je među svoje titule naslov kneza Žeteoca, a geslo Greyjoyevih glasilo je: *Mi ne sijemo.*

Više kako bi povratio stari način nego radi isprazne taštine krune knez Balon je podigao veliku bunu. Robert Baratheon ispisao je krvav kraj toj nadi, uz pomoć svoga prijatelja Eddarda Starka, ali oba su čovjeka sada bila mrtva. Tek su dječaci vladali umjesto njih, a kraljevstvo koje je Aegon Osvajač iskovao bilo je slomljeno i rascijepljeno. *Ovo je doba*, pomisli Theon dok je kapetanova kći klizila usnama gore-dolje po njegovoj dužini, *doba, godina, dan, a ja sam čovjek.* Osmjehne se podmuklo, pitajući se što će njegov otac reći kad mu Theon kaže kako je on, posljednji rođen, djetesce i talac, *on* uspio u onome u čemu je sam knez Balon zatajio.

Njegov vrhunac dođe poput oluje, a on ispuni djevojčina usta svojim sjemenom. Iznenadena, ona se pokušava odmaknuti, ali ju je Theon čvrsto držao za kosu. Kasnije, dopuzala je pokraj njega.

"Jesam li zadovoljila svog gospodara?"

"Prilično", reče joj on.

"Imalo je slan okus", promrmlja ona.

"Poput mora?"

Ona kimne. "Oduvijek sam voljela more, moj gospodaru."

"Kao i ja", reče on, lijeno valjajući njezinu bradavicu između prstiju. To je bila istina. More je značilo slobodu za ljude s Željeznog otočja. Zaboravio je to sve *dok Myraham* nije podigao jedro u Morskoj stražarnici. Zvuči su vratili stare osjećaje; škripa drva i užadi, kapetanovi zapovjedni povici, pucketanje jedara dok ih je vjetar nadimao - svaki od njih poznat poput kucanja njegova srca, i jednako ugodan. *Ovo moram zapamtiti*, Theon prisegne samom sebi. *Nikad vise ne smijem otići daleko od mora.*

"Povedite me sa sobom, moj gospodaru", preklinjala je kapetanova kći. "Ne moram poći u vaš zamak. Mogu ostati u nekom gradu, i biti vaša žena od soli." Posegnula je da mu pogladi obraz. Theon Greyjoy odgurne njezinu ruku i ustane s ležaja. "Moje mjesto je u Pykeu, a tvoje je na ovom brodu."

"Ne mogu sada ostati ovdje."

On je vezivao svoje hlače. "Zašto ne?"

"Moj otac", reče mu ona. "Kad jednom odete, kaznit će me, moj gospodaru. Nazivat će me pogrdnim imenima i udarati."

Theon zamahom skine svoj plašt s njegove klinčanice i prebaci ga preko ramena. "Očevi su takvi", prizna, dok je pribadao nabore srebrnom kopčom. "Reci mu da bi trebao biti zadovoljan. Koliko sam te puta jebao, sigurno si trudna. Nema svaki čovjek čast da odgaja kraljevsko kopile." Ona ga je glupo gledala, te je on ondje ostavi.

Myraham je obilazio šumovit rt. Pod borovima prekrivenom strminom, mnoštvo je ribarskih brodica vuklo svoje mreže. Velika koka stajala je podaleko od njih, mijenjajući smjer. Theon se primakne pramcu za bolji vidik. Najprije opazi zamak, utvrdu Botlejevih. Kad je bio dječak, bila je od drva i pletera, ali je Robert Baratheon sraunio tu građevinu sa zemljom. Knez Savvane ponovno ju je izgradio u kamenu, jer je sada mala četvrtasta tvrđava krunila brdo. Svijetlozelena barjaci visjeli su sa zdepastih uglatih kula, svaki oslikan grbom na kojem bijaše jato srebrnastih riba.

Za nepouzdanom zaštitom ribarskog malog zamka ležalo je seoce Kneževa luka, čije je pristanište vrvjelo brodovima. Kad je posljednji put vidio Kneževu luku, ona je bila zadimljena pustoš, a kosturi spaljenih dugih brodova i razorenih galija posipali su stjenovitu obalu poput kostiju mrtvih levijatana, dok kuće nisu bile ništa drugo doli razbijeni zidovi i hladan pepeo. Nakon deset godina, malo je tragova rata preostalo. Puk je podigao nove kolibe pomoću kamenja starih, te posjekao nove tratine za njihove krovove. Nova krčma uzdizala se pokraj pristaništa, dvaput veća od stare, s donjim katom od klesana kamena i dva gornja kata od drveta. Međutim septa iza nje nije se nikad obnovila; samo je sedmerostrani temelj preostao na mjestu gdje je stajala. Činilo se da je srdžba Roberta Baratheona pokvarila naklonost željeznih ljudi prema novim bogovima. Theona su više zanimali brodovi nego bogovi. Između jarbola bezbrojnih ribarskih lađa opazio je tvroshijsku trgovačku galiju na istovaru pokraj trome ibbeneške koke trupa premazana crnim katranom. Veliki broj dugih brodova, pedeset ili šezdeset najmanje, usidrio se na pučini ili ležao nasukan na šljunčanoj obali prema sjeveru. Neka jedra nosila su grbove drugih otoka; krvavi mjesec Wynchevih, isprugani crni ratni rog kneza Goodbrothera, Harlawovu srebrnu kosu. Theon je tražio *Tišinu* svog strica Euna. Od tog vitkog i stravično crvenog broda nije vidio ni traga, ali je *Orijaška lignja* njegova oca bila ondje, pramca urešena sivim željeznim ovnom u liku istoimene životinje.

Je li ga knez Balon očekivao i sazvao greyjoyevske vazale? Njegova ruka ponovno zađe unutar plašta, do vrećice od nauljena platna. Nitko nije znao za njegovo pismo, osim Robba Starka; nisu

bili budale, da bi povjeroili svoje tajne jednoj ptici. Ipak, ni knez Balon nije bio budala. Mogao je pogoditi zašto njegov sin nakon toliko vremena dolazi kući, te postupiti u skladu s tim. Pomisao mu nije bila draga. Rat njegova oca bio je davno završen, i izgubljen. Ovo je bio Theonov trenutak - njegov plan, njegova slava, a s vremenom, njegova kruna. *No ako se dugi brodovi okupljaju...*

Mogla je to biti samo opreznost, shvatio je dok je razmišljao o tome. Obrambeni potez, kako se rat ne bi prelio preko mora. Stari su ljudi bili oprezni po prirodi. Njegov je otac sada bio starac, a također i njegov stric Victarion, koji je zapovijedao Željeznom flotom. Njegov stric Euron bio je drugačija pjesma, dakako, ali izgledalo je kako *Tišina* nije bila u luci. *Još bolje*, reče Theon u sebi. *Ovako, moći ću udariti to brže.*

Dok se *Myraham* primicao kopnu, Theon je neumorno šetao palubom, pomno motreći obalu. Nije mislio da će zateći samog kneza Balona na molu, ali sigurno će njegov otac poslati nekog da ga dočeka. Sylas Sourmoutha, upravitelja, kneza Botleyja, možda čak i Dagmera od Raskoljene čeljusti. Bilo bi dobro ponovno vidjeti Dagmerovo odvratno staro lice. Nije da nisu primili glas o njegovu dolasku. Robb je poslao gavrane iz Rijekotoka, a kad nisu zatekli dugu lađu u Morskoj stražarnici, Jason Mallister je poslao vlastite ptice u Pyke, predmnijevajući kako su se Robbove izgubile.

Pa ipak nije vidio poznata lica, ni počasnu stražu koja je čekala da ga otprati iz Kneževe luke u Pyke, samo puk koji je išao za svojim sitnim poslovima. Lučki radnici kotrljali su bačve vina sa tyroshijskog trgovačkog broda, ribari su izvikivali dnevni ulov, djeca su trčala i igrala se. Svećenik u morskim haljama Potopljenog boga vodio je par konja po šljunčanoj obali, dok se iznad njega neko prljavo žensko čeljade naginjalo kroz prozor krčme, dozivajući neke ibbeneške mornare u prolazu.

Šačica trgovaca iz Kneževe luke okupila se da dočeka brod. Izvikivali su pitanja dok se *Myraham* vezivao. "Mi smo iz Starigrada", vikne kapetan odozgo, "nosimo jabuke i naranče, vino iz Sjenice, perje s Ljetnog otočja. Imam papra, prerađenih koža, balu mvrijske čipke, ogledalca za gospođe, nekoliko starogradske drvene harfe, sladih od ikojih koje ste čuli." Mostić se spusti uz škripu i mukli tresak. "A vratio sam vam i vašeg nasljednika."

Ljudi iz Kneževe luke piljili su u Theona praznim, goveđim očima, a on shvati kako nisu znali tko je. To ga razgnjevi. Pritisne zlatnog zmaja na kapetanov dlan. "Neka vaši ljudi donesu moje stvari." Ne čekajući odgovor, dugim koracima siđe mostićem. "Krčmaru," zalaje, "trebam konja." "Kako velite, moj gosp'aru", otpovrne čovjek, i ne naklonivši se. Zaboravio je kako je smion željezni rod mogao biti. "Slučajno imam jednog koji bi mog'o odgovarati. Gdje biste jahali, moj gosp'aru?"

"Pyke." Budala *ga još* nije prepoznala. Trebao je odjenuti svoj lijepi prsluk, s orijaškom lignjom izvezenom na prsima.

"Morat ćete krenut što prije, ako želite stić u Pyke prije mraka", reče krčmar. "Moj dečko će poć s vama i pokazat vam put."

"Vaš dečko neće biti potreban", javi se duboki glas, "niti vaš konj. Ja ću otpratiti mog nećaka u kuću njegovog oca."

Govornik bijaše svećenik kojeg je vidio kako vodi konje obalom. Dok se čovjek približavao, puk je savijao koljena, a Theon začu kako krčmar mrmlja: "Vlažnokosi."

Visok i mršav, okrutnih crnih očiju i kljuna od nosa, svećenik bijaše odjeven u šarene halje u zelenoj, sivoj i modroj boji - vrtlogu boja Potopljenog boga. Mješina za vodu visjela mu je pod rukom na kožnom remenu, a konopci od suhe morske trave bijahu propleteni kroz njegovu do pojasa dugu crnu kosu i nepotkresanu bradu.

Uspomena podbode Theona. U jednom od svojih rijetkih otresitih pisama, knez Balon je pisao kako se njegov najmlađi brat utopio u oluji, te postao svet kad su ga valovi živa izbacili na obalu.

"Striče Aerone?" reče sumnjičavo.

"Nećake Theone", odvrati svećenik. "Vaš knez otac naložio mi je da vas dovedem. Dođite."

"Za trenutak, striče." Okrene se prema *Mymhamu*. "Moje stvari", zapovjedi kapetanu.

Mornar mu donese njegov visoki žuti luk i tobolac strijela, no kapetanova kći je bila ona koja je donijela zavežljaj s njegovom lijepom odjećom. "Moj gospodaru." Njezine su oči bile crvene. Kad je uzeo zavežljaj, ona krene da ga zagrlj, ondje pred svojim ocem, njegovim svećeničkim stricem i polovicom otoka.

Theon se spretno izmakne u stranu. "Imate moju zahvalnost." "Molim vas", reče ona, "ja vas vrlo volim, moj gospodaru."

"Moram ići." On požuri za svojim stricem, koji je već dobrano odmakao niz gat. Theon ga dostigne u tucet dugih koraka. "Nisam vas očekivao, striče. Nakon deset godina, mislio sam da će možda moj knez otac i kneginja mati doći sami, ili poslati Dagmera s počasnom stražom."

"Nije na vama da preispitujete zapovijedi Kneza Žeteoca od Pykea." Svećenikovo vladanje bilo je hladno, uopće ne nalikujući na čovjeka kojeg se Theon sjećao. Aeron Greyjoy bio je najprijazniji od njegovih stričeva, neodgovoran i brz na smijehu, zaljubljen u pjesmu, pivo i žene. "Što se tiče Dagmera, Raskoljena Čeljust je otišao u Stari Wyke na molbu vašeg oca, da silom prikloni Kamene kuće i Bubnjeve."

* "U koju svrhu? Zašto se duge lađe okupljaju?"

"Zašto su se duge lađe ikad okupljale?" Njegov je stric ostavio konje svezane ispred obalne krčme. Kad su stigli do njih, on se okrene ka Theonu. "Recite mi istinu, nećaće. Molite li se sada vučjim bogovima?"

Theon se rijetko kada molio, ali to nije bilo nešto što biste priznali svećeniku, čak ni bratu svog oca. "Ned Stark molio se drvetu. Ne, ne marim za starkovske bogove."

"Dobro. Kleknite."

Tlo bijaše sve sami kamen i blato. "Striče, ja—"

"Kleknite. Ili ste sada odveć ponosni, plemićić iz zelenih krajeva koji je došao među nas?"

Theon klekne. Došao je ovdje sa zadatkom, i možda će zatrebati Ae-ronovu pomoć da ga izvrši. Pretpostavljao je kako je kruna bila vrijedna malo blata i konjskog izmeta na njegovim hlačama. "Pognite glavu." Podižući mješinu, njegov stric izvuče čep i usmjeri tanak mlaz morske vode na Theonovu glavu. Ona mu natopi kosu i po-teče niz čelo u oči. Pljusak mu ispere obraze, a prst se prikrade pod njegov plašt i prsluk te niz njegova leđa, hladna rječica duž njegove kralježnice. Od soli ga zapeku oči, sve dok se jedva mogao suzdržati da ne krikne. Mogao je okusiti ocean na svojim usnama. "Neka se Theon, tvoj sluga ponovno rodi iz mora, kao što si se rodio ti", zapjevusi Aeron Greyjoy. "Blagoslovi ga solju, blagoslovi ga kamenom, blagoslovi ga čelikom. Nećaće, poznajete li još uvijek riječi?"

"Sto je mrtvo, nikad ne može umrijeti", reče Theon, sjećajući se.

"Sto je mrtvo, nikad ne može umrijeti", ponovi poput jeke njegov stric, "već se ponovno uzdiže, tvrde i jače. Ustanite."

Theon ustane, trepćući da odagna suze od soli u svojim očima. Bez riječi, njegov stric začepi mješinu za vodu, odriješi svog konja, i uzjaše. Theon učini isto. Krenuše zajedno, ostavljajući krčmu i luku za sobom, pokraj zamka kneza Botlevja u krševita brda. Svećenik nije pokušavao više izustiti ni riječi.

"Polovicu života proveo sam daleko od doma", reče Theon naposljetku. "Hoću li *zateći* velike promjene na otocima?"

"Ljudi ribare u moru, kopaju po zemlji, i umiru. Žene rađaju djecu u krvi i boli, i umiru. Noć slijedi za danom. Vjetrovi i morske mijene ostaju. Otoci su onakvi kakvima ih je bog načinio."

Bogovi, kako je postao turoban, pomisli Theon. "Hoću li pronaći sestru i mati kneginju u Pykeu?"

"Nećete. Vaša mati obitava na Harlawu, sa svojom sestrom. Ondje nije ovako surovo, a nju muči kašalj. Vaša je sestra otplovila na *Crnom vjetru* u Veliki Wyk, s porukama od vašeg kneza oca. Vratit će se uskoro. U to se možete pouzdati."

Theonu nije trebalo reći kako je *Crni vjetar* bio Ashin dugi brod. Nije vidio sestru deset godina, no toliko je znao o njoj. Čudno što ga je tako nazvala, kad je Robb Stark imao strahovuka zvanog Sivi Vjetar. "Stark je siv, a Greyjoy crn," promrmlja, smiješeći se, "ali čini se da smo ijedni i drugi vjetroviti."

Svećenik ništa ne reče na to.

"A što je s vama, striče?" upita Theon. "Niste bili svećenik kad su me odveli s Pykea. Sjećam se kako ste pjevali stare razbojničke pjesme stojeći na stolu s rogom piva u ruci."

"Mlad sam bio, i tašt," reče Aeron Greyjoy, "ali more je ispralo moje ludosti i taštine. Onaj se čovjek utopio, nećaće. Njegova su se pluća napunila morskom vodom, a ribe su izjele mrenu s njegovih očiju. Kad sam ponovno ustao, vidio sam jasno."

Lud je koliko i mrzovoljan. Theonu se sviđalo ono čega se sjećao o starom Aeronu Greyjoyu.

"Striče, zašto je moj otac sazvao svoje mačeve i jedra?"

"Nedvojbeno će vam to reći u Pykeu." "Radije bih sada doznao kakve su mu nakane."

"Od mene nećete. Zapovjedbena nam je da o ovome ne govorimo nikom."

"Čak ni *meni*?" Theonov gnjev izbije. Vodio je ljude u rat, lovio s kraljem, zadobio čast na turnirskim kreševima, jahao s Brandonom Crnom Ribom i Velikim Jonom Umberom, borio se u Šaputavoj šumi, lijegao s više djevojaka nego što je mogao izbrojiti, no njegov se stric ipak prema njemu odnosio kao da je još uvijek bio desetogodišnji dječak. "Ako moj otac stvara planove za vojnu, moram znati za njih. Nisam *'nitko'*, nasljednik sam Pykea i Željeznog otočja."

"Sto se toga tiče," reče njegov stric, "to ćemo još vidjeti."

Riječi bijahu pljuska u lice. "*To ćemo još vidjeti?* Oba moja brata su mrtva. Ja sam očev jedini živući sin."

"Vaša sestra živi."

Asha, pomisli, smućen. Bila je tri godine starija od Theona, pa ipak... "Žena može naslijediti samo ako nema muškog nasljednika u izravnoj liniji", ustvrdi glasno. "Nećete mi na prijevaru oduzeti moja prava, upozoravam vas."

Njegov stric progunda. "*Upozoravaš* slugu Potopljenog boga, dečko? Zaboravio si više nego što znaš. A velika si budala ako vjeruješ da će tvoj knez otac ikad predati ove svete otoke jednom Starku. Sad šuti. Put je dug i bez tvog svračjeg brbljanja."

Theon je držao jezik za zubima, iako ne bez borbe. *Dakle tako*, pomisli. Kao da je deset godina u Oštrozimlju moglo stvoriti jednog Star-ka. Knez Eddard gaje podigao među vlastitom djecom, ali Theon nikad nije bio jedan od njih. Cijeli zamak, od kneginje Stark do najniže kuhinjske peračice suda, znao je da je bio talac za dobro ponašanje njegova oca, te se prema njemu vladao u skladu s tim. Čak je i kopilanu Jonu Snowu bila ukazivana veća čast no njemu.

Knez Eddard se pokušao igrati oca s vremena na vrijeme, ali Theonu je zauvijek ostao onaj čovjek koji je donio krv i vatru u Pyke i odveo ga iz njegova doma. Kao dječak, živio je u strahu od Starkovog strogog lica i velikog tamnog mača. Njegova žena kneginja bila je, ako ništa drugo, a još hladnija i sumnjičavija.

Što se njihove djece ticalo, mlađa su bila cmizdrava derišta većinu njegovih godina u Oštrozimlju. Samo su Robb i njegov nezakoniti po-lubrat Jon Snow bili dovoljno stari da budu vrijedni njegove pažnje. Kopilan je bio nedruželjubiv dječak, brz oćutjeti uvredu, ljubomorani na Theonovo visoko porijeklo i Robbovo osobito poštovanje prema njemu. Prema samom Robbu, Theon je osjećao izvjesnu sklonost, kao prema mlađem bratu... ali to bi bilo bolje ne spominjati. U Pykeu, činilo se, stari su se ratovi još uvijek vodili. To ga nije trebalo iznenađivati. Željezno otočje živjelo je u prošlosti; sadašnjost je bilo preteško i prebol-no podnijeti. Osim toga, njegov otac i stričevi bili su stari, a stari knezovi bijahu takvi; odnosili su svoje prašnjave zadjevce u grob, ne zaboravljajući ništa, opraštajući još manje.

Isto je bilo i s Mallisterovi, njegovim suputnicima na putu od Rije-kotoka do Morske stražarnice. Patrek Mallister nije bio tako loš svat; dijelili su ljubav prema bludnicama, vinu i lovu sa sokolima. Ali kad je stari knez Jason opazio kako se njegovu nasljedniku počinje odveć militi Theonovo društvo, odveo je Patreka u stranu da ga podsjeti kako je Morska stražarnica izgrađena da obrani obalu od žetelaca s Željeznih otoka, od kojih su Greyjoyevi od Pykea bili prvi. Njihova Ječeca kula bila je nazvana po svom golemom brončanom zvonu, koje je od davnina pozivalo građane i seljake u zamak kada bi se duge lađe razabrale na zapadnom obzoru.

"Nije važno što se to zvono oglasilo samo jednom u tri stotine godina", rekao je Patrek Theonu dan poslije, dok je dijelio očeva upozorenja i vrč vina od zelene jabuke.

"Kad je moj brat napao Morsku stražarnicu", reče Theon. Knez Jason je umorio Rodrika Greyjoya pod zidinama zamka, i odbacio željezne natrag prema zaljevu. "Ako tvoj otac predmnijeva kako mu na tome zamjeram, to je samo zbog toga što nikad nije upoznao Rodrika." Nasmijali su se tomu dok su jurili naprijed k izvjesnoj zaljubljenom mladoj mlinarici koju je Patrek poznao. *Kad bi barem Patrek sada bio sa mnom.* Mallister ili ne, bio je prijazniji suputnik od ovog musavog starog svećenika u kakvog se njegov stric Aeron pretvorio.

Put kojim su jahali zavijao je naviše i naviše, u gola i krševita brda. Ubrzo su iz vida izgubili more, iako je miris soli još bio oštar u vlažnom zraku. Držali su odmjeren klipsav korak, prošli su pokraj pastirova malog posjeda i napuštenog rudnika. Ovaj novi, sveti Aeron Greyjoy nije bio baš razgovorljiv. Jahali su u sjeti tišine. Na kraju Theon to više nije mogao trpjeti. "Robb Stark je sada knez Oštrozimlja", reče.

Aeron je jahao dalje. "Jedan strahovuk je prilično sličan drugome."

"Robb je prekršio vjernost Željeznom prijestolju i okrunio se za Kralja na Sjeveru. Počeo je rat."

"Meštrovi gavrani lete preko soli jednako brzo kao preko kamena. Ove su vijesti stare i hladne."

"One znače novi dan, striče."

"Svako jutro donosi novi dan, jednako kao i staro."

"U Rijekotoku, rekli bi vam drugačije. Vele kako je crveni komet vjesnik novog doba. Glasonoša bogova."

"To jest znak," složi se svećenik, "ali od naših bogova, ne njihovih. Goruća je to luč, kakvu su naši ljudi nosili od davnina. To je plamen Potopljenog boga donesen iz mora, a navješćuje dolazeću plimu. Vrijeme je da razapnemo jedra i odemo u svijet s vatrom i mačem, kao što je on učinio."

Theon se osmijehne. "Ne bih se mogao više složiti." "Čovjek se slaže s bogom kao kapljica kiše s olujom."

Ova će kapljica jednog dana postati kraljem, starce. Theonu je bilo dosta stričeve mrzovolje.

Zarije ostruge u konja i otkasa naprijed, nasmijan.

Sunce je već gotovo zašlo kad su stigli pred zidine Pykea, polumjeseca od tamnog kamena koji se pružao s litice na liticu, sa stražarnicom u sredini i tri četvrtaste kule sa svake strane. Theon je još mogao razabrati ožiljke koje je ostavilo kamenje izbačeno iz katapultova Roberta Baratheona.

Nova južna kula uzdizala se iz ruševina stare, njezin kamen bio je svjetlije nijanse sive boje, te još neumrljan krpicama lišajeva. Ondje je Robert izvršio svoj prodor, uspentravši se preko krša i leševa sa svojim ratnim maljem u ruci i Nedom Starkom pokraj sebe. Theon ih je promatrao iz utočišta Morske kule, a kadikad je još mogao vidjeti baklje u svojim snovima i čuti muklu grmljavinu urušavanja.

Dveri su stajale otvorene za nj, zahrđale željezne rešetke bile su podignute. Stražari na kruništu promatrali su očima stranca kako se Theon Greyjoy konačno vraća kući.

Iza vanjskog zida bilo je pola stotine jutara rta tik uz nebo i more. Ovdje stajahu staje, štenare, i nekoliko drugih raštrkanih vanjskih zdanja. Ovce i svinje skutrile su se u svojim oborima dok su psi zamka slobodno trčkarali. Na jugu se spuštahu litice, i široki kameni most do Velike tvrđe.

Theon je mogao čuti udaranje valova dok je silazio sa sedla. Konjušar mu dođe uzeti konja.

Nekoliko mršave djece i kmetova piljilo je u njega praznim očima, ali nije bilo znaka od njegova oca kneza, ni od ikoga drugog koga se sjećao iz dječastva. *Tužan i čemeran povratak*, pomisli.

Svećenik nije sjahao. "Zar nećete ostati preko noći i podijeliti naše meso i medovinu, striče?"

"Dovesti vas, bilo mi je rečeno. Dovedeni ste. Sada se vraćam poslu našeg boga." Aeron Greyjoy okrene konja i odjaše polako ispod blatnih šiljaka željeznih dveri.

Pogrbljena starica u bezobličnoj sivoj haljini priđe mu oprezno. "Moj gosp'aru, poslali su me da vas odvedem u vaše odaje."

"Po čijoj naredbi?"

"Vašeg oca kneza, moj gosp'aru."

Theon svuče rukavice. "Dakle vi *ipak* znate tko sam. Zašto moj otac nije ovdje da me pozdravi?"

"On vas čeka u Morskoj kuli, moj gosp'aru. Kad otpočnete od puta."

A mislio sam da je Ned Stark hladan. "A tko si ti?" "Helya, koja upravlja ovim zamkom za vašeg oca kneza."

"Sylas je ovdje bio upravitelj. Zvali su ga Gorkousti." Čak i sada, Theon se mogao sjetiti starčeva vinskog zadaha.

"Mrtav ovih pet godina, moj gosp'aru."

"A što je s meštrom Qualenom, gdje je on?"

"Sniva u moru. Wendamyr sad uzgaja gavranove."

Kao da sam ovdje stranac, pomisli Theon. Ništa se nije promijenilo, a ipak je sve drugačije.

"Odvedi me u moje odaje, ženo", zapovjedi on. Ukočeno se naklonivši, ona ga povede preko rta k mostu. Taj je barem bio onakav kakvog ga se sjećao; drevni kamen klizav od morske prašine i posut lišajevima, more koje se pjenilo pod njihovim nogama poput kakve divlje zvijeri, slan vjetar koji im je grabio odjeću.

Kad god je zamišljao svoj povratak, uvijek je predočavao sebe kako se vraća u udobnu ložnicu u Morskoj kuli gdje je spavao kao dijete. Umjesto toga starica ga povede u Krvavu tvrđu. Dvorane ovdje bijahu veće i bolje namještene, iako ništa manje hladne i vlažne. Theonu udijeliše niz prohladnih odaja sa svodovima tako visokim da su se gubili u mraku. Možda bi ga se više dojmilo da nije znao kako su ovo bile upravo one odaje po kojima je Krvava tvrđa dobila ime. Tisuću godina ranije, sinovi Riječnog kralja ovdje su bili poklani, sasječeni na komadiće u svojim posteljama tako da su im se dijelovi tijela mogli poslati njihovom ocu na kopnu.

Ali Greyjoyeve njihova braća na Pykeu nisu ubijala osim jednom u sto godina, a oba njegova brata bila su mrtva. Nije ga strah od duhova nagnao da se s gađenjem obazre oko sebe. Zidne draperije bile su zelene od plijesni, madraci ustajala mirisa i uleknuti, rogoz star i krhak. Godine su došle i prošle otkako su se ove odaje posljednji put otvorile. Vлага je ulazila duboko u kosti.

"Hoću lavor vruće vode i vatru na ovom ognjištu", reče staroj. "Postaraj se da upale žeravnike u drugim sobama da se odagna štogod studeni. A bogovi ti bili dobri, smjesta ovamo do-vedi nekoga tko će promijeniti rogoz."

"Da, moj gosp'aru. Kako zapovijedate." Ona pobježe.

Nakon nekog vremena, donijeli su vrelu vodu koju je tražio. Bila je tek mlaka, i ubrzo hladna, a kladio bi se da je bila morska, no dostaja-la je da ispere prašinu od dugog puta s lica, kose i ruku. Dok su dva kmeta palila njegove žeravnike, Theon skine svoje putovanjem umrljano ruho i odjene se da dočeka svog oca. Izabrao je čizme od podatne crne kože, meke srebrnasto sive hlače od janjeće vune, prsluk od crnog baršuna sa zlatnom lignjom Greyjoyevih izvezenom na grudima. Oko vrata je prikopčao tanak zlatni lanac, oko struka pojas od izbljedjele bijele kože. Objesio je bodež o jedan bok, a dugi mač o drugi, u koricama s crno-zlatnim prugama. Isukavši bodež, provjeri njegov rub palcem, izvuče brus iz vrećice o pojasu, i prijeđe nekoliko puta po njemu. Hvalio se kako je održavao svoje oružje ostrim. "Kad se vratim, očekujem toplu sobu i čist rogoz", upozori kmetove dok je navlačio par crnih rukavica, čija je svila bila urešena nježnim spiralnim ornamentima u zlatnoj niti.

Theon se vratio u Veliku tvrđu po natkrivenoj kamenoj šetnici, a odjeci njegovih koraka miješali su se s neprekidnom grmljavinom mora pod njim. Da bi došao do Morske kule na njezinu iskrivljenu stupu, morao je prijeći tri daljnja mosta, svaki uži od onog prije. Potonji bijaše načinjen od užeta i drva, a vlažni slani vjetar ljuljao ga je pod nogama poput živog stvora. Theonu je srce bilo u grlu kad se našao na pola puta. Duboko dolje, valovi su izbacivali visoke perjanice morskog praha dok su se razbijali o stijenu. Kao dječak, običavao je *trčati* preko ovog mosta, čak i u noćnoj tami. *Dječaci vjeruju da im ništa ne može nauditi*, šapne njegova sumnja. *Odrasli znaju bolje.*

Vrata bijahu od siva drva posuta željeznim čavlima, a Theon otkrije da su zakračunata iznutra.

Udari po njima šakom, i opsuje kad je iver razderao tkaninu njegove rukavice. Drvo bijaše vlažno i pljesnivo, željezni čavli zahrđali.

Časak kasnije vrata otvori stražar u crnom željezom prsnom oklopu i okrugloj kacigi. "Vi ste sin?"

"Miči mi se s puta, ili ćeš saznati tko sam." Čovjek stane u stranu. Theon se uspane zavojitim stubama do dnevne odaje. Zatekao je svog oca posjednutog uz žeravnik, pod haljom od ustajale

tuljanove kože koja ga je pokrivala od stopala do brade. Na zvuk čizama po kamenu, knez Željeznog otočja podigne oči kako bi promotrio svog posljednjeg živućeg sina. Bio je manji nego što ga se Theon sjećao. I tako ispijen. Balon Greyjoy je oduvijek bio mršav, ali sada je izgledao kao da su ga bogovi stavili u kazan i skuhalo svaku suvišnu uncu mesa s njegovih kostiju, sve dok ništa nije preostalo osim dlaka i kose. Bio je mršav poput kosti i tvrd poput kosti, lica koje je moglo biti isklesano iz kremen. Oči mu također bijahu nalik na kremen, crne i oštre, ali ljeta i slani vjetrovi obojili su njegovu kosu u sivu boju zimskog mora, posutu bijelom pjenom na vrhovima valova. Nesputana, visjela mu je preko križa.

"Deset godina, je li?" Knez Balon konačno reče. "Deset", odvrati Theon, svlačeći svoje rasparane rukavice. "Dječaka su odveli", reče njegov otac. "Što si sada?" "Muškarac", odvrati Theon. "Vaša krv i vaš nasljednik." Knez Balon progunda. "To ćemo vidjeti." "Hoćete", obeća Theon.

"Deset godina, veliš. Stark te je imao koliko i ja. A sad dolaziš kao njegov poslanik."

"Ne njegov", reče Theon. "Knez Eddard je mrtav, glavu mu je odrubila lannisterska kraljica."

"Obojica su mrtvi, Stark i onaj Robert koji mi je porušio zidove svojim kamenjem. Zakleo sam se da ću ih obojicu vidjeti u grobovima, i jesam." Načini grimasu. "No od studeni i vlage još me bole zglobovi, kao kad su bili živi. Dakle kakva je korist od toga?"

"Ima koristi." Theon se primakne bliže. "Donosim pismo—"

"Je li te Ned Stark tako odijevao?" upadne njegov otac, škiljeći pod svojom haljom. "Je li mu se sviđalo odijevati te u baršun i svilu i učiniti od tebe svoju milu kćerkicu?"

Theon osjeti kako mu se krv penje u lice. "Nisam ničija kći. Ako vam se ne sviđa moja odora, promijenit ću je."

"Hoćeš." Zbacivši krzna, knez Balon se podigne na noge. Nije bio tako visok kao što se Theon sjećao. "Ta svjetlucava stvar oko tvog vrata -je li kupljena zlatom ili željezom?"

Theon dotakne zlatni lanac. Zaboravio je. *Bilo je to tako davno...* Prema starom načinu, žene su se mogle resiti ukrasima kupljenim novcem, ali je ratnik nosio samo nakit koji bi uzeo s leševa neprijatelja ubijenih svojom rukom. *Plaćati željeznu cijenu*, tako su to zvali.

"Rumeniš se poput djevice, Theone. Postavio sam pitanje. Je si li cijenu platio zlatom, ili željezom?"

"Zlatom", prizna Theon.

Njegov otac uvuče prste ispod ogrlice i povuče je tako snažno da je mogao Theonu otkinuti glavu, da lanac nije prije puknuo. "Moja je kći uzela sjekiru za ljubavnika", reče knez Balon. "Neću dopustiti da se moj sin kiti poput kurve." Ispusti slomljeni lanac na žeravnik, gdje je skliznuo među ugljen. "Onako je kako sam se i bojao. Zeleni krajevi učinili su te mekim, a Starkovi su te učinili svojim."

"U krivu ste. Ned Stark je bio moj uzničar, ali moja je krv još slana i željezna."

Knez Balon okrene leđa da ugrije koštunjave ruke nad žeravnikom. "Pa ipak starkovsko štene šalje te meni poput dobro uvježbana gavrana, koji stišće njegovu malu poruku."

"Nema ničeg malog u vezi s pismom koje nosim", reče Theon, "a ono što vam se u njemu nudi, *ja* sam mu predložio."

"Ovaj strahovuk sluša tvoje savjete, je li?" Činilo se da ta zamisao zabavlja kneza Balona.

"Sluša me, da. Lovio sam s njim, vježbao s njim, dijelio meso i medovinu, ratovao na njegovoj strani. Zaradio sam njegovo povjerenje. U meni gleda starijeg brata, on—"

"Ne." Njegov mu otac uperi prst u lice. "Ne ovdje, ne u Pykeu, ne dok te ja mogu čuti, nećeš ga zvati *bratom*, sina čovjeka koji je tvoju pravu braću dokrajčio mačem. Zar si zaboravio Rodrika i Marona, koji su bili tvoja krv?"

"Ništa ne zaboravljam." Ned Stark zapravo nije ubio nijednog od njegove braće. Rodrika je umorio knez Jason Mallister u Morskoj stražarnici, Maron je poginuo u ruševinama stare južne kule... ali Stark bi ih bio otpisao jednakom brzinom da im je samo plima bitke ukrstila pute.

"Dobro se sjećam svoje braće", ustvrdi Theon. Najviše se sjećao Rodrikovih pijanih ćuški i Maronovih okrutnih šala i beskonačnih laži. "Sjećam se i kad je moj otac bio kralj." Izvadi Robbovo pismo i gurne ga naprijed. "Evo. Čitajte... Vaša Milosti."

Knez Balon razbije pečat i razmota pergament. Njegove crne oči letjele su amo-tamo. "Dakle, dječak bi mi ponovno dao krunu", reče, "a sve što bih ja morao učiniti, jest uništiti njegove neprijatelje." Njegove tanke usne izviju se u osmijeh.

"Dosad je Robb već na Zlatnom zubu", reče Theon. "Kad taj jednom padne, on će prijeći kroz brda za jedan dan. Vojska kneza Tywina je u Harrenhalu, odsječena od zapada. Kraljosjek je zatočenik u Rije-kotoku. Samo su Ser Stafford Lannister i surovi zeleni novaci, koje je okupio, preostali da se suprotstave Robbu na zapadu. Ser Stafford će se postaviti između Robbove vojske i luke Lannis, što znači da će grad biti nezaštićen kad se spustimo na nj s mora. Budu li bogovi uz nas, čak bi i Bacačeva hrid mogla pasti prije nego što Lannisterovi uopće shvate da smo ih napali."

Knez Balon zastenje. "Bacačeva hrid nikad nije pala." "Sve dosad." Theon se nasmiješi. *A kako će slatko to biti.*

Njegov otac ne uzvratiti osmijeh. "Dakle zbog ovoga te Robb Stark šalje k meni, nakon toliko vremena? Da zadobiješ moju privolu na ovaj njegov plan?"

"To je moj plan, ne Robbov", ponosno će Theon. *Moj, kao što će pobjeda biti moja, a s vremenom i kruna.* "Sam ću povesti napad, ako vam je po volji. Kao nagradu tražio bih da mi prepustite Bacačevu hrid kao moje sjelo, kad ju jednom otmemo Lannisterovi." S Hridi, moći će upravljati lukom Lannis i zlatnim zemljama Zapada. To bi značilo bogatstvo i moć kakvu kuća Greyjoy nikad nije poznavala.

"Bogato se nagrađuješ za jedan prijedlog i nekoliko crta črčkarija." Njegov otac ponovno pročita pismo. "Štene ne spominje nikakvu nagradu. Samo da govoriš u njegovo ime, a da ja imam slušati, te mu ustupiti svoja jedra i mačeve, a zauzvrat on će mi darovati krunu." Njegove kremenaste oči podignu se kako bi susrele sinove. "On će mi *darovati* krunu", ponovi, a glas mu je postao oštar.

"Žalostan izbor riječi, ono što se time misli jest—"

"Što se time misli, jest ono što je rečeno. Dječak će mi *darovati* krunu. A što se daruje, može se i oduzeti." Knez Balon baci pismo na žeravnik, povrh ogrlice. Pergament se zgrči, pocrni i užga. Theon se zaprepasti. "Zar ste skrenuli?"

Njegov otac ga oštro udari nadlanicom po obrazu. "Pripazi na svoj jezik. Više nisi u Oštrozimlju, a ja nisam Dječak Robb, da tako sa mnom govoriš. Ja sam Greyjoy, knez Žetelac od Pykea, kralj Soli i Stijene, sin Morskog Vjetra, a nitko meni ne daruje krunu. Ja plaćam željeznu cijenu. *Otet* ću svoju krunu, kao što je Urron Crvenoruki učinio prije pet tisuća godina."

Theon se povuče natrag, podalje od nenadana bijesa u očevu glasu. "Otmite je onda", pljune on, dok mu je obraz još bridio. "Proglasite se Kraljem Željeznog otočja. Nitko neće mariti... dok se ratovi na završe, a pobjednik se ne osvrne oko sebe i ne opazi staru budalu kako sjedi u blizini njegove obale sa željeznom krunom na glavi."

Knez Balon se nasmije. "Pa, barem nisi kukavica. Ništa više nego što sam ja budala. Misliš li da okupljam brodove kako bih ih promatrao gdje se zibaju na sidru? Kanim isklesati kraljevinu ognjem i mačem... ali ne sa zapada, i ne na zapovijed kralja Robba Dječaka. Bacačeva hrid je suviše snažna, a knez Tywin odveć lukav. Da, mogli bismo osvojiti luku Lannis, ali je nikad ne bismo zadržali. Ne. Gladan sam drugačije šljive... ne tako sočno slatke, dakako, pa ipak ona visi ondje zrela i neobrana."

Gdje? Theon je mogao upitati, ali dotad je već znao.

daenerys

Dothraki prozvaše komet shierak qiya, Krvava zvijezda.

Starci su mrmljali kako je nagovještavao zlo, ali Daenerys Targaryen gaje prvi put vidjela one noći kad je spalila Khala Droga, one noći kad su se njezini zmajevi probudili. *On je vjesnik mog dolaska*, rekla je samoj sebi dok je zurila u noćno nebo s čuđenjem u srcu. *Bogovi su ga poslali da mi pokaže put.*

No kad je pretočila misao u riječi, njezina se služavka Doreah preplaši. "Na tom putu leže crvene zemlje, *khaleesi*. Mračno mjesto i stravično, vele jahači."

"Put na koji ukazuje komet, jest put kojim moramo ići", uporna je bila Dany... premda joj je to zapravo bio jedini otvoreni put.

Nije se usuđivala okrenuti na sjever prema neizmjernom oceanu trave koji su nazivali Dothrakijsko more. Prva *khalasara* koju bi susreli, progutala bi njezinu odrpanu družbu, ubivši ratnike i porobivši ostale. Zemlje janjećih ljudi južno od rijeke također su im bile zatvorene. Bilo ih je premalo čak i da se obrane od tog miroljubivog naroda, a Lhaza-reeni su imali malo razloga da ih vole. Mogla je udariti niz rijeku prema lukama kod Meereena, Vunkaija i Astapora, ali Rakharo ju je upozorio kako je Ponova *khalasara* odjahala tim putem, goneći tisuće zarobljenika pred sobom da ih proda na tržnicama robova koje su trunule poput otvorenih rana na obalama Zaljeva trgovaca robljem. "Zašto bih se bojala Pona?" prigovorila je Dany. "Bio je Drogov *ko*, i uvijek je sa mnom govorio ljubazno."

"Ko Pono je s vama govorio ljubazno", reče Ser Jorah Mormoni. "Khal Pono će vas ubiti. Bio je prvi koji je napustio Droga. Deset tisuća ratnika otišlo je s njim. Vi imate stotinu."

Ne, pomisli Dany. *Imam četvoricu. Ostalo su žene, stari bolesni ljudi, i dječaci čija kosa nikad nije bila spletena.* "Imam zmajevе", istakne ona.

"Mladunčad", reče Ser Jorah. "Jedan zamah *arakhom* stavio bi točku na njih, iako bi ih Pono vjerojatnije ulovio za sebe. Vaša su zmajev-ska jaja bila dragocjenija od rubina. Živući zmaj nema cijene. U cijelom svijetu, postoje samo tri. Svaki čovjek koji ih ugleda, htjet će ih, moja kraljice."

"Oni su *moji*", divlje će ona. Rodili su se iz njezine vjere i njezine nedaće, život su im dale smrti njezina supruga, nerođena sina i *maegi* Mirri Maz Duur. Dany je ušetala u plamen dok su izlazili, a oni su pili mlijeko iz njezinih nabreklih dojki. "Nitko mi ih neće uzeti dok budem živa."

"Nećete dugo živjeti ako susretnete Khala Pona. Ni Khala Jhaqa, niti ikog drugog. Morate ići kuda oni ne idu."

Dany ga je imenovala prvakom svoje Kraljevske straže... a kad su se Mormontovi osorni savjeti i znamenje složili, njezin je put bio jasan. Okupila je svoj narod i uzjahala srebrnu kobilu. Njezina je kosa izgorjela na Drogovoj lomači, pa su je služavke odjenule u kožu *hrakkara* kojeg je Drogo ubio, bijelog lava iz Dothrakijskog mora. Njegova stra-hotna glava činila je kukuljicu koja je pokrivala njezino golo tjeme, a njegovo krzno plašt koji joj je padao preko ramena i niz leđa. Žućkasto bijeli zmaj zario je oštre crne pandže u lavlju grivu i ovio svoj rep oko njezine mišice, dok je Ser Jorah zauzimao svoje uobičajeno mjesto pokraj nje.

"Slijedimo komet", Dany reče svojoj *khalasari*. Kad je jednom to bilo izrečeno, ne podigne se nijedna riječ protivljenja. Oni su bili Drogov narod, ali sada su bili njezin. *Neopržena*, zvali su je, i *Majka zmajeva*. Njezina riječ bila je zakon.

Jahali su noću, a danju se sklanjali od sunca pod svoje šatore. Uskoro je Dany uvidjela istinu Doreahinih riječi. Ovo nije bio dobrostiv kraj. Ostavljali su trag mrtvih i umirućih konja za sobom kuda su prolazili, jer su Pono, Jhaqo i ostali zgrabili najbolje od Droгова krda, ostavivši Dany stare i koštunjave, boležljive i hrome, slomljene i zloćudne konje. Isto je bilo i s ljudima. *Nisu snažni*, rekla je samoj *sebi*, *pa ja moram biti njihova snaga. Ne smijem pokazivati strah, slabost i sumnju. Koliko god bila preplašena u svom srcu, kad pogledaju moje lice, moraju vidjeti jedino Drogovu kraljicu*. Osjećala se starijom od svojih četrnaest ljeta. Ako je ikad zaista bila djevojčica, to je vrijeme prošlo.

Nakon tri dana marša, umro je prvi čovjek. Krezubi starčić zamućenih modrih očiju pao je iscrpljen sa svog sedla i više nije mogao ustati. Sat kasnije bio je gotov. Krvave muhe rojile su se oko njegova lesa i prenosile njegovu zlu sreću živima. "Njegovo vrijeme je minulo", izjavila je njezina sluškinja Irri. "Nitko ne bi smio živjeti dulje od svojih zubi." Ostali se složiše. Dany im naloži da ubiju najslabijeg od njihovih umirućih konja, kako bi mrtvac mogao ujahati u noćne zemlje.

Dvije noći kasnije, izdahnula je malena djevojčica. Bolna kuknjava njezine majke trajala je cijeli dan, ali ništa se nije moglo učiniti. Dijete je bilo premlado da jaše, jadnica. Za nju nisu bile beskrajne crne trave noćnih zemalja; morala se iznova roditi.

Bilo je malo krme u crvenoj pustinji, a još manje vode. Bijaše to suha i opustošena zemlja niskih bregova i golih vjetrovitih ravnica. Rijeke koje su prelazili, bijahu suhe poput kostiju mrtvaca. Njihovi konji živjeli su na tvrdoj smeđoj vražjoj travi koja je rasla u busenima u podnožju stijena i mrtvog drveća. Dany je poslala izvidnike da pročešljaju kraj ispred kolone, ali nisu pronašli ni zdenca ni vrela, već samo gorka jezerca, plitka i ustajala, koja su se skupljala na vrelom suncu. Sto su dublje jahali u pustaru, jezerca su bivala sve manja, dok je razdaljina među njima rasla. Ako je bilo bogova u ovom divljem bespuću od kamena pijeska i crvene gline, bili su to okrutni suhi bogovi, gluhi na molitve za kišom.

Najprije je nestalo vina, a uskoro zatim kiselog kobiljeg mlijeka koje su konjski knezovi voljeli više od medovine. Zatim su se njihove zalihe plosnatog kruha i suhog mesa također iscrpile. Njihovi lovci nisu pronalazili divljač, a samo im je meso njihovih mrtvih konja punilo utrobe. Smrti su slijedile jedna za drugom. Slaba djeca, izborane starice, bolesni, glupi i neoprezni, okrutna ih je zemlja sve prisvajala. Doreah je postala ispijena i upalih očiju, a njezina meka zlatna kosa postala je krhka poput slame.

Dany je gladovala i žedala zajedno s ostalima. Mlijeko u njezinim grudima je presušilo, njezine bradavice pucale i krvarile, a meso otpadalo s nje iz dana u dan sve dok nije postala mršava i tvrda poput štapa, no njezini su zmajevi bili oni za koje se bojala. Oca su joj ubili prije nego što se rodila, a njezina divnog brata Rhaegara također. Mati joj je umrla donoseći je na svijet dok je vani bjesnjela oluja. Blagog Ser Wille-ma Darrvja, koji ju je sigurno donekle volio, odnijela je smrtna bolest dok je bila vrlo mlada. Njezina brata Viservsa, Khala Droga koji joj je bio sunce i zvijezde, čak i njezina nerođenog sina, bogovi su također oduzeli. *Neće dobiti moje zmajeve*, prisegla je Dany. *Neće*.

Zmajevi nisu bili veći od suhonjavih mačaka koje je nekoć viđala kako vrebaju duž zidova imanja magistra Illvrija u Pentosu... sve dok ne bi razvili krila, nježne lepeze od prozirne kože, prekrasno obojane, čvrsto nategnute između dugih tankih kostiju. Kad biste dobro pogledali, mogli ste vidjeti da su se najvećim dijelom sastojali od vrata, repa i krila. *Tako maleni stvorovi*, mislila je, dok ih je hranila rukom. Ili radije, pokušavala hraniti, jer su zmajevi odbijali jelo. Siktali su i pljuvali na svaki krvavi komadić konjskog mesa, dok im se para dizala iz nosnica, no nisu htjeli uzimati hranu... sve dok se Dany nije dosjetila nečeg što joj je Vi-serys rekao dok su bili djeca. *Samo zmajevi i ljudi jedu kuhano meso*, kazao je.

Kad je naložila svojim služavkama da sprže konjetinu dok nije pocrnjela, zmajevi je željno rastrgaše, udarajući glavama poput zmija. Dokle god je meso bilo pečeno, proždimali su nekoliko

puta dnevno količinu mesa koja je odgovarala njihovoj težini, i konačno počeli rasti, postajući veći i snažniji. Dany se divila glatkoći njihovih ljuski, i *vrelini* koja je izvirala iz njih, tako opipljivoj da se za studenih noći činilo kao da im se tijela puše.

Svake večeri kad bi *khalasara* krenula na put, ona bi izabrala zmaja da jaše na njezinu ramenu. Irri i Jhiqui nosile su ostale u kavezu od pletenog šiblja obješenom između svojih konja i jahale odmah za njom, kako im Dany nikad ne bi umakla iz vida. To je bio jedini način da budu mirni. "Aegonovi zmajevi dobili su imena po bogovima Drevne Valyrije", rekla je svojim jahačima-pobratimima jednog jutra nakon dugog noćnog putovanja. "Visenvjin zmaj bio je Vhagar, Rhaenys je imala Me-raxesa, a Aegon je jahao na Balerionu, Crnom Užasu. Govorilo se daje Vhagarov dah bio tako vruć da je mogao istopiti viteški oklop i skuhati čovjeka u njemu, daje Meraxes gutao cijele konje, a Balerion... njegova je vatra bila crna poput njegovih ljuski, a krila tako golema da bi cijele gradove progutala njihova sjena kad bi prošao iznad njih."

Dothraki su nelagodno pogledavali njezine mladunče. Najveći od trojice bio je blistavo crn, ljusaka proparanih prugama od živog skrleta koje su se slagale s njegovim krilima i rogovima. "*Khaleesi*," promrmlja Aggo, "ondje sjedi Balerion, ponovno rođen."

"Možda je onako kako veliš, krvi moje krvi," ozbiljno odvratila Dany, "ali on će imati novo ime za ovaj novi život. Nazvat ću ih sve po onima koje su bogovi uzeli. Zeleni će biti Rhaegal, za mog junačkog brata koji je umro na zelenim obalama Trozupca. Bjelkasto-zlatnog zvat ću Vise-ron. Viservs je bio okrutan, slab i plašljiv, no ipak mi je bio brat. Njegov će zmaj učiniti ono što on nije mogao."

"A crna zvijer?" priupita Ser Jorah Mormont. "Crni", reče ona, "je Drogon."

No dok su njezini zmajevi napredovali, njezina je *khalasara* venula i umirala. Oko njih zemlja je postajala još pustija. Čak je i vražja trava rasla škrtu; konji su padali na mjestu, te ih je ostalo tako malo da su neki ljudi njezina naroda morali teškom mukom ići pješice. Doreah je zahvatila vrućica te joj je bivalo lošije sa svakom miljom koju su pregazili. Njezine usne i ruke osule su se krvavim plikovima, njezina je kosa ispadala u busenima, a jedne joj je večeri uzmanjkalo snage da se uspne na svog konja. Jhogo je rekao da je moraju ostaviti za sobom ili privezati za sedlo, ali Dany se sjeti noći na Dothrakijskom moru, kad ju je Lvsenka naučila tajnama kako bi je Drogo više ljubio. Dala je Doreah vode iz vlastite mješine, ohladila joj čelo vlažnom krpom, i držala je za ruku dok nije umrla, drhteći. Tek tada je dopustila *khalasari* da požuri naprijed.

Nisu vidjeli ni traga od drugih putnika. Dothraki su počeli bojažljivo žagoriti kako ih je komet odveo u nekakav pakao. Dany pode Ser Jo-rah u jednog jutra dok su podizali tabor među kršem crnih, vjetrom izribanih stijena. "Jesmo li izgubljeni?" upita ga ona. "Zar ova pustinja nema kraja?"

"Ima kraja", odvratila on umorno. "Vidio sam zemljovide što su ih naslikali trgovci, moja kraljice. Malo karavana prolazi ovim putem, to je istina, no postoje velike kraljevine na istoku, i gradovi puni čudesa. Yi Ti, Qarth, Asshai pokraj Sjene..."

"Hoćemo li doživjeti da ih vidimo?"

"Neću vam lagati. Put je teži nego što sam se usudio pomisliti." Vitezovo lice bijaše sivo i iscrpljeno. Rana koju je zadobio u bok one noći kad se tukao s Khal Drogovim jahačima-pobratimima nikad nije potpuno zarasla; mogla je vidjeti kako mu se lice trzalo dok se uspinjao na konja, a činilo se da se skutrio u sedlu dok su jahali. "Možda smo propali nastavimo li dalje... ali znam sasvim sigurno da smo propali ako okrenemo natrag."

Dany ga lako poljubi u obraz. Razvedrilo ju je kad je vidjela da se smiješi. *Moram biti jaka iza njega*, pomisli neumoljivo. *On je možda vitez, ali ja sam zmajeva krv.*

Iduće jezero koje su pronašli, bilo je kipuće i zaudaralo je po sumporu, ali njihove su mješine bile gotovo prazne. Dothraki su rashladili vodu u ćupovima i loncima i popili je mlaku. Okus nije bio ništa manje gnusan, ali svi su bili žedni. Dany je promatrala obzor u očaju. Izgubili su trećinu od svoga broja, a pustinja se još prostirala pred njima, gola, crvena i beskrajna. *Komet se ruga mojim nadama*, pomisli ona, podižući pogled onamo gdje se urezivao u nebo. *Jesam li prešla pola svijeta i vidjela rođenje zmajeva samo kako bih umrla s njima u ovoj nemilosrdnoj vreloj pustinji?* Odbijala je u to povjerovati.

Idućeg dana, zora je svanula dok su prelazili raskoljenu i napuklu Ravnicu tvrde crvene zemlje. Dany se upravo spremala zapovjediti da se utabore kadli se njezina izvidnica vrati u galopu. "Grad, *Khaleesi*", vikali su. "Grad blijed poput mjeseca i krasan poput djevice. Na sat jahanja odavde, ne više."

"Pokažite mi", reče ona.

Kad se grad pojavio pred njom, trepereći bijelo svojim zidinama i kulama za velom vrućine, izgledao je tako lijepo da je Dany bila uvjerena kako je riječ o fatamorgani. "Znate li koje bi ovo mjesto moglo biti?" upita ona Ser Joraha.

Izgnani vitez iznureno zatrese glavom. "Ne, moja kraljice. Nikad nisam otputovao ovako daleko na istok."

Daleki bijeli zidovi obećavali su počinak i sigurnost, priliku da se zaliječe i ojačaju, a Dany nije ništa toliko željela kao pohitati prema njima. Umjesto toga, ona se okrene svojim jahačima-pobratimima. "Krvi moje krvi, pođite naprijed i doznajte ime ovog grada, i kakvu vrstu dobrodošlice možemo očekivati."

"*Ai, Khaleesi*", reče Aggo.

Njezinim jahačima nije trebalo dugo da se vrate. Rakharo se zaljulja sa sedla. S njegova pojasa od medaljona visio je veliki zakrivljeni *arakh* kojim ga je Dany obdarila kad ga je imenovala jahačem-pobratimom. "Ovaj je grad mrtav, *Khaleesi*. Zatekli smo ga bezimena i bezbož-na, razbijenih dveri, a samo su se vjetar i muhe kretali ulicama."

Jhiqui zadrhti. "Kad bogovi odu, zli dusi se noću goste. Takvih mjesta se najbolje kloniti. To je poznato."

"To je poznato", složi se Irri.

"Ne meni." Dany zabode pete u konja i pokaže im put, kaskajući ispod polomljenog luka drevnih dveri i niz tihe ulice. Ser Jorah i njezini jahači-pobratimi slijedili su je, a potom, sporije, ostatak Dothrakija.

Koliko je dugo grad bio napušten, nije mogla znati, ali bijeli zidovi, tako lijepi izdaleka, bijahu napukli i raspadnuti kad ih se gledalo izbliza. Unutar grada bijaše labirint uzanih krivudavih uličica. *Zdanja* su se stiskala jedno uz drugo, njihove fasade bile su prazne, kredaste, bez prozora. Sve je bilo bijelo, kao da ljudi koji su ondje živjeli, nisu znali za boju. Projahali su pokraj hrpa suncem ispranog krša gdje su se kuće urušile, i drugdje opazili izbljedjele ožiljke vatre. Na mjestu gdje se šest uličica spajalo, Dany mimoiđe praznu mramornu osnovu stupa. Dothraki su posjetili ovo mjesto ranije, činilo se. Možda je čak i sada nestali kip stajao između drugih otetih bogova u Vaes Dothraku. Možda je proja-hala pokraj njega stotinu puta, ne znajući. Na njezinu ramenu Viserion *zasikće*.

Podigli su logor pred ostacima razorene palače, na vjetrovitom trgu gdje je vražja trava rasla između kamenih ploča. Dany pošalje ljude da pretraže ruševinu. Neki su otišli protiv volje, no ipak su otišli... a jedan se starac pun brazgotina vrati nakon kratkog vremena, skakućući i cereći se, ruku prepunih smokava. Bijahu male, osušene stvarce, no njezin ih narod pohlepno razgrabi, natežući se i gurajući, trpajući voće u svoja usta i blaženo žvaćući.

Ostali tragači vratiše se s pričama o drugim vočkama, skrivenim iza zatvorenih vrata tajnih vrtova. Aggo joj pokaže dvorište obraslo vijugavom vinovom lozom i sićušnim zelenim groždem, a Jhogo otkri zdenac gdje je voda bila čista i hladna. No pronašli su i kosti, lubanje nepoko-panih mrtvaca, izbljedjele i polomljene. "Duhovi", promrmlja Irri. "Strahotni duhovi. Ne smijemo ostati ovdje, *Khaleesi*, ovo je njihovo mjesto."

"Ne bojim se duhova. Zmajevi su moćniji od duhova. "*A smokve važnije*. "Idi s Jhiqui i pronađi mi malo čistog pijeska za kupelj, i ne dosa-đuj mi više glupim razgovorima."

U hladu svog šatora Dany ispeče konjetinu nad žeravnikom i razmisli o svojim izborima. Ovdje je bilo hrane i vode da ih okrijepi, i dovoljno trave za konje da povrate snagu. Kako bi ugodno bilo probuditi se svakog dana na istom mjestu, zadržati se među sjenovitim vrtovima, jesti smokve i piti hladnu vodicu, do mile volje.

Kad su se Irri i Jhiqui vratile s loncima bijelog pijeska, Dany se svu-će i pusti da je istrljaju i očiste. "Vaša se kosa vraća, *Khaleesi*", reče Jhiqui dok je strugala pijesak s njezinih leđa. Dany prijeđe rukom po vrhu svoje glave, osjećajući novi izrast. Dothrakijski muškarci nosili su kosu u dugim nauljenim pletenicama, i sjekli ih samo kad bi bili poraženi. *Možda bih i ja trebala učinit isto*, pomisli, *da ih podsjetim kako Dro-gova snaga sada živi u meni*. Khal Drogo je umro neodrezane kose, a time se malo tko mogao pohvaliti.

Na drugoj strani šatora, Rhaegal razmota zelena krila kako bi njima zamahnuo i zalepršao pola stope prije nego što je Ijosnuo na tepih. Kad je sletio, njegov rep sune naprijed-natrag od bijesa, a on uzdigne glavu i zakriči. *Da imam krila, i ja bih željela letjeti*, pomisli Dany. Targarye-novi iz davnine jahali su na zmajevim leđima kada bi odlazili u rat. Pokušala je zamisliti kakav bi to bio osjećaj - opkorati zmajev vrat i vinuti se visoko u zrak. *Bilo bi poput stajanja na vrhu planine, samo bolje. Cijeli bi se svijet prostirao ispod. Kad bih poletjela dovoljno visoko, mogla bih čak vidjeti Sedam kraljevina, segnuti uvis i dotaknuti komet*.

Irri prekine njezino sanjarenje da joj reče kako je Ser Jorah Mor-mont vani, iščekujući njezinu zapovijed. "Pošalji ga unutra", naredi Dany, dok joj se pijeskom istrljana koža žarila. Omotala se lavljom kožom. Hrakkar je bio mnogo veći od Dany, te je krzno pokrivalo sve što je trebalo pokriti.

"Donio sam vam breskvu", reče Ser Jorah, klečeći. Bila je tako mala da ju je gotovo mogla sakriti u dlan, a usto i prezrela, ali kad je uzela prvi zalogaj, meso bijaše tako slatko daje umalo zaplakala. Jela ju je polako, uživajući u svakom zalogaju, dok joj je Ser Jorah kazivao o drve-tu s koje ju je ubrao, u vrtu blizu zapadnoga zida.

"Voće, voda i sjena", reče Dany, obraza ljepljivih od breskvina soka. "Bogovi su dobri kad su nas doveli na ovo mjesto."

"Trebali bismo otpočiniti ovdje dok ne ojačamo", preporuča vitez. "Crvene zemlje nisu ljubazne prema slabima."

"Moje sluškinje vele da ovdje ima duhova."

"Duhova ima svugdje", tiho će Ser Jorah. "Nosimo ih sa sobom kuda god idemo."

Da, pomisli ona. *Viseijs, Khal Drogo, moj sin Rhaego, oni su uvijek sa mnom*. "Recite mi ime svog duha, Jorah. Poznajete sve moje."

Njegovo lice postade vrlo mirno. "Njezino je ime bilo Lvnesse." "Vaša žena?" "Moja druga žena." *Boli ga govoriti o njoj*, vidjela je Dany, ali željela je znati istinu. "Zar je to sve što ćete mi o njoj reći?" Lavlje krzno sklizne s jednog ramena, a ona ga povuče natrag na mjesto. "Je li bila lijepa?" "Vrlo lijepa." Ser Jorah podigne pogled s njezina ramena k njezinu licu. "Prvi put kad sam je ugledao, pomislio sam daje božica koja je siš-la na zemlju, utjelovljena djevica. Njezin rod bio je kudikamo iznad moga. Bila je najmlađa kći kneza Levtona Hightowera od Starigrada. Bijeli Bik koji je zapovijedao Kraljevskom gardom vašeg oca, bio je njezin prastric. Hightoverovi su drevna obitelj, vrlo bogata i vrlo ponosna."

"I vjerna", reče Dany. "Sjećam se, Viservs je rekao da su Higtowe-rovi bili među onima koji su ostali odani mome ocu."

"Tako je", prizna on.

"Jesu li vaši očevi ugovorili brak?"

"Ne", reče on. "Naš brak... to je duga i dosadna priča, Vaša Milosti. Ne želim vas mučiti njome."

"Nemam kamo ići", reče ona. "Molim vas."

"Kako moja kraljica zapovijeda." Ser Jorah se namršti. "Moj dom... morate razumjeti njega da biste pojmlili ostalo. Medvjedi otok je prelijep, ali u zabiti. Zamislite stare čvornate hrastove i visoke borove, trnovito grmlje u cvatu, sive stijene s bradama od mahovine, male ledene potočiće kako hitaju niz strme obronke. Dvori Mormontovih izgrađeni su od golemih trupaca i okruženi zemljanom palisadom. Osim nekolicine malih posjednika, moj narod živi duž obale i ribari morima. Otok leži daleko na sjeveru, a naše su zime oštrije nego što možete zamisliti, *Khaleesi*. Ipak, otok mi je odgovarao prilično dobro, a nikad mi nije manjkalo žena. Imao sam svoj dio ribarica i posjedničkih kćeri, prije i poslije vjenčanja. Oženio sam se mlad, nevjestom koju je moj

otac izabrao, Glo-verku od Dubogajskog humka. Deset smo godina bili u braku, ili gotovo toliko da nije ni važno. Bila je neugledna žena, ali ne i neljubazna.

Pretpostavljam da sam je na neki način volio, iako su naši odnosi bili prije službeni nego strastveni. Tri puta je pobacila dok mi je pokušavala roditi nasljednika. Od posljednjeg se pobačaja nikad nije oporavila. Umrula je nedugo zatim."

Dany položi svoju ruku na njegovu i stisne mu prste. "Žao mi je zbog vas, iskreno."

Ser Jorah kimne. "Dotad je moj otac već bio odjenuo crno, te sam ja postao knez Medvjedeg otoka po vlastitom pravu. Nije mi manjkalo bračnih ponuda, ali prije nego što sam mogao odlučiti, knez Balon Greyjoy podigao je bunu protiv Uzurpatora, a Ned Stark je sazvao svoje vazale da pomognu njegovu prijatelju Robertu. Končana bitka zbila se na Pykeu. Kad su Robertovi bacači kamenja načinili otvor u zidu kralja Balona, svećenik iz Myra bio je prvi koji je njime prošao, no ja nisam mnogo zaostao za njim. Zbog toga sam dobio svoj viteški naslov. Da proslavi svoju pobjedu, Robert odredi da se turnir održi pred lukom Lannis. Ondje sam ugledao Lynesse, djevicu upola mladu od sebe. Pristigla je iz Starigrada sa svojim ocem da gleda kako joj se brat bori. Nisam mogao skrenuti pogleda s nje. U napadu ludosti, molio sam ja za vrpce koju ću nositi na turniru, i ne sanjajući da će mi ona ispuniti želju, ali jest.

Borim se kao svaki čovjek, *khaleesi*, ali nikad nisam bio turnirski vitez. No s Lvnessinom vrpcom svezanom u čvor oko ruke, bio sam drugi čovjek. Osvajao sam dvoboj za dvobojem. Knez Jason Mallister pao je preda mnom, i Brončani Yohn Royce. Ser Ryman Frey, njegov brat Ser Hosteen, knez Whent, Jaki Bik, čak i Ser Boros Blount od Kraljevske straže - sve sam ih zbacio s konja. U posljednjem okršaju slomio sam devet kopalja boreći se protiv Jaimea Lannistera bez ishoda, a kralj mi je Robert dodijelio pobjednički vijenac. Okrunio sam Lynesse za kraljicu ljubavi i ljepote, i te iste noći pošao njezinu ocu i zatražio njezinu ruku. Bio sam pijan, koliko od slave toliko od vina. Po pravdi me je trebao prezrivo odbiti, ali knez Leyton je prihvatio moju ponudu. Vjenčali smo se ondje u luci Lannis, i četrnaest dana bio sam najsretniji čovjek na svijetu."

"Samo četrnaest dana?" upita Dany. *Čak je i meni dano više sreće od toga, s Drogom koji je bio moje sunce i zvijezde.*

"Četrnaest nam je dana trebalo da otplovimo iz luke Lannis natrag na Medvjedi otok. Moj dom bio je veliko razočaranje za Lynesse. Bio je prestuden, prevlažan, predalek, a moj zamak nije bio veći od drvene vlastelinske kuće. Nismo imali maskarada, ni glumačkih predstava, balova ni sajmove. Godišnja su doba znala proći, a da nijedan pjevač ne dođe svirati za nas, a na otoku nije bilo ni jednog jedinog zlatara. Čak su i objedi postali kušnjom. Moj kuhar znao je malo osim svojih pečenja i gulaša, a Lvnese je ubrzo izgubila tek za ribu i divljač.

Živio sam za njezine osmijehe, pa sam poslao sve do Starigrada po novog kuhara, i doveo svirača harfe iz luke Lannis. *Zlatan*, draguljari, krojačice - sve što je željela pronašao sam za nju, ali nikad nije bilo dovoljno. Medvjedi otok bogat je medvjedima i drvećem, a siromašan bilo čim drugim. Izgradio sam za nju lijepu lađu pa smo plovili u luku Lannis i Starigrad na svetkovine i sajmove, a jednom čak i u Braavos, gdje sam prilično posuđivao od lihvara. Kao turnirski pobjednik osvojio sam njezinu ruku i srce, te sam odlazio na druge turnire zbog nje, ali čarolija je nestala. Nikad se ponovno nisam istaknuo, a svaki poraz značio je gubitak još jednog trkaćeg konja i još jednoga turnirskog oklopa, koji se moraju otkupiti ili zamijeniti. Trošak se nije mogao podnijeti. Konačno sam zahtijevao da se vratimo kući, ali ondje su stvari uskoro postale gore nego prije. Više nisam mogao plaćati kuhara i svirača na harfi, a Lvnese je podivljala kad sam spomenuo da založimo njezine dragulje.

Ostalo... činio sam stvari o kojima me stid govoriti. Za zlato. Kako bi Lvnese mogla zadržati svoje dragulje, svirača harfe i kuhara. Na koncu me sve to skupo stajalo. Kad sam čuo da Eddard Stark dolazi na Medvjedi otok, do te sam mjere ostao bez časti da sam, umjesto da ostanem i suočim se s njegovim sudom, odveo nju sa sobom u progonstvo. Ništa nije bilo važno osim naše ljubavi, rekao sam samom sebi. Utekli smo u Lys, gdje sam prodao brod za zlato da se prehranimo."

Njegov je glas bio mukao od tuge, a Dany ga nije htjela siliti da pripovijeda dalje, no morala je znati kako je sve završilo. "Je li umrla ondje?" priupita nježno.

"Samo za mene", reče on. "Za pola godine moga je zlata nestalo, te sam bio primoran stupiti u službu kao najamni mačevalac. Dok sam se tukao s Braavosijcima na Rhovneu, Lvnese se preselila u vilu trgovačkog princa zvanog Tregar Ormollen. Vele da mu je sada glavna konkubina, a čak i njegova žena živi u strahu od nje."

Dany bijaše užasnuta. "Mrzite li je?"

"Gotovo isto toliko koliko je volim", otpovrne Ser Jorah. "Molim, ispričajte me, moja kraljice. Vidim da sam vrlo umoran."

Ona mu dade dopuštenje da ode, ali dok je podizao skut njezina *šatora*, nije se mogla zaustaviti, a da ga ne dozove s posljednjim pitanjem: "Kako je izgledala, vaša gospa Lvnese?"

Ser Jorah se sjetno osmjehne. "Pa, nalikovala je malko na vas, Dae-*nerys*." On se duboko nakloni. "Dobro spavajte, moja kraljice."

Dany zadrhti, i povuče lavlju kožu čvrsto oko sebe. *Nalikovala je na mene*. To je objašnjavalo mnogo toga što nije posve razumjela. *On me želi*, shvati ona. *On me ljubi kao stoje ljubio nju, ne kao što vitez ljubi svoju kraljicu već kao što čovjek ljubi ženu*. Pokušala je zamisliti sebe u Ser Jorahovu naručju, kako ga ljubi, kako mu ugađa, kako mu dopušta da uđe u nju. Nije vrijedilo. Kad bi sklopila oči, njegovo se lice neprestano mijenjalo u Drogovo.

Khal Drogo je bio njezino sunce i zvijezde, njezin prvi, a možda je morao biti i njezin posljednji. *Maegi* Mirri Maz Duur se zaklela da nikad neće roditi živo dijete, a koji bi čovjek htio jalovu ženu? A koji bi se čovjek mogao nadati da će nadvisiti Droga, koji je umro neodrezane kose i koji je sada jahao kroz noćne zemlje, sa zvijezdama kao svojom *khala-sarom*?

Nikakvi duhovi nisu joj te noći uznemirivali san. Snivala je Droga i prvo jahanje na koje su pošli zajedno one noći kad su se vjenčali. U snu nisu jahali na konjima, već na zmajevima.

Sljedećeg jutra, sazvala je svoje jahače-pobratime. "Krvi moje krvi," rekla je trojici, "trebam vas. Svaki od vas neka izabere tri konja, najizdržljivija i najzdravija koja su nam preostala. Natovarite onoliko vode i hrane koliko vaši konji mogu ponijeti, i odjašite naprijed za mene. Aggo neka udari na jugozapad, Rakharo ravno prema jugu. Jhogo, ti slijedi *shierak qiyu* na jugoistok."

"Što ćemo tražiti, *khaleesi*?" priupita Jhogo.

"Čega god ima", odvrati Dany. "Tragajte za drugim gradovima, živim i mrtvim. Tragajte za karavanama i ljudima. Tragajte za rijekama, jezerima i velikim slanim morem. Otkrijte koliko se daleko ova pustoš prostire pred nama, i što leži na drugoj strani. Kad ostavim ovo mjesto, ne kanim ponovno udariti naslijepo. Znat ću kamo smjeram, i kako ću najbolje tamo stići."

I tako su otišli, cinkajući tiho zvoncima u svojoj kosi, dok se Dany smjestila sa svojom malom skupinom preživjelih na mjesto koje su prozvali *Vaes Tolorro*, Grad kostiju.

Dan je slijedio noć, a noć je slijedila za danom. Žene su sakupljale voće iz vrtova mrtvih.

Muškarci su timarili svoje konje i popravljali sedla, stremene i potkove. Djeca su tumarala zavojitim uličicama i pronašla stare brončane novčiće i komadiće purpurna stakla te kamene vrčeve s ručkama isklesanim nalik na zmije. Jednu je ženu ubo crveni škorpion, ali njezina smrt bila je jedina smrt. Konji su počeli nabacivati nešto mesa. Dany je sama njegovala Ser Jorahovu ranu, te je ona počela zacjeljivati.

Rakharo bijaše prvi koji se vratio. Ravno prema jugu crvena se pustinja prostirala sve dalje i dalje, izvijestio je, sve dok nije završavala na pustojoj obali pokraj otrovne vode. Između nje i ovog mjesta ležao je samo uzburkan pijesak, vjetrom oprženo kamenje i biljke načičkane ostrim trnovima. MIMOŠAO JE KOSTI ZMAJA, KLEO SE, TAKO GOLEMA DA JE PROJAHAO KONJEM KROZ NJEGOVE VELEBNE CRNE RALJE. Izuzev toga, nije vidio ništa.

Dany mu povjeri zapovjedništvo nad skupinom svojih najsnažnijih ljudi, i postavi ih da raskopaju trg kako bi doprli do zemlje pod njim. Ako je vražja trava mogla rasti između kamenih ploča, druge će trave rasti kad ploča nestane. Imali su dovoljno zdenaca, nije im manjkalo vode. Uz malo sjemena, mogli su učiniti da trg procvate.

Aggo se vratio sljedeći. Jugozapad bijaše jalov i spaljen, kleo se. Pronašao je ruševine dvaju drugih gradova, manjih od Vaes Tolorra, ali inače istih. Jedan bijaše zaštićen prstenom lubanja

nataknutih na zahrđala željezna koplja, te se nije usudio ući, ali je istražio drugi koliko god je mogao. Pokazao je Dany željeznu narukvicu koju je pronašao, optočenu nerezanim plamenim opalom veličine njezina palca. Bilo je svitaka također, ali bili su suhi i u stanju raspadanja te ih je Aggo ostavio tamo gdje su i ležali.

Dany mu zahvali i reče da se pobrine za popravak dveri. Ako su neprijatelji prešli pustinju da razore one gradove u drevnim danima, mogli su ponovno doći. "Ako je tako, moramo biti spremni", izjavila je.

Jhogo je izbivao tako dugo da se Dany bojala kako je izgubljen, ali kad su već gotovo prestali tragati za njim, stigao je jašući s jugoistoka. Jedan od stražara koje je Aggo postavio, prvi ga opazi i ispusti povik, a Dany pohita na zidine da sama vidi. Bila je istina. Jhogo je dolazio, ali ne sam. Za njim su jahala trojica neobično odjevenih stranaca na ružnim grbavim stvorenjima prema kojima su konji izgledali patuljasto.

Povukli su uzde pred gradskim vratima, i pogledali uvis kako bi vidjeli Dany na zidu iznad njih. "Krv moje krvi", dozove Jhogo, "bio sam u velikom gradu Qarthu, i vratio se s trojicom koji vas žele vidjeti svojim očima."

Dany je zurila odozgo u strance. "Evo me. Gledajte, ako vam se sviđa... ali najprije mi recite svoja imena."

Blijedi čovjek s modrim usnama odgovori na grlenom dothrakij-skom: "Ja sam Pyat Pree, veliki vještac."

Čelavi čovjek s draguljima u nosu odvraća na valvrijskom jeziku Slobodnih gradova: "Ja sam Xaro Xhoan Daxos od Trinaestorice, trgovački princ iz Oartha."

Žena u pokošću prevučenoj drvenoj maski reče na zajedničkom jeziku Sedam kraljevina: "Ja sam Quaithe od Sjene. Dolazimo u potrazi za zmajevima."

"Ne tragajte dalje", reče im Daenerys Targaryen. "Pronašli ste ih."

jon

Bjelodrvo, zvalo se selo na Samovim starim zemljovidima. Jon ga nije držao baš nekim selom. Četiri ruševne kuće od nežbukana kamena okružene praznim oborom za ovce i bunarom. Kuće su imale samo jednu prostoriju i odozgo bile pokrivene travom, prozori zatvoreni otrcanim komadima životinjske kože. A nad njima su se pomaljale blijede grane i tamnocrveno lišće čudovišno velikog usud-drva.

Bijaše to najveće drvo koje je Jon Snow ikad vidio, s deblom, gotovo osam stopa širokim, i granama raširenim tako daleko da je cijelo selo stajalo u sjeni njegove krošnje. Veličina ga nije toliko uznemirivala koliko lice... pogotovo usta, ne običan izdubljen prorez, već zubata rupa dovoljno velika da proguta ovcu.

Ono nisu ovčje kosti, međutim. Niti je ono ovčja lubanja u pepelu.

"Staro drvo." Mormont je sjedio na konju, mršteći se. "Staro", složi se gavran s njegova ramena.

"Staro, staro, staro."

"I moćno." Jon je mogao osjetiti moć.

Thoren Smalhwood sjaše pokraj debla, mračan u svom oklopu i žicanoj košulji. "Pogledajte to lice. Nije čudo što su ih se ljudi bojali, kad su prvi put došli u Zapadnu zemlju. I sam bih rado zario sjekiru u pro-kletnika."

Jon reče: "Moj otac knez je vjerovao da nijedan čovjek nije mogao izustiti laž pred drvetom srca. Stari bogovi znaju kad ljudi lažu."

"Moj je otac vjerovao isto", reče Stari Medvjed. "Da pogledam tu lubanju."

Jon sjaše. Prebačena preko njegovih leđa u crnim kožnim ramenim koricama nalazila se Duga Pandža, kopile od sječiva, mač za ruku i pol koji mu je Stari Medvjed darovao jer mu je Jon spasio život. Kopile od mača za kopile od čovjeka, šalili su se ljudi. Držak bijaše ponovno oblikovan za njega, urešen jabukom u obliku vučje glave od blijeda kamena, ali je sama oštrica bila valvrijski čelik, star, svijetao i smrtno oštar.

Kleknuo je i posegnuo rukom u rukavici u ždrijelo. Unutrašnjost rupe bila je crvena od suhe smole i crna od vatre. Pod lubanjom ugleda drugu, manju, slomljene vilice. Bila je napola zakopana u pepelu i komadićima kosti.

Kad je donio lubanju Mormontu, Stari je Medvjed podigne objema rukama i zabljuje se u prazne očne duplje. "Divljaci spaljuju svoje mrtve. Oduvijek smo to znali. Sada žalim što ih nisam upitao zašto, kad ih je još bilo nekoliko u blizini."

Jon Snow se sjeti kako je utvara ustala, s očima što su se modro žarile na blijedom mrtvom licu. Znao je zašto, bio je siguran.

"Kad bi kosti mogle govoriti", promrmlja Stari Medvjed. "Ovaj momak bi nam mogao mnogo toga reći: kako je umro, tko ga je spalio, i zašto, kamo su otišli divljaci." Uzdahne. "Šumska djeca su mogla razgovarati s mrtvima, govorilo se. Ali ja ne mogu." Ubaci lubanju natrag u usta drveta, gdje je sletjela uz oblak finog pepela. "Pretražite sve ove kuće. Orijašu, popni se na vrh ovog

drveta, baci pogled. Naložit ću da ovamo dovedu i pse. Možda će ovaj put trag biti svježiji."

Njegov ton nije davao naslutiti da je gajio velike nade u ovo potonje.

Dvojica ljudi prošli su kroz svaku kuću, kako bi se uvjerali da im ništa nije promaklo. Jon je bio u paru s ozbiljnim Eddisonom Tolletom, šti-tonošom sijede kose i mršavim poput ražnja, kojeg su ostala braća zvala Žalosni Edd. "Dovoljno je loše što su mrtvi počeli hodati", rekao je Jonu dok su prelazili selo, "a sad Stari Medvjed želi i da govore. Nikakvo dobro neće proizaći iz *toga*, jamčim ti. A tko može reći da kosti ne bi la-gale? Zašto bi smrt učinila čovjeka istinoljubivim, ili čak pametnim? Mrtvi su najvjerojatnije dosadna svojta, puna zamornih pritužbi - tlo je odveć studeno, moj nadgrobni kamen je trebao biti veći. Zašto *on* dobiva više crvi nego ja...?"

Jon se morao sagnuti da prođe kroz niska vrata. Unutra zatekne pod od utabane zemlje. Nije bilo nikakva pokušaja, nikakva traga da su ovdje živjeli ljudi osim nešto pepela ispod dimnog otvora na krovu. "Kakvo turobno mjesto za život", reče.

"Rodio sam se u kući prilično nalik na ovu", izjavi Žalosni Edd. "Bile su to moje čarobne godine. Poslije su me dopala teška vremena." Gnijezdo od suhe slame za stelju ispunjavalo je jedan kut kuće. Edd ga čeznutljivo pogleda. "Dao bih sve zlato u Bacačevoj hridi da mogu opet spavati u postelji."

"To nazivaš posteljom?"

"Ako je mekše od tla i ako ima krov nad sobom, nazivam to posteljom." Žalosni Edd onjuši zrak. "Njušim izmet."

Miris je bio vrlo slab. "Stari izmet", reče Jon. Kuća se činila kao da je bila prazna duže vrijeme. Kleknuvši, on pretraži slamu rukama kako bi provjerio nije li štogod skriveno pod njom, a potom obiđe zidove. Nije mu trebalo dugo. "Ovdje nema ničega."

Drugo nisu ni očekivali; Bjelodrvu je bilo četvrto selo koje su prošli, i bilo je isto kao i svako prijašnje. Ljudi su otišli, nestali zajedno sa svojim oskudnim imetkom i kakvim god životinjama koje su možda imali. Nijedno od sela nije pokazivalo znakove da je bilo napadnuto. Bila su jednostavno... prazna. "Što misliš da im se dogodilo?" priupita Jon.

"Nešto gore nego što možemo zamisliti", nabaci Žalosni Edd. "Pa, ja bih bio sposoban to zamisliti, ali radije neću. Dovoljno je loše znati da ćeš loše završiti, a da o tome prethodno ne razmišljaš."

Dva lovačka psa njuškala su oko vrata kad su izašli. Ostali psi švrljali su selom. Chett ih je glasno psovao, promukao od gnjeva koji, kako se činilo, nikad nije odlagao na stranu. Svjetlo koje je treperilo kroz crveno lišće usud-drva, činilo je da se čirevi na njegovu licu doimaju još upa-ljenijima nego obično. Kad je opazio Jona, oči mu se suze; između njih nije bilo pretjerane ljubavi.

Ostale kuće nisu donijele nikakvu mudrost. "*Otišli*", krikne Mor-montov gavran, odlepršavši na usud-drvo kako bi se smjestio iznad njih. "*Otišli, otišli, otišli.*"

"Bilo je divljaka u Bjelodrvu samo godinu ranije." Thoren Small-wood doimao se poput kneza višeg od Mormonta, odjeven u blistavu crnu žičanu košulju i izrezbareni prsni oklop Ser Jaremvja Rvkjera. Njegov teški plašt bio je bogato obrubljen samurovinom, i zakopčan prekrizanim čekićima Rvkkerovih, izrađenim u srebru. Ser Jaremvjev plašt, nekoć... ali utvara je odnijela Ser Jaremvja, a Noćna straža nije puštala da išta propadne.

"Godinu ranije Robert je bio kralj, a kraljevstvom je vladao mir", izjavi Jarman Buckwell, plećat trom čovjek koji je zapovijedao izviđačima. "Mnogo se može promijeniti za godinu dana."

"Jedna se stvar nije promijenila", izjavi Ser Mallador Locke. "Manje divljaka znači manje briga. Neću žaliti, što god da ih je zadesilo. Pljačkaši i ubojice, do posljednjeg."

Jon začu šuštanje iz crvenog lišća nad njima. Dvije se grane razdvoje, a on opazi kako se sitan čovjek pomiče od grane do grane lako poput vjeverice. Bedwyck ne bješe viši od pet stopa, ali sijedi su mu pramenovi u kosi odavali godine. Ostali izvidnici zvali su ga Orijaš. Sjeo je na rašlje drveta iznad njihovih glava i rekao: "Ima vode na sjeveru. Jezero, možda. Nekoliko kremenitih bregova uzdiže se na zapadu, ne odveć visokih. Ništa se drugo ne vidi, moja gospodo."

"Mogli bismo se ovdje noćas utaboriti", predloži Smalhwood. Stari Medvjed zirne uvis, tražeći tračak neba kroz blijede grane i crveno lišće usud-drva. "Ne", objavi. "Orijašu, koliko nam još danjeg svjetla preostaje?"

"Tri sata, moj gospodaru."

"Nastavit ćemo na sjever", odluči Mormont. "Stignemo li do tog jezera, moći ćemo se utaboriti na obali, možda uloviti nešto ribe. Jone, donesi mi papira, krajnje je vrijeme da pišem meštru Aemonu."

Jon pronađe pergament, pero i crnilo u svojim bisagama i donese ih vrhovnom zapovjedniku. *U Bjelodrvu*, Mormont nažvrlja. *Četvrto selo. Sva prazna. Divljaci otišli.* "Pronađi Tarh/ja i pobrini se da ovo pošalje na put", reče dok je dodavao Jonu poruku. Kad je zazviždao, njegov gavran doleprša odozgo kako bi sletio na glavu njegova konja. "*Kukuruz*", predloži gavran, kimajući glavom. Konj zarže.

Jon uzjaše svog konjića, okrene ga, i udalji se kasom. Za sjenom velebnog usud-drva muževi Noćne straže stajali su pod manjim stablima, timareći svoje konje, žvačući trake slane govedine, mokreći, češkajući se, i razgovarajući. Kad je bila izdana zapovijed da se krene dalje, razgovor zamre, a oni se uspnu u svoja sedla. Izviđači Jarmana Buckwella odja-haše naprijed, s prethodnicom pod Thorenom Smalhwoodom na čelu same kolone. Potoni je stigao Stari Medvjed s glavnom silom, Ser Mallador Locke s prtljažnom povorkom i brdskim konjima, i konačno Ser Ootyn Wythers i zaštitnica. Dvije stotine ljudi na broju, s upola manje konja.

Danju su slijedili tragove divljači i korita rječica, "izvidničke ceste" koje su ih vodile sve dublje u divljinu lišća i korijenja. Noću bi se utaborili pod zvjezdanim nebom i zurili u komet. Crna braća ostavila su Crni zamak u dobru raspoloženju, šaleći se i izmjenjujući priče, ali onedavna se činilo kako ih je sumorna tišina šume sve uozbiljila. Šale su bivale rjeđe, a volja lošija. Nitko nije htio priznati da se boji - bili su muževi Noćne straže, napokon - ali Jon je mogao osjetiti nelagodu. Četiri prazna sela, nikakvih divljaka ni od korova, a činilo se da je čak i divljač utekla. Ukleta se šuma nikad nije činila ukletijom, čak su se i stari izvidnici u tome slagali.

Dok je jahao, Jon je skinuo rukavicu da prozrači svoje opečene prste. *Kako su gadni.* Izenada se sjeti kako je običavao mrsiti Arvjinu kosu. Njegov mali štap od sestre. Pitao se kako joj je. Malko ga je rastužila pomisao da joj možda nikad više neće milovati kosu. Počeo je is-tezati ruku, pružajući i savijajući prste. Dopusti li da mu se ruka od mača ukoči i postane nespretna, to bi mogao biti njegov kraj, znao je. Čovjeku je trebao njegov mač s one strane Zida.

Jon pronađe Samwella Tarlvja s ostalim upraviteljima, kako napaja svoje konje. Imao ih je trojicu na brizi: vlastitog konja, te dva brdska, od kojih je svaki nosio velik kavez od žice i vrbova šiblja pun gavranova. Ptice zalepršaju krilima kad im je Jon prišao te zakriče na nj kroz rešetke.

Nekoliko krikova zvučalo je sumnjivo poput riječi. "Jesi li ih učio govoriti?" upita on Sama.

"Nekoliko riječi. Trojica od njih mogu reći *snow*."

"Dovoljno je loše što mi jedna ptica umije kriješati ime", reče Jon, "dok snijeg nije nešto o čemu crni brat želi čuti." Snijeg je često značio smrt na sjeveru.

"Je li bilo ičega u Bjelodrvu?"

"Kosti, pepeo i prazne kuće." Jon preda Samu svitak pergamenta. "Stari Medvjed želi poslati glas Aemonu."

Sam uzme pticu iz jednog kaveza, pogladi joj perje, pričvrsti poruku, i reče: "Leti kući sada, hrabra ptico. Kući." Gavran mu zauzvrat *za-grakće* nešto nerazumljivo, a Sam ga odbaci u zrak. Lepršajući krilima, on udari kroz drveće prema nebu. "*Želio* bih da me može ponijeti sa sobom."

"Još uvijek?"

"Pa", reče Sam, "da, ali... Ne bojim se kao prije, zaista. Prve noći, svaki put kad bih čuo nekoga kako ustaje da se pomokri, mislio sam da se divljaci prikradaju da mi prerezu vrat. Bojao sam se ako sklopim oči, da ih možda nikad više neću otvoriti, samo što bi... pa... zora na kraju ipak svanula." Uspije se nasilu osmjehnuti. "Možda sam kukavica, ali nisam *glup*. Sav sam ranjen, a leđa me bole od jahanja i od spavanja na tlu, ali više se gotovo i ne bojim. Pogledaj." Ispruži ruku da Jon vidi kako je mirna. "Radio sam na svojim zemljovidima."

Svijet je čudan, pomisli Jon. Dvije stotine hrabrih ljudi ostavilo je Zid, a jedini koji nije postajao plašljiviji bio je Sam, samopriznati bojaž-Ijivac. "Još ćemo od tebe načiniti izvidnika", našali se on. "Sad ćeš još htjeti jahati u prethodnici kao Grenn. Da porazgovaram sa Starim Medvjedom?" "Da se nisi usudio!" Sam navuče kukuljicu svog golemog crnog plašta i nezgrapno se uzvère na svog konja. Bio je to pluzni konj, krupan, spor i nespretan, ali sposobniji podnijeti njegovu težinu od malih brdskih konja na kojima su jahali izvidnici. "Nadao sam se da ćemo prenoćiti u selu", reče čeznutljivo. "Bilo bi lijepo ponovno spavati pod krovom."

"Premalo je krovova za sve nas." Jon ponovno uzjaše, uputi Samu oproštajni osmijeh, i odjaše. Kolona je već bila dobrano na putu, te je zaobišao selo u širokom luku kako bi izbjegao najgoru gužvu. Vidio je dovoljno od Bjelodrava.

Duh izroni iz šipražja tako nenadano da se konjić uplaši i propne. Bijeli je strahovuk lovio na povećoj daljini od linije marša, ali nije bio znatno bolje sreće od dobavljača koje je Smallvood poslao za divljači. Lugovi bijahu prazni poput sela, rekao im je Dywen jedne noći oko vatre.

"Velika smo skupina", rekao je Jon. "Divljač je vjerojatno rastjerala buka koju stvaramo marširajući."

"Rastjeralo ih je nešto, u to nema sumnje", rekao je Dywen.

Kad se konačno konj primirio, Duh je bezbrižno skakutao pokraj njega. Jon dostigne Mormonta dok je ovaj zaobilazio glogov guštik. "Je li ptica krenula?" priupita Stari Medvjed.

"Jest, moj gospodaru. Sam ih uči govoriti."

Stari Medvjed frkne. "Požalit će to. Prokleta stvorenja stvaraju mnogo buke, ali nikad ne vele ništa što je vrijedno čuti."

Jahali su u tišini, sve dok Jon ne izusti: "Ako je moj stric također zatekao sva ova sela prazna—"

"—odlučio je doznati zašto je tako," završi knez Mormont umjesto njega, "a može biti da netko ili nešto nije želio da to dozna. Pa, bit će nas tri stotine kad nam se Qhorin pridruži. Kakav god nas neprijatelj ondje čeka, otkrit će da s nama neće lako izaći na kraj. Pronaći ćemo ih, Jone, obećavam ti."

/// će oni pronaći nas, pomisli Jon.

arya

Rjeka je bila modrozeleni vrpca koja je blistala na jutarnjem suncu. Trstika je rasla gusto u pličinama duž obala, a Arya opazi vodenu zmiju kako klizi površinom, šireći valice za sobom dok je išla. Nad glavama sokol je oblijetao u lijenim krugovima.

Mjesto se činilo mirnim... sve dok Koss nije opazio mrtvaca. "Ondje, u trsci." Pokaže prstom, a Arya ga ugleda. Tijelo vojnika, bezoblično i nabuhlo. Njegov natopljeni zeleni plašt visio je s trule cjepanice, a jato sićušnih srebrnih ribica grickalo mu je lice. "Rekao sam vam da su tijela", objavi Lommy. "Mogao sam ih okusiti u onoj vodi."

Kad je Yoren ugledao truplo, pljunuo je. "Dobbere, vidi ima li štogod vrijedno uzimanja. Oklop, nož, nešto novca, što hoćeš." Podbo je svog skopča i odjahao dalje uz rijeku, ali konj se borio u mekom blatu, a onkraj trstike voda je bivala sve dublja. Yoren dojaše natrag gnjevan, s konjem do koljena prekrivenim smeđom sluzi. "Nećemo prelaziti ovdje. Koss, poći ćeš sa mnom uzvodno, potražiti gaz. Wothe, Gerrene, vi idite nizvodno. Ostali čekajte ovdje. Postavite stražu."

Dobber pronađe kožni novčanik o mrtvačevu pojasu. U njemu bijahu četiri bakrenjaka i mali uvojak plave kose svezan crvenom vrpcom. Lommy i Tarber svuku se dogola i odu gacati, a Lommy skupi pregršt ljigavog blata i baci ga na Vruću Pitu, vičući: "Blatna Pita! Blatna Pita!" U dnu kola, Rorge je proklinjao i prijetio i govorio im da ga oslobode dok je Yoren izbivao, ali nitko se nije osvrtao na nj. Kurz ulovi ribu golim rukama. Arya je vidjela kako je to učinio, stojeći iznad plitke bare, miran poput vode stajačice, sunuvši rukom brzo poput zmije kad je riba doplivala bliže. To se nije činilo teškim poput hvatanja mačaka. Ribe nisu imale pandže. Bilo je podne kad su se ostali vratili. Woth donese izvještaj o drvenom mostu pola milje nizvodno, koji je, međutim, netko spalio. Yoren oguli kiseli list s bale. "Možda bi konji mogli preplivat, prijeko, možda i magarci, ali nema načina da prenesemo ona kola. A na sjeveru i zapadu ima dima, još vatri, može bit da je ova strana rijeke mjesto na kojem bi nam bilo bolje ostat." Podigao je dugačak štap i nacrtao krug u blatu, s linijom koja se na dnu vukla za njim. "Ovo je Božje oko, s rijekom koja otječe na jug. Mi smo ovdje." Izdubi rupu pokraj linije rijeke, ispod kruga. "Ne možemo ići oko zapadnog dijela jezera, kao što sam mislio. Istok nas vraća na Kraljevsku cestu." Pomaknuo je štap do točke gdje su se linija i krug spajali. "Koliko se sjećam, ovdje je neki grad. Utvrda je kamena, a ondje i neki vlastelini imaju svoje sjelo, samo kulu, ali imaju stražu, među kojom možda bude koji vitez ili dva. Slijedit ćemo rijeku na sjever, trebali bismo stići onamo prije mraka. Imaju brodove, pa kanim prodati sve što imamo i unajmiti nam jedan." Povuču štap kroz kružnicu jezera od dna do vrha. "Ako bogovi budu dobri, zateći će nas vjetar pa ćemo preploviti preko Božjeg oka do Harrengrada." Zario je šiljak u vrh kružnice. "Možemo ondje kupiti nove konje, ili se skloniti u Harrenhal. To je sjedište kneginje Whent, a ona je oduvijek bila prijateljica Straže."

Oči Vruće Pite se rašire. "Ima duhova u Harrenhalu..."

Yoren pljune. "Ovo je za tvoje duhove." Baci štap u blato. "Uzjašite."

Arya se sjećala priča koje je Stara Nana običavala pripovijedati o Harrenhalu. Zli se kralj Hallen zazidao unutra, te je Aegon oslobodio svoje zmajevе i pretvorio zamak u lomaču. Nana je rekla

kako ognjeni duhovi još opsjedaju pocrnjele kule. Katkada su ljudi odlazili spavati živi i zdravi u svoje postelje, a pronalazili bi ih mrtve ujutro, posve izgorjele. Arya nije zapravo vjerovala u to, osim toga to se dogodilo prije mnogo vremena. Vruća Pita se ponašao budalasto; neće biti duhova u Harrenhalu, bit će *vitezova*. Arya bi se mogla razotkriti kneginji Whent, a vitezovi bi je otpratili kući i čuvali. To je bilo nešto što su vitezovi činili; čuvali bi, posebice žene. Možda bi kneginja Whent pomogla čak i plačljivoj djevojčici.

Riječna staza nije bila Kraljevska cesta, no nije bila ni upola tako loša kakva je mogla biti, te su se kola konačno spretno kotrljala putem. Ugledali su prve kuće sat prije večeri; udobne male kolibe s krovovima od slame okružene poljima žita. Yoren odjaše naprijed, dozivajući, ali ne dobije odgovora. "Mrtvi, može bit'. U' se kriju. Dobber, Rey, sa mnom." Trojica muškaraca uđu u kolibu. "Lonaca nema, nema ni traga kakvom novcu stavljenom na stranu", promrmlja Yoren kad su se vratili. "Nema životinja. Pobjegli, najvjerojatnije. Može bit da smo ih sreli na Kraljevskoj cesti." Barem kuća i polje nisu bili spaljeni, i nije bilo leševa naokolo. Tarber iza kuće pronade vrt, te su iščupali nešto luka i rotkve i napunili vreću kupusom prije nego što su nastavili svojim putem. Nešto dalje uz cestu, nazreli su šumarevu brvnaru okruženu starim drvećem i uredno naslaganim cjepanicama spremnim za sječu, a kasnije trošnu sojenicu koja se naginjala nad rijeku na stupovima deset stopa visokim. Obje su bile napuštene. Prošli su mnoga polja, u kojima su žito, kukuruz i ječam dozrijevali na suncu, ali ovdje nije bilo ljudi koji su sjedili na drveću i stražarili s kosama. Konačno se grad pokaže na vidiku; grozd bijelih kuća prostrt oko zidina utvrde, velika septa sa drvenim krovom pokrivenim sindrom, kneževska kula koja je sjedila na maloj uzvisini prema zapadu... i ni traga od ljudi, nigdje.

Yoren je sjedio na svom konju, mršteći se kroz zamršenu bradu. "Ne sviđa mi se," reče, "ali što je, tu je. Poći ćemo razgledat. *Oprezno* raz-gledat. Vidjeti je l' se možda štogod puka skriva. Možda su ostavili brod za sobom, ili kakvo oružje kojim se možemo poslužiti."

Crni brat ostavi desetoricu da čuvaju kola i cmizdravu malu djevojčicu, a ostatak razdvoji u četiri skupine po petero koje su trebale pretražiti grad. "Držite uši i oči otvorene", upozori ih, prije nego što je od-jahao prema kuli da vidi ima li kakva znaka od plemića i njegove straže.

Arya se zateče s Gendrvjem, Vrućom Pitom i Lommyjem. Zdepasti, trbušasti Woth nekoć je veslao na galiji, što im je bilo najslbličnije mornaru što su imali, pa mu je Yoren rekao da ih povede na obalu jezera i pogleda mogu li pronaći kakav brod. Dok su jahali između tihih bijelih kuća, ježurci su miljeli po Arvjinih rukama. Ovaj prazni grad plašio ju je gotovo jednako kao spaljena utvrda gdje su pronašli uplakanu djevojčicu i jednoruku ženu. Zašto bi ljudi pobjegli i ostavili svoje domove i sve ostalo? Što ih je moglo tako prestraviti?

Sunce bijaše nisko na zapadu, a kuće su bacale duge tamne sjene. Iznenadan prasak zvuka nagna Aryju da posegne za Iglom, ali bio je to samo prozorski kapak koji je lupao na vjetru. Nakon otvorene riječne obale, zatvorenost grada činila ju je preosjetljivom.

Kad je nazrela jezero između kuća i stabala, Arya zarije koljena u konja, galopirajući mimo Wotha i Gendrvja. Izletjela je na tratinu pokraj šljunčane obale. Zalazeće sunce činilo je da se mirna površina vode ljeskala poput ploče kaljenog bakra. Bilo je to najveće jezero koje je ikad vidjela, bez ikakva nagovještaja suprotne obale. Ugledala je krčmu prizemnicu sa svoje lijeve strane, sagrađenu ponad vode na teškim drvenim balvanima. Njoj zdesna, dugačak je mol stršio u jezero, a bilo je i drugih gatova dalje na istoku, drvenih prstiju koji su sezali izvan grada. Ali jedini brod na vidiku bio je prevrnuti čamac na vesla, napušten na stijenama pod krčmom, sasvim trula dna. "Otišli su", reče Arya snuždeno. Što će početi sada?

"Tamo je krčma", reče Lommy, kad su ostali dojahali. "Mislite li da su ostavili štogod hrane? Ili piva?"

"Hajdemo vidjet'", predloži Vruća Pita.

"Pusti krčmu na miru", prasne Woth. "Yoren je rekao da moramo pronać' brod."

"Uzeli su brodove." Arya je nekako znala da je to bila istina. Mogli su pretražiti cijeli grad, i ne bi pronašli ništa više od prevrnuti čamca na vesla. Klonula duhom, ona siđe s konja i klekne pokraj jezera. Voda je blago zapljuskivala oko njezinih nogu. Nekoliko je krijesnica izlazilo, a njihova se mala svjetla žmigajući palila i gasila. Zelena je voda bila topla poput suza, ali u njoj nije bilo soli.

Imala je okus po ljetu, blatu i raslinju. Arya uroni lice u vodu da ispere prašinu, prljavštinu i znoj dana. Kad se nagnula unatrag, kapljice su joj tekle niz šiju i pod ovratnik. Bile su ugodne. Željela je da može skinuti odjeću i zaplivati, klizeći kroz vodu poput mršave ružičaste vidre. Možda bi mogla plivati cijelim putem do Oštrozimlja.

Woth vikne na nju da pomogne tražiti, pa je to i učinila, zavirujući u spremišta za čamce i drvarnice dok je njezin konj pasao duž obale. Pronašli su nekoliko jedara, nešto čavala, kabele stvrdnuta katrana, i majku mačku s leglom tek okoćenih mačića. Ali nikakvih brodova.

Grad bijaše mračan poput kakve šume kad su se Yoren i ostali pojavili. "Kula je prazna", reče on. "Knez se možda otišao borit, il' odvest svoje pučane na sigurno, 'ko zna. U gradu nije ostalo ni konja ni svinja, ali jest ćemo. Vidio sam guske kako slobodno trčkaraju, i nešto kokoši, a u Božjem oku ima dobre ribe."

"Brodovi su nestali", izvijesti Arya.

"Mogli bismo zakrpat' dno onog čamca", reče Koss.

"Mogao bi dostajat' za nas četvoricu", reče Yoren.

"Ima čavala", istakne Lommy. "A ima i drveća svud naokolo. Mogli bismo načiniti čamce za sve." Yoren pljune. "Znaš li išta o brodogradnji, bojiteljev dječake?" Lommy je izgledao smeteno.

"Splav", predloži Gendrv. "Svatko može načiniti splav, i duge štapove za guranje."

Yoren se doimao zamišljenim. "Jezero je preduboko da se štapovima odguramo prijeko, ali ako ostanemo u pličini blizu obale... to bi značilo ostavit kola. Možda bi tako bilo najbolje. Odložit ću odluku do sutradan."

"Možemo li ostati u krčmi?" htio je priupitati Lommy.

"Ostat ćemo u utvrdi, sa zakračunatim dverima", reče starac. "Sviđa mi se osjećaj kamenih zidova oko mene dok spavam."

Arya nije mogla šutjeti. "Ne smijemo ostati ovdje", izlane ona. "Ni ovi ljudi nisu. Pobjegli su, čak i njihov gospodar."

"Arry se boji", objavi Lommy, njačući od smijeha. "Ne *bojim* se," oštro mu uzvрати ona, "ali *oni* se jesu."

"Pametna dečko", reče Yoren. "Stvar je u tome stoje narod koji je ovdje živio, bio u ratu, sviđalo im se to ili ne. Mi nismo. Noćna straža ne staje ni na čiju stranu, pa nam nijedan čovjek nije neprijatelj."

I nijedan nam čovjek nije prijatelj, pomisli ona, ali ovaj put zadrži jezik za zubima. Lommy i ostali su je promatrali, a ona nije htjela ispasti kukavica pred njima.

Dveri utvrde bijahu posute željeznim čavlima. U unutrašnjosti su pronali par željeznih sipki veličine mladih stabala, s rupama za motke u tlu i metalnim potpornjima na dverima. Kada su provukli šipke kroz potpornje, stvorili su golem podupirač u obliku slova X. Ovo nije bila Crvena utvrda, Yoren je objavio kada su istražili utvrdu od vrha do dna, ali bila je bolja od većine, pa bi trebala dobro poslužiti za jednu noć. Zidine bijahu od gruba neožbukana kamena, deset stopa visoke, s drvenim nogostupom unutar kruništa. Postojala su stražnja vrata na sjeveru, a Gerren je otkrio zaklopac pod slamom u staroj drvenoj staji, koji je vodio do uskog, zavojitog tunela. Slijedio ga je dugo vremena podzemljom te izašao kod jezera. Yoren im naloži da dokotrljaju kola povrh zaklopca, kako bi bili sigurni da nitko neće stići tim putem. Razdijelio ih je na tri straže, i poslao Tarbera, Kurza i Cutjacka do napuštene kule da drže kraj na oku s visine. Kurz je imao lovački rog da najavi ako zaprijeti pogibelj.

Odvezli su kola i životinje u utvrdi te zabarikadirali dveri za sobom. Staja je bila trošno zdanje, dovoljno veliko da primi polovicu životinja u gradu. Sklonište, gdje su se građani skrivali u doba nevolje, bilo je još veće, nisko i dugačko i izgrađeno od kamena, sa slamnatim krovom. Koss je izašao na pokrajnje dveri i doveo guske natrag, te dvije kokoši, a Yoren je dopustio paljenje ognjišne vatre. U utvrdi se nalazila velika kuhinja, iako su svi lonci i kotlovi bili odneseni.

Gendrv, Dobber i Arya preuzeše kuharske dužnosti. Dobber je rekao Aryji da operuša živad dok je Gendrv sjekao drva. "Zastoja ne mogu sjeći drva?" upitala je, ali nitko je nije slušao.

Namrgođeno, primila se čerupanja kokoši dok je Yoren sjedio na kraju klupe brusom oštreci rub svog bodeža.

Kad je hrana bila spremna, Arya je pojela kokošji batak i komad luka. Nitko nije mnogo govorio, čak ni Lommy. Gendry je kasnije otišao na svoju stranu, lašteći kacigu s izrazom na licu kao da nije bio prisutan. Uplakana djevojčica jecala je i cviljela, ali kad joj je Vruća Pita ponudio komad guske ona ga lakomo proguta i zatraži još.

Aryju je zapala druga straža, te je pronašla slamaricu u skloništu. San nije dolazio lako, te je posudila Yorenov kamen i prihvatila se brušenja Igle. Syrio Forel je rekao kako je tupa oštrica poput hroma konja. Vruća Pita čučne na slamaricu pokraj nje, promatrajući je kako radi. "Gdje si dobio tako dobar mač?" priupita. Kad je opazio pogled koji mu je dobacila, podigne ruke u obranu. "Nisam rekao da si ga ukrao, samo sam htio znati odakle ti. To je sve."

"Dao mi ga je brat", promrmlja ona. "Nisam znao da imaš brata."

Arya zastane da se počee ispod košulje. Bilo je buha u slami, iako nije razumjela zašto bi je nekoliko buha mučilo. "Imam puno braće."

"Zaista? Jesu li veći od tebe, ili manji?"

Ne bih smjela govoriti ovako. Varenje rekao da moram držati usta zatvorena. "Veći", lagala je.

"Imaju i mačeve, velike duge mačeve, i pokazali su mi kako da ubijem ljude koji me gnjave."

"Razgovarao sam, nisam gnjavio." Vruća Pita se udalji i ostavi je samu, a Arya se sklopila na svojoj slamarici. Mogla je čuti uplakanu djevojčicu na suprotnoj strani skloništa. *Kad bi barem ušutjela. Zašto mora plakati cijelo vrijeme?*

Mora da je usnula, iako se nije sjećala da je sklopila oči. Sanjala je da neki strahovuk zavija, a zvuk bijaše tako stravičan da ju je smjesta probudio. Arya se uspravi na svojoj slamarici dok joj je srce lupalo. "Vruća Pito, probudi se." Ustala je. "Wothe, Gendry, jeste li čuli?" Navukla je jednu čizmu.

Svud oko nje, muškarci i dječaci komešali su se i puzali na svojim slamaricama. "Što je?" priupita Vruća Pita. "Čuo što?" htio je znati Gendry. "Arry je ružno sanjao", reče netko drugi.

"Ne, čuo sam", uporno je tvrdila ona. "Vuk."

"Arry ima vukove u glavi", podsmjehne se Lommy.

"Neka tule", reče Gerren. "Oni su tamo vani, mi ovdje unutra."

Woth se složi. "Nikad nisam vidio da je vuk napao utvrdu."

Vruća je Pita govorio: "Ništa nisam čuo."

"Bio je vuk", viknula je na njih, dok je potezala drugu čizmu. "Nešto nije u redu, netko dolazi, ustajte!"

Prije nego što su je mogli ponovno nadglasati, zvuk stiže drhteći kroz noć - samo što to ovaj put nije bio vuk. Bio je to Kurz koji je trubio u svoj lovački rog, oglašavajući opasnost. U treptaju srca, svi su navlačili odjeću i grabili oružje koje god su posjedovali. Arya je trčala prema dve-rima kad se rog ponovno oglasio. Dok je brzala pokraj staje, Gorki divlje zategne lancima, a Jaqen H'ghar dovikne iz dna njihovih kola. "Dječaće! Mili dječaće! Je li rat, krvavi rat? Dječaće, oslobodi nas. Čovjek se može boriti. *Dječaće!*" Ona se ne obazre na nj i zaleti se naprijed. Dotad je već mogla čuti konje i povike s one strane zida.

Uzverala se na nogostup. Ograda bijaše malko previsoka, a Arya malko preniska; morala je ugrurati nožne prste u rupice između kamenja da pogleda na drugu stranu. Na trenutak je pomislila kako je grad pun krijesnica. Tada shvati da su to bili ljudi sa zublama, koji su galo-pirali između kuća. Vidjela je kako je jedan krov planuo, a oganj je lizao trbuh noći vrućim narančastim jezicima kad je slama počela gorjeti. Idući je slijedio, a potom i drugi, te su uskoro vatre buktjele posvuda.

Gendry se uspne pokraj nje, noseći svoju kacigu. "Koliko ih je?"

Arya ih pokuša prebrojiti, ali jahali su prebrzo, a zublje su se vrtjele zrakom kako su ih bacali.

"Stotinu", reče ona. "Dvije stotine, ne znam." Ponad huke plamena, mogla je čuti povike. "Uskoro će doći po nas."

"Ondje", reče Gendry, upirući prstom.

Kolona jahača kretala se između zapaljenih zdanja prema utvrdi. Svjetlost vatre iskrila je s metalnih kaciga i prskala njihove žičane košulje i oklope narančastim i žutim bojama. Jedan je

čovjek nosio stijeg na visokom koplju. Pomislila je daje crven, ali bilo je teško razaznati u noći, s požarom koji je bjesnio svud naokolo. Sve se činilo crvenim ili crnim ili narančastim.

Vatra je skakala s jedne kuće na drugu. Arya vidje proždrtu stablo; plamenovi su mu gmizali granama sve dok nije postalo suprotnost noći u haljama od žive narančaste boje. Svi su sada bili budni, postrojavajući se po nogostupima ili se boreći s preplašenim životinjama. Mogla je čuti kako Yoren uzvikuje zapovijedi. Nešto joj udari o nogu, a ona zime dolje te otkrije uplakanu djevojčicu kako joj stiće nogu. "Gubi se!" Iskobelja nogu. "Što radiš ovdje gore? Bježi i sakrij se negdje, ti glupačo." Odgurne djevojčicu od sebe.

Jahači se zaustave pred dverima. "*Vi u utvrdi!*" povikne vitez u visokoj kacigi sa šiljastom krestom. "*Otvorite, u ime kralja!*"

"Da, a kojega to kralja?" stari Revsen dovikne odozgo, prije nego što ga je Woth ćuškom utišao. Yoren se uspne na branik pokraj dveri. Njegov izbljednuli crni plašt bio je privezan za drveni štap. "*Vi ste ovdje opkolili vojnike!*" vikne. "*Građani su otišli.*"

"A tko si ti, starce? Jedan od kukavaca kneza Berica?" upita vitez u zašiljenoj kacigi. "Ako je ona debela budala Thoros unutra, pitaj ga kako mu se sviđaju *ove* vatre."

"Nema ovdje takvog čovjeka", dovikne Yoren odgovarajući. "Samo nekoliko momčića za Stražu. Nemaju udjela u vašem ratu." Podigao je štap, tako da su svi mogli vidjeti boju njegova plašta.

"Pogledajte. To je crno, za Noćnu stražu."

"Ili crno za kuću Dondarrion", vikne čovjek koji je nosio neprijateljski stijeg. Njegove su se boje mogle sada jasnije vidjeti na svjetlu gorućeg grada; zlatni lav na crvenom. "Grb kneza Berrica je purpurna munja na crnom polju."

Najednom se Arya sjeti jutra kad je bacila naranču u Sansino lice i zalila sokom cijelu njezinu glupu bjelokosnu svilenu haljinu. Bio je neki južnjački plemićić na turniru, glupa sestrina prijateljica Jeyne zaljubila se u njega. Imao je munju na svom štitu, a njezin ga je otac poslao da odrubi glavu Psetovu bratu. Sada se to činilo tisuću godina daleko, nešto što se dogodilo drugoj osobi u nekom drugom životu... Aryji Stark, Namjesnikovoj kćeri, ne Arrvu, sirotom dječaku. Kako bi Arry znao plemiće i njima slične?

"Zar ste slijepi, čovječe?" Yoren zamahne štapom naprijed-natrag, čineći da plašt vijori. "Vidite li prokletu munju?"

"Noću svi stjegovi izgledaju crno", primijeti vitez u šiljastoj kacigi. "Otvorite, ili ćemo vas držati odmetnicima u savezu s kraljevim neprijateljima."

Yoren pljune. "Tko vam zapovijeda?"

"Ja." Odsjaji plamtećih kuća mutno su treperili na oklopu njegova ratnog konja dok su ga drugi propuštali da prođe. Bio je krupan čovjek s mantikorom na štitu, i kićenim spiralnim rezbarijama na čeličnom prsnom oklopu. Kroz otvoreni vizir njegove kacige, pomaljalo se blijedo svinjoliko lice. "Ser Amory Lorch, vazal kneza Tywina Lannistera od Bacačeve hridi, Kraljeva Namjesnika. *Pravog* kralja, Joffreyja." Imao je visok, tanak glas. "U njegovo ime, zapovijedam vam da otvorite ove dveri."

Svud oko njih, grad je gorio. Noćni je zrak bio pun dima, a raznoše-ni crveni ugarci brojem su nadmašivali zvijezde. Yoren se smrkne. "Ne vidim potrebe. Činite što želite s gradom, nije me briga, ali ostavite nas na miru. Mi vam nismo neprijatelji."

Gledajte svojim očima, Arya poželje viknuti ljudima ispod. "Zar ne *vide* da nismo ni plemići ni vitezovi?" šapne ona.

"Mislim da ne mare, Arry", Gendrv uzvratu šapćući.

A ona pogleda Ser Amoryjevo lice, onako kako ju je Syrio naučio gledati, i uvidje da je imao pravo.

"Ako niste izdajice, otvorite dveri", zovne Ser Amory. "Provjerit ćemo govorite li istinu i poći svojim putem."

Yoren je žvakao kiseli list. "Rekao sam vam, nema ovdje nikog osim nas. Imate moju riječ daje tako."

Vitez u šiljastoj kacigi se nasmije. "Vrana nam daje svoju *riječ*."

"Izgubio si se, starce?" naruga se jedan od kopljanika. "Zid je daleko odavde, na sjeveru."

"Naređujem vam još jedanput, u ime kralja Joffreyja, da dokažete vjernost koju ispovijedate i otvorite dveri", reče Ser Amory.

Dug je trenutak Yoren premišljao, žvačući. Onda pljune. "Mislim da neću."

"Neka bude. Prkosite kraljevoj zapovijedi, te vas stoga proglašavam pobunjenicima, s crnim plaštevima ili bez njih."

"Imam ovdje mladih dječaka", vikne Yoren odozgo.

"Mladi dječaci i stari ljudi umiru podjednako." Ser Amory podigne lijenu šaku, te koplje doleti iz vatrom osvijetljenih sjenki za njim. Mora da je Yoren bio meta, ali je Woth pokraj njega bio taj kojega je koplje pogodilo. Glava koplja prošla mu je kroz vrat i rasprsnula se na površini njegove šije, mračna i mokra. Woth zgrabi vreću, i padne mlitavo s nogostupa.

"Jurišajte na zidove i sve ih pobijte", reče Ser Amory glasom u kojem se osjećala dosada. Još kopanja poleti. Arya povuče Vruću Pitu za stražnji dio njegove tunike. Izvana dopre zveket oklopa, struganje mača po koricama, lupa kopanja po štitovima, izmiješani s kletvama i topotom jurećih konja. Zublja doplovi vrteći se u zraku ponad njihovih glava, ostavljajući za sobom vatrene prste dok je padala na tlo dvorišta.

"*Oštrice!*" vikne Yoren. "Raširite se, obranite zid gdje god udare. Koss, Urreg, čuvajte stražnja vrata. Lommy, izvuci to koplje iz Wotha i dođi gore gdje je on bio."

Vruća Pita ispusti svoj kratki mač u trenutku kad ga je pokušao isukati. Arya gurne oštricu natrag u njegovu ruku. "Ne znam se tući mačem", reče on, raširenih očiju.

"To je lako", reče Arya, ali laž zamre u njezinu grlu kad neka *ruka* ščepa vrh ograde. Vidjela ju je na svjetlu gorućeg grada, tako jasno da se činilo kao da je vrijeme stalo. Prsti bijahu tupi, žuljeviti, žičane crne dlačice rasle su između zglobova, bilo je zemlje pod noktom palca. *Strah siječe dublje od mačeva*, sjeti se ona, dok se vršak okrugle kacige pomaljao iza ruke.

Zamahнула je mačem žestoko, a Iglin u zamku prekovani čelik zagriže u prste između zglobova.

"*Oštrozimlje!*" vrisne. Krv prokulja, prsti odlete, a lice u kacigi nestane iznenadno kao što se i pojavilo.

"Iza!" vikne Vruća Pita. Arya se zavrti. Drugi je čovjek bio bradat i bez kacige, s bodežom među zubima kako bi ostavio obje ruke slobodne za penjanje. Dok je prebacivao nogu preko ograde, ona mu zarije vršak u oči. Igla ga nije ni dotakla; nagnuo se natrag i pao. *Nadam se da će pasti na lice i odgristi si jezik*. "Gledaj njih, ne mene!" krikнула je na Vruću Pitu. Idući put kad se netko pokušao uspeti njihovim dijelom zida, dječak je udario po njegovim rukama svojim kratkim mačem sve dok čovjek ne bi pao.

Ser Amory nije imao ljestava, ali su zidovi utvrde bili grubo klesani i neokrećeni, stoga jednostavni za penjanje, a činilo se kako neprijatelju nema kraja. Za svakog kojeg je Arya posjekla, probola ili odgurnula, drugi je dolazio preko zida. Vitez u šiljastoj kacigi dosegao je bedem, ali je Yoren zapleo svoj crni stijeg oko njegova šiljka i zatjerao vršak svog bodeža kroz njegov oklop dok se čovjek borio sa suknom. Svaki put kad bi Arya pogledala uvis, sve bi više zubljati letjelo, ostavljajući za sobom duge plamene jezike koji su se zadržavali u njezinim očima. Ugledala je zlatnog lava na crvenom stijegu i pomislila na Joffreyja, želeći daje ovdje kako bi mu mogla zariti Iglu u ono podrugljivo lice.

Kad su četvorica napala dveri sjekirama, Koss ih odozgo ustrijeli sulicama, jednog za drugim. Dobber zbaci čovjeka s nogostupa, a Lommy mu razbije glavu kamenom prije nego što se mogao dignuti, te stane nukati sve dok nije opazio nož u Dobberovu trbuhu i shvatio kako ni on neće ustati. Arya preskoči preko mrtvog dječaka ne starijeg od Jona, koji je ležao odsječene ruke.

Mislila je kako to nije ona učinila, ali nije bila sigurna. Čula je Qyla gdje preklinje za milost prije nego što mu je vitez s osom na štitu smrskao lice nazubljenim buzdovanom. Sve je vo-njalo na krv, dim, željezo i mokraću, ali nakon nekog vremena činilo se da se sve stopilo u jedan miris.

Nije vidjela kako se koštunjavi čovjek popeo preko zida, ali kad je to učinio sručila se na nj s Gendrvjem i Vrućom Pitom. Gendrvjev mač skršio je muškarčevu kacigu, otrgnuvši mu je s glave. Ispod je bio ćelav i izgledao je preplašeno, manjkalo mu je zubi i imao je prosijedu bradu, ali, čak i dok je osjećala samilost prema njemu, ubijala gaje, vičući: "*Oštrozimlje! Oštrozimlje!*" dok je Vruća Pita vrištao: "*Vruća Pita!*" pokraj nje zasjekavši u muškarčev suhonjavi vrat.

Kad je mršavko bio mrtav, Gendry mu ukrade mač i skoči u dvorište da se još bori. Arya pogleda pokraj njega, i opazi kako čelične sjene trče kroz utvrdnu. Svjetlost vatri sjajila se na njihovim oklopima i oštri-cama, a ona je znala da su nekako dospjeli preko zida, ili se probili kroz stražnja vrata. Skočila je pokraj Gendryja, dočekavši se onako kako ju je Syrio naučio. Noć je odzvanjala sudarom čelika i kricima ranjenih i umirućih. Na trenutak Arya je stajala nesigurna, ne znajući kojim bi putem pošla. Smrt bijaše svud oko nje.

A tada je Yoren bio ondje, tresući je, urlajući joj u lice. "*Dječace!*" viknuo je, onako kako je uvijek vikao. "*Izlazi odavde, gotovo je, izgubili smo. Okupi sve koje možeš, sebe i njega i ostale dječake, izvedi ih van. Odmah!*"

"Kako?" reče Arya.

"Onaj zaklopac", vrisne on. "Ispod staje." U tren okaje nestao, otišao se tući, s mačem u ruci.

Arya ščepa Gendryja za ruku. "Rekao je da *idemo*", viknula je, "staja, *izlaz*."

Kroz proreze na njegovoj kacigi, Bikove su oči blistale odrazom vatre. On kimne. Pozvali su Vruću Pitu sa zidina te pronašli Lommyja Ze-lenorukog koji je ležao krvareći od koplja probodenog kroz list noge. Pronašli su i Gerrena, ali bio je odveć ozlijeđen da bi se micao. Dok su trčali prema staji, Arya opazi uplakanu djevojčicu koja je sjedila usred kaosa, okružena dimom i pokoljem. Zgrabi je za ruku i povuče na noge dok su ostali otrčali naprijed. Djevojčica nije htjela hodati, čak ni kad ju je pljusnula. Arya ju je vukla svojom desnom rukom dok je Iglu držala u lijevoj. Pred njima, noć je bila tamnocrvena. *Staja se zapalila*, pomisli ona. Plamenovi su oblizivali njezine zidove s mjesta gdje je zublja pala na slamu, a ona je mogla čuti kričanje životinja ulovljenih u stupicu. Vruća Pita iskorakne iz staje. "Arry, *hajde!* Lommy je *otišao*, ostavi je ako neće ići!"

Tvrdoglavo, Arya je potezala sve jače, vukući uplakanu djevojčicu za sobom. Vruća Pita se naglo povuče unutra, napuštajući ih... ali Gendry se vrati, a vatra je blistala tako jarko na njegovoj ulaštenoj kacigi da se činilo kao da se rogovi narančasto žare. Potrčao je prema njima, te prebacio uplakanu djevojčicu preko svog ramena. "*Trči!*"

Projuriti kroz vrata staje bilo je kao utrčati u peć. Zrak se vrtložio od dima, a stražnji je zid bio ognjena ploha od tla do krova. Njihovi konji i magarci ritali su se, propinjali i vrištali. *Sirote životinje*, pomisli Arya. Tad ugleda kola, i trojicu ljudi vezanih lancima za njih. Gorki se bacao na svoje lance, a krv mu je curila niz ruke s mjesta gdje su mu okovi obavijali zglavke. Rorge je urlao kletve, udarajući po drvetu. "*Dječace!*" zovne Jaquen H'ghar. "*Mili dječace!*"

Otvoren zaklopac nalazio se samo nekoliko stopa naprijed, ali se vatra širila brzo, proždirući staro drvo i suhu slamu brže nego što je mogla povjerovati. Arya se sjeti Psetova strahotno opečena lica. "Tunel je uzak", vikne Gendry. "Kako ćemo je provući?"

"Vuci je", reče Arya. "Guraj je."

"Dobri dječaci, ljubazni dječaci", dozivao je Jaquen J'ghar, kašljući.

"*Skidaj ove jebene lance!*" vrisne Rorge.

Gendry se ne obazre na njih. "Ti idi prvi, onda ona, onda ja. Požuri, dug je put."

"Kad si sjekao drva za potpalu," sjeti se Arya, "gdje si ostavio sjekiru?"

"Vani kod skloništa." Ustupi jedan letimičan pogled svezanim ljudima. "Prije bih spasio magarce. Nemamo vremena."

"Ti je uzmi!" vikne ona. "Ti je izvedi van! Učini to!" Vatra je lepršala za njezinim leđima vrućim crvenim krilima dok je bježala iz goruće staje. Bilo je blaženo svježije vani, ali ljudi su umirali svud oko nje. Vidjela je kako Koss odbacuje svoju oštricu da se preda, i kako su ga ubili na mjestu. Dim bijaše posvuda. Nije bilo ni traga Yorenu, ali sjekira je stajala ondje gdje ju je Gendry ostavio, pokraj hrpe drva ispred skloništa. Dok ju je izvlačila, oklopljena ruka je zgrabi za mišicu. Okre-nuvši se, Arya zarije glavu sjekire žestoko između napadačevih nogu. Nije mu ni vidjela lice, samo tamnu krv kako curi kroz verige njegova oklopa. Vraćanje u staju bilo je nešto najteže stoje ikad učinila. Dim je navirao kroz otvorena vrata poput vijugave crne zmijske, a ona je mogla čuti vrisak bijednih životinja, magaraca, konja i ljudi. *Zagrizla* je usnicu i sunula kroz vrata, pogurena nisko gdje dim nije bio tako gust.

Magarac bijaše uhvaćen u prstenu vatre, kričeći od strave i boli. Osjetila je smrad izgorjele dlake. I krov je buknuo, a stvari su padale dolje, komadi plamtećeg drveta i vlati slame i sijena. Arya stavi ruku preko usta i nosa. Nije mogla vidjeti kola od dima, ali je još mogla čuti Gorkog kako vrišti. Otpuzala je prema zvuku.

A tada kotač iskrasne nad njom. Kola *su poskočila* i pomakla se pola stope kad se Gorki ponovno bacio na lance. Jažen je opazi, ali bilo je preteško disati, a kamoli govoriti. Ubacila je sjekiru u kola. Rorge je dohvati i podigne iznad glave, dok su se rijeke čađava znoja slijevale niz njegovo lice bez nosa. Arya je trčala, kašljući. Čula je kako se čelik zalijeće kroz staro drvo, iznova i iznova. Trenutak kasnije dopre *prasad* glasan poput groma, a dno se kola otrgne u eksploziji iverja.

Arya se naglavačke otkotrlja u tunel i padne pet stopa niže. Usta joj se napune zemljom, ali nije marila, okus je bio dobar. Bio je to okus blata, vode, crvi i života. Pod zemljom je zrak bio svjež i mračan. Iznad nije bilo ničeg osim krvi, ričućeg crvenila, zagušljivog dima i krikova umirućih konja. Okrenula je pojas naopako kako joj Igla ne bi smetala, te počela puzati. Tucet stopa niz tunel začula je zvuk, poput urlika kakve čudovišne zvijeri, a oblak vrućeg dima i crne prašine nadme se za njom, mirišući na pakao. Arya zadrži dah i poljubi blato na tlu tunela pa zaplače. Za koga, nije znala reći.

tyrion

Kraljica nije bila raspoložena pokoriti se Varvsu. "Izdaja je dovoljno •\ogavna," izjavila je bijesno, "ali ovo je bestidan goli zločin, i ne mora mi onaj prenemažući eunuh reći kako se postupa sa zločincima."

Tyrion uzme pisma iz sestrine ruke te ih usporedi jedno s drugim. Bila su to dva prijepisa, riječi posve iste, iako su ih napisale druge ruke.

"Meštar Frenken primio je prvu poslanicu u Zamku Stokeworth", objasni Veliki meštar Pycelle.

"Drugi prijepis stigao je preko kneza Gylesa."

Maloprsti opipa svoju bradu. "Ako se Stannis pomučio s *njima*, više je nego sigurno da je svaki drugi knez u Sedam kraljevina također vidio jedan prijepis."

"Želim da se ova pisma spale, do jednog", objavi Cersei. "Nikakav nagovještaj ovog ne smije dospjeti do ušiju mog sina, niti mog oca."

"Predmnijevam kako je otac dosad čuo i više od nagovještaja", suho će Tyrion. "Stannis je nesumnjivo poslao pticu u Bacačevu hrid, i drugu u Harrenhal. Koja je uopće svrha spaljivanja pisama? Pjesma je otpjevana, vino proliveno, djevojčura je trudna. A ovo zapravo nije tako strašno kao što se čini."

Cersei se okrene k njemu u zelenookoj srdžbi. "Zar si posve bez razuma? Jesi li pročitao što veli? Dječak Joffrey, zove ga. I usuđuje se *mene* optužiti za incest, preljub i izdaju!"

Samo zato što si kriva. Bilo je začuđujuće vidjeti koliko se Cersei mogla razgnjeviti nad optužbama za koje je savršeno dobro znala da su istinite. *Ako izgubimo rat, trebala bi se početi baviti glumom. Ima dara za nju.* Tyrion pričekava dok nije završila pa reče: "Stannis mora imati neku izliku da opravda svoju pobunu. Što si očekivala da će napisati? 'Joffrey je zakoniti sin mog brata, ali ja mu unatoč tome kanim oteti prijestolje?'"

"Neću trpjeti da me nazivaju kurvom!"

Ali, sestro, on ne tvrdi da te Jaime plaćao. Tyrion se učini kao da ponovno pregledava pismo. Bila je tu neka sitničava fraza... "Učinjeno pod svjetlom Gospodara", pročitao. "To je neobičan izbor riječi."

Pycelle pročisti grlo. "Ove se riječi često pojavljuju u pismima i spisima iz Slobodnih gradova. Ne znače ništa više nego, recimo, *napisano naočigled boga*. Boga crvenih svećenika. To je njihov običaj, vjerujem."

"Varys nam je rekao prije nekoliko godina da se kneginja Selvse sprijateljila s nekim crvenim svećenikom", podsjeti ih Maloprsti.

Tyrion kvrcne po papiru. "A sada se čini daje i njezin plemeniti muž učinio isto. Možemo to upotrijebiti protiv njega. Ponukajte Visokog sep-ona da otkrije kako se Stannis okrenuo protiv bogova jednako kao protiv svoga zakonitog kralja..."

"Da, da," kraljica će nestrpljivo, "ali najprije moramo spriječiti da se ova prljavština širi dalje.

Vijeće mora izdati proglas. Svaki čovjek koga čuju da govori o incestu ili naziva Joffa kopiletom, izgubit će zbog toga jezik."

"Razborita mjera", reče Veliki meštar Pycelle, zveckajući svojim lancem dok je kimao glavom. "Ludost", uzdahne Tyrion. "Čupajući čovjeku jezik, ne dokazujete da je lažac, samo kazujete svijetu da se bojite onog što bi mogao reći."

"Dakle što bi ti htio da učinimo?" zahtijevala je odgovor njegova sestra.

"Vrlo malo. Neka šapću. Priča će im dodijati dovoljno brzo. Svaki čovjek koji ima naprstak zdravog razuma, pojmit će to kao nespretan pokušaj da se opravda uzurpiranje krune. Nudi li Stannis dokaz? Kako bi i mogao, kad se to nikad nije dogodilo?" Tyrion uputi sestri svoj najsladi osmijeh.

"Tako je", bilo je jedino stoje mogla reći. "Ipak..."

"Vaša Milosti, vaš brat ima pravo." Petyr Baelish spoji vrhove prstiju. "Pokušamo li ugušiti ova govorkanja, samo ćemo im pridati veću važnost. Bolje je prema njima se odnositi s prezirom, kao prema patetičnoj laži, što ona i jesu. A u međuvremenu, boriti se vatrom protiv vatre."

Cersei ga odmjeri pogledom. "Kakvom vrstom vatre?"

"Pričom donekle jednake prirode, možda. Ali u koju se može lakše povjerovati. Knez Stannis je proveo većinu svog braka odvojen od žene. Nije da mu zamjeram, i ja bih učinio isto da sam oženjen kneginjom Se-lyse. Unatoč tome, razglasimo li da je njegova kći niskog roda, a Stannis rogonja, pa... puk je uvijek željan povjerovati u ono najgore o svojim vlastelinima, osobito o onim tako strogim, zlovoljnim i razdražujuće ponosnim kao stoje Stannis Baratheon."

"Nikad nije bio posebno voljen. To je istina." Cersei razmisli na trenutak. "Dakle, vratimo mu dug njegovim novcem. Da, sviđa mi se. Koga možemo imenovati ljubavnikom kneginje Selvse? Ima dva brata, vjerujem. A jedan od njezinih stričeva bio je s njom na Zmajevu kamenu cijelo ovo vrijeme..."

"Ser Axell Florent je njezin kaštelan." Koliko god je Tyrion nerado to priznao, Maloprstova spletkarica je obećavala. Stannis nikad nije bio zaljubljen u svoju ženu, ali je bio bodljivik poput ježa kad se radilo o njegovoj časti i nepovjerljiv po prirodi. Ako bi mogli posijati razdor između njega i njegovih sljedbenika, to bi moglo samo pomoći njihovoj stvari. "Dijete ima Florentove uši, rečeno mi je."

Maloprsti mlatavo mahne rukom. "Trgovački poslanik iz Lysa jednom mi je izjavio kako knez Stannis sigurno veoma ljubi svoju kćer, budući da je podigao stotine njezinih kipova duž zidina Zmajeva kamena. 'Moj gospodine', morao sam mu reći, 'to su kamena čudovišta.'" On zahihoće. "Ser Axel bi mogao poslužiti kao Shireenin otac, ali prema mom iskustvu, što je priča bizarnija i nečuvenija, to je sklonija ponavljanju. Stannis uzdržava iznimno grotesknu ludu, bezumnika tetovirana lica."

Veliki meštar Pycelle se zapilji u njega, zaprepašten. "Sigurno ne kanite predložiti da je kneginja Selvse pozvala *ludu* u svoju postelju?"

"I sami biste bili luda kad biste poželjeli leći sa Selvse Florent", reče Maloprsti. "Zakrpa ju je nedvojbeno podsjetio na Stannisa. A najbolje laži sadrže u sebi grumenčice istine, dovoljne da se slušač zamisli. Slučajno je ova luda krajnje privržena djevojčici i slijedi je posvuda. Čak i ponešto nalikuju. Shireen također ima šareno, polusmrznuto lice."

Pycelle bijaše izgubljen. "Ali to je od sivih ljuski koje su je umalo usmratile dok je bila dijete, sirotica."

"Više mi se sviđa moja priča," reče Maloprsti, "a svidjet će se i puku. Većina njih vjeruje da ako žena pojede zeca dok je trudna, dijete će joj se roditi s dugim mlohavim ušima."

Cersei se osmijehne na način koji je obično čuvala za Jaimea. "Kne-že Petvre, vi ste zločesto stvorenje."

"Hvala vam, Vaša Milosti."

"I vrlo sposoban lažac", doda Tyrion, s manje topline. *Ovaj je opasniji nego što sam mislio*, pomisli.

Maloprstove sivozelene oči susretnu se s patuljkovim nejednakim pogledom bez tračka nelagode. "Svatko ima svoj skriveni talent, moj kneže."

Kraljica je bila previše zaokupljena osvetom da bi zamijetila prepucavanje. "Nabila mu rogove slaboumna luda! Stannisa će ismijavati u svakoj točionici vina s ove strane uskog mora."

"Priča ne bi smjela poteći od nas," reče Tyrion, "jer će je smatrati probitačnom laži." *Što, dakako, i jest.*

Još jednom Maloprsti pribavi odgovor. "Kurve vole tračati, a ja slučajno posjedujem dvije ili tri javne kuće. A Varys nesumnjivo može posijati sjeme u pivnicama i krčmama."

"Varys", reče Cersei, mršteći se. "*Gdje* je Varys?" "I sam sam se to pitao, Vaša Milosti."

"Pauk plete svoje tajne mreže danju i noću", značajno će Veliki meštar Pycelle. "Ne vjerujem mu, moja gospodo."

"A on tako ljubazno govori o vama." Tyrion se odgurne od stolca. Slučajno je znao čime se eunuh bavi, ali to nije bilo nešto što su ostali vijećnici morali čuti. "Molim, ispričajte me, moja gospodo. Drugi poslovi zovu."

Cersei je odmah postala sumnjičava. "Kraljevski poslovi?" "Ništa zbog čega bi se trebala uznemiravati." "Ja ću to prosuditi."

"Zar ćeš mi pokvariti iznenađenje?" reče Tyrion. "Pripremam mali dar za Joffreyja. Mali lanac."

"Što će mu još jedan lanac? Ima zlatnih lanaca i srebrnih, više nego što ih može nositi. Ako misliš i na trenutak da možeš kupiti Joffovu ljubav darovima—"

"Ali, ja zasigurno *imam* kraljevu ljubav, kao što on ima moju. A *ovaj* će lanac on, vjerujem, jednog dana vrednovati iznad svih drugih." Čovječuljak se nakloni i odbaulja prema vratima. Bron je čekao pred vijećničkim odajama da ga otprati u Namjesni-kovu kulu. "Kovači su u vašoj odaji za primanja, iščekuju vaše zapovijedi", reče dok su prelazili dvorište.

"Iščekuju moje zapovijedi. Sviđa mi se zvon tih riječi, Bronne. Zvučiš gotovo poput pravog dvoranina. Još malo pa ćeš i klečati."

"Jebi se, patuljče."

"To je Shaein zadatak." Tyrion začu kako ga kneginja Tanda veselo doziva s vrha zmijolikih stuba. Gradeći se da je ne primjećuje, on se stane gegati malko brže. "Pobrini se da moja nosiljka bude spremna. Ostavit ću zamak čim ovdje završim." Dva Mjesečeva brata čuvala su vrata.

Tyrion ih ugodno pozdravi, i učini grimasu prije nego što se počeo penjati stubama. Od uspona do njegove ložnice boljele su ga noge.

U ložnici zatekne dvanaestogodišnjeg dječaka kako slaže odjeću na postelju; njegov štitonoša, takav kakav je bio. Podrick Payne bio je tako stidljiv da se svugdje prikradao. Tyrion nikad nije prevladao sumnju da mu je otac nametnuo dječaka kao šalu.

"Vaša odora, moj gospodaru", promrmlja dječak kad je Tyrion ušao, zureći u svoje čizme. Čak i kad bi skupio hrabrost da progovori, Pod nikad do kraja nije uspijevaao pogledati čovjeku u oči.

"Za primanje. I vaš lanac. Namjesnikov lanac."

"Vrlo dobro. Pomozi mi da se odjenem." Prsluk bijaše od crna baršuna prekriven zlatnim čavlicima u obliku lavlje glave, lanac niz ruku od suhog zlata, čiji su prsti obuhvaćali zglavak druge ruke. Pod mu donese plašt od grimizne svile obrubljen zlatnim rojtama, skrojen za njegovu visinu. Na čovjeku normalne visine, ne bi bio dulji od pola plašta.

Namjesnikova privatna odaja za primanja nije bila tako velika kao kraljeva, niti je posjedovala djelić prostranstva prijestolničke odaje, ali Tyrionu su se sviđali njezini mvrijski prostirači, zidne draperije, i osjećaj prisnosti. Dok je ulazio, njegov štitonoša uzvikne: "Tyrion Lannis-ter, Kraljev Namjesnik." I to mu se sviđalo. Čopor kovača, oružara i željezara koje je Bronn okupio, padne na koljena.

On se podigne na visoki stolac pod okruglim zlatnim prozorom i zamoli ih da stanu. "Dobri ljudi, znam da ste svi vrlo zaposleni, pa ću biti jezgrovit. Pod, molim te." Dječak mu doda platnenu vreću. Tyrion razd-riješi konopac i iskrene vreću. Njezin se sadržaj prospe na prostirač s prigušenim *bong* metala po vuni. "Ove sam dao načiniti u dvorskoj kovač-nici. Želim još tisuću takvih."

Jedan od kovača klekne da prouči predmet: tri goleme čelične karike, međusobno isprepletene.

"Moćan lanac."

"Moćan, ali kratak", odvrati patuljak. "Pomalo nalik na me. Htio bih jedan kudikamo dulji. Imate li ime?"

"Zovu me Željezbuh, moj gospodaru." Kovač bijaše zdepast i širok, jednostavno odjeven u vunu i kožu, ali njegove su ruke bile mišićave poput bikovskog vrata.

"Želim da se svaka kovačnica u Kraljevu grudobranu prihvati izrađivanja ovakvih karika i njihova povezivanja. Svi drugi poslovi neka se odlože za kasnije. Želim da se svaki čovjek koji poznaje umijeće obrade metala, baci na ovaj zadatak, bio on majstor, kalfa ili šegrt. Kad budem jahao Čeličnom ulicom, želim čuti zvonjavu čekića, danju ili noću. I želim da se jedan čovjek, snažan čovjek, pobrine da se sve ovo izvrši. Jeste li vi taj čovjek, dobri Željezbuše?"

"Može bit da jesam, moj gosp'aru. Ali što će biti s oklopima i mačevima koje je kraljica zahtijevala?"

Drugi se kovač javi. "Njezina Milost nam je zapovjedila da načinimo žičane košulje i oklope, mačeve, bodeže i sjekire, sve u velikom broju. Za naoružanje njezinih novih zlatnih plašteva, moj gosp'aru."

"Taj posao može čekati", reče Tyrion. "Lanac je najpreči."

"Moj gosp'aru, molim da mi oprostite, Njezina Milost je rekla da će se onima koji ne namire njezinu brojku, skršiti ruke", zabrinuti je kovač nastavljao. "Zdrobiti na njihovim nakovnjima", rekla je."

Slatka Cersei, uvijek nastoji da nas puk voli. "Nitko im neće zdrobiti ruke. Dajem vam svoju riječ."

"Željezo je poskupjelo," izjavi Željezbuh, "a za ovaj će ga lanac trebati mnogo, i ugljena također, za vatre."

"Knez Baelish će se postarati da dobijete novac kad ga ustrebate", obeća Tyrion. Mogao je računati na Maloprstog u tome, nadao se. "Na-redit ću Gradskoj straži da vam pomogne pronaći željezo. Rastalite svaku potkovu u gradu ako morate."

Stariji se čovjek pomakne naprijed, bogato odjeven u damastnu tuniku sa srebrnim kopčama i plašt obrubljen lisičjim krznom. Klekne da prouči velike čelične karike koje je Tyrion istresao na pod. "Moj gospodaru," objavi ozbiljno, "ovo je u najboljem slučaju grub rad. Nema u njemu umijeća. Prikladan posao za obične kovače, ali ja sam majstor oružar, ako je po volji mom gospodaru. Ovo nije posao za me, niti za moju braću majstore. Mi proizvodimo mačeve oštre poput pjesme, oklope kakve bi bog mogao nositi. Ne *ovo*."

Tyrion naheri glavu na stranu i pokloni čovjeku dozu svojih nejednakih očiju. "Koje je vaše ime, majstore oružaru?"

"Salloreon, ako je po volji mom gospodaru. Ako Kraljev Namjesnik dopusti, bio bih *vrlo* počašćen da mu iskujem oklop dostojan njegove kuće i visoke službe." Dvojica drugih prigušeno se nasmiju, ali je Salloreon hitao naprijed, ne hajući. "Ploča i ljuske, mislim. Ljuske pozlaćene blistavo poput sunca, oklop pocakljen tamnim lannisterskim grimi-zom. Predložio bih demonsku glavu za kacigu, okrunjenu visokim zlatnim rogovima. Kad odjašete u bitku, ljudi će se zgroziti od straha."

Demonska glava, pomisli Tyrion skrušeno, *što to, dakle, govori o meni?* "Meštre Salloreone, kanim vojevati ostatak svojih bitaka iz ovog stolca. Karike mi trebaju, ne demonski rogovi. Dakle, dopustite mi da se *izrazim* ovako: ili ćete načiniti lance, ili ćete ih nositi. Izbor je vaš." Ustane, i oprost se letimičnim pogledom preko ramena.

Bronn gaje čekao pokraj dveri s njegovom nosiljkom i pratnjom Cr-nouhih konjanika. "Znaš kamo idemo", reče mu Tyrion. Prihvatio je ruku da se popne u nosiljku. Učinio je sve što je mogao da nahrani gladan grad - postavio je stotinu drvodjelja da grade ribarske brodice umjesto katapulta, otvorio Kraljevsku šumu svakom lovcu koji se usuđivao prijeći rijeku, čak je poslao zlatne plašteve u potragu za krmom na zapad i jug - no još uvijek je viđao optužujuće oči kuda god da je jahao. Zavjese njegove nosiljke štatile su ga od toga, a usto mu pružale slobodu da razmišlja.

Dok su zakretali sporim putem niz zavojiti Crnosjeni prolaz do podnožja Aegonova Visokog brijege, Tyrion se prisjeti jutarnjih događaja. Jarost njegove sestre navela ju je da previdi pravo značenje pisma Stan-nisa Baratheona. Bez dokaza, njegove optužbe nisu značile ništa; ono što je bilo važno jest da se proglasio za kralja. *A što će Renly pomisliti na to?* Nisu obojica mogli sjediti na Željeznom prijestolju.

Nehajno, odmaknuo je zavjesu nekoliko palčeva kako bi izvirio na ulicu. Crne uši jahale su mu s obje strane, njihove jezive ogrlice bile su im omotane oko vrata, dok je Bronn išao naprijed da raščisti put. Promatrao je kako ga prolaznici gledaju, i igrao malu igru sa sobom, pokušavajući odijeliti doušnike od ostalih. *Oni koji izgledaju najsumnjivije, vjerojatno su nevini, zaključi. Oni koji izgledaju nevino, ti su oni kojih se moram čuvati.*

Njegov cilj bijaše s druge strane Rhaenvsina brijege, a ulice bijahu krcate. Gotovo je sat vremena prošlo prije nego što se nosiljka njišući zaustavila. Tyrion je drijemao, ali se naglo probudio kad je gibanje prestalo, istrljao pijesak iz očiju, i prihvatio Bronnovu ruku da side.

Kuća bijaše dva kata visoka, kamena donjeg dijela, a drvena gornjeg. Okrugao tornjić uzdizao se iz jednog ugla zdanja. Mnogo je prozora bilo prekriveno olovom. Iznad vrata njihala se kičena svjetiljka, kugla od pozlaćene kovine i skrletnog stakla.

"Javna kuća", reče Bronn. "Što kanite učiniti ovdje?"

"Što se obično čini u javnoj kući?"

Najamni mačevalac se nasmije. "Shae nije dovoljna?"

"Bila je dovoljno ljupka za logorskog sljedbenika, ali ja više nisam u logoru. Mali ljudi imaju velike apetite, a rečeno mi je da su ovdašnje djevojke po mjeri za kralja."

"Je li dječak dovoljno star?"

"Ne Joffrey. Robert. Ova mu je kuća bila vrlo omiljena." *Iako biJof-frey mogao biti dovoljno star. Zanimljiva pomisao.* "Ako se ti i Crne uši želite zabaviti, slobodno vam je, ali Chatavine djevojke su skupe. Pronaći ćete jeftinije kuće po cijeloj ulici. Ostavi ovdje jednog čovjeka koji će znati pronaći ostale kad se poželim vratiti."

Bronn kimne. "Na zapovijed." Crne uši cerile su se od uha do uha.

S one strane vrata čekala ga je visoka žena u lepršavoj svili. Imala je kožu boje ebanovine i oči boje sandalovine. "Ja sam Chatava", objavi, duboko se klanjajući. "A vi ste—"

"Nemojmo se navikavati na imena. Imena su opasna." Zrak je mirisao na nekakav egzotičan začim, a podnice pod njegovim nogama prikazivale su mozaik dviju žena isprepletenih u ljubavi. "Imate ugodnu nastambu."

"Dugo sam radila da to postane. Drago mi je što je Namjesnik zadovoljan." Njezin glas bijaše tekući jantar, pjevna naglasaka daleka Ljetnog otočja.

"Naslovi mogu biti jednako opasni kao imena", upozori Tyrion. "Pokažite mi nekoliko svojih djevojaka."

"Bit će mi velik užitak. Otkrit ćete da su sve dražesne koliko i lijepe, i vješte u svakom ljubavnom umijeću." Ljupko je odjedrila dalje, ostavljajući Tyriona da se gega za njom što je bolje mogao na nogama upola kraćim od njezinih.

Iza ukrasnog mvrijskog paravana izrezbarena cvijećem, snovima i snivajućim djevicama, zavirili su nezamijećeni u zajedničku odaju gdje je neki starac svirao veseo napjev na fruli. U jastucima obloženoj niši, pijani je Tvroshijac s purpurnom bradom zibao prsatu mladu djevojču-ru na svom koljenu. Razvezao joj je stezник i naginjao svoj kalež da izlije tanak mlaz vina po njezinim grudima kako bi ga mogao polizati. Dvije druge djevojke sjedile su igrajući se pločicama pred olovom zapečaćenim staklenim prozorom. Pjegava je nosila lanac modrog cvijeća u svojoj medenoj kosi. Druga je imala kožu glatku i crnu poput ulaštenog ahata, široke tamne oči, mala šiljasta prsa. Odijevale su se u lepršavu svilu, a u struku opasane bisernim remenima. Sunčevo svjetlo, koje se slijevalo kroz obojeno staklo, ocrtavalo je njihova ljupka mlada tijela kroz tanku tkaninu, i Tyrion osjeti komešanje u svojim slabinama. "S poštovanjem bih predložila tamnoputu djevojku", reče Chatava.

"Mlada je."

"Šesnaest joj je ljeta, moj gospodaru."

Dobra dob za Joffreyja, pomisli on, sjećajući se onoga što je Bronn rekao. Njegova prva bila je još mlađa. Tyrion se sjeti kako se stidljivo činila dok joj je prvi put povlačio haljinu preko glave. Duge tamne kose i modrih očiju u kojima si se mogao utopiti, a to je i učinio. Tako davno. .. *Kakva si ti jadna budala, patuljče*. "Potječe li iz vaše domovine, ova djevojka?"

"Njezina krv je krv ljeta, moj gospodaru, ali moja se kći rodila ovdje u Kraljevu grudobranu." Njegovo mu se iznenađenje moralo pokazati na licu, jer je Chatava nastavila: "Moj narod drži kako se sramota ne može pronaći u kući od jastuka. Na Ljetnom otočju, oni koji su vješti u pružanju užitka, vrlo su cijenjeni. Mnogi plemeniti mladići i djevojke služe nekoliko godina nakon svoga cvjetanja, da počaste bogove."

"Kakve bogovi imaju veze s tim?"

"Bogovi su stvorili naša tijela jednako kao i duše, nije li tako? Dali su nam glasove, kako bismo ih mogli obožavati kroz pjesmu. Dali su nam ruke, kako bismo im mogli izgraditi hramove. A dali su nam i žudnju, kako bismo se mogli pariti i obožavati ih na taj način."

"Podsjetite me da to kažem Visokom septonu", reče Tyrion. "Kad bih se mogao moliti udom, bio bih mnogo pobožniji." Mahne rukom. "Rado ću prihvatiti vaš prijedlog."

"Pozvat ću svoju kćer. Dođite."

Djevojka ga je srela na dnu stuba. Viša od Shae, iako ne tako visoka kao njezina majka, morala je kleknuti prije nego što ju je Tyrion mogao poljubiti. "Moje ime je Alayaya", reče ona, s tek najmanjim tračkom majčina naglaska. "Dođite, moj gospodaru." Uzela ga je za ruku i pvela uz dva kata stuba, potom niz dugačak hodnik. Uzdas i krikovi užitka dopirali su iza jednih zatvorenih vrata, hihot i šaputanje iza drugih. Tyrionov je ud pritiskao vezice na njegovim hlačama. *Ovo bi moglo biti ponižavajuće*, pomisli dok je slijedio Alayayu uz još jedne stube do odaje u tornjiću. Ovdje bijahu samo jedna vrata. Ona ga provede kroz njih i zatvori ih. U sobi se nalazila velika postelja s baldahinom, visok ormar urešen romantičnim rezbarijama, te uzak prozor od olovom obrubljena stakla s uzorcima crvenih i žutih dijamanta.

"Vrlo si lijepa, Alayaya", reče joj Tyrion kad su ostali sami. "Od glave do pete, svaki djelić tebe je krasan. No u ovom trenutku dio koji me najviše zanima, je tvoj jezik."

"Moj gospodar će otkriti da je moj jezik dobro školovan. Još kao djevojčica naučila sam kada ga valja rabiti, a kada ne."

"To mi se sviđa", osmjehne se Tyrion. "Dakle, što ćemo sada? Možda imaš kakav prijedlog?"

"Da", reče ona. "Ako moj gospodar otvori ormar, pronaći će ono što

Tyrion joj poljubi ruku, i popne se u unutrašnjost praznog ormara. Alayaya ga zatvori za njim. Pipajući je tražio stražnju ploču, te osjetio kako klizi pod njegovim prstima, i odgurnuo je do kraja u stranu. Šuplji prostor između zidova bio je mračan kao u rogu, ali on je tapkao dok nije osjetio metal. Njegova se ruka sklopila oko prečke na ljestvama. Pronašao je donju prečku nogom, i stao se spuštati. Dobrano ispod razine ulice, okno se otvaralo u nagnut podzemni tunel, gdje je zatekao Varysa kako čeka sa svijetom u ruci.

Varys nimalo nije nalikovao na sebe. Lice prekriveno ožiljcima i čekinjasta brada provirivali su ispod šiljaste čelične kape, a nosio je oklop iznad uskrobljene kože, bodež i kratak mač o pojasu.

"Jeste li zadovoljni Chatayinom kućom, moj kneže?"

"Gotovo previše", prizna Tyrion. "Sigurni ste da se u ovu ženu može pouzdati?"

"Nisam ni u što siguran u ovom prevrtljivom i varljivom svijetu, moj kneže. Ipak, Chatava nema razloga da ljubi kraljicu, i zna da vama može zahvaliti što ste je oslobodili Allara Deema. Hoćemo li krenuti?" On pode niz tunel.

Čak mu je i hod drugačiji, primijeti Tyrion. Miris kiselog vina i češnjaka prijanjao je uz Varvsa umjesto lavande. "Sviđa mi se ovo vaše novo ruho", izusti dok su išli.

"Posao koji obavljam, ne dopušta mi putovati ulicama usred kolone vitezova. Stoga kad napustim zamak, prisvojim prikladniji način odijevanja, te ovako živim kako bih vam duže služio."

"Životinjska koža vam dobro pristaje. Trebali biste ovako doći na naše iduće zasjedanje vijeća."

"Vaša sestra to ne bi odobrila, moj kneže."

"Moja sestra bi se usrala u gaće." On se osmjehne u mraku. "Nisam vidio nijednog njezina uhotu da se šalja za mnom."

"Drago mi je što to čujem, moj kneže. Neki od plaćenika vaše sestre također su i moji plaćenici, bez njezina znanja. Ne bih volio pomisliti kako su postali toliko nemarni da ih se zamijeti."

"Pa, *ja* ne bih volio pomisliti da sam se verao kroz ormare i prebrodio patnje osuđene požude posve uzalud."

"Jedva uzalud", uvjeravao ga je Varys. "Znaju da ste ovdje. Hoće li se ijedan do te mjere osmjeliti da uđe u Chatavinu kuću prerušen u mušteriju ne bih znao reći, ali pronalazim kako je najbolje griješiti na strani opreza."

"Kako to da javna kuća ima tajni ulaz?"

"Tunel je bio iskopan za drugog Kraljeva Namjesnika, čija mu čast nije dopuštala da stupi u takvu kuću otvoreno. Chatava je pomno čuvala saznanje o njegovu postojanju."

"No *vi* ipak znate za nj."

"Ptičice lete kroz mnoge mračne tunele. Oprezno, stube su strme."

Izašli su kroz zaklopac u dnu neke staje, prešavši možda udaljenost triju redova kuća pod Rhaenysinim brijegom. Konj zarže u svom pregratku kad je Tyrion uz tresak zalupio vratima. Varys ugasi svijeću i postavi je na gredu, a Tyrion se obazre oko sebe. Mazga i tri konja *zauzimali* su pregratke. On odbaulja prema šarenom škopcu i baci mu pogled na zube. "Star," reče, "a gajim sumnje u njegovu brzinu."

"On nije konj koji bi vas ponio u bitku, istina," odvrati Varys, "ali će poslužiti, i neće privući pozornost. Kao ni ostali. A konjušari vide i čuju jedino životinje." Eunuh skine plašt s klina. Bio je grubo tkan, iz-blijedio od sunca i izlizan, ali vrlo prostranog kroja. "Ako mi dopustite." Kad ga je prebacio preko Tyrionovih ramena, on ga je omotao od glave do pete, s kapuljačom koja se mogla povući naprijed da uroni njegovo lice u sjenu. "Patuljci nisu tako uobičajen prizor poput djece, pa će dijete biti ono što će vidjeti. Dječak u starom plastu na očevu konju, koji ide za očevim poslom. Iako će biti bolje da najčešće dolazite noću."

"Kanim... nakon današnjeg dana. U ovom trenutku, međutim, Shae me očekuje." Smjestio ju je u zazidanu vilu na udaljenom sjeverozapadnom kraju Kraljeva grudobrana, nedaleko od mora, ali nije se usuđivao posjećivati je iz straha da će ga slijediti.

"Kojeg ćete konja uzeti?"

Tyrion slegne ramenima. "Ovaj će dobro doći."

"Osedlat ću ga za vas." Varys skine uzde i sedlo s klina.

Tyrion popravi težak plašt i nemirno se ushoda. "Propustili ste živahno vijećanje. Čini se da se Stannis okrunio."

"Znam."

"Optužuje mog brata i moju sestru za incest. Pitam se kako je došao na tu sumnju."

"Možda je pročitao jednu knjigu i pogledao boju kopiletove kose, kao što je učinio Ned Stark, i Jon Arryn prije njega. Ili mu je možda to netko šapnuo na uho." Eunuhov smijeh nije bio njegov uobičajeni hihot, već dublji i grlatiji.

"Netko poput vas, na primjer?" "Zar sam na sumnji? Nisam bio ja." "Da ste bili, biste li priznali?"

"Ne. Ali zašto bih odao tajnu koju sam tako dugo čuvao? Jedna je stvar izdati kralja, a posve druga skrivati se od cvrčka u rogozu i ptičice u dimnjaku. Osim toga, kopilad je bila svima pred očima."

"Robertova kopilad? Što s njima?"

"Napravio ih je osmero, koliko ja znam", reče Varys dok se hrvao sa sedlom. "Njihove su majke bile bakrene i medene, kestenjaste i boje maslaca, no djeca su sva bila crna poput gavrana... i jednako zlosretna, čini se. Stoga kad su Jofrev, Myrcella i Tommen kliznuli van između bedara vaše sestre, svaki zlaćan poput sunca, istinu nije bilo teško nazreti."

Tyrion zatrese glavom. *Da je rodila barem jedno dijete svome mužu, dostajalo bi da se razoruža sumnja... ali tada to ne bi bila Cersei.* "Ako vi niste bili taj šaptač, tko jest?"

"Neki izdajnik, nesumnjivo." Varys stegne kolan.

"Maloprsti?"

"Nikoga nisam imenovao."

Tyrion dopusti da mu eunuh pomogne uzjahati. "Kneže Varvse," reče sa sedla, "ponekad osjećam kao da ste najbolji prijatelj kojeg imam u Kraljevu grudobranu, a ponekad da ste mi najgori neprijatelj."

"Kako čudno. Ja mislim posve jednako o vama."

bran

Davno prije nego što su prvi blijedi prsti svjetla obili Branove prozorske kapke, njegove su oči bile otvorene.

U Oštrozimlju je bilo gostiju, posjetitelja koji su došli na žetvenu gozbu. Ovog će se jutra natjecati u gađanju kopljem u trku. Nekoć bi ga taj događaj ispunio uzbuđenjem, ali to je *bilo prije*.

Ne sada. Walderi će ukrstiti koplja sa štitonošama iz pratnje kneza Manderlvja, ali Bran nije želio imati veze s tim. On mora izigravati princa u očevoj dnevnoj odaji. "Slušajte, i možda ćete naučiti ponešto što se tiče vladanja", rekao je meštar Luvvin.

Bran nikad nije tražio da bude princem. Viteštvo je bilo ono o čemu je oduvijek sanjao: blistav oklop i lepršavi stjegovi, koplje i mač, ratni konj među njegovim nogama. Zašto mora gubiti dane slušajući kako stari ljudi razglabaju o stvarima koje je on tek napola razumio? *Zato što si slomljen*, podsjeti ga unutarnji glas. Plemić na svom jastukom obloženom stolcu mogao je biti bogaljem - Walderi su rekli kako je njihov djed bio tako slab da su ga posvuda morali nositi u nosiljci - ali ne i vitezom na svom konju. Osim toga, bila je to njegova dužnost. "Nasljednik ste svoga brata i Stark u Oštrozimlju", rekao je Ser Rodrik, podsjetivši ga kako je Robb običavao sjediti s njihovim plemenitim ocem kada bi ga njegovi vazali došli vidjeti.

Knez Wyman Manderlv stigao je iz Bijele luke dva dana ranije, putujući na teglenici i nosiljci, budući da je bio predebeo da sjedi na konju. S njim je došao dug niz pratitelja: vitezova, štitonoša, nižih plemića i gospa, glasnika, glazbenika, čak i jedan žongler - svi blistavi od stjegov i surki u onom što se činilo poput pola stotine boja. Bran im je svima zaželio dobrodošlicu u Oštrozimlje s očeva visokog kamenog stolca sa strahovukovima isklesanim u naslone za ruke, a poslije je Ser Rod-rik rekao daje postupio dobro. Daje tu svemu bio kraj, ne bi mario. Ali to bijaše tek početak. "Gozba je ugodan izgovor," objasni Ser Rodrik, "ali čovjek ne prelazi stotinu milja za komadić patke i gutljaj vina. Samo oni koji imaju postaviti važna pitanja, prevalili bi tolik put."

Bran je piljio u grub kameni svod iznad glave. Robb bi mu kazao da ne izigrava dječaka, znao je. Mogao ga je gotovo čuti, a i njihova kneza oca također. *Zima dolazi, a ti si gotovo odrastao čovjek, Brane. Ispuni svoju dužnost.*

Kad je Hodor žustro ušao, smiješeći se i nemelodično mumljajući, zatekao je dječaka pomirena sa svojom sudbinom. Zajedno su ga oprali i počeljali. "Bijeli vuneni prsluk danas", zapovjedi Bran. "I srebrni broš. Ser Rodrik će željeti da izgledam kneževski." Koliko god je mogao, Bran se volio odijevati sam, ali bilo je nekih zadataka ... navlačenje hlača, vezivanje čizama ... koji su mu zadavali muke. Išli su brže s Hodo-rovom pomoći. Kad bi ga jednom naučili kako se nešto radi, obavljao je to vješto. Njegove su ruke uvijek bile nježne, iako mu je snaga bila nevjerovatna. "I ti si mogao biti vitez, kladim se", rekao mu je Bran. "Da ti bogovi nisu uzeli razum, bio bi veliki vitez."

"Hodor?" Hodor je žmirnuo u njega bezazlenim smeđim očima, očima nevinim od razumijevanja. "Da", reče Bran. "Hodor." Pokaže prstom.

Na zidu pokraj vrata visjela je košara, čvrsto načinjena od pruća i kože, s izrezanim rupama za Branove noge. Hodor provuče ruke kroz remenje i opase se širokim remenom oko grudi, onda klekne pokraj postelje. Bran se s pomoću šipke pričvršćene na zid podupre, kako bi mrtvi teret svojih zibajućih nogu smjestio u košaru i provukao kroz rupe.

"Hodor", ponovno će Hodor, ustajući. Kad se uspravio, bio je gotovo sedam stopa visok; na njegovim leđima Branova je glava gotovo doticala svod. Sagnuo se duboko dok su prolazili kroz vrata. Jednom je Hodor nanjušio vrući kruh koji se pekao i *potrčao* u kuhinju, a Bran je zaradio takav udarac da mu je meštar Luwin morao zašiti tjeme. Mik-ken mu je dao zahrđalu staru kacigu bez vizira iz oružarnice, ali se Bran rijetko trudio da je nosi. Walderi su se smijali kad god bi je ugledali na njegovoj glavi.

Odmarao je ruke na Hodorovim ramenima dok su silazili zavojitim stubama. Vani, zvuči mača, štita i konja već su odzvanjali dvorištem. Stvarali su umilnu glazbu. *Samo ću baciti pogled*, pomisli Bran, *brz pogled, to je sve*.

Plemići iz Bijele luke pojavit će se kasnije tog jutra, sa svojim vitezovima i oklopnicima. Dotad, dvorište je pripadalo njihovim štitonoša-ma, različite dobi, od deset do četrdeset godina. Bran je priželjkivao da je jedan od njih tako jako da ga je trbuh zabolio od čežnje. Dvije mete bijahu postavljene u dvorištu, svaka čvrsti stup koji je držao prečku što se okretala sa štitom na jednom kraju i obloženim kundakom na drugom. Štitovi bijahu obojeni crveno i zlatno, premda su lan-nisterski lavovi bili kvrgavi i izobličeni, i već zaderani od strane prvih dječaka koji su ih uboli.

Prizor Brana u njegovoj košari privukao je poglede onih koji ga ranije nisu vidjeli, ali on je naučio ne obazirati se na zurenje. Barem je imao dobar pogled; na Hodorovim leđima nadvisivao je sve. Walderi su se penjali na konje, vidio je. Donijeli su lijepe oklope iz Blizanaca, blistavu srebrnu ploču s ocakljenim modrim rezbarijama. Kresta Velikog Waldera bila je oblikovana poput zamka, dok je Mali Walder odabrao perjanicu od modre i sive svile. Njihovi štitovi i surke također su se međusobno razlikovali. Mali je VValder razdjelio na četiri polja frevevske kule blizanke s pjegavim veprom bakine kuće i oračem majčine; koji su se odnosili na Crakehalle i Darrvejeve. Grbovi dodani glavnom grbu Velikog Waldera predstavljali su drvo i gavranove kuće Blackwood i isprepletene zmije Paegeovih. *Mora da su gladni časti*, pomisli Bran dok ih je promatrao kako uzimaju koplja. *Jednom Starku dovoljan je samo strahovuk*.

Njihovi šareni sivi trkači bili su brzi, snažni, i krasno uvježbani. Bok uz bok jurišali su na mete. Obojica su izravno pogodili štitove i bila dobrano odmakli prije nego što su se obloženi kundaci zavrtjeli na drugu stranu. Mali Walder zadao je jači udarac, ali je Bran držao kako je Veliki Walder bolje sjedio na konju. Bio bi dao obje svoje beskorisne noge za priliku da jaše protiv obojice.

Mali Walder baci svoje razmrskano koplje u stranu, opazi Brana, i privuče uzde. "E ovo je ružan konj", reče za Hodora.

"Hodor nije konj", izusti Bran. "Hodor", reče Hodor.

Veliki Walder kasom se pridruži svom bratiću. "Pa, nije *pametna* kao konj, to je sigurno."

Nekolicina momčića iz Bijele luke stadoše se gurkati i smijati.

"Hodor." Srdačno se smiješeći, Hodor je prebacivao pogled s jednog Freya na drugog, nesvjestan njihova zadirkivanja. "Hodor *hodor*?"

Konj Malog Waldera zarže. "Vidiš, razgovaraju jedan s drugim. Možda *hodor* znači 'volim te' na konjskom."

"Ti umukni, Frey." Bran je mogao osjetiti kako mu rumen lica raste.

Mali Wlader podbode konja bliže, zadavši Hodoru udarac koji ga odgurne natrag. "Što ćeš učiniti ako ne umuknem?"

"Nahuškat će strahovuka na tebe, bratiću", upozori Veliki Walder.

"Neka ga. Uvijek sam želio vučji plašt."

"Ljetnik bi ti razderao tu debelu glavu", reče Bran.

Mali Walder lupi željeznom šakom o svoj prsni oklop. "Zar tvoj stra-hovuk ima čelične zube, da može pregristi oklop i verige?"

"*Dosta!*" Glas meštra Luwina prolomi se kroz zveket dvorišta glasno poput groma. Koliko je toga naćuo, Bran nije mogao reći... ali oćito je bilo dovoljno da ga razgnjevi. "Ove su prijetnje nedolićne, i ne ćelim ih više slušati. Jesi li se ovako ponašao u Blizancima, Walderu Freyu?"

"Ako sam htio." Navrh svog trkaća, Mali Walder dobaci Luwinu mrk pogled, kao da je htio reći *ti si samo meštar, tko si ti da kudiš jednog Freya od Prijelaza?*

"Pa, tako se šćićenici kneginje Stark ne smiju ponašati u Oštrozim-Iju. Šćto je korijen svega ovog?" Meštar pogleda svakog djećaka posebno. "Jedan od vas će mi reći, kunem se, ili—"

"Našalili smo se s Hodorom", prizna Veliki Walder. "Ćao mi je ako smo uvrijedili princa Brana. Samo smo se ćeljeli zabaviti." Bar je imao pristojnosti da se doima posramljenim.

Mali Walder tek se doimao mrzovoljnim. "I ja", izusti. "I ja sam se samo ćelio zabaviti."

Ćela navrh meštrove glave postala je crvena, mogao je vidjeti Bran; sada je, Luwin bio još gnjevniji nego prije. "Dobar plemić tješći i šćtiti slabe i bespomoćne", reće Frevevima. "Neću dopustiti da Hodora učinite predmetom okrutnih šala. Jeste li me ćuli? On je dobroćudan momak, poslušan i pokoran, šćto je više nego šćto mogu reći i za jednog od vas." Meštar zatrese prstom na Malog Wladera. "A ti ćeš se kloniti boćanske šćume i onih strahovukova, ili ćeš odgovarati za to." Odmahnuvši rukavima, on se okrene na peti, učini nekoliko dugaćkih koraka, i zirne natrag.

"Brane. Dodite. Knez Wyman ćeka."

"Hodore, idi s meštrom", zapovjedi Bran.

"Hodor", reće Hodor. Njegovi dugaćki koraci sustigli su meštrove noge šćto su divlje grabile stubama Velike tvrće. Meštar Luwin pridrćži vrata, a Bran obgrli Hodorov vrat i pogne se dok su prolazili kroz njih. "Walderi—" poće.

"Ne ćelim slušati više o tome, gotovo je." Meštar Luvvin izgledao je izmoreno i istrošeno. "Imali ste pravo braniti Hodora, ali niste ni trebali biti ondje. Ser Rodrik i knez Wyman već su prekinuli post dok su vas ćekali. Moram li sam dolaziti po vas, kao da ste malo dijete?"

"Ne", reće Bran, posramljen. "Ćao mi je. Samo sam htio..."

"Znam šćto ste htjeli", reće meštar Luvvin, malo blaže. "Volio bih da je to moguće, Brane. Imate li kakvih pitanja prije nego šćto krenemo s primanjem?"

"Hoćemo li razgovarati o ratu?"

"Vi nećete razgovarati ni o ćemu." Ošćtrina se vratila u Luvvinov glas. "Vi ste još uvijek djećak od osam godina..."

"Gotovo devet!"

"Osam", ćvrsto opetuje meštar. "Ne kazujte ništa osim uljudnih izraza, osim ako vam Ser Rodrik ili knez Wyman ne postave pitanje."

Bran kimne. "Zapamtit ću."

"Neću ništa reći Ser Rodriku o ovom šćto se dogodilo izmeću vas i malih Frevevih."

"Hvala vam."

Smjestili su Brana u oćev hrastov stolac sa sivim baršunastim jastucima iza dugaćkog stola s daskom i nogarima. Ser Rodrik mu je sjedio s desne strane, a meštar Luwin s lijeve, naorućžan perima, tintarnicama i praznim pergamentom da zapiše sve šćto se bude dogaćđalo. Bran prijeće rukom po grubom drvu stola i zamoli kneza Wymana za oprost šćto kasni.

"Pa, nijedan princ nikad ne kasni", prijazno odvratći knez Bijeće luke. "Oni koji stignu prije njega, došli su ranije. To je sve." Wyman Man-derly imao je velićanstven bućan smijeh. Nije bilo ćudo šćto nije mogao sjeditći u sedlu; izgledao je kao da je tećžinom premašćivao veććinu konja. Brbljav koliko i golem, poćeo je razgovor zatraćživši od Ošćtrozimlja da potvrdći nove carinike koje je postavio u Bijeloj luci. Stari su više voljeli zadrćžati srebro za Kraljev grudobran nego ga predati novom Kralju na Sjeveru. "I kralj Robb treba vlastiti novac," objavio je, "a Bijela luka je pravo mjesto gdje ga se daće iskovati." Ponudio je preuzimanje odgovornosti za to, ako je po volji kralju, i zatim prešao na razgovor o tome kako je pojaććao obranu luke, potanko opisujćući trošak svakog poboljšanja.

Kao dodatak kovanju, knez Manderly također ponudi da će Robbu izgraditi ratnu flotu. "Nismo imali morskih snaga stotinama godina, otkad je Brandon Potpaljivač užgao očeve brodove. Podarite mi zlata i za manje od godinu dana porinut ću vam dovoljno galija da osvojite i Zmajev kamen i Kraljev grudobran."

Branovo zanimanje pobudio je govor o ratnom brodogradnji. Nitko ga nije pitao, ali držao je kako je prijedlog kneza Wymana izvanredan. U svojoj mašti već ih je mogao vidjeti. Pitao se je li ikad bogalj zapovijedao ratnim brodom. Međutim Ser Rodrik obeća samo da će proslijediti prijedlog Robbu da ga ovaj razmotri, dok je meštar Luwin škripao po pergamentu.

Podne je došlo i prošlo. Meštar Luwin je poslao Kozičavog Tyma u kuhinju, te su u dnevnoj odaji objedovali sir, kopune i smeđi zobeni kruh. Dok je komadao pticu svojim debelim prstima, knez Wyman se uljudno stane raspitivati za kneginju Hornwood, koja je bila njegova rođakinja.

"Rođena je Manderly, znate. Možda, kad je njezina tuga napusti, možda bi ponovno voljela biti Manderly, ha?" Uzeo je zaloga s krila i široko se osmijehnuo. "Pukim slučajem, ja sam evo udovac ovih osam godina. Krajnje je vrijeme da uzmem novu ženu, ne slažete li se, moja gospodo? Čovjeku zna biti samotno." Odbacivši kosti na stranu, on posegne za batakom. "Ili ako se gospi sviđa mlađi momak, pa, moj sin Wendel je također neoženjen. Otišao je, na jug štititi kneginju Catelyn, ali nesumnjivo će htjeti uzeti nevjestu na svom povratku. Junačan dečko, i veseljak. Pravi čovjek daje ponovno nauči smijati se, ha?" Obrisa je komadić masti s brade rukavom svoje tunike.

Bran je mogao čuti udaljeno zvečanje oružja kroz prozore. Nije mario za brakove. *Kad bih barem bio dolje u dvorištu.*

Njegovo je kneževstvo pričekalo dok se stol nije raščistio prije nego što je potaknuo pitanje pisma koje je primio od kneza Tywina Lannis-tera, koji je držao njegova starijeg sina, Ser Wylisa, zarobljena na Zelenim rašljama. "Nudi mi ga natrag bez otkupnine, pod uvjetom da povučem svoje plaćenike dalje od Njegove Milosti i prisegnem da više neću ratovati."

"Odbit ćete ga, dakako", reče Ser Rodrik.

"Što se toga tiče, nemajte straha", uvjeravao ih je knez. "Kralj Robb nema vjernijeg slugu od Wymana Manderlyja. Međutim, bit će mi žao vidjeti da mi sin vene u Harrenhalu dulje nego što mora. To je opako mjesto. Prokleta, vele. Nije da sam od vrste koja bi progutala takve priče, pa ipak, što je tu je. Pogledajte što se dogodilo onom Janosu Slyntu. Kraljica ga uzdignula do naslova kneza Harrenhala, a zbacio ga njezin brat. Otpremili ga na Zid, vele. Nadam se da će se kakva pravedna razmjena zarobljenika moći urediti prije nego što prođe mnogo vremena. Znam da Wylis neće htjeti prosjediti ostatak rata. Srčan je taj moj sin, i neustrašiv poput mastifa."

Branova ramena su se ukočila od sjedenja na istom stolcu prije nego što se primanje primaklo kraju. A te noći, dok je sjedio za večerom, oglasi se rog da najavi dolazak novog gosta. Kneginja Donella Hornwood nije dovela pratnju vitezova i vazala, već samo sebe, i šest umornih oklopnika sa značkom u obliku losove glave na njihovim prašnjavim narančastim livrejama. "Vrlo nam je žao zbog svega što ste propatili, moja gospo", reče Bran kad je stupila pred njega da iskaže riječi pozdrava. Kneza Hornwooda umoriše u bitci na Zelenim rašljama, njegov jedini sin sasječen je u Šaputavoj šumi. "Oštrozimplje će pamtiti."

"To je dobro znati." Bila je blijeda ljuska od žene, svaka crta njezina lica bijaše isklesana tugom. "Vrlo sam umorna, moj gospodaru. Ako bih mogla dobiti dopuštenje da otpočinem, bila bih vam zahvalna."

"Naravno", reče Ser Rodrik. "Bit će dovoljno vremena za razgovor sutradan."

Sutradan se veći dio jutra vodio razgovor o žitu, povrću i soljenju mesa. Kada bi jednom meštri u njihovoj Citadeli proglasili početak jeseni, mudri su ljudi ostavljali na stranu udio svake žetve... iako je veličina tog udjela bila pitanje koje je naizgled zahtijevalo velike rasprave.

Kneginja Hornwood je spremala petinu svoje ljetine. Na prijedlog meštra Luwina, obećala ju je povećati na četvrtinu.

"Boltonovo kopile okuplja ljude kod Strahotvrde", upozori ih ona. "Nadam se da ih kani povesti na jug da se pridruže njegovu ocu kod Blizanaca, ali kad sam poslala glasnika da upita za njegovu

namjeru, rekao mi je da nijedan Bolton neće trpjeti da ga preispituje žena. Kao da je čistog roda i ima takvo ime."

"Knez Bolton nikad nije priznao dječaka, koliko ja znam", reče Ser Rodrik. "Priznajem, ne poznajem ga."

"Malo je onih koji ga poznaju", odvrati ona. "Živio je s majkom do prije dvije godine, kad je mladi Domeric umro i ostavio Boltona bez nasljednika. Tad je on doveo svoje kopile u Strahotvrđu. Dječak je podmuklo stvorenje u svakom pogledu, a ima slugu koji je gotovo jednako okrutan kao on. Tog čovjeka zovu Vonj. Vele da se nikad ne kupa. Love zajedno, Kopile i taj Vonj, ali ne srne. Čula sam pripovijesti, stvari u koje jedva mogu povjerovati, čak i ako se tiču jednog Boltona. A sad kad su moj plemeniti muž i moj mili sin otišli bogovima, Kopile gladno promatra moje zemlje."

Bran je želio dati kneginji stotinu ljudi da brane njezina prava, ali Ser Rodrik samo reče: "Može promatrati, ali ako učini nešto više, obećavam da će skupo platiti. Bit ćete dovoljno sigurni, moja gospo... iako ćete možda s vremenom, kad vaša tuga mine, možda držati mudrim da se ponovno udate."

"Moje su godine majčinstva prošle, a ono malo ljepote što sam imala davno je nestalo", odvrati ona, s umornim polusmijeskom. "No muškarci dolaze njuškati za mnom kao što nikad nisu dok sam bila djevojka."

"Ne odobravate proscu?" upita Luwin.

"Udat ću se ponovno ako mi Njegova Milost naredi", odvrati kne-ginja Hornwood, "ali Mors Vranojed je pijani nasilnik, i stariji od mog oca. Što se tiče mog plemenitog rođaka od Manderh/ja, postelja mog gospodara nije dovoljno velika da primi čovjeka njegove veličine, a ja sam sigurno premalena i krhka da ležim pod njim."

Bran je znao da su muškarci spavali na ženama kad su dijelili postelju. Spavati pod knezom Manderh/jem bilo bi kao spavati pod palim konjem, držao je. Ser Rodrik suosjećajno kimne glavom prema udovici. "Imat ćete i drugih prosaca, moja gospo. Potrudit ćemo se i pronaći vam budućeg koji će biti više po vašem ukusu."

"Možda ne morate tražiti vrlo daleko, ser."

Nakon što se oprostila, meštar Luwin se osmjehne. "Ser Rodrik, vjerujem da se gospi sviđate."

Ser Rodrik pročisti grlo i nelagodno se promeškolji. "Bila je vrlo tužna", reče Bran.

Ser Rodrik kimne. "Tužna i nježna, i nimalo neugledna za ženu njezinih godina, unatoč njezinoj skromnosti. No unatoč tome opasna za mir u kraljevstvu vašeg brata."

"Ona?" reče Bran zaprepašteno..

Meštar Luwin odvrati. "Bez izravna nasljednika, sigurno će biti mnogo onih koji će se natjecati za Hornwoodove posjede. Tallhartovi, Flin-tovi, Karstarkovi, svi imaju veze s kućom Hornwood preko ženske linije; a Gloveri odgajaju kopile kneza Harvsa na Dubokogajskom humku.

Strahotvrda nema na njih pravo koliko znam, no zemlje im graniče, a Roose Bolton nije od onih koji bi previdjeli takvu priliku."

Ser Rodrik je cupkao svoje zaliske. "U tom slučaju, njezin joj lenski gospodar mora pronaći primjerenog odabranika."

"Zašto je *vi* ne možete oženiti?" priupita Bran. "Rekli ste da bi privoljela, a Beth bi tako imala majku."

Stari vitez položi ruku na Branovu mišicu. "Lijepa zamisao, moj prin-če, ali ja sam samo vitez, i usto prestar. Mogao bih držati njezine zemlje nekoliko godina, ali čim bih umro, kneginja Hornwood bi se opet našla u istoj kaši, a Bethina budućnost bi također mogla biti pogibeljna."

"Onda neka kopile kneza Hormvooda bude nasljednik", reče Bran, misleći na svog polubrata Jona.

Ser Rodrik reče: "To bi sneveselilo Gloverove, a možda i sjenu kneza Hornwooda, ali ne vjerujem da bi nas kneginja Hormvood zbog toga voljela. Dječak nije njezine krvi."

"Ipak," reče meštar Luwin, "ovo se mora uzeti u razmatranje. Kneginja Donella je prošla svoja plodna ljeta, kao što je i sama rekla. Ako ne kopile, onda tko?"

"Možete li me ispričati?" Branje mogao čuti štitonoše zaokupljene mačevanjem u dvorištu, zvon čelika po čeliku.

"Kako želite, moj prinče", reče Ser Rodrik. "Bili ste valjani." Bran porumeni od zadovoljstva. Biti knez nije bilo tako zamorno kao što se bojao, a budući da je kneginja Hornvood bila mnogo kraća od kneza Manderlyja, imao je čak i nekoliko sati danjeg svjetla da posjeti Ljetni-ka. Volio je provoditi vrijeme sa svojim strahovukom svakog dana, kad su mu Ser Rodrik i meštar to dopuštali.

Netom što je Hodor stupio u božansku šumu Ljetnik se pojavi ispod jednog hrasta, gotovo kao daje znao da dolaze. Bran opazi također neki vitak crn lik kako ga promatra iz šipražja. "Kudrov", zovne. "Ovamo, Kudrove. K meni." Ali Rickonov strahovuk iščezne jednako brzo kao što se pojavio.

Hodor je poznavao Branovo najomiljenije mjesto, te ga je odveo do ruba jezera pod golemom krošnjom drveta srca, gdje je knez Eddard običavao klečati u molitvi. Valići su jurcali površinom vode kad su stigli, čineći da odraz usud-drva treperi i pleše. Međutim, nije bilo vjetrova. Na trenutak Bran je bio zbunjen.

A tad Osha izroni iz jezera uz veliki pljusak, tako naglo da je čak i Ljetnik sunuo natrag, režeći. Hodor odskoči u stranu, jaučući "Hodor, *ho-dor*", u očaju sve dok mu Bran nije potapšao rame da ublaži njegov strah. "Kako možeš plivati u tome?" priupita on Oshu. "Zar nije hladno?"

"Kao dijete sisala sam ledene svijeće, dječake. Volim hladnoću." Osha zapliva prema stijenama i ustane mokra. Bila je naga, kože kvrgave od žmaraca. Ljetnik se prikrade bliže i onjuši je. "Željela sam dotaknut dno."

"Nisam znao da dno postoji."

"Može bit da ne postoji." Ona se naceri. "U što piljiš, dječake? Zar nikad nisi vidio ženu?"

"Jesam." Bran se kupao sa svojim sestrama stotinu puta i također vidio služavke u vrućim jezercima. Osha je, međutim, izgledala drugačije: tvrdo i oštro umjesto meko i oblo. Njezine su noge bile posve mišićave, njezine grudi plosnate poput dviju praznih novčarki. "Imaš mnogo ožiljaka."

"Svaki sam teško zaradila." Ona podigne svoju smeđu košuljicu otrese nešto lišća s nje, i navuče je preko glave.

"Boreći se s orijašima?" Osha je tvrdila kako je još uvijek bilo orijaša s one strane Zida. *Jednog dana možda čak i ugledam jednoga...*

"Boreći se s ljudima." Opasala se komadom užeta. "S crnim vranama, ponajviše. Ubila sam jednu, također", reče, istresajući kosu. Narasla je otkako je došla u Oštrozimlje, i sezala joj dobro na ispod ušiju. Izgledala je mekše od žene koja ga je nekoć pokušala orobiti i ubiti u vučjoj šumi.

"Čula sam neko blebetanje u kuhinji o tebi i onim Frevevi-ma."

"Od koga? Što su rekli?"

Ona mu se kiselo nasmiješi. "Daje budala onaj koji se ruga orijašu, a svijet pomahnitao kad ga bogalj mora braniti."

"Hodor nije ni znao da mu se rugaju", reče Bran. "Uostalom on se nikad ne tuče." Sjetio se jednog odlaska na tržnicu s majkom i septom Mordane kada je bio malen. Povelili su Hodora da im nosi stvari, ali on je odlutao, a kad su ga pronašli neki su ga dječaci bili stjerali u uličicu, bockajući ga štapovima. "*Hodor!*" neprekidno je vikao, skutrivši se i pokrivajući, ali nikad nije dignuo ruku na svoje mučitelje. "Septon Chayle veli da je blagog duha."

"Da," ona će na to, "i ruku dovoljno jakih da čovjeku iščupaju glavu s ramena, ako mu se prohtije. Svedjedno, bolje mu je da čuva svoja leđa kraj onog Waldera. On i ti, obojica. Velikoga zovu Malim, čini mi se da su mu dobro nadjenuli ime. Velik izvana, malen iznutra, i zao do kosti."

"On se nikad ne bi usudio nauditi mi. Boji se Ljetnika, bez obzira na to što kaže."

"Onda može bit da nije tako glup k'o što se čini." Osha je uvijek bila oprezna sa strahovukovima. Onog dana kad su je zarobili, Ljetnik i Sivi Vjetar među sobom su rastrgali tri divljaka na krvave komadiće. "H' može bit da jest. A i to ima okus po nevolji." Svezala je kosu. "Jesi li još koji put sanjao vučje snove?"

"Ne." Nije želio razgovarati o snovima.

"Princ bi trebao lagat bolje od toga." Osha se nasmije. "Pa, tvoji snovi su tvoj posao. Moj je u kuhinji, i bolje mi je da se vratim prije nego što Gage stane vikati i mahati onom svojom velikom drvenjačom. S vašim dopuštenjem, moj prinče."

Nije smjela spominjati vučje snove, pomisli Bran dok ga je Hodor nosio uza stubu do njegove ložnice. Borio se protiv sna što je duže mogao, ali na kraju ga je zahvatio kao što je uvijek činio. Ove je noći sanjao usud-drvo. Gledalo ga je onim dubokim crvenim očima, dozivalo svojim iskrivljenim drvenim ustima, a s njegovih bijelih grana trooka je vrana uzletjela, ključajući ga po licu i izvikujući njegovo ime glasom ostrim poput mačeva.

Probudi ga prasak trublji. Bran se odgurne na bok, zahvalan na izbjavljenju. Čuo je konje i bučne povike. *Još gostiju je došlo, i napola su pijani po tome kako zvuče*. Sčepavši svoje prečke podigne se s postelje i primakne prozorskoj klupici. Na njihovim stjegovima bijaše orijaš u polomljenim lancima koji mu je govorio da su to Umberovi, pristigli iz sjevernih krajeva za Posljednjom rijekom.

Idućeg dana dvojica dođoše zajedno na primanje; bili su to stričevi Velikog Jona, prijeteći ljudi u zimi njihovih dana s bradama bijelim poput plašteva od medvjeda krzna koje su nosili. Vrana je jednom zamijenila Morsa za mrtvaca i isključala mu oko, te je nosio grumen zmajevskog stakla umjesto oka. Po priči Stare Nane, on je sčepao vranu šakom i odgrizao joj glavu, te su ga prozvali Vranojed. Odbijala je reći Branu zašto su njegova suhonjavog brata Hothera zvali Otrovom za kurve.

Istom što su posjeli, Mors zatraži dopuštenje da oženi kneginju Hornwood. "Veliki Jon je Mladom Strahovuku jaka desnica. Svi znaju daje to istina. Tko je bolji da zaštiti udovičine zemlje od jednog Umbera, a koji je Umber bolji od mene?"

"Kneginja Donella je još u tuzi", reče meštar Luwin.

"Imam lijek za tugu pod svojim krznom", nasmije se Mors. Ser Rodrik mu uljudno zahvali i obeća da će iznijeti pitanje pred kneginju i kralja.

Hother je tražio brodove. "Divljaci se iskrađaju sa sjevera, ima ih više nego što sam ikad prije vidio. Prelaze Zaljev tuljana u malim brodovima i iskrcavaju se na našim obalama. Vrana u Istočnoj stražarnici premalo je da ih zaustave, dok se oni zavlaze pod zemlju brže nego lasice. Duge brodove trebamo, da, i jake ljude da njima plovo. Veliki Jon ih je uzeo previše. Pola moje ljetine izraslo je u sjeme zbog nestašice ruku koje bi mahale kosama."

Ser Rodrik je cupkao svoje zaliske. "Imate šume visoke borovine i starih hrastova. Knez Manderly ima brodograditelja i mornara u obilju. Zajedno biste trebali biti sposobni porinuti dovoljno dugih brodova da štite obje vaše obale."

"Manderly?" frkne Mors Umber. "Ta golema gegava vreća sala? Vlastiti mu se ljudi izruguju kao knezu Piškuru, čuo sam. Čovjek jedva može hodati. Da mu zarijete mač u trbuh, deset bi tisuća jegulja izmi-ljelo van."

"Debeo je", dopusti Ser Rodrik, "ali nije glup. Radit ćete s njim, ili će kralj doznati za razlog vašeg odbijanja." I na Branovo zaprepaštenje, surovi Umberovi se složiše da će učiniti kako zapovijeda, iako ne bez gundanja.

Dok su sjedili na primanju, Gloverovi stigoše iz Dubokogajskog humka, te velika skupina Tallhartovi iz Thorrenove četvorine. Galbart i Robett Glover su ostavili Dubokoga u rukama Robettove žene, ali njihov je upravitelj bio taj koji je došao u Oštrozimlje. "Moja gospa moli da joj oprostite izostanak. Njezina su djeca još uvijek premalena za takvo putovanje, a ona je bila nevoljka ostaviti ih." Bran ubrzo shvati kako je upravitelj, a ne kneginja Glover, bio taj koji je zaista vladao u Dubokogajskom humku. Čovjek je priznao kako je za sada stavljao na stranu samo desetinu svoje ljetine. Putujući čarobnjak rekao mu je da će doći plodno ljetu duhova prije nego što nastupi studen, tvrdio je. Meštar Luwin imao je velik broj biranih riječi o putujućim čarobnjacima. Ser Rodrik zapovjedi čovjeku da stavlja na stranu petinu, te podrobno ispita upravitelja o kopiletu kneza Hornwooda, dječaku Larencu Snowu. Na sjeveru, svakoj su kopiladi visoka roda nadijevali prezime "Snow". Ovom je momčetu bilo gotovo dvanaest, a upravitelj je hvalio njegov razbor i hrabrost.

"Vaš prijedlog o kopiletu možda je bio na mjestu, Brane", kasnije će meštar Luvvin. "Držim da ćete jednog dana Oštrozimlju biti dobar knez."

"Ne, neću." Bran je znao da nikad neće biti knez, ništa više nego što je mogao biti vitez. "Robb će se oženiti nekom Frevevkom, sami ste mi tako rekli, a i Walderovi vele isto. Imat će sinove, a oni će biti knezovi Oštrozimlja nakon njega. Ne ja."

"Možda će tako biti, Brane," reče Ser Rodrik, "ali ja sam se ženio tri puta, a moje su mi žene dale samo kćeri. Sada mi je jedino Beth preostala. Moj brat Martvn postao je otac četvorici jakih sinova, no samo je Jory doživio da postane muškarcem. Kad je ubijen, Martvnova je loza umrla s njim. Kad govorimo o sutrašnjici nikad ništa nije sigurno."

Leobald Tallhart dobio je svoju priliku idućeg dana. Govorio je o vremenskim predznacima i slaboj pameti puka, te ispriповjedio kako je njegov nećak nestrppljiv krenuti u bitku. "Benfred je podigao vlastitu četu kopljanika. Dječaci, nijedan stariji od devetnaest ljeta, ali svaki misli da je novi mladi strahovuk. Kad sam im rekao da su tek mladi zečevi, ismijali su me. Sada se nazivaju Divljim zečevima i galopiraju zemljom sa zečjim krznom svezanim za krajeve svojih kopalja, pjevajući pjesme o viteštvu."

Bran pomisli kako to zvuči sjajno. Sjećao se Benfreda Tallharta, krupnog nabusitog bučnog dječaka koji je često posjećivao Oštrozimlje sa svojim ocem Ser Helmanom, i prijateljevao s Robbom i Theonom Greyjoyem. Ali Ser Rodrik bijaše vidno nezadovoljan onim što je čuo. "Da je kralju potrebno još ljudi, on bi poslao po njih", reče. "Uputite svog nećaka da ima ostati u Thorrenovoj četvorini, kao stoje njegov plemeniti otac zapovjedio."

"Hoću, ser", reče Leobald, i tek tada potakne pitanje kneginje Horn-wood. Sirotica, bez muža da obrani svoje zemlje i sina da ih naslijedi. Njegova vlastita plemenita žena je bila Hornwoodovka, sestra pokojnog kneza Harvsa. Nedvojbeno je se sjećaju. "Prazan dvor je žalostan dvor. Mislio sam poslati svog mlađeg sina kneginji Donelli da ga odgaja kao svog. Berenu je gotovo deset, zgodan je dječarac i njezin vlastiti nećak. On bježe razveselio, siguran sam, a možda bi čak uzeo ime Hornvood..."

"Ako ga imenuje nasljednikom?" predloži meštar Luvvin. "... kako bi kuća mogla opstati", završi Leobald.

Bran je znao što će reći. "Hvala vam na prijedlogu, moj kneže", iz-lane prije nego što je Ser Rodrik mogao prozboriti. "Iznijet ćemo pitanje mom bratu Robbu. O, i kneginji Hornwood." Leobald se činio iznenađenim što je progovorio. "Zahvalan sam, moj prinče", reče, ali Bran opazi sažaljenje u njegovim blijedim modrim očima, izmiješano možda s malko radosti što bogalj, naposljetku, ipak nije bio *njegov* sin. Na trenutak je mrzio čovjeka.

Meštru Luwinu se, međutim, sviđao. "Beren Tallhart je možda naše najbolje rješenje", reče im kad je Leobald otišao. "Po krvi je napola Hornvood. Ako uzme ujakovo ime..."

"... još uvijek ostaje dječakom", reče Ser Rodrik, "i prinuđen je teško štititi svoje zemlje od ljudi poput Morsa Umbera ili ovog kopileta Roosea Boltona. Moramo pažljivo razmisliti o tom. Robb bi trebao dobiti naše najbolje savjete prije nego što donese svoju odluku."

"Ovo će se možda svesti na praktičnost", reče meštar Luwin. "Koji mu je knez najpotrebniji na dvoru. Riječna krajina je dio njegova kraljevstva. Možda će željeti prekaliti savez udajom kneginje Hornvood za jednog od knezova s Trozupca. Blackwooda, možda, ili Freya—"

"Kneginja Hornvood može dobiti jednog od naših Frevevih", reče Bran. "Može ih imati oba ako hoće."

"Niste ljubazni, moj prinče", blago ga ukori Ser Rodrik.

Nisu ni Walderi. Mrgodeći se, Bran se zapilji u stol i ne reče ništa.

U danima koji su slijedili, gavrani su dolijetali iz drugih plemenitih kuća, donoseći isprike. Kopile iz Strahotvrde neće im se pridružiti, Mor-montovi i Karstarkovi su otišli na jug s Robbom, knez Locke bio je pres-tar da se usudi krenuti na put, kneginja Flint bila je trudna, u Udoviči-noj stražarnici vladala je bolest. Konačno su dobili vijesti od svih važnijih vazala kuće Stark, osim od Jezeranina Hovvlada Reeda, koji nije stupio izvan svojih močvara već mnogo godina, i Cenvvna čiji je zamak ležao na pola dana jahanja od Oštrozimlja. Knez Cerwyn je bio zarobljenik Lannisterovih, ali je njegov sin, četrnaestogodišnji momčić, pristigao jednog vedrog, burnog jutra

na čelu dva tuceta kopljanika. Bran je jahao Plesačicu po dvorištu kad ih je čuo kako ulaze kroz dveri. Dokas-kao je bliže da ih pozdravi. Cley Cerwyn je oduvijek bio prijatelj Branu i njegovoj braći.

"Dobro jutro, Brane", veselo zovne Cley. "Ili te sada moram zvati princ Bran?"

"Samo ako želiš."

Cley se nasmije. "Zašto ne? Svatko je kralj ili princ ovih dana! Je li Stannis također pisao Oštrozimlju?"

"Stannis? Ne znam."

"I on je sada kralj", povjeri Cley. "Veli daje kraljica lijegala sa svojim bratom, pa je Joffrey kopile."

"Joffrey Zlorodi", zareži jedan od Cerwynovih vitezova. "Nije ni čudo stoje vjeroloman, ako ima Kraljosjeka za oca."

"Da", reče drugi, "bogovi mrze rodoskrvnuće. Pogledaj kako su srušili Targaryenove."

Na trenutak Bran nije mogao disati. Orijaška mu je ruka pritiskala grudi. Osjećao se kao da pada, i očajnički je ščepao uzde Plesačice.

Njegova se strava morala pokazati na njegovu licu. "Brane?" reče Cley Cerwyn. "Je li ti loše? To je samo još jedan kralj."

"Robb će i njega pobijediti." On okrene glavu Plesačice prema stajama, nesvjestan začuđenih pogleda koje su mu Cenvynovi upućivali. Krv mu je brujala u ušima, i da nije bio privezan za sedlo bio bi pao.

Te noći Bran se molio bogovima svog oca za noć bez snova. Ako su ga bogovi čuli, izrugali su se njegovim nadama, jer je mora koju su poslali bila gora od ikojeg vučjeg sna.

"*Leti ili umri!*" kričala je trooka vrana dok ga je pokušavala kljucnuti. Plakao je i preklinjao, ali vrana nije imala milosti. Iskopala mu je lijevo oko, a potom i desno, pa kad je bio slijep i u mraku, isključala mu je čelo, zadirući svojim strašnim ostrim kljunom duboko u njegovu lubanju. Vrištao je sve dok nije bio siguran da će mu se pluća rasprsnuti. Bol bijaše sjekira koja mu je raspolutila glavu, ali kad je vrana iščupala svoj kljun, sav sluzav od komadića kosti i mozga, Bran je opet mogao vidjeti. Ono što je ugledao natjeralo ga je da izgubi dah od straha. Visio je s kule miljama visoko, a prsti su mu klizili, nokti strugali po kamenu, noge ga povlačile prema dolje - glupe beskorisne mrtve noge. "*Pomozite!*" vikao je. Zlatni se čovjek pojavio na nebu iznad njega i povukao ga gore. "Sto sve činim iz ljubavi", promrmljao je tiho, dok gaje bacao naglavačke u prazan zrak.

tyrion

Ne spavam kao nekad kad sam *bio* mlađi", reče mu Veliki meštar Pycelle, s namjerom da se ispriča za sastanak u zoru. "Radije bih ustao, makar svijet bio mračan, nego ležao vrpoljeći se u postelji, izjedajući se zbog nedovršenih zadaća", reče - iako je zbog svojih teških očnih kapaka izgledao kao daje napola spavao dok je to govorio.

U prozračnim odajama pod gavranovim gnijezdom, njegova sluškinja posluži im kuhana jaja, kompot od šljiva i zobenu kašu, dok je Pycelle posluživao pontifikate. "U ovim žalosnim vremenima, kad toliki gladuju, držim kako je jedino pravedno da je i moj stol skroman."

"Za svaku pohvalu", prizna Tyrion, razbijajući veliko smeđe jaje koje ga je neopravdano podsjećalo na celavu pjegavu glavu Velikog meš-tra. "Ja, međutim, zauzimam drugačije gledište. Ako ima hrane, pojedem je, u slučaju da je ne bude sutradan." Osmjehne se. "Recite mi, jesu li i vaši gavranovi ranoranioci?"

Pycelle pogladi snježnu bradu koja mu je klizila niz grudi. "Kako da ne. Da pošaljem po pero i tintu kad pojedemo?"

"Nema potrebe." Tyrion položi pisma na stol uz svoju kašu; dva jednaka pergamenta čvrsto smotana i zapečaćena voskom na oba kraja. "Otjerajte sluškinju, da možemo razgovarati."

"Ostavi nas, dijete", zapovjedi Pycelle. Služavka pohita iz odaje. "O-va pisma, dakle..."

"Za oči Dorana Martella, princa od Dornea." Tyrion oguli napuklu ljusku sa svog jajeta, i uzme zalogaj. Tražio je soli. "Jedno pismo, u dva primjerka. Pošaljite svoje najbrže ptice. Stvar je od velike važnosti."

"Poslat ću ih čim prekinemo post."

"Pošaljite ih odmah. Kompot od šljiva će izdržati. Kraljevstvo možda neće. Knez Renly vodi svoju vojsku uz Cestu ruža, a nitko ne zna kad će knez Stannis isploviti iz Zmajeve kamena." Pycelle žmirne. "Ako je mome gospodaru milije—" "Jest."

"Ovdje sam da služim." Meštar se nezgrapno podigne na noge, blago zveckajući svojim službenim lancem. Bijaše to težak predmet: tucet meštrovskih ovratnika isprepletenih jedan oko drugog i urešenih dragim kamenjem. A činilo se Tyrionu da su zlatne, srebrne i platinaste karike brojem daleko premašivale one neplemenitih metala.

Pycelle se kretao tako sporo da je Tyrion imao vremena dokrajčiti svoje jaje i kušati šljive - prekuhane i vodenaste, za njegov ukus - prije nego što gaje zvuk krila ponukao da ustane. Opazio je gavrana, tamnog na jutarnjem nebu, i krenuo žustro prema labirintu polica na udaljenom kraju odaje.

Meštrove ljekarije činile su impresivan prizor; tucet lončića zapečaćenih voskom, stotinu začepljenih bočica, jednako toliko boca od mliječnog stakla, nebrojeni čupovi suhih biljaka. Svaka posuda uredno je bila označena Pycellovom preciznom rukom. *Melodičan um*, pomisli Tyrion, i zaista, jednom kad biste odgonetnuli razmještaj, bilo je lako uočiti da svaki napitak ima svoje mjesto. / *tako zanimljive stvari*. Zamijetio je slatki san i noćnu sjenu, makovo mlijeko, lyske suze, sivokap u prahu, vučju kob i demonov ples, baziliskov otrov, slijepo oko, udoviči-nu krv...

Stojeći na prstima i istežući se uvis, uspio je izvući malu prašnjavu bočicu s visoke police. Kad je pročitao natpis, osmjehnuo se i ubacio je u svoj rukav.

Bio je ponovno za stolom ljušteći još jedno jaje kad se Veliki meštar Pycelle gmižući spustio niz stube. "Učinjeno je, moj gospodaru." Starac sjedne. "Ovakva stvar... najbolje ju je obaviti bez odlaganja, zaista, zaista... od velike je važnosti, rekli ste?"

"O da." Zobena kaša bila je pregusta, držao je Tyrion, i poželio maslac i med. Dakako, maslac i med su se odnedavna rijetko vidali u Kraljevu grudobranu, iako ih je knez Gyles dobro snabdio u zamku. Polovica hrane koju su jeli ovih dana, dolazila je s njegovih posjeda ili posjeda kneginje Tande. Rosby i Stokevorth ležali su u blizini grada na sjeveru, i bili još netaknuti ratom.

"Princ od Dornea, glavom. Mogu li priupitati..." "Radije nemojte."

"Kako velite." Pycellova znatiželja bila je tako zrela da ju je Tyrion gotovo mogao okusiti.

"Možda... kraljevsko vijeće..."

Tyrion kvrcne svojom drvenom žlicom o rub zdjele. "Vijeće postoji kako bi *savjetovalo* kralja, meštre."

"Upravo tako", reče Pycelle, "a kralj—"

"—je četrnaestogodišnji dječak. Ja zborim njegovim glasom."

"Tako je. Zaista. Kraljev vlastiti Namjesnik. Pa ipak... Vaša Milostiva sestra, naša kraljica regentica, ona..."

"... nosi golem teret na onim svojim ljupkim bijelim ramenima. Ne želim pridodati ništa njezinu bremenu. A vi?" Tyrion naheri glavu i uputi Velikom meštru ispitivački pogled.

Pycelle se ponovno zapilji u svoju hranu. Nešto u Tyrionovim nejednakim zeleno-crnim očima tjeralo je ljude na vrpoljenje; znajući to, dobro se time koristio. "Ah", starac promrmlja u svoje šljive. "Nesumnjivo imate pravo, moj kneže. Vrlo je uvidavno od vas što... je pošteđujete ovog... bremena."

"Takav sam čovjek." Tyrion se vrati nedovoljno dobroj kaši. "Uviđavan. Cersei je naposljetku moja ljubljena sestra."

"I žena, dakako", reče Veliki meštar Pycelle. "Iznimno neobična žena, no ipak... nije mala stvar, brinuti se za sve nedaće u kraljevstvu, unatoč krhkosti njezina spola..."

O da, ona je krhka golubica, samo upitajte Eddarda Starka. "Drago mi je što dijelite moju zabrinutost. I hvala vam na gostoljubivosti vašeg stola. Ali dugačak je dan pred nama." Zanjise svojim nogama i izvuče se iz svog stolca. "Bit ćete tako dobri da me smjesta obavijestite ako dobijemo odgovor od Dornea?"

"Kako velite, moj kneže." *"I jedino mene?"*

"Ah... naravno." Pycelleova pjegava ruka stezala je bradu kao što utopljenik steže užu. Ovo razveseli Tyrionovo srce. *Jedan*, pomisli on.

Odbauljao je u donje dvorište, dok su se njegove zakrčljale noge tužile na stube. Sunce je sada bilo vrlo visoko, a zamak se budio. Stražari su šetali zidovima, vitezovi i oklopnici vježbali tupim oružjima. U blizini, Bronn je sjedio na rubu zdenca. Nekoliko pristalih sluškinja dolutalo je mimo noseći košaru rogoza među sobom, ali najamni mačevalac ih nije ni pogledao. "Bronne, dovodiš me u očaj." Tyrion pokaže prema djevojka. "Uz ljupke prizore poput onog pred tobom, jedino što vidiš je čopor nespretnjakovića koji podižu larmu."

"U ovome gradu postoji stotinu javnih kuća gdje će mi probušen bakrenjak kupiti pičaka koliko hoću," odvrati Bronn, "ali jednog dana moj život može ovisiti o tome koliko sam pomno promatrao vaše nespretnjakoviće." Ustane. "Tko je momak u kockastoj modroj surki s troje očiju na svom štitu?"

"Neki putujući vitez. Tallad, tako se predstavio. Zašto?"

Bronn odgurne slap kose s očiju. "On je najbolji od njih. Ali pogledajte ga, upada u ritam, zadaje iste udarce jednakim redom svaki put kad napada." On se naceri. "To će ga jednom koštati života, onog dana kad se sukobi sa mnom."

"Prisegao je Joffreyju. Nije vjerojatno da će se sukobiti s tobom." Uputili su se preko dvorišta, Bronn usklađujući svoj dugi korak s Tyrio-novim kratkim. Ovih dana najamni je mačevalac izgledao gotovo pristojno. Njegova tamna kosa bila je oprana i počešljana, bio je svježije izbrijan, i

nosio je crni prsni oklop časnika Gradske straže. S njegovih ramena vukao se plašt od lannisterskog grimiza ukrašen uzorkom zlatnih šaka. Tyrion mu ga je poklonio kad ga je imenovao zapovjednikom svoje osobne garde. "Koliko molitelja imamo danas?" upita. "Tridesetak", odvrati Bronn. "Većinu s pritužbama, ili zahtjevima, kao inače. Vaša ljubimica je svratila."

On zastenje. "Kneginja Tanda?"

"Njezin paž. Poziva vas da ponovno večerate s njom. Poslužit će srneći but, veli, par punjenih gusaka začinjađenih dudom, i—"

"—svoju kćer", kiselo završi Tyrion. Od trenutka kad je došao u Crvenu utvrdu, kneginja Tanda ga je progonila, naoružana beskrajnim arsenalom zmijuljićinih pita, divljih veprova, i pikantnih kremastih gulaša. Nekako je utužila sebi u glavu da bi patuljasti plemić bio idealan bračni drug njezinoj kćeri Lollvs, krupnoj, mekoj, priglupoj djevojci o kojoj su kolale glasine da je u trideset i trećoj godini još uvijek bila djevica. "Pošalji joj moje isprike."

"Nemate teka za punjenu gusku?" Bronn se zločesto naceri.

"Ti bi možda mogao pojesti gusku i oženiti djevojku. Ili još bolje, pošalji Shaggu."

"Shagga će prije pojesti djevojku i oženiti gusku", primijeti Bronn. "Osim toga, Lollvs ga nadmašuje težinom."

"Istina", prizna Tyrion dok su prolazili ispod sjenom natkrivenih šet-nica između dviju kula. "Tko me još želi?"

Najamni mačevalac postade ozbiljniji. "Ovdje je lihvar iz Braavosa, koji posjeduje neke otmjene papire i slično, i koji zahtijeva da vidi kralja u vezi s plaćanjem nekog zajma."

"Kao da Joff umije brijati iznad dvadeset. Pošalji čovjeka Malopr-stom, on će pronaći načina da ga se riješi. Sljedeći?"

"Vlastelinčić s Trozupca, veli da su ljudi vašeg oca spalili njegovu utvrdu, silovali mu ženu, i poubijali sve seljake."

"Vjerujem da se to zove *rat*." Tyrion je njušio djelo Gregora Clegane-a ili ono Ser Amoryja Lorch-a, ili drugog očeva paklenog psa miljenika, Oohorika. "Što želi od Joffreyja?"

"Nove seljake", reče Bronn. "Prešao je čitav ovaj put da zapjeva koliko je odan i da zamoli odštetu."

"Ostavit ću vremena za njega sutradan." Bilo da je istinski odan ili tek očajan, riječni knez spreman da se pokori, možda je mogao biti od koristi.

"Postaraj se da mu dodijele udobnu odaju i topao obrok. Pošalji mu i novi par čizama, onih dobrih, na trošak kralja Joffreyja." Iskaz velikodušnosti nikad ne škodi.

Bronn otresito kimne glavom. "Tu je također i veliko jato pekara, mesara i piljara koji zahtijevaju da ih se čuje."

"Rekao sam im posljednji put, nemam im što dati." Samo je tanak mlaz hrane dopirao u Kraljev grudobran, većinom određen za zamak i garnizon. Cijene povrća, korijenja, brašna i voća porasle su odvratno visoko, a Tyrion nije želio razmišljati o tome koje sve vrste mesa dospijevaju u lonce buvljačkih krčmi. Riba, nadao se. Još su imali rijeku i more... barem dok knez Stannis ne doplovi. "Žele zaštitu. Sinoć su nekog pekara ispekli u vlastitoj pećnici. Svjetina je tvrdila kako je previše naplaćivao za kruh."

"Je li?"

"Nije u stanju to opovrgnuti." "Nisu ga pojeli, valjda?" "Ne koliko sam ja čuo."

"Idući put hoće", mrko će Tyrion. "Pružam im onoliko zaštite koliko mogu. Zlatni plaštevi—"

"Tvrde daje u svjetini bilo zlatnih plašteva", reče Bronn. "Zahtijevaju da se sami obrate kralju."

"Budale." Tyrion ih je otpustio sa žaljenjem; njegov bi ih nećak otpustio s bičevima i kopljima. Bio je napola u iskušenju da to dopusti... ali ne, nije se usuđivao. Prije ili kasnije, neki će neprijatelj odmarširati na Kraljev grudobran, a posljednje što je htio, bili su spremni izdajnici unutar gradskih zidova. "Reci im da kralj Joffrey dijeli njihove strahove i da će učiniti sve što može za njih."

"Oni žele kruha, ne obećanja."

"Ako im danas dam kruha, sutradan ću ih imati dvostruko više pred vratima. Tko još?"

"Crni brat sa Zida. Upravitelj veli da je donio neku trulu ruku u krčagu."

Tyrion se usiljeno osmjehne. "Čudim se daje nitko nije pojeo. Predmnijevam da bih ga morao vidjeti. Da nije Yoren, slučajno?"

"Ne. Neki vitez. Thorne."

"*SerAlliserThorneT*" Od sve crne braće koju je sreo na Zidu, Tyrion Lannister je najmanje ljubio Ser Allisera Thornea. Jedak, zlovoljan čovjek s previsokim mišljenjem o vlastitoj vrijednosti.

"Kad malo bolje razmislim, ne vjerujem da želim vidjeti Ser Allisera u ovom času. Pronađi mu udobnu ćeliju gdje nitko nije mijenjao rogoz godinu dana i pusti da mu ruka trune malo duže."

Bronn se nasmije kroz nos i ode svojim putem, dok se Tyrion s mukom uspne zmijolikim stubištem. Dok je šepao preko vanjskog dvorišta, čuo je kako se željezne rešetke škripeći podižu. Njegova sestra i velika pratnja čekali su pred glavnim dverima.

Posjednuta na svom bijelom jahaćem konju, Cersei se nadvijala nad njim, boginja u zelenom.

"Brate", zovne ona, bez imalo topline. Kraljica nije bila zadovoljna načinom na koji je postupio s Janosom Sh/ntom.

"Vaša Milosti." Tyrion se uljudno nakloni. "Izgledate krasno ovog jutra." Njezina je kruna bila zlatna, njezin je plašt bio od hermelina. Njezina svita sjedila je na konjima iza nje: Ser Boros Blount od Kraljevske garde, noseći oklop od bijelih ljuski i svoj najomiljeniji mrgodni pogled; Ser Balon Swann, s lukom obješenim o njegovo srebrom ukrašeno sedlo; knez Gyles Rosby, njegov hripavi kašalj zvučao je gore no ikad; Hal-lyne, piromani iz Ceha alkemičara, i kraljičin najnoviji miljenik - njihov bratić Ser Lancel Lannister, štitonoša njezina pokojnog muža proglašen vitezom na zahtjev njegove udovice. Vylarr i dvadeset stražara jahali su u pratnji. "Kamo si se uputila danas, seslo?" upila Tyrion.

"Pošla sam u obilazak dveri da pregledam nove šlipavce i bacače plamena. Ne želim da se misli kako smo svi nemarni prema gradskoj obrani kao što se ti činiš." Cersei se zapilji u njega onim svojim jasnim zelenim očima, lijepim čak i u njihovu preziru. "Obavijestili su me da je Renly Baratheon ostavio Visovrt. Krenuo je uz Ceslu ruža, sa svom svojom silom za petama."

"Varys mi je predao isti izvještaj." "Mogao bi biti ovdje do punog mjeseca."

"Ne svojim sadašnjim neužurbanim korakom", uvjeravao ju je Tyrion. "Gosti se svake večeri u drugom zamku, i presjeda dvorom na svakom raskrižju koje prođe."

"I svakog dana, sve se više ljudi okuplja pod njegovim stjegovima. Vojska mu sada broji stotinu tisuća."

"To se čini prilično visokim brojem."

"Ima silu Krajoluje i Visovrta za sobom, ti mala budalo", Cersei prasne odozgo na njega. "Sve Tyrrellove vazale osim Redwynovih, a meni možeš zahvaliti na tome. Dokle god budem držala one njegove kozičave blizance, knez Paxter će čučati u Sjenici i smatrati se sretnim što je izvan svega."

"Šteta što si pustila da ti Vitez Cvijeća isklizne iz lijepih prstiju. Ipak, Renly ima drugih briga osim nas. Našeg oca u Harrenhalu, Robba Star-ka u Rijekotoku... a da sam na njegovu mjestu, činio bih isto što i on. Napredovao, gizdao se svojom moći naočigled cijeloga kraljevstva, pazio, čekao. Pustio da se moji takmaci natječu dok ja čekam svoj slatki čas. Ako nas Stark porazi, jug će pasti u Renlyjeve ruke kao udar vjetra od bogova, a on neće izgubiti ni čovjeka. A podu li stvari drugim putem, moći će se obrušiti na nas kad budemo oslabljeni."

Cersei nije bila umirena. "Želim da natjeraš oca da dovede svoju vojsku u Kraljev grudobran."

Gdje neće služiti drugoj svrsi nego da tebe čini sigurnom. "Kad sam to ja bio sposoban *natjerati* oca na bilo što?"

Ona zanemari pitanje. "A kad namjeravaš osloboditi Jaimea? On vrijedi stotinu takvih kao što si ti."

Tyrion se iskrivljeno naceri. "Nemoj to reći kneginji Stark, molim te. Nemamo stotinu ovakvih za razmjenu."

"Otac je morao biti mahnit kad mi te je poslao. Više si nego besko-ristan." Kraljica potegne uzde i okrene svog konja. Izjahala je kroz dveri žustrim kasom, dok joj je plašt od hermelina vijorio za leđima. Njezina svita pohita za njom.

Zapravo, Renly Baratheon nije plašio Tyriona ni upola toliko koliko njegov brat Stannis. Renly je ljubio prost puk, ali on nikad ranije nije vodio ljude u rat. Stannis je bio drugačiji: krut, hladan, nasmiljen. Da su barem imali nekakav način da doznaju što se događalo na Zmajevu kamenu... ali nijedan od ribara koje je platio da izviđaju po otoku, nije se vratio, a čak su i doušnici za koje je eunuh tvrdio da ih je postavio u Stannisovu obitelj bili zloslutno nijemi. Međutim, prugasti trupovi h/senskih ratnih galija viđali su se nedaleko od obale, a Varys je dobivao izvještaje iz Myra o kapetanima plaćenicima koji su ulazili u službu Zmajeva kamena. *Ako Stannis napadne s mora dok njegov brat Renly bude nasrtao na dveri, uskoro će nabijati Joffreyjevu glavu na kolac. Što je još gore, moja će glava biti kraj njegove.* Sumorna pomisao. Trebao bi smisliti kako će izvesti Shae na sigurno iz grada, ako se najgore pokaže vjerojatnim.

Podrick Payne stajao je na vratima njegove dnevne odaje, proučavajući pod. "On je unutra", najavi Tyrionovoj kopči na remenu. "Vaša dnevna odaja. Moj gospodaru. Žao mi je."

"Tyrion uzdahne. "Pogledaj me, Pod. Obeshrabruje me kad se obraćaš mom nakurnjaku, pogotovo kad ga ne nosim. Letimičan pogled na moje lice neće te pretvoriti u patuljka, nije zarazno. Dakle, tko je u mojoj dnevnoj odaji?"

"Knez Maloprsti." Podrick uspije pogledati u njegovo lice, potom žurno spusti pogled. "Mislio sam, knez Petyr. Knez Baelish. Glavni rizničar."

"Po tebi zvuči kao da ih je gomila." Dječak se poguri kao udaren, pa se Tyrion osjećao smiješno krivim.

Knez Petyr je sjedio na prozorskoj dasci, opušten i elegantan u pli-šanu prsluku boje šljive i žutom satenskom plastu, jedne ruke u rukavici koja mu je počivala na koljenu. "Kralj se bori samostrijelom protiv zečeva", reče. "Zečevi pobjeđuju. Dođite vidjeti."

Tyrion se morao popeti na prste da pogleda. Mrtav zec ležao je na tlu; drugi, trzajući dugim ušima, spremao se izdahnuti od strelice u svojim slabinama. Potrošene sulice ležale su razasute po utabanoj zemlji poput slamki koje je razbacala oluja. "Sad!" Joff vikne. Lugar pusti zeca kojeg je držao, a ovaj odmagli skokomice. Joffrey povuče otkopac na samostrelu. Strelica promaši za dvije stope. Zec se zaustavi na stražnjim nogama i zatrza nosom na kralja. Proklinjući, Joff navije kotur da zategne tetivu, ali životinja nestane prije nego što gaje nabio. "Drugog!" Lugar posegne u sanduk. Ovaj sune poput smeđe munje naspram kamenja, dok je Joffreyjev ishitreni hitac gotovo zahvatio Ser Prestona u slabine.

Maloprsti odvрати pogled. "Dečko, voliš li kuhanog zeca?" upita Podricka Pavnea.

Pod se zapilji u posjetiteljeve čizme, ljupke stvarčice od crvene kože urešene crnim spiralnim rezbarijama. "Jesti, moj gospodaru?"

"Uloži u lonce", savjetovao ga je Maloprsti. "Zečevi će uskoro preplaviti zamak. Jest ćemo ih triput na dan."

"Bolje to nego štakore na ražnju", reče Tyrion. "Pode, ostavi nas. Osim ako knez Petyr ne bi želio neko osvježenje?"

"Hvala vam, ali ne." Na Maloprstovim usnama zabljesne podrugljiv osmijeh. "Pij s patuljkom, vele, i probudit ćeš se šećući po Zidu. Crnina ističe moje nezdravo bljedilo."

Nemajte straha, moj kneže, pomisli Tyrion, *nije Zid ono što za vas imam na umu*. Sjedne u visok stolac nakrcan jastucima i reče: "Izgledate vrlo elegantno danas, moj kneže."

"Pogođen sam. Trsim se izgledati elegantno *svaki* dan." "Je li prsluk nov?"

"Jest. Vrlo ste pronicavi."

"Boja šljive i žuta. Jesu li to boje vaše kuće?"

"Ne. Ali čovjeku dosade uvijek iste boje iz dana u dan, ili barem tako ja držim."

"To je također lijep nož."

"Nije li?" Bilo je vragolije u očima Maloprstog. Izvukao je nož i usputno ga pogledao, kao da ga nikad prije nije vidio. "Valvrijski čelik i držak od zmajске kosti. Pomalo, međutim, prejednostavan. Vaš je, ako biste ga htjeli."

"Moj?" Tyrion mu uputi dug pogled. "Ne. Mislim da nije. Nikad nije bio moj." *On zna, drska hulja. Zna i zna da ja znam, i misli da ga ne mogu taknuti.*

Ako je ijedan čovjek uistinu bio oklopljen zlatom, taj se čovjek zvao Petyr Baelish, a ne Jaime Lannister. Jaimeov slavni oklop bio je tek pozlaćeni čelik, ali Maloprsti, ah... Tyrion je doznao neke stvari o dragom Petvru, na svoju rastuću bojazan.

Prije deset godina, Jon Arryn mu je dao manju sinekuru u carini, gdje se knez Petyr ubrzo istaknuo donoseći tri puta više od ijednog drugog kraljevskog ubirača. Kralj Robert bio je čudesan rasipnik. Čovjek poput Pe-tyra Baelisha, koji je imao dar da trljanjem dvaju zlatnih zmajeva okoti trećeg, bio je dragocjen svom Namjesniku. Njegov uspon bio je strelovit. Unutar tri godine od njegova dolaska na dvor, bio je glavni rizničar i član malog vijeća, a danas su prihodi krune bili deset puta veći od onih pod njegovim nesposobnim prethodnikom... iako su dugovi krune također postali golemi. Vrstan žongler bio je Petyr Baelish.

O, bio je pametan. Nije jednostavno skupljao zlato i zaključavao ga u riznicu, ne. Plaćao je kraljeve dugove obećanjima, i uposlio kraljevo zlato. Kupovao je kola, trgovine, brodove, kuće. Kupovao je žito kad ga je bilo u izobilju i prodavao kruh kad ga je nedostajalo. Kupovao je vunu sa sjevera, lan s juga i čipku iz Lysa, gomilao ih, premještao, bojio, prodavao. Zlatni zmajevi kotili su se i množili, a Maloprsti ih je posuđivao i vraćao kući s mladima.

A pritom, postavljao je svoje ljude na prava mjesta. Čuvari ključeva bili su njegovi. Kraljev računar i Kraljev mjerac bili su ljudi koje je on postavio. Dužnosnici zaduženi za sve tri kovnice. Lučki kapetani, zakupnici javnih prihoda, carinski oficiri, zastupnici proizvođača vune, ubirači nameta, novčari, zastupnici vinara; devet od svakih deset pripadalo je Maloprstom. Bili su ljudi u cjelini osrednjeg roda; sinovi trgovaca, niži plemići, ponekad čak i stranci, ali sudeći po njihovu učinku, kudikamo sposobniji od svojih plemenitih prethodnika.

Nitko nikad nije pomislio preispitati imenovanja, a zašto i bi? Ma-loprsti nikome nije bio prijetnja. Pametan, nasmiješen, prijazan čovjek, svačiji prijatelj, uvijek sposoban pronaći kakvo god su zlato kralj ili njegov Namjesnik zahtijevali, a ipak od tako neugledna roda, jedan korak od putujućeg viteza. Nije bio čovjek koga se trebalo plašiti. Nije imao vazala da ih sazove, niti vojsku plaćenika, niti veliku tvrđavu, nikakvih posjeda vrijednih spomena, nikakvih izgleda za veleban brak.

Ali usuđujem li ga se dotaknuti? pitao se Tyrion. *Čak i ako je izdajica?* Nije bio nimalo siguran da može, pogotovo ne sada, dok rat bjesni. S vremenom, mogao je zamijeniti njegove ljude na ključnim položajima svojim, ali...

Povik zazvoni iz dvorišta. "Ah, Njegova Milost je ubila zeca", primijeti knez Baelish.

"Nesumnjivo sporog", napomene Tyrion. "Moj kneže, odgajani ste u Rijekotoku. Čuo sam da ste postali bliski s Tullvjevima."

"Moglo bi se tako reći. Posebno s djevojkama."

"Koliko bliski?"

"Uzeo sam im djevičanstvo. Je li to dovoljno blizu?"

Laž je - a Tyrion je bio prilično siguran da je riječ o laži - bila iskazana s takvom ravnodušnošću da je čovjek u nju gotovo mogao povjerovati. Zar je zaista Catelyn Stark mogla biti ta koja je lagala? O njezinu razdjevičenju, i bodežu također? Sto je dulje živio, to je Tyrion više shvaćao kako ništa nije bilo jednostavno, a malo toga istinito. "Kćeri kneza Hostera ne vole me", prizna. "Sumnjam da bi poslušale ijedan prijedlog koji bih im mogao iznijeti. No dolazeći od vas, iste bi riječi mogle pasti blaže na njihove uši."

"To bi ovisilo o riječima. Ako kanite ponuditi Šansu u zamjenu za svog brata, trošite vrijeme nekom drugom. Joffrey nikad neće predati svoju igračku, a kneginja Catelyn nije tolika budala da trampiti Kraljosjeka za bijednu djevojčicu."

"Kanim dobiti i Aryju. Poslao sam ljude u potragu." "Potraga nije pronalaženje."

"Imat ću to na umu, moj kneže. U svakom slučaju, nadao sam se da ćete moći utjecati na kneginju Lysu. Za nju, imam slađu ponudu."

"Lysa je povodljivija od Catelyn, istina... ali također i plašljivija, a dočuo sam da vas mrzi."

"Vjeruje kako ima dobar razlog. Kad sam bio njezin gost u Orlovu gnijezdu, uporno je tvrdila da sam joj ubio muža, i nije bila raspoložena slušati poricanja." On se nagne naprijed. "Kad bih joj predao pravog ubojicu Jona Arrvna, možda bi ljubaznije mislila o meni."

Ovo nagna Maloprstog da se uspravi. "Pravog ubojicu? Priznajem, pobudili ste u meni znatiželju. Na koga mislite?"

Bio je Tyrionov red da se osmjehne. "Darove dajem svojim prijateljima, bez obveze. Lysa Arryn će morati to razumjeti."

"Je li prijateljstvo to što od nje tražite, ili tražite njezine mačeve?" "Oboje."

Maloprsti pogladi gladak šiljak svoje brade. "Lysa ima svojih briga. Plemena napadaju s Mjesečeva gorja, u većem broju nego ikad prije... i bolje naoružana."

"Žalosno", reče Tyrion Lannister koji ih je naoružao. "Mogao bih joj pomoći u vezi s tim. Jedna riječ od mene..."

"A što bi je ta riječ stajala?"

"Želim da kneginja Lysa i njezin sin priznaju Joffreyja za kralja, prisegnu na vjernost i—"

"—zarate sa Starkovima i Tullyjevima?" Maloprsti zatrese glavom. "U vašem je pudingi žohar, Lannisteru. Lysa nikad neće poslati vitezove na Rijekotok."

"Niti bih ja to tražio. Neprijatelja nam ne manjka. Upotrijebit ću njezinu moć da osujetim kneza Renlyja, ili kneza Stannisa, ako se ovaj pomakne sa Zmajeva kamena. Zauzvrat, dat ću joj pravdu za Jona Ar-ryna i mir u Dolini. Čak ću imenovati ono njezino jezivo dijete guvernerom Istoka, kao što je bio njegov otac prije njega." *Želim ga vidjeti kako leti*, dječakov glas tiho šapne u njegovu sjećanju. "A da zapečatim pogodbu, dat ću joj svoju nećakinju."

Imao je zadovoljstvo vidjeti izraz nepatvorena iznenađenja u sivo-ze-lenim očima Petyra Baelisha. "Myrcellu?"

"Kad postane punoljetna, moći će se udati za malog kneza Rober-ta. Do tog časa, bit će štićenica kneginje Lyse u Orlovu gnijezdu."

"A što Njezina Milost kraljica misli o ovom potezu?" Kad je Tyrion slegnuo ramenima, Maloprsti prasne u smijeh. "To sam i mislio. Vi ste opasan čovječuljak, Lannisteru. Da, mogao bih zapjevušiti ovu pjesmu Lysi." Ponovno lukav osmijeh, vragolast pogled. "Kad bih htio."

Tyrion kimne, čekajući, znajući da Maloprsti nikad nije mogao podnijeti dugu šutnju.

"Dakle", knez Petyr nastavi nakon stanke, krajnje bestidno, "što imate u svom loncu za mene?"

"Harrenhal."

Bilo je zanimljivo promatrati njegovo lice. Otac kneza Petvra bio je najniži od malih plemića, njegov djed putujući vitez bezemljaš; po rođenju, nije posjedovao ništa doli nekoliko krševitih jutara na vjetrovitoj obali Prstiju. Harrenhal bijaše jedna od najsočnijih šljiva u Sedam kraljevina, njegov posjed širok, bogat i plodan, njegov golemi zamak ništa manje impresivan od ijednog drugog u kraljevstvu... i tako velik da je zasjenjivao Rijekotok, gdje je Petvra Baelisha odgojila kuća Tully, samo kako bi ga naprašilo otjerala kad se usudio podići pogled prema kćeri kneza Hostera.

Maloprsti iskoristi trenutak da popravi nabor svog plašta, ali Tyrion je vidio bljesak gladi u onim podmuklim mačjim očima. *Imam ga, znao je*. "Harrenhal je proklet", knez Petyr će nakon nekoliko časaka, pokušavajući zvučati kao da se dosađuje.

"Onda ga savnite sa zemljom i izgradite novi po svojoj volji. Neće vam nedostajati novca. Kanim vas učiniti lenskim gospodarom Trozup-ca. Ovi riječni knezovi pokazali su se nepouzdanim. Neka vam budu vazali ako želite zadržati svoje zemlje."

"Čak i Tullyjevi?"

"Ako ijedan Tully preostane kad završimo s ovim."

Maloprsti je izgledao poput dječaka koji je upravo krišom *zagrizao u saće*. *Pokušavao je paziti na pčele*, ali med je bio tako sladak. "Harrenhal i svi njegovi posjedi i prihodi", razmišljao je.

"Jednim udarcem učinili biste me jednim od najvećih knezova u kraljevstvu. Nije da sam nezahvalan, moj kneže, ali - zašto?"

"Služili ste valjano mojoj sestri u pitanju naslijeđa."

"Kao i Janos Slynt, kome je isti zamak, Harrenhal, udijeljen nedavno - samo kako bi mu ga ponovno ugrabili kad više ne bude od koristi."

Tyrion se nasmije. "Ulovili ste me, kneže. Što mogu reći? Trebam vas da isporučite kneginju Lysu. Nisam trebao Janosa Slvnta." Slegne iskrivljenim ramenima. "Radije bih da vi sjedite u Harrenhalu nego Renly na Željeznom prijestolju. Što može biti jasnije?"

"Uistinu, što? Shvaćate kako bih možda morao ponovno leći s Lysom Arryn da dobijem njezinu privolu za ovaj brak?"

"Nimalo ne sumnjam da ste dorasli zadatku."

"Jednom sam rekao Nedu Starku da kad se zateknete nagi s ružnom ženom, jedino što možete učiniti jest zatvoriti oči i obaviti posao." Ma-loprsti spoji vrške prstiju i zapilji se u Tyrionove nejednake oči. "Dajte mi četrnaest dana da zaključim svoje poslove i pobrinem se za brod koji će me ponijeti u Galebgrad."

"To će mi lijepo odgovarati."

Njegov gost ustane. "Ovo je bilo vrlo ugodno jutro, Lannisteru. I probitačno... za nas obojicu, vjerujem." Naklonio se, njegov plašt bio je vrtlog žutog dok je grabio kroz vrata.

Dva, pomisli Tyrion.

Popeo se u svoju ložnicu da pričeka Varysa, koji se uskoro morao pojaviti. Navečer, predmnijevao je. Možda tek s izlaskom mjeseca, iako se nadao suprotnom. Želio je noćas posjetiti Shae.

Bio je ugodno iznenađen kad ga je Galt od Kamenih vrana obavijestio, niti sat kasnije, da mu je naprašeni čovjek pred vratima. "Okrutan ste čovjek, kad ste nagnali Velikog meštra da se toliko vrpolji", prekori ga eunuh. "Čovjek ne trpi tajne."

"Čujem li to sovu da se ruga sjenici? Ili radije ne biste htjeli čuti što sam predložio Doranu Martellu?"

Varys zahihoće. "Možda su mi moje ptičice rekle." "Jesu li, zaista?" Ovo je htio čuti. "Nastavite."

"Dornijci su se dosada držali po strani u ovim ratovima. Doran Mar-tell je sazvao vazale, ali ništa drugo. Njegova mržnja prema kući Lan-nister dobro je poznata, i većinom se smatra da će se pridružiti knezu Renlyju. Vi ga želite odgovoriti od toga."

"Sve je to očigledno", reče Tyrion.

"Jedina zagonetka je to što ste mu mogli ponuditi za njegovu odanost. Princ je sentimentaln čovjek, i još oplakuje svoju sestru Eliju i njezinu ljupku dječicu."

"Moj otac mi je jednom rekao kako knez nikad ne dopušta da mu se osjećaji ispriječe na putu častohleplju... a mi slučajno imamo prazan stolac u malom vijeću, sada kad je knez Janos odjenuo crno."

"Vijećnički stolac ne zaslužuje prezir," prizna Varys, "no hoće li dos-tajati da ponosan čovjek zaboravi umorstvo svoje sestre?"

"Čemu zaboraviti?" Tyrion se osmjehne. "Obećao sam predati ubojice njegove sestre, žive ili mrtve, kako mu se sviđa. Nakon što rat završi, dakako."

Varys mu uputi oštrouman pogled. "Moje ptičice vele da je princeza Elia uzviknula... izvjesno ime... kad su došli po nju."

"Je li tajna još tajna ako je svakomu znana?" U Bacačevoj hridi, bilo je svima poznato da je Gregor Clegane umorio Eliju i njezino dijete. Govorilo se da je silovao princezu dok su mu krv i mozak njezina sina još bili na rukama.

"Ova tajna je čovjek koji je prisegao vašem ocu."

"Moj otac bi bio prvi koji bi vam rekao kako je pedeset tisuća Dor-nijaca vrijedno jednog bijesnog psa."

Varys pogladi naprašeni obraz. "A ako princ Doran *zatraži* krv kneza koji je izdao zapovijed, jednako kao i viteza koji je počinio djelo...?"

"Robert Baratheon je vodio ustanak. Sve zapovijedi dolazile su od njega, na koncu."

"Robert nije bio u Kraljevu grudobranu." "Nije ni Doran Martell."

"Tako dakle. Krv za njegov ponos, stolac za njegovo častohleplje. Zlato i zemlja, to se podrazumijeva. Slatka ponuda... no slatkiši mogu biti otrovni. Da sam ja princ, tražio bih nešto više prije nego što bih posegao za ovim saćem. Nekakav dokaz dobre vjere, nekakvo sigurno

jamstvo protiv izdaje." Varys izvije usta u svoj najljigaviji osmijeh. "Koje ćete mu od njih dati, pitam se?"

Tyrion uzdahne. "Dakle znate, zar ne?"

"Kad već tako pitate - da. Tommena. Ne možete ponuditi Mvrcel-lu i Doranu Martellu i Lysi Arryn."

"Podsjetite me da se s vama više nikad ne igram ovih igara pogađanja. Vi varate."

"Princ Tommen je dobar dečko." "Ako ga odvojim od Cersei i Joffreyja dok je još malen, možda čak i odraste u dobrog čovjeka."

"I dobrog kralja?" . "Joffrey je kralj."

"A Tommen je nasljednik, ako ikakvo zlo zadesi Njegovu Milost. Tommen, čija je ćud tako umiljata, i upadljivo... poslušna."

"Imate sumnjiv um, Varvse."

"Uzet ću to kao iskaz štovanja, moj kneže. U svakom slučaju, princ će Doran teško ostati ravnodušan pred golemom čašću koju mu ukazujete. Vrlo spretno učinjeno, rekao bih... osim jedne sitne mane."

Patuljak se nasmije. "Zvane Cersei?"

"Od kakve je pomoći državničko umijeće nasuprot ljubavi majke prema slatkom plodu svoje utrobe? Možda bi se, za slavu njezine kuće i sigurnost kraljevstva, kraljicu moglo uvjeriti da pošalje od sebe Tom-mena ili Mvrcellu. Ali oboje? Sigurno ne."

"Što Cersei ne zna, neće mi nauditi."

"A ako Njezina Milost otkrije vaše nakane prije nego što vaši planovi sazriju?"

"U tom slučaju", reče on, "znat ću da je čovjek koji joj je to rekao, moj pravi neprijatelj." A kad je Varys zahihotao, pomisli, *Tri*.

Sansa

Dođite noćas u božansku šumu, ako želite svome domu.

Riječi bijahu iste nakon stotog čitanja kakve su bile i nakon prvog, kad je Šansa otkrila presavijeni komad pergamenta pod svojim jastukom. Nije znala kako je dospio ondje, niti tko ga je poslao. Poruka je bila nepotpisana, nezapečaćena, a rukopis nepoznat. Pritisnula je pergament na svoje grudi, i šapnula riječi samoj sebi. "Dođite noćas u božansku šumu, ako želite svome domu", dahnula je, vrlo tiho.

Što je to moglo značiti? Je li ga trebala odnijeti kraljici da dokaže kako je dobra? Nervozno, protrljala je trbuh. Upaljena purpurna masnica koju joj je darovao Ser Meryn, izbljedjela je u ružnu žutu, ali je još boljela. Njegova šaka bila je oklopljena kad ju je udario. Sama je bila kriva. Mora naučiti bolje skrivati svoje osjećaje, kako ne bi razgnjevila Joffreyja. Kad je čula da je Vražićak poslao kneza Slvnta na Zid, zaboravila se i rekla: "Nadam se da će ga Drugi dohvatiti." Kralj nije bio zadovoljan.

Dođite noćas u božansku šumu, ako želite svome domu.

Šansa se molila tako žarko. Je li ovo konačno bio njezin odgovor, pravi vitez poslan daje spasi. Možda je to bio jedan od Redwynovih blizanaca, ili smjeli Ser Balon Swann... ili čak Beric Dondarrion, mladi knez kojeg je njezina prijateljica Jeyne Poole voljela, s njegovom crvenozlatnom kosom i rojem zvijezda na njegovu crnom platu.

Dođite noćas u božansku šumu, ako želite svome domu.

Što ako je to bila kakva okrutna Joffreyjeva šala, kao onog dana kad ju je odveo na krunište da joj pokaže očevu glavu? Ili je možda bila kakva podmukla stupica da se dokaže kako nije vjerna. Ako ode u božansku šumu, hoće li zateći Ser Ilyna Pavnea kako je čeka, sjedeći nijem pod dr-vetom srca s Ledom u ruci, vrebajući blijedim očima na njezin dolazak?

Dođite noćas u božansku šumu, ako želite svome domu.

Kad su se vrata otvorila, žurno je gurnula poruku ispod svoje plahte i sjela na nju. Bila je to njezina sobarica, ona mišolika, mlohove smeđe kose. "Sto hoćeš?" zapita Šansa.

"Hoće li moja gospa htjeti kupku večeras?"

"Vatru, mislim... Osjećam studen." Zaista je drhtala, iako je dan bio vruć.

"Kako želite."

Šansa je sumnjičavo promatrala djevojku. Je li vidjela poruku? Je li ju ona stavila pod jastuk? Nije se činilo vjerojatnim; doimala se glupom djevojkom, ne onom od koje biste tražili da prenosi tajne poruke, ali Šansa je nije poznavala. Kraljica je mijenjala sluge svakih četrnaest dana, kako bi bila sigurna da se neće sprijateljiti s njom.

Kad se vatra razbuknula na ognjištu, Šansa otresito zahvali sluškinji i naredi joj da ode. Djevojka je brzo poslušala, kao uvijek, ali Šansa zaključila kako je bilo nečeg prefriganog u njezinim očima. Bez sumnje, hitala je obavijestiti kraljicu, ili možda Varvsa. Sve su je njezine sluškinje uhodile, bila je sigurna.

Konačno sama, bacila je poruku u plamen, promatrajući kako se pergament svija i crni. *Dođite noćas u božansku šumu, ako želite svome domu.* Primakla se prozoru. Mogla je vidjeti niskog viteza u mjesečasto-blijedom oklopu i teškom bijelom platu kako korača pokretnim mostom.

Prema njegovoj visini, to je mogao biti jedino Ser Preston Greenfield. Kraljica joj je dala slobodu kretanja po zamku, ali unatoč tome, on bi morao znati kamo je krenula ako bi pokušala ostaviti Maegorovu tvrđu u ovo doba noći. Što mu je mogla reći? Iznenada je bila sretna što je spalila poruku.

Odvezala je haljinu i uvukla se u postelju, ali nije zaspala. *Je li još ondje?* pitala se. *Koliko će dugo čekati?* Bilo je tako okrutno poslati joj poruku i ne reći joj ništa. Misli su joj neprestano kolale glavom.

Kad bi barem imala nekoga da joj kaže što joj je činiti. Nedostajala joj je septa Mordane, a još više Jeyne Poole, njezina najvjernija prijateljica. Septa je izgubila glavu s ostalima; kažnjena je zbog služenja kući Stark. Šansa nije znala što je zadesilo Jeyne, koja je kasnije nestala iz njezinih odaja, i koju više nitko nije spominjao. Pokušala je ne misliti prečesto o njima, no ponekad su uspomene dolazile nepozvane, a tada je bilo teško zadržati suze. S vremena na vrijeme, Šansi je čak nedostajala i njezina sestra. Dosad se Arya već vratila u Oštrozimlje, pleše i veze, igra se s Branom i malim Rickonom, čak i jaše kroz zimski grad ako joj se sviđa. I Šansi je bilo dopušteno jahati, ali samo u unutrašnjem dvorištu, a postalo je dosadno ići ukrug cijeli dan.

Bila je posve budna kad je začula povike. Isprva udaljene, a potom sve glasnije. Mnogo je glasova vikalo zajedno. Nije mogla razaznati riječi. A bilo je i konja, i stupanja nogu, vikanja zapovijedi. Prikrala se prozoru i opazila ljude kako trče prema zidinama, noseći koplja i baklje. *Vrati se u postelju*, rekla je Šansa samoj sebi, *ovo se tebe ne tiče, to je samo neka nova nevolja vani u gradu*. Razgovor na zdencima odnedavno se vodio jedino o nevoljama u gradu. Ljudi su nahrupljivali u grad, bježeći od rata, i mnogi nisu mogli drugačije živjeti nego kradući i međusobno se ubijajući. *Vrati se u postelju*.

Ali kad je pogledala, bijeli vitez je nestao, most preko suhog jarka bio je spušten, ali nebranjen. Šansa se okrene bez razmišljanja i potrči svom ormaru. *O, što to radim*, upitala se dok se odijevala. *To je ludost*. Mogla je vidjeti svjetla brojnih baklji na vanjskim zidinama. Jesu li Stannis i Renly konačno došli ubiti Joffreyja i prisvojiti bratovo prijestolje? Ako je tako, stražari bi podigli pokretni most, odsjekavši Maegorovu tvrđu od vanjskog zamka. Šansa prebaci običan sivi plašt preko svojih ramena, te podigne nož koji je rabila za rezanje mesa. *Ako je neka zamka, radije ću umrijeti nego dopustiti da me ponovno povrijede*, reče samoj sebi. Sakrila je oštricu pod plašt.

Kolona mačevalaca u crvenim plaštevima protrča pokraj nje dok se iskradala u noć. Pričekala je dok nisu prilično odmakli prije nego što je jurnula preko nebranjenog pokretnog mosta. U dvorištu, ljudi su zakopčavali pojaseve s mačevima i pričvršćivali sedla na svojim konjima. Opazila je Ser Prestona u blizini staja s trojicom drugih iz Kraljevske garde, bijelih plašteva blistavih poput mjeseca dok su pomagali Joffreyju u oklopu. Dah joj zastane u grlu kad je ugledala kralja. Na svu sreću, on nju nije vidio. Povicima je tražio svoj mač i samostrel.

Buka je jenjavala dok je zalazila dublje u zamak, ne usuđujući se ni u jednom času ogledati za sobom od straha da je Joffrey možda promatra... ili još gore, slijedi. Zmijolike stube zavijale su naprijed, išarane tracima treperavog svjetla iz uskih prozora nad njima. Šansa je soptala u času kad je dosegla vrh. Potrčala je duž sjenovitih stupova i pritisnula se o zid da dođe do daha. Kad joj se nešto očešalo o nogu, gotovo je iskočila iz kože, ali bila je to samo mačka, olinjao crni mačak odgrizena uha. Stvorenje je frknulo na nju i skokom pobjeglo.

Kad je dospjela u božansku šumu, larma se stišala u gotovo nečujan klopot željeza i udaljenih povika. Šansa čvršće privije plašt. Zrak je bio bogat mirisima zemlje i lišća. *Dama bi voljela ovo mjesto*, pomisli. Bilo je nečeg divljeg u božanskoj šumi; čak i ovdje, u srcu zamka u srcu grada, mogao si osjetiti stare bogove kako motre tisućama nevidljivih očiju.

Šansa je bila sklonija majčinim bogovima nego očevim. Voljela je kipove, slike na olovom uokvirenim staklima, vonj gorućeg tamjana, sep-tone s njihovim haljama i kristalima, čarobnu igru duga na oltarima optočenim sedefom, oniksom i lazurnim kamenom. No nije mogla poreći daje i božanska šuma imala određenu moć. Posebice noću. *Pomozite mi*, molila je, *pošaljite mi prijatelja, pravog viteza koji će se za me zauzeti...*

Kretala se od drveta do drveta, osjećajući hrapavost kore pod prstima. Lišće joj okrzne obraze. Je li došla prekasno? On ne bi otišao prerano, zar ne? Je li uopće bio ovdje? Usudi li se povikati? Činilo se tako tiho i mirno ovdje...

"Bojao sam se da nećete doći, dijete."

Šansa se naglo okrene. Čovjek iskorači iz sjene, zdepast, debela vrata, nestalan na nogama. Nosio je tamnosivi ogrtač s navučenom kukuljicom, ali kad mu je tanak trak mjesečine dotaknuo obraz, odmah gaje prepoznala po mrljama prekrivenoj koži i mreži napuklih vena pod kožom. "Ser Dontos", dahne, slomljena srca. "To ste bili vi?"

"Da, moja gospo." Kad se primakao bliže, mogla je osjetiti kiseo smrad vina u njegovu dahu. "Ja." Ispruži ruku.

Šansa ustukne. "*Nemojte!*" Zavuče ruku pod plašt, do svog skrivenog noža. "Što... što želite od mene?"

"Samo vam želim pomoći," reče Dontos, "kao što ste vi pomogli meni."

"Pijani ste, zar ne?"

"Samo jedan kalež vina, da me ohrabri. Ako me sada ulove, ogulit će mi kožu s leđa."

A što li će učiniti meni? Šansa se zatekne kako ponovno razmišlja o Dami. Ona je mogla nanjušiti neistinu, *mogla* je, ali bila je mrtva. Otac ju je ubio, zbog Aryje. Izvukla je nož i držala ga ispred sebe objema rukama.

"Zar ćete me probosti?" priupita Dontos.

"Hoću", reče ona. "Recite tko vas je poslao."

"Nitko, mila gospo. Kunem se svojom viteškom čašću."

"Viteškom?" Joffrey je odredio da više ne može biti vitezom, samo ludom, nižim čak i od Malog Lune. "Molila sam se bogovima da mi pošalju viteza koji će me doći spasiti", ona će. "Molila se i molila. Zašto bi mi poslali pijanu staru ludu?"

"Zaslužujem to, iako... znam daje čudno, ali... sve one godine dok sam bio vitez, zapravo sam bio luda, a sad kada sam luda mislim... mislim da bih mogao pronaći u sebi snage da ponovno budem vitez, mila gospo. A sve zbog vas... vaše samilosti, vaše hrabrosti. Vi ste me spasili, ne samo od Joffreyja, nego i od samog sebe." Njegov glas se stiša. "Pjevači vele daje nekoć postojala luda koja je bila najveći vitez od svih..."

"*Florian*", šapne Šansa. Drhtaj prođe kroz nju.

"Mila gospo, htio bih biti vaš Florian", pokorno će Dontos, padajući na koljena pred njom.

Polako, Šansa spusti nož. Glava joj se činila neobično laganom, kao da je lebdjela. *Ovo je ludost, uzdati se u ovog pijanca, ali okrenem li leđa, hoće li se prilika ikad više ukazati?* "Kako... kako ćete to učiniti? Izbaviti me oдавде?"

Ser Dontos podigne lice k njoj. "Izvući vas iz zamka, to će biti najteže. Jednom kad budete vani, postoje brodovi koji će vas odvesti kući. Morao bih nabaviti novac i obaviti pripreme. To je sve."

"Išli bismo odmah?" upita ona, jedva se usuđujući nadati.

"Ove noći? Ne, moja gospo, bojim se da ne. Najprije moram pronaći siguran način da vas izbavim iz zamka dok je još vrijeme. Neće biti lako, niti će se dogoditi uskoro. I mene promatraju."

Nervozno obliže usne. "Hoćete li spremiti oštricu?"

Šansa zavuče nož pod svoj plašt. "Ustanite, ser."

"Hvala vam, mila gospo." Ser Dontos se nespreno podigne na noge, i otrese zemlju i lišće s koljena. "Vaš plemeniti otac bio je najpravedniji čovjek kojeg je kraljevstvo ikad poznavalo, ali ja sam stajao po strani i dopustio da ga ubiju. Nisam ništa rekao, ništa poduzeo... pa ipak, kad me Joffrey kanio ubiti, vi ste se zauzeli za me. Gospo, nikad nisam bio junak, ni Rvam Redwyne ni Barristan Smjeli. Nisam pobijedio ni najednom turniru, niti stekao slavu u ratu... ali jednoč sam bio vitez, a vi ste mi pomogli da se sjetim što to znači. Moj život je bijedna stvar, ali pripada vama." Ser Dontos stavi ruku na čvornato deblo drveta srca. Tresao se, vidjela je. "Prisežem, s bogovima vašeg oca kao svjedocima, da ću vas otpremiti vašem domu."

Zakleo se. Svečana prisega, pred bogovima. "U tom slučaju... stavljam se u vaše ruke, ser. Ali kako ću znati, kad je vrijeme za polazak? Hoćete li mi poslati još jednu poruku?"

Ser Dontos zabrinuto se obazre oko sebe. "Opasnost je prevelika. Morate dolaziti ovamo, u božansku šumu. Što češće možete. Ovo je najsigurnije mjesto. *Jedino* sigurno mjesto. Nigdje drugdje - ni u vašim odajama, ni u mojima, ni na stubama, ni u dvorištu, nije sigurno čak i kad se čini da smo sami. Kamenje ima uši u Crvenoj utvrdi, i samo ovdje možemo slobodno razgovarati."

"Samo ovdje", reče Šansa. "Zapamtit ću."

"A ako se budem činio okrutnim, podrugljivim ili ravnodušnim dok drugi gledaju, oprostite mi, dijete. Moram igrati ulogu, a i vi morate činiti isto. Jedan krivi korak i naše glave će resiti zidine kao i ona vašeg oca."

Ona kimne. "Shvaćam."

"Morate biti hrabri i jaki... i strpljivi, strpljivi iznad svega."

"Bit ću," obeća ona, "ali... molim vas... učinite da to bude što prije. Bojim se..."

"I ja", reče Dontos, slabašno se osmjehujući. "A sad morate poći, prije nego što primijete da vas nema."

"Zar nećete sa mnom?" "Bolje da nas ne vide zajedno."

Kimajući glavom, Šansa učini korak... tada se okrene natrag, nervozna, i ovlaš ga poljubi u obraz, sklopljenih očiju. "Moj Floriane", šapne. "Bogovi su čuli moju molitvu."

Letjela je duž riječne šetnice, pokraj male kuhinje i preko svinjskog dvorišta. Njezini užurbani koraci gubili su se pod skvičanjem krmača u njihovim oborima. *Kući, pomisli, kući, on će me odvesti kući, on će me čuvati, moj Florian.* Pjesme o Florianu i Jonquil bile su joj najmilije. / *Florian je bio neugledan, premda ne tako star.*

Jurila je strmoglavo niz zmijolike stube kadli neki čovjek dotetura kroz skrivena vrata. Šansa udari u njega i izgubi ravnotežu. *Željezni prsti* uhvate je za zglavak prije nego što je uspjela pasti, a dubok glas muklo izusti: "Dug je put niz serpentinu, ptičice. Želiš li nas oboje ubiti?" Njegov smijeh bijaše grub poput pile koja struže po kamenu. "Možda želiš."

Pas. "Ne, moj gospodaru, oprostite, ne bih nikad." Šansa odvratila pogled, ali bilo je prekasno, vidio joj je lice. "Molim vas, boli me." Pokušala se iskobeljati.

"A što Joffova ptičica radi leteći niz serpentinu po mrklom mraku?" Kad nije odgovorila, on je protrese. "*Gdje si bila?*"

"U b-b-božanskoj šumi, moj gospodaru", reče, ne usuđujući se lagati. "Molila... molila sam se za oca, i... za kralja, molila se da ga ne zadesi zlo."

"Misliš li da sam tako pijan da bih u *to* povjerovao?" Ispustio joj je ruku, njišući se malko dok je stajao, a pruge svjetla i tame padale su preko njegova strahotno opečena lica. "Izgledaš gotovo poput žene... lice, sise, a usto si i viša, gotovo... ah, još uvijek si glupa ptičica, zar ne? Pjevaš sve pjesmice koje su te naučili... zapjevaj mi pjesmu, hoćeš li? Hajde. Pjevaj mi. Neku pjesmu o vitezovima i lijepim djevicama. Ti voliš vitezove, zar ne?"

Plašio ju je. "P-prave vitezove, moj gospodaru."

"*Prave vitezove*", podrugljivo će on. "A ja nisam gospodar, ništa više nego što sam vitez. Moram li ti to batinama utuviti u glavu?" Clega-ne se naglo okrene i umalo se sruši. "*Bogovi*," prokune, "previše vina. Voliš li vino, ptičice? *Pravo* vino? Vrč trpkog crvenog, tamnog poput krvi, sve je stoje muškarcu potrebno. Ili ženi." Nasmije se, zatrese glavom. "Pijan k'o pas, proklet bio. Dođi sad. Natrag u svoj kavez, ptičice. Ja ću te ondje odvesti. Čuvat ću te za kralja." Pasje pogurne, začuđujuće nježno, i pođe za njom niz stube. Kad su dosegli dno, ponovno je zapao u sumornu tišinu, kao da je zaboravio da je bila tu.

Kad su stigli do Maegorove tvrđe, uznemirila se kad je vidjela da je sada Ser Boros Blount čuvao most. Njegova visoka bijela kaciga ukočeno se okrene na zvuk njihovih koraka. Šansa se lecne pred njegovim pogledom. Ser Boros je bio najgori od svih pripadnika Kraljevske straže, ružan čovjek, ogavne ćudi, sazdan od mrkog piljenja i podvoljaka.

"Njega se ne moraš bojati, djevojko." Pas položi tešku ruku na njezino rame. "Naslikaš li pruge na krastači, neće postati tigar."

Ser Boros podigne svoj vizir. "Ser, kamo—"

"Odjebi s tim svojim *ser*, Borose. Ti si vitez, ne ja. Ja sam kraljev pas, sjećaš se?"

"Kralj je maloprije tražio svog psa."

"Pas je pio. Bila je tvoja noć da ga štitiš, *ser*. Tvoja i moje druge *braće*."

Ser Boros se okrene Šansi. "Kako to da niste u svojim odajama u ove sate, gospo?"

"Pošla sam u božansku šumu da se molim za kraljevu sigurnost." Laž je ovaj put zvučala bolje, gotovo istinito.

"Zar očekuješ da će spavati uz svu tu larmu?" reče Clegane. "U čemu je bila nevolja?"

"Budale pred dverima", prizna Ser Boros. "Neki brbljavi jezici proširili su priče o pripremama za Tvrekovu svadbenu gozbu, a ovi su jadnici zabili sebi u glavu da i njih valja pogostiti. Njegova Milost predvodila je juriš i nagnala ih u bijeg."

"Hrabar dečko", reče Clegane, trzajući usnama.

Da vidimo koliko će hrabar biti kad se suoči s mojim bratom, pomisli Šansa. Pas ju je otpratio preko pokretnog mosta. Dok su se uspinjali zavojitim stubama, ona izusti: "Zašto dopuštate da vas ljudi nazivaju psom? Ne dopuštate *nikome* da vas naziva vitezom."

"Više volim pse od vitezova. Otac mog oca bio je glavni psetar na Hridi. Jedne jesenje godine, knez Tytos se našao između lavice i njezina plijena. Lavicu nije bilo briga što je bila Lannisterov osobni znamen. Kučka je zarila ralje u konja mog gospodara i bila bi dokrajčila i njega, da nije moj pradjed stigao sa psima. Tri njegova psa uginula su tjerajući je. Moj djed je izgubio nogu, pa su mu je Lannisterovi platili posjedima i kulom, i uzeli mu sina za Štitonošu. Tri psa na našem stijegu predstavljaju ona tri što su umrla, na žutoj boji jesenje trave. Pas će umrijeti za vas, ali vam nikad neće lagati. I gledat će vas ravno u lice." Uhvati je šakom za vilicu, podižući joj bradu, prstima joj bolno štipajući lice. "A to je više nego što ptičice čine, zar ne? Nisam još dobio svoju pjesmu."

"Ja... ja znam pjesmu o Florianu i Jonquil."

"Florian i Jonquil? Luda i njegova pička. Poštedi me. Ali jednog ću dana dobiti od tebe pjesmu, htjela ti to ili ne."

"Rado ću pjevati za vas."

Sandor Clegane frkne. "Tako lijepa, a tako loša lažljivica. Pas može nanjušiti laž, znaš. Pogledaj oko sebe, i dobro onjuši zrak. Ovdje su lasci svi... i svaki je bolji od tebe."

arya

Kad se popela na najvišu granu, Arya je mogla vidjeti dimnjake kako •izviruju kroz drveće.

Slamnati krovovi sjatili su se duž obale jezera i malog potoka koji se ulijevao u nj, a drveni mol stršio je u vodu pokraj niskog duguljastog zdanja s krovom od škrljevca.

Puzala je sve dalje od debla, sve dok se grana nije počela savijati pod njezinom težinom. Nikakvi čamci nisu bili privezani za gat, ali je mogla vidjeti tanke vitice dima kako se dižu iz nekih dimnjaka, i dio kola koja su virila iza neke staje.

Netko je tamo. Arya zagriže usnicu. Sva druga mjesta na koja su nabasali bila su prazna i napuštena. Gazdinstva, sela, zamci, septe, štale -nije bilo važno. Ako je moglo gorjeti, Lannisterovi bi to spalili; ako je moglo umrijeti, oni bi to ubili. Čak su užgali i šume gdje god su mogli, iako je lišće još bilo zeleno i vlažno od nedavnih kiša, a vatra se nije širila. "Bili bi spalili i jezero da su mogli", rekao je Gendrv, a Arya je znala da je imao pravo. One noći njihova bijega, plamenovi gorućeg grada treperili su tako žarko na vodi da se činilo kao da je jezero *bilo* u ognju. Kad su konačno skupili hrabrost da se prikradu ruševinama iduće noći, ništa nije preostalo doli pocrnjele kamenje, šuplje ljsuske kuća i leševi. Na nekim mjestima pramenovi blijedog dima još su se uzdizali iz pepela. Vruća Pita ih je preklinjao da se ne vraćaju, a Lommy ih nazvao budalama i zaklinjao da će ih Ser Amory uhvatiti i ubiti, ali Lorch i njegovi ljudi odavno su bili otišli u času kad su dospjeli u utvrdu. Pronašli su dveri srušene, zidine djelomice razvaljene, a unutrašnjost posutu nepokopanim mrtvacima. Jedan pogled bio je Gendrvju dovoljan. "Ubijeni su, do posljednjeg", reče. "A i psi su ih se dohvatili, pogledaj."

"Ili vuci."

"Psi, vuci, nije važno. S ovim je mjestom svršeno."

Ali Arya nije htjela otići dok ne pronađu Yorena. *Njega* nisu mogli ubiti, govorila je samoj sebi, bio je odveć žilav i čvrst, a usto i brat Noćne straže. Rekla je to Gendrvju dok su tragali među leševima.

Udarac sjekire koji ga je ubio, raspolutio mu je lubanju, ali velika zamršena brada nije mogla biti ničija druga, niti odora, zakrpana i neoprana i tako izbljediteljna da je bila više siva nego crna. Ser Amory Lorch nije trošio misli na zakapanje svojih mrtvih, a kamoli onih koje je umorio, te su leševi četvorice lannisterskih oklopnika ležali na hrpi blizu Yo-renova. Arya se pitala koliko ih je trebalo da ga obore.

Kanio me odvesti kući, pomisli dok su kopali jamu za starca. Bilo je previše mrtvih da ih sve pokopaju, ali barem je Yoren morao imati grob, Arya je bila uporna. *Kanio me odvesti na sigurno, u Oštrozimlje, obećao je.* Dio nje želio je plakati. Drugi dio želio ga je udariti.

Gendrv bijaše taj koji se sjetio kneževske kule i trojice koju je Yo-ren poslao da je čuvaju. I njih su napali, ali je okrugla kula imala samo jedan ulaz; vrata na drugom katu do kojih se moglo dospjeti ljestvama. Kada bi se jednom one odstranile, ljudi Ser Amoryja nisu ih mogli doseći.

Lannisterovi su naslagali granje oko podnožja kule i zapalili ga, ali kamen nije gorio, a Lorch nije imao strpljenja da ih izgladni. Cutjack otvori vrata na Gendrvjev povik, a kad je Kurz- rekao da

im je bolje nastaviti na sjever nego se vratiti, Arya se ponadala da bi ipak mogla stići u Oštrozimlje.

Pa, ovo selo nije bilo Oštrozimlje, no oni slamnati krovovi obećavali su toplinu, zaklon, a možda čak i hranu, ako budu dovoljno smjeli da stave sve na kocku. *Osim ako Lorch nije tamo. Imao je konje. Putovat će brže od nas.* Promatrala je sa stabla dugo vremena, nadajući se da će nešto opaziti; čovjeka, konja, stijeg, što god bi joj pomoglo da nešto dozna. Nekoliko puta nazrela je kretanje, ali zdanja bijahu tako daleko da je bilo teško biti siguran. Jednom, vrlo jasno, čula je njištanje konja.

Zrak bijaše prepun ptica, vrana većinom. Izdaleka, nisu bile veće od muha dok su kružile i lepršale iznad slamnatih krovova. Na istoku, Božje oko bilo je ploča suncem prekaljena modrila koje je ispunjavalo pola svijeta. Nekih dana, dok su polako putovali blatnjavom obalom (Gen-dry nije želio imati ništa s cestama, a čak su Vruća Pita i Lommy držali to razumnim), Arya se osjećala kao da ju je jezero dozivalo. Željela je skočiti u one mirne modre vode, ponovno se osjetiti čistom, plivati, pljuskati i grijati se na suncu. Ali nije se usuđivala svući odjeću gdje su je ostali mogli vidjeti, čak ni da je opere. Na kraju dana često je sjedila na stijeni i mlatarala nogama u svježoj vodi. Na koncu je odbacila svoje napukle i istrunule cipele. Hodati bosonoga bilo je isprva teško, ali žuljevi su konačno prepukli, posjekotine zarasle, a njezini se tabani pretvorili u grubu kožu. Blato je bilo ugodno među njezinim prstima, a svidao joj se osjećaj zemlje pod nogama dok je hodala.

Odozgo, mogla je vidjeti malen šumovit otok daleko prema sjeveroistoku. Trideset lakata od obale, tri crna labuda klizila su po vodi, tako spokojna... Nitko im nije rekao da je došao rat, a oni nisu marili za spaljene gradove i preklane ljude. Zurila je u njih s čežnjom. Dio nje želio je biti labud. Drugi dio želio ga je pojesti. Prekinula je post nekakvom kašom od žira i šakom kukaca. Kukci nisu bili tako loši kad biste se naviknuli na njih. Crvi su bili gori, ali ipak ne tako loši kao bol u vašem trbuhu nakon više dana bez hrane. Pronalaženje kukaca bilo je lako, morali ste jedino prevrnuti kakav kamen. Arya je jednom pojela kukca kad je bila mala, samo kako bi natjerala Šansu da vrišti, pa se nije bojala pojesti drugog. Lasica se također nije bojao, ali je Vruća Pita povratio kornjaša kojeg je pokušao progutati, dok Lommy i Gendry nisu htjeli niti pokušati. Jučer je Gendry ulovio žabu i podijelio je s Lom-myjem, a prije nekoliko dana Vruća je Pita pronašao kupine i ogolio grm, ali većinom su živjeli na vodi i žirevima. Kurz im je rekao kako valja kamenjem načiniti neku vrstu kaše od žira. Imala je grozan okus.

Željela je da je zvjerokradica živ. Znao je više o šumi nego svi oni zajedno, ali je dobio strijelu u rame uvlačeći ljestve u kulu. Tarber mu je ranu napunio blatom i muljem iz jezera, i dan ili dva Kurz se zaklinjao daje rana ništavna, iako mu je koža na vratu tamnjela dok su upaljene crvene masnice rasle po njegovoj vilici i niz njegove grudi. Onda jednog jutra nije imao snage ustati, i do idućeg je bio mrtav.

Pokopali su ga pod kamenim humkom, a Cutjack je prisvojio njegov mač i lovački rog, dok se Tarber poslužio lukom, čizmama i nožem.

Sve su odnijeli kad su otišli. Isprva su pomislili da su njih dvojica jednostavno pošli u lov, da će se ubrzo vratiti s plijenom i sve ih nahraniti. No čekali su i čekali, sve dok ih Gendry nije konačno nagovorio da krenu dalje. Možda su Tarber i Cutjack računali da imaju bolje izgleda bez čopora siročića koje su morali vući za sobom. Vjerojatno su i imali, ali to je nije spriječilo da ih *zamrzi* jer su otišli.

Pod njezinim drvetom, Vruća Pita zalaje poput psa. Kurz im je rekao da rabe životinjske zvukove prilikom davanja znakova. Stara lukav-ština zvjerokradica, rekao je, ali je umro prije nego što ih je mogao naučiti kako ispravno izvoditi zvukove. Ptičji zovovi Vruće Pite bili su očajni. Njegov pas bijaše bolji, ali ne mnogo.

Arya skoči s visoke grane na onu pod sobom, ispruženih ruku zbog ravnoteže. *Vodena plesačica nikad ne pada.* Lakonoga, nožnih prstiju čvrsto ovijenih oko grane, prešla je nekoliko stopa, skočila na veću granu, potom se zanjihala prebacujući ruku preko ruke kroz zapleteno lišće sve dok nije dosegla deblo. Kora bijaše gruba pod njezinim rukama, nasuprot njezinim nožnim prstima. Spuštala se brzo, skočivši s posljednjih šest stopa visine, zakotrljavši se kad je sletjela.

Gendry joj pruži ruku daje podigne. "Bio si gore dugo vremena. Što si uspio vidjeti?"

"Ribarsko selo, tek malo mjesto, sjeverno duž obale. Dvadeset šest slamnatih krovova i jedan škrljasti. Prebrojio sam. Vidio sam dio jednih kola. Netko je ondje."

Na zvuk njezina glasa, Lasica se došulja iz grmlja. Lommy ju je tako nazvao. Rekao je kako je nalikovala na lasicu, što nije bila istina, ali nisu je više mogli nazivati uplakanom djevojčicom nakon što je konačno prestala plakati. Njezina usta bijahu prljava. Arya se nadala da nije opet jela blato.

"Jesi li vidio ljude?" priupita Gendry.

"Većinom samo krovove", prizna Arya, "ali iz nekih dimnjaka se pušilo, i čuo sam konja." Lasica ovije ruke oko njezine noge, čvrsto je stišćući. Sada je to često činila.

"Ako ima ljudi, ima i jela", reče Vruća Pita, preglasno. Gendry im je uvijek govorilo da budu tiši, ali uzalud. "Možda će nam dat malo."

"Možda će nas i ubiti", reče Gendry.

"Neće ako se predamo", Vruća Pita će u nadi.

"Sad zvučiš kao Lommy."

Lommy Zelenoruki sjedio je poduprt između dvije debele žile u podnožju hrasta. Koplje gaje zahvatilo kroz lijevi list noge tijekom bitke u utvrdi. Do konca idućeg dana, morao je šepati na jednoj nozi s rukom oko Gendryja, ali sada nije mogao niti *to*. Odsjekli su grane s drveća da mu načine nosiljku, ali bio je spor, i bilo je teško nositi nositi ga putem, dok je on cvilio svaki put kad bi ga drmnuli.

"Moramo se predat", reče on. "Tako je Yoren trebao postupiti. Trebao je otvoriti dveri kao što su rekli."

Aryji je bilo mučno od Lommyjeva neprestana blebetanja o tome kako se Yoren trebao predati. Bilo je to jedino o čemu je govorio dok su ga nosili, o tome, o svojoj nozi i svome praznom želudcu.

Vruća Pita se složi. "*Naredili* su Vorenu da otvori dveri, naredili mu u kraljevo ime. Morate činiti što vam narede u kraljevo ime. Za sve je kriv onaj smrdljivi starac. Da se predao, pustili bi nas na miru."

Gendry se namršti. "Vitezovi i plemići zarobljavaju jedni druge i plaćaju otkupnine, ali nije ih briga ako se takvi kao ti predaju ili ne." Okrene se Aryji. "Što si još vidio?"

"Ako je ono ribarsko selo, prodat će nam ribu, kladim se", reče Vruća Pita. Jezero je vrvjelo svježom ribom, ali je oni nisu imali čime uhvatiti. Arya je pokušala rukama, onako kako je vidjela da Koss radi, ali riba je bila brža od golubova dok je voda opsjenjivala njezine oči.

"Ne znam za ribu." Arya povuče Lasičinu slijepljenu kosu, misleći kako bi je bilo najbolje odrezati. "Dolje kraj vode ima vrana. Ondje je nešto mrtvo."

"Riba, naplavljena na obalu", reče Vruća Pita. "Ako je vrane jedu, kladim se da možemo i mi."

"Mogli bismo uhvatiti koju vranu, mogli bismo pojest *njih*", reče Lommy. "Mogli bismo naložiti vatru i ispeći ih k'o piliće."

Gendry je izgledao opasno kad se mrštio. Njegova je brada izrasla gusta i crna poput trnja. "Rekao sam, nikakve vatre."

"Lommy je *gladan*," cmizdrio je Vruća Pita, "a i ja sam."

"Svi smo gladni", reče Arya.

"Ti nisi", Lommy pljune s tla. "Crvožderu."

Arya ga je mogla odalapati po rani. "*Rekao* sam da ću i za tebe iskopati crve, ako želiš."

Lommy napravi gadljivo lice. "Da nije moje noge, ulovio bih. nam kojeg vepa."268

"Kojeg vepa?" naruga se ona. "Trebaš posebno koplje da bi lovio vepove, i konje i pse, i ljude da izmame vepa iz njegova brloga." Njezin otac je lovio vepove u vučjoj šumi s Robbom i Jonom. Jednom je čak poveo i Brana, ali nikad Arvu, premda je bila starija. Septa Morda-ne je rekla kako lov na vepove nije za za plemenite gospode, a majka je samo obećala da će kad bude starija dobiti vlastitog sokola. Sada je bila starija, ali da je imala sokola, bila bi *ga pojela*.

"Što ti znaš o lovu na vepove?" reče Vruća Pita. "Više od tebe."

Gendry nije bio raspoložen to slušati. "Tišina, obojica, moram razmislit što ćemo." Uvijek je izgledao nesretno kad je pokušavao razmišljati, kao da ga je to strahovito boljelo.

"Predajmo se", reče Lommy.

"Rekao sam ti da začepiš o predaji. Ne znamo čak ni tko je tamo. Možda možemo ukrast nešto hrane."

"Lommy bi mog'o ukrast, da nije njegove noge", reče Vruća Pita. "On je bio lopov u gradu."

"Loš lopov," reče Arya, "inače ga ne bi uhvatili."

Gendry zaškilji u sunce. "Večer će biti najbolje doba da se ušuljamo. Poći ću u izvidnicu kad padne mrak."

"Ne, ja ću", reče Arya. "Ti stvaraš previše buke." Gendry poprими onaj svoj izraz na licu. "Ići ćemo obojica." "Arya bi trebao ići", reče Lommy. "On se bolje šulja od tebe." "Ići ćemo *obojica*, rekao sam."

"Ali što ako se ne vratite? Vruća Pita me ne može nosit sam, znate da ne može..."

"A ima i vukova", reče Vruća Pita. "Čuo sam ih sinoć, kad sam držao stražu. Zvučali su kao da su blizu."

I Arya ih je čula. Spavala je u granama jednog brijesta, ali ju je zavijanje probudilo. Sjedila je budna dobrih sat vremena, slušajući ih, dok su joj žmarci gmizali kralježnicom.

"A ne daš nam niti da zapalimo vatru da ih držimo podalje", reče Vruća Pita. "Nije pravo ostavit nas vukovima."

"Nitko vas ne ostavlja", Gendry će s gađenjem. "Lommy ima koplje dođu li vuci, a ti ćeš biti s njim. Samo idemo razgledati, to je sve. Vratit ćemo se."

"Tko god da je tamo, morate mu se predat", zacvili Lommy. "Treba mi neki napitak za nogu, strašno boli."

"Ako vidimo kakav napitak za noge, donijet ćemo ga", reče Gendry. "Arya, krenimo, želim se približiti prije nego što sunce zađe. Vruća Pito, ti pripazi na Lasicu, ne želim da nas slijedi."

"Zadnji put me šutnula."

"Ja ću te šutnut ako je ne zadržiš." Ne čekajući odgovor, Gendry navuče svoju čeličnu kacigu i udalji se.

Arya je morala kaskati da *zadrži* korak. Gendry je bio pet ljeta stariji i stopu viši od nje, i dugih nogu. Neko vrijeme nije govorio, tek krčio put kroz drveće s gnjevnim izrazom lica, stvarajući previše buke. Ali konačno se zaustavi pa reče: "Mislim da će Lommy umrijeti."

Nije se iznenadila. Kurz je umro od svoje rane, a bio je mnogo snažniji od Lommyja. Kad god je na Aryju došao red da pomogne nositi ga, mogla je osjetiti kako mu je koža topla i nanjušiti zadah iz njegove noge. "Možda bismo mogli pronaći meštra..."

"Meštre pronalaziš samo u zamcima, a čak i kad bismo pronašli jednog, on ne bi uprljao svoje ruke na takvima kao stoje Lommy." Gendry se sagne pod niskom granom.

"To nije istina." Meštar Luwin bi pomogao svakom tko bi mu došao, bila je uvjerena.

"Umrijet će, a što prije to učini, tim bolje za nas ostale. Trebali bismo ga ostavit, kao što je i sam kazao. Da smo ti ili ja ozlijeđeni, znaš da bi nas on ostavio." Otpuzali su niz strm usjek i uz drugu stranu, koristeći korijenje kao rukohvate. "Dodijalo mi ga je nosit, i dodijao mi je njegov govor o predaji. Da može ustat, izbio bih mu zube. Lommy više nikome nije od koristi. Ona uplakana djevojčica nije od koristi također."

"Ostavi Lasicu na miru, samo je preplašena i gladna. To je sve." Arya se osvrne za sobom, ali djevojčica ih ovaj put nije pratila. Vruća Pita ju je sigurno zgrabio, kao što mu je Gendry rekao.

"Ona nije od koristi", tvrdoglavo opetuje Gendry. "Ona, Vruća Pita i Lommy, oni nas usporavaju, i zbog njih ćemo nastradat. Samo ti od cijele družbe nešto vrijediš. Iako si djevojčica."270

Arya se sledi na mjestu. "*Nisam djevojčica!*"

"Jesi. Misliš da sam glup kao oni?"

"Ne, još si gluplji. Noćna straža ne prima djevojčice, svi to znaju."

"To je istina. Ne znam zašto te Yoren doveo, ali morao je imat neki razlog. Ipak si djevojčica."

"Nisam!"

"Onda izvuci pimpek i pišaj. Hajde."

"Ne piša mi se. Kad bih htio, mogao bih."

"Lažljivice. Ne možeš izvući pimpek jer ga nemaš. Nisam ranije primijetio dok nas je bilo trideset, ali uvijek odlaziš mokriti u šumu. Ne vidiš Vruću Pitu da to čini, niti mene. Ako nisi djevojčica, onda si sigurno neki eunuh."

"Ti si eunuh."

"Znaš da nisam." Gendry se osmjehne. "Hoćeš da izvadim pimpeka i dokažem? Nemam što kriti."

"Imaš", izlaze Arya, u očajničkom pokušaju da izbjegne temu piše kojeg nije imala. "Oni zlatni plaštevci su te tražili u krčmi, a ti nam ne želiš reći zašto."

"Želio bih da znam. Mislim da je Yoren znao, ali nije mi rekao. No, zašto si ti mislila da traže tebe?"

Arya se ugrize za usnicu. Sjetila se stoje Yoren rekao onog dana kad joj je odrezao kosu. *Ova bratija, polovica njih predala bi te kraljici prije nego što bi stigla pljunut, za oprost i možda par srebrnjaka. Druga polovica učinila bi isto, samo što bi te najprije silovali.* Samo je Gendry bio drugačiji, i kraljica ga je tražila. "Reći ću ti ako ti kažeš meni", ona će oprezno.

"Rekao bih ti da znam, Arya... ako se tako uistinu zoveš, ili imaš neko žensko ime?"

Arya se zapilji u čvornatu žilu kraj svojih nogu. Shvatila je da je s pretvaranjem svršeno. Gendry je znao, a ona u svojim hlačama nije imala ništa što bi ga razuvjerilo. Mogla je isukat Iglu i ubiti ga na mjestu, ili mu vjerovati. Nije bila sigurna da bi ga mogla ubiti, čak i kad bi pokušala; imao je vlastiti mač, i bio *kudikamo* snažniji. Jedino što joj je preostalo, bila je istina. "Lommy i Vruća Pita ne smiju doznati", reče.

"Neće", zakune se on. "Ne od mene."

"Arya." Ona podigne svoje oči k njegovima. "Moje ime je Arya. Od kuće Stark."

"Od kuće..." Trebao mu je trenutak prije nego što je rekao: "Kraljev Namjesnik se zvao Stark. Onaj kojeg su ubili kao izdajnika."

"Nikad nije bio izdajnik. Bio je moj otac." Gendryjeve se oči rašire. "Dakle *to* si mislila..." Ona kimne. "Yoren me vodio kući u Oštrozimlje." "Ja... ti si onda plemenitašica, ti... ti ćeš bit kneginja..."

Arya spusti pogled na svoju otrcanu odjeću i bosa noge, sasvim ispucale i žuljevite. Vidjela je zemlju pod svojim noktima, kraste na svojim laktovima, ogrebotine na svojim rukama. *Septa Mordane ne bi me ni prepoznala, kladim se. Šansa možda bi, ali bi se gradila da nije.* "Moja mati je kneginja, i moja sestra, ali ja to nikad nisam bila."

"Jesi. Bila si kneževska kći i živjela si u zamku, zar ne? I ti... bogovi smilujte se, nisam..."

Izenada se Gendry učini nesigurnim, gotovo uplašenim. "Sve ono o pišulincima, nisam smio reći. I mokrio sam pred tobom i sve, ja... molim da mi oprostite, moja gospojo."

"*Prekini s tim!*" prokće Arya. Zar joj se rugao?

"Znam kako se valja ponašati, moja gospojo", reče Gendry, tvrdoglav kao uvijek. "Kad god bi plemenite djevojke došle u dućan sa svojim očevima, moj majstor mi je rekao da moram savit koljeno, i govorit jedino kad mi se obraćaju, i zvati ih *moja gospojo*."

"Ako me počneš zvati moja gospojo, čak će i Vruća Pita primijetiti. A bolje ti je i da nastaviš pišati kao prije."

"Ako moja gospojo zapovijeda."

Arya ga tresne po grudima objema rukama. On zapne preko kamena i Ijosne na zemlju. "Kakva si to kneževska kći?" nasmije se.

"*Ovakva*." Ona ga šutne u slabine, ali to ga samo nagna da se još jače nasmije. "Samo se ti smij. Ja idem vidjeti tko je u onom selu." Sunce je već zapalo za drveće; sumrak će ih snaći u tren oka. Ovaj put Gendry je bio taj koji je morao trčati za njom. "Osjećaš neki miris?" upita ona.

On omiriše zrak. "Pokvarena riba?" "Znaš da nije."

"Radije budimo na oprezu. Ja ću poći na zapad, da vidim ima li kakva cesta. Mora biti ako veliš da si vidjela kola. Ti kreni na obalu. Ustrebaš li pomoć, zalaj poput psa."

"To je glupo. Ustreba li mi pomoć, viknut ću *upomoć*." Odjurila je strelimice, bosih nogu nečujnih u travi. Kad se osvrnula preko ramena, on ju je promatrao s onim bolnim izrazom lica koji je

značio da razmišlja. *Vjerojatno misli kako ne bi smio pustiti plemenitu gospoju da ide krasti hranu.* Arya je bila uvjerena da će se odsada ponašati glupo.

Vonj je bivao jači kako se primicala selu. Njoj nije mirisalo na pokvarenu ribu. Ovaj smrad bio je gadniji, neugodniji. Naškubila je nos.

Kad se drveće stalo prorjeđivati, provlačila se kroz šipražje, klizeći od grma do grma nečujno poput sjene. Svakih nekoliko laktova zastala bi da osluhne. Treći put, čula je konje, i ljudski glas također. A smrad je bivao gori. *Mrtvačev vonj, to je to.* Njušila ga je prije, s Vorenom i ostalima. Gusto grmlje kupina raslo je južno od sela. Kad ga je dosegla, duge sjene sutona počinjale su blijedjeti, a krijesnice stale izlaziti. Mogla je vidjeti slamnate krovove upravo s one strane živice. Puzala je duž nje sve dok nije pronašla otvor i promigoljila kroza nj na trbuhu, dobro se skrivajući sve dok nije ugledala što je stvaralo miris.

Pokraj blago namreškanih voda Božjeg oka bijahu podignuta dugačka vješala od neobrađena zelena drva, a ono što su nekoć bili ljudi njihalo se ondje, s nogama u lancima, dok su vrane ključale njihovo meso i letjele od trupla do trupla. Na svaku vranu bilo je stotinu muha. Kad bi vjetar puhnuo s jezera, najbliže bi se truplo zavrtjelo na svom lancu, posve lagano. Vrane su pojele većinu njegova lica, a i nešto drugo ga se docepalo, nešto mnogo veće. Grlo i grudi bijahu rastrgani, a blistava zelena crijeva i trake poderana mesa visjele su ondje gdje je trbuh bio rastvoren. Jedna je ruka bila otrgnuta od samog ramena; Arya je vidjela kosti nekoliko stopa dalje, oglodane i napukle, posve očišćene od mesa.

Primorala se pogledati idućeg čovjeka i onog iza njega i onog iza *njega*, govoreći sebi da je čvrsta poput kamena. Trupla su sve do jednog bila tako izmrcvarena i istrunula da joj je trebao časak da shvati kako su ih svukli prije nego što su ih objesili. Nisu nalikovali na gole ljude; jedva su uopće nalikovali na ljude. Vrane su im izjele oči, a ponegdje i lica. Od šestog u dugom nizu, nije preostalo ništa doli jedne jedine noge, još zapetljane u lancima, koja se zibala sa svakim povjetarcem.

Strah siječe dublje od mačeva. Mrtvaci joj ne mogu nauditi, ali onaj koji ih je ubio, može.

Dobrano za vješalima, dva muškarca u oklopima od veriga stajali su oslanjajući se o svoja koplja pred dugačkim niskim zdanjem pokraj vode, onim s krovom od škrljeveca. Nekoliko visokih stupova bijaše zariveno u blatno tlo pred njima, a stjegovi su visjeli sa svakog štapa. Jedan se činio crvenim, a drugi svjetlijim, bijelim ili žutim možda, ali oba bijahu mlohava, a sa sumrakom što se spuštao, nije čak ni mogla biti sigurna da je onaj crveni bio lannisterski grimiz. *Ne trebam vidjeti lava, mogu vidjeti sve ove mrtve ljude. Tko bi drugi mogao biti osim Lannistera?*

Tad se začu povik.

Dva kopljanika osvrnuše se na usklik, a treći se čovjek pojavi na vidiku, gurajući pred sobom zarobljenika. Postajalo je previše mračno da bi se razaznala lica, ali zarobljenik je nosio blistavu čeličnu kacigu, a kad je Arya opazila rogove, znala je da je to Gendrv. *Ti glupi, glupi, glupi, GLUPI!* pomisli. Da je bio ovdje ponovno bi ga šutnula.

Stražari su glasno razgovarali, ali ona je bila predaleko da razabere lica, pogotovo s vranama koje su blebetale i udarale krilima u blizini. Jedan od kopljanika ščepa kacigu s Gendrvjeve glave i postavi mu pitanje, ali činilo se da mu se nije svidio odgovor, jer ga je odalamio po licu drškom svog koplja i srušio na tlo. Onaj koji ga je uhvatio, udari ga nogom, dok je drugi kopljanik isprobavao kacigu s bikovom glavom. Na koncu ga podignu na noge i odvedu prema žitnici. Kad su otvorili teška drvena vrata, sitni dječak izjuri van, ali jedan od stražara ga zgrabi za ruku i ubaci unutra. Arya začu jecaje iz unutrašnjosti zdanja, a potom krik tako glasan i pun boli da je zagrizla usnicu.

Stražari uguraše Gendrvja u žitnicu zajedno s dječakom i navukoše za njima zasun na vratima. Upravo tada, dašak vjetra stiže pirkajući s jezera, a stjegovi se uskomešaju i podignu. Onaj na visokom stupu nosio je zlatnog lava, kao što se bojala. Na drugom, tri glatka crna lika jurila su po polju žutom poput maslaca. *Psi*, pomisli ona. Arya je vidjela te pse ranije, ali gdje?

Nije bilo važno. Jedino što je bilo važno jest da su imali Gendrvja. Makar je *bio* tvrdoglav i glup, ona ga je morala izbaviti. Pitala se jesu li znali da ga je kraljica tražila.

Jedan od stražara skine svoju kacigu i umjesto nje natakne Gen-drvjevu. Razgnjevalo ju je gledati ga kako je nosi, ali je znala da ga ničim nije mogla spriječiti. Učinilo joj se da iz unutrašnjosti žitnice bez prozora čuje još krikova, prigušenih zidovima, ali bilo joj je teško biti sigurna.

Zadržala se dovoljno dugo da vidi smjenu stražara, i mnogo toga pokraj njih. Ljudi su dolazili i odlazili. Vodili su svoje konje do potoka da piju. Lovačka družina vratila se iz šume, noseći srneće truplo obješeno o štap. Promatrala ih je kako ga čiste i vade mu utrobu te lože vatru na suprotnoj obali potoka, a miris kuhana mesa neobično se pomiješa sa zadahom truleži. Njezin se prazni trbuh uznemiri, a ona pomisli da će se izbljuvati. Obećanje jela izmamilo je druge ljude iz kuća, a gotovo svi su nosili komadiće oklopa ili uškrobljene kože. Kad je srna bila skuhana, najbiranije su komade odnijeli u jednu od kuća.

Mislila je da će joj mrak možda dopustiti da dopuže bliže i oslobodi Gendrvja, ali stražari zapališe zublje na ognjišnoj vatri. Štitonoša donese meso i kruh dvojici koji su čuvali žitnicu, a kasnije im se pridružiše druga dvojica pa su svi dodavali mješinu vina iz ruke u ruku. Kad se ispraznila, ostali otiđoše, ali dva stražara ostanu, oslanjajući se na svoja koplja.

Aryjine ruke i noge bijahu ukočene kad se konačno izmigoljila kroz trnje u tamu šume. Bila je mrkla noć, s tankim mjesečevim srpom koji se pojavljivao i nestajao kako je vjetar nosio oblake. *Nečujna poput sjene*, reče samoj sebi dok se kretala kroz drveće. U ovoj se tami nije usuđivala potrčati, od straha da će zapeti za kakvu nevidljivu žilu ili izgubiti put. S njezine lijeve strane Božje oko je spokojno zapljuskivalo svoje obale. S njezine desne strane vjetar je uzdisao kroz granje, a lišće šum-jelo i pomicalo se. U daljini, čula je tuljenje strahovukova.

Lommy i Vruća Pita gotovo su se usrali kad je stupila iz drveća za njima. "Tiho", rekla im je, ovivši ruku oko Lasice kad joj je djevojčica dotrčala ususret.

Vruća se Pita zabulji u nju krupnim očima. "Mislili smo da ste nas ostavili." Imao je svoj kratki mač u ruci, onaj koji je Yoren oduzeo zlatnom platu. "Prepao sam se da si vuk."

"Gdje je Bik?" zapita Lommy.

"Uhvatili su ga", šapne Arya. "Moramo ga izvući. Vruća Pito, moraš pomoći. Prikrast ćemo se i ubiti stražare, a onda ću ja otvoriti vrata."

Vruća Pita i Lommy izmijene pogled. "Koliko ih je?"

"Nisam mogao prebrojiti", prizna Arya. "Dvadeset u najmanju ruku, ali samo dvojica na vratima."

Vruća Pita je izgledao kao da će svaki čas zaplakati. "Ne možemo se boriti protiv *dvadesetorice*."

"Ti se moraš boriti samo *protiv jednog*. Ja ću srediti drugog i izbavit ćemo Gendrvja i uteći."

"Trebamo se predat", reče Lommy. "Samo uđi unutra i predaj se." Arya tvrdoglavo zatrese glavom.

"Onda ga ostavi, Ary", preklinjao je Lommy. "Oni ne znaju za nas ostale. Ako se sakrijemo, otići će. Znaš da hoće. Nije naša krivnja stoje Gendrv zarobljen."

"Glup si, Lommy", gnjevno će Arya. "Umrijet ćeš ako ne izvučemo Gendrvja. Tko će te nositi?"

"Ti i Vruća Pita."

"Cijelo vrijeme, a da nam nitko drugi ne pomogne? Nikad nećemo uspjeti. Gendry je bio onaj jaki. Uostalom, nije me briga što kažeš, vraćam se po njega." Pogledala je Vruću Pitu. "Ideš li?"

Vruća Pita zirne u Lommyja, u Aryju, pa ponovno u Lommyja. "Idem", reče nevoljko.

"Lommy, ti drži Lasicu ovdje."

On zgrabi djevojčicu za ruku i privuče je bliže. "Sto ako dođu vuci?"

"Predaj se", predloži Arya.

Pronalaženje puta do sela činilo se kao da je trajalo satima. Vruća Pita je neprestano posrtao u mraku i gubio se, a Arya ga je morala čekati i trčati nazad. Na koncu ga je primila za ruku i vodila kroz drveće. "Samo budi tih i slijedi me." Kad su mogli razabrati prvi slabi žar seoskih vatri naspram neba, ona reče: "Na drugoj strani živice vise mrtvi ljudi, ali nemaš ih se zašto bojati, samo zapamti da strah siječe dublje od mačeva. Moramo ići vrlo tiho i polako." Vruća Pita kimne. Ona se prva provuče ispod živice i pričekala ga na suprotnoj strani, nisko čučnuvši. Vruća Pita izroni bljed i zadihan, lica i ruku krvavih od dugačkih ogrebotina. Krenuo je nešto reći, ali Arya stavi prst na njegove usne. Na rukama i koljenima puzali su duž vješala, podno mrtvacu koji su se njihali. Vruća Pita nijednom nije pogledao uvis, niti ispustio zvuk.

Sve dok vrana nije sletjela na njegova leđa, a on ispustio prigušen uzdah. "*Tko je tamo?*" neki glas iznenada zagrmli iz tame.

Vruća Pita skoči na noge. "*Predajem se!*" Odbacio je svoj mač dok je tucet vrana uzletjelo kričeći i tužeći se kako bi zalepršalo oko leševa.

Arya ga ščepa za nogu i pokuša povući dolje, ali on se istrgne i potrči naprijed, mašući rukama. "Predajem se, predajem se."

Ona skoči uvis i izvuče Iglu, ali dotad je već ljudi okružiše sa svih strana. Arya zamahne na najbližeg, ali on zaustavi njezin udarac rukom odjevenom u čelik, a netko se drugi zabije u nju i povuče je na tlo dok joj treći čovjek istrgne mač iz šake. Kad gaje pokušala ugristi, njezini se zubi sklope oko studene prljave žičane košulje. "Opa, ovaj je divlji", reče čovjek, smijući se. Udarac njegove, željezom obavijene šake gotovo joj je otkinuo glavu.

Razgovarali su nad njom dok je ležala u boli, ali činilo se da ih Arya ne razumije. Zvonilo joj je u ušima. Kad je pokušala otpuzati, zemlja se pomicala pod njom. *Uzeli su Iglu*. Ta ju je sramota mučila više od boli, a bol ju je mučila jako. Jon joj je darovao taj mač. Syrio ju je naučio koristiti se njome.

Na koncu netko pogradi prednjicu njezina haljetka, te je povuče na koljena. I Vruća je Pita klečao, pred najvišim čovjekom kojeg je Arya ikad vidjela, čudovištem iz jedne od priča Stare Nane. Nije vidjela odakle se orijaš stvorio. Tri crna psa trčala su po njegovoj izbljedjeloj žutoj surki, a njegovo je lice izgledalo tvrdo kao da je bilo isklesano iz kamena. Iznenada Arya spozna gdje je već vidjela ove pse. U noći turnira u Kraljevu grudobranu svi su vitezovi izvjesili štitove pred svojim paviljonima. "Ovaj pripada Psetovu bratu", povjerljivo je šapnula Šansa dok su prolazile pokraj crnih pasa na žutom polju. "On je još viši od Hodora, vidjet ćeš. Zovu ga *Gorostas Koji Jaše*."

Arya pusti glavu da joj padne, samo polusvjesna onog što se zbivalo oko nje. Vruća se Pita još predavao. Gorostas reče: "Ti ćeš nas odvesti do ostalih", i udalji se. U sljedećem trenutku posrtala je pokraj mrtvaca na njihovim vješalima, dok je Vruća Pita kazivao njihovim uzničarima da će im ispeći pite i kolače ako ga ne ozlijede. Četvorica pođoše s njima. Jedan je nosio zublju, jedan mač, a dvojica su imala koplja.

Lommyja su pronašli gdje su ga ostavili, pod hrastom. "Predajem se", viknuo je čim ih je spazio. Odbacio je svoje koplje i podigao ruke, prekrivene zelenim mrljama stare boje. "Predajem se. Molim vas."

Čovjek s bakljom stade tražiti uokolo pod drvećem. "Jesi li posljednji? Mali pekar je rekao daje bila još i djevojčica."

"Otrčala je kad je čula da dolazite", reče Lommy. "Stvarali ste ve-,liku buku." A Arya pomisli, *Trči, Lasice, trči što dalje možeš, trči i sakrij se i nikad se nemoj vratiti.*

"Reci nam gdje možemo pronaći onog kurvinog sina Dondarriona, i možda se nade vruć obrok za tebe."

"Koga?" Lommy će tupo.

"Rekao sam ti, ovi ovdje ne znaju ništa više od onih pički u selu. Prokleti gubitak vremena."

Jedan od kopljanika primakne se Lommyju. "Nešto nije u redu s tvojom nogom, dječake?"

"Ozlijedio sam je."

"Možeš li hodati?" Zvučao je zabrinuto.

"Ne", reče Lommy. "Morat ćete me nositi."

"Misliš?" Čovjek lijeno podigne koplje i zarije vršak kroz dječakov mekani vrat. Lommy nije čak imao vremena da se ponovno preda. Tr-znuo se jednom, i to je bilo sve. Kad je čovjek izvukao svoje koplje, krv je šiknula u tamnom vodoskoku. "Nositi ga, veli on", promrmljao je zadovoljno se smijuljeći.

tyrion

Upozorili su ga da se toplo odjene. Tyrion Lannister im je vjerovao na riječ. Bio je odjeven u teške prošivene hlače i vuneni prsluk, a preko toga prebacio je plašt od sjenovitog risa koji je pribavio u Mjesečevu gorju. Plašt je bio smiješno dugačak, načinjen za čovjeka dvaput većeg od njega. Kad nije jahao, jedini način na koji ga je mogao nositi bio je da ga omota oko sebe nekoliko puta, zbog čega je nalikovao na loptu od prugasta krzna.

Unatoč tome, bio je sretan stoje poslušao. Studen u dugačkoj vlažnoj komori dopirala je do kosti. Timmet se odlučio povući natrag u podrum nakon što je nakratko okusio hladnoću odozdo. Bili su negdje ispod Vi-senvjina brijega, iza Cehovske kuće alkemičara. Vlažni kameni zidovi bijahu umrljani salitrom, a jedino je svjetlo dopiralo iz zatvorene želje-zno-staklene uljanice koju je Hallvne, piromani, tako oprezno nosio.

Zaista oprezno... a ovo će biti đumbirovi ćupovi. Tyrion podigne jedan da ga prouči. Bio je okrugao i crven, debeli glineni grejpfrut. Malko prevelik za njegovu ruku, ali bi udobno pristajao zahvatu normalnog čovjeka, znao je. Grnčarija je bila tanka, tako krhka da su ga čak upozorili daje ne stišće prečvrsto, kako mu se ne bi zdrobila u šaci. Glina se doimala hrapavom, šljunkovitom. Hallvne mu je rekao kako je tako namjerno učinjeno. "Gladak ćup lakše će iskliznuti iz čovjekove šake."

Divlja vatra stane polako curiti prema rubu ćupa kad ga je Tyrion nagnuo kako bi zavirio unutra. Boja bi bila tamnozeleno, znao je, ali slabo svjetlo onemogućavalo je da se to potvrdi. "Gusta je", primijeti.

"To je od hladnoće, moj kneže", reče Hallvne, bljedunjav čovjek mekih vlažnih ruku i služinskog vladanja. Bio je odjeven u prugastu crno-skr-letnu halju obrubljenu samurovinom, ali se krzno činilo nemalo zakrpanim i izjedenim od moljaca. "Kako se bude zagrijavala, tvar će teći lakše, poput ulja za svjetiljke."

Tvar bijaše piromantski izraz za divlju vatru. Jedni su druge također nazivali *mudročću*, stoje Tyriona gotovo jednako gnjavilo kao njihov običaj aludiranja na goleme tajne zalihe znanja za koje su željeli da misli kako ih posjeduju. Nekoć je njihov ceh bio moćan, ali u nedavnim stoljećima meštri Citadele gotovo su posvuda nadomjestili alkemičare. Sada je tek nekolicina preostala od starijeg reda, a oni se više nisu niti pretvarali da preobražavaju metale...

...ali *umjeli* su stvarati divlju vatru. "Voda je neće ugaziti, rečeno mi je."

"Tako je. Kad je jednom zahvati plamen, tvar će gorjeti divlje sve dok je ne nestane. Štoviše, prodrijet će u tkaninu, drvo, kožu, čak i čelik, te će se i oni zapaliti."

Tyrion se sjeti crvenog svećenika Thorosa od Myra i njegova ognjenog mača. Čak i tanak namaz divlje vatre mogao je gorjeti sat vremena. Thoros je uvijek trebao novi mač nakon kreševa, ali Robert je volio čovjeka i uvijek bi mu pribavio novi. "Zašto ne prodire u glinu?"

"O, ali prodire", reče Hallvne. "Ispod ove postoji druga komora gdje smo pohranili starije ćupove - one iz doba kralja Aervsa. Njegov je hir bio ćupove dade načiniti u obliku voća. Vrlo opasnog voća uistinu, moj kneže Namjesnice, i, hmmm, *zreljig* sada nego ikad prije, ako me shvaćate."

Zapečatili smo ih voskom i napunili donju komoru do vrha vodom, ali unatoč tome... Zapravo ih je trebalo uništiti, ali toliko je naših meštara bilo umoreno tijekom razaranja Kraljeva grudobrana, da ono malo akolita što je preostalo, nije bilo doraslo zadatku. A većina zaliha koje smo načinili za Aervsa bila je izgubljena. Samo prošle godine, dvije stotine ćupova bilo je otkriveno u spremnici pod Velikom septom Baelora. Nitko se nije mogao sjetiti kako su onamo dospjele, ali siguran sam da vam ne moram reći kako je Visoki septon bio izvan sebe od užasa. Osobno sam se postarao da ih se prenese na sigurno. Napunio sam kola pijeskom, i poslao naše najsposobnije akolite. Radili smo samo preko noći, i obavili smo—"

"—izvrstan posao, ne sumnjam." Tyrion položi ćup koji je držao natrag među njegove drugove. Prekrivali su stol, stojeći u urednim redovima po četiri i nestajali su u podzemnoj tami. A bilo je drugih stolova za njim, još mnogo drugih stolova. "Ovo, ah, *voće* pokojnog kralja Aerysa, može li se još rabiti?"

"O, da, posve sigurno... ali *oprezno*, moj kneže, strahovito oprezno. Kako stari, tvar biva sve više, hmmm, prevrtljiva, recimo. Svaki plamen bi je zapalio. Svaka iskra. Odveć vrućine i ćupovi bi zaplamsali od vlastite volje. Nije ih mudro ostaviti da sjede na suncu, čak ni za kratko vrijeme. Kad jednom vatra nastane unutra, vrućina uzrokuje da se tvar nap-rasito širi, a ćupovi se za kratko vrijeme razlete na komade. Ako su drugi ćupovi slučajno pohranjeni u blizini, i oni će eksplodirati, i tako—"

"Koliko ćupova imate u ovom trenutku?"

"Jutros me je Mudrost Munciter obavijestio kako ih imamo sedam tisuća osam stotina i četrdeset. Taj broj uključuje četiri tisuće ćupova iz vremena kralja Aervsa, dakako."

"Naše prezrelo voće?"

Hallyne kimne glavom. "Mudrost Malliard vjeruje kako ćemo biti u mogućnosti priskrbiti cijelih deset tisuća ćupova, kao što smo obećali kraljici. Ja se slažem." Piromant je izgledao neprimjereno zadovoljno takvim izgledima.

Predmnijevajući da će vam naši neprijatelji dati vremena. Piromanti su čuvali svoj recept za divlju vatru kao strogu tajnu, ali Tyrion je znao da je to bio dugotrajan, opasan, i zahtjevan postupak. Smatrao je kako je obećanje deset tisuća ćupova bilo nesmotreno hvastanje, kao ono vazalovo koji se zakune da će okupiti deset tisuća mačeva za svog gospodara, a onda se pojavi na dan boja sa stotinu i dva. *Ako nam zaista mogu dati deset tisuća...*

Nije znao treba li biti ushićen ili prestravljen. *Možda tračak i jednog i drugog.* "Nadam se da se vaša cehovska braća nisu bacila na posao s kakvom nepriličnom brzopletošću, Mudrosti. Ne želimo deset tisuća ćupova manjkave divlje vatre, čak nijednu... a gotovo sigurno ne želimo kakve nezgode."

"Neće biti nikakvih nezgoda, moj kneže Namjesnice. Tvar spravljaaju uvježbani akoliti u nizu golih kamenih ćelija, a svaki ćup uklanja šegrt i nosi ovdje dolje čim je spreman. Iznad svake radne ćelije nalazi se odaja posve ispunjena pijeskom. Zaštitne čini bačene su na podove, hmmm, vrlo moćne. Bilo kakav požar u podzemnim ćelijama uzrokuje da podovi propadnu, a pijesak uguši plamen u isti mah."

"A da ne spominjemo nepažljivog akolita." Pod *činima* Tyrion je držao kako Hallyne misli na *mudru smicalicu*. Pomisli kako bi volio pregledati jednu od ovih ćelija s lažnim svodom da vidi kako djeluje, ali sada nije bilo vrijeme za to. Možda kad dobiju rat.

"Moja braća nikad nisu nepažljiva", uvjeravao ga je Hallyne. "Ako bih mogao biti, hmmm, *otvoren...*"

"O, samo izvolite."

"Tvar protječe mojim venama, i živi u srcu svakog piromanta. Mi poštujemo njezinu moć. Ali običan vojnik, hmmm, posada jednog od kraljičinih bacača plamena, recimo, u nepromišljenom bjesnilu bitke... svaka sićušna pogreška može završiti katastrofom. Na to se ne može prečesto ukazivati. Moj je otac često o ovom govorio kralju Aervsu, a *njegov* otac kralju Jaehaervsu."

"Sigurno su ih poslušali", reče Tyrion. "Da su zapalili grad, netko bi mi rekao. Stoga vi savjetujete da radije budemo oprezniji?"

"Budite vrlo oprezni", reče Hallyne. "Budite *vrlo, vrlo* oprezni."

"Ovi glineni ćupovi... imate li dovoljnu zalihu?"

"Imamo, moj kneže, hvala na pitanju."

"Onda vam neće smetati ako uzmem nekoliko. Nekoliko tisuća."

"Nekoliko tisuća?"

"Ili koliko god ceh može ustupiti, a da ne zasmeta proizvodnji. *Že-\imprazne* ćupove, razumijete. Pošaljite ih zapovjednicima na svim gradskim vratima."

"Hoću, moj kneže, ali zašto...?"

Tyrion mu se nasmiješi odozdo. "Kad mi kažete da se toplo odje-nem, ja se toplo odjenem. Kad mi kažete da budem oprezan, pa..." On slegne ramenima. "Vidio sam dovoljno. Možda biste bili tako dobri da me otpratite do moje nosiljke?"

"Bilo bi mi veliko, hmmm, zadovoljstvo, moj kneže." Halh/ne podigne svjetiljku i povede ga natrag uza stube. "Lijepo od vas što ste nas posjetili. Velika čast, hmmm. Predugo je vremena prošlo otkako nas je Kraljev Namjesnik počastio svojom prisutnošću - posljednji put u vrijeme kneza Rossarta, a on je bio iz našeg reda. To je bilo u doba kralja Ae-rysa. Kralj Aerys se jako zanimao za naš rad."

Kralj Aerys vas je iskoristavao kako bi spaljivao meso svojih neprijatelja. Njegov brat Jaime ispriповjedio mu je nekoliko priča o Ludom Kralju i njegovim ljubimcima piromantima. "I Joffreyja će isto zanimati, u to ne sumnjam." *Zbog čega će biti najbolje da ga držim podalje od vas.*

"Naša je velika nada da će kralj počastiti Cehovsku kuću svojom kraljevskom prisutnošću. Govorio sam o tome vašoj kraljevskoj sestri. Velika gozba..."

Postajalo je toplije kako su se penjali. "Njegova Milost zabranila je svako gošćenje sve do časa kad dobijemo rat." *Na moje uporno traženje.* "Kralj drži kako ne priliči častiti se biranim jelom dok njegov narod nema kruha."

"Vrlo, hmmm, *dobro* gesta, moj kneže. Možda bi umjesto toga nekolicina nas mogla pohoditi kralja u Crvenoj utvrdi. Mali prikaz naših moći, tako rekavši, da rasteretimo Njegovu Milost mnogih briga za jednu večer. Divlja vatra tek je jedna od strahotnih tajni našeg drevnog reda. Brojne su i čudesne stvari koje vam možemo pokazati."

"Predložit ću to svojoj sestri." Tyrion nije imao ništa protiv nekoliko čarobnjačkih majstorija, ali Joffova sklonost prisiljavanju ljudi da se bore do smrti bila je dostatno iskušenje; nije kanio dopustiti dječaku da okusi mogućnost da ih spaljuje žive.

Kad su napokon dosegli vrh stuba, Tyrion zbaci s ramena svoje krzno od sjenovitog risa i presavije ga preko ruke. Cehovska kuća alkemičara bila je impozantan labirint od crnog kamena, ali Hallvne ga je vodio zavojima i skretanjima sve dok nisu dospjeli do Galerije željeznih baklji, duge dvorane pune odjeka gdje su stupovi zelene vatre plesali oko crnih metalnih stupova dvadeset stopa visokih. Sablasni plamenovi ljeskali su se na ulaštenom crnom mramoru zidova i poda i kupali odaju u smaragdnom sjaju. Tyriona bi se prizor kudikamo više dojmio da nije znao kako su vелеbne željezne baklje bile upaljene tek ovog jutra u čast njegova posjeta, i kako će ih ugasiti netom što se vrata zatvore za njim. Divlja vatra bila je preskupa da je se trati.

Izronili su na vrh širokih zavojitih stuba koje su gledale na Ulicu sestara, u blizini podnožja Visenvna brijega. Zaželio je Halh/nu zbogom i odgegao se dolje gdje je Timett, sin Timettov, čekao s pratnjom Izgorjelih. S obzirom na njegov današnji naum, činili su se osobito primjerenim izborom za njegovu stražu. Usto, njihovi su ožiljci tjeroali strah u srca gradske rulje. To je ovih dana bilo od koristi. Samo tri noći ranije, nova se svjetina okupila pred dverima Crvene utvrde, tražeći hranu. Joff je pustio oluju strelica na njih, ubivši četvoricu, i onda viknuo odozgo da imaju njegovo dopuštenje pojesti svoje mrtve. *Priskrbivši nam još prijatelja.*

Tyrion se iznenadi kad opazi Bronna gdje također stoji kraj nosiljke. "Što radiš ovdje?"

"Prenosim vam poruke", reče Bronn. "Željezna Ruka želi vas hitno kod Dveri bogova. Odbija reći zašto. A nalaže vam se također da dođete u Maegorovu."

"*Nalaže?*" Tyrion je znao samo jednu osobu koja bi se usudila upotrijebiti tu riječ. "A što Cersei hoće od mene?"

Bronn slegne ramenima. "Kraljica vam zapovijeda da se smjesta vratite u zamak i posjetite je u njezinim odajama. Ono zeleno momče od vašeg rođaka predalo je poruku. Ima četiri dlačice na svojoj usnici i misli da je muškarac."

"Četiri dlačice i viteški naslov. On je sada *Ser* Lancel, ne zaboravi." Tyrion je znao da Ser Jaceh/n ne bi poslao po njega da stvar nije bila važna. "Bolje da vidim što Bywater hoće. Obavijesti moju sestru da ću je posjetiti na povratku."

"To joj se neće svidjeti", upozori Bronn.

"Dobro. Sto duže Cersei bude čekala, to će gnjevnija postati, a gnjev je čini glupom. Više mi se sviđa netko gnjevan i glup nego netko pribran i lukav." Tyrion ubaci svoj presavijeni plašt u nosiljku, a Timett mu pomogne da se popne.

Tržnica u Dverima bogova, koja je u normalnim vremenima bila zakrčena seljacima koji su prodavali povrće, bila je gotovo pusta kad ju je Tyrion prešao. Ser Jacelvn ga dočeka pred Dverima, i podigne svoju željeznu ruku u otresit pozdrav. "Moj kneže. Vaš rođak Cleos Frey je ovdje, pristigao iz Rijekotoka pod stijegom mira s pismom od Robba Starka."

"Uvjeti mira?"

"Tako veli."

"Dragi rođak. Odvedi me k njemu."

Zlatni plaštev smjestili su Ser Cleosa u stražarsku sobu bez prozora u kući nad dverima. Ustao je kad su ušli. "Tyrione, ti si vrlo dobrodošao prizor."

"To nije nešto što često čujem, rođače." "Je li Cersei došla s tobom?"

"Moja sestra je zaokupljena drugim stvarima. Je li ovo Starkovo pismo?" Pokupi ga sa stola. "Ser Jacelvn, možete nas ostaviti."

Bywater se nakloni i ode. "Umoljen sam da donesem ponudu kraljici regentici", reče Ser Cleos kad su se vrata zatvorila.

"Ja ću." Tyrion baci pogled na zemljovid koji je Robb Stark poslao zajedno s pismom. "Sve u svoje vrijeme, rođače. Sjedni. Otpočini. Izgledaš ispijeno i oronulo." Zapravo, izgledao je gore od toga.

"Hoću." Ser Cleos se spusti na klupu. "Loše je u riječnoj krajini, Tyrione. Oko Božjeg oka i duž Kraljevske ceste pogotovo. Riječni knezovi spaljuju vlastite usjeve kako bi nas pokušali izgladniti, a dobavljači krme tvog oca spaljuju svako selo koje osvoje i mačevima ubijaju puk." Takav bijaše način ratovanja. Pučane su klali, dok su one visoka roda držali za otkupninu.

Podsjeti me da zahvalim bogovima što sam se rodio kao Lannister.

Ser Cleos prođe rukom kroz svoju rijetku smeđu kosu. "Čak i sa stijegom mira, bili smo dvaput napadnuti. Gladni vukovi u oklopu spremni navaliti na svakog slabijeg od sebe. Samo bogovi znaju na čijoj su strani započeli, ali sada su na vlastitoj. Izgubio sam tri čovjeka, i imam dvostruko toliko ranjenih."

"Kakve su vijesti o našem protivniku?" Tyrion prebaci svoju pozornost na Starkove uvjete.

Dječak ne traži odviše. Samo polovicu kraljevstva, oslobađanje naših zarobljenika, talaca, očev mač... o, da, i svoje sestre.

"Dečko besposleno sjedi u Rijekotoku", reče Ser Cleos. "Mislim da se boji suočiti s tvojim ocem na bojištu. Njegova snaga umanjuje se svakog dana. Riječni knezovi su otišli, svaki u obranu vlastitog posjeda."

Je li to ono stoje otac naumio? Tyrion smota Starkov zemljovid. "Ovi uvjeti nimalo ne zadovoljavaju."

"Hoćeš li barem prihvatiti zamjenu male Starkove za Tiona i Wille-ma?" tugaljivo upita Ser Cleos.

Tion Frey bio je njegov mladi brat, sjeti se Tyrion. "Ne," reče blago, "ali predložit ćemo vlastitu razmjenu zarobljenika. Dopusti mi da se posavjetujem sa Cersei i vijećem. Poslat ćemo te natrag u Rijekotok s našim uvjetima."

Očito, to ga obećanje nije razvedrilo. "Moj kneže, ne vjerujem da će se Robb Stark olako predati. Kneginja Catelyn je ta koja želi ovaj mir, ne dječak."

"Kneginja Catelyn želi svoje kćeri." Tyrion se spusti s klupe, držeći pismo i zemljovid u ruci. "Ser Jacelvn će se pobrinuti da dobiješ hrane i ognja. Izgledaš kao da ti je strašno potreban san, rođače. Poslat ću po tebe kad budemo znali više."

Zatekao je Ser Jaceh/na na kruništu, odakle je promatrao nekoliko stotina novih regruta koji su vježbali na poljani. Uz toliko mnogo onih koji su tražili utočište u Kraljevu grudobranu, nije manjkalo ljudi željnih da se pridruže Gradskoj straži za pun trbuh i postelju od slame u barakama, ali Tyrion nije gajio iluzije o tome kako će se ovi njihovi dro-njavi branitelji dobro boriti dođe li do bitke.

"Učinili ste dobro što ste poslali po mene", reče Tyrion. "Ostavit ću Ser Cleosa u vašim rukama. Neka mu se pruži svaka gostoljubivost."

"A njegovoj pratnji?" zapovjednik je htio znati.

"Dajte im hrane i čisto ruho, i pronađite meštra da se pobrine za njihove rane. Ne smiju stupiti nogom u grad, je li to jasno?" Ne bi valjalo dopustiti da istina o stanju u Kraljevu grudobranu dopre do Robba Star-ka u Rijekotoku.

"Vrlo jasno, moj kneže."

"O, i još jedna stvar. Alkemičari će poslati veliku zalihu glinenih ćupova na sva gradska vrata.

Njima ćete se koristiti kako biste uvježbali ljude koji će upravljati vašim bacačima plamena.

Napunite ćupove zelenom bojom i neka vježbaju nabijanje i ispaljivanje. Svakog čovjeka, koji se poškropi, mora se zamijeniti. Kad svladaju ćupove s bojom, zamijenite je za petrolej pa neka rade na paljenju krčaga i ispaljivanju dok budu gorjeli. Kad jednom to nauče raditi a da se ne opeku, možda budu spremni za divlju vatru."

Ser Jacelvn počese obraz svojom željeznom rukom. "Mudre mjere. Iako ne gajim ljubav prema toj alkemičarskoj mokraći."

"Ni ja, ali koristim ono što mi se pruža."

Našavši se u svojoj nosiljci, Tyrion Lannister navuče zastore i namjesti jastuk pod svojim laktom. Cersei će biti nezadovoljna kad sazna da je predusreo Starkovo pismo, ali njegov ga je otac ovamo poslao da vlada, a ne da zadovoljava Cersei.

Činilo mu se kako im je Robb Stark dao zlatnu priliku. Neka dječak čeka u Rijekotoku snivajući o lakom miru. Tyrion će odgovoriti vlastitim uvjetima, darujući Kralju na Sjeveru upravo dovoljno od onog što je tražio da ga ostavi u nadi. Neka Ser Cleos izliže svoju jedru frevevsku stražnjicu jašući tamo-amo s ponudama i odgovorima. Cijelo to vrijeme, njihov rođak Ser Stafford uvježbavat će i oružati novu vojsku koju je podizao u Bacačevoj hridi. Kad jednom bude spreman, on i knez Tywin međusobno će razbiti Tullvjewe i Starkove.

Kad bi samo Robertova braća bila tako susretljiva. Makar je njegovo napredovanje nalikovalo na napredovanje leda, Renly Baratheon je ipak gmizao na sjever i istok zajedno sa svojom golemom južnjačkom vojskom, a jedva bi jedna noć prošla, a da se Tyrion ne bi užasn timerio da će ga probuditi s vijestima kako knez Stannis plovi sa svojom flotom uz Bujicu Crnovode. *Pa, čini se da imam dobru zalihu divlje vatre, no ipak...*

Zvuk nekakva Zagora na ulici zasmeta njegovim brigama. Tyrion oprezno proviri kroz zastore. Prolazili su Postolarskim trgom, gdje se oveća gomila okupila pod kožnom ceradom da poslušaju propovijed proroka. Halja od neobojene vune opasana uzetom od konoplje obilježavala ga je kao jednog od prosjačke braće.

"*hopaćenost!*" resko vikne čovjek. "Eno upozorenja! Pogledajte Očev bič!" Pokaže prema nejasnoj crvenoj rani na nebu. S ove točke, udaljeni zamak na Aegonovu Visokom brijegu, bio je točno iza njega, s kometom koji je zloslutno visio nad njegovim kulama. *Mudar izbor pozornice*, pomisli Tyrion. "Postali smo nabrekli, podbuhli, gnusni. Brat se pari sa sestrom u postelji kraljeva, a voće njihova incesta skakuće u svojoj palači uz svirku frule izobličenog malog majmunskog zloduha. Plemenite gospe bludniče s ludama i rađaju čudovišta! Čak je i Visoki septon zaboravio na bogove! Kupa se u namirisanim vodama i tovi ševama i zmijuljicama dok njegov narod glada! Pono dolazi prije molitve, crvi vladaju našim zamcima, a zlato je sve... ali *neće više tako biti!* Gnji! ljetu je na koncu, a kralj Bludnik je propao! Kad mu je vepar rastvorio utrobu, strahotan se zadah uzdigao u nebasa i na tisuće mu je zmija is-puzalo iz trbuha, sikćući i ujedajući!" Uperi svoj koščati prst prema kometu i zamku. "Ono dolazi Glasnik! Očistite se, bogovi viču, kako ne biste bili onečišćeni! Kupajte se u vinu pravednosti, ili ćete se kupati u ognju! *Ognju!*"

"Ognju!" drugi glasovi uzvratije poput jeke, ali zvižduci sprdnje gotovo ih zagluše. Tyriona to utješi. Izda zapovijed da nastave, pa se nosiljka zibala poput broda na olujnom moru dok su Izgorjeli čistili put. *Izobličen, malen majmunski zloduh, doista.* Hulja je, dakako, imala pravo u vezi s Visokim septonom. Stoje ono Mali Luna rekao za njega neki dan? *Pobožan čovjek koji štuje Sedmoricu s takvim žarom da pojede obrok za svakog od njih kad god sjedne za stol.* Uspomena na ludinu doskočicu nagna Tyriona na osmijeh.

Bio je zadovoljan kad su stigli u Crvenu utvrdu bez novog incidenta. Dok se uspinjao stubama do svojih odaja, Tyrion se osjeti kudikamo ispunjeniji nadom nego što je bio u zoru. *Vremena, to je sve što zaista trebam, vremena da sve posložim. Kad jednom lanac bude gotov...* Otvori vrata svoje dnevne odaje.

Cersei se okrene od prozora, a njezine se suknje zavrte oko vitkih bokova. "Kako se *usuđuješ* zanemariti moj poziv!"

"Tko te pustio u moju kulu?"

"*Tvoju* kulu? Ovo je kraljevski zamak mog sina."

"Tako mi kažu." Tyriona ovo nije zabavljalo. Cravvna će još manje; njegova Mjesečeva braća držala su danas stražu. "Slučajno sam upravo kanio doći k tebi."

"Zaista?"

On zalupi vrata za sobom. "Sumnjaš u mene?"

"Uvijek, s dobrim razlogom."

"Povrijeđen sam." Tyrion odbaulja do ormara za posude po kalež vina. Nije znao za sigurniji način da podjari žeđ od razgovora s Cersei. "Ako sam te uvrijedio, želio bih znati kako."

"Kakav si ti odvratani mali crv. Myrcella je moja kći jedinica. Zar si zaista mislio da ću ti dopustiti da je prodaš kao vreću zobi?"

Myrcella, pomisli on. *Dakle, to se jaje izleglo. Da vidimo koje je boje pilić.* "Teško kao vreću zobi. Myrcella je princeza. Netko bi rekao da je za ovo rođena. Ili si je kanila udati za Tommena?" Njezina ruka švigne, oborivši vinski kalež iz njegove ruke i prolivši vino po podu. "Brat ili ne, za ovo bih ti trebala dati izvaditi jezik. *Ja* sam Joffreyjeva regentica, ne ti, i ja kažem da se Myrcella neće otpremiti ovom Dornijcu kao što su mene otpremili Robertu Baratheonu." Tyrion otrese vino sa svojih prstiju i uzdahne. "Zašto ne? Bila bi kudikamo sigurnija u Dorneu nego stoje ovdje."

"Jesi li krajnje neupućen ili jednostavno pokvaren? Znaš jednako dobro kao i ja da Martellovi nemaju razloga da nas vole."

"Martellovi imaju više razloga da nas mrze. Unatoč tome, očekujem da će pristati. Pritužba princa Dorana protiv kuće Lannister ide unazad samo jedan naraštaj, no Dornijci su ratovali protiv Krajoluje i Visovrta tisućama godina, a Renly je uzeo dornsku odanost zdravo za gotovo. Myrcella je devet ljeta, Trvstanu Martellu jedanaest. Predložio sam da se vjenčaju kad ona dosegne četrnaestu godinu. Do tog vremena, bit će počasna gošća u Sunčevu koplju, pod zaštitom princa Dorana."

"Talak", reče Cersei, stežući usne.

"Počasna gošća," ustraje Tyrion, "i očekujem da će Martell postupati s Myrcellom ljubaznije nego što Joffrey postupao sa Šansom Stark. Naumio sam poslati Ser Arysa Oakhearta s njom. S vitezom Kraljevske garde kao zakletim štitom, nitko neće ni slučajno zaboraviti tko je i stoje."

"Od male će joj koristiti biti Ser Arys ako Doran Martell odluči da smrt moje kćeri ispere onu njegove sestre."

"Martell je odveć častan da bi umorio devetogodišnju djevojčicu, posebice jednu tako ljupku i nevinu kao što je Myrcella. Dokle god je bude imao, moći će više-manje biti siguran da ćemo održati vjeru na našoj strani, a uvjeti su prebogati da ih odbije. Myrcella je njihov najmanji dio. Također sam mu ponudio ubojicu njegove sestre, stolac u vijeću, neke zamke na pograničnom području..."

"Previše toga." Cersei se udalji od njega, nemirna poput lavice, vrteći haljinama. "Ponudio si previše, bez moje punomoći ili privole."

"Govorimo o princu od Dornea. Da sam ponudio manje, vjerojatno bi mi pljunuo u lice."

"*Previše!*" uporno će Cersei, okrenuvši se natrag.

"Što bi mu *ti* ponudila? Tu rupu među tvojim nogama?" reče Tyrion, a gnjev mu se rasplamsa. Ovaj put pljuska ga nije iznenadila. Njegova se glava okrenula *praskom*. "Mila, mila sestro," reče, "upozoravam te, ovo ti je posljednji put da si me udarila."

Njegova se sestra nasmije. "Ne prijeti mi, čovječuljče. Misliš li da te očevo pismo štiti? Komad papira. I Eddard Stark je imao komad papira, i kakvo mu je dobro donio."

Eddard Stark nije imao gradsku stražu, pomisli Tyrion, ni moje kla-nove, ni plaćenike koje je Bronn unajmio. Ja imam. Ili se barem nadao vjerujući Varysu, Ser Jacelvu Bywateru, Bronnu. I knez Stark je vjerojatno imao svojih zabluda.

Pa ipak, on ne reče ništa. Mudar čovjek nije lijevao divlju vatru na žeravicu. Umjesto toga naliže novi kalež vina. "Sto misliš koliko će Myr-cella biti sigurna ako Kraljev grudobran padne? Renly i Stannis natak-nut će njezinu glavu pokraj tvoje."

Cersei počne plakati.

Tyrion Lannister ne bi se više zaprepastio daje Aegon Osvajač osobno uletio u odaju, jašući na zmaju i žonglirajući pitama od limuna. Nije vidio svoju sestru u suzama otkako su zajedno bili djeca u Bacačevoj hridi. U neprilici, on zakorakne prema njoj. Kad vam sestra plače, trebali biste je utješiti... ali ovo je bila *Cersei!* Pokuša posegnuti rukom prema njezinu ramenu.

"*Ne diraj me*", ona će, otrgnuvši se. Nije trebalo boljeti, ali jest, više od ikakve pljuske. Crvena lica, gnjevna koliko je bila jadom pogođena, Cersei se borila za dah. "Ne gledaj me, ne... ne ovakvu... ne *ti*."

Uljudno, Tyrion joj okrene leđa. "Nisam te želio prepasti. Obećavam ti, ništa se neće dogoditi Mvrcelli."

"Lažljivče", ona će za njim. "Ja nisam dijete, da me se umiruje ispraznim obećanjima. Rekao si mi da ćeš osloboditi Jaimea, također. No, gdje je?"

"U Rijekotoku, pretpostavljam. Na sigurnom i pod stražom, sve dok ne pronađem način da ga izbavim."

Cersei smrkne. "Trebala sam se roditi kao muškarac. Tada vas nikog ne bih trebala. Ništa se ovo ne bi dogodilo. Kako je Jaime mogao dopustiti da ga zarobi onaj *dječak*? I otac, vjerovala sam mu, budala kakva sam, ali gdje je sad kad ga trebam? Sto *čini*?"

"Vojuje."

"Iza zidina Harrenhala?" ona će prezrivo. "Neobičan način ratovanja. Više nalikuje na skrivanje."

"Razmisli ponovno."

"Kako bi se drugačije to moglo nazvati? Otac sjedi u jednom zamku, Robb Stark sjedi u drugom, i nitko *ne čini* ništa."

"Postoji sjedenje i sjedenje", natukne Tyrion. "Svaki čeka da se onaj drugi pokrene, ali lav je miran, odmjeren, njegov rep se trza, dok je lane sledeno od straha, utroba mu pretvorena u hladetinu. Bez obzira na koju stranu skoči, lav će ga ščepati, a on to zna."

"I ti si *posve* siguran da je otac lav?"

Tyrion se naceri. "To stoji na svim našim stjegovima."

Ona zanemari šalu. "Da je otac taj kojeg su zarobili, Jaime ne bi besposleno sjedio, sigurna sam."

Jaime bi razbijao svoju vojsku o zidine Rijekotoka na krvave komadiće, i poslao sve dobre prilike Drugima. Nikad nije imao strpljenja, ništa više nego ti, mila sestro. "Ne možemo svi biti smioni poput Jaimea, ali postoje drugi načini da se dobiju ratovi. Harrenhal je snažan i sretno smješten."

"A Kraljev grudobran *nije*, što oboje savršeno dobro znamo. Dok se otac igra lava i laneta s malim Starkom, Renly maršira Cestom ruža. Mogao bi biti pred našim dverima svakog dana!"

"Grad neće pasti za jedan dan. Od Harrenhala vodi ravan, brz marš niz Kraljevsku cestu. Renly bi jedva učvrstio svoje opsadne strojeve prije nego što bi ga otac napao s leđa. Njegova bi vojska bila čekić, gradske zidine nakovanj. Bio bi to lijep prizor."

Cerseine zelene oči upilje se u njega, oprezne, no gladne utjehe kojom ju je hranio. "A ako Robb Stark krene u marš?"

"Harrenhal je dovoljno blizu gazovima Trozupca, te stoga Roose Bolton ne može prebaciti sjevernu pješadiju na drugu obalu da se pridruži konjici mladog strahovuka. Stark ne može stupati na Kraljev grudobran, a da najprije ne zauzme Harrenhal, a čak i s Boltonom nije dovoljno jak da to učini." Tyrion iskuša svoj najprivlačniji osmijeh. "U međuvremenu otac živi na masti riječnih krajeva, dok naš stric Stafford okuplja svježe novake na Hridi."

Cersei ga sumnjičavo odmjeri. "Otkud znaš sve to? Je li ti otac povjerio svoje namjere kad te poslao ovamo?"

"Ne. Bacio sam pogled na zemljovid."

Njezin se pogled pretvori u prezir. "Izmislilo si svaku riječ u toj svojoj grotesknoj glavi, zar ne, Vražićku?"

Tyrion *tsne*. "MiJa sestro, pitam te, ako mi ne pobjeđujemo, zar bi Starkovi molili za mir?" Izvuče pismo koje je Ser Cleos Frey donio. "Mladi strahovuk nam je poslao uvjete. Vidiš. Neprihvatljive uvjete, dakako, no ipak, početne. Želiš li ih vidjeti?"

"Da." Takvom brzinom, ponovno je bila kraljica. "Kako to da si ih se *ti* domogao? Trebali su doći k meni."

"Čemu drugom Namjesnik služi, nego da ti predaje stvari?" Tyrion joj preda pismo. Njegov obraz još je bridio na mjestu gdje su mu Cer-seini nokti razrezali kožu, ali neće mu nekoliko ogrebotina nagrditi izgled. *Neka mi oguli pola lica, bit će to mala cijena za njezinu privolu na dornski brak.* Dobit će je sada, mogao je to osjetiti.

/ određenu obavijest jednog prokazivača, također... no to je bio šlag na njegovoj torti.

bran

Plesačica bijaše ogrnuta pokrivačem od snježnobijele vune urešenim grbom sa sivim strahovukom kuće Stark, dok je Bran nosio sive hlače i bijeli prsluk, rukava i ovratnika obrubljenih krznom. Nad srcem mu bijaše njegov broš s vučjom glavom od srebra i ulaštenog ahata. Radije bi imao Ljetnika nego srebrnog strahovuka na grudima, ali Ser Rod-rik bijaše nepopustljiv.

Niske kamene stube zaustavile su Plesačicu samo na tren. Kad ju je Bran potjerao dalje, Iako ih je svladala. S one strane širokih vrata od hrastovine i željeza, osam je dugačkih redova stolova s nogarima ispunjavalo Veliku dvoranu Oštrozimlja, četiri na svakoj strani središnje lađe. Ljudi su se zbili rame uz rame na klupama. "Stark!" zažvali su usta-jući na noge dok je Bran kaskao pokraj njih. "Oštrozimlje! Oštrozimlje!"

Bio je dovoljno odrastao da zna kako zapravo nisu vikali *njemu* - žetvi su klicali, Robbu i njegovim pobjedama, njegovu ocu knezu, djedu i svim Starkovima unatrag osam tisuća godina. Ipak, u njemu se nadimao ponos. Onoliko dugo koliko mu je trebalo da jašući prijeđe dužinu dvorane, zaboravio je daje slomljen. No kad je stigao do podija, sa svim očima na sebi, Osha i Hodor razriješili su njegove remene i kopče, podigli ga s leđa Plesačice i odnijeli do visokog stolca njegovih predaka.

Ser Rodrik bijaše posjednut s Branove lijeve strane, njegova kći Beth do njega. Rickon mu je bio zdesna, njegova čupa kudrave kestenjaste kose izrasla je tako duga da mu je dodirivala plašt od hermelina. Odbijao je dopustiti da mu je itko odreže otkako im je mati otišla. Posljednja djevojka koja je to pokušala, bila je ujedena zbog svog truda. "I ja sam htio jahati", reče dok je Hodor odvodio Plesačicu. "Jašem bolje od tebe."

"Ne jašeš, stoga šuti", on će svome bratu. Ser Rodrik zagrmi za tišinu. Bran povisi glas. Zaželi im dobrodošlicu u ime svog brata, Kralja na Sjeveru, i zamoli ih da zahvale bogovima starim i novim za Robbove pobjede i obilnu žetvu. "Neka ih bude još stotinu više", završi, podižući očevu srebrnu kupu.

"*Stotinu više!*" Kositreći vrčevi, glineni kaleži, i željezom optočeni rogovi za ispijanje sudariše se međusobno. Branovo je vino bilo zaslađeno medom i namirisano cimetom i klinčićima, no jače nego što je navikao. Mogao je osjetiti njegove vruće zmijolike prste kako mu migolje kroz grudi dok je gutao. U času kad je odložio kupu, u glavi mu se vr-tjelo.

"Bili ste dobri, Brane", reče mu Ser Rodrik. "Knez Eddard bio bi vrlo ponosan." Niz stol, meštar Luwin kinine slažući dok su sluge počinjali unositi hranu.

Toliko hrane Bran nikad nije vidio; jelo za jelom; toliko da nije mogao pojesti više od zalogaja ili dva sa svakog tanjura. Bijaše ondje golemih govedih butina pečenih s porilukom, pita od divljači s komadima mrkve, slanine i gljiva, odrezaka ovčetine začinenih medom i klinčićima, patke s vrijeskom, paprenog vepa, guske, ražnjića od goluba i kopuna, gulaša od govedine i ječma, hladne voćne juhe. Knez Wyman je donio dvadeset bačvi ribe iz Bijele luke spremljene sa solju i morskom travom; ozimice i nanare, račiće i dagnje, kamenice, haringe, bakalare, losose, jastoge i zmijuljice. Bilo je crnog kruha, medenjaka i zobenih kolača, bilo je bijele repe, graška i cikle,

graha, bundeve i golemog crvenog luka, bilo je pečenih jabuka, pita od jagoda i krušaka natopljenih u jakom vinu. Koluti bijelog sira bijahu postavljeni na svaki stol, iznad i ispod soli, a vrčevi vrućeg začinenog vina i ohlađenog jesenskog piva prenašali su se gore-dolje stolovima. Glazbenici kneza Wymana svirali su hrabro i dobro, ali harfu, gusle i rog ubrzo je zagušila plima razgovora i smijeha, tresak kaleža i tanjura, i rezanje pasa koji su se borili za otpatke sa stolova. Pjevač je pjevao dobre pjesme: "Željezna koplja", "Paljenje brodova" i "Medvjed i lijepa djevica", ali činilo se da samo Hodor sluša. Stajao je pokraj frulaša hopsajući s noge na nogu. Buka je prerasla u jednoličnu gromovitu riku, veleban opojan gulaš zvuka. Ser Rodrik je razgovarao s mešтром Luvvinom iznad Bethine kovrčave glave, dok je Rickon veselo kričao na Waldere. Bran nije želio Freveve za visokim stolom, ali meštar ga je podsjetio da će uskoro s njima biti u rodu. Robb je trebao oženiti jednu od njihovih tetki, a Arya se udati za jednog od njihovih stričeva. "Ona to nikad neće učiniti", rekao je Bran, "ne Arya", ali meštar Luvvin bio je nepopustljiv, te su sjedili pokraj Rickona.

Sluge su donijele svako jelo najprije Branu, kako bi on mogao uzeti kneževski dio, ako je htio. U času kad su stigle patke, nije više mogao jesti. Nakon toga kimnuo bi s odobravanjem na svako jelo po redu i odmahnuo rukom. Ako je hrana mirisala posebno vrsno, poslao bi je jednom od knezova na podiju, kao gestu prijateljstva i naklonosti za koju mu je meštar Luwin kazao daje mora načiniti. Poslao je nešto lososa si-rotoj tužnoj kneginji Hornvood, vepra bučnim Umberima, tanjur guske u bobama knezu Cenvvnu, i golema jastoga Josethu, glavnom konju-šaru, koji nije bio ni knez ni gost, ali se postarao za vježbanje Plesačice i omogućio Branu jahanje. Poslao je slatkiše Hodoru i Staroj Nani također, bez posebnog razloga osim što ih je volio. Ser Rodrik ga podsjeti da pošalje nešto svojoj posvojenoj braći, pa je poslao Malom Walde-ru nešto kuhane cikle, a Velikom Walderu repu na maslacu.

Na klupama ispod, ljudi Oštrozimlja miješali su se s pukom iz zimskog grada, prijateljima iz obližnjih utvrda i pratnjom njihovih plemenitih gostiju. Neka lica Bran nikad prije nije vidio, druga je znao jednako dobro kao svoje, no sva su se ona njemu činila podjednako nepoznata. Promatrao ih je kao izdaleka, kao da je još sjedio na prozoru svoje lož-nice, gledajući u dvorište, videći sve, no ne osjećajući se dijelom toga.

Osha se kretala između stolova, točeći pivo. Jedan od ljudi Leobal-da Tallharta zavuče ruku pod njezine suknje, a ona mu razbije vrč o glavu, uz riku smijeha. Mikken je, međutim, imao ruku u prsluku neke žene, no njoj to naizgled nije smetalo. Branje promatrao kako Farlen tjera svoju riđu kuju da moli za kosti i osmjehnuo se Staroj Nani koja je trgala koru s vruće pite naboranim prstima. Na podiju, knez Wyman napadne pladanj zmijuljica koji se pušio kao da je neprijateljska vojska. Bio je tako debeo da je Ser Rodrik zapovjedio da se načini posebno širok stolac na kojem će sjediti, ali smijao se glasno i često, i Branu se činilo da mu se sviđa. Sirota blijeda kneginja Hornwood sjedila je uz njega, lica nalik na kamenu masku dok je bezvoljno grickala svoju hranu. Na suprotnom kraju visokog stola, Hother i Mors igrali su se igre pijenja, slamajući svoje rogove jedan o drugi žestoko poput vitezova koji se susreću u dvoboju. *Ovdje je prevruće, i prebučno, i svi postaju pijani.* Bran se meškoljio pod svojim sivim i bijelim vunanim ruhom, i odjednom poželio daje bilo gdje samo ne tu. *Svježe je sad u božanskoj šumi. Para se uzdiže iz vrelih jezeraca, a crveno lišće usud-drva šušti. Mirisi su bogatiji nego ovdje, i za malo vremena mjesec će izaći, a moj će mu brat zapjevati.*

"Brane?" reče Ser Rodrik. "Ne jedete."

Sanjarenje bijaše tako živo, da je na trenutak Bran zaboravio gdje se nalazi. "Uzet ću još poslije", reče. "Želudac mi puca."

Bijeli brkovi starog viteza bijahu ružičasti od vina. "Bili ste dobri, Brane. Ovdje, i na primanjima. Mislim da ćete jednog dana biti izuzetno dobar knez."

Želim biti vitez. Bran uzme još jedan gutljaj začinenog medenog vina, zahvalan što je mogao nešto zgrabiti. Životna glava iskešenog stra-hovuka uzdizala se iz boka kaleža. Osjetio je kako mu se srebrna gubica utisnula u dlan, i sjetio se svog oca kneza kad je posljednji put pio iz ove kupe.

Bilo je to one noći, za vrijeme gozbe dobrodošlice, kad je kralj Robert doveo svoj dvor u Oštrozimlje. Ljeto je tada još kraljevalo. Njegovi roditelji dijelili su podij s Robertom i njegovom kraljicom, s njezinom braćom pokraj nje. Stric Benjen je bio ondje također, sav u crnom. Bran i njegova braća i sestre sjedili su s kraljevom djecom: Joffreyjem, Tom-menom i princezom Myrcellom, koja je provela cijeli obrok zureći u Roba očima punim obožavanja. Arya je pravila grimase preko stola kad nitko nije gledao, Šansa očarano slušala dok je kraljev svirač visoke harfe pjevao pjesme o viteštvu, a Rickon neprestano zapitkivao zašto Jon nije s njima. "Zato što je kopile", Bran mu je šapnuo na koncu.

A sada su svi otišli. Bilo je to kao da je nekakav okrutan bog segnuo dolje golemom rukom i sve ih pomeo, djevojčice poslao u sužanjstvo, Jo-na na Zid, Robba i majku u rat, kralja Roberta i oca u grobove, a možda i strica Benjena...

Čak i dolje na klupama bilo je novih ljudi za stolovima. Jory bijaše mrtav, i Debeli Tom, i Porthor, Alyn, Desmond, Hullen koji je bio glavni konjušar, čak i septa Mordane i Vayon Poole. Ostali su odjahali u rat s Robbom, i možda će i oni uskoro biti mrtvi koliko je Bran znao. Volio je prilično Sjenovlasa, Kozičavog Tyma, Skittricka i ostale nove ljude, ali nedostajali su mu njegovi stari prijatelji.

Pogleda uvis i niz klupe u sva lica sretna i žalosna, i zapita se tko će nedostajati sljedeće godine i godinu nakon toga. Mogao je zaplakati tada, ali nije smio. Bio je Stark od Oštrozimlja, sin svog oca i bratov nasljednik, i gotovo odrastao muškarac.

U dnu dvorane, vrata se otvore i zapah hladnog zraka učini plamen baklji na mah svjetlijim. Pivobuh uvede dva nova gosta na gozbu. "Gospa Meera od kuće Reed", okrugli se stražar prodere da nadjača larmu. "Sa svojim bratom, Joenom, od Stražarnice Sivovode."

Ljudi podigoše poglede sa svojih kaleža i vrčeva da promotre pridoš-lice. Bran začu Malog Waldera kako mrmlja: "Žderači žaba", Velikom VValderu pokraj sebe. Ser Rodrik se uzvère na noge. "Budite dobrodošli, prijatelji, i podijelite ovu žetvu s nama." Sluge pohitaše produljiti stol na podiju, donoseći nogare i stolice.

"Tko su *oni*?" upita Rickon.

"Blatnjavci", odvrati Mali Walder prezrivo. "Oni su lopovi i kukavice, i imaju zelene zube jer jedu žabe."

Meštar Luwin čučne kraj Branova stolca kako bi mu prišapnuo savjet na uho. "Ove morate srdačno pozdraviti. Nisam mislio da ću ih ovdje vidjeti, ali... znate tko su?"

Bran kimne. "Jezerani. S Prevlake."

"Howland Reed bio je velik prijatelj vašeg oca", reče mu Ser Rodrik. "Ovo dvoje su njegovi, čini se."

Dok su pridošlice stupale dužinom dvorane, Bran opazi da je jedno od njih dvoje zaista djevojčica, iako to nikad ne bi rekao po njezinu ruhu. Nosila je hlače od janjeće kože meke od dugotrajne upotrebe, i ha-ljetak bez rukava oklopljen brončanim ljuskama. Iako otprilike Robbo-vih godina, bila je vitka poput dječaka, duge smeđe kose vezane u čvor na zatiljku i s jedva zamjetnim nagovještajem grudi. Pletena mreža visjela joj je s jednog vitkog boka, dug brončani nož s drugog; pod rukom je nosila staru željeznu kacigu umrljanu hrđom; žablje koplje i okrugli kožnati štit bijahu privezani za njezina leđa.

Njezin brat bio je nekoliko godina mlađi i nije nosio oružje. Cijela njegova odora bijaše zelena, sve do kože njegovih čizama, a kad je prišao bliže, Bran opazi da su mu oči boje mahovine, iako su mu zubi izgledali bijeli kao svačiji drugi. Oba Reeda bijahu sitna stasa, vitki poput mačeva i jedva nešto viši od samog Brana. Spustili su se na jedno koljeno pred podijem.

"Moji knezovi od Starka", reče djevojčica. "Godine su prošle u stotinama i tisućama otkako se moj rod prvi put zakleo na vjernost Kralju na Sjeveru. Moj plemeniti otac poslao nas je ovamo da ponovimo te riječi, u ime cijelog našeg naroda."

Ona gleda u mene, shvati Bran. Morao je nekako odgovoriti. "Moj brat Robb bojuje na jugu," reče, "ali možete izreći vaše riječi meni, ako želite."

"Oštrozimlju polažemo vjernost Sivovode", rekoše uglas. "Ognjište, srce i žetvu predajemo vama, naš gospodar. Naši mačevi, koplja i strijele vaši su da im zapovijedate. Udijelite milost našima slabima, pomoć našim bespomoćnima, i pravdu svima, i nikad vas nećemo iznevjeriti."

"Kunem se zemljom i vodom", reče dječak u zelenom. "Kunem se broncom i željezom", reče njegova sestra. "Kunemo se ledom i vatrom", završe zajedno.

Bran je tražio riječi. Je li se zauzvrat trebao u nešto zakleti? Njihova prisega nije bila jedna od onih kojima su ga naučili. "Neka vaše zime budu kratke, a vaša ljeta blagorodna", reče. To je obično bilo dobro reći. "Ustanite. Ja sam Brandon Stark."

Djevojka Meera se podigne na noge i pomogne svom bratu da ustane. Dječak je cijelo vrijeme piljio u Brana. "Donosimo vam darove u ribi, žabama i pticama", reče on.

"Zahvaljujem vam." Bran se pitao hoće li morati pojesti žabu da bude uljudan. "Nudim vam meso i medovinu Oštrozimlja." Pokušao se prisjetiti svega što su ga naučili o Jezeranima, koji su obitavali među močvarama Prevlake i rijetko napuštali svoju vodenu krajinu. Bili su siromašan narod, ribari i lovci na žabe koji su živjeli u kućama od slame i pletene trske na plutajućim otocima skrivenim u dubinama močvare. Govorilo se da su bili kukavički narod, koji se borio otrovnim oružjem i radije se skrivao od neprijatelja negoli se suočavao na otvorenom polju. Pa ipak Hovvland Reed bio je jedan od očevih najsmionijih drugova tijekom rata za krunu kralja Roberta, prije Branova rođenja.

Dječak Jojen, znatiželjno se ogleda po dvorani prije nego stoje zauzeo svoje mjesto. "Gdje su strahovukovi?"

"U Božanskoj šumi", odvrati Rickon. "Kudrov je bio zločest."

"Moj bi ih brat rado vidio", reče djevojčica.

Mali Walder se glasno javi. "Bolje mu je da pripazi da oni ne vide njega inače će ga ujesti."

"Neće ujedati ako sam ja tu." Branje bio zadovoljan što su željeli vidjeti strahovukove. "Ljetnik barem neće, a on će držati Kudrova podalje." Bio je radoznao u vezi s ovim blatnjavcima. Nije se mogao sjetiti daje ikad vidio ijednoga. Njegov otac slao je pisma gospodaru Sivovode tijekom godina, ali nijedan Jezeranin nikad nije posjetio Oštrozimlje. Htio je s njima više govoriti, ali je Velika dvorana bila tako bučna da je bilo teško čuti nekoga tko nije bio odmah do vas.

Ser Rodrik je bio odmah do Brana. "Zar oni zaista jedu žabe?" upita starog viteza.

"Da", reče Ser Rodrik. "Žabe, ribe i lavlje guštore, i sve vrste ptica."

Možda nemaju ovaca i goveda, pomisli Bran. Zapovjedi slugama da im donesu odreske ovčetine i komade govedine te napune njihove plad-njeve gulašem od govedine i ječma. Činilo se da im se to sviđa. Djevojčica ga uhvati kako zuri u nju i osmijehne se. Bran porumeni i svrne pogled.

Poslije, nakon što su se sve slastice poslužile i isprale galonima ljetnog vina, hrana bijaše odnesena, a stolovi gurnuti uza zidove kako bi se načinilo mjesta za ples. Glazba postade žešća, bubnjari se pridružiše, a Hother Umber iznese golem, zakrivljen ratnički rog optočen srebrom.

Kad je pjevač stigao do dijela u "Noći koja je skončala" gdje je Noćna straža jahala ususret Drugima u bitki za Zoru, on zatrubi da su svi psi počeli lajati.

Dvojica Gloverovih ljudi započeše okretno piskutanje na mješini i drvenoj harfi. Mors Umber bio je prvi na nogama. Zgrabio je služavku u prolazu za ruku, oborivši vrč vina iz njezinih ruku i razbivši ga na podu. Među rogozom, kostima i komadićima kruha rasutima po kamenu, on ju je okretao i vrtio i bacao u zrak. Djevojka je cičala od smijeha i pocrvenjela kad joj se suknja zavrtjela i podigla.

Ostali se uskoro pridružiše. Hodor stane plesati posve sam, dok je knez Wyman zamolio malu Beth Cassel da mu bude par. Unatoč svom obujmu, kretao se skladno. Kad se umorio, Cley Cerwyn zapleše s djetetom umjesto njega. Ser Rodrik priđe kneginji Hornvood, ali ona se ispriča i napusti dvoranu. Bran je promatrao dovoljno dugo da ispadne uljudan, a onda pozvao Hadora. Bilo mu je vruće i bio je umoran, rumen od vina, a plesanje ga je ražalostilo. Bilo je to još nešto što nikad neće moći činiti. "Želim ići."

"Hodor", vikne Hodor zauzvrat, kleknuvši. Meštar Luwin i Sjenov-las podignu ga u njegovu košaru. Puk Oštrozimlja vidio je ovaj prizor pola stotine puta, ali nedvojbeno je izgledao neobično gostima, od kojih su neki bili više znatiželjni nego uljudni. Bran osjeti poglede.

Radije su izabrali stražnji izlaz nego prešli duljinu dvorane, Bran sa-ginjući glavu dok su prolazili kroz kneževa vrata. U slabo osvijetljenoj galeriji pred velikom dvoranom, naišli su na glavnog konjušara Josetha, uposlenog drugom vrstom jahanja. Pritisnuo je neku ženu, koju Bran nije poznavao, o zid, sukanja podignutih oko struka. Hihotala je sve dok se Hodor nije zaustavio da gleda. Tada je vrisnula. "Ostavi ih na miru, Hodore", Bran mu je morao reći. "Ondesi me u moju ložnicu."

Hodor ga ponese uz zavojite stuba do njegove kule i klekne pokraj jedne od željeznih prečaka koje je Mikken bio zabio u zid. Bran se uz pomoć prečki pomakne do postelje, a Hodor mu svuče čizme i hlače. "Možeš se sada vratiti na gozbu, ali nemoj gnjaviti Josetha i onu ženu", reče Bran.

"Hodor", odvrati Hodor, kimnuvši glavom.

Kad je ugasio svijeću kraj uzglavlja, tama ga prekrije poput mekog, poznatog gunja. Prigušeni zvuči glazbe dopirali su kroz njegov zatvoreni prozor.

Nešto što mu je otac jednom rekao kad je bio malen, iznenada mu se vrati. Zapitao je kneza Eddarda jesu li u Kraljevskoj gardi bili zaista najbolji vitezovi u Sedam kraljevina. "Sada više ne," odvratio je on, "ali jednoć su bili čudo, blistava pouka svijetu."

"Je li se tko isticao kao najbolji od svih?"

"Najbolji vitez kojeg sam ikad vidio, bio je Ser Arthur Davne, koji se borio oštricom zvanom Zora, iskovanom iz srca pale zvijezde. Nazivali su ga Jutarnjim Mačem, a bio bi me ubio da nije bilo Hovvlada Reeda." Otac se tada ražalostio, ne htijući kazati više. Branu je sad bilo krivo što ga tada nije upitao što je time bio mislio.

Zaspao je glave pune vitezova u blistavim oklopima, koji su se borili mačevima što su sjali poput zvjezdanog ognja, ali kad je san došao, ponovno se našao u Božanskoj šumi. Mirisi iz kuhinje i Velike dvorane bijahu tako jaki da mu se gotovo činilo da nije ni napustio gozbu. Vrebao je pod drvećem, njegov brat odmah iza njega. Noć bijaše divlje živa, puna zavijanja ljudskog čopora u njihovoj igri. Zvuči su ga činili nemirnim. Htio je trčati, loviti, htio je—

Zveket željeza natjera ga da načuli uši. I njegov brat ga je čuo. Jurili su kroz šipražje prema zvuku. Preskočivši preko mirne vode kod podnožja starog bijelog, uhvatio je vonj stranca, ljudski miris dobro pomiješan sa životinjskom kožom, zemljom i željezom.

Uljezi su se probili nekoliko laktova u šumu kad je naišao na njih; ženu i mladog mužjaka, bez i traga straha u njima, čak ni kada im je pokazao bjelinu svojih zuba. Njegov brat duboko zareži, no oni ipak nisu bježali.

"Evo ih", reče žena. *Meera*, šapne neki dio njega, neko zrnce usnu-log dječaka izgubljenog u vučjem snu. "Jesi li znao da će biti ovako veliki?"

"Bit će još veći kad posve narastu", reče mladi mužjak, promatrajući ih očima krupnim, zelenim, i neustrašivim. "Onaj crni je pun straha i bijesa, ali sivi je jak... jači nego što zna... osjećaš li ga, sestro?"

"Ne", ona će, pomičući ruku na držak dugog smeđeg noža koji je nosila. "Idi oprezno, Jojen."

"Neće me ozlijediti. Ovo nije dan kada ću umrijeti." Mužjak pođe prema njemu, ne plašeći se, i posegne za njegovom gubicom. Dodir bijaše lagan poput ljetna povjetarca. No kad su ga ti prsti okrnuli, strahovuk se raspline, a tlo pod njegovim nogama se pretvori u dim i raznese ga smijući se, te se on tada zavrti i stane padati, padati, *padati*...

catelyn

Dok je spavala sred valovite travnate krajine, Catelyn je snivala da je Bran ponovno čitav, da se Arya i Šansa drže za ruke, da je Rickon još djetesce na njezinim grudima. Robb, neokrunjen, igrao se drvenim mačem, a kad su svi usnuli na sigurnom, zatekla je Neda u svojoj postelji, kako se osmjehuje.

Slatko je bilo, slatko i prerano je nestalo. Zora je došla okrutna, bodež svjetla. Probudila se bolna, sama i umorna; umorna od jahanja, umorna od boli, umorna od dužnosti. *Želim plakati*, pomisli. *Želim da me se tješi. Toliko sam umorna od toga da moram biti jaka. Želim biti nerazborita i preplašena, barem jedanput. Samo za kratko vrijeme, to je sve... dan... sat...*

Izvan njezina šatora, ljudi su se uskomešali. Čula je rzanje konja, Shaddove pritužbe na ukočenost u leđima, Ser Wendella kako traži svoj luk. Catelyn je željela da svi odu. Bili su dobri ljudi, odani, no ona je bila umorna od svih njih. Čeznula je za svojom djecom. Jednog dana, obećala je sebi dok je ležala u postelji, jednog dana će sebi dopustiti da bude manje nego jaka.

Ali ne danas. To nije moglo biti danas.

Njezini prsti doimali su se nespretnijima nego obično dok je navlačila odjeću. Pretpostavljala je kako mora biti zahvalna što uopće može koristiti se rukama. Bodež je bio od valyrijskog čelika, a valvrijski čelik ujeda duboko i oštro. Morala je samo pogledati ožiljke da se toga sjeti.

Vani, Shadd je istresao zob u kotlić, dok je Ser Wendel Manderly sjedio natežući svoj luk. "Moja gospo", reče kad se Catelyn pojavila. "U ovoj travi ima ptica. Biste li željeli pečenu prepelicu da prekinete jutros svoj post?"

"Zob i kruh dovoljni su za sve nas, držim. Moramo jahati mnogo milja, Ser Wendel."

"Kako želite, moja gospo." Vitezovo okruglo lice doimalo se snuženim, vršci njegovih velebnih morževskih brkova trzali su se od razočaranja. "Zob i kruh, što može biti bolje?" Bio je jedan od najdebljih ljudi koje je Catelyn ikad poznavala, ali koliko god da je ljubio hranu, još je više ljubio svoju čast.

"Pronašao sam nešto koprive i skuhao čaj", objavi Shadd. "Hoće li moja gospa uzeti šalicu?"

"Da, sa zahvalnošću." Obujmila je šalicu čaja svojim rukama prekrivenim ožiljcima i puhнула u nj da ga ohladi. Shadd je bio jedan od ljudi Oštrozimlja. Robb je poslao dvadesetoricu svojih najboljih da je otprate Renlvju. Poslao je i petoricu mladih plemića, čija će imena i visok rod pridodati težini i časti njezine misije. Dok su se kretali prema jugu, dobro se kloneći gradova i utvrda, više no jednom opazili su čete ok-lopljenih ljudi, i nazreli dim na istočnom obzoru, ali nitko se nije usudio da im dodijava. Bili su preslabi da budu prijetnja, prebrojni da budu lak plijen. Kad su jednom prešli Crnovodu, najgore je bilo za njima. Posljednja četiri dana nisu vidjeli znakove rata.

Catelyn ovo nije željela. Rekla je to Robbu, tamo u Rijekotoku. "Kad sam posljednji put vidjela Renlvja, bio je dječak, ne stariji od Brana. Ne poznajem ga. Pošalji nekoga drugog. Moje mjesto je ovdje uz mog oca, onoliko vremena koliko mu je ostalo."

Njezin sin ju je nesretno pogledao. "Nemam nikoga drugog. Ne mogu poći sam. Vaš otac je odveć bolestan. Crna Riba su moje oči i uši, ne usuđujem ga se izgubiti. Vašeg brata trebam da drži Rijekotok kad krenemo u marš—"

"Marš?" Nitko joj nije spomenuo ni riječi o maršu.

"Ne mogu sjediti u Rijekotoku čekajući mir. Tako izgleda kao da se bojim ponovno izaći na bojno polje. Kad nema bitaka u kojima bi se borili, ljudi stanu misliti na ognjište i žetvu. Otac mi je to rekao. Čak i moji sjevernjaci postaju nespokojni."

Moji sjevernjaci, pomislila je ona. *Čak počinje govoriti poput kralja*. "Nitko nikad nije umro od nespokoja, ali brzopletost je druga stvar. Posadili smo sjeme, pustimo ga da proklija."

Robb je tvrdoglavo zatresao glavom. "Bacili smo nešto sjemena u vjetar. To je sve. Da nam vaša sestra Lysa dolazi u pomoć, to bismo bili već čuli. Koliko smo ptica poslali u Orlovo gnijezdo? Četiri? I ja želim mir, ali zašto bi mi Lannisterovi *išta* dali ako budem samo sjedio ovdje dok se moja vojska otapa oko mene brzo poput ljetnog snijega?"

"Dakle radije nego da se doimaš poput kukavice, ti ćeš plesati onako kako knez Tywin svira?" uzvratila ona. "On *želi* da marširaš na Har-renhal. Upitaj svog prastrica Brvndena ako—"

"Nisam rekao ništa o Harrenhalu", rekao je Robb. "A sada, hoćete li poći Renlvju za mene, ili moram poslati Velikog Jona?"

Uspomena izmami umoran osmijeh na njezino lice. Tako očita varka, no vješta za petnaestogodišnjeg dječaka. Robb je znao kako je neprikladan bio čovjek poput Velikog Jona Umbera da pregovara s čovjekom poput Renlvja Baratheona, i znao je da to i ona zna. Stoje drugo mogla nego pristati, moleći se da joj otac pozivi do njezina povratka? Da je knezu Hosteru bilo dobro, otišao bi sam, znala je. Ipak, taj oproštaj bio je težak, težak. Nije ju čak ni prepoznao kad je došla reći zbogom. "Minisa," nazvao ju je, "gdje su djeca? Moja mala Cat, moja mila Lysa..." Catelyn ga je poljubila u čelo i rekla mu da su njegova dječica dobro. "Čekajte me, moj gospodaru", rekla mu je dok su se njegove oči sklapale. "Ja sam čekala vas, o, toliko puta. Sada vi morate čekati mene."

Sudbina me ponovno tjera na jug, pomisli Catelyn dok je pijuckala oštar čaj, *kad bih trebala ići na sjever, na sjever domu*. Pisala je Branu i Ric-konu, te posljednje noći u Rijekotoku. *Nisam vas zaboravila, mili moji, morate u to vjerovati. Samo što me vaš brat treba više*.

"Trebali bismo danas dospjeti do gornjeg Mandera, moja gospo", objavi Ser Wendel dok je Shadd žlicom dijelio kašu. "Knez Renly neće biti daleko, ako su glasine istinite."

A što ću mu reći kad ga nađem? Da ga moj sin ne smatra pravim kraljem? Nije uživala u ovom sastanku. Trebalo im je prijatelja, ne još više neprijatelja, no Robb nikad ne bi savio koljeno u čast čovjeka za kojeg je držao da nema pravo na prijestolje.

Njezina je zdjela bila prazna, iako se jedva mogla sjetiti da je kušala kašu. Odložila ju je u stranu.

"Vrijeme je da krenemo." Što prije bude govorila s Renlvjem, to će se prije moći vratiti domu.

Bila je prva na konju, i odredila tempo koloni. Hal Mollen je jahao uz nju, noseći stijeg kuće Stark, sivog strahovuka na ledenobijelom polju.

Još su bili na pola dana jahanja do Renlvjeva tabora kad su ih presreli. Robin Flint je odjahao naprijed u izvidnicu, i vratio se galopom s viješću o dalekovidnicima koji su motrili s krova udaljene vjetrenjače. U času kad je Catelynina skupina stigla do vjetrenjače, čovjek je odavno bio nestao. Nastavili su dalje, ne prevalivši cijelu milju prije nego što se Renlvjeva prethodnica obrušila na njih: dvadeset muškaraca u oklopima i na konjima, predvođeni sjedokosim sivobradim vitezom s modrim sojkama na surki.

Kad im je opazio stjegove, sam je dokaskao do nje. "Moja gospo," zazove, "ja sam Ser Colen od Zelenih jezera, ako vam je po volji. Zemlje koje prelazite su opasne."

"Naš posao je hitan", otpovrne mu ona. "Dolazim kao poslanica svoga sina, Robba Starka, Kralja na Sjeveru, da pregovaram s Renlvjem Baratheonom, Kraljem na Jugu."

"Kralj Renly je okrunjen i pomazan za gospodara *svih* Sedam kraljevina, moja gospo", odvrati Ser Colen, prilično ljubazno. "Njegova Milost se utaborila sa svojom vojskom u blizini Gorkog mosta, gdje Cesta ruža prelazi Mander. Bit će mi velika čast da vas otpratim k njemu." Vitez

podigne oklopljenu ruku, a njegovi ljudi načine dvostruku kolonu opkolivši s boka Catelyn i njezinu stražu. *Pratnja ili uzničar?* Pitala se. Ništa se nije moglo učiniti nego vjerovati Ser Colenovoj časti, i časti kneza Renh/ja.

Vidjeli su dim taborskih vatri dok su još bili sat udaljeni od rijeke. Tada zvuk dopre preko obradivih polja, livada i valovite ravnice, nerazgovijetan poput šuma kakva daleka mora, ali sve jačeg kako su jahali bliže. Kad su opazili Manderove blatne vode kako trepere na suncu, mogli su razaznati glasove ljudi, zveket čelika, rzanje konja. No ni zvuk ni dim nije ih pripremio za samu vojsku.

Tisuće ognjišnih vatri ispunjavalo je zrak blijedom zadimljenom izmaglicom. Samo redovi konja protezali su se miljama. Jedna je cijela šuma zasigurno bila posječena da se načine visoka koplja koja su držala barjake. Veliki opсадni strojevi bijahu poredani uzduž travnatog ruba Ceste ruža; baliste, onageri i ovnovi na kotačima višim od čovjeka na konju. Čelični vršci kopalja plamtjeli su crveno na sunčevu svjetlu, kao da su već zakrvavljeni, dok su paviljoni vitezova i visokih plemića nicali iz trave poput svilenih gljiva. Vidjela je ljude s kopljima i ljude s mačevima, ljude u čeličnim kapama i žicanim košuljama, taborske pratilje koje su se šepirile svojim čarima, strijelce koji su izrađivali strijele, kirija-še koji su vozili kola, svinjare koji su gonili svinje, paževe koji su raznosili poruke, štitonoše koji su ostrili mačeve, vitezove koji su jahali jahaće konje, konjušare koji su vodili zloćudne ratne konje. "Ovo je strahotna gomila ljudi", primijeti Ser Wendel dok su prelazili drevni kameni luk po kojem je Gorki most dobio svoje ime.

"To je istina", složi se Catelyn.

Gotovo sve vitezstvo juga odazvalo se Renlvjevu pozivu, činilo se. Zlatna ruža Visovrta vidjela se posvuda: našivena na desnu grud vojnika i slugu, lepršajući i vijoreći se sa zelenih svilenih barjaka koji su ukrašavali koplja i motke, naslikana na štitove izvješene pred paviljonima sinova, braće, rođaka i stričeva kuće Tyrell. Catelyn također opazi lisicu i cvijeće kuće Florent, Fossowayeve crvene i zelene jabuke, lovca u hodu kneza Tarlyja, hrastovo lišće za Oakheartove, ždralove za Cra-neove, oblak crnih i narančastih leptira Mullendorsove.

Na suprotnoj obali Mandera, knezovi oluje podigli su svoje barjake - Renlvjevi osobni vazali, odani kući Baratheon i Krajoluji. Catelyn prepozna slavuje Bryceu Carona, Penroseova pera, i morskou kornjaču kneza Estermonta, zelenu na zelenom. No na svaki štit koji je poznavala, dolazilo je mnoštvo njoj nepoznatih, koje su nosili manji plemići prisegnuti vazalu, te putujući vitezovi i slobodni jahači koji su se sjatili kako bi Renlyja Baratheona učinili kraljem u zbilji jednako kao po imenu.

Renlvjev vlastiti barjak letio je visoko iznad svih. S vrha njegove najviše opсадne kule, hrastova gorostasa na kotačima prekrivena prijesnom kožom, vijorio se najveći ratni barjak koji je Catelyn ikad vidjela - platno dovoljno veliko da pokrije mnogo dvorana, ljeskajući se zlatno, s okrunjenim crnim jelenom Baratheona, propetim ponosno i visoko.

"Moja gospo, čujete li buku?" upita Hallis Mollen, dokasavši bliže. "Što je to?"

Ona osluhne. Povici, vriska konja, i sudar čelika, i... "Bodrenje", ona će.

Jahali su blagim obronkom prema crti jarko obojenih paviljona na uzvisini. Dok su prolazili između njih, vrema ljudi bivala je sve gušća, zvuči glasniji. A onda je vidjela.

Dolje, pod kameno-drvenim grudobranima malog zamka, kreševo je bilo u tijeku.

Polje bijaše raščišćeno, ograde, galerije i pregrade podignute. Stotine su se okupile da gledaju, možda tisuće. Prema izgledu tla, razrova-nom, blatnjavom i posutom komadićima ulubljenih oklopa i slomljenih kopalja, bili su na poslu dan ili više, ali sada je kraj bio blizu. Manje od dvadeset vitezova ostalo je u sedlima, napadajući i vitlajući mačevima jedni na druge dok su ih promatrači i pali suborci bodrili dalje. Vidjela je kako se dva ratna konja sudaraju u punom oklopu, rušeći se u zapetljaju čelika i konjskog mesa. "Turnir", ustvrdi Hal Mollen. Imao je sklonost da naglas izjavljuje očigledno.

"O, izvrsno", reče Ser Wendel Manderlv, kad se vitez u plastu svih duginih boja okrenuo kako bi povratnim zamahom zadao udarac sjekirom dugačka drška ne bi li skršio štit čovjeka koji gaje progonio i zavrteo ga u njegovim stremenima.

Gužva pred njima činila je daljnje napredovanje teškim. "Kneginjo Stark," reče Ser Colen, "ako bi vaši ljudi bili tako dobri da ovdje pričekaju, ja ću vas predstaviti kralju."

"Kako vi kažete." Izdala je zapovijed, iako je morala povisiti glas kako bi nadglasala turnirsku buku. Ser Colen je tjerao konja polaganim korakom kroz vrevu, s Catelyn koja je jahala njegovom brazdom. Rika se uzdigne iz gomile kad je ridobradi čovjek bez kacige s grifinom na štitu pao pred visokim vitezom u modrom oklopu. Njegov čelik bijaše tamne boje kobalta, čak i tupi topuz kojim je vitlao s tako smrtonosnim posljedicama, a njegov je konj bio pokriven oklopom s razdijeljenim grbom sunca i mjeseca kuće Tarth.

"Crveni Ronnet je pao. Prokleti da su bogovi", opsuje neki čovjek.

"Loras će dokrajčiti onog modrog—" suputnik odvrti prije nego što je urlik zaglušio ostatak njegovih riječi.

Drugi je čovjek pao, zaglavljen ispod svog ranjenog konja. Obojica su vrištala od boli. Štitonoše pohitaše da im pomognu.

Ovo je ludost, pomisli Catelyn. Pravi neprijatelji na svakoj strani i pola kraljevstva u plamenu, a Renly sjedi ovdje igrajući se rata poput dječaka sa svojim prvim drvenim mačem.

Knezovi i kneginje u galeriji bijahu zaokupljeni kreševom jednako kao ljudi na tlu. Catelyn ih je dobro pamtila. Njezin je otac često pregovarao sa južnjačkim knezovima, a nemalo ih je bilo u gostima u Rijekotoku. Prepoznala je kneza Mathisa Rowana, krupnijeg i rumenijeg no ikad, sa zlatnim drvetom njegove kuće raširenim preko bijelog mu prsluka. Ispod njega sjedila je kneginja Oakheart, sićušna i nježna, a s njezine lijeve strane knez Randvll Tarly od Rogatog brijege, sa svojim velebnim mačem Srcotrovom prislonjenim o naslon njegova stolca. Druge je znala samo po njihovim grbovima, a neke uopće nije poznavala.

U njihovoj sredini, promatrajući i smijući se sa svojom mladom kraljicom uza se, sjedila je utvara u zlatnoj kruni.

Nije ni čudo što se plemstvo okupilo oko njega s takvim žarom, pomisli ona, on je uskrsnuli Robert. Renly bijaše naočit kao što je bio Robert: dugih udova i širokih ramena, s istom kao ugljen crnom kosom, mekom i ravnom, istim tamnomodrim očima, istim lakim osmijehom. Tanki kolut oko njegova čela dobro mu je pristajao. Bio je od mekog zlata, prsten od ruža izvanredne izrade; sprijeda se uzdizala jelenja glava od tam-nozelenog nefrita, urešena zlatnim očima i zlatnim parošcima.

Okrunjeni jelen također je ukrašavao kraljevu zelenu baršunastu tuniku, izvezen zlatnom niti na njegovim prsima; Baratheonov grb u bojama Visovrta. Djevojka koja je dijelila visoki stolac s njim, bila je također iz Visovrta: njegova mlada kraljica, Margaery, kći kneza Macea Tyrella. Njihov brak bio je žbuka koja je držala veliki južni savez zajedno, znala je Catelyn. Renly je imao dvadeset jednu godinu, djevojka nije bila starija od Robba, vrlo ljupka, s mekim očima golubice i grivom kovrčave smeđe kose koja joj je padala po ramenima u nemarnim uvojcima. Njezin osmijeh bio je stidljiv i umiljat.

Vani na polju, još je jedan čovjek izgubio sedlo pred vitezom u duginu plastu, a kralj odobravajući povikne s ostalima. "*Loras!*" čula ga je kako zove. "*Loras! Visovrt!*" Kraljica pljesne rukama od uzbuđenja.

Catelyn se okrene da pogleda kraj. Samo su četvorica ostala u borbi, a nije bilo sumnje kome su kralj i puk bili skloni. Nije nikad upoznala Ser Lorasu Tyrella, ali čak i na dalekom sjeveru čule su se priče o smjelosti mladog Viteza Cvijeća. Ser Loras je jahao na visokom bijelom pastuhu u srebrnom oklopu, i borio se sjekirom s dugačkim drškom. Kresta zlatnih ruža slijevala se iz središta njegove kacige.

Dvojica preživjelih udružise se u borbi za istu stvar. Podboli su svoje konje prema vitez u oklopu od kobalta. Dok su mu prilazili sa svake strane, modri vitez naglo povuče uzde, tresnuvši jednog čovjeka ravno u lice svojim slomljenim kopljem dok je jahačev crni ratnički konj ritnuo drugog, čelikom potkovanim kopitom. U tren oka, jedan je borac bio zbačen, drugi je teturao. Modri vitez pusti da mu slomljeno koplje padne na tlo kako bi oslobodio ljevicu, a tada se na nj obruši Vitez Cvijeća. Činilo se da težina njegova čelika jedva umanjuje gracioznost i brzinu kojom se Ser Loras kretao, dok se njegov dugin plašt vijorio za njim.

Bijeli i crni konj okretali su se poput ljubavnika na žetvenom plesu, a jahači su dobacivali jedno drugom čelik umjesto poljubaca. Duga sjekira sijevne, a topuz se zavrti. Oba su oružja bila otupljena, no ipak su podizala strahovitu larmu. Bez štita, modri vitez prolazio je mnogo gore. Ser Loras obaspe kišom udaraca njegovu glavu i ramena, uz povike "*Visovrt!*" od strane gomile.

Drugi odgovori svojim topuzom, ali kad god bi kugla uletjela, Ser Loras bi umetnuo svoj istrošeni zeleni štit, s grbom od tri zlatne ruže. Kad je duga sjekira zahvatila ruku modrog viteza povratnim zamahom i izbila topuz iz njegova zahvata, gomila krikne poput zvijeri koja se tjera, Vitez Cvijsa podigne svoju sjekiru za konačni udarac.

Modri vitez jurne na njega. Pastusi se sudariše, tupa glava sjekire zabije se u izgrebeni modri prsni oklop... ali modri vitez nekako prikli-ješti držak između prstiju u čeličnim rukavicama. Istrgne ga iz Ser Lo-rasove ruke, i odjednom su se obojica hrvala konjem uz konja, a časak kasnije padoše. Dok su se njihovi konji razdvajali, tresnuše o tlo silinom od koje su kosti pucale. Loras Tvrell, ležeći, izložio se silini udara. Modri vitez isuče dugačak nož i otvori Tvrellov vizir. Urlik gomile bio je preglasan da bi Cateh/n čula što je Ser Loras kazao, ali vidjela je riječ kako se oblikuje na njegovim ispucanim, krvavim usnama. *Predajem se.*

Modri vitez se osovi na noge i podigne svoj bodež u smjeru Renlvja Baratheona. Bijaše to pozdrav pobjednika svome kralju. Štitonoše pohitaše na poljanu da pomognu poraženom vitezu ustati. Kad je skinuo svoju kacigu, Catelyn se zaprepasti, vidjevši koliko je mlad. Nije mogao biti više od dvije godine stariji od Robba. Dječak je vjerojatno bio pristao poput njegove sestre, ali zbog slomljene usne, zamućenih očiju, i krvi koja je kapala kroz njegovu slijepljenu kosu, bilo je teško biti siguran.

"Pristupite", kralj Renly dovikne pobjedniku.

Ovaj odšepa prema galeriji. Izbliza, sjajni modri oklop izgledao je kudikamo manje krasno; posvuda su se vidjeli ožiljci, udubine od buzdovana i ratnog malja, dugi žljebovi koje su ostavili mačevi, odlomljena caklina na prsnom oklopu i kacigi. Njegov plašt visio je u ritama. Iz načina na koji se kretao vidjelo se da čovjek koji je nosio oklop nije bio ništa manje povrijeđen. Nekoliko glasova pozdravi ga povicima "*Tarth!*" i, što je bilo neobično, "*Ljepojka! Ljepojka!*", ali većina je šutjela. Modri vitez klekne pred kralja. "Milosti", reče, glasom prigušenim svojom uljubljenom kacigom.

"Vi ste sve stoje vaš plemeniti otac tvrdio da jeste." Renlvjev glas raz-lijegao se poljem. "Vidio sam Ser Lorasu zbačena jednom ili dvaput... ali nikad na *ovakav* način."

"Ono nije bilo pravo zbacivanje", potuži se pripiti strijelac u blizini, s tvrellovskom ružom prišivenom na svome haljetku. "Podla smicalica, povući onako mladića dolje."

Gužva se stade razmicati. "Ser Colen," reče Catelyn svome pratitelju, "tko je taj muškarac, i zašto ga ne vole?"

Ser Colen se namršti. "Zato što on nije muškarac, moja gospo. To je Brienne od Tartha, kći kneza Selwyna, Večernje Zvijezde."

"*Kći?*" Catelyn bijaše užasnuta.

"Brienne Ljepojka, tako je zovu... iako ne govore njoj u lice, kako ih ne bi izazvala da obrane svoje riječi tijelima."

Čula je kako kralj Renly proglašava kneginju Brienne od Tartha pobjednicom velikog kreševa kod Gorkog mosta, posljednju na konju od stotinu šesnaest vitezova. "Kao pobjednica, možete od mene *zatražiti* kakvu god nagradu želite. Ako je u mojoj moći, dobit ćete je."

"Vaša Milosti", odgovori Brienne, "tražim čast dodjeljivanja mjesta u vašoj Duginoj gardi. Željela bih biti jedna od vaše sedmorice, i založiti svoj život vašem, ići kamo idete vi, jahati uz vaš bok, i čuvati vas od sve boli i zla."

"Vašoj će želji biti udovoljeno", reče on. "Ustanite, i skinite svoje kacigu."

Ona učini kako joj je naložio. A kad je velika kaciga podignuta, Catelyn pojmi Ser Colenove riječi.

Ljepojka, zvali su je... podrugljivo. Kosa pod vizirom bijaše vjeve-ričje gnijezdo prljave slame, a njezino lice... Briennine oči bile su krupne i izrazito modre, oči mlade djevojke, pune povjerenja i bezazlene, ali ostatak njezina lica bio je širok i grub: zubi izbočeni i krivi, usta preširoka, a usne

tako pune da su se činile natečenima. Tisuće pjega obasipale su joj obraze i čelo, a nos joj je bio slomljen više nego jednom. Samilost preplavi Catelynino srce. *Ima li stvorenja na zemlji tako nesretnog poput ružne žene?*

Pa ipak, kad je Renly odsjekao njezin pohabani plašt i pričvrstio dugin na njegovo mjesto, Brienne od Tartha nije se doimala nesretnom. Osmijeh joj obasja lice, a glas bijaše snažan i ponosit kad je rekla: "Moj život za vaš, Vaša Milosti. Od danas pa nadalje, ja sam vaš štit. Kunem se bogovima, starim i novim." Način na koji je gledala kralja - gledala ga je 5 *visine* (bila je kudikamo viša) iako je Renly bio gotovo jednako visok kao njegov brat - bilo je bolno vidjeti. "Vaša Milosti!" Ser Colen od Zelenih jezera zamahom sjaše s konja kako bi pristupio galeriji. "Molim vaše dopuštenje." Spusti se na koljeno. "Imam čast dovesti vam kneginju Catelyn Stark, koju je kao izaslanicu poslao njezin sin Robb, gospodar Oštrozimlja."

"Gospodar Oštrozimlja i Kralj na Sjeveru, ser", ispravi ga Catelyn. Sjahala je i primakla se Ser Colenu.

Kralj Renly doimao se iznenađenim. "Kneginjo Catelyn? Vrlo nam je drago." Okrene se svojoj mladoj kraljici. "Margaery moja mila, ovo je kneginja Catelyn Stark od Oštrozimlja."

"Ovdje ste dobrodošli, kneginjo Stark", reče djevojka, puna nježne uljudnosti. "Žao mi je zbog vašeg gubitka."

"Hvala vam na ljubaznim riječima", reče Catelyn.

"Moja gospo, kunem vam se, pobrinut ću se da Lannisterovi odgovaraju za umorstvo vašeg muža", izjavi kralj. "Kad zauzmem Kraljev grudobran, poslat ću vam Cerseinu glavu."

A hoće U mi to vratiti mog Neda? pomisli ona. "Bit će dovoljno znati da je pravda zadovoljena, moj kneže."

"*Vaša Milosti*", ispravi je Brienne Modra oštro. "I morate kleknuti kad prilazite kralju."

"Razlika između *kneza* i *Njegove Milosti* vrlo je mala, moja gospo", reče Catelyn. "Knez Renly nosi krunu, kao i moj sin. Ako želite, možemo stajati ovdje u blatu i razglabati koje časti i naslovi pripadaju svakome od njih, ali čini mi se da moramo razmišljati o važnijim stvarima."

Neki od Renlyjevih knezova naroguše se na to, ali kralj se samo nasmije. "Valjano rečeno, moja gospo. Bit će dovoljno vremena za *milosti* kad ovi ratovi završe. Recite mi, kada vaš sin kani marširati na Harren-hal?"

Dok ne bude znala je li ovaj kralj prijatelj ili ne, Catelyn nije kanila otkriti ni najmanji dio Robbovih namjera. "Ne sjedim na ratnim vijećanjima svoga sina, moj kneže."

"Dokle god ostavi nekoliko Lannistera za mene, neću se tužiti. Što je učinio s Kraljosjekom?"

"Jaime Lannister je zatočenik u Rijekotoku."

"Još živ?" Knez Mathis Rowan doimao se zaprepaštenim.

Zabavljajući se, Renly reče: "Čini se da je strahovuk milostiviji od lava."

"Milostiviji od Lannistera", promrmlja kneginja Oakheart, s gorkim smiješkom, "to je kao da si manje suh od svih mora."

"Ja to zovem slabošću." Knez Randvll Tarly imao je kratku, čekinjastu sivu bradu i bio na glasu po izravnom govoru. "S poštovanjem prema vama, kneginjo Stark, ali bilo bi doličnije da se knez Robb sam došao pokloniti kralju, nego da se sakrio iza materinih suknji."

"*Kralj* Robb ratuje, moj kneže," otpovrne Catelyn ledenom uljud-nošću, "ne igra se turnira."

Renly se osmijehne. "Oprezno, kneže Randyll, bojim se da ste u ovom dvoboju unaprijed nadvladani." On pozove upravitelja u livreji Krajoluje. "Pronađi mjesto za kneginjine pratitelje, i postaraj se da imaju svaku udobnost. Kneginja Catelyn dobit će moj osobni paviljon. Kako je knez Caswell bio tako ljubazan da mi ustupi svoj zamak, nije mi potreban. Moja gospo, kad otpočnete, bio bih počašćen ako biste podijelili s nama meso i medovinu na gozbi koju nam knez Caswell večeras priređuje. Oproštajna gozba. Bojim se daje njegovo kneževstvo željno vidjeti pete moje gladne horde."

"Nije istina, Vaša Milosti", prigovori usukani muškarac koji je zasigurno bio Casvvel. "Što je moje, to je i vaše."

"Kad god bi netko to rekao mom bratu Robertu, on bi ih uzeo za riječ", reče Renly. "Imate li kćeri?"

"Da, Vaša Milosti. Dvije."

"Onda zahvalite bogovima što nisam Robert. Moja ljupka kraljica je jedina žena koju želim."

Renly pruži ruku da pomogne Margaery ustati na noge. "Razgovarat ćemo ponovno nakon što se osvježite, kneginjo Catelyn."

Renly povede svoju nevjestu prema zamku dok je njegov upravitelj pratio Catelyn u kraljev zeleni svileni paviljon. "Ako vam štogod ureba, samo zatražite, moja gospo."

Catelyn je jedva mogla zamisliti što bi joj još moglo urebati a što već nije bilo pribavljeno.

Paviljon bijaše veći od zajedničkih odaja mnogih svratišta, te opremljen svakom udobnošću:

pernatim madracem i krznenom posteljinom, katom od drveta i bakra dovoljno velikom za dvoje, žeravnicima da odagnaju noćnu studen, taborskim stolicama od razapete kože, pisaćim stolom s perima i lončićem crnila, zdjelama bre-saka, šljiva i krušaka, vrčem vina s kompletom odgovarajućih srebrnih kaleža, škrinjama od cedrovine nakrcanim do vrha Renlyjevom odjećom, knjigama, zemljovidima, igraćim pločama, visokom harfom, dugačkim lukom i tobolcem strijela, parom crvenorepih lovačkih sokola, pravom oružarnicom vrsnog oružja. *Ne škrtari na sebi, ovaj Renly*, pomisli ona dok se ogledala. *Nije ni čudo što se ova vojska kreće tako sporo.*

Pokraj ulaza, kraljev oklopnik držao je stražu; odijelo mu bijaše od šumskozele kovine, njegova oprema prelivena zlatom, a kaciga okrunjena velebnim parom zlatnih parozaka. Čelik je bio ulašten do tako visokog sjaja da je mogla vidjeti svoj odraz na prsnom oklopu, kako zuri u nju kao s dna dubokog zelenog ribnjaka. *Lice utopljene žene*, pomisli Catelyn. *Može li se utopiti u tuzi?*

Okrenula se oštro, gnjevna na vlastitu slabost. Nije imala vremena za rasipnost samosažaljenja.

Morala je isprati prašinu iz svoje kose i preodjenuti se u haljinu prikladniju za kraljevu gozbu.

Ser Wendel Manderly, Lucas Blackwood, Ser Perwyn Frey i ostali njezini plemeniti pratioci pridružiše joj se na putu do zamka. Velika dvorana utvrde kneza Casvella bila je velika samo po imenu, no na krcatim klupama mjesta se pronašlo za Catelynine ljude, među Renlyje-vim vitezovima. Catelyn bijaše dodijeljeno mjesto na podiju između rumenog kneza Mathisa Rowana i srdačnog Ser Jona Fossowaya od Fossowayeve zelene jabuke. Ser Jon je izvaljivao šale, dok se knez Mat-his uljudno raspitivao za zdravlje njezina oca, brata i djece.

Brienne od Tartha bijaše posjednuta na drugom kraju visokog stola. Nije se odjenula poput gospođe, već je umjesto toga odabrala viteško raskošno ruho, baršunast prsluk podijeljen na četiri dijela s ružama i nebeskim plavetnilom, hlače, čizme i fino izrađen pojas za mač, dok joj je njezin novi dugin plašt visio niz leđa. Međutim, nikakva odora nije mogla sakriti njezinu ružnoću; goleme pjegave ruke, široko plosnato lice, izbečene zube. Izvan oklopa, njezino se tijelo činilo nezgrapnim, široko u kukovima i jakih udova, s pogrbljenim mišićavim ramenima, dok sprijeda nije bilo grudi vrijednih spomena. A bilo je jasno iz svake njezine kretnje da je Brienne to znala, i trpjela zbog toga. Zborila je samo kad je trebala odgovarati, i rijetko je podizala pogled sa svog jela.

Jela je ondje bilo mnogo. Rat nije dotaknuo legendarno obilje Vi-sovrta. Dok su pjevači pjevali, a akrobati se prevrtali, oni započеше s kruškama uronjenima u vino, i prijedоše na sićušnu sočnu ribu uvaljanu u sol i prženu dok nije postala hrskava, te kopune nadjevene lukom i gljivama. Bilo je velikih hljebaca smeđeg kruha, hrpa repe, slatkog kukuruza i graška, golemih šunki i pečenih gusaka i zdjela iz kojih se prelijevala divljač u gulašu od piva i ječma. Za slatko, sluge kneza Casvella doniješe pladnjeve kolača iz kuhinja njegova zamka, labuđe od kreme i šećerne jednoroge, kolače od limuna u obliku ruža, začinjene medene biskvite i tortice od borovnica, pržene jabuke i kolutove mekana sira.

Obilata hrana budila je u Catelyn mučninu, ali ne bi valjalo pokazati slabost kad je toliko toga ovisilo o njezinoj snazi. Jela je malo, dok je promatrala čovjeka koji je želio biti kraljem. Renly je sjedio sa svojom mladom nevjestom slijeva i njezinim bratom zdesna. Izuzev stoje imao bijeli laneni zavoj oko čela, Ser Loras se nije doimao oslabljenim današnjim nezgodama. Bio je zaista pristao, kao što je Catelyn predosjećala da će biti. Kad mu nisu bile zamućene, njegove su oči bile živahne i inteligentne, njegova kosa prirodan busen smeđih uvojaka na kojima bi mu mogle

pozavidjeti mnoge djevojke. Zamijenio je svoj pohabani tur-nirski plašt novim; istom blistavo ispruganom svilom Renh/jeve Dugine garde, pričvršćenom zlatnom ružom Visovrta.

Od vremena do vremena, kralj Reny bi nahranio Margaerv nekim vrsnim zalogajom s vrška svog bodeža, ili bi se nagnuo kako bi posadio najlakši od poljubaca na njezin obraz, ali je Ser Loras bio taj s kojim je dijelio većinu svojih doskočica i povjerljivosti. Kralj je uživao u jelu i piću, bilo je očigledno, no nije se činio ni izjelicom ni pijancem. Smijao se često, i dobro, i obraćao se jednakom ljubaznošću plemenitim knezovima i prostim sluškinjama.

Neki od njegovih gostiju bili su manje umjereni. Pili su previše i hvalili se preglasno, prema njezinu mišljenju. Sinovi kneza Willuma, Josua i Elyas, oštro su se prepirali oko toga tko će se naći prvi preko zidova Kraljeva grudobrana. Knez Varner zibao je sluškinju u svom krilu, njuškajući joj vrat dok mu je jedna ruka istraživala predjele pod njezinim prslukom. Guyard Zeleni, koji se smatrao pjevačem, prebiraio je žice harfe i poklonio im stih o vezivanju lavljih repova u čvorove, čiji su se dijelovi rimovali. Ser Mark Mullendore je donio crno-bijelog majmuna i hranio ga zalogajima iz vlastita tanjura, dok se Ser Tanton od Fossowayeve crvene jabuke penjao na stol i zaklinjao da će ubiti Sandora Cleganea u dvoboju. Zakletva se mogla shvatiti ozbiljnije da Ser Tan-ton nije imao jednu nogu u zdjelici za umak dok ju je polagao.

Vrhunac budalastina bio je kad je punašna luda izašla poskakujući u zlatno naličenu kositru s platnenom lavljom glavom, te stala juriti patuljka oko stolova, udarajući ga mješinom po glavi. Konačno kralj Ren-ly zaželi doznati zašto je udarao vlastitog brata. "Pa, Vaša Milosti, ja sam Rodosjek", reče luda.

"Kaže se *Kraljosjek*, ludo budalasta", reče Renly, a dvorana zazvoni od smijeha.

Knez Rovvan pokraj nje ne pridruži se veselju. "Svi su tako mladi", reče.

Bijaše to istina. Vitez Cvijeća nije mogao doseći svoj drugi imendan kad je Robert umorio princa Rhaegara na Trozupcu. Malo je ostalih bilo išta starije. Bili su djeca za vrijeme razaranja Kraljeva grudobrana, i ne više od dječaka kad je Balon Greyjoy podigao Željezno otočje na ustanak. *Još uvijek su neokrvavljeni*, pomisli Catelyn dok je promatrala kako knez Bryce nagovara Ser Robara na žongliranje parom bodeža. *Njima je sve to još uvijek igra, turnir većeg opsega, a jedino što vide, jest prilika za slavu, čast i plijen. Oni su dječaci opijeni pjesmom i pričom, i poput svih dječaka, smatraju se besmrtnima.*

"Rat će ih postarati", reče Catelyn, "kao stoje i nas." Bila je djevojčica kad su Robert, Ned i Jon Arryn podigli svoje stjegove protiv Ae-rysa Targaryena, žena kada je vojevanje prestalo. "Žalim ih."

"Zašto?" upita je knez Rovvan. "Ta pogledajte ih. Mladi su i snažni, puni života i smijeha. I požude, da, toliko požude da ne znaju što bi s njom. Mnogo će se kopiladi izroditi iz ove noći, obećavam vam. Zašto žaliti?"

"Zato što to neće trajati", otpovrne Catelyn, tužno. "Jer su oni vitezovi ljeta, a zima dolazi."

"Kneginjo Catelyn, u krivu ste." Brienne je promotri očima modrim poput njezina oklopa. "Zima nikad neće doći za ovakve kao mi. Umre-mo li u bitki, sigurno će pjevati o nama, a u pjesmama je uvijek ljeto. U pjesmama su svi vitezovi hrabri, sve djeve lijepe, a sunce uvijek sja."

Zima dolazi za sve nas, pomisli Catelyn. *Za me je došla kad je Ned umro. Doći će i za tebe, dijete, prije nego što misliš.* Nije imala srca to izustiti.

Kralj ju je spasio. "Kneginjo Catelyn", zovne odozgo Renly. "Osjećam potrebu za malko zraka. Hoćete li prošetati sa mnom?"

Catelyn smjesta ustane. "Bit će mi čast."

I Brienne je bila na nogama. "Vaša Milosti, dajte mi samo trenutak da odjenem svoj oklop. Ne biste smjeli biti bez zaštite."

Kralj Renly se osmijehne. "Ako nisam siguran u srcu zamka kneza Casvvella, sa svojom vojskom oko sebe, jedan mač ne čini ništa - čak ni *vaš* mač, Brienne. Sjednite i jedite. Ako vas zatrebam, poslat ću po vas."

Činilo se da su njegove riječi pogodile djevojku jače nego ijedan udarac koji je primila tog poslijepodneva. "Kako želite, Vaša Milosti." Brienne sjedne, oborenih očiju. Renly uzme Catelyn

za ruku i povede je iz dvorane. Prodoše pokraj pogrbljenog stražara koji se ispravio tako žurno da je umalo ispustio koplje. Renly potapše čovjeka po ramenu i našali se s njim.

"Ovuda, moja gospo." Kralj je povede kroz niska vrata do stubišta kule. Kad su se počeli uspinjati, on reče: "Je li možda Ser Barristan Sel-my s vašim sinom u Rijekotoku?"

"Ne", odvrati ona, zbunjena. "Zar više nije s Joffreyjem? Bio je vrhovni zapovjednik Kraljevske straže."

Renly zatrese glavom. "Lannisterovi su mu rekli da je prestar i dali njegov plašt Psu. Rečeno mi je da je napustio Kraljev grudobran zaklinjući se da će stupiti u službu kod pravog kralja. Onaj plašt koji je Brienne danas prisvojila, bio je isti koji sam čuvao za Selmyja, nadajući se da bi mi mogao ponuditi svoj mač. Kad se nije pojavio u Visovrtu, pomislio sam daje možda otišao u Rijekotok."

"Nismo ga vidjeli."

"Star je, da, ali još je uvijek dobar čovjek. Nadam se da ga nije zadesilo zlo. Lannisterovi su velike budale." Uspeli su se uza još nekoliko stuba. "One noći kad je Robert umro, ponudio sam vašem mužu stotinu mačeva i nagovarao ga da uzme Joffreyja pod svoje. Da je poslušao, danas bi bio regent, i ne bi bilo potrebe da svojatam prijestolje."

"Ned vas je odbio." Nije joj to ni trebalo reći.

"Zakleo se da će štititi Robertovu djecu", reče Renly. "Nedostajalo mi je snage da djelujem sam, pa kad me knez Eddard odbio, nisam imao drugog izbora nego da pobjegnem. Da sam ostao, znam da bi se kraljica pobrinula da ne nadživim brata dugo."

Da ste ostali, i pružili podršku Nedu, možda bi danas još bio živ, ogorčeno pomisli Catelyn.

"Jako sam volio vašeg muža, moja gospo. Bio je odan prijatelj Robertu, znam... ali odbijao je poslušnost i odbijao je pokornost. Evo, želim vam nešto pokazati." Dosegli su vrh stubišta. Renly gurne drvena vrata, te oni stupe na krov.

Utvrda kneza Casvella bila je visine da bi se jedva nazvala kulom, ali kraj bijaše nizak i ravan, te je Catelyn mogla vidjeti miljama daleko u svim smjerovima. Kamo god je pogledala, vidjela je logorske vatre. Prekrivale su zemlju poput palih zvijezda, i, poput zvijezda, nije im bilo konca.

"Prebrojite ih ako želite, moja gospo", tiho će Renly. "Još ćete brojiti kad zora svane na istoku.

Koliko vatri noćas plamti oko Rije-kotoka, pitam se?"

Catelyn je mogla čuti prigušenu glazbu kako dopire iz velike dvorane, prodirući u noć. Nije se usuđivala prebrojiti zvijezde.

"Rečeno mi je da je vaš sin prešao Prevlaku s dvadeset tisuća mačeva za leđima", nastavi Renly.

"Sada kad su knezovi Trozupca uz njega, možda zapovijeda s četrdeset tisuća."

Ne, pomisli ona, *ni približno toliko. Izgubili smo ljude u bitki, a druge u žetvi.*

"Ovdje imam dvaput toliko ljudi," reče Renly, "a to je tek djelić mojih snaga. Mace Tvrell je ostao u Visovrtu s još deset tisuća, jak garnizon čuva Krajoluju, a uskoro će mi se Dornijci pridružiti sa svom svojom moći. A nemojte zaboraviti na mog brata Stannisa, koji drži Zmajev kamen i zapovijeda knezovima Uskog mora."

"Čini se da ste vi taj koji zaboravlja na Stannisa", reče Catelyn, oštrije nego što je namjeravala.

"Na njegov zahtjev, mislite?" Renly se nasmije. "Budimo izravni, moja gospo. Stannis bi bio očajan kralj. A nema nade da će uskoro to postati. Ljudi poštuju Stannisa, čak ga se i boje, ali jako malo njih gaje ikad ljubilo."

"On je ipak vaš stariji brat. Ako se i za jednog od vas može reći da ima pravo na Željezno prijestolje, to mora biti knez Stannis."

Renly slegne ramenima. "Recite mi, koje je pravo moj brat Stannis ikad polagao na Željezno prijestolje?" Nije čekao odgovor. "O, bilo je govora o krvnoj vezi između Baratheona i Targaryena, o vjenčanjima od prije stotinu godina, o drugim sinovima i starijim kćerima. Nitko osim meštara ne mari za to. Robert je osvojio prijestolje svojim ratnim maljem." On preleti rukom preko logorskih vatri koje su gorjele od obzora do obzora. "Pa, ovo je moj zahtjev, dobar kao što je i Robertov bio. Ako me vaš sin podrži kao stoje njegov otac podržao Roberta, neće biti nedarežljiv. Rado ću potvrditi sve njegove posjede, naslove i časti. Može vladati Oštrozimljem kako ga je volja. Može se čak i nadalje nazivati Kraljem na Sjeveru ako mu se sviđa, dokle god

savija koljeno i iskazuje mi počast kao svome nadvladam. Kralj je samo riječ, ali vjernost, odanost, službu... to moram imati."

"A ako vam ih on odbije dati, moj kneže?"

"Kanim biti kralj, moja gospo, ali ne slomljenog kraljevstva. Ne mogu govoriti otvorenije. Prije tri stotine godina, kralj Starkova imena kleknuo je pred Aegonom Zmajem, kad je vidio da više nema nade da ga nadvlada. To je bilo mudro. I vaš sin mora biti mudar. Kad mi se jednom pridruži, ovaj će rat gotovo biti završen. Mi—" Renly iznenada umukne, smeten. "Što je sad ovo?"

Škripa lanaca najavljuje podizanje rešetki. Dolje u dvorištu, jahač u krilatoj kacigi potjera svog dobrano zapjenjenog konja ispod šilja-ka. "Pozovite kralja!" vikne.

Renly skokne na krunište. "Ovdje sam, ser."

"Vaša Milosti." Jahač podbode konja bliže. "Došao sam što sam brže mogao. Iz Krajoluje. U opsadi smo, Vaša Milosti. Ser Cortnay im prkosi, ali..."

"Ali... to nije moguće. Obavijestili bi me daje knez Tywin ostavio Harrenhal."

"Ovo nisu Lannisterovi, moj gospodaru. Knez Stannis je pred vašim vratima. *Kralj* Stannis, kako se sada naziva."

jon

Vjetrom nošena kiša šibala je Jonovo lice dok je tjerao konja preko nabujala potoka. Pokraj njega, vrhovni zapovjednik Mormont zategne kukuljicu svog plašta, mrmljajući kletve upućene nevremenu. Njegov gavran sjedio mu je na ramenu, razbarušena perja, promočen i mrzovoljan poput samog Starog Medvjeda. Udar vjetra pošalje mokro lišće koje je lepršalo oko njih poput jata mrtvih ptica. Ukleta šuma, pomisli Jon skrušeno. Utopljena šuma, radije.

Nadao se da će Sam održati korak, dolje na dnu kolone. Nije bio dobar jahač čak ni po lijepom vremenu, a šest dana kiše učinilo je tlo varljivim, samim mekim blatom i skrivenim kamenjem. Kad bi vjetar puh-nuo, natjerao bi im vodu ravno u oči. Zid vjerojatno otječe na jug, otopljeni led miješa se s toplom kišom i slijeva u potocima i rječicama. Pyp i *Žabac* vjerojatno sjede uz oganj u zajedničkoj odaji, ispijajući ka-leže kuhana vina prije večere. Jon im je zavidio. Njegova mokra vuna pripijala mu se uz tijelo natopljena i svrbljiva, njegov vrat i ramena okrutno su ga boljeli od težine oklopa i mača, a i bio je sit slanog bakala-ra, slane govedine i tvrdog sira.

Gore naprijed, lovački rog oglasi drhtavu notu, napola utopljenu u neprestanom pljuštanju kiše. "Buckwellov rog", objavi Stari Medvjed. "Bogovi su dobri; Craster je još ondje." Njegov gavran jednom zamahne krilima, zakriješti "*Kukuruz*", i ponovno nakostriješi perje.

Jon je često slušao kako braća pripovijedaju priče o Crasteru i njegovoj tvrđi. Sada će je vidjeti svojim očima. Nakon sedam praznih sela, svi su se počeli pribojavati da će Crasterovo zateći podjednako mrtvim i pustim poput ostalih sela, ali činilo se da će toga ostati pošteđeni. *Možda će Stari Medvjed konačno dobiti neke odgovore*, pomisli on. *U svakom slučaju, sklonit ćemo se od kiše.*

Thoren Smalhwood kleo se da je Craster bio prijatelj Straži, unatoč svom nezgodnom ugledu. "Čovjek je polulud, ne poričem to," rekao je Starom Medvjedu, "ali i vi biste bili takvi da ste cijeli svoj život proveli u ovoj proklesoj šumi. Unatoč tome, on nikad nije otpratio izvidnika sa svoga ognjišta, niti ljubi Mancea Ravdera. Dat će nam dobre savjete."

Dokle god nam dade topao obrok i priliku da osušimo svoju odjeću, bit ću sretan. Dywen je rekao da je Craster bio rodoubojica, lažac, nasilnik i kukavac, te natuknuo kako je trgovao robovima i zlodusima. "I gorim", dodao bi stari šumar, klepećući svojim drvenim zubalom. "*Studen* se vonj iz njega širi, nego kako."

"Jone", zapovjedi knez Mormoni, "odjaši natrag duž kolone i proširi vijesti. I podsjeti časnike na to kako ne želim nevolje s Crasterovim ženama. Ljudi moraju paziti na ruke i razgovarati s ovim ženama što je manje moguće."

"Razumijem, moj kneže." Jon okrene konja natrag otkuda su došli. Bilo je ugodno odstraniti kišu s lica, makar zakratko. Svi koje je mimoišao izgledali su kao da su plakali. Marš se protezao kroz pola milje lugova. U sredini prtljažne povorke, Jon mimoide Samwella Tarlvja, pogurena u sedlu pod širokim mlitavim šeširom. Jahao je na jednom teretnom konju i vodio ostale. Bubnjanje kiše po pokrovu njihovih kaveza tjeralo je gavrane na kreštanje i lepršanje. "Zar si zatvorio lisicu s njima?" zovne Jon.

Voda iscuri s ruba Samova šešira kad je podigao glavu. "O, zdravo, Jone. Ne, samo mrze kišu. Isto kao i mi."

"Kako ti ide, Sam?"

"Mokro." Debeli dječak uspije se osmjehnuti. "No, ništa me još nije ubilo."

"Dobro. Crasterova tvrđa ravno je pred nama. Ako bogovi budu dobri, dopustit će nam da spavamo kraj njegova ognjišta."

Sam je izgledao sumnjičavo. "Žalosni Edd veli da je Craster strašan divljak. Ženi se svojim kćerima i ne poštuje zakone osim onih koje sam stvara. A Dywen je kazao Grennu da u njegovim žilama ima crne krvi. Njegova mati bila je divljakinja koja je legla s izvidnikom, pa je on ko..." Iznenada pojmi što se spremio reći.

"Kopile", Jon se nasmije. "Možeš to reći, Same. Već sam ranije čuo tu riječ." On podbode svog lakonog malog ridana. "Moram uloviti Ser Ottvna. Budi oprezan oko Crasterovih žena." Kao daje Sarmvella Tarlyja trebalo upozoriti na to. "Razgovarat ćemo kasnije, kad se utaborimo." Jon odnese vijest Ser Ottvnu Wythersu, koji je kaskao putem sa zaštitnicom. Sitan čovjek ljubičasta lica i Mormontov vršnjak, Ser Ottyn je uvijek izgledao umorno, čak i u Crnom zamku, a kiša gaje nemilosrdno izudarala. "Dobrodošle vijesti", reče. "Ova vlaga promočila mi je kosti, čak se i moji žuljevi od sedla tuže na žuljeve od sedla."

Na putu natrag, Jon široko zaobiđe liniju marša i krene prečacem kroz gustu šumu. Zvuči ljudi i konja utihnuše, progutani od strane mokre zelene divljine, i uskoro zatim mogao je čuti samo ravnomjeran žu-bor kiše po lišću, stablima i kamenju. Bilo je rano poslijepodne, no šuma se činila mračnom kao za sumraka. Jon je tkao put između stijena i lokvica, pokraj velebnih hrastova, sivozelenih stražarica, i željez-drva crne kore. Na pojedinim mjestima grane su satkale baldahin nad glavom te mu je bio dopušten trenutak privremenog olakšanja od bubnjanja kiše po glavi. Dok je jahao pokraj munjom pogođenog drveta kestena, obraslog divljim bijelim ružama, začu kako nešto šušti u šipražju. "*Duše*", zovne. "Duše, k meni."

Ali bio je to Dywen koji je izronio iz zelenila, jašući kudravog sivog konjića s Grennom koji je sjedio u sedlu iza njega. Stari Medvjed je zaposlio izvidnike s obje strane glavne kolone, kako bi zakrili njihov marš i upozorili na primicanje kakvog neprijatelja, a čak ni tada nije riskirao, šaljući ljude u parovima.

"Ah, to si ti, kneže Snow." Dywen raširi usta u osmijeh od hrastovi-ne; njegovi zubi bijahu izrezbareni od drveta i loše namješteni. "Pomislih da se to ja i dečko moramo obračunat s jednim od onih Drugih. Izgubio si strahovuka?"

"Otišao je u lov." Duh nije volio putovati s kolonom, ali neće biti daleko. Kad se utabore za noć, pronaći će svoj put k Jonu u šatoru vrhovnog zapovjednika.

"U ribolov, rek'o bi, po ovoj vlazi", reče Dywen.

"Moja majka je uvijek govorila daje kiša dobra za rast usjeva", ubaci Grenn s nadom.

"Da, dobar usjev rose", reče Dywen. "Najbolje što se može reć' za kišu k'o što je ova, jest da se čovjek barem ne mora kupat." On zakle-peče svojim drvenim zubima.

"Buckwell je pronašao Crastera", reče im Jon.

"Zar ga je izgubio?" zahihoće Dywen. "Pri pazite da vi mladi gizde-lini ne njuškate oko Crasterovih žena, čujete li?"

Jon se osmjehne. "Želiš ih sve za sebe, Dywen?"

Dywen još malo škljocne zubima. "Može bit da želim. Craster ima deset prstiju i jedan ud, pa ne umije brojiti nego do jedanaest. Neće ni primijetiti da mu par njih nedostaje."

"Koliko on zapravo ima žena?" priupita Grenn.

. "Više nego što ćeš ih ti ikad imat, brate. Pa, nije to teško kad ih sam kotiš. Eno tvoje zvijeri, Snow."

Duh je kaskao pokraj Jonova konja visoko uzdignuta repa. Njegovo bijelo krzno bijaše gusto nabrano kako bi se obranio od kiše. Kretao se tako nečujno da Jon nije znao reći točno kada se pojavio. Grennov konj se žacne od njegova mirisa; čak i sada, nakon gotovo godinu dana, konji su osjećali nelagodu u prisutnosti strahovuka. "Za mnom, Duše." Jon podbode konja prema Crasterovoj tvrđi.

Nikad nije zamišljao da će pronaći kameni zamak s one strane Zida, ali je *znao* maštati o nekoj vrsti humka i dvorišta s drvenom palisa-dom i tesanom kulom. Ono što su pronašli umjesto toga, bila je rupa za smeće, svinjac, prazan obor za ovce, i nastamba od žbuke i pletera bez prozora, jedva dostojna tog imena. Bila je dugačka i niska, povezana trupcima i pokrivena travom. Zdanje je stajalo na vrhu uzvisine odveć skromne da nije se nazvalo brijegom, okružene zemljanim jarkom. Smeđe rječice otjecale su niz obronak gdje je kiša izjela pukotine u utvrdi, kako bi se pridružile nabujalu potoku koji je zavijao prema sjeveru, čije su mutne vode kiše pretvorile u blatnjavu bujicu.

Na jugozapadu, pronašao je otvorene dveri na kojima je sa svakog boka stajao par životinjskih lubanja na visokim stupovima: medvjed na jednoj strani, ovan na drugoj. Komadi mesa još su prijanjali uz medvjeđu lubanju, zamijeti Jon dok se pridruživao nizu koji je jahao pokraj njega. Unutra, izviđači Jarmena Buckwella i ljudi iz krila Thorena Smal-Iwooda postavljali su konjske linije i mučili se podižući šatore. Sva sila odojaka rovala je oko triju golemih krmača u svinjcu. U blizini, malena djevojčica čupala je mrkve iz vrta, naga na kiši, dok su dvije žene privezivale svinju za klanje. Skvičanje životinje bilo je visoko i grozomorno, gotovo ljudsko u svojoj nuždi. Chettovi psi divlje zalajaše u odgovor, re-žeći i škljocajući zubima unatoč njegovim kletvama, s parom Crastero-vih pasa koji im lavežom odvratit će. Kad su ugledali Duha, neki se od pasa istrgoše i odjuriše, dok drugi stadoše štekati i režati. Strahovuk se nije osvrtao na njih, kao ni Jon. *Pa, nama tridesetorici bit će toplo i suho*, pomisli Jon kad je dobro promotrio dvore. *Možda čak ipedesetorici*. Mjesto je bilo premaleno da bi primilo dvije stotine ljudi na konak, te će većina morati ostaniti vani. A gdje ih smjestiti? Kiša je pretvorila polovicu dvorišta u do gležnjeva duboke, lokvice, a ostatak u upijajuće blato. Još jedna turobna noć bila je na vidiku.

Vrhovni zapovjednik povjerio je svog konja Žalosnom Eddu. Ovaj je upravo čistio blato iz njegovih kopita kad je Jon sjahao. "Knez Mor-mont je u dvorima", objavi. "Veli da mu se pridružiš. Radije ostavi stra-hovuka vani. Izgleda dovoljno gladno da pojede jedno od Crasterove djece. Pa, istinu rečeno, *ja* sam dovoljno gladan da pojedem jedno od Crasterove djece, samo da mi ga posluže vrućeg. Samo idi, ja ću se pobrinuti za tvog konja. Ako je ondje toplo i suho, nemoj mi reći, mene nisu pozvali unutra." Iščeprkao je grudicu vlažnog blata ispod potkove. "Podsjeća li tebe ovo blato na govna? Je li moguće da je cijeli ovaj brijeg načinjen od Crasterovih govana?" Jon se osmjehne. "Pa, čujem da ovdje boravi već dugo vremena." "Nisi me obveselio. Idi Starom Medvjedu."

"Duše, ostani", zapovjedi on. Vrata Crasterove tvrde bijahu načinjena od dva skuta smeće kože. Jon se progura između njih, pognuvši se kako bi prošao ispod niskog nadvoja. Dva tuceta glavnih izvidnika ušla su prije njega, i sada stajala oko ognjišne jame u sredini zemljanog poda dok su se lokvice skupljale oko njihovih čizama. Dvori su zaudarali na čađu, balegu i mokrog psa. Zrak bijaše težak od dima, no nekako još uvijek vlažan. Kiša je curila kroz otvor za dim na krovu. Sve je bila jedna odaja, sa spavaćim podstrešjem do kojeg se moglo stići grubo istesa-nim ljestavama. Jon se sjeti kako se osjećao onog dana kad su ostavili Zid: nervozan poput djevice, ali gorljiv naslutiti misterije i čudesa iza svakog novog obzora. *Pa, evo jednog od čudesa*, reče samom sebi, ogledajući se po bijednim, smrdljivim dvorima. Od oštrog mu dima stanu suziti oči. *Šteta što Pyp i Žabac ne mogu vidjeti što sve propuštaju*.

Craster je sjedio iznad vatre, bio je jedini čovjek koji je uživao u vlastitu stolcu. Čak je i vrhovni zapovjednik Mormont morao sjesti na običnu klupu, dok mu je gavran mrmljao na ramenu. Jarman Buckwell stajaše iza, cijedeći vodu s pokrpene žičane košulje i sjajne mokre kože, pokraj Thorena Smalhwooda u teškom prsnom oklopu pokojnog Ser Ja-remvja i samurovinom obrubljeni plastu.

Crasterov haljetak od ovčje kože i plašt od sašivena krzna činili su otrcan kontrast, ali oko jednog debelog zgloba nalazio se težak prsten koji je imao zlatan sjaj. Izgledao je poput snažnog čovjeka, iako dobrano zašao u zimu svog života. Griva njegove sive kose posve je pobijeljela. Plosnat nos i ovješena usta davala su mu okrutan izgled, a jedno od njegova dva uha je nedostajalo. *Dakle ovo je jedan od divljaka*. Jon se sjeti priča Stare Nane o barbarskom narodu koji je pio krv iz ljudskih

lubanja. Craster je čini se pio rijetko žuto pivo iz napuklog kamenog ka-leža. Možda on nije čuo priče.

"Nisam vidio Benjena Starka već tri godine", kazivao je Mormontu. "A istinu govoreć', nijednom mi nije nedostajao." Pola tuceta crnih šte-naca i pokoja svinja krili su se među klupama, dok su žene u istrošenoj srnećoj koži dijelile rogove piva, potpirivale vatru i sjeckale mrkvu i luk u kotao. "Morao je proći ovuda prošle godine", reče Thoren Smallwood. Mali pas mu priđe njuškajući oko noge. On ga šutne i pas ode cvileći.

Knez Mormont reče: "Ben je tragao za Ser Waymarom Rovceom, koji je nestao s Garedom i mladim Willom."

"Da, te trojice se sjećam. Mlađušni plemić ne stariji od jednog od ovih štenaca. Odveć ponosan da bi spavao pod mojim krovom, u svom plastu od samurovine i crnom čeliku. Moje žene su ga svejedno gledale očima velikim k'o u krave." On osine svojim škiljavim pogledom najbližu od žena. "Gared veli da su proganjali neke razbojнике. Rek'o sam mu, sa zapovjednikom tako zelenim, bolje im je da ih ne u'vate. Gared nije bio ni upola tako loš, za jednu vranu. Taj je im'o manje ušiju od mene. Mraz ih je uzeo, k'o i meni." Craster se nasmije. "Sad čujem da nema ni glavu. Je l' i to uzeo mraz?"

Jon se sjeti prskanja crvene krvi po bijelom snijegu, načina na koji je Theon Greyjoy šutnuo mrtvačevu glavu. Čovjek je bio dezertar. Na povratku u Oštrozimlje, Jon i Robb su se utrkivali, i pronašli šest štenaca strahovuka u snijegu. Prije tisuću godina.

"Kad vas je Ser Waymar ostavio, kamo se uputio?"

Craster slegne ramenima. "Slučajno imam pametnija posla nego se brinut' za dolaženje i odlaženje vrana." Ispije gutljaj piva i položi kalež na stranu. "Ovdje gore nema dobrog južnjačkog vina za medvjedu noć. Dobro bi mi došlo štogod vina i nova sjekira. Moja je izgubila ugriz, ne mogu to dopustit', moram štitit' svoje žene." Ogleda se za svojim ženama koje su trčkarale amo-tamo.

"Malo vas je ovdje, i na osami ste", reče Mormont. "Ako želite, ustupit' ću vam nekoliko ljudi da vas otprate na jug do Zida."

Činilo se da se gavranu svidio prijedlog. "Zid", krikne, šireći crna krila poput visoka ovratnika iza Mormontove glave.

Njihov domaćin se zlobno osmijehne, pokazujući usta puna slomljenih smeđih zubi. "A što bismo mi ondje, posluživali vam večeru? Ovdje smo slobodni ljudi. Craster ne služi nikomu."

"Loša su vremena za samotno obitavanje u divljini. Hladni vjetrovi jačaju."

"Neka jačaju. Moje korijenje prodire duboko." Craster zgrabi ženu koja je prolazila, za ruku.

"Reci im, ženo. Reci knezu Vrani koliko smo zadovoljni."

Žena obliže tanke usne. "Ovo je naše mjesto. Craster nas čuva na sigurnom. Bolje je umrijeti slobodan nego živjeti kao uznik."

"Uznik", progundā gavran.'

Mormont se nagne naprijed. "Svako selo kroz koje smo prošli bilo je napušteno. Vaša su lica prva živa lica koja smo ugledali otkad osta-vismo Zid. Ljudi su nestali... jesu li mrtvi, jesu li utekli ili su zarobljeni, ne bih znao reći. Životinje također. Ništa nije ostalo. A ranije, pronašli smo tijela dvojice izvidnika Bena Starka samo nekoliko milja od Zida. Bili su blijedi i hladni, s crnim rukama i crnim stopalima i ranama koje nisu krvarile. Jedan je ubio Ser Jaremvja Rvkjera, a drugi je krenuo na mene, što mi govori da se sjećaju nečega što su znali dok su živjeli, ali u njima više nije bilo ni trunka ljudske milosti."

Ženina se usta razjape, bijahu slična vlažnoj ružičastoj pećini, ali Craster samo frkne. "Ovdje nismo imali takvih nevolja... i bio bih vam zahvalan kad ne biste pripovijedali takve zloguke priče pod mojim krovom. Ja sam pobožan čovjek, i bogovi me čuvaju. Ako me utvare budu pohodile, znat ću kako ih poslat' natrag u njihov grob. Iako bi mi dobro došla nova oštra sjekira." On pošalje svoju ženu po poslu pljusnuvši je po nozi i poviknuvši: "Još piva, i požuri se s tim."

"Nikakvih nevolja od strane mrtvih," reče Jarmen Buckwell, "ali što je sa živima, gospodaru? Što je s vašim kraljem?"

"Kralj!" krikne Mormontov gavran. "Kralj, kralj, kralj."

"Onaj Mance Rayder?" Craster pljune u vatru. "Kralj s one strane Zida. Što će slobodnom narodu kraljevi?" Obrati svoj škiljavi pogled na Mormonta. "Mnogo bih vam mog'o kazat o Ravderu i njegovim poslovima, da hoću. Ova prazna sela, to je njegovo djelo. Našli biste i ove dvore napuštene, da sam čovjek koji bi se klanjao takvomu kralju. On pošalje jahača, veli mi da moram ostavit vlastitu tvrđu kako bih mu do-š'o puzat pred nogama. Poslao sam čovjeka natrag, ali sam zadržao njegov jezik. Pribijen je na zid ondje." On pokaže prstom. "Možda bih vam mog'o reć gdje morate tražit Mancea Ravdera. Da hoću." Ponovno smeđi osmijeh. "Ali imat ćemo za to dovoljno vremena. Htjet ćete spavat pod mojim krovom, vjerojatno, i izjest mi sve svinje." "Krov bi jako dobrodošao, gospodaru", reče Mormont. "Jahanje je bilo teško, i previše mokro." "Onda ste gosti ovdje za noć. Ne dulje, vrane baš toliko ne volim. Podstrešje je za mene i moje, ali imat ćete poda koliko god želite. Imam mesa i piva za dvadesetoricu, ne više. Ostatak vaših crnih vrana nek' se grebe za svoj kukuruz."

"Spremili smo vlastite zalihe, gospodaru", reče Stari Medvjed. "Bilo bi nam drago podijeliti našu hranu i vino."

Craster otare svoja ovješena usta nadlanicom dlakave ruke. "Kušat ću vaše vino, kneže Vrano, to hoću. Još jedna stvar. Koji čovjek položi prst na moje žene, izgubit će ruku."

"Vaš krov, vaše pravilo", reče Thoren Smalhwood, a knez Mormont ukočeno kimne, iako nije izgledao nimalo zadovoljno.

"Onda je dogovoreno." Craster neraspoloženo progunda. "Imate li čovjeka koji umije risat zemljovide?"

"Sam Tarly umije." Jon se progura naprijed. "Sam voli zemljovide."

Mormont mu domahne da se približi. "Pošalji po njega nakon što pojede. Neka donese pero i pergament. I pronađi Tolletta također. Reci mu da donese moju sjekiru. Dar gostiju za našeg domaćina."

"Koji je sad ovo?" reče Craster prije nego što je Jon uspio otići. "Izgleda poput Starka."

"Moj upravitelj i štitonoša, Jon Snow."

"Kopile, je l'?" Craster promotri Jona od glave do pete. "Ako čovjek želi leć sa ženom, Čini mi se da bi je mor'o uzet za suprugu. Tako ja činim." Otjera Jona mahnuvši rukom. "Pa, trči i obavi svoju službu, kopile, i pobrini se daje ta sjekira dobra i oštra, nema mi koristi od tupog čelika." Jon Snow se ukočeno nakloni i udalji. Ser Ottyn Wythers je ulazio dok je on odlazio, i gotovo su se sudarili na vratima od srneće kože. Vani, činilo se da je kiša popustila. Šatori bijahu podignuti po cijelom posjedu. Jon je mogao vidjeti vrške drugih pod drvećem.

Žalosni Edd je hranio konje. "Daj divljaku sjekiru, zašto ne?" On pokaže na Mormontovo oružje, bojnu sjekiru kratkog drška sa zlatnim spiralnim rezbarijama umetnutim u crnu čeličnu oštricu.

"Vratit će je, prisežem. Zakopan u lubanju Starog Medvjeda, najvjerojatnije. Zašto mu ne damo sve naše sjekire, i naše mačeve također? Ne sviđa mi se kako zveckaju i drndaju dok jašemo.

Putovali bismo brže bez njih, ravno pred vrata pakla. Kiši li u paklu, pitam se? Možda bi Craster radije neki lijepi šešir."

Jon se osmjehne. "On hoće sjekiru. I vino također."

"Pazi, Stari Medvjed je pametan. Ako dobrano napijemo divljaka, možda će nam odsjeći samo jedno uho kad nas pokuša ubiti onom sjekirom. Imam dva uha, ali samo jednu glavu."

"Smalhwood veli da je Craster prijatelj Straže."

"Znaš li razliku između divljaka koji je prijatelj Straže i onog koji nije?" upita ozbiljno štitonoša.

"Naši neprijatelji ostavljaju tijela vranama i strahovukovima. Naši prijatelji nas pokapaju u tajne grobove. Pitam se koliko je dugo onaj medvjed pribijen na one dveri, i što je Craster ondje imao prije nego što smo mu došli u posjet?" Edd pogleda sjekiru sumnjičavo, dok mu je kiša tekla niz duguljasto lice. "Je li suho unutra?"

"Suše nego ovdje."

"Ako se pritajim kasnije, ne preblizu vatri, vjerojatno me neće zamijetiti do jutra. Oni pod njegovim krovom bit će prvi koje će ubiti, ali barem ćemo umrijeti suhi."

Jon se morao nasmijati. "Craster je jedan čovjek. Nas je dvije stotine. Dvojim da će ikoga ubiti."

"Razveseljavaš me", reče Edd, zvučeći krajnje mrzovoljno. "A uostalom, mnogo se toga daje reći za dobru oštru sjekiru. Mrzio bih da me ubiju batinom. Vidio sam kako je jedan čovjek dobio po čelu s batinom.

Jedva da je razrezala kožu, ali mu je glava postala kašasta i natečena postavši velika poput tikve, samo purpurna. Pristao čovjek, ali umro je gadno. Dobro je što im ne dajemo batine." Edd se udalji tresući glavom, dok je njegov promoćeni crni plašt prolijevao kišu za njim.

Jon je nahranio konje prije nego što je zastao da razmisli o svojoj večeri. Pitao se gdje će pronaći Sama kad je začuo povik straha. "*Stra-hovuk!*" Pojurio je oko dvora prema krik, dok mu je zemlja srkala čizme. Jedna od Crasterovih žena zbila se leđima o blatom poprskan zid tvrde. "Dalje od mene", vikala je na Duha. "Ne prilazi!" Strahovuk je imao zeca u gubici i još jednog mrtvog i krvavog na tlu pred sobom. "Maknite ga, moj gosp'aru", stane preklinjali kad ga je ugledala.

"Neće te ozlijediti." Znao je smjesta što se dogodilo; drvena pojata, njezine daščice razbijene, ležala je na boku u mokroj travi. "Mora da je bio gladan. Nismo vidjeli mnogo divljači." Jon zvizne. Strahovuk naglo proguta zeca, smrvivši sitne koščice zubima, i dotapka k njemu. Žena ih promotri nervoznim očima. Bila je mlađa nego što je isprva pomislio. Djevojka od petnaest ili šesnaest ljeta, prosudi, tamne kose koju je kiša što je padala, slijepila po suhonjavu licu, bosih nogu blatnjavih do gležnjeva. Tijelo pod prišivenim kožama pokazivalo je prve znakove trudnoće. "Jesi li ti jedna od Crasterovih kćeri?" priupita on.

Ona stavi ruku na svoj trbuh. "Sad sam žena." Odmičući se od stra-hovuka, kleknula je žalosno pokraj slomljene pojate. "Kanila sam uzgajati one zečeve. Više nema ovaca."

"Straža će ih nadoknaditi." Jon nije imao vlastita novca, inače bi joj ga bio ponudio... iako nije bio siguran od kakve bi joj koristi nekoliko J bakrenjaka ili čak srebrni novčić bili s one strane Zida. "Sutradan ću go- I voriti s knezom Mormontom."

Ona otare ruke o suknju. "Moj gosp'aru—" "Nisam ničiji gospodar."

Ali drugi su se već okupili, privučeni ženinim kricima i lomom zečje pojate. "Ne vjeruj mu, djevojko", dovikne Lark Sestranin, izvidnik zao poput psa. "To je knez Snow glavom."

"Kopile od Oštrozimlja i brat kraljev", naruga se Chett, koji je ostavio svoje pse da vidi zašto je nastala strka.

"Ovaj Strahovuk te gladno gleda, djevojko", reče Lark. "Može bit da mu se sviđa onaj mekani dio u tvom trbuhu."

Jona ovo nije zabavljalo. "Plašiš je."

"Upozorava je, bolje." Chettov osmijeh bio je gadan poput prišteva što su prekrivali većinu njegova lica.

"Ne smijemo govoriti s vama", iznenada se sjeti djevojka. "Čekaj", reče Jon, prekasno. Ona skoči i uteče.

Lark krene da će zgrabiti drugog zeca, ali Duh bijaše brži. Kad je ogolio zube, Sestranin se posklizne u blatu i strusi na svoju koščatu zadnjicu. Ostali se nasmiju. Strahovuk uzme zeca u gubicu i odnese ga Jonu.

"Nije bilo povoda da plašite djevojku", reče im on.

"Nećemo slušati prijekore od tebe, kopile." Chett je okrivljavao Jo-na za gubitak svog udobnog položaja s meštro Aemonom, ne bez prava. Da ovaj nije otišao Aemonu u vezi sa Samom Tarlvjem, Chett bi još opsluživao starog slijepca umjesto čopora zloćudnih lovačkih pasa. "Možda jesi ljubimac vrhovnog zapovjednika, ali nisi vrhovni zapovjednik i ne bi govorio tako prokleta smjelo da to tvoje čudovište nije uvijek u blizini."

"Neću se prepirati s bratom dok smo s one strane Zida", odvрати Jon, glasom hladnijim nego što se osjećao.

Lark se digne na koljeno. "Boji te se, Chette. Na Sestrama, imamo ime za takve kao što je on."

"Znam sva imena. Ne troši daha." Udaljio se korakom, Duh pokraj njega. Kiša se pretvorila u rijetko rominjanje kad je dospio do dveri. Sumrak će uskoro biti nad njima, kojeg će slijediti još jedan mokri mrak turobne noći. Oblaci će sakriti mjesec i zvijezde i Mormontovu Zublju, i obojiti

šume u crnu boju pakline. Svako mokrenje bit će pustolovina, premda ne od one vrste koju je Jon Snow nekoć zamišljao.

Vani pod drvećem, nekoliko izvidnika pronašlo je dovoljno sitnog ugljena i suhog drva da zapale vatru pod kosim grebenom od škriljevca. Drugi su podigli šatore ili načinili grube zaklone rasprostrijevši svoje plašteve preko niskih grana. Orijaš se zavukao u šupljinu suhog hrasta. "Kako ti se sviđa moj zamak, kneže Snow?"

"Izgleda udobno. Znaš li gdje je Sam?"

"Drži se puta na kojem si bio. Ako nabasaš na Ser Ottynov paviljon, otišao si predaleko." Orijaš se nasmije. "Osim ako mu Sam također nije pronašao drvo. Kakvo bi drvo to tek moralo biti."

Duh je bio taj koji je na koncu pronašao Sama. Strahovuk je jurnuo naprijed poput strijele iz samostrijela. Ispod kamene uzvisine koja je pružala kakav-takav zaklon od kiše, Sam je hranio vrane. Njegove čizme štrcale su vodu dok je hodao. "Noge su mi promočene do kože", prizna nesretno. "Kad sam sjahao s konja, koraknuo sam u rupu i propao do koljena."

"Izuj čizme i osuši čarape. Pronaći ću malo suhog drva. Ako tlo nije mokro pod stijenom, možda uspijemo zapaliti vatru." Jon pokaže Samu zeca. "I pogostit ćemo se."

"Zar nećeš biti na usluzi knezu Mormontu u dvorima?"

"Ne, ali ti ćeš. Stari Medvjed želi da narišeš zemljovid za njega. Cras-ter veli da će nam pronaći Mancea Ravdera."

"Oh." Sam nije osobito želio susresti Crastera, makar to značilo topli oganj.

"Međutim, rekao je da najprije jedemo. Osuši noge." Jon ode prikupiti gorivo, kopajući pod isprepletenim hrpama suhog granja i grmlja za sušim drvom pod njima i guleći crne slojeve namočenih borovih iglica sve dok nije pronašao odgovarajuće triješće. Čak i tada, činilo se daje trebala vječnost da se iskra uhvati. Objesio je svoj plašt na stijenu da ogradi svoju malu zadimljenu vatru od kiše, načinivši im malu udobnu nišu.

Dok je klečao da odere zeca, Sam izuje čizme. "Mislim da mi mahovina raste između prstiju", izjavi žalosno, migoljeći prstima. "Zec će dobro prijati. Čak mi ne smeta krv i ostalo." Odvрати pogled. "Pa, samo malo."

Jon natakne zeca na ražanj, ogradi vatru s nešto većeg kamenja i položi njihov objed na njih. Zec bijaše koštunjav stvor, ali dok se pekao mirisao je poput kraljevske gozbe. Ostali izvidnici dobacivali su im zavidne poglede. Čak i Duh gladno pogleda uvis, a plamenovi su blistali u njegovim crvenim očima dok je njušio. "Već si dobio svoje", podsjeti ga Jon.

"Je li Craster onako divlji kao što izvidnici vele?" priupita Sam. Zec bijaše malko nepečen, ali je imao divan ukus. "Kakav mu je zamak?"

"Smetlišna hrpa s krovom i ognjišnom jamom." Jon ispriповjedi Samu što je vidio i čuo u Crasterovoj tvrđi.

Kad je priča bila gotova, vani je već bio mrak, a Sam je oblizivao prste. "To je bilo dobro, ali sad bi mi pasao janjeći but. Cijeli but, samo za mene, začinjen metvicom, medom i klinčićima. Jesi li vidio koje janje?"

"Bio je tamo obor za ovce, ali bez ovaca." "Kako hrani sve svoje ljude?"

"Nisam vidio nikakvih ljudi. Samo Crastera i njegove žene i nekoliko djevojčica. Čudim se kako je sposoban obraniti ovo mjesto. Njegove utvrde nisu vrijedne spomena, samo blatni jarak. Radije pođi u dvore i nariši taj zemljovid. Možeš li pronaći put?"

"Ako ne propadnem u blato." Sam s naporom navuče čizme, pokupi pero i pergament i progura se van u noć, dok je kiša pljuštala po njegovu plastu i mlohavu šeširu.

Duh položi glavu na šape i usne pokraj vatre. Jon se opruži kraj njega, zahvalan na toplini. Bilo mu je hladno i mokro, ali ne tako hladno i mokro kao što mu je bilo nešto prije. *Možda će noćas Stari Medvjed doznati nešto što će nas odvesti stricu Benjenu.*

Probudio se uz prizor vlastitog daha koji se maglio na studenom jutarnjem zraku. Kad se pomaknuo, kosti su ga boljale. Duh je nestao, vatra dogorjela. Jon pruži ruku da pomakne plašt koji je visio preko stijene, i pronađe ga krutog i zaleđenog. Provuče se ispod njega i uspravi u šumi pretvorenoj u kristal.

Blijedo ružičasto svjetlo zore caklilo se po granama, lišću i kamenju. Svaka vlat trave bila je isklesana od smaragda, svaka kapljica vode pretvorena u dijamant. Cvijeće i gljive podjednako su nosile kapute od stakla. Čak su i lokvice blata imale svijetlosmedi sjaj. Kroz blistavo zelenilo, crni šatori njegove braće bijahu obloženi finom caklinom leda.

Dakle ipak ima čarolije s one strane Zida. Zatekao se kako razmišlja o svojim sestrama, možda stoga što ih je sanjao protekle noći. Šansa bi ovo nazvala opčinjenošću, a suze bi joj ispunile oči od divote, no Arya bi istrčala smijući se i vičući, želeći sve to dotaknuti.

"*Kneže Snow?*" začuo je. Meko i krotko. Okrene se.

Čučeci na vrhu stijene koja mu je pružala zaklon tijekom noći, nalazila se uzgajateljica zečeva, umotana u crni plašt tako velik da ju je utopio. *Samov plašt*, smjesta shvati Jon. *Zašto ona nosi Samov plašt?* "Debeli mi je rekao da ću vas ovdje zateći, moj gosp'aru", reče ona.

"Pojeli smo zeca, ako si zbog toga došla." Priznanje pobudi u njemu smiješnu krivnju.

"Stari knez Vrana, onaj s pticom koja govori, dao je Crasteru samostrijel vrijedan stotine zečeva." Njezine se ruke sklope oko izbočine njezina trbuha. "Je li ono istina, moj gosp'aru? Jeste li kraljev brat?"

"Polubrat", prizna on. "Ja sam kopile Neda Starka. Moj brat Robb je Kralj na Sjeveru. Zašto si došla?"

"Onaj debeli, onaj Sam, on mi je rekao da vas posjetim. Dao mi je ovaj plašt, kako nitko ne bi rekao da ovdje ne pripadam."

"Neće li se Craster ljutiti na tebe?"

"Moj otac je sinoć popio previše vina kneza Vrane. Spavat će većinu dana." Njezin dah ledio je zrak u malim nervoznim oblačićima. "Vele da kralj dijeli pravdu i štiti slabe." Počela se spuštati sa stijene, nespretno, ali led ju je učinio skliskom i njezina je noga izda. Jon je uhvati prije nego stoji uspjela pasti, i pomogne joj. Žena klekne na ledeno tlo. "Moj gosp'aru, molim vas—"

"Nemoj me ništa moliti. Vрати se u svoje dvore, ne bi smjela biti ovdje. Naređeno nam je da se ne obraćamo Crasterovim ženama."

"Ne morate mi se obraćati, moj gosp'aru. Samo me povedite sa sobom kad odete, to je sve što tražim."

Sve što traži, pomisli on. Kao da to nije ništa.

"Bit ću vam žena, ako želite. Moj otac, on ih sada ima devetnaest, jedna manje neće mu smetati."

"Crna braća prisegla su da se nikad neće ženiti. Zar to ne znaš? Uostalom mi smo gosti u dvorima tvog oca."

"Ne vi", reče ona. "Promatrala sam. Vi nikad niste jeli za njegovim stolom, niti spavali uz njegovu vatru. Nikad vam nije dao pravo gosta, te mu stoga ništa ne dugujete. Moram otići zbog djeteta."

"Čak ti ne znam ni ime." "Tilly me zvao. Po cvijetu."

"To je lijepo ime." Sjetio se da mu je Šansa jednom rekla kako to mora reći kad god mu neka gospa kaže svoje ime. Nije mogao pomoći djevojci, ali možda će joj se uljudnost svidjeti.

"Crastera se bojiš, Tilly?"

"Zbog djeteta, ne zbog mene. Ako bude djevojčica, to nije takvo zlo, rast će nekoliko godina i on će je oženiti. Ali Nella veli da će biti dječak, a ona je imala šest dječaka i poznaje te stvari. On daje dječake bogovima. Kad dođe bijela studen, to čini, a odnedavna ona dolazi češće. Zato im je počeo davati ovce, iako mu je draga ovčetina. Samo što sada više nema ni ovaca. Sljedeće će biti psi, sve dok..." Ona obori oči i pogladi svoj trbuh.

"Kojim bogovima?" Jon se sjeti kako nije vidio nijednog dječaka u Crasterovoj tvrđi, niti muškarca, osim samog Crastera.

"Bogovima studeni", ona će. "Onima u noći. Bijelim sjenama."

I najednom je Jon opet bio u kuli vrhovnog zapovjednika. Odsječena ruka uspinjala se njegovim nožnim listom, a kad ju je odbacio vrškom svoga mača, ležala je previjajući se, šireći i stežući prste. Mrtvac je ustao na noge, modrih očiju što su blistale na rasječenom i podbuhlom licu. Konopci rastrganog mesa visjeli su iz velike rane na njegovu trbuhu, no nije bilo krvi. "Kakve su im boje oči?" upita je on.

"Modre. Blistave poput modrih *zvijezda*, i jednako hladne." *Vidjela ih je*, pomisli on. *Craster je lagao*. "Hoćete li me povesti? Samo do Zida—"

"Mi ne jašemo na Zid. Jašemo na sjever, za Manceom Ravderom i ovim Drugima, ovim bijelim sjenama i njihovim utvarama. Mi ih tražimo, Tilly. Tvoje dijete neće biti sigurno s nama." Strah je bio vidljiv na njezinu licu. "No, vi ćete se vratiti. Kad vaše ratovanje završi, opet ćete proći ovim putem."

"Možda." *Ako itko od nas preživi*. "O tome odlučuje Stari Medvjed, onaj kojeg zoveš knez Vrana. Ja sam samo njegov štitonoša. Ja ne biram put kojim jašem."

"Ne." Mogao je čuti poraz u njezinu glasu. "Oprostite na smetnji, moj gosp'aru. Ja sam samo... rekli su da kraljevi štite narod, pa sam pomislila..." Očajavajući, potrčala je, a Samov je plašt lepršao za njom poput velikih crnih krila.

Jon ju je promatrao kako odlazi, a njegova je radost zbog krhke ljepote jutra nestala. *Prokleta bila*, pomisli srdito, *i dvaput neka je proklet Sam što mi ju je poslao. Stoje mislio da sam mogao učiniti za nju? Ovdje smo da se borimo protiv divljaka, ne da ih spašavamo*.

Drugi ljudi puzali su iz svojih zaklona, zijevarajući i rastežući se. Čarolija je već izbljedad, ledeni sjaj pretvorio se u običnu rosu na svjetlu izlazećeg sunca. Netko je užgao vatru; mogao je nanjušiti dim drva kako dopire između stabala i zadimljeni vonj slanine. Jon skine svoj plašt i tresne njime o stijenu, razbivši tanku koricu leda koja se stvorila preko noći, a potom pokupi Dugu Pandžu i provuče ruku kroz rameni pojas. Nekoliko laktova dalje pomokri se u zaleđeni grm, a njegova se mokraća pušila na studenom zraku i otapala led gdje god je pala. Poslije sveže svoje hlače od crne vune i pođe za mirisima.

Grenn i Dywen bijahu među braćom koja su se okupila oko vatre. Hake doda Jonu šuplji okrajak kruha napunjen izgorjelom slaninom i komadima slane ribe podgrijane na masti slanine. On to halapljivo proguta slušajući kako se Dywen hvali da je imao tri Crasterove žene tijekom noći.

"Nisi", reče Grenn, mršteći se. "Bio bih vidio."

Dywen ga klepne po uhu nadlanicom ruke. "Ti? Vidio? Slijep si poput meštra Aemona. Nisi vidio ni onog medvjeda."

"Kakvog medvjeda? Zar je bio medvjed?"

"Uvijek bude neki medvjed", izjavi Žalosni Edd svojim uobičajenim tonom mračne pomirenosti sa sudbinom. "Jedan mi je ubio brata kad sam bio mlad. Poslije je nosio njegove zube oko vrata na kožnom pojasu. A bili su to dobri zubi, također, bolji od mojih. Ja sam uvijek imao samo nevolje sa svojim zubima."

"Je li Sam sinoć spavao u dvoru?" upita ga Jon.

"Ne bih to nazvao spavanjem. Tlo je bilo tvrdo, rogoz smrdljiv, a moja braća strašno hrču. Govori o medvjedima ako hoćeš. Nitko nikad nije brundao tako grozovito kao Smeđi Bernarr. Ipak, bilo je toplo. Nekoliko pasa popelo se na me tijekom noći. Moj plašt je bio gotovo suh kad se jedan od njih na njega popisao. Ili je to možda bio Smeđi Bernarr. Jesi li primijetio daje kiša stala čim sam dobio krov nad glavom? Počet će opet sad kad sam ponovno vani. Bogovi i psi podjednako uživaju pišati po meni."

"Bolje će biti da odem podvoriti kneza Mormonta", reče Jon.

Kiša je možda stala, ali je posjed još uvijek bio močvara plitkih je-zeraca i klizavog blata. Crna braća su slagala šatore, hranila konje, i žva-kala trake slane govedine. Izviđači Jarmana Buckwella zatezali su kola-ne na svojim sedlima prije kretanja. "Jone", pozdravi ga Buckwell iz sedla.

"Čuvaj oštar brid na tom svom kopilanu od mača. Uskoro će nam zatrebati."

Crasterovi dvori bijahu mračni nakon danjeg svjetla. Unutra, noćne su zublje dogorjele i bilo je teško znati da je sunce izašlo. Gavran kneza Mormonta bio je prvi koji je opazio njegov ulazak. Tri lijena zamaha njegovih velebnih crnih krila, i stajao je na balčaku Duge Pandže. "*Kukuruz?*" Kljucnuo je pramen Jonove kose.

"Ne obaziri se na tu nevoljnu prosjačku pticu, Jone, upravo je pojeo pola moje slanine." Stari Medvjed sjedio je za Crasterovom trpezom, prekidajući post s ostalim časnicima prženim kruhom, slaninom i kobasicom u ovčjem crijevu. Crasterova nova sjekira bila je na stolu, njezine zlatne

rezbarije slabašno su se ljeskale na svjetlu baklje. Njezin vlasnik ležao je bez svijesti na spavaćem podstrešju, ali žene su sve ustale, motajući se naokolo i poslužujući. "Kakav dan imamo?"

"Hladan, ali kiša je stala."

"Vrlo dobro. Pobrini se da mi je konj osedlan i spreman. Namjeravam izjahati za sat vremena. Jesi li jeo? Craster služi prosta jela, ali se zasitiš."

Neću jesti Crasterovu hranu, iznenada odluči. "Prekinuo sam post s ljudima, moj gospodaru." Jon otjera gavrana s Duge Pandže. Ptica skoči natrag na Mormontovo rame, gdje bez odlaganja ispusti izmet. "Mogao si to učiniti po Snowu umjesto da si ga čuvao za mene", progunda Stari Medvjed. Gavran grakne.

Pronašao je Sama iza dvora: stajao je s Tilly kod srušene zečje pojate. Pomagala mu je odjenuti plašt, ali kad je opazila Jona kradomice se udalji. Sam mu dobaci pogled ranjenog prijekora.

"Mislio sam da ćeš joj pomoći."

"A kako sam to mogao učiniti?" oštro će Jon. "Povesti je s nama, umotanu u tvoj plašt?"

Zapovjedbno nam je da ne smijemo—"

"Znam," Sam će s krivnjom, "ali bojala se. Znam kako je to bojati se. Rekao sam joj..." Proguta slinu.

"Što? Da ćemo je povesti sa sobom?"

Samovo debelo lice porumeni tamnocrveno. "Na povratku." Nije se mogao sresti s Jonovim očima. "Rodit će dijete."

"Same, zar te ostavio razum? Možda se nećemo ni vratiti ovim putem. A ako se vratimo, zar misliš da će ti Stari Medvjed dopustiti da pokupiš jednu od Crasterovih žena?"

"Mislio sam da ću se dotad sjetiti načina..."

"Nemam vremena za ovo, moram istimariti i osedlati konje." Jon se udalji zbunjen koliko i gnjevan. Samovo srce bilo je veliko kao ostatak njega, ali uza svu njegovu načitanost ponekad je znao biti tup poput Grenna. Bilo je to nemoguće, i pritom nečasno. *Zašto se onda osjećam toliko posramljenim što joj ne mogu pomoći?*

Jon zauzme svoj uobičajeni položaj Mormontu uz bok dok je Noćna straža pretjecala van pokraj lubanja na Crasterovim dverima. Udarili su na sjever i zapad po krivudavoj stazi divljači.

Otopljeni led kapao je svud oko njih, bila je to sporija vrsta kiše s vlastitom tihom glazbom.

Sjeverno od posjeda, potok bijaše jako nabujao, zagušen lišćem i komadima drva, ali izviđači pronađoše mjesto gdje je ležao gaz te je kolona uspjela suha prijeći na drugu stranu. Voda je pretjecala na visini konjskih trbuha. Duh je plivao, izronivši na obalu a smeđa je voda curila s njegova bijelog krzna. Kad se otresao, štrcajući blato i vodu u svim smjerovima, Mormont ne reče ništa, ali na njegovu ramenu gavran zakriješti.

"Moj kneže", tiho će Jon kad ih je šuma ponovno opkolila. "Cras-ter nema ovaca. Ni sinova."

Mormont ne odgovori.

"U Oštrozimlju jedna od služavki pripovijedala nam je priču", nastavi Jon. "Često je govorila da je bilo divljaka koji bi lijegali s Drugima kako bi izrodili poluljudsku djecu."

"Bapske priče. Zar ti se Craster čini manje no ljudskim?" *Na pola stotine načina*. "On daje sinove šumi."

Dugačak muk. Onda: "Da." I "Da", gavran promrmlja, šepireći se. "Da, da, da."

"Znali ste?"

"Smalhwood mi je kazao. Davno. Svi izvidnici znaju, iako ih malo o tome zbori."

"Je li moj stric znao?"

"Svi izvidnici", odvrati Mormont. "Misliš da bih ga trebao spriječiti. Ubiti ga ako je potrebno." Stari Medvjed uzdahne. "Da je samo do toga da on sebe želi riješiti nekoliko usta, rado bih poslao Yorena ili Conwysa da pokupe dječake. Mogli bismo ih odgojiti na crno, a Straža bi za toliko bila jača. Ali divljaci štiju okrutnije bogove od tebe i mene. Ovi dječaci su Crasterove žrtve. Njegove molitve, ako hoćeš."

Njegove se žene sigurno mole drugačije, pomisli Jon.

"Kako si ti doznao za to?" priupita ga Stari Medvjed. "Od neke Crasterove žene?"

"Da, moj kneže", prizna Jon. "Radije vam ne bih rekao koje. Bila je uplašena i tražila je pomoć."

"Bijeli svijet je pun ljudi koji traže pomoć, Jone. Kad bi barem neki mogli pronaći snage da pomognu sami sebi. Craster se još i sada valja po svom podstrešju, zaudarajući na vino i izgubljene svijesti. Na njegovu stolu leži oštra nova sjekira. Da je o meni riječ, nazvao bih je *Uslišana molitva* i stao tome na kraj."

Da. Jon pomisli na Tilly. Nju i njezine sestre. Bilo ih je devetnaest, a Craster je bio samo jedan, ali...

"Ali bio bi loš dan za sve nas ako bi Craster umro. Tvoj stric bi ti mogao pripovijedati o vremenima kad je Crasterova tvrđa činila granicu između života i smrti za naše izvidnike."

"Moj otac..." Oklijevao je. "Nastavi, Jone. Reci što hoćeš reći."

"Moj otac mi je jednom rekao da neke ljude nije vrijedno imati", završi Jon. "Vazal koji je okrutan ili nepravedan, obeščašćuje svog len-skog gospodara jednako kao sebe."

"Craster je svoj čovjek. Nije položio nikakvu prisegu. Niti je podložan našim zakonima. Tvoje srce je plemenito, Jone, ali izvuci pouku iz ovoga. Ne možemo svijet dovesti u red. To nije naša svrha. Noćna straža mora voditi druge ratove."

Drugi ratovi. Da. Moram zapamtiti. "Jarman Buckwell veli da bi mi uskoro mogao ustrebat mač."

"Je li?" Mormont se nije činio zadovoljnim. "Craster je rekao toliko i još više prošle noći, i dovoljno potvrdio moje strahove da me osudi na besanu noć na njegovu podu. Mance Ravder okuplja ljude u Mrzoč-njacima. Zbog toga su sela prazna. Istu je priču Ser Denys Mallister dobio od divljaka koje su njegovi ljudi zarobili u Klancu, ali Craster je dodao *gdje*, a to znatno mijenja stvari."

"Gradi li grad ili vojsku?"

"Pa, to jest pitanje. Koliko ima divljaka? Koliko ljudi sposobnih za borbu? Nitko ne zna sigurno. Mrzočnjaci su okrutni, negostoljubivi, pustoš od kamena i leda. Neće dugo hraniti velik broj naroda. Vidim samo jedan cilj ovog okupljanja. Mance Ryder kani udariti na jug, u Sedam kraljevina."

"Divljaci su i ranije napadali kraljevstvo." Jon je čuo priče Stare Na-ne i meštra Luwina zajedno, kod kuće u Oštrozimlju. "Raymun Crve-nobradi poveo ih je na jug u vrijeme djeda mog djeda, a prije njega postojao je kralj zvan Bard Bael."

"Da, a davno prije njih došao je Rogati knez i kraljevi braća Gendel i Gorne, a u drevnim danima Joramun, koji je puhnuo u Rog Zime i probudio orijaše iz zemlje. Svaki od njih razbio je svoje snage na Zidu, ili gaje slomila moć Oštrozimlja na suprotnoj strani... ali Noćna straža samo je sjena onoga što smo bili, a tko je preostao da se suprotstavi divljacima osim nas? Knez Oštrozimlja je mrtav, a njegov nasljednik odveo je svoju vojsku na jug da se bori s Lannisterovima. Divljaci možda nikad više neće imati takvu priliku. Poznajem Mancea Ravdera, Jone. On je vjerolomnik, da - ali ima oči u glavi, i nijedan ga se čovjek nikad nije usudio nazvati strašljivcem."

"Što ćemo učiniti?" upita Jon.

"Pronaći ga", reče Mormont. "Pronaći ga. Zaustaviti ga."

Tri stotine, pomisli Jon, *protiv bijesa divljine*. Njegovi su se prsti širili i stezali.

theon

Bila je neporeciva ljepotica. Ali prva je uvijek lijepa, pomisli Theon Greyjoy.

"E to je Ijubak osmijeh", reče ženski glas za njim. "Mladom gospodaru se sviđa, zar ne?"

Theon se okrene kako bi joj uputio procjenjujući pogled. Svidjelo mu se ono što je vidio.

Željeznog roda, znao je na prvi pogled; tanka i dugonoga, crne kose kratko podrezane, vjetrom oprljena lica, jakih sigurnih ruku, bodeža o pojasu. Njezin nos bio je prevelik i preoštar za njezino mršavo lice, ali njezin je osmijeh to nadoknađivao. Ocijenio je da je bila nekoliko godina starija od njega, ali ne starija od dvadeset pet. Kretala se kao da je navikla na palubu pod svojim nogama.

"Da, ona je mio prizor," reče joj on, "iako ni upola tako mio kao ti."

"Oho." Ona se naceri. "Moram biti na oprezu. Ovaj mladi plemić ima meden jezik."

"Kušaj ga i provjeri."

"Tako dakle stvari stoje, je li?" ona će, odmjeravajući ga smjelo. Bilo je žena na Željeznom otočju - ne mnogo, ali nekoliko - koje su služile na dugim brodovima zajedno sa svojim muževima, pa se govorilo kako bi ih sol i more izmijenili, davali im muške nagone. "Jeste li dugo bili na moru, mladi plemiću? Ili nije bilo žena ondje odakle ste došli?"

"Dovoljno žena, ali nijedna poput tebe." "A kako znadete kakva sam ja?"

"Moje oči vide tvoje lice. Moje uši čuju tvoj smijeh. A moj se ud uk-rutio poput jarbola zbog tebe."

Žena korakne bliže i pritisne ruku na prednjicu njegovih hlača. "Pa, lažac niste", reče ona, stisnuvši ga kroz tkaninu. "Koliko vas boli?"

"Divlje."

"Siroti mladi gospodar." Ona ga pusti i korakne natrag. "Slučajno sam udana žena, i nosim dijete."

"Bogovi su dobri", reče Theon. "Ovako ti ne mogu podariti kopile." "Svejedno, moj muž vam ne bi zahvalio." "Ne, ali ti bi mogla."

"A zašto bih? Imala sam plemiće i ranije. Stvoreni su isto kao drugi ljudi."

"Jesi li ikad imala princa?" upita on nju. "Kad budeš naborana i sijeda i kad ti sise budu visjele ispod trbuha, moći ćeš pričati djeci svoje djece da si nekoć ljubila kralja."

"O, zar o ljubavi sada govorimo? A ja mislila da je riječ samo o kurcima i pičkama."

"Ljubav želiš?" Zaključio je da mu se sviđa ova djevojčura, tko god bila; njezina britka dosjetljivost bila je dobrodošao odmor od vlažne sjete Pykea. "Da nazovem dugi brod po tebi, i sviram ti na visokoj harfi, i čuvam te u odaji kule u svom zamku gdje ćeš nositi samo dragulje, poput princeze iz pjesme?"

"I trebali biste nazvati brod po meni", ona će, ne obazirući se na ostalo. "Ja sam ga izgradila."

"Sigrin ga je izgradio. Brodograditelj mog plemenitog oca." "Ja sam Esgred. Ambrodova kći, i Sigrinova žena."

Nije znao da je Ambrode imao kćer, ni Sigrin ženu... ali sreo je mladog brodograditelja samo jednom, a onog se starijeg jedva sjećao. "Sigrin te nije vrijedan."

"Oho. Sigrin mi je rekao da vi niste vrijedni ovog divnog broda."

Theon se naroguši. "Znaš li ti tko sam ja?"

"Princ Theon od kuće Greyjoy. Tko drugi? Recite mi istinu, moj gospodaru, koliko je ljubite, ovu svoju novu djevicu? Sigrin bi rado htio znati."

Dugi brod bio je tako nov da je još mirisao na katran i smolu. Njegov stric Aeron blagoslovit će ga sutradan, ali Theon je dojahao iz Pykea da ga pogleda prije nego što ga porinu. Nije bio tako velik kao *Orijaška lignja* kneza Balona ili *Željezna pobjeda* strica Victariona, ali izgledao je brzo i lijepo, čak i dok je sjedio u svojoj drvenoj kolijevci na žalu; vitak crn trup stotinu stopa dugačak, jedan jedini visoki jarbol, pedeset dugih vesala, paluba dostatna za stotinu ljudi, a na pramcu golem željezni ovan u obliku vrška strijele. "Sigrin je dobro obavio zadatak", prizna. "Je li brz kao što se čini?"

"Brži - za kapetana koji njime umije upravljati."

"Ima nekoliko godina kako sam plovio brodom." *I nikad nisam zapovijedao nijednim, istinu govoreći.* "Ipak, ja sam Greyjoy, i željezni čovjek. More mijе u krvi."

"A vaša će krv biti u moru, ako plovite ovako kako govorite", reče mu ona.

"Nikad ne bih loše postupao prema tako lijepoj djevici." "Lijepa djevica?" Ona se nasmije.

"Morska kučka, to je ona." "Evo, sad si joj dala ime. *Morska kučka.*"

To ju je zabavljalo; mogao je vidjeti iskru u njezinim tamnim očima. "A rekli ste da ćete je nazvati po meni", ona će glasom ranjena prijekora.

"Jesam." On je uhvati za ruku. "Pomozi mi, moja gospo. U zelenim krajevima, vjeruju da trudna žena donosi sreću svakom čovjeku koji s njome legne."

"A što oni znaju o brodovima u zelenim krajevima? Ili o ženama, kad smo već kod toga? Uostalom, mislim da ste to izmislili."

"Ako priznam, hoćeš li me još ljubiti?" "Još? Jesam li vas ja ikad ljubila?"

"Nikad", prizna on, "ali pokušavam ispraviti taj nedostatak, moja slatka Esgred. Vjetar je studen. Dođi u moj brod i dopusti mi da te zagrijem. Sutradan će moj stric Aeron politu slanu vodu po njegovu pramcu i izmrmljati molitvu Utopljenom bogu, ali radije bih ga blagoslovio mlijekom svojih slabina, i tvojih."

"Utopljeni bog to možda neće primiti s milošću."

"Do vraga i Utopljeni bog. Ako nam bude smetao, ponovno ću ga utopiti. Odlazimo u rat za manje od četrnaest dana. Zar ćeš me poslati u bitku besanog od čežnje?"

"Rado."

"Okrutna djevo. Moj brod je dobro nazvan. Ako ga usmjerim na hridi u svojoj rastresenosti, ti ćeš biti kriva."

"Kanite li upravljati ovim?" Esgred ponovno dotakne prednjicu njegovih hlača i osmijehne se dok joj je prst ocrtavao željezni obris njegove muškosti.

"Vrati se u Pyke sa mnom", on će iznenada, misleći, *Što će knez Balon reći? A zašto bih mario? Odrastao sam muškarac, ako želim odvesti djevojčuru u postelju, to nisu ničiji posli već moji.*

"A što bih ja u Pykeu?" Njezina ruka ostane gdje je bila.

"Moj će otac večeras pogostiti svoje kapetane." Zvao ih je na gozbu svake noći, dok bi čekao dolazak posljednjih zaostalih vojnika, ali Theon nije vidio potrebu da joj to priopći.

"Biste li me učinili svojim kapetanom za noć, moj plemeniti prinče?" Imala je najzločestiji osmijeh koji je ikad vidio na ženi.

"Možda. Kad bih znao da ćeš me usmjeriti u sigurnu luku."

"Pa, znam koji kraj vesla ide u more, a nitko nije bolji od mene s užadi i čvorovima." Jednom rukom, odriješila je vrpce na njegovim hlačama, potom lako koraknula dalje od njega. "Šteta što sam udana žena, i nosim dijete."

Smeten, Theon ponovno sveže hlače. "Moram krenuti natrag u zamak. Ako ne podeš sa mnom, mogao bih se izgubiti od tuge, a onda će svi otoci biti siromašniji."

"Ne smijemo to dopustiti... ali ja nemam konja, moj gospodaru." "Možeš uzeti konja mog štitonoše."

"I ostaviti vašeg sirotog štitonošu da pješaci sve do Pykea?" "Podijeli moga, onda."

"Bila bi gdje god želiš." "Volim biti na vrhu."

Gdje je ova djevojčura bila cijelog mog života? "Dvori mog oca mračni su i vlažni. Trebaju Esgred da im razbukta vatre."

"Mladi gospodar ima meden jezik." "Nismo li tu započeli?"

Ona podigne ruke. "I tu završavamo. Esgred je vaša, slatki prinče. Povedite me u svoj zamak. Da vidim vaše ponosne kule kako se uzdižu iz mora."

"Ostavio sam konja u svratištu. Dođi." Uputili su se žalom zajedno, a kad ju je Theon primio za ruku, nije se otrgnula. Svidalo mu se kako je hodala; bilo je smjelosti u njezinu hodu, napola odrješitom koraku napola ljuljanju u kukovima, koje je davalo naslutiti da bi bila jednako smjela pod gunjem.

Kneževa luka bila je krcata kao što je nikad nije vidio, vrveći posadama dugih brodova koji su obrubljivali šljunčanu obalu i jahali na sidru daleko na pučini iza lukobrana. Željezni ljudi nisu savijali koljena često ni lako, ali Theon opazi kako bi veslači i građani podjednako utihnuli dok su prolazili, i priznali ga uljudnim naklonom glave. *Konačno su doznali tko sam, pomisli. Već je bilo i vrijeme.*

Knez Goodbrother od Velikog Wyka došao je noć prije s glavninom svojih snaga, s gotovo četrdeset dugih brodova. Njegovih je ljudi bilo posvuda. Bili su uočljivi u svojim prugastim pojasovima od kozje dlake. Govorkalo se po svratištu da su kurve Ottera Gimpkneea do besvijesti jebali bezbradi momčići s pojasovima. Momčići su se mogli slobodno poslužiti što se Theona ticalo. Toliko kozičavu jazbinu drolja nadao se da nikad više neće vidjeti. Njegova trenutačna suputnica bila je više po njegovu ukusu. To što je bila udana za brodograditelja njegova oca i trudna povrh toga, samo ju je činilo zanimljivijom.

"Je li moj plemeniti princ počeo birati svoju posadu?" priupita Esgred dok su išli putem prema staji. "Oj, Modrozubi", dovikne ona moreplovcu u prolazu, visokom čovjeku u prsluku od medvjede kože i kacigi s gavranovim krilima. "Kako tvoja nevjesta?"

"Debela od trudnoće, i govori o blizancima."

"Tako skoro?" Esgred se osmijehne onako zločesto. "Brzo si ti umočio svoje veslo u vodu."

"Da, i veslao i veslao i *veslao*", rukne čovjek.

"Krupan čovjek", primijeti Theon. "Modrozubi, je li? Trebam li ga izabrati za svoju *Morsku kučku*?"

"Samo ako ga kanite uvrijediti. Modrozubi ima vlastiti lijepi brod."

"Predugo sam izbivao da bih znao tko je tko", prizna Theon. Potražio je nekoliko prijatelja s kojima se igrao kao dječak, ali oni su ili otišli ili umrli ili izrasli u neznance. "Moj stric Victarion mi je posudio vlastitog kormilara."

"Rymolfa, Pijanu Oluju? Dobar čovjek, dok je trijezan." Ugledala je još poznatih lica, i doviknula trojci u prolazu: "Uller, Qarl. Gdje ti je brat, Skyte?"

"Utopljeni je bog trebao snažnog veslača, bojim se", odvrati zdepasti čovjek s bijelim pramenom na svojoj bradi.

"Mislio je reći da je Eldiss popio previše vina i debela mu se trbušina rasprsnula", reče rumeni mladić pokraj njega.

"Što je mrtvo, nikad ne može umrijeti", reče Esgred. "Stoje mrtvo, nikad ne može umrijeti."

Theon promrmlja riječi s njima. "Čini se da si dobro poznata", reče ženi kad su muškarci nastavili dalje.

"Svaki čovjek ljubi brodograditeljevu ženu. Bolje mu je, ako ne želi da mu brod potone. Ako vam trebaju ljudi koji će vam veslati, mogli biste lošije proći od ove trojice."

"Kneževoj luci ne manjka snažnih ruku." Theon je dosta razmišljao o ovome. Želio je borce, ljude koji bi bili odani *njemu*, ne njegovu plemenitu ocu ili njegovim stričevima. Trenutačno je igrao ulogu poslušnog mladog princa, dok je čekao da knez Balon otkrije u cijelosti svoje nakane. Ako se pak dogodi da mu se te nakane ne svide, ili njegov udio u njima, no...

"Snaga nije dovoljna. Vesla dugih brodova moraju se kretati poput jednoga ako želite da brod dosegne svoju najveću brzinu. Izaberite ljude koji su već veslali zajedno, ako ste mudri."

"Razborit savjet. Možda bi mi pomogla da ih izaberem." *Neka vjeruje da želiš njezinu pamet. Žene to vole.*

"Možda. Ako se budete lijepo vladali prema meni." "Kako drugačije?"

Theon ubrza korak kad su se približili *Myrahamu*, koji se zibao visok i prazan uz gat. Njegov kapetan pokušao je isploviti prije četrnaest dana, ali knez Balon to nije dopustio. Nikome od trgovaca koji su posjetili Kneževu luku, nije bilo dopušteno ponovno otići; njegov otac nije želio da vijest o okupljanju stigne na kopno prije nego što bude pripravan udariti.

"Gosp'aru", molećiv glas zovne s prednjeg kaštela trgovačke brodice. Kapetanova kći naginjala se preko ograde, piljeći u njega. Njezin joj je otac zabranio da stupi na obalu, ali kad god bi Theon došao u Kneževu luku, opazio bi je kako osamljena luta palubom. "Gosp'aru, časak", dozivala ga je. "Ako je po volji gosp'aru..."

"Je li bila?" upita Esgred, dok ju je Theon požurivao mimo koke. "Po volji gosp'aru?"

Nije vidio smisla da bude lažno čedan u vezi s ovim. "Neko vrijeme. Sada želi postati mojom ženom od soli."

"Oho. Pa, dobro bi joj došlo soljenje, ne dvojim. Preveć je mekana i bljutava, ta cura. Ili sam u krivu?"

"Nisi u krivu." *Mekana i bljutava. Upravo tako. Kako je samo znala?*

Rekao je Wexu da ga čeka u svratištu. Zajednička odaja bila je tako natrpana da se Theon morao progurati kroz vrata. Nije bilo nijednog slobodnog mjesta ni na klupama ni za stolom. Niti je igdje vidio svog štitonošu. "Wex", vikne ponad galame i zveketa. *Ako je gore s jednom od onih kozičavih kurvi, oderat ću kožu s njega*, mislio je kad je napokon opazio dječaka, kako se kocka blizu ognjišta... i pobjeđuje usto, sudeći po hrpi novčića pokraj sebe.

"Vrijeme je za polazak", najavi Theon. Kako se dječak nije obazirao na nj, on ga ščepa za uho i odvuče od igre. Wex zgrabi šaku novčića i pođe bez riječi. To je bila jedna od stvari koje su se Theonu svidale kod Wexa. Većina štitonoša imala je slobodne jezike, ali Wex se rodio nijem... što ga naizgled nije sprečavalo da bude pametan kao stoje svaki dvanaestogodišnjak imao pravo biti. Bio je nezakoniti sin jednog od polubraće kneza Botlevja. Njegovo primanje u službu štitonoše bilo je dio cijene koju je Theon morao platiti za svog konja.

Kad je Wex ugledao Esgred, oči mu se zaokruže. *Čovjek bi pomislio da nikad prije nije vidio ženu*, pomisli Theon. "Esgred će jahati sa mnom do Pykea. Osedlaj konje i požuri."

Dječak je jahao na koštunjavom malom brdskom konju iz staje kneza Balona, ali Theonov je at bio posve druga vrsta životinje. "Gdje ste pronašli tog paklenog konja?" upita Esgred kad ga je ugledala, ali po načinu na koji se smijala znao je da je se dojmio.

"Knez Botlev gaje kupio u luci Lannis prošle godine, ali se pokazao prevelikim izazovom za njega, pa ga je Botlev rado prodao." Želježno otočje bilo je premaleno i krševito za uzgoj dobrih konja. Većina otočana bili su u najboljem slučaju osrednji jahači, kojima je udobnije bilo na palubi duge lađe nego u sedlu. Čak su i knezovi jahali brdske konje ili kudrave harlavvske ponije, a volovska zaprega bila je uobičajenija od konjske. Puk, presiromašan da posjeduje išta od toga, sam je vukao plugove kroz tanko, kameno tlo.

Ali Theon je proveo deset godina u Oštrozimlju, i nije kanio poći u rat bez dobrog konja pod sobom. Pogrešna procjena kneza Botlevja bila je njegova dobra sreća: pastuh naravi crne poput njegove kože, veći od trkaćeg konja, iako ne toliko krupan kao većina ratnih atova. Budući da Theon nije bio toliko krupan kao većina vitezova, ovo mu je divno odgovaralo. Životinja je imala vatru u očima. Kad se susrela sa svojim novim vlasnikom, uvukla je usne i pokušala mu odgristi lice.

"Ima li ime?" upita Esgred Theona dok se penjao u sedlo.

"Smješko." Pruži joj ruku, i povuče je preda se, kako bi mogao oviti ruke oko nje dok budu jahali.

"Poznavao sam čovjeka nekoć koji mi je kazao da se smiješim pogrešnim stvarima."

"Je li to istina?"

"Samo u usporedbi s onima koji se ne smiješe ničemu." Pomislio je na svog oca i strica Aeronu.

"Smiješite li se sada, moj plemeniti prinče?"

"O, da." Theon ovije ruke oko nje kako bi primio uzde. Bila je gotovo njegove visine. Njezinoj bi kosi dobro došlo pranje, a imala je izbljedjeli ružičasti ožiljak na ljupkom vratu, ali svidao mu se njezin miris - miris soli, znoja i žene.

Činilo se da će jahanje u Pyke biti kudikamo zanimljivije od jahanja u luku.

Kad su bili dobrano izvan Kneževe luke, Theon stavi ruku na njezinu dojku. Esgred segne uvis i otrgne je. "Držala bih obje ruke na uzdama, inače će nas ova vaša crna zvijer oboje zbaciti i samljeti u prah."

"Odućio sam ga od toga." Zabavljajući se, Theon se neko vrijeme uljudno ponašao, srdačno brbljajući o vremenu (sivom i oblačnom, kao stoje bilo od njegova dolaska, s čestim kišama) i pričajući joj o ljudima koje je ubio u Šaputavoj šumi. Kad je došao do dijela u kojem se *toliko* približio samom Kraljosjeku, kliznuo je rukom na mjesto gdje je već bila. Njezine grudi bijahu male, ali svidala mu se njihova tvrdoća.

"Ne želite to činiti, moj plemeniti prinče."

"O, ali želim." Theon je stisne.

"Vaš štitonoša vas promatra."

"Pusti ga. Neće govoriti o tome, kunem se."

Esgred odvoji njegove prste od svojih grudi. Ovaj put držala ga je čvrsto zarobljena. Imala je jake ruke.

"Sviđa mi se žena sa čvrstim stiskom."

Ona frkne. "Ne bih to pomislila, pokraj one djevojčure u luci." "Ne smiješ mi suditi po njoj. Bila je jedino žensko na brodu." "Pričajte mi o svom ocu. Hoće li me srdačno dočekati u zamku?"

"Zašto bi? Jedva da je riječ prozborio kad je dočekao *mene*, svoju vlastitu krv, nasljednika Pykea i Željeznog otočja."

"Jeste li?" upita ona blago. "Vele da imate stričeve, braću, sestru."

"Moja braća davno su umrla, a moja sestra... pa, govore da je Ashina najmilija halja oklop od veriga koji joj visi ispod koljena, s rubljem od užrobljene kože pod njim. Međutim, muško ruho je neće učiniti muškarcem. Sklopit ću joj dobar bračni savez kad dobijemo rat, ako budem pronašao čovjeka koji će je htjeti uzeti. Koliko se sjećam, imala je nos poput lešinarskog kljuna, zrelu hrpu bubuljica, i grudi ne veće od dječaka."

"Možete udati svoju sestru", primijeti Esgred, "ali ne i stričeve."

"Moji stričevi..." Theonov zahtjev imao je prvenstvo ispred onih očeve trojice braće, ali žena je unatoč tome dotakla bolnu točku. Na otocima je bilo gotovo uobičajeno za snažnog, častohlepnog strica lišiti slabog nećaka njegovih prava, i k tome ga još umoriti. *Ali ja nisam slab*, reče Theon samom sebi, *i kanim postati još jači do časa kad mi umre otac*. "Moji mi stričevi ne predstavljaju prijetnju", izjavi. "Aeron je opijen morskom vodom i svetošću. Živi samo za svog boga—"

"Svog boga? Ne vašeg?"

"Moga također. Sto je mrtvo, nikad ne može umrijeti." Blijedo se osmjehne. "Budem li ispuštao pobožne zvukove po potrebi, Vlažnokosi mi neće praviti nevolje. A moj stric Victarion—"

"Vrhovni kapetan Željezne flote, i strašan ratnik. Čula sam da o njemu pjevaju u pivnicama."

"Tijekom pobune mog oca, otplovio je u luku Lannis s mojim stricem Euronom i spalio lannistersku flotu dok je bila usidrena", prisjeti se Theon. "Međutim, plan bijaše Euronov.

Victarion je nalik na kakva velikog sivog vola, snažan, neumoran i pokoran, ali ne od onih koji pobjeđuju u trkama. Nedvojbeno, služit će me vjerno kao stoje služio mog plemenitog oca. Nema ni pameti ni ambicije da bi kovao izdaju."

"No Euronu, Vraninu Oku ne nedostaje lukavosti. Čula sam da ljudi o njemu govore strašne stvari."

Theon se promeškolji na sedlu. "Moga strica Eurona nije se vidjelo na otočju gotovo dvije godine. Možda je mrtav." Ako jest, možda je tako najbolje. Najstariji brat kneza Balona nikad nije odustao od starog načina, pa niti na jedan dan. Govorilo se da je njegova *Tišina*, s crnim jedrima i tamnocrvenim trupom, bila ozloglašena u svakoj luci od Ibbena do Asshaia.

"Možda je mrtav," složi se Esgred, "a ako živi, pa, proveo je toliko vremena na moru, da bi ovdje gotovo bio stranac. Željezni narod nikad ne bi posjeo stranca u Stolac od morskog kamena."

"Predmnijevam da ne bi", odvrati Theon, prije nego što mu sine da bi neki *njega* također nazvali strancem. Pomisao ga nagna da se namršti. *Deset godina je mnogo, ali sada sam se vratio, a moj otac ne izgleda kao da će brzo umrijeti. Imam vremena da se dokažem.* Razmišljao je bi li ponovno pomilovao Esgredinu dojku, ali ona bi mu vjerojatno ponovno odmaknula ruku, a sav taj razgovor o njegovim stričevima ponešto mu je ugasio strast. Bit će dovoljno vremena za takve igre u zamku, u osami njegovih odaja. "Govorit ću s Helvom kad stignemo u Pyke, i postarati se da ti se dodijeli počasno mjesto na gozbi", reče. "Ja moram sjediti na podiju, uz očevu mi desnicu, ali spustit ću se i pridružiti ti se kad on napusti dvoranu. Rijetko se dugo *zadrži*. Ovih dana nema želudac za pijančevanje."

"Žalosno je to kad velik čovjek ostari." "Knez Balon samo je *otac* velikog čovjeka." "Skroman plemić."

"Samo budala ponižava samog sebe kad je svijet prepun ljudi gorljivih da to čine umjesto njega." Poljubi je lako u zatiljak.

"Što ću nositi na ovoj velikoj gozbi?" Segnula je natrag i odgurnula mu lice.

"Zamoliti ću Helvu da te odjene. Jedna od haljina moje kneginje majke će dostajati. Ona je u Harlavvu, i ne očekuje se da će se vratiti."

"Hladni su je vjetrovi istrošili, čujem. Zar je nećete posjetiti? Harlaw je udaljen samo dan plovidbe, a kneginja Greyjoy sigurno čezne da posljednji put vidi svog sina."

"Kad bih barem mogao. Ovdje imam previše posla. Moj otac računa na mene, sada kad sam se vratio. Kad dođe mir, možda..."

"Vaš dolazak donio bi *njoj* mir."

"Sad zvučiš poput žene", prituži se Theon.

"Priznajem, žena sam... i nosim dijete."

Nekako ga ta misao uzbudi. "Tako veliš, ali tvoje tijelo ne pokazuje takvih znakova. Kako će se to dokazati? Prije nego što ti povjerujem, morat ću vidjeti kako tvoje grudi zriju, i okusiti tvoje majčinsko mlijeko."

"A što će na to reći moj suprug? Prisegnuti čovjek i sluga vašeg oca?"

"Dat ćemo mu posla na toliko brodova da neće ni primijetiti da si ga ostavila."

Ona se nasmije. "Okrutan je plemić koji me ulovio. Ako vam obećam da ćete jednog dana moći promatrati kako dojam svoje djetesce, hoćete li mi pripovijedati više o svom ratu, Theone od kuće Greyjoy? Milje su i planine još pred nama, a rado bih slušala o strahovuku kojem ste služili, i zlatnom lavu protiv koga bojuje."

Uvijek spreman da joj udovolji, Theon posluša. Ostatak dugog jahanja prošao je brzo dok je punio njezinu ljupku glavu pričama o Oštrozimlju i ratu. Nešto od onog što je rekla, zaprepastilo ga je.

Lako je s njome govoriti, bogovi je hvalili, pomisli on. *Osjećam se kao da je poznajem godinama. Ako su djevojčine igre na jastuku i upola ravne njezinu oštroumlju, morat ću je zadržati...* Pomisli na Sigrina Brodograditelja, čovjeka nezgrapnog tijela i nezgrapnog uma, lanene kose koja se povlačila s bubuljičava čela, i zatrese glavom. *Šteta. Tragična šteta.*

Činilo se da nije prošlo puno vremena kad je veliki vanjski zid Pykea iskrasnio nad njima.³⁵²

Dveri bijahu otvorene. Theon zarije pete u Smješka i projaše kroz njih brzim kasom. Psi su divlje lajali dok je pomagao Esgred da sjaše. Nekoliko ih dohrli naprijed, mašući repovima. Jurnuli su ravno pokraj njega i gotovo prevalili ženu, skačući svud oko nje, štekćući i ližući je. "*Dolje*", vikne Theon, usmjerivši neuspješan udarac nogom prema jednoj krupnoj smeđoj kuji, ali Esgred se smijala i hrvala s njima.

Konjušar poleti za psima. "Uzmi konja", zapovjedi mu Theon, "i odvedi ove proklete pse odavde—"

Neotesanac se ne obazre na njega. Njegovo lice ozari širok krezub osmijeh te reče: "Kneginjo Asha. Vratili ste se."

"Sinoć", reče ona. "Isplovila sam iz Velikog Wyka s knezom Good-brotherom i provela noć u svratištu. Moj mali brat ljubazno mi je dopustio da odjašem s njim iz Kneževe luke." Poljubila je jednog psa u nos i iskesila se Theonu.

On je mogao samo stajati i buljiti u nju. *Asha. Ne. Ona ne može biti Asha.* Iznenada pojmi da su postojale dvije Ashe u njegovoj glavi. Jedna je bila mala djevojčica koju je znao. Druga, nejasnije zamišljena, ponešto je nalikovala na njegovu majku. Nijedna od njih nije nimalo nalikovala na ovu... ovu... ovu...

"Bubuljice su nestale kad su došle grudi," objasni ona, dok se hvatala u koštac s jednim psom, "ali *zadržala* sam lešinarev kljun."

Theon pronade svoj glas. *"Zašto mi nisi rekla?"*

Asha pusti psa i uspravi se. "Željela sam najprije vidjeti tko si. I jesam." Uputi mu podrugljiv polunaklon. "A sada, mali brate, molim, ispričaj me. Moram se okupati i odjenuti za gozbu. Pitam se imam li još onu haljinu od veriga koju volim nositi preko svog rublja od užkrobljene kože?" Dobaci mu onaj zločesti osmijeh, pa pregazi most onim hodom koji mu se toliko sviđao, napola odrješitim, napola zavodljivim.

Kad se Theon okrenuo, Wex mu se smijuljio. On klepne dječaka po uhu. "Ovo ti je što si toliko uživao." I još jednom, jače. "A ovo jer me nisi upozorio. Idući put, neka ti naraste jezik."

Njegove odaje u Krvavoj kuli nikad se nisu činile tako studenima, iako su sluge ostavile upaljene žeravnike. Theon zbací čizme, pusti da mu plašt padne na pod, i naliže si kalež vina, prisjećajući se sramežljive djevojčice s krvavim koljenima i bubuljicama. *Odriješila mi je hlače*, pomisli, uvrijeđen, *i rekla... o bogovi, a ja sam rekao...* On zastenje. Nije mogao od sebe načiniti veću budalu.

Ne, pomisli tada. *Ona je ta koja me načinila budalom. Pokvarena kučka sigurno je uživala u svakom trenutku. A kako je samo neprestano sezala za mojim udom...*

Uzeo je kalež i pošao k prozorskoj dasci, gdje je sjedio pijući i promatrajući more dok je sunce tamnjelo iznad Pykea. *Ovdje za mene nema mjesta*, pomisli, *a Asha je razlog, odnijeli je Drugi!* Voda pod njim prešla je iz zelene u sivu i crnu. Dotad je već mogao čuti udaljenu glazbu, i znao je da je vrijeme da se preodjene za gozbu.

Theon izabere jednostavne čizme i jednostavniju odjeću, stroge nijanse crne i sive koje su odgovarale njegovu raspoloženju. Nikakva uresa; nije imao ništa kupljeno željezom. *Mogao sam uzeti nešto onom divljaku kojeg sam ubio da spasim Brana Starka, ali nije imao ništa vrijedno uzimanja. To je moja prokleta sreća, ubijam sirotinju.*

Duga zadimljena dvorana bila je krcata očevim knezovima i kapetanima kad je Theon ušao. Bilo ih je gotovo četiri stotine. Dagmer od Raskoljene čeljusti još se nije vratio iz Starog Wyka s Kamenim kućama i Bubnjevima, ali ostali su bili ovdje - Harlavvi iz Harlawa, Blackrvdovi iz Crne plime, Sparrovi, Merlvnovi i Goodbrotherovi iz Velikog Wyka, Saltcliffovi i Sunderlijevi iz Slane litice, te Botlevjevi i Wynchovi s druge strane Pykea. Sluge su lijevale pivo, svirale su frule, mjevovi i bubnjevi. Tri zdepasta muškarca izvodila su ples prstiju, bacajući sjekire kratkih držaka jedan na drugog. Majstorija je bila u tome da se sjekira uhvati ili preskoči ne promašivši korak. Zvao se to ples prstiju jer je obično završavao kad bi koji od plesača izgubio jedan... ili dva, ili svih pet.

Ni plesači ni pijanci nisu se puno obazirali na Theona Greyjoya dok je ovaj grabio prema podiju. Knez Balon zauzeo je Prijestolje od Slan-kamena, izrezbareno u obliku orijaške lignje iz goleme gromade uljanog crnog kamena. Legenda je kazivala da su ga Prvi ljudi pronašli na obali Starog Wyka kad su stupili na Željezno otočje. S lijeve strane visokog stolca bijahu Theonovi stričevi. Asha se udobno smjestila s njegove desne strane, na počasnom mjestu. "Okasnio si, Theone", primijeti knez Balon.

"Molim za vaš oprost." Theon zauzme prazno mjesto pokraj Ashe. Sagnuvši se bliže, zasikće joj u uho: "Na mom si mjestu."

Ona se okrene k njemu bezazlenih očiju. "Brate, sigurno si pogriješio. Tvoje mjesto je u Oštrozimlju." Njezin osmijeh je sjekao. "A gdje je sva tvoja lijepa odjeća? Čula sam da ti se sviđaju svila i baršun na koži."354

Ona je bila u mekoj zelenoj vuni, jednostavnog kroja, a tkanina je prijanjala uz vitke obrise njezina tijela.

"Tvoj oklop od veriga mora da je zahrđao, sestro", uzvрати on. "Velika šteta. Volio bih te vidjeti svu u željezu."

Asha se samo nasmije. "Možda i hoćeš, mali brate... ako misliš da će tvoja *Morska kučka* održati korak s mojim *Crnim vjetrom*." Jedan od slugu njihova oca priđe bliže, noseći vrč vina. "Piješ li pivo ili vino večeras, Theone?" Ona se nagne bliže. "Ili si još uvijek žedan okusa mog majčinskog mlijeka?"

On porumeni. "Vino", reče sluzi. Asha mu okrene leđa i udari šakom po stolu, vičući da joj donesu pivo.

Theon odreže hljebac kruha napola, izdubi zdjelu i pozove kuhara daje napuni ribljim gulašem. Od mirisa gustog vrhnja bilo mu je pomalo zlo, ali se primorao da nešto pojede. Popio je dovoljno vina da pro-lebdi kroz dva jela. *Ako se izrigam, bit će to po njoj*. "Zna li otac da si se udala za njegova brodograditelja?" upita on svoju sestru.

"Ne više od Sigrina." Ona slegne ramenima. "*Esgredje* bio prvi brod koji je sagradio. Nazvao ga je po svojoj majci. Teško je reći koga više ljubi."

"Svaka tvoja riječ bila je laž."

"Ne *svaka*. Sjećaš se kad sam ti rekla da volim biti na vrhu?" Asha se naceri.

To ga samo još više razgnjevi. "Sve ono o tome da si udana žena, i da nosiš dijete..."

"O, taj dio je bio istinit." Asha skoči na noge. "*Rolfe, ovamo*", vikne jednom od plesača prstiju, podižući ruku. On je ugleda, zavrti se, i odjednom sjekira poleti iz njegove ruke, a oštrica zasvjetluca dok se prevrtala s kraja na kraj kroz svjetlost zublji. Theon je imao vremena za pri-gušen uzdah prije nego što je Asha ščepala sjekiru u zraku i zarila je u stol, presjekavši njegovu zdjelu napola i poprskavši njegov plašt mašću. "Evo mog plemenitog muža." Njegova sestra segne u svoju halju i isuče nož između svojih grudi. "A ovo je moje slatko dojenče."

Nije mogao predočiti kako je izgledao u tom času, ali iznenada Theon Greyjoy shvati daje Velika dvorana odzvanjala od smijeha. Sve je to bilo upućeno njemu. Čak se i njegov otac osmijehivao, prokleti bili bogovi, a njegov stric Victarion hihotao je na sav glas. Najbolji odgovor kojemu se mogao dosjetiti, bio je mučan smiješak. *Vidjet ćemo tko će se smijati kad se sve ovo završi, kučko*. Asha iščupa sjekiru iz stola i dobaci je natrag plesačima, uz zvižduke i glasne poklike. "Bilo bi ti bolje da poslušаш ono što sam ti rekla o odabiru posade." Sluga im ponudi pladanj, ona ubode posoljenu ribu i pojede je s kraja svog noža. "Da si se potrudio naučiti najosnovnije o Sigrinu, nikad te ne bih uspjela prevariti. Deset godina si strahovuk, iskrcaš se ovdje i misliš prinčevati otocima, ali ne znaš ništa i ne poznaješ nikog. Zašto bi se ljudi borili i umirali za tebe?"

"Ja sam njihov zakoniti princ", ukočeno će Theon.

"Po zakonima zelenih zemalja, možda jesi. Ali mi ovdje stvaramo vlastite zakone, ili si zaboravio?"

Mršteći se, Theon se okrene kako bi se posvetio zdjeli pred sobom iz koje je curilo. Za malo vremena imat će gulaš u svom krilu. Vikne sluzi da to počisti. *Polovicu svog života čekao sam da se vratim kući, a zašto? Radi rугanja i prezira?* Ovo nije bio Pyke kojeg se sjećao. No je li se sjećao? Bio je tako mlad kad su ga odveli za taoca.

Gozba je bila prilično oskudna stvar, slijed ribljih gulaša, crnog kruha i nezačinjene jaretine. Najukusnije što je Theon pronašao za jelo bila je pita od luka. Pivo i vino nastavili su teći dobroano nakon stoje posljednje od jela bilo raščišćeno.

Knez Balon Greyjoy ustane sa Stolca morskog kamena. "Završite s pićem i dodite u moju dnevnu odaju", zapovjedi svojim drugovima na podiju. "Moramo razraditi planove." Ostavi ih bez ijedne druge riječi, okružen dvojicom svojih stražara. Njegova braća odmah su ga slijedila. Theon ustane da će poći za njima.

"Moj mali bratac u žurbi želi otići." Asha podigne svoj rog za pijenje i zatraži još piva.

"Naš knez otac čeka."

"I čekao je, mnogo godina. Neće mu nauditi da pričekа još malo... ali ako se bojiš njegova gnjeva, svakako pohitaj za njim. Ne bi ti trebao biti problem sustići naše stričeve." Ona se osmijehne.

"Jedan je naposljetku opijen morskom vodom, a drugi je veliki sivi vol toliko tup da će se sigurno izgubiti."

Theon sjedne natrag, razljučen. "Ne trčim ni za jednim čovjekom." "Za čovjekom ne, ali za svakom ženom?"

"Nisam ja tebe zgrabio za udo."

"Ja ga nemam, sjećaš se? Zgrabio si me za svaki drugi dio prilično brzo."

Mogao je osjetiti kako se rumenilo prikrada njegovim obrazima. "Ja sam muškarac s muškom glađu. Kakvo si ti neprirodno stvorenje?"

"Samo stidljiva djevica." Ashina ruka sune pod stol kako bi uhvatila njegovo udo u stisak. Theon umalo skoči sa stolca. "Što je, zar ne želiš da te usmjerim u luku, brate?"

"Brak nije za tebe", zaključuje Theon. "Kad budem na vlasti, mislim da ću te otproviti nijemim sestrama." On zaletura na noge i nesigurno se udalji da pronađe svog oca.

Kiša je padala u času kad je dospio do lelujavog mosta prema Morskoj kuli. Njegova utroba se mutila i pjenila poput valova, a vino učinilo noge nesigurnima. Theon zaškripi zubima i čvrsto ščepa uže dok je prelazio na drugu stranu, pretvarajući se da steže Ashin vrat.

Dnevna odaja bila je vlažna i izložena propuhu kao uvijek. Zakopan pod svojim haljama od tuljanova krzna, njegov je otac sjedio pred že-ravnikom sa svojom braćom sa svake strane.

Victarion je pripovijedao o plimama i vjetrovima kad je Theon ušao, ali knez Balon mu mahne da ušuti. "Razradio sam svoje planove. Vrijeme je da ih počujete."

"Imao sam nekoliko prijedloga—"

"Kad mi ustreba tvoj savjet, zatražit ću ga", reče njegov otac. "Primili smo pticu iz Starog Wyka. Dagmer dovodi Bubnjeve i Kamene kuće. Ako nam bog podari dobre vjetrove, otplovit ćemo kad stignu... ili ćeš ti. Odlučio sam da im ti zadaš prvi udarac, Theone. Povest ćeš osam dugih brodova na sjever—"

"Osam?" Njegovo lice porumeni. "Čemu se mogu nadati da ću postići sa samo osam dugih brodova?"

"Opljačkat ćeš Kamenitu obalu, napadajući ribarska sela i potapajući svaki brod koji slučajno susretneš. Moguće je da ćeš izvući neke od sjevernjačkih knezova iz njihovih kamenih zidova.

Aeron će ti se pridružiti, i Dagmer od Raskoljene čeljusti."

"Neka Utopljeni bog blagoslovi naše mačeve", reče svećenik.

Theon se osjećao kao da je dobio pljusk. Slali su ga da obavi razbojnički posao, paležom istjerujući ribare iz njihovih koliba i silujući njihove ružne kćeri, no činilo se da mu knez Balon nije vjerovao da će učiniti čak i toliko. Dovoljno je zlo što će morati trpjeti mrke poglede i pokude Vlažnokosog. Ako im se pridruži i Dagmer od Raskoljene čeljusti, njegovo će zapovjedništvo postojati samo formalno.

"Asha, moja kćeri," nastavi knez Balon, a Theon se okrene da vidi kako se njegova sestra nečujno ušuljala u odaju, "ti ćeš povesti trideset dugih brodova izabranih ljudi oko rta Morskog zmaja.

Iskrcat ćeš se na plimnim prudovima sjeverno od Dubokogajskog humka. Stupaj hitro, i zamak možda padne prije nego što postanu svjesni da ste ih napali."

Asha se osmijehne poput mačke u vrhnju. "Oduvijek sam željela zamak", reče ljupko.

"Onda si osvoji jedan."

Theon je morao pregristi jezik. Dubokogajski humak bio je utvrda Glovera. Kako su i Robbet i Galbart ratovali na jugu, bio je slabo branjen, a kad jednom zamak padne, željezni će narod imati sigurnu bazu u srcu sjevera. *Ja sam trebao biti taj kojega će poslati da zauzme Dubokoga*). On je poznao Dubokogajski humak, posjetio je Gloveru nekoliko puta s Eddardom Starkom.

"Victarione," knez Balon će svome bratu, "glavni napad past će na tebe. Kad moji sinovi zadaju svoje udarce, Oštrozimlje će morati odgovoriti. Vjerojatno ćeš naići na mali otpor dok budeš plovio duž Slanog koplja i Grozničave rijeke. U glavnim vodama, bit ćeš manje od dvadeset milja od jarka Cailin. Prevlaka je ključ kraljevstva. Već zapovijedamo zapadnim morima. Kad jednom budemo držali jarak Cailin, štene neće moći povratiti sjever... a ako bude dovoljno lud da pokuša, njegovi će neprijatelji zatvoriti južni kraj ceste za njim, a dječak Robb će se naći uhvaćen poput štakora u boci."

Theon više nije mogao šutjeti. "Smion plan, oče, ali knezovi u svojim zamcima—" Knez Balon mu pregazi riječi svojim. "Knezovi su otišli na jug sa štenetom. Oni koji su ostali, kukavice su, starci i zeleni dječaci. Predat će se ili pasti, jedan za drugim. Oštrozimlje nam se može odupirati godinu dana, ali što s tim? Ostatak će biti naš, šume, polja i dvori, a mi ćemo narod učiniti našim slugama i ženama od soli."

Aeron Vlažnokosi podigne svoje ruke. "A vode gnjeva dići će se visoko, i Utopljeni će bog rasprostrijeti svoju vladavinu preko zelenih krajina!"

"Što je mrtvo, nikad ne može umrijeti", zapjevuši Victarion. Knez Balon i Asha ponove njegove riječi poput jeke, a Theon nije imao izbora nego mumljati zajedno s njima. A tada je bilo svršeno

Vani je kiša padala jače nego ikad. Most od užadi izvrtao se i previ-jao pod njegovim nogama. Theon Greyjoy zastane po sredini luka i stane proučavati stijene pod sobom. Zvuk valova bijaše razorna grmljavina, a mogao je okusiti slani prah na svojim usnama. Iznenadan zapuh vjetra učini da izgubio tlo pod nogama, i posrne na koljena.

Asha mu pomogne ustati. "Ne možeš ni svoje vino podnijeti, brate."

Theon se osloni na njezino rame i dopusti joj da ga prevede preko skliskih daščica. "Više si mi se sviđala kad si bila Esgred", reče joj op-tužujućim tonom.

Ona se nasmije. "Pošteno rečeno. *Ti* si mi se više sviđao kad ti je bilo devet."

tyrion

Kroz vrata dopre tih zvuk visoke harfe, izmiješan s cilikom frula. Pjevačev glas prigušivali su debeli zidovi, no Tvrion je poznavao stih. Ljubio sam djevu lijepu poput ljeta, prisjeti se, sa sunčevim svjetlom u kosi...

Ser Meryn Trant čuvao je kraljičina vrata ove noći. Njegovo gundavo "Moj gospodaru" učini se Tyrionu malko uskogrudnim, ali mu je, unatoč tome, otvorio vrata. Pjesma se naglo prekine dok je dugim koracima ulazio u sestrinu ložnicu.

Cersei je počivala na hrpi jastuka. Njezine su noge bile gole, zlatna kosa vješto razbarušena, njezina haljina od zeleno-zlatnog brokata koji je hvatao svjetlost svijeća i ljeskao se kad je podigla pogled. "Mila sestro," reče Tvrion, "kako lijepo izgledaš večeras." Okrene se pjevaču. "I ti također, rođače. Nisam imao pojma da imaš tako ljubak glas."

Pohvala ozlovolji Ser Lancela; pomislio je da mu se možda ruga. Tvrionu se učini da je momak porastao tri palca otkako je postao vitezom. Lancel je imao gustu kosu boje pijeska, zelene lannisterske oči, i crtu mekih plavih malja na gornjoj usni. U šesnaestoj godini, bio je proklet svojom mladenačkom samouvjerenošću, neprožetom niti jednim tragom duhovitosti ili dvojbe u sebi, i vjenčanom bahatošću koja je bila tako prirodna u onima koji su rođeni plavokosi, snažni i naočiti. Njegovo nedavno uzdignuće samo ga je pogoršalo. "Je li Njezina Milost poslala po vas?" htio je znati momak.

"Ne, koliko se ja sjećam", prizna Tyrion. "Žalosti me što remetim tvoje užitke, Lancele, ali slučajno moram razgovarati o važnim stvarima sa svojom sestrom."

Cersei ga sumnjičavo promotri. "Ako si ovdje zbog one prosjačke braće, Tvrione, poštedi me svojih predbacivanja. Neću dopustiti da šire svoju prljavu izdaju po ulicama. Mogu propovijedati jedan drugome u tamnicama."

"I držati se sretnima što imaju tako blagu kraljicu", doda Lancel. "Ja bih im iščupao jezike."

"Jedan se čak usudio reći da su nas bogovi kaznili jer je Jaime umorio pravog kralja", objavi Cersei. "Neću to trpjeti, Tvrione. Dala sam ti dovoljno prilika da se obračunaš s ovim gnjidama, ali ti i tvoj Ser Jacelyn ništa niste učinili, te sam zapovjedila Vylarru da se pobrine za to."

"A on je to i učinio." Tyrion se *zaista* razgnjevio kad su crveni plaševi odvukli pola tuceta rogobatnih proroka u tamnice ne posavjetovav-ši se s njim, ali oni nisu bili dovoljno važni da bi se borio za njih. "Nedvojbeno će nam svima dobro doći malko mira na ulicama. No nisam zbog toga došao. Imam novosti koje ćeš htjeti čuti, mila sestro, ali njih je bolje prenijeti u četiri oka."

"Vrlo dobro." Harfist i frulaš se naklone i pohitaju van, a Cersei kreposno poljubi svog rođaka u obraz. "Ostavi nas, Lancele. Moj brat je bezopasan kad je sam. Da je doveo svoje ljubimce, već bismo ih bili nanjušili."

Mladi vitez dobaci svom stricu zloban pogled i zalupi vratima za sobom. "Moraš znati kako tjeram Shaggu da se kupa jednom u četrnaest dana", reče Tyrion kad je ovaj otišao.

"Vrlo si zadovoljan sobom, zar ne? Zašto?"

"Zašto ne?" reče Tvrion. Svakog dana, svake noći, čekići su odzvanjali Ulicom čelika, a njegov veliki lanac bivao sve dulji. On skoči na veliku natkrivenu postelju. "Je li ovo postelja u kojoj je umro Robert? Čudi me što si je zadržala."

"Daje mi lijepe snove", ona će. "A sad ispljuni svoj posao i odbauljaj odavde, Vražićku."

Tyrion se osmjehne. "Knez Stannis je isplovio iz Zmajeva kamena."

Cersei skoči na noge. "A ti još sjediš tu cereći se poput bundeve na žetvenom slavlju? Je li Bywater pozvao Gradsku stražu? Moramo istom poslati pticu u Harrenhal." Dotad se on već smijao. Ona ga zgrabi za ramena i protrese. "Prestani. Jesi li lud, ili pijan? *Prestani!*"

Jedva je mogao izbaciti riječi. "Ne mogu", dahne. "Previše je... bogovi, previše je smiješno.. .Stannis..."

"Što?"

"Nije otplovio protiv nas", uspije izustiti Tyrion. "Podigao je opsadu Krajoluje. Renly mu jaše ususret."

Nokti njegove sestre zariju se bolno u njegove mišice. Na trenutak je piljila u njega u nevjerici, kao da je počeo brbljati na neznanom jeziku. "Stannis i Renly se *bore jedan protiv drugog?*" Kad je kimnuo glavom, Cersei stane hihotati. "Bogovi smilujte se," dahne ona, "počinjem vjerovati daje Robert bio *onaj pametni.*"

Tyrion zabaci glavu i grohotom se nasmije. Smijali su se zajedno. Cersei ga povuče s postelje i zavrti ga ukруг te ga čak i zagrli, na trenutak lakoumna poput djevojčice. Kad ga je pustila, Tvrion je bio bez daha i vrtjelo mu se u glavi. Posrnuo je do njezina stola za posuđe i stavio ruku na nj da povrati ravnotežu.

"Misliš li da će između njih zaista doći do bitke? Ako se nekako slože—"

"Neće", reče Tyrion. "Odveć su različiti, a opet odveć slični, a nijedan nikad nije mogao podnijeti onog drugog."

"A Stannis je oduvijek držao da su ga na prevaru lišili Krajoluje", zamišljeno će Cersei.

"Pradjedovsko sijelo kuće Baratheon, njegovo po pravima... da znaš koliko je puta došao Robertu pjevajući istu dosadnu pjesmu onim sumornim ožalošćenim tonom koji mu je prirodan. Kad je Robert dao mjesto Renlyju, Stannis je stisnuo svoju čeljust tako čvrsto da sam mislila da će polomiti zube."

"Primio je to kao uvredu." "Bilo je to i rečeno kao uvreda", reče Cersei. "Hoćemo li podići kalež u slavu bratske ljubavi?" "Da", odvrati ona, bez daha. "O bogovi, da."

Bio joj je okrenut leđima dok je punio dva kaleža slatkim crvenim vinom iz Sjenice. Bilo je najlakše na svijetu usuti prstohvat finog praha u njezin kalež. "Za Stannisa!" reče dok joj je pružao vino. *Bezopasan kad sam sam, je li?*

"Za Renlyja!" odvrati ona, smijući se. "Neka bojuju dugo i teško, i nek' ih Drugi obojicu odnesu!"

Je li ovo Cersei koju Jaime vidi? Kad se smijala, vidio si koliko je uistinu bila lijepa. *Ljubio sam djevu lijepu poput ljeta, sa sunčevim svjetlom u kosi.* Gotovo mu je bilo žao što ju je otrovao.

Idućeg jutra, dok je prekidao svoj post, stigao je njezin glasnik. Kraljica se loše osjeća, i nije u stanju ostaviti svoje odaje. *Nije u stanju ostaviti svoj nužnik, bolje rečeno.* Tvrion ispusti prikladne suosjećajne zvukove i pošalje glas Cersei da se ne brine, on će pregovarati sa Ser Cleosom kako su se dogovorili.

Željezno prijestolje Aegona Osvajača bijaše čvor neugodnih bodljikavih žica i naoštrenih metalnih zubi koji je samo čekao na neku budalu koja bi pokušala zasjesti odveć udobno, a od stuba su se njegove zakrčljale noge grčile dok se uspinjao prema njemu, odveć svjestan kakav je nemoguć prizor morao pružati. No jedno se moglo reći za nj. Bilo je *visoko.*

Lannisterski stražari stajali su nijemo u svojim grimiznim plaštima i polukacigama s lavljim krestama. Ser Jaceh/novi zlatni plaštovi stajali su im sučelice na suprotnoj strani dvorane. Stube trona podbočili su Bronn i Ser Preston od Kraljevske straže. Dvorani su ispunili galeriju dok su se molitelji zbili u blizini golemih vrata od hrastovine i bronce. Šansa Stark izgledala je posebno ljupko ovog jutra, premda joj je lice bilo blijedo poput mlijeka. Knez Gyles je stajao kašljući, dok je siroti bratić Tyrek nosio svoju kabanicu mladoženje od hermelina i baršuna. Od njegova

vjenčanja s malom kneginjicom Ermesandom prije tri dana, ostali štitonoše počeli su ga zvati "Dojilja" i pitali ga kakvu je vrstu pelena njegova nevjestica nosila u njihovoj prvoj bračnoj noći. Tvrior pogleda na sve njih s visine, i otkrije kako mu se to sviđa. "Pozovite naprijed Ser Cleosa Freya." Njegov glas odzvanjao je kamenim zidovima i čitavom duljinom dvorane. I to mu se svidjelo. *Šteta što Shae ne može biti ovdje da to vidi*, pomisli. Zatražila je da dođe, ali bilo je to nemoguće.

Ser Cleos prijeđe dugačak put između zlatnih plašteva i onih grimiznih, ne gledajući ni desno ni lijevo. Dok je klečao, Tvrior primijeti kako je njegov rođak gubio kosu.

"Ser Cleose", Maloprsti će s vijećničkog stola, "imate našu zahvalnost što ste nam donijeli ovu ponudu mira od kneza Starka."

Veliki meštar Pvcelle pročisti grlo. "Kraljica regentica, Kraljev Namjesnik i Malo vijeće razmotrili su uvjete koje je ponudio ovaj samozvani Kralj na Sjeveru. Nažalost, oni ne zadovoljavaju, i morat ćete tako reći sjevernjacima, Ser."

"Ovo su *naši* uvjeti", reče Tyrion. "Robb Stark mora položiti svoj mač, zakleti se na vjernost i vratiti se u Oštrozimplje. Mora osloboditi mog brata neozlijeđenog, i staviti svoju vojsku pod Jaimeovu zapovijed, kako bi stupala protiv pobunjenika Renlvja i Stannisa Baratheona. Svaki od Starkovih vazala mora nam poslati po jednog sina kao taoca. Kći i će dostajati gdje sinova nema. S njima će se postupati blago i udijelit će im se visoka mjesta ovdje na dvoru, dokle god njihovi očevi ne počine nove izdaje."

Cleos Frey izgledao je bolesno. "Moj kneže Namjesnice," reče, "knez Stark nikad neće pristati na takve uvjete."

Nismo ni očekivali da hoće, Cleose. "Recite mu da smo podigli još jednu veliku vojsku kod Bacačeve hridi, da će ga ona ubrzo napasti sa zapada dok moj knez otac bude napredovao s istoka. Recite mu da stoji sam, bez nade u saveznike. Stannis i Renly Baratheon ratuju jedan protiv drugoga, a princ Dornea pristao je vjenčati svog sina Trvstana za princezu Mvrcellu." Uzdasi zadovoljstva i prepasti podjednako se uzdi-goše iz galerije i dna dvorane. "Što se tiče mojih rodaka," nastavi Tvrior, "nudimo Harriona Karstarka i Ser Wylisa Manderlyja za Willema Lannistera, te kneza Cerwyna i Ser Donnela Lockea za vašeg brata Tiona. Recite Starku da dva Lannistera vrijede kao četiri sjevernjaka u svako doba." Pričeka da smijeh zamre. "Kosti svog oca će dobiti, kao gestu Joffrevjeve dobre volje."

"Knez Stark je također *zatražio* svoje sestre i očev mač", podsjeti ga Ser Cleos.

Ser Ilyn Payne stajao je nijem, balčak velebnog mača Eddarda Starka uzdizao mu se iznad jednog ramena. "Led", reče Tyrion. "Njega će dobiti kad se izmiri s nama, ne prije."

"Kako velite. A njegove sestre?"

Tyrion zirne prema Šansi, te osjeti ubod sažaljenja dok je govorio: "Sve dotle dok on ne oslobodi mog brata Jaimea, neozlijeđenog, one će ostati ovdje kao taoci. Kako će se prema njima odnositi, ovisit će o njemu." *A ako bogovi budu milostivi, Bywater će pronaći Aryju živu, prije nego što Robb sazna da je nestala.*

"Prenijet ću mu vašu poruku, moj gospodaru."

Tvrior čupne jednu od iskrivljenih oštrica koje su stršile iz naslona za ruku na prijestolju. *sada udar.* "Vylarre", zovne on.

"Moj kneže."

"Ljudi koje je Stark poslao, dostaju da zaštite kosti kneza Eddarda, ali jedan Lannister bi trebao imati lannistersku pratnju", izjavi Tvrior. "Ser Cleos je kraljičin bratić, i moj. Mirnije ćemo spavati ako ga vi zaštitite na povratku u Rijekotok."

"Na vašu zapovijed. Koliko ljudi moram povesti?" "Pa, sve."

Vvlarr je stajao poput čovjeka načinjena od kamena. Veliki meštar Pvcelle ustane, dahćući: "Moj kneže Namjesnice, to ne može... vaš otac, sam knez Tywin, poslao je ove dobre ljude u naš grad da zaštite kraljicu Cersei i njezinu djecu..."

"Kraljevska garda i Gradska straža dovoljna su im zaštita. Neka vas bogovi prate na vašem putu, Vvlarre."

Za vijećničkim stolom Varys se znalački osmjehivao, Maloprsti je sjedio hineći dosadu, a Pycelle je zijevao poput ribe, blijed i smućen. Glasnik iskorači naprijed. "Ako tko ima kakvih pitanja koje želi postaviti Kraljevu Namjesniku neka govori sada, ili ode i o tome šuti."

"Ja želim da me se čuje." Vitak čovjek sav u crnom progura se između Redwynovih blizanaca.

"Ser *Alliser!*" usklikne Tvrion. "Pa, nisam imao pojma da ćete doći na dvor. Trebali ste mi poslati glas."

"Jesam, kao što dobro znate." Thorne¹ je bio bodljikav poput svog imena, suhonjav pedesetogodišnjak, oštih crta lica, grubih očiju i grubih šaka, crne kose prošarane sjedinama.

"Bijah izbjegavan, zanemarivan, i ostavljen da čekam poput kakvog prostog sluga."

"Zaista? Bronne, ovo nije dobro učinjeno. Ser Alliser i ja stari smo prijatelji. Šetali smo Zidom zajedno."

Thorn, *engi*, trn.

"Mili Ser Allisere," promrmlja Varys, "ne smijete o nama misliti odveć strogo. Toliki traže milost našeg Joffreyja, u ova nevoljna i burna vremena."

"Nevoljnija nego što znate, eunuše."

"Kad ga vrijeđamo izravno u lice oslovljavamo ga s *moj Kneže Eunuše*", upadne Maloprsti.

"Kako vam možemo biti od pomoći, dobri brate?" upita Veliki meštar Pycelle umirujućim glasom.

"Vrhovni zapovjednik poslao me Njegovoj Milosti kralju", odvrati 'Thorne. "Stvar je preozbiljna da se prepusti slugama."

"Kralj se igra svojim novim samostrelom", reče Tvrion. Da se riješi Joffreyja trebao mu je tek nezgrapn myrijski samostrel koji je izbacivao tri strelice istovremeno, a on nije imao mira dok ga nije odmah iskušao. "Možete se obratiti slugama ili o tome šutjeti."

"Kako želite", reče Ser Alliser, s nezadovoljstvom u svakoj riječi. "Poslali su me da vas izvijestim kako smo pronašli dva izvidnika, davno nestala. Bijahu mrtvi, no kad smo donijeli trupla natrag na Zid noću su ponovno ustala. Jedan je umorio Ser Jaremyja Rvkkera, dok je drugi pokušao ubiti vrhovnog zapovjednika."

U daljini, Tvrion začu nečiji prigušeni smijeh. *Kani li mi se narugati ovom budalaštinom?*

Nelagodno se promeškolji i zirne dolje u Varysa, Maloprstog i Pycellea, pitajući se nije li jedan od njih imao udjela u ovom. Patuljak je u najboljem slučaju uživao slabu vlast nad dostojanstvom. Jednom kad mu se dvor i kraljevstvo počne smijati, bio je proklet. Pa ipak... pa ipak...

Tvrion se sjeti hladne noći pod zvijezdama kad je stajao pokraj dječaka Jona Snowa i velikog bijelog strahovuka na vrhu Zida na kraju svijeta, zureći u mračno bespuće s druge strane. Tada je osjetio... što?... *nešto*, svakako, stravu koja je sjekla poput ledenog sjevernog vjetrova. Strahovuk je zavijao u noći, a zvuk je poslao drhtaj kroz njega.

Ne budi budala, reče samom sebi. *Strahovuk, vjetar, mračna šuma, to ništa ne znači. Pa ipak...*

Naučio je voljeti starog Jeora Mormonta tijekom svog boravka u Crnom zamku. "Nadam se daje Stari Medvjed preživio ovaj napad?"

"Jest."

"I da su vaša braća ubila ove, ah, mrtvace?"

"Jesmo."

"Sigurni ste da su ovaj put mrtvi?" Tvrion upita blago. Kad se Bronn zagrcnuo od prigušenog smijeha, znao je kako mora nastaviti. "Zaista, zaista mrtvi?"

"Bili su mrtvi i prvi put", okosi se Ser Alliser. "Blijedi i hladni, crnih ruku i nogu. Donio sam Jaredovu ruku, koju je s njegova trupla otrgnuo kopilanov strahovuk."

Maloprsti se pokrene. "A gdje je taj dražesni dokaz?"

Ser Alliser se nelagodno namršti. "On... istrunuo je dok sam čekao, nenaslušan. Nema se što više pokazati osim kostiju."

Cerekanje zazvoni dvoranom. "Kneže Baelish," dozove Tvrion odozgo Maloprstog, "kupite našem hrabrom Ser Alliseru stotinu lopata da ih ponese sa sobom na Zid."

"Lopata?" Ser Alliser sumnjičavo suzi oči.

"Budete li *pokapali* svoje mrtve, oni vam neće hodati", reče mu Tyrion, a dvor se otvoreno nasmije. "Lopate će učiniti kraj vašim nevoljama, uz par snažnih leđa koja će njima baratati. Ser Jacelyn, postarajte se da dobri brat dobije svoj izbor iz gradskih tamnica."

Ser Jacelyn Bywater reče: "Kako želite, moj kneže, ali ćelije su gotovo prazne. Yoren je uzeo sve prikladne ljude."

"Onda ih uhapsite još", reče mu Tyrion. "Ili razglasite da na Zidu ima kruha i repe, pa će otići svojom voljom." Grad je imao previše usta koja je morao hraniti, a Noćna straža neprestano potrebu za ljudima. Na Tyrionov znak, glasnik proglasi kraj, a dvorana se stane prazniti.

Ser Allisera Thornea nije bilo tako lako otpustiti. Čekao je na dnu Željeznog prijestolja kad je Tyrion sišao. "Mislite li da sam preplovio cijeli put od Istočne stražarnice pokraj mora kako bi me takvi kao vi izvrgnuli ruglu?" pjenio se, zagrativši mu put. "Ovo nije šala. Vidio sam svojim očima. Kažem vam, mrtvi hodaju."

"Trebali biste ih pokušati temeljitije ubijati." Tyrion se progura pokraj njega. Ser Allyser krene da će ga zgrabiti za rukav, ali Preston Green-field ga odgurne natrag. "Ne usuđujte se bliže, ser." Thorne je znao da mu je bolje ne izazvati viteza Kraljevske straže. "Vi ste budala, Vražićku", vikne Tyrionovim leđima.

Patuljak se okrene da ga pogleda. "Ja? Zaista? Zašto su se onda smijali vama, pitam se?" Blijedo se osmjehne. "Došli ste po ljude, zar ne?"

"Hladni se vjetrovi podižu. Zid netko mora čuvati."

"A da ga čuvate, potrebni su vam ljudi, koje sam vam dao... kao što ste mogli primijetiti, ako su vaše uši čule išta osim uvreda. Uzmite ih, zahvalite mi, i odlazite prije nego što budem primoran da vas ponovno nabodem na račju vilicu. Uručite moje srdačne pozdrave knezu Mormontu... i Jonu Snowu, također." Bronn uhvati Ser Allysera za lakat i nasilu ga izvede iz dvorane.

Veliki meštar Pycelle već je nekamo kliznuo, ali Varys i Maloprsti su sve ovo promatrali, od početka do kraja. "Počinjem vam se sve više i više diviti, moj kneže", prizna eunuh.

"Zadovoljili ste malog Starka kostima njegova oca i lišili svoju sestru njezinih zaštitnika jednim brzim udarcem. Dali ste crnom bratu ljude koje traži, riješili grad nekoliko gladnih usta, no učinili ste da se sve to doima poput lakrdije kako nitko ne bi mogao reći da se patuljak boji snarkovaca i kvrgavaca. O, vješto obavljeno."

Maloprsti pogladi svoju bradu. "Zaista kanite otjerati sve svoje stražare, Lannisteru?"

"Ne, kanim otjerati sve *sestrine* stražare." "Kraljica to nikad neće dopustiti."

"O, mislim da hoće. *Jajesam* njezin brat, a kad me budete dulje poznavali, uvidjet ćete da stojim iza svake svoje riječi."

"Čak i iza laži?"

"*Posebice* iza laži. Kneže Petyre, ćutim da niste zadovoljni mnome."

"Ljubim vas koliko sam vas uvijek ljubio, moj kneže. Iako ne uživam u tome da od mene prave budalu. Ako se Mvrcela uda za Trystana Martella, teško će se moći vjenčati s Robertom Arrynom, zar ne?"

"Ne, a da ne izazove golemu sablazan", prizna on. "Žalim zbog moje male smicalice, kneže Petvre, ali kad smo razgovarali, nisam znao da će Dornijac prihvatiti moju ponudu."

Maloprsti nije bio zadovoljan. "Ne volim kad mi se laže, moj kneže. Izostavite me iz svoje iduće varke."

Jedino ako i vi učinite isto za mene, pomisli Tyrion, zirkajući prema bodežu koji je ležao u koricama o Maloprstovu boku. "Ako sam vas uvrijedio, duboko mi je žao. Svi znaju koliko vas ljubimo, moj kneže. I koliko vas trebamo."

"Potrudite se i upamtite to." Maloprsti ih ostavi.

"Prošetajte sa mnom, Varyse", reče Tyrion. Otišli su kraljevim vratima iza trona, eunuh svojim papučama lako kližući po kamenu.

"Knez Baelish govori istinu, znate. Kraljica vam nikad neće dopustiti da otjerate njezinu stražu."

"Hoće. Vi ćete se pobrinuti za to."

Osmijeh zatreperi oko Varvsovih punih usana. "Hoću li?"

"O, posve sigurno. Reći ćete joj da je to dio mog plana oslobađanja Jaimea."

Varys pomiluje naprašeni obraz. "Ovo će nesumnjivo uključiti četvoricu ljudi za kojima je vaš čovjek Bronn tako marljivo tragao po svim zabitima Kraljeva grudobrana. Lopov, trovač, glumac i ubojica."

"Odjenite ih u grimizne plašteve i lavlje kacige, i neće se razlikovati od nijednog drugog stražara. Tragao sam neko vrijeme za smicalicom koja bi ih dovela u Rijekotok prije nego što sam se dosjetio da ih sakrijem svima na očigled. Ujahat će na glavne dveri, razvijajući lannisterske stjegove i prateći kosti kneza Eddarda." Osmjehne se iskrivljeno. "Na ta četiri čovjeka budno bi se pazilo. Četvorica među stotinom mogu se izgubiti. Stoga moram poslati prave stražare jednako kao lažne... što ćete reći mojoj sestri."

"A za spas njezina ljubljenog brata, ona će pristati, unatoč svojim sumnjama." Uputili su se niz napuštenu kolonadu. "Ipak, gubitak njezinih crvenih plašteva nedvojbeno će je učiniti nemirnom."

"Volim je nemirnu", reče Tvrion.

Ser Cleos Frey otputovao je tog istog popodneva, praćen Vvlarrom i stotinom lannisterskih stražara u crvenim plaštevima. Ljudi koje je Robb Stark poslao pridružili su im se kod Dveri bogova na dugom putu na zapad.

Tvrion zatekne Timetta gdje se kocka u barakama sa svojima Izgorjelima. "Dodi u moju dnevnu odaju u ponoć." Timett mu uputi oštar jednook pogled, i otresito kimne glavom. Nije bio za duge govore.

Te noći gostio se s Kamenim vranama i Mjesečevom braćom u Maloj dvorani, iako se ovaj put klonio vina. Nije želio ni u kom slučaju izgubiti glavu. "Shagga, kakav je ovo mjesec?"

Shaggin mrki pogled bio je strahotan prizor. "Crni, mislim."

"Na zapadu, zovu ga izdajnikov mjesec. Pokušaj se noćas odviše ne napiti, i postaraj se da ti je sjekira oštra."

"Sjekira Kamene vrane uvijek je oštra, a Shaggine su sjekire najoštrije od sviju. Jednom sam čovjeku odsjekao glavu, ali on to nije znao sve dok nije pokušao počesljati kosu. Tad mu je otpala."

"A zbog toga ti nikad ne češljaš svoju?" Kamene vrane riknuše od smijeha i stadoše toptati nogama, a Shagga je urlao najglasnije od svih.

Do ponoći, zamak bijaše tih i mračan. Nedvojbeno je nekoliko zlatnih plašteva uočilo da ostavljaju Namjesnikovu kulu, ali nitko nije podigao glas. Bio je Kraljev Namjesnik, a kamo je išao bila je njegova stvar.

Tanka drvena vrata raspukla su se uz gromovit *tres* pod petom Shaggine čizme. Komadići poletješe unutra, a Tvrion začu ženin uzdah straha. Shagga rasiječe vrata trima velikim zamasima svojom sjekicom i progura se kroz ruševinu. Timett gaje slijedio, a potom Tvrion, koračajući oprezno preko iverja. Vatra je dogorjela do nekoliko užarenih ugaraka, a sjene su padale gusto po spavaćoj odaji. Kad je Timett otrgnuo teške zastore s postelje, naga služavka upiljila se u njih širokim bijelim očima. "Molim vas, moja gospodo", kumila je, "nemojte me povrijediti." Skutrla se dalje od Shagge, rumena i prestrašena, pokušavajući pokriti svoje čari rukama i želeći još jednu ruku.

"Idi", reče joj Tvrion. "Nisi ti ta koju želimo." "Shagga želi ovu ženu."

"Shagga želi svaku kurvu u ovom gradu kurvi", potuži se Timett, sin Timettov.

"Da", reče Shagga, bestidno. "Shagga bi joj dao snažno dijete."

"Bude li htjela snažno dijete, znat će koga valja potražiti", reče Tvrion. "Timette, otprati je van... nježno, ako možeš."

Izgorjeli povuče djevojku s postelje i napola odmaršira s njome, a napola je odvuče preko odaje. Shagga ih je promatrao kako odlaze, žalostan poput šteneta. Djevojka posrne preko skršenih vrata i izađe u hodnik, potpomognuta odlučnim Timettovim stiskom. Nad njihovim glavama, kreštali su gavrani.

Tvrion povuče meku ponjavu s postelje, otkrivši Velikog meštra Pvcella pod njom. "Recite mi, odobrava li Citadela vaše lijeganje sa služavkama, meštre?"

Starac bijaše nag poput djevojke, iako je činio znatno manje privlačan prizor. Ovaj put, njegove teško zastrte oči bijahu širom otvorene. "K-koje je značenje ovog? Ja sam star čovjek, vaš vjerni sluga..."

Tyrion se uspne na postelju. "Tako vjeran da ste poslali samo jedno moje pismo Doranu Martellu. Ostala ste dali mojoj sestri."

"N-ne", zacvili Pvcelle. "Ne, to je laž, kunem se, nisam ja. Varys, Varys je bio, Pauk, upozorio sam vas—"

"Zar svi meštiri lažu tako loše? Rekao sam Varysu da dajem princu Doranu svog nećaka Tommena na odgajanje. Rekao sam Maloprstom kako kanim Mvrcellu udati za kneza Roberta od Orlova gnijezda. Nikome nisam rekao da sam ponudio Mvrcellu Dornijcima... to je jedino zapisano u pismu koje sam povjerio *vama*."

Pvcelle ščepa krajičak plahte. "Ptice su se izgubile, poruke ukrade ili prodale... bio je Varys, ima stvari koje bih vam mogao ispriповjediti o tom eunuhu od kojih bi vam se sledila krv..."

"Moja gospa više voli kad mi je krv vruća."

"Ne zavaravajte se, za svaku tajnu koju eunuh došapne u vaše uho, sedam ih zadrži za sebe. A Maloprsti, taj je..."

"Znam sve o knezu Petyru. On je gotovo jednako nepouzdan kao vi. Shagga, odsijeci mu njegovu muškost i baci je kozama."

Shagga podigne golemu sjekiru s dva sječiva. "Ovdje nema koza, Polutane."

"Snađi se."

Ričući, Shagga skoči naprijed. Pvcelle krikne i pomokri se na postelju, a mokraća je štrcala u svim pravcima dok je pokušavao odgmizati u stranu. Divljak ga uhvati za kraj njegove valovite bijele brade i odreže tri četvrtine jednim jedinim zamahom sjekire.

"Timette, držiš li da će naš prijatelj biti susretljiviji bez onih brkova iza kojih se skriva?" Tyrion upotrijebi komad plahte da otare mokraću s čizama.

"Ubrzo će reći istinu." Tama se skupljala u praznoj jami Timettova izgorjela oka. "Mogu nanjušiti zadah njegova straha."

Shagga baci rukovet vlasi na rogoz, te ščepa što je preostalo od brade. "Umirite se, meštire", nukao je Tyrion. "Kad se Shagga razgnjevi, ruke mu se tresu."

"Shaggine ruke nikad se ne tresu", gorostas će ozlojeđeno, pritiska-jući veliku oštricu u obliku polumjeseca pod Pycelleovu drhtavu čeljust i prerezavši još jedan čvor brade.

"Koliko dugo uhodite za moju sestru?" upita Tyrion.

Pvcellevo disanje bilo je brzo i plitko. "Sve što sam učinio, učinio sam za kuću Lannister." Sloj znoja pokrivao je široku kupolu starčeva čela, a pramenovi bijele kose prijanjali su uz njegovu naboranu kožu. "Uvijek... godinama... vaš knez otac, pitajte njega, uvijek sam bio njegov vjerni sluga... ja sam naložio Aervsu da otvori svoje dveri..."

Ovo uhvati Tyriona na prepad. Nije bio više od ružnog dječaćića na Bacačevoj hridi kad je grad pao. "Dakle i razaranje Kraljevog grudobrana bilo je vaše djelo?"

"Za kraljevstvo! Kad je jednom Rhaegar umro, rat je bio gotov. Ae-rys je bio lud, Viservs premlad, princ Aegon dojenče, ali kraljevstvo je trebalo kralja... Molio sam se da to bude vaš dobri otac, ali Robert je bio prejak, a knez Stark se kretao prebrzo..."

"Koliko ste ih izdali, pitam se? Aervsa, Eddarda Starka, mene... kralja Roberta također? Kneza Arrvna, princa Rhaegara? Gdje to počinje, Pvcelle?" *Znao* je gdje završava.

Sjekira očese jabučicu Pvcelleova vrata i pogladi mlohavu kožu pod njegovom čeljusti, ostrugavši posljednje dlačice. "Vi... niste bili ovdje", dahne kad se oštrica uspela prema njegovim obrazima.

"Robert... njegove rane... da ste ih vidjeli, pomirisali, ne biste sumnjali..."

"O, znam da je vepar obavio vaš posao... ali da je ostavio djelo po-ludovršeno, nedvojbeno biste ga vi bili završili."

"Bio je bijedan kralj... tašt, pijan, razvratan... odbacio bi vašu sestru, svoju vlastitu kraljicu... molim vas... Renly je kovao urotu da dovede djevca Visovrta na dvor, da zavede njegova brata... To je božja istina..."

"A kakvu je urotu kovao knez Arryn?" "*Znao* je", reče Pycelle. "O... o..."

"Znam što je znao", prasne Tyrion, koji nije želio da Shagga i Timett također znaju.

"Htio je poslati svoju ženu natrag u Orlovo gnijezdo, a sina da ga se odgaja na Zmajevu kamenu... Kanio je djelovati..."

"Pa ste ga najprije otrovali."

"Ne." Pycelle se nemoćno koprcalo. Shagga *zareži i* ščepa mu glavu. Ruka pripadnika klana bijaše tako velika da je mogao zdrobiti meštrovu lubanju poput ljuske jajeta.

Tyrion *tsne* na nj. "Vidio sam lyske suze među vašim otrovima. A otjerali ste meštra kneza Arrvna i sami ga njegovali, kako biste se uvjerali da će umrijeti."

"Neistina!"

"Obrij ga temeljitije", predloži Tyrion. "Ponovno vrat."

Sjekira opet poleti, stružući po koži. Tanak mlaz pljuvačke pojavi se u mjehurićima na Pycelleovim usnama dok su mu usta drhtala. "Pokušao sam spasiti kneza Arrvna. Kunem se—"

"Oprezno, Shagga, porezao si ga."

Shagga zareži. "Dolf je otac ratnika, ne brijača."

Kad je osjetio krv kako kaplje niz njegov vrat i na njegova prsa, starac zadrhti, a posljednja ga snaga ostavi. Izgledao je zgrčeno, sitnije i krhkije nego što je bio kad su mu provalili u odaju.

"Da," zajeca, *"da"*, Colemon je čistio, pa sam ga otjerao. Kraljica je željela kneza Arryna mrtvog. Nije to rekla, nije mogla. Varys je slušao, uvijek je slušao, ali kad sam je pogledao, znao sam. No nisam mu ja dao otrov, kunem se." Starac zaplače. "Varys će vam reći. Bio je to dječak, njegov štitonoša, Hugh su ga zvali. On je to morao učiniti. Pitajte svoju sestru, pitajte je."

Tyrionu se zgadi. "Vežite ga i odvedite odavde", zapovjedi. "Bacite ga u jednu od crnih ćelija." Izvukli su ga kroz razbijena vrata. "Lannisterovi," stenjao je, "sve što sam učinio bilo je za Lannisterove..."

Kad je otišao, Tyrion bez žurbe pretraži njegove odaje i prikupi još nekoliko malih ćupova s njegovih polica. Gavrani su zamorili nad njegovom glavom dok je radio, ispuštajući neobično umirujući zvuk. Morat će pronaći nekog tko će se brinuti o pticama dok Citadela ne pošalje čovjeka koji će zamijeniti Pycellea.

Bio je onaj kojemu sam se nadao vjerovati. Varys i Maloprsti nisu bili ništa vjerniji, predmnijevao je... tek podmukliji, i time opasniji. Možda će način njegova oca ipak biti najbolji: pozvati Ilyna Paynea, nataknuti tri glave nad dveri, i završiti s time. *Ne bi li to bio lijep prizor,* pomisli on.

arya

Strah siječe dublje od mačeva, govorila je Arya samoj sebi, ali to nije pomagalo da strah nestane. Predstavljao je jednak dio njezinih dana kao suhi kruh i žuljevi na nožnim prstima nakon cjelodnevna hodanja po tvrdoj izbrazdanoj cesti.

Mislila je daje znala što znači bojati se, ali je naučila daje bila u krivu u žitnicama pokraj Božjeg oka. Osam dana se zadržala ondje prije nego što je Gorostas izdao zapovijed za marš, i svakog je dana vidjela kako netko umire.

Gorostas bi došao u žitnicu nakon što bi prekinuo svoj post i odabrao jednog zarobljenika za ispitivanje. Seljani ga nikad ne bi pogledali. Možda su mislili da ako oni ne primijete njega, on neće primijetiti njih, ali on bi ih svejedno vidio i izabrao one koji su mu se sviđali. Nije bilo mjesta gdje bi se mogli skriti, lukavština koje bi mogli izvesti, načina da se zaštite.

Jedna je djevojka dijelila postelju s nekim vojnikom tri noći za redom; Gorostas ju je izabrao četvrtog dana, a vojnik nije izustio ni riječi.

Nekakav nasmijani starac krpao im je odjeću i blebetao o svom sinu, koji je otišao služiti sa zlatnim plaštevima u Kraljev grudobran. "Kraljev je čovjek on," govorio bi, "dobar kraljev čovjek kao ja. Sve za Joffrevja." Kazivao bi to tako često da su ga zarobljenici počeli nazivati Sve-za-Joffreyja kad god stražari ne bi slušali. Sve-za-Joffreyja bio je odabran petog dana.

Mlada majka kozičava lica ponudila se da će im slobodno reći sve što zna ako obećaju da neće nauditi njezinoj kćeri. Gorostas ju je saslušao; idućeg jutra odabrao je njezinu kćer, kako bi se uvjerio da ništa nije zatajila.

One koje bi izabrali, ispitivali su naočigled drugih zarobljenika, kako bi ovi mogli vidjeti sudbinu pobunjenika i izdajica. Čovjek kojeg su ostali nazivali Škakljač, postavljao je pitanja. Njegovo je lice bilo tako obično, a odora tako jednostavna da gaje Arya držala jednim od seljana prije nego što gaje vidjela na djelu. "Škakljač ih tjera da zavijaju tako žestoko da se pomokre u gaće", rekao im je stari pogrbljeni Chiswyck. Bio je čovjek kojeg je pokušala ujesti, koji ju je nazvao divljim malim stvorenjem i razbio joj glavu oklopljenom šakom. Ponekad je pomagao Škakljaču. Ponekad su to činili drugi. Sam Ser Gregor Clegane stajao bi nepomično, promatrajući i slušajući, sve dok žrtva ne bi umrla.

Pitanja su uvijek bila ista. Je li u selu bilo skrivenog zlata? Srebra, dragulja? Je li bilo još hrane? Gdje je knez Beric Dondarrion? Tko mu je od seljana pomagao? Kad je odjahao, kamo se uputio? Koliko je ljudi bilo s njim? Koliko vitezova, koliko strijelaca, koliko oklopnika? Kako su bili naoružani? Koliko ih je bilo na konju? Koliko je bilo ranjenih? Jesu li vidjeli druge neprijatelje? Koliko? Kada? Koje su stjegove razvili? Kamo su otišli? Je li u selu bilo skrivenog zlata? Srebra, dragulja? Gdje je knez Beric Dondarrion? Koliko je ljudi bilo s njim? Do trećeg dana, Arya je sama mogla postavljati pitanja.

Pronašli su malo zlata, malo srebra, veliku vreću bakrenih novčića, i ulupljen pehar optočen granatom oko kojeg su se dva vojnika gotovo pobila. Doznali su da je knez Beric sa sobom poveo deset izgladnjelih ljudi, ili pak stotinu vitezova na konjima; da je odjahao na zapad, ili sjever, ili

na jug; da je prešao jezero u čamcu; da je bio snažan poput tura ili slab od dizenterije. Nitko nikad nije preživio Škakljačeva ispitivanja; ni čovjek, ni žena, ni dijete. Najjači bi izdržali do večeri. Njihova su tijela bila izvješena iza vatri za strahovukove.

U času kad su krenuli u marš, Arya je znala da nije bila vodena plesačica. Syrio Forel nikad ne bi dopustio da ga obore na zemlju i otmu mu njegov mač, niti stajao postrance dok su ubijali Lommyja Zelenoru-kog. Syrio nikad ne bi nijemo sjedio u žitnici niti krotko vukao noge zajedno s ostalim zarobljenicima. Strahovuk je bio grb Starkovih, ali Arya se osjećala više poput janjeta, okružena stadom drugih ovaca. Mrzila je seljane zbog njihove plahosti, gotovo jednako kao stoje mrzila sebe.

Lannisterovi su joj oduzeli sve: oca, prijatelje, dom, nadu, hrabrost. Jedan je uzeo Iglu, dok je drugi slomio njezin drveni štap preko koljena. Čak su joj oduzeli njezinu glupu tajnu. Žitnica je bila dovoljno velika da se iskrade i pomokri u kakvom kutku kad nitko ne bi gledao, ali na cesti je bila druga pjesma. Trpjela je koliko god je mogla, ali je na koncu morala čučnuti pokraj grmlja i pred svima spustiti hlače. Bilo je ili to ili pomokriti se u gaće. Vruća Pita piljio je u nju očima okruglim poput mjeseca, ali nitko se drugi nije ni potrudio pogledati. Ženska ovca ili muška ovca, činilo se da Ser Gregor i njegovi ljudi za to ne mare.

Njihovi otmičari nisu dopuštali čavrljanje. Slomljena usnica naučila je Aryju da drži jezik za zubima. Drugi nisu stigli naučiti. Jedan trogodišnji dječak nije prestajao dozivati svog oca, pa su mu razbili lice maljem sa šiljcima. Potom je dječakova mati počela vrištati pa je Raff Medeni ubio i nju.

Arya ih je gledala kako umiru i nije učinila ništa. Od kakve vam je koristi bila hrabrost? Jedna od žena izabranih za ispitivanje, pokušala je biti hrabra, ali je umrla vrišteći poput ostalih. Nije bilo hrabrih ljudi na tom maršu, samo preplašenih i izglednjelih. Većina bijahu žene i djeca.

Nekolicina je muškaraca bila ili vrlo stara ili vrlo mlada; ostatak bijaše privezan za vješala i ostavljen vukovima i vranama. Gendrvja su jedinog pošteđeli jer je priznao da je sam iskovao rogatu kacigu; kovači, čak i šegrti kovači, bili su odveć vrijedni da ih se ubije.

Vodili su ih u službu kneza Tywina Lannistera u Harrenhal, rekao im je Gorostas. "Vi ste izdajnici i pobunjenici, pa zahvalite svojim bogovima što vam knez Tywin pruža ovu priliku. To je više nego što biste dobili od odmetnika. Slušajte, služite i živite."

"Nije pravedno, nije", čula je kako se jedna suha starica žali drugoj kad su legli navečer. "Nikad nismo počinili izdajstvo. Drugi su došli i uzeli što su htjeli, kao i ova bratija."

"Knez Beric nam ipak nije naudilo", njezina prijateljica šapne. "A onaj crveni svećenik s njim, on je platio sve što su uzeli."

"Platio? Uzeo mi je dvije kokoši i dao komad papira sa značkom na njemu. Mogu li ja jesti komad hrapavog starog papira, pitam ja tebe? Hoće li mi on izleći jaja?" Ogledala se kako bi provjerila da nijedan stražar nije u blizini i pljunula tri puta. "Ovo je za Tullvjeve, ovo je za Lannisterove, a ovo je za Starkove."

"Grieh je to i sramota", zapiskuta neki starac. "Da je stari kralj još živ, on to ne bi trpio."

"Kralj Robert?" upita Arya, zaboravivši se.

"Kralj Aerys, bogovi mu se smilovali", reče starac, preglasno. Jedan stražar doluta odnekud da ih ušutka. Starac je izgubio oba svoja zuba, pa više nije bilo razgovora te večeri.

Osim njegovih zarobljenika, Ser Gregor je vodio tucet svinja, kavez kokoši, suhonjavu kravu muzaru i devet kola slane ribe. Gorostas i njegovi ljudi imali su konje, ali su svi zarobljenici išli pješice, te su one preslabe da održe korak ubijali bez okolišanja, zajedno s bilo kim dovoljno glupim da pokuša pobjeći. Stražari su noću odvodili žene u grmlje, a činilo se da ih je većina to očekivala pa su išle prilično krotko. Jednu djevojku, ljepšu od ostalih, tjerali su da odlazi s četvoricom ili petoricom različitih muškaraca svake noći, sve dok na koncu nije jednog udarila kamenom. Ser Gregor ih je sve prisilio da gledaju dok joj je odrubljivao glavu zamahom svog divovskog dvoručnog mača. "Ostavite tijelo vukovima", zapovjedio je kad je djelo bilo izvršeno, dodavši mač svom štito-noši da ga očisti. Arya je zirnula postrance u Iglu, koja je u koricama visjela o boku crnobradog, pročelavog oklopnika zvanog Polliver. *Dobro da su je oduzeli,*

pomisli. Inače bi pokušala probosti Ser Gregora, a on bi je presjekao napola, te bi vukovi i nju pojeli.

Polliver nije bio tako zao kao neki drugi, iako je ukrao Iglu. One noći kad su je uhvatili, Lannisterovi su bili bezimeni stranci čija su lica bila slična njihovim nosnim kacigama, ali ona ih je s vremenom sve upoznala. Morali ste znati koji je bio lijen, a koji okrutan, koji je bio pametan, a koji glup. Morali ste naučiti da će vam onaj kojeg su zvali Govnousti, unatoč najprostijoj jezičini koju je ikad čula, dati dodatni komad kruha ako ga zamolite, dok će vam veseli stari Chiswyck i blagoglagoljivi Raff dati tek stražnji dio ruke.

Arya je promatrala, slušala i laštala svoje mržnje kao što je Gendry nekoć laštio svoju rogatu kacigu. Dunsen je sada nosio one bikovske rogove, a ona ga je mrzila zbog toga. Mrzila je Pollivera zbog Igle, i mrzila je starog Chiswycka koji je smatrao da je smiješan. A Raffa Medenog, koji je zatjerao koplje kroz Lommvjev vrat, mrzila je još više. Mrzila je Ser Amoryja Lorchu zbog Yorena, i mrzila je Ser Mervna Tranta zbog Svrija, Psa jer je ubio mesareva pomoćnika Mycaha, a Ser Ilyna, princa Joffreyja i kraljicu zbog njezinog oca, Debelog Toma, Desmonda i ostale, pa čak i zbog Dame, Sansinog strahovuka. Šakljač je bio gotovo odveć strašan da bi ga se mrzilo. Ponekad je gotovo mogla zaboraviti da je još uvijek s njima; kad nije postavljao pitanja, bio je tek još jedan od vojnika, mučaljiviji od većine, s licem poput tisuća drugih ljudi.

Svake noći Arya bi izgovorila njihova imena. "Ser Gregor", šapnula bi svom kamenom jastuku. "Dunsen, Polliver, Chyswick, Raff Medeni. Šakljač i Pas. Ser Amory, Ser Illyn, Ser Meryn, kralj Joffrey, kraljica Cersei." Kod kuće u Oštrozimlju, Arya se molila sa svojom majkom u septi i s ocem u božanskoj šumi, ali bogova nije bilo na cesti za Harrenhal, a njezina imena bila su jedina molitva koje se željela sjećati.

Svakog dana su marširali, i svake noći ona bi izgovorila svoja imena, sve dok se napokon drveće nije prorijedilo i ustupilo mjesto šarolikom krajoliku valovitih bregova, vijugavih potoka i suncem obasjanih polja, gdje su ljske izgorjelih utvrda stršale uvis crne poput sagnjilih zubi. Trebao im je još jedan cjelodnevni marš prije nego što su nazreli kule Harrenhala u daljini, čvrste iznad modre vode jezera.

Bit će bolje kad jednom stignu u Harrenhal, govorili su zarobljenici jedni drugima, ali Arya nije bila tako sigurna. Sjećala se priča Stare Na-ne o zamku izgrađenom na strahu. Harren Crni miješao je ljudsku krv sa žbukom, govorila je Nana, spuštajući glas kako bi se djeca morala nagnuti bliže da čuju, ali su Aegonovi zmajevi ispekli Harrena i sve njegove sinove unutar njihovih velikih kamenih zidova. Arya je grizla usnice dok je hodala na stopalima otvrdnulim od žuljeva. Neće biti još dugo, rekla je samoj sebi; one kule ne mogu biti više od nekoliko milja daleko.

Međutim hodali su cijeli taj dan i većinu sljedećeg prije nego što su napokon stigli do rubnih dijelova vojske kneza Tywina, utaborene zapadno od zamka među sažeženim ostacima grada. Harrenhal bijaše varljiv izdaleka, jer je bio *tako golem*. Njegove gorostasne vanjske zidine uzdizale su se pokraj jezera strme i prijeteeće poput gorskih litica, dok su se na njihovom kruništu redovi štipavaca od drveta i željeza doimali malenima poput kukaca po kojima su nazvani. Zadah lannisterske vojske dopro je do Aryje kudikamo prije nego što je mogla razaznati grbove na stjegovima koji su iznikli po obali jezera, povrh paviljona zapadnjaka. Po vonju, Arya je mogla raspoznati da je knez Tywin ovdje već bio neko vrijeme. Nužnici koji su okruživali tabor, prelijevali su se i vrvjeli muhama, a ugledala je tanke zelenkaste pahuljice na velikom broju zašiljenih kolaca koji su štitili područje.

Harrenhalska stražarnica, sama velika poput glavne kule Oštrozimlja, bila je oštećena i masivna, a njezino kamenje napuklo i izbljedjelo.

Izvana, samo su se vršci pet golemih kula mogli vidjeti s one strane zidina. Najniža od njih bila je ponovno gotovo jednako visoka kao najviša kula Oštrozimlja, ali one se nisu uzdizale nebu pod oblake kao što to prave kule čine. Arya pomisli kako nalikuju na čvornate, koštunjave prste kakva

starca koji sežu za oblakom u prolazu. Sjetila se da je Nana pripovijedala kako se kamen topio i tekao poput voska niz stubišta i kroz prozore, žareći se tamnim žigosanim crvenilom dok je tragao za Harre-nom koji se skrivao. Arya je mogla povjerovati svakoj riječi; svaka kula bila je još grotesknija i izobličenija od prethodne, kvrgava, užlijebljena i napukla.

"Ne želim ići onamo", Vruća Pita zacvili kad im je Harenhall otvorio svoje dveri. "Ondje ima duhova."

Chyswick gaje čuo, ali ovaj put se samo osmjehnuo. "Pekarčiću, ovo ti je izbor. Pridruži se duhovima, ili postani jedan od njih."

Vruća Pita pođe unutra s ostalima.

U odjekujućoj kupelji od kamena i drva zarobljenike svukoše dogola i natjeraše da se izribaju i istružu gotovo do krvi u kadama kipuće vrele vode. Dvije okrutne starice nadgledale su postupak, razglabajući o njima bezobzirno kao da su bili netom pribavljeni magarci. Kad je došao red na Aryju, kuma Amabel potišteno kvocne kad ugleda njezina stopala, dok je kuma Harra opipavala žuljeve na njezinim prstima koje su joj zadali dugi sati vježbe s Iglom. "Te si *zaradila* bućajući maslac, kladim se", reče. "Seljačko derište, jesi li? Pa, ne brini se, djevojčice, imat ćeš prilike steći više mjesto na ovome svijetu budeš li vrijedno radila. Ne budeš li vrijedno radila, bit ćeš kažnjena batinom. A kako te zovu?"

Arya se nije usuđivala reći svoje pravo ime, ali ni Arry nije valjalo. J bijaše to dječjačko ime, a one su mogle vidjeti da nije dječak. "Lasica", * reče ona, izgovorivši ime prve djevojčice koje se mogla sjetiti. "Lommy me zvao Lasica."

"Vidim i zašto", šmrčne kuma Amabel. "Ta kosa je strašna, a usto i gnijezdo ušiju. Odrezat ćemo je, pa ćeš onda u kuhinju."

"Radije bih se brinula o konjima." Arya je voljela konje, a bude li u stajama možda uspije ukrasti jednog i pobjeći.

Kuma Harra ošamari je tako snažno da joj se njezina natečena usna ponovno raspukla. "I drži jezik za zubima inače ćeš gore proći. Nitko te nije pitao za mišljenje."

Krv u njezinim ustima imala je slan metalan okus. Arya spusti pogled i ne reče ništa. *Da još imam Iglu, ne bi me se usudila udariti*, pomisli zlovoljno.

"Knez Tywin i njegovi vitezovi imaju konjušare i štitonoše koji im se brinu za konje, ne trebaju takve kao što si ti", reče kuma Amabel. "Kuhinje su udobne i čiste i uvijek ima tople vatre, uz koju se može spavati, i mnogo jela. Mogla si ondje dobro proći, ali vidim da nisi pametna djevojčica. Harra, vjerujem da bismo ovu trebale dati Weesu."

"Ako tako misliš, Amabel." Dale su joj košulju od grube vune i cipele koje joj nisu pristajale, te je poslale odatle.

Weese bijaše podupravitelj u Kuli jauka, zdepast čovjek s mesnatim prištem od nosa i gnijezdom gnojnih crvenih prišteva u blizini jednog kuta svojih punih usana. Arya je bila jedna od šestero zarobljenika poslanih njemu. Promotrio ih je sve prodornim okom.

"Lannisterovi su velikodušni prema onima koji im dobro služe, što je čast koju nitko od vas ne zaslužuje, aP u ratu čovjek se mora snać s onim što ima pri ruci. Radite vrijedno i zapamtite gdje vam je mjesto pa ćete se možda jednog dana uzdići na visoko mjesto poput mene. No, budete li se odveć uzdali u ljubaznost njegova kneževstva, zateć' ćete *mene* kako vas čekam nakon što moj gosp'ar ode, da znate." Sepirio se gore-dolje pred njima, govoreći im kako nikad ne smiju pogledati plemiće u oči, niti govoriti dok ih se ne pita, niti stati njegovu kneževstvu na put. "Moj nos nikad ne laže", hvalio se. "Mogu nanjušit' prkos, mogu nanjušit' ponos, mogu na-njušit' neposluh. Uхватim li dašak ijednog od tih smradova, vi ćete odgovarat' za to. Kad vas onjušim, jedino želim namirisat' strah."

daenerys

Na zidinama Qartha, ljudi su udarali o gongove navješćujući njezin dolazak, dok su drugi puhali u neobične rogove koji su im obavijali tijela poput golemih brončanih zmija. Kolona jahača na devama izađe iz grada kao njezina počasna straža. Jahači su nosili bakrene oklope u obliku riblje krljušti i kacige sa štitnikom za nos s bakrenim kljovama i dugačkim crnim svilenim perjanicama, te sjedili visoko na sedlima optočenim rubinima i granatima. Njihove su deve bile prekrivene gunje-vima u stotinama različitih boja.

"Qarth je najveći grad koji postoji ili će ikad postojati", rekao joj je Pyat Pree, među kostima Vaes Tolorra. "On je središte svijeta, dveri između sjevera i juga, most između istoka i zapada, drevniji od ijedne uspomene ljudi i tako veličanstven da je Saathos Mudri iskopao svoje oči nakon što je prvi put vidio Qarth, jer je znao da će sve što otad ugleda izgledati bijedno i ružno u usporedbi s njime."

Dany je primila vješćeve riječi sa zrnom soli, ali se veličajnost velikog grada nije mogla zanimati. Tri kruga brižno isklesanih masivnih zidina štitila su Qarth. Vanjske bijahu od crvenog pješčanika, trideset stopa visoke i urešene životinjama: gmizavim zmijama, letećim lunjama, plivajućim ribama, izmiješanim s vukovima iz crvene pustoši, prugastim zebama i čudovišnim slonovima. Srednji zid, četrdeset stopa visok, bio je sivi granit oživljen prizorima iz rata: sudarima mačeva, štitova i kopalja, strijelama u letu, junacima u bitki i poklanom dječicom, lomačama mrtvih. Unutrašnji zid činilo je pedeset stopa crnog mramora, s rezbarijama od kojih je Dany porumenjela sve dok nije samoj sebi rekla da je budala. Nije bila djevica; ako je mogla gledati prikaze pokolja na sivom zidu, zašto bi odvrćala oči s prizora muškaraca i žena koji pružaju zadovoljstvo jedni drugima?

Vanjske dveri bijahu povezane bakrom, srednje željezom; unutrašnje bijahu posute zlatnim očima. Sve su se otvorile na Danyin dolazak. Dok je jahala na svojoj srebrenki u grad, mala djeca pohitaše van da prospu cvijeće po njezinu putu. Nosila su zlatne sandale i žarke boje, ništa više.

Sve boje koje su manjkale u Vaes Tolorru pronašle su svoj put u Qarth; zdanja su se zbijala oko nje čudesna poput grozničava sna u nijansama ružičaste, ljubičaste i smeđe. Prošla je ispod brončanog luka izrađenog u obliku dviju zmija u parenju, čije su ljuske bile nježni listići nefrita, opsidijana i lazurnog kamena. Vitke kule bile su više od čega što je Dany ikad vidjela, a kićeni vodokoci ispunjavali su svaki trg, isklesani u obliku grifona, zmajeva i mantikora.

Oarthijci su se okupili na ulicama i promatrali s njezinih balkona koji su se doimali odveć krhkima da podnesu njihovu težinu. Oni bijahu visok bljedolik narod odjeven u lan, brokat i tigrovo krzno, svaki od njih bio je knez ili kneginja u njezinim očima. Žene su nosile haljine koje su im ostavljale jednu dojku nagom, dok su muškarci bili skloni biserjem urešenim svilenim suknjama. Dany se osjećala otrcano i barbarski dok je jahala pokraj njih u svojoj halji od lavlje kože s crnim Drogonom na ramenu. Njezini Dothraki nazivali su Oarthijce "Mliječnim ljudima" zbog njihove bljedoće, a Khal Drogo je sanjao o danu kada će moći opljačkati velike gradove istoka. Bacila je pogled na svoje jahače-pobratime, čije tamne bademaste oči nisu odavale nikakav nagovještaj

njihovih misli. *Zar je plijen jedino što vide?* pitala se. *Kako se samo divljima moraju činiti ovim Qarthijcima.*

Pyat Pree povede njezinu malu *khalasaru* sredinom velike arkade gdje su gradski drevni junaci stajali, triput veći no za života, na stupovlju od bijela i zelena mramora. Prošli su kroz bazar u špiljastom zdanju čiji je rešetkasti svod bio dom tisućama živo obojenih ptica. Drveće i cvijeće cvalo je na terasastim zidovima iznad stolova. Činilo se daje sve što su bogovi stvorili na svijetu, bilo na prodaju.

Njezina se srebrenka trgne kad je trgovački princ Xaro Xhoan Daxos dojahao do nje; konji nisu trpjeli blizinu deva, otkrila je. "Ako vidite ovdje išta što biste željeli, o najljepša od sviju žena, trebate samo izustiti riječ i bit će vaše", dovikne Xaro sa svog kićenog rogatog sedla.

"Sam Qarth je njezin, ne trebaju joj dječje igračke", modrousti Pyat Pree zapjevajući s njezine druge strane. "Bit će kako sam obećao, *Khaleesi*. Pođite sa mnom u Kuću Neumirućih, i napijte se istine i mudrosti."

"Što će joj vaša Palača prašine, kad joj ja mogu dati sunca, slatke vodice i svile u kojoj će snivati?" Xaro će vješcu. "Trinaestorica će postaviti krunu od crnog nefrita i vatrenih opala na njezinu lijepu glavu."

"Jedina palača koju želim je crveni zamak u Kraljevu grudobranu, moj gospodar Pyate." Dany je bila na oprezu s vješcem; *maegi* Mirri Maz Duur usadila joj je nepovjerenje prema onima koji su se igrali čarolijama. "A ako mi velikani Oartha žele nešto darovati, Xaro, neka mi dadu brodove i mačeve da povratim što je po pravu moje."

Pvatove modre usne izviju se u prijazan osmijeh. "Bit će kako zapovijedate, *Khaleesi*." Udalji se, zibajući se s pokretima svoje deve, dok su mu se njegove dugačke biserjem izvezene halje povlačile za njim.

"Mlada je kraljica mudra iznad svojih godina", Xaro Xhoan Daxos promrmlja joj sa svog visokog sedla. "Postoji izreka u Qarthu. Vješćeva Je kuća izgrađena na kostima i lažima."

"Zašto onda ljudi snižavaju glasove kad zbore o vješćima iz Qartha? Po cijelom istoku, njihova moć i mudrost se štuju."

"Nekoć su bili moćni," složi se Xaro, "ali sada su smiješni poput onih onemoćalih starih vojnika koji se hvale svojom smjelošću dugo nakon što ih snaga i vještina napuste. Oni čitaju svoje raspadnute svitke, ispijaju večernju sjenu dok im usne ne pomodre i spominju strašne moći, ali oni su tek šuplje ljuske u usporedbi s onima koji su došli ranije. Darovi Pyata Preea pretvorit će se u prah u vašim rukama, upozoravam vas." Osine svoju devu bičem i pohita naprijed.

"Rugala se sova sjenici", progunda Ser Jorah na zajedničkom jeziku Zapadnih zemalja. Prognani vitez jahao je s njezine desne strane, kao uvijek. Za njihov ulazak u Qarth, odložio je svoju dothrakijsku odoru i ponovno navukao oklop, žičanu košulju i vunu Sedam kraljevina s drugog kraja svijeta. "Dobro biste činili kad biste izbjegavali ove ljude, Vaša Milosti."

"Ovi ljudi će mi pomoći da se domognem svoje krune", reče ona. "Xaro ima veliko bogatstvo, a Pyat Pree—"

"—teži za moći", oteresito će vitez. Na njegovoj tamnozelenoj surki, medvjed kuće Mormont stajao je na svojim stražnjim nogama, crn i surov. Jorah nije izgledao ništa manje surovo dok je mrko promatrao gomilu koja je ispunjavala bazar. "Ne bih se ovdje dugo zadržavao, moja kraljice. Ne sviđa mi se miris ovog mjesta."

Dany se osmijehne. "Možda to njušite deve. Sami Qarthijci mirišu dovoljno slatko mome nosu."

"Slatki mirisi često se koriste da se prikriju oni gadni."

Moj veliki medvjed, pomisli Dany. *Ja sam njegova kraljica, ali ću uvijek biti i njegovo mladunče, a on će me uvijek štiti.* Zbog toga se osjećala sigurno, ali istovremeno i tužno. Željela je da ga može voljeti više nego što je činila.

Xaro Xhoan Daxos ponudio je Dany gostoprimstvo svoga doma dok je bila u gradu. Očekivala je nešto veličanstveno. Nije očekivala palaču veću od mnogih trgovačkih gradova. *Prema njoj se vila magistra Illvrija u Pentosu čini poput svinjareve šupe*, pomisli ona. Xaro se zakleo da će u svoj dom moći udobno smjestiti sav njezin narod i njihove konje također; i zaista, progutao ih je. Njoj je ustupljeno cijelo jedno krilo. Imat će vlastite vrtove, mramorni bazen za kupanje, proročku

kulu i vješćev labirint. Robovi će se brinuti za svaku njezinu potrebu. U njezinim privatnim odajama, podovi bijahu od zelena mramora, zidovi urešeni šarenim svilenim draperijama koje su treperile na svakom dašku vjetra. "Odveć ste darežljivi", rekla je Xaru Xhoan Daxosu.

"Za Majku zmajeva, nijedan dar nije prevelik." Xaro bijaše mlitav, elegantan čovjek ćelave glave i velikog kljuna od nosa prevučenog rubinima, opalima i listićima nefrita. "Sutradan, gostit ćete se paunom i ševinim jezikom, i čuti glazbu dostojnu najljepših žena. Trinaestorica će vam doći iskazati poštovanje, i svi velikani Oartha."

Svi velikani Qartha doći će vidjeti moje zmajeve, pomisli Dany, no zahvali Xaru na njegovoj ljubaznosti prije nego što ga je poslala njegovim putem. Pyat Pree se također oprostio, zaklinjući se da će zamoliti Neumiruće za primanje. "Čast rijetka poput ljetnih snjegova." Prije nego što je otišao, poljubio je njezine bose noge svojim modrim usnama i silom joj ostavio dar: ćup masti za koji se kleo da će joj pokazati zračne duhove. Posljednji od trojice tragača koji je otišao, bila je utjerivačica duhova Ouaithe. Od nje je Dany primila tek upozorenje. "Čuvajte se", reče žena u crvenoj lakiranoj maski.

"Koga?"

"Sviju. Dolazit će danju i noću da vide čudo koje se ponovno rodilo u svijetu, a kad ga vide početak će za njim žudjeti. Jer zmajevi su utjelovljeni oganj, a oganj je moć."

Kad je i Quaithe otišla, Ser Jorah reče: "Ona govori istinu, moja kraljice... iako mi se ne sviđa ništa više od ostalih."

"Ne razumijem je." Pyat i Xaro obasipali su Dany obećanjima od trenutka kad su prvi put ugledali njezine zmajeve, proglasivši se njezinim vjernim slugama u svim stvarima, ali od Quaithe je dobivala tek rijetke zagonetne riječi. A uznemirivalo ju je što nikad nije vidjela ženino lice. *Sjeti se Mitri Maz Duur*, reče samoj sebi. *Sjeti se izdaje*. Obratila se svojim jahačima-pobratimima. "Držat ćemo vlastitu stražu dokle god smo ovdje. Pobrinite se da nitko ne stupi u ovo krilo palače bez mog odobrenja, i pazite da zmajevi budu uvijek dobro čuvani."

"Bit će učinjeno, *Khaleesi*", reče Aggo.

"Vidjeli smo samo dijelove Qartha koje je Pyat Pree želio da vidimo", nastavi ona. "Rakharo, idi i pogledaj ostale, i izvijesti me o onome što nađeš. Povedi dobre ljude sa sobom - i žene, da odu na mjesta gdje je muškarcima zabranjeno."

"Kako vi kažete, ja činim, krvi moje krvi", reče Rakharo.

"Ser Jorah, pronađite dokove i provjerite kakve su sve vrste brodova usidrene. Prošlo je pola godine otkako sam zadnji put čula vijesti iz Sedam kraljevina. Možda su bogovi otpuhali ovamo kakvog dobrog kapetana iz Zapadnih zemalja s brodom koji će nas odvesti kući."

Vitez se namršti. "To ne bi bilo milostivo. Uzurpator će vas sigurno ubiti, kao što će i sunce sutradan izaći." Mormont zadjene palce o svoj pojas za mač. "Moje mjesto je ovdje uz vas."

"Jhogo me također može čuvati. Umijete govoriti više jezika nego moji jahači-pobratimi, a Dothraki ne vjeruju moru ni onima koji po njem plove. Jedino mi vi možete poslužiti u ovom. Idite među brodove i govorite s posadama, doznajte odakle su i kamo smjeraju i kakvi im ljudi zapovijedaju."

Nevoljko, prognanik kimne. "Kako kažete, moja kraljice."

Kad su svi ljudi otišli, njezine služavke svuku joj putem umrljane svilene halje koje je nosila, a Danny bosa izađe van gdje je mramorni bazen ležao u sjeni trijema. Voda bijaše raskošno svjež, a bazen opskrbljen sićušnim zlatnim ribicama koje su znatiželjno grickale njezinu kožu i tjerale je ha smijeh. Bilo je ugodno sklopiti oči i plutati, znajući da može počivati koliko god želi. Pitala se je li Aegonova Crvena utvrda imala bazen poput ovog, i miomirisne vrtove pune lavande i metvice. *Sigurno je imala. Visetjsje uvijek govorio daje Sedam kraljevina ljepše od ikojeg drugog mjesta na svijetu.*

Pomisao na dom je uznemirila. Da je njezino sunce i zvijezde poživjelo, on bi preveo svoju *khalasaru* preko otrovne vode i pomeo njezine neprijatelje, ali njegova je snaga napustila svijet. Njezini jahači-pobratimi su preostali, prisegnuli su joj za cijeli život i bili vješti u pokolju, ali samo na način konjskih knezova. Dothraki su *razarali* gradove i pljačkali kraljevstva, ali nisu

nikada vladali. Dany nije željela svesti Kraljev grudobran na pocrnjelu ruševinu nemirnih duhova. Dovoljno se nasrkala suza. *Želim učiniti svoje kraljevstvo prelijepim, ispuniti ga tustim ljudima, lijepim djevicama i nasmijanom djecom. Želim da se ljudi smiješe kad projašem pokraj, onako kako je Viseijs rekao da su se smiješili mome ocu.*

Ali prije nego što to učini, morat će ih podjarmiti.

Uzrurator će vas sigurno ubiti, kao što će i sunce sutradan izaći, rekao je Mormont. Robert je umorio njezina junačkog brata Rhaegara, a jedno od njegovih stvorenja prešlo je Dothrakijsko more da otruje nju i njezina nerođenog sina. Govorilo se da je Robert Baratheon jak poput bika i neustrašiv u boju, čovjek koji ništa nije toliko volio kao rat. A uz njega su stajali veliki knezovi koje je njezin brat nazivao Uzruratorovim psima: hladnooki Eddard Stark sa svojim ledenim srcem i zlatni Lannisterovi, otac i sin, tako bogati, tako moćni, tako izdajnički.

Kako se mogla nadati da će poraziti takve ljude? Dok je *Khal* Drogo živio, ljudi su drhtali i davali mu darove da utaže njegov gnjev. Ako nisu, on bi im otimao gradove, bogatstvo, žene, sve. Ali njegova je *khalasara* bila golema, dok je njezina bila malobrojna. Njezini su je ljudi slijedili preko crvene pustinje dok je ona lovila svoj komet, a slijedili bi je i preko otrovne vode, ali oni neće dostajati. Čak ni njezini zmajevi možda neće dostajati. Viseris je vjerovao da će kraljevstvo ustati za svog zakonitog kralja... ali Viseris je bio budala, a budale vjeruju u budalaste stvari.

Od svojih je sumnji zadrhtala. Odjednom joj je voda postala hladna, a male ribice koje su joj bockale kožu, ljutile su je. Dany ustane i izađe iz bazena. "Irri", zovne, "Jhiqui."

Dok su je služavke brisale i umatale u njezinu halju od grube svile, Danvne misli podoše trojici koja su je potražila u Gradu kostiju. *Krvava zvijezda dovela me u Qarth s razlogom. Ovdje ću pronaći ono što trebam, budem U imala snage uzeti što mi se nudi, i mudrosti da izbjegnem sve varke i stupice. Ako su mi bogovi namijenili da pobijedim, pobrinut će se za to, poslat će mi znak, a ako ne... ako ne...*

Bilo je blizu večeri, a Dany je hranila svoje zmajeve kad je Irri ušla kroz svilene zastore da joj kaže kako se Ser Jorah vratio s dokova... ali ne sam. "Pošalji ga unutra, s tim kojega je doveo", ona će, znatiželjna.

Kad su ušli, sjedila je na brdu jastuka, sa svojim zmajevima svud oko sebe. Čovjek kojeg je Ser Jorah doveo, nosio je plašt od zelena i žuta perja i imao kožu crnu poput ulaštena ahata. "Vaša Milosti", reče vitez, "dovodim vam Quhuru Moa, kapetana *Cimetova vjetra* iz Grada Visokog Drveća."

Crnac klekne. "Duboko sam počašćen, moja kraljice", reče; ne na jeziku Ljetnog otočja, koji Dany nije poznavala, već na tečnom valvrij-skom iz devet Slobodnih gradova.

"Čast pripada meni, Cjuhuru Mo", Dany će na istom jeziku. "Jeste li došli s Ljetnog otočja?"

"Tako je, Vaša Milosti, ali ranije, prije ne više od pola godine, navratili smo u Starigrad. Odatle vam donosim čudesan dar."

"Dar?"

"Dar novosti. Majko Zmajeva, U-olui-rođena, govorim vam istinu, Robert Baratheon je mrtav."

Izvan njezinih zidova, suton se spuštao na Qarth, ali sunce je izlazilo u Danyinu srcu. "Mrtav?" ponovi ona. U njezinu krilu, crni Drogon *zasikće*, a blijedi se dim uzdigne pred njezino lice poput vela. "Jeste li sigurni? Uzrurator je mrtav?"

"Tako se govorilo u Starigradu, u Dorneu, i Lysu i u svim drugim lukama koje smo posjetili."

Poslao mi je otrovano vino, no ja živim, a on je izdahnuo. "Na koji je način umro?" Na njezinu ramenu blijedi Viserion zaleprša krilima boje vrhnja, uskomešavši zrak.

"Razderao gaje čudovišni vepar dok je lovio u svojoj kraljevskoj šumi, ili sam barem tako čuo u Starigradu. Drugi kažu da ga je njegova kraljica izdala, ili njegov brat, ili knez Stark koji je bio njegov Namjesnik. No sve se priče slažu u ovom: kralj Robert je mrtav i počiva u svom grobu."

Dany nije nikad vidjela uzruratorovo lice, no rijetko bi dan prošao da ne bi pomislila na njega. Njegova velika sjena ležala je na njoj od časa njezina rođenja, kad je usred krvi i oluje izašla u svijet u kojem za nju više nije bilo mjesta. A sada je ovaj stranac kože boje ebanovine odagnao sjenu.

"Dječak sada sjedi na Željeznom prijestolju", reče Ser Jorah.

"Kralj Joffrev stoluje," složi se Quhuru Mo, "ali Lannisterovi vladaju. Robertova braća utekla su iz Kraljeva grudobrana. Priča se da kane prisvojiti krunu. A Namjesnik je pao, knez Stark koji je bio prijatelj kralja Roberta. Uхваćen je zbog izdaje."

"Ned Stark izdajnik?" Ser Jorah frkne. "Taman posla. Prije će doći novo Dugo ljeto nego što će taj okaljati svoju ljubljenu čast."

"Kakvu čast on može imati?" reče Dany. "Bio je izdajnik svog pravog kralja, kao i Lannisterovi." Svidjelo joj se čuti da se uzurpatorovi psi bore među sobom, iako nije bila iznenađena. Isto se dogodilo kad je njezin Drogo umro, a njegova se velika *khalasara* raspala na komadiće. "I moj brat je također mrtav, Viserys, koji je bio pravi kralj", reče žitelju Ljetnog otočja. "*Khal* Drogo, moj plemeniti muž, ubio gaje krunom rastaljenog zlata." Bi li njezin brat bio išta mudriji, da je znao kako mu je osveta za koju se molio, bila nadohvat ruke?

"Onda tugujem zbog vas, Majko zmajeva, i zbog krvarenja Zapadnih zemalja, lišenih njihova zakonitog kralja."

Pod Danvnim nježnim prstima, zeleni je Rhaegal piljio u stranca očima rastaljena zlata. Kad bi mu se rastvorila usta, zubi su mu svjetlucali poput crnih iglica. "Kada se vaš brod vraća u Zapadne zemlje, kapetane?"

"Za godinu dana, ili više, bojim se. Oдавде *Cimetov vjetar jedri* na istok, ne bi li završio trgovački krug po Nefritskom moru."

"Shvaćam", reče Dany, razočarana. "Onda vam želim povoljne vjetrove i dobru trgovinu. Donijeli ste mi skupocjen dar."

"Bio sam bogato nagrađen, velika kraljice."

Ona se začudi tomu. "Kako?"

Njegove oči zabljesnu. "Vidio sam zmajeve."

Dany se nasmije. "A vidjet ćemo ih još više jednog dana, nadam se. Dodite k meni u Kraljev grudobran kad budem na očevu prijestolju, i dobit ćete veliku nagradu."

Čovjek s Ljetnog otočja obeća da će to učiniti, i poljubi je u ruku dok se opraštao. Jhiqui ga isprati, dok je Ser Jorah ostao.

"*Khaleesi*," reče vitez kad su ostali sami, "ne bih tako otvoreno govorio o svojim planovima, da sam na vašem mjestu. Ovaj će čovjek sada raširiti priču kamo god pođe."

"Pustite ga", reče ona. "Neka cijeli svijet zna za moju nakanu. Uzurpator je mrtav, stoje drugo važno?"

"Nije svaka mornarska priča istinita", upozori Ser Jorah. "Pa čak i da je Robert zaista mrtav, njegov sin vlada umjesto njega. Ovo zapravo ništa ne mijenja."

"Ovo mijenja sve." Dany naglo ustane. Kričeći, njezini zmajevi se odmotaju i razviju svoja krila. Drogon zaleprša i uhvati se pandžama za nadvoj iznad prolaza. Ostali se razletješe nisko nad tlom, stružući vršcima krila po mramoru. "Ranije, Sedam kraljevina bilo je poput *khalasare* mog Droga, stotinu tisuća ujedinjenih njegovom snagom. Sada su se razletjeli na komade, upravo kao što je i *khalasara* učinila nakon što je moj *khal* pao mrtav."

"Plemeniti knezovi oduvijek su ratovali. Recite mi tko je pobijedio i ja ću vam reći što to znači. *Khaleesi*, Sedam kraljevina neće pasti u vaše ruke kao isto toliko zrelih bresaka. Trebat će vam flota, zlato, vojska, savezi—"

"Sve to znam." Uzme njegovu ruku u svoju i pogleda u njegove tamne sumnjičave oči.

Ponekad me smatra djetetom koje mora štiti, a ponekad ženom s kojom bi želio leći, ali vidi li me ikad kao svoju kraljicu? "Nisam preplašena djevojčica koju ste sreli u Pentosu. Izbrojila sam samo petnaest imendana, istina... ali stara sam poput starica iz *dosh khaleena* i mlada poput mojih zmajeva, Jorah. Rodila sam dijete, spalila *khala*, i pregazila crvenu pustinju i Dothrakijsko more. Moja je krv zmajeva."

"Kao stoje bila vašeg brata", on će tvrdoglavo. "Ja nisam Viserys."

"Niste", dopusti on. "U vama je više od Rhaegara, držim, ali čak se i Rhaegara moglo ubiti. Robert je to dokazao na Trozupcu, i to samo ratnim maljem. Čak i zmajevi mogu umrijeti."

"Zmajevi umiru." Popela se na prste kako bi ga lagano poljubila u neizbrijan obraz. "Ali umiru i njihovi ubojice."

bran

Meera se oprezno kretala ukruć, mreža joj labavo visjela u lijevoj ruci, a vitkim je trozubim žabljim kopljem balansirala u desnoj. Ljetnik ju je pratio svojim zlatnim očima, okrećući se, držeći rep ukočeno i visoko. Motreći, motreći...

"Jai!" vikne djevojka, zavitlavši koplje. Strahovuk klizne ulijevo i skoči prije nego što je mogla povući koplje natrag. Meera baci svoju mrežu, čiji se čvorovi raspletoše u zraku pred njom. Ljetnikov skok ponese ga u nju. On je povuče za sobom dok se zabijao u njezine grudi i rušio je na leđa. Koplje odleti iz njezine ruke. Vlažna trava ublaži joj pad, ali je dah napusti uz jedno "uuh." Strahovuk čučne nad nju.

Bran hukne. "Izgubila si."

"Pobijedila je", reče njezin brat Joen. "Ljetnik je u stupici."

Imao je pravo, uvidje Bran. Koprcajući se i režeći u mreži, pokušavajući se osloboditi, Ljetnik se samo još više zapetljavao. Nije čak ni mogao izgristi put na slobodu. "Pusti ga van."

Smijući se, Reedovka ovije ruke oko zapetljanog strahovuka i zakotrlja se s njim. Ljetnik žalosno zacvili, udarajući nogama o užad koja ih je vezivala. Meera klekne, razdriješi jedan čvor, povuče jedan kraj, vješto potegne s obje strane, te Strahovuk iznenada skoči na slobodu.

"Ljetniče, k meni." Bran raskrili ruke. "Pazi", reče, trenutak prije nego što se strahovuk zabio u njega. Uhvati se svom snagom dok ga je strahovuk povlačio kotrljajući se kroz travu. Hrvali su se i valjali i privi-jali jedan uz drugog, jedan režeći i štekćući, drugi smijući se. Na kraju se Bran nađe izvaljen na vrhu, s blatom poprskanim strahovukom pod sobom. "Dobar strahovuk", dahne. Ljetnik ga poliže po uhu.

Meera zatrese glavom. "Zar se nikad ne razgnjevi?"

"Ne sa mnom." Bran ščepa strahovuka za uši, a Ljetnik divlje škljocne zubima na nj, ali bijaše sve to u igri. "Ponekad mi rastrga odjeću, ali mi nikad nije pustio krv."

"Tvoju krv, misliš. Daje prošao moju mrežu..."

"Ne bi te ozlijedio. Zna da te volim." Svi drugi knezovi i vitezovi otišli su nakon dan ili dva na žetvenu gozbu, ali Reedovi su ostali te postali Branovi stalni sudrugovi. Joen je bio tako ozbiljan da ga je Stara Nana zvala "mali djedica", ali Meera je Brana podsjećala na njegovu sestru Aryju. Nije se bojala uprljati, a mogla je trčati, boriti se i gađati dobro poput dječaka. Međutim, bila je starija od Aryje; gotovo šesnaestogodišnjakinja, odrasla žena. Oboje su bili stariji od Brana, iako je njegov deveti imendan konačno došao i minuo, ali nikad se prema njemu nisu odnosili kao prema djetetu.

"Volio bih da ste vi naši štićenici umjesto Waldera." Počeo se napinjati prema najbližem drvetu. Njegovo puzanje i koprcanje predstavljalo je neugodan prizor, ali kad se Meera primakla da ga

podigne on reče: "Ne, nemoj mi pomoći." Kotrljao se nespretno, odguravao i migoljio naprijed, sve dok nije sjedio leđima naslonjen na deblo visokog jasena. "Vidiš, rekao sam ti." Ljetnik legne s glavom u Branovu krilu. "Nikad prije nisam upoznao nekog tko se bori mrežom", reče Meery dok je češkao strahovuka između ušiju. "Je li te tvoj glavni oružnik naučio borbi mrežom?"

"Moj otac me naučio. Nemamo vitezova u Sivovodi. Ni oružnika, ni meštra."

"Tko vam uzgaja gavrane?"

Ona se osmijehne. "Gavrani ne mogu pronaći Stražarnicu Sivovodu, kao ni naši neprijatelji."

"Zašto ne?"

"Jer se pomiče", reče mu ona.

Bran nikad prije nije čuo za pokretni zamak. Pogleda je nesigurno, ali nije mogao odgonetnuti zadirkuje li ga ili ne. "Volio bih da ga mogu vidjeti. Misliš li da bi mi tvoj plemeniti otac dopustio da vas posjetim kad rat završi?"

"Bio bi dobrodošao, moj prinče. Tada i sada."

"Sada?" Bran je proveo cijeli svoj život u Oštrozimlju. Čeznuo je da vidi daleka mjesta. "Mogao bih zamoliti Ser Rodrika kad se vrati." Stari vitez otišao je na istok, da pokuša dovesti u red tamošnju nevolju. Kopile Roosea Boltona stvorilo ju je zarobivši kneginju Hornwood dok se vraćala sa žetvene gozbe, oženivši se njome te iste noći, iako je bio dovoljno mlad da joj bude sin. Tada je knez Manderlv zauzeo njezin zamak. Da zaštiti Hornvoodove posjede od Boltona, pisao je, ali Ser Rodrik je bio gotovo jednako gnjevan na njega kao na kopile. "Ser Rodrik me možda pusti da odem. Meštar Luwin to nikad neće učiniti."

Sjedeći prekrivenih nogu pod usud-drvom, Jojen Reed ih ozbiljno pogleda. "Bilo bi dobro da napustiš Oštrozimlje, Brane."

"Zaista?"

"Da. I to što prije."

"Moj brat ima proročkog dara", reče Meera. "On sniva o stvarima koje se nisu dogodile, ali ponekad se dogode."

"Ne postoji *ponekad*, Meera." Razmijeniše poglede; njegov žalostan, njezin izazovan.

"Reci mi što će se dogoditi", reče Bran.

"Hoću", reče Jojen, "ako mi ti ispriповjediš o svojim snovima."

Božanska šuma utihne. Branje mogao čuti šuštanje lišća, i u daljini Hodorovo pljuskanje iz vrelih jezeraca. Pomisli na zlatnog čovjeka i trooku vranu, sjeti se hrskanja kostiju među svojom čeljusti i bakrena okusa krvi. "Nemam snova. Meštar Luwin mi daje napitke za spavanje."

"Pomažu li?" "Ponekad."

Meera reče: "Svi u Oštrozimlju znaju da se budiš noću vičući i okupan u znoju, Brane. Žene govore o tome na zdencu, i stražari u njihovoj dvorani."

"Reci nam što te toliko plaši", reče Jojen.

"Ne želim. Uostalom, to su samo snovi. Meštar Luvvin veli kako snovi mogu značiti bilo što ili ništa."

"Moj brat sanja kao i ostali dječaci, i ti snovi mogu značiti bilo što", reče Meera, "ali proročanski snovi su drugačiji."

Jojenove oči bijahu boje mahovine, i ponekad kad bi vas pogledao, činilo se da vidi nešto drugo. Kao sada. "Sanjao sam o krilatom straho-vuku sputanom o zemlju sivim kamenim lancem", reče. "Bio je to proročanski san, pa sam znao da je istinit. Vrana je pokušala isključivati lance, ali kamen je bio pretvrd i njezin je kljun mogao samo strugati po njemu."

"Je li vrana imala tri oka?" Jojen kimne.

Ljetnik pridigne glavu s Branova krila i upilji se u dječaka iz močvare svojim tamnim zlatnim očima.

"Kad sam bio malen, umalo nisam umro od sivovodske groznice. Tada me posjetila vrana."

"Meni je došla nakon što sam pao", izlaze se Bran. "Spavao sam dugo vremena. Rekla je da moram letjeti ili umrijeti, i ja sam se probudio, samo što sam bio slomljen pa na kraju ipak nisam mogao letjeti."

"Možeš ako želiš." Podigavši svoju mrežu, Meera istrese posljednje čvorove i počne je slagati u labave svitke.

"Ti si krilati strahovuk, Brane", reče Jojen. "Nisam bio siguran kad sam tek došao, ali sada jesam. Vrana nas je poslala ovamo da razbijemo tvoje lance."

"Je li vrana u Sivovodi?" "Ne. Vrana je na sjeveru."

"Na Zidu?" Bran je oduvijek htio vidjeti Zid. Njegov polubrat Jon bio je ondje sada, muž Noćne straže.

"S one strane Zida." Meera Reed objesi mrežu o svoj pojas. "Kad je Jojen rekao našem plemenitom ocu što je sanjao, on nas je poslao u Oštrozimlje."

"Kako ću slomiti lance, Jojene?" priupita Bran.

"Otvori svoje oko."

"Ona jesu otvorena. Zar ne vidiš?"

"Dva su otvorena." Jojen pokaže prstom. "Jedno, drugo."

"Imam samo dva."

"Imaš tri. Vrana ti je dala treće, ali ti ga odbijaš otvoriti." Govorio je vrlo polako. "S dva oka vidiš moje lice. S trećim bi mogao vidjeti moje srce. S dva možeš vidjeti onaj hrast ondje. S tri bi mogao vidjeti žir iz kojeg je hrast iznikao i panj u koji će se jednog dana pretvoriti. S dva ne vidiš dalje od svojih zidina. S tri bi gledao na jug do Ljetnog mora i na sjever s one strane *Zida*."

Ljetnik se dignu na noge. "Ne moram gledati tako daleko." Bran se nervozno osmjehne. "Umoran sam od razgovora o vranama. Pričajmo o strahovukovima. Ili o lavljim gušterima. Jesi li ikad ulovila ijednog, Meera? Mi ih ovdje nemamo."

Meera iščupa svoje žablje koplje iz grmlja. "Oni žive u vodi. U sporim potocima i dubokim baruštinama—"

Njezin brat upadne. "Jesi li sanjao lavljeg guštera?" "Nisam", reče Bran. "Rekao sam ti, ne želim—" "Jesi li sanjao strahovuka?"

Činio je Brana sve ljućim. "Ne moram ti kazivati svoje snove. Ja sam princ. Ja sam Stark u Oštrozimlju."

"Je li to bio Ljetnik?" "Ti umukni."

"U noći žetvene gozbe, sanjao si da si Ljetnik u božanskoj šumi, zar ne?"

"*Prestani!*" vikne Bran. Ljetnik klizne prema usud-drvu, iskešenih bijelih zubi.

Jojen Reed se ne obazre na nj. "Kad sam dotaknuo Ljetnika, osjetio sam te u njemu. Upravo kao što si u njemu sada."

"Nisi mogao. Bio sam u postelji. Spavao sam." "Bio si u božanskoj šumi, sav u sivom." "Bio je to samo ružan san..."

Jojen ustane. "Osjetio sam te. Osjetio sam tvoj pad. Toga se bojiš, padanja?"

Padanja, pomisli Bran, / *zlatnog čovjeka, kraljičina brata, i njega se bojim, ali najviše padanja*.

Nije to izustio, međutim. Kako je mogao? Nije bio sposoban reći Ser Rodriku ili meštru Luwinu, a nije mogao reći ni Reedovima. Ne bude li govorio o tome, možda će zaboraviti. Nikad se nije želio sjetiti. Možda to i nije pravo sjećanje.

"Padaš li svake noći, Brane?" Jojen upita tiho.

Duboko tutnjavo rezanje izvije se iz Ljetnikova grla, a u njemu nije bilo igre. Prikrade se naprijed, sve sami zubi i užarene oči. Meera zakorači između strahovuka i svog brata, s kopljem u ruci.

"Obuzdaj ga, Brane."

"Jojen gaje razgnjevio."

Meera rastrese svoju mrežu.

"To je tvoj gnjev, Brane", reče njezin brat. "Tvoj strah."

"Nije. Ja nisam strahovuk." No zavijao je s njima u noći, i okusio krv u svojim vučjim snovima.

"Dio tebe je Ljetnik, a dio Ljetnika si ti. Znaš to, Brane."

Ljetnik jurne naprijed, ali Meera ga zaustavi, budući svojim trozubim kopljem. Strahovuk se izvije u stranu, stane kružiti, prikradati se. Meera se okrene kako bi se s njime sučelila. "Pozovi ga k sebi, Brane."

"Ljetniče!" vikne Bran. "K meni, Ljetnik!" Pljesne otvorenim dlanom po svom bedru. Ruka mu je zabridjela, iako njegova mrtva noga nije oćutjela ništa.

Strahovuk ponovno nasrne, a Meerino koplje ponovno poleti. Ljetnik se izmakne, zaokruži natrag. Grmlje zašušti, a vitak crni lik nećujno dotapka s druge strane usud-drva, ogoljelih zubi. Vonj bijaše snažan; njegov je brat nanjušio njegov bijes. Bran osjeti kako mu se dlačice kostriješe na zatiljku. Meera je stajala pokraj svog brata, sa strahovukovi-ma na obje strane. "Brane, pozovi ih sebi."

"*Ne mogu!*"

"Jojen, na drvo."

"Nema potrebe. Danas nije dan kada ću umrijeti."

"*Učini to!*" vrisne ona, a njezin se brat uzvere po deblu usud-drveta, rabeći njegovo lice kao svoje uporište. Strahovukovi se približe. Meera ostavi koplje i mrežu, skoči uvis i ščepa granu iznad glave. Kudrovljeva čeljust zatvori se s praskom podno njezina gležnja dok se njihala uvis i iznad grane. Ljetnik sjedne na svoje stražnje noge i zatuli, dok je Kudrov zagrizao u mrežu, tresući je svojim zubima.

Tek tada Bran se sjeti da nisu sami. Sklopi dlanove oko svojih usta. "Hodore!" vikne. "*Hodore! Hodore!*" Bio je strašno preplašen i nekako posramljen. "Neće nauditi Hodoru", uvjeravao je svoje prijatelje na dr-vetu. Nekoliko trenutaka promakne, prije nego što su začuli nemelodično pjevušenje. Hodor stiže poluodjeven i poprskan blatom od svog posjeta vrućim jezercima, ali Bran nikad nije bio tako radostan što ga vidi. "Hodore, pomoz mi. Otjeraj strahovukove. Otjeraj ih."

Hodor se vedro dade na posao, mašući rukama i stupajuć svojim golemim nogama, vičući "Hodor, Hodor", trčeći najprije prema jednom strahovuku, a onda prema drugom. Kudrov bijaše prvi koji je utekao, pokunjeno se odšuljavši u grmlje s posljednjim rezanjem. Kad je Ljetniku bilo dosta, on se vrati Branu i legne uz njega.

Netom što je Meera dotakla tlo, ponovno je pograbila svoje koplje i mrežu. Jojen nije odvratio pogled s Ljetnika. "*Razgovarat ćemo opet*", obeća Branu.

Bili su to vuci, ne ja. Nije shvaćao zašto su postali tako divlji. *Možda je meštar Luwin imao pravo kad ih je zatvorio u božansku šumu.* "Hodore," reče, "odnesi me meštru Luvvinu."

Meštrov tornjić pod vranskim gnijezdom bio je jedno od Branovih najomiljenijih mjesta. Luwin bijaše beznadno neuredan, ali njegov metež knjiga, svitaka i bočica bio je poznat i utješan Branu poput njegove čele i lepršavih rukava prostrane sive halje. Svidali su mu se i gavrani.

Zatekao je Luwina smještena na visoku stolcu, kako piše. S odlaskom Ser Rodrika, cijelo upravljanje zamkom spalo je na njegova ramena. "Moj prinče", reče kad je Hodor ušao, "uranili ste na današnju pouku." Meštar je provodio nekoliko sati svakog poslijepodneva podučavajući Brana, Rickona Freyeve i Waldere.

"Hodore, stani." Bran ščepa zidni svijećnjak objema rukama i upotrijebi ga kako bi se podigao i izvukao iz košare. Visio je koji trenutak na rukama sve dok ga Hodor nije odnio do stolca. "Meera veli da njezin brat ima proročkog dara."

Meštar Luwin se počeo postrance po nosu svojim perom za pisanje. "Zar zaista?"

On kimne. "Rekli ste mi da su Šumska djeca imala proročkog dara. Sjećam se."

"Neki su tvrdili da imaju tu moć. Njihove su mudrace nazivali zelenim prorocima."

"Je li to bila čarolija?"

"Nazovite to tako u nedostatku bolje riječi, ako morate. U suštini bila je to tek drugačija vrsta spoznaje."

"Što je to bilo?"

Luwin odloži svoje pero. "Nitko zapravo ne zna, Brane. Djece je nestalo sa svijeta, a i njihove mudrosti s njima. Imalo je veze s licima na drveću, mislimo. Prvi su ljudi vjerovali da su zeleni proroci mogli vidjeti očima usud-drveća. Zbog toga su sjekli drveće kad god bi ratovali protiv djece. Pretpostavlja se da su zeleni proroci također posjedovali moć nad šumskim zvijerima i pticama na drveću. Čak i nad ribama. Tvrdi li mali Reed da ima takve moći?"

"Ne. Mislim da ne tvrdi. Ali sanja snove koji se ponekad ostvare, veli Meera."

"Svi mi sanjamo snove koji se ponekad ostvare. Vi ste sanjali svog oca u kripti prije nego što smo znali da je mrtav, sjećate se?"

"I Rickon također. Sanjali smo isti san."

"Nazovite to proročkim darom, ako želite... ali zapamtite također sve one desetke tisuća snova koje ste vi i Rickon sanjali, a koji se nisu ostvarili. Sjećate li se, možda, što sam vas naučio o lancu koji svaki meštar nosi oko vrata?"

Bran razmisli na trenutak, pokušavajući se sjetiti. "Meštar kuje svoj lanac u Citadeli Starigrada. To je lanac jer ste se zakleli da ćete služiti, a načinjen je od različitih kovina jer služite kraljevstvu dok kraljevstvo služi različitim vrstama ljudi. Svaki put kad nešto naučite, dodate novu kariku. Crno željezo je za nauk o gavranima, srebro za viđanje, zlato za zbrajanje i aritmetiku. Ne sjećam ih se svih."

Luwin zadjene prst pod svoj ovratnik i počne ga okretati, palac po palac. Imao je debeo vrat za malog čovjeka, a lanac bijaše tijesan, ali ga je uz nekoliko poteza okrenuo sve do kraja. "Ovo je valvrijski čelik", reče kad je karika od tamnosiva metala ležala na jabučici njegova vrata. "Samo jedan meštar od stotinu nosi ovakvu kariku. Ona znači da sam proučio ono što Citadela naziva *višim tajnama* - čarolijom, u nedostatku bolje riječi. Čudesno učenje, ali od male koristi, zbog toga se tako malo meštara trudi oko njega."

Svi oni koji proučavaju više tajne, prije ili kasnije okušaju se u bacanju čari. I ja sam se predao iskušenju, moram priznati. No bio sam dječak, a koji dječak potajno ne čezne da u sebi pronađe skrivene moći?

Za svoj trud nisam dobio ništa više nego tisuću dječaka prije i tisuću poslije mene. Žalosno je reći, ali čarolija ne djeluje."

"Ponekad djeluje", usprotivi se Bran. "Usnio sam san, a i Rickon je također. A postoje magovi i vješci na istoku..."

"Postoje ljudi koji se *nazivaju* magovima i vješcima", reče meštar Luwin. "Imao sam prijatelja u Citadeli koji bi vam mogao izvući ružu iz uha, ali nije bio ništa čarobniji od mene. O, dakako, postoji mnogo toga što ne razumijemo. Vrijeme teče stotinama i tisućama godina, a što svaki čovjek vidi od života nego nekoliko ljeta, nekoliko zima? Gledamo gorja i zovemo ih vječnima, a takvima se i čine... ali tijekom vremena, gorja se uzdižu i padaju, rijeke mijenjaju tokove, zvijezde padaju s neba, veliki gradovi tonu pod morem. Čak i bogovi umiru, mislimo. Sve se mijenja."

Možda je čarolija nekoć bila moćna sila na svijetu, ali nije više. Ono malo što preostaje tek je pramen dima koji se zadrži u zraku nakon što se velika vatra ugase, a čak i on iščezava. Valvria je bila posljednji ugarak, a Valvria je nestala. Zmajeva više nema, orijaši su mrtvi, Šumska djeca zaboravljena sa svim njihovim znanjem.

Ne, moj prinče. Jojen Reed je možda sanjao snove za koje vjeruje da su se ostvarili, ali on nema proročkog dara. Nijedan živ čovjek nema tu moć."

Bran je to rekao Meeri Reed kad ga je posjetila u sumrak, dok je sjedio na prozorskoj dasci promatrajući kako se svjetla po dvorcu trepereći bude. "Žao mi je zbog onoga što se dogodilo s strahovukovima. Ljetnik nije smio pokušati ozlijediti Jojena, ali Jojen nije smio govoriti sve ono o mojim snovima. Vrana je lagala kad je rekla da mogu letjeti, a lagao je i tvoj brat."

"Ili je možda tvoj meštar u krivu."

"Nije. Čak se i moj otac uzdao u njegov savjet."

"Tvoj otac ga je slušao, u to ne sumnjam. Ali na koncu, odlučio bi za sebe. Brane, hoćeš li mi dopustiti da ti ispriповјedim san koji je Jojen sanjao o tebi i tvojoj posvojenoj braći?"

"Walderi nisu moja braća?"

Ona se nije obazirala na njegove riječi. "Sjedili ste za večerom, ali umjesto slugu hranu vam je donio meštar Luwin. Tebi je poslužio kraljevski komad pečenke, meso sirovo i krvavo, ali ugodna mirisa od kojeg su svima porasle zazubice. Meso koje je poslužio Frevevima bilo je staro, sivo i mrtvo. No njima se njihova večera dopala više nego tebi tvoja."

"Ne shvaćam."

"Shvatit ćeš, veli moj brat. Kad shvatiš, ponovno ćemo razgovarati."

Bran se gotovo bojao doći na večeru te noći, ali kad je to učinio, pred njega su postavili svinjsku pitu. Svima ostalima poslužili su isto, i nije mogao vidjeti da nešto nije u redu s hranom koju su poslužili Walderima. *Meštar Luwin je govorio istinu*, reče samom sebi. Ništa loše nije se spremalo Oštrozimlju, bez obzira na to stoje govorio Jojen. Bran osjeti olakšanje... ali i razočaranje. Dokle god je bilo čarolije, svašta se moglo dogoditi. Duhovi su mogli hodati, drveće je moglo govoriti, a slomljeni dječaci mogli su odrasti u vitezove. "Ali nema je", reče naglas u tami svoje postelje.

"Nema čarolije, a priče su samo priče."

I on nikad neće hodati ni letjeti ni biti vitez.

tyrion

Rogoz bijaše škripav pod tabanima njegovih bosih nogu. "Moj rođak je izabrao čudan sat da dođe u posjet", Tvrior reče snenom Podricku Pavneu, koji je nesumnjivo očekivao da će ga dobroano isprašiti što gaje probudio. "Otprati ga u moju dnevnu odaju i reci mu da ću se odmah spustiti." Bilo je dobroano iza ponoći, sudio je prema crnilu s one strane prozora. *Zar Lancel predmnijeva da će me zateći pospanog i slaboumnog u ovaj sat?* pitao se. *Ne, Lancel uopće ne razmišlja, ovo je Cerseino djelo.* Njegova sestra će se razočarati. Čak i u postelji, radio je do duboko u noć - čitajući uz treperavo svjetlo svijeće, proučavajući izvješća Varysovih uhoda i gutajući Maloprstove knjige obračuna sve dok mu se stupci nisu zamaglili, a oči ga zaboljele. Poprskao je malo mlake vode po licu iz lavora pokraj postelje i nije se žurio čučeci u nužniku, s hladnim noćnim zrakom na svojoj goloj koži. Ser Lancelu bijaše šesnaest godina, i nije bio poznat po svom strpljenju. Neka samo čeka, i postane sve uzrujaniji čekajući. Kad je ispraznio crijeva, Tvriori navuče kućni haljetak i razbaruši prstima svoju tanku lanenu kosu, kako bi izgledao kao da se tek probudio iz sna.

Lancel je koračao gore-dolje pred pepelom u ognjištu, odjeven u prugasti crveni baršun s crnim svilenim donjim rukavima. Draguljima optočen bodež i pozlaćene korice visjele su mu o pojasu. "Rođače", pozdravi ga Tvrior. "Tvoji su posjeti odveć rijetki. Čemu dugujem ovo nezasluženo zadovoljstvo?"

"Njezina Milost kraljica regentica poslala me da vam zapovjedim da oslobodite Velikog meštra Pvcella." Ser Lancel pokaže Tvrioru grimiznu vrpcu, koja je nosila Cersein lavlji pečat otisnut u zlatnom vosku. "Ovo je njezin nalog."

"Tako je." Tvrior mahne rukom da ga skloni. "Nadam se da moja sestra ne preopterećuje svoju snagu tako brzo nakon bolesti. Bila bi velika šteta kada bi joj se vratila."

"Njezina Milost posve se oporavila", otoresito će Ser Lancel.

"Glazba za moje uši." *Iako ne napjev koji mi se sviđa. Trebao sam joj dati veću dozu.* Tvrior se nadao dobiti nekojiko dana više bez Cerseina upletanja, ali nije bio toliko iznenađen njezinim ozdravljenjem. Bila je Jaimeova blizanka, naposljetku. Primora se na ljubazan osmijeh. "Pode, naloži nam vatru, zrak je preveć studen za moj ukus. Hoćeš li podijeliti sa mnom kalež, Lancele? Nalazim da mi začinjeno vino pomaže usnuti."

"Ne treba mi pomoć da zaspim", reče Ser Lancel. "Došao sam po nalogu Njezine Milosti, ne da pijem s vama, Vražićku."

Viteška čast učinila je dječaka smionijim, pomisli Tvrior - ona, i nesretna uloga koju je odigrao u umorstvu kralja Roberta. "Vino posjeduje svoje opasnosti." Osmjehne se dok je točio. "Što se Velikog meštra Pvcella tiče... da je moja mila sestra tako zabrinuta za njega, došla bi sama.

Umjesto toga poslala je tebe. Što mogu pomisliti na to?"

"Mislite što želite, samo pustite svog zatvorenika. Veliki meštar pouzdanik je kraljice regentice i pod njezinom je osobnom zaštitom." Nagovještaj poruge igrao je oko mladićevih usana; uživao je

u ovom. *Cersei ga podučava.* "Njezina Milost nikad neće pristati na ovu sramotu. Podsjeća vas na to daje *ona* Joffrevjeva regentica."

"Kao što sam ja Joffrevjev Namjesnik."

"Namjesnik služi", obavijesti ga mladi vitez nadmeno. "Regent *vlada* dok kralj ne postane punoljetan."

"Možda bi mi to trebao zapisati da bolje upamtim." Vatra je veselo pucketala. "Možeš nas ostaviti, Pode", Tvriion reče svom štitonoši. Tek kad je dječak otišao, on se ponovno obrati Lancelu. "Ima još?"

"Da. Njezina Milost moli me da vas obavijestim kako se Ser Jacelvn Bywater suprotstavio zapovijedi koja je izdana u kraljevo ime."

Što znači da je Cersei već naredila Bywateru da oslobodi Pycella, i bila odbijena. "Shvaćam."

"Ona zahtijeva da se čovjeka ukloni s njegova položaja i uhapsi zbog izdaje. Upozoravam vas—" On odloži na stranu svoj vinski kalež. "Ne želim slušati tvoja upozorenja, dječake."

"Ser", ukočeno će Lancel. Dotaknuo je svoj mač, možda da posjeti Tyriona da ga ima. "Pripazite kako mi se obraćate, Vražićku." Nesumnjivo je kanio zvučati prijeteće, ali ona smiješna pahuljica od brka pokvarila je učinak.

"O, ostavi mač. Jedan moj povik i Shagga će uletjeti i ubiti te. Sjekirom, ne vinskim mijehom." Lancel pocrveni. Zar je bio takva budala daje vjerovao kako je njegov udio u Robertovoj smrti prošao nezamijećeno? "Ja sam vitez—"

"Primijetio sam. Reci mi -je li te Cersei učinila vitezom prije ili nakon što te odvela u postelju?"

Bljesak u Lancelovim zelenim očima bio je potvrda koju je Tvriion trebao. Dakle Varys je govorio istinu. *Pa, nitko ne može ustvrditi da moja sestra ne ljubi svoju obitelj.* "Što, nećeš ništa reći? Nemaš još upozorenja za mene, *ser*?"

"Povući ćete svoje prljave optužbe ili—"

"Molim te. Jesi li pomislio što će Joffrev učiniti kad mu kažem da si mu ubio oca kako bi mu legao s majkom?"

"Nije bilo tako!" Lancel prigovori, užasnut. "Ne? A *kako* je bilo, molim lijepo?"

"Kraljica mi je dala jakog vina! Vaš otac, knez Tywin, kad sam imenovan kraljevim štitonošom, rekao mi je da joj se pokoravam u svemu."

"Je li ti rekao i da je pojebeš?" *Pogledaj ga samo. Nipošto ne tako visok, njegove crte lica nisu tako lijepe, a njegova kosa boje je pijeska umjesto ispređenog zlata, no unatoč tome... čak je i bijedna kopija Jaimea bila slada od prazne postelje, predmnijevam.* "Ne, mislim da nije."

"Nisam kanio... samo sam učinio što se od mene tražilo, i..."

"... mrzio svaki trenutak, u to me želiš uvjeriti? Visok položaj na dvoru, viteška čast, noge moje sestre koje ti se noću rastvaraju, o da, mora da ti je bilo strašno." Tvriion se osovi na noge. "Čekaj tu. Njegova Milost će htjeti čuti ovo."

Prkos smjesta ostavi Lancela. Mladi vitez padne na koljena poput preplašenog dječaka. "Milost, moj kneže, preklinjem vas."

"Čuvaj to za Joffrevja. On voli dobro preklinjanje."

"Moj kneže, vaša sestra je to tražila, kraljica, kao što ste rekli, ali Njegova Milost... on nikad neće razumjeti..."

"Zar želiš da kralju prešutim istinu?"

"Zbog mog oca! Ostavit ću grad, bit će kao da se ovo nikad nije dogodilo! Kunem se, stat ću tome na kraj..."

Bilo je teško ne nasmijati se. "Mislim da nećeš." Sad je mladić izgledao izgubljeno. "Moj kneže?"

"Čuo si me. Moj otac ti je rekao da se pokoravaš mojoj sestri? Vrlo dobro, pokoravaj joj se.

Ostani u njezinoj blizini, zadrži njezino povjerenje, zadovolji je kad god ona to zatraži. Nitko nikad ne mora saznati... dokle god ne pogaziš riječ zadanu meni. Želim znati što Cersei radi.

Kamo ide, koga viđa, o čemu govore, kakve planove kuje? Sve. A ti ćeš biti taj koji će mi to reći, zar ne?"

"Da, moj kneže." Lance! progovori bez trunke oklijevanja. Tvriionu se to sviđalo. "Hoću. Kunem se. Na vašu zapovijed."

"Ustani." Tvrion napuni drugi kalež i ponudi mu ga. "Pij u ime našeg dogovora. Kunem se, u zamku nema veprova koliko ja znam." Lan-cel podigne kalež i ispije vino, premda ukočeno. "Nasmiješi se, rođače. Moja sestra je prelijepa žena, i sve je to za dobrobit kraljevstva. Ovo bi za tebe moglo dobro proći. Viteška čast nije ništa. Budeš li pametan, dobit ćeš od mene naslov kneza prije nego što završiš." Tvrion je mućkao vino u svom kaležu. "Želimo da Cersei ima potpuno povjerenje u tebe. Vрати se i reci joj da molim za njezin oprost. Reci joj da si me prepao, da ne želim sukob među nama, da odsad neću ništa poduzimati bez njezine privole."

"Ali... njezini zahtjevi..."

"O, datću joj Pvcella."

"Hoćete?" Lancel se doimao zaprepaštenim.

Tvrion se osmijehne. "Pustit ću ga na slobodu sutra. Mogao bih se zakleti da mu nije pala ni vlas s glave, ali to ne bi bila posvemašnja istina. U svakom slučaju, on je prilično dobro, iako ne jamčim za njegovu krepkost. Crne ćelije nisu zdravo mjesto za čovjeka njegovih godina. Cersei ga može držati za ljubimca ili ga poslati na Zid, ne marim što će učiniti, ali ne želim ga dulje u vijeću."

"A Ser Jacelyn?"

"Kaži mojoj sestri kako vjeruješ da ga možeš pridobiti na svoju stranu, s vremenom. To bi je trebalo zadovoljiti na neko vrijeme."

"Kako velite." Lancel dokrajči vino.

"Još jedna stvar. S obzirom na smrt kralja Roberta, bilo bi vrlo sramotno kad bi njegova ožalošćena udovica odjednom zatrudnjela."

"Moj kneže, ja... mi... kraljica mijе zapovjedila da ne..." Njegove uši oboje se lannisterskim grimizom. "Prosipam sjeme po njezinu trbuhu, moj kneže."

"Lijep trbuh, u to ne sumnjam. Vlazi ga onoliko često koliko hoćeš... ali postaraj se da rosa ne padne nigdje drugdje. Ne želim još kojeg nećaka, je li to jasno?"

Ser Lancel se ukočeno nakloni, i oprost.

Tvrion dopusti sebi da na trenutak osjeti samilost prema dječaku. *Još jedna budala, a usto i slabić, no ne zasluđuje ono što mu Cersei i ja činimo.* Sva sreća što je njegov stric Kevan imao dva druga sina; ovaj vjerojatno neće preživjeti ovu godinu. Cersei će ga dati umoriti dozna li da ju je izdao, a ako kakvom milošću bogova to ne učini, Lancel neće preživjeti dan kad se Jaime Lannister vrati u Kraljev grudobran. Jedino je pitanje bilo hoće li ga Jaime sasjeći u ljubomornom bijesu, ili će ga Cersei prva umoriti kako bi spriječila da Jaime dozna za njega. Tvrion bi se kladio na Cersei.

Nemir ga je zahvatio, a Tvrion je vrlo dobro znao da noćas više neće usnuti. *Ne ovdje, u svakom slučaju.* Zatekao je Podricka Pavnea usnulog u stolcu pred vratima dnevne odaje, i prodrmao ga za rame. "Pozovi Bronna, a onda pohitaj u staje i osedlaj nam dva konja."

Štitonošine oči bijahu zamagljene od sna. "Konji."

"One velike smeđe životinje koje vole jabuke. Siguran sam da si ih već vidio. Četiri noge i rep. Ali najprije Bronn."

Najamnom mačevaocu nije trebalo dugo da se pojavi. "Tko vam se popisao u juhu?" htio je znati.

"Cersei, kao i uvijek. Čovjek bi pomislio da bih se dosad već morao naviknuti na okus, ali nema veze. Čini se da me moja nježna sestra zamijenila za Neda Starka."

"Čujem da je on bio viši."

"Ne nakon što mu je Joff odrubio glavu. Trebao si se toplije odjenuti, noć je studena."

"Idemo nekamo?"

"Jesu li svi najamni mačevaoci pametni poput tebe?"

Gradske su ulice bile opasne, ali s Bronnom uza se Tvrion se osjećao prilično sigurno. Stražari ga propuste kroz pokrajnje dveri na sjevernom zidu, te oni odjašu niz Crnosjenski prolaz do podnožja Aego-nova Visokog brijega, i odatle u Svinjogojsku ulicu, pokraj nizova zatvorenih prozora i visokih zdanja od drveta i kamena čiji su se gornji katovi toliko naginjali nad ulicu da su se gotovo ljubili. Činilo se da ih mjesec slijedi dok su išli, igrajući se skrivača između dimnjaka. Nisu susreli nikog osim usamljene starice, koja je nosila krepanu mačku za rep. Dobacila im je uplašen pogled, kao da se bojala da će joj ukrasti večeru, i odšuljala se u sjenu bez riječi.

Tvrion je razmišljao o ljudima koji su bili Namjesnici prije njega, a koji se nisu pokazali dorasli psinama njegove sestre. *Kako su i mogli? Takvi ljudi... odveć časni da bi živjeli, odveć plemeniti da bi srali. Cersei proždire takve budale svakog jutra kad prekine post. Jedini način da se moja sestra porazi jest igrati njezinu igru, a to je nešto što knezovi Stark i Ar-ryn nikad ne bi učinili.* Nije ni čudo što su obojica mrtvi, dok se Tyrion Lannister nikad nije osjećao toliko živim. Njegove zakržljale noge možda su ga mogle učiniti komičnom groteskom na žetvenom balu, ali ovaj ples je poznavao.

Unatoč satu, javna kuća bijaše prepuna. Chatava ih ljubazno pozdravi i otprati u zajedničku odaju. Bronn pade na kat s tamnookom djevojkom iz Dornea, ali Alayaya je bila zaposlena zabavljajući goste. "Bit će tako sretna kad sazna da ste došli", reče Chataya. "Pobrinut ću se da soba u tornjiću bude spremna za vas. Hoće li moj knez uzeti kalež vina dok čeka?"

"Hoću", reče on.

Vino je bilo bijedno u usporedbi s berbama iz Sjenice koje je kuća inače posluživala. "Morate nam oprostiti, moj kneže", reče Chataya. "U posljednje vrijeme ne mogu pronaći dobro vino ni po kojoj cijeni."

"Niste jedini, bojim se."

Chatava na trenutak izrazi suosjećanje, potom se ispriča i odjedri dalje. *Naočita žena*, pomisli Tvrion dok ju je promatrao kako odlazi. Rijetko je viđao takvu otmjenost i dostojanstvo u kurve. Iako se ona, dakako, vidjela više kao neka vrsta svećenice. *Možda je u tome tajna. Nije bitno što činimo, već zašto to činimo.* Nekako ga ta pomisao utješi.

Nekoliko drugih mušterija dobacivalo mu je prijeke poglede. Kad je posljednji put izašao, neki je čovjek pljunuo na njega... pa, pokušao je. Umjesto toga pljunuo je na Bronna, i ubuduće će pljuvati bez zubi.

"Osjeća li se moj gosp'ar nevoljeno?" Dancy spuzne u njegovo krilo i gricne ga za uho. "Imam lijek za to."

Smiješeći se, Tvrion zatrese glavom. "Preljepa si za riječi, mila, ali menije omilio Alayayin lijek."

"Nikad niste kušali moj. Gosp'ar nikad ne izabere nijednu drugu osim 'Yaye. Ona je dobra, ali ja sam bolja. Ne želite vidjeti?"

"Idući put, možda." Tyrion nije sumnjao da bi Dancy bila živahan pregršt. Bila je tubasta nosa i jedra, s pjegama i grivom guste crvene kose koja se slijevala ispod njezina struka. Ali njega je Shae čekala u vili.

Hihoćući, ona položi ruku među njegova bedra i stisne ga kroz hlače. "Mislim da *on* ne želi čekati do idući put", izjavi. "Mislim da želi izaći i prebrojiti mi pjege."

"Dancy." Alayaya je stajala na vratima, tamna i hladna u koprenastoj zelenoj svili. "Njegova Visost je došla posjetiti mene."

Tyrion se nježno odvoji od druge djevojke i ustane. Dancy to naizgled nije smetalo. "Idući put", podsjeti ga ona. Stavi prst u usta i stane ga cuclati.

Dok ga je tamnoputa djevojka vodila uza stubu, ona reče: "Sirota Dancy. Ima četrnaest dana vremena da natjera mog gospodara daje izabere. Inače će Marei dobiti njezine crne bisere."

Marei bijaše mirna, blijeda, krhka djevojka koju je Tyrion primijetio jednom ili dvaput. Zelenih očiju i porculanske kože, duge ravne srebrnaste kose, vrlo ljupka, ali odveć ozbiljna. "Bilo bi mi žao da siroto dijete izgubi svoje bisere zbog mene."

"Onda je odvedite gore idući put."

"Možda i hoću."

Ona se nasmiješi. "Mislim da nećete, moj gospodaru."

Ima pravo, pomisli Tvrion, *neću. Shae je možda samo kurva, ali ja sam joj vjeran na svoj način.*

U odaji tornjića, kad je otvorio vrata ormara, znatiželjno je pogledao Alayayu. "Što ti uopće radiš dok ja izbivam?"

Ona podigne ruke i istegne se poput kakve glatke crne mačke. "Spavam. Mnogo sam odmorenija otkad ste nas počeli posjećivati, moj gospodaru. A Marei nas uči čitati. Možda ću uskoro moći provoditi vrijeme uz knjigu."

"San je dobar", reče on. "A knjige su bolje." Dade joj brz poljubac u obraz. Tada se spusti niz okno i kroz tunel.

Dok je ostavljao staju na svom šarenom škopcu, Tvrion začu zvuk glazbe kako dopire preko krovova. Bilo je ugodno misliti da ljudi još uvijek pjevaju, čak i usred pokolja i gladi. Zapamćene note ispune mu glavu, i na trenutak je gotovo mogao čuti Tyshu koja mu je pjevala prije pola životnog vijeka. Zaustavi konja da osluhne. Napjev je bio pogrešan, riječi pretiše da bi se čule. Druga pjesma onda, a zašto ne? Njegova ljupka nevina Tysha bila je laž od početka do kraja, samo kurva koju je njegov brat Jaime unajmio da ga učini muškarcem.

Sada sam se oslobodio Tyshe, pomisli. Opsjedala me pola života, ali više je ne trebam, ništa više nego što trebam Alayayu ili Dancy ili Marei, ili stotine drugih poput njih s kojima sam lijegao tijekom godina. Sada imam Shae. Shae.

Dveri vile bijahu zatvorene i zakračunate. Tyrion je lupao sve dok se kičeno brončano oko nije uz škljocaj otvorilo. "Ja sam." Čovjek koji ga je propustio, bio je jedan od Varysovih ljepših otkrića, braavosijski borac bodežima sa zečjom usnom i lijenim okom. Tyrion nije želio da se kakav naočit mladi stražar muva oko Shae dan za danom. "Pronađite mi stare, ružne muškarce posute ožiljcima, po mogućnosti impotentne", rekao je eunuhu. "Muškarce kojima su miliji dječaci. Ili muškarce kojima su milije ovce, kad smo već kod toga." Varys se nije uspio pojaviti s nekim ljubiteljem ovaca, ali je pronašao uškopljenog davitelja i par smrdljivih Ibbenežana koji su jednako voljeli sjekire kao jedan drugog. Ostali bijahu vrsna skupina plaćenika koja je ikad krasila neku tamnicu, svi gadniji jedan od drugog. Kad ih je Varys postrojio pred njega, Tyrion se prepao da je otišao predaleko, ali Shae nikad nije izustila ni riječi pritužbe. *A zašto i bi? Nikad se nije potužila na mene, a ja sam ogavniji od svih njezinih stražara zajedno. Možda ona uopće ne vidi ružnoću.*

Unatoč tome, Tyrion bi radije postavio neke od svojih pripadnika gorskih klanova da čuvaju vilu; Chelline Crne uši možda, ili Mjesečevu braću. Imao je više povjerenja u njihovu željeznu odanost i osjećaj časti nego u pohlepu najamnih mačevalaca. Rizik je međutim bio prevelik. Cijeli Kraljev grudobran znao je da su divljaci bili njegovi. Daje poslao Crne uši ovamo, bilo bi samo pitanje vremena kada bi cijeli grad znao da Kraljev Namjesnik uzdržava konkubinu.

Jedan od Ibbenežana preuzme mu konja. "Jeste li je probudili?" upita ga Tvrion.

"Ne, moj gosp'aru." "Dobro."

Vatra u ložnici pretvorila se u ugarke, ali je soba još uvijek bila topla. Shae je odgurnula svoje gunjeve i plahte dok je spavala. Ležala je naga na pernatoj postelji, a meke obline njezina mladog tijela ocrtavale su se na slabom žaru s ognjišta. Tvrion je stajao na dovratku i upijao njezin lik.

Mlada od Marei, slada od Dancy, ljepša od Alayaye, ona je sve što trebam, i više toga. Kako jedna kurva može izgledati tako čisto, slatko i nevino, pitao se?

Nije ju kanio uznemirivati, ali pogled na nju bio je dovoljan da ga uk-ruti. Pustio je da mu ruho padne na pod, a potom otpuzao na postelju, lagano joj razdvojio noge i poljubio je između bedara. Shae promrmlja u snu. Poljubio ju je ponovno i stao lizati njezinu tajnu slatkost, neprestano, sve dok njegova brada i njezina vagina nisu bile namočene. Kad je ispustila tih uzdah i zadrhtala, on se uspne i zarije se u nju te eksplodira gotovo u isti čas.

Njezine su oči bile otvorene. Osmjehnula se, pogladila mu glavu i šapnula: "Upravo sam sanjala najsladši san, moj gosp'aru."

Tvrion gricne njezinu malu tvrdu bradavicu i ugnijezdi glavu na njezinu ramenu. Nije izašao iz nje; želio je da nikad ne mora izaći iz nje. "Ovo nije san", obeća joj on. *Ovo je stvarnost, sve ovo, pomisli, ratovi, spletki, velika krvava igra, i ja u samom njezinu središtu... ja, patuljak, čudovište, onaj kojeg su prezirali i smijali mu se, ali sada imam sve: moć, grad, djevojku. Za to sam bio stvoren, i bogovi neka mi oprost, ali volim to...*

'I nju. I nju.

arya

Kakva god da je imena Harren Crni kanio nadjenuti svojim kulama, i ona su bila davno zaboravljena. Zvale su se Kula užasa, Udovičina kula, Kula jauka, Kula duhova i Kula kraljeve lomače. Arya je spavala u plitkoj niši u špiljastim komorama pod Kulom jauka, na stelji od slame. Imala je vode da se okupa kad god je željela, komad sapuna. Rad je bio težak, ali ne teži od hodanja miljama svakog dana. Lasica nije trebala pronalaziti crve i kukce da se nahrani, kao što je Arry morao; bilo je kruha svakog dana, i zobenih gulaša s komadima mrkve i repe te jednom u četrnaest dana čak i zalogaj mesa.

Vruća Pita jeo je još bolje; nalazio se ondje gdje je pripadao, u kuhinji, okruglom kamenom zdanju s nadsvođenim krovom koji je bio svijet za sebe. Arya je jela za stolom s nogarima u kripti s Weesom i njegovim ostalim štićenicima, ali ponekad bi je odabrali da im pomogne donijeti hranu, pa su ona i Vruća Pita mogli ukrasti trenutak da popričaju. Nikako nije mogao zapamtiti da je sada Lasica i neprestano ju je nazivao Arry, premda je znao da je djevojčica. Jednom joj je pokušao neprimjetno dati vruću pitu od jabuka, ali izveo je to tako nespretno da su ga dva kuhara vidjela. Odnijeli su pitu i istukli ga velikom drvenom žlicom.

Gendrvja su poslali u kovačnicu; Arya ga je rijetko vidala. Onima s kojima je služila, nije čak ni htjela znati imena. Samo bi je više boljelo kad bi umrli. Većina ih je bila starija od nje, i ona je bila zadovoljna time da je puštaju na miru.

Harrenhal bijaše golem, većim dijelom u ruševnu stanju. Kneginja Whent je držala zamak kao vazal kuće Tully, ali se koristila samo donjom trećinom dviju od pet kula, a ostalo pustila da propadne. Sada je pobjegla, a malo domaćinstvo koje je ostavila, nije se moglo brinuti za potrebe svih vitezova, knezova i plemenitih zarobljenika koje je knez Tywin doveo, pa su Lannisterovi morali tragati za slugama jednako kao za plijenom i hranom. Govorilo se kako je knez Tywin namjeravao povratiti Harrenhalu staru slavu, i učiniti ga svojim novim sjedištem kad jednom rat završi.

Weese je koristio Aryju da prenosi poruke, crpi vodu i donosi hranu, a ponekad da posluži stolove u Dvorani baraka iznad oružarnice, gdje su objedovali oklopnici. Ali većina njezina posla svodila se na čišćenje. Prizemlje Kule jauka ustupilo je mjesto spremnicima i žitnicama, a dva kata iznad udomljavala su dio garnizona, ali gornji katovi nisu bili nastanjeni osamdeset godina. Sada je knez Tywin zapovjedio da se ponovno učine pogodnim za življenje. Bilo je podova koje je valjalo izribati, prljavštine koju je valjalo oprati s prozora, slomljenih stolica i istrunulih postelja koje je valjalo iznijeti. Najviši kat vrvio je gnijezdima golemih crnih šišmiša koje je kuća Whent rabila kao svoj grb, a u podrumima je također bilo štakora... i utvara, neki su govorili, duša Harrena Crnog i njegovih sinova.

Arya je to držala glupim. Harren i njegovi sinovi umrli su u Kuli kraljeve lomače, zato je i nosila takvo ime, stoga zašto bi prelazili dvorište da proganjaju nju? Kula jauka jaukala je samo kad bi vjetar zapuhao sa sjevera, a to je bio tek zvuk koji je zrak stvarao prolazeći kroz pukotine u kamenju gdje je ono napuklo od vreline. Ako je i bilo duhova u Harrenhalu, oni je nikad nisu

uznemiravali. Živi su bili ti kojih se bojala, Wees, Ser Gregor Clegane i sam knez Tywin Lannister, koji je svoje odaje smjestio u Kulu kraljeve lomače, još uvijek najvišu i najsilniju od svih, iako naherenu pod težinom u hrpu pretvorenog kamena zbog kojeg je nalikovala na kakvu orijašku poluistopljenu crnu svijeću.

Pitala se što bi knez Tywin učinio kad bi stupila pred njega i priznala daje Arya Stark, ali znala je da mu nikad neće prići dovoljno blizu da govori s njim, a uostalom on joj nikad ne bi povjerovao kad bi to i učinila, a kasnije bježe Weese prebio do krvi.

Na svoj mali gizdavi način, Weese je bio gotovo jednako strašan kao Ser Gregor. Gorostas je gnječio ljude poput muha, ali činilo se da većinom nije ni znao da je muha bila ondje. Weese je *uvijek znao* da ste tu, i što ste radili, a ponekad i što ste mislili. Udarao je na najmanji povod, a imao je psa koji je bio gotovo jednako zao kao on, jednu ružnu pjegavu kučku koja je zaudarala gore od ijednog psa kojeg je Arya ikad vidjela. Jednom ga je vidjela kako je nahuškao kuju na malog čistača nužnika koji ga je razgnjevio. Ona je otrgnula velik komad s dječakova nožnog lista dok se Weese smijao.

Trebala su mu samo tri dana da zaradi počasno mjesto u njezinim noćnim molitvama. "Weese", šapnula bi prije svih. "Dunsen, Chiswyck, Polliver, Raff Medeni. Škakljač i Pas. Ser Gregor, Ser Amory, Ser Ilyn, Ser Meryn, kralj Joffrev, kraljica Cersei." Dopusti li sebi da zaboravi makar jednog od njih, kako će ga ikad ponovno pronaći da ga umori?

Na cesti Arya se osjećala poput ovce, ali Harrenhal ju je pretvorio u miša. Bila je siva poput miša u svojoj gruboj vunenoj košulji, i poput miša držala se pukotina, rupa i tamnih prolaza zamka, bježeći s puta moćnika.

Ponekad je mislila da su *svi* miševi unutar ovih debelih zidova, čak i vitezovi i visoki knezovi. Veličina zamka činila je čak i Gregora Cleganea malim. Harrenhal je pokrivao tripud više zemljišta od Oštrozimlja, a njegova su zdanja bila toliko veća da su se jedva dala uspoređivati. Njegove staje udomljavale su tisuće konja, njegova božanska šuma pokrivala je dvadeset jutara, njegove su kuhinje bile prostrane poput Velike dvorane Oštrozimlja, a njegova vlastita velika dvorana, veličanstveno nazvana Dvorana stotinu ognjišta, iako ih je imala samo trideset i nešto (Arya ih je pokušala izbrojiti, dvaput, ali je jednom došla do trideset tri, a drugi put do trideset pet) bila je tako duboka da je knez Tywin mogao pogostiti cijelu svoju vojsku (to međutim nikad nije učinio). Zidovi, vrata, dvorane, stubišta, sve je bilo izgrađeno u tako neljudski velikom razmjeru da je Aryju podsjetilo na priče koje je Stara Nana nekoć pripovijedala o orijašima što su živjeli s one strane Zida.

Knezovi i kneginje nikad nisu primjećivali male sive miševe pod svojim nogama, pa je Arya naćula sve vrste tajni samo držeći uši otvorene dok je izvršavala svoje dužnosti. Lijepa Pia iz smoćnice bila je drolja koja je krćila sebi put do svakog viteza u zamku. Tamničareva žena bila je trudna, ali pravi je otac bio ili Ser AJyn Stackspear ili pjevać zvan Bje-losmijeh Wat. Knez Lefford se izrugivao duhovima za stolom, ali je uvijek ostavljao upaljenu svijeću pokraj postelje. Ser Dunaverov štitonoša Jodge mokrio je u postelju u snu. Kuhari su prezirali Ser Harvsa Swyfta i pljuvali mu u svako jelo. Jednom je čak naćula služavku meštra Tothmurea kako povjerava svom bratu poruku koja je tvrdila da je Joffrey kopile i nezakonit kralj. "Knez Tywin mu je rekao da spali pismo i više nikad ne spominje tu prljavštinu", šapnula je djevojka.

Braća kralja Roberta, Stannis i Renly pridružili su se borbi, ćula je. "A obojica su sada kraljevi", rekao je Weese. "Kraljevstvo ima više kraljeva nego zamak štakora." Ćak su se i Lannisterovi ljudi pitali koliko će još dugo Joffrey držati Źeljezno prijestolje. "Dječak nema druge vojske osim onih zlatnih plašćeva, a njime upravljaju eunuh, patuljak i žena", ćula je nekog plemićića kako mrmlja u svoj kalež. "Od kakve će mu oni koristi biti doće li do bitke?" Uvijek se govorilo o Bericu Dondarrionu. Debeli strijelac jednom je rekao da su ga umorili Krvavi glumci, ali ostali su se samo nasmićali. "Lorch ga je ubio kod Brzih slapova, a Gorostas ga je umorio dvaput. Dajem srebrnog jelena da ni ovaj put neće ostati mrtav."

Arya nije znala tko su bili Krvavi glumci, no doznala je ćetnaest dana kasnije, kad je najneobićnija družina ljudi koju je ikad vidjela stigla u Harrenhal. Pod stijegom s crnom kozom krvavih rogova jahali su bakreni ljudi sa zvonćićima u pletenicama; ulani jašuću na prugastim

crno-bijelim konjima; strijelci naprašenih obraza; zdepasti dlakavi muškarci kud-ravih štitova; tamnopusi ljudi u pernatim plaštevima; čupava luda u zeleno-ružičastoj odjeći; mačevaoci s čudesnim rašljastim bradama obojenim zeleno, purpurno i srebrno; kopljanici s obojenim ožiljcima koji su im prekrivali obraze; vitak muškarac u septonovim haljama, jedan očinskog izgleda u meštrovski sivoj, i jedan boležljiva izgleda čiji je kožnati plašt bio obrubljen resama dugih plavih vlasi.

Na njihovu čelu bijaše čovjek mršav poput štapa i vrlo visok, s izduženim propalim licem kojeg je još duljim činila vlaknasta crna brada koja mu je rasla od vrha šiljaste vilice gotovo do struka. Kaciga koja je visjela s njegova sedlenog roga bijaše od crnog čelika, iskovana u obliku kozje glave. Oko vrata nosio je lanac načinjen od spojenih novčića različitih veličina, oblika i kovina, a njegov je konj bio jedan od onih neobičnih crno-bijelih.

"Ne želiš upoznati tu bratiju, Lasice", Weese će kad ju je opazio da gleda čovjeka s kozjom kacigom. Dva njegova prijatelja u pijenju bila su s njim, oklopnici u službi kneza Lefforda.

"Tko su oni?" upitala je.

Jedan od vojnika se nasmije. "Lakaji, djevojčice. Kozji prsti. Krvavi glumci kneza Tywina."

"Nemaš pameti. Ako joj zbog tebe oderu kožu, ti ćeš ribati proklete stube", reče Weese. "Oni su plaćenici, mala Lasice. Nazivaju se Hrabrim suputnicima. Ne rabi za njih druga imena gdje te mogu čuti, ili će ti krvavo nauditi. Kozja kaciga im je kapetan, knez Vargo Hoat."

"Nije on nikakav jebeni knez", reče drugi vojnik. "Čuo sam Ser Amovja da to govori. On je samo neki najamni mačevalac s gubicom punom sline i visokim mišljenjem o sebi."

"Da", reče Weese, "ali bolje joj je da ga zove knezom, ako želi ostati čitava."

Arya ponovno pogleda Varga Hoata. *Koliko li čudovišta ima knez Tywin?* Hrabri suputnici smješteni su u Udovičinoj kuli, pa ih Arya nije morala služiti. Bila je sretna zbog toga. Iste noći kad su pristigli, tučnjava je izbila između plaćenika i nekolicine Lannisterovih ljudi. Stitonoša Ser Harvsa Swyfta bio je na smrt izboden, a dva su Krvava glumca bila ranjena. Idućeg jutra knez Tywin ih je obojicu objesio o zidove stražar-nice, zajedno s jednim od strijelaca kneza Lvddena. Weese je rekao kako je strijelac započeo svu nevolju bockajući plaćenike zbog Berica Don-darriona. Nakon što su se obješeni ljudi prestali ritati, Vargo Hoat i Ser Harys zagrlili su se i poljubili te zakleli da će se uvijek ljubiti dok ih je knez Tywin promatrao. Arya je smatrala smiješnim način na koji je Vargo Hoat frfljao i slinio, ali je znala da joj je bolje ne smijati se. Krvavi glumci nisu se dugo *zadržali* u Harrenhalu, ali prije nego što su ponovno izjahali, Arya je čula jednog kako govori da je sjevernjačka vojska pod Rooseom Boltonom zauzela gaz rubina na Trozupcu. "Prijeđe li ga, knez Tywin će ga smlaviti kao što ga je smlavio na Zelenim rašljama", rekao je lannisterski strijelac, ali njegovi mu se drugovi stadoše izrugivati da umukne. "Bolton nikad neće prijeći gaz, sve dok Mladi strahovuk ne odmaršira iz Rijekotoka sa svojim divljim sjevernjacima i svim onim strahovukovima."

Arya nije znala da je njezin brat tako blizu. Rijekotok je bio kudikamo bliže od Oštrozimlja, iako nije bila sigurna gdje je ležao u odnosu na Harrenhal. *Mogla bih ga nekako pronaći, znam da bih mogla, kad bih samo mogla uteći.* Kad je pomislila da bi ponovno mogla vidjeti Rob-bovo lice, Arya se morala ugristi za usnicu. *A želim vidjeti i Jona, i Brana, i Rickona, i majku. Čak i Šansu... Poljubit ću je i moliti za oprost kao prava gospođa. To će joj se svidjeti.*

Iz dvorišnih razgovora doznala je da su gornje odaje Kule užasa udomile tri tuceta zarobljenika uhvaćenih tijekom neke bitke na Zelenim rašljama Trozupca. Većini je bila dana sloboda kretanja po zamku u zamjenu za njihovo obećanje da neće pokušati pobjeći. *Prisegli su da neće pobjeći,* reče Arya samoj sebi, *ali nisu se zakleli da neće pomoći meni da pobjegnem.*

Zarobljenici su jeli za njihovim vlastitim stolom u Dvorani stotinu ognjišta, i često ih se moglo vidjeti na posjedu. Četiri brata vježbala su zajedno svakog dana, boreći se štapovima i drvenim štitovima u Dvorištu glatkog kamenja. Trojica bijahu Freyevi od Prijelaza, a četvrti njihov nezakoniti brat. Međutim, bili su tu tek kratko vrijeme; jednog jutra dva druga brata stigla su pod stijegom mira sa škrinjom blaga i otkupila braću od vitezova koji su ih zarobili. Šest Freyevih otišlo je zajedno.

Nitko međutim nije otkupljivao sjevernjake. Jedan mladi debeli plemić opsjedao je kuhinje, rekao joj je Vruća Pita, uvijek u potrazi za zalogajem. Njegov brk bio je tako čupav da mu je pokrивao usta, a kopča koja je pridržavala njegov plašt, bila je trozubac od srebra i safira. Pripadao je knezu Tywinu, no bradatog mladića divljeg izgleda koji je sam volio šetati kruništem u crnu plastu s uzorcima bijelih sunaca, zarobio je neki putujući vitez koji se na njemu kanio obogatiti. Šansa bi znala tko je on, i onaj debeli također, ali Aryju nikad nisu odveć zanimali naslovi i grbovi. Kad god bi septa Mordane počela razglabati o povijesti ove ili one kuće, ona je bila sklona odlutati, sanjariti i pitati se kad će poduka završiti.

Međutim, *sjećala se* kneza Cerwyna. Njegovi posjedi bijahu u blizini Oštrozimlja, pa su on i njegov sin Cley često dolazili u posjet. No kao daje sudbina tako htjela, on je bio jedini zarobljenik kojeg se nije vidalo; ležao je u ćeliji kule, oporavljajući se od rane. Danima je Arya pokušavala dokučiti kako bi se mogla iskrasti pokraj straže na vratima da ga vidi. Ako bi je prepoznao, čast bi ga obvezala da joj pomogne. Knez će sigurno imati kod sebe zlata, svi su ga oni imali; možda će potplatiti nekog od najamnih mačevalaca kneza Tywina daje odvede u Rijekotok. Otac je uvijek govorio da bi većina najamnih mačevalaca izdala bilo koga za dovoljno zlata.

Onda je jednog jutra opazila tri žene u sivim haljama s kukuljicama nijemih sestara kako utovaruju truplo na svoja kola. Tijelo bijaše zaši-veno u plašt od najfinije svile, urešen grbom s ratnom sjekiricom. Kad je Arya upitala tko je to, jedan joj od stražara reče da je knez Cerwyn umro. Riječi su bile poput udarca u trbuh. *On ti ionako ne bi mogao pomoći*, pomislila je dok su sestre vozile kola kroz dveri. *Nije mogao pomoći ni sebi, ti glupi mišu.*

Nakon toga uslijedio je povratak ribanju, trčkanju i prisluškivanju na vratima. Knez Tywin će uskoro krenuti na Rijekotok, čula je. Ili će udariti na jug prema Visovrtu. To nitko ne očekuje. Ne, mora obraniti Kraljev grudobran, Stannis je najveća prijetnja. Poslat će Gregora Cleganea i Varga Hoata da satru Roosea Boltona i odstrane bodež iz njegovih leđa. Poslat će gavranove u Orlovo gnijezdo. Nakanio je oženiti kneginju Lysu Arryn i osvojiti Dolinu. Kupio je tonu srebra da iskuje čarobne mačeve koji će ubiti Starkove varge. Pisao je kneginji Stark da se izmire. Kraljosjek će se uskoro naći na slobodi.

Iako su gavranovi dolazili i odlazili svakog dana, sam knez Tywin provodio je većinu svog vremena iza zatvorenih vrata sa svojim ratnim vijećem. Arya ga je vidala na mahove, ali uvijek izdaleka -jednom dok je šetao zidinama u društvu trojice meštara i debelog zarobljenika s gustim brkom, jednom dok je jahao van da sa svojim kneževskim vazalima posjeti logorišta, ali najčešće dok bi stajao pod lukom natkrivene galerije promatrajući ljude koji su vježbali u dvorištu. Stajao je s rukama isprepletenim na zlatnoj jabuci svog mača. Govorili su da je knez Tywin ljubio zlato više od svega; čak je i *srao* zlato, čula je jednog štitonošu kako se šali. Knez Lannister izgledao je snažno za starog čovjeka, s krutim zlatnim brkovima i ćelavom glavom. Bilo je nečeg na njegovu licu što je Aryju podsjećalo na vlastita oca, iako međusobno nisu nimalo nalikovali. *On ima kneževsko lice, to je sve*, rekla je samoj sebi. Sjetila se kako je često znala čuti majku gdje govori ocu da navuče svoje kneževsko lice i ode se pozabaviti nekim pitanjem. Otac bi se nasmijao na to. Nije mogla zamisliti kneza Tywina da se ikad išemu smije.

Jednog popodneva, dok je čekala svoj red da izvuče kabao vode iz bunara, začula je kako cvile šarke na istočnim dverima. Skupina ljudi projahala je kasom ispod rešetki. Kad je uočila mantikoru gdje gmiže štitom njihova vođe, ubod mržnje sune kroz nju.

Na svjetlu dana, Ser Amory Lorch je izgledao manje zastrašujuće nego pod svjetlom baklji, ali još uvijek je imao svinjske oči koje se sjećala. Jedna od žena reče da su njegovi ljudi jahali oko cijelog jezera proganjajući Berica Dondarriona i ubijajući pobunjenike. *Mi nismo bili pobunjenici*, pomisli Arya. *Bili smo Noćna straža. Noćna straža ne staje ni na čiju stranu.* Međutim, Ser Amory je imao manje ljudi nego što se sjećala, i mnogo ranjenika. *Nadam se da će im se rane zagnojiti. Nadam se da će svi pomrijeti.*

Tada ugleda trojicu na kraju kolone.

Rorge je nataknuo crnu polukacigu sa širokim željeznim nosnikom zbog kojega je bilo teško vidjeti da nosa nije imao. Gorki je nezgrapno jahao uz njega na ratnom konju koji se doimao spremnim srušiti se pod njegovom težinom. Poluzaliječene opekline prekrivale su njegovo tijelo, čineći ga još ogavnijim nego prije.

Ali Jaqen H'ghar još uvijek se smiješio. Njegova je odora i dalje bila otrcana i prljava, ali je pronašao vremena da opere i počestlji kosu. Slijevala mu se preko ramena, crvena, bijela i sjajna, a Arya je čula djevojke kako međusobno hihoću od divljenja.

Trebala sam ih prepustiti vatri. Gendry mi je tako rekao. Trebala sam ga poslušati. Da im nije dobacila onu sjekiru, svi bi bili mrtvi. Na trenutak se prepala, ali oni su projahali mimo nje bez tračka zanimanja. Samo je Jaqen H'ghar jedva zirnulo u njezinu pravcu, ali njegove su oči prošle ravno iznad nje. *On me ne prepoznaje*, pomisli ona. *Arry je bio divlji dječčić s mačem, a ja sam tek siva mišica s kablom.*

Provela je ostatak dana ribajući stube u Kuli jauka. Do večeri ruke su joj bile oguljene i krvave, a mišice su je tako boljele da su drhtale dok je vukla kabao natrag u podrum. Premorena čak i za jelo, Arya zamoli Weesa daje ispriča i otpuže na svoju slamu da zaspi. "Weese", "zijeve.

"Dunsen, Chiswyck, Polliver, Raff Medeni. Škakljač i Pas. Ser Gregor, Ser Amory, Ser Ilyn, Ser Meryn, kralj Joffrev, kraljica Cersei." Pomislila je da bi mogla dodati još tri imena svojoj molitvi, ali bila je preumorna da noćas odluči.

Arya je sanjala strahovukove kako divlje jure šumom kad joj snažna šaka pritisne usta poput glatkog toplog kamena, čvrsta i nepopustljiva. Probudila se odmah, migoljeći se i koprcajući.

"Djevojčica neće reći ništa", šapne glas blizu njezina uha. "Djevojčica će držati usta zatvorena, nitko neće čuti, a prijatelji će moći razgovarati u potaji. Da?"

Dok joj je srce divlje tuklo, Arya uspije neznatno kimnuti glavom.

Jaqen H'ghar odmakne svoju ruku. U podrumu bijaše tamno kao u rogu i ona mu nije mogla vidjeti lice, čak ni na udaljenosti od nekoliko palčeva. Mogla ga je nanjušiti, jer njegova je koža vonjala čisto i po sapunu, a namirisao je i svoju kosu. "Dječak je postao djevojčica", promrmrlja on.

"*Uvijek sam bila djevojčica. Mislila sam da me niste vidjeli.*" "Čovjek vidi. Čovjek zna."

Sjetila se da ga je mrzila. "Prepali ste me. Sad ste jedan od *njih*, trebala sam vas pustiti da izgorite. Što radite ovdje? Odlazite ili ću zovnuti Weesa."

"Čovjek vraća svoje dugove. Čovjek duguje tri." "Tri?"

"Crveni bog mora dobiti što ga ide, mila djevojčice, a samo se smrću može platiti za život. Ova djevojčica uzela je trojicu koji su bili njegovi. Ova djevojčica mora dati trojicu umjesto njih. Reci imena, i čovjek će obaviti ostalo."

On mi želi pomoći, shvati Arya u naletu nade od kojeg joj se zavrti u glavi. "Odvedite me u Rijekotok. Nije daleko, ako ukrademo par konja mogli bismo—"

On položi prst na njezine usne. "Tri života dobit ćeš od mene. Ne više, ne manje. Tri i onda smo kvit. Stoga djevojčica mora razmisliti." Nježno joj poljubi kosu. "Ali ne predugo."

Kad je Arya upalila svoj krnjak od svijeće, od njega je preostao tek neznatan miris, dašak đumbira i klinčića koji se zadržao u zraku. Žena u niši do njezine prevrte se na slami i potuži na svjetlo, pa ga Arya ugasi. Kad je sklopila oči, vidjela je lica kako lebde pred njom. Joffrev i njegova majka, Ilyn Payne, Meryn Trant i Sandor Clegane... ali oni su bili u Kraljevu grudobranu stotine milja daleko, a Ser Gregor se zadržao tek nekoliko noći prije nego stoje otputovao u daljnje pljačke, povevši Raffa, Chiswycka i Škakljača sa sobom. Ser Amory Lorch je bio ovdje, međutim, a ona gaje mrzila gotovo jednako toliko. Nije li? Nije bila sigurna. A tu je uvijek bio Weese.

Mislila je ponovno na njega idućeg jutra, kad ju je nedostatak sna nagnao da zijeve. "Lasice," zaprede Weese, "idući put kad vidim ta usta razjapljen, iščupat ću ti jezik i bacit ga svojoj kuji." Izvukao joj je uho među prstima da se uvjeri kako ga je čula, i rekao joj da se vrati onim stubama. Želio je da budu čiste do trećeg odmorišta prije večeri.

Dok je radila, Arya je razmišljala o ljudima čiju je smrt priželjkivala. Pretvarala se da može vidjeti njihova lica na stubama, i ribala jače da ih izbriše. Starkovi su bili u ratu s Lannisterovima, a ona

je bila Stark, te bi morala ubiti koliko god je Lannistera mogla. Tako se postupalo u ratovima. Ali nije mislila da može vjerovati Jaqenu. *Trebala bih ih ubiti sama.* Kad god bi njezin otac osudio čovjeka na smrt, djelo bi izvršio sam, Ledom, svojim velikim mačem. "Oduzimate li čovjeku život, dugujete mu da ga pogledate u lice i počujete njegove posljednje riječi", čula ga je jednom kako govori Robbu i Jonu.

Idućeg je dana izbjegavala Jaqena H'gara, i dan nakon toga. To nije bilo teško. Bila je vrlo malena, a Harrenhal vrlo velik, pun kutaka u koje se miš mogao sakriti.

A tada se Ser Gregor vratio, ranije nego što se bilo očekivalo, dotjeravši ovaj put krdo koza umjesto krda zarobljenika. Čula je da je izgubio četvoricu ljudi u jednom od noćnih napada kneza Berica, ali oni koje je Arya mrzila vratili su se neokrznuti i smjestili se na drugom katu Kule jauka. Weese se pobrinuo da budu dobro opskrbljeni pićem. "Uvijek ih mori jaka žeđ, tu bratiju", progundao je. "Lasice, idi gore i upitaj imaju li kakvu odjeću koju valja pokrpati. Reći ću ženama da se pobrinu za to."

Arya potrči svojim dobro oribanim stubama. Nitko se nije obazreo na nju kad je ušla. Chiswyck je sjedio kraj vatre s rogom piva pri ruci, kazujući jednu od svojih šaljivih pripovijesti. Nije se usuđivala prekinuti ga, jer nije željela krvavu usnicu.

"Nakon Namjesnikova turnira, bilo je to prije nego što je počeo rat", kazivao je Chiswyck, "bijasmo na putu prema zapadu, nas sedmorica sa Ser Gregorom. Raff je bio sa mnom, i mladi Joss Stilwood. On je bio Ser Gregorov štitonoša u borilištu. Nego, naidemo mi na tu pišljivu rijeku, nabujalu jer je bilo velikih kiša. Nema puta prijeko, ali u blizini ti eto neke pivnice, pa se mi uputismo onamo. Ser Gregor probudi pivara i veli mu da nam puni rogove dok voda ne opadne, a trebao si vidjet' kako su čovjekove svinjske očice zasjale na prizor srebra. I on nam tako donosi pivo, on i njegova kći, a bijedno je i rijetko piće bilo, ništa bolje od smeđe pišaline, što mene nije usrećilo, a nije ni Ser Gregora. I cijelo vrijeme taj pivar govori kako mu je drago što nas je primio, jer mu je promet bio slab zbog kiša. Budala neće da začepi gubicu, ne on, iako Ser Gregor ne progovara ni riječi, samo misli na Viteza Od Maćuhica i kako ga je ovaj jebeno prevario. Možeš vidjet' kako je stisnuo usta, pa ja i ostali momci znamo da nam je bolje da i ne pisnemo, ali ovaj pivar, on mora govorit', čak pita kako je moj gosp'ar prošao na turniru. Ser Gregor mu je samo dobacio onaj pogled." Chiswyck zahihoće, ispije nadušak pivo i otare pjenu hrptom ruke. "U međuvremenu, ona njegova kći donosi pivo i lijeva, debelo malo stvorenje, od osamnaest godina ili tu negdje—"

"Trinaest, radije", otegnuto će Raff Medeni.

"Pa, bilo kako mu drago, nema je što vidjet', ali Eggon je pio i počeo je doticat', a može bit' da sam ju i ja malko doticao, a Raff veli mladom Stilwoodu da bi trebao odvuć' curu na kat i učinit od sebe muškarca, i tako u neku ruku momku ulije hrabrost. Konačno joj Joss zavuče ruku pod suknju, a ona vrisne, ispusti vrč i pobježe u kuhinju. Pa, tu bi sve bilo i završilo, samo što li drugo ona stara budala učini, nego ode Ser Gregoru i zamoli ga da nas natjera da pustimo djevojku na miru, bivajuć' vitez pomazanik i sve to.

Ser Gregor, taj nije obraćao pažnju na našu zabavu, ali *sad pogleda* (znate kako to čini) pa zapovjedi da se djevojka dovede pred njega. I sad ju je starac morao odvuć' iz kuhinje, a nikoga ne može za to krivit' nego sebe. Ser Gregor je promotri pa reče: 'Dakle to je kurva za koju se . tako brinete, a ona omamljena stara budala veli: 'Moja Layna nije kurva, ser', ravno Gregoru u lice. Ser Gregor, on ni okom da trepne, samo veli: 'Sad jest', baci starcu još jedan srebrnjak, strgne haljinu s djevojčure i povali je ondje na stolu pred njezinim taticom, a ona se batrgala i koprcala k'o zec i sve ispuštala neke zvuke. Izrazu na starčevu licu toliko sam se smijao da mi je pivo izlazilo na nos. Onda je onaj dječak čuo buku, sin pretpostavljam, i pohitao iz podruma, pa mu je Raff morao zarit' nož u trbuh. Dotad je Ser Gregor završio i vratio se svom pijenju pa se svi izredasmo.

Tobbot, znate kakav je, on je prevrne i uđe odostraga. Djevojka se prestala ritat kad je došao red na mene, možda je zaključila da joj se ipak na kraju sviđa, iako meni, da vam istinu kažem, ne bi smetalo malko koprcanja. A sad evo najboljeg dijela... kad je sve bilo gotovo, Ser Gregor veli starcu da hoće kusur. Djevojka nije vrijedila jedan srebrnjak, kaže on... i proklet bio ako starac nije otišao po šaku bakrenjaka, *zatražio* oprostjenje od mog gospara, i *zahvalio mu na kupnji!*"

Muškarci se svi grohotom nasmijaše, nitko glasnije od samog Chis-wycka, koji se toliko smijao svojoj priči da mu je slina kapala iz nosa po rijetkoj sijedoj bradi. Arya je stajala u sjeni stubišta i gledala ga. Odšuljala se natrag u podrum ne rekavši ni riječi. Kad je Weese otkrio da ih nije pitala za odjeću, svukao joj je hlače i izbatinao je sve dok joj krv nije potekla niz bedra, ali Arya je sklopila oči i mislila na sve one poslovice što ju je naučio Syrio, pa je batine jedva osjetila. Dvije noći kasnije, poslao ju je u Dvoranu baraka da posluži za stolom. Nosila je vrč vina i lijevala vino kad je opazila Jaqena H'ghara za njegovom zdjelom na suprotnoj strani lađe. Grizući usnicu, Arya se oprezno ogleda oko sebe da se uvjeri kako Weesea nema nigdje na vidiku. *Strah siječe dublje od mačeva*, reče sama sebi.

Učini korak, pa drugi, i sa svakim se sve manje osjećala poput miša. Kretala se niz klupu, puneći vinske kaleže. Rorge je sjedio Jaqenu zdesna, mrtav pijan, ali nije ju primijetio. Arya se nagne bliže i šapne: "Chiswyck", ravno u Jaqenovo uho. Lorathijac nije dao znak da je čuo.

Kad se njezin vrč ispraznio, Arya pobrza u podrum da ga napuni iz bačve, i brzo se vrati svom lijevanju. Nitko nije umro od žeđi dok je izbivala, niti čak zamijetio njezinu kratku odsutnost. Ništa se nije dogodilo idućeg dana, niti dan nakon toga, ali trećeg je dana Arya pošla u kuhinje s Weesom da im donese večeru. "Jedan od Gorostasovih ljudi pao je sinoć sa zidina i razbio svoj glupi vrat", čula je kako Weese govori kuharici.

"Pijan?" upita žena.

"Ne više nego obično. Neki vele da ga je to Harrenov duh gurnuo s visine." Frkne kako bi pokazao što *on* misli o takvim razmišljanjima.

Nije bio Harren, htjela je reći Arya, *to sam bila ja*. Ubila je Chiswycka šapatom, a ubit će još dvojicu prije nego što završi. *Ja sam duh Harrenhala*, pomisli. A te noći, mrzila je jedno ime manje.

Catelyn

Mjesto sastanka bijaše travnata čistina posuta svijetlosivim gljivama i suhim panjevima posječenog drveća.

"Prvi smo, moja gospo", reče Hallis Mollen kad su zaustavili konje među panjevima, sami između vojski. Stijeg sa strahovukom kuće Stark lepršao je i vijorio se navrh koplja koje je nosio. Catelyn nije odavde mogla vidjeti more, ali je osjećala njegovu blizinu. Miris soli bijaše težak na vjetru koji je puhao s istoka.

Prethodnica Stannisa Baratheona posjekla je drveće za njegove opsadne kule i katapulte. Catelyn se pitala koliko je dugo lug stajao, i je li Ned ovdje otpočnuo kad je vodio svoju vojsku na jug da sruši posljednju opsadu Krajoluje. Izvojevao je veliku pobjedu tog dana, to veću što je bila bez krvi.

Bogovi dopustite mi da i ja učinim isto, molila se Catelyn. Njezini vazali držali su je ludom što je uopće došla. "Ovo nije naša borba, moja gospo", rekao joj je Ser Wendel Manderly. "Znam da kralj ne bi želio svoju majku izložiti opasnosti."

"Svi smo izloženi opasnosti", rekla mu je ona, možda preoštro. "Mislite da želim biti ovdje, ser?"

Moje mjesto je u Rijekotoku uz mog umirućeg oca, u Oštrozimlju uz moje sinove. "Robb me poslao na jug da govorim u njegovo ime, a to ću i učiniti." Neće biti laka stvar izmiriti ovu braću, znala je Catelyn, ali za dobrobit kraljevstva mora se pokušati. Preko kišom natopljenih polja i kamenih grebena, mogla je vidjeti velebni zamak Krajoluje kako se uzdiže prema nebu, leđima okrenut nevidljivom moru. Pod onom gomilom svijetlosivog kamena, vojska kneza Staraiisa Baratheona koja ga je opkoljavala, izgledala je maleno i beznačajno poput miševa sa stjegovima.

Pjesme su kazivale da je Krajoluju u drevnim danima izgradio Durran, prvi Olujni kralj, koji je zadobio ljubav lijepe Elenei, kćerke morskog boga i boginje vjetra. U noći njihova vjenčanja, Elenei je predala svoje djevičanstvo smrtnom ljubavniku i tako proklela samu sebe na smrtni kraj, a njezini su ožalošćeni roditelji razuzdali svoj bijes i poslali vjetrove i vodu da poruše Durranovu tvrđu. Njegovi prijatelji, braća i svatovi bijahu zgnječeni pod zidovima koji su se urušili ili bili otpuhnuti na more, ali Elenei je zaštitila Durranu u svom naručju te njega nije zadesilo zlo, a kad je napokon došla zora, on je objavio rat protiv bogova i zakleo se da će zamak obnoviti.

Još pet zamaka je podigao, svaki veći i snažniji od prethodnog, samo kako bi ih vidio razorene na komade kada bi olujni vjetrovi zafijukali iz Zaljev brodolomaca, tjerajući velebne zidove vode pred sobom. Njegovi knezovi molili su ga da gradi u unutrašnjosti; njegovi svećenici rekli su mu da mora umiriti bogove tako što će vratiti Elenei moru; čak ga je i njegov puk molio da popusti. Durran je sve to odbio. Sedmi zamak koji je podigao, bio je najčvršći od svih. Neki su kazivali da su mu Šumska djeca pomogla da ga izgradi, oblikujući kamenje čarolijom; drugi su tvrdili da mu je mali dječak kazao što mora činiti, dječak koji je izrastao u Brana Graditelja. Bez obzira na to kako se priča pripovijedala, kraj je bio isti. Iako su gnjevni bogovi bacali na nj oluju za olujom, sedmi je zamak stajao prkoseći, a Durran Božji Jad i lijepa Elenei boravili su zajedno u njemu do kraja svojih života.

Bogovi ne zaboravljaju, a bure su još uvijek bjesnjele s uskog mora. No Krajoluja je ustrajala, kroz stoljeća i desetke stoljeća, zamak kao nijedan drugi. Njegove goleme obrambene zidine bile su stotinu stopa visoke, neprekinute ni prorezom za strijele ni tajnim vratima, posvuda zaokružene, vijugave, *glatke*. Njihovo kamenje bilo je naslagano takvom umješnošću da nigdje nije bilo pukotine, ni kutka ni procjepa kroz koji bi vjetar mogao ući. Za te su zidine govorili da su četrdeset stopa debele na svom najužem dijelu, a gotovo osamdeset na morskoj strani, koju je činio dvostruk niz kamenja s unutrašnjom jezgrom od pijeska i krša. Unutar tog silnog bedema kuhinje, staje i dvorišta ugnijezdili su se sigurni od vjetra i valova. Od kula, bila je samo jedna, gorostasna bačvas-ta kula, bez prozora na mjestu gdje je gledala na more, tako velika da je bila žitnica, baraka, dvorana za gozbu i kneževski stan u jednom, okrunjena masivnim kruništem zbog kojeg je izdaleka nalikovala na šaku sa šiljcima na kraju uzdignute ruke.

"Moja gospo", zovne Hal Mollen. Dva su se jahača pojavila iz urednog malog logora pod zamkom, i primicala im se sporim kasom. "Ono je vjerojatno kralj Stannis."

"Nedvojbeno." Catelvn je promatrala njihov dolazak. *Ono mora da je Stannis, ali to nije Baratheonov stijeg*. Bio je žarko žut, a ne bogate zlatne boje Renlvjevih stjegov, dok je grb koji je nosio bio crven, iako mu nije mogla razaznati oblik.

Renly će stići posljednji. Rekao joj je to kad je krenula. Nije kanio uzjahati dok ne vidi svog brata dobro na putu. Prvi koji dođe, morat će čekati onog drugog, a Renly nije htio nikoga čekati.

Ovo je vrsta igre koju kraljevi igraju, rekla je sama sebi. Pa, ona nije bila kralj, i nije je morala igrati. Catelyn je bila naučena na čekanje.

Dok se približavao, opazila je da Stannis nosi krunu od crvena zlata s vršcima načinjenim u obliku plamenova. Njegov pojas bijaše optočen granitima i žutim topazom, a krupan četvrtasto rezani rubin bio je umetnut u balčak mača koji je nosio. Inače je njegovo ruho bilo jednostavno; čavličima ukrašen kožni haljetak preko prošivenog prsluka, iznošene čizme, hlače od smeđeg grubog sukna. Grb na njegovu poput sunca žutom stijegu, prikazivao je crveno srce okruženo plamenom narančaste vatre. Okrunjeni je jelen bio ondje, da... umanjen i smješten unutar srca. Još neobičnija bila je njegova stjegonoša - žena, odjevena sva u crveno, lica zasjenjena dubokom kukuljicom svoga grimizna plašta. *Crvena svećenica*, pomisli Catelyn, čudeći se. Sekta je bila brojna i moćna u Slobodnim gradovima i na dalekom istoku, ali imala je malo pripadnika u Sedam kraljevina.

"Kneginjo Stark", reče Stannis Baratheon ledenom ljubaznošću dok je zaustavljao konja. Nakloni glavi, ćelaviju nego što je se sjećala.

"Kneže Stannise", uzvratila ona.

Pod kratko potkresanom bradom njegova teška vilica čvrsto se stegnula, no nije se pred njom razmetao naslovima. Na tome mu je bila zahvalna. "Nisam mislio da ću vas zateći u Krajoluji."

"Nisam mislila da ću biti ovdje."

Njegove duboko usađene oči promotre je s nelagodom. Ovo nije bio čovjek kojemu je uljudnost išla od ruke. "Žao mi je zbog smrti vašeg plemenitog muža," reče, "iako mi Eddard Stark nije bio prijatelj."

"Nije vam bio ni neprijatelj, moj kneže. Kad su vas knezovi Tyrell i Redwyne držali zatočenog u onom zamku, gladujući, Eddard Stark je bio taj koji je slomio opsadu."

"Na zapovijed mog brata, ne iz ljubavi prema meni", odvratio Stannis. "Knez Eddard je vršio svoju dužnost, neću to zaniijekati. Je li ikad činio manje? *Ja* sam trebao biti Robertov Namjesnik."

"Bila je to želja vašeg brata. Ned nikad nije htio tu titulu."

"No svejedno je prihvatio ono što je trebalo biti moje. Ipak, dajem vam riječ, osvetit ćemo njegovo umorstvo."

Kako vole obećavati glave, ovi ljudi koji žele biti kraljevi. "Vaš brat obećao mi je isto. Ali da istinu kažem, radije bih da mi se vrate moje kćeri, a osvetu bih prepustila bogovima."

"Ako vašu djecu pronađemo kad zauzmemo grad, poslat ćemo vam ih." *Žive ili mrtve*, davao je naslutiti njegov ton.

"A kad će to biti, kneže Stannis? Kraljev grudobran je blizu vašeg Zmajeva kamena, ali umjesto toga nalazim vas ovdje."

"Iskreni ste, kneginjo Stark. Vrlo dobro, odgovorit ću vam iskreno. Da bih zauzeo grad, trebam silu ovih južnjačkih knezova koje vidim na drugoj strani polja. Moj brat ih ima. Moram mu ih oduzeti."

"Ljudi svoju vjernost daju onome kome žele, moj kneže. Ovi knezovi zakleli su se na odanost Renlvju i kući Baratheon. Kad biste vi i vaš brat stavili svoje razmirice na stranu—"

"Nemam razmirica s Renhjem, ako se pokaže poslušnim. Ja sam njegov stariji brat, i njegov kralj. Želim samo ono što mi po pravu pripada. Renly mi duguje vjernost i pokornost. Kanim ih dobiti. Od njega, i od drugih knezova." Stannis je proučavao njezino lice. "A koji razlog dovodi vas na ovo polje, moja gospo? Zar je kuća Stark stala na stranu mog brata? Je li u tome stvar?"

Ovaj nikad neće popustiti, pomisli ona, no morala je pokušati unatoč tome. Previše je toga bilo na kocki. "Moj sin vlada kao Kralj na Sjeveru, voljom naših knezova i naroda. On ne savija koljeno ni pred kim, ali pruža ruku prijateljstva svima."

"Kraljevi nemaju prijatelje," grubo će Stannis, "samo podanike i neprijatelje."

"I braću", veseo glas dovikne iza Catelyninih leđa. Ona se osvrne preko ramena dok se trkači konj kneza Renlvja probijao između panjeva. Mladi Baratheon bijaše blistav u svom zelenom baršunastom prsluku i satenskom platu obrubljenom krznom. Kruna od zlatnih ruža okruživala mu je sljepoočice, jelenja glava od nefrita uzdizala mu se ponad čela, a duga mu se crna kosa prosipala pod njom. Zupčasti komadi crnih dijamantata ukrašavali su njegov pojas za mač, a lanac od zlata i smaragda ovijao se oko njegova vrata.

Renly je također izabrao ženu da nosi njegov stijeg, iako je Brienne skrivala svoje lice i tijelo iza oklopa koji nije davao nagovještaj njezina spola. Na vrhu njezina dvanaest stopa visokog koplja, propinjao se okrunjen jelen, crn na zlatnom polju, dok je vjetar s mora mreškao tkaninu.

Pozdrav njegova brata bio je otresit. "Kneže Renly." "*Kralj* Renly. Zar si to zaista ti, Stannise?" Stannis se namršti. "Tko bi drugi bio?"

Renly lako slegne ramenima. "Kad sam vidio stijeg, nisam bio siguran. Čiji to barjak носиš?" "Svoj vlastiti."

Crveno odjevena svećenica prozbori. "Kralj je za svoj grb uzeo vatreno srce Gospodara svjetla."

Renlyja je to naizgled zabavljalo. "Bolje da je tako. Da smo obojica upotrijebili isti stijeg, bitka bi bila strašno zbunjujuća."

Catelyn reče: "Nadajmo se da do bitke neće doći. Nas troje dijelimo istog neprijatelja koji će nas sve uništiti."

Stannis ju je proučavao, nenasmiješen. "Željezno prijestolje je moje po pravima. Svi koji to niječu, moji su dušmani."

"Cijelo kraljevstvo to niječe, brate", reče Renly. "Starci to niječu svojim posmrtnim dahom, i nerođena djeca to niječu u majčinoj utrobi. Niječu to u Dorneu i niječu na Zidu. Nitko te ne želi za kralja. Žao mi je."

Stannis stegne vilicu, napeta lica. "Zakleo sam se da nikad neću pregovarati s tobom dok budeš nosio svoju izdajničku krunu. Da sam se barem držao te zakletve."

"Ovo je ludost", oštro će Catelyn. "Knez Tywin sjedi u Harrenhalu s dvadeset tisuća mačeva. Ostaci vojske Kraljosjeka sastali su se na Zlatnom zubu, druga lannisterska vojska okuplja se pod sjenom Bacačeve hridi, a Cersei i njezin sin drže Kraljev grudobran i vaše ljubljeno Željezno prijestolje. Obojica se nazivaju *kraljevima*, no kraljevstvo krvari, a nitko nije podigao mač da ga obrani osim mog sina."

"Vaš sin je dobio nekoliko bitaka. Ja ću dobiti rat. Lannisterovi na mene mogu čekati", reče Renly.

"Ako imaš kakav prijedlog, izloži ga," Stannis će grubo, "ili odlazim."

"Vrlo dobro", reče Renly. "Predlažem da sjašeš, saviješ koljeno i za-kuneš mi se na vjernost."

Stannis proguta bijes. "To nikad nećeš dobiti." "Služio si Roberta, zašto ne mene?" "Robert je bio moj stariji brat. Ti si mlađi." "Mladi, smioniji i *daleko* pristaliji..." "... a usto tat i uzurpator."

"Targarvenovi su Roberta nazivali uzurpatorom. On je čini se mogao podnijeti sramotu. I ja ću." *Ovo neće ići.* "Poslušajte se samo! Da ste moji sinovi, tresnula bih vam glave jednu o drugu i zaključala vas u ložnicu dok se ne biste sjetili-da ste braća."

Stannis se namršti na nju. "Previše si toga dopuštate, kneginjo Stark. Ja sam zakoniti kralj, a vaš sin nije ništa manji izdajnik od mog brata ovdje. I na njega će doći red."

Gola prijetnja razmaše njezinu jarost. "Nemalo ste slobodni kad druge nazivate izdajnicima i uzurpatorima, moj kneže, no po čemu ste vi drugačiji? Velite da ste zakoniti kralj, no čini mi se daje Robert imao dva sina. Po svim zakonima Sedam kraljevina, princ Joffrev je njegov zakoniti nasljednik, i Tommen nakon njega... a mi smo svi izdajnici, koliko god dobri bili naši razlozi."

Renly se nasmije. "Moraš oprostiti kneginji Catelyn, Stannise. Došla je čak iz Rijekotoka, prešavši dugačak put na konju. Bojim se da nikad nije vidjela tvoje pisamce."

"Joffrey nije dijete mog brata", grubo će Stannis. "A nije ni Tommen. Oni su kopilad. Djevojčica također. Sve troje grozote su rođene u incestu."

Zar bi čak i Cersei bila tako luda? Catelyn je ostala bez riječi.

"Nije li to ljupka priča, moja gospo?" upita Renly. "Utorio sam se kod Rogatog brijega kad je knez Tarly primio ovo pismo, i moram reći, ono me ostavilo bez daha." Osmjehne se svome bratu. "Nikad nisam predmnijevao da si tako pametan, Stannise. Da je to istina, ti bi zaista bio Robertov nasljednik." "Da je istina? Zoveš li me lašcem?" "Možeš li dokazati ijednu riječ ove bajke?" Stannis zaškripi zubima.

Robert sigurno nije znao, pomisli Catelyn, inače bi Cersei istog časa izgubila glavu. "Kneže Stannise," upita ona, "ako ste znali da je kraljica kriva za tako čudovišne zločine, zašto ste šutjeli?"

"Nisam šutio", izjavi Stannis. "Iznio sam svoje sumnje Jonu Arrynu."

"Radije nego vlastitom bratu?"

"Ljubav mog brata prema meni nikad nije bila nešto više od obveze", reče Stannis. "Dolazeći od mene, takve bi se optužbe činile svadljivima i koristoljubivima, predstavljale bi način da se postavim na prvo mjesto u nasljednoj liniji. Vjerovao sam da bi Robert bio skloniji slušanju kad bi optužbe potekle od kneza Arryna, kojeg je ljubio."

"Ah", reče Renly. "Dakle imamo riječ mrtvog čovjeka."

"Misliš li daje slučajno umro, ti slijepa budalo? Cersei gaje otrovala, od straha da će je razotkriti. Knez Jon je sakupljao izvjesne dokaze—"

"—koji su nesumnjivo umrli s njim. Kako nezgodno."

Catelyn se sjećala, spajala dijelove slagalice. "Moja sestra Lysa optužila je kraljicu za umorstvo njezina muža u pismu koje mi je poslala u Oštrozimlje", prizna ona. "Kasnije, u Orlovu gnijezdu, položila je umorstvo pred noge kraljičina brata Tyriona."

Stannis frkne. "Ako ugazite u gnijezdo zmija, je li važno koja vas najprije ujede?"

"Sve to o zmijama i incestu zabavno je, ali ne mijenja ništa. Možda imaš valjanije pravo, Stannise, ali ja ipak imam veću vojsku."

Renly zavuče ruku pod svoj plašt. Stannis to opazi, i smjesta posegne za drškom svog mača, ali prije nego što je mogao isukati čelik, njegov brat izvadi... breskvu. "Želiš li jednu, brate?" upita Renly, smiješeći se. "Iz Visovrta su. Nikad nisi okusio nešto tako slatko, kunem ti se." Uzme zalogaj. Sok mu poteče iz kutka usana.

"Nisam ovamo došao da jedem voće." Stannis se pjenio.

"Moja gospodo!" reče Catelyn. "Trebali bismo kovati uvjete saveza, a ne izmjenjivati poruge."

"Čovjek nikad ne bi smio odbiti zalogaj breskve", reče Renly dok je bacao košticu. "Možda mu se nikad više ne pruži prilika. Život je kratak, Stannise. Sjeti se što Starkovi govore. Zima dolazi." Otare usta rukom.

"Nisam došao ovdje ni da mi se prijeti."

"Nije ti se prijetilo", oštro uzvratila Renly. "Kad to budem činio, znat ćeš. Istinu govoreći, nikad te nisam volio, Stannise, ali ti jesi moja krv, i ne želim te ubiti. Dakle ako je Krajoluja ono što želiš, uzmi je... kao bratski dar. Kao što ga je Robert jednom dao meni, ja ga darujem tebi."

"Nije tvoj da ga daruješ. Moj je po pravu."

Uzdahnivši, Renly se napola okrene u sedlu. "Što mi je činiti s ovim mojim bratom, Brienne? Odbija moju breskvu, odbija moj zamak, čak je izbjegao moje vjenčanje..."

"Obojica znamo da je tvoje vjenčanje glumačka farsa. Godinu ranije planirao si da ta djevojka postane jedna od Robertovih kurvi'."

"Godinu ranije sanjao sam učiniti tu djevojku Robertovom kraljicom," reče Renly, "ali zar je to važno? Vepar je dobio Roberta, a ja sam dobio Margaery. Bit ćeš zadovoljan ako ti kažem da mi je došla kao djevica."

"U tvojoj postelji vjerojatno će i umrijeti kao djevica."

"O, očekujem da će mu podariti sina za manje od godinu dana. Molim, koliko ti sinova imaš, Stannise? O, da - nijednog." Renly se nevino osmjehne. "A što se tvoje kćeri tiče, ja te razumijem. Da moja žena izgleda poput tvoje, i ja bih poslao svoju ludu daje opsluži."

"*Dosta!*" rikne Stannis. "Odbijam da mi se rugaju u lice, čuješ li? *Odbijam!*" Istrgne svoj mač iz korica. Čelik zasvjetluca neobično žarko na blijedom svjetlu sunca, sad crveno, sad žuto, sad plamsavo bijelo. Zrak oko njega činio se da treperi, kao od vrućine.

Catelnin konj zarže i ustukne korak, ali Brienne se postavi između braće, s vlastitom oštricom u ruci. "Spremite svoj čelik!" vikne Stannisu.

Cersei Lannister umire od smijeha, umorno pomisli Catelyn.

Stannis uperi svoj sjajni mač u brata. "Nisam bez milosti", zagrmí on koji je bio ozloglašeno nemilosrdan. "Niti želim okaljati Donositelja svjetla bratovom krvi. Zbog naše majke koja nas je obojicu rodila, dat ću ti ovu noć da razmisliš o svojoj ludosti, Renly. Spusti svoje stjegove i pridruži mi se prije zore, a ja ću ti dati Krajoluju i tvoje staro mjesto u vijeću i čak te imenovati svojim nasljednikom dok mi se ne rodi sin. U protivnom ću te uništiti."

Renly se nasmije. "Stannise, to je vrlo lijep mač, priznajem, ali mislim da ti je njegov sjaj upropastio oči. Pogledaj preko polja, brate. Možeš li vidjeti sve one stjegove?"

"Misliš li da će te nekoliko bala platna učiniti kraljem?"

"Tvrellovi mačevi učinit će me kraljem. Rowan, Tarly i Caron učinit će me kraljem, sjekirom, buzdovanom i ratnim maljem. Tarthovske strijele i Penroseova koplja, Fossoway, Cuy, Mullendore, Estermont, Selmy, Hightower, Oakheart, Crane, Caswell, Blackbar, Morrigen, Beesbury, Shermer, Dunn, Footly... čak i kuća Florent, braća i stričevi tvoje vlastite žene - oni će me učiniti kraljem. Sve viteštvo juga jaše na mojoj strani, a to je najmanji dio moje moći. Moje pješaštvo dolazi za mnom, stotinu tisuća mačeva, kopalja i kolaca. I ti ćeš *uništiti* mene? Čime, molim? Onom kukavnom ruljom koju vidim skutrenu pod zidinama zamka? Kad bih rekao da ih je pet tisuća i to bi bilo puno. Bakalarski knezovi, vitezovi od luka i plaćenici. Polovica njih će vjerojatno prijeći na moju stranu prije nego što bitka započne. Imaš manje od četiri stotine konjanika, vele moji izviđači - slobodne jahače u uskrobljenoj koži koji neće ni trenutka izdržati protiv oklopljenih kopljanika. Nije me briga koliko se iskusnim ratnikom držiš, Stannise, ta tvoja vojska neće preživjeti prvi juriš moje prethodnice."

"To ćemo još vidjeti, brate." Činilo se daje nešto svjetla nestalo iz svijeta kad je Stannis vratio svoj mač u korice. "Dođi u zoru, pa ćemo vidjeti."-

"Nadam se daje tvoj novi bog milosrdan, brate."

Stannis frkne i odgalopira, pun prezira. Crvena svećenica zaostane na trenutak. "Preispitajte svoje grijehe, kneže Renly", reče dok je okretala svog konja.

Catelyn i knez Renly odjahali su zajedno u logor gdje su njihove snage očekivale njihov povratak.

"To je bilo zabavno, premda ne vrlo probitačno", primijeti on. "Pitam se gdje bih mogao dobiti onakav mač? Pa, nesumnjivo će mi ga Loras darovati nakon bitke. Žalosti me što je moralo doći do ovoga."

"Žalostite se na neobično veseo način", reče Catelnin, čija uznemirenost nije bila hinjena.

"Zaista?" Renly slegne ramenima. "Neka vam bude. Stannis mi nije nikad bio najdraži od braće, priznajem. Smatrate li da je ona njegova priča istinita? Ako je Joffrey okot Kraljosjeka—"

"—onda je vaš brat zakoniti nasljednik."

"Dok bude živ", dozvoli Renly. "Iako je to budalast zakon, ne slažete li se? Zašto stariji sin, a ne najpodobniji? Kruna će pristajati meni, kao što nikad nije pristajala Robertu i kao što nikad neće Stannisu. Odlučio sam postati veliki kralj, snažan, ali plemenit, mudar, pravedan, marljiv, odan svojim prijateljima i strahotan prema svojim neprijateljima, no sposoban oprostiti, strpljiv—"

"—skroman?" doskoči Catelyn.

Renly se nasmije. "Morate dopustiti kralju *neke* mane, moja gospo."

Catelyn se osjećala vrlo umornom. Sve je bilo uzalud. Braća Baratheon utopit će jedan drugog u krvi dok će se njezin sin morati suočiti s Lannisterovima sam, a ništa što bi ona mogla reći ili učiniti neće to promijeniti. *Krajnje je vrijeme da se vratim u Rijekotok da zaklopim svome ocu oči, pomisli ona. Barem to mogu učiniti. Možda sam loš poslanik, ali sam dobar žalobnik. Bogovi me spasili.*

Njihov je tabor bio dobro smješten na vrhu niskog kamenog grebena koji se pružao sa sjevera na jug. Bio je kudikamo uredniji od logoriš-ta koje se prostiralo obalom Mandera, iako je zapremao samo četvrtinu njegove površine. Kad je doznao za bratov napad na Krajoluju, Renly je prepolovio svoje snage, onako kako je Robb učinio na Blizancima. Njegova golema masa pješaka ostala je kod Gorkog mosta s njegovom mladom kraljicom, njegovim teretnim kolima, jednoprezima, teglećim životinjama, i cijelom nezgrapnom opsadnom mašinerijom, dok je sam Renly poveo svoje vitezove i slobodne jahače u brz juriš na istok.

Kako je bio nalik na svog brata Roberta, čak i u tome... samo stoje Robert uvijek imao Eddarda Starka da oprezom razblaži njegovu odvažnost. Ned bi sigurno nagovorio Roberta da povede *cijelu* svoju vojnu silu, da opkoli Stannisa i zaskoči opsjedatelje. Tog je izbora Renly sebe lišio svojom vratolomnom žurbom da se uhvati u koštac s vlastitim bratom. Dobrano je odmakao sa svojim nabavljačkim redovima, ostavio hranu i krmu danima za sobom zajedno sa svim kolima, mazgama i volovima. *Mora uskoro krenuti u bitku, ili gladovati.*

Catelyn je poslala Hala Mollena da se pobrine za njihove konje dok je pratila Renlyja u kraljevski paviljon u srcu logorišta. Unutar zidova od zelene svile, njegovi zapovjednici i kneževski vazali čekali su da čuju vijesti o pregovorima. "Moj brat se nije promijenio", reče im njihov mladi kralj dok mu je Brienne otkopčavala plašt i podizala krunu od zlata i nefrita s čela. "Zamkovi i susretljivosti njega ne zadovoljavaju, on mora imati krv. Pa, nakanio sam mu ispuniti želju."

"Vaša Milosti, ne vidim potrebe da se ovdje bojuje", nadoda knez Mathis Rowan. "Zamak je opskrbljen snažnom posadom i dobro snabdjeven, Ser Cortnay Penrose iskusan je zapovjednik, a još se nije izgradio katapult koji bi prebacio zidine Krajoluje. Pustimo knezu Stannisu njegovu opsadu. Neće u njoj pronaći veselja, a dok sjedi prozebao, gladan i beskoristan, mi ćemo *zauzeti* Kraljev grudobran."

"Pa da ljudi govore da sam se bojao suočiti sa Stannisom?" "Samo će budale to reći", uvjeravao gaje knez Mathis. Renly pogleda ostale. "Što vi kažete na ovo?"

"Stannis vam predstavlja opasnost", izjavi knez Randvll Tarly. "Ostavite ga neranjenog i samo će postati jači, dok će se vaša moć umanjiti u bitki. Lannisterove nećete pobijediti za jedan dan. Prije nego što završite s njima, knez će Stannis možda biti jak poput vas... ili jači."

Ostali se složiše u zboru. Kralj je izgledao zadovoljno. "Borit ćemo se, onda."

Iznevjerila sam Robba kao što sam iznevjerila Neda, pomisli Catelyn. "Moj kneže", objavi ona.

"Ako ste odlučili poći u bitku, moj posao ovdje je završen. Tražim vaše dopuštenje da se vratim u Rijekotok."

"Nemate ga." Renly sjedne na stolac za sklapanje.

Ona se ukoči. "Nadala sam se da ću vam pomoći u sklapanju mira, moj kneže. Neću vam pomoći da započnete rat."

Renly slegne ramenima. "Usudim se reći da ćemo pobijediti bez vaše dvadeset petorice, moja gospo. Nisam odlučio da vi sudjelujete u bitki, samo da je gledate."

"Bila sam u Šaputavoj šumi, moj kneže. Vidjela sam dovoljno pokolja. Došla sam ovamo kao poslanik—"

"I kao poslanik ćete otići," reče Renly, "ali mudriji nego što ste došli. Vidjet ćete kako prolaze pobunjenici vlastitim očima, da vaš sin to uzmogne čuti s vaših usana. Čuvat ćemo vas na sigurnom, ne bojte se." Okrenuo se da izda svoje naredbe. "Kneže Mathis, vi ćete povesti središnjicu glavne bitke. Bryce, vi ćete imati ljevicu. Desnica je moja. Kneže Estremont, vi ćete zapovijedati pričuvom."

"Neću vas iznevjeriti, Vaša Milosti", odvrati knez Estremont. Knez Mathis Rowan prozbori: "Tko će dobiti prethodnicu?" "Vaša Milosti," reče Ser Jon Fossoway, "molim tu čast."

"Moli koliko hoćeš," reče Ser Guvad Zeleni, "po pravima jedan od sedmorice bi trebao biti taj koji će zadati prvi udarac."

"Potrebno je više od lijepog plašta da se napadne vanjski zid", izjavi Randvll Tarly. "Vodio sam prethodnicu Macea Tyrella dok ste vi još cucalali majčinu sisu, Guyarde."

Žamor ispuni paviljon, dok su ostali muškarci glasno iznosili svoje zahtjeve. *Vitezovi ljeta*, pomisli Catelyn. Renly podiže ruku. "Dosta, moja gospodo. Da imam tucet prethodnica, svaki bi od vas dobio po jednu, ali najveća slava po pravu pripada najvećem vitezu. Ser Loras će zadati prvi udarac."

"Radosna srca, Vaša Milosti." Vitez Cvijeća klekne pred kralja. "Udijelite mi svoj blagoslov, i viteza da jaše uza me s vašim stijegom. Neka jelen i ruža podu u bitku rame uz rame."

Renly se obazre oko sebe. "Brienne."

"Vaša Milosti?" Još je bila oklopljena u svoj modri čelik, iako je skinula kacigu. U prepunom šatoru bijaše vruće, te je znoj slijepio mlohavu žutu kosu za njezino široko, neugledno lice. "Moje mjesto je uz vas. Ja sam vaš prisegnuti štit..."

"Jedan od sedmorice", podsjeti je kralj. "Ne bojte se, četvorica vaših suputnika bit će uza me u boju."

Brienne padne na koljena. "Ako se moram odvojiti od Vaše Milosti, udijelite mi čast da vas odjenem za bitku." Catelyn začu kako se netko prigušeno smije iza njezinih leđa. *Ona ga ljubi, sirotica*, pomisli žalosno.

Izigravala bi mu štitonošu samo da ga dotakne, i ne bi marila za koliku bi je budalu držali.

"Udijeljeno", reče Renly. "Sad me ostavite, svi. Čak se i kraljevi moraju odmoriti prije bitke."

"Moj kneže", reče Catelvn, "u posljednjem selu koje smo prošli, bila je mala septa. Ako mi ne dopuštate otići u Oštrozimlje, udijelite mi dopuštenje da se odem onamo pomoliti."

"Kako želite. Ser Robar, dodijelite kneginji Stark pratnju do ove septe... ali pobrinite se da nam se vrati do zore."

"Ne bi vam bilo loše da se i sami pomolite", doda Catelvn. "Za pobjedu?" "Za mudrost."

Renly se nasmije. "Loras, ostani i pomoz mi da se pomolim. Prošlo je toliko vremena da sam zaboravio kako se to radi. Što se vas ostalih tiče, želim svakog čovjeka na svom mjestu s prvim svjetlom, naoružanog, oklopljenog i na konju. Priuštiti ćemo Stannisu zoru koju neće tako brzo zaboraviti."

Suton se spuštao kad je Catelvn ostavila paviljon. Ser Robar Royce uhvati korak pokraj nje. Poznavala ga je površno - jedan od sinova Brončanog Yohna, pristao na grub način, turnirski ratnik oveće slave. Renly mu je darovao dugin plašt i oklop od krvavo crvene kovine, te ga imenovao jednim od svoje sedmorice. "Daleko ste od Doline, ser", reče mu ona.

"I vi ste daleko od Oštrozimlja, moja gospo."

"Ja znam što me dovelo ovdje, ali zašto ste vi došli? Ovo nije vaša bitka ništa više nego što je moja."

"Učinio sam je svojom bitkom kad sam Renlyja učinio svojim kraljem."

"Roycevi su vazali kuće Arryn."

"Moj plemeniti otac duguje vjernost kneginji Lysi, kao i njegov nasljednik. Drugi sin mora steći slavu gdje može." Ser Robar slegne ramenima. "Čovjek se umori od turnira."

Nije mogao biti stariji od dvadeset i jedne godine, pomisli Catelyn, kraljev vršnjak... ali *njezin* kralj, njezin Robb, imao je više mudrosti u petnaestoj godini nego što će je ovaj mladić ikad imati. Ili se barem molila daje tako.

U Catelvninu malom kutku tabora Shadd je sjeckao mrkve u kotao, Hal Mollen je bacao kocku s trojicom svojih ljudi iz Oštrozimlja a Lucas Blackwood je sjedio bruseći svoj bodež. "Kneginjo Starrk," Lucas će kad je opazi, "Mollen veli da će u zoru doći do bitke."

"Hal ima pravo", odvrati ona. *I dugačak jezik k tomu, činilo se.*

"Borimo se ili bježimo?"

"Molimo se, Lucas", odvrati mu ona. "Molimo."

Sansa

Što ga dulje puštaš da čeka, to će gore poći po tebe", upozori je Sandor Clegane.

Šansa je pokušala požuriti se, ali njezini su prsti petljali oko puceta i uzlova. Pas je uvijek imao grub jezik, ali nešto u načinu na koji ju je gledao ispuni je užasom. Je li Joffrev saznao za njezine sastanke sa Ser Dontosom? *Molim vas ne*, pomisli ona dok je četkala kosu. Ser Dontos je bio njezina jedina nada. *Moram izgledati lijepo. Joffme voli kad izgledam lijepo, uvijek sam mu se sviđala u ovoj haljini, ovoj boji.* Ona zagladi sukno. Tkanina joj je bila priljubljena uz grudi. Kad se pojavila, Šansa je hodala Psu slijeva, dalje od opečene strane njegova lica. "Recite mi što sam učinila."

"Ne ti. Tvoj kraljevski brat."

"Robb je izdajnik." Šansa je znala riječi napamet. "Nisam imala udjela ni u čemu što je učinio." *Bogovi smilujte se, ne dajte da se radi o Kraljosjeku.* Ako je Robb audio Jaimeu Lannisteru, mogla bi za to platiti životom. Pomislila je na Ser Ilyna, i kako su one strahotne svijetle oči zurile nemilosrdno iz suhonjavog kozičavog lica.

Pas frkne. "Dobro su te izučili, ptičice." Poveo ju je u donje dvorište, gdje se mnoštvo okupilo oko streljačkih meta. Ljudi se pomaknuše u stranu da ih propuste. Mogla je čuti kneza Gylesa kako kašlje. Besposleni konjušari drsko su je promatrali, ali Ser Horas Redwyne odvрати pogled dok je prolazila, a njegov se brat Hobber pretvarao da je ne vidi. Žuta je mačka umirala na tlu, žalosno mijaučući, sa strijelom iz samostrela između rebara. Šansa je zaobiđe, osjećajući mučninu.

Ser Dontos pristupi na svom konju od drška metle. Kako je bio odveć pijan da se popne na svog ratnog ata na turniru, kralj je odredio kako otad neprestano mora na nečemu jahati. "Budite hrabri", šapne, stinuvši joj ruku.

Joffrey je stajao u središtu gomile, navijajući kićeni samostrel. Ser Boros i Ser Meryn bijahu s njim. Pogled na njih bio je dovoljan da joj se utroba stegne u čvorove.

"Vaša Milosti." Ona padne na koljena.

"Klečanje te sada neće spasiti", reče kralj. "Ustani. Ovdje si da odgovaraš za posljednja izdajstva tvog brata."

"Vaša Milosti, kakvu god da je izdaju počinio moj brat, ja u njoj nisam imala udjela. Vi to znate, molim vas, nemojte—"

"Podignite je!"

Pasje povuče na noge, ne bez nježnosti. "Ser Lancel", reče Joff, "izvijestite je o sramoti."

Šansa je uvijek držala Lancela Lannistera pristalim i slatkorječivim, ali nije bilo ni samilosti ni ljubaznosti u pogledu koji joj je dobacio. "Rabeći kakvu podlu čaroliju, vaš brat je napao Ser Stafforda Lannistera s vojskom demonskih vargova, niti na tri dana jahanja od luke Lannis. Na tisuće dobrih ljudi zaklano je dok su spavali, bez prilike da podignu mač. Nakon pokolja, sjevernjaci su se gostili mesom umorenih."

Užas ovije hladne ruke oko Sansina grla. "Nemaš što reći?" upita Joffrey.

"Vaša Milosti, siroto dijete je zanijemjelo od prepasti", promrmlja Ser Dontos.

"Tišina, ludo." Joffrey podigne svoj samostrel i uperi ga u njezino lice. "Vi Starkovi ste protuprirodni okot kao i ti vaši strahovukovi. Nisam zaboravio kako me tvoje čudovište napalo."

"To je bio Arvjin strahovuk", ona će. "Dama vas nikad nije ozlijedila, ali ste je svejedno dali ubiti."

"Ne, ubio ju je tvoj otac", reče Joff, "a ja sam dao ubiti njega. Volio bih da sam to učinio vlastoručno. Sinoć sam ubio čovjeka koji je bio veći od tvog oca. Došli su pred dveri uzvikujući moje ime i tražeći kruha kao da sam ja kakav *pekar*, ali dao sam im lekciju. Nastrijelio sam onog najglasnijeg ravno u grlo."

"I umro je?" S ružnom željeznom glavom strelice koja joj je zurila u lice, bilo je teško dosjetiti se nečeg drugog što bi rekla.

"Naravno daje umro, dobio je moju strijelu u vrat. Jedna je žena bacala kamenje, i nju sam pogodio, ali samo u ruku." Mršteći se, on spusti samostrel. "I tebe bih nastrijelio, ali majka veli da bi onda ubili mog ujaka Jaimea. Umjesto toga samo ću te kazniti i poslati glase tvome bratu o tome što će te zadesiti ako se ne preda. Psu, udari je."

"Dajte da je ja istučem!" Ser Dontos se progura naprijed, zveckajući limenim oklopom. Bio je naoružan "topuzom" čija je glava bila dinja. *Moj Florian*. Mogla ga je poljubiti, unatoč mrljama prekrivenoj koži i puknutim venama. Kaskao je na svom štapu od metle oko nje, vičući "Izdajica, izdajica" i udarajući je po glavi dinjom. Šansa se pokrila rukama, posrćući svaki put kad bije voće tresnulo, kose ljepljive već nakon drugog udarca. Ljudi su se smijali. Dinja se razletjela na komadiće. *Smij se Joffrey*; molila se dok joj je sok curio niz lice i prednjicu njezine modre svilene haljine. *Smij se i budi zadovoljen*.

Joffrev nije niti zahihotao. "Borose. Mervne." Ser Meryn Trant dohvati Dontosa za mišicu i grubo ga povuče u stranu. Rumena luda prospe se po tlu, sa štapom od metle, dinjom i svim ostalim. Ser Boros ščepa Šansu.

"Ne diraj joj lice", zapovijedi Joffev. "Volim je lijepu."

Boros zabije šaku u Sansin trbuh, istjeravši zrak iz nje. Kad se presavila, vitez je zgrabi za kosu i isuče mač, te je za jedan gadan trenutak bila sigurna da joj kani prerezati grlo. Dok je polijegao plosnatu stranu -oštrice preko njezinih bedara, mislila je da će joj se noge slomiti od siline udarca. Šansa vrisne. Suze joj narupe na oči. *Ubrzo će biti gotovo*. Uskoro je prestala brojati udarce.

"Dosta", čula je Psa kako reži.

"Nije dosta", odvrati kralj. "Boros, svući je do gola."

Boros zavuče mesnatu ruku u prednjicu Sansina prsluka i snažno ga povuče. Svila se raspara, obnazivši je do struka. Šansa pokrije grudi rukama. Mogla je čuti hihot, dalek i okrutan. "Prebij je do krvi", reče Joffrey, "vidjet ćemo kako se njezinom bratu sviđa—"

"Kakvo je značenje ovoga?"

Izenada Šansa je bila slobodna. Posrnula je na koljena, ruku prekrivenih na grudima, isprekidana daha. "Ovo je vaša predodžba viteštva, Ser Boros?" gnjevno upita Tvriion Lannister. Njegov ljubimac plaćenik stajao je uz njega, zajedno s jednim od njegovih divljaka, onim s izgorjelim okom. "Kakav to vitez mlati bespomoćne djevice?"

"Onaj koji služi svog kralja, Vražićku." Ser Boros podigne svoj mač, a Ser Meryn stane uz njega, dok mu se oštrica uz struganje oslobađala iz korica.

"Oprezno s tim", upozori patuljkov najamni mačevalac. "Ne želite poprskati krvlju te lijepe bijele plašteve."

"Neka netko dade djevojci štogod da se pokrije", reče Vražićak. Sandor Clegane otkopča svoj plašt i dobaci joj ga. Šansa ga privije na prsa, šaka čvrsto stisnutih u bijeloj vuni. Grubo tkanje greblo joj je kožu, ali nijedan baršun nije se činio tako mekim.

"Ova djevojka će postati tvojom kraljicom", Vražićak će Joffrevju. "Zar nemaš poštovanja prema njezinoj časti?"

"Kažnjavam je."

"Za koji zločin? Nije vodila bratove bitke."

"Ima krv strahovuka."

"A ti imaš pamet guske."

"Ne možete sa mnom tako govoriti. Kralj čini što gaje volja."

"Aerys Targarven je činio što ga je volja. Je li ti majka ikad ispričala što mu se dogodilo?"

Ser Boros *Blount* pročisti grlo. "Nitko ne prijeti Njegovoj Milosti u prisutnosti Kraljevske garde." Tvrior Lannister nadigne obrvu. "Nisam prijetio kralju, Ser, podučavao sam svog nećaka. Brone, Timette, idući put kad Ser Boros otvori usta, ubijte ga." Patuljak se osmjehne. "E to je bila prijetnja, ser. Primjećujete razliku?"

Ser Boros poprimi tamnu nijansu crvene boje. "Kraljica će čuti ovo!"

za

"O tome nema dvojbe. A čemu čekati? Joffrey, hoćemo li poslati po tvoju majku?"

Kralj porumeni.

"Nemate što reći, Vaša Milosti?" nastavi njegov ujak. "Dobro. Nauči rabiti svoje uši češće, a svoja usta rjeđe, inače će tvoja vladavina biti kraća od mene. Obijesna surovost nije put kojim ćeš zadobiti ljubav svog naroda... ni svoje kraljice."

"Strah je bolji od ljubavi, veli majka." Joffrey pokaže na Šansu. "Ona me se boji."

Vražićak uzdahne. "Da, vidim. Šteta što Stannis i Renly također nisu dvanaestogodišnje djevojčice. Bronne, Timette, odvedite je."

Šansa se kretala kao u snu. Držala je da će je Vražićkovi ljudi odvesti u njezinu ložnicu u Maegorovoj tvrđi, ali umjesto toga otpratili su je u Namjesnikovu kulu. Nije stupila nogom na ono mjesto od dana kad joj je Otac pao u nemilost, a osjećala je slabost ponovno se uspinjući onim stubama.

Neke služavke preuzeše brigu o njoj, brbljajući besmislene utjehe da zaustave njezino drhtanje. Jedna svuče ostatke njezine haljine i donjeg rublja, a druga je okupa i ispere joj ljepljiv sok s lica i kose. Dok su je ribale sapunom i polijevale joj toplu vodu po glavi, jedino što je mogla vidjeti bila su lica iz dvorišta. *Vitezovi su prisegli da će braniti slabe, štititi žene i boriti se za pravdu, ali nijedan od njih ništa nije učinio.* Samo je Ser Dontos pokušao pomoći, a on više nije bio vitez, ništa više od Vražićka, ili Psa... Pas je mrzio vitezove... *I ja ih mrzim*, pomisli Šansa. *Oni nisu pravi vitezovi. Nijedan od njih.*

Kad je bila čista, punašni meštar Frenken s kosom boje đumbira dođe je posjetiti. Zamoli je da legne potrbuške na madrac dok je mazao ljekovitu mast po upaljenim crvenim oteklinama koje su joj prekrivale stražnju stranu nogu. Kasnije joj je smiješao napitak od uspavljajućeg vina, s malo meda da lakše teče. "Odspavaj malko, dijete. Kad se probudiš, sve će se ovo činiti poput ružnog sna."

Neće, ti glupi čovječe, pomisli Šansa, ali svejedno ispije vino i usne.

Bio je mrak kad se ponovno probudila, ne znajući posve gdje se nalazi. Odaja joj je bila i strana i neobično poznata. Dok je ustajala, prodorna joj bol prođe kroz noge i podsjeti je na sve. Suze joj napune oči. Netko je odložio haljinu za nju kraj postelje. Šansa je navuče i otvori vrata. Vani je stajala žena ogrubjela lica stavljene smeđe kože, s trima ogrlicama ovijenim oko svog mršavog vrata. Jedna je bila zlatna, jedna srebrna, a jedna načinjena od ljudskih ušiju. "Gdje ona misli da ide?" upita žena, naslanjajući se na visoko koplje.

"U božansku šumu." Morala je pronaći Ser Dontosa, moliti ga da je odvede domu *odmah* prije nego što bude kasno.

"Polutan je rekao da ne smijete otići", reče žena. "Molite se ovdje, bogovi će vas čuti."

Skrušeno, Šansa spusti oči i povuče se unutra. Iznenada pojmi zašto joj se ovo mjesto činilo tako poznatim. *Smjestili su me u Aryjinu staru spavaću odaju, iz vremena kad je otac bio Kraljev Namjesnik. Sve njezine stvari su nestale, a namještaj je premješten, ali ista je...*

Nešto kasnije, služavka donese pladanj sira, kruha i maslina, s vrčem hladne vode. "Odnesi to", zapovjedi Šansa, ali služavka ostavi jelo na stolu. *Bila* je žedna, shvati. Svaki korak slao je noževe kroz njezina bedra, ali ona se primora da prijeđe odaju. Ispila je dva kaleža vode, i grickala maslinu kad se začulo kucanje.

Strepeći, ona se okrene prema vratima, zagladi nabore svoje haljine. "Da?"

Vrata se otvore, i Tvrior Lannister zakorači unutra. "Moja gospo: Nadam se da vam ne smetam?"

"Jesam li vaša zatvorenica?"

"Moja gošća." Nosio je svoj lanac službe, ogrlicu od povezanih zlatnih ruku. "Mislio sam da bismo mogli porazgovarati."

"Kako moj gospodar zapovijeda." Šansa otkrije da joj je bilo teško ne zuriti u njega. Njegovo je lice bilo tako ružno daju je neobično opčinjavalo.

"Jeste li zadovoljni hranom i ruhom?" upita on. "Ako trebate bilo što, morate samo pitati."

"Vrlo ste ljubazni. A jutros... bilo je vrlo lijepo od vas što ste mi pomogli."

"Imate pravo znati zašto je Joffrey bio onako ljutit. Prije šest noći, vaš brat je napao mog strica Stafforda, utaborenog s njegovom vojskom kod sela zvanog Volovkriž niti na tri dana jahanja od Bacačeve hridi. Vaši sjevernjaci izvojevali su razornu pobjedu. Primili smo vijest netom ovog jutra."

Robb će vas sve ubiti, ona pomisli, radujući se. "To je... strašno, moj gospodaru. Moj brat je opak izdajnik."

Patuljak se slabašno osmijehne. "Pa, nije nikakvo lane, to je jasno dokazao."

"Ser Lancel je rekao da je Robb predvodio vojsku vargova..."

Vražićak ispusti preziran lavež smijeha. "Ser Lancel je vinski ratnik koji ne bi znao razlikovati varga od vraga. Vaš brat je sa sobom imao svog strahovuka, ali predmnijevam da nije išlo dalje od toga. Sjevernjaci su se prikrali taboru mog strica i presjekli konjsku užad, a knez Stark, je među njih poslao svog strahovuka. Čak su iiskusni ratni konji pomahnitali. Vitezovi su bili nasmrtni zgaženi u njihovim paviljonima, a rulja se probudila u užasu i pobjegla, odbacujući oružje kako bi brže trčala. Ser Stafford je pao jureći za konjem. Knez Rickard Karstark zario mu je koplje u grudi. Ser Rubert Brax također je mrtav, zajedno sa Ser Lymondom Vikarvjem, knezom Crakehallom i knezom lastom. Još pola stotine ih je zarobljeno, uključujući Jastove sinove i mog nećaka Martvna Lannistera. Oni koji su preživjeli šire razuzdane glasine i kunu se da drevni bogovi sjevera stupaju s vašim bratom."

"Onda... nije bilo čarolije?"

Lannister prezirno otpuhne. "Čarolija je umak kojim budale prelijevaju neuspjeh da sakriju okus vlastite nesposobnosti. Moj budalasti ujak nije se niti pomučio da postavi stražu, čini se. Njegova vojska bila je zelena - šegrti, rudari, poljodjelci, ribari, izmet luke Lannis. Jedino je čudno kako je vaš brat stigao do njega. Naše snage još uvijek drže utvrdu kod Zlatnog zuba, i kunu se da onuda nije prošao." Patuljak raz-draženo slegne ramenima. "Pa, Robb Stark je otrov za mog oca. Joffrey je moj. Recite mi, što osjećate za mog kraljevskog nećaka?"

"Ljubim ga cijelim svojim srcem", smjesta će Šansa.

"Zaista?" Nije zvučao uvjeren. "Čak i sada?"

"Moja ljubav prema Njegovoj Milosti veća je no ikad."

Vražićak se glasno nasmije. "Pa, netko vas je naučio dobro lagati. Na tome možda jednog dana budete zahvalni, dijete. Još uvijek ste *dijete*, zar ne? Ili ste procvjetali?"

Šansa porumeni. Bilo je to nepristojno pitanje, ali sramota što su je svukli pred polovicom zamka činila ga je ništavnim. "Ne, moj kneže."

"Tim bolje. Ako vam je to ikakva utjeha, nikad vas ne kanim udati za Joffrevja. Nikakav brak neće izmiriti Starkove i Lannisterove nakon svega što se dogodilo. Nažalost. Ta veza bila je jedna od boljih zamisli kralja Roberta, da Joffrey nije zabrljao."

Znala je kako mora nešto reći, ali riječi joj zastanu u grlu.

"Vrlo ste tihi", primijeti Tvrtion. "Je li to ono što želite? Razvrgnuće vaših zaruka?"

"Ja..." Šansa nije znala što bi rekla. *Je li ovo varka? Hoće li me kazniti ako kažem istinu?* Piljala je u patuljkovo životinjsko izbočeno čelo, ukočeno crno oko i pronicavo zeleno, iskrivljene zube i čekinjastu bradu. "—ja samo želim biti odana."

"Odana", zamišljeno će patuljak, "i daleko od ijednog Lannistera. Teško da vas mogu kriviti za to. Kad sam bio vaših godina, želio sam isto." Osmijehne se. "Govore mi da posjećujete božansku šumu svakog dana. Za što se molite, Šansa?"

Molim se za Robbovu pobjedu i Joffreyjevu smrt... iza povratak domu. Za Oštrozimlje. "Molim se za svršetak ratovanja."

"Imat ćemo to dovoljno brzo. Bit će još jedna bitka, između vašeg brata Robba i mog kneza oca, i to će riješiti pitanje."

Robb će ga poraziti, pomisli Šansa, Porazio je vašeg strica i vašeg brata Jaimea, parazit će i vašeg oca.

Bilo je kao da joj je lice otvorena knjiga. Tako je lako patuljak pročitao njezine nade. "Ne uzimajte Volovkriž odveć k srcu, moja gospo", reče joj on, nimalo neprijazno. "Bitka nije rat, a moj knez otac posve sigurno nije moj stric Stafford. Idući put kad posjetite božansku šumu, molite se da vaš brat ima mudrosti saviti koljeno. Kad se jednom sjever vrati kraljevom miru, kanim vas poslati kući." Skokne s prozorske klupice i reče: "Možete ovdje spavati večeras. Dat ću vam neke od svojih ljudi za stražu, neke Kamene vrane možda—"

"Ne", izlane Šansa, užasnuta. Bude li zaključana u Namjesnikovoj kuli, pod stražom patuljkovih ljudi, kako će je Ser Dontos ikad potajno odvesti na slobodu?

"Biste li radije Crne uši? Dat ću vam Chellu ako će vam žena pomoći da se osjećate udobnije."

"Molim vas, ne, moj kneže, divljaci me plaše."

On se naceri. "I mene također. Ali što je važnije, plaše Joffreyja i ono gnijezdo prefriganih guja i ulizičkih pasa koje naziva Kraljevskom gardom. S Chellom ili Timettom uz vas, nitko vam se ne bi usudio nauditi."

"Radije bih se vratila u vlastitu postelju." Laž joj iznenada padne na um, ali činila se tako *ispravnom* da ju je smjesta izlanula. "Ovo je kula u kojoj su umoreni ljudi mog oca. Njihovi duhovi dali bi mi strašne snove, i vidjela bih njihovu krv kamo god bih pogledala."

Tyrion Lannister prouči njezino lice. "Noćne more nisu mi nepoznate, Šansa. Možda ste mudriji nego što sam mislio. Dopustite mi barem da vas otpratim na sigurno do vaših odaja."

Catelyn

Bila je mrkla noć kad su nabasali na selo. Catelvn zatekne samu sebe kako se pita ima li mjesto ime. Ako je bilo tako, njegovi su žitelji odnijeli to saznanje sa sobom kad su utekli, zajedno sa svim što su posjedovali, sve do svijeća u septi. Ser Wendel zapali baklju i povede je kroz niska vrata.

Unutra, sedam zidova bijaše napuklo i iskrivljeno. *Bog je jedan*, učio ju je septon Osmvnd kad je bila djevojčica, *sa sedam obličja, a septa je jedna građevina sa sedam zidova*. Bogate septe gradova imale su kipove Sedmorice i oltar za svakog. U Oštrozimlju, septon Chavle je objesio izrezbarene maske na svaki zid. Ovdje je Catelyn pronašla tek grube crteže u ugljenu. Ser Wendel umetne baklju u svijećnjak u blizini vrata i ode da je pričekava vani s Robarom Rovceom.

Catelvn je proučavala lica. Otac bijaše bradat, kao uvijek. Majka se smiješila, s puno ljubavi i zaštitnički. Ratnik je imao mač nacrtan ispod svog lica, Kovač svoj čekić. Djevica bijaše prelijepa, Starica naborana i mudra.

A sedmo lice... Neznamac nije bio ni muško ni žensko, već oboje, uvijek izopćenik, lualica iz dalekih predjela, i manji i viši od ljudskog bića, nepoznat i nedokučiv. Njegovo je lice bilo crni oval, sjena sa zvijezdama umjesto očiju. Budilo je u Catelyn nelagodu. Ovdje će pronaći malo utjehe.

KJeknula je pred Majku. "Moja gospo, pogledaj na ovu bitku materinskim očima. Svi su oni sinovi, do posljednjega. Pošteti ih ako umiješ, a pošteti i moje sinove. Čuvaj mi Robba, Brana i Rickona. Da sam barem s njima."

Pukotina u zidu presijecala je Majčino lijevo oko. Činilo se kao da je plakala. Catelvn je mogla čuti Ser Wendelov bučni glas, a ovdje-ondje Ser Robarove tihe odgovore, dok su razgovarali o nadolazećoj bitki. Inače je noć bila tiha. Čak se ni cvrčak nije mogao čuti, a bogovi su šutjeli. *Jesu li ti stari bogovi ikad odgovorili, Nede?* pitala se. *Kad bi kleknuo pred svoje drvo srca, jesu li te čuli?*

Treperava svjetlost baklje plesala je po zidovima, čineći da se lica doimaju poluživima, izvijajući ih, mijenjajući ih. Kipovi u velikim septa-ma gradova nosili su lica koja bi im dali kamenoresci, ali ove crtarije u ugljenu bile su tako grube da su mogle predstavljati bilo koga. Očevo lice podsjeti je na njezina oca, koji je umirao u svojoj postelji u Rijekotoku. Ratnik je bio Renly i Stannis, Robb i Robert, Jaime Lannister i Jon Snow. Čak je nazrela Aryju u onim crtama, samo na tren. Tada zapuh vjetra kroz vrata učini da baklja zacvrči, i sličnosti nestane, bila je isprana narančastim blještavilom.

Od dima su je pekle oči. Ona ih protrlja dlanovima svojih ranjenih ruku. Kad je ponovno pogledala Majku, vidjela je svoju mati. Kneginja Minisa Tully izdahnula je pri porodu, pokušavajući dati knezu Hosteru drugog sina. Dijete je umrlo s njom, a nakon toga nešto je života otišlo iz oca. *Bila je uvijek tako spokojna*, pomisli Catelyn, sjećajući se majčinih mekih ruku, toplog osmijeha. *Da je poživjela, kako bi drugačiji bili naši životi*. Pitala se što bi kneginja Minisa mislila o svojoj najstarijoj kćeri, koja je klečala ovdje pred njom. *Prešla sam toliko tisuća milja, a zbog čega? Kome sam služila? Izgubila sam svoje kćeri, Robb me ne želi, a Bran i Rickon me sigurno drže hladnom i neprirodnom majkom. Nisam bila čak ni uz Neda kad je umro...*

U glavi joj se vrtjelo, i činilo joj se da se septa okreće oko nje. Sjene su lelujale i premetale se, plašljive životinje jurile po napuklim bijelim zidovima. Catelyn danas nije jela. Možda to nije bilo mudro. Rekla je samoj sebi kako nije bilo vremena, ali zapravo je hrana izgubila okus u svijetu bez Neda. *Kad su mu odsjekli glavu, i mene su ubili.*

Iza nje baklja zaiskri, i odjednom joj se učini da je lice njezine sestre bilo na zidu, iako su joj oči bile tvrde nego što ih se sjećala, no to nisu bile Lysine oči već Cerseine. Cersei je također majka. Bez obzira na to tko je otac one djece, osjetila ih je kako se ritaju u njezinoj utrobi, iznijela ih na svijet u bolu i krvi, dojila ih mlijekom svojih grudi. Ako su zaista Jaimeovi...

"Moli li se i Cersei vama, moja gospo?" upita Catelvn Majku. Mogla je vidjeti ponosne, hladne, lijepe crte lica lannisterske kraljice urezane u zid. Pukotina je još bila ondje; čak je i Cersei mogla plakati za svojom djecom. "Svaki od Sedmorice utjelovljuje svu Sedmoricu", rekao joj je jednom septon Osmvnd. Bilo je jednako ljepote u Starici kao u Djevici, a Majka je mogla biti krvoločnija od Ratnika kad su joj djeca bila u opasnosti. *Da...*

Vidjela je dovoljno od Roberta Baratheona u Oštrozimlju da zna kako kralj nije gledao na Joffreja s velikom toplinom. Ako je dječak zaista bio Jaimeovo sjeme, Robert bi ga dao usmrтити zajedno s njegovom majkom, a malo tko bi ga za to osudio. Kopilad je bila prilično česta, ali incest je bio čudovišan grijeh i starim i novim bogovima, a djeca takve bezbožnosti proglašavana su grozotama i u septi i u božanskoj šumi. Zmajevski kraljevi ženili su se međusobno, ali oni su bili krv drevne Valvrije gdje su takvi običaji bili ustaljeni, a kao njihovi zmajevi Targaryeni nisu odgovarali ni bogovima ni ljudima. Ned je morao znati, kao i knez Arrvn prije njega. Nije ni čudo što ih je kraljica obojicu dala ubiti. *Bih lija učinila manje za svoje?* Catelvn stisne šake, osjećajući zategnutost u svojim ranjenim prstima gdje ju je plaćeni ubojica zasjekao do kosti dok se borila da spasi svog sina. "I Bran također zna", šapne, spuštajući glavu. *Bogovi, smilujte se, sigurno je nešto vidio, nešto čuo, zbog toga su ga pokušali ubiti u njegovoj postelji.*

Izgubljena i umorna, Catelvn Stark se preda svojim bogovima. Klekne pred Kovača, koji je popravljao stvari koje bijahu slomljene, i zatraži od njega da uzme njezina milog Brana pod svoju zaštitu. Pođe Djevici i umoli je da udijeli svoju hrabrost Aryji i Šansi, da ih čuva u njihovoj nevinosti. Ocu se pomoli za pravdu, za snagu daje potraži i mudrost daje prepozna, i zamoli Ratnika da sačuva Robbu snagu i zaštitu ga u njegovim bitkama. Na koncu se obrati Starici, čiji su je kipovi često prikazivali sa svjetiljkom u ruci. "Vodi me, mudra gospo", pomoli se. "Pokaži mi put kojim moram krenuti, i ne daj da posrnem u tamnim predjelima koji leže preda mnom."

Napokon se začuše koraci iza nje i šum na vratima. "Moja gospo," Ser Robar će nježno, "oprostite, ali naše vrijeme je pri kraju. Moramo se vratiti prije nego što svane zora."

Catelyn ukočeno ustane. Koljena su je boljela, i u tom bi času dala mnogo za pernatu postelju i jastuk. "Hvala vam, ser. Spremna sam."

Jahali su u tišini kroz rijetki šumarak gdje se drveće pijano naginjalo dalje od mora. Nervozno rzanje konja i štropot čelika odvede ih u Renlvjev logor. Dugački redovi ljudi i konja naoružavali su se u mraku, crni kao da je Kovač prekalio samu noć u čelik. Bilo je stjegova s njezine desne strane, stjegova s lijeve, i red za redom stjegova iza nje, ali u ranojutarnjoj tami ni boje ni grbovi nisu se mogli razaznati. *Siva vojska*, pomisli Catelyn. *Sivi ljudi na sivim konjima pod sivim stjegovima.* Dok su sjedali na konje čekajući, Renlvjevi sjenoviti vitezovi uperiše svoja koplja uvis, te ona projaše kroz šumu visokog golog drveća, lišenog lišća i života. Ondje gdje je stajala Krajoluja, bila je tek dublja tama, crni zid kroz koji nijedna zvijezda nije mogla sjati, ali mogla je vidjeti kako se baklje pomiču preko poljana gdje je knez Stannis podigao svoj tabor.

Svijeće u Renlvjevu paviljonu stvarale su dojam kao da se treperavi svileni zidovi žare, preobrazivši velební šator u čarobni zamak živ od smaragdne svjetlosti. Dvojica pripadnika Dugine garde stajala su na straži pred ulazom u kraljevski paviljon. Zeleno svjetlo neobično je obasjavalo purpurne šljive Ser Parmenove surke, i davalo boležljivu nijansu suncokretima koji su prekrivali svaki palac Ser Emmonova ocakljenog žutog oklopa. Duge svilene perjanice vijorile su im se iz kaciga, a dugini plaštevi ogrtali su im ramena.

U paviljonu Catelvn zatekne Brienne kako odijeva kralja za bitku dok su knezovi Tarly i Rowan zborili o razmještanju i taktici. Unutra bijaše ugodno toplo, vrućina je treperila iz ugljena u tucetu

malih željeznih žeravnika. "Moram govoriti s vama, Vaša Milosti", reče ona, ovaj mu put udijelivši kraljevski naslov, bilo što samo da ga nagna da je poslušna.

"Za trenutak, kneginjo Catelvn", odvrati Renly. Brienne namjesti lednu ploču na prednju preko njegove prošivene tunike. Kraljev oklop bio je jarkozelen, boje lišća u ljetnoj šumi, tako taman daje upijao svjetlost svijetla. Zlatni djelići ljeskali su se s umetaka i kopči poput dalekih vatri u šumi, trećući svaki put kad bi se pomaknuo. "Molim nastavite, kneže Mathis."

"Vaša Milosti", reče Mathis Rowan, dobacivši Catelyn pogled preko oka. "Kao što sam govorio, naše čete su dobro sastavljene. Zašto čekati zoru? Oglasite pokret."

"Pa da govore kako sam dobio na prijevru, neviteškim napadom? Zora je izabran čas."

"Izabran od strane Stannisa", istakne Randvll Tarly. "Hoće da jurišamo u zube izlazećeg sunca. Bit ćemo poluslijepi."

"Samo do prvog sraza", samouvjereno će Renly. "Ser Loras će ih slomiti, a nakon toga nastat će kaos." Brienne zategne zelene kožne remene i zakopča zlatne spona. "Kad moj brat padne, pobrinite se da se nikakva uvreda ne nanese njegovu tijelu. On je moja krv, ne želim da se s njegovom glavom parira na kolcu."

"A ako se preda?" upita knez Tarly.

"Preda?" knez Rowan se nasmije. "Kad je Mace Tyrell podigao opsadu Kraloluje, Stannis je radije jeo štakore nego otvorio svoje dveri."

"Dobro se sjećam." Renly podigne bradu kako bi dopustio Brienne da mu pričvrsti ogrlicu na mjesto. "Pri samom kraju, Ser Gawen Wylde i trojica njegovih vitezova pokušali su se iskrasti pokrajnjim vratima da se predaju. Stannis ih je uhvatio i naredio da ih se katapultima baci sa zidova. Još vidim Gawenovo lice dok su ga vezivali. Bio je naš glavni oružnik."

Knez Rowan se doimao zbunjenim. "Nikoga se nije bacalo sa zido-,va. Sigurno bih se toga sjećao."

"Meštar Cressen je rekao Stannisu da ćemo možda biti prisiljeni jesti svoje mrtve i da nema koristi u bacanju dobrog mesa." Renly odgurne kosu. Brienne je sveže baršunastom vrpcom i navuče prošivenu kapu preko njegovih ušiju, da ublaži težinu kacige. "Zahvaljujući Vitezu Od Luka, nisu nas sveli na jedenje leševa, ali malo je nedostajalo. Premalo za Ser Gawena, koji je umro u čeliji."

"Vaša Milosti." Catelyn je strpljivo čekala, ali vremena je bilo malo. "Obećali ste mi riječ."

Renly kimne. "Pobrinite se za svoje čete, moja gospodo... o, a ako je Barristan Selmy na strani mog brata, želim da ga se poštedi."

"Nema glasa od Ser Barristana otkako ga je Joffrey otjerao", primijeti Ser Rowan. "Znam tog starca. Njemu je potreban kralj kojega će štititi, inače tko je? No nikad nije došao k meni, a kneginja Catelyn veli da nije ni s Robbom Starkom u Rijekotoku. Gdje bi drugdje mogao biti nego sa Stannisom?"

"Kako velite, Vaša Milosti. Nitko mu neće nauditi." Knezovi se duboko naklone i odu.

"Recite što imate, kneginjo Stark", reče Renly. Brienne prebaci plašt preko njegovih širokih ramena. Bio je od zlatne niti, težak, s okrunjenim jelenom Baratheona izvezenim u listićima nefrita.

"Lannisterovi su pokušali ubiti mog sina Brana. Tisuću puta pitala sam se zašto. Vaš brat dao mi je odgovor. Onog dana kad je pao, bio je lov. Robert, Ned i većina ljudi izjahala je za veprom, ali Jaime Lannister ostao je u Oštrozimlju, kao i kraljica."

Renlyju nije trebalo dugo da shvati smisao. "Dakle vjerujete da ih je dječak uhvatio u incestu..."

"Molim vas, moj kneže, dopustite mi da odem vašem bratu Stanni-su i povjerim mu u što sumnjam."

"S kojim razlogom?"

"Robb će odložiti krunu ako vi i vaš brat učinite isto", reče, nadajući se da bi to moglo biti istina. Ona će to učiniti istinom bude li morala; Robb će je poslušati, makar njegovi knezovi neće. "Vas trojica ćete sazvati Veliko vijeće, kakvo kraljevstvo nije vidjelo stotinu godina. Poslat ćemo u

Oštrozimlje, da Bran može iznijeti svoju pripovijest i da svi ljudi vide u Lannisterovima prave uzurpatore. Neka okupljeni knezovi Sedam kraljevina odaberu tko će im vladati."

Renly se nasmije. "Recite mi, moja gospo, glasaju li strahovukovi za to tko će voditi čopor?"

Brienne donese kraljeve rukavice i velebnu kacigu, okrunjenu zlatnim paroščima koji će pridodati stopu i pol njegovoj visini. "Vrijeme za razgovor je završeno. Sad ćemo vidjeti tko je jači." Renly navuče jastožastu zeleno-zlatnu rukavicu na lijevu ruku, dok je Brienne kleknula da mu prikopča pojas, otežao od tereta mača i bodeža.

"Preklinjem vas u ime Majke", počne Catelvn, kadli iznenadan nalet vjetra otvori vrata šatora.

Pomislila je daje opazila pokret, ali kad je okrenula glavu, vidjela je daje to samo kraljeva sjena koja se pomicala svilenim zidovima. Čula je kako Renly započinje šalu. Njegova se sjena kretala, podižući svoj mač, crna na zelenom. Svijeće su kapale, drhtale, a tada je ugledala Renlyjev mač još u koricama, još uvučen, ali sjenovit mač...

"Hladno" reče Renly tihim začuđenim glasom, tren oka prije nego što se čelik njegova ovratnika razdvojio poput gaze pod sjenom oštrice koja nije bila ondje. Imao je vremena ispustiti mali promukli dah prije nego što mu je krv šiknula iz grla.

"Vaša Mi—*ne!*" vrisne Brienne Modra kad je opazila tu zlokobnu bujicu, zvučeći preplašeno poput kakve djevojčice. Kralj posrne u njezine ruke, pljusak krvi klizio mu je niz prednjicu oklopa, poput tamnocrvene plime koja je utapala njegovu zelenu i zlatnu boju. Još svijeća se utrne. Renly pokuša prozboriti, ali se gušio u vlastitoj krvi. Noge ga izdaju, i još gaje samo Briennina snaga držala uspravno. Ona zabaci glavu i krikne, onijemjela u svojoj patnji. *Sjena. Nešto mračno i opako dogodilo se ovdje, znala je, nešto što nije mogla pojmiti. Renly nije bacio onu sjenu. Smrt je ušla na ova vrata, i ugasila život u njemu brzo kao što je vjetar ugasio njegove svijeće.*

Samo nekoliko časaka prošlo je prije nego što su Robar Royce i Emmon Cuy uletjeli unutra, iako se činilo kao da je prošlo pola noći. Nekoliko oklopnika nagrne za njima s bakljama. Kad ugleda Renlyja u Brienninu naručju, a nju natopljenu kraljevom krvi, Ser Robar ispusti krik užasa. "Opaka žena!" vrisne Ser Emmon, onaj od suncokretova čelika. "Dalje od njega, ti pokvareni stvore!"

"Bogovi smilujte se, Brienne, *zašto?*" upita Ser Robar.

Brienne podigne pogled s kraljeva tijela. Dugin plašt koji joj je visio s ramena, obojio se u crveno gdje se kraljeva krv upila u tkaninu. "Ja... ja..."

"Umrijet ćeš za ovo." Ser Emmon dograbi ratnu sjekiru dugačkog drška s hrpe oružja pokraj vrata. "Platit ćeš za kraljev život svojim!"

"*NE!*" vrisne Catelyn Stark, napokon pronašavši svoj glas, ali bijaše prekasno. Krvava mahnitost ih je zahvatila, i oni pohitaše naprijed s povicima koji zaglušiše njezine blage riječi. Brienne se pokrene brže nego što je Catelyn mogla vjerovati. Vlastiti joj mač nije bio pri ruci, pa ona ščepa Renlyjev iz njegovih korica i podigne ga da uhvati Emmonovu sjekiru na povratnom zamahu. Iskra bljesne modro-bijelo dok se čelik susretao s čelikom uz razoran prasak, a Brienne skoči na noge, grubo odgurnuvši u stranu tijelo mrtvog kralja. Ser Emmon zapne preko njega dok se pokušavao približiti, pa Briennina oštrica zasiječe kroz drveni držak i pošalje njegovu sjekiru naglavačke kroz zrak. Drugi joj čovjek gurne plamteću buktinju u leđa, ali je dugin plašt bio odveć natopljen krvlju da bi gorio. Brienne se zavrti na peti i zasiječe, a baklja i ruka poletješe uvis. Plamenovi su miljeli po sagu. Osakaćeni čovjek stane kričati. Ser Emmon ispusti sjekiru i ščepa mač. Drugi je oklopnik nasrnuo, Brienne mu je parirala, a njihovi mačevi zaplesali su i zazvonili jedan protiv drugog. Kad se Emmon Cuy probio natrag, Brienne je bila prisiljena povući se, ali nekako ih je obojicu držala u šahu. Na tlu, Renlyjeva glava nagne se odurno u stranu, a zatim mu se usta široko razjape, dok je krv iz njega curila u sporim mlazovima.

Ser Robar se zadržao u pozadini, nesiguran, ali sada je posezao za svojim balčakom. "Robare, ne, počujte." Catelvn ga uhvati za mišicu. "Činite joj krivo, nije bila ona. *Pomozite joj!* Čujte me, bio

je Stannis." Ime joj je bilo na usnama prije nego što se mogla sjetiti kako je ondje dospjelo, ali dok ga je izgovarala, znala je da je to bila istina. "Kunem se, znate me, *Stannis* ga je ubio." Mladi dugin vitez upilji se u ovu luđakinju svijetlim i preplašenim očima. "Stannis? Kako?" "Ne znam. Čarolijom, nekom crnom magijom. Bila je neka sjena, *sjena*." Vlastiti joj je glas zvučao divlje i suludo, ali riječi su navirale u bujici dok su se oštrice nastavljale sudarati iza nje. "Sjena s mačem, kunem se, vidjela sam. Zar ste slijepi, djevojka ga je *ljubila! Pomozite joj!*" Osvrnula se za sobom, ugledala kako drugi stražar pada, a oštrica mu ispada iz mlitavih prstiju. Vani se začuše povici. *Znala* je da će još gnjevnih ljudi navrijeti na njih za trenutak. "Nevina je, Robare. Imate moju riječ, tako mi muževa groba i moje starkovske časti!" To ga uvjeri. "*Zadržat* ću ih", reče Ser Robar. "Odvedite je odavde." Okrene se i izađe. Vatra je stigla do zida i stala puzati po stranama šatora. Ser Emmon je žestoko pritisnuo Brienne, on u svom ocakljenom žutom čeliku, a ona u vuni. Zaboravio je na Catelyn, sve dok mu se željezni žeravnik nije razbio o zatiljak. Kako je bio pokriven kacigom, udarac mu nije nanio trajno zlo, ali ga je oborio na koljena. "Brienne, za mnom", zapovjedi Catelyn. Djevojci nije trebalo dugo da uoči priliku. Jedan zamah, i zelena se svila razdijeli. Iskoračiše u mrak i studen zore. Povišeni glasovi dopirali su s druge strane paviljona. "Ovuda," ponuka Catelyn, "i polako. Ne smijemo trčati, jer će nas pitati zašto. Hodajte polako, kao da je sve u redu." Brienne provuče svoju oštricu kroz pojas i uhvati korak s Catelyn. Noćni zrak mirisao je na kišu. Iza njih, kraljev paviljon je dobroano zahvatila vatra, plamen je sukljao uvis naspram tame. Nitko ih nije pokušao zaustaviti. Ljudi su jurili pokraj njih, vičući o vatri, umorstvu i čaroliji. Drugi su stajali u malim skupinama i razgovarali tihim glasovima. Nekolicina se molila, a jedan mladi štitonoša bio je na koljenima, otvoreno jecajući. Renlyjeve čete već su se raspadale kako su se glasine širile od usta do usta. Noćne vatre gorjele su mutno, a dok se na istoku razdanjivalo, golema masa Krajoluje izranjala je poput kamenog sna a pramičci blijede magle utrivali su se preko polja, bježeći od sunca na krilima vjetra. Jutarnji duhovi, čula je kako ih je Stara Nana jednom nazvala, duše koje se vraćaju u svoje grobove. A Renly je sada jedan od njih, otišao kao njegov brat Robert, kao njezin dragi Ned. "Nikad ga nisam zagrlila nego kad je umirao", tiho će Brienne dok su hodale kroz kaos koji se širio. Njezin glas zvučao je kao da će se slomiti svakog časa. "Smijao se u jednom trenu, i odjednom je krvi bilo i posvuda... moja gospo, ne razumijem. Jeste li vidjeli, jeste li...?" "Vidjela sam sjenu. Mislila sam isprva daje sjena Renlyjeva, ali bila je njegova brata." "Kneza Stannisa?" "*Osjetila sam* ga. Nema smisla, znam..." Imalo je smisla za Brienne. "Ubit ću ga", izjavi visoka neugledna djevojka. "Mačem mog gospodara, ubit ću ga. Kunem se. Kunem se. Kunem se." Hal Mollen i ostatak njezine pratnje čekali su s konjima. Ser Wen-del Manderly bijaše sav zapjenjen da dozna što se dogodilo. "Moja gospo, tabor je pomahnitao", izlaze čim ih je ugledao. "Knez Renly, je li—" Umukne naglo, zureći u Brienne i krv koja ju je prekrivala. "Mrtav, ali ne od naše ruke." "Bitka—" počne Hal Mollen. "Neće biti bitke." Catelyn uzjaše, a njezina se pratnja postroji iza nje, sa Ser Wendelom njoj slijeva i Ser Perwynom Freyom zdesna. "Brienne, doveli smo konja dovoljno za dvaput toliko ljudi. Izaberi jednog, i pođi s nama." "Imam vlastitog konja, moja gospo. I svoj oklop—" "Ostavi ih. Moramo prilično odmaknuti prije nego što se dosjete da nas potraže. Obje smo bile s kraljem kad je ubijen. To se neće zaboraviti." Bez riječi, Brienne se okrene i učini kako joj je naređeno. "Jašimo", zapovjedi Catelyn svojoj pratnji kad su svi uzjahali. "Ako nas tko pokuša zaustaviti, sasijecite ga." Dok su se dugi prsti zore širili poljima, boja se vraćala u svijet. Gdje su sivi muškarci na sivim konjima oboružani sjenovitim kopljima? Vršci deset tisuća kopalja sada su svjetlucali hladnim srebrom, a na mnoštvu lepršavih barjaka Catelyn opazi rumenilo crvene, ružičaste i narančaste boje, dubinu modre i smeđe, bljesak zlatne i žute. Opazi svu silu Krajoluje i Visovrta, silu koja je bila Renlyjeva sat ranije. *Sada pripadaju Stannisu*, shvati ona, *makar to još ni sami ne znaju*.

Kome će se drugom okrenuti, ako ne posljednjem Baratheonu? Stannis je dobio sve jednim podlim udarcem.

"Ja sam zakoniti kralj", izjavio je, vilice stisnute čvrsto kao dake od željeza, "dok vaš sin nije ništa manji izdajnik od mog brata ovdje. I na njega će doći red."
Studen prođe kroz nju.

jon

rdo je stršilo iznad guste zamršene šume, uzdižući se usamljeno i nenadano, njegovi vjetroviti visovi bili su vidljivi miljama daleko. Divljaci su ga nazivali Šakom Prvih ljudi, govorili su izvidnici. I zaista je nalikovalo na šaku, pomisli Jon Snow, izbijajući iz zemlje i šume, a njegovi goli smeđi obronci posuti kamenjem podsjećali su na zglobove prstiju.

Odjahao je na vrh s knezom Mormontom i časnicima, ostavivši Duha pod drvećem. Strahovuk je triput pobjegao dok su se penjali, dvaput se vrativši protiv volje na Jonov zvižduk. Treći put, vrhovni je zapovjednik izgubio strpljenje i prasnuo: "Pusti ga, dječaće. Želim stići na sljeme prije sumraka. Pronaći ćeš strahovuka poslije."

Put uzbrdo bijaše strm i krševit, vrh okrunjen do prsa visokim zidom od razvaljenog kamena. Morali su kružiti dosta daleko na zapad prije, nego što su naišli na prolaz dovoljno širok da propusti konje. "Ovo je dobro tlo, Thorene", izjavi Stari Medvjed, kad su se napokon dokopali vrha. "Jedva smo se mogli nadati boljem. Načinit ćemo ovdje logor da pričekamo Polurukog." Vrhovni zapovjednik sklizne sa sedla, otjeravši gavrana sa svog ramena. Glasno se požalivši, ptica se vine u zrak.

Pogled s vrha brda bijaše sveobuhvatan, ali je prstenasti zid privukao Jonovo oko: istrošeno sivo kamenje s bijelim mrljama od lišajeva i bradama od zelene mahovine. Govorilo se da je Šaka bila tvrđava Prvih ljudi u Doba osvita. "Drevno mjesto, i snažno", reče Thoren Smalhwood.

"Drevno", krikne Mormontov gavrana, dok je lepršao u bučnim krugovima oko njihovih glava.

"Drevno, drevno, drevno."

"Tiho", zareži Mormont na pticu. Stari Medvjed je bio odveć ponosan da prizna slabost, ali Jona nije zavarao. Napor držanja koraka s mlađim ljudima uzeo je svoj danak.

"Ove će visove biti lako obraniti, ako ustreba", istakne Thoren dok je vodio svog konja duž kamenog prstena, a njegov se samurovinom obrubljen plašt mreškao na vjetru.

"Da, ovo će mjesto odgovarati." Stari Medvjed podigne ruku prema vjetru, a gavrana mu sleti na podlakticu, stržući čaporcima po crnom oklopu od veriga.

"Što je s vodom, moj kneže?" upita Jon.

"Pregazili smo potok u podnožju brda."

"Dug uspon za gutljaj vode", istakne Jon, "i izvan kamenog prstena."

Thoren reče: "Zar si odveć lijen za pješaćenje uzbrdo, dječaće?"

Na to knez Mormont reče: "Nećemo pronaći drugo mjesto koje je ovako sigurno. Nosit ćemo vodu, i pobrinuti se da svi budemo dobro snabdjeveni", Jon je znao da mu je bolje ne prepirati se. Tako je zapovijed izdana, pa braća Noćne straže podigoše logor unutar kamenog prstena koji su načinili Prvi ljudi. Crni šatori iznikoše poput gljiva poslije kiše, a gunjevi i stelje pokriše golo tlo. Upravitelji su svezali brdske konje u duge nizove, pa ih nahranili i napojili. Šumari se uputiše sa sjekirama ka drveću pod blijedim poslijepodnevnim svjetlom kako bi prikupili dovoljno drva da im pomogne *izdržati* noć. Dvadeset graditelja uhvati se čišćenja šipražja, kopanja nužnika, i razvezivanja svežnjeva prekaljenih kolaca. "Hoću da se svaki otvor na prstenu opkopa jarkom i podupre kolcima prije mraka", zapovjedio je Stari Medvjed.

Jednom kad je podigao šator vrhovnog zapovjednika i pobrinuo se za njihove konje, Jon Snow se spusti niz brijeg u potrazi za Duhom. Strahovuk je odmah došao, sasvim tiho. U jednom trenutku Jon je koračao pod drvećem, zviždeći i dozivajući ga, sam u zelenilu, šišarke i palo drveće bile su pod njegovim nogama; u idućem veliki je bijeli strahovuk hodao uz njega, blijed poput jutarnje magle.

Ali kad su stigli do prsten-utvrde, Duh iznova ustukne. Tapkao je naprijed oprezno da onjuši procijep u kamenju, a potom se povukao, kao da mu se nije svidjelo stoje nanjušio. Jon ga pokuša ščepati za nabor kože na šiji i odvući ga silom u prsten, što nije bio lak zadatak; strahovuk je težio koliko i on, i bio daleko snažniji. "Duše, što je to s tobom?" Nije nalikovalo na njega da je tako uznemiren. Na kraju Jon je morao i odustati. "Kako hoćeš", reče strahovuku. "Idi, lovi." Crvene oči promatrale su ga dok se vraćao uz mahovinom prekriveno kamenje.

Ovdje su trebali biti sigurni. S brda se pružao sveobuhvatan vidik, a obronci su bili strmi na sjeveru i zapadu i tek nešto blaži na istoku. No kako je sumrak bivao sve dublji, a tama prodirala u šupljine među drvećem, Jonove su zle slutnje rasle. *Ovo je ukleta šuma*, reče sam sebi. *Možda ovdje ima duhova, duša Prvih ljudi. Ovo je nekoć bilo njihovo mjesto.*

"Prestani se ponašati poput dječaka", reče sam sebi. Uzveravši se navrh gomile stijena, Jon se zagleda prema suncu na zalasku. Mogao je vidjeti kako svjetlo treperi poput prekovana zlata na površini Mlijeko-vode dok je ona zavijala prema jugu. Uzvodno je kraj bio bregovitiji, gusta je šuma prepuštala mjesto slijedu golih krševitih brda koja su se uzdizala visoka i divlja na sjever i zapad. Na obzoru stajahu gorja poput goleme sjene, lanac za lancem gubio se u modrosivoj daljini, njihovi zupčasti vrhunci bijahu vječno umotani u snijeg. Čak i izdaleka izgledali su hladno i negostoljubivo.

Bliže pri ruci, vladalo je drveće. Na jug i istok šuma se pružala dokle god je Jon mogao vidjeti. Neizmjeran čvor korijenja i granja bijaše obojen u tisuću nijansi zelene boje, s pokojom krpicom crvene na mjestu gdje se pokoje usud-drvo probijalo kroz borove i stražarice, ili rumenilo žute gdje je niknuo pokoji širolist. Kad bi vjetar zapuhao, mogao je čuti škripu i stenjanje grana starijih od njega. Na tisuće je listova lepršalo, i na trenutak šuma se činila dubokim zelenim morem, uzburkanim i uzbibanim, vječnim i nedokučivim.

Duh sigurno neće biti sam ondje dolje, pomisli. Svašta se moglo kretati, u onom moru, prikrađajući se prstenastoj utvrdi kroz tamu šume, skriveno pod onim drvećem. *Svašta*. Kako bi ikad znali? Stajao je ondje dugo vremena, dok sunce nije iščezlo za zubatim gorjem, a tama se počela šuljati kroz šumu.

"Jone?" dovikne odozdo Samvell Tarly. "Mislio sam da si to ti. Jesi li dobro?"

"Prilično dobro." Jon skoči dolje. "Kako ti je bilo danas?"

"Dobro. Bilo mi je dobro. Zaista."

Jon nije namjeravao podijeliti svoj nemir s prijateljem, ne kad je Sam-well Tarly napokon počinjao pronalaziti svoju hrabrost. "Stari Medvjed kani pričekati ovdje Quorina Polurukog i ljude iz Sjenovite kule."

"Doima se kao dobro mjesto za tabor", reče Sam. "Prstenasta utvrda Prvih ljudi. Misliš li da su se ovdje vodile bitke?"

"Nesumnjivo. Radije pripremi pticu. Mormont će htjeti poslati poruku."

"Htio bih da ih sve mogu poslati. Mrze biti u kavezu." "I ti bi da možeš letjeti."

"Da mogu letjeti, bio bih ponovno u Crnom zamku jedući svinjsku pitu", reče Sam.

Jon ga potapše po ramenu svojom opečenom rukom. Hodali su zajedno kroz logor. Vatre na ognjištima palile su se svud oko njih. Iznad njihovih glava izlazile su zvijezde. Dugačak crveni rep Mormontove baklje gorio je jasno poput mjeseca. Jon je čuo gavranove prije nego što ih je ugledao. Neki su dozivali njegovo ime. Ptice se nisu ustručavale stvarati buku.

I one to osjećaju. "Bolje da pođem do Starog Medvjeda", reče on. "I on postane bučan kad nije nahranjen."

Pronašao je Mormonta u razgovoru sa Thorenom Smalhwoodom i polovicom drugih časnika. "Tu si", osorno će starac. "Donesi nam što god kuhana vina, ako možeš. Noć je prohladna."

"Da, moj gospodaru." Jon naloži vatru na ognjištu, uzme malu bačvu Mormontova najomiljenijeg krepkog crvenog vina iz zaliha, pa ga izlije u kotlić. Objesi kotlić iznad plamena, skupljajući ostatak potrebnih sastojaka. Stari Medvjed je bio izbirljiv kad je bila riječ o njegovu kuhanom začinjenom vinu. Toliko cimeta, toliko muškarnog oraščića i toliko meda, ni mrvicu više. Groždice, bademi i suhe bobice, ali ne i limun, to je bila najočiglednija vrsta južnjačkog krivovjerja - što je bilo čudno, budući da je uvijek stavljaio limun u svoje jutarnje pivo. Napitak je morao biti vruć da pošteno zagrije čovjeka, zahtijevao je vrhovni zapovjednik, ali vinu se, usprkos njegovu imenu, nikad nije smjelo dopustiti da zavrije. Jon je držao kotlić pod budnim okom. Dok je radio, mogao je čuti glasove iz šatora. Jarman Buckwell reče: "Najlakše se dođe u Mrzočnjake ako se slijedi Mlijekovodu do njezina izvora. No udarimo li tim putem, Ravder će sigurno znati za naš dolazak, kao što će sunce sutradan *izaći*."

"Orijaševe bi stube mogle poslužiti", reče Ser Mallador Locke, "ili Piskutavi prolaz, ako je otvoren."

Vino se pušilo. Jon podigne kotlić s vatre, napuni šest kaleža i unese ih u šator. Stari Medvjed je škiljio u grubi zemljovid koji mu je Sam nacrtao one noći u Crasterovoj tvrđi. Uzme kalež s Jonova pladnja, okusi gutljaj vina, i oštro kimne glavom odobravajući. Njegov gavran skoči mu niz ruku. "*Kukuruz*", reče. "*Kukuruz. Kukuruz.*"

Ser Ottyn Wythers mahnuvši odbije vino. "Ja uopće ne bih išao u gorja", reče tankim, iznurenim glasom. "Mrzočnjaci okrutno grizu čak i ljeti, a sada... sigurno bi nas zahvatila oluja..."

"Ne kanim riskirati Mrzočnjake osim ako ne budem morao", reče Mormont. "Divljaci ne mogu živjeti od snijega i kamena ništa više nego mi. Uskoro će se pojaviti s visova, a za vojsku bilo koje veličine, jedina cesta vodi duž Mlijekovode. Ako je tako, ovdje smo dobro utaboreni. Ne mogu se nadati da će kliznuti pokraj nas."

"Možda to ne žele. Ima ih na tisuće, a nas će biti tri stotine kad stigne Poluruki." Ser Mallador prihvati kalež od Jona.

"Ako dođe do bitke, nismo se mogli nadati boljem zemljištu od ovoga", izjavi Mormont. "Učvrstit ćemo obranu. Jame i kolci, čičci razasuti po obroncima, svaka pukotina neka bude zatrpana. Jarmane, hoću vaše najoštrije oči za promatrače. Prsten promatrača, svud oko nas i duž rijeke, da nas upozore na bilo kakav pristup. Sakrijte ih na drveće. A najbolje bi bilo da odmah donesemo vodu gore, više nego što nam treba. Iskopat ćemo cisterne. To će ljude zaposliti, a možda se pokaže potrebnim kasnije."

"Moji izvidnici—" počne Thoren Smalhwood.

"Vaši izvidnici omeđat će svoje izviđanje na ovu stranu rijeke sve dok nam Poluruki ne stigne. Nakon toga, vidjet ćemo. Ne želim izgubiti još svojih ljudi."

"Mance Ravder može okupljati vojsku na dan jahanja odavde, a mi o tom nećemo ništa znati", potuži se Smalhwood.

"Znamo gdje se divljaci okupljaju", uzvratu Mormont. "Doznali smo od Crastera. Ne sviđa mi se taj čovjek, ali mislim da nam nije lagao."

"Kako kažete." Smalhwood se mrzovoljno oprostio. Ostali dokrajče svoje vino i odu za njim, mnogo ljubaznije.

"Da vam donesem večeru, moj gospodaru?" upita Jon.

"*Kukuruz*", krikne gavran. Mormont nije odmah odgovorio. Kad jest, reče samo: "Je li tvoj strahovuk danas pronašao divljač?"

"Još se nije vratio."

"Dobro bi nam došlo svježe meso." Mormont zadre u vreću i ponudi svom gavranu šaku kukuruza. "Misliš da sam u krivu što izvidnike držim u blizini?"

"To nije na meni da kažem, moj gospodaru." "Jest ako te se pita."

"Ako izvidnici moraju ostati nadomak Šaci, ne vidim kako se mogu nadati da će pronaći mog strica", prizna Jon.

"Ne mogu." Gavran je ključao zrno na dlanu Starog Medvjeda. "Dvije stotine ljudi ili deset tisuća, područje je preširoko." Kad je kukuruza nestalo, Mormont preokrene ruku.

"Nećete valjda odustati od potrage?"

"Meštar Aemon misli da si pametan." Mormont pomakne gavrana na svoje rame. Ptica naheri glavu na jednu stranu, blistajući malim očicama.

Odgovor je bio tu. "Čini mi se... čini mi se da bi lakše bilo jednom čovjeku pronaći dvije stotine nego dvjema stotinama pronaći jednoga."

Gavran se oglasi podrugljivim krikom, ali se Stari Medvjed osmjehne kroz sivilo svoje brade. "Ovoliko ljudi i konja ostavlja trag koji bi čak i Aemon mogao slijediti. Na ovom brdu, naše bi vatre trebale biti vidljive sve do pobrđa Mrazočnjaka. Ako je Benjen Stark živ i slobodan, doći će k nama, ne sumnjam."

"Da", reče Jon", ali... što ako..."

"... je mrtav?" upita Mormont, ne neljubazno.

Jon kimne, preko volje.

"*Mrtav*", reče gavran. "*Mrtav. Mrtav.*"

"Možda nam svejedno dođe", reče Stari Medvjed. "Kao Othor, i Jafer Flowers. Strepim od toga jednako kao i ti, Jone, ali moramo prihvatiti tu mogućnost."

"*Mrtav*", grakne njegov gavran, narogušivši perje. Glas mu postane jači i reskiji. "*Mrtav.*"

Mormont pogladi crno perje ptice, i zaustavi iznenadni zijev krajem ruke. "Odustat ću od večere, vjerujem. Počinak će mi bolje poslužiti. Probudi me s prvim svjetlom."

"Dobro spavajte, moj kneže." Jon pokupi prazne kaleže i iskorači j van. Začu udaljen smijeh, tugaljiv zvuk svirala. Velika buktinja pucketala je u središtu logora, i mogao je namirisati gulaš kako se kuha. Stari Medvjed možda nije bio gladan, ali Jon jest. Uputi se prema vatri.

Dywen je držao govor, sa žlicom u ruci. "Ovu šumu znam bolje od ikog živog, i kažem vam, ne bih noćas volio jahati kroz nju sam. Osjećate li taj miris?"

Grenn je piljio u njega raširenih očiju, ali Žalosni Edd reče: "Sve što njušim su govna dvije stotine konja. I ovaj gulaš. Koji ima sličnu aromu, sad kad sam ga onjušio."

"Imam tvoju *sličnu aromu* upravo ovdje." Hake potapše svoj nož. Gundajući, napuni Jonovu zdjelu iz kotla.

Gulaš bijaše bogat ječmom, mrkvom i lukom, s pokojim oderanim komadićem slane govedine, omekšale kuhanjem.

"Što to njušiš, Dywene?" upita Grenn.

Šumar je sisao svoju žlicu. Bio je izvadio zube. Njegovo lice bijaše nalik na stavljenju kožu i naborano, njegove ruke bijahu čvornate poput starog korijenja. "Čini mi se da miriše... pa... hladno."

"Glava ti je drvena kao i zubi", reče mu Hake. "Nema mirisa u hladnoći."

Ima, pomisli Jon, sjetivši se one noći u odajama vrhovnog zapovjednika. *Miriše na smrt.*

Odjednom više nije bio gladan. Dade svoj gulaš Gren-nu, koji je izgledao kao da mu treba večera viška da ga ugrije za noć.

Vjetar je oštro puhao kad je otišao. Do jutra, mraz će prekriti tlo, a šatorska će užad biti ukočena i smrznuta. Nekoliko prstiju začinjena vina pljuskalo je na dnu kotlića. Jon nahrani vatru svježim drvom i stavi kotlić iznad plamena da ga ugrije. Savijao je prste dok je čekao, stišćući i šireći ih sve dok mu ruka nije zabridjela. Prva straža zauzela je mjesta oko logorske poljane. Baklje su treperile po cijeloj duljini prstenastog zida. Noć bijaše bez mjeseca, ali je tisuću zvijezda sjalo u visinama. Zvuk se izdizao iz tame, tih i dalek, ali nezamjenjiv: zavijanje strahovukova. Njihovi glasovi dizali su se i padali, bijaše to ledena pjesma, i samotna. Od nje su mu se dlačice podizale na zatiljku. S onu stranu vatre, par crvenih očiju motrio ga je iz sjene. Svjetlost plamena činila je da sijevaju.

"Duše", dahne Jon iznenađeno. "Dakle ipak si ušao unutra, ha?" Bijeli strahovuk često je lovio po cijele noći; nije ga očekivao vidjeti do zore. "Zar je lov bio tako loš?" upita. "Ovamo. K meni, Duše."

Strahovuk zaobiđe vatru, njušeći Jona, njušeći vjetar, nikad miran. Činilo se da ga u ovom času ne zanima meso. *Kad su mrtvi prohodali, Duh je znao. Probudio me, upozorio me.* Uznemiren, digne se na noge. "Je li nešto vani? Duše, uhvatio si miris?" *Dywenje rekao da njuši hladnoću.*

Strahovuk odskoči, zastane, osvrne se. *Želi da ga slijedim.* Navukavši kukuljicu svog plašta, Jon pođe dalje od šatora, dalje od topline njegove vatre, iza redova čupavih malih brdskih konja. Jedan od njih nervozno zarže kad je Duh protapkao mimo. Jon ga umiri riječju, i zaustavi se da mu pomiluje njušku. Mogao je čuti vjetar kako zviždi kroz pukotine u stijenama dok su se približavali prstenastom zidu. Glas zvučase izazovno. Jon zakorači pod svjetlost baklje. "Moram donijeti vodu za vrhovnog zapovjednika."

"Hajde onda", reče stražar. "Požuri se." Zguren pod svojim crnim plaštem, s kukuljicom navučenom protiv vjetra, čovjek nije niti pogledao ima li kabao.

Jon šmugne postrance između dvaju naoštrenih kolaca dok je Duh kliznuo ispod njih. Baklja bijaše zarivena u pukotinu. Njezini plamenovi razvili bi blijede narančaste barjake kad bi udari nastupili. On je pograbi dok se provlačio kroz otvor među stijenama. Duh pojuri nizbrdo. Jon ga je slijedio polaganije, držeći baklju pred sobom dok se spuštao. Zvuči tabora utihnuše za njim.

Noć je bila crna, obronak strm, krševit i neravan. Trenutak neopreznosti bio bi siguran način da polomi gležanj... ili vrat. *Sto to radim?* upita samog sebe dok je tražio put prema dolje.

Drveće je stajalo pred njim, ratnici oklopljeni u koru i lišće, postrojeni u nijeme redove iščekujući zapovijed da jurišaju na brdo. Crnima su se činili... tek kad ih je okrnulo svjetlo njegove baklje Jon je nazreo bljesak zelenila. Tihano, čuo je zvuk vode koja je tekla po kamenju. Duh iščezne u šipražju. Jon se probijao za njim, osluškujući zov potoka, lišće koje je uzdisalo na vjetru. Grane su ga grabile za plašt, dok su se iznad njegove glave debeli udovi drveća međusobno isprepletali i zaklanjali zvijezde.

Zatekne Duha kako lapće iz potoka. "*Duše,*" zovne, "k meni. *Smjesta.*" Kad je strahovuk podigao glavu, oči mu sijevnu crveno i zlokobno, a voda mu je curila iz čeljusti poput sline. Bilo je nečeg divljeg i strahot-nog u njemu u tom času. A potom nestane, sunuvši pokraj Jona, jureći kroz drveće. "*Duše, ne, stani!*", vikne on, ali strahovuk nije obraćao po-' zornost. Vitak bijeli lik progutala je tama, a Jon je imao samo dvije ; mogućnosti - iznova se uspeti na brdo, sam, ili ga slijediti.

Slijedio ga je, razjaren, držeći baklju nisko kako bi vidio kamenje koje je prijetilo da se o njega spotakne sa svakim korakom; gusto korijenje koje ga je naizgled pokušavalo ščepati za noge; udubine gdje je čovjek mogao uganuti gležanj. Svakih nekoliko koraka ponovno bi zovnuo Duha, ali noćni je vjetar zviždukao među drvećem i upijao njegove riječi. *Ovo je ludost,* pomisli dok je zaranjao dublje među drveće. Upravo je odlučio vratiti se, kadli opazi bljesak ispred sebe i zdesna, u smjeru brda. Potrči za njim, psujući ispod daha.

Četvrtinu puta oko Šake gonio je strahovuka prije nego što ga je ponovno izgubio. Napokon se zaustavi da uhvati dah među grmljem, trnjem i razvaljenim kamenjem u podnožju brda. Onkraj svjetla baklje, mrak se privijao oko njega.

Tih zvuk struganja nagna ga da se okrene. Jon se pomakne prema zvuku, stupajući oprezno između gromada i trnovita grmlja. Iza srušenog stabla, ponovno nabasa na Duha. Strahovuk je divlje kopao, bacajući zemlju uvis.

"Što si pronašao?" Jon spusti baklju, otkrivajući zaobljen humak meke zemlje. *Grob,* pomisli. *Ali čiji?*

Klekne, zabije baklju u tlo pokraj sebe. Zemlja bijaše rahla, pjeskovita. Jon izvuče pune šake. Nije bilo kamenja, ni korijenja. Što god da je bilo ondje, stavljeno je nedavno. Dvije stope dublje, njegovi prsti dotaknu tkaninu. Očekivao je truplo, pribojavao se trupla, ali ovo bijaše nešto drugo. Pritisne tkaninu i osjeti male, krute oblike ispod nje, koji nisu popuštali. Nije bilo mirisa, nikakve naznake crva. Duh se povuče i sjedne na stražnje noge, promatrajući.

Jon očisti rahlu zemlju kako bi otkrio zaobljen zavežljaj od možda dvije stope u promjeru. Zabode prste oko rubova i rasklima ga. Kad ga je izvukao van, što god da je bilo unutra, pomakne se i zazveck. *Blago,* pomisli on, ali oblici nisu bili takvi da bi se radilo o novcu, *dok zvuk* nije otkrivao kovinu.

Komad istrošena užeta vezivao je zavežljaj. Jon isuče svoj bodež i razreze ga, potraži rubove platna, te povuče. Zavežljaj se prevrne, a njegov se sadržaj prospe po tlu, blistajući tamno i svijetlo. Ugleda tucet noževa, vršaka kopalja u obliku listova, brojne glavice strijela. Jon podigne

oštricu bodeža, laku poput perca i sjajno crnu, bez korica. Svjetlost baklje protjecala je njezinim rubom, stvarajući tanku narančastu prugu koja je govorila o oštini poput britve. *Zmajevsko staklo. Ono što meštri nazivaju opsidijanom.* Je li Duh otkrio kakvo drevno tajno skrovište Šumske djece, zakopano ovdje tisućama godina? Šaka Prvih ljudi bila je drveno mjesto, samo...

Pod zmajevskim staklom bijaše stari ratni rog, načinjen od turovog roga i optočen broncom. Jon istrese zemlju iz njega, a rijeka glavica strijela iscuri van. On ih pusti da padnu, pa povuče vrh tkanine u koju je oružje bilo umotano, trljajući ga između prstiju. *Dobra vuna, debela, dvostruko tkanje, vlažna, ali ne i trula.* Nije mogla dugo biti u zemlji. A bila je tamna. On ščepa rukovet i povuče ga blizu baklje. *Ne tamna. Crna.*

Još i prije nego što je Jon ustao i rastresao je, znao je što drži: crni plašt prisegnutog brata Noćne straže.

bran

Pivobuh ga je pronašao u kovačnici, kako radi na mijehu za Mikkena. "Meštar vas želi u tornjiću, moj gosp'aru prinče. Stigla je ptica od kralja."

"Od Robba?" Uzbuden, Bran nije pričekao na Hodora, već je dopustio da ga Pivobuh ponese uza stube. Bio je krupan čovjek, premda ne tako krupan kao Hodor i ni približno tako snažan. U času kad su dosegli meštrov tornjić, bio je crven u licu i soptao je. Rickon bijaše ondje prije njih, i oba Waldera Freya također.

Meštar Luwin pošalje Pivobuha van i zatvori vrata. "Moja gospodo," reče ozbiljno, "dobili smo poruku od Njegove Milosti, s podjednako dobrim i lošim vijestima. Izvojevao je veliku pobjedu na zapadu, skršivši lan-nistersku vojsku kod mjesta zvanog Volovkriž, i usto zauzeo nekoliko zamaka. Piše nam iz Pepeltraga, bivšeg sjedišta kuće Marbrand."

Rickon povuče meštrovu halju. "Dolazi li Robb kući?" "Ne još, bojim se. Ima još bitaka koje mora voditi." "Je li to porazio kneza Tywina?" upita Bran.

"Ne", reče meštar. "Ser Stafford Lannister zapovijedao je neprijateljskom vojskom. Pao je u bitki."

Bran nikad nije čuo za Ser Stafforda Lannistera. Zatekao se kako se slaže s Velikim Walderom kad je ovaj izustio: "Knez Tywin je jedini važan."

"Recite Robbu da hoću da se vrati kući", reče Rickon. "Može dovesti i svog strahovuka sa sobom, i majku i oca." Iako je znao daje knez Eddard mrtav, Rickon bi to ponekad zaboravljao... namjerno, predosjećao je Bran. Njegov mali brat bio je tvrdoglav koliko samo četverogodišnji dječak može biti.

Bran se radovao Robbovoj pobjedi, ali ona ga je i uznemirila. Sjetio se što je Osha rekla onog dana kad je njegov brat poveo svoju vojsku iz Oštrozimlja. *Krenuo je u pohod krivim putem*, uporno je tvrdila divljakinja.

"Nažalost, nijedna pobjeda nije bez cijene." Meštar Luwin okrene se Walderima. "Moja gospodo, vaš stric Ser Stevron Frey bio je među onima koji su izgubili svoj život kod Volovkriža. Zadobio je ranu u bitki, piše Robb. Mislilo se da nije ozbiljna, ali tri dana kasnije umro je u svom šatoru, u snu."

Veliki Walder slegne ramenima. "Bio je vrlo star. Šezdeset pet godina, mislim. Prestar za bitke. Uvijek je govorio daje umoran."

Mali Walder hukne. "Umoran od čekanja da naš djed umre, misliš. Znači li to da je Ser Emmon sada nasljednik?"

"Ne budi glup", reče njegov bratić. "Sinovi prvog sina dolaze ispred drugog sina. Ser Ryman je idući u nizu, a onda Edwin, Crni Walder i Petyr Prištić. A zatim Aegon i svi *njegovi* sinovi."

"I Ryman je star", reče Mali Walder. "Prešao je četrdesetu, kladim se. I ima slab želudac. Misliš da će postati knezom?"

"Ja ću postati knezom. Briga me hoće li on."

Meštar Luwin oštro upadne. "Trebali biste se stidjeti takvog razgovora, moja gospodo. Gdje vam je tuga? Vaš stric je mrtav."

"Da", reče Mali Walder. "Vrlo smo tužni."

Međutim, nisu bili. Bran osjeti mučninu u trbuhu. *Dopada im se okus ovog jela više nego meni.* Zamoli meštra Luwina da ga ispriča.

"Vrlo dobro." Meštar pozvoni po pomoć. Hodor je valjda bio zaposlen u stajama. Osha bijaše ta koja je došla. Međutim, bila je snažnija od Pivobuha, i nije joj bilo teško podići Brana na svoje ruke i ponijeti ga niz stube.

"Osha", upita Bran dok su prelazili dvorište. "Znadeš li put na sjever? Do Zida... i još dalje?"

"Put je lak. Potražiš ledenog zmaja i loviš modru zvijezdu u jahačevu oku." Ona se provuče kroz vrata i počne se uspinjati stubama.

"A tamo još ima orijaša, i... ostalog... Drugih, i Šumske djece također?"

"Grijaše sam vidjela, o Djeci sam čula pričati, a bijeli hodači... Zašto želiš znati?"

"Jesi li ikad vidjela trooku vranu?"

"Ne." Ona se nasmije. "I ne bih rekla da to želim." Osha nogom otvori vrata njegove ložnice i postavi ga na njegovu prozorsku dasku, odakle je mogao promatrati dvorište pod sobom.

Činilo se da je prošlo tek nekoliko časaka nakon što je otišla, a već su se vrata ponovno otvorila, i Jojen Reed je ušao nepozvan, sa svojom sestrom Meerom iza sebe. "Čuo si za pticu?" upita Bran. Drugi dječak kimne. "Nije bila večera kao što si rekao. Bilo je pismo od Robba, i, nismo ga pojeli, ali—"

"Proročanski snovi ponekad zadobiju čudne oblike", prizna Jojen. "Njihovu istinu nije uvijek lako pojmiti."

"Pričaj mi o lošoj stvari koju si sanjao", reče Bran. "Lošoj stvari koja dolazi u Oštrozimlje."

"Moj gospodar princ mi sad vjeruje? Hoće li vjerovati mojim riječima, ma kako čudno budu zvučale njegovim ušima?"

Bran kimne. "More dolazi." *"More?"*

"Sanjao sam da more zapljuskuje zidine Oštrozimlja. Vidio sam crne valove kako se razbijaju o dveri i kule, a onda se slana voda prelila preko zidova i ispunila zamak. Utopljenici su plutali u dvorištu. Kad sam prvi put usnio san, kod kuće u Sivovodi, nisam im poznavao lica, ali sada ih prepoznajem. Onaj Pivobuh je jedan, stražar koji je prozivao naša imena na gozbi. Vaš septon je drugi. Vaš kovač također."

"Mikken?" Bran je bio jednako zbunjen koliko i prestrašen. "Ali more je stotine i stotine milja daleko, a zidine Oštrozimlja tako su visoke da voda ne bi mogla ući čak i kad bi došla."

"U noćnoj tami slano more prelit će se preko ovih zidina", reče Jojen. "Vidio sam mrtve, nadute i utopljene."

"Moramo im reći", reče Bran. "Pivobuhu i Mikkenu, i septonu Chavleu. Reci im da se ne utope."

"To ih neće spasiti", odvratila dječak u zelenom. Meera priđe prozoru i položi ruku na njegovo rame. "Neće vjerovati, Brane. Ništa više nego što si ti vjerovao."

Jojen sjedne na Branovu postelju. "Isprripovijedaj mi što *ti* sanjaš."

Bojao se, čak i sada, ali prisegao je da će im vjerovati, a Starkovi od Oštrozimlja držali su se zadane riječi. "Postoje različite vrste", reče polako. "Postoje vučji snovi, ti nisu tako loši kao ostali. Trčim, lovim i ubijam vjeverice. A postoje snovi gdje dođe vrana i kaže mi da letim. Ponekad je u tim snovima i drvo koje doziva moje ime. To me plaši. Ali najgori su snovi kad padam." Pogleda u dvorište, osjećajući se jadno. "Nikad prije nisam padao. Dok sam se mogao penjati, išao sam posvuda, gore po krovovima i duž zidova. Nekoć sam hranio vrane u izgorjeloj kuli. Majka se bojala da ću pasti, ali ja sam znao da nikad neću. Samo što jesam, a sada kad spavam, padam cijelo vrijeme."

Meera mu stisne rame. "Je li to sve?"

"Predmnijevam."

"Varg", reče Jojen Reed.

Bran ga pogleda, raširenih očiju. "Što?"

"Varg. Demon. Mjenjač lika. Beštija. Tako će te nazivati, ako ikad doznaju za tvoje vučje snove." Imena ga ponovno uplaše. "Tko će me nazivati?"

"Tvoj narod. U strahu. Neki će te mrziti doznaju li što si. Neki će te čak pokušati ubiti."

Stara Nana kadikad je pripovijedala strašne priče o beštijama i mjenjačima lika. U pričama su uvijek bili zli. "Ja nisam takav", reče Bran. "Nisam. To su samo snovi."

"Vučji snovi nisu pravi snovi. Tvoje oko je čvrsto sklopljeno kad god si budan, ali dok toneš u san, ono se otvara, a tvoja duša traži svoju drugu polovicu. Moć je jaka u tebi."

"Ne želim je. Želim biti *vitez*."

"Vitez je ono što želiš. Varg je ono što jesi. Ne možeš to promijeniti, Brane, ne možeš to zaniijekati ni odbaciti. Ti si krilati strahovuk, ali nikad nećeš poletjeti." Jojen ustane i priđe prozoru. "Osim ako ne otvoriš svoje oko." Spoji dva prsta i ubode Brana u čelo, jako.

Kad je podigao ruku do tog mjesta, Bran osjeti samo glatku netaknutu kožu. Nije bilo oka, čak ni sklopljenog. "Kako ga mogu otvoriti ako nije ondje?"

"Nikad nećeš pronaći oko svojim prstima, Brane. Moraš tražiti svojim srcem." Jojen je proučavao Branovo lice onim neobičnim zelenim očima. "Ili se bojiš?"

"Meštar Luwin veli da u snovima nema ničeg čega bi se čovjek trebao bojati."

"Ima", reče Jojen.

"Čega?"

"Prošlosti. Budućnosti. Istine."

Ostavili su ga smušenijeg no ikad. Kad je ostao sam, Bran je pokušao otvoriti svoje treće oko, ali nije znao kako. Bez obzira na to kako je nabirao svoje čelo i bockao ga, ništa nije mogao vidjeti drugačije nego što je vidio ranije. U danima koji su slijedili, pokušao je upozoriti ostale na ono što je Jojen vidio, ali nije išlo kako je htio. Mikken je to držao smiješnim. "More, je li? Slučajno sam ja uvijek htio vidjeti more. No nikad nije došlo do toga da mogu poći k njemu. Dakle ono sada dolazi k meni, je li? Bogovi su dobri, kad su se tako pomučili za širo tog kovača." "Bogovi će me uzeti kad ih bude volja," tiho je rekao septon Chavle, "iako mislim da je malo vjerojatno da ću se utopiti, Brane. Odrastao sam na obalama Bijelog noža, znate. Prilično sam snažan plivač."

Pivobuh bijaše jedini koji je upozorenju obratio malo pozornosti. Otišao je sam porazgovarati s Jojenom, kasnije se prestao kupati te odbijao prići zdencu. Na koncu je zaudarao tako strašno da su ga šestorica drugih stražara bacila u kadu vrele vode i izribala do krvi dok je on vrištao da će ga utopiti kao što je prerekao mali žabac. Otada se mrštio kad god bi ugledao Brana ili Jojena u zamku, i gundao ispod daha.

Bilo je to nekoliko dana nakon Pivobuhove kupke kad se Ser Rodrik vratio u Oštrozimlje sa zarobljenikom, mesnatim mladićem debelih vlažnih usana i duge kose koji je zaudarao poput zahoda, još gore od Pivobuha. "Vonjem ga zovu", Sjenovlas reče kad je Bran upitao za njega. "Nikad mu nisam čuo pravo ime. Priča se daje služio kod Boltonova kopilana i pomogao mu umoriti kneginju Hornvood."

Sam kopilan bio je mrtav, doznao je Bran te večeri za jelom. Ser Rodrikovi ljudi uhvatili su ga na Hornvoodovu posjedu kako radi nešto strahotno (Bran nije bio siguran što, ali činilo se da je to bilo nešto što se radi bez odjeće) i nastrijelili ga dok je pokušavao odjahati. Međutim, stigli su prekasno za sirotu kneginju Hornvood. Nakon njihova vjenčanja, kopilan ju je zaključao u kulu i zaboravio joj davati hranu. Bran je čuo ljude pričati da ju je Ser Rodrik, kad je razvalio vrata, pro-našao mrtvu posve krvavih usta i odgrizenih prstiju.

"Čudovište nam je zavezalo trnovit čvor", stari vitez reče meštru Luvvinu. "Svidalo vam se to ili ne, kneginja Hornvood bila mu je žena. Natjerao ju je da izusti zavjete pred septonom i drvetom srca, i legao s njom te iste noći pred svjedocima. Potpisala je oporuku imenovavši ga nasljednikom i pričvrstila svoj pečat za nju."

"Zavjeti položeni pred vrškom mača ne vrijede", meštar se stane prepirati.

"Roose Bolton se možda neće složiti. Ne kad je zemlja u pitanju." Ser Rodrik je izgledao nesretno.

"Kad bih barem mogao odrubiti i ovom sluzi glavu, jednako je zao kao njegov gospodar. Ali bojim se da ga moram držati na životu dok se Robb ne vrati iz svojih ratova. On je jedini svjedok

najgoreg od kopiletovih zločina. Možda će kad počuje njegovu priču, knez Bolton napustiti svoj zahtjev, ali u međuvremenu imamo Manderlvjeve vitezove i ljude Strahotvrde koji se međusobno ubijaju u Hornvoodovim šumama, a meni manjka snage da ih zaustavim." Stari vitez se okrene na svom stolcu i uputi Branu strog pogled. "A što ste vi radili dok sam izbivao, moj gospodaru prinče? Zapovijedali našim stražarima da se ne peru? Zar želite da zaudaraju poput ovog Vonja, je li tako?"

"Ovamo dolazi more", reče Bran. "Joje ga je vidio u proročanskom snu. Pivobuh će se utopiti." Meštar Luvvin povuče svoj metalni ovratnik. "Mali Reed vjeruje da vidi budućnost u svojim snovima, Ser Rodrik. Razgovarao sam s Branom o neizvjesnosti takvih proročanstava, ali, istinu govoreći, duž Kamene obale *zaista* vladaju neprilike. Otimači u dugim brodovima pljačkaju ribarska sela. Siluju i pale. Leobald Tallhart poslao je svog nećaka Benfreda da se obračuna s njima, ali očekujem da će se ukrcati na svoje brodove i pobjeći čim ugledaju naoružane ljude."

"Da, i udariti negdje drugdje. Drugi odnijeli takve kukavice. Nikad se ne bi usudili napasti, kao ni Boltonovo kopile, da glavnina naših snaga nije tisuću milja južnije." Ser Rodrik pogleda Brana. "Što vam je još momče reklo?"

"Kazao je da će voda preplaviti naše zidine. Vidio je Pivobuha utopljen, te Mikkena i septona Chavlea također."

Ser Rodrik se namršti. "Pa, dogodi li se da budem morao sam jahati protiv ovih otimača, tada neću povesti Pivobuha sa sobom. Nije *mene* vidio utopljen, je li? Ne? Dobro."

Brana je razgalilo što to čuje. *Možda se onda neće utopiti*, pomisli. *Ako ostane daleko od mora.*

I Meera je tako mislila, kasnije te noći kad su ona i Joje susreli Brana u njegovoj odaji kako bi zaigrali trostranu igru s pločicama, ali njezin brat zatrese glavom. "Ono što vidim u proročanskim snovima, ne može se izmijeniti."

To razgnjevi njegovu sestru. "Zašto bi bogovi poslali upozorenje ako ga mi ne možemo poslušati i izmijeniti ono što će doći?"

"Ne znam", turobno će Joje.

"Da si ti Pivobuh, vjerojatno bi skočio u zdenac i završio s tim! On se treba *boriti*, a i Bran također."

"Ja?" Bran iznenada osjeti strah. "Zašto bih se ja borio? Zar ću se i ja utopiti?"

Meera ga pogleda s krivnjom. "Nisam smjela reći..."

Mogao je prepoznati da nešto skriva. "Jesi li me vidio u proročanskom snu?" nervozno upita Jojena. "Jesam li se utopio?"

"Nisi se utopio." Joje je govorio kao da ga svaka riječ boli. "Sanjao sam čovjeka koji je danas došao, onoga kojeg zovu Vonj. Ti i tvoj brat ležali ste mrtvi pred njegovim nogama, a on vam je derao kožu s lica dugačkom crvenom oštricom."

Meera se digne na noge. "Ako odem u tamnicu, mogla bih mu zariti koplje ravno kroz srce. Kako bi mogao umoriti Brana ako je mrtav?"

"Tamničari će te zaustaviti", reče Joje. "Stražari. A ako im rečeš zašto ga želiš ubiti, neće ti povjerovati."

"I ja imam stražare", podsjeti ih Bran. "Pivobuha, Kozičavog Tyma, Sjenovlasu i ostale."

Jojenove na mahovinu nalik oči bijahu pune sažaljenja. "Oni ga neće uspjeti zaustaviti, Brane."

Nisam mogao vidjeti zašto, ali vidio sam kako je završilo. Vidio sam tebe i Rickona u vašoj kripti, dolje u tami sa svim mrtvim kraljevima i njihovim kamenim strahovukovima."

Ne, pomisli Bran. *Ne*. "Ako odem... u Sivovodu, ili k vrani, negdje daleko gdje me neće pronaći..."

"To neće biti važno. San je bio proročanski, Brane, a proročanski snovi ne lažu."

tirion

Varys je stajao iznad žeravnika, grijući svoje meke ruke. "Čini se da je Renly bio divljački umoren usred svoje vojske. Vrat mu je od uha do uha rastvorila oštrica koja je prošla kroz čelik i kost kao da su mekani sir."

"Umoren, ali čijom rukom?" htjela je znati Cersei.

"Je li vam ikad palo na um da je previše odgovora ravno nijednomu? Moji doušnici nisu uvijek na tako visokom položaju kao što bismo željeli. Kad kralj umre, izmišljotine niču poput gljiva u mraku. Konjušar veli da je Renlvja ubio vitez njegove Dugine straže. Pralja tvrdi da se Stannis prikrao kroz srce bratove vojske s čarobnim mačem. Nekoliko oklopnika vjeruju da je žena počinila ovo opako zlodjelo, ali se ne mogu složiti u tome *koja žena*. Djevica koju je Renly prezreo, tvrdi jedan. Pratilja tabora dovedena da mu pruži zadovoljstvo u predvečerje bitke, veli drugi. Treći se usuđuje kazati da je to možda bila kneginja Catelyn Stark."

Kraljica nije bila zadovoljna. "Morate li trošiti naše vrijeme na svaku glasinu koju su budale voljne ispričati?"

"Dobro me plaćate za te glasine, moja milostiva kraljice."

"Plaćamo vas za istinu, kneže Varys. Zapamtite to, inače će ovo malo vijeće postati još manjim." Varys nervozno zahihoće. "Vi i vaš plemeniti brat ostavit ćete Njegovu Milost bez ikakvog vijeća ako tako nastavite."

"Usudim se reći da bi kraljevstvo moglo preživjeti s nekoliko savjetnika manje", Maloprsti će sa smiješkom.

"Dragi, dragi Petvre," reče Varys, "zar niste zabrinuti da bi vaše ime moglo biti iduće na Namjesnikovoj maloj listi?"

"Prije vas, Varvse? Ni u snu."

"Možda ćemo zajedno biti braća na Zidu, vi i ja." Varys ponovno stane hihotati.

"Prije nego što biste htjeli, ako sljedeće riječi iz vaših usta, ne budu zvučale korisno, eunuše."

Prema pogledu iz njezinih očiju, Cersei je bila spremna nanovo uškopiti Varysa.

"Može li to biti kakva smicalica?" upita Maloprsti.

"Ako je tako, onda je to smicalica od izvanredne spretnosti", reče Varys. "Mene je svakako prevarila."

Tvrion je čuo dovoljno. "Joff će biti vrlo razočaran", reče. "Čuvao je tako lijep kolac za Renlvjevu glavu. Ali tko god daje počinio to djelo, moramo pretpostaviti da se Stannis krije iza njega. Dobit je očito njegova." Nisu mu se svidjele ove vijesti; računao je na to da će se braća Baratheon međusobno desetkovati u krvavoj bitki. Mogao je osjetiti kako ga lakat žiga na mjestu gdje ga je topuz razderao. Osjećao ga je ponekad na vlazi. Stisne ga beskorisno u svojoj šaci i upita: "Što je ostalo od Renlvjeve vojske?"

"Veći dio njegove pješadije ostao je kod Gorkog mosta." Varys napusti žeravnik kako bi zauzeo svoje mjesto za stolom. "Većina knezova koji su odjahali s knezom Renlyjem u Krajoluju, prešla je sa stijegom i oštricom k Stannisu, zajedno sa svim svojim vitezovima."

"Predvođeni Florentima, kladio bih se", reče Maloprsti.

Varys im uputi budalast osmijeh. "Tu okladu biste dobili, moj kneže. Knez Alester je zaista bio prvi koji je savio koljeno. Mnogi su ga slijedili."

"Mnogi," oštro će Tvriion, "ali ne svi?"

"Ne svi", složi se eunuh. "Ne Loras Tyrell, ni Randvll Tarly, ni Mathis Rowan. A sama Krajoluja nije se predala. Ser Cortnav Penrose drži zamak u Renlvjevo ime, i odbija povjerovati da mu je gospodar mrtav. Zahtijeva da vidi njegove smrtne ostatke prije nego što otvori svoje dveri, ali čini se da je Renlvjevo truplo netragom nestalo. Odnoseno, najvjerojatnije. Petina Renlvjevih vitezova otišla je sa Ser Lorasom radije nego savila koljeno Stannisu. Govori se da je Vitez Cvijeća pomahnitao kad je ugledao kraljevo tijelo, i umorio trojicu Renlvjevih straža-ra u svom bijesu, među njima Emmona Cuya i Robara Roycea."

Šteta stoje stao na tri, pomisli Tvriion.

"Ser Loras se vjerojatno uputio prema Gorkom mostu", nastavi Varys. "Njegova je sestra ondje, Renlvjeva kraljica, kao i veliko mnoštvo vojnika koji su se iznenada našli bez kralja. Na čiju će stranu sada stati? Šakljivo pitanje. Mnogi služe knezove koji su ostali u Krajoluji, a ti knezovi sada pripadaju Stannisu."

Tyriion se nagne naprijed. "Ovdje postoji prilika, čini mi se. Pridobijmo Ser Lorasu na svoju stranu i knez Tyrell i njegovi vazali mogli bi ham se također pridružiti. Možda su za sada prisegli svoje mačeve Stannisu, ali ne mogu ljubiti tog čovjeka, inače bi bili njegovi od početka."

"Je li njihova ljubav prema nama išta veća?" upita Cersei.

"Teško", reče Tvriion. "Ljubili su Renlvja, očito, ali Renly je umoren. Možda im možemo dati dobre i dostatne razloge da im Joffrey bude draži od Stannisa... *ako* budemo djelovali brzo."

"Kakve im razloge kanite dati?"

"Zlatne razloge", odmah predloži Maloprsti.

Varys ispusti piskutav zvuk. "Mili Petvru, zasigurno ne kanite predložiti da bi se ove moćne knezove i plemenite vitezove dalo *kupiti* poput kokoši na tržnici."

"Jeste li nedavno bili na našim tržnicama, kneže Varys?" upita Maloprsti. "Otkrili biste daje lakše kupiti kneza nego kokoš, usudim se reći. Naravno, knezovi kvocaju ponositije nego kokoši, i uzimaju za zlo ako im ponudite novac kao trgovac, ali rijetko se protive uzimanju darova... časti, posjeda, zamaka..."

"Mito možda zavede neke od manjih knezova," reče Tvriion, "ali nikad Visovrt."

"Istina", prizna Maloprsti. "Vitez Cvijeća ovdje je ključ. Mace Tvrell ima dva starija sina, ali Loras je uvijek bio njegov miljenik. Pridobijte ga, i Visovrt će biti vaš."

Da, pomisli Tvriion. "Čini mi se da bismo trebali primiti pouku od pokojnog kneza Renlvja. Možemo steći savez s Tvrellom kao što je on. Brakom."

Varys najbrže shvati. "Mislite vjenčati kralja Joffrevja s Margaery Tyrell."

"Mislim." Renlvjevoj mladoj kraljici nije bilo više od petnaest, šesnaest godina, koliko se sjećao... starija je od Joffrevja, ali nekoliko godina ne znači ništa. Sve je bilo tako uredno i slatko da je mogao okusiti.

"Joffrev je obećan Šansi Stark", usprotivi se Cersei.

"Vjenčani ugovori mogu se raskinuti. Kakva je korist od vjenčanja kralja s kćeri mrtvog izdajnika?"

Maloprsti prozbori. "Mogli biste istaknuti Njegovoj Milosti da su Tyre Ilovi mnogo bogatiji od Starkovih, te da za Margaery vele da je ljupka... i usto sazrela."

"Da," reče Tvriion, "to bi se Joffu trebalo svidjeti."

"Moj sin je premlad da bi mario za takve stvari."

"Misiš?" upita Tvriion. "Trinaest mu je godina, Cersei. Isto toliko imao sam i ja kad sam se oženio."

"Osramotio si nas sve tim žalosnim događajem. Joffrev je načinjen od finije tvari."

"Toliko fine da je naredio Ser Borosu da rastrga Sansinu haljinu." "Bio je gnjevan na djevojku."

"Bio je gnjevan i na onog kuharskog pomoćnika koji je sinoć prolio juhu, ali nije njega svukao dogola."

"Ovdje se nije radilo o prolivenoj juhi—"

Ne, radilo se o paru ljupkih sisica. Nakon posla u dvorištu, Tvrion je razgovarao s Varvсом kako bi mogli urediti da Joffrev posjeti Chatayu. Okus meda možda ublaži dječaka. Nadao se. Možda čak bude *zahvalan*, a Tyrionu bi dobro došlo malo više zahvalnosti od njegova suverena. Trebalo bi to učiniti krišom, naravno. Škakljivi dio bio je kako ga odvojiti od Psa. "Pas nikad nije daleko od gospodarevih peta," rekao je Varysu, "ali svi ljudi spavaju. A neki se također kockaju, kurvaju i posjećuju točionice vina."

"Pas čini sve to, ako je to vaše pitanje." "Ne", rekao je Tvrion. "Moje pitanje je *kada*."

Varys je položio prst na obraz, osmjehujući se zagonetno. "Moj kneže, sumnjičav čovjek mogao bi pomisliti kako želite pronaći trenutak kada Sandor Clegane ne štiti kralja Joffrevja, kako biste to lakše učinili dječaku kakvo zlo."

"Sigurno me poznajete bolje od toga, kneže Varys", rekao je Tvrion. "Pa, sve što želim jest da me Joffrev voli."

Eunuh je obećao da će se pozabaviti pitanjem. Rat je, međutim postavljao vlastite zahtjeve; Joffrevjevo uvođenje u muževno doba morat će pričekati. "Nedvojbeno poznaješ svog sina bolje od mene," primora se reći CŽrsei, "ali, unatoč tome, mnogo se toga dade reći u prilog braku s Tyrellovima. Ono može biti jedini način da Joffrev pozivi dovoljno dugo da dosegne svoju bračnu noć."

Maloprsti se složi. "Mala Starkovica ne donosi Joffrevju ništa osim svog tijela, ma kako ljupko ono bilo. Margaery Tyrell donosi pedeset tisuća mačeva i sve snage Visovrta."

"Zaista." Varys položi meku ruku na kraljičin rukav. "Vi imate majčinsko srce, i znam da Njegova Milost ljubi svoju malu ljepoticu. No kraljevi moraju naučiti da stave potrebe kraljevstva ispred svojih osobnih želja. Velim da se ova ponuda mora dati."

Kraljica oslobodi ruku od eunuhova dodira. "Ne biste tako govorili da ste žena. Recite što hoćete, moja gospodo, ali Joffrev je preponosan da se zadovolji Renlyjevim ostacima. Nikad neće pristati."

Tvrion slegne ramenima. "Kad kralj za tri godine postane punoljetan, moći će davati ili uskraćivati svoj pristanak kako ga volja. Do tada, ti si njegova regentica, a ja sam njegov Namjesnik, i on će oženiti koga god mu kažemo da oženi. S ostacima ili ne."

Cersein tobolac bio je prazan. "Uputite vašu ponudu onda, ali bogovi vas čuvali ako se Joffu ne sviđi djevojka."

"Tako sam zadovoljan što se možemo složiti", reče Tvrion. "A sada, tko će od nas poći na Gorki most? Moramo stići do Ser Lorasu s našom ponudom prije nego što mu se krv ohladi."

"Kaniš poslati nekog iz vijeća?"

"Teško mogu očekivati da će Vitez Cvijeća pregovarati s Bronnora ili Shaggom, zar ne? Tyrellovi su ponosni."

Njegova sestra nije gubila vrijeme pokušavajući okrenuti okolnosti u svoju korist. "Ser Jacelyn Bywater je plemenita roda. Pošalji njega."

Tvrion zatrese glavom. "Treba nam netko tko može učiniti više negoli ponoviti naše riječi i donijeti natrag odgovor. Naš poslanik mora govoriti u ime kralja i vijeća te brzo utanačiti posao."

"Namjesnik govori kraljevim glasom." Svjetlost svijeća sijevala je zeleno poput divlje vatre u Cerseinim očima. "Pošaljemo li tebe, Tvrione, bit će to kao da je Joffrev otišao sam. A tko bolji? Ti barataš riječima vješto kao što Jaime barata mačem."

Zar si tako gorljiva da me izbaciš iz grada, Cersei? "Odveć si ljubazna, sestro, ali čini mi se da je dječakova majka prikladnija da uredi njegov brak od ijednog ujaka. A ti imaš dar za stjecanje prijatelja kakvom se ja nikad ne bih mogao nadati da ću ga dostići."

Njezine se oči suze. "Joff me treba uza se."

"Vaša Milosti, moj kneže Namjesnice," reče Maloprsti, "kralj vas treba oboje. Dopustite mi da ja pođem umjesto vas."

"Vi?" *Kakvu dobit vidi u ovom?* pitao se Tvrion.

"Ja sam iz kraljeva vijeća, no ne i kraljeve krvi, pa bih bio slab talac. Poznavao sam Ser Lorasu vrlo dobro dok je bio tu na dvoru, i nisam mu pružio razloge da me ne voli. Mace Tvrell prema meni ne gaji neprijateljstvo za koje znam, a laskam si kako nisam nevješt u pregovaranju."

Ima nas. Tvrior nije vjerovao Petvru Baelishu, niti je želio izgubiti čovjeka iz vida, no kakav mu je drugi izbor preostajao? Morao je biti Maloprsti ili sam Tvrior, a znao je vrlo dobro da ako ostavi Kraljev grudobran na bilo koje vrijeme, sve stoje uspio postići, propast će. "Borbe se vode između ovog mjesta i Gorkog mosta", oprezno će on. "A možete biti više no sigurni da će knez Stannis odaslati vlastite pastire da okupe izgubljenu janjad njegova brata."

"Nikad se nisam bojao pastira. Ovce su te koje me muče. Ipak, predmnijevam da bi red bio da dobijem pratnju."

"Mogu ustupiti stotinu zlatnih plašteva", reče Tvrior. "Pet stotina."

"Tri stotine."

"I četrdeset više - dvadeset vitezova s toliko štitonoša. Ako stignem bez viteškog repa, Tvrellovi mi neće pridati veliku važnost."

To je bila istina. "Slažem se."

"Uključit ću Užasa i Slinavka u svoju pratnju, i kasnije ih poslati njihovu ocu. Kao gestu dobre volje. Treba nam Paxter Redwyne. On je najstariji prijatelj Macea Tvrella, i velika sila po svom pravu."

"I izdajnik", reče kraljica, ustuknuvši. "Sjenica bi se izjasnila za Renlyja sa svima ostalima, samo što je Redwyne vrlo dobro znao da bi njegova mladunčad platila za to."

"Renly je mrtav, Vaša Milosti," istakne Maloprsti, "a ni Stannis ni knez Paxter nisu zaboravili kako su Redwynove galije zagratile more tijekom opsade Krajoluje. Vratite blizance i možda steknemo Redwynovu ljubav."

Cersei nije bila uvjerena. "Drugima neka je njegova ljubav, hoću njegove mačeve i jedra. Držati se čvrsto blizanaca najbolji je način da se osiguramo da ćemo ih dobiti."

Tvrior je imao odgovor. "Onda pošaljimo Ser Hobbera u Sjenicu i zadržimo Ser Horasa ovdje. Mislim da bi knez Paxter trebao biti dovoljno pametan da dokuči značenje toga."

Prijedlog je prihvaćen bez protivljenja, ali Maloprsti nije završio. "Treat će nam konji. Brzi i jaki. Zbog borbi bit će teško doći do novih. Dobra zaliha zlata također će dobro doći, za one darove o kojima smo ranije govorili."

"Uzmite koliko vam treba. Ako grad padne, Stannis će ionako sve ukrasti."

"Želim svoju punomoć napismeno. Neka to bude spis koji će ostaviti Macea Tvrella bez sumnje u moju ovlast, dajući mi potpunu moć da pregovaram s njim o ovom braku i o bilo kojim drugim sporazumima koji možda zatrebaju, te mi omogućiti polaganje obvezujuće zakletve u kraljevo ime. Trebao bi ga potpisati Joffrey i svaki član ovog vijeća, i trebao bi nositi sve naše pečate." Tvrior se nelagodno promeškoli. "Učinjeno. Je li to sve? Podsjećam vas, dug je put odavde do Gorkog mosta."

"Odjahat ću prije nego što zora svane." Maloprsti ustane. "Vjerujem da će se po mom povratku kralj pobrinuti da me nagradi kako priliči mom junačkom trudu za njegovu dobrobit."

Varys zahihoće. "Joffrey je tako zahvalan suveren. Siguran sam da nećete imati razloga potužiti se, moj dobri hrabri kneže."

Kraljica je bila izravna. "Što želite, Petvre?"

Maloprsti zirne u Tvriora s podmuklim smiješkom. "Morat ću o tome malko porazmisliti."

Nesumnjivo ću se nečega dosjetiti." Izvede živahan naklon i oprosti se, nemarno kao da se uputio u jednu od svojih javnih kuća.

Tvrior baci pogled kroz prozor. Magla bijaše tako gusta da čak nije mogao vidjeti vanjske zidine prekoputa dvorišta. *Gadan dan za putovanje*, pomisli. Nije zavidio Petvru Baelishu. "Najbolje će biti da se pobrinemo za sastavljanje tih spisa. Kneže Varys, pošaljite po pergament i pero. A netko će morati probuditi Joffrevja."

Još je bilo sivo i mračno kad je sastanak konačno završio. Varys otrčkara nekamo sam, vukući svoje meke papuče po podu. Lannisterovi se zadržase trenutak kraj vrata. "Kako napreduje tvoj

lanac, brate?" upita kraljica dok je Ser Preston pričvršćivao krznom obrubljen plašt od srebrne niti oko njezinih ramena.

"Karika za karikom, biva sve dulji. Morali bismo zahvaliti bogovima što je Ser Cortnav Penrose tvrdoglav kao što jest. Stannis neće marširati na sjever s neosvojenom Krajolujom za sobom."

"Tvrione, znam da se ne slažemo uvijek u politici, ali čini mi se da sam pogriješila u vezi s tobom. Nisi tako velika budala kakvom sam te držala. *Zapravo*, sada shvaćam da si bio od velike pomoći. Na tome ti zahvaljujem. Moraš mi oprostiti ako sam ti se grubo obraćala u prošlosti."

"Moram li?" On joj uputi osmijeh sliježući ramenima. "Mila sestro, nisi rekla ništa što zahtijeva oprost."

"Danas, misliš?" Oboje se nasmiju... a Cersei se nagne i posadi brz, mek poljubac na njegovo čelo.

Nijem od zaprepaštenja, Tvrion ju je mogao samo promatrati kako se dugim koracima udaljava dvoranom, sa Ser Prestonom pokraj sebe. "Jesam li izgubio razum, ili me moja sestra upravo poljubila?" upita Bronna kad je otišla.

"Zar je bilo tako slatko?"

"Bilo je... neočekivano." Cersei se odnedavno neobično ponašala. Tyrion je to smatrao vrlo uznemirujućim. "Pokušavam se sjetiti kad me je posljednji put poljubila. Nije mi moglo biti više od šest ili sedam. Jaime ju je izazvao da to učini."

"Žena je konačno opazila vaše čari."

"Ne", reče Tvrion. "Ne, žena nešto snuje. Radije otkrij što, Bronne. Znaš da mrzim iznenađenja."

theon

Theon rukom otare pljuvačku s obraza.

"Robb će ti izvaditi utrobu, Greyjoy", vrisne Benfred Tallhart. "Nahranit će tvojim prebjegličkim srcem svog strahovuka, ti komadu ovčjeg govna."

Glas Aeron Vlačnokosog zasiječe kroz uvrede kao mač kroz sir. "Sada ga moraš ubiti."

"Najprije imam za njega pitanja", reče Theon.

"Jebeš tvoja pitanja." Benfred je bespomoćno visio krvareći između Stygga i Werlaga. "Prije ćeš se udaviti u njima nego dobiti odgovor od mene, kukavče. Prebjeglico."

Stric Aeron bio je neumoljiv. "Kad pljuje na tebe, pljuje na sve nas. Pljuje na Utopljenog Boga. Mora umrijeti."

"Otac je ovdje *meni* dao zapovjedništvo, striče." "I poslao mene da te savjetujem."

I da motrite na mene. Theon se nije usuđivao ustrajati na pitanjima sa svojim stricem.

Zapovjedništvo je bilo njegovo, da, ali njegovi su ljudi vjerovali u Utopljenog Boga kao što nikad nisu u njega, i užasavali se Aeron Vlačnokosog. *Ne mogu ih kriviti za to.*

"Izgubit ćeš glavu za ovo, Greyjoy. Vrane će ti izjesti oči." Benfred ponovno pokuša pljunuti, ali uspije izvući tek malo krvi. "Jebali ti Drugi tvog mokrog boga u šupak."

Tallharte, upravo si ispljunuo svoj život, pomisli Theon. "Stygg, utišaj ga", reče.

Primoraše Benfreda na koljena. Werlag strgne zečju kožu sa svog pojasa i zabije mu je među zube da zaustavi njegovo vikanje. Stygg oslobodi svoju sjekiru.

"Ne", izjavi Aeron Vlačnokosi. "Mora ga se darovati bogu. Na stari način."

Kakve to ima veze? Mrtav je mrtav. "Uzmite ga, onda."

"I ti ćeš doći. Ti ovdje zapovijedaš. Žrtva bi trebala poteći od tebe."

To je bilo više nego što je Theon mogao probaviti. "Vi ste svećenik, striče, boga prepuštam vama. Budite i vi ljubazni i bitke prepustite meni." Mahne rukom, a Werlag i Stygg stadoše odvlačiti njihova zarobljenika prema obali. Aeron Vlačnokosi uputi svom nećaku prijekoran pogled, pa pođe za njima. Poći će ka šljunčanom žalu da utope Benfreda Tallharta u slanoj vodi. Na stari način.

Možda je to milost, Theon reče sam sebi dok je gazio u suprotnom smjeru. Stygg teško da je bio najiskusniji glavosjek, a Benfred je imao vrat debeo poput veprova, pun mišića i sala. *Nekoć sam mu se rugao zbog njega, samo da vidim koliko ga mogu razgnjeviti,* sjeti se. To je bilo, koliko, tri godine prije? Kad je Ned Stark odjahao u Thorrenovu četvorinu da posjeti Ser Helmana, Theon ga je pratio i proveo četrnaest dana u Benfredovu društvu.

Mogao je čuti grube zvukove pobjede sa zavoja na cesti gdje se vodila bitka... ako ste mogli otići tako daleko daje nazovete bitkom. *Više klanjem ovaca, ako ćemo govoriti istinu. Ovaca s runom od čelika, ali ovaca unatoč tome.*

Uspevši se na gomilu kamenja, Theon pogleda na mrtvace i ugibajuće konje. Konji su zaslužili bolje. Tymor i njegova braća okupili su ono što je od konja prošlo netaknuto kroz bitku, dok su Urzen i Crni Lorren uštkavali životinje previše ranjene da bi se spasile. Ostatak njegovih ljudi pljačkao je trupla. Gevin Harlavv klečao je na mrtvačevim grudima, pileći mu prst da se dočepa

prstena. *Plaćajući željeznu cijenu. Moj plemeniti otac bi to odobravao.* Theon pomisli potražiti tijela dvojice koje je sam ubio da vidi jesu li imali kakva nakita vrijedna uzimanja, ali zamisao mu ostavi gorak okus u ustima. Mogao je misliti što bi Eddard

Stark rekao. No i to ga razgnjevi. *Stark je mrtav i trune, i ništa mi ne znači,* podsjeti se.

Stari Botlev, kojeg su zvali Ribljobrck, sjedio je mršteći se kraj svoje hrpe plijena dok su njegova tri sina pridodavala plijen na nju. Jedan od njih se natjecao u naguravanju s debelim čovjekom zvanim Todric, koji je teturao između mrtvih s rogom piva u jednoj i sjekirom u drugoj ruci, umotan u plašt od bijelog lisičjeg krzna tek neznatno umrljana krvlju prethodnog vlasnika. *Pijan,* zaključio Theon, promatrajući ga odozgo. Govorilo se da su željezni ljudi iz starine u bitki često bili opijeni krvlju, tako pomahnitali da nisu osjećali bol niti se bojali ijednog dušmanina, ali ovo je bila obična opijenost pivom.

"Wex, moj luk i strijelu." Dječak potrči i donese mu ih. Theon savije luk i uvuče tetivu u njezine ureze dok je Todric rušio malog Botlevja i bacao mu pivo u oči. Ribljobrck skoči psujući, ali Theon bijaše brži. Na-nišani na ruku koja je stezala rog za pijenje, misleći im dati pogodak o kojem će se, pripovijedati, ali Todric to pokvari naglo se nagnuvši na jednu stranu upravo kad je Theon odapeo. Strijela ga pogodi u trbuh.

Pljačkaši stadoše razjapljenih usta. Theon spusti svoj luk. "Bez pijanica, rekao sam, i bez prepiranja oko plijena." Na svojim koljenima, Todric je bučno umirao. "Botlev, utišaj ga." Ribljobrck i njegovi sinovi brzo su poslušali. Prerezali su Todricu grlo dok se ovaj slabašno ritao, i lišili ga plašta, prstenja i oružja prije nego što je izdahnuo.

Sada znaju da mislim ono što kažem. Knez Balon mu je možda dao zapovjedništvo, ali Theon je znao da su neki od njegovih ljudi u njemu vidjeli samo malenog mekušca iz zelenih krajeva kad bi ga pogledali. "Je li još netko žedan?" Nitko ne odgovori. "Dobro." Šutne Benfredov oboreni stijeg, stisnut u mrtvoj ruci štitonoše koji ga je nosio. Zečja koža bijaše privezana podno barjaka. *Zašto zečja koža?* kanio je pitati, ali to što se na njega pljunulo natjeralo gaje da zaboravi svoja pitanja. Dobaci svoj luk Wexu i udalji se dugim koracima, sjećajući se kako se uzneseno osjećao u Šaputavoj šumi, i pitajući se zašto ovo nije imalo tako sladak okus. *Tallhart, ti prokleta preponosna budalo, nisi čak ni poslao izviđača preda se.*

Šalili su se pa čak i *pjevali* dok su dolazili, a tri drveta Tallhartovih vijorila su se iznad njih dok su zečje kože glupo lepršale s vršaka njihovih kopanja. Strijelci skriveni iza borovice pokvarili su pjesmu kišom strijela, a sam Theon izveo je svoje oklopnike da dovrše mesarski posao bodežom, sjekirom i ratnim maljem. Naredio je da se njihova vođu poštedi radi ispitivanja.

Samo što nije očekivao da će taj biti Benfred Tallhart.

Njegovo mlitavo tijelo struja je upravo odvlačila iz plicaka kad se Theon vratio na svoju *Morsku kučku*. Jarboli njegovih dugih brodova isticali su se naspram neba duž šljunčanog žala. Od ribarskog sela ništa nije preostalo osim hladnog pepela koji je zaudarao kad bi kišilo. Ljudi bijahu poklani, svi osim šačice kojoj je Theon dopustio pobjeći kako bi donijeli glase u Thorrenovu četvorinu. Njihove žene i kćeri, one koje bijahu dovoljno mlade i lijepe, prisvojene su za žene od soli. Starice i one neugledne jednostavno su silovali i ubili, ili odveli u ropstvo ako su imale korisnih vještina, a nisu se činile sposobnima da bi mogle izazivati nevolje.

Theon je također isplanirao napad, pristavši svojim brodovima uz obalu u studenoj tami prije zore i skačući s pramca s dugačkom sjekirom u ruci kako bi poveo svoje ljude na usnulo seoce. Nije mu se sviđao okus toga, ali kakav je izbor imao? Njegova tripot prokleta sestra upravo je sada plovila na svome *Crnom vjetru* u pravcu sjevera, uvjerena da će za sebe osvojiti zamak. Knez Balon nije dopustio da ijedna glasina o okupljanju vojske utekne sa Željeznog otočja, a Theonov krvavi posao duž Kamenite obale pripisat će se morskim gusarima željnim pljačke. Sjevernjaci neće pojmiti njihovu stvarnu opasnost, sve dok čekići ne padnu na Dubokogajski humak i Jarak Cailin. *A nakon što sve bude obavljeno i osvojeno, pjevat će pjesme u čast one kuje Ashe, a zaboraviti da sam ja uopće i bio tu.* To jest, ako im to dopusti.

Dagmer Raskoljena Čeljust stajaše kraj visoka izrezbarena pramca svog dugog broda *Pjenopije*. Theon mu je dodijelio zadaću čuvanja brodova; u protivnom bi ljudi pobjedu nazivali Dagmerovom pobjedom, ne njegovom. Osjetljiviji bi čovjek mogao to uzeti za uvredu, ali Raskoljena Čeljust se samo nasmijao.

"Dan je osvojen", zovne odozgo Dagmer. "A ti se ipak ne smiješ, dečko. Živi bi se trebali smijati, jer mrtvi ne mogu." Osmjehne se sam da pokaže kako se to radi. To je bio odvratni prizor. Pod snježnobijelom grivom od kose, Dagmer Raskoljena Čeljust imao je najogavniji oži-Ijak koji je Theon ikad vidio, ostavštinu dugačke sjekire koja ga je kao dječaka gotovo ubila. Udarac mu je rasjekao vilicu, izbio prednje zube i ostavio mu četiri usne na mjestu gdje su drugi ljudi imali tek dvije. Kuš-trava brada prekrivala mu je obraze i vrat, ali dlaka nije rasla preko ožiljka, te je sjajna brazda smežurana, izobličena mesa razdvajala njegovo lice poput raspukline kroz polje snijega. "Mogli smo ih čuti kako pjevaju", reče stari ratnik. "Bila je to dobra pjesma, i pjevali su je junački."

"Pjevali su bolje nego što su se borili. Harfe bi im učinile isto toliko dobra kao njihova koplja."

"Koliko je ljudi izgubljeno?"

"Od naših?" Theon slegne ramenima. "Todric. Ubio sam ga jer se opio i tukao oko plijena."

"Neki su ljudi rođeni da ih se ubije." Slabiji čovjek možda bi se bojao pokazivati osmijeh tako zastrašujući poput njegova, no Dagmer se cerio češće i šire nego što je knez Balon ikad činio. Gadan kakav je bio, taj osmijeh vraćao je stotinu uspomena. Theon ga je kao dječak često viđao, kad bi s konjem preskočio mahovinom obrastao zid, ili bacio sjekiru i prepolutio četverokut mete. Viđao ga je kad bi zaustavio udarac Dagmerova mača, kad bi pogodio strijelom galeba u letu, kad bi uzeo kormilo u ruke i proveo njihov dugi brod kroz zapletaj zapjenjenih hridi. *Poklonio mi je više osmijeha nego moj otac i Eddard Stark zajedno.* Čak i Robb... trebao je zaraditi osmijeh onog dana kad je spasio Brana od onog divljaka, ali umjesto toga dobio je prijekor, kao da je bio kakav kuhar kojemu je zagorio gulaš.

"Vi i ja moramo razgovarati, striče", reče Theon. Dagmer nije bio njegov pravi stric, tek prisegnuti čovjek s možda prstohvatom Greyjoyevske krvi četiri ili pet naraštaja unatrag, a i to s krive strane gunja. No Theon ga je unatoč tome uvijek zvao stricem.

"Popni se na moju palubu, onda." Od Dagmera se nisu dobivali *moji gospa'ri*, ne dok je stajao na vlastitoj palubi. Na Željeznom otočju, svaki je kapetan bio kralj na svome brodu.

Uspeo se platnicom do palube *Pjenopije* u četiri duga koraka, a Dagmer ga povede u tijesnu krmenu kabinu, gdje starac naliže rog gorkog piva i ponudi ga Theonu. Ovaj odbije. "Nismo uhvatili dovoljno konja. Nekoliko, ali... pa, snaći ću se s tim što imam, predmnijevam. Manje ljudi znači više slave."

"Zašto nam uopće trebaju konji?" Poput većine željeznih, Dagmer se više volio boriti na nogama ili s palube broda. "Konji će nam samo srati po palubama i smetati nam na putu."

"Budemo li plovili, da", prizna Theon. "Imam drugačiji plan."

Promatrao ga je oprezno da vidi kako će to primiti. Bez Raskoljene Čeljusti nije se mogao nadati uspjehu. Zapovjedništvo ili ne, ljudi ga nikad ne bi slijedili ako bi mu se Aeron i Dagmer suprotstavili, a nije imao nade da će pridobiti kiselog svećenika.

"Tvoj knez otac nam je zapovjedio da robimo obalu, ništa više." Oči svijetle poput morske pjene promatrale su Theona pod onim čupavim bijelim obrvama. Je li vidio u njima osudu, ili iskru zanimanja? Ono posljednje, mislio je... nadao se...

"Vi ste očev čovjek."

"Njegov najbolji čovjek, i uvijek sam bio."

Ponos, pomisli Theon. *Ponašanje, moram to iskoristiti, njegov ponos bit će ključ.* "Nema čovjeka na Željeznom otočju ni upola tako vještog na koplju ili maču."

"Predugo si izbivao, dečko. Kad si otišao, bilo je kako veliš, ali ostario sam u službi kneza Greyjoya. Pjevači sada Andrika zovu najboljim. Andrik Mrki, zovu ga. Div od čovjeka. Službuje kod kneza Drumma od Starog Wyka. A Crni Lorren i Quarl Djevica gotovo su jednako strašni."

"Ovaj Andrik je možda veliki borac, ali ljudi ga se ne boje kao što se boje vas."

"Da, tako je", reče Dagmer. Prsti savijeni oko roga za pijenje bijahu krcati prstenjem, zlatnim, srebrnim i brončanim, optočenim komadima safira, granata i zmajevskog stakla. Platilo je željeznu cijenu za svakog od njih, znao je Theon.

"Kad bih imao čovjeka poput vas u svojoj službi, ne bih ga tratio na dječji posao pljačke i paleža. Ovo nije posao za najboljeg čovjeka kneza Balona..."

Dagmerov osmijeh razdvoji njegove usne i pokaže smeđe krhotine njegovih zubi. "Ni za njegova zakonitog sina?" On hukne. "Predobro te poznajem, Theone. Vidio sam kad si učinio svoj prvi korak, pomogao ti da napneš svoj prvi luk. Nisam ja taj koji se osjeća protraćenim."

"Po pravu bi meni trebalo pripasti zapovjedništvo moje sestre", prizna, nelagodno svjestan koliko je srdito to zvučalo.

"Previše to uzimaš k srcu, dečko. Samo što te tvoj otac ne poznaje. Kako su tvoja braća umrla, a tebe odnijeli strahovukovi, tvoja sestra mu je bila utjehom. Naučio se oslanjati na nju, a ona ga nikad nije iznevjerila."

"Nisam ni ja. Starkovi su znali koliko vrijedim. Ja sam bio jedan od izabраниh izviđača Brvndena Crne Ribe, i ja sam poveo prvi napad u Ša-putavoj šumi. Bio sam *tako* blizu ukrštanju mačeva sa samim Kraljosjekom." Theon raširi ruke dvije stope. "Daryn Hornwood je došao između nas, i umro zbog toga."

"Zašto mi to govoriš?" upita Dagmer. "Ja sam bio taj koji je stavio prvi mač u tvoje ruke. *Znam* da nisi kukavica."

"Zna li moj otac?"

Sijedi starac izgledao je kao da je zagrizao u nešto čiji mu se okus nije sviđao. "Samo što..."

Theone, Dječak strahovuk je tvoj prijatelj, a ovi Starkovi držali su te kod sebe deset godina."

"Ja nisam Stark." *Knez Eddard se pobrinuo za to.* "Ja sam Greyjoy, i kanim biti očev nasljednik. Kako to mogu ostvariti ako se ne dokažem nekim velikim djelom?"

"Mlad si. Drugi će ratovi doći, i ti ćeš izvršiti svoja velika djela. Za sada, zapovjedbene nam je da pljačkamo Kamenitu obalu."

"Neka se moj stric Aeron pobrine za to. Dat ću mu šest brodova, sve osim *Pjenopije* i *Morske kučke*, pa će moći paliti i utapati dok se njegov bog ne nasiti."

"Zapovijed je izdana tebi, ne Aeronu Vlažnokosom."

"Dokle god se pljačka izvršava, zar je to važno? Nijedan svećenik ne bi mogao učiniti ono što kanim, niti što tražim od vas. Imam zadatak koji samo Dagmer Raskoljena Čeljust može ispuniti." Dagmer otpije dug gutljaj iz svog roga. "Reci mi."

Namamljen je, pomisli Theon. *Ne sviđa mu se ovaj razbojnički posao ništa više nego meni.* "Ako moja sestra može osvojiti zamak, mogu i ja."

"Asha ima četiri ili pet puta više ljudstva od nas."

Theon si dopusti podmukao osmijeh. "Ali mi imamo četiri puta više pameti, i pet puta više hrabrosti."

"Tvoj otac—"

"—će mi zahvaliti, kad mu predam njegovo kraljevstvo. Kanim izvršiti djelo o kojem će harfisti pjevati tisuću godina."

Znao je da će to pokolebati Dagmera. Pjevač je ispjevao pjesmu o sjekiri koja je raspolutila njegovu čeljust, a starac ju je volio slušati. Kad god bi se opio, *zatražio* bi razbojničku pjesmu, nešto glasno i olujno što je kazivalo o mrtvim junacima i djelima divlje odvažnosti. *Kosa mu je bijela, a zubi truli, ali još uvijek mu prija slava.*

"Kakav bi moj udio bio u tom tvom naumu, dječake?" upita Dagmer Raskoljena Čeljust nakon duge tišine, i Theon je znao da je pobijedio.

"Da zatjerate strah u srce neprijatelja, kao što to samo vaše ime može učiniti. Uzet ćete veći dio naših snaga i odmarširati na Thorrenovu četvorinu. Helman Tallhart je odveo svoje najbolje ljude na jug, a Benfred je umro ovdje s njihovim sinovima. Njegov stric Leobald će preostati, s kakvim malim garnizonom." *Da sam bio sposoban ispitati Benfreda, znao bih točno koliko malim.*

"Nemojte držati svoj prilazak u tajnosti. Pjevajte junačke pjesme koliko vas je volja. Želim da zatvore svoje dveri."

"Je li Thorrenova četvorina jaka utvrda?"

"Prilično jaka. Zidine su kamene, trideset stopa visoke, s četvrtastim kulama na svakom uglu i četvrtastom tvrdom unutra."

"Kameni zidovi ne mogu se spaliti. Kako ih možemo osvojiti? Nemamo dovoljan broj čak ni da napadnemo manji zamak."

"Utaborit ćete se pred njihovim zidinama i uhvatiti se građenja katapulta i opsadnih strojeva."

"To nije Stari način. Zar si zaboravio? Željezni ljudi bore se mačevima i sjekirama, ne bacanjem kamenja. Nema slave u izgladnjivanju naših neprijatelja."

"Leobald to neće znati. Kad vas ugleda kako podižete opsadne kule, njegova staračka krv sledit će se u žilama, i blejat će upomoć. Zaustavite svoje strijelce, striče, i pustite gavrana da leti. Kaštelan u Oštrozimlju hrabar je čovjek, ali godine su mu ukrutile razum jednako kao i udove. Kad dozna da je jedan od vazala njegova kralja pod napadom strašnog Dagmera Raskoljene Čeljusti, okupit će svoje snage i odjahati Tallhartu u pomoć. To mu je dužnost. Ser Rodrik nije ništa ako nije pokoran."

"Kakvu god silu okupi, bit će veća od moje," reče Dagmer, "a ovi stari vitezovi lukaviji su nego što misliš, inače ne bi nikad poživjeli da vide svoje prve sijede vlasi. Namjestio si nam bitku čijoj se pobjedi ne možemo nadati, Theone. Ta Thorrenova četvorina nikad neće pasti."

Theon se osmehne. "Nije Thorrenova četvorina ono što kanim osvojiti."

arya

Pometnja i zveket vladali su zamkom. Ljudi su stajali na dnu kola utovarujući bačvice vina, vreće brašna, i zavežljaje svježe načinjenih strijela. Kovači su ispravljali mačeve, izbijali udubine iz prsnih oklopa, te potkivali i ratne konje i brdske mazge. Žičane košulje bacale su se u bačve pijeska i kotrljale po grbavoj površini Dvorišta glatkog kamenja kako bi im se skinula hrđa.

Weesove žene morale su zakrpati dvadeset plašteva, i stotinu više oprati. Plemeniti i ponizni zbili su se zajedno u septu da se pomole. S one strane zidina, rušili su se šatori i paviljoni. Stitonoše su bacale kablove vode na vatre u ognjištima, dok su vojnici vadili svoje brusno kamenje da naoštre svoje mačeve posljednji put. Buka bijaše poput rastuće plime: konji su frktali i njištali, knezovi izvikivali zapovijedi, oklopnici izmjenjivali kletve, logorski pratitelji se prepirali.

Knez Tywin Lannister konačno je polazio u marš.

Ser Addam Marbrand bijaše prvi od zapovjednika koji je otišao, dan prije ostalih. Od toga je izveo junačku predstavu, jašući živahnog riđeg trkaćeg konja čija je griva bila iste bakrene boje kao duga kosa koja je lepršala niz Ser Addamova ramena. Konj bijaše oklopljen u brončani pokrovac obojen kako bi pristajao uz jahačev plašt i urešen grbom s gorućim drvetom. Neke od žena u zamku jecale su gledajući ga kako odlazi. Weese je rekao da je bio sjajan jahač i mačevalac, najsmioniji zapovjednik kneza Tywina.

Nadam se da će umrijeti, pomisli Arya promatrajući ga kako jaše kroz dveri, dok su se njegovi ljudi slijevali za njim u dvostrukoj koloni. *Nadam se da će svi umrijeti*. Išli su se boriti protiv Robba, znala je. Slušajući govorkanja dok je išla za svojim poslom, Arya je doznala da je Robb izvojevao neku veliku pobjedu na zapadu. Spalio je luku Lannis, neki su govorili, ili ju je kanio spaliti. Zauzeo je Bacačevu hrid i sve okrenuo pod mač, ili je opsjedao Zlatni zub... ali *nešto* se dogodilo, to je bilo sigurno.

Weese ju je slao da prenosi poruke od zore do sumraka. Neke od njih čak su je odvele s one strane zidina zamka, van u blato i mahnitost logora. *Mogla bih pobjeći*, pomislila je dok su se jedna kola kotrljala pokraj nje. *Mogla bih skočiti u stražnji dio kola i sakriti se, ili se izmiješati s logorskim pratiteljima. Nitko me ne bi zaustavio*. Mogla je to učiniti da nije bilo Weesea. Rekao im je više no jednom što će učiniti svakome tko mu pokuša uteći. "Neće to biti batinanje, o ne. Neću položiti ni prst na vas. Samo ću vas sačuvati za Qohorika, da, to ću učiniti, sačuvat ću vas za Sjekača.

Vargo Hoat njegovo je ime, i kad se vrati odsjeći će vam noge." *Možda da je Weese mrtav*, mislila je Arya... ali ne dok je s njim. Mogao vas je pogledati i nanjušiti što ste mislili. Uvijek je to govorio.

Međutim, Weese nikad nije slutio daje umjela čitati, te se nikad nije trudio da zapečati poruke koje bi joj davao. Arya je u svaku zavirila, ali u njima nikad nije bilo nešto dobro, samo glupe stvari o slanju qvih kolica u žitnicu i onih u oružarnicu. Jedna je bila zahtjev za isplatu kockarskog duga, ali vitez kojemu ju je dala, nije znao čitati. Kad mu je rekla što je u njoj napisano, on ju je pokušao udariti, ali Arya se sagnula pod udarcem, zgrabila srebrom optočen rog za pijenje s njegova sedla, i pobjegla. Vitez je riknuo i pošao za njom, ali ona je kliznula između dvojih kola,

provukla se kroz grupu strijelaca, i preskočila zahodski rov. U svom oklopu on je nije mogao slijediti. Kad je dala rog Weeseu, rekao joj je daje pametna mala Lasica poput nje zaslužila nagradu. "Imam na oku punašnog hrskavog kopuna za večeru. Podijelit ćemo ga, ti i ja. To će ti se svidjeti."

Kamo god je išla, Arya je tragala za Jaqenom H'gharom, čekajući da mu šapne drugo ime prije nego što svi oni koje je mrzila ne odu izvan njezina dohvata, ali usred kaosa i uzbune lorathijskog najamnog mače-vaoca nije mogla naći. Još joj je dugovao dvije smrti, a ona se brinula da ih nikad neće dobiti, odjaše li on u bitku s ostalima. Napokon je skupila hrabrost da upita jednog od stražara na dverima je li otišao. "Jedan od Lorchevih ljudi, je li?" reče čovjek. "Onda on nije otišao. Njegovo kneževstvo imenovalo je Ser Amorvja kaštelanom Harrenhala. Ta cijela bratija ostaje ovdje da brani zamak. Krvave će glumce također ostaviti, da dobavljaju krmu. Onome jarcu Vargu Hoatu vjerojatno će prekipjeli, on i Lorch oduvijek su se mrzili."

Gorostas je međutim trebao otići s knezom Tywinom. Zapovijedat će prethodnicom u bitki, što je značilo da će joj Dunsen, Polliver i Raff iskliznuti kroz prste ako ne pronađe Jaqena i ne nagovori ga da ubije jednog od njih prije nego što odu.

"Lasice", reče Weese tog poslijepodneva. "Idi u oružarnicu i reci Lucanu da je Ser Lyonel zarezao svoj mač u vježbi i da mu treba novi. Ovo je njegov biljeg." Doda joj četverokut papira. "Požuri se, mora izjahati sa Ser Kevanom Lannisterom."

Arya uzme papir i potrči. Oružarnica je graničila s kovačnicom zamka, dugačkim tunelom od zgrade niskog krova s dvadeset viganja ugrađenih u njezine zidove i duguljastim kamenim vodenim koritima za kaljenje čelika. Polovica viganja je radila kad je ušla. Zidovi su odzvanjali zvucima čekića, a kršni muškarci u kožnim pregačama znojili su se na neugodnoj vrućini dok su se saginjali iznad mjehova i nakovanja. Opazila je Gendrvja. Njegova su naga prsa bila sjajna od znoja, ali su modre oči pod teškom crnom kosom imale tvrdoglav pogled kojeg se sjećala. Arya nije znala želi li uopće razgovarati s njim. Bila je njegova krivnja što su ih sve uhvatili. "Koji je Lucan?" Gurne preda se papir. "Moram nabaviti novi mač za Ser Lyonela."

"Pusti ti Ser Lvonela." Povučje u stranu za ruku. "Sinoć me Vruća Pita zapitao jesam li te čuo da si viknula *Oštrozimlje* u utvrđi, kad smo se svi borili na zidinama."

"Nisam!"

"Jesi. I ja sam te čuo."

"Svatko nešto viče", Arya će braneći se. "Vruća Pita je vikao *Vruća Pita*. Sigurno je to viknuo stotinu puta."

"Važno je ono što si ti viknula. Rekao sam Vrućoj Piti da očisti vosak iz ušiju, da je jedino što si viknula bilo *Gadne svinje!* Ako te upita, radije mu reci isto."

"Hoću", reče ona, iako je pomislila da je *gadne svinje* bilo glupo vikati. Nije se usuđivala reći Vrućoj Piti tko je uistinu bila. *Možda bih trebala kazati Jaqenu ime Vruće Pite.*

"Dovest ću Lucana", reče Gendrv.

Lucan progundna na pismo (iako je Arya držala da ga nije znao pročitati), te izvuče teški mač.

"Ovaj je predobar za onog klipana, i reci mu da sam tako kazao", izusti dok joj je predavao oštricu.

"Hoću", slaže ona. Kad bi učinila takvo što, Weese bi je prebio do krvi. Lucan je mogao sam uručivati svoje uvrede. Mač bijaše teži od Igle, ali Aryji se sviđao njegov osjećaj. Težina čelika u njezinim rukama činila je da se osjeća snažnijom. *Možda još nisam vodena plesačica, ali nisam ni miš. Miš ne bi mogao baratati mačem, ali ja mogu.* Dveri bijahu otvorene, vojnici su dolazili i odlazili, pivarska kola dokotrljala bi se prazna te *izlazila* škripeći i njišući se pod svojim teretima. Pomislila je da ode u staje i kaže im da Ser Lyonel želi novog konja. Imala je papir, a konjušari ga ne bi umjeli pročitati ništa bolje od Lucana. *Mogla bih uzeti konja i mač i samo izjahati van. Ako bi me stražari pokušali zaustaviti, pokazala bih im papir i rekla da sve nosim Ser Lyonelu.* Međutim, nije imala pojma kako Ser Lyonel izgleda ni gdje bi ga našla. Ako bje ispitali, doznali bi, a onda bi Weese... Weese...

Dok je grickala usnicu, pokušavajući ne misliti na to kakav bi osjećaj bio da joj odsijeku noge, skupina strijelaca u kožnim haljecima i željeznim kacigama prođe pokraj nje, lukova prebačenih preko ramena. Arya uhvati komadiće njihova razgovora.

"... orijaše velim ti, ima *orijaše* dvadeset stopa visoke koji su se spustili s one strane Zida, slijede ga kao psi..."

"... nije prirodno, nasrnuti na njih tako brzo, i to noću. On je više strahovuk nego čovjek, svi oni Starkovi su takvi..."

"... serem na tvoje strahovukove i orijaše, mali bi se upisao u gaće da zna da dolazimo. Nije bio dovoljno muškarac da maršira na Harrenhal, je li? Pobjegao je na drugu stranu, nije li? Pobjeći će i sada ako zna što je najbolje za njega."

"Tako ti kažeš, ali može bit da dečko zna nešto što mi ne znamo, možda bismo mi trebali bježati..."

Da, pomisli Arya. Da, vi biste trebali bježati, vi, knez Tywin i Gorostas, SerAddam, SerAmory i glupi Ser Lyonel tko god da je bio. Bolje vam

je da bježite, inače će vas moj brat ubiti. On je Stark, on je više strahovuk nego čovjek, a i ja sam.

"Lasico." Weeseov glas zapucketa poput biča. Nije vidjela odakle je došao, ali odjednom se stvorio ravno pred njom. "Daj mi to. Dugo ti je trebalo." Zgrabi mač iz njezinih prstiju, i udijeli joj žestoku pljusk. "Idući put bit ćeš brža."

Na trenutak je ponovno bila strahovuk, ali Weesova pljuska oduzela joj je sve to i ostavila je ni sa čim drugim doli s okusom vlastite krvi u ustima. Zagrizla je jezik kad ju je udario. Mrzila ga je zbog toga.

"Hoćeš drugu?" pitao je Weese. "I dobit ćeš je. Dosta mi je tvojih drskih pogleda. Spusti se u pivovaru i reci Tuffleberrvu da imam dva tuceta bačvi za njega, ali bolje mu je da pošalje svoje momke po njih, inače ću pronaći nekog tko će ih više željeti." Arya se uputi, ali ne dovoljno brzo za Weesea. "Trčat ćeš ako hoćeš jesti večeras", vikne. Njegova obećanja punašnog hrskavog kopuna već su bila zaboravljena. "I nemoj se ponovno izgubit, jer kunem se da ću te prebit do krvi."

Nećeš, pomisli Arya. Nećeš više nikad. Ali potrčala je. Drevni bogovi sjevera mora da su ravnali njezinim koracima.

Na pola puta do pivovare, dok je prolazila ispod kamenog mosta koji je pravio luk između Udovičine kule i Kraljevske lomače, začu grub, re-žeći smijeh. Rorge se pojavi iza ugla s trojicom drugih ljudi, koji su imali značku s mantikorom Ser Amoryja zašivenu na njihovim srcima. Kad ju je opazio, zaustavi se i isceri, pokazujući puna usta krivih smeđih zubi pod kožnim zaklopcem koji je ponekad nosio da pokrije rupu na svom licu. "Vorenova mala pička", zovne je. "Mislim da znamo zašto je ono crno kopile *tebe* željelo na Zidu, zar ne?" Ponovno se nasmije, a ostali se nasmiju s njim.

"Gdje je sad tvoj štap?" iznenada upita Rorge, čiji je osmijeh iščeznuo jednako brzo kao što se pojavio. "Čini mi se da sam obećao da ću te jebat s njim." Učini korak naprijed. Arya ustukne.

"Nisi tako hrabra sad kad nisam u lancima, je li?"

"*Spasila sam vas.*" Držala se na dobar lakat udaljenosti od njega, spremna pobjeći brzo poput zmije ako je pokuša ščepati.

"Dugujem ti još jedno jebanje za to, čini mi se. Je li ti Yoren napumpao pičkicu, ili mu se više sviđala ta čvrsta mala guzica?"

"Tražim Jaqena", ona će. "Nosim poruku."

Rorge se zaustavi. Nešto u njegovim očima... je li moguće da se bojao Jaqena H'ghara? "Kupelj. Mići mi se s puta."

Arya se zavrti na peti i pobjegne, hitra poput srne, a noge su joj letjele po kaldrmi cijelim putem do kupelji. Pronašla je Jaqena kako se namače u kadi, a para se uzdizala oko njega dok je služavka prelijevala vruću vodu preko njegove glave. Njegova duga kosa, crvena na jednoj, a bijela na drugoj strani, padala mu je po ramenima mokra i teška.

Prikrala se nečujno poput sjene, ali on je svejednako otvorio oči. "Ona se šulja na mišjim nožicama, ali čovjek ipak čuje", reče on. *Kako me mogao čuti?* pitala se, a činilo se da je i to čuo.

"Struganje kože po kamenu zvoni glasnije od ratnog roga čovjeku s otvorenim ušima. Pametne djevojčice idu bosonoge."

"Nosim poruku." Arya nesigurno promotri služavku. Kako se činilo da neće otići, ona se nagne sve dok joj usta umalo nisu doticala njegovo uho. "Weese", šapne.

Jaen H'ghar ponovno sklopi oči, plutajući opušteno, napola usnuo. "Reci njegovu gospodstvu da će ga čovjek podvoriti kad bude imao vremena." Njegova se ruka iznenada pomakne, pljuskajući vrelu vodu prema njoj, te je Arya morala poskočiti natrag da se ne smoči.

Kad je rekla Tuffleberrvu što je Weese kazao, pivar glasno opsuje. "Reci Weesu da moji momci imaju svoje dužnosti koje moraju obaviti, i reci mu da je i on kozičavo kopile, i da će se sedam pakala prije zalediti nego što će dobiti novi rog mog piva. Dobit ću te bačve za manje od sat vremena, inače će knez Tywin dočuti za ovo. Samo pazi ako neće."

I Weese je psovao kad mu je Arya donijela poruku, iako je izostavila dio o kozičavom kopiletu. Pjenio se i prijetio, ali je na koncu okupio šestoricu ljudi i poslao ih gundajući da odnesu bačve u pivovaru.

Večera te noći bila je tanak gulaš od ječma, luka i mrkvice s koricom suhog crnog kruha. Jedna od žena odala se spavanju u Weesovoj postelji, pa je dobila i komad zrelog modrog sira, i krilce od kopuna o kojem je Weese govorio tog jutra. Ostatak je pojeo sam, a mast mu je curila u sjajnoj crti između prišteva koji su se gnojili u kutu njegovih usana. Ptica je gotovo nestala kad je podigao pogled sa svog pladnja i ugledao Aryju kako pilji. "Lasice, dođi ovamo."

Nekoliko zalogaja tamnog mesa još je prianjalo uz jedno stegno. *Zaboravio je, ali sad se sjetio*, pomisli Arya. Osjeti se krivom što je rekla Jaqenu da ga ubije. Ustane s klupe i pođe prema čelu stola.

"Vidio sam da me gledaš." Weese otare prste o prednjicu njezine košulje. Tada je ščepa za vrat jednom rukom i ošamari drugom. "Što sam ti rekao?" Ošamari je još jednom. "Gledaj svoja posla, jer ću ti drugi put izvaditi oko žlicom i baciti ga mojoj kuji." Gurne je te ona posrne na pod. Porub joj se uhvati za labavi čavao u napukloj klupi i raspara se dok je padala. "Pokrpat ćeš to prije nego što zaspješ", najavi Weese, dok je trgao posljednji komad mesa s kopuna. Kad je završio bučno je sisao prste, i bacio kosti svom ružnom pjegavom psu.

"Weese", šapne Arya te noći, dok se naginjala nad poderotinom na svojoj košulji. "Dunsen, Polliver, Raff Medeni", reče, zazivajući po jedno ime svaki put kad bi provukla koštanu iglu kroz neobojevu vunu. "Škakljač i Pas. Ser Gregor, Ser Amory, Ser Ilyn, Ser Meryn, kralj Joffrey, kraljica Cersei." Pitala se koliko će još dugo morati uključivati Weesea u molitvu, i usnula sanjajući da će sutradan, kad se probudi, on biti mrtav.

Ali probudio ju je kao i uvijek oštar vrh Weesove čizme. Glavna snaga vojske kneza Tywina izjahat će danas, rekao im je dok su prekidali post zobenim kolačima. "Nemojte misliti da će sad bit lako kad moj gosp'ar od Lannistera ode", upozori ih on. "Zamak se neće smanjit, obećavam vam to, nego će sad bit manje ruku da ga čisti. Vi hrpa pospana-ca, sad ćete naučit' što je posao, dakako da hoćete."

Ne od tebe. Arya je ključala svoj zobeni kolač. Weese se namršti na nju, kao da je nanjušio njezinu tajnu. Brzo je spustila pogled na svoju hranu, i više se nije usuđivala podignuti oči. Blijeda svjetlost punila je dvorište dok je knez Tywin Lannister ostavljao Harrenhal. Arya je promatrala s nadsvođenog prozora negdje na polovici Kule jauka. Njegov trkaći konj nosio je pokrivač od ocakljenih grimiznih ljuski, pozlaćeni štitnik i oklop za glavu, dok je sam knez Tywin nosio na sebi debeli plašt od hermelina. Njegov brat Kevan izgledao je gotovo jednako blistavo. Ništa manje nego četvorica stjegonoša išli su pred njima, noseći goleme grimizne barjake urešene grbovima sa zlatnim lavovima. Za Lannisterovima su dolazili njihovi veliki knezovi i zapovjednici. Njihovi stjegovi nadimali su se i lepršali; bijaše to svečana povorka boja: crveni vol i zlatna gora, purpurni jednorog i bantamski pijetao, prugasti vepar i jazavac, srebrni tvor i žongler u šarenoj odjeći, zvijezde i plamteća sunca, paun i pantera, rog i bodež, crna kukuljica, modri kukac i zelena strijela.

Posljednji od svih išao je Ser Gregor Clegane u sivom čeličnom oklopu, jašući na pastuhu zloćudnom poput svog gospodara. Polliver je jahao uz njega, sa stijegom s crnim psom u ruci i

Gendrvjevom rogatom kacigom na glavi. Bio je visok čovjek, ali je izgledao poput malodobnog dječaka dok je jahao u gospodarevoj sjeni.

Drhtaj se prišulja uz Aryjinu kralježnicu dok je promatrala kako prolaze ispod velebnih željeznih rešetki Harrenhala. Odjednom je znala da je počinila strašnu grešku. *Tako sam glupa*, pomisli.

Weese nije bio važan, ništa više od Chiswycka. *Ovo* su bili ljudi od važnosti, oni koje je trebala dati ubiti. Sinoć je mogla šapnuti smrt bilo kojeg od njih, da samo nije bila tako gnjevna na Weesa jer ju je udario i lagao za kopuna. *Knez Tywin, zašto nisam rekla knez Tywin?*

Možda nije bilo prekasno da promijeni mišljenje. Weese još nije bio umoren. Uzmogne li pronaći Jaqena, reći mu...

Žurno, Arya potrči niz zavojite stuba, zaboravivši svoje zadatke. Čula je zveket lanaca dok su se rešetke polako spuštale, a njihovi šiljci za-ranjali duboko u tlo... a onda drugi zvuk, krik boli i straha.

Tucet ljudi stiglo je ondje prije nje, iako se nitko nije previše približavao. Arya se promigolji između njih. Weese se izvalio po kaldrmi, grla crvena poput razvaline. Njegove su oči zurile u visine ne vidjevši brežuljak sivog oblaka. Njegov ružni pjegavi pas stajao mu je na grudima, lap-ćući krv koja je u mlazovima istjecala iz njegova vrata, i svako malo trgajući zalogaj mesa s mrtvačeva lica.

Napokon netko donese samostrijel i ustrijeli pjegavog psa dok je grizao jedno Weeseovo uho.

"Prokleti stvor", čula je nekog kako kaže. "Imao je tu kuju otkako je bila štene."

"Ovo mjesto je ukleto", reče čovjek sa samostrijelom.

"To je Harrenov duh, eto što je", reče kuma Amabel. "Neću ovdje prespavati još jednu noć, kunem se."

Arya podigne pogled s mrtvaca i njegova mrtva psa. Jaqen H'ghar se naslanjao na zid Kule jauka. Kad je opazio da ga gleda, podigne ruku do svog lica i nenametljivo položi dva prsta uz obraz.

catelyn

Na dva dana jahanja od Rijekotoka, izviđač ih opazi gdje napajaju konje pokraj blatnog potoka. Catelvn nikad nije bila tako sretna što vidi značku s kulama blizankama kuće Frey. Kad ga je zamolila da ih odvede njezinu stricu, on reče: "Crna Riba je otišao na zapad s kraljem, moja gospo. Marrvn Rivers zapovijeda vanjskim jahačima umjesto njega."

"Shvaćam." Srela je Riversa u Blizancima; nezakonitog sina kneza Waldera Freya, polubrata Ser Perwyna. Nije ju iznenadilo kad je doznala da je Robb udario u srce lannisterske moći; očito je upravo o tom razmišljao kad ju je poslao da pregovara s Renlvjem. "Gdje je sada Rivers?"

"Njegov logor je na dva sata jahanja odavde, moja gospo."

"Odvedi nas k njemu", zapovjedi ona. Brienne joj pomogne vratiti se u sedlo, te se odmah uputiše.

"Dolazite li s Gorkog mosta, moja gospo?" upita izviđač.

"Ne." Nije se usuđivala reći. Zbog Renlyjeve smrti, Catelvn nije bila sigurna u prijam koji bi mogla dobiti od njegove mlade udovice i njezinih zaštitnika. Umjesto toga projahala je kroz srce rata, kroz plodne riječne krajeve koje je u pocrnjelu pustinju pretvorio bijes Lannisterovih, a svake noći njezini su izviđači donosili priče od kojih bi joj pozlilo. "Knez Renly je umoren", doda ona.

"Nadali smo se da je *ta* priča neka lannisterska laž, ili—" "Da barem jest. Moj brat zapovijeda u Rijekotoku?"

"Da, moja gospo. Njegova Milost ostavila je Ser Edmurea da drži Rijekotok i čuva njegova leđa." *Bogovi podarite mu snage da to učini*, pomisli Catelvn. *I mudrosti također*. "Ima li vijesti od Robba na zapadu?"

"Zar niste čuli?" Čovjek se doimao iznenađenim. "Njegova Milost izvojevala je veliku pobjedu kod Volovkriža. Ser Stafford Lannister je mrtav, a njegova se vojska razbježala."

Ser Wendel Manderlv ispusti *huk* zadovoljstva, ali Catelvn samo kimne. Sutrašnja iskušenja brinula su je više od jučerašnjih trijumfa.

Martin Rivers načinio je svoj logor u ljusci porušene utvrde, pokraj staje bez krova i stotine svježih grobova. Spustio se na koljeno kad je Catelvn sjahala. "Dobro došli, moja gospo. Vaš brat nam je povjerio da motrimo na vašu četu, i otpratimo vas u Rijekotok čim prije ako nabasamo na vas."

Catelvn se nimalo nije sviđalo kako je to zvučalo. "Je li sve u redu s mojim ocem?"

"Za sada, moja gospo. Knezu Hosteru se stanje nije promijenilo." Rivers bijaše rumen čovjek male sličnosti sa svojom polubračom. "Samo što smo se bojali da biste mogli nabasati na lannisterske izviđače. Knez Tywin je ostavio Harrenhal i stupa na zapad sa svim svojim snagama."

"Ustanite", ona će Riversu, mršteći se. I Stannis Baratheon će uskoro krenuti u marš. Bogovi im svima pomogli. "Koliko imamo još vremena prije nego što nas knez Tywin sustigne?"

"Tri dana, možda četiri. Teško je znati. Postavili smo oči duž svih cesta, ali bilo bi bolje da se ne zadržavamo."

I nisu se *zadržali*. Rivers je brzo raspremio logor i osedlao konja pokraj nje, te su ponovno krenuli, sada gotovo njih pedeset, jureći pod strahovukom, pastrvom u skoku i kulama blizankama.

Njezini ljudi željeli su čuti više o Robbovoj pobjedi kod Volovkriža, a Rivers im udovolji. "Neki je pjevač stigao u Rijekotok, zove se Rymund Stihotvorac, spjevao je pjesmu o borbi. Nedvojbeno ćete je večeras čuti, moja gospo. *Strahovuk u noći* - nazvao ju je taj Rvmund." Nastavi dalje kazujući kako su se ostaci Ser Staffordove vojske povukli u luku Lannis. Bez opsadnih strojeva nije bilo načina da se napadne Bacačeva hrid, te je Mladi Strahovuk platio Lannisterovima u naravi za pustošenje koje su počinili u riječnoj krajini. Knezovi Karstark i Glover otimali su duž obale, kneginja Mormont je zarobila tisuće grla stoke i gonila ih natrag prema Rijekotoku, dok je Veliki Jon zauzeo rudnike zlata kod Cas-tamera, Redovničina klanca i bregova Pendric. Ser Wendel se nasmije. "Ništa neće nagnati Lannistera da potrči kao prijetnja njegovu zlatu."

"Kako je kralj uopće zauzeo Zub?" upita Ser Perwyn Frey svog nezakonitog brata. "To je čvrsta snažna tvrđa, i nadgleda brdsku cestu."

"Nije ju ni zauzeo. Šmugnuo je oko nje u noći. Govori se da mu je strahovuk pokazao put, onaj njegov Sivi Strahovuk. Zvijer je nanjušila kozju stazu koja je zavijala niz klisuru i penjala se podno grebena. To je bio vijugav i kamenit puteljak, ali dovoljno širok da ljudi jašu u koloni po jedan. Lannisterovi u svojim promatračnicama nisu ih ni opazili." Rivers spusti glas. "Neki vele da je nakon bitke kralj izvadio Staffordu Lannisteru srce i bacio ga svome strahovuku."

"Ne bih vjerovala takvim pričama", oštro će Catelyn. "Moj sin nije divljak."

"Kako velite, moja gospo. Ipak, zvijer nije zaslužila ništa manje. Ono nije običan strahovuk. Velikog Jona su čuli govoriti da su drevni bogovi sjevera poslali strahovukove vašoj djeci." Catelvn se sjeti dana kad su njezini dječaci pronašli štenad u kasnom ljetnom snijegu. Bilo ih je pet - tri mužjaka i dvije ženke za petero zakonite djece kuće Stark... i šesti, bijelog krzna i crvenih očiju, za Nedo-va nezakonitog sina Jona Snowa. *Nisu obični strahovukovi*, pomisli ona. *Zaista nisu*.

Te noći kad su podigli logor, Brienne je potraži u njezinu šatoru. "Moja gospo, vratili ste se na sigurno među svoje, na dan jahanja od zamka vašeg brata. Dajte mi dopuštenje da odem."

Catelvn nije bila iznenađena. Neugledna mlada žena *držala* se po strani tijekom cijelog njihova putovanja, provodeći većinu svog vremena s konjima, četkaajući njihovu dlaku i izvlačeći kamenje iz njihovih potkova. Također je pomagala Shaddu kuhati i čistiti divljač, te se uskoro pokazalo da je mogla loviti dobro kao bilo tko drugi. Svaki zadatak kojeg se uhvatila na Catelyninu molbu, Brienne je izvršila spretno i bez pritužbe, a kad bi joj se obraćali, odgovarala je uljudno, ali nikad nije brbljala, ni plakala, niti se smijala. Jahala je s njima svaki dan i spavala među njima svaku noć, a da nikad nije uistinu postala jednom od njih.

Bilo je isto tako dok je bila s Renlyjem, pomisli Catelvn. *Na gozbi, u kreševu, čak i u Renlyjevu paviljonu s njezinom braćom iz Dugine garde. Zidine koje je okružuju, vise su od oštrozimskih.*

"Ako nas ostaviš, kamo bi pošla?" upita je Catelvn. "Natrag", reče Brienne. "U Krajoluju." "Sama." To nije bilo pitanje.

Široko lice bijaše jezerce mirne vode, ne dajući nagovještaj o onome što bi moglo živjeti u njegovim dubinama. "Da."

"Kaniš ubiti Stannisa."

Brienne sklopi svoje debele žuljevite prste oko balčaka svog mača. Mača koji je pripadao njezinu kralju. "Položila sam zakletvu. Tri puta sam je položila. Vi ste me čuli."

"Jesam", prizna Catelyn. Znala je daje djevojka *zadržala* dugin plašt kad je odbacila ostatak svoje krvlju umrljane odjeće. Briennine osobne stvari ostale su za njima nakon bijega, a ona je bila primorana odjenuti se u nesparene komadiće Ser Wendelove pričuvene odore, budući da nitko drugi u njihovoj četi nije imao dijelove odjeće dovoljno velike da bi joj pristajali. "Zakletve se moraju održati, slažem se, ali Stannis ima oko sebe veliku vojsku, a njegovi su stražari prisegli da će ga štititi."

"Ne bojim se njegovih stražara. Vrijedim kao bilo koji od njih. Nisam smjela pobjeći."

"Zar te to muči, da će te neka budala možda nazvati kukavicom?" Ona uzdahne. "Renlyjevu smrt nisi ti skrivila. Služila si mu junački, ali ako ga želiš slijediti u zemlju, nikome ne služiš." Ona ispruži ruku, da podari onoliko utjehe koliko je dodir mogao dati. "*Znam kako je teško—*"

Brienne otrese njezinu ruku. "Nitko ne zna."

"U krivu si", oštro će Catelyn. "Svakog jutra, kad se probudim, sjetim se da je Ned mrtav. Nisam vješta s mačem, ali to ne znači da ne sanjam o tome da odjašem u Kraljev grudobran i ovijem šake oko bijelog vrata Cersei Lannister te ga stisnem dok joj lice ne pocrni."

Ljepojka podigne oči -jedini njezin dio koji je bio uistinu lijep. "Ako o tom sanjate, zašto me želite spriječiti? Zbog onog stoje Stannis rekao na pregovorima?"

Je li bilo zbog toga? Catelyn se obazre po taboru. Dva čovjeka hodala su na straži, s kopljima u ruci. "Naučili su me da se dobri ljudi moraju boriti protiv zla na ovom svijetu, a Renlyjeva smrt bila je zlo izvan svake sumnje. No također su me učili da bogovi stvaraju kraljeve, a ne ljudski mačevi. Ako je Stannis naš zakoniti kralj—"

"Nije. Ni Robert nije bio zakoniti kralj, iako je Renly tako govorio. Jaime Lannister je *umorio* zakonitog kralja, nakon što je Robert ubio njegova zakonitog nasljednika na Trozupcu. Gdje su tada bili bogovi? Bogovi ne mare za ljude, ništa više nego što kraljevi mare za seljake."

"Dobar kralj mari."

"Knez Renly... Njegova Milost, on... on bi bio najbolji kralj, moja gospo, bio je tako dobar, on..."

"On je mrtav, Brienne", reče ona, što je blaže mogla. "Stannis i Jof-freypreostaju... i moj sin."

"On ne bi... on nikad ne bi sklopio *mir* sa Stannisom, zar ne? Savio koljeno? Vi ne biste..."

"Reći ću ti istinu, Brienne. Ne znam. Moj sin je možda kralj, ali ja nisam kraljica... samo majka koja bi htjela svoju djecu držati na sigurnom, kako god može."

"Ja nisam stvorena da budem majka. Moram se boriti."

"Onda se bori... ali za žive, ne za mrtve. Renlyjevi neprijatelji Rob-bovi su neprijatelji također."

Brienne se zapilji u tlo i stane se premještati s noge na nogu. "Ne poznajem vašeg sina, moja gospo." Digne pogled. "Mogla bih služiti vas. Ako biste me htjeli."

Catelyn se iznenadi. "Zašto mene?"

Činilo se da je pitanje zbunilo Brienne. "Pomogli ste mi. U paviljonu... kad su mislili da sam... da sam..."

"Bila si nevina."

"Unatoč tome, niste to morali učiniti. Mogli ste im dopustiti da me ubiju. Ja vam ništa nisam značila."

Možda nisam željela biti jedina koja zna mračnu istinu o onome što se dogodilo, pomisli Catelyn.

"Brienne, uzela sam mnogo plemenitih gospođa u svoju službu tijekom godina, ali nikad nekog poput tebe. Nisam bojni zapovjednik."

"Niste, ali imate hrabrosti. Ne bojne hrabrosti možda već... ne znam... neku vrstu *ženske* hrabrosti. I mislim, kad dođe vrijeme, da me nećete pokušati zaustaviti. Obećajte mi to. Da me nećete odvratiti od Stannisa."

Catelyn je još mogla čuti Stannisa kako govori da će s vremenom i na Robba doći red. Bijaše to poput studenog daha na njezinu zatiljku. "Kad dođe vrijeme, neću te sprječavati."

Visoka djevojka nezgrapno klekne, isuče Renlyjev mač i položi ga pred njezine noge. "Onda sam vaša, moja gospo. Vaša sljedbenica, ili... što god želite da budem. Štitit ću vam leđa, šutjeti o onom što mi povjerite te dati svoj život za vas, ako zatreba. Zaklinjem se bogovima starim i novim."

"A ja se kunem da ćeš uvijek imati mjesto uz moje ognjište te mesa i medovine za mojim stolom, te prisežem da od tebe neću tražiti nikakvu službu koja bi ti mogla donijeti sramotu. Zaklinjem se bogovima starim i novim. Ustani." Dok je stiskala ženine ruke u svojim, Catelyn nije mogla a da se ne nasmiješi. *Koliko sam puta gledala kako Nedprihvaća prisegu službe nekog čovjeka?* Pitala se što bi pomislio da je može sada vidjeti.

Pregazili su Crvene rašlje kasno idućeg dana, uzvodno od Rijekotoka gdje je rijeka načinila širok zavoj, a voda postala blatna i plitka. Prijelaz je čuvao mješoviti odred strijelaca i kopljanika koji su nosili orlovsku značku Mallisterovih. Kad su ugledali Catelynine stjegove, izronili su iza naoštrenih kolaca i poslali čovjeka sa suprotne obale da prevede njihovu četu na drugu stranu.

"Polako i oprezno, moja gospođo", upozori je čovjek dok je uzimao uzde njezina konja. "Zasadili smo željezne šiljke ispod vode, znate, a tamo među onim stijenama rasuli smo zamke za konje. Isto je na svim gazovima, po zapovijedi vašeg brata."

Edmure se ovdje misli boriti. Spoznaja joj stvori mučninu u utrobi, ali je držala jezik za zubima. Između Crvenih rašlji i Pjenkame, pridružili su se rijeci seljana koji su kretali u sigurnost Rijekotoka. Neki su gonili životinje pred sobom, drugi su vukli kola, ali su se sklonili s puta kad je Catelvn projahala pokraj njih, i izvikivali joj povike "Tully!" ili "Stark!" Pola milje od zamka, prošla je kroz veliki logor gdje se skrletni barjak Blackvoo-dovih vijorio iznad kneževa šatora. Lucasje ondje ostavi, da potraži svog oca, kneza Tvtosa. Ostali odjahaše dalje.

Catelvn opazi drugi logor nanizao duž obale sjeverno od Pjenkame-na. Poznati stjegovci lepršali su na vjetru - djevica u plesu Marqa Pipera, Darrvjev orač, isprepletene crvene i bijele zmije Paegiovih. Svi su bili vazali njezina oca, knezovi Trozupca. Većina ih je ostavila Rijekotok prije nje, da obrani vlastite zemlje. Ako su ponovno bili ovdje, to je jedino moglo značiti da ih je Edmure pozvao natrag. *Bogovi čuvajte nas. Istina je, kani zapodjenuti bitku sa knezom Tywinom.* Nešto tamno njihalo se sa zidina Rijekotoka, Catelvn opazi izdaleka. Kad je dojahala bliže, ugleda mrtvace gdje vise sa kruništa, obješeni s krajeva dugačkih konopaca s omčama od konoplje stegnutim oko vratova. Njihova lica bijahu podbuhla i crna. Vrane su ih dohvatile, ali njihovi su se svijetli grimizni plaševi još isticali nasuprot zidinama od pješčanika.

"Objesili su neke od Lannisterovih", primijeti Hal Mollen. "Lijep prizor", Ser Wendel Manderly će veselo.

"Naši su prijatelji počeli bez nas", našali se Perwyn Frey. Ostali se nasmiju, svi osim Brienne, koja je zurila u red tijela ne trepćući, te nije progovorila niti se osmjehnula.

Ako su umorili Kraljosjeka, onda su i moje kćeri mrtve. Catelvn podbode konja u kas. Hal Mollen i Robin Flint projuriše galopom, dovikujući pozdrav stražarnici. Stražari na zidinama nedvojbeno su opazili njihove stjegovce već ranije, jer su rešetke bile podignute kad su se primakli.

Edmure izjaše iz zamka daje presretne, okružen trojicom prisegnutih ljudi njezina oca - glavnim oružnikom, trbušastim Ser Desmondom Grelom, Uthervdesom Waynom, upraviteljem, i Ser Robinom Rygerom, rijekotočkim krupnim čelavim zapovjednikom garde. Sva su trojica bili vršnjaci kneza Hostera, ljudi koji su proveli svoje živote u službi njezina oca. *Starci*, shvati Catelvn.

Edmure je nosio modro-crveni plašt preko tunike izvezene srebrnom ribom. Prema njegovu izgledu zaključila je da se nije obrijao otkako je odjahala na jug; njegova brada bila je vatreni grm. "Cat, dobro je što si sretno stigla. Kad smo dočuli za Renlyjevu smrt, bojali smo se za tvoj život. A usto se i knez Tywin pokrenuo."

"Tako mi je rečeno. Kako je našem ocu?"

"Jedan dan se čini snažnim, idući..." Zatrese glavom. "Pitao je za tebe. Nisam znao što bih mu rekao."

"Poći ću njemu ubrzo", obeća ona. "Je li bilo vijesti iz Krajoluje od Renlyjeve smrti? Ili s Gorkog mosta?" Gavrani nisu dolazili ljudima na putu, a Catelvn je bila željna saznati što se dogodilo iza nje.

"Ništa s Gorkog mosta. Iz Krajoluje, tri ptice od kaštelana, Ser Cortnaya Penrosea, a sve su nosile istu molbu. Stannis ga je opkolio na kopnu i moru. Nudi svoj savez bilo kojem kralju koji će razbiti opsadu. Boji se za dječaka, veli. Koji to dječak može biti, znaš li?"

"Edric Storm", reče mu Brienne. "Robertov nezakoniti sin."

Edmure je znatiželjno pogleda. "Stannis je prisegao da garnizon može otići neozlijeđen na slobodu ako ustupe zamak unutar četrnaest dana i predaju dječaka u njegove ruke, ali Ser Cortnav odbija pristati na to."

Stavlja sve na kocku za dječaka niskog roda čija krv čak nije njegova, pomisli Catelvn. "Jesi li mu poslao odgovor?"

Edmure zatrese glavom. "Zašto, kad im ne možemo ponuditi ni pomoć ni nadu? A Stannis nije naš neprijatelj."

Ser Robin Ryger prozbori. "Moja gospo, možete li nam kazati kako je umro knez Renly? Priče koje smo čuli bile su čudne."

"Cat," reče njezin brat, "neki vele da si ti ubila Renlyja. Drugi tvrde da je to bila neka južnjakinja." Njegov se pogled zadrži na Brienne.

"Moj kralj je umoren," tiho će djevojka, "ali ne od ruke kneginje Catelyn. Kunem se svojim mačem, tako mi bogova starih i novih."

"Ovo je Brienne od Tartha, kći kneza Selwyna, Večernje Zvijezde, koja je služila u Renlyjevoj Duginoj gardi", reče im Catelyn. "Brienne, čast mi je upoznati te sa svojim bratom Ser Edmureom Tullyjem, nasljednikom Rijekotoka. Njegov upravitelj Utherydes Wayn. Ser Robin Ryger i Ser Desmond Grell."

"Počašćen sam", reče Ser Desmond. Drugi ponoviše njegove riječi. Djevojka porumeni, smetena čak i ovom svakidašnjom uljudnošću. Ako ju je Edmure držao neobičnom vrstom gospe, barem je imao pristojnosti da to ne kaže.

"Brienne je bila s Renlyjem kad je umoren, kao i ja," reče Catelyn, "ali nismo imale udjela u njegovoj smrti." Nije htjela govoriti o sjeni, ovdje na otvorenom s ljudima svud naokolo, te mahne rukom prema tijelima. "Tko su ti ljudi koje ste objesili?"

Edmure nelagodno zirne uvis. "Došli su sa Ser Cleosom kad je donio kraljičin odgovor na našu ponudu za primirje."

Catelyn se zaprepasti. "Ubili *ste* poslanike?"

"Lažne poslanike", izjavi Edmure. "Obećali su mir i predali oružje, pa sam im dopustio slobodu unutar zamka, te su tri noći jeli moje meso i pili moju medovinu dok sam razgovarao sa Ser Cleosom. Četvrte noći, pokušali su osloboditi Kraljosjeka." On pokaže uvis. "Ona krupna neman ubila je dva stražara ničim drugim doli svojim debelim rukama, uhvatila ih za vrat i razbila im lubanje jednu o drugu, dok je onaj mršavi momak pokraj njega otvarao Lannisterovu ćeliju komadićem žice. Bogovi ga prokleli. Onaj na kraju bio je neka vrsta prokletog glumca. Rabio je moj glas kad je zapovjedio da se otvore Riječne dveri. Stražari se kunu u to, Enger, Delp i Dugi Lew, sva trojica. Ako mene pitaš, čovjek uopće nije zvučao kao ja, no klipani su svejedno podigli rešetke."

Bilo je to Vražićkovo djelo, slutila je Catelyn; zaudaralo je na onu istu vrstu lukavosti koju je pokazao u Orlovu gnijezdu. Nekoć, proglasila bi Tvriona najmanje opasnim od Lannistera. Sada nije bila tako sigurna. "Kako ste ih uhvatili?"

"Ah, slučajno se dogodilo da nisam bio u zamku. Pregazio sam Pjen-kamen da, ah..."

"Kurvao si se ili bludničio. Nastavi s pričom."

Edmureovi obrazi zažarili su se poput njegove brade. "Bilo je sat prije zore, i tek sam se vraćao. Kad je Dugi Lew vidio moj čamac i prepoznao me, napokon se sjetio zapitati se tko je stajao dolje lajući zapovijedi, i digao dreku."

"Reci mi daje Kraljosjek ponovno uhvaćen."

"Da, premda ne lako. Jaime se dočepao mača, ubio Poula Pemforda i Ser Desmondovog štitonošu Mvlesa, te ranio Delpa tako jako da se meštar Vyman boji kako će i on uskoro umrijeti. Bila je to krvava zbrka. Na zvuk čelika, neki od drugih crvenih plašteva pohitali su da mu se pridruže, i goloruki i naoružani. Objesio sam ih pokraj one četvorice koja su ga oslobodila, a ostale bacio u tamnicu. Jaimea također. Nećemo više bježati. Ovaj put dolje je u tami, ruku i nogu u lancima i zabijen klinom za zid."

"A Cleos Frey?"

"Kune se da nije znao ništa o zavjeri. Tko zna? Čovjek je napola Lannister, napola Frey, i do srži lažljivac. Stavio sam ga u Jaimeovu staru ćeliju u kuli."

"Veliš da je donio uvjete?"

"Ako ih možeš tako nazvati. Neće ti se svidjeti ništa više nego meni, obećavam ti."

"Ne možemo li se nadati kakvoj pomoći s juga, kneginjo Stark?" upita Uthervdes Wayn, upravitelj njezina oca. "Ova optužba za incest... Knez Tywin neće olako pretrpjeti takvu uvredu. Htjeti će isprati mrlju s imena svoje kćeri krvlju njezina optuženika. Knez Stannis to mora uvidjeti. Nema drugog izbora nego da se udruži s nama."

Stannis se udružio s većom i mračnijom silom. "Razgovarajmo o ovim pitanjima kasnije." Catelyn natjera konja da otkasa preko pomičnog mosta, ostavljajući jeziv red mrtvih Lannistera za sobom. Njezin brat držao je korak s njome. Kad su ujahali u vrevu gornjeg dvorišta Rijekotoka, nago djetesce istrči pred konje. Catelyn žestoko povuče uzde da ga izbjegne, osvrćući se u pometnji.

Stotine je pučana bilo primljeno u zamak, te su im dopustili podići gruba skloništa uz zidine. Njihova djeca bijahu svud pod nogama, a dvorište je vrvjelo njihovim kravama, ovcama i kokošima. "Tko su ovi ljudi?"

"Moj narod", odvrati Edmure. "Bojali su se."

Jedino je moj mili brat mogao nagurati sva ta beskorisna usta u zamak koji bi se uskoro mogao naći pod opsadom. Catelyn je znala da je Edmure imao meko srce; ponekad je mislila da mu je glava još mekša. Voljela ga je zbog toga, no ipak...

"Može li se do Robba doprijeti gavranom?"

"On je na bojištu, moja gospo", odvrati Ser Desmond. "Ptica ga ne bi mogla pronaći."

Utherydes Wayn se nakašlje. "Prije nego što nas je ostavio, mladi kralj nas je uputio da vas pošaljemo u Blizance po vašem povratku, kneginjo Stark. Traži da doznate više o kćerima kneza Waldera, kako biste mu pomogli izabrati nevjestu kad dođe vrijeme."

"Snabdjet ćemo te svježim konjima i namirnicama", obeća njezin brat. "Htjet ćeš se osvježiti prije nego što—"

"Želim ostati", reče Catelyn, sjahavši. Nije imala nakanu ostaviti Rijekotok i svog umirućeg oca kako bi Robbu izabirala ženu. *Robb me želi na sigurnom, ne mogu mu to zamjeriti, ali njegove izlike postaju otrcane.* "Dečko", zovne, a neki deran iz staja dotrči da primi uzde njezina konja.

Edmure zamahom sjaše sa svog sedla. Bio je za glavu viši od nje, ali će uvijek ostati njezin mali brat.

"Cat," on će nesretno, "knez Tywin dolazi—"

"Udario je na zapad, da obrani vlastite posjede. Zatvorimo li naše dveri i sklonimo li se iza zidina, moći ćemo ga bez opasnosti promatrati kako prolazi."

"Ovo je tullyjevska zemlja", izjavi Edmure. "Ako Tywin Lannister misli da će je prijeći neokrvavljen, kanim mu očitati žestoku bukvicu."

Istu bukvicu koju si očitao njegovu sinu? Njezin brat je mogao biti tvrdoglav kao riječna stijena kad je njegov ponos bio dirnut, ali nitko od njih neće tako lako zaboraviti kako je Ser Jaime sasjekao Edmureovu vojsku na krvave komadiće posljednji put kad ga je izazvao na bitku. "Nemamo što dobiti, a možemo sve izgubiti susretnemo li kneza Tywina na polju", Catelvn će taktično.

"Dvorište nije mjesto gdje se raspravlja o mojim vojnim planovima." "Kako hoćeš. Gdje ćemo poći?"

Lice njezina brata se smrači. Na trenutak je pomislila da će se rasrditi na nju, ali na koncu on procijedi:

"U božansku šumu. Ako inzistiraš."

Slijedila gaje duž galerije do dveri božanske šume. Edmureov gnjev je uvijek bio mrzovoljna, tmurna pojava. Catelvn je bilo žao što gaje povrijedila, ali pitanje je bilo odveć važno da bi se brinula za njegov ponos. Kad su bili sami pod drvećem, Edmure se okrene prema njoj.

"Nemaš dovoljno snaga da bi se susreo s Lannisterovima na bojnopolju", ona će izravno.

"Kad se sve moje snage okupe, imat ću osam tisuća pješaka i tri tisuće konjanika", reče Edmure.

"Sto znači da će knez Tywin imati gotovo dvostruko više ljudi od tebe."

"Robb je pobijedio u svojim bitkama pod neravnopravnijim okolnostima," odvrati Edmure, "a ja imam plan. Zaboravila si na Roosea Boltona. Knez Tywin ga je porazio na Zelenim rašljama, ali ga nije nastavio proganjati. Kad je knez Tywin pošao u Harrenhal, Bolton je zauzeo Gaz rubina i raskrižje. Ima deset tisuća ljudi. Poslao sam glase Helmanu Tallhartu da mu se pridruži s garnizonom koji je Robb ostavio kod Blizanaca—"

"Edmure, Robb je ostavio te ljude da brane Blizance i pobrinu se da nas knez Walder ne iznevjeri."

"I nije", tvrdoglavo će Edmure. "Frevevi su se hrabro borili u Šaputavoj šumi, a čujemo da je stari Ser Stevron umro kod Volovkriža. Ser Ryman, Crni Walder i ostali s Robbom su na zapadu.

Martyn je bio od velike koristi u izviđanju, a Ser Perwyn je pomogao otpratiti te k Renlyju.

Bogovi smilujte se, što još možemo tražiti od njih? Rob je zaručen za jednu od kćeri kneza Waldera, a čujem da je Roose Bolton oženio drugu. A nisi li ti uzela dvojicu njegovih unuka na odgoj u Oštrozimlje?"

"Štićenik često može postati talac, ako bude potrebno." Nije znala da je Ser Stevron mrtav, ni za Boltonov brak.

"Ako imamo dva taoca viška, to je razlog više zašto se knez Walder neće usuditi prevariti nas. Boltonu trebaju Frevevi ljudi, i Ser Helmanovi također. Zapovjedio sam mu da ponovno zauzme Harrenhal."

"To će sigurno biti krvav posao."

"Da, ali kad jednom zamak padne, knez Tywin neće imati sigurno utočište. Moji vazali branit će gazove Crvenih rašlji od njegova prelaska. Napadne li preko rijeke, skončat će kao Rhaegar kad je pokušao prijeći Trozubac. Bude li oklijevao, naći će se uhvaćen između Rijekotoka i Harrenhala, a kad se Robb vrati sa zapada moći ćemo ga dokončati jednom zauvijek."

Glas njezina brata bio je pun otresitog samopouzdanja, ali Catelvn se zatekne kako priželjkuje da Robb nije odveo njezina strica Bryndena sa sobom na zapad. Crna Riba bio je veteran pola stotine bitaka; Edmure je bio veteran jedne, a ta je bila izgubljena.

"Plan je vrlo dobar", zaključi on. "Knez Tytos to potvrđuje, i knez Jonos također. Kada su se Blackwood i Bracken složili u *bilo čemu* što nije bilo sigurno, pitam te?"

"Bilo kako mu drago." Odjednom je bila umorna. Možda je pogriješila što mu se suprotstavila. Možda je to bio sjajan plan, a njezine slutnje tek ženski strahovi. Željela je dade Ned tu, ili njezin stric Brvnden, ili...

"Jesi li razgovarao s ocem o ovom?"

"Otac nije u stanju da ocjenjuje strategije. Prije dva dana kovao je planove za tvoju udaju za Brandona Starka! Idi ga posjetiti sama ako mi ne vjeruješ. Ovaj plan će upaliti, Cat, vidjet ćeš."

"Nadam se, Edmure. Iskreno se nadam." Poljubila ga je u obraz, da mu pokaže kako to i misli, te poslala svom ocu.

Knez Hoster Tully bio je više-manje onakav kakvog ga je ostavila -u postelji, oronuo, kože blijede i vlažne. Odaja je zaudarala na bolest. Osjećao se neugodan zadah koji su u jednakoj mjeri uzrokovali ustajao znoj i lijekovi. Kad je razgrnula zastore, njezin otac ispusti tih uzdah, a njegove se oči otvore. Piljio je u nju kao da ne može shvatiti tko je i što želi.

"Oče." Ona ga poljubi. "Vratila sam se."

Činilo se da ju je tada prepoznao. "Došla si", šapne slabašno, jedva mičući usnicama.

"Da", ona će. "Robb me poslao na jug, ali požurila sam se natrag."

"Na jug... gdje... Je li Orlovo gnijezdo na jugu, mila? Ne sjećam se... o, drago srce, bojao sam se... jesi li mi oprostila, dijete?" Suze mu poteku niz obraze.

"Nisi ništa učinio što zahtijeva oprost, oče." Pogladi je njegovu mlohavu bijelu kosu i opipala grozničavo čelo. Vrućica ga je još žarila iznutra, unatoč svim meštrovim napicima.

"Ovako je bilo najbolje", šapne njezin otac. "Jon je dobar čovjek, dobar... snažan, dobrotiv... brinut će se za tebe... hoće... i plemenitog roda, slušaj me, moraš, ja sam tvoj otac, tvoj otac... udat ćeš se kad se Cat uda, *hoćeš...*"

On misli da sam Lysa, shvati Catelvn. *Bogovi smilujte se, govori kao daše još nismo udale*. Očeve ruke stezale su njezine, drhteći poput dviju preplašenih bijelih ptica. "Onaj mladac... nevrijedan dječak... ne izgovaraj njegovo ime preda mnom, tvoja dužnost... tvoja mati, ona bi..." Knez Hoster krikne kad ga preplavi grč boli. "O, bogovi oprostite mi, oprostite mi, *oprostite* mi. Moj lijek..." A tada se meštar Vyman pojavio, pridržavajući kalež uz njegove usne. Knez Hoster srkne gust bijeli napitak gorljivo poput djeteta na sisi, te je Catelvn mogla vidjeti kako ga još jednom obuzima mir. "Sad će odspavati, moja gospo", reče meštar kad je kalež bio prazan. Makovo mlijeko ostavilo je gustu bijelu opnu oko očevih usta. Meštar Wyman otare je rukavom.

Catelyn više nije mogla gledati. Hoster Tully je bio snažan muškarac, i ponosan. Boljelo ju je vidjeti ga na što je spao. Izašla je na terasu. Dvorište pod njom bilo je ispunjeno izbjeglicama i kaotično od njihove buke, ali s one strane zidina dvije su rijeke protjecale svježe, neokaljane i beskonačne. *Ono su njegove rijeke, i uskoro će im se vratiti na svom posljednjem putovanju*.

Meštar Vyman slijedio ju je van. "Moja gospo," reče tiho, "ne mogu još dugo odbijati kraj. Trebali bismo poslati jahača za njegovim bratom. Ser Brynden bi želio da je tu."

"Da", reče Catelyn, glasom promuklim od tuge.

"I kneginja Lysa također, možda?"

"Lysa neće doći."

"Ako joj vi sami pišete, možda..."

"Stavit ću par riječi na papir, ako će vas to zadovoljiti." Pitala se tko je bio Lysin "nevrijedni mladac". Neki mladi štitonoša ili putujući vitez, vjerojatno... iako po žestini kojom mu se knez Hoster protivio, mogao je biti trgovčev sin ili šegrt niskog roda, čak i pjevač. Lysa je uvijek previše voljela pjevače. *Ne smijem je kriviti. Jon Arryn je bio dvadeset godina stariji od našeg oca, ma kako plemenit bio.*

Kula koju joj je njezin brat dao na upotrebu, bila je ista ona kula koju su ona i Lysa dijelile kao djevojke. Bit će dobro ponovno spavati na pernatoj postelji, s toplom vatricom u ognjištu; kad otpočine, svijet će se činiti manje sumornim.

Ali pred svojim odajama zatekla je Utherydesa Wayna kako je čeka s dvije žene odjevene u sivo, lica zakukuljenih, izuzev očiju. Catelvn je odmah znala tko su one. "*Ned?*"

Sestre spustiše poglede. Utherydes reče: "Ser Cleos ga je doveo iz Kraljeva grudobrana, moja gospo." "Odvedite me k njemu", zapovjedi ona.

Izložili su ga na stolu s nogarima i pokrili barjakom, bijelim barjakom kuće Stark s njegovim sivim grbom sa strahovukom. "Htjela bih ga vidjeti", reče Catelvn.

"Samo su kosti preostale, moja gospo." "Htjela bih ga vidjeti", ponovi ona. Jedna od sestara presavije barjak.

Kosti, pomisli Catelvn. *Ovo nije Ned, ovo nije čovjek kojeg sam ljubila, otac moje djece.* Njegove su ruke bile privijene na grudima, koštani prsti omotani oko balčaka nekog mača, ali to nisu bile Nedove ruke, tako snažne i pune života. Odjenuli su kosti u Nedovu surku, u fini bijeli baršun sa značkom strahovuka iznad srca, ali ništa nije preostalo od toplog mesa na kojem je njezina glava počivala toliko mnogo noći, od ruku koje su je držale. Glava je bila pričvršćena za tijelo tankom srebrnom žicom, ali jedna lubanja toliko nalikuje na drugu, a u onim praznim dupljama ona nije pronašla ni traga od tamnih sivih očiju njezina gospodara, očiju koje su znale biti meke poput magle i tvrde poput kamena. *Dali su njegove oči vranama*, sjeti se.

Catelvn se okrene od njega. "Ovo nije njegov mač."

"Led nam nije vraćen, moja gospo", reče Uthervdes. "Samo kosti kneza Eddarda."

"Predmnijevam da moram zahvaliti kraljici čak i na tome." "Zahvalite Vražičku, moja gospo. To je bilo njegovo djelo."

Jednog dana zahvalit ću im svima. "Hvala vam na vašoj službi, sestre," reče Catelvn, "ali moram vam postaviti novu zadaću. Knez Eddard je bio Stark, i njegove se kosti moraju pokopati pod Oštrozimljem." *Načinit će mu kip, kameni portret koji će sjediti u mraku sa strahovukom pred nogama i mačem preko koljena.* "Pobrinite se da sestre dobiju svježe konje, i sve što im je potrebno za put", reče ona Uthervdesu Waynu. "Hal Mollen će ih otpratiti u Oštrozimlje. To je njegova dužnost kao zapovjednika straže." Zurila je u kosti koje su bile sve što je preostalo od njezina gospodara i njezine ljubavi. "Sad me ostavite, svi vi. Željela bih ostati noćas sama s Nedom."

Žene u sivom pognu glave. *Nijeme sestre ne obraćaju se živima*, tmurno se prisjeti Catelvn, *ali neki vele da mogu govoriti s mrtvima.* A kako im je na tome zavidjela...

daenerys

Zastori su je štitili od prašine i vreline ulica, ali nisu je mogli zaštititi od razočaranja. Dany se uspne unutra umorno, sretna što se sklonila od mora qarhijskih očiju. "S puta," vikne Jhogo na gomilu sa sedla, zapucketaвши bičem, "s puta, s puta Majci Zmajeve."

Počivajući na hladnim satenskim jastucima, Xaro Xhoan Daxos naliže vino crveno poput rubina u jednake pehare od nefrita i zlata, a njegove su ruke bile sigurne i mirne unatoč njihanju velike nosiljke. "Vidim duboku tugu ispisanu na vašem licu, moje svjetlo ljubavi." Ponudi joj pehar.

"Može li to biti tuga izgubljenog sna?"

"Odgođenog sna, ništa više." Danyn uski srebrni ovratnik žuljao joj je vrat. Otkopča ga i baci u stranu. U ovratnik bijaše umetnut čarobni ametist za koji se Xaro kleo da će je štititi od svih otrova. Čistokrvni su bili ozloglašeni zbog nudenja otrovnog vina onima koje su držali opasnima, ali Dany nisu ponudili ni kalež vode. *Ni u jednom me času nisu vidjeli kao kraljicu*, pomisli ogorčeno. *Bila sam tek poslijepodnevena zabava, konjska djevojka s neobičnim mezimcem.*

Rhaegal zasikće i zarije oštre crne pandže u njezino golo rame dok je Dany pružala ruku za vinom. Trgnuvši se, ona ga prebaci na drugo rame, gdje je mogao grepsti njezinu haljinu umjesto kože. Bila je odjevena na qarhijski način. Xaro ju je upozorio da Ustoličeni nikad neće poslušati Dothrakijku, te se pobrinula da izađe pred njih u lepršavom zelenom brokatu s jednom dojkom razgoličenom, srebrnim sandalama na nogama, s pojasom od crnih i bijelih bisera oko struka. *Koliko su mi pomoći obećali, mogla sam doći naga. Možda sam i trebala.* Pila je obilno. Vino je imalo okus voća i vrućih ljetnih dana.

Potomci drevnih kraljeva i kraljica Qartha, Čistokrvni, zapovijedali su Gradskom gardom i flotom kićenih galija koje su vladale tjesnacima između mora. Daenerys Targarven željela je tu flotu, ili dio nje, te neke od vojnika, također. Prinijela je tradicionalnu žrtvu u Hramu pamćenja, ponudila tradicionalno mito Čuvaru Duge liste, poklala tradicionalno lotos-drvo Otvaraču Vrata, i napokon primila tradicionalne modre svilene papuče koje su je pozivale u Dvoranu tisuću prijestolja. Čistokrvni su saslušali njezine molitve s visokih drvenih stolaca svojih predaka, koji su se uzdizali u vijugavim redovima od mramornog poda do visokog kupolastog svoda oslikana prizorima qarthske iščezle slave. Stolci bijahu golemi, čudesno izrezbareni, blistavi od pozlate i optočeni jantarom, oniksom, lazurnim kamenom i nefritom, svaki drugačiji i bajoslovniji. No ljudi koji su sjedili na njima, doimali su se tako mlitavima i umornima od svijeta da su mogli i spavati. *Slušali su, ali nisu čuli, niti marili*, pomisli ona. *Zaista su pravi Mliječni ljudi. Nikad mi nisu kanili pomoći. Došli su jer su bili znatiželjni. Došli su jer im je bilo dosadno, a zmaj na mom ramenu zanimao ih je više od mene.*

"Recite mi riječi Čistokrvnih", ponuka je Xaro Xhoan Daxos. "Recite mi što su kazali kad su ražalostili kraljicu mog srca."

"Rekli su ne." Vino je imalo okus mogranja i ljetnih dana. "Rekli su to s velikom uljudnošću, dakako, ali pod svim tim ljupkim riječima, i dalje je ostalo ne."

"Jeste li im laskali?"

"Besramno."

"Jeste li plakali?"

"Krv zmaja ne plače", ona će mrzovoljno.

Xaro uzdahne. "Trebali ste plakati." Qarthijci su plakali često i lako; držalo se to obilježjem civilizirana čovjeka. "Što su rekli ljudi koje smo kupili?"

"Mathos nije rekao ništa. Wendello je hvalio kako sam govorila. Gizdelin me odbio s ostalima, ali je poslije plakao."

"Avaj, kako su Oarthijci vjerolomni." Sam Xaro nije bio Čistokrvni, ali joj je savjetovao koga da podmiti i koliko da ponudi. "Tlačite, plačite, za izdajom ljudi."

Dany bi radije plakala za svojim zlatom. Zlato koje je ponudila Mathosu Mallarawanu, Wendellou Qar Deethu, i Egonu Emerosu Gizdelinu moglo joj je kupiti čitav brod i unajmiti dvadeset plaćenika. "Što ako pošaljem Ser Joraha da *zatraži* povrat mojih darova?" upita ona.

"Što ako Žalosnik dođe u moju palaču jedne noći i umori vas dok spavate?" reče Xaro. Žalosnici bijahu drevni sveti ceh ubojica, tako nazvani jer bi uvijek šapnuli, "Jako mi je žao", svojim žrtvama prije nego što bi ih ubili. Za Qarthijce se moglo svašta reći, ali sigurno ne da su nepristojni. "Mudro se kaže daje lakše izmusti mlijeko iz kamene krave Farosa nego izmusti zlato iz Čistokrvnog."

Dany nije znala gdje se nalazio Faros, ali činilo joj se daje Qarth pun kamenih krava. Trgovački prinčevi, koji su se neizmjereno obogatili pomorskom trgovinom, bijahu podijeljeni na tri ljubomorne frakcije: Drevni ceh trgovaca mirodijama, Turmalinsko bratstvo i Trinaestoricu, koji-ma je pripadao Xaro. Svaka se nadmetala s ostalima za prevlast, a sve tri beskonačno su se borile s Čistokrvnima. A nad svima bijahu vješci, sa svojim modrim usnama i strahotnim moćima, rijetko viđenim ali strašnim.

Bila bi izgubljena bez Xara. Zlato koje je protratila da otvori vrata Dvorane tisuću prijestolja bilo je većinom proizvod trgovčeve velikodušnosti i brzog uma. Kako su se glasine o živim zmajevima širile istokom, sve je više tragača dolazilo saznati je li priča istinita - a Xaro Xhoan Daxos pobrinuo se da i plemeniti i ponizni ponude kakav zalag Majci Zmajeve.

Potočić koji je potekao, uskoro je prerastao u bujicu. Trgovački kapetani donosili su čipku iz Myra, škrinje šafrana iz Yi Tia, jantar i zma-jevsko staklo iz Asshaija. Trgovci su nudili vreće novca, zlatari prstenje i lance. Frulaši su svirali za nju, akrobati se prevrtali i žongleri žonglirali, dok su je ličiocu umatali u boje za koje nije ni znala da postoje. Nekoliko Jogos Nhaia poklonilo joj je prugastu zebru, crno-bijelu i divlju. Neka joj je udovica donijela sasušeno truplo svog muža, prekriveno koricom posrebrene lišće; za takve se ostatke vjerovalo da imaju veliku moć, posebno ako je preminuo bio čarobnjak, kao što je ovaj bio. A Turmalinsko bratstvo nametnulo joj je krunu izrađenu u obliku troglavog zmaja; navoji bijahu od žutog zlata, krila srebrna, glave izrezbarene iz nefrita, bjelokosti i oniksa.

Kruna je bila jedini dar koji je zadržala. Ostalo je prodala, da skupi bogatstvo koje je potrošila na Čistokrvne. Xaro bi bio prodao i krunu - Trinaestorica bi se pobrinula da dobije ljepšu, kleo se - ali Dany je to zabranila. "Vyseris je prodao krunu moje majke, i ljudi su ga zvali prosjakom. Zadržat ću ovu, kako bi me ljudi zvali kraljicom." I to je učinila, iako ju je od njezine težine bolio vrat.

Iako okrunjena, još uvijek sam prosjakinja, pomisli Dany. *Postala sam najsajinija prosjakinja na svijetu, ali ipak prosjakinja*. Mrzila je to, kao što je vjerojatno mrzio njezin brat. *Sve one godine bježanja od grada dograda jedan korak ispred Uzurpatorovih noževa, moleći za pomoć arhonte, prinčeve i magistre, kupujući hranu laskanjem. Morao je znati kako su mu se rugali. Nije ni čudo što je postao tako gnjevan i ogorčen*. Na koncu ga je to izludilo. *I meni će učiniti isto ako to dopustim*. Dio nje nije ništa toliko želio nego odvesti svoj narod natrag u Vaes Tolorro, i učiniti da mrtvi grad procvjeta. *Ne, to je poraz. Imam nešto što Viserys nije imao. Imam zmajeve. Zmajeve čine sve tako drugačijim*.

Pogradi Rhaegala. Zeleni zmaj sklopi svoje zube oko mesa njezine ruke i žestoko gricne. Vani, velebnici je grad mrmljao, brujao i ključao, sve njegovo bezbrojno mnoštvo glasova stapalo se u jedan dubok zvuk nalik na valjanje mora. "S puta, vi Mliječnici ljudi, s puta Majci Zmajeve", vikao je Jhogo, a Oarthijci su se micali s puta, iako su možda volovi imali više s tim nego njegov glas. Kroz zastore koji su se njihali, Dany bi ga opazila s vremena na vrijeme kako jaše na svom sivom pastuhu. Povremeno bi kvrcnuo jednog od volova bičem sa srebrnim drškom koji mu je darovala. Aggo ju je štitio s druge strane, dok je Rakharo jahao za povorkom, motreći lica u gomili ne bi li *zapazio* bilo kakav znak opasnosti. Ser Joraha je danas ostavila za sobom, da čuva njezine ostale

zmajeve; prognani vitez protivio se ovoj ludosti od početka. *Nikome ne vjeruje*, sjeti se ona, / *možda s dobrim razlogom*.

Dok je Dany podizala svoj pehar, Rhaegal onjuši vino i povuče glavu natrag, sikćući. "Vaš zmaj ima dobar nos." Xaro otare usnice. "Vino je obično. Vele da s one strane Nefritskog mora spravljaju zlatnu berbu tako finu da jedan gutljaj učini da sva ostala vina imaju okus poput octa. Uzmimo moju barku užitaka i pođimo u potragu za njom, vi i ja."

"Sjenica spravlja najbolje vino na svijetu", izjavi Dany. Knez Redwyne se borio za njezina oca protiv Uzurpatora. Sjećala se da je bio jedan od nekolicine koji su ostali vjerni do kraja. *Hoće li se boriti i za mene?* Nije mogla biti sigurna nakon toliko godina. "Dodite sa mnom u Sjenicu, Xaro, i dobit ćete najbolje berbe koje ste ikad okusili. Ali morat ćemo poći ratnim brodom, a ne barkom užitaka."

"Nemam ratnih brodova. Rat je loš za trgovinu. Mnogo puta sam vam rekao, Xaro Xhoan Daxos je čovjek od mira."

Xaro Xhoan Daxos je čovjek od zlata, pomisli ona, *a zlato će mi kupiti sve brodove i mačeve koje trebam*. "Nisam tražila da podignete mač, samo da mi posudite brodove."

On se skromno osmijehne. "Trgovačkih brodova imam nekoliko, to je istina. Tko može znati koliko? Jedan se možda čak i sada potapa u kakvom olujnom kutku Ljetnog mora. Sutradan, drugi će pasti u ruke gusarima. Idućeg dana, jedan od mojih kapetana možda pogleda bogatstvo, u svom tovarnom prostoru i pomisli: *Sve bi ovo trebalo pripadati meni*. Takve su opasnosti trgovine. Pa, što dulje razgovaramo, to manje brodova vjerojatno imam. Bivam siromašniji svakim trenom."

"Dajte mi brodove i ja ću vas ponovno učiniti bogatim."

"Udajte se za mene, blistava svjetlosti, i plovite na lađi mog srca. Ne mogu spavati noćima misleći na vašu ljepotu."

Dany se osmijehne. Xarove cvjetne izjave strasti zabavljale su je, ali njegovo ponašanje nije se slagalo s riječima. Dok je Ser Jorah jedva uspijevao odvojiti oči od njezine gole dojke dok joj je pomagao smjestiti je u palankin, Xaro bi se jedva udostojio primijetiti je, čak i u ovim bliskim okolnostima. A ona je vidjela lijepe dječake koji su okruživali trgovačkog princa, lepršajući kroz njegovu palaču u komadićima svile. "Dražesno zborite, Xaro, ali pod vašim riječima čujem još jedno *ne*."

"Ovo Željezno prijestolje o kojem govorite zvuči čudovišno hladno i kruto. Ne mogu podnijeti pomisao da nazubljene bodlje režu vašu ljupku kožu." Dragulji u Xarovu nosu davali su mu izgled kakve neobične svjetlucave ptice. Njegovi duguljasti, otmjeni prsti mahnuše odbacujući pomisao.

"Neka ovo bude vaše kraljevstvo, najsjajnija kraljice, i dopustite mu da vam budem kralj. Dat ću vam prijestolje od zlata, ako želite. Kad Qarth počne gubiti čar, možemo putovati po Yi Tiju i tragati za sanjarskim gradom pjesnika, i pijuckati vino mudrosti iz mrtvačeve lubanje."

"Kanim otploviti u Westeros, i piti vino osvete iz Uzurpatorove lubanje." Počeška Rhaegala ispod jednog oka, a njegova se nefritsko zelena krila rastvore na trenutak, uskomešavši miran zrak u palankinu.

Jedna jedina savršena suza klizne niz obraz Xara Xhoana Daxosa. "Zar vas ništa neće odvratiti od ove ludosti?"

"Ništa", reče ona, želeći da bude onako sigurna kao što je zvučala. "Kad bi mi svaki od Trinaestorice posudio deset brodova—"

"Imali biste stotinu i trideset brodova, ali ne i posadu koja bi na njima plovila. Pravednost vaše stvari ništa ne znači običnom puku Qartha. Zašto bi moji mornari marili tko sjedi na prijestolju nekog kraljevstva na rubu svijeta?"

"Platit ću im da mare."

"Kojim novcem, ljupka zvijezdo moga neba?"

"Zlatom koje donose tražitelji."

"To možete učiniti," dozvoli Xaro, "ali toliko revnosti bit će skupo. Morat ćete ih platiti daleko više od mene, a cijeli se Oarth smije mojoj pogubnoj širokogrudnosti."

"Ako mi Trinaestorica na žele pomoći, možda bih trebala zamoliti Ceh trgovaca začinima ili Turmelinsko bratstvo?"

Xaro lijeno slegne ramenima. "Neće vam dati ništa osim laskanja i laži. Trgovci začinima licemjeri su i hvalisavci, a Bratstvo je puno gusara."

"Onda moram poslušati Pyata Preea, i poći vješcima."

Trgovački princ se naglo uspravi. "Pyat Pree ima modre usne, a istina je da modre usne govore jedino laži. Poslušajte mudrost onog koji vas ljubi. Vješci su zlobna stvorenja koja jedu prašinu i piju sjene. Ništa vam neće dati. Nemaju što dati."

"Ne bih morala tražiti vješčevu pomoć kad bi mi moj prijatelj Xaro Xhoan Daxos dao što želim."

"Dao sam vam svoj dom i ognjište, zar vam oni ništa ne znače? Dao sam vam miomirise i mogranje, majmune koji se prevrću i zmije koje sik-ću, svitke iz izgubljene Valvrije, glavu idola i stopalo guje. Dao sam vam ovaj palankin od ebanovine i zlata, te jednak par volova da ga nose, jednog bijelog poput slonovače, a drugog crnog poput ahata, s rogovima optočenim draguljima."

"Da", reče Dany. "Ali ja sam htjela brodove i vojnike."

"Nisam li vam dao vojsku, najljepkija od svih žena? Tisuću vitezova, svaki u blistavu oklopu."

Oklopi bijahu načinjeni od srebra i zlata, vitezovi od nefrita, berila, oniksa i turmalina, od jantara, opala i ametista, svaki visok kao njezin mali prst. "Tisuću dražesnih vitezova," reče ona, "ali nisu od one vrste koje se neprijatelji boje. A moji volovi ne mogu me prenijeti preko vode, ja—zašto se zaustavljamo?" Volovi su zamjetno usporili.

"*Khaleesi*", Aggo zovne kroz zastore dok se palankin trzajem naglo zaustavio. Dany se prevrne na lakat kako bi se nagnula van. Bijahu na rubu bazara. Put ispred njih bijaše zakrčen čvrstim zidom ljudi. "Što li gledaju?"

Jhogo dojaše k njoj. "Vatrenog maga, *Khaleesi*," "Želim vidjeti."

"Onda morate." Dothraki joj ponudi ruku. Kad ju je prihvatila, on je povuče na konja i posljedne preda se, odakle je mogla vidjeti iznad glava gomile. Vatreni mag čarolijama je proizveo ljestve u zraku, puc-ketave narančaste ljestve od nemirnog plamena koje su se, ni o što oslonjene, uzdizale poda bazara, prema visokom rešetkastom krovu.

Većina gledatelja, primijetila je, nije bila iz grada: vidjela je mornare s trgovačkih brodova, trgovce pristigle karavanama, prašnjave ljude iz crvene pustinje, lutajuće vojnike, zanatlije, trgovce robljem. Jhogo provuče jednu ruku oko njezina struka i nagne se bliže. "Mliječni ljudi ga se klone. *Khaleesi*, vidite li djevojku u pustenom šeširu? Ondje pokraj debelog svećenika. Ona je—"

"—džeparica", dovrši Dany. Nije ona bila mažena gospa, slijepa za takve stvari. Vidjela je dovoljno džepara na ulicama Slobodnih gradova, tijekom godina koje je provela s bratom bježeći od Uzurpatorovih unajmljenih noževa.

Mag je gestikulirao, tjerajući plamenove sve više i više širokim *zamasima* ruku. Dok su promatrači izvijali vratove uvis, džepari su se provlačili kroz gužvu, skrivajući male oštrice u svojim dlanovima. Oslobađali bi imućne njihova novca jednom rukom dok bi drugom pokazivali uvis.

Kad su ognjene ljestve bile četrdeset stopa visoko, mag poleti naprijed i počne se uspinjati po njima, verući se ruku za rukom hitro poput majmuna. Svaka prečka koju bi taknuo, rasplinula bi se za njim, ostavljajući ne više od pramena srebrnog dima. Kad je stigao na vrh, ljestve su nestale, a i on.

"Lijepa lukavština", izjavi Jhogo s divljenjem.

"Nije lukavština", reče neka žena na zajedničkom jeziku.

Dany nije primijetila Ouaithe u gomili, no ondje je stajala, očiju vlažnih i blistavih iza neumoljivo crvene lakirane maske. "Što mislite time reći, moja gospo?"

"Prije pola godine, taj je čovjek jedva mogao probuditi vatru iz zmajevskog stakla. Imao je nešto malo vještine s prahom i divljom vatrom, dovoljno da zadivi gomilu dok bi njegovi džepari obavljali svoj posao. Mogao je hodati po vrućoj žeravici i činiti da plamteće ruže cvjetaju u zraku, ali nije mogao težiti za penjanjem ognjenim ljestvama ništa više nego što se običan ribar može nadati da će uloviti orijašku lignju u svoje mreže."

Dany s nelagodom pogleda onamo gdje su ljestve ranije stajale. Sada je čak i dima nestalo, a gomila se počela razilaziti, svaki čovjek odlazeći za svojim poslom. Za koji trenutak mnogi će pronaći svoje plosnate i prazne novčanike. "A sada?"

"Sada njegove moći rastu, *Khaleesi*. A vi ste tomu razlog." "Ja?" Ona se nasmije. "Kako je to moguće?"

Žena korakne bliže, te položi dva prsta na Danyn zglob. "Vi ste Majka Zmajeve, zar ne?"

"Jest, i nikakav okot sjenki ne može je dotaknuti." Jhogo otjera Ouaithine prste drškom svog biča.

Žena učini korak natrag. "Morate ostaviti ovaj grad što prije, Daenerys Targaryen, inače vam nikad neće biti dopušteno da ga ostavite."

Danyn zglob još je bridio na mjestu gdje ju je Ouaithe dotakla. "Kamo biste htjeli da odem?" upita ona.

"Da biste otišli na sjever, morate putovati na jug. Da biste stigli na *zapad*, morate ići na istok. Da biste išli naprijed, morate ići natrag, a da biste dotakli svjetlo, morate poći podno sjene."

Asshai, pomisli Dany. *Ona želi da odem u Asshai*. "Hoće li mi Asshai dati vojsku?" *zatraži* ona.

"Hoće li biti zlata za mene u Asshaiju? Hoće li biti brodova? Čega ima u Asshaiju što ne mogu naći u Oarthu?"

"Istine", reče žena pod maskom. I naklonivši se, iščezne u gomili.

Rakharo prezirno frkne kroz svoj ovješeni crni brk. "*Khaleesi*, bolje je čovjeku gutati škorpione nego vjerovati okotu sjenki, koji se ne usuđuje pokazati svoje lice pod suncem. To je poznato."

"To je poznato", složi se Aggo.

Xaro Xhoan Daxos slušao je cijeli razgovor sa svojih jastuka. Kad se Dany uspela natrag u palankin pokraj njega, on reče: "Vaši divljaci su mudriji nego što to znaju. Onakve istine koje Asshai čuvaju neće vas natjerati na smijeh." Tada joj ponudi još jedan kalež vina i stane govoriti o ljubavi, požudi i ostalim tricama cijelim putem do njegove vile.

U tišini svojih odaja, Dany svuče raskošnu odjeću i odjene široku halju od purpurne svile. Njezini su zmajevi bili gladni, te im ona isjecka zmiju i ispeče komadiće na žeravniku. *Rastu*, shvati dok ih je promatrala kako škljocaju zubima i prepiru se oko pocrnjelog mesa. *Sigurno teže dvostruko više nego u Vaes Tolorru*. Unatoč tome, proći će godine prije nego što budu dovoljno veliki da počnu ratovati. *A mora ih se dobro uvježbati, inače će mi opustošiti kraljevstvo*. Uza svu svoju targarvensku krv, Dany nije imala pojma kako se uvježbava zmaj.

Ser Jorah Mormont dođe k njoj kad je sunce zapadalo. "Čistokrvni su vas odbili?"

"Kao što ste i rekli da hoće. Dođite, sjednite, dajte mi svoj savjet." Dany ga povuče na jastuke pokraj sebe, a Jhiqui im donese zdjelu purpurnih maslina i luka utopljenih u vinu.

"Nećete dobiti pomoć od ovog grada, *Khaleesi*." Ser Jorah uzme komad luka između palca i kažiprsta. "Iz dana u dan sve sam više uvjeren u to. Čistokrvni ne vide dalje od zidina Qartha, a Xaro..."

"Ponovno me pitao hoću li se udati za njega."

"Da, a znam i zašto." Vitez se namršti, a njegove se teške crne obrve spoje iznad duboko usađenih očiju.

"Sniva o meni, danju i noću." Ona se nasmije.

"Oprostite mi, moja kraljice, ali on sniva o vašim zmajevima."

"Xaro me uvjerava da u Oarthu muškarac i žena zadrže vlastiti imetak nakon što se vjenčaju. Zmajevi su moji." Ona se osmjehne dok je Drogon dolazio skakućući i lepršajući krilima preko mramornog poda kako bi dopuzao na jastuk pokraj nje.

"Govori istinu što se toga tiče, ali jednu je stvar zanemario spomenuti. Qarthijci imaju neobičan vjenčani običaj, moja kraljice. Na dan njihova sjedinjenja, žena može zatražiti zalog ljubavi od svog muža. Što god da zaželi od njegovih svjetovnih dobara, on joj mora ustupiti. A i on može zatražiti isto to od nje. Jedna se stvar može *zatražiti*, ali što god se imenuje, ne smije se odbiti."

"Jedna stvar", ponovi ona. "I ne može se odbiti?"

"S jednim zmajem, Xaro Xhoan Daxos bi vladao ovim gradom, ali jedan brod bi malo unaprijedio naše planove."

Dany je grickala luk i skrušeno razmišljala o varljivosti ljudi. "Prošli smo bazarom na povratku iz Dvorane tisuću prijestolja", reče ona Ser Jorahu. "Ouaitha je bila ondje." Isprispovjedila mu je o vatrenom magu i ognjenim ljestvama, i o tome što joj je žena u crvenoj maski rekla. "Rado bih ostavio ovaj grad, istinu govoreći", izusti vitez kad je za vršila. "Ali ne bih otišao u Asshai."

"Kamo onda?" "Na istok", reče on.

"Čak sam i ovdje pola svijeta daleko od svog kraljevstva. Odem li imalo dalje na istok, možda nikad ne pronađem put kući u Zapadne zemlje."

"Odete li na *zapad*, vaš život je u opasnosti."

"Kuća Targarven ima prijatelje u Slobodnim gradovima", podsjeti ga ona. "Iskrenije prijatelje od Xara ili Čistokrvnih."

"Ako mislite na Illyrija Mopatisa, sumnjam. Za dovoljno zlata, Illyrio bi vas prodao jednako brzo kao što bi prodao roba."

"Moj brat i ja bili smo gosti u Illyriovoj vili pola godine. Da nas je kanio prodati, mogao je to učiniti onomad."

"Pa i prodao vas je", reče Ser Jorah. "*Khal Drogu*."

Dany porumeni. Govorio je istinu, ali njoj se nije sviđala britkost kojom je to iznio. "Illyrio nas je štitio od Uzurpatorovih noževa, i vjerovao u bratovu stvar."

"Illyrio ne vjeruje ni u što osim u Illyrija. Izjelice su pohlepni ljudi u pravilu, a magistri su podmukli. Illyrio Mopatis je i jedno i drugo. Što zaista znate o njemu?"

"*Znam* da mi je darovao zmajeva jaja."

On frkne. "Da je znao da će se izleći, sam bi sjedio na njima."

To je primora da se osmijehne protiv svoje volje. "O, ne sumnjam u to, ser. Poznajem Illyrija bolje nego što mislite. Bila sam dijete kad sam ostavila njegovu vilu u Pentosu da se udam za svoje sunce i zvijezde, ali nisam bila ni gluha ni slijepa. A sada nisam dijete."

"Čak i da je Illyrio bio prijatelj kojim ga smatrate," tvrdoglavo će vitez, "on nije dovoljno moćan da vas sam ustoliči, ništa više nego što je mogao vašeg brata."

"Bogat je", reče ona. "Ne tako bogat kao Xaro, možda, ali dovoljno bogat da unajmi brodove za mene, i ljude također."

"Plaćenici imaju svoje koristi," prizna Ser Jorah, "ali nećete osvojiti prijestolje svog oca talogom Slobodnih gradova. Ništa ne povezuje slomljeno kraljevstvo tako brzo kao osvajački neprijatelj na njegovu tlu."

"Ja sam njihova zakonita kraljica", pobuni se Dany.

"Vi ste neznanka koja se kani iskrcati na njihovim obalama s vojskom tuđinaca koji ne umiju čak ni govoriti zajedničkim jezikom. Knezovi Zapadnih zemalja vas ne poznaju, i imaju više razloga da vas se boje i da vam ne vjeruju. Morate ih pridobiti prije nego što odjedrite. Nekolicinu barem."

"A kako ću to učiniti odem li na istok kao što savjetujete?"

On pojede maslinu i ispljune košticu na svoj dlan. "Ne znam, Vaša Milosti," prizna, "ali znam da što duže ostanete na jednom mjestu, to će vašim neprijateljima biti lakše pronaći vas. Ime *Targaryen* još uvijek ih plaši, toliko da su poslali čovjeka da vas ubije kad su dočuli da ste trudni. Sto će učiniti kad doznaju za vaše zmajeve?"

Drogon se sklopčao pod njezinom rukom, vruć poput kamena koji se cijeli dan pržio na plamtećem suncu. Rhaegal i Viserion borili su se oko komadića mesa, gurajući jedan drugog svojim krilima dok im je dim siktao iz nozdrva. *Moja gnjevna djeca*, pomisli ona. *Ne smije ih zadesiti zlo*. "Komet me doveo u Qarth s razlogom. Nadala sam se da ću ovdje pronaći svoju vojsku, ali čini se da se to neće dogoditi. Što mi drugo preostaje, pitam se?" *Bojim se*, shvati, *ali moram biti hrabra*. "Kad sutra osvane, morate poći k Pyatu Preeu."

tyrion

Djevojčica nijednom nije zaplakala. Iako mlada, Myrcella Baratheon bila je rođena princeza. I Lannisterica, unatoč njezinu imenu, podsjeti se Tyrion, Jaimeova krv koliko i Cerseina. Dakako, osmijeh joj je bio malko drhtav dok su se njezina braća opraštala od nje na palubi *Morske brzice*, ali djevojčica je znala reći prikladne riječi, te ih je izgovorila s hrabrošću i dostojanstvom. Kad je došlo vrijeme za odlazak, princ Tommen bio je taj koji je plakao, a Mvrccella ga je tješila. Tyrion je gledao oproštaj s visoke palube *Malja kralja Roberta*, vелеbne ratne galije od četiri stotine vesala. *Robov malj*, kako su ga njegovi veslači zvali, tvorit će glavnu snagu Myrcelline pratnje. *Lavlja zvijezda*, *Smjeli vjetar* i *Kneginja Lyanna* plovit će s njom također.

Tyrion se osjećao više nego nelagodno odjeljujući tako velik dio njihove ionako nedostatne flote, koja bijaše posve ispražnjena gubitkom svih onih brodova koji su odjedrili s knezom Stannisom u Zmajev kamen i nikad se nisu vratili, ali Cersei nije htjela ni čuti za manju pratnju. Možda je bila mudra. Ako djevojčicu zarobe prije nego što stigne u Sunčevo koplje, Dornski savez će se raspasti. Dosad Doran Martell nije učinio ništa više doli pomaknuo svoje snage u gorske prijelaze, gdje je prijetnja mogla nagnati neke od knezova Međe da razmisle kome duguju vjernost i pokolebati Stannisa u maršu na sjever. Međutim, bio je to čisti privid. Martellovi ne bi zapravo nikad krenuli u pravu bitku osim ako sam Dorne ne bi bio napadnut, a Stannis nije bio tako velika budala. *Iako neki od njegovih vazala možda jesu*, pomisli Tvriion. *Trebam to držati na umu.*

On pročisti grlo. "Znate vaše zapovijedi, kapetane."

"Znam, moj gospodaru. Moramo slijediti obalu, imajući uvijek kopno na vidiku, sve dok ne stignemo do Rta napukle pandže. Odatle moramo krenuti preko Uskog mora prema Braavosu. Ni u kom slučaju ne smijemo ploviti u blizini Zmajeva kamena."

"A ako naši neprijatelji svejedno nabasaju na vas?"

"Naide li ijedan brod, moramo ga ili otjerati ili uništiti. Ako ih bude i više, *Smjeli vjetar* će prodrijeti do *Morske brzice* da je zaštiti dok će os-tatak flote zapodjenuti bitku."

Tyrion kimne. Ako dođe do najgoreg, mala *Morska brzica* trebala bi uspjeti pobjeći potjeri. Mali brod s velikim jedrima bio je brži nego ikoji ratni brod na moru, ili je barem tako tvrdio njezin kapetan. Kad jednom Mvrccella stigne u Braavos, trebala bi biti na sigurnom. Slao je Ser Arysa Oakhearta kao njezin zakleti štit, i unajmio Braavosije da je odvedu ostatak puta do Sunčeva koplja. Knez Stannis će oklijevati u buđenju gnjeva najvećeg i najmoćnijeg od Slobodnih gradova. Putovanje iz Kraljeva grudobrana do Dornea preko Braavosa teško se moglo nazvati najizravnijom rutom, ali *bilo je* najsigurnije... ili se barem tako nadao.

Da knez Stannis zna za ovu plovidbu, ne bi mogao izabrati povoljnije vrijeme da pošalje svoju flotu na nas. Tvriion virne natrag gdje se Bujica ulijevala u Zaljev Crnovode i osjeti olakšanje kad ne ugleda ni znaka od jedara na širokom zelenom obzoru. U posljednjem izvještaju, baratheonska je flota još ležala nedaleko od Krajoluje, gdje je Ser Cortnay Penrose nastavljao prkositi osvajačima u ime pokojnog Renlvja. U međuvremenu, Tvriionove kule s čekrcima stajale su tri četvrtine dovršene. Čak i sada ljudi su podizali teške kamene blokove na mjesto, nedvojbeno ga proklinjući što ih tjera raditi tijekom svetkovine. Neka proklinju. *Još četrnaest dana, Stannise, to je sve što tražim. Još četrnaest dana i bit će svršeno.*

Tvrion je promatrao svoju nećakinju kako kleči pred velikim septo-nom kako bi primila njegov blagoslov za put. Sunčeva svjetlost zahvatila je njegovu kristalnu krunu i prosula duge po Mvrcellinu uzdignutu licu. Buka s riječne obale onemogućavala je da se čuju molitve. Nadao se da bogovi imaju oštrije uši. Veliki septon bijaše debeo poput kuće, te pompozniiji i zamorniji čak i od Pycella. *Dosta, starce, završi s tim*, pomisli Tyrion razdražljivo. *Bogovi imaju pametnijeg posla nego slušati tebe, a i ja također.*

Kad je napokon brujanje i mumljanje završilo, Tvrion se oprostio od kapetana *Robova malja*. "Dovedite moju nećakinju na sigurno u Braavos, i čekat će vas viteški naslov na povratku", obeća.

Dok se spuštao niz strmu platnicu do mola, Tyrion je mogao osjetiti nenaklonjene oči na sebi. Galija se blago zibala, a pomicanje pod nogama činilo je njegovo geganje gorim nego ikad. *Kladim se da bi se voljeli hihotati.* Nitko se nije usuđivao, ne otvoreno, iako je čuo mumljanje pomiješano sa škripom drva i užeta te šumom rijeke oko drvenih stupova. *Ne vole me*, pomisli. *Pa, nije ni čudo. Dobro sam uhranjen i ružan, a oni gladuju.*

Bronn ga je pratio kroz gomilu kad je krenuo da se pridruži svojoj sestri i njezinim sinovima. Cersei se nije osvrnula na nj, obasipajući radije svojim osmijesima njihova rođaka. Promatrao je kako očarava Lancela očima zelenim poput niske smaragda oko njezina vitkog vrata, i izvio usne u mali lukav osmijeh samo za sebe. *Znam tvoju tajnu, Cersei*, pomisli. Njegova je sestra odnedavno često pozivala velikog septona, da *zatraži* blagoslov bogova u njihovu skorašnjem okršaju s knezom Stannisom... ili ga je u to željela uvjeriti. Zapravo, nakon kratkog posjeta Velikoj septi Baelora, Cersei bi odjenula jednostavan smeđi putnički plašt i iskrala se kako bi se sastala s izvjesnim putujućim vitezom nevjerojatna imena Ser Osmund Kotlocrn, te s njegovom podjednako neugodnom braćom Osnevjem i Osfrvdom. Lancel mu je ispriповjedio sve o njima. Cersei je kanila upotrijebiti Kotlocrne kako bi kupila vlastitu silu najamnih mačevalaca.

Pa, neka samo uživa u svojim spletkama. Bila je mnogo milija kad je mislila da ga nadmudruje. Kotlocrni će je očarati, uzeti joj novac i obećati sve stoje htjela, a zašto ne, kad je Bronn odmjeravao svaki bak-renjak, novčić za novčić? Simpatične vucibatine sva trojica, braća su zapravo bila vještija u prevari nego u puštanju krvi. Cersei je uspjela kupiti tri šuplja bubnja; stvarat će sve strahotne gromovite zvuke koje je htjela, ali u njima neće biti ničega. To je beskrajno zabavljalo Tvriona.

Rogovi zatrebe pozdrav dok su se *Lavlja zvijezda* i *Kneginja Lvanna* odmicale od obale, ploveći niz rijeku da raščiste put za *Morsku brzicu*. Nekoliko poklika uzdigne se iz gužve duž obala, tankih i isprekidanih poput oblaka što su se povlačili nad glavama. Myrcella se osmjehne i mahne s palube. Iza nje stajao je Arys Oakheart, a njegov je bijeli plašt vijorio. Kapetan naredi da se odbaci uže, a vesla odgurnu *Morsku brzicu* u snažnu struju Bujice Crnovode, gdje se njezina jedra rascvjetaše na vjetru, obična bijela jedra, kako je Tyrion zahtijevao, ne platna lannis-terskog grimiza. Princ Tommen je jecao. "Mijaučeš poput djeteta na sisi", zasikće njegov brat na njega. "Prinčevi ne smiju plakati."

"Princ Aemon, zmajevski vitez plakao je onog dana kad se princeza Naervs udala za njegova brata Aegona," reče Šansa Stark, "a blizanci Ser Arryk i Ser Erryk umrli su sa suzama na obrazima nakon stoje svaki zadao onom drugom smrtnu ranu."

"Šuti, ili ću narediti Ser Merynu da *tebi zada* smrtnu ranu", reče Jof-frey svojoj zaručnici. Tvrion zirne u svoju sestru, ali Cersei bijaše zaokupljena nečim što joj je Ser Balon Swann kazivao. *Može li zaista biti tako slijepa prema tome kakav je?* pitao se.

Vani na rijeci, *Smjeli vjetar* izvadi svoja vesla i stane kliziti nizvodno u brazdi *Morske brzice*. Posljednji je išao *Malj kralja Roberta*, sila kraljevske flote... ili barem onog dijela koji prošle godine nije pobjegao u Zmajev kamen sa Stannisom. Tyrion je brižno izabrao brodove, izbjegavajući one čiji bi kapetani, prema Varysu, mogli biti sumnjive vjernosti... ali kako je i sam Varys bio sumnjive vjernosti, izvjesna količina bojazni ipak je bila prisutna. *Previše se oslanjam*

na Varysa, promisli. *Potrebni su mi vlastiti doušnici. Ne da bih i njima vjerovao.* Povjerenje bi vas moglo ubiti.

Ponovno se pitao za Maloprstog. Nije bilo glasa od Petvra Baelisha otkako je odjahao za Gorki most. To možda nije značilo ništa - ili sve. Čak ni Varys nije umio reći. Eunuh je izjavio da je Maloprstog možda zadesila kakva nezgoda na putu. Možda je čak i umoren. Tvrior je podrugljivo otpuhnuo. "Ako je Maloprsti mrtav, onda sam ja orijaš." Vjerojatnije, Tvrelli su prezali od predloženog braka. Tvrior ih je jedva mogao kriviti. *Da sam ja Mace Tyrell, radije bih htio Joffreyjevu glavu na kolcu nego njegovo udo u mojoj kćeri.*

Mala je flota bila dobroano u zaljevu kad je Cersei naznačila da je vrijeme za polazak. Bronn dovede Tvriorova konja i pomogne mu uzjahati. To je bio zadatak Podricka Paynea, ali ostavili su Poda u Crvenoj utvrdi. Suhonjavi je najamni mačevalac bio znatno pouzdanije društvo od dječaka.

Uske ulice bijahu obrubljene ljudima iz Gradske straže, koji su držali gomilu na odstojanju drščima svojih kopalja. Ser Jacelyn Bywater išao je sprijeda, predvođeci klin kopljanika na konjima u crnim žicanim košuljama i zlatnim plaštevima. Iza njega išli su Ser Aron Santagar i Ser Balon Swann, noseći kraljevske stjegove, lannisterskog lava i baratheonskog jelena.

Kralj Joffrev ih je slijedio na visokom sivom trkaćem konju, zlatne krune namještene među njegovim zlatnim kovčama. Šansa Stark jahala je na kestenjastoj kobili pokraj njega, ne gledajući ni desno ni lijevo, a njezina se gusta tamnocrvena kosa slijevala do ramena pod mrežom od mjesečevih kamenčića. Dvojica kraljevskih stražara čuvala su par sa svake strane, Pas stajaše kralju s desne strane, a Ser Mandon Moore lijevo od male Starkove.

Idući je išao Tommen, šmrcajući, sa Ser Prestonom Greenfieldom u bijelom oklopu i plastu, a potom Cersei, u pratnji Ser Lancela i pod zaštitom Mervna Tranta i Borosa Blounta. Tvrior se svrstao uz svoju sestru. Nakon njih slijedio je veliki septon na svojoj nosiljci, i dug niz ostalih dvorana - Ser Horas Redwyne, kneginja Tanda i njezina kći, Jalabhar Xho, knez Gvles Rosby i ostali. Dvostruka kolona stražara stupala je na kraju.

Neobrijani i neoprani piljili su u jahače mrkom zlovoljom iza reda kopalja. *Ovo mi se ni trunke ne sviđa*, pomisli Tvrior. Bronn je imao dvadesetak plaćenika raštrkanih po gomili sa zapovijedi da zaustave svaku nepriliku prije nego što započne. Možda je Cersei jednako rasporedila svoje Kotlocrne. Nekako je Tvrior držao da to neće biti od velike pomoći. Ako je oganj prevruć, teško možete spriječiti da puding ne zagori ubacujući šaku grožđica u lonac.

Prešli su Ribarski trg, i jahali Blatnjavim putem prije nego što su skrenuli u usku, zavojitu uličicu kojom su se počeli uspinjali Aegonovim Visokim brijegom. Nekoliko glasova uzdigne se u povik *"Joffrey! Živio, živio!"* dok je mladi kralj prolazio, ali na svakog čovjeka koji je prihvatio klicanje, bilo je stotinu koji su šutjeli. Lannisterovi su se kretali morem muškaraca i žena u dronjcima, prkoseći plimi neprijaznih očiju. Upravo ispred njega, Cersei se smijala nečemu što je Lancel rekao, iako je sumnjao da je njezino veselje bilo hinjeno. Nije mogla biti nesvjesna nemira oko njih, ali njegovala je sestra uvijek vjerovala u hrabru predstavu.

Na pola puta, uplakana se žena probije između dva stražara i istrči na cestu ispred kralja i njegove pratnje, držeći svoje mrtvo djetesce iznad glave. Bilo je modro i otečeno, groteskno, ali pravi užas bile su majčine oči. Joffrev je na trenutak izgledao kao da ju je kanio pregaziti, ali Šansa Stark se nagne i nešto mu reče. Kralj zavuče ruku u svoj novčanik i baci ženi srebrnog jelena. Novčić se odbije od djeteta i otkotrlja se između nogu zlatnih plaševa i u gomilu, gdje se tucet muškaraca počne tući oko njega. Majka nijednom nije trepnula. Njezine su mršave ruke drhtale pod težinom mrtvog sina.

"Ostavite je, Vaša Milosti", dovikne Cersei kralju, "ona je daleko od naše pomoći, sirotica."

Majka ju je čula. Nekako je kraljičin glas zasjekao kroz ženin poremećeni um. Njezino bezizražajno lice izobličilo se od prezira. *"Kurvo!"* vrisne. *"Kraljosjekova kurvo! Bratova fukaro!"* Dijete joj ispadne iz ruku poput vreće brašna dok je pokazivala u Cersei. *"Bratova fukaro, bratova fukaro, bratova fukaro."*

Tvrion nije vidio tko je bacio izmet. Jedino je čuo kako Šansa uvlači dah i Joffrevja kako urla kletvu, a kad je okrenuo glavu, kralj je brisao izmet sa svog obraza. Još više gaje bilo zalijepljeno u njegovoj zlatnoj kosi, i poprskano po Sansinim nogama.

"Tko je ovo bacio?" vrisne Joffrev. Provuče prste kroz kosu, načini bijesnu grimasu, i odbaci još jednu šaku izmeta. "Želim čovjeka koji je to bacio!" vikne. "Stotinu zlatnih zmajeva čovjeku koji ga preda."

"Bio je ondje gore!" vikne netko iz gomile. Kralj je okretao konja ukruć kako bi pregledao krovove i otvorene balkone nad njima. U gomili ljudi su pokazivali prstima, gurali se, psovali jedni druge i kralja.

"Molim vas, Vaša Milosti, pustite ga", preklinjala je Šansa.

Kralj se na nju nije osvrtao. "Dovedite mi čovjeka koji je bacio onu nečist!" zapovjedi Joffrev.

"Polizat će je s mene ili ću mu odsjeći glavu. Psu, dovedi ga amo!"

Poslušno, Sandor Clegane zamahom sjaše sa svog sedla, ali nije se mogao probiti kroz zid od mesa, a kamoli doći do krova. Oni najbliži njemu počеше se vrpolti i gurati kako bi se makli s puta, dok su se drugi tiskali naprijed da vide. Tvrion nanjuši propast. "Clegane, ostavi se toga, čovjek je davno pobjegao."

"Želim ga!" Joffrev pokaže prema krovu. "Bio je tamo gore. Psu, sa-sijeci put kroz gomilu i dovedi—"

Graja potopi njegove posljednje riječi. Ječuća grmljavina bijesa, straha i mržnje proguta ih sa svih strana. "*Kopile!*" netko vrisne na Joffrevja, "*čudovišno kopile.*" Drugi glasovi dobaciše povike "*Kurvo*" i "*Bratova fukaro*" na kraljicu, dok su po Tvrionu pljuštali uzvici "*Nakazo*" i "*Polutane.*" Izmiješane s pogrđama, čuo je nekoliko povika "*Pravde*" i "*Robb, kralj Robb, Mladi Strahovuk*", te "*Stannis!*" pa čak i "*Renly!*" S obje strane ulice, svjetina je nadirala na drške kopalja dok su se zlatni plaševi borili da *zadrže* pokrajak. Kamenje, izmet i gadnije stvari letjeli su nad glavama. "Nahranite nas!" krikne neka žena. "Kruha!" zagrmi čovjek iza nje, "*hoćemo kruha, kopile!*" U tren oka, tisuće glasova preuzmu zov. Kralj Joffrev, kralj Robb i kralj Stannis bijahu zaboravljeni, kralj Kruh je vladao sam. "*Kruha*", galamili su. "*Kruha, kruha!*"

Tvrion podbode konja prema svojoj sestri, vičući: "Natrag u zamak. *Odmah.*" Cersei odrješito kimne glavom, a Ser Lancel isuče mač. Ispred kolone, Jacelyn Bywater urlao je zapovijedi.

Njegovi konjanici spustiše koplja i nagrnuše naprijed u klinu. Kralj je vrtio svog konja u nervoznom krugu dok su ruke sezale izvan dosega zlatnih plaševa, grabeći za njim. Jedna mu uspije uhvatiti nogu, ali samo za trenutak. Ser Mandonov mač zamahne, odijelivši šaku od zapešća.

"*Jaši!*" vikne Tvrion svom nećaku, davši konju *oštar pljus* po sapima. Životinja se propne, zaništi, i nasrne naprijed, dok se vreva rasipala pred njom.

Tvrion tjera konja žestoko u prolaz za kraljevim petama. Bron je držao korak, s mačem u ruci. Oštar kamen proleti mu kraj glave dok je jahao, a trula glavica kupusa rasprsnje se o Ser Mandonov štit. Njima slijeva, trojica zlatnih plaševa srušise se pod navalom, a tad svjetina jurne naprijed, *gazeći* po palim ljudima. Pas nestane, iako je njegov konj bez jahača galopirao uz njih. Tvrion ugleda kako Arona Santagara povlače sa sedla, a zlatno-crnog baratheonskog jelena mu otimaju iz ruke. Ser Balon Swann ispusti lannisterskog lava kako bi isukao svoj mač. Sjekao je desno i lijevo dok su pali stijeg trgali na komadiće, a na tisuće poderanih komadića letjelo je u vrtlogu poput grimiznog lišća na olujnom vjetru. U časku ih nestade. Netko posrne pred Joffrevjeva konja i krikne kad gaje kralj pregazio. Je li to bio čovjek, žena ili dijete, Tvrion nije znao. Joffrev je galopirao uz njega, lica poput sirutke, sa Ser Mandonom Mooreom, bijelom sjenom sa svoje lijeve strane.

I iznenada je pomama bila za njima, a oni su loptali preko popločenog trga koji se nalazio nasuprot vanjskoj utvrdi zamka. Stroj kopljanika čuvao je dveri. Ser Jacelvn je okretao svoje konjanike u novi napad. Koplja se razdvoje da propuste kraljevu pratnju ispod rešetki. Blijede crvene zidine nadvisje se oko njih, umirujuće visoke i prepune vojnika sa samostrijelima.

Tvrion se nije sjećao da je sjahao. Ser Mandon je pomagao sići potresenom kralju s njegova konja kad su Cersei, Tommen, i Lancel proja-hali kroz dveri sa Ser Mervnom i Ser Borosom za petama. Boros je imao krvlju umrljanu oštricu, dok je Mervnov bijeli plašt bio strgnut s njegovih leđa. Ser

Balon Swann ujaše bez kacige, konja zapjenjenog i krvavog oko gubice. Horas Redwyne uvede kneginju Tandu, napola mahnutu od straha za svoju kćer Lollys, koju su srušili sa sedla i ostavili za sobom. Knez Gyles, siviji u licu no ikad, promuća priču o tome kako je vidio kako velikog septona izbacuju iz nosiljke dok je cvilio molitve svjetina preletjela preko njega. Jalabhar Xho reče kako misli daje vidio Ser Prestona Greenfielda od Kraljevske garde kako jaše natrag prema izvr-nutoj nosiljci velikog septona, ali nije bio siguran.

Tvrion je bio nejasno svjestan da ga meštar pita je li ozlijeđen. Progurao se preko dvorišta do mjesta gdje je stajao njegov nećak, s nakrivljenom krunom prekrivenom izmetom. "Izdajice," uzbuđeno je blebeto Joffrey, "odrubit ću im svima glave, ja ću—"

Patuljak ga ošamari po njegovom rumenom licu tako snažno da je kruna poletjela Joffrevju s glave. Tada ga gurne objema rukama i sruši na tlo. "Ti slijepa prokleta *budalo*."

"Bili su izdajice", kmečao je Joffrey sa zemlje. "*Zvali su me pogrdnim imenima, i napali me!*"

"*Nahuškao si svog psa na njih!* Što si očekivao da će učiniti, krotko saviti koljeno dok Pas ne otkrese nekoliko udova? Ti razmaženo nerazumno *derište*, ubio si Cleganea i bogovi znaju koliko još njih, a *sam* si se izvukao bez ogrebotine. *Proklet bio!*" I udari ga nogom. Bio je to tako dobar osjećaj daje mogao učiniti i više, ali Ser Mandon Moore gaje odvuкао dok je Joffrey tulio, a tada gaje Bronn uzeo u svoje ruke. Cersei klekne nad svojim sinom, dok je Ser Balon Swann pokušavao zaustaviti Ser Lancela. Tvrion se istrgne iz Bronnova zahvata. "Koliko ih je još ondje?" vikne nikome i svima.

"Moja kći", krikne kneginja Tanda. "Molim vas, netko mora poći natrag po Lollys..."

"Ser Preston se nije vratio", izvijesti Ser Boros Blount, "ni Aron Santagar."

"Ni Dojilja", reče Ser Horas Redwyne. To je bilo šaljivo ime koje su ostali štitonoše nadjenuli mladom Tvreku Lannisteru.

Tvrion se osvrne po dvorištu. "Gdje je mala Stark?"

Na trenutak nitko ne odgovori. Konačno Joffrey reče: "Jahala je pokraj mene, ne znam kamo je otišla."

Tvrion pritisne utrnule prste na svoje bubnjajuće sljepoočice. Ako Šansu Stark zadesi zlo, Jaime je mogao sloviti za mrtvaca. "Ser Mando-ne, bili ste njezin štit."

Ser Mandon Moore ostane miran. "Kad je rulja nasrnula na Psa, najprije sam pomislio na kralja."

"I to s pravom", ubaci Cersei. "Borose, Mervne, vratite se i pronađite djevojku."

"I moju kćer", jecala je kneginja Tanda. "Molim vas, vitezovi..."

Ser Boros nije izgledao zadovoljan što mora ostaviti sigurnost zamka. "Vaša Milosti," reče kraljici, "slika naših bijelih plašteva mogao bi razbjesniti rulju."

Tvrion je probavio sve što je mogao. "Drugi odnijeli vaše jebene plašteve! *Svucite ih* ako ih se bojite nositi, prokleta budalo... ali *pronađite mi Šansu Stark* inače, kunem se, naredit ću Shaggi da rascijepa tu vašu ružnu tikvu napola da vidim ima li čega unutra osim crnog pudinga."

Ser Boros postane purpuran od gnjeva. "*Vi mene zovete ružnim, vi?*" krenuo je podići svoj krvavi mač koji je još uvijek stezao u oklopljenoj šaci. Bronn neusiljeno gurne Tvrióna iza sebe.

"*Prestanite!*" prasne Cersei. "Borose, učinit ćete kako vam je naloženo, inače ćemo pronaći nekog drugog tko će nositi taj plašt. Vaša prisega—"

"Eno je!" vikne Joffrev, pokazujući prstom.

Sandor Clegane žustro ugalopira kroz dveri jašući na Sansinu kestenjastom trkaćem konju.

Djevojka je sjedila iza njega, objema rukama čvrsto obavijajući Psetova prsa.

Tvrion joj dovikne. "Jeste li ozlijeđeni, kneginjo Šansa?"

Krv je kapala niz Sansino čelo iz duboke posjekotine na njezinu tjemenu. "Oni... bacali su stvari... kamenje i izmet, jaja... pokušala sam im reći, nisam im mogla dati kruha. Neki me čovjek pokušao odvući sa sedla. Pas ga je ubio, mislim... njegova ruka..." Oči joj se rašire i ona stavi šaku preko usta. "*Odsjekao mu je ruku.*"

Clegane je spusti na tlo. Njegov bijeli plašt bijaše rastrgan i umrljan, a krv je prodirala kroz zupčastu poderotinu na njegovu lijevom rukavu. "Ptičica krvvari. Neka je netko vrati u njezin kavez i pobrine se za tu posjekotinu." Meštar Frenken pohita naprijed da posluša. "Dokrajčili su

Santagara", nastavi Pas. "Četvorica su ga držala i izmjenjivala se udarajući mu glavu oblutkom za kaldrmu. Probo sam jednoga, no to nimalo nije pomoglo Ser Aronu."

Kneginja Tanda mu pristupi. "Moja kći—"

"Nisam je vidio." Pas se obazre po dvorištu, mršteći se. "Gdje je moj konj? Ako se išta dogodilo mom konju, netko će mi platiti."

"Trčao je s nama neko vrijeme," reče Tvrior, "ali ne znam što ga je zadesilo nakon toga."

"*Vatra!*" vrisne glas s vrha vanjske utvrde. "Moja gospodo, u gradu je dim. Buvljak gori."

Tvrior je bio neizrecivo umoran, ali nije bilo *vremena* za očajavanje. "Bronne, uzmi koliko ti je god ljudi potrebno i pobrini se da ne dodijavaju kolima za vodu." *Bogovi smilujte se, divlja vatra, ako plamen dosegne nju...* "Možemo izgubiti cijeli Buvljak ako moramo, ali ni u kom slučaju vatra ne smije doseći cehovsku vijećnicu alkemičara, je li to jasno? Clegane, vi ćete poći s njim."

U jednom času Tvrior pomisli da nazire strah u Psetovim tamnim očima. *Vatra*, shvati. *Drugi me odnijeli, naravno da mrzi vatru, dobrano ju je okusio*. Izraz je nestao u trenu, zamijenjen Cleganeovim uobičajenim mrkim pogledom. "Poći ću," reče, "iako ne po *vašoj* zapovijedi. Moram pronaći konja."

Tvrior se okrene prema trojici preostalih vitezova Kraljevske garde. "Svaki od vas jahat će u pratnji glasnika. Zapovjedite ljudima da se vrate svojim kućama. Svaki čovjek koji se zatekne na ulici nakon posljednjeg udarca večernjeg zvona, bit će ubijen."

"Naše mjesto je uz kralja", reče Ser Meryn, samodopadno.

Cersei skoči poput guje. "Vaše mjesto je tamo gdje moj brat kaže", ispljune ona. "Namjesnik govori kraljevim glasom, a neposluh je ravan izdaji."

Boros i Meryn izmijeniše pogled. "Trebamo li nositi svoje plašteve, Vaša Milosti?" upita Ser Boros.

"Idite goli što se mene tiče. Možda podsjetite rulju da ste muškarci. Vjerojatno su to zaboravili nakon što su vidjeli kako ste se ponašali na ulici."

Tvrior pusti sestru da bjesni. U glavi mu je tutnjilo. Mislio je da može nanjušiti dim, iako je to možda bio samo vonj popuštanja njegovih živaca. Dvojica Kamenih vrana čuvala su vrata Namjesnikove kule. "Pronađite mi Timetta, sina Timettova."

"Kamene vrane ne trče skvičeći za Izgorjelima", obavijesti ga jedan od divljaka nabusito.

Na trenutak Tyrion je zaboravio s kim imao posla. "Onda mi pronadite Shaggu."

"Shagga spava."

Morao se potruditi da ne vrisne. "Probudite ga."

"Nije laka stvar probuditi Shaggu, sina Dolfova", potuži se čovjek. "Njegov gnjev je strahotan." I ode gundajući.

Pripadnik klana ude zijevajući i češkajući se. "Pola grada diže bunu, druga polovica gori, a Shagga leži hrčući", reče Tyrion.

"Shagga se ne sviđa ova vaša blatnjava voda, pa mora piti vaše slabo pivo i kiselo vino, a poslije ga boli glava."

"Shae sam smjestio u vilu blizu Starih dveri. Želim da podeš k njoj i daje čuvaš, što god da se dogodi."

Golemi se čovjek osmjehne, a njegovi zubi bijahu žuta pukotina u dlakavoj divljini njegove brade.

"Shagga će je dovesti amo."

"Samo se pobrini da je ne zadesi zlo. Reci joj da ću doći k njoj čim uzmognem. Ove iste noći, možda, ili sutradan sigurno."

No do večeri grad je još uvijek bio u metežu, iako je Bronn izvijestio da su vatre ugašene, a većina rulje rastjerana. Koliko god da je Tyrion čeznuo za utjehom Shaeina naručja, shvatio je da neće nikamo te noći.

Ser Jacelvn Bywater dostavio je račun pokolja dok je večerao hladnog kopuna i smeđi kruh u tami svoje dnevne odaje. Suton je dotad iz-blijedio u tamu, ali kad su sluge došle zapaliti svijeće i nakresati vatru na ognjištu, Tvrior je riknuo na njih i natjerao ih u bijeg. Njegovo raspoloženje bilo je crno poput odaje, a Bywater nije ništa rekao da ga razvedri.

Popis umorenih bijaše okrunjen velikim septonom, rastrganim na komade dok je skvičao svojim bogovima za milost. *Izgladnjeli ljudi teško' gledaju na svećenika predebelog da bi hodao*, pomisli Tvrion..

Ser Prestonovo truplo isprva nisu opazili jer zlatni su plaševi tragali za vitezom u bijelom oklopu, a njega su izboli i sasjekli tako okrutno da je bio crvenosmeđ od glave do pete.

Ser Aron Santagar pronađen je u jarku, glave smrvljene u crvenu kašu unutar razbijene kacige.

Kći kneginje Tande predala je svoje djevičanstvo barem pola stotine urlajućih ljudi iza kožarnice. Zlatni plaševi našli su je kako naga luta Krmačinim prolazom.

Tvrek a još nisu pronašli, kao ni kristalnu krunu velikog septona. Devet je zlatnih plaševa bilo umoreno, dvaput po dvadeset ranjeno. Nitko se nije potrudio izbrojiti koliko je rulje izginulo.

"Želim da se Tvrek a pronađe, živa ili mrtva", otesito će Tvrion kad je Bywater završio. "On je tek dječak. Sin mog pokojnog strica Tvgetta. Njegov je otac uvijek bio ljubazan prema meni."

"Pronaći ćemo ga. I septonovu krunu."

"Drugi mogu septonovu krunu zatjerati sebi u šupak, što se mene tiče."

"Kad ste me imenovali da zapovijedam Stražom, rekli ste mi da želite istinu. Uvijek."

"Nekako imam osjećaj da mi se neće svidjeti što mi kaniš reći", Tvrion će tmurno.

"Danas smo obranili grad, moj gospodaru, ali ne mogu obećati za sutra. Kotao je blizu vrenja.

Toliko je tatova i ubojica na sve strane da ničija kuća nije sigurna, dizenterija se širi javnim kućama duž Zavoja loše vode, hrane se ne može dobiti ni za bakrenjak ni za srebro. Gdje ste ranije slušali tek mrmljanje iz jarka, sada se neskriveno govori o izdaji u cehovskim vijećnicama i tržnicama."

"Trebate li više ljudi?"

"Ne vjerujem ni polovici onih koje sada imam. Slynt je utrostručio brojnost Straže, ali potrebno je više od zlatnog plašta da se načini stražar. Među novim regrutima ima dobrih i odanih ljudi, ali još je više nasilnika, pijandura, kukavaca i izdajica nego što želite znati. Napola su uvježbani i neobuzdani, a ono malo vjernosti što je posjeduju, namijenjeno je njihovoj vlastitoj koži. Dođe li do bitke, bojim se da neće izdržati."

"Nisam ni očekivao da hoće", reče Tvrion. "Kad jednom prodru preko naših zidina, izgubljeni smo, znao sam to od početka."

"Moji su ljudi većinom izvučeni iz puka. Hodaju istim ulicama, piju u istim točionicama, žlicama prazne zdjele gulaša u istim krčmama. Vaš vam je eunuh sigurno rekao, malo je ljubavi za Lannisterove u Kraljevu grudobranu. Mnogi se još sjećaju kako je vaš otac knez razorio grad, kad mu je Aerys otvorio dveri. Šapuću da nas bogovi kažnjavaju za grijehе vaše kuće - za to što je vaš brat umorio kralja Aerysa, za pokolj Rhaegarove djece, za pogubljenje Eddarda Starka i okrutnost Joffreyjeve pravde. Neki govore otvoreno kako su stvari bile bolje kad je Robert bio kralj, i daju naslutiti kako bi vremena ponovno bila bolja sa Stannisom na prijestolju. U krčmama, točionicama vina i javnim kućama, čuju se ove stvari - a bojim se i u barakama i stražarnicama također."

"Oni mrze moju obitelj, to mi govorite?"

"Da... i okrenut će se protiv vas, ako bude prilike."

"Mene također?"

"Pitajte svog eunuha."

"Vas pitam."

Bywaterove duboko usađene oči susretnu patuljkove različite, i ne zatrepću. "Vas mrze najviše od svih, moj gospodaru."

"*Najviše od svih?*" Nepravda ga umalo uguši. "Joffrey im je rekao da jedu svoje mrtve, Joffrey je nahuškao na njih svog psa. Kako mogu kriviti mene?"

"Njegova Milost je samo dječak. Na ulicama, govore da ima opake savjetodavce. Kraljica nikad nije bila poznata kao prijateljica pučana, niti knez Varys zvan Pauk iz ljubavi... ali vas najviše okrivljuju. Vaša sestra i eunuh bili su ovdje kad su vremena bila bolja pod kraljem Robertom, ali vi niste. Kažu da ste vi napunili grad gizdavim plaćenicima i neumivenim divljacima, nasilnicima koji uzimaju što žele i ne slijede drugi zakon osim svojega. Kažu da ste prognali Janosa Slynta jer

je bio odveć iskren i pošten za vaš ukus. Kažu da ste bacili mudrog i blagog Pycella u tamnicu kad se usudio dignuti glas protiv vas. Neki čak tvrde kako kanite preoteti Željezno prijestolje za sebe."

"Da, a usto sam i čudovište, gadno i nakazno, ne zaboravite to." Njegove se ruke saviju u šake.

"Čuo sam dosta. Obojica se moramo pozabaviti poslom. Ostavite me."

Možda je moj otac knez imao pravo što me prezirao sve ove godine, ako je ovo najbolje što mogu postići, pomisli Tyrion kad je ostao sam. Zurio je u ostatke svoje večere, a utrobi mu se prevrtalo od pogleda na hladnog masnog kopuna. Zgađen, odgurne ga od sebe, zovne Poda, i pošalje dječaka trkom da pozove Varysa i Bronna. *Moji najvjerniji savjetnici - eunuh i najamni mačevalac, a moja gospa je kurva. Što to kazuje o meni?*

Bronn se potužio na tamu kad je došao, i uporno zahtijevao vatru na ognjištu. Plamtjela je u času kad se Varys pojavio. "Gdje ste bili?" htjede znati Tyrion.

"Po kraljevu poslu, moj mili kneže."

"Ah, da, *kralj*", promrmlja Tvrior. "Moj nećak nije dostojan sjedenja na zahodu, a kamoli na Željeznom prijestolju."

Varys slegne ramenima. "Šegrt se mora naučiti njegovu zanatu."

"Polovica šegrtu u Zadimljenoj uličici mogli bi bolje vladati nego taj vaš kralj." Bronn sjedne za suprotnu stranu stola i otrgne krilo s kopuna.

Tvrior je uvježbao ne osvrnati se na plaćenikove učestale drskosti, ali noćas otkrije da ga one razdražuju. "Ne sjećam se da sam ti dao dopuštenje da dokrajčiš moju večeru."

"Niste izgledali kao da ćete je pojesti", reče Bronn ustima punim mesa. "Grad gladuje, zločin je pustiti hranu da propadne. Imate li štogod vina?"

Još će zatražiti da mu ga naližem, smrknuo pomisli Tyrion. "Ideš predaleko", upozori.

"A vi nikad ne idete dovoljno daleko." Bronn baci kost od krila na rogoz. "Jeste li ikad pomislili kako bi lak bio život da se onaj drugi rodio prvi?" Zarije prste u kopuna i otrgne šaku prsa. "Onaj plačljivi, Tommen. Čini mi se da bi taj učinio sve što mu se kaže, kao što bi dobar kralj morao." Studen prođe niz Tvriorovu kralježnicu kad je shvatio na što najamni mačevalac cilja. *Da je Tommen kralj...*

Postojao je samo jedan način da Tommen postane kraljem. Ne, nije mogao ni pomisliti. Joffrev je bio njegova krv, a Jaimeov sin koliko i Cersein. "Mogao bih ti odrubiti glavu za to što si rekao", reče Bronnu, ali plaćenik se samo nasmije.

"Prijatelji," reče Varys, "prepiranje nam neće koristiti. Molim vas obojicu, otvorite srca..."

"Da, ali čija?" kiselo upita Tyrion. Padalo mu je na pamet nekoliko zamamnih primjeraka.

davos

Ser Cortnav Penrose nije nosio oklop. Sjedio je na ridom pastuhu, a njegov stjegonoša na zelenku. Iznad njih lepršao je Baratheonov okrunjeni jelen i prekrivena Penroseova pera, bijela na žućkastosmeđem polju. Ser Cortnaveva poput lopate oblikovana brada bila je također žućkastosmeđa, iako je posve očelavio na tjemenu. Ako su ga se veličina i sjaj kraljeve pratnje dojmile, to se nije vidjelo na njegovu ogrubjelu licu.

Dokasali su uz mnogo zveckanja lanaca i štropota oklopa. Čak je i Davos nosio žičanu košulju, iako nije znao zašto; ramena i leđa boljela su ga od neuobičajene težine. Osjećao se nezgrapno i glupavo, i ponovno se zapitao zašto je ovdje. *Nije na meni da preispitujem kraljeve zapovijedi, pa ipak...*

Svaki čovjek u pratnji bio je boljeg roda i višeg položaja od Davosa Seavvortha, a veliki knezovi blistali su na jutarnjem suncu. Posrebrni čelik i zlatni umeci osvjetljavali su njihov oklop, a ratne im kacige bijahu okrunjene obiljem svilenih perjanica, perja i vješto izrađenih zvijeri njihovih grbova s očima od dragulja. Sam Stannis izgledao je neumjesno u ovom bogatom i kraljevskom društvu. Poput Davosa, kralj bijaše jednostavno odjeven u vunu i škrobljenu kožu, iako mu je obruč od crvena zlata oko sljepoočica davao izvjesnu uznositost. Sunčevo svjetlo bljesnu-lo bi s njegovih vršaka u obliku plamičaka kad god bi pomaknuo glavu.

Ovo je bilo najbliže što se Davos primakao Njegovoj Milosti u osam dana otkako se Crna Betha pridružila ostatku flote nedaleko od Krajoluje. Tražio je prijam unutar sat vremena nakon dolaska, samo kako bi mu rekli da je kralj zauzet. Kralj je često bio zauzet, saznao je Davos od svog sina Devana, jednog od kraljevskih štitonoša. Sada kad se Stannis domogao moći, plemići su zujali oko njega kao muhe oko trupla. *Gotovo da i izgleda poput trupla, puno stariji nego kad sam ostavio Zmajev kamen.* Devan je rekao da kralj onedavno gotovo i ne spava. "Otkako je knez Renly umro, muče ga strašne more", povjeri mladić svome ocu. "Meštrovi napici ne mogu mu uopće pomoći. Samo ga gospa Melvsandre može uspavati."

Je li to razlog što sada s njime dijeli paviljon? pitao se Davos. *Da se moli s njime? IH ima drugačiji način da ga uspava?* Bilo je to nevrijedno pitanje, i pitanje koje se nije usuđivao postaviti, čak ni svome sinu. Devan je bio dobar dječak, ali je s ponosom nosio ognjeno srce na svom prsluku, a otac gaje vidio uz noćne vatre kad bi pao sumrak, kako prek-linje Gospodara svjetla da donese zoru. *On je kraljev štitonoša,* reče samom sebi, *moglo se očekivati da će prihvatiti kraljeva boga.*

Davos je gotovo zaboravio kako su se visoko i debelo zidine Krajoluje uzdizale gledane izbliza. Kralj Stannis se zaustavi pod njima, nekoliko stopa od Ser Cortnava i njegova stjegonoše. "Ser", reče s ukočenom uljudnošću. Nije načinio kretnju da hoće sjahati.

"Moj kneže." Ovo je bilo manje uljudno, ali ne neočekivano.

"Uobičajeno je kralju udijeliti naslov *Vaša Milosti*", najavi knez Florent. Crveno-zlatna lisica pomaljalo je svoju sjajnu njušku iz njegova prsnog oklopa kroz krug cvjetova od lazurnog kamena. Vrlo visok, vrlo udvoran, i vrlo bogat, knez tvrđave Svjetlovide bio je prvi od Renlyjevih vazala koji se izjasnio za Stannisa, i prvi koji se odrekao svojih starih bogova i prihvatio

Gospodara svjetla. Stannis je ostavio svoju kraljicu u Zmajevu kamenu zajedno s njezinim stricem Axellom, ali kraljičini ljudi bili su brojniji i moćniji no ikad, a Alester Florent bio je najistaknutiji. Ser Cortnav Penrose ne obazre se na nj, radije se obrativši Stanni-su. "Ovo je ugledna družina. Veliki knezovi Estremont, Errol i Varner. Ser Jon od Fossowayeve zelene jabuke, i Ser Bryan od crvene... i moćni knez Alester Florent od Bistrovode, dakako. Vidim li to vašeg Viteza od Luka u pozadini? Dobro došli, Ser Davos. Bojim se da ne poznajem gospu."

"Zovem se Melisandre, ser." Ona je jedina došla bez drugog oklopa doli svojih lepršavih crvenih halja. Na njezinu vratu veliki je rubin upijao danje svjetlo. "Služim vašem kralju i Gospodaru svjetla."

"Želim vam od njih svako dobro, moja gospo," odvrati Ser Cortnav, "ali ja se klanjam drugim bogovima, i drugom kralju."

"Postoji samo jedan pravi kralj, i jedan pravi bog", izjavi knez Florent.

"Zar smo ovdje da raspravljamo o bogoslovlju, moj kneže? Da sam znao, bio bih poveo septona."

"Vrlo dobro znate zašto smo tu", reče Stannis. "Imali ste četrnaest dana da razmislite o mojoj ponudi. Poslali ste svoje gavranove. Nikakva pomoć nije došla. Niti će doći. Krajoluja stoji sama, a meni je ponestalo strpljenja. Posljednji put, ser, zapovijedam vam da otvorite svoje dveri, i predate mi ono što je po pravu moje."

"A uvjeti?" upita Ser Cortnav.

"Ostaju kao prije", reče Stannis. "Oprostit ću vam izdaju, kao što sam oprostio ovim knezovima koje vidite iza mene. Ljudi vašeg garnizona mogu slobodno stupiti u moju službu ili se nesmetano vratiti svojim domovima. Možete *zadržati* svoje oružje i onoliko svojine koliko čovjek može ponijeti. Međutim, trebat će mi vaši konji i psi."

"A što je s Edricom Stormom?" "Kopile mog brata mora se predati meni." "Onda je moj odgovor i dalje ne, moj kneže." Kralj stisne čeljust. Ne reče ništa.

Melisandre prozbori umjesto njega. "Neka vas Gospodar svjetla štiti u vašoj tami, Ser Cortnav."

"Neka Drugi pojebu vašeg Gospodara svjetla u dupe", ispljune Pen-rose natrag, "i otaru mu guzicu tom krpom koju nosite."

Knez Alester Florent pročisti grlo. "Ser Cortnav, pazite na jezik. Njegova Milost ne kani nauditi dječaku. Dijete je njegova krv, i moja također. Moja nećakinja Delena mu je majka, kao što svi ljudi znaju. Ako ne vjerujete kralju, vjerujte meni. Znao sam častan čovjek—"

"Znam da ste častohlepan čovjek", upadne Ser Cortnav. "Čovjek koji mijenja kraljeve i bogove kao što ja mijenjam čizme. Kao i ovi ostali prebjezi koje vidim pred sobom."

Gnjevan žagor uzdigne se od kraljevih ljudi. *Nije mnogo pogriješio*, pomisli Davos. Prije malo vremena, Fossowayevi, Guvad Morrigen i knezovi Caron, Varner, Errol i Estremont prisegli su Renlvju. Sjedili su u njegovu paviljonu, pomagali mu kovati ratne planove, smišljali kako Stannisa poniziti. I knez Florent je bio s njima - možda je bio stric kraljice Selvse, ali to nije sprečavalo gospodara Bistrovode da savije koljeno Renlvju kad je Renlvjeva *zvijezda* bila na vrhuncu.

Bryce Caron prošeta konja nekoliko koraka naprijed, dok se njegov dugački dugin plašt izvijao na vjetru sa zaljeva. "Nitko ovdje nije prebjeg, ser. Moja vjernost pripada Krajoluji, a kralj Stannis je njegov zakonit gospodar... i naš pravi kralj. On je posljednji od kuće Baratheon, Robertov nasljednik i Renlvjev."

"Ako je tako, zašto Vitez Cvijeća nije među vama? A gdje je Mathis Rowan? Randvll Tarly? Kneginja Oakheart? Zašto oni nisu u vašem društvu, oni koji su najviše ljubili Renlvja? *Gdje je Brienne od Tartha, pitam ja vas?*"

"Ona?" Ser Guyard Morrigen grubo se nasmije. "Pobjegla je. Nije ni čudo. Njezina je ruka umorila kralja."

"*Laž*", reče Ser Cortnav. "Znam Brienne kad je bila tek djevojčica koja se igrala kraj nogu svog oca u Večernjim dvorima, a znao sam je još bolje kad ju je Večernja *Zvijezda* poslao ovdje u Krajoluju. Ljubila je Renlyja Barathona od prvog trenutka kad ga je ugledala. Slijepac je to mogao vidjeti."

"Dakako," izjavi knez Florent uobraženo, "a teško da bi bila prva djevica koju je na umorstvo nagnao čovjek koji ju je odbio. Iako ja osobno vjerujem da je kneginja Stark ubila kralja. Prešla je cijeli put od Ri-jekotoka kako bi pregovarala o savezu, a Renly ju je odbio. Nedvojbeno je u njemu vidjela opasnost za svog sina, i stoga ga je uklonila."

"Bila je to Brienne", tvrdio je knez Caron. "Ser Emmon Cuy zakleo se na to prije nego što je umro. Imate moju riječ da je tako, Ser Cortnay."

Prezir učini Ser Cortnayev glas muklim. "A što to vrijedi? Vidim da nosite plašt od mnogo boja. Onaj koji vam je Renly dao, kad ste zadali svoju *riječ* da ćete ga štititi. Ako je mrtav, kako to da vi niste?" Okrene svoju porugu Guyardu Morrigenu. "Mogao bih isto pitati vas, ser. Guvard Zeleni, je li? Od dugine garde? Prisegao da će dati svoj život za kraljev? Da imam takav plašt, sram bi me bilo nositi ga."

Morrigen se naroguši. "Budite sretni što su ovo pregovori, Penrose, inače bih vam iščupao jezik za te riječi."

"I bacio ga u istu vatru gdje ste ostavili svoju muškost?"

"*Dosta!*" reče Stannis. "Gospodar svjetla želio je da moj brat umre zbog izdaje. Tko je izvršio djelo, nije važno."

"Možda ne *vama*", reče Ser Cortnav. "Čuo sam vašu ponudu, kne-že Stannise. Sada evo moje." Svuče rukavicu i baci je ravno u kraljevo lice. "Dvoboj. Mačem, kopljem, ili bilo kojim oružjem koje želite imenovati. Ili, ako se plašite riskirati svoj čarobni mač i kraljevsku kožu protiv jednog starca, imenujte svog junaka, a ja ću učiniti isto." Dobaci Guvardu Morrigenu i Brvceu Caronu preziran pogled. "Mislim da će bilo koji od ovih štenaca izvrsno odgovarati."

Ser Guvard Morrigen potamni od bijesa. "Prihvatit ću izazov, ako je kralju po volji."

"Kao i ja." Bryce Caron pogleda Stannisa. Kralj zaškripi zubima. "Ne."

Ser Cortnav se nije doimao iznenađenim. "Sumnjate li u pravednost svoje stvari, moj kneže, ili snagu vaše desnice? Bojite li se da ću se popisati na vaš gorući mač i ugasiti ga?"

"Smatrate li me potpunom budalom, ser?" upita Stannis. "Imam dvadeset tisuća ljudi. Opoljeni ste na kopnu i moru. Zašto bih izabrao dvoboj kad je moja konačna pobjeda sigurna?" Kralj uperi prst u njega. "Dajem vam pošteno upozorenje. Ako me prisilite da zauzmem svoj zamak olujnim jurišem, nemojte očekivati milost. Objesit ću vas kao izdajice, do posljednjeg."

"Kako bogovi žele. Pođite u vaš olujni juriš, moj kneže, i sjetite se, ako hoćete, *imena* ovog zamka." Ser Cortnav potegne uzde i odjaše natrag prema dverima.

Stannis ne izusti ni slova, već okrene konja i krene natrag prema svom logoru. Ostali su ga slijedili. "Budemo li jurišali na ove zidine tisuće će poginuti", jadao se stari knez Estremont, koji je bio kraljev djed s majčine strane. "Sigurno je bolje izložiti pogibelji samo jedan život. Naša stvar je pravedna, pa će bogovi sigurno pobjedom blagosloviti oružje našeg junaka."

Bog, starce, pomisli Davos. Zaboravljate, sada imamo samo jednog, Melisandrina Gospodara Svjetla.

Ser Jon Fossoway reče: "Rado bih sam prihvatio ovaj izazov, iako nisam ni upola onakav mačevalac kakav je knez Caron, ili Ser Guvard. Renly nije ostavio značajnijih vitezova u Krajoluju. Garnizonska dužnost je za starce i zelene dječake."

Knez Caron se složi. "Laka pobjeda, dakako. I kakva slava, osvojiti Krajoluju jednim udarcem!" Stannis ih sve pokosi pogledom. "Brbljate kao čavke, i s još manje razuma. Želim tišinu."

Kraljeve oči padnu na Davosa. "Ser. Jašite sa mnom." On podbode konja dalje od svojih pratitelja. Samo je Melisandre držala korak, noseći velebni stijeg s ognjenim srcem i okrunjenim jelenom u njemu. *Kao da gaje cijelog progutalo.*

Davos je vidio poglede koje su izmijenili plemići dok je jahao pokraj njih kako bi se pridružio kralju. Ovo nisu bili vitezovi od Luka, već ponosni ljudi iz kuća čija su imena odavno bila časna. Nekako je znao da ih Renly nikad nije prekoračio na takav način. Najmlađi Baratheonac rodio se s darom jednostavne uljudnosti koja je njegovu bratu žalosno nedostajala.

Usporio je u lagani kas kad je njegov konj sustigao kraljeva. "Vaša Milosti." Promatran izbliza, Stannis je izgledao gore nego stoje Davos spoznao izdaleka. Njegovo je lice postalo oronulo, a imao je tamne krugove oko očiju.

"Krijumčar mora biti dobar poznavatelj ljudi", reče kralj. "Što mislite o ovom Ser Cortnaya Penrosea?"

"Tvrdoglav čovjek", oprezno će Davos.

"Gladan smrti, rekao bih. Bacio mi je oprost ravno u lice. Da, i usto odbacuje svoj život, i život svakog čovjeka unutar onih zidina. *Dvoboj?*" Kralj podrugljivo otpuhne. "Nesumnjivo me zamijenio s Robertom."

"Vjerojatnije daje bio očajan. Kakve druge nade ima?"

"Nikakve. Zamak će pasti. Ali kako to obaviti brzo?" Stannis je razmišljao o tom na trenutak. Pod ravnomjernim klopotom kopita, Davos je mogao čuti tih zvuk kraljeva škripanja zubima. "Knez Alester me nagovara da dovedem ovamo starog kneza Penrosea. Ser Cortnaveva oca. Poznajete čovjeka, vjerujem?"

"Kad sam došao kao vaš poslanik, knez Penrose me primio ljubaznije od većine", reče Davos. "On je star, gotov čovjek, gospodaru. Boležljiv i krhak."

"Florent bi mu vidljivije poremetio zdravlje. Naočigled njegova sina, s omčom oko vrata."

Bilo je opasno suprotstaviti se kraljičinim ljudima, ali Davos se zakleo da će kralju uvijek zboriti istinu. "Mislim da bi to bilo loše, moj gospodaru. Ser Cortnav će radije gledati svog oca kako umire, nego iznevjeriti svog štićenika. Time ne bismo ništa dobili, a nanijeli bismo sramotu našoj stvari."

"Kakvu sramotu?" naroguši se Stannis. "Želite da poštediti živote izdajnika?"

"Poštedjeli ste živote onih iza nas."

"Zamjerate mi na tome?"

"To nije moja dužnost." Davos se bojao da je rekao previše.

Kralj bijaše neumoljiv. "Cijenite ovog Penrosea više nego moje kneževske vazale. Zašto?"

"On ne gubi vjeru."

"Neumjesnu vjeru u mrtvog uzurpatora." -"Da", prizna Davos, "ali ipak, on ne gubi vjeru." "A oni iza nas gube?"

Davos je otišao predaleko sa Stannisom da bi sada izigravao plahost. "Lani su bili Robertovi ljudi. Mjesec dana ranije bili su Renlvjevi. Jutros su vaši. Čiji će biti sutradan?"

A Stannis se nasmije. Nagla provala smijeha, gruba i puna prezira. "Rekao sam vam, Melisandre," reče crvenoj ženi, "moj Vitez od Luka govori mi istinu."

"Vidim da ga dobro poznajete, Vaša Milosti", reče crvena žena.

"Davose, vrlo ste mi nedostajali", reče kralj. "Da, imam pratnju izdajnika, vaš nos vas ne vara.

Moji vazali nestalni su čak i u svojim izdajama. Trebam ih, ali morate znati kako me boli pomilovati ovakve ljude kad sam kaznio bolje od njih za manje zločine. Imate svako pravo predbacivati mi, Ser Davos."

"Sami sebi predbacujete više nego što bih ja ikad mogao, Vaša Milosti. Trebaju vam ovi veliki knezovi da osvojite prijestolje—"

"S prstima i svim ostalim, čini se." Stannis se mrko osmjehne. Ne misleći, Davos podigne svoju sakatu ruku k vrećici na svom vratu, i osjeti kosti prstiju u njoj. *Za sreću.*

Kralj opazi pokret. "Još su tamo, Viteže od Luka? Niste ih izgubili?"

"Ne."

"Zašto ih čuvate? Često sam se pitao."

"Podsjećaju me na ono što sam bio. Odakle sam došao. Podsjećaju me na vašu pravdu, moj gospodaru."

"I *bila* je pravda", reče Stannis. "Dobro djelo ne ispire loše, niti loše djelo ispire dobro. Svatko bi trebao dobiti vlastitu nagradu. Vi ste bili junak i krijumčar." Osvrne se prema knezu Florentu i ostalima, duginim vitezovima i prebjezima, koji su ih slijedili na udaljenosti. "Oni pomilovani knezovi učinili bi dobro kad bi razmislili o tome. Dobri i vjerni ljudi borit će se za Joffrevja, pogrešno vjerujući da je pravi kralj. Sjevernjak bi možda čak rekao isto za Robba Starka. Ali ovi knezovi koji su se sjatili pod stjegove mog brata, *znali su* da je bio uzurpator. Okrenuli su leđa svome zakonitom kralju iz razloga ne boljeg od snova o moći i slavi, a ja sam ih obilježio onim što jesu. Pomilovao sam ih, da. Oprostio im. Ali ne i zaboravio." Ušutio je na trenutak,

razmišljajući o svojim planovima za provođenje pravde. A tada, iznebuha, reče: "Što puk govori o Renlyje-voj smrti?"

"Tuguju. Vaš brat je bio vrlo ljubljn."

"Budale ljube budalu," progund Stannis, "ali i ja tugujem za njim. Za dječakom kakvim je bio, ne za čovjekom kakvim je postao." Šutio je neko vrijeme, a potom reče: "Kako je narod primio vijest o Cerseinu incestu?"

"Dok smo bili među njima, klicali su kralju Stannisu. Ne mogu reći što su govorili kad smo otplovili."

"Dakle držite da nisu povjerovali?"

"Dok sam krijumčario, naučio sam da neki ljudi vjeruju svemu, a neki ničemu. Susreli smo obje vrste. A još se jedna priča također širi—"

"Da." Stannis odgrize riječ. "Selvse mi je nabila rogove, i vezala budaline zvončice na vrh svakog. Otac moje kćeri da je slaboumna dvorska luda! Priča pokvarena koliko i smiješna. Renly mi ju je bacio u zube kad smo se susreli na pregovorima. Trebali biste biti ljudi poput Zakrpe da povjerujete u takvo što."

"Možda, moj gospodaru... ali vjerovali oni u tu priču ili ne, uživaju je prepričavati." U mnoga je mjesta stigla prije njih, trujući izvor njihovoj istinitoj priči.

"Robert se mogao popisati u kalež i ljudi bi to proglasili vinom, a ja im nudim čistu hladnu vodu, a oni sumnjičavo škilje i mrmljaju jedan drugom kako je čudna okusa." Stannis zaškripi zubima.

"Da je netko rekao da sam se čarolijom pretvorio u vepra kako bih ubio Roberta, vjerojatno bi i u to povjerovali."

"Ne možete ih spriječiti da govore, moj gospodaru," reče Davos, "ali kad se osvetite pravim ubojicama svog brata, kraljevstvo će znati da su te priče laži."

Činilo se da ga Stannis tek napola sluša. "Ne dvojim da je Cersei imala udjela u Robertovoj smrti. Iskamčit ću pravdu za njega. Da, i za Neda Starka i Jona Arrvna također."

"A za Renlyja?" Riječi bijahu izgovorene prije nego što je Davos stigao razmisliti o njima.

Dugo vremena kralj nije progovorio. Tada, vrlo tiho, reče: "Sanjam o tome ponekad. O Renlyjevoj smrti. Zeleni šator, svijeće, žena koja vrišti. I krv." Stannis spusti pogled na svoje ruke. "Još sam bio u postelji kad je umro. Vaš Devan će vam reći. Pokušao me probuditi. Zora je bila blizu, a moji su knezovi čekali, ljuteći se. Trebao sam biti na konju, u oklopu. Znao sam da će Renly napasti u čik zore. Devan je rekao da sam se koprcio i vikao, ali kakve to ima veze? Bio je to san. Bio sam u svom šatoru kad je Renly umro, a kad sam se probudio ruke su mi bile čiste."

Ser Davos Seaworth je mogao osjetiti kako ga njegovi nevidljivi prsti počinju svrbjeti. *Nešto ovdje nije u redu*, negdašnji krijumčar pomisli. No kimne i reče: "Shvaćam."

"Renly mi je ponudio breskvu. Na našim pregovorima. Rugao mi se, prkosio mi, prijetio mi, i ponudio mi breskvu. Mislio sam da vadi mač i posegnuo sam za svojim. Je li mu to bila nakana, nagnati me da pokažem strah? Ili je to bila jedna od njegovih besmislenih šala? Kad je govorio kako je breskva slatka, jesu li mu riječi imale neko skriveno značenje?" Kralj zatrese glavom, kao što pas trese zeca da mu prelomi vrat. "Samo me Renly mogao tako rasrditi komadom voća. Sam je sebe osudio na propast svojom izdajom, ali ja sam ga ljubio, Davose. Znam to sada. Kunem se, otići ću u grob misleći na bratovu breskvu."

Do tada su već gotovo bili u logoru, jašući pokraj urednih redova šatora, stjegova što su se vijorili, i hrpa štitova i kopalja. Vonj konjskog izmeta teško se osjećao u zraku, izmiješan s dimom drva i mirisom pečena mesa. Stannis zaustavi konja dovoljno dugo da zalaje otrešit otpust knezu Florentu i ostalima, zapovjedi im da ga posjete u njegovu paviljonu sat kasnije na ratnom vijeću. Naklonili su glave i razišli se, dok su Davos i Melisandre odjahali do kraljeva paviljona. Šator je morao biti velik, budući da su ovdje njegovi vazali dolazili vijećati. No nije bilo ničeg veličanstvenog u njemu. Bijaše to vojnički šator od teška platrja, obojen u tamnožutu boju koja se gdjekad činila zlatnom. Samo gaje kraljevski barjak koji je lepršao s vrha središnjeg stupa, obilježavao kao kraljeva. To, i stražari pred njim; kraljičini ljudi koji su se oslanjali na visoka koplja, sa značkama crvenog srca našivenim preko vlastitih.

Konjušari priđoše da im pomognu sjahati. Jedan od stražara oslobodi Melisandre nezgrapna stijega, zarivši štap duboko u meku zemlju. Devan je stajao s jedne strane ulaza, čekajući da podigne krilo za kralja. Stariji štitonoša čekao je kraj njega. Stannis skine krunu i doda je Devanu. "Hladne vode, dva kaleža. Davose, slijedi me. Moja gospo, poslat ću po vas kad mi zatrebate."

"Kako kralj zapovijeda", nakloni se Melisandre.

Nakon vedrine jutra, unutrašnjost paviljona doimala se svježom i mračnom. Stannis sjedne na običnu drvenu poljsku stolicu i zamahom ruke pokaže Davosu na drugu. "Jednog dana učinit ću vas knezom, krijumčaru. Samo kako bih rasrdio Celtigara i Florenta. Međutim, na tome mi nećete zahvaljivati. To će značiti da ćete morati trpjeti ova vijećanja, i hiniti zanimanje za revanje mazgi."

"Zašto ih održavate, ako ničemu ne služe?"

"Mazge vole zvuk vlastita revanja, zašto inače? A ja ih trebam da mi vuku kola. O, dakako, jednom u sto godina netko iznese kakav koristan prijedlog. Ali ne danas, mislim - ah, evo vašeg sina s našom vodom."

Devan položi pladanj na stol i napuni dvije glinene kupe. Kralj uspe prstohvat soli u svoju kupu prije nego što popije vodu; Davos uzme svoju vodu želeći da je vino. "Govorili ste o vijeću?"

"Dopustite da vam kažem kako će se odvijati. Knez Velaryon nagovarat će me da jurišam na zidine zamka s prvim svjetlom, s čakijama i ljestvama protiv strijela i kipućeg ulja. Mlade mazge držat će ovo izvrsnim prijedlogom. Estremont će biti skloniji tome da se utvrdimo i iz-gladnimo ih, kao što su Tvrell i Redwyne nekoć pokušali sa mnom. To bi možda potrajalo godinu dana, ali stare mazge su strpljive. A knez Caron i ostali koji vole udarati, htjet će prihvatiti Ser Cortnayevu rukavicu i staviti sve na kocku u dvoboju i pritom će svaki misliti da će *on* biti moj junak i osvojiti besmrtni plamen." Kralj je dokrajčio svoju vodu. "Što biste *vi* da učinim, krijumčaru?"

Davos razmisli na trenutak prije nego što odgovori. "Smjesta udarite prema Kraljevu grudobranu." Kralj frkne. "I da ostavim Krajoluju neosvojenu?"

"Ser Cortnav nema moć da vam naudi. Lannisterovi imaju. Opsada bi predugo trajala, dvoboj je previše neizvjestan, a napad bi nas koštao tisuće života bez sigurnosti u uspjeh. A za tim nema potrebe. Kad jednom zbacite Joffreyja s prijestolja, ovaj će vam zamak morati pripasti zajedno s ostalima. Govore po logoru da knez Tywin Lannister juri na zapad kako bi spasio luku Lannis od osвете sjevernjaka..."

"Imaš izuzetno pametnog oca, Devane", kralj reče dječaku koji je stajao pokraj njegova lakta.

"Zbog njega poželim da imam više krijumčara u svojoj službi. I manje knezova. Iako ste pogriješili u jednom pogledu, Davose. *Ima* potrebe. Ostavim li Krajoluju neosvojenu u svom zaleđu, govorit će se da sam ovdje poražen. A to ne mogu dopustiti. Ljudi me ne vole kao što su voljeli moju braću. Slijede me jer me se boje... a poraz je smrt strahu. Zamak mora pasti." Čeljust mu je škljocala s obje strane. "Da, i to *brzo*. Doran Martell je sazvao svoje vazale i utvrdio gorske prolaze. Njegovi Dornijci spremni su sjuriti se na Međe. A Visovrt je sve samo ne oslabljen. Moj brat je ostavio veći dio svojih snaga kod Gorkog mosta, gotovo šezdeset tisuća pješaka. Poslao sam ženina brata Ser Errola sa Ser Parmenom Craneom da ih stave pod moje zapovjedništvo, ali nisu se vratili. Bojim se daje Ser Loras Tvrell stigao na Gorki most prije mojih poslanika i uzeo tu vojsku pod svoje."

"To više je razloga da zauzmemo Kraljev grudobran što prije možemo. Salladhor Saan mi je rekao—"

"Salladhor Saan misli samo na zlato!" prasne Stannis. "Glava mu je puna snova o blagu za koje umišlja da leži pod Crvenom utvrdom, pa nemojmo više slušati o Salladhoru Saanu. Dan kad budem trebao vojni savjet od Ivenskog razbojnika, bit će dan kad ću skinuti svoju krunu i odjenuti crno." Kralj stegne ruku u šaku. "Jeste li tu da mi služite, krijumčaru? Ili da me srdite raspravama?"

"Vaš sam", reče Davos.

"Onda me poslušajte. Ser Cortnayev poručnik je rođak Fossowayima. Knez Meadovvs, zeleni dečko od dvadeset godina. Pogodi li kakav zao udes Penrosea, zapovjedništvo nad Krajolujom prešlo bi na ovog mladca, a njegovi rođaci vjeruju da bi prihvatio moje uvjete i predao zamak."

"Sjećam se još jednog mladca kojemu je dano zapovjedništvo nad Krajolujom. Nije mu moglo biti više od dvadeset."

"Knez Meadovvs nije tako kameno tvrdoglav kao ja."

"Tvrđoglav ili kukavac, zar je to važno? Ser Cortnay Penrose mi se učinio krepkim i zdravim."

"I moj je brat bio takav, dan prije svoje smrti. Noć je mračna i puna strahota, Davose."

Davos Seaworth osjeti kako mu se dlačice na šiji podižu. "Moj gospodaru, ne razumijem vas."

"Ne tražim vaše razumijevanje. Samo vašu službu. Ser Cortnay će biti mrtav unutar jednog dana. Melisandre ga je vidjela mrtva u plamenu budućnosti. Vidjela je njegovu smrt i način kako je umro. Neće umrijeti u viteškom boju. Nepotrebno je to govoriti." Stannis pruži svoju kupu, a Devan je ponovno napuni iz vrča. "Njezin plamen ne laže. Vidjela je i Renlyjevu propast. U Zmajevu kamenu ju je vidjela, i rekla Selyse. Knez Velaryon i vaš prijatelj Salladhor Saan htjeli su da napadnem Joffrevja, ali Melisandre mi je rekla ako pođem u Krajoluju, osvojiti ću najbolji dio bratovih snaga, i imala je pravo."

"A-ali," promuća Davos, "knez Renly ovdje je došao zato što ste op-sjeli zamak. Prije toga je marširao prema Kraljevu grudobranu, protiv Lannisterovih, bio bi—"

Stannis se promeškoli na stolcu, mršteći se. "*Bio je, bio bi*, što to znači? Učinio je stoje učinio. Došao je sa svojim vazalima i svojim breskvama, u svoju propast... i bilo je dobro za mene što jest. Melisandre je također vidjela drugačiji dan u svojim plamenovima. Vidjela je sutrašnjicu u kojoj je Renly izjahao s juga u zelenu oklopu da razbije moju vojsku pod zidinama Kraljeva grudobrana. Da sam ondje susreo svog brata, mogao sam ja umrijeti umjesto njega."

"Ili ste mogli pripojiti svoje snage njegovima i svrgnuti Lannisterove", pobuni se Davos. "Zašto ne? Ako je vidjela dvije budućnosti, no... ne mogu *obje* biti istinite."

Knez Stannis uperi prst. "Tu griješite, Vi teže od Liika. Neka svjetla bacaju više od jedne sjene. Stanite pred noćnu vatru i vidjet ćete sami. Plamenovi se pomiču i plešu, nikad mirni. Sjene postaju visoke i kratke, a svaki čovjek baca ih tucet. Neke su tanje od drugih, to je sve. Pa, ljudi također bacaju svoje sjene po budućnosti. Jednu sjenu ili više njih. Melisandre ih sve vidi."

Vi tu ženu ne volite. Znam to, Davose, nisam slijep. Mojim se knezovima također ne sviđa. Estremont smatra daje plameno srce loš izbor i moli da se bori pod okrunjenim jelenom kao i ranije. Ser Guevard tvrdi da žena ne smije biti moj stjegonoša. Drugi šapuću kako joj nije mjesto u mom ratnom vijeću, da bih je trebao poslati natrag u Asshai, da je grešno držati je noću u mom šatoru. Da, šapuću... dok ona služi."

"Služi kako?" upita Davos, strepeći od odgovora. "Kako je potrebno." Kralj ga pogleda. "A vi?"

"Ja..." Davos obliže usnice. "Vaš sam da mi zapovijedate. Sto želite da učinim?"

"Ništa što već niste. Samo pristanite brodom ispod zamka, neprimjetno, u tmimi noći. Možete li to učiniti?"

"Da. Noćas?"

Kralj otresito kimne. "Treat će vam malen brod. Ne *Crna Betha*. Nitko ne smije znati što činite."

Davos se htjede pobuniti. Sada je bio vitez, ne više krijumčar, a nikad nije bio ubojica. No kad je otvorio usta, riječi su odbijale izaći. Ovo je bio *Stannis*, njegov valjani gospodar, kojemu je dugovao sve što je postao. A morao je misliti i na svoje sinove. *Bogovi smilujte se, što mu je učinila?*

"Šutljivi ste", primijeti Stannis.

I *trebao bih ostati takav*, reče Davos sam sebi, no umjesto toga izusti: "Moj gospodaru, morate osvojiti zamak, uviđam to sada, ali sigurno postoje drugi načini. Čišći načini."

Dopustite Ser Cortnavu da zadrži malo kopile i možda će se predati."

"Moram dobiti dječaka, Davose. Moram. Melisandre je i to vidjela u plamenovima."

Davos je očajnički tragao za nekim drugim odgovorom. "U Krajolui nema viteza koji bi se mogao mjeriti sa Ser Guevardom ili knezom Caronom, ili s bilo kojim od stotine drugih

prisegnutih u vašu službu. Taj dvoboj... je li moguće da Ser Cortnav traga za načinom da se časno preda? Makar ga to stajalo vlastita života?"

Uznemiren izraz preleti kraljevim licem poput oblaka u prolazu. "Vjerojatnije je da planira kakvu izdaju. Neće biti borbe junaka. Ser Cortnav je bio mrtav prije nego što je uopće i bacio onu rukavicu. Plamenovi ne lažu, Davose."

Ali zahtijevaju od mene da ih ostvarim, pomisli. Mnogo je vremena prošlo otkako se Davos Seavvorth osjećao tako tužnim.

I tako se zbilo da se još jednom našao, prelazeći Zaljev brodolomaca, u mrkloj noći, kormilareći sićušnim brodom s crnim jedrom. Nebo je bilo isto, a i more. Isti slani miris bijaše u zraku, a voda je grgoljila oko pramca upravo kako se sjećao. Na tisuće treperavih logorskih vatri gorjelo je oko zamka, žmigajući poput zvijezda što su pale na nebu, kao vatre Tvrellovih i Redwynea šesnaest godina ranije. Ali sve je ostalo bilo drugačije.

Posljednji put sam u Krajoluju donio život, u obliku luka. Ovaj put to je smrt, u liku Melisandre od Asshaija. Šesnaest godina ranije, jedra su pucketala i praskala sa svakom promjenom vjetra, sve dok ih nije spustio i nastavio dalje s prigušenim veslima. Unatoč tome, srce mu je bilo u grlu. Međutim, ljudi na Redwyneovim galijama postali su nemarni nakon toliko vremena, te su pobjegli kroz kordon glatko poput crnog satena. Ovaj put, jedini brodovi na vidiku pripadali su Stannisu, a jedina je opasnost potjecala od promatrača na zidinama zamka. Unatoč tome, Davos bijaše napet poput strune.

Melisandre se sklopčala na veslačkoj klupici, izgubljena u naborima tamnocrvena plašta koji ju je pokrивao od glave do pete, blijeda lica ispod kukuljice. Davos je volio vodu. Najbolje je spavao kad bi se pod njim zibala paluba, a uzdah vjetra u njegovim jedrima bio mu je slađi zvuk nego ijedan što ga pjevač može stvoriti na strunama svoje harfe. No čak ni more mu noćas nije donosilo utjehu. "Njušim strah u vama, ser viteže", tiho će crvena žena.

"Netko mi je jednom rekao da je noć mračna i puna strahota. A noćas nisam vitez. Noćas sam ponovno Davos krijumčar. Da ste barem vi lukovica."

Ona se nasmije. "Mene se bojite? Ili onog što činimo?" "Što vi činite. Ja u tome ne želim imati udjela." "Vaša je ruka podigla jedro. Vaša ruka drži kormilo."

Nijem, Davos se posveti kursu. Obala bijaše koloplet hridi, te ih je on vodio daleko izvan zaljeva. Pričekat će da okrene plima prije nego što promijeni smjer. Krajoluja se gubila za njima, ali crvena se žena doimala bezbrižno. "Jeste li dobar čovjek, Davose Seavvorth?" upita ona.

Zar bi dobar čovjek ovo činio? "Čovjek sam", reče on. "Dobar sam prema svojoj ženi, ali upoznao sam mnogo drugih žena. Pokušao sam biti otac svojim sinovima, pomoći im da pronađu mjesto na ovome svijetu. Da, kršio sam zakone, ali nikad se nisam osjetio zlim do noćas. Rekao bih da su moje odlike pomiješane, moja gospo. Dobre i loše."

"Siv čovjek", ona će. "Ni bijel ni crn, već koji pokazuje svojstva i jednog i drugog. To ste dakle, Ser Davose?"

"Što da i jesam? Čini mi se da je većina ljudi siva."

"Ako je pola luka crno od truleži, luk je truo. Čovjek je ili dobar, ili zao."

Pale zvijezde za njima stopile su se u mutan sjaj naspram crnog neba, a zemlja je bila gotovo izvan vidokruga. Bilo je vrijeme da okrenu natrag. "Pazite glavu, moja gospo." On otisne rudo kormila, a mali brod izbaci viticu crne vode dok se okretao. Melisandre se nagne ispod križa koji se zibao, s jednom rukom na ogradi, mirna kao uvijek. Drvo je škripalo, platno pucketalo, a voda pljusкала tako glasno da se čovjek mogao zakleti kako se sigurno čulo u zamku. Davos je znao bolje. Beskrajno udaranje valova o hridi bijaše jedini zvuk koji je ikad prodirao kroz masivne morske zidine Krajoluje, a i on tek neznatno.

Pjenušava brazda raširi se za njima dok su skretali prema obali. "Govorite o ljudima i luku", reče Davos Melisandri. "Što je sa ženama? Ne vrijedi li isto za njih? Jeste li dobri ili zli, moja gospo?" To je nagna na hihot. "O, dobra. Ja sam vam neka vrsta viteza, mili ser. Junakinja svjetla i života."

"Pa ipak, noćas kanite ubiti čovjeka", reče on. "Kao što ste ubili meštra Cressena."

"Vaš meštar se sam otrovao. Kanio je otrovati mene, ali mene je štitila veća sila, a njega nije."

"A Renly Baratheon? Tko je njega ubio?"

Glava joj se okrene. Pod sjenom kukuljice, njezine su oči gorjele poput blijedih crvenih plamičaka svijeće. "Ja ne."

"Lažete." Davos je sada bio siguran.

Melisandre se ponovno nasmije. "Izgubljeni ste u tami i zabludi, Ser Davos."

"Tim bolje." Davos mahne rukom prema udaljenim svjetlima što su treperila duž zidina Krajoluje.

"Čutite kako je studen vjetar? Stražari će se zguriti oko onih baklji. Malo topline i malo svjetla bit će im utjeha u noći poput ove. No to će ih zaslijeptiti, pa nas neće vidjeti dok prolazimo." *Nadam se.* "Bog tame nas sada štiti, moja gospo. Čak i vas."

Činilo se da su plamenovi njezinih očiju zasvijetlili malco jasnije. "Ne izgovarajte to ime, ser. Kako ne biste navukli njegovo crno oko na nas. On nikoga ne štiti, uvjeravam vas. On je neprijatelj svega što živi. Baklje nas skrivaju, sami ste rekli. Vatra. Blistav dar Gospodara svjetla."

"Neka bude po vašem." "Njegov, radije."

Vjetar se mijenjao. Davos je to mogao osjetiti, vidjeti po načinu na koji se crno platno mreškalo.

Posegne za podizačem. "Pomozite mi da spustim jedro. Veslat ću ostatak puta."

Zajedno privežu jedro dok se brod njihao pod njima. Dok je Davos vadio vesla i spuštao ih u nemirnu crnu vodu, reče: "Tko vas je odveslao Renlvju?"

"Nije bilo potrebno", reče ona. "Bio je nezaštićen. Ali ovdje... ova Krajoluja staro je mjesto.

Čarolije su utkane u njegov kamen. Tamni zidovi koje nijedna sjena ne može prijeći - drevni, zaboravljeni, no ipak na mjestu."

"Sjene?" Davos osjeti kako mu se koža ježi. "Sjena je plod tame."

"Neukiji ste od djeteta, ser viteže. Nema sjenki u tami. Sjene su sluge svjetla, djeca vatre.

Najsvjetliji plamen baca najtamnije sjene."

Mršteći se, Davos ušuti. Opet su se približavali obali, a glasovi su dopirali preko vode. Veslao je, a tih zvuk njegovih vesala bijaše izgubljen u ritmu valova. Morska strana Krajoluje sjedila je na svijetloj bijeloj litici. Kredast kamen uzdizao se strmo do gotovo pola visine masivnih vanjskih zidina. Otvor je zijeovao u litici, a onamo je Davos kormilario, kao što je učinio šesnaest godina ranije. Tunel se otvarao u špilju pod zamkom, gdje su olujni knezovi iz davnina izgradili svoje pristanište.

Prolaz bijaše plovao samo za vrijeme plime, i nikad ništa manje nego nesiguran, ali njegove ga krijumčarske vještine nisu napustile. Davos se spretno provlačio između zupčastih stijena sve dok se otvor špilje nije pojavio pred njima. Pustio je da ih valovi unesu unutra. Razbijali su se o brod, goneći ga sad ovamo sad onamo i smočivši ih do kože. Poluvidljiv kameni prst naleti na njih iz tame, sav zapjenjen, a Davos ga jedva izbjegne pomoću vesla.

Tada su prošli, obavijeni tamom, a voda se smirila. Mali brod uspori i načini virove. Zvuk njihova disanja odjekivao je sve dok se nije činilo da ih okružuje. Davos nije očekivao tamu. Posljednji put, baklje su gorjele svuda duž tunela, a oči izgladnjelih ljudi zurile su kroz ubojite otvore u svodu. *Željezne* rešetke bijahu negdje naprijed, znao je. Davos upotrijebi vesla da bi usporio, te su pristali gotovo nježno.

"Dalje od ovog ne možemo, osim ako nemate čovjeka koji će nam otvoriti dveri." Njegov šapat pohita preko vode koja ih je oplakivala poput niza miševa na mekim ružičastim nožicama.

"Jesmo li prošli kroz zidine?"

"Da. Ispod njih smo. Ali ne možemo dalje. *Željezne* dveri idu sve do dna. A rešetke su preblizu smještene da bi se čak i dijete kroz njih provuklo."

Nije bilo odgovora osim tihog šuškanja. A tada se svjetlo rascvjeta usred tame.

Davos podigne ruku da zakloni oči, a dah mu zastane u grlu. Melisandre je zbacila kukuljicu i svukla halju koja ju je pokrivala. Ispod nje, bila je naga, trudna. Nabrekle grudi teško su joj visjele na prsima, a njezin trbuh napinjao se kao da će se raspuknuti. "*Bogovi sačuvajte nas*", šapne on, i začu je kako mu odgovara smijehom, dubokim i grlenim. Njezine su oči bile vruće žeravice, a znoj koji joj je orosio kožu, činilo se da tinja vlastitim svjetlom. Melisandre je *blistala*.

Dašćući, ona čučne i raširi noge. Krv joj je tekla niz bedra, crna poput tinte. Njezin krik mogao je biti agonija ili ekstaza ili oboje. A Davos ugleda krunu djetetove glave kako izbija iz nje. Dvije ruke izmi-goljiše na slobodu, grabeći, crni se prsti ovise oko Melisandrinih napetih bedara,

gurajući se, sve dok cijela sjena nije iskliznula van u svijet i uzdigla se viša od Davosa, visoka kao tunel, nadvivši se iznad broda. Imao je samo tren daje pogleda prije nego stoje nestala, provukavši se između rešetaka željeznih dveri i odjurivši preko površine vode, ali taj tren bio je dovoljan. Znao je tu sjenu. Kao što je znao čovjeka koji ju je bacio.

jon

Zov dopre kroz tamu noći. Jon se podigne na lakat, po navici posežući rukom za Dugom pandžom, dok se logor počinjao komešati. Rog koji budi spavače, pomisli.

Duga niska nota *zadržala* se na rubu čujnosti. Stražari na prstenastom zidu zaustaviše svoje korake, dok im se dah ledio, a glave okretale prema zapadu. Dok je zvuk roga nestajao, čak je i vjetar prestajao puhati. Ljudi se otkotrljaše sa svojih gunjeva i posegoše za kopljima i opasačima s mačevima, krećući se tiho, osluškujući. Konj zarže i bude utišan. Na tren oka činilo se daje cijela šuma *zadržala dah*. Braća Noćne straže čekala su idući huk, moleći se da ga ne čuju, bojeći se da će ga čuti.

Kad se tišina rastegla neizdrživo dugo, a ljudi napokon znali kako se u rog neće ponovno puhati, iskesiše se jedan drugome glupavo, kao da niječu da su se zabrinuli. Jon Snow nahrani vatru prućem, zakopča svoj opasač s mačem, navuče čizme, otrese prašinu i rosu s plašta, te ga pričvrsti oko svojih ramena. Plamenovi zasvijetliše pokraj njega, dobrodošla vrućina udari mu u lice dok se odijevao. Mogao je čuti kako se vrhovni zapovjednik kreće unutar šatora. Trenutak kasnije Mormont podigne krilo. "Jedan huk?" Na njegovu ramenu gavran je sjedio raščupan i nijem, izgledajući nesretno.

"Jedan, moj gospodaru", složi se Jon. "Braća se vraćaju."

Mormont se primakne vatri. "Poluruki. Krajnje je vrijeme." Postajao je sve nemirniji iz dana u dan što su duže čekali; još malo i bio bi sposoban kotiti mladunčad. "Postaraj se da ima tople hrane za ljude i krme za konje. Odmah hoću vidjeti Qhorina."

"Dovest ću vam ga, moj gospodaru." Ljude iz Sjenovite kule očekivali su već danima. Kad se nisu pojavili, braća su se stala čuditi. Jon je čuo potištena mrmljanja oko ognjišne vatre, i to ne samo od Žalosnog Edda. Ser Ottyn Wythers bio je za povlačenje u Crni zamak što je prije moguće. Ser Mallador Locke bi udario prema Sjenovitoj kuli, nadajući se da će uhvatiti Qhorinov trag i doznati što mu se dogodilo. A Thoren Smalhwood je želio nastaviti dalje u gorja. "Mance Ryder zna da se mora boriti sa Stražom," izjavio je Thoren, "ali neće nas očekivati tako daleko na sjeveru. Odjašemo li uz Mlijekovodu, možemo ga uhvatiti na prepad i rasjeći mu vojsku na komade prije nego što dozna da smo ga napali."

"Brojke bi bile znatno protiv nas", usprotivi se ser Ottyn. "Craster je rekao da okuplja veliku vojsku. Više tisuća. Bez Oborina, samo nas je dvije stotine."

"Pošaljite dvije stotine strahovukova protiv deset tisuća ovaca, Ser, i gledajte što će se dogoditi", reče samosvjesno Smalhwood.

"Među onim ovcima ima i koza, Thorene", upozori Jarman Buckwell. "Da, a možda i par lavova. Čegrtaljka, Harma Psoglavac, Alfyn, Ubojica Vrana..."

"Znam to jednako dobro kao vi, Buckwellu", prasne Thoren Smalhwood. "I kanim dobiti njihove glave, do posljednje. To su *divljaci*. Ne vojnici. Nekoliko stotina junaka, vjerojatno pijanih, među golemom hordom žena, djece i robova. Pomest ćemo ih i poslati tuleći u njihove šupe."

Prepirali su se mnogo sati, i nisu se uspjeli složiti. Stari Medvjed bio je odveć tvrdoglav da bi se povukao, ali nije htio ni juriti naglavce duž Mlijekovode, tražeći bitku. Na koncu, ništa se nije

odlučilo osim da pričekaju još nekoliko dana na ljude iz Sjenovite kule, i da ponovno razgovaraju ako se ovi ne pojave.

A sada su došli, što je značilo da se odluka više nije mogla odlagati. Jon je bio sretan barem zbog toga. Ako se moraju boriti protiv Mancea Rydera, neka to bude što prije.

Zatekao je Žalosnog Edda uz vatru, gdje se tužio kako mu je teško spavati dok ljudi neprestano trube u rogove po šumama. Jon mu dade nešto novo na što se mogao tužiti. Zajedno probude Hakea, koji primi zapovijedi vrhovnog zapovjednika uz bujicu psovki, ali svejedno ustane te uskoro okupi tucet braće da isjeckaju korijenje za juhu.

Sam stiže dašćući dok je Jon prelazio logor. Ispod crne kukuljice njegovo lice bijaše blijedo i okruglo poput mjeseca. "Čuo sam rog. Je li se tvoj stric vratio?"

"To su samo ljudi iz Sjenovite kule." Postajalo je sve teže nadati se da će se Benjen Stark sretno vratiti. Plašt koji je pronašao ispod Šake, mogao je, vrlo vjerojatno, pripadati njegovu stricu ili jednome od njegovih ljudi, čak je i Stari Medvjed priznao to, no zašto su ga ondje zakopali, omotanog oko zalihe zmajevskog stakla, nitko nije znao. "Same, moram ići."

Na prstenastom zidu pronađe stražare kako izvlače kolce iz poluzaleđene zemlje da načine otvor. Nije dugo prošlo kad su se prva braća iz Sjenovite kule počela uspinjati uz obronak. Bijahu od glave do pete u koži i krznu, s pokojim komadom čelika ili bronce. Teške brade pokrivala su tvrda mršava lica, i činile da izgledaju čupavo poput njihovih brdskih konjića. Jon se iznenadio kad je vidio da su neki jahali po dvojica na konju. Kad je pogledao bolje, bilo je jasno da su mnogi od njih bili ranjeni. *Bilo je nevolja na putu.*

Jon je prepoznao Qhorina Polurukog čim ga je ugledao, iako se nikad nisu sreli. Krupni izvidnik bio je napola legenda u Straži; čovjek spor na riječima i brz na djelu, visok i uspravan poput koplja, dugih udova i dostojanstven. Za razliku od svojih ljudi, bio je izbrijan. Kosa mu je padala ispod kacige u teškoj pletenici dotaknutoj injem, a crna odjeća koju je nosio, toliko je izbljedjela daje mogla biti siva. Samo palac i kažiprst preostali su od ruke koja je držala uzde; ostali prsti bijahu odsječeni prilikom hvatanja divljakove sjekire koja bi mu inače raspolovila lubanju.

Govorilo se da je gurnuo sakatu šaku pred lice onoga koji je bacio sjekiru te mu je krv štrcnula u oči, i ubio ga dok je ovaj bio zaslijepljen. Od tog dana, divljaci s one strane Zida nisu znali za nesmiljenijeg neprijatelja.

Jon ih pozdravi. "Vrhovni zapovjednik Mormont smjesta vas želi vidjeti. Odvest ću vas u njegov šator."

Qhorin zamahom sjaše sa sedla. "Moji su ljudi gladni, a našim je konjima potrebna njega."

"Za njih će se pobrinuti."

Izvidnik preda svog konja na brigu jednom od svojih ljudi i pođe za njim. "Ti si Jon Snow. Nalikuješ na svog oca."

"Jeste li ga poznavali, moj gospodaru?"

"Ja nisam plemić. Samo brat Noćne straže. Poznavao sam kneza Ed-darda, da. I njegova oca prije njega."

Jon je morao ubrzati korake da sustigne Qhorinove duge noge. "Knez Rickard je umro prije nego što sam se ja rodio."

"Bio je prijatelj Straže." Qhorin se osvrne za sobom. "Vele da te slijedi neki strahovuk."

"Duh bi se trebao vratiti do zore. Lovi preko noći."

Zatekli su Žalosnog Edda kako prži kriške slanine i kuha tucet jaja u kotlu iznad vatre na ognjištu Starog Medvjeda. Mormont je sjedio na svom drveno-kožnom poljskom stolcu. "Počeo sam se bojati za vas. Jeste li naišli na nevolju?"

"Naišli smo na Alfyna, Ubojicu Vrana. Mance gaje poslao u izviđanje duž Zida, a mi smo ga zatekli na povratku." Qhorin odstrani svoju kacigu. "Alfyn više neće mučit' kraljevstvo, ali neki iz njegove družine su nam pobjegli. Progonili smo ih što smo dulje mogli, ali može bit da će se nekolicina domoći gorja."

"A cijena?"

"Četiri' brata mrtva. Tucet ranjenih. Trećina koliko neprijatelja. A uzeli smo zarobljenike. Jedan je brzo umro od rana, ali drugi je poživio dovoljno dugo da ga ispitamo."

"Bolje je o ovom govoriti unutra. Jon će vam donijeti rog piva. Ili biste radije vrućeg začinenog vina?"

"Kuhana voda će dostajati. I jedno jaje i komadić slanine."

"Kako želite." Mormont podigne krilo šatora, a Qhorin Poluruki se sagne i ude u šator.

Edd je stajao iznad kotla žlicom prebacujući slaninu amo-tamo. "Zavidim onim jajima", reče. "I meni bi sada dobro došlo malo kuhanja. Da je kotao veći, možda bih uskočio. Iako bih radije da je vino, a ne voda. Ima gorih načina da se umre nego dok si topao i pijan. Znao sam brata koji se utopio u vinu. No, bila je to slaba berba, a njegovo se truplo nije poboljšalo."

"Popili ste to vino?"

"Strašno je zateći brata mrtvog. I vi biste također osjetili potrebu za pićem, kneže Snow." Edd promiješa kotao i doda prstohvat mljevenog oraščića.

Nemiran, Jon čučne pokraj vatre i stane je razgrtati štapom. Mogao je čuti glas Starog Medvjeda iz šatora, isprekidan gavranovim kreštanjem i tišim zvucima Oborina Polurukog, ali nije mogao razabrati riječi. *Alfyn, Ubojica Vrana je mrtav. To je dobro.* Bio je jedan od najkrvo-žednijih divljačkih osvajača, uzevši svoje ime po crnoj braći koju je umorio. *Zašto onda Qhorin zvuči tako ozbiljno, nakon takve pobjede?*

Jon se nadao da će dolazak ljudi iz Sjenovite kule podići raspoloženje u logoru. Još prošle noći, vraćao se kroz tamu s mokrenja kad je čuo pet ili šest ljudi kako govore tihim glasovima oko ugaraka vatre. Kad je čuo Chetta gdje mrmlja kako je krajnje vrijeme da se vrate, Jon je stao da poslušaju. "Ovo je starčeva ludost, ovaj pohod", čuo je. "U onom gorju nećemo naći ništa osim svojih grobova."

"U Mrazočnjacima ima orijaša, i vargova i gorih stvari", reče Lark Sestranin.

"Mene neće ondje bit', obećavam vam."

"Stari Medvjed ti neće ostavit' izbora."

"Možda mi nećemo ostavit' izbora njemu", reče Chett.

Upravo tada jedan je od pasa podigao glavu i zatulio, pa se morao brzo pomaknuti, prije nego što ga ugledaju. *Nisam smio ono čuti*, pomisli. Mislio je prenijeti priču Mormontu, ali nije se mogao prisiliti da prijavljuje svoju braću, čak ni braću kao što su Chett i Sestranin. *Bio je to samo isprazan govor*, rekao je sam sebi. *Hladno im je i boje se; svima nam je tako.* Bilo je teško čekati ovdje, sjedeći na kamenom vrhuncu iznad šume, pitajući se što će sutra donijeti. *Nevidljivi neprijatelj uvijek je najstrašniji.*

Jon izvuče svoj novi bodež iz korica i stane proučavati plamenove dok su igrali po blistavom crnom staklu. Sam je izradio drveni držak, i omotao ga tankim konopom da načini ručku. Bijaše ružan, ali je služio svrsi. Žalosni Edd je smatrao da su stakleni noževi otprilike jednako korisni kao bradavice na vitezovu prsnom oklopu, ali Jon nije bio tako siguran. Oštrica od zmajevskog stakla bila je oštija od čelika, premda daleko krhkija.

Sigurno su je zakopali s razlogom.

Načinio je bodež i za Grenna, i još jedan za vrhovnog zapovjednika. Ratni je rog dao Samu. Pregledan izbliza rog se pokazao napuklim, a čak i nakon što je izbacio svu zemlju, Jon nije mogao iz njega izvući nikakav zvuk. Rub bijaše također odlomljen, ali Sam je volio starinske stvari, pa čak i bezvrijedne starinske stvari. "Načini od njega rog za pijenje," rekao mu je Jon, "i svaki put kad se napiješ, sjetit ćeš se kako si izviđao s one strane Zida, sve do Šake Prvih ljudi." Dao je Samu također i glavicu koplja te tucet vršaka strijela, a ostalo razdijelio svojim drugim prijateljima za sreću.

Stari se Medvjed činio zadovoljan bodežom, ali je više volio čelični nož za svojim pojasom, primijetio je Jon. Mormont nije mogao odgovoriti tko je mogao zakopati plašt ili što bi to moglo značiti. *Možda će Qhorin znati.* Poluruki se usudio zaci dublje u divljinu nego ijedan živ čovjek.

"Hoćeš ih ti poslužiti, ili ću ja?"

Jon vrati bodež u korice. "Ja ću." Htio je čuti što su govorili.

Edd odreže tri debele kriške suhog okruglog zobenog kruha, složi ih na drveni pladanj, pokrije ih slaninom i njezinom mašću, te napuni zdjelu tvrdo kuhanim jajima. Jon primi zdjelu u jednu ruku, a pladanj u drugu i uđe natraške u šator vrhovnog zapovjednika.

Qhorin je sjedio prekrivenih nogu na podu, kralježnice ravne poput koplja. Svjetlost svijeća treperila je po ogrubjelim sploštenim površinama njegovih obraza dok je govorio. "Cegrtaljka, Plačljivac i svi ostali poglavice veliki i mali", govorio je, "imaju i vargove također, i mamute, te više snaga nego što smo sanjali. Ili je barem on tako tvrdio. Neću se zakleti da je to istina. Ebben vjeruje da nam je čovjek pripovijedao priče kako bi mu život potrajao malko dulje."

"Istina ili laž, Zid se mora upozoriti", reče Stari Medvjed dok je Jon polagao pladanj između njih. "I kralj."

"Koji kralj?"

"Svi oni. Pravi i lažni podjednako. Ako prisvajaju kraljevstvo, neka ga i obrane."

Poluruki se ponudi jajetom i razbije ga o rub zdjele. "Ovi će kraljevi činiti što ih volja", reče, guleći ljusku. "Najvjerojatnije to neće biti dovoljno. Najveća nada je Oštrozimlje. Starkovi moraju okupiti sjever."

"Da. Dakako." Stari Medvjed razmota zemljovid, namršti se nad njim, baci ga u stranu, otvori drugi. Mozgao je gdje će pasti kladivo. Jon je to mogao vidjeti. Straža je nekoć opskrbljivala posadom sedamnaest zamaka duž stotina milja Zida, ali njih se napuštalo jednog za drugim kako se bratstvo smanjivalo. Sada su samo tri bila zaposjednuta, a to je Mance Ryder znao jednako dobro kao i oni. "Ser Alliser Thorne će dovesti svježe novake iz Kraljeva grudobrana, tome se možemo nadati."

Opskrbimo li Sivostražu posadom iz Sjenovite kule te Dugi humak onom iz Istočne stražarnice..."

"Sivostraža je većinom urušena. Kamene dveri bi bolje poslužile, ako bi se moglo naći ljudi."

Ledentrag i Duboko jezero također, možda. Uz danje patrole duž grudobrana između."

"Patrole, da. Dvaput na dan, ako uzmognemo. Sam Zid je kolosalna prepreka. Neobranjen, ne može ih zaustaviti, ali će ih zadržati. Sto je veća vojska, to će im više vremena trebati. Prema pustoši koju su ostavili za sobom, sigurno kane povesti svoje žene sa sobom. Svoju djecu također, i zvijeri... jeste li ikad vidjeli kozu kako se uspinje ljestvama? Uzetom? Trebat će izgraditi stube, ili veliku kosinu... trebat će im najmanje mjesec dana, možda više. Mance će znati da mu je najbolja prilika proći *ispod Zida*. Kroz dveri, ili..."

"Prodorom."

Mormontova glava naglo se podigne. "Čime?"

"Ne kane se uspeti preko Zida niti kopati pod njim, moj kneže. Kane ga probiti."

"Zid je sedam stotina stopa visok, i tako debeo u podnožju da bi stotini ljudi trebalo godinu dana da se probiju kroza nj pijucima i sjekirama."

"Unatoč tome."

Mormont je cupkao svoju bradu, mršteći se. "Kako?"

"Kako drugačije? Čarolijom." Qhorin odgrize polovicu jajeta. "Zašto je Mance izabrao Mrazočnjake kao mjesto okupljanja svojih snaga? Izloženi su vjetru i negostoljubivi, i dug težak marš dijeli ih od *Zida*."

"Nadao sam se da je izabrao gorja kako bi sakrio vojačenje od očiju mojih izvidnika."

"Možda," reče Qhorin, dovršavajući jaje, "ali ima tu još nečega, mislim. On nešto traži u visokim hladnim krajevima. Traži nešto što mu treba."

"*Nešto?*" Mormontov gavran podigne glavu i krikne. Zvuk bijaše oštar poput noža u unutrašnjosti šatora.

"Neku moć. Što to jest, naš zarobljenik nije znao reći. Ispitali smo ga možda preoštro, te je umro s mnogo toga neizrečenog. U svakom slučaju dvojim daje znao."

Jon je mogao čuti vjetar vani. Stvarao je visok tanak zvuk dok je drhtao kroz kamenje prstenastog zida i povlačio šatorsku užad. Mormont zamišljeno protrlja usta. "Neku moć", ponovi. "Moram znati."

"Onda morate poslati izviđače u gorja." "Ne mili mi se izložiti opasnosti još ljudi."

"Možemo samo umrijeti. Zašto uopće i odijevamo ove crne plašteve, nego da umremo u obranu kraljevstva? Ja bih poslao petnaest ljudi, u tri skupine po pet. Jedna bi istražila Mlijekovodu, druga Piskutavi prolaz, a jedna bi se uspela Orijaškim stubama. Jarman Buckwell, Thoren Smalhwood, i ja bismo zapovijedali. Da doznamo što vreba u onim gorama."

"Vreba", krikne gavran. "Vreba."

Vrhovni zapovjednik Mormont uzdahne duboko. "Ne vidim drugog izbora", prizna on, "ali ako se ne vratite..."

"Netko će se spustiti s Mrazočnjaka, moj kneže", reče izvidnik. "Ako to budemo mi, sve je dobro i zdravo. Ako ne, bit će to Mance Ryder, a vi mu sjedite ravno na putu. Ne može marširati na jug i ostaviti vas za sobom, da ga slijedite i uznemirujete mu zaleđe. Mora napasti. Ovo je jako mjesto."

"Ne toliko jako", reče Mormont.

"Onda ćemo vjerojatno svi umrijeti. Ali naša smrt kupit će vremena našoj braći na Zidu. Vremena da opskrbe ljudstvom prazne zamke i zalede dveri, vremena da pozovu knezove i kraljeve u pomoć, vremena da podmažu sjekire i poprave katapulte. Naši životi bit će dobro potrošen novčić."

"Umrijeti," promrmlja gavran, hodajući po Mormontovim ramenima. "Umrijeti, umrijeti, umrijeti, umrijeti." Stari je Medvjed sjedio poguren i nijem, kao da je teret govora postao pretežak da ga podnese. Ali na koncu izusti: "Neka mi bogovi oprostite. Izaberite ljude."

Ohorin Poluruki okrene glavu. Njegove oči sretnu Jonove, i zadrže se na njima dugo vremena.

"Vrlo dobro. Izabirem Jona Snowa."

Mormont zatrepće očima. "On je jedva nešto više od dječaka. A usto i moj upravitelj. Nije čak ni izvidnik."

"Tollett se može pobrinuti za vas, moj kneže." Ohorin podigne svoju sakatu, dvoprstu šaku.

"Drevni bogovi su još jaki s one strane Zida. Bogovi Prvih ljudi... i Starkovih."

Mormont pogleda Jona. "Što bi ti želio?"

"Da idem", on će smjesta.

Starac se tužno osmjehne. "To sam i mislio."

Zora je svanula kad je Jon iskoračio iz šatora pokraj Oborina Polurukog. Vjetar je kružio oko njih, komešajući njihove crne plašteve i raspršivši u zrak prašinu crvenog pepela iz vatre.

"Jašemo u podne", reče mu izvidnik. "Radije pronađi tog svog strahovuka."

tyrion

Kraljica kani poslati princa Tommena odavde." Klečali su sami u prigušenoj tami septe, okruženi sjenama i drhtavim svijećama, ali čak je i sada Lancel je govorio tiho. "Knez Gyles će ga odvesti u Rosby, sakriti ga ondje prerusenog u paža. Kane mu potamniti kosu i reći svima da je sin putujućeg viteza."

"Boji se svjetine? Ili mene?" "I jednog i drugog."

"Ah." Tyrion nije znao za ovu spletku. Jesu li ga Varysove ptičice opet iznevjerile? Čak i pauci moraju drijemati, predmnijevao je... ili je eunuh igrao dublju i pronicaviju igru nego što je mislio? "Hvala vam, ser."

"Hoćete li mi udijeliti dar koji sam od vas zatražio?"

"Možda." Lancel je želio vlastito zapovjedništvo u idućoj bitki. Izvrstan način da umre prije nego što mu narastu brkovi, ali mladi vitezovi su se oduvijek smatrali nepobjedivima.

Tyrion se zadržao nakon što se njegov rođak iskrao van. Pred Ratnikovim oltarom, on upotrijebi jednu svijeću da zapali drugu. *Čuvaj mog brata, ti proketo kopile, on je jedan od tvojih.* Upalio je drugu svijeću pred Neznancem, za sebe.

Te noći, kad je Crvena utvrda bila u mraku, Bronn ga zatekne kako stavlja pečat na pismo.

"Odnesi ovo Ser Jacelvnu Bywateru." Patuljak nakapa vrući zlatni vosak po pergamentu.

"Što u njemu piše?" Bronn nije znao čitati, pa je postavljao drska pitanja.

"Da mora uzeti pedesetoricu svojih najboljih mačeva i izvidjeti Cestu ruža." Tyrion utisne svoj pečat u mekani vosak.

"Stannis će najvjerojatnije doći Kraljevskom cestom."

"O, znam. Reci Bywateru da zanemari što piše u pismu i povede ljude na sjever. Mora postaviti stupicu duž Rosbvjeve ceste. Knez Gyles će otputovati u svoj zamak za dan ili dva, s tucetom oklopnika, nešto slugu i mojim nećakom. Princ Tommen će možda biti odjeven u paža."

"Želite dječaka vratiti, je li tako?"

"Ne. Želim da ga se odvede u zamak." Udaljavanje dječaka iz grada bila je jedna od sestrih boljih ideja, zaključio je Tyrion. U Rosbvju, Tommen će biti siguran od svjetine, a ako ga razdvoji od brata također bi otežavalo stvari Stannisu; čak i kad bi zauzeo Kraljev gradobran i pogubio Joffrevja, još bi imao jednog lannisterskog pretendenta na prijestolje s kojim bi se morao natjecati. "Knez Gyles je previše bolehljiv da bježi i prevelika kukavica da se bori. Zapovjedi! će kaštelanu da otvori dveri. Kad se jednom nađe unutar zidina, Bywater mora raspustiti garnizon i držati ondje Tommena na sigurnom. Upitaj ga svida li mu se zvuk imena *knez* Bywater."

"Knez Bronn bi zvučalo bolje. I ja bih za vas mogao zgrabiti dječaka. Cupkat ću ga na koljenu i pjevati mu uspavanke ako u tome leži kne-ževski naslov."

"Trebam te ovdje", reče Tyrion. *I ne vjerujem ti u vezi s mojim nećakom.* Ako kakvo zlo zadesi Joffrevja, lannistersko pravo na prijestolje počivalo bi na Tommenovim nejakim ramenima. Ser Jacelvnovi zlatni plaševi obranit će dječaka; Bronnovi plaćenici bili bi skloniji prodati ga njegovim neprijateljima.

"Što će novi knez učiniti sa starim?"

"Što god ga volja, dokle god ga ne zaboravi nahraniti. Ne želim da umre." Tyrion se odgurne od stola. "Moja sestra će poslati jednog člana Kraljevske garde s princem."

Bronn nije bio zabrinut. "Pas je Joffrevjevo štene, neće ga ostaviti. Zlatni plaštev *Željezne Ruke* trebali bi biti sposobni riješiti se ostalih prilično lako."

"Dođe li do ubijanja, reci Ser Jacelynu da ne želim da se to obavlja pred Tommenom." Tyrion ogrne težak plašt od tamnosmeđe vune. "Moj nećak je nježna srca."

"Jeste li sigurni da je Lannister?"

"Ni u što nisam siguran osim u zimu i bitku", reče on. "Hajdemo. Jahat ću s tobom polovicu puta." "Chataya?"

"Predobro me poznaješ."

Izašli su kroz pokrajnje dveri na sjevernom zidu. Tyrion zabode pete u svog konja i otklopoće niz Crnosjeni prolaz. Nekoliko sumnjivih tipova sune u uličice na zvuk kopita po kaldrmi, ali nitko im se ne usudi pristupiti. Vijeće je produžilo redarstveni sat; boravak na ulicama nakon pjesme večernjih zvona značio je smrt. To je vratilo malko mira u Kraljev grudobran i smanjilo za četvrtinu broj leševa pronađenih u uličicama ujutro, no Varys je rekao da su ga ljudi proklinjali zbog toga. *Morali bi biti zahvalni što još imaju daha za proklinjanje*. Par zlatnih plaštev ispriječi im se na putu dok su silazili Zavojem kovača bakra, ali kad su shvatili koga su izazvali, zamole Namjesnika za oprost i mahnu im da nastave dalje. Bronn okrene na jug prema Blatnim dverima te se rastadoše.

Tyrion je jahao prema Chatayi, ali odjednom ga njegovo strpljenje napusti. Izvije se u sedlu, pomno ispitujući ulicu za sobom. Nije bilo traga pratiteljima. Svaki je prozor bio mračan i čvrsto zatvoren. Nije čuo ništa osim vjetra koji je fjukao uličicama. *Ako je Cersei nekog poslala da me noćas slijedi, taj mora da seprerušio u štakora*. "Do vruga i sve", progunda. Dozlogrdio mu je oprez. Okrenuvši konja ukrug, on zarije svoje ostruge. *Ako me itko prati, vidjet ćemo kako dobro jašu*. Proletio je ulicama obasjanim mjesečinom, klopoćući po kaldrmi, jureći niz uske prolaze i zavojite ulice, hitajući svojoj ljubavi.

Dok je bubnjao po vratima, čuo je kako glazba tihano dopire preko kamenih zidova načičkani šiljcima. Jedan od Ibbenežana uvede ga unutra. Tyrion dade čovjeku svog konja pa reče: "Tko je to?"

Okna dijamantnog oblika na prozorima dugačke dvorane sjala su žutim svjetlom, a mogao je čuti muškarca kako pjeva. Ibbenežanin slegne ramenima. "Trbušasti pjevač."

Zvuk se pojačavao dok je hodao od staje do kuće. Tyrionu se nikad nisu sviđali pjevači, a ovaj mu se sviđao još manje od onih obične vrste, iako ga još nije vidio. Kad je gurnuo vrata, čovjek prestane pjevati. "Moj kneže Namjesnice." Klekne, ćelav i trbuha nalik na kotao, mrmljajući: "Kakva čast, kakva čast."

"Moj gosp'aru." Shae se osmijehne kad ga ugleda. Sviđao mu se taj osmijeh - brz neproračunat način na koji bi se pojavio na njezinu ljupkom licu. Djevojka je nosila svoju purpurnu svilu, opasanu pojasom od svilene tkanine. Boje su isticale njezinu tamnu kosu i glatku bjelinu njezine kože.

"Draga", zovne je on. "A tko je ovo?"

Pjevač digne pogled. "Zovem se Symon Srebrni Jezik, moj gospodar. Svirač, pjevač, pripovjedač—"

"I velika budala", završi Tyrion. "Kako si me nazvao, kad sam ušao?"

"Nazvao? Samo sam..." Činilo se da se srebro u Symonovu jeziku pretvorilo u olovo. "Moj kneže Namjesnice, rekao sam, kakva čast..."

"Mudriji čovjek bi se pretvarao da me ne prepoznaje. Ne bi me to zavaralo, ali trebao si pokušati. Sto ću sad s tobom? Znaš za moju slatku Shae, znaš gdje boravi, znaš da je posjećujem noću."

"Kunem se, nikome neću reći..."

"U tome se slažemo. Laku noć." Tyrion povede Shae uza stube.

"Moj pjevač možda više nikad neće zapjevati", peckala ga je ona. "Toliko ste ga isprepadali daje izgubio glas."

"Malo straha pomoći će mu da dosegne one visoke note."

Zatvorila je vrata njihove ložnice. "Nećete ga ozlijediti, zar ne?" Upali miomirisnu svijeću i klekne da mu izuje čizme. "Njegove me pjesme razveseljavaju onih noći kad vas nema."

"Kad bih barem mogao dolaziti svake noći", reče dok je ona trljala njegove bose noge. "Kako dobro pjeva?"

"Bolje od nekih. Ne tako dobro kao drugi."

Tyrion joj rastvori halju i zakopa lice u njezine grudi. Uvijek mu je mirisala tako čisto, čak i u ovom smrdljivom svinjcu od grada. "*Zadrži* ga ako hoćeš, ali drži ga na oku. Ne želim da luta gradom šireći priče po krčmama."

"Neće—" počne ona.

Tyrion joj prekrije usta svojima. Dovoljno su razgovarali; trebala mu je slatka jednostavnost zadovoljstva koje je nalazio među Shaeinim bedrima. Ovdje je barem bio dobrodošao, željen.

Kasnije, izvukao je ruku ispod njezine glave, navukao svoju tuniku i spustio se u vrt.

Polumjesec je posrebrio lišće voćki i sjao po površini kamenog jezerca za kupanje. Tyrion sjedne pokraj vode. Negdje njemu slijeva zrikao je zrikavac, ispuštajući neobičan domaći zvuk. *Ovdje je spokojno, pomisli, ali koliko dugo?*

Dašak nečeg ustajalog natjerala da okrene glavu. Shae je stajala na vratima iza njega, odjevena u srebrnu haljinu koju joj je darovao. *Ljubio sam djevu bijelu poput zime, s mjesečevim sjajem u kosi. Iza* nje stajao je jedan od pripadnika prosjačke braće, krupan čovjek u prljavim zakrpanim haljama, bosih nogu prevučenih koricom izmeta, sa zdjelom obješenom oko vrata na kožnoj vrpici gdje bi septon nosio kristal. Njegov zadah ugušio bi štakora.

"Knez Varys vas je došao vidjeti", najavi Shae.

Prosjački brat zatrepće očima gledajući u nju, zaprepašten. Tyrion se nasmije. "Dakako. Kako si znala daje on kad ja nisam?"

Ona slegne ramenima. "Ipak je to on. Samo odjeven drugačije."

"Drugačiji izgled, drugačiji miris, drugačiji način hoda", reče Tyrion. "Većinu ljudi bi prevario."

"I većinu žena, možda. Ali ne kurve. Kurva nauči vidjeti čovjeka, ne njegovu odjeću, inače završi mrtva u pokrajnjoj uličici."

Varys je izgledao povrijeđeno, i to ne zbog lažnih žuljeva na nogama. Tyrion se tiho nasmije.

"Shae, bi li nam donijela malo vina?" Možda mu ustreba piće. Što god da je eunuha dovelo ovamo u gluhoj noći nije slutilo na dobro.

"Gotovo vam se bojim reći zašto sam došao, moj kneže", reče Varys nakon što ih je Shae ostavila. "Nosim strašne vijesti."

"Trebali ste se odjenuti u crno perje, Varyse, lošiji ste znak od gavrana." Nezgrapno, Tyrion se podigne na noge, napola se bojeći postaviti iduće pitanje. "Je li *Jaime*?" *Ako su mu naudili, ništa ih neće spasiti.*

"Ne, moj kneže. Druga stvar. Ser Cortnay Penrose je mrtav. Zamak Krajoluje otvorio je svoje dveri Stannis Baratheonu."

Očaj otjera sve druge misli iz Tyrionova uma. Kad se Shae vratila s vinom, on uzme gutljaj, te baci kalež i razbije ga o zid. Ona podigne ruku da se zaštiti od krhotina dok je vino teklo niz kamenje nalik na duguljaste prste, crne na mjesečini. "*Proklet bio!*" reče Tyrion.

Varys se osmijehne, pokazujući usta puna trulih zubi. "Tko, moj kneže? Ser Cortnay ili knez Stannis?"

"Obojica." Krajoluja bila je jaka, trebala je izdržati još pola godine ili više... dovoljno vremena da njegov otac dokrajči Robba Starka. "Kako se to dogodilo?"

Varys zirne prema Shae. "Moj kneže, moramo li uznemirivati san vaše ljupke gospe ovakvim sumornim i krvavim razgovorom?"

"Gospa bi se možda bojala," reče Shae, "ali ja ne."

"Trebala bi se bojati", reče joj Tvrion. "Sada kad je Krajoluja pala, Stannis će uskoro okrenuti svoju pozornost prema Kraljevu grudobranu." Sad je žalio što je bacio ono vino. "Kneže Varvse, dajte mi časak, i odjahat ću u zamak s vama."

"Pričekat ću u stajama." Nakloni se i udalji se šepajući. Tvrion povuče Shae k sebi. "Ovdje nisi sigurna." "Imam zidove, i stražare koje ste mi dali."

"Plaćenike", reče Tvrion. "Njima se sviđa moje zlato, ali hoće li umrijeti za nj? Sto se ovih zidova tiče, čovjek bi mogao stati na ramena drugoga i biti ovdje u tren oka. Vila vrlo slična ovoj spaljena je tijekom nemira. Ubili su zlatara, koji ju je posjedovao, zbog toga što je imao punu smočnicu, upravo kao što su razderali velikog septona na komade, silovali Lollvs pola stotine puta, i ulupili Ser Aronovu lubanju. Što misliš da će učiniti kad se dočepaju Namjesnikove gospe?"

"Namjesnikove kurve, mislite?" Gledala ga je onim svojim krupnim smjelim očima. "Iako bih htjela biti vaša gospa, moj gosp'aru. Odijevala bih se u sve one krasne stvari koje ste mi darovali; u saten, brokat i zlatnu tkaninu, i nosila bih vaše dragulje i držala vas za ruku i sjedila uz vas na gozbama. Mogla bih vam dati sinove, znam da bih mogla... i kunem se da me se nikad ne biste stidjeli."

Dovoljno se stidim ljubavi prema tebi. "Sladak san, Shae. Sad ga ostavi sa strane, preklinjem te. On se nikad ne može ostvariti."

"Zbog kraljice? Ni nje se ne bojim."

"Ja da."

"Onda je *ubijte* i završite s tim. Među vama nema nikakve ljubavi."

Tvrion uzdahne. "Ona je moja sestra. Čovjek koji ubije vlastitu krv, zauvijek je proklet u očima bogova i ljudi. Štoviše, što god ti i ja mislili o Cersei, moj otac i brat je vrlo vole. Mogu nadmudriti svakog čovjeka u Sedam kraljevina, ali bogovi me nisu opremili da se suočim s Jaimeom s mačem u ruci."

"Mladi Strahovuk i knez Stannis imaju mačeve, ali vi ih se ne bojite."

Kako malo toga znaš, mila. "Protiv njih imam svu moć kuće Lannister. Protiv Jaimea i svog oca, nemam ništa više od iskrivljenih leđa i para zakržljalih nogu."

"Imate mene." Shae ga poljubi, kliznuvši rukama oko njegova vrata dok je pritiskala svoje tijelo uz njegovo.

Poljubac ga uzbudi, kao što su njezini poljupci uvijek činili, ali ovaj put Tvrion se nježno izvije.

"Ne sada. Mila, imam... pa, nazovi to zametkom plana. Mislim da bih te mogao dovesti u dvorske kuhinje."

Shaeino lice se ukoči. "Kuhinje?"

"Da. Budem li djelovao preko Varvsa, nitko neće doznati."

Ona zahihoće. "Moj gosp'aru, ja bih vas otrovala. Svaki čovjek koji je okusio moju kuhinju rekao mi je kako je dobro što sam kurva."

"Crvena utvrda ima dovoljno kuhara. Mesara i pekara također. Ti bi se trebala predstavljati kao sudoperka."

"Sluškinja u kuhinji," ona će, "u gruboj smeđoj pređi. Takvu me moj gosp'ar želi gledati?"

"Tvoj gosp'ar te želi gledati živu", reče Tvrion. "Teško možeš prati lonce u svili i baršunu."

"Zar sam svome gosp'aru dodijala?" Ona mu zavuče ruku pod tuniku i pronađe njegovo udo. U dva brza poteza učinila ga je krutim. *On me još želi.* Ona se nasmije. "Biste li htjeli jebati svoju kuhinjsku djevoj-čuru, moj gosp'aru? Možete me posuti brašnom i sisati sok od pečenja s mojih sisica ako..."

"Prestani." Način na koji se ponašala podsjeti ga na Dancy, koja se toliko trudila dobiti okladu. Otrgne njezinu ruku da je suzdrži od daljnjih nepodopština. "Ovo nije vrijeme za igre na jastuku, Shae. Tvoj život možda visi o koncu."

Njezina osmijeha nestade. "Ako sam vas razljutila, nisam htjela, samo... zar mi ne biste mogli dati još stražara?"

Tyrion duboko uzdahne. *Sjeti se kako je mlada,* reče u sebi. Primi je za ruku. "Tvoji dragulji mogu se zamijeniti, a nove haljine mogu se sašiti dvaput ljepše od starih. Za mene, ti si najdragocjenija

stvar unutar ovih zidova. Crvena utvrda također nije sigurna, ali je kudikamo sigurnija od ovog mjesta. Želim te ondje."

"U kuhinjama." Glas joj bijaše bezbojan. "Gdje ću ribati lonce." "Na kratko vrijeme."

"Moj otac me učinio svojom kuhinjskom djevojčicom", reče, kriveći usta. "Zato sam i pobjegla."

"Rekla si mi da si pobjegla jer te otac učinio svojom kurvom", podsjeti je on.

"I to. Nije mi se sviđalo ribati njegove lonce ništa više nego što mi se sviđalo njegovo udo u meni." Ona zabaci glavu. "Zašto me ne možete držati u svojoj kuli? Pola knezova na dvoru drže grijače za postelje."

"Izričito mi je zabranjeno da te odvedem na dvor."

"Od strane vašeg glupog oca." Shae napući usne. "Dovoljno ste stari da uzdržavate kurvi koliko vam duša hoće. Smatra li vas bezbradim dječakom? Sto bi mogao učiniti, isprašiti vam tur?"

On je pljusne. Ne jako, ali dovoljno jako. "Prokleta bila", reče. "*Prokleta bila. Nikad* mi se nemoj rugati. Ne ti."

Na trenutak Shae nije govorila. Čuo se jedino zrikavac, koji je zrikao i zrikao. "Oprostite, moj gosp'aru", reče na koncu, teškim drvenim glasom. "Nisam htjela biti drska."

A ja te nisam htio udariti. Bogovi smilujte se, pretvaram li se u Cersei? "Ovo je bilo loše učinjeno," reče on, "i s moje i s tvoje strane. Shae, ne razumiješ?" Riječi koje nikad nije kanio izustiti, izletješe iz njega poput glumaca iz šupljeg konja. "Kad mi je bilo trinaest godina, oženio sam se kćeri malog posjednika. Ili sam je barem takvom smatrao. Bio sam slijep od ljubavi prema njoj, i mislio da ona osjeća isto za mene, ali otac mi je bacio istinu u lice. Moja nevjesta bila je kurva koju je Jaime unajmio da mi pruži prvi okus muškosti." *I svemu sam povjerovao, budala kakav sam bio.* "Da mi dobro utuvi pouku, knez Tywin je odveo moju ženu u barake svojih stražara da čine s njom što ih volja, i zapovjedio mi da gledam." *I da je uzmem posljednji put, kad su ostali završili. Posljednji put, bez traga preostale ljubavi i nježnosti.* "Da zapamtiš kakva je uistinu", rekao je, i trebao sam mu se suprotstaviti, ali me udo izdalo, i učinio sam kako se od mene tražilo. "Nakon što je završio s njom, moj otac je poništio naš brak. Bilo je kao da se nikad nismo vjenčali, rekli su septoni." On joj stisne ruku. "Molim te, ne govorimo više o Namjesnikovoj kuli. Bit ćeš u kuhinjama samo kratko vrijeme. Kad jednom završimo sa Stannisom, dobit ćeš novu vilu, i svile meke poput tvojih ruku."

Shaeine oči postale su krupne, ali nije mogao pročitati što je ležalo za njima. "Moje ruke neće biti meke budem li cijeli dan čistila peći i ribala tanjure. Hoćete li još htjeti da vas dodiruju kad budu posve crvene i upaljene i ispucane od vruće vode i lužnatog sapuna?"

"Više no ikad", reče on. "Kad ih vidim, podsjetit će me koliko si bila hrabra."

Nije znao je li mu povjerovala. Spustila je oči. "Vaša sam da mnome zapovijedate, moj gosp'aru." Bijaše to sav pristanak koji je mogla ponuditi noćas, vidio je to dovoljno jasno. Poljubio ju je u obraz gdje ju je ošamario, da odstrani malko žalca od udarca. "Poslat ću po tebe."

Varys je čekao u stajama, kao što je obećao. Njegov konj izgledao je škripavo i polumrtno. Tvrtion uzjaše, a jedan od najamnih mačevalaca otvori dveri. Izjahali su u tišini. *Zašto sam joj rekao za Tyshu? Bogovi pomozite mi.* Upita sebe, odjednom prestrašen. Bilo je nekih tajni koje se nikad nisu smjele izgovoriti, nekih sramota koje je čovjek morao odnijeti u grob. Stojte htio od nje? Oproštaj? Način na koji gaje pogledala, što je to značilo? Zar je toliko mrzila pomisao na ribanje lonaca, ili je to bilo njegovo priznanje? *Kako sam joj to mogao reći i vjerovati da će me voljeti?* djelić njega je govorio, a drugi dio mu se naruga, govoreći: *Budalo od patuljka, kurva voli samo zlato i dragulje.*

Njegov ozlijeđeni lakat je bridio, škripeći svaki put kad bi konj spustio kopito. Katkad je gotovo mogao umisliti da čuje kako kosti stružu jedna o drugu. Možda bi trebao posjetiti meštra, uzeti kakav napitak protiv boli... ali otkako je Pycelle razotkrio svoje pravo lice, Tyrion Lannister nije vjerovao meštrima. Samo su bogovi znali s kim su se urotili, ili što su mućkali u onim napicima koje su davali. "Varyse", reče. "Moram odvesti Shae u zamak, a da Cersei to ne dozna." Ukratko, on prikaže u grubim crtama svoj kuhinjski plan.

Kad je završio, eunuh ispusti tih hihotav zvuk. "Učinit ću kako moj gospodar zapovijeda, naravno... ali moram vas upozoriti, kuhinje su pune očiju i ušiju. Čak i da na djevojku nitko ne

posumnja, bit će podvrgnuta tisućama pitanja. Gdje je rođena? Tko su joj roditelji? Kako je došla u Kraljev grudobran? Istina nikad neće dostajati, pa će morati lagati... i lagati, i lagati." Pogleda u Tvriona. "A tako ljupka mlada kuhinjska sluškinja pobudit će požudu jednako kao znatiželju. Doticat će je, štipati, tapšati, i milovati. Kuharski pomoćnici možda će je htjeti uzeti za ženu. Pekari će joj mijesiti grudi brašnjavim rukama."

"Radije bih da je pipaju nego probodu nožem", reče Tvrion.

Varys nastavi jahati nekoliko koraka pa reče: "Možda postoji drugi način. Slučajno znam da sluškinja koja dvori kćer kneginje Tande, krade njezine dragulje. Kad bih izvijestio kneginju Tandu, ona bi bila prisiljena smjesta otpustiti djevojku. A kći bi trebala novu sluškinju."

"Shvaćam." Ovo je imalo izgleda, Tyrion odmah uoči. Kneginjina sluškinja nosila je finiju odjeću od sudoperke, a često i dragulj ili dva. Shae će se veseliti tome. A Cersei je držala kneginju Tandu zamornom i histeričnom, a Lollys tromom glupačom. Nije im kanila navraćati u prijateljske posjete.

"Lollys je plaha i puna povjerenja", reče Varys. "Prihvatit će svaku priču koja joj se kaže. Otkako joj je rulja oduzela djevičanstvo, boji se ostaviti svoje odaje, pa će Shae biti daleko od tuđih pogleda... ali prikladno blizu, ustreba li vam utjeha."

"Namjesnikovu kulu nadgledaju, znate to dobro kao ja. Cersei bi se sigurno začudila kad bi me Lollysina sluškinja počela posjećivati."

"Možda bih mogao neprimjetno uvući dijete u vašu ložnicu. Chatavina kuća nije jedina koja se može pohvaliti skrivenim vratima."

"Tajni ulaz? U *moje* odaje?" Tyrion bijaše više ozlojeđen nego iznenađen. Zastoje inače Maegor Okrutni osudio na smrt sve graditelje koji su radili na njegovu zamku, nego da sačuva takve tajne?

"Da, predmnijevam da bi takav mogao postojati. Gdje ću pronaći vrata? U svojoj dnevnoj odaji? U svojoj ložnici?"

"Moj prijatelju, ne želite me valjda prisiliti da otkrijem *sve* svoje male tajne, zar ne?"

"Odsada ih smatrajte našim malim tajnama, Varyse." Tyrion zime uvis u eunuha u njegovoj smrdljivoj glumačkoj odori. "Ako pretpostavimo da *jeste* na mojoj strani..."

"Zar u to možete sumnjati?"

"O ne, vjerujem vam bezuvjetno." Ogorčen smijeh odbije se o zatvorene prozore. "Zapravo, vjerujem vam kao vlastitom rodu. Sad mi recite kako je Cortnay Penrose umro?"

"Kažu da se bacio s kule."

"Sam *sebe*? Ne, u to ne želim povjerovati!"

"Njegovi stražari nisu vidjeli da je itko ušao u njegove odaje, niti su ikoga kasnije pronašli u njima."

"Onda je ubojica ušao ranije i sakrio se ispod postelje," predloži Tvrion, "ili se spustio s krova na užetu. Možda stražari lažu. Tko kaže da sami nisu počinili zlodjelo?"

"Nesumnjivo imate pravo, moj kneže."

Njegov samodopadni ton tvrdio je drugačije. "Ali vi ne mislite tako? Kako se onda to dogodilo?" Dug časak Varys ne reče ništa. Jedini zvuk bijaše dostojanstven *klopot* kopita po kaldrmi.

Konačno eunuh pročisti grlo. "Moj kneže, vjerujete li vi u drevne sile?"

"Čarolije, mislite?" nestrpljivo će Tvrion. "Krvave čini, prokletstva, mijenjanje lika, te stvari?" On prezirno otpuhne. "Kanite reći da je Ser Cortnay čarolijom otjeran u smrt?"

"Ser Cortnav je izazvao kneza Stannisa na dvoboj onog jutra kad je umro. Pitam vas, je li to čin čovjeka izgubljena u očaju? Tu je još i pitanje misterioznog i vrlo neočekivanog umorstva kneza Renlvja, dok su se njegove čete prestrojivale kako bi pomele njegova brata s bojišta." Eunuh zastane na trenutak. "Moj kneže, jednom ste me pitali kako sam podrezan."

"Sjećam se", reče Tvrion. "Niste željeli o tome govoriti."

"Ne želim ni sada, ali..." Stanka bijaše dulja od one ranije, a kad je Varys ponovno prozborio glas mu bijaše nekako drugačiji. "Bio sam siroče koje je šegrtovalo u putujućoj glumačkoj družini. Naš gazda posjedovao je debelu malu koku i mi smo jedrili po uskom moru nastupajući u svim Slobodnim gradovima i s vremena na vrijeme u Starigradu i Kraljevu grudobranu."

Jednog dana u Myru, izvjestan čovjek došao je na našu predstavu. Nakon izvedbe, ponudio je za mene nešto što je moj gazda smatrao odveć primamljivim da bi to odbio. Bio sam prestravljen. Bojao sam se da me čovjek kani iskoristiti kao što sam čuo da su ljudi iskorištavali malene dječake, ali zapravo je jedini dio mene koji mu je trebao, bila moja muškost. Dao mi je napitak koji me učinio nemoćnim da se pomaknem ili prozborim, no nije učinio ništa da mi otupi osjete. Dugom savinutom oštricom sasjekao mi je korijen i stabljiku, pjevajući cijelo vrijeme. Gledao sam kako pali moje muške organe na žeravniku. Plamenovi su pomodrijeli, i čuo sam kako neki glas odgovara njegovu zovu, iako nisam razumio riječi koje su govorili.

Glumci su otplovili prije nego što je završio sa mnom. Kad sam poslužio njegovoj svrsi, više ga nisam zanimao, te me otjerao. Kad sam ga upitao što ću sada, rekao mi je kako smatra da bih trebao umrijeti. Da mu napakostim, odlučio sam živjeti. Prosio sam, krao i prodavao one dijelove tijela koji su mi još preostali. Uskoro sam bio jednako dobar lopov kao bilo tko u Myru, a kad sam postao stariji, naučio sam da je često sadržaj čovjekovih pisama vredniji od sadržaja njegova novčanika.

No još uvijek sanjam onu noć, moj kneže. Ne vješca, niti njegovu oštricu, pa čak ni kako se moja muškost kvrcila dok je gorjela. Sanjam onaj glas. Glas iz plamena. Je li to bio bog, zloduh, kakva opsjenarska varka? Ne bih vam znao reći, a poznajem sve varke. Sve što mogu sigurno kazati jest da ga je on zazvao, a ovaj mu odgovorio, i od tog dana mrzim čaroliju i sve one koji je rabe. Ako je knez Stannis jedan od tih, želim ga vidjeti mrtva."

Kad je završio, jahali su u tišini neko vrijeme. Konačno Tyrion reče: "Bolna pripovijest. Žao mi je."

Eunuh uzdahne. "Žao vam je, ali mi ne vjerujete. Ne, moj kneže, ne morate se ispričavati. Bio sam omamljen i u boli i bilo je to vrlo davno i daleko preko mora. Nedvojbeno sam sanjao onaj glas. Rekao sam to samom sebi tisuću puta."

"Vjerujem u čelične mačeve, zlatne novčiće i ljudski razum", reče Tyrion. "I vjerujem da su nekoć postojali zmajevi. Naposljetku, vidio sam im lubanje."

"Nadajmo se da je to najgora stvar koju ćete ikad vidjeti, moj kneže."

"U tome smo složni." Tyrion se osmjehne. "A što se Ser Cortnaveve smrti tiče, pa, znamo daje Stannis unajmio brodove iz Slobodnih gradova. Možda si je kupio i vještog ubojicu."

"Vrlo vještog ubojicu."

"Takvi postoje. Nekoć sam sanjao da ću jednog dana biti dovoljno bogat da pošaljem Bezličnoga za mojom milom sestrom."

"Bez obzira na to kako je Ser Cortnay umro," reče Varys, "on je mrtav, a zamak je pao. Stannis je slobodan da krene u marš."

"Postoji li kakva mogućnost da uvjerimo Dornijce da se spuste na Međe?" upita Tyrion.

"Nikakva."

"Šteta. Pa, prijetnja možda barem posluži da zadrži knezove Međe u blizini njihovih zamaka. Ima li novosti od mog oca?"

"Ako je knez Tywin osvojio prijelaz preko Crvenih rašlji, nikakve vijesti do mene nisu stigle. Ako se ne žuri, može se naći u zamci između svojih neprijatelja. Oakheartov list i Rovvanovo drvo viđeni su sjeverno od Mandera."

"Ni slova od Maloprstog?"

"Možda nije ni stigao do Gorkog mosta. Ili možda ondje leži mrtav. Knez Tarly je osvojio Renlvjeve vojne zalihe i mnoge sasjekao; većinom Florentove. Knez Caswell se zatvorio u svoj zamak."

Tyrion zabaci glavu i nasmije se.

Varys povuče uzde, smeten. "Moj kneže?"

"Ne vidite li šalu, kneže Varvse?" Tyrion mahne rukom prema zatvorenim prozorima, prema usnulu gradu. "Krajoluja je pala, a Stannis stiže s ognjem i mačem i samo bogovi znaju s kakvim mračnim silama, a dobri puk nema Jaimea da ga štiti, ni Roberta, ni Renlvja, ni Rhaegara niti svog ljubljenog Viteza Cvijeća. Samo mene, onog kojeg mrže." Ponovno se

nasmije. "Patuljka, opakog savjetnika, izopačenog malog majmuskog zloduha. Ja sam sve što stoji između njih i kaosa."

Catelyn

Reci ocu da sam otišao kako bi se mogao ponositi mnome." Njezin se brat zamahom uspane u sedlo; pravi knez u svom blistavom oklopu i lepršavom plastu boje zemlje i vode. Srebrna pastrva resila je krestu njegove velebne kacige, a bijaše blizanka one naslikane na njegovu štitu.

"Uvijek se ponosio tobom, Edmure. I neizmjerno te voli. Vjeruj u to."

"Kanim mu dati bolji razlog za to od samog srodstva." Okrene svog konja i podigne ruku. Trublje se oglase, bubanj stane tutnjiti, pokretni se most spuštao u trzajima i na mahove, a Ser Edmure Tully povede svoje ljude iz Rijekotoka s uzdignutim kopljima i lepršavim barjacima.

Imam veću vojsku od tebe, brate, pomisli Catelyn dok ih je promatrala kako odlaze. Vojsku dvojbi i strahova.

Pokraj nje, Briennin jad bio je gotovo opipljiv. Catelyn je naručila da se šasijske odjeće po njezinoj mjeri; krasne haljine prikladne njezinu porijeklu i spolu, no ona se ipak više voljela odijevati u preostale komadiće oklopa i užkrobljene kože, te nositi pojas s mačem opasan oko struka. Bila bi sretnija jašući u rat s Edmureom, nedvojbeno, ali čak i zidovi jaki poput rijekotočkih trebali su mačeve da ih brane. Njezin brat je odveo svakog sposobnog čovjeka prema gazovima, ostavivši Ser Des-monda Grella da zapovijeda garnizonom sastavljenom od ranjenih, starih i bolesnih zajedno s parom štitonoša i nešto neuvježbanih dječaka još daleko od muževne dobi. Mora obraniti zamak ispunjen do vrha ženama i djecom.

Kad je konačno Edmureovo pješništvo stupajući prošlo ispod željeznih dveri, Brienne upita: "Što ćemo sada, moja gospo?"

"Vršiti svoju dužnost." Catelynino je lice bilo napeto kad se uputila preko dvorišta. *Uvijek sam vršila svoju dužnost*, pomisli ona. Možda ju je zbog toga njezin knez otac najviše volio od sve njegove djece. Njezina dva starija brata su umrla u djetinjstvu, pa je ona bila i sin i kći knezu Hosteru sve dok se Edmure nije rodio. Zatim je njezina mati umrla, a otac joj rekao da sada ona mora biti kneginja Rijekotoka, pa je i to učinila. A kad ju je knez Hoster obećao Brandonu Starku, ona mu je zahvalila što joj je našao tako izvrnog ženika.

Dala sam Brandonu svoje boje da ih nosi, i nisam otišla Petyru nakon stoje ranjen, niti mu zaželjela zbogom kad ga je otac poslao odavde. A kad su Brandona umorili, a otac mi rekao da se moram udati za njegova brata, učinila sam to rado, iako nikad nisam vidjela Nedovo lice sve do dana našeg vjenčanja. Dala sam svoje djevičanstvo tom ozbiljnom neznancu i poslala ga u njegov rat, njegovu kralju i ženi koja mu je rodila kopile, jer sam uvijek vršila svoju dužnost.

Koraci je odvedu u septu, sedmerostrani hram od pješčanika podignut usred vrtova njezine majke i ispunjen duginom svjetlošću. Bio je prepun kad su ušle; Catelyn nije bila jedina u svojoj potrebi za molitvom. Kleknula je pred obojeni mramorni kip Ratnika i zapalila jednu miomirisnu svijeću za Edmurea i drugu za Robba. *Čuvaj ih i pomози im da dođu do pobjede*, molila je, i *donesi spokoj dušama poginulih i utjehu onima koje ostavljaju za sobom.*

Septon uđe sa svojom uljanicom i kristalom dok je ona bila zaokupljena molitvom, pa Catelyn ostane na slavljenju. Nije poznavala ovog septona, ozbiljna mladića Edmureovih godina. Obavljao je svoju službu prilično dobro, a glas mu je bio pun i ugodan dok je pjevao pohvale Sedmorici, ali

Catelyn se zatekne kako čezne za tankim drhtavim tonovima septona Osmynda, davno pokojnog. Osmynd bi strpljivo saslušao priču

O onom što je vidjela i osjetila u Renljevju paviljonu, a možda bi znao

I što sve to znači, te što mora učiniti da pokopa sjene koje su opsjedale njezine snove. *Osmynd, moj otac, stric Brjnden, stari meštar Kym - uvijek se činilo da znaju sve, ali sada sam tu samo ja, a čini se da ne znam ništa, čak ni što mi je dužnost. Kako mogu vršiti svoju dužnost ako ne znam u čemu se ona sastoji?*

Catelyn koljena bijahu ukočena kad je ustala, pa ipak se nije osjećala mudrijom. Možda bi noćas trebala poći u božansku šumu, i pomoliti se Nedovim bogovima. Bili su stariji od Sedmorice.

Vani je zatekla potpuno drugačiju pjesmu. Rymund Stihotvorac sjedio je pokraj pivnice usred kruga slušača, a njegov je duboki glas odzvanjao dok je pjevao o knezu Deremondy na Krvavoj livadi.

I stajao je s mačem u ruci, Posljednji od Darryjeve desetorice...

Brienne zastane da posluša na trenutak, pogrbljenih širokih ramena i jakih ruku prekrštenih na prsima. Gomila odrpanih dječaka projuri pokraj njih, vrišteći i mlateći jedan drugog štapovima. *Zašto se dječaci toliko vole igrati rata?* Catelyn se pitala nije li Rymund ponudio odgovor.

Pjevačev glas se pojača dok se približavao kraju svoje pjesme.

I crvena bje mu trava pod nogama, i crven njegov barjak bješe, i crven sjaj sunca na zalasku što u svom ga svjetlu kupaše. "Naprijed, naprijed", slavni knez viknu, "moj mač još gladan je bitaka." I s krikom divljeg bijesa Oni navriješe preko potoka...

"Borba je bolja od čekanja", reče Brienne. "Ne osjećate se tako bespomoćno dok se borite. Imate mač i konja, ponekad sjekiru. Kad ste oklopljeni teško je bilo kome da vas povrijedi."

"Vitezovi umiru u bitki", podsjeti je Catelyn.

Brienne je pogleda onim modrim i prelijepim očima. "Kao što gospe umiru pri porodu. Nitko ne pjeva pjesme o njima."

"Djeca su bitka druge vrste." Catelyn se uputi preko dvorišta. "Bitka bez stjegova i ratnih rogova, ali ništa manje opasna. Nositi dijete, donijeti ga na svijet... tvoja majka ti je sigurno kazivala o boli..."

"Nisam upoznala svoju majku", reče Brienne. "Moj otac je imao gospe... drugu gospu svake godine, ali..."

"To nisu bile gospe", reče Catelyn. "Koliko god težak bio porod, Brienne, ono što slijedi još je teže. Ponekad se osjećam kao da me razdiru na komade. Kad bi me barem bilo pet, po jedna za svako dijete, da ih mogu sve čuvati."

"A tko bi *vas* čuvao, moja gospo?"

Njezin osmijeh bio je izmučen i umoran. "Pa, muškarci moje kuće. Ili me barem tako mati učila. Moj knez otac, moj brat, moj muž, oni će me čuvati... ali dok su daleko od mene, mislim da ti moraš zauzeti njihovo mjesto, Brienne."

Brienne pogne glavu. "Pokušat ću, moja gospo."

Kasnije tog dana, meštar Vyman donese pismo. Primila ga je odmah, nadajući se kakvu glasu od Robba, ili od Ser Rodrika iz Oštrozimlja, ali pokazalo se da je poruka bila od izvjesnog kneza Meadowsa, koji se proglasio kaštelanom Krajoluje. Bila je naslovljena na njezina oca, brata i sina, ili na onog "tko sada drži Rijekotok." Ser Cortnay Penrose je mrtav, pisao je čovjek, a Krajoluja je otvorila svoje dveri Stannisu Baratheonu, prvorodenu i zakonitu nasljedniku. Pripadnici garnizona zamka prisegli su svoje mačeve njegovoj stvari, od prvog do posljednjeg, i nikome se nije naudilo.

"Osim Cortnavu Penroseu", promrmlja Catelyn. Nikad nije srela tog čovjeka, no ražalostilo ju je čuti za njegovu smrt. "Robb bi smjesta trebao saznati za ovo", reče ona. "Znamo li gdje je?"

"Prema posljednjim vijestima marširao je prema Grebenu, sjedištu kuće Westerling", reče meštar Vyman. "Pošaljemo li gavrana u Pepel-znak, možda će oni moći poslati jahača za njim."

"Učinite to."

Catelyn ponovno pročita pisma nakon što je meštar otišao. "Knez Meadows ne kazuje ništa o Robertovu kopiletu", povjeri ona Brienne. "Pretpostavljam da je predao dječaka s ostalima, iako priznajem, ne shvaćam zašto ga je Stannis toliko želio."

"Možda se boji dječakova prava na prijestolje."

"Kopiletova prava? Ne, riječ je o nečem drugom... Kako to dijete izgleda?"

"Sedam mu je ili osam godina, ljubak, crne kose i blistavih modrih očiju. Posjetitelji su ga često smatrali sinom kneza Renlyja."

"A Renly je bio skloniji Robertu." Catelyn zahvati tračak razumijevanja. "Stannis kani paradiirati s bratovim kopiletom pred kraljevstvom, kako bi ljudi mogli vidjeti Roberta u njegovu licu i pitati se zašto mu Joffrey nije sličan."

"Bi li to mnogo značilo?"

"Oni koji su skloni Stannisu, nazvat će to dokazom. Oni koji podržavaju Joffreyja reći će da to ništa ne znači." Njezina djeca imala su u sebi više tullyjevskog nego starkovskog. Arya je bila jedina koja je imala Nedove crte lica. *IJon Snow, ali on nikad nije bio moj.* Zatekne se kako razmišlja o Jonovoj majci, toj sjeni tajne ljubavi o kojoj njezin suprug nikad nije govorio. *Žali li ona za Nedom kao ja? Ili ga je mrzila jer je ostavio njezinu postelju zbog moje? Moli li se za svog sina kao što seja molim za svoje?*

Ovo bijahu neugodne misli, i beskorisne. Ako je Jona rodila Ashara Davne od Zvezdanpada, kao što su neki šaputali, gospa je odavno bila mrtva; ako nije, Catelyn nije imala pojma tko je i gdje bi njegova mati mogla biti. A nije bilo ni važno. Ned je sada mrtav, a sve njegove ljubavi i tajne umrle su s njim.

Ipak, ponovno je se dojmilo kako su se čudno muškarci ponašali prema svojoj kopiladi. Ned se uvijek ponašao žestoko zaštitnički prema Jonu, a Ser Cortnav Penrose je dao život za tog Edrica Storma, no Rooseu Boltonu kopile je značilo manje od ijednog od njegovih pasa, sudeći prema tonu neobično hladnog pisma koje je Edmure primio od njega prije tri dana. Prešao je Trozubac i marširao na Harrenhal kako je zapovjedbno, napisao je. "Jak zamak, i dobro opskrbljen posadom, ali Njegova Milost će ga imati, makar morao ubiti svaku živu dušu da to postignem." Nadao se da će Njegova Milost odvagnuti to naspram zlodjela njegova nezakonita sina, kojeg je Ser Rodrik Cassel usmrtio. "Sudbina koju je nedvojbeno zaslužio", pisao je Bolton. "Okaljano krv uvijek je nevjerna, a Ramsaveva čud bila je podmukla, pohlepna, i okrutna. Smatram da je dobro što sam ga se riješio. Zakoniti sin kojeg mi je moja mlada žena obećala, nikad ne bi bio siguran dok bi ovaj živio."

Zvuk ubrzanih koraka otjera ružne misli iz njezine glave. Ser Desmondov štitonoša daščući bane u odaju i klekne. "Moja gospo... Lannisteri... preko rijeke."

"Duboko udahni, momče, i reci polako."

On učini kako mu je naložila. "Kolona naoružanih ljudi", izvijesti. "Preko Crvenih rašlji. Razvili su purpurnog jednoroga iznad lannisterskog lava."

Neki sin kneza Braxa. Brax je došao u Rijekotok jednom kad je bila djevojčica, da predloži vjenčanje jednog od njegovih sinova za nju ili Lysu. Pitala se je li to sada isti sin, koji predvodi napad.

Lannisterovi su dojahali s jugoistoka pod šarenilom stjegov, rekao joj je Ser Desmond kad se uspela na bedeme da mu se pridruži. "Nekoliko vanjskih jahača, ništa više", uvjeravao ju je.

"Glavnina snaga vojske kneza Tywina daleko je na jugu. Ovdje nismo u opasnosti."

Južno od Crvenih rašlji zemlja se prostirala u daljinu otvorena i ravna. S promatračke kule Catelvn je mogla vidjeti miljama daleko. Unatoč tome, samo je najbliži gaz bio vidljiv. Edmure je povjerio knezu Jasonu Mallisteru njegovu obranu, kao i obranu tri druga gaza uzvodno.

Lannisterski jahači nesigurno su miljeli uokolo u blizini vode, dok su im grimizni i srebrni barjaci lepršali na vjetru. "Nema ih više od pedeset, moja gospo", procijeni Ser Desmond.

Catelvn je promatrala kako su se jahači rasporedili u jednu dugačku liniju. Ljudi kneza Jasona čekali su da ih prime iza stijena, trave i humaka. Prasak trublje potjera jahače naprijed teškim korakom, pljusajući protiv struje. Na trenutak su izgledali junački, s blistavim oklopima i lepršavim stjegovima, dok je sunce bljeskalo s vršaka njihovih kopalja.

"Sada", čula je kako Brienne mrmlja.

Bilo je teško razaznati što se događa, ali vriska konja činila se glasnom čak i s ovog razmaka, a pod njima Catelvn je čula tiši tresak čelika o čelik. Jedan stijeg naglo nestane kad njegova

nositelja pometoše s nogu, te je ubrzo zatim prvi mrtvac otplutao pokraj njihovih zidina, nošen strujom. Dotad su se Lannisterovi već povukli u neredu. Gledala je kako se prestrojavaju, kratko dogovaraju, i galopiraju natrag putem kojim su došli. Ljudi na zidinama izvikivali su prijetnje za njima, iako su već bili predaleko da ih čuju.

Ser Desmond se pljesne po trbuhu. "Da je barem knez Hoster ovo mogao vidjeti. Nagnalo bi ga na ples."

"Plesni dani mog oca su prošli-, bojim se," reče Catelvn, "a ova je bitka tek počela. Lannisterovi će se vratiti. Knez Tywin ima dvaput više ljudi od mog brata."

"Mogao bi ih imati deset puta više pa ne bi vrijedilo", reče Ser Desmond. "Zapadna obala Crvenih rašlji viša je od istočne, moja gospo, i dobro pošumljena. Naši strijelci imaju dobar zaklon, i čisto polje za svoje strijele... a dogodi li se kakav prodor, Edmure će imati svoje najbolje vitezove u pričuvi, spremne da jašu kad budu najpotrebniji. Rijeka će ih zadržati."

"Molim se da imate pravo", ozbiljno će Catelvn.

Te noći ponovno su došli. Zapovjedila im je da je smjesta probude ako se neprijatelj vrati, i dobrano nakon ponoći sluškinja ju je blago dotaknula po ramenu. Catelvn se odmah uspravi. "Što je?"

"Ponovno gaz, moja gospo."

Omotana u ogrtač, Catelvn se uspne na krov glavne utvrde. Odande je mogla vidjeti preko zidina i mjesecom obasjanu rijeku ondje gdje je bitka bjesnjela. Branitelji su zapalili stražarske vatre duž obale, i možda su Lannisterovi mislili da će ih pronaći zaslijepljene ili neoprezne. Ako je bilo tako, bila je to glupost. Mrak je bio u najboljem slučaju nesiguran saveznik. Dok su ulazili u rijeku kako bi se probili prijeko, ljudi su gazili u skrivena jezera i propadali pljuskajući, dok su se drugi spoticali o kamenje ili ranjavali noge na skrivenim zamkama. Mallisterski strijelci poslaše oluju ognjenih strijela sikući preko rijeke, neobično lijepu izdaleka. Jedan čovjek, proboden više puta, zapaljene odjeće, zapleše i zavrta se u do koljena dubokoj vodi sve dok se na koncu ne sruši i bude otplavljen nizvodno. Kad mu je tijelo otplutalo pokraj Rijekotoka, vatra i njegov život bijahu već ugašeni.

Mala pobjeda, pomisli Catelvn kad je borba prestala, a preživjeli neprijatelji iščezli u noći, *no pobjeda unatoč tome*. Dok su se spuštali zavojitim stubama tornjića, Catelvn upita Brienne za njezino mišljenje. "Ono je bio vršak prsta kneza Tywina, moja gospo", reče djevojka. "On pipka, traži slabu točku, nebranjenu prijelaz. Ako ga ne nađe, savit će prste u šaku i pokušati ga stvoriti." Brienne pogrbi ramena. "To bih ja učinila na njegovu mjestu." Ruka joj pođe balčaku mača i lagano ga po-tapše, kao da se želi uvjeriti da je još ondje.

A neka nam onda bogovi pomognu, pomisli Catelvn. No ništa nije mogla učiniti. To je bila Edmureova bitka - ondje, na rijeci; njezina se vodila unutar ovog zamka.

Idućeg jutra dok je prekivala post, poslala je po očeva ostarjelog upravitelja, Uthervdesa Wayna.

"Neka se Ser Cleosu Freyu donese vrč vina. Kanim ga uskoro ispitati, i želim da mu se jezik dobrano razriješi."

"Kako zapovijedate, moja gospo."

Nedugo zatim, jahač s mallisterskim orlom našivenim na grudima stigne s porukom od kneza Jasona, govoreći o još jednoj čarki i još jednoj pobjedi. Ser Flement Brax pokušao je osvojiti prijelaz na drugom gazu šest milja južno. Ovo puta Lannisterovi su skratili njihova koplja i napredovali preko rijeke pješice, ali su mallisterski strijelci prosuli u visokom luku kišu strelica po njihovim štitovima, dok su štipavci, koje je Edmure podigao na obali rijeke, bacali teško kamenje da razbiju poredak. "Ostavili su tucet mrtvih u vodi. Samo su dvojica stigla do pličaka, gdje smo se brzo obračunali s njima", izvijesti jahač. Također ispriopovjedi o borbama uzvodno, gdje je knez Karyl Vance branio gazove. "I ti su udari suzbijeni, uz velike gubitke na neprijateljskoj strani."

Možda je Edmure mudriji nego što sam mislila, pomisli Catelvn. *Svi njegovi knezovi vidjeli su smisao u njegovim ratnim planovima. Zašto sam ja bila tako slijepa? Moj brat nije dječacić kojeg se sjećam, ništa više nego što je Robb.*

Čekala je do večeri prije nego stoje otišla u posjet Ser Cleosu Freyu, smatrajući da će on biti pijaniji što duže bude čekala. Kad je stupila u ćeliju kule, Ser Cleos posrne na koljena. "Moja

gospo, ništa nisam znao ni o kakvom bijegu. Vražićak je rekao da Lannister mora imati lannistersku pratnju, na moju vitešku čast—"

"Ustanite, ser." Catelyn sjedne. "Znam da nijedan unuk Waldera Freya ne može biti vjerolomnik." *Osim ako to ne služi njegovoj svrsi.* "Donijeli ste uvjete mira, veli moj brat."

"Jesam." Ser Cleos zatetura na noge. Bilo joj je drago vidjeti ga tako nestabilna.

"Recite mi", zapovjedi ona, i on to učini.

Kad je završio, Catelyn je sjedila mršteći se. Edmure je imao pravo, ovo nisu bili nikakvi uvjeti, osim... "Lannister bi zamijenio Aryju i Šansu za svog brata?"

"Da. Sjedio je na Željeznom prijestolju i zakleo se." "Pred svjedocima?"

"Pred cijelim dvorom, moja gospo. I bogovima također. Rekao sam to Ser Edmureu, ali on mi je kazao da to nije moguće, da Njegova Milost Robb na to nikad ne bi pristala."

"Rekao ti je istinu." Nije čak ni mogla reći da je Robb bio u krivu. Arya i Šansa bile su djeca.

Kraljosjek, živ i na slobodi, bio je opasniji od ikoga u kraljevstvu. Cesta nikamo nije vodila.

"Vidjeste li moje djevojčice? Postupaju li dobro prema njima?"

Ser Cleos je oklijevao. "Ja... da, činile su se..."

Traga za laži, shvati Catelyn, *ali vino mu je pomutilo razum.* "Ser Cleose," ona će hladno, "proigrali ste zaštitu svog bijelog stijega kad su nas vaši ljudi prevarili. Slažite mi, i visjet ćete sa zidina pokraj njih. Vjerujte mi. Upitat ću vas još jednom - *vidjeste li moje kćeri?*"

Njegovo čelo bijaše vlažno od znoja. "Vidio sam Šansu na dvoru, onog dana kad mi je Tyrion iznio svoje uvjete. Izgledala je vrlo lijepo, moja gospo. Možda malko, malko blijedo.

Izmučeno, zapravo."

Šansa, ali ne Arya. To je moglo značiti bilo što. Aryju je uvijek bilo teže pripitomiti. Možda je Cersei oklijevala pokazivati je otvoreno na dvoru iz straha što bi mogla reći ili učiniti.

Možda su je zaključali da je nitko ne vidi. Ili *su je možda ubili.* Catelyn otjera pomisao.

"*Njegovi uvjeti*, rekli ste... no Cersei je kraljica regentica."

"Tyrion je zborio za oboje. Kraljica nije bila ondje. Rečeno mi je da se tog dana loše osjećala."

"Čudno." Catelyn se u sjećanjima vrati onom strahotnom putovanju kroz Mjesečevo gorje, i načinu na koji je Tyrion Lannister nekako uspio pridobiti onog plaćenika iz njezine službe u svoju. *Patuljak je prepametan.* Nije mogla zamisliti kako je preživio gorsku stazu nakon što ga je Lysa poslala iz Doline, ali to je nije iznenadilo. *Barem nije imao udjela u Nedovu umorstvu. I došao nije upomoć kad su nas pripadnici klanova napali. Kad bih mu mogla vjerovati na riječ...*

Rastvorila je šake da pogleda ožiljke na svojim prstima. *Tragovi njegova bodeža*, podsjeti se ona. *Njegova bodeža, u ruci ubojice kojeg je platio da Branu prereze vrat.* Iako je patuljak to porekao, dakako. Čak i nakon što ga je Lysa zatvorila u jednu od svojih nebeskih ćelija i prijetila mu mjesečevim vratima, ipak je poricao. "Lagao je", reče ona, naglo ustajući.

"Lannisterovi su lašci do posljednjeg, a patuljak je najgori od njih. Ubojica je bio naoružan njegovim nožem."

Ser Cleos zine. "Ne znam ni za kojeg—"

"Vi ne znate ništa", složi se ona, odjurivši iz ćelije. Brienne uhvati korak s njom, nijema. *Za nju je jednostavnije*, pomisli Catelyn s tračkom zavisti. Bila je poput muškarca. Za muškarce je odgovor uvijek bio isti, i nikad udaljeniji od najbližeg mača. Za ženu i majku put bijaše kame-nitiji i teže prepoznatljiv.

Pojela je kasnu večeru u Velikoj dvorani sa svojim garnizonom, da ohrabri ljude koliko je mogla. Rymun Stihotvorac pjevao je za vrijeme

svih jela, poštedjevši je obveze govorenja. Završio je vlastitom pjesmom o Robbovoj pobjedi kod Volovkriža. *"Sve zvijezde u noći bijahu oči njegovih strahovukova, a vjetar sam bijaše pjesma njihova."* Između stihova, Rymund bi zabacio glavu i zatulio, i na kraju je pola dvorane tulilo za-

jedno s njim, čak i Desmond Grell, koji je daleko zabrazdio sa svojim kaležima. Njihovi glasovi odzvanjali su među stropnim gredama.

Neka samo pjevaju, ako ih to ohrabruje, pomisli Catelvn, igrajući se svojim srebrnim peharom.

"Uvijek je bilo pjevača u Večernjim dvorima kad sam bila djevojčica", tiho će Brienne. "Naučila sam sve pjesme napamet."

"Šansa ih je također naučila, iako je malo pjevača pokušavalo prijeći dugačak put na sjever do Oštrozimlja." *No, rekla sam joj da će biti pjevača na kraljevskom dvoru. Rekla sam joj da će čuti glazbu svih vrsta, da će joj otac pronaći nekog meštra daje nauči svirati visoku harfu. O, bogovi, oprostite mi...*

Brienne reče: "Sjećam se jedne žene... Došla je iz nekog mjesta preko Uskog mora. Ne znam niti na kojem je jeziku pjevala, ali glas joj je bio lijep poput nje same. Imala je oči boje šljiva, a struk joj je bio tako tanak da ga je moj otac mogao obuhvatiti šakama. Njegove su šake bile velike gotovo kao moje." Savila je svoje duge, tuste prste, kao da ih želi sakriti.

"Jesi li ti pjevala svom ocu?" upita Catelvn. Brienne zatrese glavom, zureći u svoj pladanj kao da želi pronaći kakav odgovor u umaku od pečenja.

"A knezu Renlyju?"

Djevojka porumeni. "Nikad, ja... njegova luda, znao se ponekad okrutno šaliti, a ja..."

"Jednog dana mi moraš zapjevati."

"Ja... molim vas, ja nemam dara." Brienne se otisne od stola. "Oprostite mi, moja gospo. Imam li vaše dopuštenje da se povučem?"

Catelvn kimne. Visoka, nezgrapna djevojka napusti dvoranu dugim koracima, gotovo neprimijećena sred bučne pijanke. *Bogovi je pratili*, pomisli ona dok se bezvoljno vraćala svojoj večeri.

Tri dana kasnije pao je udar čekića koji je Brienne prorekla, pet dana prije nego što su doznali za nj. Catelvn je sjedila sa svojim ocem kad je Edmureov glasnik stigao. Čovjekov oklop bijaše ulubljen, čizme prašnjave, a imao je otrcanu rupu na svojoj surki, ali izraz na njegovu licu, dok je klečao, bio je dovoljan da shvati kako su novosti bile dobre. "Pobjeda, moja gospo." Preda joj Edmureovo pismo. Njezina je ruka drhtala dok je trgala pečat.

Knez Tywin je pokušao osvojiti prijelaz na više različitih gazova, pisao je njezin brat, ali svaki napad je odbijen. Knez Lefford se utopio, crakehallovi vitezi zvan Strongboar je zarobljen, Ser Addam Marbrand triput natjeran na povlačenje... ali najžešća bitka vojevala se kod Kamenog mlina, gdje je Ser Gregor Clegane vodio napad. Toliko njegovih ljudi je palo da su njihovi uginuli konji prijetili da će zatrpati tok rijeke. Na koncu su se Gorostas i šačica njegovih najboljih ljudi domogli zapadne obale, ali Edmure je nasrnuo na njih sa svojom pričuvom, te su se raspršili i povukli krvavi i poraženi. Sam Ser Gregor je izgubio svog konja i posrtao natrag preko Crvenih rašlji krvareći iz brojnih rana dok je kiša strijela i kamenja padala svud oko njega. "Neće prijeći, Cat," nažvr-ljao je Edmure, "knez Tywin maršira na jugoistok. Lukavština možda, ili potpuno povlačenje, nije važno. *Neće prijeći.*"

Ser Desmond bijaše oduševljen. "O, da sam samo mogao biti s njime", reče stari vitez kad mu je pročitala pismo. "Gdje je ona budala Raymund? U ovome leži pjesma, tako mi bogova, i to ona koju će čak i Edmure željeti čuti. Mlin koji je samljeo goru, gotovo bih sam mogao sastaviti riječi, da imam pjevačkog dara."

"Ne želim slušati pjesme dok borba ne završi", reče Catelvn, možda preoštro. No dopusti Ser Desmondu da proširi glase, i prihvati njegov prijedlog da se otvori par bačvi u čast Kamenog mlina. Raspoloženje u Rijekotoku bilo je napeto i ozbiljno; svima će im dobro doći malo pića i nade. Te noći zamak je odzvanjao zvucima slavlja. "*Rijekotok!*" klicao je puk, i "Tully! Tully!" Došli su preplašeni i bespomoćni, a njezin ih je brat primio kada bi im većina knezova zatvorila dveri. Njihovi glasovi dopirali su kroz visoke prozore, i prodimali ispod teških vrata od crvena drva. Rymund je svirao na svojoj harfi, praćen parom bubnjara i mladićem sa sviralama od trske. Catelvn je slušala djevojački smijeh, i uzbuđeno brbljanje zelenih dječaka koje joj je njezin brat ostavio za garnizon. Dobri zvuči... ali nijedan je nije dirnuo. Nije mogla dijeliti njihovu sreću.

U dnevnoj odaji njezina oca ona pronade tešku, kožom uvezanu knjigu zemljovida, i otvori je na Riječnoj krajini. Njezine oči pronađu put Crvenih rašlji i stanu ga slijediti uz treperavu svjetlost svijeća. *Marširaju na jugoistok*, pomisli. Dosad su sigurno stigli do izvora Bujice Cr-novode, zaključi ona.

Sklopi knjigu još nelagodnije nego prije. Bogovi su im podarili pobjedu za pobjedom. Kod Kamenog mlina, kod Volovkriža, u Bitki tabora, u Šaputavoj šumi...

Ali ako pobjeđujemo, zašto se toliko bojim?

bran

Zvuk bijaše najtiši zveket, struganje čelika po kamenu. Podigao je glavu sa šapa, osluškujući, njušeći noć.

Večernja kiša probudila je stotine uspavanih mirisa i učinila ih ponovno svježim i jakim. Trava i trnje, kupine *zgažene* na tlu, blato, crvi, trulo lišće, štakor koji se šuljao kroz grmlje. Uhvatio je kudrav crni vonj bratova krzna i oštar bakren miris krvi iz vjeverice koju je ubio. Ostale vjeverice kretale su se po granama, mirišući po mokru krznu i strahu. Njihove male pandže greble su koru stvarajući zvuk sličan zveketu.

I čuo ga je opet - *zveket* i struganje. To ga podigne na noge. On naćuli uši, a rep podigne. Zatuli, ispusti dug, dubok, drhtav krik, tuljenje koje je trebalo probuditi spavače, ali gomile ljudskog kamena bijahu mračne i mrtve. Mirna vlažna noć, noć koja je zatjerala ljude u njihove jazbine. Kiša je stala, ali ljudi su se još krili od vlage, zgureni oko vatri u pećinama od naslaganog kamena.

Njegov se brat provuče kroz drveće, krećući se gotovo tiho poput drugog brata kojeg se nejasno sjećao iz davnine, bijelog s crvenim očima. Oči *ovog* brata bijahu *jezerca* sjenki, ali krzno na njegovim leđima se nakostriješilo. I on je čuo zvukove, i znao da su značili opasnost.

Ovaj put iza zveketa i struganja uslijedilo je klizanje i mekano brzo tapkanje bosih nogu po kamenu. Vjetar donese neznatan dašak ljudskog mirisa koji nije poznavao. *Neznanac. Opasnost. Smrt.*

Potrčao je prema zvuku, dok je njegov brat jurio uz njega. Kameni brlozi uzdigoše se pred njim, zidova kliskih i mokrih. Ogolio je zube, ali ljudska stijena nije obraćala pozornost. Odněkud izroniše dveri, crna željezna zmija čvrsto ovijena oko zasuna i stupa. Kad je udario o njih, dveri zadrhte, a zmija zaštropeće, zastruže i *izdrži*. Kroz rešetke je mogao pogledati niz dugačak kameni rov koji se pružao od zidina do kamenog polja nasuprot, ali nije bilo puta prijeko. Mogao je provući gubicu između rešetki, ali ne više. Mnogo puta njegov je brat pokušao pregristi crne kosti dveri svojim zubima, ali one se nisu slamale. Pokušali su kopati ispod, ali ondje je bilo golemih plosnatih kamenova, napola prekrivenih zemljom i nanesenim lišćem.

Režeći, koraćao je tamo-amo pred dverima, a potom se još jednom bacio na njih. Pomakle su se malko i tresnule ga na povratku. *Zaključano*, nešto šapne. *Okovano*. Glas koji nije čuo, trag bez mirisa. Drugi putovi su također bili zatvoreni. Gdje su se vrata otvarala u zidinama ljudskog kamena, šuma je bila gusta i jaka. Nije bilo *izlaza*.

Izlaz postoji, dođe šapat, a činilo se kao da je mogao vidjeti sjenu velebna stabla prekrivena iglicama, kako se koso uzdiže iz crne zemlje deset puta viša od visine čovjeka. No kad se osvrnuo oko sebe, nije ga bilo ondje. *Druga strana božanske šume, stablo stražarice, požuri, požuri...*

Kroz tamu noći provuče se prigušen, odsječan krik.

Brzo, brzo, okrenuo se i jurnuo natrag među drveće. Mokro lišće šuštalalo mu je pod šapama, grane ga šibale dok je hitao kroz šumu. Mogao je čuti brata kako ga slijedi. Zaronili su ispod drveta srca

i oko studenog jezera, kroz grmlje kupine, ispod zapletaja hrastova, jasena i glogova grmlja, na suprotnu stranu šume... i ondje je bila sjena koju je nazreo bez gledanja - nagnuto stablo koje je pokazivalo prema krovovima. *Stražarica*, stiže pomisao.

Tada se sjetio kako je bilo uspinjati se po njoj. Iglice posvuda, greb-le su njegovo golo lice i padale mu niz vrat, ljepljiva smola na rukama, njezin oštar borov miris. Bilo se lako uspeti tim drvom dječaku, nagnutim kakvo je bilo, savijenim, s granama tako blizu jedna drugoj da su gotovo činile ljestve, ležeći ukoso sve do krova.

Režeći, on ponjuši podnožje stabla, podiže nogu i obilježi ga mlazom mokraće. Niska grana okrzne mu lice, a on je ščepa zubima, izvijajući je i vukući sve dok se drvo nije raspuklo i otrglo. Njegova su usta bila puna iglica i gorkog okusa smole. Otresao je glavu i zarežao.

Njegov brat sjedne na stražnje noge i uzdigne svoj glas u drhtavu urliku. Njegova pjesma bijaše crna od žalosti. Put nije bio prohodan. Oni nisu bili vjeverice, niti ljudska mladunčad, nisu se mogli verati deblima drveća, prijanjajući uz njih mekim ružičastim šapama i nespretnim nogama. Bili su trkači, lovci, grabežljivci.

S one strane noći, za kamenom koji ih je čvrsto okruživao, psi se probude i počnu lajati. Jedan pa potom drugi, a onda svi. Nasta veliki žagor. I oni su nanjušili miris neprijatelja i straha.

Očajnički bijes ga ispuni, vruć poput gladi. Odskočio je od zida, otkasao pod drveće, dok su mu sjene grana i lišća pjegama išarale sivo krzno... a potom se okrenuo i pojurio natrag u zaletu.

Njegove noge poletješe, udarajući mokro lišće i borove iglice, i na kratak trenutak bio je lovac, a rogati je jelen bježao pred njim i on ga je mogao vidjeti, nanjušiti, i trčao je punom brzinom proganjajući ga. Od mirisa straha njegovo je srce grmjelo, a slina tekla iz čeljusti, te je stigao do palog drveta u koraku i bacio se na deblo, stružući kandžama koru u potrazi za uporištem. Skočio je uvis, dva skoka, tri, jedva usporivši, sve dok se nije našao među nižim granama. Grančice su mu sapletale noge i šibale ga po očima, a sivozelene iglice su se raspršile dok se probijao kroz njih, škljocajući zubima. Morao je usporiti. Nešto ga ščepa za nogu, a on je istragne, režeći. Deblo se suzilo pod njim, nagib bješe strmiji, gotovo okomit, i vlažan. Kora se parala poput kože kad je pokušao zabosti kandže u nju. Bio je trećinu puta do vrha, pola, više, krov mu bijaše gotovo nadohvat ruke... a onda je spustio nogu i osjetio kako se omakla s krivulje mokrog drveta, i odjednom je klizio, posrtao. Zatulio je od straha i bijesa, *padajući, padajući*, i izvio se kad je tlo pohitalo da ga razbije...

I tada se Bran ponovno našao u postelji u svojoj samotnoj odaji kule, zapleten u svoje gunjeve, teško dolazeći do daha. "Ljetniče", glasno vikne. "Ljetniče." Činilo se da ga rame boli, kao da je pao na njega, ali znao je da je to bila samo utvara onog što je strahovuk osjećao. *Jojenje-rekao Istinu. Ja jesam životinja*. Izvana je mogao čuti prigušen lavež pasa. *More je došlo. Prelijeva se preko zidina, baš kao što je Jojen vidio*. Bran zgrabi šipku iznad glave i podigne se, dozivajući upomoć. Nitko nije došao, a nakon nekog vremena sjetio se da nitko i neće. Maknuli su stražu s njegovih vrata. Ser Rodrik je trebao svakog čovjeka borbene dobi kojeg se mogao domoći, tako da je Oštrozimlje ostalo s garnizonom koji je bio blijeda sjena uobičajenog.

Ostali su otišli prije osam dana - šest stotina ljudi iz Oštrozimlja i obližnjih utvrda. Cley Cerwyn je dovodio još tri stotine da im se pridruže u maršu, a meštar Luwin je poslao gavrane ispred njih, sazivajući novake iz Bijele luke i zemlje grobnih humaka, te čak i iz dubokih mjesta u vučjoj šumi. Thoreenova četvorina bila je pod napadom nekog čudovišnog ratnog zapovjednika zvanog Dagmer Raskoljena Čeljust. Stara Nana je rekla da ga se ne može ubiti, da mu je jednom protivnik raspolutio glavu sjekirom, ali Dagmer je bio tako neustrašiv da je samo spojio dvije polovice i držao ih dok nisu zacijeljele. *Zar je Dagmer pobijedio?* Thoreenova četvorina bila je prilično udaljena od Oštrozimlja, pa ipak...

Bran se izvuče iz postelje, pomičući se od šipke do šipke sve dok nije dosegao prozore. Njegovi su prsti malko drhtali dok je rastvarao kapke. Dvorište bijaše prazno, a svi prozori koje je mogao vidjeti bijahu crni. Oštrozimlje je spavalo. "*Hodore!*" vikne stoje glasnije mogao. Hodor sigurno spava iznad staja, ali ako vikne dovoljno glasno možda će ga čuti, ili barem netko drugi. "*Hodore, brzo dođi! Osha! Meera, lojen, bilo tko!*" Bran spoji ruke oko svojih usta.

"*HOOOOODOOOOOREEEEE!*"

Ali kad su se iza njega, vrata s treskom rastvorila ušao je čovjek kojeg Bran nije poznao. Nosio je kožni haljetak na kojem bijahu na-šiveni preklapljeni željezni diskovi, te bodež u jednoj ruci i sjekiru privezanu na leđa. "Što hoćete?" upita Bran, preplašen. "Ovo je moja odaja. Izlazite odavde."

Theon Greyjoy slijedio ga je u ložnicu. "Nismo tu da ti naudimo, Brane."

"Theone?" Bran osjeti vrtoglavicu od olakšanja. "Je li te Robb poslao? Je li i on ovdje?"

"Robb je daleko. On ti više ne može pomoći." "Pomoći mi?" Bio je zbunjen. "Ne plaši me, Theone."

"Sada sam *princ* Theon. Obojica smo prinčevi, Brane. Tko bi to mogao sanjati? Ali ja sam zauzeo tvoj zamak, moj prinče."

"Oštrozimlje?" Bran zatrese glavom. "Ne, nisi *mogao*."

"Ostavi nas, Werlag." Čovjek s bodežom se povuče. Theon sjedne na postelju. "Poslao sam četvoricu preko zidina s pandžama i konopcima, i oni su otvorili stražnje dveri za nas ostale. Moji se ljudi još i sada obračunavaju s tvojima. Kunem ti se, Oštrozimlje je moje."

Bran nije shvaćao. "Ali ti si očev *štićenik*."

"A sad ste ti i tvoj brat *moji* štićenici. Čim borba prestane, moji ljudi će okupiti ostatak tvog naroda u Velikoj dvorani. Ti i ja ćemo im se obratiti. Reći ćeš im kako si mi predao Oštrozimlje, i zapovjediti im da služe i slušaju svoga novog gospodara kao što su starog."

"*Neću*", reče Bran. "Borit ćemo se protiv tebe i istjerati te. Nikad se nisam predao, ne možeš me primorati da kažem kako jesam."

"Ovo nije igra, Brane, stoga se ne igraj dječaka sa mnom. Neću to podnositi. Zamak je moj, ali ovi ljudi su još uvijek tvoji. Ako ih princ želi zaštititi, bolje mu je da čini kako mu se kaže." Ustane i pođe prema vratima. "Netko će doći da te odjene i odnese u Veliku dvoranu. Razmisli dobro što želiš reći."

Zbog čekanja se Bran osjećao još bespomoćnije nego prije. Sjedio je na prozorskoj dasci, zureći u tamne kule i zidine crne poput sjene. Jednom je pomislio da čuje povike s one strane Stražarske dvorane, i nešto što je moglo biti sraz mačeva, ali nije imao Ljetnikove uši da čuje, niti njegov nos da njuši. *Budan, još uvijek sam slomljen, ali dok spavam, dok sam Ljetnik, mogu trčati, boriti se, čuti i njušiti.*

Očekivao je da će Hodor doći po njega, ili možda jedna od sluškinja, ali kad su se vrata idući put otvorila, ušao je to meštar Luwin, noseći svijeću. "Brane," reče, "vi... znate što se dogodilo? Rekli su vam?" Koža bijaše otvorena iznad njegova lijevog oka, a krv mu je tekla sa strane lica.

"Theon je došao. Rekao je da je Oštrozimlje sada njegovo."

Meštar odloži svijeću i obriše krv sa svog obraza. "Preplivali su jarak. Uspeli su se zidinama pomoću kuka i užadi. Prešli na drugu stranu mokri i cijedeći vodu sa sebe, s čelikom u ruci." Sjedne na stolac pokraj vrata dok mu je svježa krv navirala. "Pivobuh bijaše na dverima. Iznenadili su ga u tornjiću i ubili. Sjenovlas je također ranjen. Imao sam vremena poslati dva gavrana prije nego što su upali. Ptica za Bijelu luku je utekla, ali su drugu oborili strijelom." Meštar se zapilji u rogoz na podu. "Ser Rodrik je odveo previše naših ljudi, ali ja sam kriv jednako kao i on. Nisam predvidio ovu opasnost, nisam..."

Joen ju je predvidio, pomisli Bran. "Radije mi pomozite da se odjenem."

"Da, tako je." U teškoj, željezom optočenoj škrinji na dnu Branove postelje meštar pronađe rublje, hlače i tuniku. "Vi ste Stark od Oštro-zimlja, i Robbov nasljednik. Morate izgledati kraljevski." Zajedno su ga odjenuli kako priliči plemiću.

"Theon želi da predam zamak", reče Bran dok je meštar pričvršćivao plašt njegovom omiljenom kopčom u obliku vučje glave od srebra i ahata.

"U tome nema sramote. Gospodar mora štititi svoj puk. Okrutni krajevi rađaju okrutne ljude, Brane, zapamtite to dok se obračunavate s ovim željeznim ljudima. Vaš knez otac učinio je koliko je mogao da ublaži Theona, ali bojim se da je bilo premalo i prekasno."

Željezni koji je došao po njih, bio je zdepast mišićav čovjek, brade crne poput ugljena koja je pokrivala polovicu njegovih grudi. Nosio je dječaka prilično lako, iako nije izgledao presretan zbog zadatka.

Rickonova ložnica nalazila se pola zaokreta niže. Četverogodišnjak bijaše nesretan što su ga probudili. "Hoću majku", reče. "*Hoću* je. I Kudrova isto."

"Vaša majka je daleko, moj prinče." Meštar Luwin navuče kućni haljetak preko djetetove glave.

"Ali ja sam tu, i Bran." Uzme Rickona za ruku i izvede ga van.

Dolje, naišli su na Meeru i Jojena koje je iz njihove odaje tjerao ćelavi čovjek čije je koplje bilo tri stope više od njega. Kad je Jojen pogledao Brana, njegove su oči bile zelena jezerca tuge. Ostali željezni digli su Freyeve na noge. "Tvoj brat je izgubio svoje kraljevstvo", reče Branu Mali Walder. "Više nisi princ, samo talac."

"I ti si", reče Jojen, "i ja, i svi mi." "Nitko ti se nije obratio, žderaču žaba."

Jedan od željeznih ljudi pođe naprijed noseći zublju, ali kiša ponovno započne i ubrzo je utrne.

Dok su hitali preko dvorišta, mogli su čuti strahovukove kako zavijaju u božanskoj šumi. *Nadam se da se Ljetnik nije ozlijedio padajući s onog drveta.*

Theon Greyjoy je sjedio na visokom stolcu Starkovih. Skinuo je svoj plašt. Preko košulje od tankih veriga nosio je crnu surku urešenu grbom zlatne orijaške lignje njegove kuće. Šake mu počivahu na vučjim glavama izrezbarenim na krajevima širokih kamenih naslona za ruke. "Theon sjedi na Robbovu stolcu", reče Rickon.

"Tiho, Rickone." Branje mogao osjetiti prijetnju oko njih, ali njegov brat je bio premlad. Nekoliko zublji bijaše upaljeno, a vatra je pucketala na velikom ognjištu, no veći dio dvorane je ostao u tami. Nije bilo mjesta za sjedenje s klupama naslaganim uza zidove, te su stanovnici zamka stajali u malim skupinama, ne usuđujući se prozboriti. Vidio je Staru Nanu, koja je otvarala i zatvarala svoja bezuba usta. Sijenovlasa uniješe dvojica stražara. Imao je krvlju natopljen zavoj omotan oko golih grudi. Kozičavi Tym neutješno je plakao, a Beth Cassel ridala je od straha.

"Što imamo ovdje?" Theon upita ugledavši Reedove i Freveve.

"Ovo su štićenici kneginje Catelvn, obojica se zovu Walder Frey", objasni meštar Luwin. "A ovo je Jojen Reed i njegova sestra Meera, sin i kći Hovvlada Reeda iz Stražarnice Sivovode, koji su došli obnoviti svoju prisegu na vjernost Oštrozimlju."

"Moglo bi se reći u zao čas," izusti Theon, "ali ne za mene. Ovdje ste i ovdje ćete ostati." Napusti visoki stolac. "Donesi princa ovamo, Lorrene." Crnobradi čovjek ispusti Brana na kamen kao da je vreća zobi.

Ljude su i dalje dovodili u Veliku dvoranu, gurajući ih povicima i vršcima kopalja. Gage i Osha stigoše iz kuhinje, poprskani brašnom od pravljenja jutarnjeg kruha. Mikkena su dovukli psujući. Farlen uđe šepajući, boreći se da pridrži Pallu. Njezina je haljina bila rasparana nadvoje; pridržavala ju je stisnutom šakom i hodala kao da joj je svaki korak bio patnja. Septon Chayle pohita da pomogne, ali jedan od željeznih gurne ga na pod.

Posljednji čovjek koji je umarširao kroz vrata bijaše zatvorenik Vonj, čiji se ustajali i oštri zadah osjetio i prije njegova ulaska. Bran osjeti kako mu se utroba steže od njegova mirisa. "Pronašli smo ovoga zaključanog u ćeliji kule", objavi njegov pratitelj, bezbradi mladić ride kose i promočene, odjeće, nedvojbeno jedan od onih koji su preplivali jarak. "Veli da ga zovu Vonj."

"Da mi je znati zašto", reče Theon, smiješeći se. "Uvijek smrdiš tako strašno, ili si upravo završio s jebanjem svinje?"

"Nikog nisam jebao otkako su me zarobili, moj gosp'aru. Heke je moje pravo ime. Bio sam u službi kopilana od Strahotvrđe prije nego što su mu Starkovi dali strijelu u leđa kao vjenčani dar." Theona je ovo zabavljalo. "Koga je oženio?" "Udovicu Hornvood, moj gosp'aru."

"Tu babu? Zar je bio slijep? Ima cice kao prazne mješine, suhe i obješene."

"Nije ju oženio radi cica, moj gosp'aru."

Željezni ljudi zatvoriše visoka vrata u dnu dvorane. S visokog stolca, Bran ih je mogao vidjeti oko dvadeset. *Vjerojatno je ostavio nešto stražara na dverima i u oružarnici.* Unatoč tome, nije ih moglo biti više od trideset.

Theon podigne ruku za tišinu. "Svi me znate—"

"Da, znamo da si vreća smrdljivih govana!" vikne Mikken, prije nego što mu je ćelavac zabio tupi kraj koplja u crijeva, a potom ga odalamio po licu drškom. Kovač posrne na koljena i ispljune zub.

"Mikkene, ti šuti." Branje pokušao zvučati strogo i kneževski, onako kako je Robb zvučao kad je izdavao zapovijedi, ali glas ga izda i riječi izađu kao oštar pisak.

"Poslušaj svog malog gospodara, Mikkenu", reče Theon. "Ima više razuma od tebe."

Dobar gospodar štiti svoj narod, podsjeti sam sebe. "Predao sam Oš-trozimlje Theonu."

"Glasnije, Brane. I zovi me princ."

On povisi svoj glas. "Predao sam Oštrozimlje princu Theonu. Svi trebate činiti ono što vam on zapovjedi."

"Proklet bio ako to učinim!" zagrmi Mikken.

Theon se ne osvrne na ispad. "Moj otac je nataknuo drevnu krunu soli i kamena i proglasio se Kraljem Željeznog otočja. Prisvojio je sjever također, prema pravu osvajača. Vi ste njegovi podanici."

"*Jebeš to.*" Mikken otare krv s usana. "Služim Starkove, ne neku izdajničku lignju od - *aah.*" Tupi dio koplja zabio mu je lice u kameni pod.

"Kovači imaju jake ruke i slabe glave", primijeti Theon. "Ali ako mi vi ostali budete služili onako vjerno kao što ste služili Neda Starka, otkrit ćete da sam velikodušan gospodar koliko samo možete poželjeti."

Po svojim rukama i koljenima Mikken je pljuvao krv. *Molim te nemoj*, poželi Bran, ali kovač vikne: "Ako misliš da možeš zadržati sjever s ovom bijednom bando—"

Ćelavac zarije vršak svog koplja u Mikkenov zatiljak. Čelik klizne kroz meso i izađe mu iz grla u mlazu krvi. Neka žena krikne, a Meera ovije ruke oko Rickona. *U krvi se utopio*, tupo pomisli Bran. *U vlastitoj krvi.*

"Tko još želi nešto reći?" upita Theon Greyjoy. "*Hodor hodor hodor hodor*", vikne Hodor, širokih očiju.

"Neka netko ljubazno utiša onog slaboumnika."

Dva željezna stadoše tući Hodora dršcima kopalja. Konjušar padne na pod, pokušavajući se zaštititi rukama.

"Bit ću vam bolji gospodar nego što je Eddard Stark ikad bio." Theon povisi glas da ga se čuje iznad udaraca drveta po mesu. "No, iznevjerite li me, poželjet ćete da niste. I nemojte misliti da su ljudi koje ovdje vidite, sve moje snage. Torrenova četvorina i Dubokgajski humak će također uskoro biti naši, a moj stric plovi duž Slanog koplja da osvoji jarak Cailin. Ako Robb Stark uspije suzbiti Lannisterove, može vladati kao kralj Trozupca, ali kuća Greyjoy sada drži sjever."

"Knezovi Stark će vam se suprotstaviti", dovikne čovjek zvan Vonj. "Ona naduta svinja u Bijeloj luci kao prvo, te Umberovi i Karstarkovi također. Trebat će vam ljudi. Oslobodite me i vaš sam." Theon ga odmjeri na trenutak. "Pametniji si nego što mirišeš, ali ne bih mogao podnijeti tvoj zadah."

"Pa," reče Vonj, "mogao bih se oprat'. Da sam slobodan." "Rijetko razuman čovjek." Theon se osmjehne. "Savij koljeno."

Jedan od željeznih doda Vonju mač, a on ga položi pred Theonove noge i prisegne poslušnost kući Greyjoy i kralju Balonu. Bran nije mogao gledati. Proročanski san se ostvarivao.

"Moj gosp'aru Greyjoy!" Osha zakorači pokraj Mikkenova tijela. "I mene su ovamo doveli kao zarobljenicu. Bili ste ondje onog dana kad sam zarobljena."

Mislio sam da si prijateljica, pomisli Bran, povrijeđen. "Trebam borce," izjavi Theon, "ne kuhinjske drolje."

"Robb Stark me stavio u kuhinje. Veći dio godine ostavili su me da čistim lonce, ribam mast i grijem slamu za ovoga ovdje." Baci pogled prema Gageu. "Puna mi je kapa toga. Stavite mi ponovno koplje u ruku."

"Imam ja ovdje koplje za tebe", reče ćelavac koji je ubio Mikkena. Uhvati se za prepone, smiješeći se.

Osha zarije svoje koščato koljeno među njegove noge. "Zadrži tu mekanu ružičastu stvarcu." Otme mu koplje i upotrijebi držak da ga sruši s nogu. "Uzet ću za se drvo i željezo." Ćelavac se previjao na tlu dok su se ostali razbojnici oglašavali salvama smijeha.

Theon se nasmije s ostalima. "Bit ćeš dobra", reče. "Zadrži koplje, Stygg će pronaći drugo. Sad savij koljeno i prisegni."

Kako više nitko nije pohitao naprijed da se zakune na službu, oni ih otpuste s upozorenjem da rade svoj posao i ne stvaraju nevolje. Hodo-ru dadu zadatak da odnese Brana u postelju. Njegovo lice bijaše gadno od batina, nos natečen, a jedno oko zatvoreno. "Hodor", jecao je kroz napukle krvave usnice, dok je krvavih šaka podizao Brana u golemo snažno naručje te ga iznio van na kišu.

arya

Ima duhova, znam da ima." Vruća Pita je mijesio kruh, ruku nabrašnjjenih do laktova. "Pia je sinoć nešto vidjela u smočnici."

Arya ispusti nepristojan zvuk. Pia je uvijek nešto viđala u smočnici. Obično su to bili muškarci.

"Mogu li dobiti komad pite?" upita ona. "Ispekao si cijeli pladanj."

"Treba mi cijeli pladanj. Ser Amory ih jako voli." Mrzila je Ser Amoryja. "Hajdemo pljuvati po njima."

Vruća Pita se nervozno osvrne oko sebe. Kuhinja je bila puna sjenki i odjeka, ali svi ostali kuhari i sudoperke spavali su u špiljastom potkrovlju iznad peći. "Znat će."

"Neće znati", reče Arya. "Ne možeš okusiti *pljuvačku*."

"Ako sazna, mene će bičevati." Vruća Pita prestane mijesiti. "Ti uopće ne bi smjela *biti* ovdje. Mrkla je noć."

Bila je, ali Arya nije marila. Čak i u mrkloj noći, kuhinja nikad nije bila mirna; uvijek je netko mijesio brašno za jutarnji kruh, miješao nešto u kotlu dugom drvenom žlicom, ili klaho prase za Ser Amoryjevu jutarnju slaninu. Noćas je to bio Vruća Pita.

"Ako se Ružičasto Oko probudi i otkrije da te nema..." reče Vruća Pita.

"Ružičasto Oko se nikad ne budi." Njegovo pravo ime bilo je Mebble, ali svi su ga zvali Ružičasto Oko zbog njegovih sluzavih očiju. "Nije se samo jednom onesvijestio." Svakog jutra prekidao je post pivom. Svake večeri padao je u pijani san nakon večere, dok bi mu se vinom obojena slina cijedila niz bradu. Arya bi pričekala dok ne bi čula da hrče, potom se odšuljala bosonoga uz stube za služinčad, ne stvarajući više zvuka od miša, kakva je i bila. Nije nosila ni svijeću ni tanku voštanicu. Syrio joj je jednom rekao da joj tama može biti prijatelj, i imao je pravo. Ako je imala mjesec i zvijezde da se po njima ravna, bilo je dovoljno. "Kladim se da bismo mogli pobjeći, a Ružičasto Oko ne bi ni primijetio da nas nema", reče ona Vrućoj Piti.

"Ne želim pobjeći. Bolje je ovdje nego u onim šumama. Ne želim više jesti crve. Evo, pospi malo brašna po dasci."

Arya naheri glavu. "Što je to?" "Što? Nisam—"

"Slušaj *ušima*, ne ustima. To je bio ratni rog. Dva huka, nisi čuo? I evo, ono su lanci željeznih dveri, netko izlazi ili ulazi. Hoćeš da odemo vidjeti?" Dveri Harrenhala nisu se otvorile od jutra kad je knez Tywin odmarširao sa svojom vojskom.

"Mijesim jutarnji kruh", potuži se Vruća Pita. "Uostalom ne volim kad je mrak. Rekao sam ti."

"Ja idem. Reći ću ti poslije. Mogu li uzeti komad pite?"

"Ne."

Uzela je jedan, unatoč zabrani, i pojela ga na izlasku. Bio je punjen isjeckanim orasima, voćem i sirom, hrskave kore još tople od pećnice. Jedući Ser Amoryjevu pitu, Arya se osjetila odvažnom. *Bosonoga, brzonoga, lakonoga*, zapjevajući ona ispod glasa. *Ja sam duh Harrenhala.*

Rog je probudio zamak iz sna; ljudi su izlazili u dvorište da vide zbog čega je nastala strka. Arya uhvati korak s ostalima. Kolona volovske zaprege kotrljala se ispod željeznih rešetki. *Pljačka,*

shvatila je istog trena. Jahači koji su pratili kola govorili su Zagorom neobičnih jezika. Njihovi oklopi blijedo su blistali na mjesecini, i vidjela je par prugastih crno-bijelih zebri. *Krvavi glumci*. Arya se povuče dublje u sjenu i stane promatrati dok se golemi crni medvjed kotrljao pokraj njih, privezan za stražnji dio kola. Druga kolica bijahu ispunjena srebrnim oklopima, oružjem i štitovima, vrećama brašna, torovima cičećih svinja, mršavih pasa i kokoši.

Arya je razmišljala koliko je vremena prošlo otkako je pojela krišku svinjskog pečenja kad je opazila prvog zarobljenika.

Prema njegovu držanju i ponosnom načinu na koji je dizao glavu, zaključila je da je plemić. Mogla je vidjeti žičanu košulju kako se blista pod njegovom rasparanom crvenom surkom. Isprva gaje Arya držala za Lannistera, ali kad je prošao blizu baklje vidjela je da je njegov grb bio srebrna šaka a ne lav. Zapešća mu bijahu čvrsto svezani, a uže oko jednog gležnja vezivalo ga je za čovjeka iza njega, a ovoga za čovjeka za njim, te je cijela kolona morala vući noge teturavim spojenim korakom. Mnogo zarobljenika bilo je ranjeno. Ako bi koji zastao, jedan od jahača dokaskao bi bliže i izmlatio ga bičem da ga ponovno pokrene. Pokušala je prosuditi koliko je zarobljenika bilo, ali izgubila se u brojenju prije nego stoje došla do pedeset. Bilo ih je u najmanju ruku dvaput toliko. Njihova odjeća bila je umrljana blatom i krvlju, a na svjetlu baklji bilo je teško raspoznati sve njihove značke i grbove, ali neke od onih koje je opazila, Arya je prepoznala. Kule blizanke. Plameno sunce. Krvavi čovjek. Bojna sjekira. *Bojna sjekira je za Cerwyne, a bijelo sunce na crnom predstavlja Karstark. To su sjevernjaci. Očevi ljudi, i Robbovi*. Nije joj se svidalo misliti o tome što bi to moglo značiti.

Krvavi glumci sjašu. Konjušari se pojave pospani iz svoje slame da se pobrinu za njihove zapjenjene konje. Jedan od jahača povikom je tražio pivo. Buka izvede Ser Amoryja Lorch na natkrivenu galeriju iznad dvorišta, okruženog dvojicom nosača baklji. Vargo Hoat s kacigom u obliku kozje glave zaustavi konja ispod njega. "Moj gofpodaru kaftelane", reče najamni mačevalac. Imao je promukao, frfljav glas, kao da mu je jezik bio prevelik za usta.

"Što je sve ovo, Hoat?" htio je znati Ser Amory, mršteći se.

"Zarobljenici. Roof Bolton je miflio prijeći rijeku, ali moji hrabri fuputnici fafjekli fu njegovu prethodnicu na komade. Ubili mnoge, i poflali Boltona u bijeg. Ovo je njihov vrhovni zapovjednik, Glover, a onaj iza njega je Fer Aenyf Frey."

Ser Amory Lorch se zapilji u svezane zarobljenike svojim malim pra-sećim očima. Arya nije mislila da je zadovoljan. Svatko u zamku je znao da su on i Vargo Hoat mrzili jedan drugog.

"Vrlo dobro", reče. "Ser Cadwyn, odvedite ove ljude u tamnice."

Plemić s oklopljenom šakom na svojoj surki podigne pogled. "Obećali su nam častan postupak—" počne.

"*Tifina!*" vrisne na nj Vargo Hoat, prskajući pljuvačku.

Ser Amory se obrati zarobljenicima. "Ono što vam je Hoat obećao, meni ništa ne znači. Knez Tywin je postavio *mene* za kaštelana Harrenhala, i činit ću s vama što me volja." Mahne rukom prema svojim stražarima. "Velika ćelija pod Udovičinom kulom trebala bi ih sve primiti. Tko god ne želi poći, može slobodno umrijeti ovdje."

Dok su njegovi ljudi gonili zarobljenike pred vršcima kopalja, Arya ugleda Ružičasto Oko kako se pojavljuje na stubama, trepćući na svjetlu baklji. Ako otkrije da je nema, vikat će i prijetiti da će joj oderati kožu s leđa, ali ona se nije bojala. On nije bio Weese. Uvijek je prijetio da će ovom ili onom oderati kožu s leđa, ali Arya ga nikad nije vidjela da je ikoga zaista *udario*. Ipak, bilo bi bolje da je ne vidi. Osvrnula se oko sebe. Volove su isprezali, kola istovarivali, dok su hrabri suputnici ža-gorili, a znatiželjnici se okupljali oko medvjeda u kavezu. U zbrci, nije bilo teško zbrisati nezamijećeno. Vratila se putem kojim je došla, želeći se maknuti iz vida prije nego što je netko ne primijeti i sjeti se da joj da posla.

Daleko od dveri i staja, veliki je zamak većinom bio pust. Buka se gubila za njom. Zapuši vjetra se pojačaje, izvlačeći visok drhtav krik iz pukotina Kule jauka. Lišće je počelo padati s drveća u božanskoj šumi, a ona ga je mogla čuti kako leprša kroz napuštena dvorišta i između praznih građevina, stvarajući tih šušlav zvuk dok ga je vjetar raznosio preko kamenja. Sada kad je Harrenhal ponovno bio gotovo prazan, zvuk je ovdje činio neobične stvari. Katkad se činilo da

kamenje upija zvuk, prekrivajući dvorišta velom tišine, a katkad su odjeci imali vlastiti život, te je svaki korak zvučao kao stupanje nevidljive vojske, a svaki udaljeni glas kao gozba duhova. Neobični zvuči bili su ono što je zabrinjavalo Vruću Pitu, ali ne Aryju.

Nečujno poput sjene, prhnula je preko srednjeg dvorišta, oko Kule užasa, i kroz prazne konjušnice, gdje su ljudi kazivali da duhovi mrtvih sokola uznemiruju zrak svojim nevidljivim krilima. Mogla je ići kamo je htjela. Garnizon nije brojio više od stotinu ljudi, a tako mali broj lako se mogao izgubiti u Harrenhalu. Dvorana Stotine ognjišta bila je zatvorena, zajedno s mnogo manjih građevina, isto kao i Kula jauka. Ser Amory Lorch je prebivao u kaštelanovim odajama u Kraljevskoj lomači, koje su bile jednako prostrane kao i kneževske, a Arya i ostale sluge preselili su se u podrume ispod njega kako bi mu bili pri ruci. Dok je knez Tywin boravio tu, uvijek je bilo oklopnika na straži koji su željeli znati kojim poslom tko kamo ide. Ali sada je ostalo samo stotinu ljudi da čuva tisuću vrata, i činilo se da nitko ne zna tko bi se gdje morao nalaziti, niti mnogo mari.

Dok je prolazila pokraj oružarnice Arya začuje zvon čekića. Tamno narančasti žar svijetlio je kroz visoke prozore. Uspela se na krov i zavirila dolje. Gendry je kovao prsni oklop. Dok je radio, za njega ništa nije postojalo osim kovine, mijeha, vatre. Čekić je bio poput dijela njegove ruke.

Gledala je igru mišića na njegovim grudima i slušala čeličnu glazbu koju je stvarao. *Snažan je*, pomisli ona. Dok je podizao kliješta s dugim dršcima da uroni prsni oklop u korito za gašenje, Arya klizne kroz prozor i skoči na pod kraj njega.

Nije se doimao iznenađeno što je vidi. "Trebala bi biti u postelji, djevojčice." Prsni oklop siktao je poput mačke dok ga je zaranjao u hladnu vodu. "Kakva je ono bila buka?"

"Vargo Hoat se vratio sa zarobljenicima. Vidjela sam im grbove. Tu je jedan Glover, iz Dubokgajskog humka, on je očev čovjek. I ostali su, većinom." Odjednom, Arya je znala zašto su je noge dovele ovamo. "Moraš mi pomoći da ih izbavim."

Gendry se nasmije. "A kako ćemo to učiniti?"

"Ser Amory ih je poslao u tamnicu. Onu ispod Udovičine kule. To je samo jedna velika ćelija.

Mogao bi razbiti vrata svojim čekićem—"

"Možda dok stražari gledaju i klade se koliko će mi zamaha trebati?" Arya zagriže usnicu. "Morat ćemo ubiti stražare." "A kako ćemo to učiniti?" "Možda ih neće biti mnogo."

"Ako budu dvojica, to je dovoljno da ulove ovakve poput nas. Ništa nisi naučila u onom selu, zar ne? Pokušaj ovo i Vargo Hoat će ti odsjeći ruke i noge, onako kako uvijek čini." Gendry ponovno uhvati kliješta.

"Ti se *bojiš*."

"Ostavi me na miru, djevojčice."

"Gendry, ondje ima *stotinu* sjevernjaka. Možda više, nisam ih mogla sve prebrojiti. Isto toliko ljudi ima i Ser Amory. Pa, ne računajući Krvave glumce. Moramo ih samo izvući i možemo preuzeti zamak i pobjeći."

"Pa, ne možeš ih izvući, kao što nisi mogla spasiti Lommvja." Gendry okrene prsni oklop kliještima da ga izbliza pogleda. "Pa i kad bismo pobjegli, kamo bismo pošli?"

"U Oštrozimlje", smjesta će ona. "Rekla bih majci da si mi pomogao, i mogao bi ostati—"

"Bi li moja gospa to dopustila? Bih li vam mogao potkivati konje, i praviti mačeve za vašu kneževsku braću?"

Ponekad ju je tako *ljutio*. "Prekini s tim!"

"Zašto bih stavio na kocku svoje noge da bih se znojio u Oštrozim-Iju umjesto u Harrenhalu?"

Znaš starog Bena Crnopalca? Došao je ovdje kao dječak. Kovao je za kneginju Whent i njezina oca prije nje i njegova oca prije njega, pa čak i za kneza Lothstona koji je držao Harrenhal prije Whentovih. Sada kuje za kneza Tywina, i znaš što veli? Mačje mač, kaciga je kaciga, a ako staviš ruku u vatru, opeci ćeš se, bez obzira na to komu služiš. Lucan je prilično dobar majstor. Ostat ću ovdje."

"Onda će te kraljica uhvatiti. Nije poslala zlatne plašteve za Benom *Crnopalcem*!"

"Vjerojatno mene nisu ni tražili." "Jesu, znaš to. Ti si *netko*."

"Ja sam kovački šegrt, i jednog dana mogao bih biti majstor oruž-nik... *ako* ne pobjegnem i ne izgubim noge ili me ne ubiju." Okrene joj leđa, ponovno podigne svoj čekić i počne lupati. Arvjine se ruke bespomoćno stisnu u šake. "Na sljedeću kacigu koju si napraviš stavi *magareće uši* umjesto bikovskih rogoval!" Morala je pobjeći, inače bi ga počela udarati. *On vjerojatno ne bi ni osjetio da ga udaram. Kad otkriju tko je i odsijeku mu onu glupu magareću glavu, bit će mu žao što mi nije pomogao.* Ionako joj je bilo bolje bez njega. Zbog njega su je uhvatili u selu. Ali, razmišljajući o selu, sjetila se marša, i žitnice, i Škakljača. Sjetila se malog dječaka, kojeg su udarili u lice buzdovanom, glupog starog Sve-za-Joffreyja, Lommvja Zelenorukog. *Bila sam ovca, a potom sam bila miš. Nisam mogla ništa drugo učiniti nego se sakriti.* Arya zagriže usnicu i pokuša se sjetiti kad joj se vratila hrabrost. *Jažen me ponovno učinio hrabrom. Učinio me duhom umjesto mišem.*

Izbjegavala je Lorathijca od Weeseove smrti. S Chiswyckom je bilo *lako*. Bilo tko je mogao gurnuti čovjeka sa šetnice na zidinama, ali Weese je odgajao onog gadnog pjegavog psa otkad je bio štene, i samo je neka crna magija mogla okrenuti životinju protiv njega. *Yoren je pronašao Jažena u crnoj čeliji, isto kao Rorgea i Gorkog, sjeti se ona. Jažen je učinio nešto strašno i Vorenje to znao, zato ga je ostavio u lancima.* Ako je Lorathijac bio čarobnjak, Rorge i Gorki su mogli biti zlodusi, koje je prizvao iz kakva pakla, ali nikako ljudi.

Jažen joj je dugovao još jednu smrt. U pričama Stare Nane, ljudi kojima bi kvrgavci darovali čarobne želje, morali su biti posebno oprezni s trećom željom, jer im je bila posljednja. Chiswyck i Weese nisu bili jako važni. *Posljednja smrt mora vrijediti,* govorila je sebi Arya svake noći dok je šaptala imena. Ali sada se pitala je li to zaista bio razlog zbog kojeg je oklijevala. Dokle god je mogla ubijati šapatom, Arya se nikog nije morala bojati... ali kad jednom iskoristi posljednju smrt, ponovno će biti samo miš.

S budnim Ružičastim Okom nije se usuđivala vratiti se u postelju. Ne znajući gdje bi se drugdje skrila, uputi se prema božanskoj šumi. Voljela je oštar miris borova i stražarica, osjećaj trave i zemlje između nožnih prstiju, i zvuk koji je vjetar stvarao među lišćem. Polagan maleni potok vijugao je kroz šumu, a bilo je ondje jedno mjesto gdje je izlokao tlo pod isprepletenom masom srušena drveća i grmlja.

Ondje, pod istrnulim drvom i iskrivljenim rascijepanim granama, pronašla je svoj skriveni mač.

Gendry je bio odveć tvrdoglav da joj načini jedan, te je morala napraviti vlastiti, otkinuvši čekinje s metle. Njezina je oštrica bila odveć laka i nije imala pravi držak, ali sviđao joj se oštar, zupčast, rascijepljen vrh. Kad god je imala slobodan sat iskrala bi se da izvodi vježbe koje ju je Syrio naučio, krećući se bosonoga po opalom lišću, zamahujući po granama i sijekući lišće. Ponekad bi se čak uzverala na drvo i plesala među višim granama, grabeći grančice nožnim prstima dok se pomicala naprijed i natrag, kolebajući se svakim danom sve manje i manje kako joj se vraćala ravnoteža. Noć bijaše najbolje doba; nitko joj nije smetao noću. Arya provuče slomljeni držak metle kroz pojas dok se penjala. U kraljevstvu lišća ona ga isuče i na neko vrijeme sve zaboravi: Ser Amoryja, Glumce i očeve ljude podjednako, izgubivši se u osjećaju gruba dr-veta pod tabanima i *ufijukanju* mača po zraku. Slomljena grana postade Joffrey. Udarala ju je dok nije otpala. Kraljica, Ser Ilyn, Ser Meryn i Pas bijahu samo lišće, ali je i njih ubila, rasjekavši ih na vlažne zelene vrpce. Kad joj se ruka umorila, sjela je s nogama preko visoke grane da uhvati daha na studenom mračnom zraku, osluškujući cicanje šišmiša dok su lovili. Kroz lisnati baldahin mogla je vidjeti poput kostiju bijele grane drve-ta srca. *Odavde izgleda upravo poput onog u Oštrozimlju.* Da je barem bilo... u tom slučaju, kad bi sišla, ponovno bi se našla kod kuće, i možda zatekla oca kako sjedi pod usud-drvom gdje je uvijek sjedio.

Provukavši mač kroz pojas, puzala je od grane do grane sve dok se ponovno nije našla na tlu. Svjetlost mjeseca bojila je grane usud-drva srebrnobijelo dok je krenula prema njemu, ali peterostrano crveno lišće noć je pretvorila u crno. Arya je zurila u lice izrezbareno u deblu. Bijaše

to strahotno lice, iskrivljenih usta, očiju koje su plamsale i bile pune mržnje. Zar bog ovako izgleda? Zar se bogove može povrijediti, jednako kao ljude? *Trebala bih se pomoliti*, iznenada pomisli.

Arya se spusti na koljena. Nije bila sigurna kako započeti. Sklopila je ruke. *Pomozite mi, vi drevni bogovi*, nijemo je molila. *Pomozite mi da izbacim one ljude iz tamnice da možemo ubiti Ser Amoryja, i vratite me kući u Oštrozimlje. Učinite me vodenom plesačicom i strahovukom i dajte da se nikad više ne bojim, nikad.*

Je li to bilo dovoljno? Možda se mora pomoliti naglas ako želi daje drevni bogovi čuju. Možda se treba moliti dulje. Sjeti se da se ponekad njezin otac molio vrlo dugo. Ali drevni mu bogovi nikad nisu pomogli. Sjetivši se toga, ona se razgnjevi. "Trebali ste ga spasiti", izgrdi drvo. "Molio vam se cijelo vrijeme. Nije me briga hoćete li mi pomoći ili ne. Mislim da ne biste mogli pomoći čak ni kad biste htjeli."

"Bogovima se ne ruga, djevojčice."

Glas je prepadne. Skoči na noge i isuče svoj drveni mač. Jaqen H'ghar stajao je tako nepomično u tami da se doimao jednim od stabala. "Čovjek je došao da čuje ime. Jedan i dva, a onda dolazi tri. Čovjek bi htio završiti."

Arya spusti rascijepljeni vršak prema tlu. "Kako ste znali da sam ovdje?"

"Čovjek vidi. Čovjek čuje. Čovjek zna."

Motрила gaje sumnjičavo. Jesu li ga bogovi poslali? "Kako ste natjerali psa da ubije Weesa? Jeste K prizvali Rorgea i Gorkog iz pakla? Je li Jaqen H'ghar vaše pravo ime?"

"Neki ljudi imaju mnogo imena. Lasica. Arry. Arya."

Ona stane uzmicati pred njim, sve dok joj leđa ne pritisnu drvo srca. "Je li vam Gendrv rekao?"

"Čovjek zna", on će ponovno. "Moja kneginjo od Starka."

Možda su ga bogovi *zaista* poslali kao odgovor na njezine molitve. "Trebam vas da mi pomognete izbaviti one ljude iz tamnice. Onog Glovera i ostale, sve njih. Moramo ubiti stražare i nekako otvoriti ćeliju—"

"Djevojčica zaboravlja", on će tiho. "Dvojicu je dobila, trojica su joj bila dužna. Ako stražar mora umrijeti, ona samo mora reći njegovo ime."

"Ali *jedan* stražar nije dovoljan, moramo ih sve ubiti da otvorimo ćeliju." Arya se jako ugrize za usnicu da ne zaplače. "Želim da spasite sjevernjake kao što sam ja spasila vas."

On ju je gledao bez sažaljenja. "Tri života oteta su bogu. Tri života moraju se nadoknaditi. Bogovima se ne ruga." Njegov glas bijaše svila i čelik.

"Nikad se ne rugam." Ona razmisli na trenutak. "Ime... mogu li imenovati *bilo koga*? I vi biste ga ubili?"

Jaqen H'ghar pogne glavu. "Čovjek je rekao."

"*Bilo koga*?" ponovi ona. "Muškarca, ženu, malo dijete, ili kneza Tywina, ili velikog septona, ili vašeg oca?"

"Čovjekov stari je odavno mrtav, ali da je živ, i da mu znate ime, umro bi na vašu zapovijed."

"Zakunite se", reče Arya. "Zakunite se bogovima."

"Svim bogovima mora i zraka, i čak onim od ognja, kunem se." Položi ruku na usta usud-drva.

"Sedam novih bogova i drevnim bogovima izvan broja, kunem se."

Zakleo se. "Pa makar imenovala kralja..."

"Izrecite ime, i smrt će nastupiti. Sutradan, za mjesec dana, za godinu dana, nastupit će. Čovjek ne leti kao ptica, ali jedna noga se miče, a potom druga i jednog dana čovjek je ondje i kralj umire."

On klekne pokraj nje, te su stajali licem u lice. "Djevojčica šapne ako se boji govoriti naglas.

Šapnite sada. Je li *Joffrey*?"

Arya prisloni usne na njegovo uho. "*Jaqen H'ghar.*"

Čak ni u gorućem štaglju, sa zidovima od plamena što su se dizali uvis svud oko njega, a on bio u lancima, nije se činio tako izbezumljenim kao sada. "Djevojčica... ona se šali."

"Zakleli ste se. Bogovi su vas čuli da se zaklinjete."

"Bogovi su čuli." Odjednom se u njegovoj ruci nađe nož, oštrice tanke poput njezina malog prsta. Je li bio namijenjen njoj ili njemu, Arya nije znala. "Djevojčica će plakati. Djevojčica će izgubiti jedinog prijatelja."

"Niste mi prijatelj. Prijatelj bi *mi pomogao*." Ona korakne dalje od njega, držeći ravnotežu na stopalima u slučaju da on baci svoj nož. "Nikad ne bih *ubila prijatelja*."

Jaenov osmijeh dođe i mine. "Djevojčica bi mogla... onda kazati drugo ime, ako prijatelj pomogne?"

"Djevojčica bi mogla", reče ona. "Ako prijatelj pomogne."

Nož iščezne. "Dodite."

"Sada?" Nije ni pomislila da bi mogao djelovati tako brzo.

"Čovjek čuje šapat pijeska u staklenom satu. Čovjek neće usnuti dok djevojčica ne promijeni izvjesno ime. Sada, zločesto dijete."

Nisam zločesto dijete, pomisli ona, *ja sam strahovuk, i duh Harren-hala*. Vratila je svoj štap od metle na njegovo skrovito mjesto i slijedila ga na izlasku iz božanske šume.

Unatoč satu, Harrenhal je vrvio od nestalnog života. Dolazak Var-ga Hoata izbacio je sve iz kolotečine. Volovska kola, volovi, i konji su nestali iz dvorišta, ali je medvjedi kavez još bio ondje. Visio je s luka mosta koji je dijelio vanjsko i srednje dvorište, obješen na teškim lancima nekoliko stopa iznad tla. Prsten zubli kupao je područje u svjetlu. Neki momci iz staja bacali su kamenje kako bi nagnali medvjeda da riče i mumlja. Prekoputa dvorišta, svjetlost se prolijevala kroz vrata Vojničke dvorane, praćena zveckanjem kositrenih vrčeva i ljudima koji su tražili još vina. Tucet glasova prihvati pjesmu na grlenu jeziku stranom Arvjanim ušima.

Piju i jedu prije spavanja, shvati ona. *Ružičasto Oko je sigurno poslao nekog da me probudi, da pomognem u posluživanju. Znat će da nisam u postelji*. Ali vjerojatno je bio zaposlen nalijevanjem pića Hrabrim suputnicima i onima iz Ser Amovjeva garnizona koji su im se pridružili. Buka koju su stvarali dobro će mu skrenuti pozornost.

"Gladni bogovi noćas će se gostiti krvlju, ako čovjek ovo učini", reče Jaen. "Mila djevojčice, ljubazna i blaga. Poreci jedno ime i izusti drugo te zbaci ovaj mahniti san."

"Neću."

"Tako dakle." Doimao se izmirenim sa sudbinom. "Ovo će se učiniti, ali djevojčica mora poslušati. Čovjek nema vremena za razgovor."

"Djevojčica će poslušati", reče Arya. "Što da učinim?"

"Stotinu ljudi je gladno, mora ih se nahraniti, gospodar traži vruću juhu od mesa. Djevojčica mora potrčati u kuhinju i obavijestiti svog dječaka od pite."

"Juha od mesa", ponovi ona. "Gdje ćete vi biti?"

"Djevojčica će pomoći skuhati juhu i pričekati u kuhinji dok čovjek ne dođe po nju. Idite. Trčite." Vruća Pita je izvlačio hljepčice iz pećnica kad je banula u kuhinju, ali više nije bio sam. Probudili su kuhare da nahrane Varga Hoata i njegove Krvave glumce. Sluge su odnosile košare kruha i kolača Vruće Pite, glavni kuhar je rezao hladne kriške šunke, momčići su na ražnju okretali zečeve dok su ih služavke zalijevale medom, žene su sjeckale luk i mrkvu. "Što hoćeš, Lasice?" upita glavni kuhar kad ju je opazio.

"Juhu od mesa", objavi ona. "Moj gospodar hoće juhu od mesa."

Uperi svoj nož za rezanje u crne željezne kotlove obješene iznad plamena. "Što misliš daje ono? Iako bih se prije popisao u to, nego poslužio onom vragu Vargu. Ne daju čovjeku ni da se pošteno naspava." On pljune. "Pa, nema veze, trči nazad i reci mu da s kotlom nema požurivanja."

"Moram ovdje čekati dok ne bude gotovo."

"Onda se makni s puta. Ili još bolje, budi korisna. Potrči u smočnicu. Njegovo vražje visočanstvo željet će maslaca i sira. Probudi Piju i reci joj da barem jednom bude okretna, ako želi *zadržati obje noge*."

Trčala je što je brže mogla. Pia je bila budna u potkrovlju, stenjući pod jednim od Glumaca, ali je navukla odjeću prilično brzo kad je čula Aryjin povik. Napunila je šest košara ćupovima maslaca i krupnim klinovima smrdljiva sira umotanih u platno. "Evo, pomoz mi s ovim", reče Aryji.

"Ne mogu. Ali radije se požuri ili će ti Vargo Hoat odsjeći nogu." Pobjegla je prije nego što ju je Pia mogla zgrabiti. Na povratku, pitala se zašto nijednome zarobljeniku nisu odsjekli ruke ili noge. Možda se Vargo Hoat bojao da ne razljuti Robba. Iako se nije činio onom vrstom ljudi koja se *ikoga* boji.

Vruća Pita je miješao sadržaj kotlova dugačkom drvenom žlicom kad se Arya vratila u kuhinju. Dograbila je drugu žlicu i počela pomagati. Na trenutak je pomislila da bi mu mogla reći, ali se sjeti sela i odluči da neće. *Samo bi se opet predao.*

Onda je čula grub zvuk Rorgeova glasa. "*Kuharu,*" vikne on, "mi ćemo odnijeti tu tvoju prokletu juhu." Arya od iznenađenja ispusti žlicu. *Nisam mu rekla da njih dovede.* Rorge je nosio svoju željeznu kacigu, s nosnikom što je napola skrivao nos koji mu je nedostajao. Jaqen i Gorki slijedili su ga u kuhinju.

"Prokleta juha nije još prokleta gotova", reče kuhar. "Mora najprije proključati. Tek smo sada stavili luk i—"

"Začepi gubicu, ili ću ti zabiti ražanj u dupe pa ćemo te zalijevati zavrtanj ili dva. Tražio sam juhu i tražio sam je odmah."

Sikćući, Gorki zgrabi komad polupečena zeca ravno s ražnja i zagriže u nj svojim šiljastim zubima dok mu je med curio između prstiju.

Kuhar je bio poražen. "Uzmi onda svoju prokletu juhu, ali ako vrug upita zašto ima tako slab okus, ti mu reci."

Gorki obliže mast i med s prstiju dok je Jaqen H'ghar navlačio par debelo podstavljenih rukavica. Drugi par dao je Aryji. "Lasica će pomoći." Juha je bila vrela, a kotlovi teški. Arya i Jaqen su se borili s jednim između sebe, Rorge je jednog nosio sam a Gorki je zgrabio još dva, sik-ćući od boli kad su mu ručke opekale ruke. Unatoč tome, nije ih ispustio. Vukli su kotlove iz kuhinje i preko dvorišta. Dva stražara bijahu postavljena kraj ulaza u Udovičinu kulu. "Stoje ovo?" reče jedan Rorgeu.

"Lonac kipuće pišaline. Hoćeš malo?"

Jaqen se razoružavajuće osmehne. "I zarobljenik mora jesti."

"Nitko ništa nije rekao o—"

Arya ga prekine. "Za *njih* je, ne za vas."

Drugi stražar mahne im da prođu. "Onda to odnesite dolje."

S druge strane vrata zavojite stube vodile su u tamnice. Rorge pođe naprijed, s Jaqenom i Aryom na repu. "Djevojčica će se maknuti s puta", reče joj on.

Stube su se otvarale u vlažnu kamenu komoru, dugačku, mračnu i bez prozora. Nekoliko je baklji gorjelo u držačima u blizini kojih je skupina Ser Amovjevih stražara sjedila oko zaderanog drvenog stola, razgovarajući i igrajući se pločica. Teške željezne rešetke odjeljivale su ih od mjesta gdje su se zarobljenici natisnuli u tami. Miris juhe doveo je mnoge do rešetaka.

Arya izbroji osam stražara. I oni su nanjušili juhu. "Ono je najružnija sluškinja koju sam ikad vidio", njihov zapovjednik reče Rorgeu. "Što je u kotlu?"

"Tvoj kurac i jaja. Hoćeš jesti ili ne?"

Jedan od stražara je hodao, jedan stajao blizu rešetaka, a treći sjedio na podu s leđima prema zidu, ali obećanje jela sve ih je privuklo stolu.

"Bilo je i proketo vrijeme da nas nahrane."

"Njušim li to luk?"

"Dakle gdje je kruh?"

"Jebi ga, trebamo zdjele, šalice, žlice—"

"Ne trebate." Rorge prolje kipuću juhu preko stola, ravno u njihova lica. Jaqen H'ghar učini isto. Gorki baci svoje kotlove također, njišući ih ispod ruke te su se zavrtjeli preko tamnice proljevajući juhu. Jedan dohvati kapetana u sljepoočicu dok se pokušavao podići. Pao je poput vreće pijeska i ostao ležati. Ostali su vrištali u patnji, moleći se, ili pokušavajući otpuzati.

Arya pritisne leđa o zid dok je Rorge počinjao rezati grla. Gorki je više volio ščepati ljude iza glave i ispod brade te im slomiti vrat jednim okretom svojih golemih blijedih ruku. Samo je jedan od stražara uspio izvući oštricu. Jaqen je otplesao od njegova zamaha, isukao vlastiti mač, stjerao

čovjeka u kut pljuskom udaraca, i usmrtio ga ubodom u srce. Lorathijac je donio oštricu Aryji još crvenu od krvi iz srca i očistio je prednjicom njezine košulje. "I djevojčica mora biti krvava. Ovo je njezino djelo."

Ključ ćelije visio je s kuke na zidu iznad stola. Rorge ga skine i otvori vrata. Prvi čovjek koji je izašao, bijaše plemić s oklopljenom šakom na surki. "Bravo", reče. "Ja sam Robett Glover."

"Moj gospodaru." Jaqen mu se nakloni.

Jednom na slobodi, zarobljenici liše mrtve stražare oružja i pohitaše stubama s čelikom u ruci. Njihovi sudruzi nagrnuše za njima, praznih ruku. Išli su brzo, gotovo bez riječi. Nijedan od njih nije se doimao tako strašno ranjenim kao kad ih je Vargo Hoat poveo kroz dveri Harrenha-la. "Ovo s juhom, to je bilo pametno", govorio je Glover. "Nisam to očekivao. Je li to bila zamisao kneza Hoata?"

Rorge se stane smijati. Smijao se tako jako da mu je slina izletjela iz rupe gdje mu je nekoć stajao nos. Gorki sjedne na jednog mrtvacu, držeći mlitavu ruku dok joj je glodao prste. Kosti su krčkale pod njegovim zubima.

"Tko ste vi?" Bora se pojavi između obrva Robetta Glovera. "Niste bili s Hoatom kad je došao u tabor kneza Boltona. Jeste li Hrabri suputnici?"

Rorge otare slinu s brade nadlanicom ruke. "Jesmo sada."

"Ovaj čovjek ima čast biti Jaqen H'ghar, nekoć od Slobodnog grada Loratha. Neuljudni suputnici ovog čovjeka zovu se Rorge i Gorki. Knez će znati koji je Gorki." Mahne rukom prema Aryji. "A ovdje—"

"Ja sam Lasica", izlane ona, prije nego što je mogao reći tko je *zaista* ona. Nije željela da se njezino ime izgovori ovdje, gdje bi Rorge mogao čuti, i Gorki, i svi ostali koje nije poznavala. Vidjela je kako je Glover zaboravlja. "Vrlo dobro", reče. "Završimo ovaj prokleti posao."

Kad su se uspeli zavojitim stubištem, pronašli su stražare na vratima gdje leže u lokvama vlastite krvi. Sjevernjaci su trčali preko dvorišta. Arya začu povike. Vrata Vojničke dvorane se razjape, a ranjeni čovjek istetura van vrišteći. Trojica drugih potrčase za njim i utišaju ga kopljem i mačem. Bilo je borbe i oko stražarnice nad dverima. Rorge i Gorki otrče s Gloverom, ali Jaqen H'ghar klekne pokraj Aryje. "Djevojčica ne razumije?"

"Razumijem", reče ona, iako nije razumjela, ne *zaista*.

Lorathijac je to sigurno vidio na njezinu licu. "Vargo nikome nije vjeran. Mislim da će se ovdje ubrzo podići vučji stijeg, ali najprije bi čovjek želio čuti izvjesno ime opozvano."

"Povlačim to ime." Arya *zagriže* usnicu. "Hoću li ipak dobiti treću smrt?"

"Djevojčica je pohlepna." Jaqen dotakne jednog od mrtvih stražara i pokaže joj svoje krvave prste.

"Ovo je tri, a ono je četiri, a još ih osam leži dolje. Dug je vraćen."

"Dug je vraćen", Arya se nevoljko složi. Osjetila se malko tužnom. Sada je ponovno bila samo miš.

"Bog je dobio što mu pripada. A sada čovjek mora umrijeti." Neobičan osmijeh dotakne usne Jaqena H'ghara.

"*Umrijeti?*" ona će, zbunjeno. Što li je mislio? "Ali opozvala sam ime. Sada ne morate umrijeti."

"Moram. Moje vrijeme je svršeno." Jaqen prijede rukom niz lice od čela do brade, i na mjestima gdje je ona prolazila, on se *mijenja*. Njegovi obrazi postadoše puniji, oči se približiše jedno drugom; nos mu postade kukast, ožiljak se pojavi na lijevom obrazu gdje nikakva ožiljka ranije nije bilo. A kad je zatresao glavom, njegova duga ravna kosa, napola crvena a napola bijela, raspline se kako bi otkrila klobuk čvrstih crnih kovrča.

Arvjina usta visjela su širom otvorena. "*Tko ste vi?*" šapne ona, odveć zaprepaštena da bi se bojala. "Kako ste *to* učinili? Je li bilo teško?"

On se iskesi, otkrivši sjajan zlatni zub. "Ne teže od uzimanja novog imena, ako znadeš kako."

"Pokažite mi", izlane ona. "I ja bih htjela to učiniti."

"Ako želite učiti, morate poći sa mnom."

Arya počne oklijevati. "Kamo?"

"Daleko odavde, preko Uskog mora."

"Ne mogu. Moram poći kući. U Oštrozimlje."

"Onda se moramo rastati," reče on, "jer i ja imam dužnosti." Podigne njezinu ruku i utisne mali novčić u njezin dlan. "Evo."

"Što je to?"

"Novčić od velike vrijednosti."

Arya ga zagriže. Bio je tako tvrd da je mogao biti samo od željeza. "Vrijedi li dovoljno da kupim konja?"

"Nije namijenjen kupnji konja." "Od kakve je onda koristi?"

"Možete isto tako pitati od kakve je koristi život, od kakve je koristi smrt? Dode li dan kada me budete htjeli ponovno pronaći, dajte taj novčić bilo kojem čovjeku iz Braavosa, i recite mu ove riječi - *valar morghu-lis*."

"*Valar morghulis*", ponovi Arya. Nije bilo teško. Njezini se prsti čvrsto sklope oko novčića. S druge strane dvorišta, mogla je čuti ljude kako umiru. "Molim vas ne idite, Jaqene."

"Jaqen je mrtav kao i Arya," on će žalosno, "a ja imam obećanja koja moram održati. *Valar morghulis*, Aryo Stark. Recite to ponovno."

"*Valar morghulis*", ona će još jednom, a neznamac u Jaqenovoj odjeći joj se nakloni i udalji dugim koracima kroz tamu, lepršajući plaštem.

Bila je sama s mrtvacima. *Zaslužili su da umru*, reče Arya sama sebi, sjetivši se svih onih koje je Ser Amory Lorch ubio u utvrdi pokraj jezera.

Podrumi ispod Kraljevske lomače bijahu prazni kad se vratila svojoj postelji od slame. Šapnula je svoja imena u jastuk, a kad je završila dodala je: "*Valar morghulis*", tihim mekim glasom, pitajući se stoje to značilo.

Kad je došla zora, Ružičasto Oko i ostali se vratiše, svi osim jednog momka kojeg su ubili u borbi iz nikome poznatog razloga. Ružičasto Oko pođe gore sam da vidi kako stvari stoje na svjetlu dana, tužeći se cijelo vrijeme kako njegove stare kosti ne mogu podnijeti stubu. Kad se vratio, reče im daje Harrenhal zauzet. "Oni Krvavi glumci ubili su neke ljude Ser Amoryjeve bratije u njihovim posteljama, a ostatak za stolom nakon što su se dobro napili. Novi knez bit će ovdje prije nego što dan mine, s cijelom njegovom vojskom. On je s divljeg sjevera, gore, gdje je onaj Zid, a vele daje strog. Ovaj knez ili onaj knez, opet se posao mora obaviti. Bilo kakva glupost i oderat ću vam kožu s leđa." Pogledao je Aryju kad je to rekao, ali nikad je ni jednom riječju nije upitao gdje je bila noć prije.

Cijelo je jutro promatrala Krvave glumce kako lišavaju mrtvace njihovih dragocjenosti i odvlače trupla u Dvorište glatkog kamena, gdje je lomača bila podignuta da ih ukloni. Luda Dobrojev odsjekao je glave s dvaju mrtvih vitezova i skakutao po zamku držeći ih za kosu i čineći da govore. "Od čega si umro?" jedna je glava pitala. "Od vruće lasičje juhe", odvrćala je druga. Aryji su dali da počisti osušenu krv. Nitko joj nije uputio ni riječ osim uobičajenih, ali svako malo primjećivala je kako je ljudi čudno pogledavaju. Robett Glover i ostali koje su oslobodili, sigurno su pripovijedali o tome što se dogodilo u tamnici, a onda su se Dobrojev i njegove glupe govoreće glave uhvatile onoga o lasičjoj juhi. Htjela mu je reći da umuk-ne, ali se bojala. Luda je bio napola mahnit, a čula je da je jednom ubio čovjeka jer se nije nasmijao jednoj od njegovih šala. *Bolje mu je da začepi usta ili ću ga staviti na listu s ostalima*, pomislila je dok je ribala crvenosmeđu mrlju.

Bila je gotovo večer kad je stigao novi gospodar Harrenhala. Imao je neugledno lice, bezbrado i obično, upadljivo jedino zbog njegovih neobičnih svijetlih očiju. Ni punašan, ni mršav, ni mišićav, nosio je crnu žičanu košulju i točkast ružičasti plašt. Grb na njegovu stijegu nalikovao je na čovjeka uronjena u krv. "Na koljena pred gospodarom Strahotvrđe!" vikne njegov štitonoša, dječak ne stariji od Aryje, a Harrenhal klekne.

Vargo Hoat istupi naprijed. "Moj kneže, Harrenhal je vaf."

Knez odgovori, ali odveć tiho da bi ga Arya čula. Robett Glover i Ser Aenys Frey, svježe okupani i odjeveni u čiste nove prsluke i plašte-ve, dodoše da im se pridruže. Nakon kratkog razgovora, Ser Aenys ih povede k Rorgeu i Gorkom. Arya se iznenadila što ih vidi; nekako je očekivala da će nestati s Jaqenom. Arya je čula grub zvuk Rorgeova glasa, ali ne ono što je govorio. Tada se

Dobrojbeg obori na nju, odvla-čeći je preko dvorišta. "Moj kneže, moj kneže," zapjeva, potežući je za lakat, "evo lasice koja je skuhala juhu!"

"*Pusti me*", reče Arya, koprcajući se iz njegovih ruku.

Knez je promotri. Samo su se njegove oči pomicala - bile su vrlo svijetle, boje leda. "Koliko si stara, dijete?"

Morala je razmisliti na trenutak da se sjeti. "Deset godina." "Deset godina, *moj gospodaru* ", podsjeti je on. "A voliš li životinje?" "Neke. Moj gospodaru."

Tanak osmijeh grčevito preleti preko njegovih usana. "Ali ne lavove, čini se. Ni mantikore."

Nije znala što bi na to rekla, pa ne reče ništa.

"Vele mi da te zovu Lasica. To ne zadovoljava. Koje ti je ime dala majka?"

Zagrizla je usnicu, tražeći drugo ime. Lommy ju je zvao Grudogla-vac, Šansa je koristila izraz Konjolika, a ljudi njezina oca nekoć su joj davali nadimak Arya Smetalica, ali nije mislila da su to bila imena koja je htio čuti.

"Nymeria", reče. "Samo što me skraćeno zvala Nana."

"Zvat ćeš me *moj gospodaru* kad mi se budeš obraćala, Nano", blago će knez. "Premlada si da budeš Hrabri suputnik, mislim, i pogrešnog si spola. Bojiš li se pijavica, dijete?"

"To su samo pijavice. Moj gospodaru."

"Čini se da bi moj štitonoša mogao od tebe uzimati poduke. Često liječenje pijavicama tajna je dugog života. Čovjek se mora očistiti od loše krvi. Ti ćeš zadovoljiti, držim. Dokle god ostanem u Harrenhalu, Nano, bit ćeš moj peharnik, i služiti me za stolom i u odajama."

Ovaj put je znala da je bolje prihvatiti nego reći da bi radije radila u stajama. "Da, vaš gospodaru. Hoću reći, moj gospodaru."

Knez mahne rukom. "Upristojite je", reče nikome posebno, "i pobrinite se da umije nalijevati vino, a da ga ne prolije." Okrećući se, podigne ruku i reče: "Kneže Hoat, pobrinite se za one stjegove ponad stražarnice."

Četiri Hrabra suputnika uspeše se na bedeme te spustiše lannisterskog lava i Ser Amovjevu crnu mantikoru. Na njihovu mjestu razviše oderanog čovjeka Strahotvrde i strahovuka Starkovih. A te večeri, paž zvan Nana nalijevao je vino za Roosea Boltona i Varga Hoata dok su stajali na galeriji, promatrajući Hrabre suputnike kako paradiraju s nagim Ser Amovjem Lorchem po sredini dvorišta. Ser Amov je kumio, jecao i privijao se uz noge svojih uzničara, sve dok ga Rorge nije pote-gao od njih, a Dobrojbeg ga gurnuo nogom u medvjedu jamu.

Medvjed je sav u crnom, pomisli Arya. *Kao Yoren*. Napunila je kalež Roosea Boltona, i nije prolila ni kapi.

daenerys

U gradu raskoši, Dany je očekivala da će Kuća Neumirućih biti najraskošnija, ali kad je izašla iz svog palankina ugledala je sivu i drevnu ruševinu.

Dugačka i niska, bez kula i prozora, savijala se u obliku spirale kroz šumarak stabala crne kore čije je lišće boje modre tinte činilo sadržaj čarobnog napitka koji su Qarthijci nazivali *sjenom večeri*. Nijedna druga građevina nije stajala u blizini. Crni crepovi pokrivali su krov palače, mnogi srušeni ili slomljeni; žbuka između kamenja bila je suha i mrvila se. Sada je shvatila zašto ju je Xaro Xhoan Daxos nazivao Palačom prašine. Čak se i Drogon doimao uznemireno. Crni je zmaj zasiktao, a dim je izlazio između njegovih oštih zubi.

"Krv moje krvi," reče Jhogo na dothrakijskom, "ovo je zlo mjesto, stjecište duhova i *maegia*. Vidite kako upija jutarnje sunce? Idemo prije nego što i nas ne upije."

Ser Jorah Mormont stade pokraj njih. "Kakvu moć oni mogu imati ako žive u *ovom*?"

"Poslušajte mudrost onih koji vas najviše vole", reče Xaro Xhoan Daxos, ljenčareći unutar palankina. "Vješci su jetki stvorovi koji jedu prašinu i piju sjene. Ništa vam neće dati. Nemaju što dati."

Aggo stavi ruku na svoj *arakh*. "*Khaleesi*, priča se da mnogi uđu u Palaču prašine, ali rijetki izađu."

"Tako se priča", složi se Jhogo.

"Mi smo krv vaše krvi," reče Aggo, "zakleti da živimo i umiremo kao vi. Pustite nas da stupimo s vama u ovo mračno mjesto, da vas čuvamo od zla."

"Nekim mjestima čak i *khal* mora hodati sam", reče Dany. "Uzmite mene onda", ponudi se Ser Jorah. "Rizik—"

"Kraljica Daenerys mora ući sama, ili nikako." Vještac Pyat Pree iskorači iz drveća. *Je li bio ondje cijelo vrijeme?* pitala se Dany. "Ako sada okrene natrag, vrata mudrosti bit će joj zauvijek zatvorena."

"Moja barka užitaka čeka, još i sada", dovikne Xaro Xhoan Daxos. "Odustanite od ove ludosti, o najtvrdoglavija među kraljicama. Imam flautiste koji će uspokojiti vašu izmučenu dušu umilnom glazbom, i malu djevojčicu od čijeg ćete jezika uzdisati i rastapati se."

Ser Jorah Mormont dobaci trgovačkom princu zlovoljan pogled. "Vaša Milosti, sjetite se Mirri Maz Duur."

"Sjećam se", reče Dany, odjednom odlučna. "Sjećam se da je posjedovala znanje. A bila je samo jedna *maegi*."

Pyat Pree se slabašno osmjehne. "Dijete govori mudro poput starice. Primite me za ruku, i dopustite da vas povedem."

"Nisam dijete." Dany prihvati njegovu ruku unatoč njegovim riječima.

Bilo je mračnije nego što je mislila, pod crnim drvećem, a put je bio dulji. Iako se činilo da staza ide ravno od ulice do vrata palače, Pyat Pree uskoro skrene na drugu stranu. Dok ga je ispitivala, vještac samo reče: "Prednji ulaz vodi unutra, ali nikad više van. Poslušajte moje riječi, kraljice

moja. Kuća Neumirućih nije stvorena za smrtnike. Ako cijenate svoju dušu, budite pažljivi i samo činite što vam kažem."

"Činit ću što mi kažete", obeća Dany.

"Kad uđete, zateći ćete se u odaji s četvora vrata: ona kroz koja ste prošli i troja druga. Izaberite vrata sa svoje desne strane. Svaki put, vrata s vaše desne strane. Ako naidete na stubište, popnite se. Nikad se ne spuštajte, i nikad nemojte izabrati druga vrata osim prvih sa svoje desne strane."

"Vrata s moje desne strane", ponovi Dany. "Shvaćam. A kad budem odlazila, suprotna?"

"Ni u kom slučaju", reče Pyat Pree. "Dolazak i odlazak je isti. Uvijek idite gore. Uvijek izaberite vrata s vaše desne strane. Druga vam se vrata mogu otvoriti. Vidjet ćete mnoge stvari koje će vas uznemiriti. Vizije ljepote i vizije užasa, čudesa i strahote. Prizore i zvukove minulih dana, budućih dana i dana koji nikad nisu postojali. Stanovnici i sluge mogu vam se obraćati putem. Odgovarajte im ili se ne obazirite na njih, ali *ne ulazite ni u jednu odaju* dok ne dođete do odaje za primanje."

"Razumijem."

"Kad stignete u odaju Neumirućih, budite strpljivi. Naši mali životi njima nisu više od treptaja krila noćnog leptira. Slušajte pozornost, i zapišite svaku riječ u svoje srce."

Kad su došli do vrata - visokih ovalnih usta, umetnutih u zid izrađen u obliku ljudskog lica - najmanji patuljak kojeg je Dany ikad vidjela, čekao je na pragu. Stajao je ne viši od njezina koljena, lica izdužena i šiljasta, poput gubice, ali je bio odjeven u nježnu livreju purpurne i modre boje, a njegove sitne ružičaste ruke držale su srebrni pladanj. Na njemu je počivala vitka kristalna čaša s gustom modrom tekućinom: *sjenom večeri*, vinom vještaca. "Napijte se", ponuka je Pyat Pree.

"Hoće li mi od njega pomodrijeti usne?"

"Jedan gutljaj poslužiti će tek da vam odčepi uši i rastopi koprenu s vaših očiju, tako da možete čuti i vidjeti istine koje će se položiti pred vas."

Dany podigne čašu k usnama. Prvi gutljaj imao je okus po crnilu i pokvarenu mesu, bijaše gnusan, ali kad gaje progutala, činilo se da oživljava u njoj. Mogla je osjetiti kako se ticala šire njezinim grudima, poput ognjenih prstiju koji se obavijaju oko njezina srca, a na jeziku joj bijaše okus nalik na med, anis i vrhnje, nalik na majčino mlijeko i Drogoovo sjeme, nalik na crveno meso, vruću krv i tekuće zlato. Bijahu to svi okusi koje je ikad upoznala, i nijedan od njih... a tada je čaša bila prazna.

"Sada možete ući", reče vještac. Dany odloži čašu na slugin pladanj, i pođe unutra.

Zatekla se u kamenu predsoblju s četvora vrata, po jednima na svakom zidu. Bez imalo oklijevanja, ona pođe k vratima sa svoje desne strane i zakorači kroz njih. Iduća odaja bila je blizanka prve. Opet se okrenula k desnim vratima. Kad ih je otvorila, suočila se s još jednim malim predsobljem s četvora vrata. *Ja sam u prisutnosti čarolije.*

Četvrta soba bijaše ovalna, a ne četvrtasta, i bijaše ozidana crvotočnim drvom umjesto kamenom. Šest prolaza vodilo je van umjesto četiri. Dany izabere najbliži zdesna, te stupi u dugačak, mračan hodnik s visokim svodom. Duž desnog zida nalazio se niz baklji koje su plamtjele zadimljenim narančastim svjetlom, ali jedina vrata bijahu njoj slijeva. Drogon raskrili široka crna krila i stane udarati po ustajalu zraku. Vine se uvis i preleti dvadeset stopa prije nego što se sruši uz neplemenit tre-sak. Dany požuri za njim.

Moljcima izjeden sag pod njezinim nogama nekoć bijaše predivno obojen, a čvorići zlata još su se mogli vidjeti u tkanini, kako blistaju slomljeni između izbljedjelo sive i šareno zelene. Stojalo preostalo, poslužilo je da zagluši njezine korake, ali to baš i nije bilo dobro. Dany je mogla čuti zvukove unutar zidova, tiho tapkanje i struganje koje ju je nagnalo da pomisli na štakore. I Drogon ih je čuo. Njegova se glava pomicala dok je pratio zvukove, a kad bi prestali, ispustio bi gnjevan krik. Drugi zvuči, koji su još više uznemiravali, dopirali su kroz neka od zatvorenih vrata. Jedna su se tresla i pomicala, kao da ih je netko htio razvaliti. Kroz druga je dopiralo udaljeno piskutanje od kojeg je zmaj stao divlje šibati repom s jedne strane na drugu. Dany je brzo prošla pokraj njih.

Nisu sva vrata bila zatvorena. *Neću gledati*, reče Dany sama sebi, ali iskušenje bijaše prejako.

U jednoj sobi, prelijepa je žena ležala izvaljena i naga na podu dok su četiri čovječuljka gmizala po njoj. Imali su štakorska šiljasta lica i male ružičaste ruke, poput sluga koji joj je donio čašu sjene. Jedan se pomicao među njezinim bedrima. Drugi joj je navalio na grudi, grizući jednu bradavicu svojim vlažnim crvenim ustima, trgajući je i žvačući.

Nešto dalje nabasala je na gozbu leševa. Okrutno zaklani, gosti su ležali po izvrnutim stolcima, i sasječenim stolovima na nogarima, izvaljeni u lokvama zgrušane krvi. Neki su izgubili udove, čak i glave. Odsječene ruke stezale su krvave kaleže, drvene žlice, pečenu perad, okrajke kruha. Na prijestolju iznad njih sjedio je mrtvac s glavom strahovuka. Nosio je željeznu krunu i držao nogu janjeta u jednoj ruci kao što bi kralj mogao držati žezlo, a njegove su oči slijedile Dany s nijemom molbom.

Pobjegla je od njega, ali samo do sljedećih otvorenih vrata. *Poznajem ovu odaju*, pomisli. Sjećala se velikih drvenih greda i izrezbarenih životinjskih lica koja su ih ukrašavala. A ondje, s one strane prozora, stablo limuna! Od pogleda na nj srce je zaboli od čežnje. *Ovo je kuća s crvenim vratima, kuća u Braavosu*. Netom što je to pomislila kadli stari Ser Willem uđe u odaju, teško se oslanjajući o svoj štap. "Mala princezo, tu ste", reče svojim hrapavim prijaznim glasom. "Dodite," reče, "dodite k meni, moja gospo, sada ste kod kuće, sada ste na sigurnom." Njegova krupna naborana ruka posegne za njom, meka poput stare kože, a Dany je htjede uzeti i držati i poljubiti, željela je to više nego što je ikad išta željela. Njezina noga pođe naprijed, a ona tada pomisli: *Mrtav je, mrtav je, dragi Stari Medvjed, umro je davno*. Stane uzmicati i potrči.

Dugačak hodnik nastavljao se sve dalje i dalje, s bezbrojnim vratima s njezine lijeve strane i samo bakljama s desne. Protrčala je pokraj više vrata nego što je mogla izbrojiti, zatvorenih vrata i onih otvorenih, vrata od drveta i vrata od željeza, izrezbarenih vrata i onih običnih, vrata s ručkama i vrata s bravama i vrata s alkama. Drogon ju je šibao po leđima, tjerajući je naprijed, a Dany je trčala sve dok više nije mogla trčati.

Konačno golema brončana vrata iskrсну njoj slijeva, velebnija od ostalih. Rastvoriše se kad se približila, te je morala stati i pogledati. Iza njih se pokaže špiljasta kamena dvorana, najveća koju je ikad vidjela. Lubanje mrtvih zmajeva gledale su sa zidova. Na golemu bodljikavu prijestolju sjedio je starac u bogatim haljama, starac tamnih očiju i duge srebrnosive kose. "Neka bude kralj pougljenjenih kostiju i pečenog mesa", reče čovjeku pod sobom. "Neka bude kralj pepela." Drogon krikne, a njegove se pandže zariju kroz svilu i kožu, ali ga kralj na svom prijestolju nije čuo, i Dany pođe dalje.

Viserys, bijaše joj prva pomisao kad je ponovno zastala, ali drugi pogled reče joj suprotno.

Čovjek je imao kosu njezina brata, ali bio je viši, a oči mu bijahu više boje tamna indiga nego ljubičaste. "Aegon", reče on ženi koja je došla novorođenče na golemoj drvenoj postelji. "Ima li boljeg imena za kralja?"

"Hoćeš li mu ispjevati pjesmu?" upita žena.

"On već ima pjesmu", odvrati čovjek. "On je princ koji je obećan, a njegova je pjesma pjesma leda i vatre." Podigao je pogled kad je to izgovorio, a oči mu susretnu Danyne, i činilo se kao da je vidi kako stoji pred vratima. "Mora biti još jedan", reče, no je li govorio njoj ili ženi u postelji, nije znala. "Zmaj ima tri glave." Pošao je k prozorskoj dasci, podigao harfu, i lagano prešao prstima preko njezinih srebrnih žica. Slatka tuga ispunila je odaju dok su muškarac, žena i djetesce blijedjeli poput jutarnje magle, a samo je glazba zaostala da je ubrza na njezinu putu.

Činilo se kao da je hodala još sat vremena prije nego što je dugačak hodnik napokon završio strmim kamenim stubištem, koje se spuštalo u tamu. Sva vrata, otvorena ili zatvorena, bila su s njezine lijeve strane. Dany se osvrne za sobom. Baklje su se gasile, shvati prenuvši se od straha. Možda ih je još dvadeset gorjelo. Trideset najviše. Jedna se utrnula dok je još promatrala, a tama se primakla malko bliže niz hodnik, gmižući prema njoj. A dok je slušala, činilo joj se da čuje kako još nešto dolazi, vukući se i pužući polako po izbljedjelu sagu. Strava je ispuni. Nije se mogla vratiti, a bojala se ostati, ali kako je mogla nastaviti? Nije bilo vrata s njezine desne strane, a stube su vodile prema dolje, ne prema gore.

Još jedna se baklja utrne dok je stajala premišljajući se, a zvukovi postadoše neznatno glasniji. Drogonov dugački vrat švigne uvis, a on otvori gubicu kako bi kriknuo, dok mu se para dizala kroz zube. *I on ih čuje.* Dany se ponovno okrene praznom zidu, ali ondje ne bijaše ničega. *Je li moguće da su ondje skrivena vrata, vrata koja ne mogu vidjeti?* Još se jedna baklja ugasi. Još jedna. *Prva vrata nadesno, rekao je, uvijek prva vrata nadesno. Prva vrata nadesno...*

Odjednom joj sine... *su posljednja vrata nalijevo!*

Bacila se na njih. S one strane vrata bijaše još jedna mala odaja s četvorima vratima. Nadesno je pošla, pa nadesno, pa nadesno, sve dok joj se nije zavrtjelo u glavi i dok ponovno nije ostala bez daha.

Kad je zastala, zatekla se u još jednoj vlažnoj kamenoj komori... ali ovaj put vrata nasuprot bijahu okrugla, oblikovana poput otvorenih usta, a Pyat Pree stajao je vani u travi pod drvećem. "Zar je moguće da su Neumirući tako brzo završili s vama?" upita on u nevjerici kad ju je ugledao.

"Tako brzo?" reče ona, zbunjeno. "Hodala sam satima, i još ih nisam pronašla."

"Pogrešno ste skrenuli. Dođite, ja ću vas povesti." Pyat Pree ispruži ruku.

Dany je oklijevala. S njezine desne strane nalazila su se vrata, još uvijek zatvorena...

"To nije put", čvrsto će Pyat Pree, modrih usana napućenih od negodovanja. "Neumirući neće zauvijek čekati."

"Naši mali životi njima nisu više od treptaja krila noćnog leptira", reče Dany, sjetivši se.

"Tvrdoglavo dijete. Izgubit ćete se, i nikad vas neće pronaći." Udaljila se od njega, prema desnim vratima.

"Ne", zakriješti Pyat. "Ne, k meni, dođite k meni, k *meniiiiii*." Njegovo se lice raspadne iznutra, mijenjajući se u nešto blijedo i crvljivo.

Dany ga ostavi za sobom, stupivši na stubište. Počela se penjati. Nedugo zatim noge su je zaboljele. Sjećala se da se činilo kako Kuća Neumirućih nema kula.

Napokon, stubište se otvori. S njezine desne strane, bijaše rastvoren red širokih drvenih vrata. Bijahu izrađena od ebanovine i usud-drвета, a crne i bijele mrljice vrtjele su se i izvijale u neobičnim isprepletenim uzorcima. Bijahu vrlo lijepa, no nekako zastrašujuća. *Krv zmaja ne smije se bojati.* Dany izusti brzu molitvu, moleći se Ratniku za hrabrost, a dothrakij-skom konjskom bogu za snagu. Nagnala se da pođe naprijed.

S one strane vrata nalazila se velebna dvorana prepuna sjajnih čarobnjaka. Neki su nosili skupocjene halje od hermelina, baršun boje rubina, i zlatnu tkaninu. Drugima se više sviđao kićeni oklop optočen draguljima, ili visoki šiljasti šeširi posuti zvijezdama. Među njima je bilo žena, odjevenih u haljine izvanredne ljupkosti. Zrake sunca koso su padale kroz prozore od obojena stakla, a zrak je bio živ od najkrasnije glazbe koju je ikad čula.

Kraljevski čovjek u bogatim haljama ustane kad je opazi, i osmjehne se. "Daenervs od kuće Targarven, budi nam dobrodošla. Dođi i podijeli hranu vječnosti. Mi smo Neumirući od Qartha."

"Dugo smo te čekali", reče žena pokraj njega, odjevena u ružičasto i srebrno. Dojka koju je ostavila голу prema qarthijskoj modi, bila je savršena koliko dojka može biti.

"Znali smo da ćeš nam doći", reče kralj čarobnjak. "Prije tisuću godina smo znali, i čekali smo sve ovo vrijeme. Poslali smo komet da ti pokaže put."

"Imamo znanje koje želimo podijeliti s tobom," reče ratnik u sjajnu smaragdnu oklopu, "i čarobna oružja kojima te želimo oboružati. Prošla si sva iskušenja. Sada dođi i sjedni s nama, i na sva ćemo tvoja pitanja odgovoriti."

Učinila je korak naprijed. Ali tada Drogo skoči s njezina ramena. Poletje navrh vrata od ebanovine i usud-drva, sjedne ondje i stane gristi izrezbareno drvo.

"Svoje glava zvijer", nasmije se naočit mladić. "Hoćeš li da te naučimo tajni govor zmajevskog roda? Dođi, dođi."

Obuzme je sumnja. Velika vrata bila su tako teška da je Dany trebala sva njezina snaga da ih pokrene, ali napokon su se pomakla. Iza bijahu još jedna vrata, skrivena. Bijahu izrađena od starog sivog drva, oguljena i obična... ali stajala su desno od vrata kroz koja je ušla. Čarobnjaci su je dozivali glasovima slađim od pjesme. Utekla je od njih, a Drogo je poletio natrag prema njoj. Kroz uska vrata je prošla, ušavši u komoru preplavljenu tamom.

Dugačak kameni stol ispunjavao je odaju. Nad njim je lebdjelo ljudsko srce, nabreklo i modro od truleži, no ipak živo. Kucalo je, dubokim teškim udarcima, a svaki otkucaj slao je naplavinu indigo svjetla. Dok je Dany išla prema praznoj stolici na dnu stola, nitko se nije micao, niti govorio, niti joj okretao lice. Nije bilo zvuka osim sporog, dubokog kucanja trulog srca.

... *majko zmajeva...* dopre glas, napola šapat, a napola jauk *zmajeva... zmajeva... zmajeva...* drugi glasovi odjeknuše u tami. Neki bijahu muški, a neki ženski. Jedan je govorio glasom djeteta. Lebdeće srce pulsiralo je iz sumraka u tamu. Bilo joj je teško prizvati volju da prozbori, da se prisjeti riječi koje je tako marljivo vježbala. "Ja sam Daenerys, U-olui -rođena, od kuće Targaryen, kraljica Sedam kraljevina Zapadnih zemalja." *Čuju li me? Zašto se ne miču?* Sjela je, sklopivši ruke u krilu. "Udijelite mi savjet, i obratite mi se mudrošću onih koji su pobijedili smrt." Kroz indigo mrak, mogla je razaznati smežurano lice Neumirućeg sa svoje desne strane - nekog starca, naboranog i ćelavog. Meso mu je bilo ljubičastomodre boje, usne i nokti tako modri da su se činili gotovo crnima. Čak su i bjeloočnice njegovih očiju bile modre. Zurile su, ne vidjevši, u prastaru ženu na suprotnoj strani stola, čija je haljina od svijetle svile istrunula na njezinu tijelu. Jedna usahla dojka bila je ostavljena naga po qarhijskom običaju, kako bi pokazala šiljastu modru bradavicu tvrdu poput stavljenе kože.

Ona ne diše. Dany je osluškivala tišinu. *Nitko od njih ne diše, i ne miču se, a one oči ništa ne vide. Je li moguće da su Neumirući mrtvi?*

Njezin odgovor bijaše šapat tanak poput mišjeg brka... *mi živimo... živimo... živimo...* ogласi se. Bezbroy drugih glasova šaputalo je odjeke... i *znamo... znamo... znamo... znamo...*

"Došla sam po dar istine", reče Dany. "U dugačkom hodniku, ono što sam vidjela, jesu li to bile prave vizije, ili laži? Minuli događaji, ili ono što će tek doći? Što je sve to značilo?"

... *oblik sjenki... jutra još nestvorena... pij iz kaleža leda... pij iz kale-ža leda...*

... *majko zmajeva... dijete trojstva...* "Trojstva?" Nije razumjela.

... *tri glave ima zmaj...* zbor duhova odzvanjao je u njezinoj lubanji, a da se nijedna usna nije pomakla, niti je ijedan dah uskomešao nepomičan modri zrak... *majko zmajeva... dijete oluje...* Šapati postadoše pjesma u virovima... *tri ognja moraš upaliti... jedan za život i jedan za smrt ijedan za ljubav...* Njezino je srce udaralo jednoglasno s onim koje je lebdjelo pred njom, modro i sagnjilo... *tri konja moraš uzjahati... jednoga s kojim ćeš leći i jednoga kojeg ćeš se bojati i jednoga kojeg ćeš ljubiti...* Glasovi su postajali sve bučniji, shvati ona, i činilo se da se njezino srce usporavalo, pa čak i njezin dah... *tri izdaje ćeš spoznati... jednom zbog krvi ijednom zbog zlata ijednom zbog ljubavi...*

"Ja ne..." Njezin glas nije bio jači od šapata, gotovo nečujan poput njihovih. Što joj se događalo? "Ne razumijem", reče ona, glasnije. Zašto je ovdje bilo tako teško govoriti?

"Pomozite mi. Pokažite mi."

... *pomozite joj...* šapati su se rugali... *pokažite joj...*

Utvare zadrhte kroz tamu, slike u indigu. Viservs krikne dok je tekuće zlato curilo niz njegove obraze i ispunjavalo mu usta. Visoki knez bakrene kože i srebrno-zlatne kose stajao je pod stijegom s ognjenim pastuhom, a iza njega grad u plamenu. Rubini poletješe poput kapljica krvi iz grudi umirućeg princa, a on padne na koljena u vodu i posljednjim dahom promrmlja žensko ime... *majko zmajeva, kćeri smrti...* Ža-reći se poput zalaska sunca, crveni se mač podigne u ruci modrookog kralja koji nije bacao sjenu. Zmaj od tkanine njihao se na štapovima među gomilom koja je klicala. Sa zadimljene kule, velebna kamena zvijer uzleti bljujući sjenovitu vatru... *majko zmajeva, ubojico laži...* Njezina srebrenka kaskala je kroz travu, do tamnog potoka pod morem zvijezda. Truplo stajaše na pramcu broda, očiju blistavih na mrtvom licu, sivih usana koje su se žalosno smiješile. Modar cvijet rastao je iz pukotine na zidu od leda, i ispunjavao zrak slatkim mirisom... *majko zmajeva, nevjesto vatre...*

Brže i brže dolazile su vizije, jedna za drugom, sve dok se nije činilo da je sam zrak oživio. Sjene su se vrtjele i plesale unutar šatora, bez kostiju i strahotne. Mala djevojčica trčala je bosonoga prema velikoj kući s crvenim vratima. Mirri Maz Duur kričala je u plamenu, a zmaj joj provalio iz čela. Iza srebrnog konja krvavo se truplo naga čovjeka vuklo i poskakivalo.

Bijeli lav trčao je kroz travu višu od čovjeka. Podno Majke svih gora, red nagih starica izmilio je iz velikog jezera i dršćući kleknuo pred nju, pognutih sijedih glava. Deset tisuća robova podiglo je krvlju umrljane ruke dok je jurila pokraj njih na svojoj srebrenki, jašući poput vjetra. "*Majko!*" vikali su, "*majko, majko!*" Posezali su za njom, doticali je, povlačili je za plašt, rub haljine, za nogu, za dojku. Željeli su je, trebali su je. Trebali su vatru, život, a Dany je uzdahnula i raskrilila ruke da im se preda...

Ali tada je crna krila udare po glavi, a krik bijesa presiječe indigo zrak, i odjednom vizije nestanu, istrgnute, a Danyn uzdah pretvori se u stravu. Neumirući bijahu svud oko nje, modri i ledeni, šapćući dok su posezali za njom, povlačeći je, gladeći, vukući je za odjeću, dodirujući je svojim suhim ledenim rukama, provlačeći svoje prste kroz njezinu kosu. Sva je snaga napustila njezine udove. Nije se mogla pomaknuti. Čak joj je i srce prestalo udarati. Osjetila je ruku na svojoj goloj dojci, kako joj stiše bradavicu. Zubi pronadoše meku kožu njezina vrata. Usta se spuste na jedno oko, ližući, sišući, *ujedajući*...

Tada se indigo pretvori u narančasto, a šapati u krike. Srce joj je bubnjalo, lupalo, ruke i usta su nestali, vrućina je preplavila njezinu kožu, a Dany zatreptala očima od iznenadna blještavila. Sjedeći nad njom, zmaj raširi svoja krila i baci se na strašno tamno srce, trgajući trulo meso na vrpce, a kad se njegova glava trgnula naprijed, vatra izleti iz njegovih otvorenih ralja, sjajna i vruća. Mogla je čuti krike Neumirućih dok su gorjeli, njihove visoke tanke papirnate glasove koji su vikali na jezicima davno izumrlim. Njihovo meso bio je smrvljeni pergament, njihove kosti suho drvo natopljeno lojem. Plesali su dok ih je plamen proždirao, posrtali i previjali se, vrtjeli i podizali goruće ruke uvis, s prstima blistavim poput baklji.

Dany se podigne na noge i probije se kroz njih. Bili su laki poput zraka, ne teži od ljusaka, a rušili su se na dodir. Cijela je odaja plamtjela u času kad je stigla do vrata. "*Drogon*", vikne, a on poleti prema njoj kroz vatru.

Vani se dugačak mračan prolaz protezao zmijoliko pred njom, osvijetljen treperavim narančastim svjetlom. Dany potrči, tražeći vrata, vrata s njezine desne strane, vrata sa svoje lijeve strane, bilo koja vrata, ali nije bilo ničeg, samo zavojiti kameni zidovi, i pod koji se činio kao da joj se polako miče pod nogama, svijajući se kao da je želi saplesti. Zadržala se na nogama i potrčala brže, i odjednom su se vrata stvorila pred njom, vrata nalik na otvorena usta.

Kad je izletjela na sunce, blistavo je svjetlo natjera da posrne. Pyat Pree je brbljao na nekom nepoznatom jeziku i skakutao s noge na nogu. Kad se Dany osvrnula za sobom vidjela je tanke vitice dima kako se probijaju kroz pukotine u drevnim kamenim zidovima Palače prašine, i uzdižu kroz crne crepove krova.

Urličući kletve, Pyat Pree isuče nož i zapleše prema njoj, ali Drogon mu poleti u lice. Tad ona začu pucanj Jhogova biča, koji joj nikad nije zvučao tako slatko. Nož poletje u zrak, a časak kasnije Rakharo je pribijao Pyata o zemlju. Ser Jorah Mormont klekne pokraj Dany na svježju zelenu travu i ovije svoju ruku oko njezina ramena.

tyrion

Umrete li glupo, bacit ću vaša tijela kozama", zaprijeti Tyrion, dok se prvi ukrcaj Kamenih vrana otiskivao od mola.

Shagga se nasmije. "Polutan nema koza." "Nabavit ću ih samo za vas."

Zora je svitala, a blijedi valići svjetlosti treperili su na površini rijeke, razbijajući se o motke i ponovno se spajajući kad bi skela prošla. Timett je odveo svoje Izgorjele u Kraljevsku šumu dva dana ranije. Jučer su ga slijedile Crne uši i Mjesečeva braća, danas Kamene vrane.

"Sto god činili, ne pokušavajte zapodjenuti bitku", reče Tvrior. "Udarite na njihove logore i teretna kola. Napadajte iz zasjede njihove izviđače i vješajte tijela o drveća ispred njihove linije marša, zaobilazite ih i sasijecite one koji zaostaju. Želim noćne napade, toliko brojne i toliko iznenadne da će se bojati usnuti—"

Shagga položi ruku na Tvriorovu glavu. "Sve ovo naučio sam od Dolfi, sina Holgerova prije nego što mi je brada izrasla. Ovako se ratuje u Mjesečevu gorju."

"Kraljevska šuma nije Mjesečevo gorje, a nećeš se boriti protiv Mliječnih zmija i Obojenih pasa. I *slušaj* vodice koje ću slati. Oni poznaju ovu šumu jednako dobro kao ti svoje gore. Poslušaj njihov savjet i oni će ti dobro služiti."

"Shagga će slušati Polutanove ljubimce", ozbiljno obeća pripadnik klana. A tada dođe vrijeme da povede svog brdskog konjića na splav. Tvrior ih je promatrao kako se otiskuju i motkama guraju prema sredini Crnovode. Osjeti neobično žiganje u dnu trbuha dok je Shagga iščezavao u jutarnjoj magli. Osjećat će se nagim bez njegovih klanova.

Još je imao Bronnove najamnike, sada gotovo njih osam stotina, ali plaćenici su bili notorno prevrtljivi. Tvrior je učinio koliko je mogao da kupi njihovu trajnu vjernost, obećavši Bronnu i tucetu njegovih najboljih ljudi posjede i vitešku čast kad se bitka dobije. Popili su njegovo vino, smijali se njegovim šalama, i nazivali jedan drugog *ser* sve dok nisu počeli teturati... svi osim samog Bronna, koji se samo smješкао onim svojim drskim mračnim osmijehom i kasnije rekao: "Voljni su ubiti za tu vitešku čast, ali nemojte misliti da će za nju umrijeti."

Tvrior nije patio od takvih zabluda.

Zlatni plaštevi bijahu gotovo jednako nesigurno oružje. Šest tisuća ljudi u Gradskoj straži, zahvaljujući Cersei, ali samo se na četvrtinu moglo osloniti. "Malo je očiglednih izdajnika, iako ih ima ponešto, čak ih ni vaš pauk nije sve uspio pronaći", upozorio ga je Bywater. "Ali ima ih na stotine zelenijih od proljetne trave, ljudi koji su pristupili zbog kruha, piva i sigurnosti. Nitko ne želi izgledati poput kukavice u očima svojih sudrugova, te će se boriti dovoljno hrabro na početku, kad se samo bude radilo o ratnim rogovima i vijorenju stjegov. Ali ako se učini da bitka polazi po zlu, slomit će se, i slomit će se strašno. Prvi čovjek koji odbaci koplje i potrči, imat će još tisuću ljudi za svojim petama."

Dakako, bilo je iskusnih ljudi u Gradskoj straži - jezgra onih dvije stotine koji su dobili zlatne plašteve od Roberta, ne od Cersei. No čak i ti... stražar nije zapravo bio vojnik, volio je govoriti knez Tywin Lan-nister. Od vitezova, štitonoša i oklopnika, Tvrior nije imao više od tri stotine.

Uskoro, morat će ispitati istinu još jedne od očevih izreka: jedan čovjek na zidu vrijedi kao desetorica pod njim.

Bronn i pratnja čekali su na dnu mola, između roja prosjaka, prostitutki u šetnji i ribarica koje su uzvikivale ulov. Ribarice su obavljale više posla nego svi ostali zajedno. Kupci su se sjatili oko bačvi i tezgi da se cjenkaju oko nanara, dagnji, i riječne štuke. Kako nijedna druga hrana nije dolazila u grad, cijena ribe bila je deset puta viša od one prije rata, i još je rasla. Oni koji su imali novca, dolazili su na obalu rijeke svakog jutra i svake večeri, u nadi da će donijeti kući kakvu jegulju ili lonac crvenih račića; oni koji ga nisu imali, šuljali su se između tezgi nadajući se da će nešto ukrasti, ili stajali ispijeni i zaboravljeni ispod zidina.

Zlatni plaštevci raščiste put kroz gomilu, gurajući ljude u stranu dršćima svojih kopalja. Tyrion se obazirao na mrmljanje kletvi najmanje stoje mogao. Riba doleti iz svjetine, sluzava i pokvarena. Sleti pred njegove noge i razleti se na komade. On oprezno zakorači preko nje i popne se u svoje sedlo. Djeca nadutih trbuha već su se tukla oko komada smrdljive ribe.

Uzjahavši, on se zagleda duž riječne obale. Čekići su zvonili na jutarnjem zraku dok su stolari navirali kroz Blatne dveri, produljujući drvene ograde na bedemima. One su dobro napredovale. Bio je znatno manje zadovoljan jatom ruševnih zdanja kojima se dopustilo da narastu iza molova, prijanjajući uz gradske zidine poput lupara za trup broda. Bijahu to spremišta za mamce i krčme, skladišta, trgovački pultovi, pivnice, kolibe u kojima je jeftinija vrsta prostitutki širila noge. *To mora nestati, do posljednjeg djelića.* Kako je izgledalo, Stannis gotovo da i neće trebati jurišne ljestve da napadne zidine.

Pozvao je Bronna k sebi. "Okupi stotinjak ljudi i spali sve što vidiš između ruba vode i gradskih zidina." Mahne svojim zdepastim prstima, obuhvativši cijelu prljavštinu dokova. "Ne želim da išta ostane, razumiješ?"

Crnokosi najamni mačevalac okrene glavu, razmišljajući o zadatku. "Onima koji sve ovo posjeduju, to se neće svidjeti."

"Nisam ni mislio da hoće. Neka bude tako; imat će još jedan razlog za proklinjanje opakog majmunskog zloduha."

"Mogli bi se boriti."

"Pobrini se da izgube."

"Sto ćemo s onima koji ovdje žive?"

"Daj im dovoljno vremena da premjeste svoj imetak, a onda ih iselite. Nastojte da nikoga ne ubijete. Oni nisu neprijatelji. I dosta je silovanja! Drži svoje ljude na uzdi, prokletstvo."

"Oni su plaćenici, ne septoni", reče Bronn. "Sljedeće što ćete mi reći bit će da ih želite trijezne."

"Ne bi škodilo."

Tyrion je samo želio da s jednakom lakoćom učini gradske zidine dvostruko visokima i trostruko debelima. Iako to možda nije bilo važno. Masivne zidine i visoke kule nisu spasile Krajoluju, ni Harrenhal, pa čak ni Oštrozimlje.

Sjećao se Oštrozimlja kakvoga je vidio posljednji put. Ne tako groteskno golem kao Harrenhal, niti na prvi pogled tako čvrst i neosvojiv poput Krajoluje, no bilo je velike snage u onom kamenju, unutar onih zidina čovjek se mogao osjećati sigurno. Vijesti o padu zamka dočekane su kao silovit šok. "Bogovi daju jednom rukom i uzimaju drugom", promrmljao je ispod glasa kad mu je Varys rekao što se dogodilo. Dali su Starkovima Harrenhal, a uzeli Oštrozimlje, zlosretna razmjena.

Nedvojbeno se trebao veseliti. Robb Stark će se sada morati vratiti na sjever. Ako nije mogao obraniti vlastiti dom i ognjište, nije bio nikakav kralj. Ovo je značilo predah za zapad, za kuću Lannister, pa ipak...

Tyrion se samo maglovito sjećao Theona Greyjoya iz vremena provedenog sa Starkovima. Nezreo mladić, vječito nasmiješten, vješt s lukom; bilo ga je teško zamisliti knezom Oštrozimlja. Knez Oštrozimlja uvijek će biti Stark.

Sjećao se njihove božanske šume; visokih stražarica naoružanih svojim sivozelenim iglicama, velebnih hrastova, gloga, jasena i vojničkih borova, a u središtu drvo - srca koje je stajalo poput kakva blijeda orijaša zaleđena u vremenu. Mogao je gotovo nanjušiti to mjesto, zemljano i

zaokupljeno mračnim mislima, njegov miris brojnih stoljeća, a sjećao se kako je šuma bila mračna čak i danju. *Ona šuma je bila Oštrozimlje. Ono je bio sjever. Nikad se nisam osjećao tako neprikladno kao dok sam onuda hodao, toliko nedobrodošao uljez.* Pitao se hoće li i Greyjoyevi to osjetiti. Zamak je možda bio njihov, ali ne i ta božanska šuma. Ni za godinu, ni za deset, ili pedeset.

Tyrion Lannister vodio je polako svog konja prema Blatnim dveri-ma. *Oštrozimlje ti ništa ne znači*, podsjeti se on. *Budi sretan stoji mjesto palo, i svmi pogled na vlastite zidine.* Dveri bijahu otvorene. Tri velebna onagera stajala su jedan pokraj drugog na trgu, izvirujući preko kruništa kao tri goleme ptice. Njihove bacačke ruke bijahu načinjene od debla starih hrastova, i optočene željezom da im se spriječi pucanje. Zlatni plaštevci nazvali su ih Tri kurve, jer će pružiti knezu Stannisu tako slasnu dobrodošlicu. *Ili se barem tome nadamo.*

Tyrion zabode pete u svog konja i otkasa kroz Blatne dveri, prkoseći plimi ljudi. Našavši se iza Kurvi, gomila je postala rjeđa, a ulice se otvarale oko njega.

Jahanje natrag u Crvenu utvrdu prošlo je bez događaja, ali u Nam-jesnikovoj kuli zatekao je tucet gnjevnih trgovačkih kapetana koji su čekali u njegovoj odaji za primanje kako bi prosvjedovali protiv zapljene svojih brodova. Udijelio im je iskrenu ispriku i obećao nadoknadu kad rat završi. To ih je vrlo malo zadovoljilo. "Što ako izgubite, moj kneže?" upita jedan Braavosijac.

"Onda se obratite kralju Stannisu za nadoknadu."

U času kad ih se riješio, zvana su zvonila, a Tvrion je znao da će zakasniti na ustoličenje. Prešao je dvorište gotovo u trku i ugurao u stražnji dio septe zamka dok je Joffrev prikopčavao bijele svilene plaštevce oko ramena dvojice najnovijih članova Kraljevske garde. Obred je, činilo se, zahtijevao da svi stoje, te Tvrion nije vidio ništa osim zida dvorskih stražnjica. S druge strane, kad novi veliki septon završi s provođenjem dvojice vitezova kroz njihove svečane zakletve i pomaže ih u ime Sedmorice, naći će se na dobrom mjestu odakle će prvi izaći kroz vrata.

Odobravao je sestrin izbor Ser Balona Swanna koji je trebao zauzeti mjesto umorenog Prestona Greenfielda. Swannovi bijahu knezovi Međe, ponosni, moćni i oprezni. Ispričavši se bolešću, knez Gulian Swann ostao je u svom zamku, ne miješajući se u rat, ali je njegov najstariji sin jahao s Renlvjem i sada sa Stannisom, dok je Balon, mlađi, služio u Kraljevu grudobranu. Da je imao trećeg sina, Tvrion je predmnijevao kako bi taj otišao Robbu Starku. Možda to nije bio najčasniji put, ali pokazivao je dobar razum; tko god da osvoji Željezno prijestolje, Swannovi su kanili preživjeti. Ne samo što je bio visoka roda, mladi Ser Balon bio je i odvažan, udvoran i vješt s oružjem; dobar s kopljem, još bolji s topuzom, izvrstan s lukom. Služit će časno i junački.

Avaj, Tvrion nije mogao reći to isto za Cersein drugi izbor. Ser Osmund Kotlocrn je *Izgledao* dovoljno impresivno. Bio je šest stopa i šest palaca visok, sav u tetivama i mišićima, a njegov kukasti nos, guste obrve i smeđa brada u obliku lopate davali su njegovu licu opasan izraz, dokle god se ne bi nasmiješio. Niskog roda, ne više od putujućeg viteza, Kotlocrn je bio krajnje ovisan o Cersei za svoje napredovanje, zbog čega ga je ona nedvojbeno i odabrala. "Ser Osmund je vjeran koliko i hrabar", rekla je Joffrevju kad je predložila njegovo ime. Na nesreću, bila je to istina. Dobri Ser Osmund je prodavao njezine tajne Bronnu od dana kad ga je unajmila, ali joj je Tvrion teško to mogao reći.

Predmnijevao je da se ne bi smio tužiti. Imenovanje mu je davalo još jedno uho u blizini kralja, nepoznato njegovoj sestri. A čak i kad bi se Ser Osmund pokazao posvemašnjom kukavicom, ne bi bio ništa gori od Ser Borosa Blounta, koji je trenutno boravio u tamnicama Rosbvja. Ser Boros je pratio Tommena i kneza Gvlesa kad su ih Ser Jacelvn Bywater i njegovi zlatni plaštevci iznenadili, i predao svoju dužnost hitrinom koja bi razbjesnila starog Ser Barristana Selmvja jednako koliko je razbjesnila Cersei. Vitez Kraljevske garde trebao je umrijeti u obranu kralja i kraljevske obitelji. Njegova sestra je zahtijevala da Joffrev liši Blounta njegova bijelog plašta na temelju izdaje i kukavičluka. *A sada ga zamjenjuje drugim čovjekom koji je jednako šupalj.*

Činilo se da su molitva, zaklinjanje i pomazivanje oduzeli većinu jutra. Tvriona su noge uskoro počele boljeti. Premještao je težinu s jednog stopala na drugo, nemiran. Kneginja Tanda stajala je nekoliko redova naprijed, vidio je, ali njezina kći nije bila s njom. Napola se nadao da će ugledati Shae. Varys je rekao da je dobro napredovala, ali on bi radije to vidio na svoje oči.

"Bolje kneginjina sluškinja nego kuharska pomoćnica", rekla je Shae kad joj je Tvrion iznio eunuhov plan. "Mogu li ponijeti svoj pojas od srebrnih cvjetova i zlatni ovratnik s crnim dijamantima za koje ste rekli da nalikuju na moje oči? Neću ih nositi ako kažete da ne smijem." Ma koliko je nije želio razočarati, Tvrion je morao istaknuti da, premda kneginja Tanda ni u kom slučaju nije bila pametna žena, čak se i ona mogla začuditi kad bi sluškinja njezine kćeri naizgled posjedovala više dragulja nego njezina kći. "Izaberi dvije ili tri haljine, ne više", zapovjedio joj je. "Dobru vunu, ne svilu, ne brokat, i ne krzno. Ostatak ću čuvati u svojim odajama kad me budeš posjetila." Ovo nije bio odgovor koji je Shae željela, ali je barem bila na sigurnom.

Kad je ustoličenje konačno završilo, Joffrev odmaršira van između Ser Balona i Ser Osmunda u njihovim novim bijelim plaštevima, dok je Tvrion zaostao da izmijeni riječ s novim velikim septonom (koji je bio *njegov* izbor, i dovoljno mudar da zna tko mu je namazao meda ha kruh). "Želim bogove na našoj strani", reče mu Tvrion izravno. "Recite im da se Stannis zakleo da će zapaliti Veliku septu Baelora."

"Je li to istina, moj kneže?" upitao je veliki septon, mali, oštroumni čovjek rijetke bijele brade i smežurana lica.

Tvrion slegne ramenima. "Možda jest. Stannis je zapalio božansku šumu u Krajoluji kao žrtvu Gospodaru svjetla. Ako je uvrijedio drevne bogove, zašto bi poštedio nove? Recite im to. Recite im da svaki čovjek koji misli pružiti pomoć uzurpatoru, izdaje i bogove i svoga zakonitog kralja." "Hoću, moj kneže. I zapovjedit ću im da se također mole za zdravlje kralja i njegova Namjesnika."

Hallvne, piromant, čekao ga je kad se Tvrion vratio u svoju dnevnu odaju, a meštar Frenken je donio poruke. Pustio je alkemičara da čeka malo dulje dok je čitao što su mu gavrani donijeli. Bilo je tu jedno staro pismo od Dorana Martella, koji ga je upozorio da je Krajoluja pala, i jedno mnogo intrigantnije od Balona Greyjoya na Pykeu, koji se proglasio *Kraljem Otočja i Sjevera*. Pozivao je kralja Joffrevja da pošalje poslanika na Željezno otočje da se utvrde granice između njihovih kraljevina i održe pregovori o mogućem savezu.

Tvrion je pročitao pismo tri puta i odložio ga u stranu. Dugi brodovi kneza Balona bili bi velika pomoć u borbi protiv flote koja je plovila iz Krajoluje, ali oni su se nalazili tisućama liga daleko, na pogrešnoj strani Zapadnih zemalja, a Tvrion bi bio siguran da ne želi predati polovicu kraljevstva. *Možda bih pismo trebao baciti u Cerseino krilo, ili ga odnijeti vijeću.*

Tek tada je primio Hallvnea s posljednjim računom alkemičara. "Ovo ne može biti istina", reče Tvrion dok je gutao glavnu knjigu. "Gotovo trinaest tisuća ćupova? Smatrate me budalom? Upozoravam vas da neću plaćati kraljevim zlatom prazne ćupove i vrčeve blata zapečaćene voskom."

"Ne, ne", procvili Hallvne, "iznosi su točni, kunem se. Bili smo, hmmm, vrlo sretni, moj kneže Namjesnice. Pronađena je još jedna tajna zaliha kneza Rossarta, više od tri stotine ćupova. Ispod Zmajevske jame! Neke kurve koristile su ruševine da zabavljaju svoje mušterije, a jedan od njih propao je kroz komad trulog poda u podrum. Kad je osjetio ćupove, zamijenio ih je za vino. Bio je tako pijan da je slomio pečat i popio malo."

"Postojao je princ koji je to jednom pokušao", suho će Tvrion. "Nisam vidio zmajevе da se dižu iznad grada, pa mi se čini da ni ovaj put to nije upalilo." Zmajevska jama navrh Rhaenvsina brijega bila je napuštena stoljeće i pol. Mislio je kako je dobro mjesto kao bilo koje drugo da se u nju spremi divlja vatra, i bolje od većine, ali bilo bi lijepo da se pokojni knez Rossart nekome *povjerio*. "Tri stotine ćupova, velite? To ipak ne objašnjava ove iznose. Vi ste nekoliko *tisuća* ćupova ispred najbolje procjene koju ste mi dali na našem posljednjem sastanku."

"Da, da, tako je." Hallyne otare svoje blijedo čelo rukavom crno-skrletne halje. "Radili smo vrlo marljivo, moj kneže Namjesnice, hmmm."

"To bi nesumnjivo objasnilo zašto spravljate toliko više stvari nego ranije." Osmjehujući se, Tvrion upilji svoj nejednaki pogled u piromanta. "Premda to nameće pitanje zašto ste počeli marljivo raditi tek sada."

Hallvne je imao put gljive, pa je bilo teško vidjeti kako može još više problijedjeti, no nekako je uspio. "*Ali jesmo*, moj kneže Namjesnice, moja braća i ja mučili smo se danju i noću od prvog časa, uvjeravam vas. Samo što smo, hmmm, načinili toliko stvari da smo postali, hmmm, *vješitiji*"

kako bih rekao, i također..." Alkemičar se nelagodno promeškolji. "... izvjesne čarolije, hmmm, drevne tajne našeg reda, vrlo krhke, vrlo problematične, ali neophodne da stvar bude, hmmm, sve što treba biti..."

Tvrion je postajao nestrpljiv. Ser Jacelvn Bywater je vjerojatno već stigao, a Željezna ruka nije volio čekati. "Da, imate tajne čarolije, kako divno. Što s njima?"

"One, hmmm, čini se da bolje djeluju nego prije." Hallvne se slabašno osmijehne. "Ne mislite da u okolini ima zmajeva, je li?"

"Ne osim ako niste pronašli kojeg u Zmajevskoj jami. Zašto?"

"O, oprostite, samo sam se sjetio nečeg što mi je njegova Mudrost Pollitor rekao, kad sam bio akolit. Pitao sam ga zašto se toliko naših čarolija, pa, ne čini tako *djelotvornima* kao što su nas svici htjeli uvjeriti, a on je objasnio da je to zbog toga što je čarolija počela nestajati sa svijeta onog dana kad je posljednji zmaj umro."

"Žao mi je što vas moram razočarati, ali nisam vidio nijednog zmaja. Primijetio sam, međutim, Kraljevu pravdu kako se vrzma u blizini. Ako se voće koje mi prodajete, pokaže napunjenim bilo čim drugim osim divljom vatrom, i vi ćete to vidjeti."

Hallvne je pobjegao tako brzo da se gotovo prevalio preko Ser Jacelvna - ne, *kneza* Jacelyna, morao je to zapamtiti. Željezna ruka bio je milostivo izravan, kao inače. Vratio se iz Rosbvja kako bi predao svježu četu kopljanika unovačenih s imanja kneza Gvlesa i ponovno preuzeo svoje zapovjedništvo nad gradskom stražom. "Kako je mome nećaku?" upita Tyrion kad su završili s razglabanjem o gradskoj obrani.

"Princ Tommen je zdrav i sretan, moj kneže. Usvojio je lane koje su moji ljudi donijeli iz lova. Imao je jedno ranije, veli, ali Joffrey gaje oderaо za kožni kaputić. Ponekad pita za majku, a često započinje pisma za princezu Myrcellu, iako izgleda da nijedno nikad ne dovrši. Njegov brat mu, međutim, čini se nimalo ne nedostaje."

"Obavili ste odgovarajuće pripreme za njega, ako se bitka izgubi?"

"Moji ljudi imaju upute."

"Koje su?"

"Zapovjedili ste mi da nikome ne kažem, moj kneže."

Ovo ga primora da se osmijehne. "Drago mi je što se sjećate." Ako Kraljev grudobran padne, vjerojatno će ga zarobiti živa. Bolje da ne zna gdje se može pronaći Joffreyjev nasljednik.

Varys se pojavi nedugo nakon što je knez Jacelvn otišao. "Ljudi su tako nevjerna stvorenja", reče umjesto pozdrava.

Tyrion uzdahne. "Tko je danas postao izdajica?"

Eunuh mu preda svitak. "Toliko divljaštva stvara žalosnu pjesmu o našem dobu. Zar je čast umrla s našim očevima?"

"Moj otac još nije mrtav." Tvrion pomno pregleda popis. "*Znam* neka od ovih imena. To su bogati ljudi. Trgovci, obrtnici, zanatlije. Zašto bi se oni urotili protiv nas?"

"Čini se da vjeruju kako knez Stannis mora pobijediti, i žele udjela u njegovoj pobjedi. Nazivaju se Rogatima, prema okrunjenom jelenu."

"Netko bi im trebao reći da je Stannis promijenio svoj grb. Onda mogu biti Vatrene srca." Ovo međutim nije bio predmet šale; činilo se da su Rogati naoružali nekoliko stotina sljedbenika, kako bi zauzeli f Stare dveri kad jednom bitka započne, i primili neprijatelja u grad. Među imenima na popisu nalazio se majstor oružar Salloreon. "Pretpostavljam kako to znači da neću dobiti onu zastrašujuću kacigu s demonskim rogovima", potuži se Tvrion dok je žvrljao nalog za čovjekovo uhićenje.

theon

Jednog je trena spavao; idućeg je bio budan.

Kyra se gnijezdila uz njega, jedne ruke lako prebačene preko njegove, grudima mu dodirujući leđa. Mogao ju je čuti kako diše, tiho i postojano. Ponjava bijaše zgužvana oko njih. Bila je mrkla noć. Ložnica je bila mračna i tiha.

Što je to bilo? Jesam U nešto čuo? Nekoga?

Vjetar je tiho uzdisao na kopcima prozora. Negdje, daleko, čuo je zavijanje mačke koja se tjerala. Ništa drugo. *Spavaj, Greyjoyu*, reče sam sebi. *Zamak je tih, a postavio si stražare. Na svoja vrata, na dveri, u oružarnicu.*

Mogao je svoj nemir pripisati lošem snu, ali nije se sjećao da je išta sanjao. Kyra ga je iscrpila. Sve dok Theon nije poslao po nju, živjela je svih svojih osamnaest godina u zimskom gradu, a da nikad nije stupila nogom unutar zidina zamka. Došla mu je vlažna, željna i gipka poput lasice, a bilo je izvjesnog neporecivog užitka u jebanju obične krčmarske djevojčure u postelji kneza Eddarda Starka.

Promrmljala je pospano dok se Theon izvlačio ispod njezine ruke i ustajao na noge. Nekoliko ugaraka još je tinjalo na ognjištu. Wex je spavao na podu u dnu postelje, umotan u svoj plašt i mrtav za cijeli svijet.

Ništa se nije micalo. Theon pođe k prozoru i rastvori kapke. Noć ga dotakne hladnim prstima, a žmarci mu pospu голу kožu. Naslonio se na kameni prag i zagledao u tamne kule, prazna dvorišta, crno nebo, i više stuba nego što bi ih čovjek mogao izbrojiti makar živio do stote. Polumjesec je lebdio nad Zvonikom i bacao svoj odraz na krov staklenih vrtova. Nije čuo nikakvih uzbuna, nikakvih glasova, niti šum koraka.

Sve je u redu, Greyjoy. Čuješ tišinu? Trebao bi biti pijan od radosti. Zauzeo si Oštrozimlje s manje od trideset ljudi. Podvig vrijedan pjesme. Theon krene natrag prema postelji. Trebao bi prevrnuti Kyru na leđa i ponovno je pojebati. To bi moralo otjerati ove aveti. Njezini uzdasi i hihot bili bi dobrodošao odmor od ove tišine.

Zastane. Toliko se navikao na zavijanje strahovukova da ga je jedva zamjećivao... ali jedan dio njega, neki lovački nagon, čuo je njihovu odsutnost.

Urzen je stajao pred njegovim vratima, žilav čovjek s okruglim štitom prebačenim preko leđa.

"Strahovukovi su utihnuli", reče mu Theon. "Idi pogledaj što rade, i odmah se vrati." Pomisao na strahovu-kove na slobodi stvarala mu je mučan osjećaj. Sjetio se dana u vučjoj šumi kad su divljaci napali Brana. Ljetnik i Sivi Vjetar rastrgali su ih na komadiće.

Kad je bocnuo Wexa vrškom svoje čizme, dječak sjedne i protrlja oči. "Uvjeri se da su Bran Stark i njegov mali brat u svojim posteljama, i požuri s tim."

"Moj gosp'aru?" zovne Kyra pospano.

"Vrati se u san, ovo te se ne tiče." Theon si naliže kalež vina i ispije ga. Cijelo vrijeme je osluškivao, nadajući se da će začuti tuljenje. *Premalo ljudi*, pomisli ogorčeno. *Imam premalo ljudi. Ako Asha ne dođe...*

Wex se vratio prvi, tresući glavom sa strane na stranu. Psujući, Theon pronađe svoju tuniku i hlače na podu gdje ih je ispustio želeći se što prije domoći Kyre. Preko tunike navuče haljetak od

kože načičkane željeznim kapicama, i opaše dugačak mač i bodež oko struka. Kosa mu je bila divlja poput šume, ali je imao većih briga.

Dotad se već Urzen vratio. "Strahovukovi su nestali."

Theon reče sam sebi da mora biti hladan i promišljen poput kneza Eddarda. "Probudite zamak", reče. "Istjerajte ljude u dvorište, do posljednjeg, vidjet ćemo tko nedostaje. I neka Lorren obide dveri. Wex, za mnom."

Pitao se je li Stygg već dospio do Dubokgajskog humka. Čovjek nije bio tako vješt jahač kao što je tvrdio - nitko od željeznih nije bio odveć dobar u sedlu - ali vremena je bilo dovoljno. Asha bi također mogla biti na putu. *A ako dozna da sam izgubio Starkove...* O tome nije vrijedilo razmišljati.

Branova ložnica bila je prazna, kao i Rickonova pola zavoja niže. Theon prokune sam sebe. Morao ih je držati pod stražom, ali smatrao je važnijim postaviti ljude da hodaju zidinama i štite dveri nego da paze na dvoje djece, od kojih je jedno bilo bogalj.

Vani je čuo jecaje dok su stanovnike zamka izvlačili iz postelja i gonili u dvorište. *Dat ću im razloga za jecanje. Blago sam se odnosio prema njima, a ovako mi uzvraćaju.* Čak je dao dvojicu svojih ljudi bičevati zbog silovanja one psetarice, kako bi im pokazao da je kanio biti pravedan. *Ipak me još uvijek okrivljuju za silovanje. I ostalo.* Smatrao je to nepravednim. Mikken je sam sebe ubio svojom jezičinom, upravo kao i Benfred. Što se Chavlea tiče, morao je nekoga dati Utopljenom bogu. Njegovi su ljudi to očekivali. "Ne gajim mržnju prema tebi", rekao je septonu prije nego što ga je gurnuo u zdenac, "ali tebi i tvojim bogovima ovdje više nije mjesto." Pomislio bi da su ostali mogli biti zahvalni što nije izabrao jednog od njih, ali nisu. Pitao se koliko ih je imalo udjela u ovoj zavjeri protiv njega.

Urzen se vrati s Crnim Lorrenom. "Lovčeve dveri", reče Lorren. "Radije dodite vidjeti."

Lovčeve dveri bijahu prikladno smještene u blizini psetarnica i kuhinja. Otvarale su se ravno na polja i šume, dopuštajući jahačima da dolaze i odlaze, a da ne moraju proći kroz zimski grad, te su tako bile omiljene lovačkim skupinama. "Tko je ovdje držao stražu?" zatraži Theon.

"Drennan i Škiljo."

Drennan je bio jedan od ljudi koji su silovali Pallu. "Ako su pustili dječake da pobjegnu, ovaj ću put dobiti više od malo kože s njihovih leđa, kunem se."

"To neće biti potrebno", otoresito će Crni Lorren.

Niti je bilo. Pronašli su Škilju kako pluta u jarku, a crijeva su otjecala iz njega poput gnijezda bijelih zmija. Drennan je ležao polunag u stražarnici, u udobnoj odaji odakle se upravljalo pokretnim mostom. Vrat mu bijaše prerezan od uha do uha. Otrcana tunika skrivala je poluzarastle ožiljke na njegovim leđima, ali čizme mu bijahu razbacane među rogozom, a hlače zapetljane oko nogu. Bilo je sira na malom stolu u blizini vrata, a pokraj njega prazan vrč. I dva pehara.

Theon podigne jedan i onjuši ostatke vina na dnu. "Škiljo je bio gore na šetnici?"

"Da", reče Lorren.

Theon baci pehar na ognjište. "Rekao bih daje Drennan svlačio hlače da ga zabije u ženu kad ga je ona zabila njemu. Njegov vlastiti nož za sir, prema izgledu. Neka netko pronade kolac i upeca onu drugu budalu iz jarka."

Druga budala bila je u daleko gorem stanju od Drennana. Kad gaje Crni Lorren izvukao iz vode, vidjeli su da mu je jedna ruka otrgnuta u laktu, pola vrata mu je nedostajalo, a ondje gdje su nekoć bili njegov pupak i slabine, nalazila se razderana rupa. Kolac je zaderao kroz njegova crijeva dok ga je Lorren povlačio. Smrad je bio užasan.

"Strahovukovi", reče Theon. "Oba, prema procjeni." Zgađen, otpješačio je do pokretnog mosta.

Oštrozimlje bijaše okruženo dvama masivnim granitnim zidovima, sa širokim jarkom između njih. Vanjski zid bio je osamdeset stopa visok, unutarnji više od stotinu. U nedostatku ljudi,

Theon je bio prisiljen napustiti vanjske obrambene položaje i postaviti stražu duž višeg unutarnjeg zida. Nije se usuđivao držati ih na pogrešnoj strani jarka ako zamak ustane protiv njega.

Moralo ih je biti dvoje ili više, zaključiti. Dok je žena zabavljala Drennana, ostali su oslobodili strahovukove.

Theon *zatraži* baklju i povede ih uza stube do šetnice. Mahao je plamenom nisko pred sobom, tražeći... *ondje*. S unutrašnje strane bedema i u širokoj pukotini između dva stršuća zuba kruništa... "Krv", objavi, "nespretno obrisana. Prema procjeni, žena je ubila Drennana i spustila pokretni most. Škiljo je čuo zveket lanaca, došao pogledati, i stigao dovde. Gurnuli su truplo kroz pukotinu u jarak da ga ne pronađe drugi stražar."

Urzen zaškilji duž zidina. "Drugi stražarski tornjići nisu daleko. Vidim baklje gdje gore—" "Baklje, ali nema stražara", Theon će razdražljivo. "Oštrozimlje ima više tornjića nego ja ljudi." "Četiri stražara na glavnim dverima", reče Crni Lorren, "i petorica na zidinama osim Škilje." Urzen reče: "Da je oglasio svoj rog—"

Služe me budale. "Pokušaj zamisliti da si ti bio ovdje gore, Urzene. Mračno je i hladno. Hodao si na straži satima, jedva čekaš kraj svog bdjenja. Tada začuješ zvuk i približiš se dverima, i odjednom ugledaš *oči* na vrhu stuba, kako se žare zelene i zlatne na svjetlu baklji. Dvije sjene polete prema tebi brže nego što možeš zamisliti. Uхватиš bljesak zuba, počneš podizati svoje koplje, a one se *zabiju* u tebe i raspore ti trbuh, zadirući kroz kožu kao da je gaza." Žestoko gurne Urzena. "A sad si pao na leđa, crijeva ti se prosipaju, a jedna od sjenki ima zube oko tvog vrata." Theon zgrabi muškarčev mršavi vrat, stisne prste i osmijehne se. "Reci mi, u kojem bi trenutku zastao *dapuhneš u svoj jebeni rog?*" Grubo otisne Urzena, poslavši ga posrćući leđima na zub kruništa. Čovjek protrlja vrat. *Trebao sam one zvijeri dati usmrtiti onog dana kad smo zauzeli zamak*, pomisli gnjevno. *Vidio sam ih kako ubijaju, znao sam koliko su opasne.*

"Moramo za njima", reče Crni Lorren.

"Ne po mraku." Theon nije uživao u zamisli proganjanja strahovukova noću po šumi. Lovci su lako mogli postati lovinom. "Pričekat ćemo svjetlo dana. Do tada, najbolje će biti da porazgovaram sa svojim vjernim podanicima."

U dvorištu je nervozna gomila muškaraca, žena i djece bila stisnuta uza zid. Mnogima nije bilo dano vremena da se odjenu; pokrivali su se vunanim gunjevima, ili se šćućurili nagi ispod plašteva ili kućnih halje-taka. Tucet željeznih ih je opkolilo, s bakljama u jednoj ruci i oružjem u drugoj. Vjetar je jačao, a treperavo narančasto svjetlo mutno se odražavalo s čeličnih kaciga, gustih brada i nenasmiješenih očiju.

Theon je hodao gore-dolje pred zatvorenicima, proučavajući lica, pokušavajući otkriti koje bi moglo skrivati kakvu krivnju. *Svi* su mu izgledali krivi. "Koliko ih nedostaje?"

"Šestero." Vonj istupi preda nj, mirišući na sapun, duge kose koja se vijorila na vjetru. "Oba Starka, močvarni dječak i njegova sestra, slaboumnik iz staje, i vaša divljakinja."

Osha. Sumnjao je u nju od časa kad je vidio onaj drugi pehar. *Morao sam znati da joj ne smijem vjerovati. Neprirodna je poput Ashe. Čak im imena slično zvuče.*

"Je li netko bacio pogled u staje?" "Aggar veli da nijedan konj ne nedostaje." "Plesačica je još u svojoj pregradi?"

"Plesačica?" Vonj se namršti. "Aggar veli da su svi konji *ondje*. Samo slaboumnik nedostaje."

Idu pješice, znači. To je bila najbolja vijest koju je čuo otkad se probudio. Bran putuje u košari na Hodorovim leđima, nema sumnje. Osha će morati nositi Rickona. Njegove male noge same ga ne bi daleko ponijele. Theon je bio uvjeren da će ih uskoro opet imati u rukama. "Bran i Rickon su pobjegli", reče puku zamka, promatrajući njihove oči. "Tko zna kamo su otišli?" Nitko ne odgovori. "Nisu mogli pobjeći bez vaše pomoći", nastavi Theon, "bez hrane, odjeće, oružja."

Zaključao je svaki mač i sjekiru u Oštrozimlju, ali nesumnjivo su mu neke sakrili. "Želim imena onih koji su im pomogli. Svih onih koji su se pretvarali da ih ne vide." Jedini je zvuk bio vjetar. "S prvim svjetlom, kanim ih dovesti natrag." Zadjenuo je palce za svoj pojas s mačem. "Trebaju mi lovci. Tko želi lijepo toplo vučje krzno da ga grije po zimi? Gage?" Kuhar gaje uvijek veselo pozdravljao kad bi se vratio iz lova, te ga pitao je li donio nešto birano za stol, ali sada ništa nije htio reći. Theon odšeta putem kojim je došao, tražeći na njihovim licima najmanji znak krivnje.

"Divljina nije mjesto za bogalja. A Rickon, onako mlad, koliko će dugo on izdržati tamo vani?"

Nano, pomisli koliko je samo preplašen. Starica gaje gnjavila deset godina, pripovijedajući svoje beskonačne priče, ali sada je zurila u njega kao daje stranac. "Mogao sam vas ubiti do posljednjeg čovjeka i predati vaše žene svojim vojnicima na zadovoljstvo, ali umjesto toga ja sam vas zaštitio."

Je li ovo hvala koju nudite?" Joseth koji je timario njegove konje, Farlen koji ga je naučio svemu što je znao o psima, Barth, pivareva žena koja mu je bila prva - nitko od njih nije htio susresti njegov pogled. *Oni me mrze*, shvati.

Vonj korakne bliže. "Oderite im kožu", nukao je, dok su mu se debele usne sjajile. "Knez Bolton je običavao reći da nag čovjek ima malo tajni, ali oderan čovjek nema nijednu."

Oderan čovjek bio je grb kuće Bolton, znao je Theon; u davnim stoljećima, neki njihovi knezovi otišli su tako daleko da su se ogrtali kožama mrtvih neprijatelja. Brojni su Starkovi tako završili. Pretpostavlja se daje sve to završilo prije tisuću godina, kad su Boltoni savili koljeno Oštrozimlju. Ili *barem tako kažu, ali stari običaji teško umiru, kao što dobro znam*.

"Neće biti deranja kože na sjeveru dokle god ja vladam Oštrozimljem", glasno će Theon. *Ja sam vam jedina zaštita protiv ovakvih kao što je on*, htio je vrisnuti. Nije mogao biti toliko izravan, ali možda su bili dovoljno pametni da izvuku pouku.

Nebo je sivjelo iznad zidina zamka. Zora nije mogla biti daleko. "Josethe, osedlaj Smješka i konja za sebe. Murch, Gariss, Kozičavi Tym -i vi ćete poći." Murch i Gariss bijahu najbolji lovci u zamku, a Tym je bio vješt strijelac. "Aggar, Crvenonosi, Gelmar, Vonj, Wex." Trebao je svoje ljude da mu paze na leđa. "Farlene, trebat će mi psi, i ti da ih vodiš."

Sijedi psetar prekriži ruke. "A zašto bih ja htio loviti svoje zakonite gospodare, i još k tome dječicu?"

Theon se približi. "Ja sam sada tvoj zakoniti gospodar, i čovjek koji čuva Pallu."

Vidio je kako otpor zamire u Farlenovim očima. "Da, moj gosp'aru."

Koraknuvši natrag, Theon se obazre oko sebe da vidi koga bi još mogao uključiti. "Meštar Luwin", objavi.

"Ja ništa ne znam o lovu."

Ne, ali ne vjerujem vam toliko da bih vas ostavio u zamku u svojoj odsutnosti. "Onda je krajnje vrijeme da naučite."

"Dopustite i meni da pođem. Želim ogrtač od kože onog strahovuka." Dječak stupi naprijed, ne stariji od Brana. Theonu je trebao trenutak da ga se prisjeti. "Lovio sam mnogo puta ranije", reče Walder Frey. "Crvenog jelena i losa, pa čak i vepra."

Njegov bratić mu se nasmije. "Jahao je u lov na vepra sa svojim ocem, ali nikad ga nisu pustili blizu vepru."

Theon sumnjičavo promotri dječaka. "Dođi ako hoćeš, ali ne budeš li mogao držati korak, nemoj misliti da ću putem paziti na tebe." Okrenuo se natrag Crnom Lorrenu. "Oštrozimlje je tvoje u mojoj odsutnosti. Ako se ne vratimo, čini s njime što želiš." *To bi ih prokleta dobro trebalo natjerati da se pomole za moj uspjeh*.

Okupili su se pokraj Lovčevih dveri kad su prve blijede zrake sunca okrnule vrh Zvonika, a njihov se dah ledio na studenom jutarnjem zraku. Gelmar se oboružao dugom sjekirom čiji mu je doseg omogućavao da udari prije nego što ga strahovukovi napadnu. Oštrica je bila dovoljno teška da ubije jednim zamahom. Aggar je nosio čelične štitnike za potkoljenice. Vonj je pristigao noseći veprovo koplje i prenatrpanu praljinu vreću ispunjenu bog zna čime. Theon je imao svoj luk, ništa više. Jednom je spasio Branov život strijelom. Nadao se da mu ga neće morati oduzeti drugom, ali dođe li do toga, morat će.

Jedanaest ljudi, dva dječaka i tucet pasa prešlo je jarak. S one strane vanjskih zidina tragove je bilo lako čitati na meku tlu; otiske šapa strahovukova, Hodorov težak korak, pliće tragove koje su ostavile noge dvaju Reedovih. Jednom kad su zašli pod drveće, kameno tlo i opalo lišće činilo je trag teže primjetljivim, ali dotle je Farlenova riđa kuja već uhvatila miris. Ostali psi bili su odmah iza, tragači su njuškali i lajali, a par čudovišnih mastifa trčalo je na repu. Njihova veličina i neustrašivost mogli bi izmijeniti okolnosti u borbi protiv stiješnjenog strahovuka.

Mislio je da će Osha pobjeći na jug Ser Rodriku, ali trag je vodio na sjever-sjeverozapad, u samo srce vučje šume. Theonu se ovo nimalo nije sviđalo. Bila bi gorka ironija da se Starkovi upute u Dubokgajski humak i padnu ravno u Ashine ruke. *Radije bih da su mrtvi, pomisli gorko. Bolje je da te smatraju okrutnim nego glupim*.

Pramičci bijele magle provlačili su se među drvećem. Stražarice i vojnički borovi rasli su gusto na ovom mjestu, a nema ničeg tako mračnog i mrkog poput zimzelene šume. Tlo bijaše neravno, a opale iglice skrivale su mekoću tratine i činile uporište varljivim za konje, te su morali ići polagano. *Međutim, ne tako polagano kao čovjek koji nosi bogalja, ili koštunjava oštrokondža s četverogodišnjakom na leđima.* Rekao je samom sebi da bude strpljiv. Uhvatit će ih prije nego što dan mine.

Meštar Luvvin dokasa k njemu dok su slijedili trag divljači duž ruba gudure. "Dosad se lov čini nerazlučivim od jahanja šumom, moj gospodaru."

Theon se osmijehne. "Postoje sličnosti. Ali u lovu na kraju ima krvi."

"Mora li biti tako? Ovaj bijeg je bio velika ludost, ali zar nećete biti | milostivi? Tražimo vašu posvojenu braću."

"Nijedan Stark osim Robba nikad se prema meni nije odnosio bratski, ali Bran i Rickon mi više vrijede živi nego mrtvi."

"Isto vrijedi za Reedove. Jarak Cailin sjedi na rubu močvara. Knez Hovvland može okupaciju vašeg ujaka pretvoriti u pakao ako tako odabere, ali dokle god budete držali njegove nasljednike, morat će mirovati."

Theon o tom nije razmišljao. Uistinu, jedva da je uzeo u obzir blatnjavce, osim što je jednom ili dvaput bacio oko na Meeru i zapitao se je li još djevica. "Možda imate pravo. Poštedjet ćemo ih ako možemo."

"I Hodora također, nadam se. Momak je priglup, znate to. Čini što mu se kaže. Koliko vam je puta timario konja, nasapunao sedlo, izribao oklop?"

Hodor mu ništa nije značio. "Ako se ne bude borio protiv nas, dopustit ćemo mu da živi." Theon podigne prst. "Ali izustite li jednu riječ

0 pošteti divljakinje, i sami ćete umrijeti s njom. Položila mi je zakletvu, i popisala se na nju."

Meštar nakrivi glavu. "Ne tražim ispriku za vjerolomnike. Učinite što morate. I hvala vam na vašoj milosti."

Milost, pomisli Theon dok je Luwin usporavao korak. *Eto proklete zamke. Pokaži je previše i nazvat će te slabicom, pokaži je premalo i već si čudovište.* Pa ipak, znao je da mu je meštar dao dobar savjet. Njegov otac razmišljao je samo u okvirima osvajanja, ali od kakve je koristi bilo osvojiti kraljevstvo ako ga niste mogli zadržati? Sila i strah mogli su vas odvesti samo do određene točke. Šteta što je Ned Stark odveo svoje kćerke na jug; inače bi Theon učvrstio svoj položaj u Oštrozimplju ženidbom s jednom od njih. Šansa je usto bila i ljupko malo stvorenje, a dosad vjerojatno već zrela za krevet. Ali bila je tisućama liga daleko, u šakama Lannisterovih. Šteta.

Šuma je postajala sve divljija. Borovi i stražarice ustupili su mjesto golemim tamnim hrastovima.

Zapletaji gloga skrivali su varljive vododerine i procjepe. Kamena brda dizala su se i padala.

Mimoišli su kolibu malog posjednika, napuštenu i obraslu, te obišli naplavljene kamenolom gdje je mirna voda imala sjaj siv poput čelika. Kad su psi počeli lajati, Theon shvati da su bjegunci u blizini. Podbode Smješka i nastavi ih slijediti kasom, ali ono što je pronašao bilo je tek truplo mladog losa... ili onog stoje ostalo od njega.

Sjahao je da pogleda izbliza. Truplo je još bilo svježije, i očito djelo strahovukova. Psi su gorljivo njušili oko njega, a jedan od mastifa zario je zube u stegno sve dok ga Farlen nije povikom otjerao. *Nijedan dio ove životinje nije odsječen*, shvati Theon. *Strahovukovi su jeli, ali ne ljudi.* Čak

I ako Osha nije željela riskirati s vatrom, mogla im je otkinuti par odrezaka. Nije imalo smisla ostaviti toliko dobrog mesa da istrune. "Farle-ne. jesi li siguran da smo na dobrom tragu?" upita on. "Je li moguće da tvoji psi progone pogrešne strahovukove?"

"Moja kuja dobro poznaje Ljetnikov i Kudrovljev vonj." "Nadam se. Za tvoju dobrobit."

Manje od sata kasnije, trag je vodio niz obronak prema blatnom potoku nabujalom od nedavnih kiša. Ondje su psi izgubili miris. Farlen i Wex pregazili su prijeko s tragačima i vratili se tresući glavama dok su životinje švrljale gore-dolje obalom, njuškajući. "Ovdje su ušli, moj gos-p'aru, ali ne vidimo gdje su izašli", reče psetar.

Theon sjaše i klekne pokraj potoka. Uroni ruku u nj. Voda bijaše hladna. "Nisu dugo ostali u ovome", reče. "Odvedi polovicu pasa nizvodno, ja ću poći gore—"

Wex glasno pljesne rukama.

"Što je?" reče Theon.

Nijemi momak pokaže prstom.

Tlo u blizini vode bilo je mokro i blatno. Tragovi koje su strahovukovi ostavili bili su posve vidljivi. "Otisci šapa, da. Pa?"

Štitonoša Wex zarije petu u blato, i okrene stopalo tamo i amo. Ostavilo je dubok žlijeb.

Joseth shvati. "Čovjek Hodorove veličine morao je ostaviti dubok otisak u ovom blatu", reče.

"Osobito s težinom dječaka na leđima. No ovdje su jedini otisci čizama naši. Pogledajte sami."

Užasnut, Theon shvati da je to istina. Strahovukovi su ušli u nabujalu smeđu vodu sami. "Osha je sigurno skrenula s puta iza nas. Prije losa, najvjerojatnije. Poslala je strahovukove dalje same, nadajući se da ćemo ih progoniti." Okupio je svoje lovce. "Ako ste me izigrali—"

"Bio je samo jedan trag, moj gospodaru. Kunem se", braneći se izusti Gariss. "A Strahovukovi se nikad ne bi odijelili od dječaka. Ne zadugo."

Tako je, pomisli Theon. Ljetnik i Kudrov možda su otišli u lov, ali prije ili kasnije vratit će se Branu i Rickonu. "Gariss, Murch, povedite četiri psa i požurite natrag. Otkrijte gdje smo ih izgubili. Aggar, ti pripazi na njih, ne želim nikakvih lopovština. Farlen i ja ćemo slijediti strahovukove. Zatrubite u rog kad uhvatite trag. Dva puta ako opazite same zvijeri. Kad jednom otkrijemo kamo su pošli, odvest će nas natrag svojim gospodarima."

Poveo je Wexa, malog Freya i Gvnira Crvenonosi da traže uzvodno. On i Wex jahali su s jedne strane potoka, Crvenonosi i Walder Frey s druge, svaki s parom tragača. Strahovukovi su mogli izaći i na jednoj i na drugoj obali. Theon je motrio na tragove, otiske životinja, slomljene grane, tražio bilo koji znak o tome gdje su Strahovukovi mogli ostaviti vodu. Opazio je otiske jelena, losa i jazavca prilično lako. Wex je iznenadio lisicu koja je pila na potoku, a Walder istjerao tri zeca iz šipražja te uspio probosti jednog strijelom. Vidjeli su znakove pandži gdje je medvjed ogulio koru s visoke breze. Ali strahovukovima nije bilo ni traga.

Malo dalje, govorio je Theon sam sebi. *Iza onog hrasta, preko one uzvisine, za idućim zavojem potoka, pronaći ćemo nešto ondje.* Tjerao je naprijed još dugo nakon što je postao svjestan da bi se trebali vratiti, a rastući osjećaj zebnje izjedao mu je utrobu. Bilo je podne kad je s gađenjem okrenuo Smješkovu glavu ukrug i odustao.

Nekako su mu Osha i prokleti dječaci izmicali što nije trebalo biti moguće s obzirom na to da su se kretali pješice, opterećeni bogaljem i malim djetetom. Svaki minuli sat povećavao je vjerojatnost da će im bijeg uspjeti. *Ako dosegnu neko selo...* Ljudi sa sjevera nikad ne bi otjerali sinove Neda Starka, Robbovu braću. Dobili bi konje da im ubrzaju put, hranu. Ljudi bi se tukli za čast da ih zaštite. Cijeli prokleti sjever okupio bi se oko njih.

Strahovukovi supošli nizvodno. To je sve. Uhvatio se te misli. *Ona crvena kučka nanjušit' će gdje su izašli iz vode i ponovno ćemo im biti na tragu.* Ali kad su se pridružili Farlenovoj družini, jedan pogled u pseta-rovo lice pretvorio je u krhotine sve Theonove nade. "Jedino za što ovi psi vrijede, jest za huckanje medvjeda", reče gnjevno. "Da barem imam medvjeda."

"Psi nisu krivi." Farlen klekne između mastifa i svoje ljubljene riđe kuje, s rukom na oboje.

"Voda tekućica ne *zadržava* miris, moj gosp'aru."

"Strahovukovi su morali *negdje izaći iz potoka.*"

"Nedvojbeno jesu. Uzvodno ili nizvodno. Nastavit ćemo dalje, pronaći ćemo mjesto, ali kojim putem da krenemo?"

"Nikad nisam vidio da strahovuk trči miljama uzvodno", reče Vonj. "Čovjek bi mogao. Da zna da ga love, mogao bi. Ali strahovuk?"

No Theon se pitao. Ove zvijeri nisu bile kao drugi Strahovukovi. *Trebao sam oderali proklete stvorove.*

Ista se priča ponovila kad su se pridružili Garissu, Murchu i Aggaru. Lovci su se vratili njihovim stopama na pola puta do Oštrozimlja, a da nisu pronašli ni traga o tome gdje su se

Starkovi mogli rasti od strahovukova. Farlenovi psi činili su se jednako osujećenima poput njihova gospodara, njušeći bespomoćno drveće i kamenje te razdražljivo škljocajući zubima jedan na drugog.

Theon se nije usuđivao priznati poraz. "Vratit ćemo se na potok. Pretražiti ponovno. Ovaj put ići ćemo koliko god daleko budemo morali."

"Nećemo ih pronaći", mali Frey iznenada reče. "Ne dokle god su žderači žaba s njima. Blatnjavci su podlaci, ne bore se kao pošten svijet, šuljaju se i koriste otrovne strijele. Nikad ih ne vidiš, ali oni vide tebe. Oni koji odu u močvaru za njima, izgube se i nikad ne izađu. Njihove se *kuće pomiču*, čak i zamci poput Stražarnice Sivovode." Osvrnuo se nervozno prema zelenilu koje ih je okruživalo sa svih strana. "Možda su ondje upravo sada i prisluškuju sve što govorimo."

Farlen se nasmije kako bi pokazao da ne misli tako. "Moji psi bi nanjušili bilo što u onom grmlju. Napali bi ih prije nego što bi ti mogao ispustiti vjetar, dečko."

"Žderači žaba ne mirišu kao ljudi", ustraje Frey. "Imaju močvarni zadah, kao žabe, drveće i pjenasta voda. Mahovina im raste ispod pazuha umjesto dlake, a mogu živjeti da ništa ne jedu osim blata i udišu močvarnu vodu."

Theon mu je upravo namjeravao reći što može učiniti sa svojom babljom pričom, kadli meštar Luwin prozbori. "Povijest nam veli da su Je-zerani postali bliski sa Šumskom djecom u danima kad su vidovnjaci pokušali dovesti vodenu snagu na Prevlaku. Moguće je da posjeduju tajno znanje."

Odjednom se šuma činila kudikamo mračnijom nego časak prije, kao daje oblak prešao preko sunca. Jedno je bilo slušati budalastog dječaka kako izbacuje gluposti, a posve drugo slušati meštre koji su trebali biti mudri. "Jedina djeca koja me brinu su Bran i Rickon", reče Theon.

"Natrag na potok. Odmah."

Na trenutak je mislio da ga neće poslušati, ali na koncu je stara navika došla na svoje. Slijedili su mrko, ali su slijedili. Mali Frey bio je nervozan poput onih zečeva koje je ranije istjerao. Theon postavi ljude na obje obale i stane slijediti struju. Jahali su miljama, idući polako i pažljivo, sjahavši kako bi preveli konje preko varljivog tla, puštajući za medvjedi mamac dobre pse da onjuše svaki grm. Gdje je oboreno stablo za-krčilo tok, lovci bijahu primorani zaobići duboko zeleno jezerce, ali ako su strahovukovi učinili isto, nisu ostavili ni stope ni traga. Činilo se da su zvijeri pribjegle plivanju. *Kad ih uhvatim, nauživat će se plivanja do mile volje. Dat ću ih obojicu Utopljenom bogu.*

Kad se u šumi počelo mračiti, Theon Greyjoy je znao daje poražen. Ili su Jezerani *zaista* poznavali čaroliju Šumske djece, ili ih je Osha prevarila neкакvom vještinom divljakinje. Natjerao ih je da nastave kroz sumrak, ali kad je posljednje svjetlo iščezlo, Joseth konačno skupi hrabrost da izusti: "Ovo je beskorisno, moj gospodaru. Onesposobi! ćemo konja, slomiti nogu."

"Joseth ima pravo", reče meštar Luvvin. "Tapkanje kroz šumu pod svjetlom baklji neće nam koristiti."

Theon je mogao okusiti žuč u dnu grla, a utroba mu je bila gnijezdo zmija koje su se izvijale i grabile jedna drugu. Ako otpuže u Oštrozimlje praznih ruku, može se slobodno odjenuti u šareno ruho i navući šiljasti klobuk; cijeli sjever držat će ga za ludu. *A kad moj otac dočuje, i Asha...*

"Moj gosp'aru prinče." Vonj potjera konja bliže. "Može bit da Star-kovi nikad nisu prošli ovim putem. Da sam na njihovu mjestu, otišao bih na sjever i istok. Možda k Umberovima. Oni su dobri starkovski ljudi. Ali njihove su zemlje daleko. Dječaci će se sklonit negdje bliže. Može bit' da znam gdje."

Theon ga sumnjičavo promotri. "Reci mi."

"Znate onu staru vodenicu, što sjedi usamljena na Zir-vodi? Zastali smo ondje kad su me odveli u Oštrozimlje kao zarobljenika. Mlinare-va žena nam je prodala sijeno za konje dok

je onaj stari vitez kokoda-kao nad njezinim derištima. Može bit' da se Starkovi skrivaju ondje."

Theon je znao vodenicu. Čak je povalio mlinarevu ženu jednom ili dvaput. Nije bilo ničeg posebnog u staroj vodenici. "Zašto ondje? Postoji tucet sela i utvrda na istoj udaljenosti." Zabavljenost zasja u onim svijetlim očima. "Zašto? Pa to nitko ne zna. Ali ondje su, imam osjećaj."

Bilo mu je dosta čovjekovih podmuklih odgovora. *Usne mu nalikuju na dva crva koja se jebu.* "Što želiš reći? Ako si od mene sakrio neko saznanje—"

"Moj gosp'aru prinče?" Vonj sjaše, i mahne Theonu da učini isto. Kad su obojica stajali, otvorio je platnenu vreću koju je ponio iz Oštro-zimlja. "Pogledajte ovamo."

Bilo je sve teže išta vidjeti. Theon nestrpljivo zavuče ruku u vreću, pipkajući među mekim krznom i grubom hrapavom vunom. Oštar vršak bočne mu kože, a prsti mu se zaklope oko nečeg hladnog i tvrdog. Izvuče broš s vučjom glavom, od srebra i ahata. Spoznaja iznenada nastupi. "Gelmar", reče, pitajući se kome može vjerovati. Nikome od njih. "Aggar, Crvenonosi. Za nama. Ostali se mogu vratiti u Oštrozimlje sa psima. Više mi neće trebati. Sada znam gdje se Bran i Rickon skrivaju."

"Prinče Theone", preklinjao je meštar Luvvin, "sjetit ćete se svog obećanja? Milost, rekli ste."

"Milost je vrijedila jutros", reče Theon. *Bolje je da te se boje, nego da ti se smiju.* "Prije nego što su me razgnjevili."

jon

Mogli su vidjeti vatru u noći, kako treperi na obroncima poput pale zvijezde. Plamtjela je crvenije od drugih zvijezda, i nije treperila, iako bi katkad jasno buknila, a katkad se smanjila u tek daleku iskru, mutnu i slabu.

Polu milje naprijed i dvije tisuće stopa uvis, prosudi Jon, bijaše savršeno smještena da se s te točke vidi sve što se kreće u kotlini ispod.

"Promatrači u Piskutavom prolazu", čudio se najstariji među njima. U proljeće njegove mladosti, bio je kraljev štitonoša, te su ga Crna braća još zvala Štitonoša Dalbridge. "Čega se to Mance Ravder boji, pitam se?"

"Da zna da su zapalili vatru, oderao bi kožu sirotim lupežima", reče Ebben, zdepast ćelav čovjek, mišićav poput vreće kamenja.

"Vatra je ondje gore život," reče Ohorin Poluruki, "ali može biti i smrt." Prema njegovoj zapovijedi, iz opreza nisu palili vatre na otvorenom otkad su ušli u gorje. Jeli su hladnu slanu govedinu, tvrđi kruh i još tvrđi sir, te spavali odjeveni i sklupčani pod hrpom plašteva i krzna, zahvalni na toplini tijela svojih sudrugova. Ovo je Jona prisjetilo na hladne noći davno prije u Oštrozimlju, kad je dijelio postelju sa svojom braćom. I ovi su ljudi bili braća, iako je postelja koju su dijelili bila od kamena i zemlje.

"Sigurno imaju rog", reče Kamena Zmija.

Poluruki izusti: "Rog u koji ne smiju puhnuti."

"Ono je noću dug i opasan uspon", reče Ebben dok je mjerkao udaljenu iskru kroz pukotinu u stijenama koje su ih zaklanjale. Nebo bijaše bez oblaka, zupčasto gorje uzdizalo se crno nad crnim sve do samog vrha, gdje su njegove hladne krune od snijega i leda bljedo blistale na mjesecini.

"I još duži pad", reče Qhorin Poluruki. "Dva čovjeka, mislim. Vjerojatno su ondje dvojica, koja dijele stražu."

"Ja." Izvidnik kojeg su zvali Kamena Zmija već je pokazao daje najbolji penjač među njima. To je morao biti on.

"I ja", reče Jon Snow.

Ohorin Poluruki ga pogleda. Jon je mogao čuti kako vjetar jadikuje dok je drhtao kroz visoki prolaz nad njima. Jedan od brdskih konja zarže i udari kopitom po tankom kamenom tlu udoline gdje su se sklonili. "Strahovuk će ostati s nama", reče Qhorin. "Bijelo krzno lako se uoči na mjesecini." Okrene se Kamenj Zmiji. "Kad bude gotovo, baci dolje goruću luč. Doći ćemo kad budemo vidjeli da pada."

"Nema boljeg trenutka da krenemo nego sada", reče Kamena Zmija.

Obojica uzmu dug namotaj užeta. Kamena Zmija nosio je također vreću željeznih šiljaka, te mali čekić čija je glava bila umotana u debeo pust. Svoje su brdske konje ostavili za sobom, zajedno s kacigama, oklopom i Duhom. Jon klekne i dopusti strahovuku da ga onjuši prije nego što su krenuli. "Ostani", zapovjedi. "Vratit ću se po tebe."

Kamena Zmija preuzme vodstvo. Bio je nizak žilav čovjek, nadomak pedesete i sijede brade, ali snažniji nego što se doimao, a imao je najbolji noćni vid od svih koje je Jon poznavao. Noćas mi je bio od koristi. Danju je gorje bilo modrosivo, dotaknuto mrazom, ali kad bi jednom sunce nestalo iza zupčastih vrhunaca, postalo bi crno. Sada ih je mladi mjesec oslikao bijelom i srebrnom bojom.

Crna braća kretala su se kroz crne sjene među crnim stijenama, penjući se strmom, zavojitom stazom dok im se dah ledio na crnu zraku. Jon se osjećao gotovo gol bez svog oklopa, ali bez njegove težine bio je puno lakši. Napredovanje je bilo teško i sporo. Žurba je ovdje značila slomljeni gležanj ili nešto gore. Činilo se da Kamena Zmija instinktivno zna gdje će staviti svoje noge, ali Jon je morao biti oprezniji na krševitu, neravnu tlu.

Piskutavi prolaz zapravo je bio slijed prijevoja, dugačka zavojita putanja koja se uspinjala oko niza ledenih vjetrom isklesanih vrhunaca i spuštala se kroz skrivene doline koje su rijetko vidjele sunce. Osim svojih suputnika, Jon nije opazio živog čovjeka otkako su ostavili šumu za sobom i uputili se uzbrdo. Mrazočnjaci bijahu najokrutnije mjesto koje su bogovi stvorili, i najmanje gostoljubivo prema ljudima. Vjetar je rezao poput noža i ječao noću poput majke koja oplakuje umorenu djecu. Ono malo drveća što su ga vidjeli bijaše zakržljalo. Groteskne stvari su rasle ukoso iz pukotina i usjeka. Nakrivljene izbočine klisura često su visjele iznad staze, obrubljene visećim ledenim svijećama koje su iz daljine nalikovale na dugačke bijele zube, mrazove očajnike. No unatoč tome, Jonu Snowu nije bilo žao što je došao. I ovdje je bilo čudesa. Vidio je sunčevu svjetlost kako blješti na ledenim tankim vodopadima dok su se obrušavali preko ruba strmih kamenih litica, i gorske livade pune jesenjeg cvijeća, modrih boljkoloma, svijetlih grimiznih ledenvatri i busena frulaševe trave crvenosmeđe i zlatne boje. Zavirio je u gudure tako duboke i crne da se činilo sigurnim kako završavaju u nekakvu paklu, i odjahao na svom brdskom konjiću preko zimom izjedena mosta od prirodna kamena gdje se nebo pružalo u beskraj na obje strane. Orlovi su se gnijezdili u visinama i silazili da love u dolinama, kružeći bez napora na velebnim modrosivim krilima koja su se gotovo činila dijelom neba. Jednom je gledao kako se sjenoviti ris prišu-ljao divokozi, klizeći niz gorski obronak poput tekućeg dima sve dok nije bio spreman za napad.

Sada je na nas red da napadnemo. Želio je da se može kretati onako sigurno i tiho poput onog sjenovitog risa, i ubijati jednako brzo. Duga Pandža ležala je u koricama na njegovim leđima, ali možda neće imati prilike da je upotrijebi. Nosio je nož i bodež za posao izbliza. / *oni će imati oružje, a ja nisam oklopljen.* Pitao se tko će se do kraja noći pokazati sjenovitim risom, a tko divokozom.

Dugo vremena držali su se staze, slijedeći njezine zavijutke i okretaje dok je vijugala duž obronaka gore, uvis, uvijek uvis. Ponekad se planina sama povlačila u sebe pa bi izgubili vatru iz vida, ali prije ili kasnije ona bi se uvijek iznova pojavila. Put koji je Kamena Zmija odabrao, ne bi valjao za konje. Na nekim mjestima Jon je morao nasloniti leđa na hladan kamen i šuljati se postrance poput raka, palac po palac. Čak i na mjestima gdje se širila, staza je bila varljiva; bilo je pukotina dovoljno velikih da progutaju čovjekovu nogu; hrpa kamenja o koje se moglo zapeti; šupljih mjesta gdje se voda nakupljala danju i ledila noću. *Jedan korak pa zatim drugi*, reče Jon samom sebi. *Jedan korak pa zatim drugi, i neću pasti.*

Nije se obrijao otkako su ostavili Šaku Prvih ljudi, a dlake na njegovoj usnici ubrzo su se ukočile od mraza. Nakon dva sata uspona, vjetar udari tako žestoko da se jedino mogao pogrbiti i priviti uz stijenu, moleći se da ga ne otpuše s planine. *Jedan korak pa zatim drugi*, nastavi kad se bura stišala. *Jedan korak pa zatim drugi, i neću pasti.*

Ubrzo su bili dovoljno visoko da je na pogled nadalje bilo bolje ne pomišljati. Dolje nije bilo ničeg osim zjapeće tame, a gore ničeg osim mjeseca i zvijezda. "Gorostas je tvoja majka", rekao mu je Kamena Zmija tijekom lakšeg uspona nekoliko dana ranije. "Privij se uz nju, pritisni lice na njezine sise, i ona te neće ispustiti." Jon se našalio, govoreći kako se uvijek pitao tko mu je bila majka, ali nikad nije pomislio da će je pronaći u Mrazočnjacima. Sada se to nije činilo nimalo smiješnim. *Jedan korak pa zatim drugi, pomisli*, čvrsto se držeći.

Uska staza naglo je završavala gdje su masivna pleća crnog granita izbijala iz jedne strane planine. Nakon svijetle mjesečine, njihova je sjena bila toliko crna da se činilo kao da su zakoračili u pećinu. "Ravno gore", reče izvidnik tihim glasom. "Želimo dospjeti iznad njih." Skinuo je rukavice, zadjenio ih o svoj pojas, svezao jedan kraj užeta oko struka, drugi oko Jona. "Slijedi me kad se uže zategne." Izvidnik nije čekao na odgovor već je odmah krenuo, penjući se prstima i stopalima, brže nego što je Jon mogao vjerovati. Dugačko uže polako se razmotavalo. Jon ga je pomno promatrao, pazeći kuda ide, gdje je našao svako uporište za ruke, pa kad se posljednja petlja užeta odmotala, svuče svoje rukavice i počne ga slijediti, znatno sporije. Kamena Zmija omotao je uže oko glatka kamena šiljka na kojem je čekao, ali čim ga je Jon dostigao, otkinuo ga je i nastavio. Ovaj put nije bilo prikladne izbočine kad je stigao na kraj njihova uspona, te je izvukao svoj pustenoglavu čekić i zabio šiljak duboko u pukotinu u kamenu nizom blagih kuckanja. Premda su zvuči bili tihi, odjekivali su o hrid tako glasno da bi se Jon trgnuo sa svakim udarcem, uvjeren da ih i divljaci čuju. Kad je šiljak bio pričvršćen, Kamena Zmija pričvrsti za nj uže, a Jon krene za njim. *Sisi sisu planine*, podsjeti se. *Ne gledaj dolje. Drži težinu iznad stopala. Ne gledaj dolje. Gledaj u hrid pred sobom. Eno dobrog uporišta za ruku, da. Ne gledaj dolje. Mogu uhvatiti dah na onoj tamo izbočini, samo je moram doseći. Nikad ne gledaj dolje.*

Jednom mu se noga pokliznula kad se oslonio težinom na nju, a srce mu zastalo u grudima, ali bogovi su bili dobri i nije pao. Mogao je osjetiti kako hladnoća iz litice prodire u njegove prste, ali nije se usuđivao navući rukavice jer one bi klizile, bez obzira na to kako se čvrstima činile. Platno i krzno micalo se između kože i kamena, a ovdje gore to bi ga moglo ubiti. Njegova se opečena ruka grčila, i uskoro ga počela boljeti. Tada je nekako slomio svoj nokat na palcu, te kasnije ostavljao mrlje krvi gdje god bi stavio ruku. Nadao se da će imati sve svoje prste do kraja uspona. Išli su uvis, sve više i više, poput crnih sjenki koje su gmizale mjesečinom osvijetljenim zidom litice. Bilo tko na dnu prolaza lako bi ih opazio, ali gora ih je skrivala od pogleda divljaka pokraj vatre. Sada su međutim bili blizu. Jon je to mogao osjetiti. Unatoč tome, nije mislio na neprijatelje koji su ih čekali, posve nesvjesni, već na svog brata u Oštrozimlju. *Bran se nekoć volio penjati. Želio bih da imam desetinu njegove hrabrosti,*

Na dvije trećine uspona zid je prekidala iskrivljena pukotina ledenog kamena. Kamena Zmija ispruži ruku da mu pomogne popeti se. Ponovno je navukao rukavice, te Jon učini isto. Izvidnik pomakne glavu ulijevo, a njih dvojica otpužu duž izbočine još tri stotine laktova ili više, sve dok nisu mogli vidjeti mutan narančasti sjaj ispod ruba litice.

Divljaci su načinili svoju stražarsku vatru u plitkoj udubini iznad najužeg dijela prolaza, s oštrom padinom ispod i liticom iznad udubine da ih zakloni od najgoreg vjetra. Taj isti vjetrobran dopuštao je Crnoj braći da dopužu na nekoliko stopa od njih, šuljajući se na trbusima sve dok nisu gledali odozgo na ljude koje su morali ubiti.

Jedan je spavao, čvrsto sklupčan i zakopan pod velikim brdom krzna. Jon je mogao vidjeti samo kosu, svijetlocrvenu na svjetlu vatre. Drugi je sjedio blizu plamenova, braneći ih suharcima i grančicama, i tužeći se na vjetar gundavim tonom. Treći je pazio na prolaz, iako se malo toga moglo vidjeti, tek golema zdjela tame okružena snježnim plećima planine. Promatrač je bio taj koji je nosio rog.

Trojica. Na trenutak Jon bijaše nesiguran. *Trebala su ih biti samo dvojica.* Iako je jedan spavao. A bilo da su ih dvojica ili trojica ili dvadeset, ipak je morao obaviti ono stoje došao obaviti. Kamena Zmija mu dotakne rame i pokaže na divljaka s rogom. Jon kimne prema onom uz vatru. Bilo je neobično birati čovjeka kojeg će ubiti. Polovicu svog života proveo je s mačem i štitom, vježbajući za ovaj trenutak. *Je li se Robb ovako osjećao prije svoje prve bitke?* pitao se, ali nije bilo vremena mozgati o odgovoru. Kamena Zmija se pokrene brzo poput svog imenjaka, skočivši na divljake u kiši šljunka. Jon isuče Dugu Pandžu iz korica i pođe za njim.

Činilo se da se sve dogodilo u tren oka. Kasnije se Jon morao diviti hrabrosti divljaka koji je najprije posegnuo za svojim rogom umjesto za oštricom. Prinio ga je usnama, ali prije nego što se mogao oglasiti, Kamena Vrana je izbacio rog u stranu zamahom svog kratkog mača. Jonov čovjek skoči na noge, bacajući mu u lice goruću granu. Mogao je osjetiti vrelinu plamenova kad je

ustuknuo natrag. Krajičkom oka ugleda spavača kako se meškolji, i spozna da mora brzo dokrajčiti svog čovjeka. Kad je grana ponovno zamahnula, on pohrli na nju, mašući mačem kopilanom objema rukama. Valvrijski čelik zasiječe kroz stavljenju kožu, krzno, vunu i meso, ali divljak se izvio dok je padao, istrgnuvši mač iz Jonovih ruku. Spavač na tlu sjedne pod svojim krznima. Jon oslobodi svoj nož, ščepavši čovjeka za kosu i pritisnuvši vršak svog noža pod njegovu bradu dok je posezao za njegovim - ne, *njezinim*—

Ruka mu se sledi. "Djevojka."

"Promatračica", reče Kamena Zmija. "Divljakinja. Dokrajči je."

Jon je mogao vidjeti strah i vatru u njezinim očima. Krv joj je curila niz bijeli vrat gdje ju je ubo vršak njegova noža. *Jedan udarac i svršeno je*, reče samom sebi. Bio joj je tako blizu da je mogao nanjušiti luk u njezinu dahu. *Nije starija od mene*. Nešto u njoj natjera ga da pomisli na Aryju, iako uopće nisu nalikovale. "Hoćeš li se predati?" upita, napola zaokrenuvši nožem. *A što ako odbije?*

"Predajem se." Njezine se riječi zapare na ledenu zraku.

"Onda si naša zarobljenica." On odmakne nož od meke kože njezina vrata.

"Ohorin ništa nije rek'o o uzimanju zarobljenika", reče Kamena Zmija.

"Nije rekao ni da ih ne uzimamo." Jon ispusti iz zahvata djevojčinu kosu, a ona otpuže natraške, dalje od njih.

"Ona je kopljanica - žena-ratnica." Kamena Zmija pokaže rukom na sjekiru duga drška koja je ležala pokraj njezine krznene posteljine. "Posezala je za tim dok si je grabio. Daj joj i najmanju priliku i zakopat će ti je među oči."

"Neću joj dati ni najmanju priliku." Jon odgurne sjekiru nogom dobrotno izvan djevojčina dosega.

"Imaš li ime?"

"Ygritte." Njezina ruka protrlja vrat i vrati se krvava. Ona se zapilji u vlažnost.

Vraćajući nož u korice, on iščupa Dugu Pandžu iz tijela čovjeka kojeg je ubio. "Moja si zarobljenica, Ygritte."

"Dala sam vam moje ime." "Ja sam Jon Snow." Ona se trgne. "Zlo ime."

"Ime kopilana", reče on. "Moj otac je bio knez Eddard Stark od Oštrozimlja."

Djevojka gaje oprezno promatrala, ali Kamena Vrana ispusti zajedljiv hihot. "Zarobljenici su ti koji trebaju govoriti, sjećaš se?" Izvidnik zarije dugačku granu u vatru. "Nije da će ona govoriti. Znao sam divljake koji bi odgrizli vlastiti jezik, prije nego što bi ti odgovorili na pitanje." Dok je vrh grane veselo plamtio, on učini dva koraka i baci ga iznad prolaza. Padao je kroz noć okrećući se dok se nije izgubio iz vida.

"Trebali biste zapalit' ove što ste ih ubili", reče Ygritte.

"Za to nam treba nam veća vatra, a velika vatra jasno gori." Kamena se Zmija okrene, dok su mu oči pretraživale crnu daljinu tražeći bilo kakvu iskru svjetla. "Ima još divljaka u blizini, je l' tako?"

"Zapalite ih," ponovi djevojka tvrdoglavo, "ili će vam ponovno zatrebat' ti mačevi."

Jon se sjeti mrtvog Othora i njegovih hladnih crnih ruku. "Možda bismo morali učiniti kako kaže."

"Ima drugih načina." Kamena Vrana klekne pokraj čovjeka kojeg je ubio, skine s njega plašt, čizme, pojas i prsluk, onda prebaci tijelo preko jednog mršavog ramena i odnese ga do ruba. Zastenje dok ga je bacao prijeko. Trenutak kasnije začuli su vlažan, težak tresak duboko pod sobom. Dotad je izvidnik već razgolitio drugo tijelo i vukao ga za ruke. Jon prihvati noge te zajedno baciše mrtvaca u noćnu tamu.

Ygritte je promatrala i nije rekla ništa. Bila je starija nego što je isprva mislio, shvati Jon; možda gotovo dvadesetogodišnjakinja, ali niska za svoju dob, čvrstih nogu, okrugla lica, sitnih ruku i tubasta nosa. Njezina kuštrava čupa crvene kose stršila je na sve strane. Doimala se punašnom dok je čučala, ali zapravo su je prekrivali krzno, vuna i životinjska koža. Ispod svega toga mogla je biti koštunjava poput Aryje.

"Jesu li te poslali da paziš na nas?" upita je Jon. "Vas, i Druge."

Kamena Zmija grijao je ruke iznad vatre. "Što čeka s one strane prolaza?"

"Slobodan narod." "Koliko njih?"

"Stotine i tisuće. Više nego što si ih ikad vidio, Vrano." Ona se osmjehne. Zubi joj bijahu krivi, ali vrlo bijeli.

Ona ne zna koliko ih je. "Zašto ste došli ovamo?" Ygritte ušuti.

"Čega ima u Mrazočnjacima što bi vaš kralj htio? Ne možete ostati ovdje, nema hrane."

Ona odvrti lice od njega.

"Kanite li marširati na Zid? Kada?"

Zurila je u plamenove kao da ga nije mogla čuti.

"Znaš li išta o mom stricu, Benjenu Starku?"

Ygritte se nije obazirala na nj. Kamena Zmija se nasmije. "Ispljune li svoj jezik, nemoj reć' da te nisam upozorio."

Duboko gromovito rezanje odjekne s litice. *Sjenoviti ris*, znao je Jon istog trena. Dok je ustajao, čuo je drugo rezanje, bliže ruci. Isukao je mač i okrenuo se, osluškujući.

"Neće nam smetat'", reče Vgritte. "Došli su po mrtve. Mačke namirišu krv šest milja daleko. Ostat će blizu tijela dok ne pojedu zadnji žilavi komadić mesa, dok ne zdrobe kosti zbog moždine."

Jon je mogao čuti zvukove njihova hranjenja kako odjekuju liticama. Zahvati ga nelagodan osjećaj. Toplina vatre nagna ga da uvidi kako je bio umoran do kosti, ali nije se usuđivao zaspati. Uzeo je zarobljenicu, i na njemu je bilo da je čuva. "Jesu li ti oni bili rod?" upita je tiho. "Dvojica koje smo ubili?"

"Ništa više nego što si ti."

"Ja?" On se namršti. "Kako misliš?"

"Rek'o si da si Kopile od Oštrozimlja."

"Jesam."

"Tko ti je bila mati?"

"Neka žena. Većina njih nekom jest." Netko mu je to jednom rekao. Nije se sjećao tko.

Ona se ponovno osmjehne. Zabliješte bijeli zubi. "I nikad ti nije pjevala pjesmu o zimskoj ruži?"

"Nikad nisam upoznao svoju majku. Niti čuo ijednu takvu pjesmu."

"Bael Bard ju je spjevao", reče Ygritte. "Bio je Kralj-s-one-strane-Zida prije mnogo vremena. Sav slobodan narod zna njegove pjesme, ali može bit' da ih ne pjevate na jugu."

"Oštrozimlje nije na jugu", prigovori Jon. "Jest. Sve ispod Zida za nas je jug."

Nikad na to nije tako gledao. "Pretpostavljam da sve ovisi o tvom gledištu."

"Da", složi se Vgritte. "Uvijek je tako."

"Reci mi", ponuka je Jon. Sati će proći prije nego što se Ohorin popne, a priča će mu pomoći da ostane budan. "Želim čuti tvoju priču."

"Možda ti se baš i ne sviđa." "Svejedno je želim čuti."

"Hrabra Crna Vrana", naruga se ona. "Pa, davno prije nego što je postao kraljem slobodnog naroda, Bael je bio veliki otimač."

Kamena Vrana prezirno otpuhne. "Ubojica, pljačkaš i silovatelj, misliš."

"I to ovisi o tvom gledištu", reče Ygritte. "Stark iz Oštrozimlja htio je Baelovu glavu, ali nikad ga nije mog'o zarobiti, a okus poraza ga je izjedao. Jednog dana u svojoj gorčini nazvao je Baela kukavcem koji pljačka samo slabe. Kad su glasi o tome stigli do Baela, on se zakleo da će dat' knezu pouku. Stoga je prešao Zid, odskakutao niz Kraljevsku cestu, i ušetao u Oštrozimlje jedne zimske noći s harfom u ruci, predstavivši se kao Svgerrik od Skagosa.

Sygerrik znači Varalica na drevnom jeziku, koji su prvi ljudi govorili, a orijaši ga još govore. Na sjeveru ili jugu, pjevač uvijek naiđe na spremnu dobrodošlicu, pa je Bael jeo za stolom kneza Starka, i svirao za kneza na njegovu visokom stolcu sve dok nije minulo pola noći.

Drevne je pjesme svirao, i nove koje je sam spjevao, a svirao je i pjevao tako dobro da kad je završio, knez mu je ponudio da sam izabere nagradu. 'Sve što tražim, je jedan cvijet', odvratio je Bael, 'najljepši cvijet što cvate u vrtovima Oštrozimlja.'

I tada se zbilo da su se zimske ruže baš tad rascvale, a nijedan cvijet nije tako rijedak ni cijenjen. Stoga Stark pošalje sluge u svoje staklene vrtove i zapovjedi da se najljepša zimska

ruža ubere za pjevačevu plaću. I tako bje učinjeno. Ali kad je jutro svanulo, pjevač je nestao. ...as njim također kći djevica kneza Brandona. Njezinu su postelju pronašli praznu, samo je na jastuku Bael ostavio svjetlomodru ružu."

Jon nikad prije nije čuo ovu priču. "Koji bi to Brandon trebao biti? Brandon Graditelj živio je u doba junaka, tisućama godina prije Baela. Postojao je Brandon Potpaljivač i njegov otac Brandon Brodograditelj, ali—"

"Ovo je bio Brandon Bez Kćeri", oštro će Vgritte. "Hoćeš čut' priču, ili ne?"

On se namršti. "Nastavi."

"Knez Brandon nije imao druge djece. Na njegovu zapovijed, stotine Crnih Vrana poletjelo je iz svojih zamkova, ali nigdje nisu mogle pronać' ni traga Baelu ili djevici. Veći dio godine su tražili, sve dok knez nije izgubio nadu i pao u postelju, te se činilo da je duga loza Starkovih na svom kraju. Ali jedne noći dok je ležao čekajuć' da umre, knez Brandon je začuo plač djeteta. Slijedio je zvuk i pronašao svoju kćer u njezinoj ložnici, kako spava s djetetom na sisi."

"Bael ju je vratio?"

"Ne. Bili su u Oštrozimlju cijelo vrijeme, krijuć' se s mrtvima pod zamkom. Djevojka je ljubila Baela tako žarko da mu je rodila sina, pjesma veli... iako, istinu govoreć', sve su djevice ljubile Baela u onim pjesmama koje je on pisao. Bilo kako mu drago, ono što je sigurno jest da je Bael ostavio dijete za naplatu ruže koju je ubrao nepozvan, a taj je dječak izrastao u idućeg kneza Starka. Dakle, eto što je - imaš Baelovu krv u sebi, isto kao ja."

"To se nikad nije dogodilo", reče Jon.

Ona slegne ramenima. "Može bit' da jest, može bit' da nije. No to je dobra pjesma. Mati mi ju je nekoć pjevala. I ona je bila žena, Jone Snow. Poput tvoje." Protrljala je vrat gdje ju je njegov nož zasjekao. "Pjesma završava pronalaskom djeteta, ali priča ima mračniji kraj. Trideset godina kasnije, dok je Bael bio Kralj-s-one-trane-Zida i poveo slobodni narod na jug, mladi gaje knez Stark presreo na Zaleđenom gazu... i ubio, jer Bael nije htio naudit, svome sinu kad su im se mačevi sreli."

"Stoga je sin ubio svog oca", reče Jon.

"Da," reče ona, "ali bogovi mrze rodoubojice, makar oni ubijali ne znajuć'. Kad se knez Stark vratio iz bitke, a njegova majka ugledala Baelovu glavu na njegovu koplju, bacila se s kule od tuge. Njezin sin je nije dugo nadživio. Jedan od njegovih knezova ogulio mu je kožu i nosio je umjesto plašta."

"Tvoj Bael je bio lažljivac", reče joj on, sada siguran.

"Nije," reče Ygritte, "ali bardova istina drugačija je od tvoje ili moje. Uostalom, tražio si priču, pa sam ti je ispričala." Ona se okrene od njega, sklopi oči, te se činilo da je zaspala.

Zora i Ohorin Poluruki stigoše zajedno. Crne litice pretvorile su se u sive, a istočno je nebo zadobilo indigo boju kad je Kamena Zmija opazio izvidnike pod njima, kako se uspinju zavojitim putem. Jon probudi svoju zarobljenicu i uhvati je za ruku dok su se spuštali da ih presretnu. Na svu sreću, postojao je drugi put s planine prema sjeveru i zapadu, stazama mnogo blažim od one koja ih je dovela ovamo gore. Čekali su u uskom klancu kad su se njihova braća pojavila, vodeći brdske konje. Duh pojuri naprijed na njihov prvi miris. Jon čuče kako bi dopustio strahovuku da zaklopi čeljust oko njegova zapešća, trzajući rukom naprijed i natrag. Bila je to igra koju su često igrali. Ali kad je pogledao uvis, ugledao je Ygritte kako ih promatra očima krupnim i bijelim gotovo poput kokošnjih jaja.

Ohorin Poluruki nije imao primjedbi kad je ugledao zarobljenicu. "Bilo ih je troje", reče mu Kamena Zmija. Ništa više od toga.

"Mimoišli smo dvojicu", reče Ebben, "ili ono što su risovi ostavili od njih." Promatrao je djevojku kiselo, s jasnom sumnjom na licu.

"Predala se", Jon se osjeti pozvanim reći.

Ohorinovo lice bijaše bezizražajno. "Znaš li tko sam?"

"Ohorin Poluruki." Djevojka je izgledala gotovo poput djeteta pokraj njega, ali hrabro mu se sućelila.

"Reci mi istinu. Da sam pao u ruke tvog naroda i predao se, što bi mi to donijelo?"

"Sporiju smrt nego inače."

Krupni izvidnik pogleda Jona. "Nemamo hrane da je nahranimo, niti čovjeka viška da pazi na nju."

"Put pred nama dovoljno je opasan, momče", reče Štitonoša Dalbrid-ge. "Jedan povik kad nam bude trebala tišina, i svaki je od nas proklet."

Ebben izvuče svoj bodež. "Čelični poljubac će je ušutkati."

Jonovo grlo bijaše suho. Pogleda ih sve bespomoćno. "Predala se meni."

"Onda moraš učiniti ono što mora biti učinjeno", reče Qhorin Poluruki. "Ti si krv Oštrozimlja i muž Noćne straže." Promotri ostale. "Dodite, braćo. Prepustite ga njegovu poslu. Lakše će mu biti ako ga ne gledamo." I povede ih strmom zavojitom stazom prema svijetloružičastom sjaju sunca koje se probijalo kroz gorsku pukotinu, i nedugo zatim samo su Jon i Duh ostali s divljakinjom. Pomislio je da će Ygritte pokušati pobjeći, ali ona je samo stajala ondje, čekajući, promatrajući ga. "Nikad prije nisi ubio ženu, zar ne?" Kad je zatresao glavom, ona reče: "Umiremo isto kao muškarci. Ali ne moraš to učiniti! Mance bi te prihvatio, znam da bi. Postoje tajni putovi. One Vrane nikad te ne bi ulovile."

"Ja sam Vrana isto koliko i oni", reče Jon.

Ona kimne, pomirena sa sudbinom. "Hoćeš li me spaliti, kasnije?"

"Ne mogu. Mogli bi vidjeti dim."

"Tako je." Ona slegne ramenima. "Pa, ima gorih mjesta na kojima možeš završiti od trbuha sjenovitog risa."

On izvuče Dugu Pandžu preko ramena. "Zar se ne bojiš?"

"Sinoć jesam", prizna ona. "Ali sada je sunce izašlo." Ona odmakne kosu da ogoli vrat, i klekne pred njim. "Udari snažno i pravo, Vrano, ili ću se vratiti da te progonim."

Duga kandža nije bio tako dug i težak mač kao Led njegova oca, ali svejedno je bio od valvrijskog čelika. Dotaknuo ju je rubom oštrice da označi gdje udarac mora pasti, a Ygritte zadrhti. "Hladno je", reče. "Hajde, požuri s tim."

On podigne Dugu Pandžu iznad glave, obje su mu ruke čvrsto stis-kale držak. *Jedan zamah, uprem li svom snagom.* Mogao joj je barem pružiti brzu čistu smrt. Bio je sin svog oca. Nije li? Nije li?

"Učini to", ponuka ga ona časa kasnije. "Kopile. *Učini to.* Ne mogu zauvijek ostati hrabra." Kad udarac nije pao, ona okrene glavu da ga pogleda.

Jon spusti mač. "Idi", promuća.

Ygritte izbulji oči.

"*Odmah,*" reče on, "prije nego što mi se razum vrati. *Idi.*"

I ona ode.

Sansa

Južno je nebo bilo crno od dima. Uzdizao se u vrtlozima iz stotine udaljenih vatri. Njegovi čađavi prsti zacrnili su zvijezde. Preko Bujice Crnovode, plameni niz gorio je od obzora do obzora, dok je na ovoj strani Vražićak zapalio cijelu riječnu obalu: dokove i skladišta, domove i javne kuće, sve što je bilo izvan gradskih zidina.

Čak i u Crvenoj utvrdi, zrak je imao okus pepela. Kad je Šansa pronašla Ser Dontosa u tišini božanske šume, on je upita je li plakala. "To je samo od dima", slaže ona. "Izgleda kao da pola Kraljevske šume gori."

"Knez Stannis želi dimom istjerati Vražićkove divljake." Dontos se njihao dok je govorio, jedne ruke na deblu stabla kestena. Vinska mrlja nagrdila je crveno-žuto šarenilo njegove tunike.

"Ubijaju njegove izviđače i pljačkaju mu teretnu kolonu. A i divljaci su potpaljivali požare.

Vražićak je rekao kraljici da bi Stannisu bilo bolje uvježbati konje da jedu pepeo, budući da neće pronaći ni vlat trave. Čuo sam ga da to govori. Čujem raznorazne stvari kao luda koje nikad nisam čuo dok sam bio vitez. Razgovaraju kao da nisam tu, i—" Nagne se bliže, i zapuhne je ravno u lice svojim vinskim dahom. "—Pauk plaća u zlatu za svaku sitnicu. Mislim da je Mali Luna bio godinama njegov."

Opet je pijan. Mojim sirotim Florianom se naziva, a to i jest. Ali on je sve što imam. "Je li istina da je knez Stannis spalio božansku šumu u Krajoluji?"

Dontos kimne. "Načinio je velebnu lomaču od drveća kao žrtvu njegovu novom bogu. Crvena svećenica natjerala ga je na to. Vele da ona sada vlada njime, tijelom i dušom. Zakleo se da će zapaliti i Veliku septu Baelora, ako zauzme grad."

"Neka." Kad je Šansa prvi put ugledala Veliku septu s njezinim mramornim zidovima i sedam kristalnih kula, pomislila je da je to najljepša građevina na svijetu, ali to je bilo prije nego što je Joffrey ocu odrubio glavu na njezinim stubama. "Želim da je spale."

"Tiho, dijete, bogovi će čuti."

"Zašto bi? Nikad ne čuju moje molitve."

"Čuju. Poslali su me k vama, zar ne?"

Šansa je čeprkala po kori drveta. Osjećala se vrtoglavo, gotovo grozničavo. "Poslali su vas, ali kakvo ste dobro učinili? Obećali ste da ćete me odvesti kući, a još sam tu."

Dontos je potapše po ruci. "Razgovarao sam s izvjesnim čovjekom kojeg poznajem, mojim dobrim prijateljem... i vašim, moja gospo. Unajmit će brzu lađu da nas odvede na sigurno, kad dođe pravi čas."

"Pravi čas je sada," bila je uporna Šansa, "prije nego što bitka počne. Zaboravili su na mene. Znam da bismo mogli šmugnuti kad bismo pokušali."

"Dijete, dijete." Dontos zatrese glavom. "Iz zamka, da, mogli bismo to učiniti, ali nad gradskim se dverima stražari više no ikad, a Vražićak je zatvorio čak i rijeku."

Bijaše to istina. Bujica Crnovoda bila je praznija nego što ju je Šansa ikad vidjela. Sve skele bijahu navučene na sjevernoj obali, a trgovačke galije su ili pobjegle ili ih je zaplijenio Vražićak da ih preuredi za bitku. Jedini brodovi koje se moglo vidjeti, bijahu kraljeve ratne galije. Veslale

su beskonačno gore i dolje, zadržavajući se u dubokoj vodi po sredini rijeke i izmjenjujući jata strijela sa Stannisovim strijelcima na južnoj obali.

Većina vojske kneza Stannisa još je bila u pokretu, ali njegova se prethodnica pojavila prije dvije noći tijekom pomrčine Mjeseca. Kraljev grudobran probudio se s pogledom na njihove šatore i stjegove. Bilo ih je pet tisuća, čula je Šansa, gotovo koliko i zlatnih plašteva u gradu. Razvili su crvene ili zelene jabuke kuće Fossoway, kornjaču Estermonta, lisicu i cvijeće Florenta, a njihov je zapovjednik bio Ser Guyard Morrigen, slavni južnjački vitez kojeg su ljudi sada zvali Guvard Zeleni.

Njegov barjak pokazivao je vranu u letu, crnih širom rastvorenih krila naspram olujno zelenog neba. Ali svijetložuti barjaci bijahu oni koji su zabrinjavali grad. Dugački poderani repovi lepršali su za njima poput treperavih plamenova, a umjesto kneževskog grba nosili su znamenje boga: goruće srce Gospodara svjetla.

"Kad Stannis dođe, imat će deset puta više ljudi od Joffrevja. Svi tako vele."

Dontos joj stisne rame. "Veličina njegove vojske nije važna, mila, dokle god su na pogrešnoj strani rijeke. Stannis ne može prijeći bez brodova."

"On *ima* brodove. Više od Joffrevja."

"Duga je plovidba od Krajoluje, flota mora proći uz Massevevu kuku i kroz Ždrijelo te preko Zaljeva Crnovode. Možda će dobri bogovi poslati oluju da ih pomete s mora." Dontos joj uputi osmijeh pun nade. "Nije vam lako, znam. Morate biti strpljivi, dijete. Kad se moj prijatelj vrati u grad, dobit ćemo svoj brod. Vjerujte u svog Floriana, i pokušajte se ne bojati." Šansa ukopa nokte u svoju šaku. Mogla je osjetiti strah u svom trbuhu, kako se izvija i štipa, gori svakog dana. Noćne more o danu kad je princeza Mvrcella odjedrila još su joj uznemirivale san; bijahu to mračni zagušujući snovi koji su je budili u mrkloj noći, dok se borila za dah. Mogla je čuti kako ljudi urlaju na nju, urlaju bez riječi, poput životinja. Opkolili su je i bacali prljavštinu na nju te je pokušali skinuti s konja, a učinili bi i gore da Pas nije sasjekao put do nje. Rastrgali su velikog septona na komade i razbili Ser Aronovu glavu kamenom. *Pokušajte se ne bojati!* rekao je.

Cijeli grad se bojao. Šansa je to mogla vidjeti sa zidina zamka. Puk se skrivao iza zatvorenih kapaka i zakračunatih vrata kao da će ih to zaštititi. Posljednji put kad je Kraljev grudobran pao, Lannisterovi su pljačkali i silovali kako im se svidjelo te mačevima sasjekli stotine, iako je grad otvorio svoje dveri. Ovaj put Vražićak se kanio boriti, a grad koji se bori, nije, mogao očekivati ni malo milosti.

Dontos je nastavljao brbljati. "Da sam još uvijek vitez, morao bih navući oklop i stajati na zidinama s ostalima. Trebao bih poljubiti noge kralju Joffrevju i ljupko mu zahvaliti."

"Kad biste mu zahvalili što vas je učinio ludom, on bi vas ponovno proglasio vitezom", Šansa će oštro.

Dontos zahihoće. "Moja Jonquil je pametna djevojka, zar ne?" "Joffrev i njegova majka vele da sam glupa."

"Neka govore. Sigurniji ste tako, mila. Kraljica Cersei, Vražićak, knez Varys i slični njima, svi oni motre jedni na druge prodorno poput sokola, te plaćaju ovog i onog da špijunira što drugi rade, ali nitko se ne brine za kćer kneginje Tande, zar ne?" Dontos pokrije usta da priguši podrigivanje. "Bogovi vas sačuvali, moja mala Jonquil." Postajao je plačljiv. Vino gaje takvim činilo. "Dajte sad poljubac svom Florianu. Poljubac za sreću." Zanjise se prema njoj.

Šansa izbjegne vlažne željne usne, poljubi ga lako u neizbrijan obraz, i zaželi mu laku noć. Bila joj je potrebna sva snaga da ne zaplače. Odviše je plakala u posljednje vrijeme. Bilo je to nedolično, znala je, ali nije si mogla pomoći; suze bi došle, ponekad zbog sitnice, i ništa nije mogla učiniti da ih zadrži.

Pokretni most do Maegorove tvrđe nije bio čuvan. Vražićak je premjestio većinu zlatnih plašteva na gradske zidine, a bijeli vitezovi Kraljevske garde imali su važnijih dužnosti od praćenja svakog njezina koraka. Šansa je mogla ići kamo je htjela dokle god nije pokušavala ostaviti zamak, ali ona nikamo nije željela ići.

Prešla je suhi jarak s okrutnim željeznim šiljcima i uspela se uskim stubama s ogradom od šiljaka, ali kad je dospjela do vrata svoje ložni-ce, nije mogla ući. Sami zidovi odaje činili su da se osjeća ulovljenom u zamku; čak i sa širom rastvorenim prozorom osjećala je kao da nema zraka za disanje.

Okrenuvši se natrag prema stubištu, Šansa se stane penjati. Dim je prekrrio zvijezde i tanak mjesječev srp, te je krov bio mračan i prepun sjenki. No odavde je mogla vidjeti sve: visoke kule Crvene utvrde i velebrne ugaone tvrđave, labirint gradskih ulica pod njima, na jugu i zapadu rijeku koja je tekla crna, zaljev na istoku, stupove dima i pepela, i vatre, vatre posvuda. Vojnici su gmizali gradskim zidinama poput mrava s bakljama, te se natiskivali na privremenoj drvenoj ogradi koja je iznikla iz bedema. Dolje kod Blatnih dveri, ocrtan naspram vjetrom nošena dima, mogla je razaznati nejasan oblik triju golemih katapulta (najvećih što ih je itko vidio) koji su nadvisili zidine za dobrih dvadeset stopa. Pa ipak ništa od toga nije ju nagnalo da se osjeća manje preplašenom. Prodorna bol prođe kroz nju, tako oštra da Šansa zajeca i uhvati se za trbuh. Mogla je pasti, ali sjena se iznenada pomakne, a snažni prsti ščepaju je za ruku i umire.

Ona dohvati zub kruništa da se podupre, dok su joj prsti strugali po grubom kamenu. "Pustite me", krikne. "Pustite."

"Ptičica je umislila da ima krila, je li? Ili si nakanila skončati poput svog brata bogalja?"

Šansa se izvije iz njegova stiska. "Nisam htjela pasti. Samo... prenuli ste me, to je sve."

"Želiš reći da sam te prepao. I još te plašim."

Ona duboko udahne da se umiri. "Mislila sam da sam sama, ja..." Odvрати pogled.

"Ptičica se još ne može prisiliti da me pogleda, je li?" Pas je oslobodi. "No, bila si prilično sretna što mi vidiš lice kad te rulja dograbila. Sjećaš se?"

Šansa se sjećala predobro. Sjećala se kako su urlicali, sjećala se krvi koja joj je curila niz obraz gdje ju je udario kamen, i smrada češnjaka u dahu čovjeka koji ju je pokušao skinuti s konja. Još je mogla osjetiti okrutno štipanje prstiju na zapešću dok je gubila ravnotežu i počinjala padati. Mislila je tada da će umrijeti, ali prsti su se trgnuli, svih pet odjednom, a čovjek je kriknuo glasno poput konja. Kad mu je ruka otpala, druga ruka, snažnija, gurnula ju je natrag na sedlo. Čovjek sa zadahom češnjaka bio je na zemlji, krv mu je liptala iz batrljka ruke, ali bilo je i drugih svud naokolo, nekih s toljagama u rukama. Pas je skočio među njih, a njegov mač bio je kovitlac od čelika koji je ostavljao krvavu maglu dok je s fjukom rezao zrak i tijela. Kad su se slomili i razbježali pred njim, nasmijao se. Njegovo strahotno izgorjelo lice na trenutak se preobrazilo. Tada se primorala pogledati u to lice, zaista pogledati. Bijaše to samo pristojnost, a plemenita gospa nikad ne smije zaboraviti na pristojnost. *Ožiljci nisu ono najgore, niti način na koji mu se usta trzaju. Ono najgore su njegove oči.* Nikad nije vidjela oči tako pune gnjeva. "Ja... morala sam vam doći ranije", reče oklijevajući. "Da vam zahvalim, zato... zato što ste me spasili... bili ste tako hrabri."

"Hrabar?" Smijeh mu je bio napola rezanje. "Psu ne treba hrabrosti da otjera štakore. Bilo ih je trideset na mene jednoga, a nijedan od njih nije mi se usudio suprotstaviti."

Mrzila je kako je govorio, uvijek tako grubo i ljuto. "Pruž li vam radost plašiti ljude?"

"Ne, pruža mi radost ubijati ljude." Usta su mu se trzala. "Mršti lice koliko hoćeš, ali poštedi me te lažne pobožnosti. Bila si okot plemenitog kneza. Nemoj mi reći da knez Eddard Stark od Oštrozimlja nikad nije ubio čovjeka."

"To je bila njegova dužnost. Nikad nije uživao u tome."

"To ti je rekao?" Clegane se ponovno nasmije. "Tvoj otac je lagao. Ubijanje je nešto najslade što postoji." Isuče svoj dugački mač. *"Evo tvoje istine. Tvoj ljubljani otac ju je otkrio na Baelorovim stubama. Knez Oštrozimlja, Kraljev Namjesnik, guverner Sjevera, moćni Eddard Stark, od loze osam tisuća godina stare... ali oštrica Ilyna Paynea svejedno je prošla kroz njegov vrat, zar ne? Sjećaš li se plesa koji je izveo kad mu je glava pala s ramena?"*

Šansa se obgrli, odjednom osjećajući studen. "Zašto ste uvijek tako zli? Ta *zahvaljivala* sam vam..."

"Upravo kao da sam ja jedan od onih pravih vitezova koje toliko ljubiš, da. Sto misliš čemu vitez *služi*, djevojko? Misliš da se sve svodi na primanje darova od plemenitih gospođa i naočit izgled u

zlatnom oklopu? Vitezovi služe za *ubijanje*." Položio joj je vršak svog mača uz vrat, točno ispod njezina uha. Šansa je mogla osjetiti oštrinu čelika. "Ubio sam prvog čovjeka u dvanaestoj. Prestao sam brojiti i ne znam koliko sam ih ubio otad. Plemenite knezove s drevnim imenima, debele bogatune odjevene u baršun, vitezove napuhane poput mješina s njihovim častima, da, i žene i djecu također - svi su oni meso, a ja sam mesar. Neka im samo njihove zemlje, bogovi i zlato. Neka im njihovi *naslovi*." Sandor Clegane pljune pred njezine noge da pokaže što misli o tome. "Dokle god imam ovo", reče podižući mač s njezina vrata, "nema čovjeka na zemlji kojeg se moram bojati."

Osim vašeg brata, pomisli Šansa, ali imala je razuma da to ne izusti naglas. *On je pas, upravo kao što veli. Poludivlji, zločudan pas koji ujeda svaku ruku koja ga pokuša pogladiti, a ipak će razderati svakog čovjeka koji pokuša nauditi njegovim gospodarima.* "Čak ni ljudi na drugoj strani rijeke?"

Cleganeove oči okrenu se prema udaljenim vatrama. "Sav taj palež." Vрати mač u korice. "Samo se kukavice bore vatrom."

"Knez Stannis nije kukavica."

"Nije ni čovjek kakav je bio njegov brat. Robert nikad nije dopuštao da ga sitnica poput jedne rijeke zaustavi."

"Što ćete učiniti kad prijeđe?" "Boriti se. Ubijati. Umrijeti, možda."

"Zar se ne bojite? Bogovi bi vas mogli poslati u nekakav strašan pakao za sve zlo koje ste počinili."

"Kakvo zlo?" On se nasmije. "Kakvi bogovi?" "Bogovi koji su nas sve stvorili."

"Sve?" posprdno će on. "Reci mi, ptičice, kakav je to bog koji je stvorio čudovište poput Vražićka, ili slaboumnice poput kćeri kneginje Tande? Ako bogovi postoje, načinili su ovce kako bi vuci mogli jesti ovčeginu, i načinili su slabe kako bi se jaki imali čime igrati."

"Pravi vitezovi štite slabe."

On prezirno otpuhne. "Nema pravih vitezova, isto kao što nema bogova. Ako se ne možeš zaštititi, umri i makni se s puta onima koji mogu. Oštar čelik i jake ruke vladaju ovim svijetom, nikad ne vjeruj u suprotno."

Šansa ustukne pred njim. "Grozni ste."

"Iskren sam. Svijet je taj koji je grozan. A sad bježi, ptičice, dosta mi je tvog zurenja."

Bez riječi, ona utekne. Bojala se Sandora Cleganea... pa ipak, dio nje želio je da Ser Dontos ima malko njegove neustrašivosti. *Ima bogova*, reče ona samoj sebi, *a ima i pravih vitezova. Sve one priče ne mogu biti laži.*

Te noći Šansa je ponovno sanjala pobunu. Rulja je navirala oko nje, vrišteći, podivljala zvijer s tisuću lica. Kamo god se okrenula, vidjela je lica izobličena u čudovišne neljudske krinke. Plakala je i rekla im da im nikad nije učinila zlo, ali oni su je svejedno odvukli s konja. "Ne," vikala je, "ne, molim vas, nemojte, *nemojte*", ali nitko se nije obazirao na nju. Dozivala je Ser Dontosa, svoju braću, svog mrtvog oca i svoju mrtvu strahovučicu, hrabrog Ser Lorasu koji joj je jednom darovao crvenu ružu, ali nitko od njih nije došao. *Zazivala* je junake iz pjesama: Floriana, Ser Ryama Redwynea i princa Aemona, Zmajevskog viteza, ali nitko je nije čuo. Žene su vrvjele preko nje poput lasica, štipajući je po nogama i udarajući po trbuhu, a netko je udari u lice te ona osjeti kako joj se zubi slamaju. Tada ugleda sjajan bljesak čelika. Nož zaroni u njezinu utrobu i stane derati i derati i derati, sve dok ništa od nje nije preostalo osim sjajnih vlažnih vrpca.

Kad se probudila, blijedo jutarnje svjetlo upadalo je koso kroz njezin prozor, ali ona se osjećala mučno i bolno kao da uopće nije spavala. Bilo je nečeg ljepljivog među njezinim bedrima. Kad je razmaknula pokrivač i ugledala krv, jedino što je mogla pomisliti bilo je da se san nekako ostvario. Sjetila se noževa u sebi, kako se izvijaju i trgaju. Izmigoljila je iz kreveta od užasa, udarajući nogama plahte i padajući na pod, nepravilno dišući, naga, krvava i preplašena.

Ali dok je klečala ondje, na rukama i koljenima, odjednom shvati. "Ne, molim vas", procvili Šansa. "Molim vas, ne." Nije htjela da joj se ovo događa, ne sada, ne ovdje, ne sada, ne sada, ne sada, ne sada.

Mahnitost je zahvati. Podigavši se na noge pomoću ograde postelje, ona pođe k umivaoniku i opere se između nogu, otirući svu ljepljivost. Kad je završila, voda je bila ružičasta od krvi. Kad je njezine služavke ugledaju, *znat će*. Tada se sjeti posteljine. Pohita natrag prema postelji i zapilji se u užasu u tamnocrvenu mrlju i priču koju joj je kazivala. Sve što je mogla pomisliti, bilo je da je se mora riješiti, inače će oni vidjeti. Nije im mogla dopustiti da vide, inače će je udati za Joffrevja i primorati da legne s njim.

Zgrabivši svoj nož, Šansa zareže platu i izreže mrlju. *Ako me upitaju za rupu, što ću reći?* Suze joj poteku niz lice. Povukla je razderanu platu s postelje i umrljani prekrivač, također. *Morat ću ih spaliti*. Smotala je dokaz, nagurala ga u ognjište, natopila uljem iz svijeće kraj postelje i zapalila. Tada shvati da je krv prodrila kroz platu na perinu, te je i nju smotala, ali bila je velika i nezgrapna. Teško ju je bilo pomaknuti. Šansa ju je mogla samo napola ubaciti u vatru. Bila je na koljenima, boreći se da ugura madrac u plamen dok se gusti sivi dim kovitlao oko nje i ispunjavao odaju, kad su se vrata treskom rastvorila, a ona čula kako njezina služavka zaustavlja dah.

Na kraju ih je trebalo troje da je odvuku odatle. A sve je bilo uzalud. Posteljina je izgorjela, ali prije nego što su je iznijeli, njezina su bedra ponovno bila krvava. Bijaše to kao da ju je vlastita krv izdala Joffrevju, razvivši barjak lannisterskog grimiza da ga cijeli svijet vidi.

Kad se vatra ugasila, odnijeli su oprljenu perinu, izvjetrili najgore od dima, te donijeli kadu. Žene su dolazile i odlazile, mrmljajući i čudno je pogledavajući. Napunile su kadu vrelom vodom, okupale je, oprale joj kosu i dale krpu da je nosi između nogu. Dotad se Šansa već bila smirila, posramljena zbog svoje ludosti. Dim je uništio veći dio njezine odjeće. Jedna od žena otišla je i vratila se sa zelenom vunenom uskom haljinom koja je bila gotovo njezine veličine. "Nije tako lijepa kao vaše stvari, ali poslužiti će", izjavila je dok ju je navlačila preko Sansine glave. "Vaše cipele nisu izgorjele, pa barem nećete morati bosa kraljici."

Cersei Lannister je prekidala post kad su Šansu uveli u njezinu dnevnu odaju. "Možeš sjesti", ljubazno će kraljica. "Jesi li gladna?" Pokaže rukom prema stolu. Bilo je zobene kaše, meda, mlijeka, kuhanih jaja i hrskavo pržene ribe.

Od pogleda na hranu zahvati je mučnina. Želudac joj bijaše svezan u čvor. "Ne, hvala vam, Vaša Milosti."

"Ne krivim te. Zbog Tvriona i kneza Stannisa, sve što pojedem ima okus pepela. A sad i ti pališ vatre. Što si se nadala da ćeš postići?"

Šansa spusti glavu. "Krv me prepala."

"Krv je pečat tvoje ženstvenosti. Kneginja Catelvn mogla te pripremiti. Dobila si prvo cvjetanje, ništa više."

Šansa se nikad nije osjećala manje poput cvijeta. "Moja kneginja majka govorila mi je o tome, ali ja... mislila sam da će biti drugačije."

"Drugačije kako?"

"Ne znam. Manje... manje neuredno, i više čarobno."

Kneginja Cersei se nasmije. "Čekaj dok ne rodiš dijete, Šansa. Ženin život sastoji se iz devet dijelova nereda naspram jednog dijela čarolije. Naučit ćeš to dovoljno brzo... a dijelovi koji izgledaju poput čarolije, pokažu se najneurednijim od svih." Uzme gutljaj mlijeka. "Dakle sada si žena. Imaš li imalo pojma što to znači?"

"Znači da sam sada pripravna za udaju i lijevanje", reče Šansa, "i da rodim dijete kralju."

Kraljica joj uputi iskrivljen osmijeh. "Budućnost koja te više ne privlači kao nekoć, vidim. Neću te kriviti zbog toga. Joffrev je uvijek bio težak. Čak i njegovo rođenje... podnosila sam trudove dan i pol da ga donesem na svijet. Ne možeš zamisliti tu bol, Šansa. Vrištala sam tako glasno da sam mislila kako me Robert može čuti u kraljevskoj šumi."

"Njegova Milost nije bila s vama?"

"Robert? Robert je lovio. Bio mu je to običaj. Kad god bi se moje vrijeme primaklo, moj kraljevski muž bi pobjegao među drveće sa svojim lovcima i psima. Kad bi se vratio, poklonio bi mi kakvo krzno ili jelenju glavu, a ja bih mu poklonila djetešce."

Nije da sam *željela* da ostane, pazi. Imala sam velikog meštra Pycel-lea i vojsku babica, a imala sam i svog brata. Kad su rekli Jaimeu da mu nije dopušteno ući u odaju za porod, nasmiješio se i upitao koji ga od njih kani zadržati vani.

Joffrey ti neće pokazati takvu odanost, bojim se. Mogla bi zahvaliti svojoj sestri na tome, da nije mrtva. Nikad nije bio sposoban zaboraviti onaj dan na Trozupcu kad si vidjela kako ga ona posramljuje, pa on zauzvrat posramljuje tebe. No snažnija si nego što se činiš. Očekujem da ćeš preživjeti malko poniženja. Ja jesam. Možda nikad nećeš ljubiti kralja, ali ljubiti ćeš njegovu djecu.

"Ljubim Njegovu Milost cijelim svojim srcem", reče Šansa.

Kraljica uzdahne. "Radije nauči neke nove laži, i to što prije. Knezu Stannisu se ta neće svidjeti. Obećavam ti."

"Novi veliki septon kaže da bogovi nikad neće dopustiti da knez Stannis pobijedi, budući daje Joffrev zakoniti kralj."

Poluosmijeh bljesne preko kraljičina lica. "Robertov čistokrvni sin i nasljednik. Iako bi Joff plakao kad god bi ga Robert podigao. Njegovoj se Milosti to nije svidalo. Njegova je kopilad uvijek veselo gugutala na njega, i cuclala mu prste kad bi ih stavio u njihova mala prosta ustašca. Robert je uvijek htio osmijehe i klicanje, pa je odlazio ondje gdje bi ih nalazio, svojim prijateljima i svojim kurvama. Robert je želio biti voljen. Moj brat Tvrion ima istu boljku. Želiš li biti voljena, Šansa?"

"Svi žele biti voljeni."

"Vidim da te cvjetanje nije učinilo ništa pametnijom", reče Cersei. "Šansa, dopusti mi da podijelim malo ženske mudrosti s tobom na ovaj iznimni dan. Ljubav je otrov. Sladak otrov, da, ali svejedno će te ubiti."

jon

U Piskutavom prolazu bijaše mračno. Velebni kameni bokovi gorja skrivali su sunce veći dio dana, pa su jahali u sjeni, a dah čovjeka i konja pušio se na hladnu zraku. Ledeni prsti vode kapali su sa snježnih nanosa nad njima u male zaleđene lokve koje su pucketale i lomile se pod kopitima njihovih brdskih konja. Ponekad bi ugledali nešto korova, koji se upirao iz kakve pukotine na stijeni, ili mrlju bijelog lišaja, ali nije bilo trave, a sada su se nalazili iznad razine gdje bi raslo drveće.

Staza bijaše strma koliko i uska, zavijajući neprestano prema vrhu. Ondje gdje je prolaz bio tako uzak da su izvidnici morali ići u koloni po jedan, Štitonoša Dalbridge preuzeo bi vodstvo, pažljivo motreći visove, s dugim lukom uvijek pri ruci. Govorilo se da ima najoštrije oči u Noćnoj straži. Duh je neumorno skakutao uz Jonov bok. S vremena na vrijeme zastao bi i okrenuo se, načuljenih ušiju, kao da je čuo nešto iza njih. Jon nije mislio da bi sjenoviti risovi napadali žive ljude, osim ako ne skapavaju od gladi, ali je svejedno olabavio Dugu Pandžu u koricama.

Vjetrom isklesan luk od siva kamena označavao je najvišu točku prolaza gdje se put širio da bi najavio dugačak silazak prema dolini Mlijekovode. Qhorin je objavio da će ovdje otpočiniti dok sjene ponovno ne počnu rasti. "Sjene su prijatelji ljudima u crnom", rekao je.

Jon je vidio smisao toga. Bilo bi ugodno neko vrijeme jahati po svjetlu, dopustiti da im blistavo gorsko sunce proдре kroz plašteve i otjera studen iz kostiju, ali nisu se usuđivali to učiniti. Gdje su bila trojice stražara, moglo je biti i drugih, koji su čekali znak za uzbunu.

Kamena Zmija sklopčao se pod svojom iznošenom krznenom kabanicom i gotovo odmah zaspao. Jon je podijelio slanu govedinu s Duhom dok su Ebben i Štitonoša Dalbridge nahranili konje.

Qhorin Poluruki sjedio je leđima uz stijenu, bruseći rub svoga dugačkog mača dugim sporim pokretima. Jon je neko vrijeme promatrao izvidnika, a potom skupio hrabrost i prišao mu. "Moj gospodar", reče, "nikad me niste upitali kako je prošlo - s djevojkom."

"Nisam gospodar, Jone Snow." Qhorin je glatko klizio kamenom po čeliku svojom dvoprstom šakom.

"Rekla mi je da bi me Mance prihvatio, ako pobjegnem s njom."

"Rekla ti je istinu."

"Čak je tvrdila da smo rod. Ispričala mi je priču..."

"... o Baelu Bardu i ruži Oštrozimlja. Kamena Zmija mi je rekao. Slučajno poznajem tu pjesmu.

Mance ju je znao pjevat' u davini, kad bi se vratio iz izviđanja. Bio je sklon divljačkoj glazbi. Da, i njihovim ženama također."

"Vi ste ga poznavali?"

"Svi smo ga poznavali." Glas mu bijaše tužan.

Bili su prijatelji jednako kao i braća, shvati Jon, a sad su zakleti neprijatelji. "Zašto je dezertirao?"

"Zbog djevojčure, neki vele. Zbog krune, drugi kažu." Qhorin provjeri rub svog mača jagodicom palca. "Svidale su mu se žene, našem Manceu, a on nije bio čovjek čije se koljeno lako savijalo.

To je istina. Ali bila je riječ o nečem većem. Ljubio je divljinu više od Zida. Bila mu je u krvi. Rodio se kao divljak, zarobljen je kao dijete kad su neke izvidni-ke ubili mačem. Kad je ostavio Sjenovitu kulu, samo se ponovno vratio kući."

"Je li bio dobar izvidnik?"

"Bio je najbolji od nas", reče Poluruki, "i najgori također. Samo budale poput Thorena Smalhvooda preziru divljake. Oni su jednako hrabri kao mi, Jone. Jednako snažni, jednako brzi, jednako pametni. Ali nemaju stege. Nazivaju se slobodnim narodom, a svatko se smatra dobrim poput kralja i mudrijim od meštra. Mance je bio također takav. Nikad se nije naučio poslušnosti."

"Ništa više od mene", tiho će Jon.

Činilo se da Qhorinove oštroumne sive oči vide ravno kroz njega. "Dakle pustio si je?" Nije zvučao nimalo iznenađeno.

"Znate?"

"Sada. Reci mi zašto si je poštedio."

Bilo je to teško sročiti. "Moj otac nikad nije koristio krvnike. Govorio je da ljudima čije bi pogubljenje naredio duguje da ih pogleda u oči i poslušaj njihove posljednje riječi. A kad sam pogledao u Ygrittine oči, ja..." Jon se nemoćno zagleda u svoje ruke. "Znao sam daje ona neprijatelj, ali u njoj nije bilo zla."

"Ništa više nego u drugoj dvojici."

"Tu se radilo o našim i njihovim životima", reče Jon. "Da su nas opazili, da su zatrubili u onaj rog..."

"Divljaci bi nas ulovili i ubili, istina."

"No, Kamena Zmija sada ima rog, a uzeli smo Ygrittin nož i sjekiru. Ona je iza nas, ide pješice, nenaoružana..."

"I vjerojatno nam nije prijetnja", složi se Qhorin. "Da sam je trebao mrtvu, bio bih je ostavio s Ebbenom, ili sam obavio posao."

"Zašto ste onda to zapovjedili meni?"

"Nisam zapovjedio. Rekao sam ti da učiniš ono što se mora učiniti, i ostavio te da sam odlučiš što treba učiniti." Qhorin ustane i vrati svoj dugi mač u njegove korice. "Kad želim nekog da se popne na goru, javim se Kamenj Zmiji. Ako mi ustreba probosti strelicom oko kakva neprijatelja na drugoj strani vjetrovita bojišta, pozovem Štitonošu Dalbridgea. Ebben može natjerati svakog čovjeka da oda svoje tajne. Ako želiš voditi ljude, moraš ih poznavati, Jone Snovv. Znam više o tebi nego što sam znao jutros."

"A da sam je ubio?" upita Jon.

"Bila bi mrtva, a ja bih te bolje poznao nego ranije. Ali dosta razgovora. Trebao bi spavati. Moramo prijeći milje i milje, i suočiti se s opasnostima. Trebat će ti snage."

Jon nije mislio da će mu san lako doći, ali znao je da Poluruki ima pravo. Pronašao je mjesto u zavjetrini, ispod nagiba stijene, i skinuo plašt kako bi ga upotrijebio kao gunj. "Duše", zovne. "Ovamo. K meni."

Uvijek je bolje spavao s velikim bijelim strahovukom uza se; bilo je utjehe u njegovu mirisu, i dobrodošle topline u onom kudravom svijetlom krznu. Ovaj put, međutim, Duh mu ne uputi ništa više od pogleda. Tada se okrene i tiho zaobiđe brdske konje, te u isti mah nestade. *Želi loviti*, pomisli Jon. Možda u ovom gorju ima kozoroga. Sjenoviti risovi moraju od nečega živjeti. "Samo ne pokušavaj napasti risa", promrmlja. Čak i za strahovuka to bi bilo opasno. Povukao je plašt preko sebe i opružio se ispod stijene.

Kad je sklopio oči, sanjao je strahovukove.

Bilo ih je pet gdje ih je trebalo biti šest, a bili su raštrkani, svaki odvojen od ostalih. Osjetio je duboku bol praznine, osjećaj nedovršenosti. Šuma je bila golema i hladna, a oni su bili tako maleni, tako izgubljeni. Njegova su braća bila ondje negdje, i njegova sestra, ali im je izgubio vonj. Sjeo je na stražnje noge, podigao glavu prema potamnijelu nebu, a njegov urlik odjekne

šumom - dug, usamljen, žalostan zvuk. Dok je zamirao, naćulio je uši, osluškujući odgovor, ali jedini je zvuk bio uzdah vjetrom nošena snijega.

Jone?

Zov je dopirao iza njega, mekši od šapata, ali i snažan. Može li povik biti nećujan? Okrenuo je glavu, tražeći svog brata, tračak vitkog sivog lika koji se kretao pod drvećem, ali ondje ne bijaše ničega, samo...

Usud-drvo.

Činilo se kao da niče iz čvrste stijene. Njegovo se blijedo korijenje izvijalo iz bezbrojnih rupa i pukotina tankih poput vlasi. Drvo bijaše vitko u odnosu na drugo usud-drveće koje je vidio, ne više od mladice, no raslo je dok ga je promatrao, a grane su mu se debljale dok je stremilo k nebu. Oprezan, obišao je glatko bijelo deblo sve dok nije dospio do lica. Crvene oči su ga gledale. Bijahu to divlje oči, no vesele što ga vide. Usud-drvo imalo je lice njegova brata. Je li njegov brat uvijek imao tri oka?

Ne uvijek, stigne nećujan povik. Ne prije vrane.

Onjušio je koru, nanjušio strahovuka, drvo i dječaka, ali iza toga bi- 1 jahu drugi mirisi; bogat smeđi vonj tople zemlje i tvrd sivi miris kamena i nešto drugo, nešto strašno. Smrt, znao je. Njušio je smrt. Ustuknuo je, nakostriješene dlake, i ogolio svoje oćnjake.

Ne boj se, sviđa mi se u mraku. Nitko te ne može vidjeti, ali ti možeš vidjeti njih. Ali najprije moraš otvoriti svoje oko. Vidiš? Ovako. I drvo se sagne dolje i dotakne ga.

I odjednom je ponovno bio u gorju, šapa duboko utonulih u snježni nanos dok je stajao na rubu velebne klisure. Pred njim se Piskutavi prolaz otvarao u zračnu prazninu, a dugačka se dolina u obliku slova "v" prostirala pred njim poput popluna, preplavljena svim bojama jesenjeg poslijepodneva.

Golem, blještav, modrobijeli zid zatvorio je jedan kraj doline, utisnuvši se između gorja kao da ga odgurava postrance, i na trenutak on pomisli da se u snu vratio u Crni zamak. Tada shvati da je promatrao rijeku leda koja se spuštala s visine od nekoliko tisuća stopa. Ispod one blještave hladne litice bijaše velebno jezero, čije su duboke kobaltne vode odražavale snijegom pokrivene vrhunce koji su ga okruživali. Bilo je ljudi u dolini, sada je vidio; mnogo ljudi, tisuće, golema vojska. Neki su kopali velike rupe u polusmrznutu tlu, dok su drugi vježbali za rat. Gledao je kako mnogobrojna masa jahača napada zaštitni zid, jašući na konjima ne većim od mrava. Zvuk njihove lažne bitke bio je poput šuštanja čelićnog lišća, koje je tihano dopirale s vjetrom. Njihov tabor nije imao nacrt; nije vidio nikakvih jaraka, nikakvih zašiljenih kolaca, nikakvih urednih redova konjskih konopa. Posvuda su gruba zemljana skloništa i šatori od životinjske kože nicali nasumično, poput kozica na licu zemlje. Opazio je neuredne hrpe sijena, nanjušio koze i ovce, konje i svinje, pse u velikom obilju. Vitice tamna dima uzdizale su se iz tisuća vatri s ognjišta. *Ovo nije vojska, a nije ni grad. Ovo je cijeli jedan narod okupljen na jednom mjestu.*

S one strane dugačkog jezera, jedan od bregova se pomakne. On ga promotri pažljivije i uvidje da ono uopće nije bila zemlja, već živa, kudrava, glomazna zvijer sa zmijom umjesto nosa i kljovama duljim od onih u najvećeg vepa koji uopće postoji. A stvorenje koje ju je jahalo, bilo je također golemo, predebelih nogu i bokova, nimalo ne podsjećajući na čovjeka.

Tada iznenadan zapuh hladnoće natjera njegovo krzno da se nakostriješi, a zrak zadrhti od zvuka krila. Dok je podizao oči prema ledeno-bijelim gorskim vrhuncima, sjena se obruši s neba. Rezak krik prepolovi zrak. On nazre modrosive vrške širom rastvorenih krila, kako zaklanjaju sunce...

"Duše!" vikne Jon, sjedajući. Mogao je osjetiti ćaporke, *bol*. "Duše, k meni!"

Ebben se pojavi, šćepa ga, pretrese. "Tiho! Zar hoćeš dovest' divljake na nas? Što je s tobom, dećko?"

"San", slabašno će Jon. "Bio sam Duh, bio sam na rubu gore gledajući odozgo na zaledenu rijeku, i nešto me napalo. Ptica... orao, mislim..."

Štitonoša Dalbridge se osmjehne. "U mojim snovima to je uvijek lijepa žena. Kad bih barem češće sanjao."

Qhorin priđe bliže k njemu. "Zaledena rijeka, kažeš?"

"Mlijekovoda istječe iz velikog jezera na dnu ledenjaka", ubaci Kamena Zmija.

"Bilo je ondje drvo s licem mog brata. Divljaci... bilo ih je na *tisuće*, više nego što sam mislio da ih ima. I bilo je orijaša koji su jahali na mamutima." Prema načinu na koji se svjetlo premjestilo, Jon prosudi da je spavao četiri ili pet sati. Glava gaje boljela, a i zatiljak, gdje su čapor-ci progorjeli kroz njega. *Ali to je bilo u snu.*

"Ispričaj mi sve čega se sjećaš, od prvog do posljednjeg detalja", reče Qhorin Poluruki.

Jon bijaše zbunjen. "Bio je to samo san."

"Vučji san", reče Poluruki. "Craster je rekao vrhovnom zapovjedniku da se divljaci okupljaju na izvoru Mlijekovode. Može bit' da si zbog toga to sanjao. H' može bit' da si vidio što nas čeka, nekoliko sati unaprijed. Ispričaj mi svoj san."

Pomalo se osjećao poput budale što o takvim stvarima govori Oborinu i ostalim izvidnicima, ali učinio je kako mu je zapovjedbano. Međutim, nitko mu se od Crne braće nije nasmijao. Kad je završio, čak se ni Štitonoša Dalbridge više nije smješkao.

"Mjenjač kože?" mrko će Ebben, gledajući Polurukog. *Misli li na orla?* upita se Jon. *Ili na mene?*

Mjenjači kože i varzi pripadali su pričama Stare Nane, ne svijetu u kojem je živio cijelog svog života. No ovdje, u ovoj neobičnoj goloj divljini od kamena i leda, u to nije bilo teško povjerovati.

"Dižu se ledeni vjetrovi. Mormont se toga bojao. I Benjen Stark je to osjetio. Mrtvaci hodaju, a drveće ponovno ima oči. Zašto bismo olako prešli preko vargova i orijaša?"

"Znači li to da su i moji snovi istiniti?" upita Štitonoša Dalbridge. "Neka knez Snow zadrži svoje mamute, ja hoću svoje žene."

"Kao čovjek i dječak služio sam u Straži, izviđao daleko kao i ostali", reče Ebben. "Vidio sam kosti orijaša, i čuo mnogo neobičnih priča, ali ne više od toga. Želim ih vidjet' vlastitim očima."

"Budi oprezan da oni ne vide tebe, Ebbene", reče Kamena Zmija.

Duh se nije pojavio kad su ponovno krenuli. Sjene su dotad već prekrile dno prolaza, a sunce je brzo tonulo prema nazubljenim vrhovima blizancima goleme planine koju su izvidnici nazvali Rašljovrh. *Ako je moj san bio istinit... I sama ga je pomisao plašila.* Je li orao ozlijedio Duha, ili ga srušio s klisure? A što je s usud-drvom s licem njegova brata, koje je vonjalo na smrt i tamu?

Posljednja zraka sunca iščezla je iza vrhunaca Rašljovrha. Sumrak ispuni Pištavi prolaz.

Činilo se da je odmah postalo hladnije. Nisu se više uspinjali. Dapače, tlo se počelo spuštati, iako još ne oštro. Bilo je pokriveno pukotinama i slomljenim kamenjem te odronjenim hrpama stijena. *Uskoro će pasti mrak, a još nema traga Duhu.* Ovo je razdiralo Jona, no nije se usuđivao dozvati strahovuka kao što je htio. Druga stvorenja možda također osluškuju.

"Ohorine", tiho zovne Štitonoša Dalbridge. "Onamo. Gledaj."

Orao je sjedio na hrptu stijene visoko iznad njih, ocrtan naspram potamnijela neba. *Vidali smo i druge orlove*, pomisli Jon. *To možda nije onaj kojega sam sanjao.*

Unatoč tome, Ebben ga htjede ustrijeliti, ali ga Štitonoša zaustavi. "Ptica je daleko izvan domašaja luka."

"Ne sviđa mi se što nas promatra."

Štitonoša slegne ramenima. "Ni meni, ali ti ga nećeš spriječiti. Samo potrošiti' dobru' strijelu."

Qhorin je sjedio na svom sedlu, proučavajući dugo orla, ne govoreći ništa. "Idemo dalje", napokon izusti. Izvidnici nastaviše silaziti.

Duše, Jon je želio viknuti, *gdje si?*

Upravo je kanio slijediti Oborina i ostale kad je opazio bljesak između dvije kamene gromade. *Komad starog snijega*, pomisli sve dok ga ne ugleda kako se komeša. Smješta se skočio s konja. Dok se spuštao na koljena, Duh podigne glavu. Vrat mu je vlažno blistao, ali nije ispustio zvuk kad je Jon skinuo rukavicu i dotaknuo ga. Čaporci su razderali krvavu putanju kroz krzno i meso, ali ptica mu nije uspjela slomiti vrat.

Ohorin Poluruki stajaše nad njim. "Je li loše?" Kao odgovor, Duh se s naporom podigne na noge.

"Strahovuk je snažan", reče izvidnik. "Ebbene, vode. Kamena Zmijo, tvoju vinsku mješinu. Drž' ga mirno, Jone."

Zajedno su oprali zgrušanu krv sa strahovukova krzna. Duh se opirao i razgolitio zube kad je Qhorin nadio vina u izderane crvene posjekotine koje mu je orao ostavio, ali je Jon ovio ruke oko njega i mrmljao umirujuće riječi, te se uskoro strahovuk utišao. U trenutku kad su isparali traku s Jonova plašta da omotaju rane, pao je potpun mrak. Samo je zvjezdana prašina razdvajala crnilo neba od crnila kamena. "Idemo li naprijed?" htio je znati Kamena Zmija.

Ohorin priđe svom brdskom konju. "Natrag, ne naprijed." "Natrag?" Ovo Jona uhvati nesprenog.

"Orlovi imaju oštrije oči od ljudi. Viđeni smo. Stoga sad moramo bježati." Poluruki omota dugačak crni šal oko lica i jednim se zamahom usigne u sedlo.

Ostali izvidnici razmijeniše pogled, ali nitko nije ni pomislio usprotiviti se. Jedan za drugim uzjahaše i okrenuše konje prema kući. "Duše, dođi", zovne, a strahovuk ga stane slijediti, poput bijele sjene koja se kretala kroz noć.

Cijelu noć su jahali, oprezno se uspinjući zavojitim prolazom i plohama napukla tla. Vjetar je jačao. Ponekad je bilo tako mračno da bi sjahali i nastavljali pješice, a svaki bi čovjek vodio svog brdskog konja. Jednom je Ebben predložio da bi im nekoliko baklji dobro poslužilo, ali Ohorin je rekao: "Bez vatri", i na tome je završilo. Prispjeli su do kamenog mosta na vrhu i ponovno se počeli spuštati. Negdje u tami sjenoviti ris kriknuo je od bijesa, a njegov je glas odjekivao liticama te se činilo da mu tucet drugih risova odgovara. Jednom je Jon pomislio kako vidi par žarkih očiju na grebenu iznad njih, krupnih poput žetvena mjeseca.

U mračnom satu prije zore zaustavili bi se da puste konje da se napiju te da ih nahrane rukovetom zobi i smotkom sijena. "Nismo daleko od mjesta gdje su divljaci umrli", reče Ohorin. "Odatle, jedan bi čovjek mogao zadržat' stotinu. Pravi čovjek." On pogleda Štitonošu Dalbridgea. Štitonoša pogne glavu. "Ostavite mi strijela koliko ih se možete odreći, braćo." On pomiluje svoj dugački luk. "I pobrinite se da moj konjić dobije jabuku kad stignete kući. Zaslužio ju je, sirota beštija."

On ostaje da umre, shvati Jon.

Ohorin stisne Dalbridgeovu podlakticu rukom u rukavici. "Ako orao doleti da te pogleda..." "... iznić' će mu nova pera."

Posljednje što je Jon vidio od Štitonoše Dalbridgea bila su njegova leđa, dok se verao uskim puteljkom prema visovima.

Kad je svanula zora, Jon podigne pogled prema vedrom nebu i ugleda točkicu koja se kretala plavetnilom. I Ebben ju je ugledao, i opso-vao, ali Ohorin mu je rekao da šuti. "Slušaj."

Jon je zadržao dah, i čuo. Daleko pod njima, zov lovačkog roga odjekivao je gorjem.

"A sada dolaze", reče Ohorin.

tyrion

Pod ga je za njegovu kušnju odjenao u raskošnu baršunastu tuniku od lannisterskog grimiza i donio mu lanac, znak njegova položaja. Tyrion ga ostavi na stoliću pokraj postelje. Njegovo se sestri nije svidjelo da je podsjećaju kako je bio Kraljev Namjesnik, a on nije želio još više pogoršati odnose između njih.

Varys ga presretne dok je prelazio dvorište. "Moj kneže", reče, malko bez daha. "Radije ovo smjesta pročitajte." Pruži pergament mekom bijelom rukom. "Izvješće sa sjevera."

"Dobre vijesti ili loše?" upita Tyrion. "Nije na meni da o tome sudim."

Tyrion razmota pergament. Morao je škiljiti da pročita riječi na svjetlu baklji iz dvorišta.

"Bogovi, smilujte se", reče tiho. "Obojica?"

"Bojim se da je tako, moj kneže. To je tako žalosno. Tako strahovito žalosno. A oni su tako mladi i nevini."

Tyrion se sjećao kako su strahovukovi tulili kad je mali Stark pao. *Tule li sada, pitam se?*

"Jeste li rekli još kome?" upita.

"Još ne, iako naravno moram."

On smota pismo. "Reći ću svojoj sestri." Htio je vidjeti kako će primiti vijesti. Jako ga je zanimalo kakav će biti izraz njezina lica.

Kraljica je izgledala posebno lijepo večeras. Nosila je duboko izrezanu haljinu od tamnozelena baršuna koji je isticao boju njezinih očiju. Njezina zlatna kosa padala joj je preko obnaženih ramena, a oko struka nosila je pleteni pojas optočen smaragdima. Tyrion je pričekao dok ga nisu posjeli i poslužili kaležom vina prije nego što joj je dao pismo. Nije izustio ni slova. Cersei nevino zatrepće očima prema njemu i uzme pergament iz njegove ruke.

"Nadam se da si zadovoljna", reče dok je ona čitala. "Vjerujem da si željela smrt malih Starkovih."

Cersei napravi kiselo lice. "Jaime ga je bacio s onog prozora, ne ja. Iz ljubavi, rekao je, kao da će me to zadovoljiti. Bilo je glupo to što je učinio i usto, opasno, ali kada se naš dragi brat uopće zaustavio da o nečemu pošteno razmisli?"

"Dječak vas je vidio", istakne Tyrion.

"Bio je dijete. Mogla sam ga zaplašiti da šuti." Zamišljeno pogleda pismo. "Zašto moramo trpjeti optužbe kad god neki Stark nabije nožni prst? Ovo je Greyjoyevo djelo, nisam imala ništa s tim."

"Nadajmo se da kneginja Catelvn vjeruje u to—" Oči joj se razrogače. "Ona ne bi—"

"—ubila Jaimea? Zašto ne? Što bi ti učinila da su Joffrey i Tommen umoreni?"

"Ja još uvijek držim Šansu!" izjavi kraljica.

"Mi još uvijek držimo Šansu", ispravi je on, "i bolje bi bilo da se dobro brinemo za nju. A sad gdje je ta večera koju si mi obećala, mila sestro?"

Cersei je postavila ukusnu trpezu. To se nije moglo zanijekati. Počeli su s pjenastom juhom od kestena, hrskavim vrućim kruhom i svježim povrćem začinjanim jabukama i orasima. Zatim su

stigli složenac od jegulja, šunka prelivena medom, mrkva na maslacu, bijeli grah i slanina, te pečeni labud punjen gljivama i kamenicama. Tvrion je bio neizmjereno uljudan; nudio je sestru najboljim komadima svakog jela, i pobrinuo se da pojede isto što i ona. Nije daje zaista mislio kako bi ga ona otrovala, ali nikad nije na odmet biti na oprezu.

Vijest o Starkovima ozlovoljila ju je, mogao je vidjeti. "Nismo primili nikakve novosti s Gorkog mosta?" upita gorljivo dok je nabadala komad jabuke na vršak bodeža i jela ga malim, nježnim zalogajima.

"Nikakve."

"Nikad nisam vjerovala Maloprstom. Za dovoljno novca prešao bi Stannis dok trepneš okom."

"Stannis Baratheon je odveć prokleta krepostan da kupuje ljude. Niti bi bio ugodan gospodar onakvima kao što je Petyr. Ovaj rat je skovao neka neobična prijateljstva, s tim se slažem, ali njih dvojicu? Ne."

Dok je rezao kriške šunke, ona reče: "Moramo kneginji Tandi zahvaliti na svinjetini."

"Dokaz njezine ljubavi?"

"Mito. Preklinje za dopuštenje da se vrati u svoj zamak. Tvoje dopuštenje kao i moje."

Pretpostavljam da se boji da ćeš je uhapsiti na cesti, kao kneza Gvlesa."

"Kani li pobjeći s nasljednikom prijestolja?" Tvrion posluži sestru kriškom šunke pa i on uzme jednu. "Radije bih da ostane. Ako se želi osjećati sigurnom, reci joj da dovede svoj garnizon iz Stokewortha. Sve ljude koje ima."

"Ako nam toliko trebaju ljudi, zašto si poslao odavde svoje divljake?" Izvjesna razdražljivost ušulja se u Cersein glas.

"Tako sam ih najbolje mogao iskoristiti", reče joj iskreno. "Oni su okrutni ratnici, ali ne i vojnici. U formalnoj bitki stega je važnija od hrabrosti. Oni su nam već učinili više dobra u kraljevskoj šumi nego što bi ikad učinili na gradskim zidinama."

Dok su posluživali labuda, kraljica ga stane ispitivati o uroti Rogatih. Doimala se više razjarenom nego uplašenom. "Zašto smo okuženi tolikim izdajama? Kakvu je povredu kuća Lannister ikad nanijela ovim jadnicima?"

"Nikakvu," reče Tvrion, "ali oni misle da su na pobjedničkoj strani... što ih čini budalama jednako kao izdajnicima."

"Jesi li siguran da si ih sve razotkrio?"

"Varys tvrdi da je tako." Labud bijaše premastan za njegov ukus.

Bora se pojavi na Cerseinu bijelom čelu, između onih lijepih očiju. "Polazeš previše vjere u tog eunuha."

"Vjerno mi služi."

"Ili želi da tako vjeruješ. Misliš da si jedini kojem šapuće svoje tajne? Daje nam svakom upravo onoliko da nas uvjeri kako bismo bili bespomoćni bez njega. Igrao je istu igru sa mnom, kad sam se udala za Ro-berta. Godinama sam bila uvjerena da nemam iskrenijeg prijatelja na dvoru, ali sada..." Proučavala je na trenutak njegovo lice. "Veli da kaniš odvojiti Psa od Joffrevja."

Prokleti Varys. "Clegane mi treba za važnije dužnosti." "Ništa nije važnije od kraljeva života."

"Kraljev život nije u opasnosti. Joffa će čuvati hrabri Ser Osmund, i Meryn Trant također." *Ne vrijede ni za što bolje.* "Treba mi Balon Swann i Pas da predvode juriše, kako bih se pobrinuo da Stannis ni malim prstom ne ugazi na našu obalu Crnovode."

"Jaime bi sam vodio juriše."

"Iz Rijekotoka? To bi bio strašan juriš."

"Joff je samo dječak."

"Dječak koji želi imati udjela u ovoj bitki, i napokon pokazuje malo razuma. Ne kanim ga staviti u srce vojevanja, ali mora ga se vidjeti. Ljudi se žešće tuku za kralja koji dijeli njihovu pogibelj nego za onoga koji se skriva iza majčinih sukanja."

"Njemu je *trinaest* godina, Tvrione."

"Sjećaš se Jaimea s trinaest? Ako želiš da dječak bude sin svog oca, dopusti mu da igra svoju ulogu. Joff nosi najbolji oklop koji zlato može kupiti, a imat će tucet zlatnih plašteva neprestano

oko sebe. Bude li se činilo da je grad u najmanjoj opasnosti da padne, uredit ću da ga smjesti otprate natrag u Crvenu tvrđavu."

Mislio je da će je to umiriti, ali nije vidio ni traga zadovoljstvu u onim zelenim očima. "*Hoće li grad pasti?*"

"Ne." *Ali ako padne, moli se da zadržimo Crvenu utvrdu dovoljno dugo da nam naš otac knez domaršira upomoć.*

"Lagao si mi i prije, Tvrione."

"Uvijek s dobrim razlogom, mila sestro. Želim prijateljstvo između nas jednako koliko i ti. Odlučio sam osloboditi kneza Gvlesa." Držao je Gylesa na sigurnom samo zbog ove geste.

"Možeš dobiti natrag i Ser Borosa Blounta."

Kraljičina usta se stisnu. "Ser Boros može trunuti u Rosbvju", reče ona, "ali Tommen—"

"—ostaje gdje jest. Sigurniji je pod zaštitom kneza Jaceh/na nego što bi ikad bio s knezom Gylesom."

Sluge raščistiše labuda, jedva načetog. Cersei mahne rukom zatraživši slatkiše. "Nadam se da voliš pitu od kupina."

"Volim sve vrste pita."

"O, to već odavno znam. Znaš li zašto je Varys tako opasan?"

"Igramo li se sada zagonetki? Ne."

"Nema udo."

"Nemaš ni ti." *A kako samo to mrziš, zar ne, Cersei?*

"Možda sam i ja opasna. Ti si, s druge strane, velika budala kao svaki drugi muškarac. Onaj crv među tvojim nogama obavlja pola tvog razmišljanja."

Tyrior polije mrvice s prstiju. Nije mu se sviđao sestrin osmijeh. "Da, a upravo sada moj crv misli da je možda vrijeme da se oprostim."

"Nije ti dobro, brate?" Ona se nagne naprijed, pruživši mu dobar pogled na vrh svojih grudi.

"Odjednom izgledaš pomalo uzrujano."

"Uzrujano?" Tyrior zirne prema vratima. Učinilo mu se da čuje nešto izvana. Počinjao je žaliti što je na večeru došao sam. "Nikad prije nisi pokazala mnogo zanimanja za moje udo."

"Nije tvoje udo ono što me zanima, već koliko i gdje ga guraš. Ne ovisim o eunuhu u svemu, kao ti. Imam svoje načine saznavanja stvari... posebno stvari koje ljudi ne žele da saznam."

"Što pokušavaš reći?"

"Tek ovo - *Imam tvoju malu kurvu.*"

Tyrior posegne za svojim vinskim kaležom, kupujući trenutak da sakupi misli. "Mislio sam da su muškarci više po tvom ukusu."

"Ti si tako zabavan mali momčić. Reci mi, jesi li se ovom već oženio?" Kad joj nije odgovorio ona se nasmije pa reče: "Ocu će tako laknuti."

Imao je osjećaj da mu je trbuh pun jegulja. Kako je pronašla Shae? Zar gaje Varys izdao? Ili mu je sve mjere opreza uništila njegova nestrpljivost one noći kad je odjahao ravno u vilu? "Zašto bi tebe bilo briga koga odabirem da mi grije postelju?"

"Lannister uvijek plaća svoje dugove", reče ona. "Spletkario si protiv mene od dana kad si došao u Kraljev grudobran. Prodao si Mvrcl-lu, oteo Tommena, a sada smišljaš urotu da ubiješ Joffa. Želiš ga mrtvog kako bi mogao vladati preko Tommena."

Pa, ne mogu reći da zamisao nije primamljiva. "To je ludost, Cersei. Stannis će biti ovdje za nekoliko dana. Trebaš me..."

"Zbog čega? Tvoje velike smjelosti u bitki?"

"Bronnovi plaćenici nikad se neće boriti bez mene", lagao je.

"O, mislim da hoće. Tvoje zlato oni ljube, ne tvoju vražju dosjetljivost. No, ne boj se, neće se boriti bez tebe. Neću reći da nisam s vremena na vrijeme pomišljala da ti prerežem vrat, ali Jaime mi nikad ne bi oprostio kad bih to učinila."

"A kurva?" Nije ju htio nazvati po imenu. *Ako je mogu uvjeriti da mi Shae ništa ne znači, možda...*

"Prema njoj će se postupati prilično blago, dokle god nikakvo zlo ne zadesi moje sinove. Međutim, ako Joffrevja umore, ili ako Tommen padne u ruke naših neprijatelja, tvoja mala pička umrijet će bolnije nego što uopće možeš zamisliti."

Ona zaista vjeruje da kanim ubiti vlastita nećaka. "Dječaci su na sigurnom", obeća joj umorno.

"Bogovi smilujte se, Cersei, oni su moja krv! Za kakvog me to čovjeka držiš?"

"Malog i izopačenog."

Tyrion se zapilji u talog na dnu svog vinskog kaleža. *Što bi Jaime učinio na mom mjestu?* Ubio kuju, najvjerojatnije, i kasnije brnuo o posljedicama. Ali Tyrion nije imao zlatan mač, niti vještinu da vitla njime. Ljubio je bratov lakomisleni gnjev, ali njihov je otac bio taj kojeg je morao pokušati oponašati. *Kamen, moram biti kamen, moram biti Bacačeva hrid, čvrst i postojan. Ako propadnem na ispitu, mogu slobodno potražiti najbližu izložbu nakaza.* "Koliko ja znam, mogla si je već ubiti", reče on.

"Želiš je vidjeti? Mislila sam da bi mogao." Cersei prijeđe odaju i širom rastvori teška hrastova vrata. "Uvedite kurvu mog brata."

Ser Osmundova braća Osney i Osfrvd bili su grašci iste mahune, visoki muškarci kukastih nosova, tamne kose i okrutnih osmijeha. Visjela je između njih, očiju raširenih i bijelih na njezinu tamnu licu. Krv joj je curila iz slomljene usnice, a mogao je vidjeti modrice kroz rasparanu odjeću. Ruke joj bijahu svezane uzetom, a začepili su joj usta te nije mogla govoriti.

"Rekla si da je neće ozlijediti."

"Odupirala se." Za razliku od svoje braće, Osney Kotlocrn bijaše glatko izbrijan, te su se ogrebotine jasno vidjele na njegovim golim obrazima. "Ima kandže kao sjenoviti ris, ova—"

"Modrice zarašćuju", reče Cersei glasom punim dosade. "Kurva će živjeti - dokle god Joffrev živi."

Tyrion joj se htio nasmijati. Bilo bi tako slatko, tako jako slatko, ali odalo bi igru. *Izgubila si, Cersei, a Kotlocrni su još veće budale nego stoje Bronn tvrdio.* Sve što je trebao učiniti, bilo je izustiti riječi.

Umjesto toga pogledao je djevojčino lice i kazao: "Kuneš se da ćeš je osloboditi nakon bitke?"

"Ako ti oslobodiš Tommena, da."

On se podigne na noge. "Drži je onda, ali drži je na sigurnom. Ako ove životinje misle da je mogu zlorabiti... pa, mila sestro, dopusti da ukazem na to da se vaga nagiba na obje strane." Njegov je glas bio miran, bezizražajan, nehajan; posegnuo je za očevim glasom, i pronašao ga. "Sto god da se dogodi njoj, dogodit će se i Tommenu, a to uključuje batine i silovanja." *Ako me smatra takvim čudovištem, odigrat ću ulogu za nju.*

Cersei ovo nije očekivala. "Ne bi se usudio."

Tyrion se primora na osmijeh, polagan i hladan. Njegovo zeleno i crno oko nasmiju joj se.

"Usudio? Učinio bih to sam."

Ruka njegove sestre poleti prema njegovu licu, ali on je uhvati za zapešće i savije natrag sve dok nije kriknula. Osfrvd joj poleti upomoć. "Još jedan korak i slomit ću joj ruku", upozori ga patuljak. Čovjek se zaustavi. "Sjećaš se kad sam kazao da me više nikad nećeš udariti, Cersei?" Gurne je na pod i ponovno se okrene Kotlocrnima. "Odvežite je i odstranite joj maramu s usta." Uže bijaše tako čvrsto da joj je prekinulo dotok krvi u šake. Viknula je od boli kad se kolanje povratilo. Tyrion joj nježno promasira prste sve dok ih ponovno nije osjećala. "Mila," reče, "moraš biti hrabra. Žao mi je što su te povrijedili."

"Znala sam da ćete me osloboditi, moj gospodaru."

"Hoću", obeća on, a Alayaya se sagne i poljubi ga u čelo. Njezine slomljene usnice ostaviše krvavu mrlju na njegovu čelu. *Krvavi poljubac više je nego što zaslužujem*, pomisli Tyrion. *Nikad joj ne bi naudili da nije mene.*

Njezina ga je krv još obilježavala kad je spustio pogled na kraljicu. "Nikad mi se nisi sviđala, Cersei, ali si mi sestra, pa ti nikad nisam našao. Sada si prešla granicu. Naudit ću ti za ovo. Još ne znam kako, ali daj mi vremena. Doći će dan kada ćeš se osjećati sigurnom i sretnom, a tvoja će se radost odjednom pretvoriti u pepeo u tvojim ustima, i tada ćeš znati da ti je dug plaćen."

U ratu, njegov mu je otac jednom rekao, bitka je gotova u trenutku kad se jedna vojska razbije i pobjegne. Bez obzira na to što su vojnici bili brojni kao časak prije, još naoružani i oklopljeni, kad jednom pobjegnu pred vama neće se više okrenuti da se bore. Tako je bilo s Cersei. "Odlazi!" bio je sav odgovor koji je mogla složiti. "Gubi mi se s očiju!"

Tvrion se nakloni. "Laku noć, onda. I ugodni snovi."

Vratio se u Namjesnikovu kulu s tisućama oklopljenih nogu koje su stupale kroz njegovu lubanju. *Trebao sam ovo predvidjeti prvi put kad sam kliznuo kroz poleđinu Chatayina ormara.* Možda nije želio vidjeti. Noge su ga jako boljale kad je prešao uspon. Poslao je Poda po vrč vina i uvukao se u svoju ložnicu.

Shae je sjedila prekrivenih nogu na postelji s baldahinom, naga, s teškim zlatnim lancem ovijenim oko nabreklih njezinih grudi: lanac spojenih zlatnih ruku od kojih je svaka stiskala onu drugu.

Tvrion je nije očekivao. "Što radiš ovdje?"

Smijući se, ona pomiluje lanac. "Željela sam neke ruke na svojim sisicama... ali ove zlatne su hladne."

Na trenutak nije znao što bi rekao. Kako joj je mogao kazati da je druga žena primila batine namijenjene njoj, te da će možda i umrijeti umjesto nje ako kakva nezgoda u bitki zapadne Joffrevja? Obrisao je Alayayinu krv sa svog čela zglobovima šake. "Kneginja Lollvs—"

"Spava. Spavati je jedino što želi činiti, velika krava. Spava i jede. Ponekad zaspi dok jede. Hrana padne pod gunjeve, a ona se valja u njoj, i ja je moram čistiti." Ona načini gadljivo lice. "A samo su je *jebali*."

"Njezina majka veli da je bolesna." "Ima dijete u utrobi, to je sve."

Tvrion se ogleda po odaji. Činila se onakvom kakvom ju je ostavio. "Kako si ušla? Pokaži mi skrivena vrata."

Ona slegne ramenima. "Knez Varys me natjerao da navučem kukuljicu. Nisam mogla vidjeti, osim... bilo je jedno mjesto. Uspjela sam potajno zaviriti u pod kroz dno kukuljice. Bilo je sve u pločicama, znate, onakvim koje čine sliku."

"Mozaik?"

Shae kimne. "Bile su obojene crveno i crno. Mislim daje slika predstavljala zmaja. Inače, sve je bilo mračno. Spustili smo se ljestvama i hodali dugim hodnicima, sve dok mi se u potpunosti nije zavrtjelo. Jednom smo zastali da on može otključati željezne dveri. Okrznula sam ih dok smo prolazili kroz njih. Zmaj je bio iza dveri. Onda smo se uspeli još jednim ljestvama, s tunelom na vrhu. Morala sam se sagnuti, a mislim da je knez Varys puzao."

Tyrion obide ložnicu. Jedan od zidnih svijećnjaka činio se labavim. Popeo se na prste i pokušao ga okrenuti. Vrtio se polako, stružući o kameni zid. Kad je bio naopako, iz njega ispadne okrajak svijeće. Rogoz razasut po podu nije pokazivao neku posebnu pometnju. "Želi li moj gosp'ar leći sa mnom?" upita Shae.

"Za trenutak." Tvrion rastvori svoj ormar, odgurne odjeću na stranu, pritisne stražnju ploču. Što je vrijedilo za javnu kuću moglo je vrijediti i za zamak... ali ne, drvo je bilo čvrsto, postojano.

Kamen pokraj prozorske daske privuče mu pogled, ali njegovo povlačenje i podbadaње bilo je uzaludno. Vratio se k postelji razočaran i razljućen.

Shae mu razveže vezice i ovije ruke oko vrata. "Ramena su vam tvrda kao kamen", promrmlja ona. "Požurite, želim-vas osjetiti u sebi." No kad su mu se njezine noge ispreplele oko struka, njegova ga muškost napusti. Kad je osjetila da se smekšao, Shae klizne pod plahte i uzme ga u usta, ali čak ga ni to nije moglo uzbuditi.

Nakon nekoliko časaka on je zaustavi. "Što nije u redu?" upita ona. Sva slatka nevinost svijeta bila je ispisana u crtama njezina mladog lica.

Nevinost? Budalo, ona je kurva, Cersei je imala pravo, razmišljaš svojim udom, budalo, budalo.

"Samo pođi spavati, mila", ponuka je on, milujući joj kosu. No dugo nakon što je Shae prihvatila njegov savjet, Tvrion je ležao budan, prstiju sklopljenih oko jedne malene dojke dok je osluškivao njezino disanje.

catelyn

Velika dvorana Rijekotoka bila je samotno mjesto za dvije žene koje su sjedile za večerom.

Duboke sjene prekrivale su zidove. Jedna od baklji se utrnula, pa su gorjele samo tri. Catelvn je samo zurila u svoj vinski pehar. Berba je imala tanak i kiseo okus na njezinu jeziku. Brien-ne joj se sjedila nasuprot. Između njih, očev visoki stolac bijaše prazan kao i ostatak dvorane. Čak su i sluge otišle. Dopustila im je da se pridruže slavlju.

Zidovi utvrde bijahu debeli, no, unatoč tome, mogle su čuti prigu-šene zvukove bančenja u dvorištu. Ser Desmond je iznio dvadeset bačvi iz podruma, a puk je slavio Edmureov skorašnji dolazak i Robbovo osvajanje Grebena podižući rogove piva boje smeđeg oraha.

Ne mogu ih kriviti, pomisli Catelvn. Oni ne znaju. A i da znaju, zašto bi marili? Nikad nisu poznavali moje sinove. Nikad nisu gledali Brana kako se penje sa srcem u grlu, s ponosom i užasom tako izmiješanim da su se činili jednim te istim, nikad ga nisu čuli kako se smije, nikad se nisu osmjehnuli gledajući s kojom žestinom Rickon pokušava biti poput svoje starije braće. Piljila je u večeru postavljenu pred nju: pastrvu umotanu u slaninu, salatu od svježerepe, crvenog komorača i slatke trave, grašak, luk i vrući kruh. Brienne je jela promišljeno, kao da je večera bila još jedan zadatak koji je morala izvršiti. *Postajem ogorčena žena, pomisli Catelvn. Ne nalazim radosti ni u medovini ni u mesu, a pjesma i smijeh postali su mi sumnjivi neznanci. Stvorenje sam tuge, pepela i gorkih čežnji. Gdje je nekoć u meni bilo srce, sada je tek prazno mjesto.*

Zvuk žvakanja druge žene postade joj neizdrživ. "Brienne, nisam prikladno društvo. Pridruži se slavlju, ako hoćeš. Popij rog piva i zapleši uz zvuke Rymundove harfe."

"Nisam stvorena za bančenje, moja gospo." Njezine krupne ruke prelome okrajak crnog kruha.

Brienne se zabulji u komade kao daje zaboravila što su bili. "Ako vi zapovijedate, ja..."

Catelvn je mogla osjetiti njezinu nelagodu. "Samo sam mislila da ćeš možda više uživati u veselijem društvu od moga."

"Posve sam zadovoljna." Djevojka umoči kruh u malo masti od slanine u kojoj se pastrva pržila.

"Jutros je stigla još jedna ptica." Catelvn nije znala zastoje to rekla. "Meštar me smjesta probudio.

To je bila njegova dužnost, ali nije bilo ljubazno. Nimalo ljubazno." Nije kanila reći Brienne.

Nitko nije znao osim nje i meštra Vymana, a kanila je to zadržati za sebe sve dok... sve dok...

Sve dok što? Glupa ženo, hoće li čuvanje tajne u tvom srcu učiniti je iole manje istinitom? Ako nikad ne kažeš, ako nikad ne budeš govorila o njoj, hoće li postati samo san, manje od sna, noćna mora koje se tek napola sjećaš? O, kad bi bogovi bili tako dobri.

"Jesu li vijesti iz Kraljeva grudobrana?" upita Brienne.

"Da barem jesu. Pitica je došla iz zamka Cerwyn, od Ser Rodrika, mog kaštelana." *Crna krila, crni glasi.* "Okupio je svu silu koju je mogao i maršira na Oštrozimlje, da povрати zamak." Kako je nevažno sve to sada zvučalo. "Ali rekao je... napisao je... kazao mi je, on..."

"Moja gospo, što je? Neke vijesti o vašim sinovima?"

Bilo je to tako jednostavno pitanje, samo da je bar i odgovor mogao biti tako jednostavan. Kad je Catelvn pokušala prozboriti, riječi joj zastanu u grlu. "Nemam više drugih sinova osim Robba." Uspjela je protisnuti te strahotne riječi bez jecaja i zbog toga je bila sretna.

Brienne je pogleda s užasom. "Moja gospo?"

"Bran i Rickon pokušali su pobjeći, ali su ih uhvatili u vodenici na Žir-vodi. Theon Greyjoy je postavio njihove glave na zidine Oštrozim-Ija, Theon Greyjoy, koji je jeo za mojim stolom otkad je bio desetogodišnji dječak." *Rekla sam to, bogovi, oprostite mi. Rekla sam to i obistinila to.*

Briennino lice bilo je vodenasta mrlja. Nagnula se preko stola, ali prsti joj zastanu pred Catelvninim, kao da bi dodir mogao biti nepoželjan. "Ja... ne postoje riječi, moja gospo. Moja dobra gospo. Vaši sinovi, oni... oni su sada s bogovima."

"Jesu li?" oštro će Catelyn. "Kakav bi bog dopustio da se ovo dogodi? Rickon je bio tek djetesce. Kako je mogao zaslužiti takvu smrt? A Bran... kad sam ostavila sjever, nije niti bio otvorio oči poslije svog pada. Morala sam otići prije nego što se probudio. Sada mu se čak i ne mogu vratiti, niti ga čuti kako se ponovno smije." Pokazala je Brienne svoje dlanove, svoje prste. "Ovi ožiljci... poslali su čovjeka da prereze Branov vrat dok je spavao. Bio bi umro tada, a i ja s njim, ali je Branov strahovuk rastrgao čovjeku grlo." Ovo je časak natjera da se zamisli. "Pretpostavljam da je Theon ubio i strahovukove. Morao je, inače... Bila sam sigurna da će dječaci biti na sigurnom dokle god su strahovukovi s njima. Kao Robb s njegovim Sivim Vjetrom. Ali moje kćeri sada više nemaju strahovukova."

Nagla promjena teme ostavi Brienne smetenu. "Vaše kćeri..."

"Šansa je već bila gosa s tri godine, uvijek tako uljudna i željna udovoljiti. Ništa nije toliko ljubila kao priče o viteškom junaštvu. Ljudi su običavali govoriti da izgleda kao ja, ali da će izrasti u ženu daleko ljepšu nego što sam ja ikad bila. To se moglo vidjeti. Često bih otjerala njezinu sluškinju kako bih joj sama mogla češljati kosu. Imala je kestenjas-tu kosu, svjetliju od moje, i tako gustu i meku... crvenilo u njoj znalo bi uhvatiti svjetlost baklji i blistati poput bakra.

A Arya, pa... Nedovi gosti često su je znali zamijeniti za stajskog dječaka kad bi ujahali u dvorište nenajavljeni. Arya je bila kušnja, to se mora reći. Napola dječak napola vučić. Zabрани joj štogod i to bi postalo jedinom željom njezina srca. Imala je Nedovo duguljasto lice, i smeđu kosu koja je uvijek izgledala kao da se ptica u njoj gnijezdila. Očajavala sam kako nikad od nje neću načiniti plemenitu gospu. Skupljala je kraste kao što su druge djevojčice skupljale lutke, i govorila bi sve što bi joj palo na um. Bojim se da je i ona mrtva." Kad je to izustila, učini joj se da joj orijaška ruka steže grudi. "Želim da svi umru, Brienne. Najprije Theon Greyjoy, potom Jaime Lannister i Cersei i Vražićak, svi, svi. Ali moje djevojčice... moje djevojčice će..."

"Kraljica... ona ima vlastitu kćer", nezgrapno će Brienne. "I sinove također, vršnjake vašima. Kad dozna, možda će... možda će se smilovati.

"Vratiti mi kćerke neozlijeđene?" Catelvn se žalosno osmijehne. "U tebi ima slatke nevinosti, dijete. Željela bih... ali ne. Robb će osvetiti svoju braću. Led može ubijati jednako kao vatra. Led je bio Nedov veliki mač. Valyrijski čelik, obilježen naborima tisuća savijanja, tako oštar da sam ga se bojala dotaknuti. Robbova oštrica je tupa poput toljage u usporedbi s Ledom. Neće mu biti lako odsjeći Theonovu glavu, bojim se. Starkovi ne koriste krvnike. Ned je uvijek govorio da bi čovjek koji proglašava osudu, trebao i zamahnuti oštricom, iako nikad nije nalazio radosti u toj dužnosti. *Alija* bih, o da." Zurila je u svoje ranjene Šake, širila ih i sklapala, a potom polako podigla oči. "Poslala sam mu vino."

"Vino?" Brienne bijaše izgubljena. "Robbu? Ili... Theonu Greyjoyu?"

"Kraljosjeku." Manevar joj je dobro poslužio s Cleosom Frevem. *Nadam se da si žedan, Jaime. Nadam se da ti je grlo suho i stisnuto.* "Željela bih da podeš sa mnom."

"Vaša sam da mi zapovijedate, moja gospo."

"Dobro." Catelvn naglo ustane. "Ostani, dovrši svoj objed u miru. Poslat ću po tebe kasnije. U ponoć."

"Tako kasno, moja gospo?"

"Tamnice nemaju prozore. Jedan sat je više-manje poput drugog ondje dolje, a za mene, svi sati su ponoć." Njezini koraci zvonili su šuplje kad je Catelvn ostavila dvoranu. Dok se penjala u dnevnu odaju kneza Hostera, mogla je izvana čuti gomilu, kako viče, "Tully!" i "Zdravica! Zdravica za hrabrog mladog kneza!" *Moj otac još nije mrtav*, željela im je viknuti odozgo. *Moji sinovi su mrtvi, ali moj otac živi, prokleti da ste svi, i još uvijek je vaš knez.*

Knez Hoster je bio u duboku snu. "Popio je kalež sanjiva vina ne tako davno, moja gospo", reče meštar Vyman. "Protiv boli. Neće znati da ste ovdje."

"Nije važno", reče Catelyn. *Više je mrtav nego živ, a ipak više živ od mojih sirotih milih sinova.*

"Moja gospo, mogu li štogod učiniti za vas? Uspavljajući napitak, možda?"

"Hvala vam, meštre, ali ne. Neću odspavati svoju bol. Bran i Rickon od mene zaslužuju bolje.

Idite i pridružite se slavlju. Sjedit ću uz oca neko vrijeme."

"Kako želite, moja gospo." Vyman se nakloni i ostavi je.

Knez Hoster je ležao na leđima, otvorenih usta, daha nalik na tihe piskutave uzdahe. Jedna ruka visjela je preko ruba madraca, blijeda krhka bezmesna stvar, ali topla kad ju je dodirnula. Provukla je prste kroz njegove i sklopila ih. *Bez obzira na to koliko ga čvrsto držim, ne mogu ga zadržati ovdje*, pomisli tužno. *Pusti ga.* No činilo se da se njezini prsti odbijaju ispružiti.

"Nemam nikog s kim bih govorila, oče", obrati mu se ona. "Molim se, ali bogovi mi ne odvrćaju." Lagano je poljubila njegovu ruku. Koža je bila topla, modre vene granale se poput rijeka ispod njegove blijede providne kože. Vani su pretjecale veće rijeke, Crvene rašlje i Pjen-kamen, i protjecat će onuda zauvijek, ali ne i rijeke u očevoj ruci. Te će se struje prebrzo umiriti. "Sinoć sam sanjala ono vrijeme kad smo se Lysa i ja izgubile jašući iz Morske stražarnice. Sjećate se? Podigla se ona strašna magla i zaostale smo iza ostatka pratnje. Sve je bilo sivo, i nismo mogle vidjeti dalje od stope ispred nosa mog konja. Izgubile smo cestu.

Grane drveća bile su nalik na duge mršave ruke koje su se pružale da nas šćepaju dok smo prolazile pokraj njih. Lysa je počela plakati, a kad sam ja poviknula, činilo se da je magla progutala zvuk. Ali Petyr kao da je znao gdje se nalazimo, i odjahao je natrag i pronašao nas... Ali sad me nema tko pronaći, zar ne? Ovaj put moram sama pronaći put, a teško je, tako teško.

Neprestano mi na pamet padaju starkovske riječi. Zima je došla, oče. Za mene. Za mene.

Robb se sada mora boriti i s Greyjoyima i s Lannisterima, a zbog čega? Zbog zlatnog klobuka i željeznog stolca? Sigurno je zemlja već dovoljno krvarila. Želim da mi se vrate moje djevojčice, želim da Robb odloži mač i izabere neku neuglednu kćer Walde-ra Freya da ga usreći i podari mu sinove. Želim da mi se Bran i Rickon vrate, želim..." Catelyn spusti glavu. *"Želim"*, izusti još jednom, a tada njezine riječi iščeznu.

Nakon nekog vremena svijeća se iscijedi i utrne. Mjesečina je ukoso prolazila kroz letvice na prozorskim kapcima, slažući blijede srebrne pruge po očevu licu. Mogla je čuti mek šapat njegova tegobnog disanja, beskrajn žubor voda, tihe akorde neke ljubavne pjesme koji su dopirali iz dvorišta, tako žalobni i umilni. *"Ljubio sam djevu crvenu poput jeseni"*, pjevao je Rymund, *"sa sutoom u njezinoj kosi."*

Catelvn nije ni primijetila kad je pjevanje završilo. Satovi su prolazili, no činilo se da je u tren oka Brienne bila pred vratima. "Moja gospo," najavi meko. "Ponoć je došla."

Ponoć je došla, oče, pomisli ona, i *moram obaviti svoju dužnost*. Pustila mu je ruku.

Tamničar bijaše samozatajan malen čovjek sa slomljenim žilicama na nosu. Pronašle su ga pognuta nad kositrenim vrčem za pivo i ostacima golublje pite, prilično pijana. Zaškiljio je u njih sumnjičavo. "Molim za oprostjenje, moja gospojo, al' knez Edmure veli da nitko ne smije vidjet Kraljosjeka bez isprave, zapečaćene njegovim pečatom."

"Knez Edmure? Je li moj otac umro, a da mi nitko nije rekao?" Tamničar obliže usnice. "Ne, moja gospojo, nije kol'ko ja znam."

"Otvorit ćeš ćeliju, ili poći sa mnom u dnevnu odaju kneza Hostera i reći mu zašto si smatrao prikladnim da mi se suprotstaviš."

Njegove se oči spuste. "Kako moja gospoja zapovijeda." Ključevi bijahu privezani lancem za kožni pojas ukrašen čavlicima koji mu je opa-savao struk. Mrmljao je ispod glasa dok je prebirao po njima, sve dok nije pronašao onaj koji je pristajao vratima ćelije Kraljosjeka.

"Vrati se svom pivu i ostavi nas", zapovjedi ona. Uljanica je visjela s kuke na niskom svodu. Catelvn je skine i pojača plamen. "Brienne, pobrini se da me ne ometaju."

Kimnuvši, Brienne zauzme mjesto pred samom ćelijom, položivši ruku na balčak svog mača. "Moja gospa će me pozvati ako me bude trebala."

Catelvn odgurne ramenom teška drveno-željezna vrata i zakorači u gnusnu tamu. Ćelija je bila gnojnica Rijekotoka, i vonjala u skladu s tim. Stara slama pucketala je pod nogama. Zidovi bijahu posuti mrljama salitre. Kroz kamen, mogla je čuti tih žubor Pjenkamen. Svjetlost svjetiljke otkrila je kabao prepun izmeta u jednom uglu i zgrbljeni lik u drugom. Vrš vina stajao je pokraj vrata netaknut. *Toliko o tom manevru. Predmnijevam da bih trebala biti zahvalna što ga tamničar nije popio.*

Jaime podigne ruke da sakrije lice, zveckajući lancima oko zapešća. "Kneginjo Stark", reče, glasom promuklim od šutnje. "Bojim se kako nisam u stanju da vas primim."

"Pogledajte me, ser."

"Od svjetla me bole oči. Trenutak, ako dopuštate." Jaimeu Lannisteru nisu dali britvu od noći kad je zarobljen u Saputavoj šumi, te je kud-rava brada pokrivala njegovo lice, nekoć tako nalik na kraljičino. Zlatni su mu brkovi blistali na svjetlosti svjetiljke, pa je nalikovao na kakvu golemu žutu zvijer, veličanstvenu čak i u lancima. Neoprana kosa padala mu je do ramena u konopcima i uzlovima, odjeća je trunula na njegovu tijelu, lice mu bilo blijedo i propalo... ali unatoč tome, snaga i ljepota čovjeka još bijahu očiti.

"Vidim da niste imali teka za vino koje sam vam poslala." "Takva nenadana velikodušnost činila se ponešto sumnjivom."

"Mogu imati vašu glavu kad god poželim. Zašto bih vas željela otrovati?"

"Smrt trovanjem čini se prirodnom. Teže je tvrditi da mi je glava jednostavno otpala."

Zaškiljio je uvis s poda, dok su se njegove mačje zelene oči polako privikavale na svjetlo.

"Pozvao bih vas da sjednete, ali vaš brat je zanemario opskrbiti moju ćeliju stolicom."

"Mogu stajati prilično dobro."

"Možete li? Izgledate užasno, moram reći. Iako je to možda samo zbog ovog svjetla." Bio je sputan u zapešću i gležnju, svaka je lisičina bila privezana za drugu, pa nije mogao udobno ni stajati ni ležati. Lanci na gležnjevima bijahu pribijeni o zid. "Jesu li moje narukvice dovoljno teške za vas, ili ste došli pridodati im još koju? Ljupko ću zveckati njima ako želite."

"Sami ste krivi za ovo", podsjeti ga ona. "Udijelili smo vam udobnost ćelije u kuli koja dolikuje vašem rodu i staležu. Uzvratili ste nam pokušajem bijega."

"Ćelija je ćelija. Usporedi li se s nekima ispod Bacačeve hridi, ova nalikuje suncem obasjanom vrtu. Jednog dana možda ću imati priliku, pa vam ih pokazati."

Ako je zastrašen, dobro to skriva, pomisli Catelvn. "Čovjek u lancima od glave do pete trebao bi imati uljudniji jezik u ustima, ser. Nisam došla ovamo da mi se prijeti."

"Ne? Onda ste se sigurno željeli mnome zadovoljiti? Vele da udovicama znaju dodijati njihove prazne postelje. Mi od Kraljevske garde zakleli smo se da se nikad nećemo oženiti, ali pretpostavljam da bih vas ipak mogao uslužiti ako je to ono što vam treba. Nalijte nam malo onog vina i svucite tu svoju haljinu pa ćemo vidjeti jesam li za to sposoban."

Catelvn se zapilji u njega s gađenjem. *Je li ikad postojao čovjek tako lijep i tako opak kao ovaj?* "Da ste ovo izustili pred mojim sinom, on bi vas ubio zbog toga."

"Samo dok bih nosio ove." Jaime Lannister zvekne lancima na nju. "Oboje znamo da mi se dječak boji suprotstaviti u dvoboju."

"Moj je sin možda mlad, ali ako ga smatrate budalom, grdno se varate. ... a čini mi se da niste tako brzo izgovarali izazove ni kad ste imali vojsku za leđima."

"Jesu li se i drevni kraljevi Zime skrivali za majčinim suknjama?"

"Ovo me počinje zamarati, ser. Postoje stvari koje moram znati."

"Zašto bih vam išta rekao?"

"Da spasite svoj život."

"Mislite da se bojim smrti?" Činilo se da ga ovo zabavlja.

"Trebali biste. Vaši zločini priskrbit će vam mjesto mučeništva u najdubljem od sedam pakala, ako su bogovi pravedni."

"Koji bi to bogovi bili, kneginjo Catelvn? Drveće kojima se molio vaš muž? Kako su mu oni služili kad mu je moja sestra odrubila glavu?" Jaime se tiho nasmije. "Ako bogovi postoje, zašto je svijet tako pun patnje i nepravde?"

"Zbog ljudi poput vas."

"Ne postoje ljudi poput mene. Postojim samo ja."

U njemu nema ničeg osim bahatosti i ponosa, i isprazne hrabrosti luđaka. Trošim svoj dah s njime. Ako je ikad postojala iskra časti u njemu, odavno je mrtva. "Ako odbijate govoriti sa mnom, neka bude tako. Popijte vino ili se pomokrite u njega, ser, nije me briga."

Njezina ruka bila je na ručki vrata kadli on reče: "Kneginjo Stark." Ona se okrene, pričekala.

"Svaka stvar bi zahrđala na ovoj vlazi", nastavi Jaime. "Čak i muškarčeva uljudnost. Ostanite, i dobit ćete svoje odgovore... za cijenu."

On nema stida. "Zarobljenici ne zadaju cijene."

"O, otkrit ćete da sam prilično skroman. Vaš tamničar mi ne kazuje ništa osim podlih laži, a čak ni njih ne uspijeva izgovoriti kako treba. Jednog dana veli da su Cersei oderali kožu, drugi dan mome ocu. Odgovorite na moja pitanja i ja ću odgovoriti na vaša."

"Iskreno?"

"O, *istinu* želite? Budite oprezni, moja gospo. Tvrion veli da ljudi često tvrde kako gladuju za istinom, ali im se rijetko sviđa njezin okus kad im se ona posluži."

"Dovoljno sam jaka da počujem sve što želite reći."

"Kako izvolijevate, onda. Ali najprije, ako biste bili tako ljubazni... vino. Grlo mi je suho."

Catelvn objesi svjetiljku o vrata i primakne kalež i vrč bliže. Jaime je promućkao vino u ustima prije nego što ga je progutao. "Kiselo i ljigavo," reče, "ali proći će." Nasloni se leđima o zid, privuče koljena uz grudi i zapilji se u nju. "Vaše prvo pitanje, kneginjo Catelvn?"

Ne znajući koliko će se dugo ova igra nastaviti, Catelvn nije gubila vrijeme. "Jeste li vi Joffrevjev otac?"

"Nikad ne biste pitali da ne znate odgovor." "Želim ga čuti iz vaših usta."

On slegne ramenima. "Joffrev je moj. Kao i ostatak Cerseina legla, predmnijevam."

"Priznajete da ste ljubavnik svoje sestre?"

"Oduvijek sam ljubio svoju sestru, a vi mi dugujete dva odgovora. Živi li još čitav moj rod?"

"Rečeno mi je da je Ser Stafford Lannister umro kod Volovkriža."

Jaime ne bijaše dirnut. "Stric Blento, zvala gaje moja sestra. Cersei i Tyrion su ti koji me brinu. Kao i moj knez otac."

"Živi su, sve troje." *Ali neće dugo, ako su bogovi dobri.* Jaime popije još vina. "Postavite sljedeće."

Catelyn se pitala hoće li se usuditi odgovoriti na njezino iduće pitanje ičim drugim osim laži.

"Kako se dogodilo daje moj sin Bran pao?"

"Bacio sam ga s prozora."

Beščutan način na koji je to rekao na trenutak joj oduzme glas. *Da imam nož, ubila bih ga smjesta*, pomisli ona, sve dok se nije sjetila djevojčica. Grlo joj se stegne dok je govorila: "Bili ste vitezi, zakleli ste se da ćete braniti slabe i nevine."

"Bio je prilično slab, ali možda ne tako nevin. Uhodio nas je." "Bran nikad ne bi uhodio."

"Onda okrivite svoje ljubljene bogove, koji su doveli dječaka pred naš prozor i dali mu uvid u nešto što nije smio vidjeti."

"Da okrivim *bogove*?" reče ona, u nevjerici. "Vaša je bila ruka koja ga je gurnula. Željeli ste da umre."

Njegovi lanci tiho zazveckaju. "Rijetko kad bacam djecu s kula da im poboljšam zdravlje. Da, želio sam da umre."

"A budući da nije, znali ste da ste u opasnosti većoj no ikad, pa ste onome tko za vas obavlja prljave poslove dali vreću srebra da se pobrine da se Bran više nikad ne probudi."

"Jesam li?" Jaime podigne svoj kalež i ispije dug gutljaj. "Neću nijekati da smo o tome razgovarali, ali vi ste bili uz dječaka danju i noću, vaš meštar i knez Eddard često su ga posjećivali, a bili su tu i stražari, pa čak i oni prokleti strahovukovi... trebalo mi je sasjeci put kroz pola Oštrozimlja. A čemu se mučiti, kad se činilo da će dječak umrijeti sam od sebe?"

"Ako mi lažete, ovaj je sastanak pri kraju." Catelvn ispruži ruke, da mu pokaže svoje prste i dlanove. "Čovjek koji je došao prerezati Branov vrat, podario mi je ove ožiljke. Kunete se da niste imali udjela u tome?"

"Na svoju lannistersku čast."

"Vaša lannisterska čast vrijedi manje od *ovog*." Ona prevrne nogom kabao s izmetom. Smrdljivo smeđe blato proširi se podom ćelije, natapajući slamu.

Jaime Lannister se odmakne od prolivenog što su dalje njegovi lanci dopuštali. "Možda uistinu imam govna umjesto časti, neću to nijekati, ali nikad nisam unajmio nekog da ubija mjesto mene. Vjerujte što hoćete, kneginjo Stark, ali da sam želio da vaš Bran umre, ubio bih ga sam."

Bogovi smilujte se, on govori istinu. "Ako niste poslali ubojicu, vaša sestra jest."

"Da je tako, znao bih. Cersei od mene ne skriva tajne." "Onda je to bio Vražićak."

"Tyrion je neviniji od vašeg Brana. *On* se nije verao pod nečijim prozorom, uhodeći."

"Onda zašto je ubojica imao njegov bodež?" "Koji je to bodež?"

"Bio je ovako dug," reče ona, raširivši ruke, "običan, ali lijepo izrađen, s oštricom od valvrijskog čelika i balčakom od zmajevske kosti. Vaš brat ga je dobio od kneza Baelisha na turniru za imendan princa Joffreja."

Lannister naliije vino, ispije ga, naliije opet, i zapilji se u svoj vinski kalež. "Izgleda da se ovo vino popravlja otkako ga pijem. Zamislite to. Čini mi se da se sjećam bodeža, sada kad ste ga opisali. Osvojio ga je, velite? Kako?"

"Kladeći se na vas kad ste se natjecali u koplju protiv Viteza Cvijeća." No kad je čula svoje vlastite riječi, Catelvn je znala daje pogriješila. "Ne... je li bilo obrnuto?"

"Tvrion se uvijek kladio na mene u borilištu," reče Jaime, "ali tog me dana Ser Loras zbacio. Nesretan slučaj. Uzeo sam dječaka olako, ali nema veze. U što god da se moj brat kladio, to je izgubio... ali taj bodež jest zamijenio vlasnika, sjećam se sada. Robert mi gaje pokazao one noći na gozbi. Njegova Milost voljela je stavljati soli na moje rane, posebno kad je bio pijan. A kada nije bio pijan?"

Tvrion Lannister rekao je više-manje isto dok su jahali kroz Mjesečevo gorje, sjeti se Catelvn. Odbila je povjerovati mu. Petyr se kleo drugačije, Petyr koji joj je bio gotovo brat, Petyr koji ju je ljubio toliko da se borio u dvoboju za njezinu ruku... pa ipak, ako Jaime i Tvrion kazuju istu priču, što to znači? Braća se nisu vidjela otkako su ostavila Oštrozimlje prije više od godine dana.

"Pokušavate li me prevariti?" Negdje ovdje je bila zamka.

"Priznao sam da sam gurnuo vaše ljubljeno derište kroz prozor. Od kakve mi je koristi lagati za ovaj bodež?" Sruči još jedan kalež vina. "Vjerujte što hoćete, daleko sam od toga da marim za ono što ljudi govore o meni. A sad sam ja na redu. Jesu li Robertova braća započela bitku?"

"Jesu."

"E to je škrt odgovor. Dajte mi više od toga, ili će moj idući odgovor biti jednako oskudan."

"Stannis maršira na Kraljev grudobran", ona će nerado. "Renly je mrtav, umorio ga je kod Krajoluje njegov brat, pomoću nekakve crne magije koju ne razumijem."

"Šteta", reče Jaime. "Renly mi se prilično svidao, iako je Stannis posve druga priča. Na čiju su stranu stali Tvrellijevi?"

"Renlvjevu, isprva. Sada, ne bih znala reći." "Vaš sin se sigurno osjeća usamljenim."

"Robb je napunio šesnaestu prije nekoliko dana... odrastao je čovjek, i kralj. Izvojevao je svaku bitku koju je vodio. Prema posljednjim vijestima koje smo dobili od njega, oteo je Greben Westerlinzima."

"Nije se još uvijek suočio s mojim ocem, zar ne?" "Kad se suoči, porazit će ga. Kao što je porazio vas." "Uhvatio me na prepad. Kukavička smicalica."

"Usuđujete se govoriti o smicalicama? Vaš brat Tvrion poslao nam je ubojice u odori poslanika, pod stijegom mira."

"Da je jedan od vaših sinova u ovoj ćeliji, ne bi li njegova braća učinila isto za njega?"

Moj sin nema braće, pomisli ona, ali nije htjela podijeliti svoju bol sa stvorenjem poput njega.

Jaime popije još malo vina. "Što je bratov život kad je čast u pitanju, eh?" Još jedan gutljaj.

"Tvrion je dovoljno pametan da shvati kako vaš sin nikad neće pristati da me oslobodi uz otkupninu."

Catelyn to nije mogla poreći. "Robbovi vazali bi vas prije vidjeli mrtva. Rickard Karstark posebno. Ubili ste dvojicu njegovih sinova u Šaputavoj šumi."

"Dvojicu s bijelim suncima, je li?" Jaime slegne ramenima. "Istinu govoreći, pokušavao sam ubiti vašeg sina. Ostali su mi se našli na putu. Ubio sam ih u poštenoj borbi, u srcu bitke. Svaki drugi vitez učinio bi isto."

"Kako se usuđujete nazvati se vitezom, kad ste pregazili svaku zakletvu koju ste ikad položili?"

Jaime posegne za vrčem da napuni svoj kalež. "Toliko zakletvi... tjeraju vas da prisežete i prisežete. Brani kralja. Slušaj kralja. Čuvaj njegove tajne. Izvršavaj njegove naloge. Tvoj život za njegov. Ali slušaj i svog oca. Ljubi svoju sestru. Štiti nevine. Brani slabe. Poštuj bogove. Poštuj zakone. Toga je previše. Bez obzira na to što činite, pogazit ćete ili jednu ili drugu zakletvu."

Otpio je dug gutljaj vina i sklopio oči na trenutak, naslonivši glavu na mrlju salitre na zidu. "Bio sam najmlađi muškarac koji je ikad nosio bijeli plašt."

"I najmlađi koji je izdao sve što on predstavlja, ne zovu vas bez razloga Kraljosjek."

"*Kraljosjek*", izgovori on oprezno. "A kakav je to on bio kralj!" On podigne kalež. "Za Aervsa Targarvena, Drugoga svog imena, gospodara Sedam kraljevina i kraljevskog *namjesnika*. I za mač koji mu je otvorio grlo. *Zlatan* mač, znate. Sve dok njegova krv nije potekla crvena niz oštricu. To su lannisterske boje, crvena i zlatna."

Dok se smijao, ona shvati kako je vino obavilo svoj posao; Jaime je iskapio većinu vrča, i bio pijan. "Samo bi čovjek poput vas bio ponosan na takav čin."

"Rekao sam vam, nema ljudi poput mene. Odgovorite mi na ovo, kneginjo Stark - je li vam vaš Ned ikad ispriповjedio kako je umro njegov otac? Ili njegov brat?"

"Zadavili su Brandona dok je njegov otac promatrao, a potom ubili i kneza Rickarda." Ružna priča, i šesnaest godina stara. Zašto je sada pitao za nju?

"Ubili, da, ali *kako*?"

"Uzetom ili sjekirom, pretpostavljam."

Jaime popije gutljaj, otare usta. "Nedvojbeno vas je Ned želio poštediti. Svoju ljupku mladu nevjestu, iako ne posve djevicu. Pa, htjeli ste istinu. Pitajte me. Sklopili smo pogodbu, ništa vam ne mogu odbiti. Pitajte."

"Mrtvi su mrtvi." *Ne želim znati za ovo.*

"Brandon je bio drugačiji od svog brata, zar ne? Imao je krv u žilama umjesto hladne vode. Više nalik na mene."

"Brandon nije uopće bio nalik na vas."

"Ako vi tako velite. Vi i on trebali ste se vjenčati."

"Bio je na putu za Rijekotok kad..." čudno, kako je razgovor o ovome još izazivao stisak u grlu, nakon svih ovih godina "... kad je doznao za Lvanu, i umjesto toga pošao u Kraljev grudobran. Bio je to nagao potez." Sjećala se kako je njezin otac bjesnio kad su vijesti donijeli u Rijekotok. *Viteška budala*, tako je nazvao Brandona.

Jaime napuni posljednju polovicu kaleža vinom. "Ujahao je u Crvenu utvrdu s nekoliko suputnika, dozivajući princa Rhaegara da izađe i umre. Ali Rhaegar nije bio ondje. Aerys je poslao svoje stražare da ih uhapse jer su planirali ubojstvo njegova sina. I ostali su bili plemićki sinovi, čini mi se."

"Ethan Glover bio je Brandonov štitonoša", reče Catelyn. "Bio je jedini koji je preživio. Ostali bijahu Jefforv Mallister, Kyle Royce, i Elbert Arryn, nećak i nasljednik Jona Arryna." Bilo je čudno kako se još uvijek sjećala imena, nakon tako mnogo godina. "Aerys ih je optužio za izdaju i pozvao njihove očeve na dvor da odgovore na optužbu, sa sinovima kao taocima. Kad su došli, dao ih je umoriti bez suđenja. Očeve i sinove zajedno."

"Bilo je suđenja. Neke vrste. Knez Rickard je zahtijevao suđenje dvobojem, a kralj je odobrio zahtjev. Stark je navukao oklop kao za bitku, misleći da će se boriti s jednim od kraljevskih stražara. Sa mnom, možda. Umjesto toga odveli su ga u prijestolnu odaju i objesili ga o stropne grede, dok su dva Aervsova piromanta zapalila pod njim plamen. Kralj mu je rekao da je *vatra* prvak kuće Targarven. Stoga je jedino što je knez Rickard mogao učiniti da se pokaže nevinim bilo da... pa, da ne izgori.

Kad se vatra rasplamsala, uveli su Brandona. Ruke su mu bile lancima sputane na leđima, a oko vrata je nosio mokro kožnato uže privezano za napravu koju je kralj donio iz Tvrosha. No njegove su noge ostavili slobodne, a dugačak mu mač postavili izvan domašaja.

Piromanti su polako pekli kneza Rickarda, oprezno zgrčući i raspirujući vatru kako bi dobili lijepu ravnomjernu vrućinu. Najprije se zapalio njegov plašt, onda njegova surka, i uskoro nije imao ništa osim kovine i pepela. U idućem će se trenutku početi kuhati, obećao je Aerys... osim ako ga njegov sin ne uspije osloboditi. Brandon je pokušao, ali što se više naprezao, to se čvršće uže stiskalo oko njegova grla. Na koncu je sam sebe zadavio.

Što se kneza Rickarda tiče, čelik njegova prsnog oklopa postao je crven poput trešnje prije kraja, a zlato mu se istopilo s ostruga i kapalo u vatru. Stajao sam u podnožju Željeznog prijestolja u svom bijelom oklopu i bijelom plastu, puneći glavu mislima o Cersei. Kasnije, Gerold Hightower osobno me odveo na stranu i rekao mi: 'Prisegao si da ćeš štititi kralja, a ne mu suditi.' Bio je to Bijeli Bik, vjeran do kraja i bolji čovjek od mene. Svi se u tome slažu."

"Aerys..." Catelvn je mogla osjetiti žuč u dnu svog grla. Priča je bila tako čudovišna da je pretpostavljala kako je morala biti istinita. "Aerys je bio lud, cijelo je kraljevstvo to znalo, ali ako me želite uvjeriti da ste ga ubili kako biste osvetili Brandona Starka..."

"Nikad nisam to tvrdio. Starkovi mi ništa nisu značili. Mislim da je neizmjereno čudno što me jedna osoba ljubi zbog dobročinstva koje nikad nisam učinio, a toliko me psuju zbog mog najboljeg djela. Na Robertovoj krunidbi, natjerali su me da kleknem pred kraljevske noge pokraj velikog meštra Pvcella i Varvsa, eunuha, kako bi nam on mogao *oprostiti* za naše zločine prije nego što nas je uzeo u svoju službu. Što se vašeg Neda tiče, trebao je poljubiti ruku koja je ubila Aervsa, ali je radije odabrao prezir spram stražnjice koju je zatekao kako sjedi na Robertovu tronu. Mislim da je Ned Stark ljubio Roberta više nego što je ikad ljubio svog brata ili svog oca... ili čak i vas, moja gospo. Nikad nije bio nevjeran Robertu, zar ne?" Jaime ispusti pijan smijeh.

"Recite, kne-ginjo Stark, ne nalazite li sve ovo strahovito zabavnim?"

"Ništa vezano uz vas ne nalazim zabavnim, Kraljosječe."

"Opet to ime. Mislim da vas ipak neću jebati. Maloprsti vas je prvi imao, zar ne? Nikad ne jedem s pladnja drugog muškarca. Osim toga, niste ni upola lijepi kao moja sestra." Njegov osmijeh je sjekao. "Nikad nisam legao ni s jednom ženom osim Cersei. Na svoj osobni način, bio sam vjerniji nego stoje vaš Ned ikad bio. Siroti stari mrtvi Ned. Dakle, tko sad ima govna umjesto časti, pitam ja vas? Kako se zvalo ono kopile koje je posvojio?"

Catelvn načini korak natrag. "*Brienne*."

"Ne, nije mu tako bilo ime." Jaime Lannister nagne vrč. Kapljica mu iscuri na lice, jarka poput krvi. "Snow, tako se zvao. Tako bijelo ime... poput ljupkih plašteva koje nam daju u Kraljevskoj gardi kad položimo svoje ljupke zakletve."

Brienne odgurne vrata i stupi u ćeliju. "Zvali ste, moja gospo?" "Daj mi svoj mač." Catelvn ispruži ruku.

theon

Nebo je bilo tamno od oblaka, šume mrtve i ledene. Korijenje je po-sezalo za Theonovim nogama dok je trčao, gole grane šibale mu lice, ostavljajući tanke krvave pruge po njegovim obrazima. Probijao se naprijed bezglavo, zadihan, dok su se ledene svijeće razlijetale pred njim na komadiće. Milost, jecao je. Odostraga dopre drhtav urlik koji mu zaledi krv. Milost, milost. Kad se osvrnuo, preko ramena je vidio kako dolaze golemi strahovukovi veličine konja s glavama male djece. O, milost, milost. Krv je kapala iz njihovih usta crna poput noći, stvarajući rupe u snijegu gdje bi pala. Svaki korak nosio ih je bliže. Theon pokušava trčati brže, ali noge ga nisu slušale. Sva su stabla imala lica, i sva su mu se smijala, smijala, a urlik se ponovno začuo. Mogao je nanjušiti vruć dah zvijeri iza sebe, zadah sumpora i truleži. Oni su mrtvi, mrtvi, vidio sam kako ih ubijaju, pokušao je viknuti, vidio sam im glave umočene u katran, ali kad je otvorio usta izašao je samo jauk, a onda ga je nešto dotaklo i on se okrenuo, vičući...

...grabeći bodež koji je držao uz postelju i uspijevajući ga tek oboriti na pod. Wex otpleše od njega. Vonj stajao iza mutavca, lica koje je odozdo osvjetljavala voštanica koju je nosio. "Sto?" vikne Theon. *Milost.* "Sto hoćete? Zašto ste u mojoj ložnici? Zašto?"

"Moj plemeniti prinče," reče Vonj, "vaša sestra je došla u Oštrozimlje. Zatražili ste da vas smjesti obavijestim kad stigne."

"Krajnje je vrijeme", Theon promrmlja, gurajući prste kroz kosu. Već se počeo bojati da ga je Asha namjeravala prepustiti njegovoj sudbini. *Milost.* Bacio je pogled kroz prozor, gdje je prvo mutno svjetlo zore upravo okrnulo kule Oštrozimlja. "Gdje je?"

"Lorren je odveo nju i njezine ljude u Veliku dvoranu da prekinu post. Želite li je odmah vidjeti?"

"Da." Theon odgurne gunjeve. Vatra se pretvorila u ugarke. "Wex, vruće vode." Nije mogao dopustiti da ga Asha vidi raščupanog i natopljenog znojem. Strahovukovi s dječjim licima...

Zadrhti. "Zatvori kapke." Ložnica se činila hladnom kao što je bila šuma iz sna.

Svi su njegovi snovi odnedavno bili hladni, a svaki užasniji od prethodnog. Sinoć je sanjao da je ponovno u vodenici, na koljenima odijeva mrtve. Njihovi udovi već su se počeli kočiti, pa se činilo da se prkosno opiru dok je petljao oko njih polusmrznutim prstima, navlačeći hlače i vezujući vrpce, potežući krznom obrubljene čizme preko krutih nesavjetljivih nogu, zakopčavajući čavličima kožni pojas oko struka ne većeg od raspona njegovih dlanova. "Ovo nikad nisam želio", rekao im je dok je radio. "Nisu mi ostavili mogućnost izbora." Leševi nisu odgovarali, već samo postajali hladniji i teži.

Noć prije, bila je to mlinareva žena. Theon joj je zaboravio ime, ali se sjećao njezina tijela, mekih jastučastih dojki i strija na njezinu trbuhu, načina na koji je noktima grebala njegova leđa dok ju je jebao. Sinoć je u svom snu ponovno bio u postelji s njom, ali ovaj put imala je zube i gore / dolje, i trgala je njegovo grlo istovremeno glođući njegovu muš-kost. Bila je to ludost. I nju je vidio kako umire. Gelmarr ju je sasjekao jednim zamahom svoje sjekire dok je molila Theona za milost. *Ostavi me, ženo. On te ubio, ne ja. A i on je mrtav.* Barem Gelmarr nije opsjedao Theonove snove.

San je uzmaknuo kad se Wex vratio s vodom. Theon ispere znoj i pospanost sa svog tijela i potroši mnogo vremena na odijevanje. Asha ga je pustila da čeka dovoljno dugo; sad je on bio na redu. Odabrao je satensku tuniku s crnim i zlatnim prugama i fin kožnati haljetak sa srebrnim ukrasnim čavličima... i tek se tada sjetio da je njegova nevoljena sestra više cijenila oštrice nego ljepotu. Psujući, strgne odjeću i ponovno se odjene u pustenu crnu vunu i žičanu košulju. Oko pojasa zakopča mač i bodež, sjetivši se noći kad ga je ponizila za očevim stolom. *Njezino slatko dojenje, da. Pa, i ja imam nož, i znam kako ga upotrijebiti.*

Kao posljednje, on natakne svoju krunu, obruč od hladna željeza tanak poput prsta, optočen teškim komadima crna dijamanta i grumenima zlata. Bila je nezgrapna i ružna, ali to se nije moglo promijeniti. Mikken je ležao pokopan na groblju, a novi je kovač jedva bio sposoban za nešto više od kovanja čavala i potkova. Theon se tješio podsjećajući se da je to bila tek prinčevska kruna. Imat će nešto mnogo profinjenije kad ga okruna za kralja.

Pred vratima, Vonj je čekao s Urzenom i Krommom. Theon uhvati korak s njima. Ovih dana, vodio je stražare sa sobom kamo god je išao, čak i na zahod. Oštrozimlje je željelo njegovu smrt. Iste noći kad su se vratili sa Žir-vode, Gelmar Mrki pao je niz neke stube i slomio leđa. Idućeg dana, Aggar se pojavio s vratom prerezanom od uha do uha. Gynir Crvenonosni je postao tako oprezan da se klonio vina, počeo spavati u kratkoj žicanoj košulji, tijesnoj kapi i kacigi, te usvojio najbučnijeg psa u štenari kako bi ga ovaj upozorio ako mu se netko pokuša prikrasti dok spava. Unatoč tome, jednog jutra zamak se probudio uz zvuke malog psa koji je divlje lajao. Pronašli su štene kako juri oko zdenca, a Crvenonosog kako pluta u njemu, utopljen.

Nije mogao dopustiti da umorstva prođu nekažnjeno. Farlen je bio mogući osumnjičeni kao bilo tko drugi, te je Theon predsjedavao sudom, proglasio ga krivim, i osudio na smrt. Čak je i to pošlo po zlu. Dok je klečao pred panjem, psetar je rekao: "Moj gosp'ar Eddard je uvijek obavljao svoja ubijanja." Theon je morao sam uzeti sjekiru ili izgledati poput slabića. Ruke su mu se znojile, pa mu se držak izvio u zahvatu dok je njime zamahivao te je prvi udarac pao između Farlenovih ramena. Trebala su još tri zamaha da se presijeku sve one kosti i mišići i odrubi glava s tijela, a kasnije mu je pozlilo, jer se sjećao svih onih vremena kad su sjedili nad kaležom medovine razgovarajući o psima i lovu. *Nisam imao izbora, želio je vrisnuti. Željezni ne znaju čuvati tajne, morali su umrijeti, a netko je morao preuzeti krivnju za to.* Samo je želio da ga je čišće ubio. Nedu Starku nikad nije trebalo više od jednog zamaha da odsiječe čovjeku glavu.

Umorstva su prestala nakon Farlenove smrti, ali unatoč tome njegovi su ljudi nastavili biti mrzovoljni i nemirni. "Ne boje se neprijatelja u otvorenoj bitki," rekao mu je Crni Lorren, "ali druga je stvar obitavat među neprijateljima, nikad ne znajući kani li te pralja poljubit' il' ubit, i puni li mali sluga tvoj kalež pivom il' otrovom. Dobro bismo učinili da ostavimo ovo mjesto."

"Ja sam princ Oštrozimlja!" viknuo je Theon. "Ovo je moje sijelo, nijedan me muškarac neće otjerati odavde. Ne, niti jedna žena!"

Asha. Bilo je ovo njezino djelo. Moja vlastita mila sestra, dabogda je Drugi mačem jebali u šupak. Željela je njegovu smrt, kako bi mu mogla oteti mjesto očeva nasljednika. Zbog toga ga je puštala da ovdje vene, ne obazirući se na hitne zapovijedi koje joj je poslao.

Zatekao ju je u visokom stolcu Starkovih, kako trga kopuna prstima. Dvorana je zvonila glasovima njezinih ljudi, koji su dijelili priče s Theonovima dok su zajedno pili. Bili su tako glasni da je njegov ulazak prošao posve nezamijećeno. "Gdje su ostali?" upitao je Vonja. Nije bilo više od pedeset ljudi za stolovima s nogarima, većinom njegovih. Veliku dvoranu Oštrozimlja mogao je ispuniti deset puta veći broj ljudi.

"Ovo je cijela družina, moj gosp'aru prinče." "*Cijela* - koliko je ljudi dovela?" "Dvadeset, prema mom računu."

Theon Greyjoy dugim koracima pride mjestu gdje se njegova sestra izvalila. Asha se smijala nečemu što je rekao jedan od njezinih ljudi, ali prestane kad joj on pristupi. "Pa, to je princ Oštrozimlja." Bacila je kost jednom od pasa koji su njuškali po dvorani. Ispod sokolskog kljuna od nosa, njezina široka usta izviju se u podrugljiv osmijeh. "Ili je to Princ budala?"

"Zavist ružno pristaje djevicu."

Asha posisa mast sa svojih prstiju. Uvojak crne kose padao joj je preko očiju. Njezini su ljudi vikali da im se donese kruh i slanina. Stvarali su poveću buku, makar ih je bilo malo. "Zavist, Theone?"

"Kako bi to drugačije nazvala? S trideset ljudi, osvojio sam Oštro-zimlje u jednoj noći. Tebi je trebalo tisuću ljudi i mjesec dana da zauzmeš Dubokogajski humak."

"Pa, ja nisam velika ratnica poput tebe, brate." Strusila je pola roga piva i nadlanicom obrisala usta. "Vidjela sam glave nad tvojim dverima. Reci mi istinu, koji ti se najžešće suprotstavio, bogalj ili djetešce?"

Theon je mogao osjetiti kako mu krv navire u lice. Nisu ga veselile one glave, ništa više nego izlaganje bezglavih tijela djece pred zamkom. Stara Nana stajala je nijemo otvarajući i zatvarajući svoja meka bezuba usta, a Farlen se bacio na Theona, režeći poput jednog od njegovih pasa. Urzen i Cadwyl morali su ga prebiti do besvijesti dršcima svojih kopanja. *Kako je došlo do ovoga?* sjeti se da je pomislio dok je stajao nad tijelima posutim muhamama.

Jedino je meštar Luwin imao želudac da pride bliže. Kamena lica, mali sijedi čovjek molio je dopuštenje da zašije glave dječaka na njihova ramena, kako bi ih se moglo položiti u kriptu s ostalim mrtvim Starkovima.

"Ne", rekao mu je Theon. "Ne u kriptu."

"Ali zašto, moj gospodaru? Zasigurno vam više ne mogu nauditi. Tamo pripadaju. Sve kosti Starkovih—"

"Rekao sam *ne*." Trebale su mu glave za zidine, ali je bezglava tijela spalio tog istog dana, u svoj njihovoj raskošnoj odjeći. Kasnije je kleknuo među kosti i pepeo da povрати šljaku rastaljene kovine i napukla ahata, sve što je preostalo od broša s vučjom glavom koji je nekoć bio Branov. Još ga je čuvao.

"Ophodio sam se prema Branu i Rickonu velikodušno", reče svojoj sestri. "Sami su krivi za svoj usud."

"Kao i svi mi, mali brate."

Njegovo strpljenje bilo je pri kraju. "Kako očekuješ da zadržim Oštrozimlje ako mi dovodiš samo dvadeset ljudi?"

"Deset", ispravi ga Asha. "Ostali se vraćaju sa mnom. Ne želiš valjda da se tvoja mila sestra suprotstavi opasnostima šume bez pratnje, zar ne? Ondje noću vrebaju strahovukovi." Ispetljala se iz velikog kamenog stolca i podigla na noge. "Dođi, idemo negdje gdje možemo govoriti u četiri oka."

Imala je pravo, znao je, iako ga je žestilo što je ona donijela takvu odluku. *Nisam smio doći u dvoranu*, shvati sa zakašnjenjem. *Trebao sam je pozvati k sebi*.

Sad je međutim bilo prekasno za to. Theon nije imao izbora nego odvesti Ashu u dnevnu odaju Neda Starka. Ondje, pred pepelom ugasle vatre, on izlaze: "Dagmer je izgubio bitku kod Thorrenove četvorine—"

"Stari kaštelan je razbio njegovu opsadu, da", mirno će Asha. "Što si drugo očekivao? Ovaj Ser Rodrik dobro poznaje kraj, a Raskoljena Čeljust ne, i mnogo je sjevernjaka bilo na konjima. Dagmer živi, budi zahvalan na tome. Vodi preživjele natrag prema Kamenj obali."

Ona zna više od mene, shvati Theon. To ga samo još više razgnevi. "Pobjeda je dala Leobaldu Tallhartu hrabrosti da izađe iz zidina i pridruži se Ser Rodriku. A primio sam izvješća da je knez Manderly poslao tucet skela uzvodno nakrcanih vitezovima, ratnim konjima i opadnim strojevima. Umberovi se također okupljaju za Posljednjom rijekom. Imat ću vojsku pred dverima prije novog mjeseca, a ti mi dovodiš samo *deset ljudi*?"

"Nisam ti morala dovesti nikog." "Zapovjedio sam ti—"

"Otac mi je zapovjedio da zauzmem Dubokogajski humak", prasne ona. "Nije rekao da moram spašavati svog malog brata."

"Zajebi Dubokogaj", reče on. "To je drvena noćna posuda na vrhu brda. Oštrozimlje je srce zemlje, ali kako ga mogu zadržati bez garnizona?"

"Mogao si na to misliti prije nego što si ga zauzeo. O, bilo je to mudro učinjeno, priznajem ti. Da si se samo dosjetio razrušiti zamak i odvesti dva mala princa u Pyke kao taoce, mogao si dobiti rat jednim udarcem."

"To bi ti se svidjelo, zar ne? Vidjeti moju nagradu svedenu na ruševine i pepeo."

"Tvoja će nagrada biti tvoja propast. Orijaške lignje uzdižu se iz *mora*, Theone, ili si to zaboravio tijekom tvojih godina među straho-vukovima? Naša snaga je u našim dugim brodovima. Moja drvena noćna posuda sjedi dovoljno blizu mora da namirnice i svježi ljudi mogu doprijeti do mene kad god su potrebni. Ali Oštrozimlje je stotinu liga u unutrašnjosti, okruženo šumama, brdima i neprijateljskim utverdama i zamcima. A svaki čovjek u krugu od tisuću liga sada je tvoj neprijatelj, u to ne sumnjaj. Pobrinuo si se za to kad si nataknuo one glave navrh stražarnice." Asha zatrese glavom. "Kako si mogao biti tolika prokleta budala? *Djeca...*"

"*Prkosili su mi!*" vikne joj u lice. "Osim toga bila je to krv za krv, dva sina Eddarda Starka platila su za Rodrika i Marona." Riječi su izletjele nesmotreno, ali Theon je smijesta znao da bi ih njegov otac odobravao. "Pokopao sam nemirne duhove svoje braće."

"*Naše braće*", podsjeti ga Asha, s polusmiješkom koji je naznačivao da je uzimala njegov govor o osveti s dobrom dozom soli. "Jesi li doveo njihove duhove iz Pykea, brate? A ja mislila da opsjedaju samo oca?"

"Je li žena ikad shvaćala muškarčevu potrebu za osvetom?" Čak i ako njegov otac ne bude cijenio dar Oštrozimlja, *morat* će odobriti Theonovo osvećivanje vlastite braće!

Asha priguši smijeh. "Ovaj Ser Rodrik možda ima istu mušku potrebu. Jesi li pomislio na to? Ti si krv moje krvi, Theone, što god drugo bio. Zbog majke koja nas je oboje rodila, vrati se sa mnom u Dubokogajski humak. Spali Oštrozimlje i povuci se dok još možeš."

"Ne." Theon popravi svoju krunu. "Osvojio sam ovaj zamak i kanim ga zadržati."

Njegova sestra ga je promatrala dugo vremena. "Onda ćeš ga zadržati", reče ona, "do konca svog života." Uzdahne. "Ja velim da to miriše na ludost, ali što stidljiva djevojka zna o takvim stvarima?" Na vratima mu uputi posljednji podrugljivi osmijeh. "Trebao bi znati, to je najružnija kruna koju sam ikad vidjela. Jesi li je sam iskovao?"

Ostavila gaje zapjenjenog, i nije se zadržala dulje nego stoje trebalo da nahrani i napoji svoje konje. Polovica ljudi koje je dovela, vratila se s njom kako je zaprijetila, odjahavši onim istim Lovčevim dverima koja su Bran i Rickon upotrijebili za svoj bijeg.

Theon ih je promatrao kako odlaze s vrha zida. Dok je njegova sestra nestajala u maglama vučje šume, zatekao se kako se pita zašto je nije poslušao i otišao s njom.

"Otišla je, je li?" Vonj mu bijaše kraj lakta.

Theon ga nije čuo kako prilazi, niti ga osjetio. Nije se mogao sjetiti ikoga koga je manje želio vidjeti. Osjećao je nelagodu gledajući čovjeka kako hoda naokolo dišući, sa svime što je znao. *Trebao sam ga ubiti nakon što je ubio ostale*, padne mu na um, ali zamisao ga učini nervoznim. Koliko god se nevjerovatnim to činilo, Vonj je umio čitati i pisati, a posjedovao je dovoljno niske lukavosti daje sakrio izvještaj o tome što su počinili.

"Moj gosp'aru prinče, oprostite mi što ovo govorim, ali nije pošteno što vas je napustila. A deset ljudi, to neće bit dovoljno."

"Vrlo sam svjestan toga", reče Theon. *A bila je i Asha.*

"Pa, može bit' da vam mogu pomoći", reče Vonj. "Dajte mi konja i vreću novca, i mog'o bih vam pronać' štogod dobrih momaka."

Theon suzi oči. "Koliko?"

"Stotinu, možda. Dvije stotine. Možda više." Osmjehnuo se, a njegove su svijetle oči blistale.

"Rodio sam se ovdje na sjeveru. Poznajem mnogo ljudi, a mnogo ljudi poznaje Vonja."

Dvije stotine ljudi nisu predstavljale vojsku, ali nisu vam trebale tisuće da obranite zamak tako jak poput Oštrozimlja. Dokle god su mogli naučiti kojim se krajem koplja ubija, mogli su znatno promijeniti stvari. "Učini kako veliš i neću biti nezahvalan. Možeš sam imenovati svoju nagradu."

"Pa, moj gosp'aru, nisam imao žene otkad sam bio s knezom Ramseyem", reče Vonj. "Bacio sam oko na onu Pallu, a čujem da su je već imali, pa..."

Otišao je predaleko s Vonjem da se sada vrati. "Dvije stotine ljudi i tvoja je. Ali uzmanjka li jedan čovjek, i moći ćeš se vratiti jebanju svinja."

Vonj je otišao prije nego što je sunce zašlo, noseći vreću starkovskog srebra i posljednju od Theonovih nada. *Vrlo vjerojatno, više nikad neću vidjeti nevoljnika*, pomisli ogorčeno, ali unatoč tome prilika se morala iskoristiti.

Te noći sanjao je gozbu koju je Ned Stark priredio kad je kralj Robert došao u Oštrozimlje.

Dvorana je odzvanjala glazbom i smijehom, iako su se vani podizali hladni vjetrovi. Isprva je sve bilo tek vino i pečeno meso, a Theon je smišljao šale, pogledavao služavke i lijepo se zabavljao... sve dok nije opazio daje odaja postajala mračnija. Glazba se tad više nije činila tako veselom; čuo je nesklad i neobičnu tišinu, i note koje su visjele u zraku krvareći. Odjednom je vino postalo gorko u njegovim ustima, a kad je podigao pogled sa svog kaleža, vidio je da je večerao s mrtvima.

Kralj Robert je sjedio s crijevima prosutim po stolu iz goleme posjekotine na trbuhu, a bezglavi knez Eddard bijaše pokraj njega. Trupla su se redala ispod klupa, sivosmede meso ljuštilo se s njihovih kostiju dok su podizali kaleže da nazdrave, crvi su gmizali iz rupa koje im bijahu oči. Znao ih je, do posljednjeg; Jory Cassel i Debeli Tom, Porthor, Cayn i Hullen, glavni konjušar, i svi ostali koji su odjahali na jug u Kraljev grudobran da se nikad ne vrate. Mikken i Chavle sjedili su zajedno, s jednog je kapala krv, a s drugog voda. Benfred Tallhart i njegovi Divlji zečevi ispunjavali su većinu stola. Mlinareva žena bila je također ondje, i Farlen, pa čak i divljak kojeg je Theon ubio u Vučjoj šumi onog dana kad je spasio Branov život.

Ali bilo je i drugih s licima koja nikad nije poznao za života, licima koja je vidio jedino u kamenu. Vitka, žalosna djevojka koja je nosila krunu svijetlomodrih ruža i bijelu haljinu poprskanu krvlju - mogla je biti jedino Lyanna. Njezin brat Brandon stajao je uz nju, a njihov otac, knez Rickard točno iza njih. Duž zidova poluvidljive figure kretale su se sjenama poput bijelih utvara duguljastih mrkih lica. Pogled na njih poslao je drhtaj straha kroz Theona oštar poput noža. A tada se visoka vrata otvoriše s treskom i ledena bura zapuše dvoranom, a Rob uđe pristigavši iz noći. Sivi Vjetar koračao je iza njega, očiju koje su gorjele, a i čovjek i strahovuk krvarili su iz pola stotine divljačkih rana.

Theon se probudi s krikom, prepavši Wexa tako gadno da je dječak pobjegao nag iz odaje.

Kad su njegovi stražari upali isukanih mačeva, naredi im da mu dovedu meštra. U času kad je Luvvin stigao kuštrav i pospan, kalež vina smirio je Theonove ruke, a on se osjećao postidešen zbog svoje panike. "San," promrmlja, "to je sve što je bilo. Ništa nije značio." "Ništa", složi se Luwin ozbiljno. Ostavio je napitak za spavanje, ali Theon ga izlije u zahodski otvor čim je ovaj otišao. Luvvin je bio prije svega čovjek, kao što je bio i meštar, a čovjek sigurno nije gajio ljubav prema njemu. *Želi da usnem, da... da usnem i da se nikad više ne probudim. To bi mu se sviđalo jednako kao Ashi.*

Poslao je po Kyru, nogom zalupio vrata, popeo se na nju, i jebao djevojčuru bjesnoćom za koju nije znao da je posjeduje. U času kad je svršio, ona je jecala, vrata i grudi prekrivenih modricama i tragovima ugriza. Theon je gurne s postelje i dobaci joj gunj. "Izlazi." .

No čak i tada, nije mogao usnuli.

S dolaskom zore, odjenuo se i pošao van, da prošeta vanjskim zidinama. Oštar jesenski vjetar puhao je u vrtlozima kroz kruništa. Zarumenio mu je obraze i pekao oči. Promatrao je šumu kako pod njim prelazi iz sive u zelenu dok je svjetlo prodirale kroz nijemo drveće. Sa svoje lijeve strane mogao je vidjeti vrške kula iznad unutrašnjeg zida, njihove krovove pozlaćene suncem na izlazu. Crveno lišće usud-drva bijaše od-sjev plamena među zelenilom. *Drvo Neda Starka*, pomisli, i *starkova šuma*, *starkov zamak*, *starkov mač*, *starkovi bogovi*. *Ovo je njihovo mjesto, ne moje. Ja sam Greyjoy od Pykea, rođen da naslikam lignju na svom štitu i jedrim velikim slanim morem. Trebao sam otići s Ashom.*

Na željeznim kolcima povrh stražarnice čekale su glave.

Theon je nijemo zurio u njih dok mu je vjetar povlačio plašt malim sablasnim rukama. Mlinarevi sinovi bili su vršnjaci Brana i Rickona, jednake veličine i puti, a jednom kad im je Vonj oderao

kožu s lica i umočio njihove glave u katran, bilo je lako vidjeti poznate crte u onim izobličenim grumenima trula mesa. Ljudi su bili takve budale. *Da smo rekli da su ono glave ovnova, vidjeli bi rogove.*

Sansa

Pjevali su u septi cijelo jutro, otkad je prvi izvještaj o neprijateljskim jedrima prispio u zamak. Zvukovi njihovih glasova stapali su se s njištanjem konja, zveketom čelika i stenjanjem šarki na velebnim brončanim dverima kako bi stvorili neobičnu i strahotnu glazbu. *U septi pjevaju Majčinoj milosti, ali na zidinama se mole Ratniku, i to u tišini.* Sjetila se kako im je septa Mordane običavala kazivati da su Ratnik i Majka samo dva lica istog velikog boga. *Ali ako je samo jedan, čije će se molitve uslišati?*

Ser Meryn Trant je pridržavao rasna dorata da ga Joffrev uzjaše. I dječak i konj nosili su pozlaćene žičane košulje i pocakljen grimizni oklop, s jednakim zlatnim lavovima na glavama. Blijeda sunčeva svjetlost bljeskala se na zlatu i crvenilu kad god bi se Joff pomaknuo. *Blistav, sjajan i prazan,* pomisli Šansa.

Vražićak je jahao rideg pastuha, oklopljen, jednostavnije od kralja, u bojnu odoru u kojoj je nalikovao na malena dječaka odjevena u očevo ruho. Ali nije bilo ničeg djetinjastog u ratnoj sjekiri obješenoj ispod njegova štita. Ser Mandon Moore jahao je uz njega, s ledeno blistavim bijelim čelikom. Kad je Tvrion ugledao Šansu, okrenuo je konja u njezinu pravcu. "Kneginjo Šansa", zovne je sa sedla, "sigurno vas je moja sestra zamolila da se pridružite ostalim plemenitim gospama u Maegorovoj?"

"Jest, moj kneže, ali kralj Joffrev je poslao po mene da ga ispratim. Namjeravam također posjetiti septu, da se pomolim."

"Neću pitati za koga." Usta mu se čudno zgrče; ako je to bio osmijeh, bio je najneobičniji koji je ikad vidjela. "Ovaj dan može sve izmijeniti. I za vas kao i za kuću Lannister. Trebao sam vas poslati odavde s Tommenom, kad bolje promislim... Ipak, trebali biste biti dovoljno sigurni u Maegorovoj, dokle god—"

"Šansa!" Dječaćki povik zazvoni preko dvorišta - Joffrev ju je opazio. "Šansa, ovamo!"

Doziva me kao da doziva psa, pomisli ona.

"Njegova Milost vas treba", primijeti Tvrion Lannister. "Razgovarat ćemo ponovno nakon bitke, ako bogovi dopuste."

Šansa se provuče kroz red kopljanika sa zlatnim plastovima dok joj je Joffrev mahao da se približi. "Uskoro će doći do bitke, svi tako vele."

"Neka nam se bogovi svima smiluju."

"Moj stric je taj kojemu će trebati milost, ali ja mu je neću udijeliti." Joffrev isuče mač. Jabuka mu bijaše rubin izrezan u obliku srca, umetnut u lavlje ralje. Tri žlijeba bijahu duboko urezana u oštricu. "Moja nova oštrica, Žderač srca."

Nekoć je posjedovao mač zvan Lavlja šapa, sjeti se Šansa. Arya mu ga je oduzela i bacila u rijeku. *Nadam se da će Stannis isto učiniti s ovim.* "Preljepo je izrađen, Vaša Milosti."

"Blagoslovi moj čelik poljupcem." Spusti oštricu prema njoj. "Hajde, poljubi ga."

Nikad nije toliko zvučao kao glupi mali dječak. Šansa dotakne usnama kovinu, misleći da bi radije poljubila bezbroj mačeva nego Joffrevja. Međutim, činilo se da ga je gesta usrećila. Vratio

je mač u korice jednim zamahom. "Poljubit ćeš ga ponovno kad se vratim, i okusiti krv mog strica."

Samo ako ga jedan od vaših kraljevskih stražara ubije za vas. Trojica Bijelih mačeva otići će s Joffrevjem i njegovim ujakom: Ser Meryn, Ser Mandon i Ser Osmund Kotlocrn. "Hoćete li vi voditi vitezove u bitku?" upita Šansa, nadajući se.

"Htio sam, ali moj ujak Vražićak tvrdi da moj stric Stannis nikad neće prijeći rijeku. No, zapovijeda! ću Trima kurvama. Sam ću se pobrinuti za izdajnike." Pogled u budućnost natjera Joffrevja na smiješak.

Zbog svojih punih ružičastih usana uvijek je izgledao nadureno. Šansi se to nekoć svidalo, ali sada joj pozli.

"Vele da moj brat Robb uvijek ide ondje gdje je bitka najgušća", ona će lakomisleno. "Iako je on stariji od Vaše Milosti, dakako. Odrastao muškarac."

Ovo ga nagna da se namršti. "Obračunat ću se s tvojim bratom nakon što završim sa svojim izdajničkim stricem. Izvadit ću mu utrobu Žderačem srca. Vidjet ćeš." Okrenuo je konja i podbo ga prema dveri-ma. Ser Meryn i Ser Osmund uhvate korak s njegove desne i lijeve strane, a zlatni su ih plaštevci slijedili po četvorica usporedno. Vražićak i Ser Mandon Moore išli su na začelju. Stražari ih ispratiše povicima i klicanjem. Kad je posljednji čovjek otišao, iznenađen muk spusti se na dvorište, poput zatišja pred oluju.

Kroz tišinu, privuče je pjevanje. Šansa se uputi prema septi. Dva konjušara su je slijedila, i jedan od stražara čija je straža završila. Ostali uhvatiše korak s njima.

Šansa nikad nije vidjela septu tako ispunjenu, niti tako blistavo osvijetljenu - velebna zraka dugama obojena sunčeva svjetla koso je padala kroz kristale na visokim prozorima, a svijeće su gorjele sa svake strane. Njihovi mali plamenovi treperili su poput zvijezda. Majčin i Rat-nikov oltar plivali su u svjetlu, ali Kovač, Starica, Djevica i Otac imali su svoje vjernike također, a čak je i nekoliko plamičaka plesalo pod Neznancevim poluljudskim licem... jer stoje bio Stannis Baratheon, ako ne Neznanac koji je došao da im sudi? Šansa je posjetila svakog od Sedmorice po redu, zapalivši svijeću pred svakim oltarom, a potom našla mjesto za sebe na klupama između naborane stare pralje i dječaka, ne starijeg od Rickona, odjevena u finu lanenu tuniku viteškog sina. Staričine ruke bijahu koštunjave i otvrdnule od žuljeva, dječakove male i meke, ali bilo je dobro imati nekog da se za njega uhvatite. Zrak je bio vruć i težak, mirišući na tamjan i znoj, ispunjen kristalima i blistav od svijeća; hvatala ju je vrtoglavica dok ga je pokušavala udisati. Znala je hvalospjev; majka ju je jednom naučila, prije mnogo vremena u Oštrozimlju. Pripojila je svoj glas njihovima.

O majko blaga, milosti vrelo Sinove naše iz boja nam vrati Zaustavi mač, skreni strijelu Život podari nek' sreća ih prati Blažena majko daj nam snage Teški dok nam ne minu čaši Srdžbu ublaži, jarost ukroti Vodi nas brižno, ljubavlju spasi.

Na drugoj strani grada, tisuće se ljudi zbilo u Veliku septu Baelora na Visenvjinu brijegu, a i oni sigurno pjevaju, te se njihovi glasovi uzdižu iznad grada, i preko rijeke, i gore u nebo. *Sigurno nas bogovi čuju*, mislila je.

Šansa je znala većinu hvalospjeva, a pratila je one koje nije znala što je bolje mogla. Pjevala je sa sijedim starim slugama, i zabrinutim mladim ženama, sa sluškinjama i vojnicima, kuharima i sokolarima, vitezovima i robovima, štitonošama, dječacima što su okretali ražnjeve i majkama s dječicom na sisi. Pjevala je s onima unutar zidina zamka i onima izvan, pjevala je s cijelim gradom. Pjevala je za milost, za žive i mrtve podjednako, za Brana, Rickona i Robba, za svoju sestru Aryju i svog polubrata Jona Snowa, daleko na Zidu. Pjevala je za svoju majku i svog oca, za svog djeda kneza Hostera i ujaka Edmurea Tullyja, za svoju prijateljicu Jeyne Poole, za starog pijanog kralja Roberta, za septu Mordane i Ser Dontosa, Jorvja Cassela i meštra Luwina, za sve hrabre vitezove i vojnike koji će danas umrijeti, te za svu djecu i žene koji će ih oplakivati, i na koncu, pred kraj, čak je pjevala za Tvriona Vražićka i za Psa. *On nije pravi vitez, ali me svejedno spasio*, rekla je Majci. *Spasi ga ljubavlju ako možeš, i ublaži gnjev u njemu.*

Ali kad se septon uspeo na visinu i pozvao bogove da zaštite i obrane njihova zakonita i plemenita kralja, Šansa je ustala na noge. Prolazi bijahu prepuni ljudi. Morala se probiti kroz njih dok je septon

zazivao Kovača da podari snage Joffrevjevu maču i štitu, Ratnika da mu dade snage, Oca da ga obrani u nevolji. *Neka mu se mač razbije i štit skrši*, hladno pomisli Šansa dok se gurala izlazeći kroz vrata, *neka ga hrabrost izda i svaki čovjek napusti*.

Nekoliko stražara koračalo je po kruništu stražarnice, ali inače se zamak činio praznim. Šansa zastane i osluhne. U daljini, mogla je čuti zvukove bitke. Pjevanje ih je gotovo zaglušilo, ali ipak ste ih mogli čuti: dubok jauk ratnih rogova, škripa i tutnjava katapulte dok su bacali kamenje, pljuskovi i slamanja, pucketanje goruće smole i *drndanje* štipavaca dok su ispuštali njihove lakat dugačke željeznoglave strijele... i pod tim svim, krici umirućih ljudi.

Bila je to drugačija vrsta pjesme, strahotna pjesma. Šansa navuče kukuljicu svog plašta preko ušiju, i pohita prema Maegorovoj tvrđi, zamku unutar zamka gdje je kraljica obećala da će svi biti sigurni. U podnožju pokretna mosta, nabasala je na kneginju Tandu i njezine dvije kćeri. Fah/se je stigla jučer iz zamka Stokevorth s malom četom vojnika. Pokušavala je nagovoriti svoju sestru da se popne na most, ali Lol-lys se držala svoje sluškinje, jecajući: "Ne želim, ne želim, ne želim."

"Bitka je *započela*", reče kneginja Tanda lomnim glasom. "Ne želim, ne želim."

Šansa ih nije mogla izbjeći. Uljudno ih pozdravi. "Mogu li biti od kakve pomoći?"

Kneginja Tanda porumeni od stida. "Ne, moja gospo, ali ljubazno vam zahvaljujemo. Morate oprostiti mojoj kćeri, nije joj dobro."

"Ne želim." Lollys se stiskala uz svoju sluškinju, vitku, ljupku djevojku kratke tamne kose koja je izgledala kao da ništa nije toliko željela nego gurnuti svoju gospodaricu u suhi jarak, na one željezne šiljke. "Molim vas, molim vas, ne želim."

Šansa joj se blago obrati. "Svi ćemo biti tripud zaštićeniji unutra, a bit će također jela, pića i pjesme."

Lollys se zabulji u nju, otvorenih usta. Imala je mutne smeđe oči koje su se uvijek činile vlažnima od suza. "Ne želim."

"*Moraš*," oštro će njezina sestra Falyse, "i tu je tome kraj. Shae, po-mozi mi." Obje uhvatiše po jedan lakat, te zajedno napola odvuče, napola odniješe Lollys preko mosta. Šansa ih je slijedila s njihovom majkom. "Bila je bolesna", reče kneginja Tanda. *Ako se dijete može nazvati bolešću*, pomisli Šansa. Opće je naklapanje bilo da je Lollys trudna.

Dva stražara pred vratima nosila su kacige s lavljom krestom i grimizne plašteve kuće Lannister, ali Šansa je znala da su to bili tek odjeveni plaćenici. Drugi je sjedio na dnu stuba - pravi stražar bi stajao, a ne sjedio na stubi s helebardom preko koljena - ali je ustao kad ih je opazio te otvorio vrata da ih pusti unutra.

Kraljičina plesna dvorana nije imala ni desetinu veličine Velike dvorane zamka, i bila tek upola velika kao Mala dvorana u Namjesnikovoj kuli, ali je ipak mogla primiti stotinu, te je ljupkošću nadoknađivala nedostatak prostora. Prekovana srebrna zrcala tvorila su pozadinu svakog zidnog svijećnjaka, pa su baklje gorjele dvaput jasnije; zidovi bijahu obloženi bogato izrezbarenim drvom, a miomirisni rogoz pokrivao je podove. S galerije nad njom dopirali su veseli zvuči frula i gusli. Niz prozora s lukovima prostirao se južnim zidom, ali svi bijahu zatvoreni teškim draperijama. Debele baršunaste zavjese nisu propuštale ni zraku sunca, a prigušivale su i zvukove molitve i rata. *Nije važno*, pomisli Šansa. *Rat je s nama*.

Gotovo svaka plemenita žena u gradu sjedila je za dugačkim stolovima na nogarima, zajedno sa šačicom staraca i mladih dječaka. Žene su bile supruge, kćeri, majke i sestre. Njihovi muževi otišli su se boriti protiv kneza Stannisa. Mnogi se neće vratiti. Zrak je bio težak od tog saznanja. Kao Joffrevjeva zaručnica, Šansa je imala počasni stolac s kraljičine desne strane. Penjala se na podij kad je opazila muškarca kako stoji u sjeni pokraj stražnjeg zida. Nosio je dugačku žičanu košulju od nauljenih crnih prstenova i držao mač pred sobom - veliki mač njezina oca, Led, gotovo jednako visok kao on. Njegov vršak počivao je na podu, a muškarčevi grubi koštunjavi prsti ovijali su se oko štitnika s obje strane drška. Šansi dah zastane u grlu. Činilo se daje Ser Ilyn Payne osjetio njezin pogled. Okrenuo je svoje mršavo, kozicama uništeno lice prema njoj.

"Što *on* radi ovdje?" upitala je Osfrvda Kotlocrnog. On je zapovijedao kraljičinom novom stražom crvenih plašteva.

Osfrvd se isceri. "Njezina Milost očekuje da će ga trebati prije nego što se noć približi svome kraju."

Ser Ilyn je bio Kraljeva pravda. Postojala je samo jedna služba za koju ga se moglo trebati. *Čiju li glavu želi?*

"Svi ustanite u čast Njezine Milosti Cersei od kuće Lannister, kraljice regentice i kraljevske namjesnice", vikne kraljevski upravitelj. Cer-seina haljina bila je od snježnog lana, bijela poput plašteva kraljevske straže. Njezini dugački viseći rukavi pokazivali su porub od zlatna satena. Gomila svijetložute kose padala je po njezinim obnaženim ramenima u gustim uvojcima. Oko njezina vitkog vrata visjelo je uže od dijamanta i smaragda. Zbog bjeline je izgledala neobično nevino, gotovo djevičanski, ali bilo je mrlja boje na njezinim obrazima.

"Sjednite", reče kraljica kad je zauzela svoje mjesto na podiju, "i neka ste dobro došli." Osfrvd Kotlocrn joj pridrži stolac, paž isto učini za Šansu. "Izgledaš blijedo, Šansa", primijeti Cersei.

"Zar tvoj crveni cvijet još cvjeta?"

"Da."

"Kako prikladno. Ljudi će krvariti ondje vani, a ti ovdje unutra." Kraljica mahne rukom da se prvo jelo posluži.

"Zašto je Ser Ilyn ovdje?" izlane Šansa.

Kraljica zirne u nijemog glavosjeka. "Da se obračuna s izdajom, i obrani nas ako bude potrebno. Bio je vitez prije nego što je postao krvnik." Uperi žlicom prema kraju dvorane, gdje su visoka drvena vrata bila zatvorena i zakračunata. "Kad sjekire razbiju ona vrata, možda će ti biti drago što je tu."

Bilo bi mi draže da je tamo Pas, pomisli Šansa. Kako god nesmiljen bio, nije vjerovala da bi Sandor Clegane dopustio da joj se dogodi kakvo zlo. "Neće li nas vaši stražari štititi?"

"A tko će nas štititi od mojih stražara?" Kraljica dobaci Osfrvdu pogled preko oka. "Vjerni plaćenici su rijetki poput djevičanskih kurvi. Ako bitka bude izgubljena, moji će se stražari spoticati o one grimizne plašteve u hitnji da ih strgnu. Ukrast će što mogu i pobjeći, zajedno sa slugama, praljama, i konjušarima. Svi će otići van da spase vlastitu bezvrijednu kožu. Imaš li ti pojma što se događa kad grad padne, Šansa? Ne, nemaš, zar ne? Sve što znaš o životu naučila si od pjevača, a tako oskudijevamo dobrim razaračkim pjesmama."

"Pravi vitezovi nikad ne bi naudili ženama i djeci." Riječi su zvučale šuplje u njezinim ušima dok ih je još izgovarala.

"Pravi vitezovi." Činilo se da kraljica to nalazi čudesno zabavnim. "Nedvojbeno imaš pravo.

Dakle zašto onda ne pojedеш svoju juhu kao dobra djevojčica i ne pričekáš Svmeona Zvezdookog i princa Aemona, Zmajevskog viteza, da te dođu spasiti, mila. Sigurna sam da im neće trebati dugo."

davos

Zaljev Crnovode bio je grub i uzburkan, posvuda ispunjen pjenom valova. *Crna Betha* je jahala na plimi, a njezina su jedra pucketala i praskala sa svakom promjenom vjetra. *Utvara* i *Gospa Marya* jedrile su pokraj nje, s ne više od dvadeset laktova između svojih trupova. Njegovi sinovi znali su držati poredak. Davos se ponosio time.

Preko mora grmjeli su ratni rogovi, duboki grleni jauci nalikovali su na zov čudovišnih zmija, koji su se ponavljali od broda do broda. "Spuštaj jedra", zapovjedi Davos. "Obori jarbol. Veslači za vesla." Njegov sin Matthos prenese zapovijedi. Paluba *Crne Bethe* zatrese se dok je posada trčala za svojim zadacima, gurajući se između vojnika koji su naizgled uvijek bili nekome na putu gdje god stajali. Ser Imyr je objavio da će ući u rijeku samo na veslima, kako ne bi izložili jedra štipavcima i bacačima plamena na zidinama Kraljeva grudobrana.

Davos je mogao razaznati *Bijes* daleko na jugoistoku. Njegova su jedra treperila zlatno dok su se spuštala, okrunjena jelenom Baratheo-na izvezenim na platnu. S njegovih paluba Stannis Baratheon zapovijedao je napadom na Zmajev kamen šesnaest godina ranije, ali ovaj put je odlučio pridružiti se svojoj vojsci, povjerivši *Bijes* i zapovjedništvo nad svojom flotom ženinu bratu Ser Imryju, koji mu je stigao upomoć iz Krajoluje s knezom Alesterom i ostalim Florentovima.

Davos je poznavao *Bijes* jednako dobro kao što je poznavao vlastite brodove. Iznad njegovih tri stotine vesala bijaše paluba ustupljena jedino štipavcima, a na prednjoj strani imao je uzdužne katapulte, dovoljno velike da bacaju bačve gorućeg katrana. Vrlo impresivan brod, i vrlo brz također, iako ga je Ser Imry napunio od pramca do krme oklopljenim vitezovima i vojnicima, nauštrb njegovoj brzini.

Ratni se rogovi opet oglasiše, zapovijedi koje su dopirale s *Bijesa*. Davos osjeti trnce u svojim nepostojećim prstima. "Vesla van", vikne. "Uspostavi poredak." Stotinu lopatica zaroni u vodu dok je kormilarev bubanj počinjao bubnjati. Zvuk bijaše poput kucanja velikog sporog srca, a vesla su se micala sa svakim zamahom, stotinu je ljudi veslalo poput jednog.

Drvena krila iznikla su također iz *Utvare* i *Gospe Maryje*. Tri galije držale su korak, lopatice njihovih vesala bućkale vodu. "Polako naprijed", vikne Davos. Srebrna trupa, *Ponos Driftmarka* kneza Velarvona doplovi na svoj položaj nalijevo od *Utvare*, a *Smjeli smijeh* približavao se brzo, no *Harridan* je tek sada stavljao vesla u vodu dok se *Morski konjic* još borio da obori svoj jarbol. Davos pogleda prema krmi. Da, ondje, daleko na jugu, to je jedino mogla biti *Sabljarka*, zaostajući kao uvijek. Uronila je dvije stotine vesala i nataknila najveći probijač u floti, iako je Davos gajio ozbiljne sumnje u njezina kapetana.

Mogao je čuti kako vojnici preko vode dovikuju ohrabrenja jedni drugima. Nisu bili više od mrtvog tereta otkako su krenuli iz Krajoluje, no željeli su se domoći neprijatelja, uvjereni u pobjedu. Dijelili su mišljenje svog admirala, vrhovnog kapetana Ser Imrvja Florenta.

Prije tri dana, on je sazvao sve svoje kapetane na ratno vijeće na palubi *Bijesa* dok je flota ležala usidrena na ušću Putovode, kako bi ih upoznao s planom bitke. Davosu i njegovim sinovima bijaše dodijeljeno mjesto u drugoj borbenoj liniji, na udaljenom i opasnom desnom krilu.

"Počasno mjesto", izjavio je Allard, vrlo zadovoljan prilikom da pokaže svoju vrijednost. "Opasno mjesto", istaknuo je njegov otac. Sinovi su mu uputili poglede sažaljenja, čak i mladi Maric. *Vitez Od Luka pretvorio se u staricu*, mogao ih je čuti kako misle, *još je krijumčar u srcu*.

Pa, ovo posljednje je bilo istina, on se za to neće ispričavati. Ime "Seavvorth" imalo je plemenit prizvuk, ali duboko u sebi on je još uvijek bio Davos od Buvljaka, vraćajući se kući u svoj grad na njegova tri visoka brijega. Znao je o brodovima, jedrima i obalama kao malo tko u Sedam kraljevina, i izvojevao svoj dio očajničkih bojeva mač o mač na vlažnoj palubi. Ali u ovu je vrstu bitke ulazio poput djevice, nervozan i prestrašen. Krijumčari nisu trubili u ratne rogove ni podizali stjegove. Kad bi nanjušili opasnost, podigli bi jedra i utekli pred vjetrom.

Da je bio admiral, možda bi sve ovo izveo drugačije. Za početak, poslao bi nekoliko svojih najbržih brodova da istraže rijeku uzvodno i vide što ih čeka, umjesto bezglava letenja naprijed. Kad je to predložio Ser Imrvju, vrhovni kapetan mu je ljubazno zahvalio, ali njegove oči nisu bile tako uljudne. *Tko je ova niska kukavica?* pitale su te oči. *Je li to onaj koji je kupio vitešku čast lukom?*

S četiri puta više brodova od kralja dječaka, Ser Imry nije smatrao potrebnim oprez ili taktike zavaravanja. Organizirao je flotu u deset borbenih linija, svaku sastavljenu od dvadeset brodova. Prve dvije linije morale su otploviti uzvodno da napadnu i unište Joffrevjevu malu flotu, ili "dječakove igračke" kako ih je Ser Imry nazvao, na veselje svojih plemenitih kapetana. One koje su slijedile, trebale su iskrcati trupe strijelaca i kopljanika pod gradskim zidinama, i tek se tada pridružiti borbi na rijeci. Manji, sporiji brodovi na začelju prebacivali bi glavninu Stannisove vojske s južne obale, zaštićeni Salladhorom Saanom i njegovim Lvsenima, koji bi stajali u zaljevu u slučaju da Lannisterovi imaju druge brodove skrivene duž obale, postavljene da napadnu njihovo začelje.

Pošteno, bilo je razloga za Ser Imrvjevu žurbu. Vjetrovi im nisu bili milostivi na putu iz Krajoluje. Izgubili su dvije koke na hridima Zaljeva brodolomaca istog dana kad su podigli jedra. Bijaše to žalostan početak. Jedna od myrijskih galija potonula je u Tarthskom tjesnacu, a oluja ih je pristigla dok su ulazili u Ždrijelo, raspršivši flotu na pola puta preko Uskog mora. Svi, osim dvanaest brodova, napokon su se okupili u zaklonu hrpta Masseyeve kuke, u mirnijim vodama zaljeva Crnovode, ali ne prije nego što su izgubili prilično vremena. Stannis je sigurno prispio do Bujice danima prije. Kraljevska cesta tekla je iz Krajoluje ravno prema Kraljevu grudobranu, i predstavljala je mnogo kraći put od morskog, a njegova je vojska bila većinom na konjima; gotovo dvadeset tisuća vitezova, lakih konjanika i slobodnih jahača. Renh/jeva neželjena ostavština bratu. Napredovat će brzo, ali ok-lopljeni konji i koplja duga dvanaest stopa bit će im od male koristi naspram dubokih voda Bujice Crnovode i visokih kamenih zidina grada. Stannis će se utaboriti sa svojim knezovima na južnoj obali rijeke, nedvojbeno kipteći od nestrpljenja i pitajući se što je Ser Imry učinio s njegovom flotom.

Nedaleko od Merlinške stijene dva dana ranije opazili su pola tuceta ribarskih čamaca. Ribari su pobjegli pred njima, ali jednoga su sustigli i zarobili. "Žličica pobjede je ono što dostaje da se želudac umiri prije bitke", veselo je izjavio Ser Imry. "Od nje ljudi postanu još gladniji tražeći veću porciju." Ali Davosa je više zanimalo što su zarobljenici mogli reći o obrani Kraljeva grudobrana. Patuljak je bio zaposlen gradeći neku vrstu brodobrana da zagradi ušće rijeke, iako se ribari nisu mogli složiti u tome je li posao bio dovršen ili ne. Zatekao se kako priželjkuje da jest. Kad bi im rijeka bila zatvorena, Ser Imry ne bi imao drugog izbora nego zastati i razmisliti. More je bilo puno zvukova; povika i zovova, ratnih rogova, bubnjeva i piskutanja frula, pljuskanja drva po vodi dok se na tisuće vesala dizalo i padalo. "*Držiporedak*", vikne Davos. Zapuh vjetra povuče njegov stari zeleni plašt. Haljetak od uškrobljene kože i kaciga u obliku lonca pokraj njegovih nogu bijahu mu jedini oklop. Na moru je težak čelik mogao čovjeka prije stajati života

negoli ga spasiti, vjerovao je. Ser Imry i ostali plemeniti kapetani nisu dijelili njegovo mišljenje; blistali su dok su šetali svaki svojom palubom.

Harridan i Morski konjic sada su doplovili na svoja mjesta, a *Crvena Pandža* kneza Celtigara poslije njih. Nadesno od Allardove *Gospa Maryje* bijahu tri galije koje je Stannis oteo nesretnom knezu Sunglassur *Pobožnost, Molitva i Odanost*, a njihove su palube vrvjele strijelcima. Čak se i *Sabljarka* primicala, škripeći i stenjući kroz sve burnije more pod veslima i jedrima. *Brod s toliko mnogo vesala trebao bi biti brži*, pomisli Davos s negodovanjem. *To je zbog onog probijača koji nosi. Prevelik je, nema ravnoteže.*

Vjetar je puhao s juga, ali pod veslima to nije bilo važno. Uplovit će na plimi, ali Lannisteri će imati riječnu struju na svojoj strani, a bujica Crnovoda tekla je snažno i brzo gdje se susretala s morem. Prvi udar neizbježno će ići na ruku neprijatelju. *Budale smo što se sukobljavamo s njima na Crnovodi*, pomisli Davos. U bilo kojem susretu na otvorenom moru, njihove borbene linije opkolile bi neprijateljsku flotu s oba krila, i tako je potpuno uništile. Na rijeci, međutim, brojnost i težina Ser Imrvjevih brodova neće toliko vrijediti. Nisu mogli poravnati više od dvadeset brodova jedan pokraj drugog, kako se ne bi izložili opasnosti zap-letanja vesala i sudaranja jednog s drugim.

Iza linije ratnih brodova, Davos je mogao vidjeti Crvenu utvrdu na Aegonovu Visokom brijegu, tamnu naspram neba boje limuna, s ušćem Bujice koje se otvaralo pod njim. Preko rijeke južna je obala bila crna od ljudi i konja, koji su se komešali poput gnjevnih mrava kad su ugledali prizor nadolazećih brodova. Stannis ih je sigurno držao zaposlenima gradeći splavi i praveći strijele, no unatoč tome čekanje je moralo biti teško podnošljivo. Trublje se oglase među njima, sitne i mjedene, a njihov zvuk uskoro proguta rika tisuća povika. Davos sklopi zdepastu šaku oko kese koja je čuvala kosti njegovih prstiju i izmrmlja nijemu molitvu za sreću.

Sam *Bijes* trebao je držati središnjicu prve borbene linije, okružen s boka *Knezom Steffonom i Morskim jelenom*, obojicom s dvije stotine vesala. Slijeva i zdesna bijahu brodovi sa stotinu: *Gospa Harra, Svijetla riba, Nasmijani knez, Morski zloduh, Rogata čast, Dronjava Jenna, Treći trozubac, Brzi mač, Princeza Rhaenvs, Pseći nos, Žezlo, Vjerni, Crveni gavran, Kraljica Alysanne, Mačka, Hrabri i Zmajeva kob*. Sa svake krme lepršalo je ognjeno srce Gospodara svjetla, crveno, žuto i narančasto. Iza Davosa i njegovih sinova dolazila je druga linija onih sa stotinu vesala pod zapovjedništvom vitezova i kneževskih kapetana, a potom manji, sporiji myrijski kontingent, nijedan ne uranjajući više od osamdeset vesala. Dalje otraga doći će brodovi s jedrima, karake i trome velebne koke, a posljednji od svih Salladhor Saan na njegovu ponosnu *Valyrianu*, visokoj lađi od tri stotine vesala, praćenoj ostatkom njegovih galijskih s prepoznatljivim prugastim trupovima. Kićeni lysenski knežević nije bio zadovoljan što su mu dodijelili zaleđe, ali bilo je jasno da mu Ser Imry nije vjerovao ništa više od Stannisa. *Previše pritužbi i previše govora o zlatu koje je dugovao*. Davosu je bilo žao unatoč tome. Salladhor Saan je bio snalažljiv stari gusar, a njegova posada rođeni pomorci, neustrašivi u boju. Bili su neiskorišteni na začelju. *Ahoooooooooooooooooooooooooooo. Zov se dokotrlja preko bijelih kresta valova i bućkajućih vesala iz prednjeg kaštela Bijesa: Ser Imry je oglašavao napad. Ahoooooooooooooooooooooooooooo, aooooooooooooo-oooooooooooooooo.*

Sabljarka se napokon pridružila liniji, iako je još imala podignuta jedra. "Oštro naprijed", zaurla Davos. Bubanji stadi udarati brže, a tempo se ubrza, lopatice vesala sjekle su vodu, *pljus-vuuš, pljus-vuuš, pljus-vuuš*. Na palubi, vojnici su udarali mačevima o štitove, dok su strijelci nijemo natezali lukove i izvlačili prvu strijelu iz tobolaca za svojim pojasevima. Galijske na prvoj bojnoj liniji ometale su mu pogled, pa je Davos koračao palubom tražeći bolji vidik. Nije vidio ni traga brodobranu; ušće rijeke bijaše otvoreno, kao da će ih sve progutati. Osim...

U svojini krijumčarskim danima Davos se često šalio da poznaje luku Kraljeva grudobrana kudikamo bolje od svog zapešća, budući da nije proveo veći dio života iskradajući se iz svog zapešća i prikradajući se u njega. Zdepaste kule grubog novog kamena koje su stajale jedna nasuprot drugoj na ušću Crnovode, možda nisu ništa značile Ser Imrvju Florentu, ali njemu su bile kao da su dva suvišna prsta iznikla iz njegova dlana.

Zaklanjajući oči naspram sunca na zapadu, zagleda se u one kule malo pozornije. Bile su premalene da bi udomile poveći garnizon. Ona na sjevernoj obali bijaše podignuta uz strminu, s Crvenom utvrdom koja se prijeteci izdizala; njezina kopija na južnoj obali imala je temelje u vodi. *Iskopali su jarak kroz obalu*, znao je smjesta. To bi činilo kulu vrlo nezgodnom za napad; napadači bi morali gacati kroz vodu ili premostiti mali kanal. Stannis je dolje postavio strijelce, da nišane na branitelje kad god bi jedan bio dovoljno brzoplet da podigne glavu iznad kruniš-ta, ali inače se nije mučio.

Nešto bljesne nisko dolje gdje se tamna voda vrtložila oko podnožja kule. Bilo je to sunce na čeliku, i reklo je Davosu Seavvorthu sve što je trebao znati. *Lančani brodobran... a ipak nam nisu zatvorili rijeku. Zašto?*

I to je mogao pogoditi, ali nije bilo vremena za razmišljanje o tom pitanju. Povik se izvije iz brodova naprijed, a ratni rogovi ponovno zat-rube: neprijatelj bijaše pred njima.

Između bljeskanja vesala *Žezla* i *Vjernoga*, Davos ugleda tanku liniju galijske rastegnute preko rijeke, a sunce se svjetlucalo na zlatnoj boji koja je označavala njihove trupove. Znao je one brodove jednako dobro kao što je znao vlastiti. Kad je bio krijumčar, uvijek se osjećao sigurnim znajući je li jedro na obzoru označavalo brzi ili spori brod, i je li kapetan bio mladić gladan slave ili starac koji je odslužio svoje dane.

Ahooooooooooooooooooooooooooooo, zovnu ratni rogovi. "Bojna brzina", vikne Davos. Slijeva i zdesna čuo je Dalea i Allarda kako izdaju istu zapovijed. Bubnjevi stadoše udarati divlje, vesla se uzdizahu i padahu, a *Crna Betha* jurne naprijed. Kad se obazreo prema *Utvri*, Dale mu odmahne pozdrav. *Sabljarka* je opet zaostajala, valjajući se u brazdi manjih brodova sa svake strane; inače je linija bila ravna poput zaštitnog zida.

Rijeka koja se činila tako uskom iz daljine, sada se prostirala široka poput mora, ali grad je također postao divovski. Piljeći odozgo s Aegonova Visokog brijega, Crvena utvrda nadzirala je prilaze. Njezini željezom okrunjeni bedemi, masivne kule i debele crvene zidine davale su joj izgled divlje zvijeri koja se zgrbila iznad rijeke i ulica. Strmine na kojima je čučala bijahu visoke i krševite, posute lišajem i čvornatim trnovitim drvećem. Flota će morati proći ispod zamka da prispije u luku i grad za njom.

Prva linija bila je sada u rijeci, ali neprijateljske galijske su veslale unatrag. *Kane nas privući. Žele nas čvrsto zbijene, stisnute, bez mogućnosti da ih zaobiđemo s bokova... is onim brodobranom za nama.* Koračao je palubom, izvijajući vrat da bolje promotri Joffrevjevu flotu. Dječakove igračke uključivale su nezgrapnu *Božju milost*, starog sporog *Princa Aemona*, *Svilenu gospu* i njezinu sestru *Gospin stid*, *Divlji vjetar*, *Kraljev grudobran*, *Bijelo srce*, *Koplje*, *Morski cvijet*. Ali gdje je bila *Lavlja zvijezda*? Gdje je bila lijepa *Kneginja Lyanna* koju je kralj Robert nazvao u čast djevice koju je ljubio i izgubio? A gdje je bio *Malj kralja Roberta*? Bila je to najveća ratna galijska u kraljevskoj floti, četiri stotine vesala, jedini ratni brod koji je kralj dječak posjedovao sa koji bi bio posoban nadmašiti *Bijes*. Prema pravilu trebao je sačinjavati srce svake obrane.

Davos okusi stupicu, no nije vidio ni traga neprijatelju koji bi plovio za njima, vidio je samo veliku flotu Stannisa Baratheona u urednim nizovima, kako se prostire sve do vodenog obzora. *Hoće li podići lanac i presjeći nas nadvoje?* Nije vidio kakvu bi to svrhu imalo. Brodovi zaostali u Zaljevu još su mogli iskrcavati ljude sjeverno od grada - bio je to sporiji prijelaz, ali sigurniji. Jato od dvadeset ili trideset treperavih narančastih ptica nalik na vrčeve goruće smole poleti iz zamka, preletjevši u luku iznad rijeke ostavljajući za sobom tragove plamena. Voda pojede većinu, ali nekoliko pronađe palube galijske u prvoj bojnoj liniji, proširivši plamen kad su se razbile. Vojnici su puzali po palubi *Kraljice Alysanne*, a mogao je vidjeti kako se dim uzdiže s tri različita mjesta na *Zmajevoj kobi*, koja se nalazila najbliže obali. Dotad je već drugo jato bilo na putu, a strijele su padale također, sikući iz gnijezda strijelaca koji su posipali kule nad njima. Vojnik se izvrne preko ograde *Mačke*, razbije se na veslima, i potone. *Prvi čovjek koji je danas umro*, pomisli Davos, *ali ne i posljednji*.

Povrh kruništa Crvene utvrde lepršali su barjaci kralja dječaka: okrunjeni jelen Baratheona na zlatnu polju, lav Lannistera na grimiznu. Još ćupova smole poleti. Davos je čuo ljude kako vrište dok se vatra širila *Hrabrim*. Njegovi veslači bili su na sigurnom, zaštićeni od projektila

polupalubom koja ih je štitila, ali oklopnici nagomilani na vrhu nisu bili takve sreće. Desno krilo trpjelo je svu štetu, kao što se i bojao. *Uskoro će na nas doći red*, pomisli, nelagodno. *Crna Betha* bila je dobroano unutar domašaja ognjenih vrčeva, predstavljajući šesti brod od sjeverne obale. Zdesna, imala je samo Allardovu *Gospu Maryju*, nezgrapnu *Sab-Ijarku* - sada tako zaostalu da je bila bliže trećoj liniji nego drugoj - te *Pobožnost*, *Molitvu* i *Odanost*, kojima će trebati sve božanske posredovanje koje mogu dobiti, smještenima na onako ranjive položaje.

Dok je druga linija prolazila pokraj kula blizanki, Davos ih pogleda izbliza. Mogao je vidjeti tri niza golemih lanaca kako se izvijaju iz rupe ne veće od ljudske glave te nestaju pod vodom. Kule su imale samo jedna vrata, postavljena dobrih dvadeset stopa iznad zemlje. Strijelci na krovu sjeverne kule gađali su *Molitvu* i *Odanost*. Strijelci s *Odanosti* uzvrate paljbu, a Davos začu čovjeka kako vrišti kad su ga strijele pronašle.

"Ser kapetane." Njegov sin Matthos stajao mu je uz lakat. "Vaša kaciga." Davos je uzme objema rukama i natakne na glavu. Kaciga u obliku lonca nije imala vizira. Mrzio je kad mu je nešto ograničavalo vid.

Dotad su čupovi smole pljuštali svuda oko njih. Vidio je kako se jedan razbio na palubi *Gospe Maryje*, ali Allardova posada brzo ga je ugasila. Slijeva, ratni rogovi oglasiše se s *Ponosna Driftmarka*. Vesla su podizala vodenu prašinu sa svakim zamahom. Lakat dugačka strijela sleti sa štipavca ni dvije stope od Mathosa i utone u drvo palube, tresući se. Naprijed, prva je linija bila unutar dometa neprijatelja; jata strijela letjela su između brodova, sikćući poput zmija kad grizu. Južno od Crnovode, Davos ugleda ljude kako odvlače grube splavi prema vodi dok su se redovi i kolone postrojavale ispod tisuća lepršavih stjegov. Vatreno srce bijaše posvuda, iako je sićušni crni jelen zarobljen u plamenu bio premalen da se razazna. *Trebali smo izvjesiti okrunjenog jelena*, pomisli on. *Jelen je bio grb kralja Roberta. Grad bi se razveselio da ga vidi. Ovaj nepoznati stijeg služi samo da nahuška ljude na nas.*

Nije mogao vidjeti vatreno srce, a da ne pomisli na sjenu koju je Melisandre porodila u tami ispod Krajoluje. *Barem se borimo u ovoj bitki na svjetlu, s oružjem poštenih ljudi*, reče sam sebi. Crvena žena i njezina mračna djeca neće imati udjela u njoj.

Stannis ju je poslao na Zmajev kamen sa svojim nezakonitim nećakom Edricom Stormom.

Njegovi kapetani i vazali uporno su tvrdili kako bojište nije mjesto za ženu. Jedino se kraljičini ljudi nisu slagali, ali ni oni nisu bili glasni. Svejedno, kralj ih se upravo spremao odbiti, kad je knez Bryce Caron rekao: "Vaša Milosti, bude li čarobnica s nama, ljudi će govoriti da je. pobjeda njezina, a ne vaša. Reći će da dugujete svoju krunu njezinim čarolijama." To je promijenilo tijek. Sam Davos je držao jezik za zubima tijekom rasprave, ali, istinu govoreći, nije mu bilo žao što joj vidi leđa. Nije želio imati veze s Melisandrom niti s njezinim bogom.

Zdesna, *Odanost* zavesla prema obali, izvukavši platnicu. Strijelci skočiše u plićake, držeći lukove visoko nad glavama da im tetive ostanu suhe. Pljuskajući su izašli na usku obalu ispod strmina. Kamenje odskakujući poleti iz zamka razbije se među njima, a strijele i koplja također, ali ugao bijaše oštar te se činilo da projektiraju stvaraju malo štete.

Molitva pristane dva tuceta laktova uzvodno, a *Pobožnost* je skretala prema obali kad su branitelji dohrlili niz riječnu obalu, a kopita njihovih ratnih konja podizala pljuskove vode iz plićaka.

Vitezovi upadoše među strijelce kao vukovi među kokoši, tjerajući ih natrag prema brodovima i u rijeku prije nego što ih je većina mogla namjestiti strijelu. Oklopnici pohitaše da ih obrane kopljem i sjekirom, i u tri otkućaja srca prizor se pretvorio u krvlju natopljen kaos. Davos prepozna psoglavu kacigu Psa. Bijeli plašt lepršao je s njegovih ramena dok je tjerio svog konja uz platnicu i na palubu *Molitve*, sijekuci svakoga tko bi doteturao unutar njegova dosega.

Iza zamka, Kraljev grudobran uzdizao se na bregovima iza zidina koje su ga okruživale. Riječna obala bila je pocrnjela pustoš; Lannisteri su spalili sve i povukli se unutar Blatnih dveri.

Pougljenjene oblice potopljenih brodova sjedile su u plićacima, zabranjujući pristup dugim kamenim molovima. *Ovdje nećemo imati pristanište*. Mogao je vidjeti vrške triju golemih onagera iza Blatnih dveri. Visoko na Visenvjinu brijegu sunčevo svjetlo žarilo se sa sedam kristalnih kula Velike septe Baelora.

Davos nije vidio kada je bitka počela, ali ju je čuo - veleban prolamajući prasak dok su se dvije galijske sudarale. Nije znao reći koje dvije. Još jedan udar odjekne nad vodom časa kasnije, a tada i treći. Pod škripom rasprsnuta drva čuo je dubok *drn-bum* Bjesova prednjeg katapultista. *Morski jelen* prepolovi jednu od Joffrevjevih galijskih ravno napola, ali *Pseći nos* je gorio, a *Kraljica Alysanne* bijaše zatvorena između *Svilene gospe* i *Gospina stida*, dok joj se posada borila s napadačima od ograde do ograde.

Točno ispred, Davos ugleda neprijateljski *Kraljev grudobran* kako ulijeće između *Vjernog* i *Žezla*. Prvi je izmaknuo desna vesla s puta prije udara, ali *Zežlova* lijeva vesla prepuknu poput triješća dok je *Kraljev grudobran* grabljao uz njegov bok. "Ođapni", zapovjedi Davos, a njegovi strijelci poslaše suhu kišu strelica preko vode. Vidio je kako kapetan *Kraljeva grudobrana* pada, i pokušao se sjetiti čovjekova imena.

Na obali, ruke velebnih onagera se podigoše, a stotinu kamenova popne se visoko u žuto nebo. Svaki je bio krupan poput ljudske glave. Kad su pali, podigli su goleme pljuskove vode, razbili hrastove daske, i pretvorili žive ljude u kosti, kašu i hrskavicu. Posvuda po rijeci prva je linija bila napadnuta. Kuke za hvatanje bijahu izbačene, željezni ovnovi probijali su se kroz drvene trupove, napadači vrvjeli, jata strijela šaputala jedna drugom u dimu koji se širio, a ljudi umirali... ali do sada, nitko njegov.

Crna Betha otplovi uzvodno. Dok je zvuk bubnja njezina kormilara grmio u glavi njezina kapetana ovaj je tražio prikladnu žrtvu za ovna. Opkoljena *Kraljica Alysanne* nalazila se u stupici između dva lannisterska ratna broda. Sve troje bili su pričvršćeni kukama i užadi. "*Bržina probijanja!*" vikne Davos.

Udarci bubnja pretvoriše se u dugačko grozničavo udaranje čekićem i *Crna Betha* poleti, a voda je postajala bijela poput mlijeka dok ju je razdjeljivao njezin pramac. Allard je uočio istu priliku; *Gospa Marya* hitala je uz njega. Prva linija pretvorila se u zbrku odvojenih borbi. Tri zapetljana broda iskrsnuše naprijed, okrećući se. Njihove palube nalikovahu crvenu kaosu dok su ljudi sjekli jedni druge mačem i sjeki-rom. *Još malo*, Davos Seavorth preklinjao je Ratnika, *okreni ga još samo malo, pokaži mi njegovu široku stranu*.

Mora da je Ratnik slušao. *Crna Betha* i *Gospa Marya* zabile su se u bok *Gospina stida* jedna trenutak prije druge, skršivši njezinu uzdužnicu takvom silinom da su ljudi bili zbačeni s palube *Svilene gospe* tri broda dalje. Davos je gotovo pregrizao svoj jezik kad su mu zubi zaškripali. Ispljunuo je krv. *Idući put zatvori usta, ti budalo*. Četrdeset godina na moru, no ovo mu je bilo prvi put da se zabio u drugi brod. Njegovi su strijelci ispuštali strijele što su brže mogli.

"Veslaj natrag", zapovjedi. Kad je *Crna Betha* okrenula vesla, rijeka pohita u skršenu rupu koju je ostavila, te se *Gospin stid* raspadne pred njezinim očima, prosuvši na tucete ljudi u rijeku. Neki od živih su plivali; neki od mrtvih su plutali; oni u teškim žicanim košuljama i oklopima tonuli su na dno, brzi i mrtvi podjednako. Preklinjanja utopljenika odjekivala su mu u ušima.

Bljesak zelenoga upadne mu u oko, naprijed i s lijeve strane, a leglo skvrčenih smaragdnh zmija podigne se goreći i sikćući iz krme *Kraljice Alysanne*. Trenutak kasnije Davos začu užasnut krik: "*Divlja vatra!*"

Načini grimasu. Goruća smola bila je jedno, divlja vatra nešto sasvim drugo. Zla stvar, i gotovo neugasiva. Razmazi je ispod plašta i plašt će se zapaliti; pljesni mrljicu dlanovima i ruka ti se užga. "Pišaj na divlju vatru i udo će ti izgorjeti", stari su moreplovci voljeli reći. Ipak, Ser Imry ih je upozorio da očekuju zalogaj alkemičarske opake "tvori". Na sreću, malo je ostalo pravih piromanata. *Brzo će im je ponestati*, uvjeravao ih je Ser Imry.

Davos odvergla zapovijedi; jedna strana vesala upre dok je druga odguravala vodu, i galijske okrene. *Gospa Marya* se također oslobodila, i to bolje; vatra se širila *Kraljicom Alysanne* i njezinim neprijateljima brže nego stoje vjerovao daje moguće. Ljudi ovjenčani zelenim plamenom skakali su u vodu, neljudsko vrišteći. Na zidinama *Kraljeva grudobrana* bacači plamenova rigali su smrt, a velebnih onagera iza Blatnih dveri bacali gromade. Jedna veličine vola sručila se između *Crne Bethe* i *Utvare*, zanjihavši oba broda i smočivši svakog čovjeka na palubi. Druga, ne mnogo manja, pronašla je *Smjeli smijeh*. Velarvonova galijska rasprsnula se poput dječje igračke bačene s kule, prosipajući iverje dugačko poput ljudske ruke.

Kroz crni dim i vrtloge zelene vatre Davos nazre roj malih brodova kako plovi niz rijeku: zbrka skela, čamaca na vesla, teglenica, skifova, čunova i ladvi, a izgledali su previše trulo da bi plovili. Zaudaralo je na očaj; takvo naplavljeno drvo nije moglo promijeniti ratnu sreću, moglo se samo naći na putu. Bojne linije bijahu beznadno zapletene. Slijeva, *Knez Steffon, Jadna Jenna* i *Brzi mač* probili su se i jurili uzvodno. Desno krilo bilo je, međutim, teško napadnuto, a sredina se slomila pod kamenjem onagera. Neki kapetani okretali su nizvodno, drugi skretali nalijevo, činili su bilo što da pobjegnu onoj razarajućoj kiši. *Bijes* je zamahnuo svojim krmenim katapultom da uzvрати paljbu na grad, ali nedostajao mu je doseg; bačve smole razbijale su se pod zidinama. *Žezlo* je izgubilo većinu svojih vesala, a *Vjernog* su probili te se počinjao nagingjati. Odveo je *Crnu Bethu* između njih, i zadao kosi udarac kičenoj izrezbarenoj i pozlaćenoj barci užitaka kraljice Cersei, sada ispunjenom vojnicima umjesto slatkišima. Sudar je izbacio tucet vojnika u rijeku, gdje su ih *Bethini* strijelci skidali dok su pokušavali ostati na površini.

Matthosov povik upozori ga na opasnost slijeva; jedna od lannisterskih galija približavala se na proboj. "Oštro nadesno", vikne Davos. Njegovi ljudi upotrijebe svoja vesla da se odgurnu od barke, dok su drugi okretali galiju kako bi njezin pramac gledao prema jurišajućem *Bijelom lopataru*. Na trenutak se bojao da je prespor, da će se potopiti, ali struja pomogne okrenuti *Crnu Bethu*, i kad je uslijedio sudar, udarac ga je tek okrznuo, tako da su dva trupa ostrugala jedan drugog, zbog čega su na obama brodovima pukla vesla. Nazubljen komad drveta preleti mu pokraj glave, oštar kao kakvo koplje. Davos ustukne. "Ukrcaj se!" vikne. Kuke za hvatanje bijahu izbačene. On isuče mač i sam povede ljude preko boka.

Posada *Bijelog lopatara* dočeka ih kod ograde, ali oklopnici *Crne Bethe* projure preko njih u čeličnoj plimi urlika. Davos se probijao kroz gomilu, tražeći drugog kapetana, ali je čovjek bio mrtav prije nego što je stigao do njega. Dok je stajao nad njegovim tijelom, netko ga dohvati iza leđa sjekirom, ali kaciga mu odbije udarac i lubanja mu zazvoni ondje gdje se morala raspolutiti. Ošamućen, mogao se jedino otkotrljati. Njegov napadač pojuri na nj urlajući. Davos ščepa mač objema rukama i zarije njegov vršak u čovjekov trbuh.

Jedan od članova njegove posade podigne ga na noge. "Ser kapetane, *Lopatar* je naš." Bila je to istina, uvidje Davos. Većina neprijatelja bila je mrtva, na samrti, ili se predala. Skinuo je kacigu, obrisao krv s lica, i uputio se prema vlastitom brodu, oprezno koračajući po daskama skliskim od ljudskih crijeva. Matthos mu pruži ruku da mu pomogne popeti se preko ograde.

Za tih nekoliko trenutaka, *Crna Betha* i *Bijeli lopatar* bili su mirna točka usred oluje. *Kraljica Alysanne* i *Svilena gospa*, još isprepletene, bijahu bijesan zeleni pakao, koji je plutao nizvodno i povlačio komade *Gospina stida*. Jedna od mvrijskih galija zabila se u njih i sama se zapalila. *Mačka* je primala ljude iz brzo tonućeg *Hrabrog*. Kapetan *Zmajeve kobi* smjestio se između dva mola, rastrgavši dno; njegova posada izlila se na obalu sa strijelcima i oklopnicima da se pridruži napadu na zidine. *Crveni gavran*, probijen, polako se nagingjao. *Morski jelen* borio se i s vatrom i s napadačima, ali vatreno srce bilo je izvješeno ponad Joffrevje-va *Vjernog čovjeka*. *Bijes* i njegov ponosni luk ulubljen gromadom, borio se s *Božjom milošću*. Vidio je kako se *Ponos Driftmarka* kneza Velarvona zabija između dva lannisterska riječna krijumčara, prevrnuvši jednog i za-palivši drugog ognjenim strijelama. Na južnoj obali, vitezovi su urkćavali konje u koke, a neke od manjih galija već su se uputile prijeko, ispunjene oklopnicima. Morali su oprezno ploviti između potonulih brodova i mrlja plutajuće divlje vatre. Cijela Stannisova flota sada je bila u rijeci, osim Lysenaca Salladhora Saana. Za malo vremena upravljat će Crnovodom. *Ser Imry će imati svoju pobjedu*, pomisli Davos, *a Stannis će prevesti vojsku na drugu obalu, ali, bogovi smilujte se, cijena ovoga...*

"Ser kapetane!" Matthos mu dotakne rame.

Bijaše to *Sabljarka*. Njezine dvije strane vesala dizale su se i padale. Nije uopće oborila jarbol, a nešto goruće smole dohvatilo je njezinu oputu. Plamenovi su se širili dok je Davos gledao, gmižući po užadi i jedrima sve dok za sobom nije počela povlačiti glavu žutog plamena. Njezin nezgrapni željezni probijač, izrađen u liku ribe po kojoj je dobila ime, dijelio je površinu rijeke pred njom. Izravno naprijed, plutajući prema njoj i okrećući se kako bi poslužio kao primamljiva

punašna meta, nalazio se jedan od lannisterskih čunova, plutajući nisko u vodi. Spora zelena krv curila mu je između dasaka.

Kad to ugleda, Davos Seaworth prestane disati.

"Ne", reče. "Ne, *NEEEEEEE!*" Ponad rike i lomljave bitke, nitko ga nije čuo osim Matthosa.

Kapetan *Sabljarke* sigurno nije, usredotočen na konačno probadanje nečega svojim nezgrapnim debelim mačem. *Sabljarka* krene u bojnu brzinu. Davos podigne svoju sakatu ruku i zgrabi kožnatu vreću u kojoj su bili njegovi prsti.

Uz škripeći, slamajući, razarajući prasak *Sabljarka* prepolovi truli čun napola. Prsnuo je poput prezrela voća, ali nijedno voće nije nikad ispustilo takav razarajući drveni krik. Davos ugleda kako iz njegove nutrine pršti zelena tekućina iz tisuća slomljenih čupova, otrov iz crijeva umiruće zvijeri, blistav, sjajan, šireći se površinom rijeke...

"Veslaj nazad", rikne. "Dalje. Maknite nas od nje, veslaj nazad, veslaj nazad!" Užad za hvatanje bijaše presječena, a Davos osjeti kako mu se paluba pomiče pod nogama dok se *Crna Betha* oslobađala od *Bijelog lopatara*. Njezina vesla kliznu u vodu.

Tada začuje kratak oštar *puf*, kao da mu je netko puhnuo u uho. Pola otkucaja srca kasnije stigao je urlik. Palube nestade pod njim, a crna ga voda udari po licu, ispunivši mu nos i usta. Gušio se, utapao. Nesiguran u to kakav je put prema površini, Davos se hrvao s rijekom u slijepoj panici sve dok iznenada nije banuo na površinu. Ispljune vodu, udahne zrak, i zgrabi najbliži komad krša ne ispuštajući ga.

Sabljarka i čun su nestali. Crna tijela plutala su nizvodno pokraj njega, a utopljenici se držali za komad zadimljena drva. Pedeset stopa visoko, vrtlozi demonskih zelenih plamenova plesali su po rijeci. Vidio je kako *Crna Betha* gori, i *Bijeli lopatar*, i *Odani čovjek* s obje strane. *Pobožnost*, *Mačka*, *Hrabri*, *Žezlo*, *Crveni gavran*, *Harridan*, *Vjerni*, *Bijes* su se zapalili, *Kraljev grudobran* i *Božja milost* također, zloduh je proždirao svoje. Blistavi *Ponos Driftmarka* kneza Velarvona pokušavao se okrenuti, ali zloduh prijeđe lijenim zelenim prstom po njegovim srebrnim veslima, a ona buknu poput voštanica. Na trenutak činilo se da lađa miluje rijeku dvama nizovima dugačkih blistavih baklji.

Struja ga je dotad već imala u zubima, okrećući ga okolo naokolo. Trgnuo se da izbjegne plutajuću mrlju divlje vatre. *Moji sinovi*, pomisli Davos, ali nije bilo načina da ih potraži sred urlajućeg kaosa. Još jedan čun ispunjen divljom vatrom rasprsnje se za njim. Činilo se da sama *Crnovoda* vrije u svom koritu, a zapaljene oblice, zapaljeni ljudi i komadi slomljenih brodova ispunili su zrak.

Struja me nosi u zaljev. Ondje neće biti tako loše, trebao bi se pokušati domoći obale. Bio je snažan plivač. Galijske *Salladhore* Saana također će biti u zaljevu, Ser Imry im je zapovjedio da stoje po strani...

A tada ga struja ponovno okrene i Davos ugleda što gaje čekalo nizvodno.

Lanac. Bogovi, spasite nas, podigli su lanac.

Na mjestu gdje se rijeka širila u zaljev *Crnovode*, brodobran bijaše čvrsto nategnut, jedva dvije ili tri stope iznad vode. Već se tucet galijske razbilo o njega, a struja je gurala druge prema njemu. Gotovo sve su bile u plamenu, a i ostatak će se uskoro zapaliti. Davos je mogao razaznati prugaste trupove brodova *Salladhore* Saana s druge strane, ali znao je da ih nikad neće doseći. Zid crveno vrućeg čelika, gorućeg drveta i vrtloga zelenog plamena prostirao se pred njim. Ušće *Bujice Crnovode* pretvorilo se u usta pakla.

tyrion

Nepomičan poput kamena čudovišta, Tyrion Lannister klečao je na jednom koljenu na vrhu zuba kruništa. Podno Blatnih dveri i pustoši koja je nekoć bila ribarnica i pristanište, činilo se da se sama rijeka zapalila. Polovica Stannisove flote bila je u plamenu, zajedno s većim dijelom Joffrevjeve. Poljubac divlje vatre pretvorio je ponosne brodove u lomače, a ljude u živuće baklje. Zrak bijaše pun dima, strijela i krikova.

Nizvodno, i pučani i plemeniti kapetani mogli su vidjeti kako se vruća zelena smrt u virovima primiče njihovim splavima, karakama i skelama, nošena strujom Crnovode. Dugačka bijela vesla myrijskih galija bljeskala su poput nogu pomahnitalih stonoga dok su ih pokušavala okrenuti, ali nije imalo smisla. Stonoge nisu imale kamo pobjeći.

Tucet velikih požara bjesnio je pod gradskim zidinama, gdje su se rasprsnule bačve goruće smole, ali divlja vatra svela ih je jedva na nešto više od svijeća u zapaljenoj kući. Njihovi narančasti i grimizni stjegovni lepršali su beznačajno naspram nefritskog općeg uništenja. Niski oblaci poprimili su boju goruće rijeke i pokrili nebo nijansama zelene boje, jezivo lijepe. *Strahotna ljepota. Poput zmajevе vatre.* Tvrion se pitao je li se Aegon Osvajač ovako osjećao dok je letio nad svojim Vatrenim poljem.

Vrući vjetar podigao je njegov grimizni plašt i udarao ga u golo lice, no nije mogao odvratiti pogled. Bio je nejasno svjestan zlatnih plašteva kako kliču s ograda. Nije imao glasa da im se pridruži. Bila je to polovična pobjeda. *Neće biti dovoljna.*

Vidio je kako još jedan od čunova, koje je napunio do vrha hirovitim voćem kralja Aerysa, proždiru gladni plamenovi. Vodoskok gorućeg nefrita uzdigne se iz rijeke, bljesak tako sjajan daje morao zakloniti oči. Perjanice vatre trideset i četrdeset stopa visoke plesale su po vodi, pucketajući i sikćući. Na nekoliko trenutaka zaglušiše krikove. Na stotine je ljudi bilo u vodi, utapajući se ili goreći ili pomalo i jedno i drugo.

Čuješ li ih kako vrište, Stannise? Vidiš li ih kako gore? Ovo je tvoje djelo jednako kao i moje.

Negdje u toj kipućoj masi ljudi južno od Crno-vode i Stannis je promatrao, znao je Tvrion. Nikad nije imao žed za bitkom svog brata Roberta. Zapovijeda! će iz pozadine, iz zaleđa, onako kako je knez Tywin Lannister običavao činiti. Vrlo vjerojatno, sjedio je na ratnom konju upravo sada, odjeven u blistavi oklop, s krunom na glavi. *Krunom od crvena zlata, rekao je Varys, s vršcima izrađenim u obliku plamenova.*

"Moji brodovi." Joffrevjev glas prepukne dok je urlao sa šetnice gdje se iza kruništa skutrio sa svojim stražarima. Zlatni kraljevski kolut ukrašavao mu je bojnu kacigu. "Moj Kraljev grudobran gori. Kraljica Cersei, Odani čovjek. Pogledajte, ono je *Morski cvijet*, onamo." Uperi svoj novi mač prema brodu kojem su zeleni plamenovi lizali zlatni trup i mi-ljeli njegovim veslima. Njegov kapetan okrenuo ga je uzvodno, ali ne dovoljno brzo da izbjegne divlju vatru.

Bila je osuđena na propast, znao je Tvrion. *Nije bilo drugog načina. Da nismo izašli naprijed da ih presretnemo, Stannis bi bio nanjušio zamku.* Strijelu se moglo naciľjati, i koplje, pa čak i kamen iz katapulte, ali divlja vatra imala je vlastitu volju. Jednom ispuštena, bila je izvan nadzora

običnih ljudi. "Nije se moglo pomoći", reče on svom nećaku. "Naša je flota bila osuđena na propast u svakom slučaju."

Čak i s vrha kamenog zuba - bio je prenizak da vidi preko kruništa, pa im je naredio da ga podignu - plamenovi, dim i kaos bitke onemogućavali su da Tvrrion vidi što se događa nizvodno pod zamkom, ali vidio je to tisuću puta u svojim mislima. Bronn će bičevima pokrenuti volove istog časa kad Stannisov admiralski brod prođe podno Crvene utvrde; lanac je bio nezgrapno težak, a golema vitla okretala su se tek polako, škripeći i klepećući. Cijela uzurpatorova flota proći će prije nego što se prvi bljesak kovine bude mogao vidjeti ispod vode. Karike će se pojaviti kapajući vodu, neke blistajući se od blata, karika za karikom, sve dok se cijeli lanac ne nategne. Kralj Stannis je uveslao sa svojom flotom u Crnovodu, ali iz nje više neće izveslati.

Unatoč tome, neki su bježali. Riječna struja bila je varljiva stvar, a divlja se vatra nije širila onako ravnomjerno kao što se nadao. Glavni kanal bio je sav u plamenu, ali dobar broj Mvrijaca krenuo je prema južnoj obali i izgledalo je da će pobjeći neranjeni, a barem je osam brodova pristalo ispod gradskih zidina. *Pristalo ili se nasukala, ali sve dolazi na išlo. Iskricali su ljude na obalu.* Dobar dio južnog krila prvih dviju neprijateljskih bojnih linija dobrano je odmakao uzvodno od pakla kad su se čunovi digli u zrak. Stannisu će ostati trideset ili četrdeset galija, prema prvoj procjeni; više nego dovoljno da preveze cijelu svoju vojsku prijeko, kad im se jednom ponovno vrati hrabrost.

To će možda uzeti malo vremena; čak i najhrabriji među njima preplašit će se gledajući kako tisuću i nešto njihovih sudrugova proždire divlja vatra. Hallvne je rekao da je ponekad tvar gorjela tolikom vrućinom da se meso otapalo poput loja. Pa ipak...

Tyrrion nije imao tlapnji što se njegovih ljudi ticalo. *Ako im se učini da bitka polazi po zlu, slomit će se, i slomit će se strašno*, upozorio ga je Jacelvn Bywater, te je jedini način da pobijedi bio osigurati da bitka pođe po dobru, od početka do kraja.

Mogao je vidjeti kako se tamni likovi pomiču između izgorjelih ruševina riječnog grudobrana. *Vrijeme za još jedan juriš*, pomisli. Ljudi nikad nisu tako ranjivi kao kad prvi put zateturažu na obalu. Ne smije dati neprijatelju vremena da se rasporedi na sjevernoj obali.

Iskobelja se sa zuba kruništa. "Kaži knezu Jacelvnu da imamo neprijatelja na obali", reče jednom od glasnika koje mu je Bywater dodijelio. Drugome reče: "Isporuči moje čestitke Ser Arneldu i zamoli ga da okrene Kurve trideset stupnjeva na zapad." Kut će im omogućiti da bacaju dalje, iako ne tako daleko u vodu.

"Majka je obećala da mogu dobiti Kurve", reče Joffrev. Tvrriona razljuti kad ugleda da je kralj ponovno podigao vizir svoje kacige. Dječak se nedvojbeno kuhao unutar tog teškog čelika... ali posljednje što mu je trebalo, bila je neka zalutala strijela koja bi probila oko njegova nećaka. S treskom spusti vizir. "Držite to zatvoreno, Vaša Milosti; vaša ljubljena osoba svima nam je dragocjena. *A ne bi htio ni pokvariti to Ijepuš-no lice.* "Kurve su vaše." Bilo je ovo jednako prikladno vrijeme kao i svako drugo; bacanje još više vatrenih ćupova na goruće brodove činilo se besmislenim. Joff je svezao nage Rogate u dvorištu, pribivši im rogove o glave. Kad su ih doveli pred Željezno prijestolje po pravdu, obećao je da će ih poslati Stannisu. Čovjek nije bio tako težak kao kamena gro-mada ili bačva goruće smole, te ga se moglo baciti znatno dalje. Neki od zlatnih plašteva kladili su se hoće li izdajnici preletjeti cijelu Crnovodu. "Požurite s tim, Vaša Milosti", reče Joffrevju. "Uskoro će nam opet us-trebat onageri za bacanje kamenja. Čak ni divlja vatra ne gori zauvijek."

Joffrev veselo odjuri, praćen Ser Mervnom, ali Tyrrion uhvati Ser Osmunda za zapešće prije nego što je mogao slijediti. "Što god da se dogodi, držite ga na sigurnom i *držite ga ondje*, je li to jasno?"

"Na zapovijed." Ser Osmund se srdačno osmjehne.

Tyrrion je upozorio Tranta i Kotlocnog što će im se dogoditi ako kakvo zlo zadesi kralja. A Joffrev je imao tucet veterana u zlatnim plaš-tevima koji su čekali na dnu stuba. *Štitim tvoje nevoljno kopile što bolje mogu, Cersei*, pomisli ogorčeno. *Pobrini se da isto učiniš za Alayayu.*

Netom što je Joff otišao kadli se glasnik dašćući uspne stubama. "Moj kneže, pohitajte!" Baci se na koljeno. "Iskricali su ljude na zemljištu za turnire, njih stotine! Nose probijač na Kraljeve dveri."

Tvrion opsuje i uputi se prema stubama krivudavim geganjem. Podrick Payne čekao je dolje s njihovim konjima. Odgalopirali su niz Riječni red, Pod i Ser Mandon Moore žestoko su upirali za njim. Zatvorene kuće bijahu uronjene u zelenu sjenu, ali nije bilo prometa na njihovu putu. Tyrion je zapovjedio da se ulice raščiste, kako bi se branitelji mogli brzo kretati od jednih dveri do drugih. Unatoč tome, u trenutku kad su prispjeli na Kraljeve dveri, mogao je čuti gromovit udarac drva o drvo koji mu je rekao daje ovan za probijanje stavljen u pogon. Stenjanje golemih šarki zvučalo je poput jauka umirućeg orijaša. Dvorište stražarnice bilo je posuto ranjenicima, ali vidio je također i linije konja, ne potpuno ozlijeđenih, te najamnih mačevalaca i zlatnih plašteva dovoljno da stvore jaku kolonu. "Postrojite se", vikne dok je skakao na tlo. Dveri se pomaknu pod silinom drugog udarca. "Tko ovdje zapovijeda? Izaći ćete van."

"Ne." Sjena se odvoji od sjene zida, kako bi postala visok čovjek u tamnosivu oklopu. Sandor Clegane strgne svoju kacigu objema rukama i pusti je da padne na tlo. Čelik je bio opržen i ulubljen, lijevo uho re- J žecég psa odsječeno. Posjekotina iznad jednog oka poslala je mlaz krvi " preko Psetovih starih ožiljaka od opekline, zamaskiravši polovicu njegova lica.

"Da." Tyrion mu stane sučelice.

Cleganeov dah dolazio je isprekidano. "Jebeš to. I vas."

Neki najamni mačevalac zakorači do njega. "Bili smo vani. Tri puta. Polovica naših ljudi ubijeno je ili ozlijeđeno. Divlja vatra rasprskava se svud oko nas, konji vrište poput ljudi, a ljudi poput konja—"

"Zar si mislio da smo te unajmili da se tučeš na turniru? Moram li ti donijeti fino hladno mlijeko i zdjelu malina? Ne? Onda se popni na svog jebenog konja. I ti, Psu."

Krv na Cleganeovu licu blistala je crveno, ali oči su mu se sjajile bijelo. Isukao je svoj dugački mač.

On se boji, shvati Tvrion, zaprepašten. *Pas se boji*. Pokuša objasniti njihovu nedaću. "Donijeli su ovna na dveri, čuješ ih, moramo ih rastjerati—"

"Otvorite dveri. Kad pohitaju unutra, okružite ih i ubijte." Pas zarije vršak svoga mača u zemlju i nasloni se na jabuku, njišući se. "Izgubio sam polovicu svojih ljudi. Konje također. Neću ih više voditi u onu vatru."

Ser Mandon Moore primakne se Tvrionu, besprijekoran u svom pocakljenom bijelom oklopu.

"Kraljev Namjesnik vam zapovijeda."

"Jebeš Kraljevog Namjesnika." Iako je Psetovo lice bilo ljepljivo od krvi, doimalo se blijedo poput mlijeka. "Neka mi netko donese piće." Časnik u zlatnom plastu doda mu kalež. Clegane uzme gutljaj, ispljune ga, odbaci kalež. "Voda? Jebeš tvoju vodu. Donesi mi vina."

Mrtav je umoran. Tvrion je to sada mogao vidjeti. *Rana, vatra... gotov je, moram pronaći nekog drugog, ali koga? SerMandona?* Pogledao je ljude i znao da to neće proći. Cleganeov strah ih je potresao. Bez vođe, i oni će odbiti, a Ser Mandon... opasan čovjek, rekao je Jaime, da, ali ne čovjek kojeg bi drugi ljudi slijedili.

U daljini Tvrion začu još jedan veliki prasak. Iznad zidina, potamnijelo nebo bilo je preplavljeno plohama zelenog i narančastog svjetla. Koliko dugo će dveri izdržati?

Ovo je ludost, pomisli, *ali prije ludost nego porz. Poraz je smrt i sramota*. "Vrlo dobro, ja ću povesti juriš."

Ako je pomislio da će to postidjeli Psa i vratiti mu hrabrost, bio je u krivu. Clegane se samo nasmije. "Vi?"

Tvrion je mogao vidjeti nevjericu na njihovim licima. "Ja. Ser Mandon, vi ćete nositi kraljev barjak. Pod, moju kacigu." Dječak poslušno pohita. Pas se nasloni na nazubljen i krvlju isprugan mač i pogleda ga raširenim bijelim očima. Ser Mandon pomogne Tvrionu da ponovno uz-jaše.

"*Postrojite se!*" vikne.

Njegov krupni crveni pastuh nosio je štitnike za glavu. Grimizna svila pokrivala mu je sapi, preko oklopa od veriga. Visoko sedlo bilo je pozlaćeno. Podrick Payne mu pruži kacigu i štit, tešku hrastovinu urešenu grbom sa zlatnom rukom na crvenu polju, okruženu malim zlatnim lavovima. Prošetao je konja ukруг, promatrajući malu četu ljudi. Samo šačica odazvala se njegovoj zapovijedi, ne više od dvadesetorice. Sjedili su na svojim konjima očiju bijelih poput Psetovih. S prezirom pogleda ostale, vitezove i najamne mačevaoce koji su jahali s Cleganeom. "Vele da sam pola čovjeka", reče. "Što to onda čini vas?"

To ih postidi. Neki vitez uzjaše, bez kacige, i pridruži se ostalima. Par plaćenika ga je slijedilo. Potom više. Kraljeve dveri se ponovno za-tresu. U nekoliko trenutaka veličina Tvrlionovih podređenih se udvostručila. Uhvatio ih je u zamku. *Ako seja borim, moraju učiniti isto, inače su manji od patuljka.*

"Nećete me čuti da izvikujem Joffrevjevo ime", reče im on. "Nećete me čuti ni da zazivam Bacačevu hrid. Ovo je vaš grad koji Stannis kani razoriti, a ono su vaše dveri koje pokušava srušiti. Stoga pođite sa mnom i ubijte kučkina sina!" Tvrlion isuče svoju sjekiru, okrene konja i otkasa prema otvoru za napad. *Mislilo je* da ga oni slijede, ali nije se usudio pogledati.

Šansa

Baklje su jasno treperile naspram prekaljene kovine zidnih svijećnjaka, ispunivši kraljičinu Plesnu dvoranu srebrnastim svjetlom. Pa ipak još bijaše tame u toj dvorani. Šansa ju je mogla vidjeti u svijetlim očima Ser Ilyna Pavnea, koji stajaše pokraj stražnjih vrata nepomično poput kamena, ne uzimajući ni jela ni vina. Mogla ju je osjetiti u hrapavu kašlju kneza Gylesa, i šaputavu glasu Osneya Kotlocnog kad je kliz-nuo unutra da prenese Cersei novosti.

Šansa je dovršavala svoju juhu kad je došao prvi put, ušavši kroz stražnji ulaz. Opazila ga je gdje razgovara sa svojim bratom Osfrydom. Tada se uspeo na podij i kleknuo pokraj visokog stolca vonjajući po konjima. Četiri duge tanke ogrebotine na njegovu obrazu bijahu oblijepljene krastama, svijetla kosa mu je padala niz ovratnik i u oči. Uza sve njegovo šaputanje, Šansa nije mogla, a da ga ne čuje. "Flota je ukliještena u bitki. Neki strijelci domogli su se obale, ali Pas ih je sasjekao na komadiće, Vaša Milosti. Vaš brat podiže lanac. Čuo sam znak. Neki pijanci dolje u Buvljaku razbijaju vrata i provaljuju kroz prozore. Knez Bywater je poslao zlatne plašteve da se obračunaju s njima. Baelorova je septa dupkom puna, svi se mole."

"A moj sin?"

"Kralj je otišao u Baelorovu da primi blagoslov velikog septona. Sada šeće zidinama s Namjesnikom, kazujući ljudima da budu hrabri, podižući im duh da tako kažem."

Cersei mahne rukom svome pažu za još jedan kalež vina, zlatnu berbu iz Sjenice, voćnu i jaku.

Kraljica je mnogo pila, ali činilo se da je vino samo čini još ljepšom; njezini obrazi bijahu zažareni, a oči ispunjene blistavom, grozničavom vrelinom dok je gledala niz dvoranu. *Oči divlje vatre*, pomisli Šansa.

Glazbenici su svirali. Žongleri žonglirali. Mala Luna teturao je dvoranom na hoduljama izrugujući se svima, dok je Ser Dontos naganjao sluškinje na svom konju načinjenu od drška metle. Gosti su se smijali, ali bijaše to neveseo smijeh, ona vrsta smijeha koja se može pretvoriti u jecaje za tren oka. *Njihova su tijela ovdje, ali misli su im na gradskim zidinama, a njihova srca također.*

Nakon juhe stigla je salata od jabuka, oraha i groždica.

U bilo koje drugo vrijeme, moglo je to biti ukusno jelo, ali danas je sva hrana bila začinjena strahom. Šansa nije bila jedina u dvorani bez teka. Knez Gyles je kašljao više nego što je jeo.

Lollvs Stokevorth sjedila je pogurena i drhtava, a mlada nevjesta jednog od Ser Lancelovih vitezova počela je neobuzdano plakati. Kraljica zapovjedi meštru Fran-kenu da je spremi u postelju s kaležom sanjiva vina. "Suze", ona će prezirno Šansi dok su ženu izvodili iz dvorane.

"Ženino oružje, nazivala ih je nekoć moja kneginja mati. Muškarčevo oružje je mač. A to nam kažu sve što trebamo znati, zar ne?"

"No, muškarci moraju biti vrlo hrabri", reče Šansa. "Izjahati van i suočiti se s mačevima i sjekirama, dok vas svi pokušavaju ubiti..."

"Jaime mi je jednom rekao da se osjeća uistinu živim jedino u bitki i u postelji." Podigne svoj kalež i uzme dug gutljaj. Njezina salata bila je netaknuta. "Radije bih se suočila s bilo kojim

brojem mačeva nego sjedila ovako bespomoćno, pretvarajući se da uživam u društvu ovog jata preplašenih kokoši."

"Vi ste ih pozvali ovamo, Vaša Milosti."

"Neke se stvari očekuju od kraljice. Očekivat će se i od tebe ako se ikad udaš za Joffrevja. Radije uči." Kraljica je proučavala žene, kćerke i majke koje su ispunile klupe. "Same po sebi kokoši nisu ništa, ali njihovi su pijetlovi važni iz jednog ili drugog razloga, a neki od njih možda prežive ovu bitku. Stoga mi dolikuje da pružim njihovim ženama zaštitu. Ako moj bijedni patuljak od brata kojim slučajem uspije pobijediti, one će se vratiti svojim muževima i očevima pune priča o tome kako sam bila hrabra, kako je moja srčanost bodrila njih i podigla im duh, kako nisam sumnjala u našu pobjedu ni u jednom trenu."

"A ako zamak padne?"

"Voljela bi to, zar ne?" Cersei ne pričekava poricanje. "Ako me ne izdaju vlastiti stražari, možda uspijem opstati ovdje neko vrijeme. Tada ću moći izaći na zidine i osobno ponuditi predaju knezu Stannisu. To će nas poštediti najgoreg. Ali padne li Maegorova tvrđa prije nego Stannis uspije doći, e pa onda će, rekla bih, većinu mojih gošća čekati malko silovanja. A nikad ne smiješ prekrižiti sakaćenje, mučenje i umorstvo u ovakvim vremenima."

Šansa bijaše užasnuta, roda."

"Ovo su žene, nenaoružane, i plemenita

"Njihov rod ih štiti", prizna Cersei, "iako ne toliko koliko misliš. Svaka je vrijedna dobrog otkupa, ali nakon mahnitosti bitke, čini se da vojnici često više žude za mesom nego za novcem. Unatoč tome, zlatan štit bolji je nego nikakav. Vani na ulicama, prema ženama se neće odnositi ni približno tako blago. Niti prema našim slugama. Ljupka stvorenja poput one sluškinje kneginje Tande mogu dočekati živahnu noć, ali nemoj misliti da će stare, nemoćne i neugledne ostati pošteđene. Dovoljno pića učinit će slijepu pralju i smrdljive svinjarice jednako pristalima poput tebe, mila."

"Mene?"

"Pokušaj ne zvučati toliko poput miša, Šansa. Sada si žena, sjećaš se? I zaručena za moga prvorodenog." Kraljica je pijuckala svoje vino. "Da je itko drugi pred dverima, mogla bih se nadati da ću ga očarati. Ali ovo je Stannis Baratheon. Imala bih više izgleda u zavođenju njegova konja." Opazila je izraz na Sansinu licu, i nasmijala se. "Jesam li te zaprepastila, moja gospo?" Nagne se bliže. "Ti mala budalo. Suze nisu ženino *jedino* oružje. Imaš još jedno među nogama, i radije ga nauči koristiti. Otkrit ćeš da muškarci prilično slobodno rabe svoje mačeve. Obje vrste mačeva."

Šansa je ostala pošteđena potrebe da joj odgovori kad su dvojica Kotlocrni ponovno ušla u dvoranu. Ser Osmund i njegova braća postali su veliki miljenici u zamku, uvijek su bili spremni na osmijeh i šalu, a slagali se s konjušarima i lovcima jednako dobro kao s vitezovima i štitonošama. Sa služavkama su se slagali najbolje od svih, govorkalo se. Odnedavno je Ser Osmund preuzeo mjesto Sandora Cleganea na Joffrevjevu boku, a Šansa je žene na zdencu čula govoriti da je bio jednako snažan kao Pas, samo mlađi i hitriji. Ako je bilo tako, pitala se zašto nikad nije čula za ove Kotlocrne prije nego što su Ser Osmunda primili u Kraljevsku stražu.

Osney je bio sav u osmijesima kad je kleknuo pokraj kraljice. "Čunovi su dignuti u zrak, Vaša Milosti. Cijela Crnovoda preplavljena je divljom vatrom. Stotinu brodova je u plamenu, možda više."

"A moj sin?"

"On je kod Blatnih dveri s Namjesnikom i Kraljevskom stražom, Vaša Milosti. Razgovarao je sa strijelcima na ogradi i dao im nekoliko savjeta o rukovanju samostrijelom. Svi se slažu, on je vrlo hrabar momak."

"Neka radije ostane vrlof/v momak." Cersei se obrati njegovu bratu Osfrvdu, koji je bio viši, ozbiljniji i imao obješen crni brk. "Da?"

Osfrvd je nataknuo čeličnu polukacigu preko svoje duge crne kose, a izraz na njegovu licu bio je mrk. "Vaša Milosti," reče tiho, "momci su uhvatili jednog konjušara i dvije sluškinje kako pokušavaju pobjeći na pokrajnja vrata s tri kraljeva konja."

"Prvi izdajnici ove noći," reče kraljica, "ali ne i posljednji, bojim se. Neka se Ser Ilyn pobrine za njih, i postavite im glave na kolce ispred staja kao upozorenje." Dok su odlazili, ona se obrati Šansi. "Još jedna pouka koju moraš naučiti, ako se nadaš da ćeš sjediti uz moga sina. Budi blaga u noći poput ove i izdajnici će nicati oko tebe poput gljiva poslije teške kiše. Jedini način da ti narod ostane vjeran jest pobrinuti se da te se boje više nego neprijatelja."

"Upamtit ću, Vaša Milosti", reče Šansa, iako je oduvijek slušala kako je ljubav sigurniji put do vjernosti naroda negoli strah. *Ako ikad budem kraljica, nagnat ću ih da me zavole.*

Pite od račjih kljesta slijedile su za salatom. Tada stiže ovčestina zapečena s porlukom i mrkvama, poslužena na pladnjevima od izdubljena kruha. Lollvs je jela prebrzo, pozlilo joj je, te je povratila po sebi i po svojoj sestri. Knez Gyles je kašljao, pio, kašljao, pio i onesvijestio se. Kraljica je piljila s gađenjem onamo gdje se izvalio s licem na pladnju i rukom u lokvici vina.

"Bogovi su zasigurno bili ludi kad su potrošili muškost na ovakve poput njega, a ja sam zasigurno bila luda što sam zahtijevala njegovo oslobođenje."

Osfrvd Kotlocrn se vrati, lepršajući grimiznim plaštem. "Narod se okuplja na trgu, Vaša Milosti, traže utočište u zamku. Ne rulja, već bogati trgovci i tome slično."

"Naredi im da se vrate kućama", reče kraljica. "Ne budu li htjeli poći, neka naši samostrijela pobiju nekolicinu. Nikakvih jurišanja, ne želim da se dveri otvaraju ni pod koju cijenu."

"Na zapovijed." On se nakloni i udalji.

Kraljičino lice bijaše tvrdo i gnjevno. "Kad bih im barem mogla sama donijeti mač pod vrat." Glas joj je postajao nerazgovijetan. "Kad smo bili maleni, Jaime i ja bijasmo tako slični da nas čak ni naš plemeniti otac nije mogao razlikovati. Ponekad bismo za šalu zamijenili odjeću i proveli cijeli dan kao onaj drugi. Unatoč tome, kad su Jaimeu dali njegov prvi mač, nije bilo nikakvog za mene. 'Što ću ja dobiti?' sjećam se da sam pitala. Bili smo tako slični, nikad nisam shvaćala zašto se prema meni odnose toliko *drugačije*. Jaime se naučio boriti mačem, kopljem i buzdovanom, dok su mene učili da se smiješim, pjevam i plešem. On je bio nasljednik Bacačeve hridi, dok su mene kanili prodati nekom neznancu poput konja, da me jašu kad god to novi vlasnik zaželi, udaraju kad god mu se prohtije, i odbace nakon nekog vremena zbog mlađe ždrebe. Jaimeo-va sudbina trebala je biti slava i moć, dok je moja rađanje i mjesečnica."

"Ali bili ste kraljica svih Sedam kraljevina", reče Šansa.

"Kad je riječ o mačevima, kraljica je naposljetku ipak samo žena." Cersein vinski kalež bio je prazan. Paž se primakne da ga ponovno napuni, ali ona ga preokrene i zatrese glavom. "Ne više. Moram sačuvati bistru glavu."

Posljednje jelo bijaše kozji sir poslužen s pečenim jabukama. Miris cimeta ispunio dvoranu kad je Osney Kotlocrn ušao da još jednom klekne između njih. "Vaša Milosti", promrmlja. "Stannis je iskrcao ljude na turnirskom zemljištu, a još ih više dolazi prijeko. Blatne dveri su pod napadom, a donijeli su ovna pred Kraljeve dveri. Vražićak je otišao da ih rastjera."

"To će ih ispuniti strahom", suho će kraljica. "Nije poveo Joffa, nadam se."

"Ne Vaša Milosti, kralj je s mojim bratom kod Kurvi, bacaju Rogate u rijeku."

"S Blatnim dverima pod napadom? Ludost. Recite Ser Osmundu da želim da ga se smjesti makne odatle. Previše je opasno. Dovedite ga natrag u zamak."

"Vražićak je rekao—"

"Trebalo bi vas brinuti ono što ja kažem." Cerseine se oči suze. "Vaš brat će učiniti kako mu je rečeno, inače ću se pobrinuti da on sam povede idući juriš, a vi ćete poći s njim."

Nakon što su počistili jelo, mnogo gostiju zatraži dopuštenje da ode u septu. Cersei im milostivo ispunio želju. Kneginja Tanda i njezine kćeri bijahu među onima koji su otišli. Za one što su ostali, izvedoše pjevača da ispunio dvoranu slatkom glazbom visoke harfe. Pjevao je o Jonquil i Florianu, o princu Aemonu, Zmajevskom vitezu i njegovoj ljubavi prema bratovoj kraljici, o Nvmerijinih

deset tisuća brodova. Bijahu to prelijepe pjesme, ali strahovito tužne. Nekoliko žena počne plakati, a Šansa osjeti da su joj se vlastite oči ovlažile.

"Vrlo dobro, draga." Kraljica se nagne bliže. "Moraš vježbati te suze. Trebat će ti za kralja Stannisa."

Šansa se nervozno promeškolji. "Vaša Milosti?"

"O, poštedi me svojih ispraznih uljudnosti. Stvari su sigurno krenule u očajničkom smjeru kad trebaju patuljka da ih vodi, stoga možeš slobodno skinuti masku. Znam sve o tvojim malim izdajama u božanskoj šumi."

"Božanskoj šumi?" *Ne gledaj u Ser Dontosa, ne gledaj, ne gledaj*, reče Šansa sama sebi. *Ona ne zna, nitko ne zna, Dontos mi je obećao, moj me Florian nikad ne bi iznevjerio*. "Nisam počinila nikakvu izdaju. Samo posjećujem božansku šumu da se pomolim."

"Za Stannisa. Ili za svog brata, svejedno. Zašto bi inače tražila bogove svog oca? Moliš se za naš poraz. Kako bi to nazvala, ako ne izdajom?"

"Molim se za Joffrevja", nervozno je ustrajala.

"Zašto, zato što se prema tebi ophodi tako ljupko?" Kraljica prihvati vrč slatkog šljivinog vina od sluškinje koja je prolazila, pa napuni Sansin kalež. "Pij", zapovjedi hladno. "Možda ti dade hrabrosti da se, za promjenu, suočiš s istinom."

Šansa podigne kalež k usnama i uzme gutljaj. Vino je bilo odvratno slatko, ali vrlo jako.

"Možeš ti i bolje od toga", reče Cersei. "Iskapi kalež, Šansa. Tvoja kraljica ti zapovijeda."

Gotovo ju je ugušilo, ali Šansa isprazni kalež, gutajući gusto slatko vino sve dok joj se u glavi nije zavrtilo.

"Još?" upita Cersei. "Ne. Molim vas."

Kraljica je izgledala nezadovoljno. "Kad si pitala za Ser Ilyna ranije, lagala sam ti. Želiš li čuti istinu, Šansa? Želiš li znati zbog čega je zaista ovdje?"

Nije se usudila odgovoriti, ali nije bilo važno. Kraljica podigne ruku i mahne, ne čekajući odgovor. Šansa nije ni opazila da se Ser Ilyn vratio u dvoranu, ali najednom se stvorio pokraj njih, gazeći dugim koracima iz sjenki onkraj podija nečujno poput mačke. Nosio je Led izvan korica. Njezin bi otac uvijek očistio oštricu u božanskoj šumi nakon što bi čovjeku odrubio glavu, sjeti se Šansa, ali Ser Ilyn nije bio tako sitničav. Krv se sušila na namreškanu čeliku, a crvena boja već prelazila u smeđu. "Recite kneginji Šansi zašto vas držim kraj nas", reče Cersei.

Ser Ilyn otvori usta i ispusti prigušen hropac. Njegovo kožičavo lice nije imalo *izraza*.

"Ovdje je zbog nas, veli", reče kraljica. "Stannis može uzeti grad i prijestolje, ali neću trpjeti da mi sudi. Neću mu dopustiti da nas dobije žive."

"Nos?"

"Čula si me. Stoga bi možda bilo najbolje da se ponovno pomoliš Šansa, ali za drugačiji ishod. Starkovi se neće moći radovati padu kuće Lannister, obećavam ti." Pružila je ruku i dotaknula Sansinu kosu, odmičući je lagano s njezina vrata.

tyrion

Prorez na kacigi ograničavao je Tvriionu pogled na ono što je bilo pred njim, ali kad je okrenuo glavu, ugledao je tri galije navučene na turnirsko zemljište, i četvrtu, veću od ostalih, kako pluta kudikamo dublje na rijeci, ispaljujući bačve goruće smole iz katapulta.

"Klin", zapovjedi Tvriion dok su njegovi ljudi navirali kroz jurišni otvor. Postrojili su se u glavu koplja, s njim na čelu. Ser Mandon Moore zauzme mjesto njemu slijeva, dok su se plamenovi ljeskali na bijeloj caklini njegova oklopa, a mrtve mu oči bez strasti blistale kroz kacigu. Jahao je na poput ugljena crnom konju oklopljenom u bijelo, s čistim bijelim štitom kraljevske garde privezanim za ruku. Tvriion se iznenadi kad ugleda Podricka Paynea, s mačem u ruci. "Premlad si", reče odmah. "Vrati se."

"Vaš sam štitonoša, moj kneže."

Tvriion nije mogao trošiti vrijeme na prepirku. "Za mnom, onda. Ostani blizu." Potjerao je konja. Jahali su koljeno uz koljeno, prateći liniju visokih zidina. Joffrevjev grimizni i zlatni barjak vijorio se sa Ser Mandonova štapa, jelen i lav plesali su, papak uz šapu. Prešli su iz hoda u kas, zaokrenuvši široko oko podnožja kule. Strijeje su frcale s gradskih zidina dok se kamenje okretalo i prevrtalo nad glavom, razbijajući se slijepo o zemlju i vodu, čelik i meso. Naprijed iskrсну Kraljeve dveri i uzburkana gomila vojnika koja se hrvala s golemim probijačem, deblom crnog hrasta sa željeznom glavom. Strijelci, iskrсani s brodova, okruživahu ih, ispaljujući strijele kad god bi se branitelji pokazali na zidovima stražarnice. "Koplja", naredi Tvriion. Ubrza u trk. Tlo bijaše vlažno i klizavo, te podjednako blatnjavo i krvavo. Njegov pastuh posrne preko nekog trupla, kličući kopitima i razgrćući zemlju, te se na trenutak Tvriion poboja da će mu juriš završiti padom sa sedla prije nego što uopće i dođe do neprijatelja, ali nekako on i njegov konj uspiju zadržati ravnotežu. Pod vratima ljudi su se okretali, užurbano se pokušavajući pripremiti za udar. Tvriion podigne sjekiru i vikne: "*Kraljev grudobran!*" Drugi glasovi prihvate povik, te je sada glava koplja letjela. Začuje se dugačak vrisak čelika i svile, bubnjajućih kopita i oštih mačeva poljubljenih ognjem.

Ser Mandon spusti vršak svog koplja u posljednjem mogućem trenutku, pa zarije Joffrevjev stijeg kroz grudi čovjeka u prsluku od kože optočenom zakovicama, podižući ga posve s nogu prije nego što je držak prepukao. Pred Tvriionom bijaše vitez čija je surka pokazivala lisicu kako izviruje kroz prsten cvijeća. *Florent* bila je njegova prva pomisao, ali *bez kacige* je za dlaku stigla kao druga. Raspalio je čovjeka po licu svom težinom sjekire, ruke i jurišajućeg konja, otkinuvši mu pola glave. Od snage udarca obamrlo mu je rame. *Shagga bi mi se smijao*, pomisli jašući dalje.

Kopljе teško lupne o njegov štit. Pod je galopirao uz njega, zamahujući na svakog neprijatelja kojeg su mimoišli. Nejasno, čuo je klicanje ljudi na zidinama. Ovan za probijanje tresne u blato, zaboravljen u trenu dok su njegovi upravljači bježali ili se počeli boriti. Tvriion pregazi jednog strijelca, rastvori kopljanika od ramena do pazuha, zada letimičan udarac kacigi s krestom sabljарke. Pokraj ovna njegov se krupni riđan propne, ali crni pastuh glatko preskoči zapreku te

Ser Mandon bljesne pokraj njega, poput smrti u snježnobijeloj svili. Njegov mač sjekao je udove, razbijao glave, slamao štitove - iako je prilično malen broj neprijatelja dospio preko rijeke netaknutih štitova.

Tvrion potjera svog konja preko ovna. Njihovi neprijatelji su bježali. Pomakne glavu zdesna nalijevo i natrag, ali ne ugleda ni traga od Pod-ricka Pavnea. Strijela zaštropeće o njegov obraz, promašivši mu očni otvor za palac. Trzaj straha gotovo ga zbaci s konja. *Ako budem ovdje sjedio poput klade, mogao sam narisati metu na svoj prsni oklop.*

Podbode konja ponovno u pokret, kaskajući preko i oko razbacanih leševa. Nizvodno, Crnovoda je bila zakrčena trupovima gorućih galija. Komadi divlje vatre još su plutali povrhu vode, šaljući ognjene zelene perjanice i vrteći se dvadeset stopa u zrak. Rastjerali su ljude na ovnu za probijanje, ali mogao je vidjeti borbe duž cijele riječne obale. Ljudi Ser Balona Swanna, najvjerojatnije, ili Lancelovi pokušavali su baciti neprijatelja natrag u vodu dok su ovi navirali na obalu s gorućih brodova. "Jašemo prema Blatnim dverima", zapovjedi on.

Ser Mandon vikne: "*Blatne dveri!*" I ponovno krenuše. "Kraljev grudobran!" njegovi ljudi vikahu promuklo, i "*Polutan! Polutan!*" Pitao se tko ih je to naučio. Kroz čelik i podstavu svoje kacige, čuo je mučne krikove, gladno pucketanje plamena, drhtanje ratnih rogova i mjedeni prasak trublji. Vatra je bila posvuda. *Bogovi, smilujte se, nije čudo što se Pas prepao. Plamena se on boji...*

Razarajući prasak odjekne preko Crnovode dok je kamen veličine konja slijetao ravno među brodove na jednu od galija. *Našu ili njihovu?* Kroz gust dim, nije mogao razaznati. Njegova klina je nestalo; svaki je čovjek sada vodio vlastitu bitku. *Trebao sam se vratiti*, pomisli, jašući dalje.

Sjekira bijaše teška u njegovoj pesti. Šačica ljudi ga je još slijedila, ostatak je bio mrtav ili je pobjegao. Morao se boriti sa svojim pastuhom i mu zadrži glavu prema istoku. Krupni ratni konj nije ljubio vatru ništa više od Sandora Cleganea. Ali konja je bilo lakše zastrašiti.

Ljudi su puzali iz rijeke, opečeni i krvavi, iskašljavajući vodu, posrćući, većinom umirući. Poveo je svoju četu među njih, zadajući bržu čišću smrt onima dovoljno snažnima da stoje. Rat se sveo na veličinu njegova ocnog proreza. Vitezovi dvaput veći od njega bježali su pred njim, ili stajali i umirali. Činili su se majušnim stvorenjima, i preplašenim. "*Lannister!*" vikne on, ubijajući. Ruka mu je bila crvena do lakta, blistajući na svjetlu s rijeke. Kad se njegov konj ponovno propeo, zatresao je sjekirom prema zvijezdama i čuo ih kako zazivaju: "*Polutan! Polutan!*" Tvrion se osjeti opijenim.

Ratna groznica. Nikad nije pomislio da će je sam doživjeti, iako mu je Jaime prilično često govorio o njoj: kako se činilo da se vrijeme muti i usporava i čak zaustavlja, kako je prošlost i budućnost nestajala sve dok nije bilo ničeg osim neposrednog trenutka, kako bi strah nestao, i misao također, pa čak i vlastito tijelo. "Tada ne osjećaš svoje rane, ili bol u leđima zbog težine oklopa, ili znoj koji ti curi u oči. Prestaješ osjećati, prestaješ misliti, prestaješ biti ti, postoji samo borba, dušmanin, ovaj čovjek i onda sljedeći, pa sljedeći, pa sljedeći, i znaš da se oni boje i da su umorni, ali ti nisi, ti si živ, a smrt je svud oko tebe, ali njihovi se mačevi pomiču tako polako, možeš plesati između njih smijući se." *Ratna groznica. Ja sam pola čovjeka i opijen pokoljem, neka me ubiju ako mogu!*

Pokušali su. Drugi kopljanik pojuri na njega. Tvrion odsiječe glavu njegova koplja, potom njegovu šaku, potom njegovu ruku, kaskajući oko njega ukруг. Neki strijelac, bez luka, nasrne na nj strijelom, držeći je kao da je nož. Ratni konj ga ritne u bedro bacivši ga na tlo, a Tvrion se oglasi lavežom smijeha. Odjaše pokraj stijega usađena u blato, jednog od Stannisovih vatrenih srdaca, pa sasiječe štap nadvoje zamahom sjekire. Neki vitez se pojavi niotkuda kako bi zasjekao u njegov štit dvoručnim velebnim mačem, iznova i iznova, sve dok mu netko nije zabio bodež ispod ruke. Jedan od Tvrionovih ljudi, možda. Nije vidio.

"Predajem se, ser", drugi vitez vikne, dalje niz rijeku.

"Predaja. Ser viteže, predajem se vama. Moj zalog, evo, evo." Čovjek je ležao u lokvi crne vode, držeći uvis jastožastu rukavicu kao zalog svoje pokornosti. Tvrion se morao nagnuti daje uzme od njega. Dok je to činio, čup divlje vatre rasprsnje se nad glavom, škropeći zeleni plamen. U iznenadnom ubodu svjetla ugleda kako lokva nije crna već crvena. Rukavica je u sebi još imala

vitezovu ruku. On je baci natrag. "Predaja", čovjek je jecao beznadno, bespomoćno. Tvrion se okrene odatle.

Oklopnik ščepa uzde njegova konja i naleti na Tyrionovo lice bodežom. On odgurne oštricu u stranu i zakopa sjekiru u čovjekov zatiljak. Dok se hrvao da je oslobodi, bljesak se pojavi na rubu njegova vidokruga. Tyrion se okrene, misleći da će ponovno zateći Ser Mandona Moorea pokraj sebe, ali ugleda drugačijeg bijelog viteza. Ser Balon Swann nosio je jednaki oklop, ali je orma njegova konja nosila borbene crno-bijele labudove njegove kuće. *On je više pjegavi vitez nego bijeli*, pomisli Tyrion besmisleno. Svaki djelić Ser Balona bio je poprskan krvlju i zaprljan dimom. Podigao je svoj malj kako bi pokazao nizvodno. Komadići mozga i kosti prijanjali su uz vrh buzdovana. "Moj kneže, pogledajte."

Tvrion okrene konja kako bi se zagledao niz Crnovodu. Struja je još tekla crna i snažna ispod površine, ali površina je bila bujica krvi i plamena. Nebo je bilo crveno, narančasto i kričavo zeleno. "Što?" reče. A tada ugleda.

U čelik odjeveni oklopnici iskakivali su iz slomljene galijske koja se zabila u mol. *Toliko ih je.*

Odakle samo pristižu? Škiljeći u dim i blještavilo, Tvrion ih je slijedio natrag na rijeku. Dvadeset galijskih uklještilo se ondje, možda i više. Bilo ih je teško prebrojiti. Njihova vesla bijahu ukrštena, njihovi trupovi čvrsto spojeni čakijama, koje bijahu nabijene na probijače drugih galijskih, zapetljane u mreže otpale opute. Jedan velebitni skladišni brod plutao je trupom okrenut naopako između dva manja broda. Bijahu to olupine, ali stisnute tako blizu da je bilo moguće skočiti s jedne palube na drugu i tako prijeći Crnovodu.

Stotine najsmionijih ljudi Stannisa Baratheona činilo je upravo to. Tyrion opazi jednu veliku budalu od viteza kako pokušava odjahati prijeko, tjerajući prestravljenog konja preko brodskih ograda i vesala, preko nakrivljenih paluba skliskih od krvi i pucketavih od zelene vatre. *Načinili smo im prokleti most*, pomisli u očaju. Dijelovi mosta su tonuli, a drugi dijelovi gorjeli i cijela je stvar škripala i pomicala se i činilo se da će prepući svakog časa, ali to ih naizgled nije zaustavljalo. "Ono su hrabri ljudi", reče Ser Balonu zadivljeno. "Hajdemo ih ubiti."

Poveo ih je preko tinjajućih vatri, čađe i pepela riječne obale, topćući niz dugačak kameni gat sa svojim i Ser Balonovim ljudima za sobom. Ser Mandon im se pridruži, štita nalik na razorenu ruševinu. "Dim i žeravica kružili su zrakom, a neprijatelji se razbježali pred njihovim jurišem, bacajući se u vodu, rušeći druge ljude dok su se borili da se uspnu. Konac mosta činila je napola potopljena neprijateljska galijska sa Zmajevom kobilom narisanom na pramcu. Njezino je dno rastrgao jedan od potopljenih čunova koje je Tvrion postavio između gatova. Kopljanik sa značkom s crvenim rakom kuće Celtigar, zarije vršak svog oružja u grudi konja Balona Swanna prije nego što je mogao sjahati, prosvi vitez sa sedla. Tvrion zamahne na čovjekovu glavu dok je jurio pokraj njega, a dotad je već bilo prekasno da potegne uzde. Njegov pastuh skoči s konca gata i preko slomljene ograde broda, sletjevši uz pljusak i krik u vodu duboku do gležnjeva. Tvrionova sjekira poleti u zrak, praćena samim Tyrionom, a paluba se uzdigne da mu zada mokru pljusk. Pomama uslijedi. Njegov je konj slomio nogu i strahovito vrištao. Nekako uspije izvući svoj bodež, i razrezati sirotom stvorenju grlo. Krv prokulja van u skrletnom vrelu, natopivši mu ruke i prsa. Ponovno je osjetio vlastite noge i posrnuo do ograde, a tada se borio, teturajući i pljuskajući preko iskrivljenih paluba naplavljenih vodom. Ljudi su ga napadali. Neke je ubio, neke je ranio, neki su odlazili, ali uvijek ih je bilo još. Izgubio je svoj nož i pronašao slomljeno koplje Nije znao kako. Stegnuo ga je i probijao se, urlajući kletve. Ljudi su bježali pred njim, a on trčao za njima, verući se preko ograde na sljedeći brod, a potom i na sljedeći. Njegove dvije bijele sjene bijahu uvijek uz njega: Balon Svann i Mandon Moore, prelijepi u svojim blijedim oklopima. Okruženi prstenom Velarvonovih kopljanika, borili su se leđa u leđa. Činili su bitku gracioznom poput plesa.

Njegovo ubijanje bilo je vrlo nespretno. Ubo je jednog čovjeka u bubreg dok mu je bio okrenut leđima, i zgrabio drugog za nogu i prevrnuo ga u rijeku. Strijele su siktale pokraj njegove glave i štopotale o njegov oklop; jedna se zabila između ramena i prsne ploče, ali on je nije ni osjetio. Nag čovjek padne s neba i sleti na palubu, a tijelo mu se rasprsne kao lubenica bačena s kule. Njegova krv štrcne kroz prorez Tyrionove kacige. Kamenje počne pljuskati, razbijajući se kroz

palube i pretvarajući ljude u krvave smjese, sve dok cijeli most nije ispustio drhtaj i divlje se izvio pod nogama, odbacivši ga u stranu.

Odjednom mu je rijeka navirala u kacigu. Strgnuo ju je i otpuzao uz nagnutu palubu sve dok mu voda nije dopirala do grla. Stenjanje ispuni zrak, kao posmrtni krici nekakve goleme zvijeri. *Brod*, imao je vremena pomisliti, *brod će se svaki čas otrgnuti*. Slomljene galije su se odvajale, most slamao. Netom što je došao na tu spoznaju začuo je iznenađan *prasad*, glasan poput groma.

Paluba se trgne pod njim, a on sklizne u vodu.

Nagib bijaše tako strm da se morao uspeti natrag, palac po prokleti palac, držeći se za dio nekog prerezanog užeta. Krajičkom oka ugleda skladišni brod, s kojim su bili zapetljani, kako pluta nizvodno sa strujom, okrećući se polako dok su ljudi skakali preko ograde. Neki su nosili Stannisovo plameno srce, neki Joffrevjeva jelena i lava, neki druge značke, ali činilo se da to nije važno. Vatre su gorjele uzvodno i nizvodno. Na jednoj strani od njega rasplamsala se bitka: golema zbrka blistavih barjaka koji su se vijorili nad morem ljudi koji su se borili, obrambeni zidovi koji su se stvarali i slamali, vitezovi na konjima koji su sjekli kroz gomilu, prašina i blato, krv i dim. Na drugoj strani, Crvena utvrda uzdigla se visoko na brijegu, bljujući vatru. Bili su na pogrešnim stranama. Na trenutak Tyrion pomisli da je pomahnitao, da su Stannis i zamak zamijenili mjesta. *Kako je Stannis mogao prijeći na sjevernu obalu?* Sa zakašnjenjem shvati da se paluba okretala, i da se nekako zavrtio na drugu stranu, te su zamak i bitka zamijenili strane. *Bitka, kakva bitka, ako Stan-nis nije prešao, s kime se bori?* Tyrion je bio preumoran da nađe smisao u tome. Rame ga je stravično boljelo, a kad je posegnuo da ga protrlja, ugledao je strijelu, i sjetio se. *Moram se maknuti s ovog broda*. Nizvodno nije bilo ničeg osim zida vatre, a ako se olupina oslobodi, struja će ga odnijeti ravno na njega.

Netko je zazivao njegovo ime utišano larmom bitke. Tyrion pokušao odgovoriti. "Ovamo! Ovamo, ovdje sam. Pomozite mi!" Glas mu je zvučao tako tanko da je jedva sam sebe mogao čuti. Izvukao se na nakrivljenu palubu, i ščepao ogradu. Trup broda zabije se u iduću galiju i odbije se tako divljački da ga je udarac gotovo srušio u vodu. Gdje je sva njegova snaga nestala? Jedva se mogao držati.

"MOJ GOSPODARU! PRIMITE ME ZA RUKU! MOJ KNEŽE TVRIONE!"

Na palubi idućeg broda, preko sve šireg ponora crne vode, stajao je Ser Mandon Moore, ispružene ruke. Žuta i zelena vatra blistala je na bjelini njegova oklopa, a njegova je jastožasta rukavica bila ljepljiva od krvi, ali Tyrion svejedno posegne za njom, želeći da su mu ruke dulje. Bijaše to na samom kraju, dok su im se prsti doticali preko jaza, kad ga nešto stane kopkati... Ser Mandon je ispružio svoju lijevu ruku, zašto...

Je li se zbog toga trgnuo natrag, ili je ipak vidio mač? Nikad neće znati. Vršak je švignuo upravo ispod njegovih očiju, a on osjetio njegov hladan tvrd dodir, a onda žar boli. Glava mu se okrene kao da su ga pljusnuli. Sraz sa studenom vodom bijaše druga pljuska koja gaje uzdrmla još više od prve. Mahao je rukama kako bi se za nešto uhvatio, znajući da kad jednom potone, vjerojatno se više neće vratiti.

Nekako njegova ruka pronađe iverast kraj slomljena vesla. Stežući ga čvrsto kao očajnički ljubavnik, puzao je po njemu stopu po stopu. Oči mu bijahu pune vode, usta puna krvi, a u glavi mu je strahotno bubnjalo. *Bogovi, dajte mi snage da dosegнем palubu...* Nije postojalo ništa drugo, samo veslo, voda, paluba.

Napokon se otkotrlja preko ograde i ostane ležati bez daha i iscrpljen, izvaljen na leđa. Kugle zelenog i narančastog plamena pucketale su nad glavom, ostavljajući pruge među zvijezdama. Imao je trenutak da pomisli kako su bile lijepe prije nego što mu je Ser Mandon zaklonio vid. Vitez je bio bijela čelična sjena, njegove su oči mračno blistale pod njegovom kacigom. Tyrion nije imao više snage od krpene lutke. Ser Mandon prisloni vršak mača uz udubinu na njegovu vratu i sklopi obje šake oko drška.

I odjednom posrne nalijevo, zateturavši u ogradu. Drvo se raspukne, a Ser Mandon Moore nestane s krikom i pljuskom. Časak kasnije, trupovi su se ponovno sudarili, tako jako da se činilo kako je paluba poskočila. Tada netko klekne iznad njega. "Jaime?" zakriješti on, gotovo se gušeći u krvi koja mu je ispunila usta. Tko bi ga drugi spasio, ako ne njegov brat?

"Budite mirni, moj kneže, teško ste ozlijeđeni." *Dječakov glas, to nema smisla*, pomisli Tyrion. Zvučao je gotovo poput Poda.

Sansa

Kad je Ser Lancel Lannister rekao kraljici da je bitka izgubljena, ona okrene prazni vinski kalež u svojim rukama i reče: "Recite to mom bratu, ser." Njezin je glas bio dalek, kao da je novosti nisu osobito zanimale.

"Vaš brat je vjerojatno mrtav." Ser Lancelova surka bila je natopljena krvlju koja je curila ispod njegove ruke. Kad je stigao u dvoranu, pogled na njega natjerao je neke goste da kriknu. "Mislimo da je bio na mostu od brodova kad se slomio. I Ser Mandon je vjerojatno poginuo, a nitko ne može pronaći Psa. Bogovi neka su prokleti, Cersei, *zašto* ste im naredili da vrate Joffrevja u zamak? Zlatni plaštev odbacuju koplja i bježe, njih na stotine. Kad su vidjeli da kralj odlazi, izgubili su svu hrabrost. Cijela Crnovoda preplavljena je olupinama, vatrom i truplima, ali mogli smo opstati da—"

Osney Kotlocrn progura se pokraj njega. "Borbe se sada odvijaju na obje strane rijeke, Vaša Milosti. Moguće je da se neki od Stannisovih knezova bore međusobno. Nitko nije siguran, sve je zbrkano. Pasje nestao, nitko ne zna kamo, a Ser Balon se povukao unutar grada. Riječna obala je njihova. Ponovno probijaju Kraljeve dveri, a Ser Lancel ima pravo, vaši ljudi napuštaju zidine i ubijaju vlastite časnike. Rulja kod Željeznih dveri i Dveri bogova bori se da izađe, a na Buvljaku je jedna velika pijana buna."

Bogovi, budite dobri, pomisli Šansa, to se događa. Joffrev je izgubio glavu, a i ja sam. Potraži Ser Ilyna, ali Kraljevu pravdu nije se moglo vidjeti. Noja ga mogu osjetiti. Blizu je, neću mu pobjeći, odsjeći će mi glavu.

Neobično mirna, kraljica se obrati njegovu bratu Osfrvdu. "Podignite pokretni most i zakračunajte vrata. Nitko neće ući ni ostaviti Maegorovu kulu bez mog dopuštenja."

"Što ćemo s onim ženama što su se otišle moliti?"

"Izabrale su napuštanje moje zaštite. Neka se mole; možda ih bogovi obrane. Gdje je moj sin?"

"U stražarnici zamka. Želio je zapovijedati samostreličarima. Svjetina urlač vani, polovicu čine zlatni plaštev koji su došli s njim kad smo ostavili Blatne dveri."

"Dovedite ga u Maegorovu kulu, *smjesta*."

"*Ne!*" Lancel je bio tako gnjevan da je zaboravio stišati glas. Glave se okrenuše prema njemu dok je vikao: "Ponovit će nam se Blatne dveri. Neka ostane gdje je, on je *kralj*—"

"On je moj sin." Cersei Lannister ustane na noge. "Tvrđite da ste također Lannister, rođače.

Dokažite to. Osfrvde, zašto stojite tu? *Smjesta* znači danas."

Osfrvd Kotlocrn pohita iz dvorane, njegov brat za njim. Mnogi su se gosti također žurili van.

Neke od žena su plakale, neke se molile. Drugi su jednostavno ostali za stolovima i tražili još vina. "Cersei", kumio je Ser Lancel, "izgubimo li zamak, Joffrev će biti umoren u svakom slučaju, znate to. Neka ostane, čuvat ću ga uza se, kunem se—"

"Mičite mi se s puta." Cersei tresne otvorenim dlanom po njegovoj rani. Ser Lancel krikne od bola i umalo se onesvijesti, dok je kraljica prohujala iz odaje. Šansi nije ustupila ni letimičan pogled.

Zaboravila me. Ser Ilyn će me ubiti, a ona neće na to ni pomisliti.

"O bogovi", jaukne neka starica. "Izgubljeni smo, bitka je izgubljena, ona bježi." Nekoliko djece je plakalo. *Oni mogu nanjušiti strah.* Šansa se zatekne sama na postolju. Da ostane ovdje, ili da potrči za kraljicom i preklinje je za svoj život?

Nije znala kako se našla na nogama, ali jest. "Ne bojte se", reče im glasno. "Kraljica je podigla pomični most. Ovo je najsigurnije mjesto u gradu. Ima debele zidove, jarak, šiljke..."

"Što se dogodilo?" htjela je znati žena koju je površno poznavala, žena nekog nižeg plemića. "Što joj je Osney rekao? Je li kralj ozlijeđen, je li grad pao?"

"*Recite nam*", vikne netko drugi. Jedna je žena pitala za svog oca, druga za svog sina.

Šansa podigne ruke u znak tišine. "Joffrev se vratio u zamak. Nije ozlijeđen. Još se bore. To je sve što znam. Bore se hrabro. Kraljica će se uskoro vratiti." Ovo posljednje bila je laž, ali morala ih je uspokojiti. Primijetila je lude kako stoje pod galerijom. "Mala Luno, nasmij nas." Mala Luna izvede zvijezdu i skoči navrh stola. Zgrabi četiri vinska kaleža i počne njima žonglirati. Svako malo jedan bi pao i udario ga po glavi. Nekoliko nervoznih provala smijeha odjekne dvoranom. Šansa pođe Ser Lancelu i klekne pokraj njega. Rana mu je svježe krvarila gdje ga je kraljica udarila. "Ludost", dahne on. "Bogovi, Vražićak je imao pravo, imao pravo..."

"Pomozite mu", Šansa naredi dvojici slugu. Jedan je samo pogleda i pobjegne, s vrčem i ostalim stvarima. Ostale sluge također su napuštale dvoranu, ali ona to nije mogla promijeniti. Zajedno, Šansa i preostali sluga podignu ranjenog viteza opet na noge. "Odvedi ga meštru Frenkenu." Lancel je bio jedan od njih, pa ipak ona se još nije mogla natjerati da poželi njegovu smrt. *Meka sam i slaba i glupa, baš kao što Joffrey kaže. Trebala bih ga ubiti, a ne mu pomagati.*

Baklje su počinjale gasnuti, a jedna ili dvije su se utrnule. Nitko se nije potrudio da ih zamijeni. Cersei se nije vraćala. Ser Dontos se popne na postolje dok su sve oči bile uprte u drugu ludu. "Vratite se u svoju ložnicu, mila Jonquil", šapne joj on. "Zaključajte se, ondje ćete biti sigurniji. Doći ću po vas kad bitka završi."

Netko će doći po mene, pomisli Šansa, *ali hoćete H to biti vi, ili će to biti Serllyn?* U jednom trenutku ludosti pomislila je da zamoli Donto-sa da je obrani. I on je bio vitez, uvježban na maču i zaklet da obrani slabe. *Ne. On nema hrabrosti, niti vještine. Samo bih i njega ubila.* Trebala joj je sva snaga koju je u sebi imala da izađe polako iz kraljičine Plesne dvorane, kad je toliko željela potrčati. Kad je dospjela do stuba, *potrči.* Trčala je stubama sve dok nije ostala bez daha i dok joj se nije zavrtjelo u glavi. Jedan od stražara sudari se s njom.

Draguljima optočen vinski kalež i par srebrnih svijećnjaka prospu se iz grimiznog plašta u koji ih je umotao i zaštropecu niza stuba. On pohita za njima, ne obazirući se na Šansu nakon što je uvidio da ona neće pokušati ukrasti njegov plijen.

Njezina ložnica bila je crna kao noć. Šansa zakračuna vrata i pipajući kroz tamu pride prozoru. Kad je razgrnula zastore, dah joj zastane u grlu.

Južno nebo bijaše vrtlog blistavih, promjenjivih boja, odsjaja velikih vatri koje su gorjele pod njim. Zlokobne zelene struje kretale su se među trbusima oblaka, a jezerca narančastog svjetla širila se nebeskim svodom. Crvena i žuta boja obična plamena ratovale su protiv smaragda i nefrita divlje vatre. Svaka bi boja bljesnula, a potom se ugasila, rađajući vojske kratko živućih sjenki koje bi ponovno zamirale trenutak kasnije. Zelene zore ustupale su mjesto narančastim sumracima u pola otkućaja srca. Sam zrak mirisao je *zagorjelo*, onako kako kotao za juhu rjonekad miriše kad ga se predugo ostavi na vatri, a sva se juha iskuha. Žeravica je lebdjela zrakom poput rojeva krijesnica.

Šansa ustukne od prozora, povlačeći se prema utočištu svoje postelje. *Poći ću na spavanje*, reče sama sebi, *a kad se probudim, bit će novi dan, a nebo će opet biti modro. Borbe će završiti, a netko će mi kazati hoću li živjeti ili umrijeti.* "Damo", zacvili tiho, pitajući se hoće li ponovno susresti svoju vučicu kad bude mrtva.

Tada se nešto uskomeša iza nje, i neka ruka posegne iz tame i zgrabi je za zapešće.

Šansa otvori usta da krikne, ali druga joj ruka prekrije lice, gušeći je. Njegovi prsti bijahu grubi i žuljeviti, i ljepljivi od krvi. "Mala ptičice. Znao sam da ćeš doći." Glas bijaše hrapav od pića. Vani, vrtoglavo koplje nefritskog svjetla sune na zvijezde, ispunivši odaju zelenim blještavilom. Vidjela gaje na trenutak, cijelog crnog i zelenog. Krv na njegovu licu tamna poput pakline. Oči su mu sijevale poput psećih na iznenadnom bljesku. Tada svjetlo izbljedi te je bio tek glomazna tama u umrljanu bijelu plastu.

"Ako vrisneš ubit ću te. Vjeruj u to." Otkloni ruku s njezinih usta. Dah joj je dolazio isprekidano. Pas je imao vrč vina na njezinu stolicu uz postelju. Uzme dug gutljaj. "Nećeš pitati tko dobiva bitku, mala ptičice?"

"Tko?" reče ona, odveć preplašena da mu se odupre. Pas se nasmije. "Samo znam tko je izgubio. Ja."

Pijaniji je nego što sam ga ikad vidjela. Spavao je u mojoj postelji. Što traži ovdje? "Što ste izgubili?"

"Sve." Opečena polovica njegova lica bila je maska osušene krvi. "Prokleti patuljak. Trebao sam ga ubiti. Godinama prije."

"Vele da je mrtav."

"Mrtav? Ne. Jebeš to. Ne želim da je mrtav." Odbaci prazan vrč u stranu. "Želim da *izgori*. Ako su bogovi dobri, užgat će ga, ali ja neću biti ovdje da to vidim. Odlazim."

"Odlazite?" Pokušala se izmigoljiti iz njegova stiska, ali njegov je zahvat bio željezan.

"Ptičica ponavlja sve što čuje. *Odlazim*, da." "Kamo idete?"

"Daleko odavde. Daleko od vatri. Kroz Željezne dveri, pretpostavljam. Nekamo na sjever, bilo kamo."

"Nećete *izaći*", reče Šansa. "Kraljica je zagrabila Maegorovu, a i gradske su dveri također zatvorene."

"Nisu za mene. Imam bijeli plašt. A imam i *ovo*." On potapše jabučicu svog mača. "Čovjek koji me pokuša zaustaviti, mrtav je čovjek. Osim ako nije zapaljen." Gorko se nasmije.

"Zašto ste došli ovamo?"

"Obećala si mi pjesmu, ptičice. Zar si zaboravila?"

Nije znala što je time mislio reći. Nije mu mogla pjevati sada, ovdje, s nebom uskovitlanim od vatre i stotinama i tisućama ljudi koji su umirali. "Ne mogu", reče ona. "Pustite me, plašite me."

"Sve tebe plaši. Pogledaj me. *Pogledaj* me."

Krv je zamaskirala najgore od njegovih ožiljaka, ali oči su mu bile bijele, razrogačene i strašne. Opečeni kut njegovih usana trzao se i trzao. Šansa ga je mogla nanjušiti: zadah znoja, gorkog vina i ustajale bljuvotine, a iznad svega toga vonj krvi, krvi, krvi.

"Mogao bih te zaštititi", muklo će on. "Oni me se svi boje. Nitko te ponovno ne bi povrijedio, inače bih ga ubio." Povuče je bliže, i na trenutak je mislila daje kani poljubiti. Bio je odveć snažan da bi se s njim borila. Sklopila je oči, želeći da to završi, ali ništa se nije dogodilo. "Još uvijek se ne možeš prisiliti da me pogledaš, zar ne?" čula gaje kako govori. Snažno joj povuču ruku, okrenuvši je i gurnuvši na postelju. "Želim tu pjesmu. Florian i Jonquil, rekla si." Njegov je bodež bio izvučen, pritisnut uz njezin vrat. "Pjevaj, ptičice. Pjevaj za svoj mali život."

Njezino je grlo bilo suho i stisnuto od straha, a svaka je pjesma koju je ikad znala iščezla iz njezina pamćenja. *Molim vas nemojte me ubiti*, željela je vrisnuti, *molim vas nemojte*. Mogla je osjetiti kako okreće vršak, gurajući ga u njezin vrat, i gotovo je opet sklopila oči, ali tada se sjetila. Nije to bila pjesma o Florian i Jonquil, ali ipak je bila pjesma. Njezin je glas zvučao slabašno, tanko i drhtavo u njezinim ušima.

O majko blaga, milosti vrelo Sinove naše iz boja nam vrati Zaustavi mač, skreni strijelu Život podari nek' sreća ih prati

Blažena majko daj nam snage Teški dok nam ne minu čaši Srdžbu ublaži, jarost ukroti Vodi nas brižno, ljubavlju spasi...

Zaboravila je ostale stihove. Kad je njezin glas utihnuo, ona se po-boja da će je on ubiti, ali nakon nekog trenutka Pas odmakne oštricu s njezina vrata, nijednom ne progovorivši.

Nekakav nagon primora je da podigne ruku i obuhvati njegov obraz svojim prstima. Odaja je bila previše mračna da bi ga vidjela, ali mogla je osjetiti ljepljivost krvi, i vlažnost koja nije bila krv. "Ptičice mala", reče on još jednom, glasom promuklim i grubim poput čelika što udara po kamenu. Tada ustane s postelje. Šansa je čula paranje tkanine, za kojim je uslijedio mekši zvuk koraka koji su se udaljavali.

Kad je ispuzala iz postelje, dugo vremena kasnije, bila je sama. Pronašla je njegov plašt na podu, čvrsto smotan. Bijela vuna bijaše umrljana krvlju i vatrom. Nebo je vani dotad već postalo mračnije, s tek nekoliko blijedih zelenih duhova koji su plesali naspram zvijezda. Studeni je vjetar puhao, udarajući kopcima. Šansi je bilo hladno. Rastresla je rasparani plašt i sklupčala se pod njim na podu, drhtureći.

Koliko je dugo ostala ondje, nije mogla reći, ali nakon nekog vremena čula je zvonjavu zvona, daleko na drugoj strani grada. Zvuk bijaše poput duboka brončana tutnjanja, koje je postajalo sve brže i brže sa svakim zvonom. Šansa se upravo pitala što to može značiti kadli se drugo zvono pridruži, pa treće, a njihovi su glasovi dopirali preko bregova i udolina, uličica i kula, do svakog kuta Kraljeva grudobrana. Odbacila je plašt i prišla prozoru.

Prvi neznatan nagovještaj zore bio je vidljiv na istoku, a sada su zvonila i zvona same Crvene utvrde, pridruživši se bujajućoj rijeci zvuka koja je tekla sa sedam kristalnih kula Velike septe Baelora. Zvonila su zvona kad je kralj Robert umro, sjeti se ona, ali ovo je bilo drugačije. To nije bila polagana žalosna pogrebna zvonjava, već vesela grmljavina. Mogla je također čuti ljude kako viču na ulici, i nešto što su jedino mogli biti poklici.

Ser Dontos je bio taj koji joj je donio vijesti. Nasrnuo je kroz njezina otvorena vrata, umotao je u svoje mlitave ruke, i zavrtio okolo i naokolo po odaji, hučući tako nesuvislo da Šansa nije razumjela ni riječi. Bio je jednako pijan kao Pas, ali bilo je to plesno sretno pijanstvo. Bila je bez daha i osjećala vrtoglavicu kad ju je spustio. "Što je?" Ščepala je drveni dio postelje. "Što se dogodilo? Recite mi!"

"Svršeno je! Svršeno! Svršeno! Grad je spašen. Knez Stannis je mrtav, knez Stannis je pobjegao, nitko ne zna, nitko ne mari, opasnost je prošla. Poklani, razbježani, ili prebjegli, vele. O, blistavi barjaci! Barjaci, Jonquil, barjaci! Imate li štogod vina? Trebali bismo nazdraviti ovom danu, da. To znači da ste sigurni, ne shvaćate li?"

"Recite mi što se dogodilo?" Šansa ga pretrese.

Ser Dontos se nasmije i skoči s jedne noge na drugu, gotovo pavši. "Došli su kroz pepeo dok je rijeka gorjela. Rijeka, Stannis je bio do grla u rijeci, a oni su ga napali s leđa. O, da sam ponovno mogao biti vitez, da sam imao udjela u tome! Njegovi su se ljudi jedva borili, vele. Neki su pobjegli, ali više ih je savilo koljeno i prešlo na drugu stranu, kličući knezu Renh/ju! Što li je morao Stannis pomisliti kad je to čuo? Doznao sam to od Osneva Kotlocrnog koji je to dočuo od Ser Osmunda, ali Ser Balon se sada vratio i njegovi ljudi pripovijedaju isto, a zlatni plaševi također. Oslobođeni smo, mila! Došli su Cestom ruža i niz riječnu obalu, preko svih polja koja je Stannis spalio, a pepeo se uzvitlao oko njihovih čizama i obojio im oklope u sivo, ali *barjaci* su sigurno bili blistavi: zlatna ruža i zlatni lav i svi ostali, Marbrandsko drvo i Rovvansko, Tarlvjev lovac i Redwynov grozd i list kneginje Oakheart. Svi zapadnjaci, sva moć Visovrta i Bacačeve hridi! Sam knez Tywin vodio je njihovo desno krilo na sjevernoj strani rijeke, s Randvllom Tarlvjem koji je zapovijedao središnjicom, te Maceom Tvrellom slijeva, ali prethodnica je dobila bitku. Žarili su se u Stannisa poput koplja u tikvu, a svaki je njihov čovjek urlao poput kakva zloduha u čeliku. A znate li tko je predvodio prethodnicu? Znate li? Znate li? *Znate li?*"

"Robb?" Bilo je previše da bi se mogla nadati, ali...

"Bio je to *knez Renly*! Knez Renlv u svom zelenom oklopu, s vatrama što su treperile s njegovih zlatnih parožaka! Knez Renlv sa svojim visokim kopljem u ruci! Vidjeli su ga kako ubija samog Ser Guarda Morrigena u dvoboju, i tucet drugih velikih vitezova također. Bio je to Renlv, bio je to Renlv, bio je to Renlv! O, barjaci, draga Šansa! O, da mi je biti vitez!"

daenerys

Prekidala je svoj post zdjelom hladne juhe od račića i draguna kad joj je Irri donijela qarthsku haljinu, prozračan komad odjeće od bjelokosna brokata ukrašen šarama sićušnih školjki. "Odnese to", reče Dany. "Dokovi nisu mjesto za gospodsko ruho."

Ako ju je Mliječni narod smatrao divljakinjom, ona će se odjenuti u skladu s time. Kad je otišla u staje, nosila je izbljedjele hlače od grube svile i pletene travnate sandale. Njezine male grudi pomicala su se slobodno ispod obojenog dothrakijskog prsluka, a savijeni bodež virio je iz njezina pojasa od medaljona. Jhiqui je splela njezinu kosu po dothrakijskom običaju, i pričvrstila srebrno zvonice na kraj pletenice. "Nisam iz-vojevala nikakvu pobjedu", pokušala je reći svojoj sluškinji kad je zvonice tiho zabrenčalo.

Jhiqui se s time nije složila. "Spalili ste *maegije* u njihovoj kući prašine i poslali im duše u pakao." *To je bila Drogonova pobjeda, ne moja*, željela je reći Dany, ali je zadržala jezik za zubima. Dothraki će je više poštovati zbog nekoliko zvončića u njezinoj kosi. Zvonila je dok se uspinjala na svoju srebrnu kobilu, i ponovno sa svakim korakom, ali ni Ser Jorah ni njezini jahači-pobratimi nisu to spominjali. Da joj čuva narod i zmajevu u njezinoj odsutnosti, odabrala je Rakhara. Jhogo i Aggo će jahati s njom do luke.

Ostavili su mramorne palače i miomirisne vrtove za sobom i uputili se kroz siromašniji dio grada gdje su skromne ciglene kuće okrenule slijepe zidove prema ulici. Moglo se vidjeti manje konja i deva, uopće nije bilo nosiljki, ali ulice su vrvjele djecom, prosićima i mršavim psima boje pijeska. Blijedi muškarci u prašnjavim lanenim suknjama stajali su ispod lukova na ulazima u kuće promatrajući ih kako prolaze. *Znaju tko sam, i ne ljube me*. Dany je to mogla razaznati iz načina na koji su je promatrali.

Ser Jorah bi je radije bio strpao u njezin palankin, skrivenu iza svilenih zavjesa, ali ona gaje odbila. Predugo je počivala na satenskim jastucima, dopuštajući da je volovi vode ovamo i onamo. Barem dok je jahala, osjećala je kao da negdje stiže.

Nije bio njezin izbor da potraži luku. Ponovno je bježala. Činilo se da je cijeli njezin život bio jedan dug bijeg. Počela je trčati u majčinoj utrobi, i nijednom nije stala. Koliko često su se ona i Viservs iskradali u tami noći, jedva korak ispred Uzurpatorovih unajmljenih noževa? Ali morali su ili bježati ili umrijeti. Xaro je doznao da Pyat Pree okuplja preživjele vješce da joj nanese zlo. Dany se nasmijala kad joj je to rekao. "Niste li vi bili onaj koji mi je rekao da vješci nisu ništa drugo doli stari vojnici, koji se uzaludno hvale zaboravljenim djelima i izgubljenom smjelošću?" Xaro je izgledao zabrinuto. "Tako je i bilo, onda. Ali sada? Manje sam siguran. Veli se da staklene svijeće gore u kući Urrathona Noćnog Hodača, koje nisu gorjele stotinama godina.

Sablasna trava raste u Gehaninu vrtu, fantomske kornjače viđene su kako prenose poruke između kuća bez prozora na Vješčevu putu, a svi štakori u gradu grizu vlastite repove. Žena Mathosa Mallarawana, koja se jednom narugala vješčevoj istrošenoj, moljcima izjedenoj halji, pomahnitala je i uopće ne - l želi nositi odjeću. Čak se i u svježe opranoj svili osjeća kao da joj tisuće kukaca

gmiže po koži. A slijepi Svbastian Žderač Očiju može ponovno vidjeti, ili se barem tako njegovi robovi kunu. Čovjek se mora zapitati." On uzdahne. "Ovo su čudna vremena u Qarthu. A čudna vremena loša su za trgovinu. Žalosti me što moram tako reći, ali možda bi bilo najbolje da posve ostavite Qarth, i to bolje što prije nego kasnije." Xaro joj utješno pomiluje prste. "Ne morate otići sami, međutim. Ugledali ste mračne vizije u Palači prašine, ali Xaro je usnuo vedrije snove. Vidim vas sretnu u postelji, s našim djetetom na vašim grudima. Oplovite sa mnom Nefritsko more, i još to možemo ostvariti! Nije prekasno. Darujte mi sina, moja slatka pjesmo radosti!"

Daruj mi zmaja, hoćeš reći. "Neću se udati za vas, Xaro." Njegovo lice na to postane hladno. "Onda idite." "Ali kamo?" "Nekamo daleko odavde."

Pa, možda je bilo i vrijeme. Ljudi njezine *khalasare* pozdravili su priliku da se oporave od razornog djelovanja crvene pustinje, ali sada kad su opet bili punašni i odmoreni, postajali su neobuzdani. Dothraki nisu navikli ostati dugo najednom mjestu. Bili su ratnički narod, koji nije bio stvoren za gradove. Možda se zadržala u Qarthu predugo, zavedena njegovim udobnostima i ljepotama. Bio je to grad koji je uvijek obećavao više nego što je davao, činilo joj se, a njezina dobrodošlica ovdje postala je gorka otkako se Kuća Neumirućih srušila u velikom oblaku dima i plamena. Preko noći Oarthijci su se prisjetili da su zmajevi *opasni*. Nisu se više međusobno nadmetali donoseći joj darove. Umjesto toga Turmalinsko bratstvo otvoreno je zatražilo njezino protjerivanje, a Drevni ceh trgovaca mirodijama njezinu smrt. Xaro je jedva uspio spriječiti Trinaesticu da im se ne pridruže.

Ali kamo da pođem? Ser Jorah je predložio da putuju dublje na istok, dalje od njezinih neprijatelja iz Sedam kraljevina. Njezini jahači-pobra-timi radije bi se vratili svom velikom travnatom moru, makar to značilo ponovno prkositi crvenoj pustinji. Sama se Dany igrala s pomišlju da se smjesti u Vaes Tolorru dok njezini zmajevi ne porastu veliki i snažni. Ali srce joj je bilo puno sumnji. Svaka se odluka činila pogrešnom, nekako... a čak i kad je odlučila kamo će poći, pitanje kako će ondje stići bilo je i dalje mučno.

Xaro Xhoan Daxos neće joj biti od pomoći, znala je to sada. Uza sve njegove izjave odanosti, igrao je vlastitu igru, ne tako različitu od Pyat Preeove. One noći kad je zatražio da ode, Dany ga je zamolila za posljednju uslugu. "Vojska, je li?" upitao je Xaro. "Kotao zlata? Galija, možda?" Dany je porumenjela. Mrzila je prositi. "Brod, da."

Xarove su oči svjetlucale blistavo poput dragulja u njegovu nosu. "Ja sam trgovac, *Khaleesi*. Stoga možda ne bismo trebali više govoriti o darivanju, već radije o trgovini. Za jednog od vaših zmajeva, dobit ćete deset najboljih brodova moje flote. Morate samo reći tu jednu slatku riječ." "Ne", reče ona.

"Avaj," zajeca Xaro, "to nije bila riječ na koju sam mislio."

"Zar biste pitali majku da proda jedno od svoje djece?"

"Zaboga, zašto ne? Uvijek ih mogu roditi još. Majke prodaju svoju djecu svakog dana."

"Ne Majka Zmajeveva."

"Čak ni za dvadeset brodova?"

"Ni za stotinu."

Njegove se usne izviju prema dolje. "Nemam stotinu. Ali vi imate tri zmaja. Darujte mi jednog, za svu moju ljubaznost. Još će vam ostati dva, a uz njih i trideset brodova."

Trideset bi brodova bilo dovoljno da iskrcaju malu vojsku na obale Zapadne zemlje. *Ali ja nemam malu vojsku.* "Koliko brodova posjedujete, Xaro?"

"Osamdeset tri, ako ne ubrojimo moju barku užitaka."

"A vaši sudrugovi u Trinaestici?"

"Između svih nas, možda tisuću."

"A trgovci začинима i Turmelinsko bratstvo?"

"Njihove tričave flote nisu od važnosti."

"Svejedno," reče ona, "recite mi."

"Dvanaest ili trinaest stotina trgovaca začинима. Ne više od osam stotina Bratstva."

"A Asshaici, Braavosijci, stanovnici Ljetnog otočja, Ibbenezani, i svi ostali narodi koji plove velikim slanim morem, koliko brodova imaju oni? Svi zajedno?"

"Mnogo i više", on će razdražljivo. "Kakve to veze ima?"

"Pokušavam odrediti cijenu jednog od tri živa zmaja na svijetu." Dany mu se slatko nasmiješi.

"Čini mi se da bi jedna trećina svih brodova na svijetu bila poštena."

Xarove suze potekoše niz njegove obraze sa svake strane njegova draguljima optočena nosa.

"Nisam li vas upozorio da ne ulazite u Palaču prašine? Upravo ovoga sam se bojao. Šaputanja vještaca učinila su vas ludom poput Mallaravvanove žene. Trećina svih brodova na svijetu? Bah. Bah, velim ja. Bah."

Dany ga otad nije vidjela. Njegovi glasnici donosili su joj poruke, svaku hladniju od prethodne. Mora napustiti njegovu kuću. On više neće hraniti nju i njezin narod. Zahtijevao je povratak njegovih darova, koje je primila u lošoj vjeri. Njezina jedina utjeha bila je ta što je barem bila razumna da se ne uda za njega.

Vješci su šaptali o tri izdaje... jednom zbog krvi, jednom zbog zlata i jednom zbog ljubavi.

Prvi izdajnik sigurno je bila Mirri Maz Duur, koja je umorila Khala Droga i njihova nerođenog sina da osveti svoj narod. Jesu li Pyat Pree i Xaro Khoan Daxos bili druga i treća? Nije tako mislila. Ono što je Pyat učinio nije bilo zbog zlata, a Xaro je nikad nije uistinu volio.

Ulice su postajale pustije dok su prolazili kroz četvrt prepuštenu sumornim kamenim skladištima. Aggo je išao ispred nje a Jhogo iza, ostavljajući Ser Joraha Mormonta pokraj nje. Njezino se zvonce tiho oglašavalo, a Dany otkrije da joj se misli još jednom vraćaju u Palaču prašine, kao što se jezik vraća na mjesto koje je ostavio izgubljeni zub. *Dijete trojstva*, nazvali su je, *kćerka smrti, ubojica laži, nevjesta vatre*. Toliko brojeva tri. Tri vatre, tri konja za jahanje, tri izdaje. "Zmaj ima tri glave", uzdahne ona. "Znate li što to znači, Jorah?"

"Vaša Milosti? Grb kuće Targaryen je troglavi zmaj, crven na crnom."

"Znam to. Ali nema troglavih zmajeva." "Tri glave bile su Aegon i njegove sestre."

"Visenya i Rhaenys", sjeti se ona. "Ja sam potekla od Aegona i Rhaenys preko njihova sina Aenysa i njihova unuka Jaehaerysa."

"Modre usne govore samo laži, nije li vam tako Xaro rekao? Što vas briga što vješci šapuću? Jedino su htjeli isisati život iz vas. Znate to sada."

"Možda", ona će oklijevajući. "No ono što sam vidjela."

"Mrtvac na pramcu broda, modra ruža, krvava trpeza... što išta od toga znači, *Khaleesi*?"

Pantomimičarski zmaj, rekli ste. Što je *uopće* pantomimičarski zmaj, molim?"

"Platneni zmaj na štapovima", objasni Dany. "Glumci ih koriste u svojim predstavama, da se mogu junaci s čime boriti."

Ser Jorah se namršti. Dany nije mogla odustati. "*Njegova je pjesma leda i vatre*, rekao je moj brat. Sigurna sam da je bio moj brat. Ne Vise-rys, Rhaegar. Imao je harfu sa srebrnim žicama."

Ser Jorahovo se čelo sve više mrštilo sve dok mu se obrve nisu spojile. "Princ Rhaegar je svirao na takvoj harfi", dozvoli on. "Vi ste ga vidjeli?"

Ona kimne. "Bila je neka žena u postelji s djetetom na sisi. Moj brat je rekao da je dijete princ koji je obećan i rekao joj da ga nazove Aegon."

"Princ Aegon bio je Rhaegarov nasljednik preko Elije od Dornea", reče Ser Jorah. "Ali ako je on bio princ koji je obećan, obećanje je bilo uništeno zajedno s njegovom lubanjom kad su mu Lannisteri razbili glavu o zid."

"Sjećam se", Dany će tužno. "Ubili su i Rhaegarovu kćer, malu princezu. Rhaenys se zvala, poput Aegonove sestre. Nije bilo Visenvje, ali on je rekao da zmaj ima tri glave. Što je pjesma leda i vatre?"

"To je pjesma koju ja nisam nikad čuo."

"Otišla sam vješcima nadajući se odgovorima, ali umjesto toga ostavili su me sa stotinu novih pitanja."

Dotad je ponovno bilo ljudi na ulicama. "Načinite mjesta", vikne Aggo, dok je Jhogo sumnjičavo njušio zrak. "Mirišem je, *Khaleesi*", zovne. "Otrovnu vodu." Dothraki nisu vjerovali moru ni

ičemu što se po njemu kretalo. Voda koju konj nije mogao piti, bila je voda s kojom nisu željeli imati veze. *Naučit će, odluči Dany. Prkosila sam njihovu moru s Khalom Drogom. Sada oni mogu prkositi mome.*

Qarth je bio jedna od najvećih svjetskih luka. Golema zaklonjena luka predstavljala je gungulu boja, zveketa i neobičnih mirisa. Točionice vina, skladišta i kockarske jazbine nizale su se ulicama, zajedno s jeftinim javnim kućama i hramovima neobičnih bogova. Sjecikese, koljači, prodavači čarolija i mjenjači novca miješali su se sa svakakvom ruljom. Dokovi su bili jedna golemo tržnica gdje se kupnja i prodaja odvijala cijeli dan i cijelu noć, a roba se mogla dobiti po znatno nižoj cijeni od one na bazaru, ako čovjek ne bi pitao odakle potječe. Smežurane starice poput grbavaca prodavale su začinjenu vodu i kozje mlijeko iz ocakljenih keramičkih vrčeva privezanih za svoja ramena. Pomorci desetaka narodnosti lutali su između stolova, ispijajući likere od mirodija i izmjenjivali šale na jezicima neobičnih zvukova. Zrak je mirisao na sol i prženu ribu, vruć katran i med, tamjan, ulje i spermu.

Aggo dade nekom deranu bakrenjak za ražnjić pečenih miševa u medu i stane ih grickati dok je jahao. Jhogo je kupio šaku debelih bijelih trešanja. Drugdje su vidjeli prelijepe brončane bodeže za prodaju, sušene lignje i izrezbaren oniks, moćan čarobni eliksir načinjen od djevičanskog mlijeka i večernje sjene, čak i zmajevska jaja koja su sumnjivo nalikovala na obojeno kamenje.

Dok su mimoilazili dugačke kamene molove namijenjene brodovima Trinaestorice, ona ugleda kako se škrinje šafrana, tamjana i papra istovaruju s Xarova kićenog *Cinober poljupca*. Pokraj nje, bačve vina, bale gorkog lista i koluti prugaste životinjske kože kotrljali su se uz brodski mostić na *Nevjestu u ažurnom*. Dalje zatim, gomila se okupila oko galije *Sunčev žar* trgovaca mirodijama da licitira za robove. Bilo je dobro znano da je najjeftinije mjesto za kupnju robova bio sam brod, a barjaci koji su lepršali na jarbolima objavljivali su da je *Sunčev žar* upravo stigao iz Astapora u Zaljevu trgovaca robovima.

Dany neće dobiti pomoć od Trinaestorice, Turmalinskog bratstva, niti od Drevnog ceha trgovaca mirodijama. Jahala je na svojoj srebrenki pokraj nekoliko milja molova, dokova i spremišta, cijelim putem do udaljenog kraja poput potkove oblikovane luke gdje je brodovima s Ljetnog otočja, iz Zapadne zemlje, i iz devet Slobodnih gradova bilo dopušteno pristati.

Sjahala je pokraj kockarske jame gdje je bazilisk trgao krupnog crvenog psa na komade usred urlajućeg prstena mornara. "Aggo, Jhogo, vi ćete čuvati konje dok Ser Jorah i ja budemo govorili s kapetanima."

"Kako velite, *Khaleesi*. Mi ćemo vas gledati dok odlazite."

Bilo je dobro ponovno čuti ljude kako govore valvrijski, pa čak i zagednički jezik, pomisli Dany dok je pristupala prvom brodu. Mornari, radnici na dokovima i trgovci podjednako su se razmicali pred njom, ne znajući što bi mislili o ovoj vitkoj mladoj djevojci srebrno-zlatne kose koja se odijevala po dothrakijskoj modi i hodala s vitezom pokraj sebe. Unatoč vrućini dana, Ser Jorah je nosio svoju zelenu vunenu surku preko žičane košulje, s crnim medvjedom Mormonta zašivenim na svojim grudima.

Ali ni njezina ljepota ni njegova veličina i snaga nisu pomogli u razgovoru s ljudima čije su brodove trebali.

"Tražite prijevoz za stotinu Dothrakja, sve njihove konje, za sebe i ovog viteza, i tri *zmaja*?" rekao je kapetan velike koke *Usrdan prijatelj* prije nego što se udaljio smijući se. Kad je rekla Lvsencu na *Trubaču* da je Daenervs U Oluji Rođena, kraljica Sedam kraljevina, on joj je uputio mrtvački pogled i rekao: "Da, a ja sam knez Tywin Lannister i serem zlato svake noći." Nadzornik tereta na myrijskoj galiji Svileni Duh smatrao je da su zmajevi bili odveć opasni na moru, gdje je bilo kakav zalutali dašak plamena mogao zapaliti jedra. Vlasnik *Trbuha kneza Fara* bio je spreman riskirati sa zmajevima, ali ne i s Dothrakima. "Neću takve bezbožne divljake u svom *Trbuhu*, neću." Dva brata koja su zapovijedala sestrinskim brodovima *Živom* i *Hrtom*, doimala su se suosjećajnicima te ih čak pozvala u kabinu na čašu crvenog vina iz Sjenice. Bili su tako uljudni da je Dany neko vrijeme gajila nadu, ali na koncu je cijena koju su tražili bila daleko iznad njezinih mogućnosti, a možda i iznad Xarovih. *Nepristojni Petto* i *Kosooka djevojka* bili su premaleni za

njezine potrebe, *Bravo* je bio na putu za Nefritsko more, a *Magister Manolo* jedva izgledao sposoban za plovidbu.

Dok su išli prema sljedećem molu, Ser Jorah položi ruku na njezina leđa. "Vaša Milosti, slijede vas. Ne, ne okrećite se." Poveo ju je nježno prema tezgi prodavača mjedi. "Ovo je plemenit rad, moja kraljice", izjavi glasno, podižući velik pladanj da ga ona može proučiti. "Vidite kako se sjaji na suncu?"

Mjed je bila uglačana do visokog sjaja. Dany je mogla vidjeti svoje lice u njoj... a kad ju je Ser Jorah nakrivio udesno, mogla je vidjeti i iza sebe. "Vidim debelog smeđeg čovjeka i starijeg muškarca sa štapom. Koji je od njih?"

"Obojica", reče Ser Jorah. "Slijedili su vas otkako smo ostavili *Živu*."

Mreškanje mjedi neobično je rastezalo neznance, čineći jednog čovjeka naoko dugim i mršavim, a drugog neizmjereno zdepastim i širokim. "Izvrсна mjed, velika gospo", uzvikne trgovac. "Blistava poput sunca! A za Majku Zmajeve, samo trideset talira."

Pladanj nije vrijedio više od tri. "Gdje su moji stražari?" izjavi Dany. "Ovaj me čovjek pokušava orobiti!" Za Joraha, stišala je glas i prozborila na zajedničkom jeziku. "Možda mi ne žele zlo. Muškarci gledaju žene otkako je vrijeme počelo, možda nije ništa više od toga."

Prodavač mjedi se ogлуši na njihovo šaputanje. "Trideset? Jesam li rekao trideset? Kakva sam ja budala. Cijena je dvadeset talira."

"Sva mjed na ovoj tezgi ne vrijedi dvadeset talira", reče mu Dany dok je proučavala odraze. Starac je imao izgled nekog iz Zapadne zemlje, a smeđokožac je sigurno težio sto dvadeset kilograma. *Uzurpator je ponudio kneževsku čast čovjeku koji me ubije, a ova dvojica su daleko od kuće. Ili su možda stvorenja vještaca, koja me pokušavaju uhvatiti na prepad?*

"Deset, *Khaleesi*, jer ste tako lijepi. Upotrijebite je kao zrcalo. Samo mjed ovako plemenita može uhvatiti toliku ljepotu."

"Može poslužiti da se u njoj nosi noćni izmet. Da je odbacite, možda bih je podigla, dok se god ne bih morala pognuti. Ali *platiti* za nju?" Dany gurne pladanj natrag u njegove ruke. "Crv su vam uspuzali kroz nos i izjeli vam pamet."

"Osam talira", vikne on. "Moje će me žene prebiti i nazvati budalom, ali nemoćan sam poput djeteta u vašim rukama. Hajdete, osam, to je manje nego što vrijedi."

"Što će mi mutna mjed kad me Xaro Xhoan Daxos hrani sa zlatnih tanjura?" Dok se okretala da se udalji, Dany pusti da joj pogled prijeđe po strancima. Smeđi muškarac bio je gotovo jednako širok kao što je izgledao u pladnju, sa sjajnom ćelavom glavom i glatkim obrazima eunuha. Dugačak iskrivljeni *arakh* bio je provučen kroz znojem umrljanu žutu svilu njegova trbušnog poveza. Iznad svile, bio je nag izuzme li se smiješno malen, željeznim glavicama čavlića posut prsluk. Stari ožiljci presijecali su ruke nalik na debla stabala, golema prsa i masivan trbuh bijahu bljedi naspram njegove kože smeđe poput oraha.

Drugi je čovjek nosio putnički plašt od nebojene vune, kukuljice povučene natrag. Duga bijela kosa padala mu je do ramena, a svilena bijela brada pokrivala donju polovicu lica. Oslanjao je težinu o štap od tvrdog bjelogoričnog drva visok poput njega. *Samo bi budale piljile tako otvoreno ako mi kane nauditi*. Svejedno, možda bi bilo mudro krenuti natrag prema Jhogu i Aggu. "Starac ne nosi mač", reče ona Jorahu na zajedničkom jeziku dok ga je odvlačila s mjesta.

Trgovac mjedi dosukće za njima. "Pet talira, za pet je vaša, namijenjena je vama."

Ser Jorah reče: "Stap od tvrdog drva može razbiti lubanju kao bilo koji malj." "Četiri! Znam da je želite!" Plesao je pred njima, skakućući unatrag dok je gurao pladanj u njihova lica. "Slijede li?"

"Podigni to malo više", vitez reče trgovcu. "Da. Starac se pretvara da se zadržao pokraj lončarske tezge, ali smeđi ima oči samo za vas."

"Dva talira! Dva! Dva!" Trgovac je teško dahtao zbog trčanja unatrag.

"Platite mu prije nego što se ubije", Dany će Ser Jorahu, pitajući se što da radi s golemim mjedenim pladnjem. Okrenula se unazad dok je on posezao za novčićima, namjeravajući stati na kraj ovoj glumačkoj farsu. Krv zmaja neće dopustiti da je gone bazarom poput ovce jedan starac i debeli eunuh.

Oarthijac joj stane na put. "Majko Zmajeve, za vas." Klekne i gurne joj kutiju za dragulje u lice.

Dany je uzme gotovo bez razmišljanja. Kutija bijaše od izrezbarena drva, a u njezin poklopac od sedefa bili su umetnuti jaspis i kalcedon. "Odveć ste darežljivi." Ona je otvori. Unutra bijaše iskričav zeleni skarabej izrezbaren iz oniksa i smaragda. *Preljepo*, pomisli ona. *Ovo će nam pomoći da platimo put*. Dok je posezala rukom u kutiju, čovjek reče: "Jako mi je žao", ali ona ga je jedva čula.

Skarabej se rastvori uz piskutanje.

Dany letimično nazre zloćudno crno lice, gotovo ljudsko, i savijen rep iz kojeg je kapao otrov... a tada kutija poleti iz njezine ruke raspavši se na komadiće, izvrnuvši se naopak. Iznenadna bol savije joj prste. Dok je vikala i grabila ruku, trgovac mjedi ispusti vrisak, neka žena krik-ne, i odjednom Oarthijci stadoše vikati i gurati jedan drugog u stranu. Ser Jorah se probije pokraj nje, a Dany posrne na jedno koljeno. Ponovno je začula piskutanje. Starac zarije kraj svog štapa u zemlju, Aggo do-jaše uz tezgu prodavača jaja i skoči sa svog sedla, Jhgov bič zapucketa nad glavama, Ser Jorah tresne eunuha po glavi mjedenim pladnjem. Mornari, kurve i trgovci su bježali ili vikali, ili oboje...

"Vaša Milosti, tisuću puta se ispričavam." Starac klekne. "Mrtva je. Jesam li vam slomio ruku?"

Ona savije prste, naprežući se od boli. "Mislim da niste."

"Morao sam ga odgurnuti", počne on, ali njezini jahači-pobratimi ga dohvate prije nego što je mogao završiti. Aggo mu nogom odgurne štap, a Jhgo ga ščepa oko ramena, prisilivši ga da se spusti na koljena, te mu pritisne bodež uz vrat. "*Khaleesi*, vidjeli smo da vas je udario. Želite li vidjeti boju njegove krvi?"

"Pustite ga." Dany se podigne na noge. "Pogledajte dno njegova štapa, krvi moje krvi." Ser Joraha je eunuh oborio s nogu. Ona pohita između njih dok su i *arakh* i dugi mač s bljeskom izletjeli iz korica. "Spustite svoj čelik. Prestanite!"

"Vaša Milosti?" Mormont spusti svoj mač samo za palac. "Ovi su vas ljudi napali."

"Oni su me branili." Dany se pljesne po ruci da odagna peckanje iz prstiju. "Bio je to onaj drugi, Oarthijac." Kad se ogledala oko sebe nije ga bilo. "Bio je jedan od Žalosnika. U kutiji za dragulje koju mi je dao, nalazila se mantikora. Ovaj čovjek izbacio mi ju je iz ruke." Trgovac mjedi još se valjao po tlu. Pošla je k njemu i pomogla mu da se osloni na noge. "Je li vas ubola?" "Ne, dobra gospo," reče on, drhteći, "inače bih bio mrtav. Ali dotakla me, *ajoooj*, kad je ispala iz kutije, sletjela mi je na ruku." Uprljao je hlače, vidjela je, a nije bilo ni čudo.

Dala mu je srebrnjak za njegovu muku i poslala ga njegovim putem prije nego što se okrenula starcu s bijelom bradom. "Kome dugujem svoj život?"

"Ne dugujete mi ništa, Vaša Milosti. Zovu me Arstan, iako me Be-lwas nazvao Bjelobradi na putu ovamo." Iako ga je Jhgo pustio, starac je ostao na jednom koljenu. Aggo podigne njegov štap, okrene ga, tiho opsuje na dothrakijskom, sastruže ostatke mantikore o kamen, i pruži j ga natrag. "A tko je Behvas?" upita ona.

Golemi smeđi eunuh šepireći se pođe naprijed, vraćajući *arakh* u korice. "Ja sam Behvas. Zovu me Snažni Behvas u borbenim jazbinama Meereena. Nikad nisam izgubio." Pljesnuo se po trbuhu, prekrivenom ožiljcima. "Puštam da me svaki čovjek zasiječe jednom, prije nego što ga ubijem. Izbrojite posjekotine i znat ćete koliko je ljudi Snažni Behvas ubio."

Dany nije morala brojiti njegove ožiljke; bilo ih je mnogo, vidjela je to na prvi pogled. "A zašto ste ovdje, Snažni Behvase?"

"Iz Meereena su me prodali u Qohor, a potom u Pentos i debelom čovjeku sa slatkim smradom u kosi. On je bio taj koji je poslao Snažnog Behvasa natrag preko mora, i starog Bjelobradog da mu služi."

Debeli čovjek sa slatkim smradom u kosi... "Illyrio?" reče ona. "Poslao vas je magister Illyrio?"

"Jest, Vaša Milosti", stari Bjelobradi odgovori. "Magister moli za vaš oprost što je poslao nas umjesto sebe, ali on ne može sjediti na konju kao što je mogao u svojoj mladosti, a morsko putovanje uznemiruje mu probavu." Ranije je govorio valvrijskim jezikom Slobodnih gradova, ali sada je prešao na zajednički. "Žalim što smo vam prouzrokovali strepnju. Istinu govoreći, nismo bili sigurni, očekivali smo nekog više... više..."

"Kraljevskog?" Dany se nasmije. Nije imala zmaja uza se, a njezino se ruho teško moglo nazvati kraljevskim. "Dobro govorite zajedničkim jezikom, Arstane. Jeste li iz Zapadne zemlje?"

"Jesam. Rodio sam se na Dornijским međama, Vaša Milosti. Kao dječak bio sam štitonoša viteza iz domaćinstva kneza Svanna." Držao je visoki štap uspravno pokraj sebe poput koplja kojemu je nedostajao barjak. "Sada sam Behvasov štitonoša."

"Malo ste stari za to, zar ne?" Ser Jorah se progura do nje, držeći mjedeni pladanj nezgrapno ispod ruke. Behvasova tvrda glava ostavila ga je grubo savijenog.

"Nisam prestar da bih služio svog gospodara, kneže Mormonte." "I mene poznajete?"

"Vidio sam vas u borbi jednom ili dvaput." U luci Lannis gdje ste gotovo zbacili Kraljosjeka. I na Pykeu, također. Vi se ne sjećate, kneže Mormonte?"

Ser Jorah se namršti. "Vaše lice mi se čini poznatim, ali bilo je stotine ljudi u luci Lannis i tisuće na Pykeu. I nisam knez. Medvjedi otok mi je oduzet. Samo sam vitez."

"Vitez moje kraljevske garde." Dany ga primi za ruku. "I moj iskreni prijatelj i dobar savjetnik." Proučavala je Arstanovo lice. Imao je u sebi veliko dostojanstvo i tihu snagu koja joj se sviđala.

"Ustanite, Ar-stane Bjelobradi. Budite pozdravljeni, Snažni Behvase. Ser Joraha znate. Ko Aggo i Ko Jhogo su krv moje krvi. Prešli su crvenu pustinju sa mnom, i vidjeli rođenje mojih zmajeva."

"Konjski momci." Behvas se zubato isceri. "Behvas je ubio mnogo konjskih momaka u borbenim jamama. Brencaju dok umiru."

Aggovarakh poleti u njegovu ruku. "Nikad nisam ubio debelog smeđeg čovjeka. Behvas će biti prvi."

"Vrati čelik u korice, krvi moje krvi," reče Dany, "ovaj čovjek me došao služiti. Behvas, odnosit ćete se s dužnim poštovanjem prema mome narodu, ili ćete ostaviti moju službu prije nego što biste htjeli, i s više ožljaka nego kad ste došli."

Osmijeh razdvojenih zuba izbljedi s orijaševa širokog smeđeg lica, zamijenjen zbunjenim mrštenjem. Ljudi nisu često prijetili Behvasu, a pogotovo ne djevojke triput manje od njega.

Dany mu uputi osmijeh, da malko odstrani žaoku iz ukora. "Sad mi recite, što magister Illyrio želi od mene, kad vas je poslao ovamo čak iz Pentosa?"

"Želi zmajeve," osorno će Behvas, "i djevojku koja ih pravi. Želi vas."

"Belwas govori istinu, Vaša Milosti", reče Arstan. "Rečeno nam je da vas pronađemo i vratimo u Pentos. Sedam kraljevina vas treba. Robert Uzurpator je mrtav, a kraljevstvo krvavi. Kad smo otplovili iz Pentosa, postojala su četiri kralja u zemlji, a nikakve pravde."

Radost procvjeta u njezinu srcu, ali Dany je ne pokaže na licu. "Imam tri zmaja", reče ona, "i više od stotinu ljudi u mojoj *khalasari*, sa svim njihovim dobrima i konjima."

"Nije važno", zagrmi Behvas. "Uzimamo sve. Debeli je unajmio tri broda za svoju malu srebrnokosu kraljicu."

"Tako je, Vaša Milosti", reče Arstan Bjelobradi. "Velika koka *Saduleon* nalazi se na vezu na kraju mola, a galije *Ljetno sunce Josova šala* usidrene su s druge strane lukobrana."

Tri glave ima zmaj, pomisli Dany, pitajući se. "Reći ću svome narodu da se pripreme da smjesta otputuju. Ali brodovi koji će me odvesti domu, moraju nositi drugačija imena."

"Kako želite", reče Arstan. "Koja biste imena radije željeli?"

"*Vhagar*", reče mu Daenervs. "*Meraxes*. I *Balerion*. Napišite imena na njihove trupove zlatnim slovima tri stope visokim, Arstane. Želim da svaki čovjek koji ih vidi, zna da su se zmajevi vratili."

arya

Glave bijahu umočene u katran da se uspori truljenje. Svakog jutra kad bi Arya otišla na zdenac da izvuče svježe vode za lavor Roosea Boltona, morala je proći ispod njih. Bile su okrenute prema van, tako da im nikad nije vidjela lica, ali voljela se pretvarati da je jedna od njih Joffrevjeva. Pokušala je zamisliti kako bi njegovo ljupko lice izgledalo umočeno u katran. Da sam vrana, sletjela bih i isključala one njegove glupe debele prćaste usne.

Glavama nikad nije nedostajalo pažnje. Lešinarske vrane kružile su oko stražarnice razuzdanom bezobzirnošću i svađale se na bedemima oko svakog oka, kričeći i ključajući jedna drugu i uzlijećući kad god bi koji stražar prošao kruništem. Ponekad bi se meštovi gavranovi također pridružili gozbi, dolepršavši iz vranjeg gnijezda na širokim crnim krilima. Kad bi gavranovi došli, vrane bi se razbježale, te se vratile čim bi krupnije ptice otišle.

Sjećaju li se gavranovi meštra Tothmurea? pitala se Arya. *Tuguju li za njim ? Kad mu grakću, čude li se zašto ne odgovara ?* Možda su mrtvi mogli govoriti s njima na nekom tajnom jeziku koji živi ljudi nisu mogli čuti.

Tothmurea su poslali na sjekiru jer je otpravio ptice u Bacačevu hrid i Kraljev grudobran one noći kad je Harrenhal pao, Lucana, oružara jer je pravio oružje za Lannisterove, kumu Harru jer je rekla domaćinstvu kneginje Whent da ih služe, upravitelja jer je dao knezu Tywinu ključeve riznice. Kuhara su poštjednili (neki su govorili da je to bilo zbog toga što je skuhao lasičju juhu), ali klade su se pribile za lijepu Piju i druge žene koje su pružale usluge lannisterskim vojnicima. Svučene i obrijane, bile su ostavljene u središnjem dvorištu pokraj medvjede jame, slobodne za upotrebu svakom čovjeku koji ih je htio.

Trojica Frevevih oklopnika koristila su ih tog jutra dok je Arya išla na zdenac. Pokušala je ne gledati, ali mogla je čuti kako se muškarci smiju. Kabao je bio težak kad ga je napunila. Okretala se da ga vrati u kraljevu lomaču kad joj kuma Amabel ščepa ruku. Voda se prelije preko ruba po Amabelinim nogama. "Učinila si to namjerno", zakriči žena.

"Što hoćete?" Arya se vrpoljila u njezinu zahvatu. Amabel je bila poluluda otkako su Harri odsjekli glavu.

"Pogledaj tamo?" Amabel pokaže preko dvorišta na Piju. "Kad ovaj sjevernjak padne, ti ćeš biti na njezinu mjestu."

"Pustite me." Pokušala se istrgnuti, ali Amabel samo stisne svoje prste.

"On će i *pasti*, Harrenhal ih na koncu sve povuče dolje. Knez Tywin je sada pobijedio, marširat će natrag sa svom svojom silom, a onda će na njega doći red da kazni nevjerne. A nemoj misliti da neće saznati što si učinila!" Starica se nasmije. "Možda te se i ja dohvatim. Harra je imala staru metlu. Sačuvat ću je za tebe. Ručka je napukla i puna iverja-"

Arya zamahne kablom. Od težine vode on se okrene u njezinim rukama, pa nije tresnula Amabelinu glavu kao što je htjela, ali žena ju je svejedno pustila kad je voda izletjela i smočila je. "Da me više *nikad* nisi takla," vikne Arya, "ili ću te *ubiti*. Gubi se odavde."

Promočena, kuma Amabel uperi tanak prst na oderana čovjeka na prednjici Arvjine tunike.

"Misliš da si sigurna s tim malim krvavim čovjekom na cici, ali nisi! Lannisteri dolaze! Vidjet ćeš što će se dogoditi kad stignu ovamo."

Tri četvrtine vode bilo je proliveno po tlu, stoga se Arya morala vratiti na zdenac. *Da ispriповјedim knezu Boltonu što je rekla, njezina bi se glava našla pokraj Harrine prije mraka*, pomisli dok je ponovno izvlačila kabao. Neće, međutim.

Jednom, dok je glava bilo tek upola manje, Gendrv je uhvatio Aryju kako ih gleda. "Diviš se svome djelu?" upitao je.

Bio je gnjevan jer mu se sviđao Lucan, znala je, ali ipak ovo nije bilo pošteno. "Ovo je djelo Celičnogog Waltona", ona će obrambeno. "I Glumaca, i kneza Boltona."

"A tko nas je predao njima? Ti i tvoja lasičja juha."

Arya ga bubne u mišicu. "Bila je to samo vruća juha. I ti si mrzio Ser Amoryja."

"Ovu bratiju mrzim još više. Ser Amory se borio za svog gospodara, ali Glumci su prodani mačevi i prebjezi. Pola njih uopće ne govori zajedničkim jezikom. Septonu Uttu se sviđaju dječaci, Qyburn se bavi crnom magijom, a tvoj prijatelj Gorki *jede* ljude."

Najgore od svega je bilo to što nije čak ni mogla reći da je bio u krivu. Hrabri suputnici obavljali su većinu pljačkanja za Harrenhal, a Roose Bolton im je dao zadatak da iskorijene Lannisterove. Vargo Hoat ih je podijelio u četiri skupine, kako bi mogli posjetiti što je moguće više sela. Poveo je najveću skupinu sam, a ostale dao svojim najvjernijim kapetanima. Čula je kako se Rorge smije načinu pronalaženja izdajica kneza Varga. Sve što je činio bilo je da se vraćao na mjesta koja je posjetio ranije pod stijegom kneza Tywina i zarobljavao one koji su mu pomogli. Mnogi su bili otprije potkupljeni lannisterskim srebrom, pa su se Glumci često vraćali s vrećama novca kao i s košarama glava. "Zagonetka!"

Dobro je bi raspoloženo viknuo. "Ako koza kneza Boltona pojede ljude koji hrane kozu kneza Lannistera, koliko ima koza?"

"Jedna", reče Arya kad ju je upitao.

"Eto lasice pametne kao koza!" zahihotala je luda.

Rorge i Gorki bili su jednako loši kao i svi drugi. Kad god bi knez Bolton objavio s garnizonom, Arya bi ih vidjela među ostalima. Gorki je ispuštao zadah poput pokvarenog sira, te su ga Hrabri suputnici primorali da sjedi pri dnu stola gdje je mogao stenjati i piskutati sama sebi i trgati meso prstima i zubima. *Onjušio* bi Aryju dok je prolazila, ali Rorge ju je najviše plašio. Sjedio je u blizini Vjernog Ursywcka, ali mogla je osjetiti njegove oči kako gmižu po njoj dok je obavljala svoje dužnosti.

Ponekad je željela da je otišla preko Uskog mora s Jaqenom H'gha-rom. Još je imala glupi novčić koji joj je dao, komadić željeza na veći od penija i zahrđao po rubu. Na jednoj strani bilo je nešto napisano - čudne riječi koje nije mogla pročitati. Druga je pokazivala muškarčevu glavu, ali tako izlizanu da su mu se sve crte lica izbrisale. *Rekao je daje od velike važnosti, ali i to je vjerojatno bila laž, kao i njegovo ime pa čak i njegovo lice*. To ju je toliko razgnjevalo da je novčić bacila, ali nakon sat vremena počela je osjećati krivnju i vratila se i ponovno ga pronašla, iako nije ništa vrijedio.

Razmišljala je o novčiću dok je prelazila Dvorište glatkog kamena, boreći se sa težinom vode u svom kablu. "Nano", dovikne glas. "Spusti kabao i dođi mi pomoći."

Elmar Frey nije bio stariji od nje, i usto nizak za svoju dob. Kotrljao je bačvu pijeska po neravnu kamenju, i bio crven u licu od napora. Arya pođe da mu pomogne. Zajedno su odgurali bačvu cijelim putem do zida i natrag, te je tada postavili uspravno. Mogla je čuti kako se pijesak pomiče u bačvi dok je Elmar otvarao poklopac i izvlačio haljetak od veriga. "Misliš li daje dovoljno čist?" Kao štitonoša Roosea Boltona morao je održavati njegov oklop blistavo čistim.

"Moraš istresti pijesak. Još ima mrlja hrđe. Vidiš?" Ona pokaže. "Radije sve ponovi."

"Ti ponovi." Elmar je mogao biti prijateljski nastrojen kad mu je trebala pomoć, ali kasnije bi se uvijek sjetio da je bio štitonoša, a ona tek sluškinjica. Volio se hvaliti kako je on sin Gospodara prijelaza, ne nećak ni unuk već zakoniti *sin*, i na račun toga će se oženiti princezom.

Arya nije marila za njegovu ljubljenu princezu, a nije joj se sviđalo da joj on zapovijeda. "Moram odnijeti svom gosp'aru vodu za lavor. U svojoj je ložnici pod pijavicama. Ne običnim crnim pijavicama već velikim bijelim."

Elmarove oči postadoše krupne poput kuhanih jaja. Pijavice su ga užasavale, posebice one krupne blijede koje su nalikovale na hladetinu sve dok se ne bi napunile krvlju. "Zaboravio sam, ti si premršava da bi gurala ovako tešku bačvu."

"Zaboravila sam, ti si glup." Arya podigne kabao. "Možda bi se i ti trebao podvrgnuti kuri s pijavicama. Ima pijavica na Prevlaci velikih poput svinja." Ostavila ga je ondje s njegovom bačvom.

Kneževa ložnica bila je ispunjena ljudima kad je ušla. Qyburn je bio u službi, i ozbiljni Walton u svojoj žicanoj košulji i štitnicima za potkoljenice, te brojni Frevevci, sve sama braća, polubraća i rodaci. Roose Bolton ležao je u postelji, nag. Pijavice su se privijale uz unutrašnjost njegovih ruku i nogu te posipale njegova bljedunjava prsa. Te dugačke prozirne stvarce postajale su blistavo ružičaste dok su se hranile. Bolton im nije poklanjao više pažnje nego što je Aryji.

"Ne smijemo dopustiti knezu Tywinu da nas uhvati u zamku ovdje u Harrenhalu", Ser Aenys Frey je govorio dok je Arya punila lavor za umivanje. Sijedi pogrbljeni div od čovjeka s vodenastim crvenim očima i golemim čvornatim rukama, Ser Aenys doveo je petnaest stotina Frevevaca na jug u Harrenhal, no često se činilo da nije mogao zapovijedati čak ni vlastitoj braći. "Zamak je tako golem da treba vojsku koja bi ga branila, a kad jednom budemo opkoljeni, nećemo *moći prehraniti* vojsku. Niti se možemo nadati da ćemo prikupiti dovoljno zaliha. Okolni kraj je u pepelu, sela su opsjeli vukovi, žetva je izgorjela ili je ukradena. Jesen je pred nama, no nema hrane u skladištu i ništa se ne sadi. Živimo od pljačke, a ako nam Lannisteri i to zaniječu, spast ćemo na štakore i kožu za cipele prije nego što sljedeći mjesec stigne."

"Ne kanim ovdje čekati opsadu." Glas Roosea Boltona bio je tako tih da su se ljudi morali naprezati da ga čuju, te su u njegovim odajama zvukovi uvijek bili neobično prigušeni.

"Što, onda?" zahtijevao je odgovor Ser Jared Frey, koji je bio vitak, proćelav i kozičav. "Je li Edmure Tully toliko opijen svojom pobjedom da se namjerava s knezom Tywinom sukobiti na otvorenom polju?"

Ako to učini, pobijedit će ih, pomisli Arya. *Pobijedit će ih kao stoje to učinio na Crvenim rašljama. Vidjet ćete.* Neopažena, smjestila se uz Qyburna.

"Knez Tywin je mnogo milja daleko odavde", mirno će Bolton. "Ima mnogo pitanja koja još mora srediti u Kraljevu grudobranu. Neće marširati na Harrenhal još dugo vremena."

Ser Aenys tvrdoglavo zatrese glavom. "Ne poznajete Lannisterove kao mi, moj kneže. I kralj je Stannis mislio da je knez Tywin tisuću liga daleko, pa ga je to uništilo."

Blijedi čovjek na postelji slabašno se osmjehne dok su se pijavice hranile njegovom krvlju. "Ja nisam čovjek kojeg se može uništiti, ser."

"Čak i ako Rijekotok okupi sve svoje snage, a Mladi Strahovuk se pobjednički vrati sa zapada, kako se možemo nadati da će naše snage biti jednake onima koje knez Tywin može poslati na nas? Kad dođe, doći će s daleko većom silom od one kojom je zapovijedao na Zelenim rašljama. Visovrt je priznao Joffreyja, podsjećam vas!"

"Nisam zaboravio."

"Jednom sam bio zarobljenik kneza Tywina", reče Ser Hosteen, snažan čovjek četvrtasta lica za kojeg se govorilo daje najjači Frey. "Ne želim ponovno uživati u lannisterskoj gostoljubivosti."

Ser Harys Haigh, koji je bio Frey s majčine strane, gorljivo kimne. "Ako je knez Tywin mogao poraziti iskusnog čovjeka poput Stannisa Baratheona, kakve šanse ima naš kralj dječak protiv njega?" Okrenuo se pogledom prema svojoj braći i rođacima tražeći potporu, a nekolicina njih promrmlja kako se slaže.

"Netko mora imati hrabrosti da to kaže", reče Ser Hosteen. "Rat je izgubljen. Kralja Robba se mora natjerati da to uvidi."

Roose Bolton ga je proučavao svijetlim očima. "Njegova Milost porazio je Lannisterove svaki put kad se suočio s njima u bitki."

"Izgubio je sjever", ustraje Hosteen Frey. "Izgubio je *Oštrozimlje!* Braća su mu mrtva..."

Na trenutak Arya zaboravi disati. *Mrtva? Bran i Rickon, mrtvi? Što je time mislio reći? Što je mislio o Oštrozimlju, Joffrev nikad ne može osvojiti Oštrozimlje, nikad, Robb mu nikad ne bi to dopustio.* Tada se sjeti da Robb nije u Oštrozimlju. Bio je daleko na zapadu, Bran je bio bogalj, a Rickonu su bile samo četiri godine. Trebala joj je sva snaga da ostane nepomična i tiha, onako kako ju je Syrio Forel naučio, da stoji kao komad namještaja. Osjetila je kako joj se suze skupljaju u očima, i mislima ih je otjerala. *Nije istina, to ne može biti istina, to je samo neka lannisterska laž.*

"Da je Stannis pobijedio, sve je moglo biti drugačije", reče čeznutljivo Ronel Rivers. Bio je jedan od kopiladi kneza Waldera.

"Stannis je izgubio", otesito će Ser Hosteen. "Puste želje da je bilo drugačije, neće to promijeniti. Kralj Robb se mora izmiriti s Lanniste-rima. Mora skinuti krunu i saviti koljeno, koliko god mu se to ne svidalo."

"A tko će mu to reći?" Roose Bolton se nasmiješi. "Lijepa je stvar imati toliko junačne braće u ovako teškim vremenima. Razmislit ću o svemu što ste rekli."

Njegov je osmijeh značio otpust. Frey se oprostije i udaljiše stružući nogama, ostavivši tek Qyburna, Željeznogog Waltona i Aryju. Knez Bolton joj rukom mahne da se približi.

"Dovoljno sam krvario. Nano, možeš odstraniti pijavice."

"Smjesta, moj gospodaru." Bilo je najbolje nikad ne tjerati Roosea Boltona da dvaput moli. Arya ga je željela pitati stoje Ser Hosteen mislio kad je govorio o Oštrozimlju, ali nije se usuđivala. *Upitaj ću Elmara*, pomisli. *Elmar će mi reći.* Pijavice su se polako migoljile između njezinih prstiju dok ih je oprezno čupala s kneževa tijela. Njihova blijeda tijela bila su vlažna na dodir i naduta od krvi. *To su samo pijavice*, podsjeti se ona. *Da zatvorim šaku, zgnječile bi mi se među prstima.*

"Došlo je pismo od vaše plemenite žene." Qyburn izvuče svitak pergamenta iz svog rukava. Iako je nosio meštrowske halje, nije bilo lanca oko njegova vrata; šaputalo se da ga je izgubio zbog prstiju upletenih u nekromantiju.

"Možete ga pročitati", reče Bolton.

Kneginja Walda je pisala iz Blizanaca gotovo svakog dana, ali sva su pisma bila jednaka. "Molim se za vas jutrom, podnevom i noću, moj mili gospodaru", pisala je, "i brojim dane kada ćete ponovno dijeliti sa mnom postelju. Vratite mi se brzo, i dat ću vam mnogo zakonitih sinova da zauzmu mjesto vašeg dragog Domerica i vladaju Strahotvrdom nakon vas." Arya zamisli punašno ružičasto djetesce u kolijevci, prekriveno punašnim ružičastim pijavicama.

Donijela je knezu Boltonu vlažnu krpu za pranje da obriše svoje meko tijelo bez dlaka. "Poslat ću pismo", reče bivšem meštru.

"Kneginji Waldi?"

"Ser Helmanu Tallhartu."

Ser Helmanov jahač došao je prije dva dana. Tallhartovi ljudi zauzeli su zamak Darrvjevih, prihativši predaju njegova lannisterskog garnizona nakon kratke opsade.

"Recite mu da zarobljenike pobije, a zamak zapali, po kraljevoj zapovijedi. Potom neka udruži snage s Robottom Gloverom i udari na istok prema Sumrakdolu. Ono su bogate zemlje, jedva dotaknute borbama. Vrijeme je da ih okuse. Glover je izgubio zamak, a Tallhart sina. Neka se osvete na Sumrakdolu."

"Pripremit ću poruku za vaš pečat, moj kneže."

Aryji je bilo drago čuti da će se zamak Darrvjevih spaliti. Ondje su ih doveli kad su je uhvatili nakon njezine tučnjave s Joffrevjem, i gdje je kraljica natjerala njezina oca da ubije Sansina strahovuka. *Zaslužuje da ga spale.* Međutim, željela je da se Robett Glover i Ser Helman Tallhart vrate u Harrenhal, jer odmarširali su prebrzo, prije nego što je mogla odlučiti hoće li im povjeriti svoju tajnu.

"Danas ću u lov", objavi Roose Bolton dok mu je Qyburn pomagao odjenuti prošiveni haljetak.

"Je li to sigurno, moj kneže?" upita Qyburn. "Prije samo tri dana, ljude septona Utta napali su vukovi. Došli su ravno u njegov logor, na niti pet laktova od vatre, i ubili dva konja."

"Vukove i kanim loviti. Jedva mogu spavati noću od njihova zavijanja." Bolton zakopča pojas, namještajući nagib mača i bodeža. "Pripovijeda se da su pravi strahovukovi nekoć krstarili sjeverom u velikim čoporima od stotinu i više, i nisu se bojali ni čovjeka ni mamuta, ali to je bilo davno i u drugoj zemlji. Čudno je vidjeti obične južnjačke vukove ovako smione."

"Strašna vremena rađaju strašne stvari, moj kneže."

Bolton pokaže svoje zube poput nečeg što je mogao biti osmijeh. "Zar su ova vremena tako strašna, meštre?"

"Ljeto je prošlo, a u kraljevstvu su četiri kralja."

"Jedan kralj bi mogao biti strašan, ali četiri?" On slegne ramenima. "Nano, moj krzneni plašt."

Ona mu ga donese. "Moje će odaje biti čiste i uredne po mom povratku", reče joj dok ga je pričvršćivala. "I pobrini se za pismo kneginje Walde."

"Kako velite, moj kneže."

Knez i meštar dostojanstveno izađu iz odaje, ne uputivši joj niti pogled preko ramena. Kad su otišli, Arya uzme pismo i ponese ga k ognjištu, razmičući cjepanice žaračem da ponovno probudi plamen. Promatrala je kako se pergament izvija, crni i rasplamsava. *Ako su Lannisteri naudili Branu i Rickonu, Robb će ih ubiti do posljednjeg. Nikad neće saviti koljeno, nikad, nikad, nikad. On se ne boji ni jednog od njih.* Uvojci pepela odlebdje u dimnjak. Arya čučne pokraj vatre, promatrajući ih kako se uzdižu kroz koprenu vrelih suza. *Ako je Oštrozimlje zaista nestalo, je li ovo sada moj dom? Jesam li još uvijek Arya, ili ću biti sluškinja Nana, dok je svijeta i vijeka?* Provela je idućih nekoliko sati uređujući kneževe odaje. Izmela je stari rogoz i posula svježi miomirisni, zapalila novu vatru na ognjištu, promijenila posteljinu i rastresla perinu, ispraznila noćne posude kroz zahodski otvor i izribala ih, odnijela pregršt prljave odjeće praljama, i donijela zdjelu svježih jesenskih krušaka iz kuhinjč. Kad je završila s ložnicom, spustila se niz stube da učini isto u velikoj dnevnoj odaji, oskudno namještenoj, vjetrovitoj sobi, velikoj poput dvorana mnogih manjih zamaka. Svijeće su se svele na ostatke, pa ih Arya promijeni. Ispod prozora nalazio se golem hrastov stol gdje je knez pisao svoja pisma. Arya posloži knjige, promijeni svijeće, uredi pera, crnilo i vosak za pečaćenje.

Veliki istrošeni pergament bio je prebačen preko papira. Arya ga je počela savijati kad joj boje upadnu u oko: modrina jezera i rijeka, crvene točke na mjestima gdje su se zamci i gradovi mogli naći, zelenilo šuma. Ona ga raširi. ZEMLJE TROZUPCA, kazivao je kićen natpis ispod zemljovidu. Crtež je prikazivao sve od Prevlake do bujice Crnovode. *Ono je Harrenhal na vrhu velikog jezera, shvati, ali gdje je Rijekotok?* Tada ga ugleda. *Nije tako daleko...*

Bilo je rano poslijepodne kad je završila, pa Arya pođe u božansku šumu. Njezine su dužnosti peharnika kneza Boltona bile lakše nego pod Weesom ili čak Ružičastim Okom, iako su zahtijevale da se odijeva poput paža i pere više nego što je htjela. Lovci se neće vratiti satima, pa je imala malo vremena za svoj ručni rad.

Udarala je po brezinu lišću sve dok iverast vršak slomljena štapa od metle nije postao zelen i ljepljiv. "Ser Gregor", dahtala je. "Dunsen, Polliver, Raff Medeni." Okrenula se, skočila i zadržala ravnotežu na vršci-ma stopala, jureći strelimice sad ovamo sad onamo, mlateći šišarke u zrak.

"Škakljač", viknula bi jednom, "Pas", drugi put. "Ser Ilyn, Ser Meryn, kraljica Cersei." Deblo hrasta iskrnsne pred njom, a ona nasrne kako bi zarila vršak kroz njega, gundajući "Joffrev, Joffrev, Joffrev." Ruke i noge bijahu joj išarane pjegama sunčeve svjetlosti i sjenama lišća. Sjaj znoja prekrio joj je kožu prije nego što je zastala. Peta desne noge bila je krvava kad ju je ogulila, pa ona stane na jednoj nozi pred drvetom srca i podigne mač na pozdrav. "Valar morghulis", reče drevnim bogovima sjevera. Svidalo joj se kako su riječi zvučale dok ih je izgovarala.

Dok je Arya prelazila dvorište uputivši se prema kupelji, opazila je gavrana kako kruži iznad vranjeg gnijezda, i zapitala se odakle je stigao i kakvu poruku nosi. *Možda je od Robba, možda je došao kazati kako nije istina da su Bran i Rickon mrtvi.* Žvakala je usnicu, nadajući se. *Da imam krila, mogla bih poletjeti natrag u Oštrozimlje i vidjeti sama za sebe. A ako je istina, samo bih odletjela, odletjela dalje od mjeseca i blistavih zvijezda, i vidjela sve stvari iz priča Stare Nane, zmajevе i morska čudovišta i Titana od Braavosa, i možda nikad ne bih doletjela natrag ako mi se ne bi dalo.*

Lovačka družina vratila se pred večer s devet mrtvih vukova. Sedam ih je bilo odraslih. Bile su to krupne sivosmeđe zvijeri, divlje i moćne, usta koje je dalje od dugačkih žutih zuba povuklo njihovo smrtno rezanje. Ali druga dva bijahu tek štenad. Knez Bolton izda naredbu da se od koža šasije pokrivač za njegovu postelju. "Mladunčad još ima meko krzno, moj kneže", istakne jedan od njegovih ljudi. "Bit će vam za lijep topao par rukavica."

Bolton podigne pogled prema barjacima koji su se vijorili iznad kula stražarnice. "Kao što nas Starkovi običavaju upozoriti, zima dolazi. Neka bude tako." Kad je opazio Aryju da ih promatra, reče: "Nano, želim vrč vrućeg začinjenog vina. Nazebao sam u šumi. Pobrini se da se ne ohladi. Mislim da ću večerati sam. Ječmeni kruh, maslac i veprovinu."

"Odmah, moj gospodaru." To je uvijek bilo najbolje reći.

Vruća Pita je pravio zobene kolače kad je ušla u kuhinju. Trojica drugih kuhara vadila su kosti iz ribe, dok je dječarac na ražnju okretalo vepra iznad plamena. "Moj gospodar želi svoju večeru, i vrućeg začinjenog vina daje zalije," objavi Arya, "i ne želi da bude hladno." Jedan od kuhara opere ruke, uzme kotlić i napuni ga teškim, slatkim crvenim vinom. Vrućoj Piti bijaše rečeno da izmrvi začine dok se vino podgrija-valo. Arya pođe da pomogne. "Mogu sam", reče mrzovoljno. "Ne trebam tebe da mi pokažeš kako se priprema vino."

/ on me mrzi, ili me se boji. Ustuknula je, više žalosna nego ljutila. Kad je hrana bila gotova, kuhari je prekriju srebrnim poklopcem i umotaju vrč u debeli ručnik da ga očuvaju toplim. Vani se spuštao sumrak. Na zidinama vrane su žagorile oko glava poput dvorana oko kralja. Jedan od stražara pridrži otvorena vrata Kraljeve lomače. "Nadam se da to nije lasičja juha", našali se. Roose Bolton je sjedio kraj ognjišta čitajući iz debele kožom uvezane knjige kad je ušla. "Upali koju svijeću", zapovjedi joj dok je okretao stranicu. "Ovdje postaje mračno."

Ona odloži hranu kraj njegova lakta i učini kako je od nje zatražio, ispunivši odaju treperavim svjetlom i mirisom klinčića. Bolton okrene još nekoliko stranica svojim prstom, onda zaklopi knjigu i položi je pažljivo na vatru. Promatrao je kako je plamenovi proždiru, a blijede su mu se oči sjajile od odražena svjetla. Stara suha koža plane *uz puf*, a žute su se stranice uskomešale dok su gorjele, kao da ih nekakva sablast čita. "Neću te više trebati noćas", reče, nijednom je ne pogledavši.

Trebala je otići, tiho poput miša, ali nešto je zahvati. "Moj gospodaru", upita ona, "hoćete li me povesti sa sobom kad ostavite Harrenhal?"

Okrenuo se i zabuljio u nju, s izrazom u očima kao da mu se njegova večera upravo obratila.

"Jesam li ti dao dopuštenje da me ispituješ, Nano?"

"Ne, moj gospodaru." Ona spusti oči. "Onda nisi smjela progovoriti. Zar ne?" "Ne. Moj gospodaru."

Na trenutak se doimao zabavljenim. "Odgovorit ću ti, samo ovaj put. Kanim predati Harrenhal knezu Vargu kad se vratim na sjever. Ti ćeš ostati ovdje, s njim."

"Ali ja ne—" počne ona.

On je prekine. "Nisam navikao da me ispituju sluge, Nano. Moram li ti odsjeći jezik?"

On bi to učinio s jednakom lakoćom s kojom bi drugi čovjek mogao pljusnuti psa, znala je. "Ne, moj gospodaru."

"Onda te više neću čuti?"

"Ne, moj gospodaru."

"Idi, onda. Zaboravit ću ovu drskost."

Arya ode, ali ne u svoju postelju. Kad je stupila u tamu dvorišta, stražar na vratima joj kimne i reče: "Dolazi oluja. Osjećaš li je u zraku?" Vjetar je dolazio u žestokim udarima, plamenovi su se uzvitali na bakljama postavljenim na vrh zidina pokraj redova glava. Na svom putu prema božanskoj šumi, mimoišla je Kulu jauka gdje je nekoć živjela u strahu od Weesea. Frevevi su je uzeli za sebe od Harrenhalova pada. Mogla je čuti gnjevne glasove kako dopiru kroz prozor, glasove mnogih ljudi koji su govorili i svađali se u jedan glas. Elmar je sjedio na stubama vani, - sam.

"Što je?" upita ga Arya kad je ugledala kako mu suze blistaju na obrazima.

"Moja princeza", jecao je on. "Obeščašćeni smo, veli Aenys. Stigla je ptica iz Blizanaca. Moj knez otac veli da ću se morati oženiti nekom drugom, ili ću postati septon."

Glupa princeza, pomisli ona, *zbog toga se ne mora plakati*. "Moja su braća možda mrtva", povjeri se ona.

Elmar joj uputi prezriv pogled. "Nikoga nije briga za braću jedne sluškinje."

Bilo je teško ne udariti ga kad je to rekao. "Nadam se da će tvoja princeza umrijeti", reče ona, i pobježe prije nego što ju je uspio ščepati.

U božanskoj šumi pronašla je svoj štap od drška metle na mjestu gdje ga je ostavila, i ponijela ga ka drvetu srca. Ondje je kleknula. Crveno je lišće šušalo. Crvene oči zavrivale su u njezinu nutrinu. *Oči bogova*. "Recite mi što da radim, vi bogovi", molila je.

Dugo vremena nije bilo drugog zvuka osim vjetra, vode i škripanja lišća i grana. A tada, vrlo daleko, dalje od božanske šume i ukletih kula i neizmjernih kamenih zidova Harrenhala, dopre dugačak usamljen urlik strahovuka. Ježurci se uzdigoše na Arvjinoj koži, i na trenutak ona osjeti vrtoglavicu. Tada, vrlo tiho, učini joj se da čuje očev glas. "Kad pada snijeg i pusu bijeli vjetrovi, strahovuk samotnjak umire, ali čopor preživljava", reče on.

"Ali nema čopora", šapne ona usud-drvu. Bran i Rickon su mrtvi, Lannisteri su imali Šansu, Jon je otišao na Zid. "Ja čak više nisam ja, ja sam Nana."

"Ti si Arya od Oštrozimlja, kći sjevera. Rekla si mi da možeš biti jaka. U tebi je vučja krv."

"Vučja krv." Arya se sad sjeti. "Bit ću jaka poput Robba. Rekla sam da hoću." Uvuče dubok dah, tada podigne štap od metle objema rukama i spusti ga preko koljena. Slomio se uz glasan *pras*, te ona odbaci komade u stranu. *Ja sam strahovuk, i završila sam s drvenim zubima*.

Te noći ležala je u svojoj uskoj postelji na škripavoj slami, osluškujući glasove živih i mrtvih kako šapuću i prepiru se dok je čekala da se mjesec podigne. Bijahu to jedini glasovi kojima je vjerovala. Mogla je čuti zvuk vlastita daha, i strahovukove također, sada veliki čopor njih. *Bliže su nego onaj kojeg sam čula u božanskoj šumi*, pomisli ona. *Doživaju me*.

Napokon je kliznula iz gunja, navukla tuniku, i otapkala bosonoga niz stube. Roose Bolton bio je oprezan čovjek, a ulaz u Kraljevu lomaču čuvao se danju i noću, te se morala iskrasti van kroz uzak podrumski prozor. Dvorište je bilo tiho, a veliki zamak izgubljen u sablasnim snovima.

Vjetar je jadikovao kroz Kulu jauka.

U kovačnici je zatekla ugašene vatre, a vrata zatvorena i zakračuna-ta. Ušuljala se kroz prozor, kao jednom prije. Gendry je dijelio strunjaču s još dvojicom kovača šegrta. Čučala je u potkrovlju dugo vremena prije nego što su joj se oči dovoljno prilagodile da bude sigurna kako je on bio onaj na kraju. Tada mu je stavila ruku na usta i uštinula ga. Njegove se oči otvore. Nije mogao biti u jako dubokom snu. "*Molim te*", šapne ona. Odmakne ruku s njegovih usta i pokaže prstom.

Na trenutak je mislila da nije shvatio, ali tada se on izvuče ispod gunjeva. Nag, otapka na drugu stranu odaje, uvuče se u labavu grubo tkanu tuniku, i spusti se iz potkrovlja za njom. Ostali se spavači nisu ni pomakli. "Što sad hoćeš?" reče Gendry tihim gnjevnim glasom.

"Mač."

"Crni Palac drži sve oštrice pod ključem, rekao sam ti to stotinu puta. Je li ovo za kneza Pijavicu?"

"Za mene. Razbij bravu svojim čekićem." "Razbit će mi ruku", progunda on. "Ili još gore." "Neće ako pobjegneš sa mnom." "Bježi, i oni će te uhvatiti i ubiti."

"Tebi će učiniti gore. Knez Bolton predaje Harrenhal Krvavim glumcima. Rekao mi je to."

Gendry odmakne crnu kosu iz očiju. "Pa?"

Ona pogleda ravno u njega, neustrašivo. "Pa kad Vargo Hoat bude gospodar, odsjeći će noge svim slugama da ih spriječi u bježanju. I kovačima."

"To je samo priča", on će prezrivo.

"Nije, istina je, čula sam kneza Varga da to govori", lagala je. "Svakome će odsjeći jedno stopalo. Ono lijevo. Idi u kuhinju i probudi Vruću Pitu. On će učiniti što mu ti kažeš. Trebat će nam kruha ili zobenih kolača ili nečega sličnog. Ti uzmi mačeve, a ja ću srediti konje. Srest ćemo se blizu sporednih dveri na istočnom zidu, iza Kule duhova. Onamo nitko nikad ne zalazi."

"Znam te dveri. Čuvaju ih, kao i sve ostale."

"Pa? Nećeš zaboraviti mačeve?"

"Nisam rekao da ću doći."

"Nisi. Ali ako dođeš, nećeš zaboraviti mačeve?"

On se namršti. "Ne", reče na koncu. "Mislim da neću."

Arya ponovno uđe u Kraljevu lomaču istim putem kojim je i došla, i prikrade se uza zavojite stube osluškujući korake. U svojoj čeliji, svuče se do kože i pažljivo odjene, u dva sloja donjeg rublja, tople čarape i svoju najčišću tuniku. Bijaše to livreja kneza Boltona. Na grudima bijaše zašiven njegov grb, oderani čovjek Strahotvrđe. Svezala je cipele, prebacila vuneni plašt preko mršavih ramena i svezala čvor pod grlom. Nečujno poput sjene, spustila se niz stube. Pred kneževom dnevnom odajom zastala je da osluhne pred vratima, polako ih otvorivši kad nije čula ništa osim tišine.

Zemljovid na pergamentu nalazio se na stolu, pokraj ostataka večere kneza Boltona. Čvrsto ga smota i provuče kroz pojas. Ostavio je svoj bodež na stolu, također, pa ona uzme i njega, u slučaju da Gendry izgubi hrabrost.

Konj tiho zarže dok se šuljala u zatamnjene staje. Konjušari su svi spavali. Bockala je jednog nožnim prstom sve dok nije pripito sjeo i rekao: "Ha? Što?"

"Knez Bolton zahtijeva da mu se tri konja osedlaju i zauzdaju."

Dječak se dignu na noge, odstranjujući slamu iz kose. "Šta, u ovo doba? Konje, veliš?" Zatrepće na grb na njezinoj tunici. "Šta će mu konji, po mraku?"

"Knez Bolton nije navikao da ga ispituju sluge." Ona prekriži ruke.

Konjušar je još promatrao oderanog čovjeka. Znao je što to znači. "Tri, veliš?"

"Jedan, dva, tri. Lovačka konja. Brza i lakonoga." Arya mu pomogne s uzdama i sedlima, kako ne bi morao probuditi nikoga od ostalih. Nadala se da mu kasnije neće nauditi, ali znala je da vjerojatno hoće.

Voditi konje oko zamka bio je najteži dio plana. Ostajala je u sjeni vanjskog zida kad god je mogla, te su stražari koji su hodali svojim rutama na kruništu, morali gledati gotovo ravno dolje da je vide. *A ako i pogledaju, pa što onda? Ja sam knežev osobni peharnik.* Bila je hladna vlažna jesenja noć. Oblaci su dolazili sa zapada, skrivajući zvijezde, a Kula jauka žalosno je vrištala na svaki zapuh vjetra. *Miriše na kišu.* Arya nije znala hoće li to biti dobro ili loše za njihov bijeg. Nitko je nije vidio, a ona nije vidjela nikog, tek sivo-bijelu mačku koja se šuljala po zidu božanske šume. Zaustavila se i frknula na nju, probudivši uspomene na Crvenu utvrdu, i njezina oca i Svrija Forela.

"Mogla bih te uhvatiti da hoću", dovikne joj tiho, "ali moram dalje, mačko." Mačka ponovno frkne i otrči.

Kula duhova bila je najruševnija od Harrenhalovih pet golemih kula. Stajala je mračna i napuštena iza ostataka srušene septe gdje su se samo štakori dolazili moliti već gotovo tri stotine godina. Ondje ona pričekala da vidi hoće li Gendry i Vruća Pita doći. Činilo se da čeka dugo vremena. Konji su grickali korov koji je rastao između skršenih stijena dok su oblaci gutali posljednje zvijezde. Arya izvuče bodež i stane ga oštriti, da bi zaposlila ruke, dugačkim glatkim potezima, onako kako ju je Syrio naučio. Zvuk ju je smirivao.

Čula ih je da dolaze prije nego što ih je vidjela. Vruća Pita je teško disao, a jednom je i posrnuo u tami, ogulio cjevanicu i opsovao dovoljno glasno da probudi pola Harrenhala. Gendry je bio tiši, ali mačevi koje je nosio, zveckali su dok se kretao. "Ovdje sam." Ona ustane. "Tiho ili će vas čuti." Dječaci se uputiše prema njoj preko oborenog kamenja. Gendry je nosio nauljenu žičanu košulju pod plaštem, opazi ona, a imao je svoj kovački čekić obješen preko leđa. Crveno okruglo lice Vruće Pite izvirivalo je ispod kukuljice. Vreća kruha visjela mu je u desnoj ruci, a velik kolut sira nalazio mu se ispod desne. "Na onim pokrajnjim dverima je stražar", tiho će Gendry. "Rekao sam ti da će biti."

"Vi ostanite ovdje s konjima", reče Arya. "Ja ću ga se otarasiti. Dodite brzo kad zovnem."

Gendry kimne. Vruća Pita reče: "Hući poput sove kad budeš htjela da dođemo."

"Nisam sova", reče Arya. "Ja sam strahovuk. Zavijaj ću."

Sama, zbrisala je kroz sjenu Kule duhova. Išla je brzo, da ostane ispred svog straha, a osjećala se kao da Svrio Forel hoda uz nju, i Yoren, i Jaqen H'ghar, i Jon Snow. Nije uzela mač koji joj je Gendrv donio, ne još. Za ovo će bodež biti bolji. Bio je dobar i oštar. Ove pokrajnje dveri bijahu najmanje u Harrenhalu, činile su ih uska vrata od čvrste hrastovine posuta željeznim čavlima, postavljena u kutu zida ispod obrambene kule. Samo ju je jedan čovjek čuvao, ali ona je znala da će na onoj kuli biti i stražara, a i ostalih koji su u blizini hodali zidinama. Što god da se dogodi, mora biti nečujna poput sjene. *On ne smije viknuti*. Nekoliko raštrkanih kapljica kiše počinjalo je padati. Ona osjeti kako joj je jedna sletjela na čelo i polako kliznula niz nos.

Nije se potrudila sakriti, već je pristupila stražaru otvoreno, kao da ju je sam knez Bolton poslao. On je promatrao njezin dolazak, znatiželjan da čuje što dovodi paža ovamo u ovaj crni sat. Kad je došla bliže, vidjela je da je sjevernjak, vrlo visok i mršav, umotan u otrcan krzneni plašt. To je bilo loše. Možda bi bila sposobna prevariti nekog Freya ili jednog od Hrabrih suputnika, ali ljudi Strahotvrde služili su Roosea Boltona cijeli svoj život, i poznavali su ga bolje od nje. *Reći ću mu da sam Arya Stark i narediti da se makne s puta...* Ne, nije se usuđivala. Bio je sjevernjak, ali nije bio Oštrozimljanin. Pripadao je Rooseu Boltonu.

Kad je prispjela k njemu, odgurne svoj plašt kako bi on vidio oderanog čovjeka na njezinim grudima. "Knez Bolton me šalje."

"U ovaj sat? Zašto?"

Mogla je vidjeti odsjaj čelika pod krznom, i nije znala je li dovoljno snažna da zarije vršak bodeža kroz žičanu košulju. *Njegovo grlo, morat će to biti njegovo grlo, ali on je previsok, nikad ga neću dosegnuti*. Na trenutak nije znala što bi rekla. Na trenutak je bila ponovno mala djevojčica, i preplašena, a kiša na njezinu licu nalikovala je na suze.

"Rekao mi je da dam svim njegovim stražarima srebrnjak, za njihovu dobru službu." Činilo se da su riječi došle niotkuda.

"Srebrnjak, veliš?" Nije joj vjerovao, ali ga je želio; srebro je bilo srebro, naposljetku. "Daj ga ovamo, onda."

Njezini se prsti zakopaju duboko ispod tunike i izađu van stežući novčić koji joj je Jaqen dao. U tami željezo je moglo proći kao zahrđalo srebro. Ispružila gaje... i pustila da joj propadne kroz prste.

Tiho je proklevši, čovjek se spusti na koljeno da iskopa novčić iz zemlje, i njegov se vrat nađe ravno ispred nje. Arya izvuče svoj bodež i povuče ga preko njegova grla, glatko poput ljetne svile. Njegova krv joj prekrije ruke u vrelom mlazu, a on pokuša viknuti, ali bilo je krvi i u njegovim ustima.

"*Valar morghulis*", šapne ona dok je umirao.

Kad se prestao micati, ona podigne novčić. Izvan zidina Harrenha-la, vuk zatuli dugo i glasno. Ona podigne zasun, postavi na stranu i otvori teška hrastova vrata. U trenutku kad su Vruća Pita i Gendrv stigli s konjima, kiša je teško padala. "*Ubila si ga!*" dahne Vruća Pita.

"A što si mislio da ću učiniti?" Prsti su joj bili ljepljivi od krvi, a miris je njezinu kobilu činio plahovitom. *Nema veze*, pomisli ona, popevši se u sedlo. *Kiša će ih ponovno isprati*.

Šansa

Prijestolna odaja bila je poput mora dragulja, krzna i blistavih tkanina. Knezovi i kneginje ispunili su pozadinu dvorane i stajali pod visokim prozorima, natežući se poput ribarica na molu. Žitelji Joffrevjeva dvora trudili su se da nadmaše jedan drugog. Jalabhar Xho bio je sav u perju - perju tako fantastičnom i razuzdanom da se činilo kao da uzlijeće. Kristalna kruna velikog septona ispaljivala je duge kroz zrak kad god je pomaknuo glavu. Za vijećničkim stolom, kraljica Cersei blistala je u haljini od zlatne tkanine ispresijecanoj tamnocrvenim baršunom, dok se pokraj nje Varys vrpeljio i budalasto smijuljio u ljubičastom brokatu. Mali Luna i Ser Dontos nosili su nova šarena ruha, čista poput proljetnog jutra. Čak su i kneginja Tanda i njezine kćeri izgledale ljupko u sličnim haljinama od tirkizne svile i modrog vjeвериčjeg krzna, a knez Gyles je kašljao u četverokut od grimizne svile obrubljen zlatnom čipkom. Kralj Joffrey sjedio je iznad svih njih, među oštricama i žicama Željeznog prijestolja. Bio je u grimiznom brokatu, njegova crna pelerina bijaše posuta rubinima, na njegovoj glavi stajala teška zlatna kruna. Probijajući se kroz gužvu vitezova, štitonoša i bogatih građana, Šansa stigne u prednji dio galerije upravo kada je prasak trublji najavio ulazak kneza Tywina Lannistera.

Ujahao je na svom ratnom konju po duljini dvorane i sjahao pred Željeznim prijestoljem. Šansa nikad nije vidjela takav oklop; sav od ulaštena crvenog čelika, izrezbaren zlatnim spiralama i šarama. Njegovi diskovi bijahu sunčevi krugovi, a ričući lav koji mu je krunio kacigu, imao je oči od rubina, a lavice na svakom ramenu pričvršćivale su plašt od zlatne tkanine tako dug i težak daje prekrivao sapi njegova trkača. Čak je i konjski oklop bio pozlaćen, a njegov je pokrov bio blistava crvena svila označena grbom s lannisterskim lavom.

Knez Bacačeve hridi bio je tako impresivna pojava da se svi prepa-doše kad je njegov konj ispuštao hrpu izmeta pri dnu prijestolja. Joffrey gaje morao oprezno opkoračiti dok je silazio kako bi zagrljio svog djeda i proglasio ga Spasiteljem grada. Šansa je pokrila usta kako bi sakrila nervozan osmijeh.

Joff izvede čitavu predstavu moleći svoga djeda da preuzme upravu nad kraljevstvom, a knez Tywin ozbiljno prihvati odgovornost: "Dok Vaša Milost ne postane punoljetna." Tada štitonoše odstraniše njegov oklop, a Joff pričvrsti Namjesnikov lanac službe oko njegova vrata. Knez Tywin zauzme stolac za vijećničkim stolom pokraj kraljice. Nakon što su ratnog konja odveli, a njegov iskaz štovanja odstranili, Cersei kimne glavom da se ceremonija nastavi.

Fanfare brončanih trublji pozdrave svakog od junaka kad bi stupio kroz velebna hrastova vrata. Glasnici su izvikivali njegovo ime i djela da svi mogu čuti, a plemeniti vitezovi i gospođe visoka roda klicali su jednako strasno kao plaćeni ubojice u borbi pijetlova. Počasno mjesto dano je Maceu Tvrellu, knezu Visovrta, nekoć moćnom čovjeku koji je postao predebeo, no ipak još bijaše naočit. Njegovi sinovi su ga slijedili; Ser Loras i njegov stariji brat Ser Gadan Smioni. Trojica su se odjenula slično, u zeleni baršun obrubljen samurovinom.

Kralj se još jednom spusti s prijestolja da ih pozdravi, ukazujući im veliku čast. Prikopčao je oko vrata svakog od njih lanac od ruža izrađen od mekog žutog zlata, s kojeg je visio zlatan disk s lannisterskim lavom izrađenim od rubina. "Ruže podupiru lava, kao što moć Visovrta podupire kraljevstvo", izjavi Joffrey. "Ako postoji kakav dar koji biste tražili od mene, tražite i bit će vaš." *A sad to dolazi*, pomisli Šansa.

"Vaša Milosti", reče Ser Loras, "molim za čast službe u vašoj kraljevskoj gardi, da vas branim od vaših neprijatelja."

Joffrey podigne Viteza Cvijeća na noge i poljubi ga u obraz. "Vaša je želja ispunjena, moj brate."

Knez Tyrell nakloni glavu. "Nema većeg zadovoljstva nego služiti Vašoj Milosti. Ako me smatrate dostojnim da se pridružim vašem kraljevskom vijeću, nećete pronaći nikog vjernijeg ni istinoljubivijeg."

Joff položi ruku na rame kneza Tyrella, i poljubi ga kad je ustao. "Vaša želja je ispunjena."

Ser Garlan Tvrell, pet godina stariji od Ser Loras, bio je viša, bra-datija verzija svog slavnijeg mlađeg brata. Bio je deblji oko grudi i širi u ramenima, a iako mu je lice bilo dovoljno pristalo, manjkala mu je Ser Lorasova zapanjujuća ljepota. "Vaša Milosti," reče Garlan kad mu je kralj pristupio, "imam djevičansku sestru, Margaery, radost naše kuće. Bila je udana za Renlvja Baratheona, kao što znate, ali knez Renly je pošao u rat prije nego što se brak mogao konzumirati, pa je ostala nevina. Margaery je čula priče o vašoj mudrosti, hrabrosti i viteštvu, i zaljubila se u vas izdaleka. Molim vas da pošaljete po nju, oženite se njome, i vežite vašu kuću s mojom za sva vremena."

Kralj Joffrey izvede čitavu predstavu praveći se iznenađenim. "Ser Garlane, ljepota vaše sestre slavna je u svih Sedam kraljevina, ali ja sam obećan drugoj. Kralj mora održati svoju riječ."

Kraljica Cersei ustane na noge uz šuškanje sukanja. "Vaša Milosti, prema sudu vašeg malog vijeća, nije ni ispravno ni mudro da se oženite kćeri čovjeka obezglavljen zbog izdaje, djevojku čiji je brat još i sada u otvorenoj pobuni protiv prijestolja. Gospodaru, vaši vijećnici vas prek-linju, za dobrobit vašeg kraljevstva, odbacite Šansu Stark. Kneginja Margaery bit će vam daleko primjerenija kraljica."

Poput čopora uvježbanih pasa, knezovi i kneginje u dvorani stadoše izvikivati svoje zadovoljstvo. "*Margaetj*", zazivali su, "Dajte nam Margaery!" i "Nećemo izdajničkih kraljica! Tyrell! Tvrell!"

Joffrey podigne ruku. "Želio bih poslušati želje svog naroda, majko, ali položio sam svetu prisegu."

Veliki septon stupi naprijed. "Vaša Milosti, bogovi ozbiljno gledaju na zaruke, ali vaš otac, kralj Robbert blažen mu spokoj, sklopio je ovaj ugovor prije nego što su Starkovi od Oštrozimlja razotkrili svoju dvolič-nost. Njihovi zločini protiv kraljevstva oslobodili su vas od ikakva obećanja koje ste možda zadali. Što se vjere tiče, ne postoji vrijedan bračni ugovor između vas i Šanse Stark."

Graja klicanja ispuni prijestolnu odaju, a povici "*Margaery, Margaery*" buknuše svud oko nje. Šansa se nagne naprijed, ruku stegnutih oko drvene ograde galerije. Znala je što slijedi, ali još se bojala onog što bi Joffrey mogao reći, bojala se da će je odbiti pustiti čak i sada, kad je cijelo njegovo kraljevstvo ovisilo o tome. Osjećala se kao da se vratila na mramorne stube pred Velikom septom Baelora, iščekujući da njezin princ podari njezinu ocu milost, a umjesto toga čula ga je kako zapovijeda Ilynu Payneu da mu odrubi glavu. *Molim vas, gorljivo se pomoli, neka to izusti, neka to izusti.*

Knez Tywin je promatrao svog unuka. Joff mu uputi mrk pogled, pomakne noge i pomogne Ser Garlanu Tvrellu da ustane. "Bogovi su dobri. Slobodan sam da poslušam svoje srce. Oženit ću se vašom ljupkom sestrom, i to rado, ser." Poljubi Ser Garlana u bradati obraz dok se klicanje uzdizalo svud oko njih.

Šansa osjeti neobičnu vrtoglavicu. Slobodna sam. Mogla je osjetiti poglede na sebi. Ne smijem se smiješiti, podsjeti se. Kraljica ju je upozorila - bez obzira na to što osjeća u sebi, lice koje pokazuje svijetu mora izgledati pometeno. "Ne želim da mi sin bude ponižen", rekla je Cersei. "Čuješ li me?"

"Da. Ali ako neću biti kraljica, što ću postati?"

"To će se morati utvrditi. Za trenutak, ostat ćeš ovdje na dvoru, kao naša štíćenica."

"Želim poći kući."

Kraljicu to razdraži. "Trebala si dosad naučiti, nitko od nas ne dobije ono što želi."

Ja jesam, međutim, pomisli Šansa. Slobodna sam od Joffreyja. Neću ga morati ljubiti, niti mu dati svoje djevičanstvo, niti mu radati djecu. Neka Margaery Tyrell dobije sve to, sirota djevojka.

U času kad je izljev veselja zamro, gospodar Visovrta već je sjedio za vijećničkim stolom, a njegovi su se sinovi pridružili ostalim vitezovima i plemićima pod prozorima. Šansa pokuša izgledati izgubljeno i napušteno dok su ostale junake bitke na Crnovodi pozivali naprijed da prime nagrade.

Paxter Redwyne, gospodar Sjenice, stupao je duljinom dvorane okružen s boka svojim sinovima blizancima Užasom i Slinavkom, od kojih je prvi šepao zbog rane zadobivene u bitki. Nakon njih slijedili su knez Mathis Rowan u snježnu prsluku s velebnim drvetom izrađenim na grudima zlatnom niti; knez Randyll Tarly, vitak i proćelav, s velikim mačem na leđima u koricama od dragulja; Ser Kevan Lannister, zdepast proćelav muškarac kratko potkresane brade; Ser Addam Marbrand, čija je bakrena kosa u valovima padala na njegova ramena; veliki zapadni knezovi Lydden, Crakehall i Brax.

Zatim dođoše četvorica nižeg roda koji su se iskazali u borbama: jednooki vitez Ser Philip Foote, koji je ubio kneza Bryceu Carona u dvoboju; slobodni jahač Lothar Brune, koji je sasjekao sebi put kroz pola stotine Fossowayevih oklopnika kako bi zarobio Ser Jona od Zelene jabuke i ubio Ser Bryana i Ser Edwyna od Crvene, osvojivši tako ime Lothor Jabukojed; Willit, prosijedi oklopnik u službi Ser Harysa Swyfta, koji je izvukao svog gospodara ispod umirućeg konja i obranio ga od brojnih napadača; štitonoša, maljama prekrivenih obraza, zvan Josmyn Peckledon, koji je ubio dva viteza, ranio trećeg, i zarobio još dvojicu, iako mu nije moglo biti više od četrnaest. Willita su unijeli na nosiljci, toliko su mu teške bile rane.

Ser Kevan je zauzeo mjesto pokraj svog brata. Kad su glasnici završili s navođenjem djela svakog junaka, on ustane. "Njegova Milost želi da se ove dobre ljude nagradi za njihovo junaštvo. Prema njegovoj odredbi, Ser Philip će odsad biti knez Philip od kuće Foote, i njemu će pripasti sve zemlje, prava i prihodi kuće Caron. Lothor Brune će dobiti čast viteza, i udijelit će mu se zemlja i utvrda u riječnoj krajini kad rat završi. Josmynu Peckledonu dodjeljuje se mač i oklop, zatim izbor ratnog konja iz kraljevskih staja i viteška čast čim postane punoljetan. I na kraju, kumu Willitu, koplje srebrom povezanog drška, oklop od netom prekaljenih veriga i puna kaciga s vizirom. Dalje, Willitove sinove primit će u službu kuća Lannister od Bacačeve hridi, starijeg kao štitonošu i mlađeg kao paža, a imat će priliku da napreduju do viteške časti budu li služili odano i dobro. Sa svime ovim, Kraljev Namjesnik i malo vijeće su se složili."

Sljedeći bijahu nagrađeni kapetani kraljevih ratnih brodova *Divlji vjetar*, *Princ Aemon* \ *Riječna strijela*, zajedno s nekim podoficirima s *Božje milosti*, *Koplja*, *Svilene gospe* i *Ovnove glave*.

Koliko je Šansa mogla razumjeti, njihovo glavno dostignuće bilo je što su preživjeli bitku na rijeci, djelo kojim se malo tko mogao pohvaliti. Hallyne Piromant i meštri alkemičarskog ceha također su primili kraljevu pohvalu, a Hallynea su podigli do ranga kneza, iako je Šansa primijetila kako ni zemlje ni zamak nisu pratili naslov, što alkemičara nije činilo pravim knezom ništa više nego Varysa. Daleko značajnija kneževska čast bila je dodijeljena Ser Lancelu Lannisteru. Joffrev ga je nagradio zemljom, zamkom i pravima kuće Darry, čiji je posljednji knez dječak poginuo za vrijeme borbi u riječnoj krajini, "ne ostavivši prvorodenog nasljednika od zakonite darryjevske krvi, već samo nezakonita bratića."

Ser Lancel se nije pojavio da prihvati titulu. Govorilo se da bi ga rana možda mogla stajati ruke ili čak života. Za Vražićka se također govorilo da umire, od stravične posjekotine na glavi.

Kad je glasnik zazvao: "Knez Petyr Baelish", on je stupio naprijed odjeven u sve nijanse ružičaste i boje šljive, plašta posutog uzorcima ptica rugalica. Mogla ga je vidjeti kako se smiješi kad je

kleknuo pred Željezno prijestolje. *Doima se tako zadovoljnim.* Šansa nije čula da je Maloprsti učinio nešto iznimno hrabro tijekom bitke, ali činilo se da će biti nagrađen unatoč tome. Ser Kevan se ponovno digne na noge. "Želja je Kraljeva da se njegov odani savjetnik Petyr Baelish nagradi za vjernu službu kruni i kraljevstvu. Neka se zna da se knezu Baelishu udjeljuje zamak Harrenhal sa svim njegovim popratnim zemljama i prihodima, kako bi ondje sagradio svoje sjelo i vladao od sada pa ubuduće kao vrhovni knez Trozupca. Petyr Baelish i njegovi sinovi i unuci držat će i uživati ove časti kraja sve vrijeme, i svi knezovi Trozupca iskazivat će mu počast kao svome zakonitom vazalnom gospodaru. Kraljev Namjesnik i malo vijeće su se složili." Na svojim koljenima, Maloprsti podigne oči prema kralju Joffrevju. "Zahvaljujem vam pokorno, Vaša Milosti. Pretpostavljam kako ovo znači da se moram pobrinuti da dobijem štogod sinova i unuka."

Joffrey se nasmije, a dvor s njim. *Vrhovni knez Trozupca*, pomisli Šansa, *i knez Harrenhala također.* Nije shvaćala zašto ga to čini tako sretnim; te su časti bile jednako isprazne kao naslov dodijeljen Hallvneu Pi-romantu. Harrenhal je bio proklet, svi su to znali, a Lannisterovi ga čak u ovom trenutku nisu ni držali. Usto, knezovi Trozupca bili su zakleti Rijekotoku i kući Tully, te Kralju na Sjeveru; nikad neće prihvatiti Maloprstog kao svog lenskog gospodara. *Osim ako ih ne primoraju. Osim ako mog brata, ujaka i djeda ne zbace i ne ubiju.* Pomisao uznemiri Šansu, ali ona reče sama sebi daje budalasta. *Robb ih je svaki put pobijedio. Pobijedit će i kneza Baelisha, ako bude morao.*

Više od šest stotina novih vitezova bilo je imenovano tog dana. Bdje-li su u Velikoj septi Baelora cijelu noć i prešli grad bosonogi da dokažu skromnost. Sada su stupili naprijed odjeveni u ravne uske haljine od nebojene vune da prime svoje viteštvo od Kraljevske garde. To je trajalo dugo vremena, budući su samo trojica od braće Bijelog mača bila pri ruci da ih posvete. Mandon Moore je poginuo u bitki, Pas je nestao, Aerys Oakheart bio je u Dorneu s princezom Mvrcellom, a Jaime Lannister bio je Robbov zatočenik, pa se Kraljevska garda svela na Balona Swanna, Mervna Tranta i Osmunda Kotlocnog. Jednom proglašen vitezom, svaki bi čovjek ustao, zakopčao svoj pojas s mačem i stao pod prozore. Neki su imali krvave noge od hodanja gradom, ali su svejedno stajali visoko i ponosno, činilo se Šansi.

Dosta prije nego što su svi novi vitezovi dobili naslov *ser*, dvorana je postala nemirna, a nitko nije bio nemirniji od Joffrevja. Neki od uglednika na galeriji počeli su se tiho udaljavati, ali uglednici na podu bijahu u zamci, zbog nemogućnosti da odu bez kraljeva dopuštenja. Sudeći prema načinu na koji se vrpolio navrh Željeznog prijestolja, Joff bi im ga rado udijelio, ali današnji posao bio je daleko od obavljenog. Jer sada se novčić preokrenuo, i uveli su u dvoranu zarobljenike.

Bijaše velikih knezova i plemenitih vitezova i u toj skupini također: mrzovoljni stari knez Celtigar, Crveni Rak, Ser Bonifer Dobri, knez Estermont, stariji čak i od Celtigara, knez Varner, koji je šepao čitavom duljinom dvorane na slomljenu koljenu, ali nije htio prihvatiti ničiju pomoć, Ser Mark Mullendore, siva lica, lijeve ruke odsječene do lakta; neustrašivi Crveni Ronnet od Griffinskog pijetla, Ser Dermot od Kišne šume, knez Willum i njegovi sinovi Josua i Elyas, Ser Jon Fossoway, Ser Timon Strugomač, Aurane, kopile Driftmarka, knez Staedmon, zvan Novcoljubac i stotine drugih.

Oni koji su promijenili strane tijekom bitke, morali su se samo zakleti na vjernost Joffrevju, ali oni koji su se borili za Stannisa sve do žalosnog kraja, bijahu prinuđeni da govore. Njihove su im riječi određivale sudbinu. Ako su molili oprost za svoju izdaju i obećali da će odsada vjerno služiti, Joffrev bi ih primio natrag u kraljev mir i povratio im njihove zemlje i prava. Međutim, šaćica je ostala prkosna. "Nemoj misliti da je gotovo, dečko", upozori jedan, nezakoniti sin nekog Florenta. "Gospodar svjetla štiti kralja Stannisa, sada i zauvijek. Svi tvoji mačevi i tvoje spletke neće te spasiti kad dođe njegov čas."

"*Tvoj čas je došao upravo sada.*" Joffrev mahne rukom Ser Ilynu Payneu da izvede čovjeka i odrubi mu glavu. Ali netom što su ga odvukli, kadli vitez svečana izraza na licu s vatrenim srcem na surki vikne: "Stannis je pravi kralj! Čudovište sjedi na Željeznom prijestolju, gnusoba rođena iz incesta!"

"Tišina", zagrmi Ser Kevan Lannister.

Umjesto toga vitez podigne glas. "Joffrey je crni crv koji izjeda srce kraljevstva! Mrak mu je bio otac, a smrt majka! Uništite ga prije nego što vas sve ne iskvari! Uništite ih sve, kraljicu kurvu i kralja crva, opakog patuljka i šaputavog pauka, lažno cvijeće. Spasite se!" Jedan od zlatnih plašteva obori čovjeka s nogu, ali on nastavi vikati. "Vatra pročišće-nja će doći! Kralj Stannis će se vratiti!"

Joffrey posrne na noge. "Ja sam kralj! Ubijte ga! Ubijte ga smjesta! Ja zapovijedam." Zasjekao je prema dolje svojom rukom, divljim, gnjevnim pokretom... i kriknuo od boli kad mu se ruka oderala o jedan od oštih metalnih očnjaka koji su ga okruživali. Svijetao grimizan brokat njegova rukava oboji se u tamniju nijansu crvene dok ga je njegova krv natapala. "*Majko*", jaukne. Sa svim očima na kralju, čovjek na podu nekako otme koplje jednom od zlatnih plašteva, i upotrijebi ga da se podigne na noge. "Prijestolje ga se odriče!" vikne. "*On nije kralj!*"

Cersei je trčala prema prijestolju, ali je knez Tywin ostao nepomičan poput kamena. Samo je podignuo prst, i Ser Meryn Trant je stupio naprijed s isukanim mačem. Kraj je bio brz i surov. Zlatni plaševi šče-paše viteza za ruke. "Nije kralj!" vikne on ponovno, dok je Ser Meryn zabijao vršak svog dugog mača kroz njegove grudi.

Joff padne u majčino naručje. Tri meštra pohitaše naprijed da ga iznesu kroz kraljevska vrata. Tada svi počnu govoriti odjednom. Kad su zlatni plaševi odvukli mrtvaca, on je ostavio trag svijetle krvi po kamenu podu. Knez Baelish je gladio svoju bradu dok mu je Varys šaputao na uho. *Hoće li nas sada otpustiti?* pitala se Šansa. Dvadesetak zarobljenika još je čekalo, no da li da se zakunu na vjernost ili da izvikuju kletve, tko bi znao?

Knez Tywin se podigne na noge. "Nastavljamo", reče, čistim snažnim glasom koji utiša žamor. "Oni koji žele tražiti oprost za svoje izdajstvo, mogu to učiniti. Nećemo trpjeti više budalaština." Pošao je prema Željeznom prijestolju i sjeo na stepenicu, tek tri stope od tla.

Svjetlo s prozora je blijedjelo kada se zasjedanje približilo kraju. Šansa se osjećala mlitavom od umora dok se spuštala s galerije. Pitala se koliko se teško Joffrey posjekao. *Vele da Željezno prijestolje može biti opasno okrutno prema onima kojima nije namijenjeno da sjede na njemu.* Vrativši se u sigurnost svojih odaja, prigrllila je jastuk uz svoje lice da priguši vrisak veselja. *O bogovi, budite dobri, učinio je to, odrekao me se pred svima.* Kad joj je sluškinja donijela večeru, gotovo ju je poljubila. Bilo je vrućeg kruha i svježe napravljenog maslaca, guste govede juhe, kopuna i mrkava i bresaka u medu. *Čak i hrana ima slađi okus,* pomisli ona.

Kad je pao mrak, uvukla se u plašt i uputila se u božansku šumu. Ser Osmund Kotlocrn čuvao je pokretni most u svom bijelom oklopu. Šansa se potrudila što je bolje mogla da zvuči nesretno kad mu je zaželjela dobru večer. Prema načinu na koji joj se nacerio, nije bila sigurna da je bila posve uvjerljiva.

Dontos je čekao na lisnatoj mjesecini. "Zašto tako tužno lice?" upita ga Šansa veselo. "Bili ste ondje, čuli ste. Joff me se odrekao, završio je sa mnom, on je..."

On je primi za ruku. "O, Jonquil, moja sirota Jonquil, ne shvaćate. Završio s vama? Jedva su i počeli."

Njezino se srce stegne. "Kako to mislite?"

"Kraljica vas nikad neće pustiti, nikad. Odveć ste vrijedan talac. A Joffrey... mila, on je još uvijek kralj. Ako vas poželi u svojoj postelji, imat će vas, samo što će sada u vašu utrobu saditi kopilad umjesto zakonitih sinova."

"Ne", reče Šansa, zaprepaštena. "Pustio me, on..."

Ser Dontos položi vlažan poljubac na njezino uho. "Budite hrabri. Zakleo sam se da ću vas odvesti kući, a sada to i mogu. Dan je izabran."

"Kada?" upita Šansa. "Kada ćemo ići?"

"U noći Joffreyjeva vjenčanja. Nakon gozbe. Sve potrebne pripreme su obavljene. Crvena utvrda bit će puna stranaca. Pola dvora bit će pijano, a druga polovica će pomagati Joffreyju da legne sa svojom nevjestom. Na kratko vrijeme, vi ćete biti zaboravljeni, a pometnja će biti naša prijateljica."

"Vjenčanja neće biti barem još mjesec dana. Margaery Tyrell je u Visovrtu, tek su sada poslali po nju."

"Čekali ste ovako dugo, budite strpljivi još malo. Evo, imam nešto za vas." Ser Dontos potraži u svojoj kesi i izvuče srebrnu paučinu, koja je visjela među njegovim debelim prstima.

Bila je to mrežica za kosu od fino predena srebra, niti tako tankih i nježnih da se činilo kako mreža ne teži više od daška zraka kad ju je Šansa uzela među svoje prste. Mali dragulji bili su umetnuti gdje god su se dvije niti križale, a bijahu tako tamni da su upijali mjesečinu. "Koje je ovo kamenje?"

"Crni ametisti iz Asshaija. Najrjeđa vrsta, duboke prave purpurne boje na svjetlu dana."

"Vrlo je lijepa", reče Šansa, misleći, *Brod ja trebam, a ne mrežu za kosu.*

"Ljepša nego što mislite, mило dijete. Čarobna je, znate. To je pravda što držite u rukama. To je osveta za vašeg oca." Dontos se prigne bliže i ponovno je poljubi. "To je *dom*."

theon

Meštar Luvvin je došao k njemu kad su prvi izvidnici viđeni pred zidinama. "Moj gospodaru prinče," rekao je, "morate se predati."

Theon je zurio u pladanj zobenih kolača, meda i krvavice koji su mu donijeli da prekine post. Još jedna besana noć ostavila je njegove živce ogoljenim, a sam pogled na hranu budio mu je mučninu. "Nije bilo odgovora od mog strica?"

"Nikakvog", reče meštar. "Niti od vašeg oca s Pykea."

"Pošaljite još ptica."

"Bit će uzalud. Prije nego što ptice stignu—"

"*Pošaljite ih!*" Oborivši pladanj hrane na stranu zamahom svoje ruke, on odgurne gunjeve i ustane iz postelje Neda Starka nag i gnjevan. "Ili želite da umrem? Je li tako, Luvvine? Recite istinu."

Mali sivi čovjek nije se prepao. "Moj red služi."

"Da, ali koga?"

"Kraljevstvo", reče meštar Luvvin, "i Oštrozimlje. Theone, nekoć sam vas učio zbrajanje i slova, povijest i ratno umijeće. A mogao sam vas naučiti više, da ste željeli učiti. Neću tvrditi da prema vama osjećam veliku ljubav, ne, ali ne mogu vas ni mrziti. Čak i da vas mrzim, dokle god držite Oštrozimlje, zakletva me obvezuje da vam dajem savjete. Stoga vam sada savjetujem da *se predate*."

Theon se sagne da pokupi zgužvani plašt s poda, otrese s njega rogoz i prebaci ga preko ramena. *Vatra, želim vatru, i čisto ruho. Gdje je Wex? Ne idem u grob u prljavoj odjeći.*

"Nema nade da ćete se ovdje održati", nastavi meštar. "Da vam je vaš knez otac kanio poslati pomoć, to bi dosad već učinio. Prevlaka njega brine. Bitka za sjever vodit će se među ruševinama Jarka Cailin."

"Možda je tako", reče Theon. "A dokle god ja budem držao Oštrozimlje, Ser Rodrik i Starkovi kneževski vazali neće moći marširati na jug da napadnu mog strica s leđa." *Nisam tako nevin u ratnom umijeću kao što misliš, starce.* "Imam dovoljno hrane da izdržim godinu opsade, ako ustreba."

"Neće biti nikakve opsade. Možda će provesti dan ili dva izrađujući ljestve i vezujući kuke na krajeve užadi. Ali uskoro će navrijeti preko vaših zidina na stotinu mjesta odjednom. Možda uspijete zadržati glavnu utvrdu neko vrijeme, ali zamak će pasti za sat vremena. Bolje bi vam bilo da otvorite dveri i zamolite za—"

"—*milost?* Znam kakvu milost čuvaju za mene." "Postoji način."

"Ja sam željeznog roda", podsjeti ga Theon. "Imam vlastiti način. Kakav su mi izbor ostavili? Ne, ne odgovarajte, dovoljno sam vaših *savjeta* čuo. Idite i pošaljite one ptice kako sam zapovjedio, i recite Lorre-nu da ga želim vidjeti. I Wexa također. Želim da mi se oklop očisti, a garnizon okupi u dvorištu."

Na trenutak je pomislio da će mu se meštar oduprijeti. Ali na koncu se Luwin ukočeno nakloni.

"Kako zapovijedate."

Sačinjavali su žalosno malen skup; željeznih je bilo malo, dvorište je bilo veliko. "Sjevernjaci će nas napasti prije večeri", reče im on. "Ser Rodrik Cassel i svi knezovi koji su se odazvali njegovu pozivu. Neću pobjeći pred njima. Osvojio sam ovaj zamak i kanim ga obraniti, živjeti ili umrijeti kao princ Oštrozimlja. Ali neću zapovjediti nijednom čovjeku da umre sa mnom. Odete li sada, prije nego što nas Ser Rodrikove glavne snage napadnu, još imate priliku da se domognete slobode." On isuče svoj dugi mač i nariše crtu u zemlji. "Oni koji žele ostati i boriti se, neka stupe naprijed."

Nitko ne prozbori. Ljudi stajahu u svojim oklopima, krznu i uškrobljenoj koži, nepomično kao da bijahu načinjeni od kamena. Nekolicina izmijeni poglede. Urzen se premjesti s noge na nogu. Dykk Harlavv se iskašlje i pljune. Prst vjetra zamrsi Endeharovu dugu svijetlu kosu. Theon se osjećao kao da se utapa. *Zašto sam iznenađen?* pomisli čemerno. Njegov ga je otac napustio, njegovi stričevi, njegova sestra, čak i ono bijedno stvorenje Vonj. Zašto bi se njegovi ljudi pokazali išta vjernijima? Ništa se nije moglo reći, ništa učiniti. Mogao je samo stajati ondje pod velebnim sivim zidinama i tvrdim bijelim nebom, s mačem u ruci, čekajući, čekajući...

Wex bijaše prvi koji je prešao crtu. Tri brza koraka i stajao je uz Theona, mlitavo se držeći. Posramljen dječakom, Crni Lorren gaje slijedio, sav u mrgodnim pogledima. "Tko još?" zahtijevao je. Crveni Rolfe stupi naprijed. Kromm. Werlag. Tymor i njegova braća. Ulf Bolesni. Harrag Ovcokradica. Četiri Harlavva i dva Botlevja. Kenned Kit bio je posljednji. Sedamnaestorica, sve u svemu.

Urzen bijaše među onima koji se nisu pomaknuli, i Stygg, te svaki čovjek od deseterice koje je Asha dovela iz Dubokogajskog jarka. "Idite, onda", reče im Theon. "Bježite mojoj sestri. Ona će vam pružiti toplu dobrodošlicu. U to ne sumnjam."

Stygg je barem imao obraza da se doimlje posramljenim. Ostali se udalje bez riječi. Theon se obrati sedamnaestorici koja je ostala. "Natrag na zidine. Ako nas bogovi poštede, zapamtit ću svakog od vas."

Crni Lorren ostane kad su drugi otišli. "Puk zamka okrenut će se protiv nas čim bitka započne."

"Znam to. "Što želiš da učinim?" "Usmrтите ih", reče Lorren. "Do posljednjeg." Theon zatrese glavom. "Je li omča spremna?" "Jest. Kanite je upotrijebiti?" "Znaš li za bolji način?"

"Da. Uzet ću svoju sjekiru i stati na pokretni most, i neka me dođu iskušati. Jedan po jedan, dvojica, trojica, nije važno. Nitko neće prijeći jarak dok budem imao daha."

Nakanio je umrijeti, pomisli Theon. *Nije pobjeda to što želi, već kraj vrijedan pjesme.* "Upotrijebit ćemo omču."

"Kako velite", odvrati Lorren, s prezirom u očima.

Wex mu pomogne odjenuti se za bitku. Ispod njegove crne surke i zlatne pelerine bila je košulja od dobro nauljenih veriga, a pod njom sloj krute uškrobljene kože. Kad je bio naoružan i oklopljen, Theon se uspne na stražarsku kulu u kutu gdje su se istočne i južne zidine spajale da baci pogled na svoju kob. Sjevernjaci su se širili da okruže zamak. Bilo je teško prosuditi njihov broj. Tisuću najmanje; možda dvaput toliko. Protiv sedamnaestorice. Donijeli su katapulte i škorpione. Nije vidio opsadne tornjeve kako se kotrljaju Kraljevskom cestom, ali bilo je dovoljno drva u Vučjoj šumi da se izgradi koliko god ih treba.

Theon je proučavao stjegove kroz mvrijsku cijev s lećama meštra Luvvina. Cenvnova bojna sjekira hrabro je lepršala gdje god je pogledao, a bilo je i Tallhartova drveća te morskih ljudi iz Bijele luke. Manje česti bili su grbovi Flinta i Karstarka. Ovdje-ondje čak je ugledao mužjaka losa Hornvoodovih. *Ali nema Glovera, Asha se pobrinula za njih, ni Boltona iz Strahotvrđe, ni Umbera koji su se spustili iz sjene Zida.* Nije da su bili potrebni. Ubrzo se dječak Cley Cerwyn pojavio pred dverima noseći barjak mira na visoku štapu, da najavi kako Ser Rodrik Cassel želi pregovarati s Theonom Prebjegom.

Prebjeg. Ime je bilo gorko poput žuči. Sjeti se daje otišao je u Pyke da povede očeve duge brodove protiv Lannisterovih. "Spustit ću se odmah", vikne odozgo. "Sam."

Crni Lorren se usprotivi. "Samo se krvlju može isprati krv", izjavi. "Vitezovi mogu poštovati primirje s drugim vitezovima, ali nisu tako oprezni s čašću kad imaju posla s onima koje smatraju odmetnicima."

Theon se naroguši. "Ja sam princ Oštrozimlja, i nasljednik Željeznih otoka. A sada pronađi djevojku i učini kako sam ti rekao."

Crni Lorren dobaci mu ubojit pogled. "Da, prinče."

I on se okrenuo protiv mene, shvati Theon. Odnedavno mu se činilo kao da se sam kamen Oštrozimlja okrenuo protiv njega. *Ako umrem, umrijet ću bez prijatelja i ostavljen.* Kakav mu je to drugi izbor ostavljalo, nego da živi?

Odjahao je do stražarnice s krunom na glavi. Neka je žena grabila vodu iz zdenca, a kuhar Gage stajao na vratima kuhinje. Sakrili su svoju mržnju iza mrkih pogleda i lica praznih poput ploče, no mogao ju je osjetiti unatoč tome.

Kad se pokretni most spustio, hladan vjetar uzdahne preko jarka. Njegov dodir natjera ga da zadrhti. *To je hladnoća, ništa više*, reče Theon sam sebi, *cvokot, ne drhtaj. Čak i hrabri ljudi drhture od zime.* U zube tog vjetra odjahao je ispod željeznih rešetki i preko pomičnog mosta.

Vanjske dveri rastvoriše se da ga propuste. Dok je izranjao ispod zidina, mogao je osjetiti kako ga dječaci promatraju iz praznih duplji gdje su im nekoć bile oči.

Ser Rodrik je čekao na trgu sjedeći na svom pjegavom škopcu. Pokraj njega, strahovuk Starkovih lepršao je sa štapa koji je nosio mladi Cley Cerwyn. Bijahu sami na trgu, iako je Theon mogao vidjeti strijelce na krovovima okolnih kuća, kopljanike sebi zdesna, a slijeva vitezove na konjima ispod morskog čovjeka i trozupca kuće Manderlv. *Svaki od njih želi me vidjeti mrtva.* Neki bijahu dječaci s kojima je pio, kockao, čak se i kurvao, ali to ga neće spasiti ako im dopadne šaka.

"Ser Rodriče." Theon povuče uzde i zaustavi se. "Žalosti me što se moramo susresti kao neprijatelji."

"Ja sam tužan što moram još malo pričekati da te objesim." Stari vitez pljune na blatno tlo.

"Theone Prebježe."

"Ja sam Greyjoy od Pykea", podsjeti ga Theon. "Plašt kojim me moj otac povio nosio je lignju, ne strahovuka."

"Deset si godina bio štićenik Starkovih." "Talac i zarobljenik, ja to zovem tako."

"Onda te možda knez Eddard trebao držati lancima svezanog o zid tamnice. Umjesto toga odgojio te zajedno sa svojim sinovima, milim dječacima koje si zaklao, a na moju vječnu sramotu ja sam te naučio ratnom umijeću. Da sam barem zabio mač u tvoj trbuh umjesto što sam ti ga položio u ruku."

"Došao sam pregovarati, a ne trpjeti vaše uvrede. Recite što imate, starce. Što želite od mene?"

"Dvije stvari", reče starac. "Oštrozimlje i tvoj život. Zapovjedi svojim ljudima da otvore dveri i polože oružje. Oni koji nisu ubili dječicu, bit će slobodni, ali tebe ćemo zadržati da pričekaš sud kralja Robba. Neka ti se bogovi smiluju kad se vrati."

"Robb više nikad neće vidjeti Oštrozimlje", obeća Theon. "Slomit će se na Jarku Cailin, kao što se svaka južnjačka vojska slamala deset tisuća godina. Mi sada držimo sjever, ser."

"Držite tri zamka," odvrati Ser Rodrik, "a ovaj kanim povratiti, Prebježe."

Theon se ne obazre na to. "Ovo su *moji* uvjeti. Imate do večeri vremena da se razidete. Onima koji prisegnu na vjernost Balonu Greyjoyu kao njihovu kralju i meni kao princu Oštrozimlja, potvrdit će se njihova prava i posjedi i neće pretrpjeti nikakvo zlo. Oni koji nam se suprotstave, bit će uništeni."

Mladi Cerwyn nije mogao vjerovati. "Jesi li lud, Greyjoyu?"

Ser Rodrik zatrese glavom. "Samo tašt, momče. Theon je oduvijek imao previsoko mišljenje o sebi, bojim se." Starac uperi prst u njega. "Nemoj misliti da moram čekati da Robb izbori put uz Prevlaku kako bih se obračunao s ovakvima kao što si ti. Imam gotovo dvije tisuće ljudi uza se... a ako su priče istinite, ti ih nemaš više od pedeset."

Sedamnaest, zapravo. Theon se primora na osmijeh. "Imam ja nešto bolje od ljudi." I podigne šaku iznad glave, kao znak Crnom Lorre-nu da pripazi.

Zidine Oštrozimlja bijahu iza njega, ali Ser Rodrik ih je imao ravno pred sobom te nije mogao, a da ne vidi. Theon je promatrao njegovo lice. Kad mu je brada zadrhtala pod onim krutim bijelim zaliscima, znao je točno što je starac gledao. *Nije iznenađen*, pomisli s tugom, *ali strah je ondje.* "Ovo je kukavički", reče Ser Rodrik. "Iskorištavati dijete tako... To je vrijedno prezira."

"O, znam", reče Theon. "To je jelo koje sam i ja okusio, ili ste zaboravili? Bilo mi je deset kad su me odveli iz očeve kuće, da se pobri-nem kako on više ne bi podizao bune."

"To nije isto!"

Theonovo lice bilo je bezizražajno. "Omča koju sam nosio nije bila načinjena od konoplje, to je istina, ali svejedno sam je osjetio. I nažu-Ijala me, Ser Rodriče. Nažuljala do krvi." To nikad nije posve shvatio do sada, ali dok je izgovarao riječi, uvidio je njihovu istinu.

"Nikada vam nitko nije naudilo."

"A nitko neće nauditi ni vašoj Beth, dokle god vi—"

Ser Rodrik mu nije dao priliku da završi. "*Zmijo*", izjavi vitez, lica crvena od bijesa pod onim bijelim zaliscima. "Dao sam ti priliku da spasiš svoje ljude i umreš s kakvim malim trunom časti, Prebježe. Trebao sam znati da sam tražio previše od jednog djecubojice." Ruka mu pođe k balčaku njegova mača. "Trebao bih te sasjeci ovdje i sada i staviti točku na tvoje laži i prevare. Tako mi bogova, trebao bih."

Theon se nije bojavao drhtavog starca, ali strijelci koji su ga promatrali i linija vitezova bili su druga stvar. Ako se mačevi isuču, njegove šanse da se vrati u zamak živ bile bi gotovo nikakve.

"Prekršite zakletvu i ubijte me, i gledat ćete svoju malu Beth kako visi s kraja užeta."

Ser Rodrikovi zglobovi prstiju pobijelješe, ali časak kasnije on odmakne ruku s drška mača.

"Zaista, živio sam predugo."

"Ne bih vam proturječio, ser. Hoćete li prihvatiti moje uvjete?" "Imam dužnost prema kneginji Catelvn i kući Stark." "A prema svojoj kući? Beth je posljednja od vaše krvi."

Stari vitez se uspravi. "Nudim sebe umjesto svoje kćeri. Oslobodite je, i uzmite me kao taoca. Zasigurno kaštelan Oštrozimlja vrijedi više od djeteta."

"Meni ne." *Hrabar potez, starce, ali ja nisam tolika budala.* "A ni knezu Manderlvju ili Leobaldu Tallhartu, kladim se." *Tvoja nevoljna stara koža njima ne vrijedi više od ičije druge.*

"Ne, zadržat ću djevojku... i držati je na sigurnom, dokle god vi činite kako sam vam zapovjedio. Njezin život je u vašim rukama."

"Bogovi, smilujte se, Theone, kako možeš to učiniti? Znaš da moram napasti, prisegao sam..."

"Bude li ova vojska još pod oružjem pred mojim dverima kad sunce zađe, Beth će visjeti", reče Theon. "Drugi talac slijedit će je u grob s prvim svjetlom, i sljedeći u sumrak. Svaka zora i svaki suton značit će smrt, sve dok ne nestanete. Ne nedostaje mi talaca." Nije čekao odgovor, već je okrenuo Smješka i odjahao natrag prema zamku. Isprva je išao polako, ali pomisao na one strijelce za leđima uskoro ga nagna u kas. Malene glave promatrane su ga kako dolazi sa svojih kolaca, njihova katranom polivena i oderana lica bijahu sve veća sa svakim novim laktom. Između njih stajala je mala Beth Cassel, s omčom oko vrata i plačući. Theon zarije pete u Smješka i poleti u žestok galop. Smješkova kopita toptala su po pokretnu mostu poput udaranja bubnjeva.

U dvorištu je sjahao i predao uzde Wexu. "Možda ih ovo uspori", reče Crnom Lorrenu. "Znat ćemo do sumraka. Uvedi djevojku dotad, i čuvaj je negdje na sigurnom." Ispod slojeva kože, čelika i vune, bio je gladak od znoja. "Treba mi kalež vina. Badan vina bio bi još bolji."

Vatra bijaše naložena u ložnici Neda Starka. Theon sjedne uz nju i napuni kalež opojnim crvenim vinom iz podruma zamka, vinom jednako gorkim poput njegova raspoloženja.

Napast će, pomisli potišteno, zureći u plamen. *Ser Rodrik ljubi svoju kćer, ali još uvijek je kaštelan, a iznad svega vitez.* Da je ono bio Theon s omčom oko vrata, a da je knez Balon vani zapovijedao vojskom, ratni bi rogovi već oglasili napad. Nije u to sumnjao. Trebao je

zahvaliti bogovima što Ser Rodrik nije bio željeznog roda. Ljudi zelenih krajeva bijahu načinjeni od mekše tvari, iako nije bio siguran da će se pokazati dovoljno mekima.

Ako ne, ako starac izda zapovijed da unatoč svemu napadnu zamak, Oštrozimlje će pasti; Theon nije gajio iluzije u tom pogledu. Njegova sedamnaestorica mogla su ubiti tri, četiri, pet puta više ljudi, ali na koncu će biti nadvladani.

Theon se zapilji u plamen preko ruba svog vinskog pehara, zaokupljen mračnim mislima o nepravdi. "Jahao sam uz Robba Starka u Šaputavoj šumi", promrmlja. Bojao se te noći, ali ne kao sada. Bilo je jedno poći u bitku okružen prijateljima, a drugo poginuti sam i prezren. *Milost*, pomisli nesretno.

Kad mu vino nije donijelo utjehu, Theon pošalje Wexa po luk i pođe u staro unutrašnje dvorište. Ondje je stajao, otpuštajući strijelu za strijelom na mete sve dok ga ramena nisu zaboljela, a prsti mu se zakr-vavili, zastavši jedva dovoljno dugo da izvuče strijele iz nišana za drugi kraj. *Spasio sam Branov život ovim lukom*, podsjeti se. *Kad bih barem mogao spasiti vlastiti*. Žene su dolazile na zdenac, ali nisu se zadržavale; što god da su vidjele na Theonovu licu, brzo ih je otjeralo. Iza njega je stajala srušena kula. Njezin vrh bijaše zubat poput krune na mjestu gdje je vatra davno prije urušila gornje katove. Kako se sunce pomicalo, micala se i sjena kule, postupno se produljujući kao crna ruka koja je sezala za Theonom Greyjoyem. U trenutku kad je sunce dotaknulo zidine, ona ga je šćepala. *Ako objesim djevojčicu, sjevernjaci će smjesta napasti*, pomisli dok je otpuštao sulicu. *Ako je ne objesim, znat će da su moje prijetnje isprazne*. Zatakne još jednu strijelu za luk. *Nema izlaza, nikakva*.

"Da imate stotinu strijelaca dobrih poput vas, možda biste imali mogućnost da zadržite zamak", tiho će neki glas.

Kad se osvrnuo, meštar Luwin bijaše iza njega. "Odlazite", reče mu Theon. "Dosta mi je vaših savjeta."

"A života? Je li vam dosta toga, moj gospodaru prinče?"

On podigne luk. "Još jedna riječ i zabit ću vam ovu strijelu u srce."

"Nećete."

Theon nategne luk, povlačeći siva gušćja pera natrag prema svom obrazu. "Želite se okladiti?"

"Ja sam vaša zadnja nada, Theone."

Nemam nade, pomisli. No spusti luk pola palca i reče: "Neću pobjeći."

"Nisam govorio o bježanju. Odjenite crno."

"Noćna straža?" Theon pusti da se luk polako ispravi i usmjeri strijelu prema tlu.

"Ser Rodrik je služio kući Stark cijelog svog života, a kuća Stark je oduvijek bila prijatelj Straži. On vas neće odbiti. Otvorite dveri, položite oružje, i prihvatite njegove uvjete, i on će vam morati dopustiti da odjenete crno."

Brat Noćne straže. To je značilo odreći se krune, sinova, žene... ali značilo je život, i život s časti. Brat Neda Starka izabrao je Stražu, a Jon Snow također.

Imam dovoljno crne odjeće, kad jednom isparam lignje. Čak mi je i konj crn. Mogao bih se visoko uzdignuti u Straži - postati vođa izvidnika, možda čak i vrhovni zapovjednik. Neka Asha zadrži proklete otoke, turobni su poput nje. Budem li služio u Istočnoj stražarnici, mogao bih zapovijedati vlastitim brodom, a ispod Zida ima lijepih lovišta. Što se žena tiče, koja divljakinja ne bi željela princa u svojoj postelji? Lijen osmijeh prišulja mu se na lice. *Crni plašt ne može se okrenuti. Bio bih dobar kao svaki drugi čovjek...*

"**PRINČE THEONE!**" Iznenadan povik razbije njegovo sanjarenje, lomm je grabio preko dvorišta. "Sjevernjaci—"

On iznenada osjeti mučan osjećaj užasa. "Je li napad?"

Meštar Luwin mu stegne ruku. "Još ima vremena. Podignite barjak mira—"

"Bore se", Kromm će s hitnjom. "Još je ljudi došlo, njih na stotine, a isprva su se pretvarali da se pridružuju ostalima. Ali sada su ih napali!"

"Je li Asha?" Je li ga ipak došla spasiti?

Ali Kromm zatrese glavom. "Ne. Ovo su *sjevernjaci*, govorim vam. S krvavim čovjekom na stijegu."

Oderani čovjek Strahotvrđe. Vonj je pripadao Boltonovu kopiletu prije svog zarobljeništva, sjeti se Theon. Bilo je teško vjerovati da je opak stvor poput njega mogao navesti Boltone da promijene stranu, ali ništa drugo nije imalo smisla. "Pogledat ću to sam", reče Theon. Meštar Luvvin pođe za njim. U trenutku kad su prispjeli na bedeme, mrtvaci i umirući konji bijahu rasuti po trgu pred dverima. Nije vidio bojne redove, samo uzburkan kaos stjegova i oštrica. Povici i krikovi odzvanjali su hladnim jesenskim zrakom. Činilo se da Ser Rodrikovih ljudi ima više, ali vojnici Strahotvrđe bili su bolje vođeni, i uhvatili su druge na prepad. Theon ih je promatrao kako napadaju, okreću se i napadaju ponovno, sijajući veću silu na krvave komadiće svaki put kad bi se pokušali postrojiti između kuća. Mogao je čuti prasak željeznih sjekira po hrastovim štitovima iznad prestravljenog trubljenja osakaćena konja. Krčma je gorjela, vidio je. Crni Lorren se pojavio pokraj njega i stajao nijemo neko vrijeme. Sunce je bilo nisko na zapadu, bojeći polja i kuće u blistavo crvenu boju. Tanak drhtav krik bola dopre preko zidina, a ratni se rog oglasi iza zapaljenih kuća. Theon je promatrao kako se ranjeni čovjek bolno vuče po zemlji, razmazujući svoju krv u blatu dok se borio da dosegne zdenac koji je stajao na sredini trga. Umro je prije nego što je stigao do njega. Nosio je kožni haljetak i čunjastu kacigu, ali nikakvu značku koja bi rekla na čijoj se strani borio.

Vrane su stigle s modrim sumrakom, zajedno s večernjim zvijezdama. "Dothraki vjeruju da su zvijezde duše mrtvih junaka", reče Theon. Meštar Luwin mu je to rekao, prije mnogo godina. "Dothraki?"

"Konjski knezovi s one strane Uskog mora."

"O, oni." Crni Lorren se namršti kroz bradu. "Divljaci vjeruju u svakakve budalaste stvari."

Kako je noć bivala sve mračnija, a dim se širio, bilo je teško razaznati što se događa ispod zidina, ali zveket čelika postupno je utihnuo, a povici i ratni rogovi ustupili mjesto jaucima i žalosnom cviležu. Napokon kolona ljudi na konjima izjaše iz vjetrom nošena dima. Na njihovu čelu bio je vitez u tamnu oklopu. Njegova okrugla kaciga blistala je mutno crveno, a svijetloružičasti plašt padao mu s ramena. Pred glavnim dverima on potegne uzde, a jedan od njegovih ljudi vikne da se zamak otvori.

"Jeste li prijatelji ili neprijatelji?" Crni Lorren zagrmí odozgo.

"Zar bi neprijatelj donosio ovako birane darove?" Crvena kaciga mahne rukom, i tri trupla iskrснуše pred dverima. Netko mahne bakljom iznad tijela, te su branitelji na zidinama mogli vidjeti lica mrtvih.

"Stari kaštelan", reče Crni Lorren.

"S Leobaldom Tallhartom i Clevem Cerwynom." Mali knez dobio je strijelu u oko, a Ser Rodrik izgubio lijevu ruku kod lakta. Meštar

Luvvin nijemo krikne od očaja, okrenuvši leđa kruništu, i padne na koljena od mučnine.

"Velika svinja Manderlv bio je prevelika kukavica da ostavi Bijelu luku, inače bismo i njega doveli", vikne Crvena Kaciga.

Spašen sam, pomisli Theon. Zašto se onda osjećao tako prazno? Ovo je bila pobjeda, slatka pobjeda, izbavljenje za koje se molio. Zirne u meštra Luwina. *Kad samo pomislim koliko sam blizu bio predaji, i odijevanju u crno...*

"Otvorite dveri našim prijateljima." Možda će noćas Theon zaspati ne iščekujući užase što će mu košmari donijeti.

Ljudi Strahotvrđe uputiše se preko jarka i kroz unutrašnje dveri. Theon siđe s Crnim Lorrenom i meštrom Luwinom da ih susretne u dvorištu. Svijetlocrveni stjegoví visjeli su s krajeva nekoliko kopalja, ali mnogo je više ljudi nosilo bojne sjekire, velike mačeve i štitove napola sasječene na komadiće. "Koliko ste ljudi izgubili?" upita Theon Crvenu Kacigu kad je ovaj sjahao.

"Dvadeset ili trideset." Baklje su treperile na okrhnutoj caklini njegova vizira. Njegova kaciga i štitnik za vrat bijahu izrađeni u obliku čovjekova lica i ramena, bez kože i krvavih, usta razjapljenih u nijemu urliku patnje.

"Ser Rodrik vas je brojčano nadjačao s pet prema jedan."

"Da, ali smatrao nas je prijateljima. Uobičajena pogreška. Kad mi je stara luda pružila ruku, ja sam mu je odsjekao. Tad sam dopustio da mi vidi lice." Čovjek stavi obje ruke na kacigu i podigne je s glave, držeći je ispod lakta.

"Vonj", reče Theon, uznemiren. *Kako se sluga domogao ovako lijepog oklopa?*

Čovjek se nasmije. "Oh taj bijednik je mrtav." Korakne bliže. "Sve je krivnja te djevojčure. Da nije uspjela pobjeći tako daleko, njegov konj ne bi ošepavio, a mi bismo uspjeli izmaknuti potjeri. Dao sam mu svog konja kad sam vidio jahače s grebena. Dotad sam bio završio s njom, a on je volio doći na red dok su trupla još topla. Morao sam ga skinuti s nje i ugurati mu svoju odjeću u ruke - čizme od teleće kože i baršunasti prsluk, srebrom izrezbareni pojas s mačem, čak i moj plašt od samu-rovine. 'Jaši u Strahotvrđu', rekao sam mu, dovedi mi svu potrebnu pomoć. Uzmi mog konja, on je brži, i evo, stavi prsten koji mi je dao otac, da znaju kako dolaziš od mene'. Naučio je bolje nego da me preispituje. U trenutku kad su mu zasadili strijelu u leđa, namazio sam se djevojčinom prljavštinom i odjenuo u njegove prnje. Mogli su me ionako objesiti, ali bila je to jedina prilika koju sam vidio." Protrlja nadlanicom svoje usne. "A sad, moj slatki prinče, obećali ste mi jednu ženu, ako dovedem dvije stotine ljudi. Pa, donio sam ih triput toliko, i to ne zelene momčiće ni poljodjelce, već očev vlastiti garnizon."

Theon je zadao riječ. Ovo nije bio trenutak za prezanje. *Naplati mu njegovu funtu mesa i obračuna se s njim poslije.* "Harraže," reče, "idi u psetaru i izvedi Pallu za...?"

"Ramsava." Na njegovim punašnim usnama igrao je osmijeh, ali ne i u onim svijetlim blijedim očima. "Snow, zvala me moja žena prije nego što je pojela vlastite prste, ali ja velim Bolton." Osmijeh mu se sledi. "Dakle nudite mi psetaricu za moju dobru službu, je li tako?"

Bilo je prizvuka u njegovu glasu koji se Theonu nije svidio, isto kao što mu se nije svidio drzak način na koji su ga ljudi iz Strahotvrde promatrali. "Nju sam obećao."

"Ona zaudara na pseća govna. Slučajno mi je dosta loših mirisa. Mislim da bih umjesto nje htio vašu grijalicu za postelju. Kako je ono zovete? Kyra?"

"Jesi li pomahnitao?" gnjevno će Theon. "Naredit ću da te—"

Kopiletov udarac zapešćem zahvati ga ravno u lice, a kosti se njegova obraza polome se uz jezivo hrskanje pod jastožastim čelikom. Svijet iščezne uz crven urlik boli.

Nakon nekog vremena Theon se pronade na tlu. Otkotrlja se na trbuh i proguta puna usta krvi.

Zatvorite dveri! Pokuša viknuti, ali bilo je prekasno. Ljudi Strahotvrde sasjekli su crvenog Rolfea i Kenneda, a još ih je naviralo unutra - rijeka oklopa i oštih mačeva. U ušima mu je zvonilo, a užas ga okruživao. Crni Lorren je isukao mač, ali već su četvorica nasrtala na njega. Vidio je kako Ulf pada sa strijelom iz samostrijela u svom trbuhu dok je trčao prema Velikoj dvorani. Meštar Luwin pokušao je doći do njega kad mu je vitez na ratnom konju usadio koplje u leđa, a potom se vratio kako bi ga pregazio. Drugi čovjek šibao je i šibao bakljom oko njegove glave, a potom je bacio prema slamnatom krovu staja. *"Sačuvajte mi Freveve"*, vikalo je kopile dok je plamen suk-ljao uvis, *"i spalite ostalo. Spalite, spalite sve."*

Posljednje što je Theon Greyjoy vidio bio je Smješko, koji se ritajući oslobodio gorućih staja i zapaljane grive vrištao, propinjšao se...

tyrion

Sanjao je o napuklom kamenom svodu i mirisima krvi, govana i zapaljenog mesa. Zrak bijaše pun trpkog dima. Ljudi su stenjali i cviljeli svud oko njega, a s vremena na vrijeme vrisak bi proparao zrak, pro-mukao od boli. Kad se pokušao pomaknuti, otkrio je da je uprljao vlastitu postelju. Od dima u zraku suzile su mu oči. Zar ja to plačem? Ne smije dopustiti da otac vidi. Bio je Lannister od Bacačeve hridi. Lav, moram biti lav, živjeti kao lav, umrijeti kao lav. No previše ga je boljelo. Preslab da zastenje, ležao je u vlastitoj prljavštini i sklopio oči. U blizini je netko proklinjao bogove teškim, monotonim glasom. Slušao je bogohuljenje i pitao se umire li. Nakon nekog vremena odaja je izbljedjela.

Našao se izvan grada, kako hoda svijetom bez boja. Gavranovi su lebdjeli sivim nebom na širokim crnim krilima, dok su se lešinarske vrane dizale od svojih gozbi u divljim oblacima kad god bi usporio korak. Bijeli crvi rovali su kroz crnu trulež. Strahovukovi su bili sivi, a također i nijeme sestre; zajedno su gulili meso s mrtvih. Bilo je leševa razbacanih po cijelom turnirskom polju. Sunce je bilo vruć bijeli novčić, koji je obasjavao sivu rijeku dok je hitala oko pougljenjenih kostiju potonulih brodova. Iz lomača mrtvih uzdizali su se crni stupovi dima i užarena bijela pepela. *Moje djelo*, pomisli Tyrion Lannister. *Umrli su na moju zapovijed*. Isprva nije bilo nikakva zvuka, ali nakon nekog vremena počinjao je slušati glasove mrtvih, tihe i strahotne. Plakali su i jaukali, molili za kraj patnje, vikali upomoć i tražili svoje majke. Tvrior nikad nije upoznao svoju majku. Želio je Shae, ali ona nije bila tu. Hodao je sam među sivim sjenama, pokušavajući se sjetiti...

Nijeme sestre lišavale su mrtvace njihovih oklopa i odjeće. Sve su žarke boje izbljedjele sa surki ubijenih koji bijahu odjeveni u sjene bijelog i sivog, a njihova je krv bila crna i ljuskava.

Promatrao je kako njihova naga tijela podižu za ruke i noge, kako bi ih odnijele njišući se ka lomačama da se pridruže svojim sudrugovima. Kovina i tkanina bijahu bačene na stražnji dio bijelih drvenih kola, koja su povlačila dva visoka crna konja.

Toliko mrtvih, toliko mnogo. Njihova su trupla mlitavo visjela, lica im bijahu opuštena ili ukočena ili nabrekla od plina, neprepoznatljiva, jedva ljudska. Odoje koje su sestre skidale s njih, bile su ukrašene crnim srcima, sivim lavovima, mrtvim cvijećem i blijedim sablasnim jelenima. Njihovi oklopi bijahu posve ulubljeni i zarežani, žičane košulje razderane, razbijene, rasječene. *Zašto sam ih sve ubio?* Nekoć je znao, ali nekako je zaboravio.

Htio je upitati jednu od nijemih sestara, ali kad je pokušao progovoriti, otkrio je kako nema usta. Glatka bešavna koža prekrivala mu je zube. To otkriće ga prestravi. Kako će živjeti bez usta?

Počeo je trčati. Grad nije bio daleko. Bit će na sigurnom u gradu, daleko od mrtvih. Nije pripadao mrtvima. Nije imao usta, ali još je bio živ čovjek. *Ne, lav, lav, i živ*. Ali kad je stigao do gradskih zidina, dveri mu bijahu zatvorene.

Bio je mrak kad se ponovno probudio. Isprva nije mogao ništa vidjeti, ali nakon nekog vremena nejasni obrisi postelje pojaviše se oko njega. Zastori bijahu navučeni, ali mogao je vidjeti oblik izrezbarenih stupova i uleknuće baršunastog baldahina iznad glave. Pod njim je bila povodljiva

mekoća perine, a jastuk pod njegovom glavom bio je od gušćeg paperja. *Moja postelja, ja sam u svojoj postelji, u vlastitoj ložnici.*

Bilo je toplo unutar zastora, pod velikom hrpom krzna i gunjeva koji su ga pokrivali. Znojio se. *Groznica*, pomisli rastreseno. Osjećao se tako slabim, a bol proдре kroz njega kad je pokušao dignuti ruku. Odustao je od napora. Glava mu se činila golemom, velikom poput postelje, preteškom da je digne s jastuka. Svoje tijelo jedva da je osjećao. *Kako sam dospio ovamo?* Pokuša se sjetiti. Bitka mu se vraćala u djelićima i bljeskovima. Borba duž rijeke, vitez koji mu je ponudio svoju rukavicu, most od brodova...

Ser Mandon. Vidio je mrtve prazne oči, ruku koja je posezala, zelenu vatru koja je blistala na bijelom pocakljenom oklopu. Strah ga preplavi u hladnoj bujici; ispod jastuka je mogao osjetiti kako mu mjehur popušta. Bio bi kriknuo, da je imao usta. *Ne, to je bio san*, pomisli, dok mu je u glavi tutnjilo. *Pomozite mi, neka mi netko pomogne. Jaime, Shae, majko, netko... Tysha...*

Nitko ga nije čuo. Nitko nije došao. Sam u mraku, zapao je u san koji je mirisao na mokraću. Sanjao je kako mu sestra stoji nad posteljom, s njihovim knezom ocem uza se, mršteći se. To je morao biti san, jer je knez Tywin bio tisuću liga daleko, boreći se s Robbom Starkom na zapadu. Ostali su također dolazili i odlazili. Varys je spustio pogled na nj i uzdahnuo, ali Maloprsti se našalio. *Prokleta izdajničko kopile*, otrovno pomisli Tyrion, *poslali smo te na Gorki most i nikad se nisi vratio*. Ponekad bi ih čuo kako međusobno govore, ali nije razumio riječi. Njihovi su glasovi zujali u njegovim ušima poput osa prigušenih debelim pustom. Htio je upitati jesu li dobili bitku. *Sigurno jesmo, inače bih bio glava na kolcu. Ako živim, pobijedili smo*. Nije znao što ga je više veselilo -pobjeda, ili činjenica daje bio sposoban dokučiti je. Njegov mu se razum vraćao, ma kako polako. To je bilo dobro. Njegov je razum bio sve što je imao.

Idući put kad se probudio, zastori bijahu razvučeni, a Podrick Payne stajao nad njim sa svijećom. Kad opazi da je Tyrion otvorio oči, pobjegne. *Ne, ne idi, pomoz mi, pomoz*, pokušava zazvati, ali najbolje što je izvukao bio je prigušen jauk. *Nemam usta*. Podigne ruku k licu, a svaki mu pokret bijaše bolan i nezgrapno. Prsti mu pronađu krutu tkaninu gdje su trebali pronaći meso, usne, zube. *Lan*. Donji dio njegova lica bio je čvrsto povijen, maska od stvrdnuta gipsa s otvorima za disanje i hranjenje.

Nedugo zatim Pod se ponovno pojavi. Ovaj put s njim bijaše stranac, meštar u lancu i haljama. "Moj gospodar, morate mirovati", promrmlja čovjek. "Teško ste ranjeni. Samo ćete sebi još više nauditi. Jeste li žedni?"

Uspije nezgrapno kimnuti. Meštar umetne savijeni bakreni lijevak u otvor za hranjenje iznad njegovih usta i ispusti polagan mlaz niz njegovo grlo. Tyrion proguta, jedva okusivši. Prekasno je shvatio da je tekućina bila makovo mlijeko. U času kada je meštar odstranio lijevak s njegovih usana, već je ponovno padao u san.

Ovaj put sanjao je da je na gozbi, pobjedničkoj gozbi u nekoj velikoj dvorani. Imao je visoko mjesto na postolju, a ljudi su podizali pehare i pozdravljali ga kao junaka. Marillion bijaše ondje, pjevač koji je putovao s njima kroz Mjesečevo gorje. Svirao je na svojoj drvenoj harfi i pjevao o Vražićkovim vratolomnim djelima. Čak se i njegov otac smiješio s odobravanjem. Kad je pjesma završila, Jaime ustane sa svog mjesta i zapovjedi Tyrionu da klekne, te mu dotakne najprije jedno rame, a onda drugo svojim zlatnim mačem, te on ustane kao vitez. Shae je čekala da ga zagrlji. Primila ga je za ruku, smijući se i zadirkujući, nazivajući ga svojim lannisterskim divom.

Probudio se u tami u hladnoj praznoj odaji. Zastori ponovno bijahu navučeni. Nešto se činilo pogrešnim, izokrenutim, iako nije znao reći što. Ponovno je bio sam. Odgurnuvši plahte, pokušao sjesti, ali bolje bila prejaka te je uskoro popustio, dišući isprekidano. Lice ga je najmanje boljelo. Njegova je desna strana bila jedna velika patnja, a nož boli prolazio mu je kroz grudi kad god bi podigao ruku. *Što mi se dogodilo?* Čak se i bitka doimala napola poput sna kad je pokušao misliti na nju. *Ozlijeđen sam gore nego što sam mislio. Ser Mandon...*

Uspomena ga prepadne, ali Tyrion se primora da je *zadrži*, okreće u svojoj glavi, prodorno zuri u nju. *Pokušao me ubiti, u to nema sumnje. Taj dio nije bio san. Mogao me sasjeći nadvoje da Pod nije... Pod, gdje je Pod?*

Stežući zube, ščepa draperije postelje i povuče ih. Zastori se otrgnu s baldahina nad glavom i padnu, dijelom na rogoz, a dijelom na njega. Čak gaje i od tog malog truda hvatala vrtoglavica. Odaja se okretala oko njega, sve sami goli zidovi i tamne sjene, s jednim jedinim uskim prozorom. Opazi škrinju koju nije posjedovao, neurednu hrpu svoje odjeće, svoj ulupljeni oklop. *Ovo nije moja ložnica*, shvati. *Ovo nije čak ni Namjesnikova kula*. Netko ga je premjestio. Njegov povik gnjeva izađe kao prigušen jauk. *Premjestili su me ovdje da umrem*, pomisli i odustane od borbe te još jednom sklopi oči. Odaja je bila vlažna i hladna, a on je gorio.

Sanjao je bolje mjesto, udobnu malu kolibu pokraj zapadnog mora. Zidovi su bili iskrivljeni i napukli, a pod načinjen od utabane zemlje, ali njemu je uvijek bilo toplo ondje, čak i kad bi se vatra utrnula. *Znala me zadirkivati zbog toga*, sjeti se on. *Nikad se ne bih sjetio podložiti vatru, to je uvijek bio slugin zadatak*. "Mi nemamo slugu", podsjetila bi ga ona, a on bi rekao: "Imaš mene, ja sam tvoj sluga", a ona bi rekla: "Lijeni sluga. Što rade s lijenim slugama u Bacačevoj hridi, moj gospodar?" a on bi joj rekao: "Poljube ih." To bi je uvijek natjeralo na hihot. "Nije istina. Tuku ih, kladim se", rekla bi ona, ali on bi ostajao uporan: "Ne, ljube ih, upravo ovako." Pokazao bi joj kako. "Najprije im poljube prste, svaki posebno, a onda im poljube zglobove, da, i unutrašnjost njihovih laktova. Tada poljube njihove smiješne uši. Svi naši sluge imaju smiješne uši. Prestani se smijati! I poljube im obraze i poljube im nosove s malim kvržicama na njima, ovdje, evo, ovako, i poljube njihova slatka čela i njihovu kosu i njihove usne, njihova... mmmm... usta... ovako..."

Ljubili bi se satima, i provodili cijele dane ne radeći ništa drugo nego se izležavajući u postelji, osluškujući valove i dodirujući jedno drugo. Njezino tijelo za njega je bilo čudesno, a činilo se da ona pronalazi užitak u njegovu. Ponekad mu je pjevala. *Ljubio sam djevu lijepu poput ljeta, sa sunčevim svjetlom u kosi*. "Volim te, Tvrione", šapnula bi prije nego što bi pošli na spavanje noću. "Volim tvoje usne. Volim tvoj glas, i riječi koje mi govoriš, i kako si nježan sa mnom. Volim tvoje lice."

"Moje lice?"

"Da. Da. Volim tvoje ruke, i kako me dodiruješ. Tvoje udo, volim tvoje udo, volim osjećaj kad je u meni."

"On i tebe voli, moja gospo."

"Volim izgovarati tvoje ime. Tvrion Lannister. Slaže se s mojim. Ne Lannister, drugi dio. Tvrion i Tysha. Tysha i Tyrion. Tyrion. Moj knez Tyrion..."

Laži, pomisli on, *sve hinjeno, sve zbog zlata. Bila je kurva, Jaimeova kurva, Jaimeov dar, moja gospa od laži*. Činilo se da njezino lice bljedi, ras-plinjujući se iza koprene suza, ali čak i kad je nestala, mogao je još uvijek čuti tih, dalek zvuk njezina glasa, kako doziva njegovo ime. "... moj kneže, čujete li me? Moj kneže? Tyrione? Moj kneže? Moj kneže?"

Kroz maglicu makova sna, vidio je meko ružičasto lice kako se prigiba nad njim. Bio je ponovno u vlažnoj odaji s rastrganim draperijama na postelji, a lice je bilo krivo, ne njezino, odveć okruglo, sa smeđim po-rubom brade. "Žedate li, moj kneže? Popijte mlijeka, svog dobrog mlijeka. Ne smijete se opirati, ne, ne pokušavajte se pomaknuti, trebate se odmoriti." Imao je bakreni lijevak u jednoj vlažnoj ružičastoj ruci, a čuturicu u drugoj.

Dok se čovjek naginjao bliže, Tvrionovi prsti kliznu pod njegov lanac od mnogobrojnih kovina, ščepaju ga i povuku. Meštar ispusti čuturicu, prolivši makovo mlijeko po gunju. Tyrion izvije ruku sve dok nije mogao osjetiti kako se karike zabijaju u meso muškarčeva debelog vrata. "*Ne. Više*", zakriješti, tako promuklo da nije bio siguran je li progovorio.

Ali morao je, jer meštar protisne odgovor. "Pustite, molim vas, moj kneže... trebate mlijeko, bol... lanac, nemojte, pustite, ne..."

Ružičasto lice postajalo je purpurno kad je Tvrion popustio. Meštar posrne natrag, srčuci zrak. Njegov crveni vrat pokazivao je duboke bijele žljebove na dijelovima gdje su se karike utisnule. I

oči mu bijahu bijele. Tyrion podigne ruku k licu i načini pokret trganja ponad stvrđnute maske. I još jednom. I još jednom.

"Vi... želite da skinem zavoje, je li?" napokon reče meštar. "Ali ne smijem... to bi bilo... vrlo nerazumno, moj kneže. Niste još zarasli, kraljica bi..."

Na spomen sestrina imena Tyrion zareži. *Ti si jedan od njezinih, dakle?* On uperi prst u meštra, a onda stisne ruku u šaku. Šaku koja je obećavala razbijanje, davljenje, ako budala ne učini kako mu je rečeno.

Srećom, shvatio je. "Ja... učinit ću kako moj gospodar zapovijeda, dakako, ali... to nije mudro, vaše rane..."

"Učini. To." Izusti ovaj put glasnije.

Naklonivši se, čovjek ostavi odaju, samo kako bi se vratio nekoliko trenutaka kasnije, noseći dugačak nož s tankom oštricom u obliku pile, lavor vode, hrpu mekih plahti i nekoliko čuturica. Dotad je Tyrion uspio pomaknuti se nekoliko palčeva, te je napola sjedio na svom jastuku. Meštar ga zamoli da bude vrlo miran dok je provlačio vrh noža pod njegovu bradu, ispod maske. *Jedan krivi potez ovdje i Cersei će me se zauvijek osloboditi*, pomisli on. Mogao je osjetiti kako oštrica prolazi kroz stvrđnuti lan, samo nekoliko palčeva iznad njegova vrata.

Na svu sreću ovaj meki ružičasti čovjek nije bio jedan od sestrih hrabrih stvorenja. Nakon par trenutaka osjetio je svjež zrak na svojim obrazima. Bilo je i boli, ali potrudio se stoje bolje mogao daje zanemari. Meštar odbaci zavoje, još ukrućene od ostataka napitka. "Budite mirni sada, moram isprati ranu." Njegov je dodir bio nježan, voda topla i ublažavajuća. *Rana*, pomisli Tyrion, sjetivši se iznenadna bljeska blistava srebra koji mu je, čini se, prošao točno ispod očiju. "Ovo će vas vjerojatno malo zapeći", upozori ga meštar dok je namakao krpu vinom koje je mirisalo na smrvljeno bilje. Nije samo zapeklo. Ocrtalo je liniju vatre cijelim putem preko Tyrionova lica, i zabilo gorući žarač u njegov nos. Prsti mu se zabodu u posteljinu, a on uvuče dah, ali nekako uspije ne vrištati. Meštar je kvocao poput stare kokoši. "Bilo bi mudrije ostaviti masku na mjestu dok meso ne zaraste, moj kneže. Ipak, izgleda čisto, dobro, dobro. Kad smo vas pronašli u onom podrumu među mrtvima i umirućima, rane su vam bile prljave. Slomili ste jedno rebro, nedvojbeno možete osjetiti. Bio je to udarac kakva malja možda, ili pad, teško je reći. I zadobili ste strijelu u ruku, gdje se spaja s ramenom. Pokazivala je znakove rastvaranja, i neko sam se vrijeme bojao da biste je mogli izgubiti, ali liječili smo je kuhanim vinom i crvima, i čini se da sada čisto zarasta..."

"Ime", dahne Tyrion u njega. "Ime."

Meštar trepne. "Pa, vi ste Tyrion Lannister, moj gospodar. Kraljičin brat. Sjećate li se bitke? Ponekad rana u glavu—"

"*Tvoje ime*." Grlo mu je bilo suho, a jezik zaboravio oblikovati riječi.

"Ja sam meštar Ballabar."

"Ballabar", ponovi Tyrion. "Donesi mi. Zrcalo."

"Moj kneže," reče meštar, "ne bih savjetovao... to bi moglo biti, ah, nerazumno, u ovom slučaju... vaša rana..."

"*Donesi ga*", morao je reći. Usta su mu bila ukočena i bolna, kao da mu je udarac raspuknuo usnu. "I pića. *Vino*. Ne makovo."

Meštar ustane crvena lica i pohita van. Vratu se s vrčem svijetlog jan-tarnog vina i malim posrebnim zrcalom u kićenom zlatnom okviru. Sjevši na rub postelje, on naliže pola kaleža vina i primakne ih Tyrionovim natečenim usnama. Mlaz je klizio hladan, iako ga je jedva mogao okusiti. "*Još*", reče kad je kalež bio prazan. Meštar Ballabar ponovno naliže. Ispivši do kraja drugi kalež, Tyrion Lannister osjeti se dovoljno jakim da se suoči s vlastitim licem.

Okrenuo je zrcalo, i nije znao bi li se smijao ili plakao. Posjekotina je bila duga i krivudava, počinjala dlaku ispod njegova lijevog oka i završavala na desnoj strani njegove vilice. Tri četvrtine njegova nosa je nestalo, a i komad usne. Netko je zašio rastrgano meso nitima od životinjskog crijeva, a njihovi nespretni šavovi još su stajali na mjestu iznad brazde otvorenog, crvenog, poluzaraslog mesa. "*Ljupko*", zakriješti on, odbacivši zrcalo u stranu.

Sada se sjetio. Most od brodova, Ser Mandon Moore, ruka, mač koji mu je letio prema licu. *Da se nisam povukao, taj zamah bi mi odsjekao vrh glave.* Jaime je uvijek govorio da je Ser Mandon bio najopasniji u Kraljevskoj straži, zbog toga što njegove mrtve prazne oči nisu davale nagovještaj o njegovim nakanama. *Nisam smio vjerovati ni jednom od njih.* Znao je da su Ser Meryn i Ser Boros bili sestrići, i Ser Osmund kasnije, ali dopustio si je vjerovanje da ostali nisu posve izgubili čast. *Cersei mu je sigurno platila da se pobrine da se nikad ne vratim iz bitke. Zašto inače? Nikad nisam SerMandonu naudio, koliko ja znam.* Tyrion dotakne svoje lice, opipavajući ostatak svog obraza tupim zadebljanim prstima. *Još jedan dar moje sestre.*

Meštar je stajao pokraj postelje poput guske koja se sprema uzletjeti. "Moj kneže, vjerojatno, vjerojatno će ostati ožiljak..."

"Vjerojatno?" Brektaj njegova smijeha pretvorio se u grimasu bola. Ostat će ožiljak, dakako. Niti će njegov nos narasti u skorašnje vrijeme. Nije da mu je lice ikad bilo ugodno pogledu. "Ovo će me naučiti da se ne igram sa sjekirama." Njegov osmijeh činio se nategnutim. "Gdje, smo? Na kojem, kojem mjestu?" Boljelo gaje govoriti, ali Tyrion je predugo šutio.

"A, vi ste u Maegorovoj tvrđi, moj gospodaru. U odaji iznad kraljičine Plesne dvorane. Njezina Milost vas je htjela u blizini, kako bi mogla paziti na vas."

Kladim se da jest. "Vrati me", zapovjedi Tvrior. "Moja postelja. Moje odaje." *Gdje ću imati svoje ljude uza se, i svog meštra, ako pronađem jednog kojem mogu vjerovati.*

"Vaše... moj gospodaru, to je nemoguće. Kraljev Namjesnik je uselio u vaše bivše odaje."

"Ja. Sam. Kraljev Namjesnik." Postajao je iscrpljen od napora govora, i zbunjen onim što je slušao.

Meštar Ballabar doimao se nesretnim. "Ne, moj gospodaru, ja... bili ste ranjeni, blizu smrti. Vaš knez otac sada je preuzeo te dužnosti. Knez Tywin, on..."

"Ovdje?"

"Od noći bitke. Knez Tywin nas je sve spasio. Puk veli daje to bio duh kralja Renlyja, ali mudriji znaju bolje. Bili su to vaš otac i knez Tvrell, s Vitezom Cvijeća i knezom Maloprstim. Projahali su kroz pepeo i napali uzurpatora Stannisa s leđa. Bila je to velika pobjeda, a sada se knez Tywin smjestio u Namjesnikovu kulu da pomogne Njegovoj Milosti dovesti kraljevstvo u red, slava bogovima."

"Slava bogovima", Tvrior šuplje ponovi. Njegov prokleti otac i prokleti Maloprsti i *Renlyjev duh?*

"Želim..." *Što želim?* Nije mogao reći ružičastom Ballabaru da mu dovede Shae. Koga je mogao poslati po nju, kome je mogao vjerovati? Varvsu? Bronnu? Ser Jacelvnu? "... svog štitonošu", završi. "Poda. Pavnea." *Pod je bio na mostu od brodova, momak mije spasio život.*

"Dječaka? Čudnog dječaka?"

"Čudnog dječaka. Podricka. Paynea. Idi. Pošalji njega."

"Kako želite, moj kneže." Meštar Ballabar kimne glavom i pohita van. Tvrior je mogao osjetiti kako snaga prodire u njega dok je čekao. Pitao se koliko je dugo bio ovdje, spavajući. *Cersei je htjela da zaspim zauvijek, ali neću biti tako poslušan.*

Podrick Payne stupi u ložnicu plašljivo poput miša. "Moj gospodaru?" Prišulja se bliže postelji. *Kako dječak tako smion u bitki može biti tako preplašen u bolesničkoj sobi?* pitao se Tvrior.

"Želio sam ostati uz vas, ali meštar me otjerao."

"Otjeraj ti njega. Poslušaj me. Govoriti je teško. Trebam sanjivog vina. *Sanjivog vina*, ne makovog, mlijeka. Idi Frenkenu, *Frenkenu*, ne Ballabaru. Gledaj ga dok ga spravlja. Donesi ga ovamo." Kriomice pogleda Tvriorovo lice, i jednako brzo odvrati oči. *Pa, ne mogu ga kriviti zbog toga.* "Želim", Tvrior nastavi, "svoju. Stražu. Bronn. Gdje je Bronn?"

"Postao je vitezom."

Čak ga je boljelo kad se mrštio. "Pronađi ga. Dovedi ga."

"Kako velite. Moj gospodaru. Bronna."

Tyrion ščepa momka za zapešće. "Ser Mandon?"

Dječak se trgne. "N-nikad ga nisam k-k-kanio u-u-u-u—"

"Mrtav? Jesi li, siguran? Mrtav?"

On se premjesti s noge na nogu, smeteno. "Utopio se."

"Dobro. Ništa ne govori. O njemu. O meni. Ni o čemu. *Ništa.*"

Kad je njegov štitonoša otišao, otišao je i posljednji dio Tvrionove _Lsnage. Legne i sklopi oči. Možda će ponovno sanjati Tyshu. *Pitam se ako bi joj se sada svidjelo moje lice*, pomisli ogorčeno.

jon

Kad mu je Qhorin Poluruki rekao da pronađe malo grma za vatru, Jon je znao da im se približava kraj.

Bit će dobro ponovno osjetiti toplinu, makar nakratko, reče samom sebi dok je sjekao golo granje s usahla stabla. Duh je sjedio na stražnjim nogama promatrajući ga, tih kao uvijek. *Hoće li zavijati kad budem mrtav, kao što je Branov strahovuk zavijao kad je on pao?* pitao se Jon. *Hoće li Kudrov zavijati, daleko u Oštrozimlju, i Sivi Vjetar i Nymeria gdje god da su?*

Mjesec se dizao iznad jedne gore, a sunce tonulo iza druge dok je Jon kresao iskre pomoću kremena i bodeža, sve dok se napokon nije pojavio pramen dima. Qhorin dođe i stane iznad njega dok su se prvi plamenovi uzdizali trepereći iz strugotina kore i mrtvih suhih borovih iglica.

"Stidljiva poput djevice u prvoj bračnoj noći," reče krupni izvidnik tihim glasom, "i gotovo jednako ljupka. Kadikad čovjek zaboravi koliko vatra može biti lijepa."

Nije bio čovjek od koga biste očekivali razgovor o djevicama i prvim bračnim noćima. Koliko je Jon znao, Qhorin je cijeli život proveo u Straži. *Je li ikad ljubio djevojku ili se ženio?* Nije mogao pitati. Umjesto toga razmahivao je vatru. Kad je buktinja počela pucketati, on skine svoje krute rukavice da ogrije ruke, i udahne, pitajući je li poljubac ikad bio ovako dobar. Toplina mu se širila kroz prste poput rastopljena maslaca.

Poluruki se spusti na zemlju i sjedne prekrštenih nogu pokraj vatre, čije je treperavo svjetlo igralo po tvrdim ravnicama njegova lica. Samo su njih dvojica ostali od petorice izvidnika koji su pobjegli iz Piskutavog prolaza vrativši se u modrosivu divljinu Mrazočnjaka.

Isprva je Jon gajio nadu da će Štitonoša Dalbridge zadržati divljake zaglavljene u prolazu. Ali kad su čuli zov dalekog roga, svaki je od njih znao da je Štitonoša pao. Kasnije su opazili orla kako lebdi kroz sumrak na golemim modro-sivim krilima i Kamena je Zmija skinuo svoj luk, ali ptica je odletjela izvan domašaja prije nego što ga je uopće mogao napeti. Ebben je pljunuo i mrko promumljao nešto o varzima i mjenjačima kože.

Opazili su orla još dva puta dan kasnije, te čuli lovački rog pred sobom kako odjekuje planinama. Svaki put se činio malko glasnijim, malko bližim. Kad je pala noć, Poluruki je rekao Ebbenu da povede Štitonošina konja zajedno sa svojim, i odjaše na istok prema Mormontu svom brzinom, istim putem kojim su došli. Ostali će odvući potjeru. "Pošalji Jona", nagovarao je Ebben. "On može jahati jednako brzo kao ja."

"Jon mora odigrati drugačiju ulogu."

"Još je napola dječak."

"Nije," rekao je Qhorin, "on je muž Noćne straže."

Kad se mjesec uzdigao, Ebben se oprostio od njih. Kamena Zmija je pošao kraći dio puta na istok, a potom okrenuo natrag da im zamete tragove, a trojica koja su ostala, uputiše se prema jugozapadu. Nakon toga dani i noći spojili su se jedni s drugim. Spavali su u sedlima i zaustavljali se tek toliko da nahrane i napoje brdske konje, a potom bi ponovno uzjahali. Preko golog kamena su jahali, kroz mračne borove šume i nanose starog snijega, preko ledenih grebena i kroz plitke rječice koje nisu imale imena. Ponekad bi se Qhorin ili Kamena Zmija vratili da im zametu

tragove, ali bila je to uzaludna kretnja. Bili su promatrani. Sa svakom zorom i svakim sumrakom vidali su orla kako lebdi između vrhunaca, ne veći od točkice u neizmjernosti neba.

Penjali su se niskim grebenom između dva snijegom pokrivena vrhunca kad je sjenovit ris izašao režeći iz svog brloga, niti deset lakata udaljen od njih. Zvijer je bila mršava i napola izgladnjela, ali pogled na nju izazvao je u kobili Kamene Zmije paniku; ona se propela i potrčala, i prije nego što ju je izvidnik mogao vratiti pod kontrolu, posrnula je na strmu obronku i slomila nogu.

Duh je dobro jeo tog dana, a Qhorin je zahtijevao da izvidnici pomiješaju nešto od konjske krvi s njihovom zobi, da im dade snage. Okus te odvratne kaše umalo je udavio Jona, ali on se prisilio da je proguta. Svatko je odsjekao tucet trakova sirova žilava mesa s trupla da ga žvače dok su jahali, te su ostavili ostatak sjenovitim risovima.

Nije bilo pitanja da se jaše udvoje. Kamena Zmija se ponudio da pričeka potjeru i iznenadi je kad dođe. Možda će moći povesti nekolicinu sa sobom u pakao. Qhorin je odbio. "Ako se ijedan čovjek Noćne straže može probiti kroz Mrazočnjake sam i pješice, to si ti, brate. Možeš ići preko planina koje konj mora zaobići. Uputi se prema Šaci. Reci Mormontu što je Jon vidio. Reci mu da se stare sile bude, da se mora suočiti s divovima, vargovima i gorim od njih. Reci mu da stabla ponovno imaju oči."

Nema nikakva izgleda, pomisli Jon dok je promatrao kako Kamena Zmija nestaje preko snijegom prekrivena grebena, poput sićušna crna kukca koji je gmizao preko valovitog bijelog prostranstva. Nakon toga, svaka se noć činila hladnijom od prijašnje, i samotnijom. Duh nije uvijek bio s njima, ali nije nikad bio daleko. Čak i kad su bili razdvojeni, Jon je osjećao njegovu blizinu. Bilo mu je drago zbog toga. Poluruki nije bio osobito druželjubiv. Ohorinova duga siva pletenica njihala se polako s pokretima njegova konja. Cesto bi jahali satima, a da ne bi prozborili ni riječi, a jedini bi zvukovi bili tiho struganje potkova po kamenu i jauci vjetrova, koji je beskrajno puhao kroz visove. Kad je spavao, nije sanjao ni strahovukove, ni braću, ni ništa. *Čak ni snovi ne mogu opstati ovdje gore*, rekao je sam sebi.

"Je li tvoj mač oštar, Jone Snow?" upita Qhorin Poluruki preko treperave vatre.

"Moj mač je od valvrijskog čelika. Stari Medvjed mi ga je dao." "Sjećaš li se riječi svoje zakletve?"

"Da." Nisu to bile riječi koje bi čovjek olako zaboravio. Jednom izrečene, nikad se nisu mogle zaniijekati. Mijenjale su vam život zauvijek.

"Reci ih ponovno sa mnom, Jone Snow." "Ako želite."

Njihovi se glasovi spoje u jedan pod izlazećim mjesecom, dok je Duh slušao, a samo gorje svjedočilo. "Noć pada, a moja straža sada počinje."

Neće završiti do moje smrti. Neću uzeti ženu, posjedovati zemlju, biti otac djece. Neću nositi krunu ni tražiti slavu. Živjet ću i umrijeti na svom mjestu. Ja sam mač u tami. Ja sam promatrač na zidovima. Ja sam vatra koja gori spram studeni, svjetlo koje donosi zoru, rog koji budi spavače, štiti koji čuva kraljevstvo ljudi. Zalažem svoj život i čast Noćnoj straži, ove noći i svih noći koje će doći."

Kad su završili, nije bilo drugog zvuka doli tihog pucketanja plamenova i dalekog uzdisanja vjetrova. Jon je otvarao i stezao opečene prste, držeći se čvrsto riječi u svojim mislima, moleći se da mu bogovi njegova oca daju snage da umre hrabro kad dođe njegov čas. Taj više neće biti dalek. Brdski konji bili su na kraju svojih snaga. Ohorinov konj neće izdržati još jedan dan, predosjećao je Jon.

Plamenovi su već počinjali gasnuti, toplina iščezavati. "Vatra će se uskoro utrnuti," reče Qhorin, "ali ako Zid ikad padne, sve će se vatre utrnuli."

Nije bilo ničeg što bi Jon mogao na to reći. Kimne. "Još im možemo pobjeći", reče izvidnik. "Ili ne." "Ne bojim se smrti." Bila je to samo polovična laž. "Možda neće biti tako lako, Jone." Nije shvaćao. "Kako to mislite?" "Ako nas zarobe, ti se moraš predati."

"Predati?" On zatrepće u nevjerici. Divljaci nisu zarobljavali ljude koje su nazivali Vranama. Ubijali su ih, osim... "Pošteđivali su jedino vjerolomnike. One koji bi im se pridružili, poput Mancea Rydera."

"I tebe."

"Ne." On zatrese glavom. "Nikad. Neću." "Hoćeš. Zapovijedam ti." "*Zapovijedate? Ali...*"
"Naša čast znači više od života, dokle god je kraljevstvo sigurno. Jesi li muž Noćne straže?"
"Jesam, ali—"

"Nema *ali*, Jone Snow. Ili jesi, ili nisi."

Jon se uspravi. "Jesam."

"Onda me poslušaj. Ako nas zarobe, ti ćeš prijeći k njima, kao što te divljakinja koju si zarobio, ranije nagovarala. Možda budu zahtijevali od tebe da razrežeš svoj plašt na trake, da im položiš prisegu na očev grob, da prokuneš svoju braću i svog vrhovnog zapovjednika. Ne smiješ prezati, što god da se zatraži od tebe. Učini kako ti budu nalogali... ali u svom srcu, sjeti se tko si i što si. Jaši s njima, jedi s njima, bori se s njima, dokle god bude potrebno. I *pazi*."

"Na što?" Jon upita.

"Kad bih barem znao", reče Qhorin. "Tvoj strahovuk je vidio njihove rudnike u dolini Mlijekeovode. Što su tražili, na tako pustu i daleku mjestu? Jesu li pronašli? To moraš doznati, prije nego što se vratiš knezu Mormontu i svojoj braći. To je dužnost koju ti zadajem, Jone Snow."

"Učinit ću kako velite", Jon će oklijevajući, "ali... vi ćete im reći, zar ne? Starom Medvjedu, barem? Reći ćete im da nikad nisam pogazio svoju zakletvu."

Qhorin Poluruki zapilji se u njega preko vatre, očima izgubljenim u jezercima sjenki. "Kad ga vidim idući put. Kunem se." Pokaže prema vatri. "Još drva. Želim da bude blistava i vruća." Jon ode nasjeći još grana, slamajući svaku nadvoje prije nego što bi je bacio u plamen. Drvo je bilo odavno mrtvo, ali činilo se da je oživjelo u vatri, dok su se ognjeni plesači budili u svakom štapu drva kako bi se vrtjeli i okretali u žarkim haljinama žute, crvene i narančaste boje.

"Dosta", naglo reče Qhorin. "Sada jašemo."

"Jašemo?" Bilo je mračno onkraj vatre, a noć je bila hladna. "Jašemo kamo?"

"Natrag." Qhorin još jednom uzjaše svog umornog brdskog konja. "Vatra će ih privući, nadam se. Dođi, brate."

Jon ponovno navuče rukavice i podigne kukuljicu. Čak su se i konji činili nesklonima ostaviti vatru. Sunce je odavno nestalo, a samo je hladan srebrni sjaj polumjeseca ostao da im osvijetli put po varljivu tlu koje je ležalo pod njima. Nije znao što je Qhorin imao na pameti, ali možda je ovo bila prilika. Nadao se da je tako. *Ne želim glumiti vjerolomnika, čak ni s dobrim razlogom.*

Išli su oprezno, krećući se nečujno koliko su se čovjek i konj mogli kretati, vraćajući se istim stopama sve dok nisu stigli do otvora uske klisure gdje je ledeni potočić *izlazio* između dviju planina. Jon se sjećao mjesta. Tu su napojili konje prije nego što je sunce zašlo.

"Voda se ledi," primijeti Qhorin dok je skretao u stranu, "inače bismo jahali po koritu. Ali slomimo li led, oni će vjerojatno primijetiti. Drži se blizu litica. Pola milje naprijed nalazi se zavoj koji će nas sakriti." Ujahao je u klisuru. Jon dobaci posljednji čeznutljivi pogled prema njihovoj dalekoj vatri, te pođe za njim.

Što su dalje išli, to su ih litice sve više pritiskale sa svake strane. Slijedili su mjesečinom obasjani trak potoka krećući se prema njegovu izvoru. Ledene sige obrastale su njegove kamene obale, ali Jon je još mogao čuti zvuk tekuće vode ispod tanke tvrde kore.

Velika hrpa obrušena kamenja zakrčila im je cestu na pola puta do vrha, gdje je prednji dio litice pao, ali lakonogi konjići bili su sposobni probiti se naprijed. Na drugoj strani, zidovi su se oštro ukliještali, a potok ih doveo do dna visokog zavojitog vodopada. Zrak je bio pun magle, kao dah kakve goleme ledene zvijeri. Voda koja se rušila, sjala je srebrnim svjetlom na mjesečini. Jon se ogleda u očaju. *Nema izlaza.* On i Qhorin možda su se mogli uspeti liticama, ali ne s konjima. Držao je kako neće dugo izdržati pješice.

"Sada brzo", zapovjedi Poluruki. Krupni čovjek na malom konju odjahao je preko ledeno skliskog kamenja, ravno u zastor od vode, i nestao. Kad se nije ponovno pojavio, Jon podbode petama

konja i pođe za njim. Njegov je brdski konjić učinio najbolje što je mogao da ga izbjegne. Padajuća voda pljusnula ih je zaleđenim šakama, a iznenadna hladnoća naizgled je Jonu zaustavila dah.

A tada je bio na drugoj strani; promočen i drhtav, ali na drugoj strani.

Pukotina u stijeni bila je jedva dovoljno velika da čovjek i konj prođu, ali za njom su se zidovi otvarali, a pod pretvarao u mekani pijesak. Jon je mogao osjetiti kako mu vodena prašina smrzava bradu. Duh uleti kroz vodopad u gnjevnom jurišu, otrese kapljice s krzna, sumnjičavo onjuši tamu, i potom digne nogu uz jedan kameni zid. Qhorin je već sja-hao. Jon učini isto. "Znali ste da je ovo mjesto tu."

"Kad sam bio ne stariji od tebe, čuo sam jednog brata kazivati kako je slijedio sjenovitog risa kroz ove vodopade." On skinu sedlo s konja, odstrani žvale i uzde, i prođe prstima kroz njegovu kuštravu grivu. "Postoji put kroz srce planine. Kad dođe zora, ako nas ne pronađu, nastaviti ćemo dalje. Prva straža je moja, brate." Ohorin sjedne na pijesak, leđima uza zid - nejasna crna sjena u tami pećine. Ponad šuma padajućih voda, Jon je čuo tih zvuk čelika što udara po koži koji je jedino mogao značiti daje Poluruki isukao svoj mač.

On svuče svoj mokri plašt, ali bilo je odveć hladno i vlažno da se svuče išta više. Duh se opruži kraj njega i lizne mu rukavicu prije nego što se sklupčao u san. Jon je bio zahvalan na njegovoj toplini. Pitao se je li vatra još gorjela vani, ili se dosad već utrnula. *Ako Zid ikad padne, sve će se vatre utrnuli.* Mjesec je sjao kroz zastor padajuće vode polažući treperave blijede pruge po pijesku, ali nakon nekog vremena i to je izbljediteljelo i postalo tamno.

San dođe na koncu, sa svojim morama. Sanjao je goruće zamke i mrtvace koji su se nemirni dizali iz grobova. Bio je još mrak kad ga je Qho-rin probudio. Dok je Poluruki spavao, Jon je sjedio leđima uza zid pećine, osluškujući vodu i čekajući zoru.

Kad je svanulo, sažvakali su napola smrznutu traku konjskog mesa, potom su još jednom osedlali konje, te prikopčali crne plašteve na ramena. Tijekom svoje straže Poluruki je načinio pola tuceta baklji, svežnjeve suhe mahovine namočene uljem koje je nosio u bisagama. Sada je zapalio prvu, i poveo ih dolje u tamu, držeći blijedi plamen pred sobom. Jon ga je slijedio s konjima. Kameni put zavijao je i skretao, najprije prema dolje, potom uvis, potom prema dolje još strmije. Na mjestima je postajao tako uzak da je bilo teško uvjeriti konje da se mogu provući. *Prije nego što izađemo, izgubit ćemo ih,* rekao je sam sebi dok su išli. *Čak ni orao ne može vidjeti kroz tvrdi kamen. Izgubit ćemo ih, i žestoko potjerati konje prema Šaci, te ispriповjediti Starom Medvjedu sve što znamo.*

Ali kad su ponovno izronili na svjetlo mnogo sati kasnije, orao ih je čekao, sjedeći na usahlu drvu stotinu stopa uz strminu. Duh odjuri uz stijene za njim, ali ptica zaleprša krilima i vine se u zrak.

Qhorinova usta se stisnu dok je slijedio njezin let svojim očima. "Ovo je mjesto dobro kao bilo koje drugo da im se odupremo", izjavi. "U-laz u pećinu štiti nas odozgo, a ne mogu doći iza nas, a da ne prođu kroz planinu. Je li ti mač oštar, Jone Snow?"

"Jest", odvrati on.

"Nahranit ćemo konje. Služili su nam junački, sirote životinje."

Jon dade svom brdskom konju posljednje ostatke zobi i pomiluje njegovu kudravu grivu dok je Duh neumorno vrebao među stijenama. Navuče čvršće rukavice i istegne svoje opečene prste. *Ja sam štit koji čuva kraljevstva ljudi.*

Lovački rog odjekne gorama, i trenutak kasnije Jon začu lavež pasa. "Uskoro će biti pred nama", objavi Qhorin. "Drži strahovuka blizu."

"Duše, k meni", zovne Jon. Strahovuk se vrati oklijevajući uz njegov bok, držeći rep ukočeno za sobom.

Divljaci navriješe preko grebena niti pola milje daleko. Njihovi su psi trčali pred njima, režeće sivo smeđe zvijeri s podosta vučjeg u krvi. Duh ogoli zube, nakostriješivši krzno. "Lakše", promrmlja Jon. "Stoj." Iznad glave čuo je šum krila. O rao sleti na kamenu uzvisinu i pobjednički krikne.

Lovci su pristupali oprezno, možda u strahu od strijela. Jon je izbrojio četrnaestoricu, s osam pasa. Njihovi veliki okrugli štitovi bijahu izrađeni od životinjske kože rastegnute preko pletena šiblja i ukrašeni crtežima lubanja. Otprilike polovica njih skrivala je lice iza grubih kaciga od drva i užkrobljene kože. Na svakom krilu, strijelci su namještali sulice na tetive malih lukova od drveta i rogova, ali nisu odapinjali. Ostatak je naizgled bio naoružan kopljima i batinama. Jedan je imao okresanu kamenu sjekiru. Nosili su samo one komade oklopa koje su opljačkali s mrtvih iz-vidnika ili ukrali u pljačkaškim pohodima. Divljaci nisu kopali rudu ni talili, a bilo je malo kovača i još manje kovačnica sjeverno od Zida.

Qhorin isuče svoj dugi mač. Priča o tome kako se naučio boriti lijevom rukom nakon što je izgubio pola desne, bila je dio njegove legende; govorilo se da je sada oštricom baratao bolje nego ikad prije. Jon je stajao rame uz rame s krupnim izvidnikom i izvukao Dugu kandžu iz korica. Unatoč studeni u zraku, znoj mu je pekao oči.

Deset laktova ispod ulaza u pećinu lovci se zaustaviše. Njihov vođa nastavi dalje sam, jašući zvijer koja je više nalikovala na kozu nego na konja, po lakonogom načinu kojim se uspinjala neravnim obronkom. Dok su se čovjek i konj približavali, Jon ih je mogao čuti kako klopoću; obojica bijahu oklopljeni kostima. Kravljim kostima, ovčjim kostima, kostima koza, turova i sobova, velikim kostima dlakavih mamuta... i ljudskim kostima također.

"Čegrtaljko", zovne Qhorin, ledeno uljudan.

"Za Vrane sam Knez o' Kostiju." Jahačeva kaciga bila je izrađena od slomljene lubanje orijaša, a posvuda uz i niz njegove ruke bijahu zašivene medvjede pandže na njegovu užkrobljenu kožu. Qhorin frkne. "Ne vidim nikakvog kneza. Samo psa odjevenog u pileće kosti, koji klepeće dok jaše."

Divljak zasikće od gnjeva, a konj mu se propne. *Zaista* je klepetao, Jon je to mogao čuti; kosti su bile privezane labavo, te su škljocale i štopotale dok se kretao. "Tvoje će kosti uskoro klepetati, Poluruki. Skuhat ću ti meso i načiniti prsluk od tvojih rebara. Izrezbarit ću tvoje zube da mogu bacati rune, i jesti zobenu kašu iz tvoje lubanje."

"Ako želiš moje kosti, dođi po njih."

Činilo se daje to Čegrtaljka oklijevao učiniti. Brojnost njegovih ljudi značila je malo u velikoj blizini litica gdje su se Crna braća odlučila oduprijeti. Da ih iščeprkaju iz pećine, divljaci su morali dolaziti po dvojica odjednom. Ali još jedan pripadnik njegove družine primakne konja uz njega. Bila je to jedna od žena ratnica koje su nazivali kopljanicama. "Ima nas četrnaest naprama dva, Vrane, i osam pasa na vašeg strahovuka", dovikne ona. "Borite se ili bježite. Naši ste."

"Pokaži im", zapovjedi Čegrtaljka.

Žena posegne u krvlju umrljanu vreću i izvuče trofej. Ebben je bio ćelav poput jajeta, pa je držala glavu za uho. "Umro je hrabro", reče ona.

"Ali je ipak umro," reče Čegrtaljka, "jednako kao vi." Oslobodi svoju bojnu sjekiru, zavitlavši je iznad glave. Prepoznali su je. Bila je od dobra čelika, sa zloćudnim sjajem na objema oštricama; Ebben nije bio od onih koji zanemaruju svoje oružje. Drugi divljaci nahrupiše naprijed pokraj njega, uzvikujući prijetnje. Nekolicina izabraše Jona za svoju porugu. "Je li to tvoj strahovuk, dečko?" vikne mršavi mladac, skidajući kameni crijep. "Bit će mi plašt prije nego što sunce zađe." Na suprotnom kraju niza, druga kopljanica rastvori svoja istrošena krzna da pokaže Jonu tešku bijelu dojkicu. "Želi li djetešce svoju mamu? Dođi, posiši ovo, dečko." I psi su lajali.

"Žele nas sramotom natjerati na glupost." Qhorin uputi Jonu dug pogled. "Sjeti se svojih naredbi."

"Izgleda da moramo istjerati vrane", zagrmi Čegrtaljka iznad graje. "Ukrasite ih perjem!"

"*NE!*" Riječ izleti s Jonovih usana prije nego što su strijelci mogli odapeti. On učini dva brza koraka naprijed. "Predajemo se!"

"Upozorili su me da je krv kopileta kukavička", čuo je kako Qhorin Poluruki hladno govori iza njega. "Vidim da je tako. Trči svojim novim gospodarima, kukavice."

Sve crvenijeg lica, Jon se spusti niz obronak gdje je Čegrtaljka sjedio na svom konju. Divljak je zurio u njega kroz otvore za oči na svojoj kacigi i rekao: "Slobodnom narodu ne trebaju kukavice."

"On nije kukavica." Jedan od strijelaca skine svoju šivanu kacigu od ovčje kože i strese glavu kovrčave crvene kose. "To je Kopile o' Oštrozimlja, koji me poštedito. Pusti ga da živi." Jon susretne Ygrittin pogled, i ostane bez riječi.

"Neka umre", ostane uporan Knez Od Kostiju. "Crna vrana je prepredena ptica. Ja mu ne vjerujem."

Na stijeni iznad njih, orao zaleprša krilima i prepolovi zrak krikom bijesa.

"Ptica te mrzi, Jone Snow", reče Ygritte. "A kako i ne bi. Bio je čovjek, prije nego što si ga ubio."

"Nisam znao", reče Jon iskreno, pokušavajući se sjetiti lica čovjeka kojeg je ubio u prolazu.

"Rekla si mi da će me Mance prihvatiti."

"I hoće", reče Ygritte.

"Mance nije ovdje", reče Čegrtaljka. "Ragwyle, izvadi mu utrobu."

Krupna kopljanica suzi oči i reče: "Ako se vrana želi pridružiti slobodnom narodu, neka nam pokaže svoju smjelost i dokaže da je iskrena."

"Učinit ću sve što tražite." Riječi su izašle teško, ali Jon ih je izustio.

Čegrtaljin koštani oklop glasno zaklepeće dok se smijao. "Onda ubij Polurukog, kopile."

"Kao da bi mogao", reče Ohorin. "*Okreni se, Snow, i umri.*"

I tada je Qhorinov mač nasrnuo na njega, a Duga pandža je nekako poletjela uvis da ga zaustavi.

Silina udarca gotovo je izbacila oštricu iz Jonove ruke, j poslala ga posrćući unatrag. *Ne smiješ prezati, što god da se zatraži od tebe.* Prebacio se na dvoručni zahvat, dovoljno brzo da zada vlastiti udarac, ali krupni ga je izvidnik pomeo u stranu prezrivom lakoćom. Naprijed i natrag su išli, vrteći crnim plaštevima, mladićeva brzina protiv divlje snage Qhorinovih ljevorukih zamaha. Činilo se da se mač Polurukog nalazi posvuda odjednom, pljušteći čas s jedne čas s druge strane, goneći ga kamo je htio, držeći ga izvan ravnoteže. Već je mogao osjetiti kako mu trnu ruke.

Čak i kad su se zubi Duha divlje sklopili oko izvidnikova nožnog lista, Ohorin se nekako uspio zadržati na nogama. Ali u tom trenutku, dok se izvijao, otvor je bio ondje. Jon zada udarac i zavrti se. Izvidnik se naginjao unatrag, te se na trenutak činilo da ga Jonov zamah nije dotaknuo. Tada se niska crvenih suza pojavi preko grla krupnog čovjeka, blistava poput ogrlice od rubina, a krv provali iz njega, i Qhorin Poluruki padne.

Iz Duhove je gubice kapala krv, ali samo je vršak mača bio umrljan, posljednjih pola palca. Jon odvuče strahovuka i klekne s jednom rukom oko njega. Svjetlo je već iščezavalo u Ohorinovim očima. "... oštar", rer će podižući svoje osakaćene prste. Tada mu ruka padne, i on izdahne. *Znao je*, pomisli tupo. *Znao je što će se od mene tražiti.* Tada pomisli na Samwella Tarlvja, na Grenna i Žalosnog Edda, na Pypa i Žapca u Crnom zamku. Je li ih sve izgubio, kao što je izgubio Rickona i Robba? Tko je bio sada? Tko je bio on?

"Podignite ga." Grube ga ruke povuku na noge. Jon se nije opirao. "Imaš li ime?"

Ygritte odgovori umjesto njega. "Njegovo ime je Jon Snow. On je krv Eddarda Starka od Oštrozimlja."

Ragwyle se nasmije. "Tko bi mogao pomisliti? Ohorina Polurukog ubilo nekakvo kneževsko kopile."

"Izvadi mu utrobu." Bio je to Čegrtaljka, još uvijek na konju. Orao doleti k njemu i sjedne na njegovu koštanu kacigu, krešteći.

"Predao se", podsjeti ga Ygritte.

"Da, i ubio svog brata", reče niski neugledni muškarac u hrdom izjedenoj željeznoj kacigi.

Čegrtaljka dojaše bliže, klepećući kostima. "Strahovuk mu je obavio posao. Ovo je gnusno djelo. Poluruki je trebao umrijeti od moje ruke."

"Svi smo vidjeli kako si bio gorljiv da mu oduzmeš život", naruga se Ragwyle.

"On je varg," reče Knez Od Kostiju, "i vrana. Ne sviđa mi se."

"Možda je varg," reče Ygritte, "ali to nas nikad nije plašilo." Drugi se bučno slože. Iza očnih otvora na njegovoj požutjeloj lubanji Čegrtaljkin pogled bio je zloćudan, ali je popustio uz gundanje. *Ovo je zaista slobodan narod*, pomisli Jon.

Spalili su Ohorina Polurukog ondje gdje je pao, na lomači načinjenoj od borovih iglica, grmlja i slomljenih grana. Nešto od drva još je bilo zeleno, i gorjelo je polako i zadimljeno, šaljući crnu perjanicu u blistavu tvrdu modrinu neba. Kasnije je Čegrtaljka prisvojio neke pougljenjene kosti, dok su ostali bacali kocku za izvidnikovu opremu. Vgritte je osvojila njegov plašt.

"Hoćemo li se vratiti Piskutavim prolazom?" upita je Jon. Nije znao može li se ponovno suočiti s onim visovima, ni hoće li njegov konj preživjeti drugi prijelaz.

"Ne", reče ona. "Za nama nema više ničega." Pogled koji mu je uputila bio je tužan. "Dosad je Mance zašao već prilično daleko niz Mlijekovodu, marširajući na tvoj Zid."

bran

Pepeo je padao poput mekog sivog snijega.

Tapkao je po suhim iglicama i smeđem lišću, do ruba šume gdje su se borovi rijedili. Na suprotnu kraju otvorenih polja mogao je vidjeti velebnе gomile ljudskog kamena ukočene naspram vrtloga plamena. Vjetar je puhao vruć i bogat mirisima krvi i izgorjela mesa, tako snažnima da je počinjao sliniti.

No kao što ih je jedan miris gonio naprijed, drugi su ih upozoravali da ustuknu. Onjušio je vjetrom nošen dim. *Ljudi, mnogo ljudi, mnogo konja, i vatra, vatra, vatra.* Nijedan miris nije bio opasniji, čak ni hladan miris željeza, tvari ljudskih kandža i tvrde kože. Dim i pepeo zamaglili su mu oči, a na nebu je ugledao golemu krilatu zmiju čija je rika bila rijeka plamena. Ogolio je zube, ali tada je zmija nestala. Iza litica visoke vatre pojavise se zvijezde.

Cijele noći vatre su pucketale, a jednom se začuo strašan tutanj i tre-sak od kojeg je zemlja poskočila pod njegovim nogama. Psi su lajali i cviljeli, a konji vrištali od užasa. Urlici su drhtali kroz noć; urlici ljudskog čopora, jauci straha i divlji povici, smijeh i krikovi. Nijedna zvijer nije bila bučnija od čovjeka. Načulio je uši i osluškivao, a njegov brat je režao na svaki zvuk. Vrebali su pod drvećem dok je borov vjetar nosio pepeo i žeravicu nebom. S vremenom su se plamenovi počeli smanjivati, a onda su nestali. Sunce je izašlo sivo i zadimljeno tog jutra.

Tek tada su ostavili drveće, šuljajući se polako preko polja. Njegov brat trčao je s njim, privučen mirisom krvi i smrti. Na jagodicama svojih šapa nečujno su prošli kroz jazbine koje su ljudi načinili od drva, trave i blata. Mnogo ih je izgorjelo, i mnogo ih se urušilo; ostale su stajale kao nekada. No nigdje nisu vidjeli ili nanjušili živog čovjeka. Vrane su poput gunjeva pokrivale tijela i uzlijetale u zrak krešteći kad su se njegov brat i on približili. Divlji psi povukli su se pred njima. Ispod golemih sivih litica konj je bučno umirao, boreći se da ustane na slomljenu nogu i vrišteći kad bi pao. Njegov brat je kružio oko njega, a potom mu rastrgao vrat dok se konj slabašno ritao i prevrtao očima. Kad je pristupio lešini, njegov brat škljocne zubima na njega i polegne uši, a on ga udari prednjom šapom i ujede za nogu. Borili su se među travom i zemljom i padajućim pepelom pokraj mrtvog konja, sve dok se njegov brat nije prevalio na leđa u pokornosti, nisko podvijena repa. Još jedan ugriz u njegov gore okrenut vrat; tada se najeo, i dopustio bratu da se najede, i polizao krv sa svog crnog krzna.

Tamno mjesto ga je dotad već privuklo, kuća šapata gdje su svi ljudi bili slijepi. Mogao je osjetiti njezine hladne prste na sebi. Njezin kameni miris bio je šapat u njegovu nosu. Borio se protiv privlačenja. Nije mu se sviđala tama. Bio je strahovuk. Bio je lovac, grabežljivac i ubojica, i pripadao je sa svojom braćom i sestrama dubokoj šumi, trčeći slobodno pod zvjezdanim nebom. Sjeo je na stražnje noge, podigao glavu i zatulio. *Neću ići, vikao je. Ja sam strahovuk, neću ići.*

No unatoč tome tama se zgušnjavala, sve dok mu nije prekrila oči i ispunila nos i začepila uši, te nije mogao ni vidjeti, ni mirisati, ni čuti, ni trčati, a velike litice su nestale, i mrtvi konj je nestao, i njegov brat je nestao, i sve je bilo crno i nepomično, i crno i hladno, i crno i mrtvo, i crno...

"Brane", tiho je šaptao glas. "Brane, vrati se. Vrati se smjesta, Brane. Brane..."

Sklopio je svoje treće oko i otvorio druga dva, stara dva, slijepa dva. U tami su svi ljudi bili slijepi. Ali nešto ga je držalo. Mogao je osjetiti ruke oko sebe, toplinu priljubljena tijela. Mogao je čuti Hodora kako pjeva "Hodor, hodor, hodor", tiho za sebe.

"Brane?" Bio je to Meerin glas. "Ritao si se, ispuštao strašne zvukove. Što si vidio?"

"Oštrozimlje." Jezik mu je bio čudan i debeo u ustima. *Jednog dana kad se vratim, više neću ni znati govoriti.* "Bilo je to Oštrozimlje. Bilo je cijelo u plamenu. Bilo je konjskih mirisa, i čelika, i krvi. Sve su ih ubili, Meera."

Osjetio je njezinu ruku na licu, kako mu zaglađuje kosu. "Sav si znojan", reče ona. "Trebaš li piće?"

"Piće", složi se on. Ona položi mješinu na njegove usne, a Bran je gutao tako brzo da mu je voda tekla iz kutova usana. Uvijek je bio slab i žedan kad bi se vratio. I gladan također, Sjetio se umirućeg konja, okusa krvi u svojim ustima, mirisa izgorjela mesa na jutarnjem zraku.

"Koliko dugo?"

"Tri dana", reče Jojen. Dječak se primaknuo nečujnih nogu, ili je možda bio ondje cijelo vrijeme; u ovom slijepom crnom svijetu. Bran nije mogao reći. "Bojali smo se za tebe."

"Bio sam s Ljetnikom", reče Bran.

"Predugo. Izgladnjat ćeš se. Meera je nakapala malo vode niz tvoje grlo, i namazali smo ti meda po ustima, ali to nije dovoljno."

"Jeo sam", reče Bran. "Uhvatili smo losa i morali otjerati divlju mačku koja ga je pokušala ukrasti." Mačka je bila žuto-smeđa, samo upola manja od strahovuka, ali neustrašiva. Sjetio se njezina mošusnog mirisa, i načina na koji je režala na njih s grane jednog hrasta.

"Strahovuk je jeo", reče Jojen. "Ne ti. Pripazi, Brane. Sjeti se tko si."

Sjećao se tko je predobro; Bran dječak, Bran slomljeni. *Bolje Bran zvijer.* Nije li bilo čudno da je radije sanjao Ljetnikove snove, njegove vučje snove? Ovdje u studenoj vlažnoj tami groba njegovo se treće oko napokon otvorilo. Mogao je doprijeti do Ljetnika kad god je htio, a jednom je čak dotaknuo Duha i govorio s Jonom. Iako je to možda samo sanjao. Nije mogao shvatiti zašto ga je Jojen neprestano pokušavao povući natrag. Bran upotrijebi snagu svojih ruku da se izvijue u sjedeći položaj. "Moram reći Oshi što sam vidio. Je li tu? Kamo je otišla?" Sama divljakinja dade odgovor. "Nikamo, moj gosp'aru. Sita sam bauljanja po mraku." Čuo je struganje peta po kamenu, okrenuo glavu prema zvuku, ali nije vidio ništa. Pomislio je da je može nanjušiti, ali nije bio siguran. Svi su oni jednako zaudarali, a nije imao Ljetnikov nos da razlikuje jednog od drugih. "Sinoć sam se popisala na kraljevu nogu", nastavi Osha. "Možda je bilo jutro, tko zna? Spavala sam, ali sad više ne." Svi su mnogo spavali, ne samo Bran. Nisu imali što drugo raditi.

Spavati i jesti i ponovno spavati, i ponekad malko razgovarati... ali ne previše, i samo šapatom, da budu sigurni. Oshi bi možda bilo draže da uopće nisu govorili, ali nije bilo načina da se utiša Rickona, ili zaustavi Hodora u beskonačnu mrmljanju "Hodor, hodor, hodor".

"Osha," reče Bran, "vidio sam Oštrozimlje kako gori." Sa svoje lijeve strane, mogao je čuti mek zvuk Rickonova disanja.

"San", reče Osha.

"Vučji san", reče Bran. "I *nanjušio* sam ga također. Ništa ne miriše poput vatre, ili krvi."

"Čije krvi?"

"Ljudske, konjske, pseće, svačije. Moramo otići *vidjeti*."

"Ova moja mršava koža jedina je koju imam", reče Osha. "Ako me onaj princ liganja u'vati, ogulit će mi je bičem s leda."

Meerina ruka pronađe Branovu u tami i stisne mu prste. "Ja ću ako se ti bojiš."

Bran je čuo prste kako prtljaju po koži, praćene zvukom čelika po kremenu. Još jednom. Iskra poleti, uhvati. Osha blago puhne. Dugi blijedi plamen se probudi, istegnuvši se uvis poput djevojke na prstima. Oshino lice lebdjelo je nad njim. Dotakla je plamen glavom baklje. Bran je morao zaškiljiti kad je zublja počela gorjeti, ispunivši svijet narančastim sjajem. Svjetlo probudi Rickona, koji sjedne zijevajući.

Kad su se sjene pokrenule, činilo se na trenutak da i mrtvi ustaju. Lyanna i Brandon, knez Rickard Stark, njihov otac, knez Edwyle, njegov otac, knez Willam i njegov brat Artos Nesmiljeni, knez Donnor i knez Beron i knez Rodwell, jednooki knez Jonnel, knez Barth i knez Brandon i knez Cregan koji se borio sa Zmajevskim vitezom. Na svojim kamenim stolicama sjedili su s kamenim strahovukovima pokraj nogu. Ovdje su došli kad je toplina iscurila iz njihovih tijela; ovo je bila mračna dvorana mrtvih, gdje su se živi bojali kročiti.

A u otvoru prazna groba, koji je čekao na kneza Eddarda Starka, pod njegovom veličanstvenim granitnim kipom, šestoro bjegunaca šćućurilo se oko male zalihe kruha, vode i suhog mesa. "Malo je preostalo", promrmlja Osha dok je žmigala na njihovo skladište. "Morat ću se ionako uskoro popeti da ukradem hrane, inače ćemo spasti na jedenje Hodora."

"Hodor", reče Hodor, široko joj se osmjehujući.

"Je li gore dan ili noć?" pitala se Osha. "Izgubila sam pojam o tome."

"Dan," reče joj Bran, "ali mračno je od pustog dima." "Moj gosp'ar je siguran?"

Ne pokrećući svoje slomljeno tijelo, svejedno je izašao van, i na trenutak vidio dvostruko. Ondje je stajala Osha držeći baklju, i Meera, Jojen i Hodor, i dvostruki niz visokih granitnih stupova te odavno umrli knezovi za njima koji su se pružali dalje u tamu... ali ondje je bilo i Oštrozimlje, sivo od vjetrom nošena dima. Masivne dveri od hrastovine i željeza pougljenjene i nakrivljene, pomični most spušten u čvoru slomljenih lanaca i nestalih dasaka. Tijela su plutala u jarku - otoci za vrane.

"Siguran", objavi on. Osha je to probavljala neko vrijeme. "Onda ću riskirati pogled. Hoću da me svi pratite u stopu. Meera, donesi Branovu košaru."

"Idemo li kući?" uzbuđeno upita Rickon. "Hoću svog konja. I hoću kolača od jabuka i maslaca i meda, i Kudrova. Idemo li tamo gdje je Kudrov?"

"Da," obeća Bran, "ali moraš biti tih."

Meera priveže košaru od pruća za Hodorova leđa i pomogne podići Brana u nju, provukavši njegove beskorisne noge kroz otvore. Osjećao je neobične leptire u trbuhu. Znao je što ih je čekalo gore, ali zbog toga se nije ništa manje bojao. Kad su krenuli, osvrnuo se da dobaci svom ocu posljednji pogled, i činilo se Branu da je bilo tuge u očima kneza Eddar-da, kao da nije želio da odu. *Moramo ići, pomisli. Vrijeme je.*

Osha je nosila svoje dugačko hrastovo koplje u jednoj ruci i baklju u drugoj. Goli mač visio joj je niz leđa, jedan od posljednjih koji je nosio Mikkenov znak. Iskovao ga je za grob kneza Eddarda, da drži njegov duh spokojnim. Ali kako su Mikkena ubili, a željezni čuvali oružarnicu, dobrane je čeliku bilo teško odoljeti, čak i ako je to značilo pljačku grobova. Meera je prisvojila oštricu kneza Rickarda, iako se tužila daje bila preteška. Brandon je uzeo onu svog imenjaka, mač načinjen za strica kojeg nikad nije poznavao. Znao je da mu neće biti od prevelike koristi u bitki, ali unatoč tome bio je dobar osjećaj držati je u ruci.

Ali bila je to samo igra, i Bran je to znao.

Njihovi koraci odjekivali su špiljastom kriptom. Sjene za njima progutale su njegova oca dok su se sjene naprijed povlačile kako bi otkrile druge kipove; ne obične knezove, već drevne kraljeve na Sjeveru. Na svojim čelima nosili su kamene krune. Torrhen Stark, kralj koji je pokleknuo.

Edwyn, Proljetni Kralj. Theon Stark, Gladni Strahovuk. Brandon Potpaljivač i Brandon Brodograditelj. Jorah i Jonos, Brandon Opaki, Walton, Mjesečev Kralj, Edderion Mladoženja, Eyron, Benjen Slatki i Benjen Gorki, kralj Edrick Snježnobradi. Njihova su lica bila stroga i snažna, a neki su od njih počinili strahotne stvari, ali bili su Starkovi do posljednjeg, i Bran je znao sve njihove priče. Nikad se nije bojao kripti; bile su dio njegova doma i onoga tko je bio, i oduvijek je znao da će jednog dana i on ležati u njima.

Ali sada više nije bio tako siguran. *Odem li gore, hoću li se ikad više vratiti dolje? Kamo ću otići kad umrem?*

"Čekajte", reče Osha kad su dospjeli na zavojite kamene stubove koje su vodile na površinu, i u dublje razine gdje su još drevniji kraljevi sjedili na svojim mračnim prijestoljima. Predala je Meeri baklju. "Napipat ću put do vrha." Neko vrijeme mogli su čuti zvuk njezinih koraka, ali oni su postajali sve tiši i tiši sve dok posve nisu iščeznuli. "Hodor", nervozno reče Hodor.

Bran je rekao sam sebi stotinu puta koliko mrzi skrivati se ovdje dolje u tami, koliko želi ponovno ugledati sunce, jahati na svom konju kroz vjetar i kišu. Ali sada kad je taj trenutak bio pred njim, bojao se. Osjećao se sigurno u tami. Kad niste mogli pronaći čak ni vlastitu ruku pred vašim licem, bilo je lako vjerovati da vas ni neprijatelji ne mogu naći. A kameni knezovi pružali su mu snagu. Čak i kad ih nije mogao vidjeti, znao je da su bili tu.

Činilo se da je prošlo mnogo vremena, a da ništa nisu čuli. Bran se počeo bojati da se nešto dogodilo Oshi. Njegov brat se neumorno vrpeljio. "Želim ići kući!" reče glasno. Hodor kimne glavom i reče: "Hodor." Tada su ponovno čuli korake, koji su postajali glasniji, i nakon nekoliko minuta Osha se pojavi na svjetlu, izgledajući mrko. "Nešto je zakrči-lo vrata. Ne mogu ih pomaknuti."

"Hodor može sve pomaknuti", reče Bran.

Osha dobaci golemom konjušaru procjenjivački pogled. "Možda i može. Hajde, onda."

Stube bijahu uske, te su se morali penjati u koloni po jedan. Osha je predvodila. Iza nje je stupao Hodor, s Branom nisko pogurenim na njegovim leđima kako mu glava ne bi udarila o svod. Meera je slijedila s bakljom, a Jojen je išao na kraju, vodeći Rickona za ruku. Okolo i naokolo su išli, i sve više i više. Bran pomisli kako sada može nanjušiti dim, ali možda je to bila samo baklja.

Vrata kripe bijahu izrađena od željez-drva. Bila su stara i teška, i ležala su ukoso prema tlu.

Mogli su im pristupiti samo jedan po jedan. Osha pokuša još jednom kad je stigla do njih, ali Bran je mogao vidjeti da se nisu micala. "Neka Hodor pokuša."

Morali su najprije izvući Brana iz košare, kako ne bi bio zgnječen. Meera čučne uz njega na stube, jedne ruke zaštitnički prebačene preko njegovih ramena, dok su Osha i Hodor zamijenili mjesta.

"Otvori vrata, Hodore", reče Bran.

Golemi konjušar položi obje ruke ravno na vrata, gurne ih, i zastenje. "Hodor?" Udari šakom o drvo, a ono i ne poskoči. "Hodor."

"Upotrijebi leđa", nagovarao gaje Bran. "I noge."

Okrenuvši se, Hodor položi leđa na drvo i gurne. Ponovno. Ponovno. "Hodor!" Položi jednu nogu na višu stepenicu te je bio pognut pod nagibom vrata i pokuša se podići. Ovog puta drvo zaškripi i zastenje. "Hodor!" Druga se noga podigne za stubu, a Hodor raširi noge, napne se, i ispravi. Lice mu postade crveno, a Bran je mogao vidjeti kako mu se tetive vrata napinju dok je upirao o težinu iznad sebe. "Hodor hodor hodor hodorhodor HODOR!" Odozgo dopre mukla grmljavina. Tada se najednom vrata odgurnu uvis, a zraka svjetla padne preko Branova lica, zaslijepivši ga na trenutak. Još jedan potisak donese zvuk pomicanja kamena, a tada je put bio otvoren. Osha provuče svoje koplje kroz njega i klizne van za njim, a Rickon se provuče kroz Meerine noge da je slijedi. Hodor gurne vrata do kraja i stupi na površinu. Reedovi su morali prenijeti Brana preko posljednjih nekoliko stepenica.

Nebo je bilo svijetlosivo, a dim se uskovitlao svud oko njih.

Stajali su u sjeni Glavne utvrde, ili onoga što je preostalo od nje. Jedna cijela strana građevine otrgla se i otpala. Kamenje i razbijeni kipovi ukrasnih čudovišta ležali su razasuti dvorištem. *Pali su točno gdje i ja*, pomisli Bran kad ih je vidio. Neka od čudovišta slomila su se na toliko komada da se začudio kako je on uopće ostao živ. U blizini je nekoliko vrana ključalo tijelo zdrobljeno pod srušenim kamenjem, ali je ležalo licem prema dolje te Bran nije mogao razaznati tko je to bio. Glavna utvrda nije se koristila više stotina godina, ali sada je više nego ikad nalikovala na ljušturu. Podovi su izgorjeli, i sve grede. Gdje je zid otpao, mogli su vidjeti ravno u odaje, pa čak i u zahod. No srušena je kula još stajala, ništa više izgorjela nego prije. Jojen Reed je kašljao od dima. "Odvedite me kući!" zahtijevao je Rickon. "Hoću ići kući!" Hodor je stupao ukrug.

"Hodor", cvilio je sitnim glasom. Stajali su ščućureni zajedno s rasulom i smrcu svud oko sebe.

"Proizveli smo dovoljno buke da probudimo zmaja," reče Osha, "ali nitko nije došao. Zamak je mrtav i izgorio, upravo kao što je Bran sanjao, ali nama bi bilo najbolje—"

Izenada se prekinula na zvuk iza njih, i okrenula se sa spremnim kopljem.

Dva mršava tamna lika izroniše iza srušene kule, tapkajući polako kroz krš. Rickon ispusti veseo povik "Kudro!", a crni strahovuk poleti prema njemu. Ljetnik se primicao sporije, protrljao glavu o Branovu ruku, i liznuo mu lice.

"Trebali bismo ići", reče Jojen. "Ovoliko mrtvih privući će druge strahovukove osim Ljetnika i Kudrova, i to ne sve na četiri noge."

"Da, dovoljno brzo," složi se Osha, "ali treba nam hrane, a možda je štogod preživjelo ovo. Ostanite zajedno. Meera, drži štit u zraku i čuvaj nam leđa."

Trebao im je ostatak jutra da polako obidu zamak. Velebni granitni zidovi su preostali, pocrnjeli mjestimice od vatre ali inače netaknuti. Ali unutra, sve je bilo smrt i razaranje. Vrata Velike dvorane bijahu pougljenjena i zadimljena, a grede su popustile i cijeli je krov propao na pod. Zelena i žuta okna staklenih vrtova bila su u krhotinama, drveće, voće i cvijeće otrgnuto ili ostavljeno da uvene. Od staja, izgrađenih od drva i slame, ništa nije preostalo osim pepela, žeravice i mrtvih konja. Bran je pomislio na svoju Plesačicu, i poželio zaplakati. Ispod Kule knjižnice nalazilo se plitko jezero iz kojeg se pušilo, a vruća je voda navirala iz pukotine na njezinu boku. Most između Zvonika i vranjeg gnijezda srušio se u dvorište pod njim, a tornjić meštra Luvvina je nestao. Vidjeli su taman crveni žar kako svijetli kroz uske podrumske prozore ispod Velike utvrde, a druga je vatra još gorjela u jednom od spremišta.

Osha je tiho dozivala kroz vjetrom nošen dim dok su hodali, ali nitko nije odgovarao. Vidjeli su jednog psa kako se zabrinuto mota oko nekog lesa, ali pobjegao je čim je uhvatio miris strahovuka. Ostali su bili ubijeni u psetarnicama. Meštovi gavranovi počastili su posjetom neke mrtve, dok su se vrane iz srušene kule posvetile drugima. Bran prepozna Kozičavog Tyma, iako mu je netko zabio sjekiru u lice. Jedan pougljenjeni les, ispred pepelne ljuštore majčine septe, sjedio je s podignutim rukama i prstima stisnutim u tvrde crne šake, kao daje kanio udariti bilo koga tko bi mu se usudio prići. "Ako su bogovi dobri," Osha reče tihim gnjevnim glasom, "Drugi će odnijeti onoga tko je počinio ovo djelo."

"Bio je to Theon", Bran će mračno.

"Nije. Gledaj." Ona pokaže preko dvorišta svojim kopljem. "Ono je jedan od njegovih željeznih. I ondje. A ono je Greyjoyev ratni konj, vidiš? Onaj crni sa strijelama po sebi." Kretala se među mrtvima, mršteći se. "A ovdje je Crni Lorren." Bio je rasječen i zarezan tako teško da mu se brada činila crvenkastosmeđom. "Poveo ih je par sa sobom, nego što." Osha prevrne nogom jedan od ostalih leševa. "Evo značke. Mali čovjek, sav crven."

"Oderani čovjek Strahotvrde", reče Bran. Ljetnik zatuli, i odjuri dalje.

"Božanska šuma." Meera Reed pohita za strahovukom, sa štitom i žabljim kopljem u rukama. Ostali krenuše za njom, probijajući se kroz dim i obrušeno kamenje. Zrak bijaše slađi među drvećem. Nekoliko borova duž ruba šume bilo je oprženo, ali dublje u šumi vlažna zemlja i zelenilo porazili su plamenove. "Postoji moć u živom drveću," reče Jojen Reed, gotovo kao da je znao što je Bran mislio, "moć jaka poput vatre."

Na rubu crnog jezera, pod zaklonom drveta srca, meštar Luvvin ležao je na trbuhu u blatu. Trag krvi zavijao je kroz blato i vlažno lišće kuda je puzao. Ljetnik je stajao nad njim, a Bran isprva pomisli da je mrtav, ali kad mu je Meera dotakla vrat, meštar zastenje. "Hodor?" žalosno će Hodor. "Hodor?"

Nježno, preokrenuše Luvvina na leđa. Imao je sive oči i sivu kosu, a nekoć su mu i halje bile sive, ali sada su bile tamnije na mjestima gdje je prodrila krv. "Bran", reče tiho kad ga je ugledao kako sjedi visoko na Hodorovim leđima. "I Rickon također." Osmjehne se. "Bogovi su dobri. Znao sam..."

"Znali ste?" reče Bran nesigurno.

"Noge, mogao sam prepoznati... odjeća je pristajala, ali mišići na njegovim nogama... siroto momče..." Zakašljao je, a krv je navrla iz njega. "Nestali ste... u šumi... ali, kako?"

"Nikad nismo ni otišli", reče Bran. "Pa, samo do ruba, a onda okrenuli natrag. Ja sam poslao strahovukove da ostave trag, ali mi smo se sakrili u očev grob."

"Kripte." Luwin zahihće, krvava pjena se pojavi na njegovim usnama. Kad se meštar pokušao pomaknuti, ispustio je oštar uzdah boli.

Suze ispune Branove oči. Kad je čovjek ozlijeđen, vodili biste ga meštru, ali što ste mogli učiniti kad je vaš meštar bio ozlijeđen?

"Morat ćemo naćiniti nosiljku da ga ponesemo", reće Osha. "Nema koristi", reće Luwin.

"Umirem, Źeno."

"Ne smijete", gnjevno će Rickon. "Ne, ne smijete." Pokraj njega, Kudrov ogoli zube i zareŹi. Meřtar se osmjehne. "Tiho, dijete. Mnogo sam stariji od tebe. Mogu... umrijeti ako me volja."

"Hodore, dolje", reće Bran. Hodor se spusti na koljena pokraj me-řtra.

"Sluřaj," reće Luwin Oshi, "prinćevi... Robbovi nasljednici. Ne... ne zajedno... ćujeř?"

Divljakinja se nasloni na svoje koplje. "Da. Sigurnije je odvojeno. Ali kamo da ih povedeni?"

Mislila sam, moŹda bi ovi Cenvvni..."

Meřtar Luvvin zatrese glavom, iako je bilo vidljivo koliko gaje to stajalo truda. "Mali Cenvvn je mrtav. Ser Rodrik, Leobald Tallhart, kneginja Hornywood... svi ubijeni. Dubokogaj je pao, jarak Cailin takoder, uskoro i Torrhenova ćetvrt. Źeljezni su na Kamenoj obali. A na istoku, Boltonov kopilan."

"Kamo onda?" upita Osha.

"Bijela luka... Umberi... Ne znam... rat posvuda... svaki ćovjek protiv susjeda, a zima dolazi... takva ludost, takva crna bezumna ludost..." Meřtar podigne ruku i zgrabi Branovu podlakticu, stićući je prstima oćajnićkom snagom. "Morate biti jaki sada. *Jaki*."

"Bit ću", reće Bran, iako je bilo teřko. *Ser Rodrik ubijen i meřtar Luwin, svi, svi.*

"Dobro", reće meřtar. "Dobar dećko. Sin... sin svog oca, Brane. Sad *idite*."

Osha se zagleda u usud-drvo, u crveno lice izrezbareno u bijelu deblu. "I vas da ostavimo bogovima?"

"Molim..." Meřtar proguta. "... gutljaj... gutljaj vode, i... joř jednu uslugu. Ako bi htjela..."

"Da." Ona se okrene Meeri. "Odvedi djećake."

Jojen i Meera povedoře Rickona izmeću sebe. Hodor ih je slijedio. Niske grane řibale su po Branovu licu dok su se probijali kroz drveće, a liřće mu je brisalo suze. Osha im se pridruŹila u dvoriřtu nekoliko ćasa-ka kasnije. Nije rekla ni rijeći o meřtru Luwinu. "Hodor mora ostati s Branom, da bude njegove noge", Źustro će divljakinja. "Ja ću povesti Rickona sa sobom."

"Mi ćemo ići s Branom", reće Jojen Reed.

"Da, i mislila sam da hoćete", reće Osha. "Mislim da ću okuřati Istoćne dveri i slijediti Kraljevsku cestu dio puta."

"Mi ćemo odabrati Lovćeve dveri", reće Meera. "Hodor", reće Hodor.

Najprije su svratili u kuhinju. Osha pronaće nekoliko hljebacaa spaljena kruha koji su joř bili jestivi, pa ćak i hladnu pećenu kokoř koju je rastrgala napola. Meera iskopa ćup meda i veliku vreću jabuka. Vani se oprostite. Rickon je jecao i privijao se uz Hodorovu nogu sve dok ga Osha nije klepnula tupim krajem svog koplja. Tada ju je slijedio prilićno brzo. Kudrov je dugim koracima krenuo za njima. Posljednje řto je Bran od njih vidio, bio je strahovukov rep dok je nestajao iza sruřene kule.

Źeljezne reřetke koje su zatvarale Lovćeve dveri, bile su toliko izoblićene vrelinom da se nisu mogle podići viře od stope. Morali su se provući izmeću řiljaka, jedan po jedan.

"Idemo li vařem plemenitom ocu?" upita Bran kad su pregazili pokretni most izmeću zidina. "U StraŹarnicu Sivovodu?"

Meera potraŹi odgovor u svog brata. "Naša cesta vodi na sjever", objavi Jojen.

Na rubu vućje řume, Bran se okrene u svojoj kořari za posljednji pogled na zamak koji je bio njegov Źivot. Pramenovi dima joř su se uzdizali u sivo nebo, ali niřta viře nego řto su se mogli uzdizati iz dimnjaka Ořtrozimlja u hladno jesenje poslijepodne. Ćađave mrlje obiljeŹavale su neke od otvora za strijelce, a ovdje-ondje pukotina ili manjkav zub mogli su se vidjeti na vanjskom zidu, ali to se ćinilo prilićno niřtavnim s ove udaljenosti. S one strane, vrhovi utvrda i kula joř su stajali kao i prije stotinu godina, i bilo je teřko razaznati da je zamak uopće razoren i zapaljen.

Kamenje je jako, reće Bran sam sebi, *korijenje stabala prodire duboko, a ispod tla kraljevi Zime sjede na svojim prijestoljima*. Dokle god oni opstanu, Ořtrozimlje će opstati. Nije bilo mrtvo, samo slomljeno. *Kao ja*, pomisli on, *ni ja nisam mrtav*.

Knjige iz ciklusa:

Pjesma Leda i Vatre

Knjiga prva: *Igra prijestolja*

Knjiga druga: *Sraz kraljeva*

Knjiga treća: *Oluja mačeva*

Napomena: Ako vam se knjiga svidjela, kupite je. Na taj način podržavate autore i izdavače i omogućujete izdavanje novih knjiga. ibs@crostuff.net

www.crostuff.net – Proud to be part of Your life!